P118

Venise, 1538

115 ff.

titre encadré (rouge + noir

22 grav. s. bois i. t. (1 [illegible])

1 fig. i. t.

inc. à [illegible].

Ovidius

Cb. 544. 375

HABES CANDIDE LECTOR

PVB. OVIDII NASONIS HEROIDES,

Collatis quampluribus tam ueteribus q̃ recentioribus Codicibus quamemendatissimas.

Commentatores autem sunt

Ant. Volscus. Vbertinus. Cres. A. I. Parrhasius. I. B. Ascēsius. N. Scœlsius Luttareus Barrolitanus cuius pleraq; annotatu digna, quæ in eius Cōmentariis continentur, sequens Pagina indicabit.

Domitius Cald. in Saphus epistolam

In Ibin.

Domitius Cald. Christophorus Zaroto.

Habes præterea doctissimas Annotationes

Io. Bap. Egnatii. Ang. Politiani, & Georgii Merulæ.

Additis quāpluribus Carminibus, & græcis quæ ubiq; in aliis deerāt; Necnon utilissimis apostillis, aptissimisq; Figuris. Cum accuratissimo & copiosissimo Indice. Quæ omnia diligētissima cura nuper recognita sunt.

M. D. XXXVIII.

CVBERTINVS Clericus Cresentinas, salutem dicit Magnifico & splendidissimo uiro Guidoni de Sancto Georgio comiti Blandratæ, & primo Marchionali camerario: & consiliario dignissimo.

ADMIRATI sunt sæpenumero q̃plurimi: qui me uel nomine tantum: uel rei p̃sentia cognouerũt: uir magnifice Guido: quod cum in locis celeberrimis, & clarissimis Mediolani, & Papiæ interpretãdi more: publico & honesto salario: cum magna omnium gratia fungerer: & illustrissimorum Mediolanensium Principũ benignitate fungi liceret: ipse sponte mea id munus omiserim: & in Mõteferratum: Casaleq̃ me contulerim: requirunt in hac re prudentiam & consilium meum. His & si multa sunt: quæ iure opponam: nulla tamen est ualidior & inexpugnabilior ratio: q̃ quæ primum mouit: eamq̃ me assecutum gaudeo. Cum enim & spes & ratio studiorũ in Cæsare tantum: hoc est in Principibus sit reposita: sublato cruenta cæde mediolanensium duce Galeatio Maria: artis & ingenii: & iudicii Principe, fratribus eius Ascanio sacræ Ro. ecclesiæ prothonotario: & Sphortia Bari duce: & Ludouico Maria in exilium electis: necnon Roberto Sanseuerinate illustri, & maximi animi uiro: in quibus plurimum spei, & p̃sidii mihi fuerat: quid professioni meæ optabilius esse potuit: q̃ eum Principem nãcisci: qui studia: laboresq̃ meos respiceret. Atqui hunc inclytum Montisferrati marchionem Guilielmum eum fore speraui: & confisus sum: quia eum, ut est: Cæsarea stirpe genitus: non modo liberalis & benigni ingenii: uerum etiam humani & eruditi esse audiebam: ex quo merito nõ dubitaui eũ fore erga liberalium artium professores benignum, & munificum: sicut enim nemo satis diligit: quod non nouit: ita oportet quibus artibus quispiam delectetur: eas omni præsidio & fauore tueri. Quæ autem est liberalis ars: ut rem militarem omittam: cuius omnis numeros tanq̃ Mars ipse ad unum exactissime tenet: & in qua aliorũ pace dixerim: facile principatum obtinet. Quæ in qua ars illiberalis: de qua hic non possit cum summa laude & respõdere: & disputare. Vidimus & audiuimus sæpenumero: cum coram eo (ut plerũq̃ fit) de rebus grauibus & seriis sermo oritetur: q̃ta facundia: quanto acumine: q̃ta omnium admiratione respondeat: ut non omnia percurrisse: sed singula ad unguem tenere uideatur. Quid cũ uiris grauibus: aut magnorum Principum legatis r̃ndet: quem Cæsarem: quẽ Catonem: quẽ Epaminundam, aut Themistoclem huic anteponas. Sed quoniam epistolam, non historiam: aut orationem conscribo: neq̃ licet omnia complecti: taceo rerum domi: belliq̃ ab eo gestarum magnitudinem: omitto eius temperantiam: & uiuendi normã exactissimã. Omitto prudentiam: & consiliorum maturitatem: omitto uigilantiam: omitto mansuetudinẽ: facilitatẽ: & in audiẽdo patientiã qui nemini neq̃ diuiti: neq̃ pauperi aditum ad se claudit: aut aures facillimas negat: omitto in reddendo iure æquitatem: omitto deniq̃ animi magnitudinem: qua factum est: ut non modo uniuersæ Montisferrati regioni: quamplurimas fortunarum & dignitatum accessiones dederit: oppida muris cinxerit: arces munitissimas: & prope inexpugnabiles cõstruxerit. Sed in primis Casali: quod nomine Vrbis: & uirorum dignitate: & mœnium admiratione: & ædificiorum elegãtia: & morum cultu iam ita decorauit: ut totum pene immutatum uideatur. Nam qua regione: quoue cultu Deum immortalẽ ueneretur: iam testantur maximis suis sumptibus cũ alibi tum Casali erecta templa, extructa cœnobia: assidue in religiosos uiros collata munera: quæ enim ætas conticescet sanctissimæ Virginis ad angelos extra muros Casalis magnificentissimã cum cœnobio amplissimo ædem: quid diui Dominici intra urbem templum simul & cœnobium: iam molis magnitudine admirabile: atqui hæc Guilielmi liberalitas Deo immortali certum: & suæ æternæ salutis pignus: & ad posteros transiture gloriæ monimentum consecrauit, & condidit, Cui igitur talis Principis contemplatio: nõ modo meæ fortunę relictæ: uerum etiam cuiusq̃ amplissimæ dignitatis desiderium non molle & tolerabile facit. His accedit duorũ eius fratrũ Theodori sacrosan. Ro. ecclesiæ diaconi Cardinalis: in eo ordine maximæ & auctoritatis & gratiæ uiri & Bonifacii Principis optimi uita quædam humanitatis: & in me exprompta beneuolentia. Sed illu. Bonifacii bonitatem: quia propior est quotidie magis & experior & sentio: in qua mihi merito maximã spem collocandã duxi, quia cũ nemini noceat: omnibus benefaciat: ita ut non alio dignior potuisse esse uideatur: non dubito, quin eum potissimũ complectatur: quem uideat & bonarum artium studiosum: & totius domus suæ fidissimum cultorem, sed de horum Principũ Cæsarea stirpe, & origine antiquissima, & singularibus animi, corporisq̃ dotibus, ac rebus egregie gestis, dabitur breui (ut spero) locus commodius & uberius dicendi. Nec totius Montisferrati nobilitatis (ut scis) & huius urbis Casalis primorũ ciuium benignitas animi mihi deest. Cur igitur consilii mei me pœniteat: cum plus boni hic mihi accesserit, q̃ illic deseruerim. Desinant ergo isti mirari ac potius consilium, factumq̃ meum laudent, & probẽt. Interim igitur cum sub benignissimi Marchionis Guilielmi tanq̃ sub fœlicissimæ fagi umbra recubans, aliquid quotidie mediter, quo & secordiam uitem, & aliis prosim, & nomẽ meum, quo mihi ire non licet, transferam, ex his quæ uigilaui, cum aliqua imprimi uellem, multorum efflagitatiõe compulsus in Nasonis heroidas interpretationes meas edidi, quas nomini tuo inscribendas putaui, ut tuæ erga me beneuolentiæ memor esse ostenderet, & meo labore tuis filiis prodessem, quos quidem, cum octo uirilis sexus omnes, & eosdem optima indole, optimoq̃ ingenio p̃ditos habeas, ut es sapientissimus, non nimia indulgentia & molli educatione (ut plerĩq̃) corrumpis & eneruas, sed p̃rna, hoc est prudenti, seueraq̃ castigatione instituis, & iis præceptores, & moribus simul & doctrina p̃batos adhibes, ut tales a teneris annis instituant̃, quales uiros fore cupis. Licet enim comitũ Blandratæ domus tua antiquissima, & generosissima sit: q̃ppe quæ ex serenissima Poloniæ regum stirpe, ut prisci annales indicãt, originẽ trahit, licet multis in tota Italia nobilissimis: splendidissimisq̃ familiis coniuncta, licet & ante & hoc maxime tempore multorum uirorum: & tuo p̃sertim nomine insignis, licet deniq̃ filii tui paternam: maternãq̃ Carretorũ nobilitate referre possint, tamen, ut es prudentissimus, multo pluris facis scientiæ & uirtutum nobilitatem q̃ generis. Nam genus & proauos & quæ non fecimus ipsi, Vix ea nostra uoco, ut Vlyxes apud Nasonem inq̃t. Quod si quis utramq̃ nobilitatẽ assecutus sit, tum uere clarus, honorabilisq̃ putandus est. Iure igitur te semper plurimi fecerunt illi Montisferrati principes, q̃bus cum uetustissima generis nobilitate coniunctam uirtutem habes & probitatem, quia de quamplurimis optime mereris, de nullis male. Cui igitur potius studiorum meorum lucubrationes dedicem q̃ tibi: qui cum optimis studiis delecteris, eas plurimi facis, q̃ mei nominis semp̃ fuisti laudator, & admirator. Accipies igitur pro parte satisfactionis meæ hoc opus: donec excellẽtissimi Guilielmi Marchionis benignitate aspirante maiora, quæ iam instituimus, edere licebit. Tu uale uir præstantissime, & ut facis, me amare perge. Casali sancti Euasii.

Casalis reparatio.

Comites Blandratæ unde originẽ traxere.

ANTONII Volsci Priuernatis ad Ludouicum Diædum Francisci filium patricium Venetum in Heroidas Publii Ouidii Nasonis Peligni.

Cum multos sæpe uiros: qui nostris temporibus sapientiæ studio: & rerum cognitione floruere mecū ipse reuoluerim: recte Ludouice Diedæ sensisse illos arbitratus sum: quibus in umbra elanguentes: alii summa digni rephensione uideri solent: q in tanto reꝝ usu nulla posteris monumenta relinquerent: ut & aliis pdessent & se a mortalibus iniuria uendicarent. Alii uero quod nondum p̄fla: sed subito quodam spiritu, & proximo calore parta intēpestiua fœtura edere non dubitarint: minime intuētes non partū: sed abortiuos emitti: unde laboris plusculum, & periculi subierant: q̄ iucunditatis & gloriæ consequantur. Ego uero ut me ab illoꝝ desidia: & istoꝝ petulantia omnino liberarē: tantisper cunctandū censui: dum fœtus uero sensim crescens maturior ederetur. Quāquam non deerant: qui me inter ea præmerent: stimularēt: urgerent: atq liberius accusarēt: q tot annos: quot interpretandis auctoribus impēdi: nil omnino ediderim, quos Fabii secutus consilium: q̄diu uisum est amice, cōtinui: licet q̄to honestius qd efflagitabat negare uideret: tanto acrius infensi: meam illam uerecundiam, uelut inertem expostolarent: p̄sertim, quod aiebant, multos indies magis obrepere: qui ut insidiantes alueolis fuci: alieni laboris insultare fortissima temeritate non desinant. Sed hos uariis iam contentionibus spero repulisse. Nam si qua supererant semina eo libello: quem emēdationē Virgilianam inscripsimus: adeo repressi sunt uniuersi: ut non modo incepti pœniteat: uerum etiam omnino deiecti culpam precent: sed iam istos finamus ineptire. Cum apud Marcum Varronem uetus adagiū illud intuemur: quod dicitur homo bulla. Aequum uisum est: ut honeste monētes audiremus. Nam si putauit ulli seni properādum: q̄to magis iuuenibus: qui ualidiores sunt: & uires suppetunt: ne cum legendæ sarcinulæ tempus admonuerit: plusq̄ superari queat itineris relinquatur. Mihi quoq deinceps nullam cūctationem fore tutam existimo: ne dum consulto actionē differimus: in contēplatione elanguisse credamur. Quæ duo in humana uita maxime utilia censuit Plato: eamq perfectam fore non putauit: nisi ab ea sollicitudine: quæ solum nostra est, sæpius discederemus: ut amicis: & patriæ (quoad fieri possit) negocium impartiamur: marceant omnino. Sed tenenda par quædam dimensio: atq recta: æquabilisq affectio quā Stoici καλολτολιν appellari uoluerunt: ubi nihil emineat: nihil nisi æqum: aut rectū appareat: in quo genere cum pauci se continuerint: eos inter uel maxime enitet Franciscus Diædus genitor tuus: uir quidem non modo continentia, & pietate: sed omni genere uirtutis: cum quouis huius ætatis conferendus: eos hēt progressus: ut inter summas reipublicæ occupationes nihil de domestica cōmentatione: aut scribendo: aut cogitando remittat. Et quāquam non minori industria, q̄ fide publica gerit negocia: quæ terra, mariq grauissima summa laude conficit: operam tñ, quam amicis deberi credit, & patitur: facile & constanter fouet, & pficit: ita quod extremū illum finē: quem omnes expetunt. Licet Hieronymus Rhodius indolentiam: Epicurus uoluptatem diuersa ratione: uirtutem Stoici & Aristoteles esse crediderint: ipse bñficentiam constituisse sibi uideatur. Has inter uirtutes tu quoq: ut ex feraci solo uberrimus fructus emergis: paternæ glorie spectator & cultor cuius indolesq futuri successus p̄sagia teneat: id uel maxime indicat: quod nulla hortatione eam laudis uiam rectissimam ducis: quam tibi maiores tui tritā reliquerunt. Nam cū optime institutus sis: acriq emineas ingenio: ostenditur facile: quam optimam frugem hæc spōdeat leges: magnum certe promittit hæc p̄ter ætatem sine arrogantia grauitas: sine segnitiæ uerecundia. Sed cum maiora sint q̄ dici possint: ne laudationis cām quęsisse uideamur: redeat unde defluxit oratio. Diuturnū illud otium: quod in exercutionem auctorum: & rerum contemplationē contulimus ex Scæna iam, in caueam deducemus. Ne quod lucem: solemq desiderabat: in umbra disperiret. Cū nihil in hoium uita honestius sit: q̄ aliqd elaborare, quod memoriam seruet: & usum publicū augeat. Quare ad poeticen conuersus: non qd animum relaxarem: ut quidam se fecisse dixerunt: sed publicæ utilitatis gratia cū diuinis illis Ouidii caloribus nō sine sudore & puluere: ut in arena gladiator aliquātisper obseruatus sum. Is. n. ut inuentione & facilitate: ita omnes ingenii ubertate: & uerborū copia latinos poetas: astipulāte Fabio absq ulla dubitatione p̄cessit. Sed cū noster eques oēm illius campū cucurrerit: oēs nodos soluerit: omnes iam calores perstrinxerit: placuit, editionis principium ab heroidibus auspicari: qm̄ id scribendi genus latinum est: & se primū cecinisse maxime gloriatur Ouid. Opus. n. uarium est: disertū: multiplex: copiosum: ubi multæ non solum exquisitæ: reconditæq sniæ uix satis explicant: sed ēt locorum, historiarumq, & fabularum obscura & perdifficilis hactenus allucinationem p̄buit appositio. His igitur apertis spero meum hūc laborem & tibi, & bonis omnibus non inhonestum uideri posse. Nam si Zenoni Cythico Stoicorum Principi maximo ornamēto Hesiodi Theogoniæ successit interp̄tatio: si Cleantes Asius: q phernades: q exhauriret pueros cognominatus est. Si Chrysippus Tharsensis in fabularum mysteriis magnam sui studii partem posuerunt: ut illas uario interp̄tandi genere physiologiæ subiicerent. Quanto mihi honestius uideri debet: ex euolutis rerum monumentis heroum: herodiarumq affectus summo poetæ ingenio exp̄ssos: & ad imitationem: utilitatemq: & eoꝝ qui simili tenerentur studio iucunditatem eduxerim ignauotū dicacitatem: atq calumniantium inuidiam facile cōtēno. Si tu cui nostratū uigiliarum primitias dedicaui: meam hanc, dextro sidere, probabis industriam.

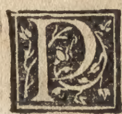
Homo bulla p ueteri adagio

Quę in humana uita platu utiliora existimat

Quę in humanis dimensio ex stoicoꝝ sententia tenēda est.

Supremū bonum qd ex philosophoꝝ snia

Zeno & alii, q̄ p̄ interp̄tādis auctoribus magnam sibi laudē comparatunt.

Post euersam Troiam græcorum principes phrygiis opibus ditati, cum in patriam nauigarent læsæ Mineruæ indignatione (ut Homerus scribit) alii sunt uastissimis procellis obruti: alii turpiter occubuerūt: pauci cū diutius errassent uix dirum euaserunt excidium, Aiax Oilei filius Locrensium dux in scopulis Euboicis fulminatus demergit. Agamēnon uix lares salutarat cum nephandæ uxoris Clytemnestræ dolis ab Egysto incautus excipitur & obtruncatur. Idomeneus e Creta insula deiectus ad Salentinos Italiæ populos fugit. Diomedes a suis minime exceptus in Italiam nauigauit. Menelaum (ut tradit Herodotus) aut Rege protheo helenam uxorem repeteret in Aegyptum oportuit cum summo discrimine traiicere. Vlyxes Laertis filius ex Autolica magnanimi Autolici filia decennio uastissimis iactatus procellis errauit: socios quoniam Solis boues assumpserant, omnes amisit: ipse Anno decimo cum ab Alcynoo phęacum Rege naui & multis muneribus donatus discederet, ui tempestatis iterum deprehēsus: solus & mendico similis Ithacam appulit: quod Homero ad Odisseam scribēdam luculentam materiam exhibuit: Apud quem penelope Icari & polycastes filia, & Vlyxis uxor inter lasciuissimam procorum turbam: qui ex uariis insulis in Vlyxis Regiam confluxerant: summa obseruantia in coniugali fide persistit: mariti uiginti annorum peregre abscessum sæpius queritur. Existimabat enim non iactari erroribus: sed aut occubuisse aut suoꝝ & patriæ oblitum in puellarum complexibꝰ in aliqua orbis regione ociose cessare. Et hoc Ouidius omnem est commentus epistolam suam. Ex Homero penelopen format. Sollicita enim de absente marito queritur: & ad redeundum inuitat.

Argumētū epistolę cū oibus fere Vlyxis erroribus.

Quæ pmo i aliquo au ctore iterpretãdo requirenda sunt.

ANC tua &c. In principio huius libri sicut in principiis aliorum librorum quinque sunt extrinsecus requirenda. s. quæ materia: quæ intentio: quæ utilitas: cui parti philosophiæ supponatur: & quis libris titulus. Materia huius libri sunt mores: & uitia dominarum. Intentio enim uersatur circa materiam. Intendit enim Ouid. doctor & narrator de uitiis & moribus dominarum: & de casto & incæsto amore tractare. Dominas de casto amore commendare: de impudico uero uituperare. Vtilitas libri magna est: nam cognito modo isto cognoscuntur mulieres caste amantes: & dominæ impudicæ amantes: ut eas noscamus caste docere. Supponitur iste liber ethicæ. i. morali scientiæ: quia de dominarum moribus tractat. Titulus libri est. Incipit liber Epistolarũ Ouid. Nasonis. In primo huius Epistolæ tria sunt uidẽda. s. Titulus Epistolæ. Materia super qua fundatur Epistola: & intentio mittentis: & scribẽtis Epistolam. Titulus Epistolæ est Penelope Vlyxi. Penelope est prima mittens: Vlyxes primus recipiẽs. Materia huiusmodi est. Fertur quod Priamus rex Troiæ filium habuit nomine Paridem: qui cum audiuit famam de quadam pulcherrima domina nomine Helena: captus amore eius: cum magna congregatione nauium Græciam iuit: ubi domina Helena manebat: & applicuit ad domũ Menelai regis: cuius uxor erat Helena: in cuius Menelai hospitio mansit: & Helenã occulte adamauit. Contingit autem Menelaũ ad regna Cretensia equitare. Paris aũt ibi remansit cum Helena, cum qua ordinauit uenire: & quod non sponte ueniret: reperit hanc causam: duxit eam ad Troiam. dum rediisset Menelaus reperit suam uxorem raptam. Agamẽnon rex & Menelaus fratres miserunt Priamo & Paridi, & ut Helenam restituerent. Alioqui præstolarentur eos cum exercitu ingenti. Troiani consentiebant Paridem retinere Helenam: nec reddere: propterea Græci ira commoti contra Troianos maximum exercitum aggregauerunt, & contra Troiam castrametati: per. x. annos steterunt: & tandem capta, Troiam totam destruxerunt, Græci autem cum ad proprias patrias rediissent. Vlyxes red eundo cũ suo exercitu a uentis agitatus. x. annis per pontum errauit. Penelope noscens Vlyxem uirum suum in prælio nõ interẽptum hanc Epistolam illi dirigit. Cuius est intentio reducendi ipsum ad patriam suam. Intentio Ouidii auctoris est commendare ipsam Penelopen de Casto amore. Vnde dicit.

Petrus Rossetus Francisci Ro. Fi. Lectori.

ABES Nunc humanissime Lector Nasonis Epistolas Ioannis Tacuini Typis & industria tam diligenter excussas, tam emendatas, tam integras, ut nihil ultra iam tibi ad operis huius expolitionem desiderandũ sit. Adiecit enim ipsius Epistolarum principiis Versus quosdam, quos ego, ut rem literariã aliqua ex parte iuuarẽ, uetustissimo, fideque dignissimo Codice erutos eidẽ imprimendos dedi. Tu cum hos uideris, pro tui ingenii candore boni consules: scio. Vale & Tacuinum tuum minime Impensis, ac Laboribus parcentem perpetuo Cole.

FINIS

ARGVMENTVM VOLSCI.

Ost euersam Troiam Græcorum principes, phrygiis opibus ditati, cum in patriam nauigarent, læsæ Mineruæ indignatione: ut Homerus scribit, alii sunt uastissimis procellis obruti, alii turpiter occubuerunt. Pauci, cum diutius errassent, uix disq; euaserunt excidium. Aiax Oilei Locrensium dux in scopulis euboicis fulminatus demergitur. Agamenon uix lares salutatat, cum nefandæ uxoris Clytemnestrę dolis ab Aegysto incautus excipit, & obtrūcat. Idomeneus e Creta isula deiectus, ad Salētinos Italiæ ppl'os fugit. Diomedes a suis minime exceptus in Italiā nauigauit. Menelaū, ut tradit Herodotus, ut a rege Protheo Helenā uxorē repeteret, in Aegyptū oportuit cū summo discrimie traiicere. Vly. Laertis fili⁹ ex Autolyca magnanimi Autolyci filia decēnio uastissimis iactatus pcellis errauit, socios, qm̄ Solis boues absūpserāt, oēs amisit. Ipse anno decimo ab Alcinoo Phęacū rege naui, & multis muneribus donatus cū discederet, ui tempestatis iterum deprehēsus solus & mēdico similis Ithacam appulit, qđ Home. ad Odysseam scribēdā luculentā materiam exhibuit, apud quē Penelope Icari, & Polycastes filia & Vlyssis uxor inter lasciuissimā procoꝝ turbā, qui ex uariis insulis in Vlyssis regiā cōfluxerāt, summa obseruātia in cōiugali fide psistit, mariti uiginti annoꝝ perægre accessum sæpius queřit. Existimabat enī nō iactari erroribus: sed aut occubuisse, aut suoꝝ, & patrię oblitū, aut puellaꝝ cōplexibus, aut aliqua orbis regio ne ociose cessare. Ex hoc Ouidius oēm est cōmētatus Epistolam suam. ex Homero Penelopen format. Sollicita enim de absente marito queritur, & ad redeūdum inuitat.

ANTO. — *Aiacis exitu.* — *Agamenonis exitus.* — *Idomene?:* — *Diomedes* — *Menelaus.* — *Vlyssis errores*

P. OVIDII NASONIS SVLMONENSIS HEROIDES. LIBER PRIMVS. PENELOPE VLYSSI.

Anc, tua Penelope lento tibi mittit Vlysse.
Nil mihi rescribas: attamen ipse ueni.
Troia iacet, certe Danais inuisa puellis

¶ Expositio Volsci.

Enelope tua: quę tibi hactenus in tāta procoꝝ turba pudice uixit: & cōiugalem toꝝ sine labe seruauit. ¶ Mittit tibi: poeticum est ad te diceret orator. ¶ Tibi lēto: qui deses es & nostro amore frigescis: & tuorum desiderio nō moueris. ¶ Nil mihi rescribas. Epistolę propositum est. ¶ Mihi: quæ te expecto non literas. ¶ Attamen: sed. ¶ Ipse: qui annos uiginti absens fuisti. ¶ Troia. ia. indicat facile fore: quod proposuit: potes redire. ¶ Nam Troia iacet: diruta est. elegantius Virg. idem exprimit cum dicit. Et campos: ubi Troia fuit. Dicta est Troia a Troe rege Erichthonii, & Callirhoes Scamandri filio: antea Teucria a Teucro: & Dardania a Dardano dicebatur. ¶ Inuisa: odiosa: est enim inuidere odisse: quod contra uotum nimium uidemus. ¶ Danais puellis: Heroidibus græcis: a Danao Strabo testatur Danaos nuncupatos.

Troia q̃ & Dardania Danai uñ

¶ Hubertini præfatio.

Anc tua Penelope. Quodcūq; opus legendū proponit: quis facillimū ignorato argumēto: ut sit difficile necesse est: qobrem cū officio pfessionis meæ multa enarrare: & interpretari cōtigerit: id in primis semp laborandum putaui: ut legendoꝝ argumentū pateret, deinde siqua aut in uerbis: aut in sensu obscuriora essent: diligenter explanarē: ut non mihi: queādmodū multi inani gloria adducti: sed aliis interpretari uiderer: & in nullius manus scripta mea puenirent: qui ex laborę meo fructum non perciperent. Quod qdē cū hactenus me assecutū sperem, dabo operam: ut in futurū multo magis fiat: non tñ usq; ad supfluū laborem occupari placet. Nā, ut Fabi. Quin. li. i. institutionū oratoriaꝝ inquit, Persequi qđ quisq; unq̄, uel contēptissimoꝝ hoium dixerit: aut nimiæ miseriæ: aut inanis iactantiæ est: & detinet: atq; obruit ingenia melius aliis uacatura. ¶ Nā qui oēs, ēt indignas lectione schedas excutit: anilibus quoq; fabulis accōmodare operā pōt. Atqui pleni sunt eiusmodi impedimētis grāmaticoꝝ cōmentarii uix ipsis: qui cōposuerūt, satis noti. Hæc Quin. Quāobrem cū in argumentis singulaꝝ epl'aꝝ enarrandis: tum in cęteris exponēdis mediocritatem sequemur ita: ut neq; lectorē fastidio afficiā: nec tñ quicq̄ in his nr̄is enarrationibus desidereř: qđ in hoc opere cognitione dignū uideat: persequar tñ ēt minutiora quædā: qa nō solum ab eruditis uolo nr̄a legi: sed multo magis ab iis: qui erudiri uolunt: quibus oīa plana: & apta placent. Nō. n. ad ostentationē: sed ad utilitatē nr̄a edimus: & queādmodum pecuniæ: ita operæ beneficiū indigētibus pręstandū est: & id q dem liberaliter. Sunt. n. qui: ut uideant doctiores: nō interpřationes: sed ænigmata pferant: quos cū sua ambitione relinqmus: quo plus odii sibi: q; fauoris cōparant. Ego cū intelligam interpřtem oportere esse q̄si lumen eoꝝ, quæ interpřatur: & cū oēs non potuerint multa aut audisse: aut uidisse: nō existimabo mihi turpe: sicut pueris pponi debet in scholis hoc opus, ita a me declaratū fuerit. Quod idē de plerisq; aliis (Deo mihi aspirante) breui me facturꝝ spero. Sed nūc ad instituta pergamus. Postq̄ igitur titulū operis uiderimus: & qualitatem carminis: & intentionē scribentis: ad argumentū: & textus expositionē ueniemus, Repetetur aūt paulo altius primæ epistolæ argumentum: qm̄ ex eo aliaꝝ cōpluriū epistolaꝝ argumenta pendent: in qbus postea eam ob cām erimus breuiores. Titulus operis est. P. Ouid. Nasonis poetæ Sulmonēsis Heroidum siue Heroidarum lib. incipit. Primus aūt nou addimus: qa plu-

HVBER. — *Heroidum Epistolę in libros distinctæ* — *Titul⁹ operis*

rimis placet unū tm̄modo esse librū:cū in ep̄las diuidat̄:& nō in libros:in codice tñ meo uetustissimo repi distinctionē libro

Iuuenalis satyræ i libros separati.

rum:qđ qdē licet numero ep̄lar̄ cōstet:ita fieri potuit:sicut in ep̄lis:q̄s in ponto scripsit:q̄ in libros plurimos diuidu t : & Iuue.satyræ:licet sepatas hēant sn̄ias:librorꝝ tñ numerꝝ hñt.Inueni igit̄ in codice meo uetustissimo hoc opus diuisum in libros.v.quorꝝ primus incipit:Hāc tua Penelope.ii.Littora Thessaliæ.iii.Si qua tñ cæcis.iiii.Mittit.Hypmnestra.v.& Vltimus.Mittit Abidenus.Sed in hoc nolim tñ eē cōtētiosus:aut ptinax. Epistolę sunt nūero. xx. q̄s heroidū uel heroidarꝝ appellāt:qm̄ licet aliquot ex eis a uiris scribant̄:maxia tñ ex p̄te sunt clararꝝ,& illustriū mulierū : q̄s heroidas appellant.Oui.

Heros Herois Heroine

lib.ii.Tristiū.Pria locū scās heroidas inter hr̄es.Masculinū est heros:q & semideus dr̄:& uir fortis,& uirtute eminēs:plus hoie hñs.Fœmininū uero sub forma patronymica dr̄ herois:& heroine.Oui.aūt se nō solū scripsisse has:sed & alias:q̄ nō sunt in hoc uolumine cōmemorat.iii.annorꝝ ad Macrū.Carmē aūt elegiacū:est hexametrū:& pētametrū:qđ qdē & amori

Qualitas carminis. Orationis genus. Epistolarū materia.

bus:& q̄relis:& miseriis cōuenit:ut Hora.in poetica oñdit.Versibus ipatiter iūctis q̄rimonia primū,Mox ēt iclusa est uoti sn̄ia cōpos.Quis tñ exiguos elegos emiserit author Grāmatici certāt.Genus aūt orōnis humile est:qa tali carmini cōuenit:hoc est elegiaco:qđ(ut uidimus)exiguū appellauit Hora.q̄q̄ iter elegiaca Nasonis carmina hoc maxie & sentētiis: q̄tū materia ipsa patit̄:& uerborꝝ ꝓprietate ur̄ assurgere.Materia uero est ethica.i.moralis:qa describit uarios uirorꝝ: mulierūq; mores:intētio poetæ est exercēdo ingeniū:& q̄rendo famā amoris affectus demōstrare:& oñdere:q̄tum hi differāt in mulieribus pudicis:& ipudicis:q in aliis casti amoris pietatē:in aliis libidinis:& furoris incontinentiā ꝓbant. Itaq; aliæ ad laudē & imitationē:aliæ ad libidinis,& ipudicitiæ detestationē memorant̄.Sciendū aūt est:ꝙ amoris affectus in nullis Nasonis libris melius exprimunt̄:q̄ in his ep̄lis,in qbus artis amādi exercitationē ostēdit, sicut ex orōnibus Cice.qcqd inarte

Argumētū epistolæ

dicēdi tradit̄ optime pcipit̄.Sed iā argumētū enarremus:qđ:ut supra diximus:paulo altius maioris declaratiōis gr̄a repetetur.Ad Pelei Aeaci filii,& Thetidis nymphæ eius uxoris nuptias:q̄ in Pelio Thessaliæ mōte celebratæ sunt.Diis oibus, ac deabus p̄ter discordiā inuitatis:illa indignata accūbentibus cū Ioue Iunone eius uxore,& Pallade,& Venere : in mediū earꝝ cōiecit pomū,in quo scriptū erat.Detr̄ pulchriori,cūq;(ut est mulieribus opinio de pulchritudine ꝓpria audax,& temeraria)q̄libet earꝝ se pulchriorē diceret:neq; Iuppiter uellet de hac re iudicare,ne aut uxorē,aut filias offenderet, eas remisit ad Parim,q educatus inter pastores,tūc armēta in Ida seruabat.A quo iussit eas petere huius cōtentionis iudiciū, & determinationē.Cū.n.Hecuba Priami uxor Paride grauida eēt:somniauit se parere facē,q̄ totā Troiā incendio corriperet, Haruspicū rn̄sis:& numinis oraculo Priamus cognouit oriturꝝ sibi filiū ex Hecuba:q patriæ esset futurꝝ incendium. Quare iussit uxori,ut qcqd pareret,interficeret,illa cū puerꝝ:q postea Paris ductus est:pepisset,materna pietate mota:nō sustinuit eū interficere:sed facta eius mortis simulatione,decepto Priamo:iussit eum regiis pastoribus tradi:qui puerꝝ alerent: Itaq;,ut pastoris filius:aut,ut alii uolūt:& seruus:& famulus in pecorꝝ:& armentorꝝ custodiis nutritus est.Oenones nymphæ cōiugio usus.Ad hunc igit̄ in idæis uallibus armēta seruantē cū tres deæ accessissent:seorsum cū eo q̄q; locutæ pollicitatiōibus:ut(sæpe in iudiciis fit)corrūpere tētauerūt.Nā Iuno(ut est deorꝝ regina)diuitias:& regna.Pallas gloriā : sapientiā:& rerꝝ oium cognitionē.Venus aūt uoluptatē:& pulcherrimæ in toto orbe terrarꝝ mulieris usum:& possessionē promisit.Quas auditas Paris iussit ante se nudas adesse:ut certius de earꝝ pulchritudine iudiciū afferre posset:& demū Veneris ꝓmissis magis captus,p ea sn̄iam tulit.Post aliq̄tulū tpis cū agonale certamē illic celebraret̄.Paris q fortissimus erat, ad illud accessit:in quo cū oēs:& ēt ipsum Hectora superet:Hector ira succēsus adiuit stricto gladio,tanq̄ pastorē eū esset interfecturus:Paris se eius germanū cōfessus est:qđ ut Ser.scri.allatis crepundiis:ꝓbauit:cū adhuc sub pastoris habitu lateret.

Crepūdia

Sunt aūt crepūdia infantulorꝝ ornamēta:recognitū igit̄ esse filiū suū Priamus,Paridē recepit in domū:tā̄q tāto tpe functus eēt fato:& piculo:qđ ex eo iminere audierat:q mox aliquot nauibus ædificatis Sparthā nauigauit:ubi cū a Menelao Agamēnonis regis Gręcorꝝ fr̄e hospitio exceptus fuisset:deinde ipsi Menelao contigisset in Cretā pr oficisci: ille pfidus hospes: Helenā Menelai uxorē Iouis ex Læda filiā:oium mulierꝝ speciosissimā in amorē suū sollicitatā abduxit ad Troiā.Alii,uolunt expugnata Spartha,siue Lacedęmōe:utroq;.n.noie dr̄,Helenā:quā ei Venus ꝓmiserat:a Paride abductā.Hero.dicit eā nunq̄ fuisse ductā Iliū:licet fere oēs historiographi,& poetæ aliter sentiāt:& credant eā ad Troiā deductā:ut ēt Home. oñdere ur̄.Cū igit̄ ad eā repetendā legati ab Agamēnone,& Menelao frustra sæpe missi fuissent. Agamēnon,& Menelaus tātā iniuriā armis uindicare:& Helenā bello repetere decreuerūt.Itaq; cū ad expeditionē ex uniuersa Græcia exercitū co-

Vlyssis simulata insania.

gerent.Vlyxes Penelopes admodū puellæ:quā paulo añ duxerat uxorē:& ex ea tm̄ susceperat Telemachū filiū,amore re ētus,ne iret ad illud bellū isaniā simulauit:iūctis.n.diuersi gñis aialibus arabat:& salē seminabat:quā isaniā Palamedes uir bello clarus:q regis mādato delectū faciebat,detexit:nā cū arāti Vlyssi obiecisset Telemachū,ille ne filiū læderet aratrꝝ eleuauit,& suspēsum aratrū ultra filiū trāstulit:ex quo cognitus nō esse isanus,coactus est ad bellū troianū ire ubi & Palamedis iniuriā ultus est.Nā eū falso ꝓditiōis crīe a Gręcis dānari,& lapidibus obrui,& iterfici fecit:mox in eo bello multa prudentiæ,& solertiæ documēta exhibuit,q̄ ipse apud Oui.li.xiii.Me.cōmemorauit:q̄ hoc loco uitādæ ꝓlixitatis gr̄a p̄tereo. Postremo eius opa factū ē:ut Troia decio tādē anno,postq̄ obsideri cœpat,caperet̄:uñ & ab Home.πολίπορτος.i.urbis populator dr̄,& cū i castris d̄ armis Achillis iter ip̄m:& Aiacē telemoniū ortū eēt certamē,Vlysses dicēdi facūdia ea obtinuit, mox euerso Ilio:& Astyanacte Hectoris filio e turri p̄cipitato,ne aliqs de sanguine Hectoris supasset : acceptaq; pte p̄dæ Troianæ:cū in patriā gloriosus uictor reuersus mari se credidisset:lōge cōtra uotū suū ei accidit,nā uētis,tēpestateq; actus multū,diuq; errauit,& aliorꝝ decē annorꝝ spacio ad m̄lta orbis terrarꝝ loca delat mores hoium multorꝝ uidit, & urbes. Reliq̄ de eo dicet̄ in fine epistolæ.Cū igit̄ cæteris ducib⁹,& militib⁹ græcis q bello supfuerāt domū reuersis: sol⁹ Vlysses nō reuerteret̄:neq; Penelope eius uxor cām huius absentiæ sciret:ad eū scribit hāc episto.in q̄ castū,& cōiugalē amorē suū erga Vlyssem oñdit:& eū rogat:ut nullā remittat p lr̄as rn̄sionē:sed ipsemet ueniat.Adducit aūt m̄ltas rōnes : qbus ꝓbat eū debere uenire.Probat.n.pmū a cōmoditate:qa nō amplius detineat̄ bello:qa Troia,pp quā abfuerat, capta, & euersa sit. Deinde ab honestate,& æqtate,qa cū cæteri uiri domū reuersi uxores suas p̄ntia sua cōsolent̄:& rerꝝ gestarꝝ narratiōe detineāt,ipse solus maritali desit offō:p̄serti cū ipsa:ut refert:ppetuū cōiugalē amorē in eū seruauerit. Oñdit.n.se neq; alii instāte pr̄e nubere uoluisse,& semp fuisse sollicitā de piculis Vlyssis,qđ est pię & fidelis cōiugis argumētū. Postremo ꝙ Vlydēat domū reuerti arguit Penelope ab ei⁹ utilitate:qa eo absente ei⁹ bona delapident̄,& dissipent̄.cū neq; ipse utpote mulier neq; Tele.admodū puer:neq; Laertes eius pr̄ senio cōfectus ea tueri possint.Cōmemorat aūt ei p̄cipue seniū pr̄is, & Telemachi filii tenerā ætatē,ut si eū uxoris amor,curaq; nō reducat:moueat saltē filialis,pr̄nusq; affectus:sic ergo inqt.

Hubertini expositio. Nomina uxorꝝ filiorūq; & seruorum

¶HANC tu pe.Sensus est.O Vly.Penelope uxor tua mittit tibi hāc epistolā,nolo aūt mihi rescribas aliquid:sed tu ipse uenias.⁋ Hanc.i.epistolā.⁋ Tibi len.i.tardo.⁋ Tua:subaudi uxor:nā in noibus ꝓpriis, & genitiuis ꝓnoium relatiuorꝝ uel demonstratiuorꝝ:& in ꝓnominibus possessiuis sæpe filiorꝝ:uxorꝝ:maritorꝝ:seruorūq; noia subaudiunt̄. Vir. Hectoris Andromache.s.uxor Cice.in epi.Ser.tuus.l.filius.Teren.Video forte huius Byrrhiam subaudi seruum,& notāda est hęc regula.⁋ Mittit:de se tanq̄ de tertia persona dicit:cum in sequenti uersu in prima persona loquatur:dicit enim.

¶Nil mihi

HVBER.

¶ N I L mihi rescribas:idest Non remittas mihi responsum p literas:sed tu ipse ueni:ipse hoc loco demonstratiue ponitur: nam licet per eclypsim per se proferatur,tñ subauditur:& habet teste Pri.significationem tu eius pronominis:quod subauditur,.s.tu,& est demonstratiuum. ¶ Troia,adducit rõnem,quare Vlysses,debeat,& possit uenire:dicit.n.Troiam,propter quam domo discesserat,esse euersam. Troia etiam cum regio sit Asiæ,in qua erat Ilium urbs : quam Græci euerterunt:ponitur tamen interdum pro urbe,ut Virg.omnemq; reuerti per Troiam,& hic Troia:idest Ilium,est urbs Troiæ. ¶ Iacet diruta est:& solo æquata,sicut enim urbes cum ædificantur,aut florere dicunt stare,aut surgere:ut Virg.Surgentemq; nouæ Carthaginis arcem:& idem Troiaq; nunc stares,& Ouid.Iam stabant Thebæ: ita cum dirutæ sunt,dicuntur iacere,& cadere.Ser.Sulp.ad Cice.Quæ nũc prostrata,& diruta ante oculos iacet. Virg. Ceciditq; superbum Iliũ. ¶ Certe distinguendum est;ut non dicamus certe iacet,sed certe inuisa,non enim necesse est affirmare Vly.quod Troia iacet : quia hæc ipse optime sciebat,qui fuerat præsens,&,ut dictum est in argumento,fuerat etiam ex magna parte author illius ruinæ,dicit ergo certe odio habita. ¶ Puellis danais.i.mulieribus Græcis.nã Danai a Danao rege dicuntur : qui ante Pelasgi dicebantur,& Argiui quia Danaus,unde dicti sunt,argos habitauit:Puellis autem dixit,non solum sexum sed ętatem significans,quia adolescentulæ mulieres nuper nuptæ molestius ferunt maritorum absentiam.

Troia — Stare — Surgere — Iacere — Cadere — Græci un̄ danai dicti sint

PARRH.

¶ P E N E L O P E, Hęc Amrce:uel Amæa,primũ dein Penelope dicta ab eiusdem nominis auibus,quæ expositam a parentibus educauerunt : ut Pindari scribit interpres . Alii cum Didymo tradunt a Nauplio necem Palamedis ulciscente in mare deiectam,a Penelopibus esse transnominatam,quorum ope seruata sit. Penelopes autem Plinius : Aristotelesq; & utroq; prior Aristophanes ex accipitrum genere memorat. Itaq; si Didymum sequimur; Ouid. hac potissimum de causa Penelopes epistola sic orditur. ¶ Hanc tua Penelope . Quasi dicat quæ propter te indiscrimen adducta Penelope uocata sum, Canit Homerus integro operis argumento,Penelopen absenti uiro fidem summa pudicitia seruasse per annos uiginti,Lycophron infamat:& Duris Samiis omnibus procis prostituit,ex quorum promiscuo cõcubitu Pana pepererit.Quidam Mercurii Filium Pana dicunt,& Penelopes,ut apud Herodotum.

ASCEN.

Anc tua Penelope.Quanq̃ nullus est in epistolis ordo.tñ ur̃ poeta hanc Penelopes epistolã non ab re primam posuisse.quippe ꝙ ab heroidũ decantatissima missa fingit,ab ea uidelicet:cuius maritus poetarꝫ principi Homero uigintiquatuor librorꝫ uberem ꝑbuit materiam.Et cũ in toto ope totus sit ingeniosus poeta,tñ ut Liuius in cõcionibus,ita hic in epistolis pro scribentiũ:hoc est,quos scribẽtes inducit,captu , & ingenio argutias nunc cõtrahit,nũc dilatat,ut suis locis pro opportunitate,& captu nr̃o declarabimus.Verum qa intentionẽ poetę in pręambulis diximus,& argumentũ modo expositũ est, pro ueteri instituto nostro inerudite pubi pauca , quæ grammaticen cõcernunt,prælibabimus.Meminerit ergo tirunculus in singulis uerbis poetæ, in quibus surdastri nihil boni concentus perspiciunt,nihilq; salis,atq; leporis sapiunt,esse suam uenustatem:sententiam,& uim.Discat ergo in primo uocabulo decora breuitate,quæ nihil obscuritatis habeat uti,ea uidelicet resecando , quæ superflua uideantur,eo ꝙ intellectu facillima sint,Cuiusmodi sunt locutiones sequentes.Ventum est ad uestę,subaudi,sed non eloquere,ædes,aut templum.Quarto kalendas iulias,subaudi die ante.Triduo ante diui Baptistæ,subaudi natalem,aut diẽ festũ.Paucis rem aperiã,subaudi uerbis.Testificamur his,subaudi literis. Hãc igitur tibi mittit,subaudi epistolam.Neq; tñ opus est ut adiicias.Et quia hic hæc hoc,& eorꝫ aduerbia ad primã personã,idẽ est hanc mittit,ac si dicat.ergo eã mitto. Secundo annotet,quia pronomina habent emphasim & uim suam,Semper enim uberius demonstramus,aut referimus q̃ possimus propriis uocabulis eloqui.Non capit me puer?dicam iterꝫ.Si dixerit Penelope mittit tibi epistolam,nõ tm̃ dixerit,q̃tum,ubi dicit mittit hanc q.d.quæ tuæ saluti cõsulit,quæ te ad fidissimã cõiugem uocat post tacitos errores,quæ miserias nostras exponit, quę me tuam probat.Vnde additur tua,in quo mira quoq; emphasis est,q.d.quæ inter tot procos.i.procaciter & improbe cõiugium meum petentes,& aio,& corpore tua pmansi,fida tibi,amica tibi &c. Tertio,ꝙ sicut genitiui nõ regũtur a propriis,nisi ꝑ intellectionẽ appellatiui,ut Deiphobe glauci,subaudi filia,ita nec ꝓnomina possessiua, quæ pro genitiuis ponuntur primitiuis,nunc absolutis non iunguntur propriis:nisi per subintellectionẽ appellatiuorꝫ,ut tua Penelope,subaudi uxor,aut coniux. Quarto propria nomina græca solere apud doctos suam declinationem seruare licet multa in nostram migrasse legantur,ut hæc Penelope huius Penelopes.Nam Penelopa insuetum esset . Reperitur tñ Helene & Helena.Læde & Læda &c. Quinto epitheta,idest adiectiua proprietatẽ(ut notis loquar) importãtia,esse attribuẽda pro negociis & locis,Quia ergo nihil amãti magis alienũ q̃ lentum esse,& segnem.(Nam ut hic dicet. Res est solliciti plena timoris amor)ideo bene dicit lento tibi,quasi dicat flaccido,& tepido in amore uiro,cum sim tam strenua coniux,ut etiam noctes tibi impendã reficiendo uidelicet telã , & ita illudendo procos. Sexto,ꝙ Vlysses secundũ græcã deductionẽ deberet scribi olysses aut odysses,scribitur enim Græce ὀδυσσεὺς,sed eus sæpe in es longũ mutatur , ut Achilleus Achilles, Nereus Neres,Orpheus Orphes.Vnde uolunt Orphi in datiuo dictũ in bucco.Orphi calliopea,sed nescio quo errore pro o scribitur nunc u,& pro d,l,& pro ss,x,cũ tamen sint qui scribant Olysses,& multi qui Vlysses.Nos uero quia ita plures scribunt fere,Vlyxes scripsimus,habet autẽ in uocatiuo etiam Vlyxes,tunc præsertim cum s,crebro poneretur , ut apud Cice.in carmine de sirenum cãtu apud Home.O decus argolicum qn puppim flectis Vlyxe, hic aũt reperiri Vlyxes, forte ne esset illepidus concursus Penelope,Vlyxe. ¶ Nil mihi rescribas: occurrit per responsionem antipophoram,posset enim respondere,si ad me scribis coniux,rescribam ad te,atq; ita tecum paria fecero,ad quod ipsa. ¶ Nil mihi rescribas: idest nolo quicq̃ rescribas ad me.Dicat igitur nõ petis certior fieri de me,quocirca addit attamen:idest licet nolim rescriptũ , uolo tamen noua de te,ueni igitur,dicat mittam ex meis,qui eloquantur,quod excludit dicens.Ipse quod est tu, quasi dicat in propria persona.Habet enim emphasim pronomen ipse,& excludit inferiores personas,ut Ioue missus ab ipso: quasi dicat ab eo qui summus est,& non ab inferiore.Rex ipse me semper in oculis habet &c.Habet tñ decenter officium trium personarum Primæ ut & ipsum ludere quæ uellem calamo pmisit agresti.Ipsum idest me. ipse ignotus, egens Libyæ deserta peragro.Ipse:idest ego.Secundæ ut hic,ipse ueni.&.vi.Aenei. Ipsa canas. Tertiæ, ut eiusdem tertio. Ipse canat &c. Ordo raro a nobis ponetur,quia cum binis fere uersibus compleatur sententia , facile est eum consequi in elegiacis præsertim,quorum stilus facilior est.Vltimo tamen hoc loco notabis,quia ẽm Vallam indifferenter fere dicimus:rescribas,nil rescribes,nil rescribe,& nil rescripseris,& ideo diuersos modos coniungit poeta dicens. ¶ Nil mihi rescribas: attamen ipse ueni.Nisi longior fierem dicerem tamen,a Seruio exponi aliquando pro tandem,& sic erit sensus. Nil rescribas, sed tandem ipse ueni,aut exponendo more consueto contextus est. Nil rescribas : idest nolo quicquam ad me scribas , sed tamen licet id nolo:ipse ueni:quia te plusquam literas tuas desidero. ¶ Troia iacet &c.Docet facile posse redire cum Græci cõpotes uoti effecti sint. ¶ Diruta Troia:quia tamen non redit:progreditur in detestationem bellorum : quæ ut Hora dicit matribus semper detestata sunt : sed ne suos per hoc lædat callida mulier : conuertit odium in ipsam Troiam , ipsosq; Troianos:quorum libido:& adulterium causa tanti belli fuit.

Castigatio noua carminis

NICOLAI SCOELSII LVTAREI IN P. OVIDII NASONIS PENELOPEN COMMENTARIVM.

SCOELS,

PEnelopen Icarii, & Polycastes filiam quidam tradunt, ut in hac epistola. Me pater Icarius uiduo discedere lecto. Pausanias uero Icarioti. Propertius. Quæq terunt fastus Icarioti tuos. Ouidius Icariotide tela. Lanifici laude uiguit, & inter cæteras tūc tēporis egregias pstantior, ab officio nomen cōsecuta est, ut qbusdam placet idq poetis astipulātibus. Nam πηνήιον fusus, quo subtegmen reuoluitur, dr̄. Ouidius. Quæ tm̄ lanas non sinatis esse rudeis. Iuuenalis. Vos lanā trahitis, calathisq peractis refertis Vellera uos tenui pgnantē stamine fusum Penelope melius, leuius torquetis Arachne. Nonnulli Arnæam prius dictam referūt, uel Amyren, Icarioq a parentibus expositā, & Periboeam ab auibus educatā, quæ Penelopes dicunt inter accipitrū, anserumq genus a Plinio, Aristoteleq, & comico Aristophane annumeratæ, ipsam deinde Penelopen dictā ab eiusdē nois auibus. Hæc Pindari interpres. Didymus, & cum Didymo alii nō admittunt, sed a Nauplio in mare cum deiceretur, ut Palamedis necem ulcisceretur, quē Vlyssem neci destinarat, qd Virgilius, & Ouidius canunt, a Penelopibus auibus auxiliū prestātibus inter cepta, liberata est, indeq ab auibus liberantibus sic nūcupata. In quo fallitur qdem Flauius, qui a Nauplio id incōmodi tulisse Diomedis mortem ulciscentes

Error Flauii.

Non.n. Diomedis, sed Palamedis mortē ulcisci destinarat. Quod in Virgilii.ii. Aenei. est uidere, quid referat Sino de Palamede, Vlysseq, quā quidem rem Aiax.xiii. Meta. Vlyssi obiecit. Parrhasius uero ex Didymi etymo inductus, hac potissima causa Penelopen sic ordiri arbitrat. Hanc tua Penelope. Quasi diceret, quæ pp te in discrimen adducta, Penelope uocor. Quod nō placet, ppterea qd si accidisset ante, q̄ ad Vlyssem scriberet, illud ēt apposuisset, quo fidelior Vlyssi fuisse ostēderet, atq inter cætera incōmoda, q̄ Vlyssis absentia pati se narrat, retulisset. Neq ēt si euenisset ante, q̄ scriberet: ut Vlyssis causa deiceret & Penelope ab euētu post Vlyssis discessum dicta esset, dixisset hanc tua Penelope, tum qd ignotum erat Vlyssi, tum quoq dubitationē fecisset, cuius esset epistola. Atq iccirco cū Pindari potius sentio interprete, ut ante Penelope dicta sit ab auibus educata, q̄ Vlysses ad Troiā proficisceret. Sciendū est Penelope: & cætera hmōi græca ablatiuis carere: & eorū loco datiuis uti more Græcorū: ut Arachne. Priscianus author. ¶ Volscus mittit tibi poeticū esse inquit: ad te oratorū. At Orator Cicero utrūq admittit: Terentiæ suę scribens: De cæteris inquit rebus q̄ primum uelim nobis literas mittas. Idem. eidem. Tabellarios mihi uelim q̄primum remittas, huiusmodi exempla infinita sunt.

Parrhasii expositio nō placet.

Volsci error.

¶ Expositio Scoelsii.

¶ HANC tua Penelope lento tibi mittit Vlysse. Tua: non alterius. Nam cum tādiu abfuisset Vlysses: sæpe ueritus est: an in fide: coniugioq perstaret Penelope: siue alterius nupta foret. Hæc apud Homerū clariora sunt. Descensusq ad infera: a Tyresia factus est certior. Tollit dubitationē: cum tua dicit. Penelope scribētis nomen: ut Cicero. Lento: qa non uenis: & deberes uenire. tibi: ad quē scribit. ut Curioni. sic.n. epistolarū usus est. Vlysse hñt antiqui codices: nō Vlysses. Neq audiendus est: qui Vlysses legendū putat: ne literarū illepidius cōcursus fieret. Sed illepidior multo ipse uī: qui tam insulsa narret. Namq in e missum uocatiuū sæpius habet: q̄ in s. Ouidius. Nos te poteremur Achille. Priscianus in e productum mittere probat: sic inueniri apud græcos. Ouidius. Pugnas ne reddat Achille. Non igit̄ dixit Achilles. Et stomachū magis mouet: qd nescio quo errore dicat pro o nūc v scribi. & pro d l, pro ss, x. Sed nō meminit Quintiliani: qui usui dat: non errori: & Aeolica imitatione factū: ut pro duplici ss x ponat̄. & v, loco literæ o. Quid o atq v Fabius inquit pmutatæ inuicem? ut Hecoba: & notrix. Culchides: & Pulicena scriberent. Ac ne in Græcis id tm̄ notet̄: dederont ac probaueront. Sic ὀδυσσεύς, quem Vd ssea fecerunt Aeolis ad Vlyxem deductus est. Decipiant̄ etiam: qbus nō placet pro σσ, hoc est duplici ss x litera poni. Sed non uident in grāmaticis maximus, pxi mus pro massumus, prossimus posita. Et apud Græcos Moscopulus affirmat ξ pro σσ, hoc est x pro ss poni solere. Sed Aldum doctissimū uirū admitor: qui dicit: Achillem: Vlyssemq: cū in e uocatiuū mittant: nō esse tertiæ declinationis: sed primę potius: ut Anchises: Laertes. Velim dicat: Vbi nam primæ declinationis legerit hmōi nomina? Nam sat scio apud neminē. Sed sunt secūdi flexus, ut Achilleus Achillei, Vlysseus Vlyssei: & per detractionem Achilli, Vlyssi faciunt in gtō: ut immitis Achilli. Et duri miles Vlyssi. Vocatiuū aūt in e mittunt. Quod Seruius, Probus: & Priscianus docent. Nos latius in nr̄o uariarū obseruationū libello differimus. Sunt.n. hæc noia, & filia, secundi flexus: & tertii: pmi aūt nō uidi. Vt Vlysseus, ssi: Vlysses: ssis: Achilleus: llei: Achilles: lli. Sic Orpheus: Orphis: Phileus: Philes tā apud Græcos: q̄ apud Latinos. ¶ Troia iacet. nō te Troia tenet: ad me ne redeas: nō ergo rescribe: sed ueni.

Cuiusdam errores.

Aldi error.

Vix Priamus tanti, totaq Troia fuit.

ANTO, ¶ VIX Priamus tāti: Ingerit suspitiōes: dubitat Vlyssem ideo lentum esse: ne peregrino amore teneatur: dum staret Troia: inquit: & Priamus uiueret: uix fieri potuit: quin in patriam nauigaretis. Græci enim longa obsidione fatigati: de reditu sæpius cogitarunt: quod in Iliade Home. uidetur exprimere: Diomede referente: si oēs Græci abscedant: ego & Stelenus soli in obsidione psistemus. & Ouid. Meta. xiii. quoq refert.

HVBER, ¶ VIX Priamus. uix stultū & ridiculum est: q qdam sic ordinant: uix. i. iaceret: uel uix inuisa: cū neuter sensus pcedat: sed sic intelligat̄. Priamus: & tota Troia uix meruit h̄ odiū Græcarū mulierū: h̄ est: ut earū mariti pp ipsum Priamū: & Troiā abessent: & cōsequēter hn̄ent odio. ¶ Priamus: hēt emphasim h̄ nomen ppriū. q. d. licet magnus rex. ¶ Tota Troia. i. oēs Troiani: cōtinēs p cōtento. ¶ Vix fuit tāti: ut p eius obsidionē tot uiri Grçci abessent: & sic earū uxores eā hn̄ent inuisam.

PARRH, ¶ VIX Priamus tāti &c. i. iterficere Priamū: Troiāq euertere tāti. i. operæpretiū: & Græcę puellæ tā diu uirorū cōsuetudine carerent: aut desiderarēt in acie cæsos Valerius Maximus memorabiliū nono. penæ uictoriæ eius tāti nō fuerunt.

ASCEN. ¶ VIX Priamus: tanti duplex sensus est alter ab Antonio positus: uidelicet ut Priamus dū staret in regno: & tota Troia uix fuerit tanti. i. uix reputata: aut æstimata sit tanti ualoris: ut Græci uellent illic diutius immorari: quo circa: cum Priamus extinctus sit: & Troia euersa: uidetur aliud puella obiecisse Vlyssi: qui tantum immoratur. Alter sensus est Priamus & tota Troia uix fuit tanti: ut tot puellæ Danaæ uiduæ degerent.

SCOELS. ¶ VIX Priamus tanti. tanti Nōnulli referūt: Troia uix tanti fuit: ut esset inuisa a puellis Danais. Parrhasius aliter sentit, sed nihil ad rem. Ego longius procedo: q̄uis Hubertinus non approbet: ductus opinione sua: qui si diligētius perscrutatus esset: alr̄ sensisset: ut ad iaceret referat̄. Et erit sensus Troia certe a puellis Danais inuisa: iacet: diruta est, Priamus: totaq Troia uix tāti fuit: ut sup. iaceret. Vix Priamus: atq Troia: ēt qd inuisa esset: exitiū meruit: cū tu nō redisti: & ego maneo qualis Troia durante manebā: Vitq mihi dempto fine carēdus abest. Vtilius starent: ēt mihi moenia Phoebi. Scirē ubi pugnares: & tm̄ bella timerem: Et mea cū multis isicta q̄rela foret. Vel si tanti ad certe inuisa referat. Hoc erit: qd suos quęq amatores amiserunt puellæ Danaæ: dū pergama parant̄ ire. Siue qd pleræq oēs bello: terra: mariq suos amiserunt amātes: ubi perierunt: cuius Troia pbuit causam. Catullus: Troia nephas cōe sepulchrū Europæ: Asiæq: Troia uirū: & uirtutum oium acerba cinis. Sic suū Achillem Briseis fleuit: & Protesilaum Laodomeia. Iccirco inuisa. Vel ppea inuisa erat: qd mulieres ipsę: quæ Troiam tendebāt suū quæq propriis manibus uirū armabat dumq arma imponeret: oscula iūgebat: simulq

Parrhasii nihil cōuenit.

Hubertin9 negligens.

simulq; & uicissim accipiebat, ipsę uero Danaę his rebus carebant, quæ amātibus periocundę sunt. Quod Laodomeia declarat. Troadas inuideo, quæ si lachrymosa suorum Funera conspicient, nec procul hostis erit. Ipsa suis manibus forti noua nupta marito Imponet galeam, barbaraq; arma dabit. Arma dabit, dumq; arma dabit, simul oscula sumet. Hoc genus officii dulce duobus erit. Producetq; uirum, dabit & mandata reuerti, Et dicet referas arma face illa Ioui. Iste ferens dominæ mandata recentia secum, Pugnabit caute, respicietq; domum, Exuet, & reduci clypeum, galeamq; resoluet. Excipietq; suo corpora lassa sinu. Nos sumus incertę, nos anxius omnia cogit. Quę possunt fieri, facta putare timor. Hęc sunt, quæ in inuidiam Troiam adduxerunt Danais puellis.

O utinam tunc cum Lacedæmona classe petebat,
Obrutus insanis esset adulter aquis:

ANTO. ℂO VTINAM: precatur in Paridem: cum hac poetica exclamatione: qui cū Helenam rapuit: tātorum malorum prębuit causam. ¶ Lacedæmona: Lacedęmon Peloponēsi urbs Menelai regia nuncupata a Lacedæmone Iouis filio ex Taygete Atlantis & Pleiones. ¶ Adulter: Paris Priami filius: qui ex Lacedæmone Helenam rapuit: de quo dicemus. ¶ Aquis insanis. i. magnis in alto furentibus hellesponti undis. *Lacedęmō*

HVBER. ℂO VTINAM: o ad omnes affectus conuenit, uel miserationis: uel indignationis: iungiturq; uocatiuo: nominatiuo: & accusatiuo. Cice. o magna uis ueritatis: & o: me miserum. Interdum per eclypsim prętermittit: sed subaudit. Pli. Iunior. O hominem impatientem, ac potius durum. Interdū est aduerbium uocandi, & iungit uocatiuo: ut O regina nouam &c. Interdum mirandi: ut Iuue. O qualis facies: interdum indignandi: ut Cice. O tempora: o mores. Interdum optandi: ut Vir. Adsis o tantum: & in buc. O tantū libeat mecū tibi sordida ruta, Atq; humileis habitare casas. & hac significatione optandi interdum ponitur per se: ut in exēplis supradictis: interdū iungit cum utinā ad maiorē affectū exprimendū: ut hic apud Oui. interdum cū si affectum habet optandi: ut apud Persiū. O si ebuliat patrui pręclarę funus: interdū (ut inqt Don.) interiectio est optantis aduentū: aut animi repente percussi: ut Teren. O salue Pamphile. ¶ Adulter. i. Paris: quem per iram proprio noīe appellare nō potuit: sed per contumeliam adulterū dixit. est. n. adulter qui alienæ cōmiscetur uxori. ¶ Esset obrutus, esset oppssus & submersus. ¶ Aquis insanis. i. magnis: uel turbidis, & tempestuosis, utrunque. n. signat, ut infra, Quod si nescires insana quid æquora pūt: & in buc. Insani feriant siue littora fluctus. ¶ Cum. i. qn̄ subauditur tunc. Petebat. i. ibat. ¶ Lacedæmona. i. Spartā: nam utroque noīe dicit: est aūt urbs Laconiæ. Lacedæmon aūt dicta a Lacedæmone filio Iouis & Taygetes, ex qua urbe: ut dictum est, Paris Helenam abduxit. Sed Lacedæmona tam pro regione: q̄ pro urbe ponit: ut Strabo scripsit ex authoritate Homeri. ¶ Classe. i. multitudine nauiū instructarū: nam hoc significat classis licet ponatur interdum pro una naui. Hora. Me uel extremos Numidarum in agros classe releget: optat aūt q; Paris fuisset submersus: cum iret ad rapiendam Helenā: qa si Helena non fuisset abducta: nunq̄ Græci ad obsidionem Troiæ iuissent: & ipsa Penelope non passa fuisset incōmoda: quæ infra se pati cōmemorat. In quo poeta optime exprimit affectum doloris mulieris: cuius est longe repetere suarum infelicitatum initia: & causas: sic Ariadne apud Catul. Iuppiter omnipotēs: utinam nec tempore primo: Gnosia cæcropiæ tetigissent littora puppes. & Dido apud Virg. iiii. Aenei. Felix si littora tan tum Nunq̄ Dardaniæ tetigissent nostra carinæ. Item Ariadne in epistola ad Theseum. Viueret Androgeos utinam &c. & Medeæ ancilla apud Enniū. Vtinam ne in nemore Pelio securibus cæsa, cecidissent abiegnæ ad terram trabes: neue inde na uis inchoandæ exordium cœpisset: quæ nunc nominatur nomine Argo &c. Hanc expositionem ponit Cice. in rheto. & ostendit eam uitiosam esse oratoribus: quoniam nimis longe repetat initum: poetis autem interdum concedi. *O interiectio. O aduerbium* *Adulter* *Lacedęmō Classis*

ASCEN. ℂO VTINAM: aliquando optantes ponimus o tm: aliquando utinam tm: aliqn̄ utrūque: tūc uidelicet cū uehemens est affectio: ut hic: siir aliqn̄ o tantum: ut in bucco. O mihi tam longe maneat pars ultima uitæ. Aliqn̄ si tm, ut. vi. Aenei. Si nūc se nobis ille aureus arbore ramus Ostēdat &c. Aliqn̄ utrūque: ut apud Persiū Saty. ii. O si ebuliat patrui pclarę funus &c. neque uitiosum est: qa uocalis seqtur. Nā uī quasi una pars orōnis & monosyllaba: licet absumāt uocalem & m. nō tn̄ absumunt. uñ Hora, carminū. i. O & pręsidiū dulce decus meum. Historia aūt diuersimode recitari solet: sed uulgatior est Alexandrum: qui & Paris dr̄: siue ob Hesionā amitam sororē uidelicet. Priami: quę in captione priore Troiæ ab Hercule facta Thelamoni in sorte data est: in Græciā nauigasse ad eam repetendā: siue ad Helenā a Venere pmissam obtinēdam in Peloponneson nauigasse, & quę illi pręcipua occurrit, Helenā rapuisse: ob cuius raptū, troianū bellū subsecutum dicitur cum euersione Troię: quā euertendā, & incendendā pnotauerat Paris: cum adhuc in utero materno esset: qa Hecuba mr̄ eius uisa est sibi gestare canem portantē mordicus facem ardentē: unde tota Troia incēderet: quā rem Priamus cū ex earū rerū interptibus intellexisset: significare incēdiū Troiæ: iussit plem extingui in primordiis: sed mater miserās exponēdam dedit. Vnde Paris inter pastores ab infantia uexatus est: ubi Oenonē nympham cognouit: ut suo loco dicemus. ¶ Insanis aquis: aut magnis: aut æstuantibus, & furentibus: sicut in Buc. Insani feriant siue littora fluctus.

SCOELS. ℂO VTINAM. Rhetoricus color est, & amātis affectum ostendit & Paridem detestatur, qui malorum causam præbuit, quæ ipsa est passa, ut inferius narrat. qui si naufragium fecisset, nō iacuisset timida in lecto ab Vlysse deserto, nec que reretur relicta, dies ire tardos, nec telam quereretur uiduas manus lassare. Hoc in loco narrare poeta incipit. Atque exclamatio istæc narrationis inuentionem accōmodat. ¶ Lacedæmona classe, a Lacedęmone, qui primatum obtinuit, dicta est, Iouis filio. Vide latius. Vidimus & Spartem. Lacedæmonienses mulieres in Venerem procliuiores fuerunt. sed inter alias quædam, furtim compressa, fœtum ita nulla emissa uoce perdiderit, constanter, tolleranterque dolores pertulerit, ut tum parentes, tum proximos latuerit. Nec mirū, Inquit Aemilius Probus Lacedæmoniorū moribus summa uirtus statuebatur in tollerantia. Atque ex hoc quoque huic mulieri summū patiendi robur apparuit, de qua Horati. Primo Carmi. Nec me tam patiens Lacedæmon. ¶ Classe. quam parauit ad rapiendam Helenam. Quid, & unde classis dicatur, ex aliis sciendum puto, de quo Seruius multa disseruit. ¶ Vnum hoc non præteribo, classis tam pro multitudine nauium poni, q̄ pro una naui. Virgilius Classique immittit habenas: Qui locus non satis patet, quid per habenas immittere intelligēdū uideatur. Nōnulli putant remonem intelligi debere, quo nauis regatur, quemadmodum equus habenis, ut Et premere, & laxas sciret dare iussus habenas. Sed ex hoc non placet, quia authoritate uacat. Olim ego per habenas uela intelligebam, ut esset habenas immittere uela expandere ex illo Iuuenalis. Vtere uelis, totos pande sinus. Quod nunc minime placet simpliciter sic intelligere, Nam proprie habenas in naui funem intelligēdum arbitror, de quo recte Seruius inquit. aut funes per metaphoram dixit, aut Homerum secutus est, qui ait στρέπτοισι βόεσσι, idest loris tortis. Sed quod funes Maro intellexerit. viii. Aenei. exposuit. Vbi ait, Et lassos iam iam immittere funes, quod nauticum est in dandis, expādendisque uelis. ¶ Adulter. Paridem intelligit ironice Adulterum suppresso nomine uocauit, quamuis Laodomeia proprio nomine uocauerit. Dux Pari Priamide damno formose tuorum, Iam sis hostis iners, q̄ malus hospes eras. Ego uero, dispari legendum contenderim uel ex uno Home. iii. Iliados Δύσπαρι εἶδος ἄριστε. O male infelix que Pari. Non Dux Pari Priamide, & huic lectioni astipulantur codices uetustiores. *Horatii locus.* *Virgilii locus.* *Ouidii locus.* *Hubertin*

Non ego deserto iacuissem frigida lecto:
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem:

ANTO, ℭNON ego deserto.expōit icōmoditates suas.⁋ Frigida:sine uiro:calescē lectū dicim˜,ubi uir fuerit,& fœmina.⁋ Relicta:p.xx.annos a te destituta.⁋ Tardos dies.q lōgiores uīr abītia tua:nō iqt die,& nocte sollicitarer:si Paris Helenā nō rapuisset.auget.n.πάθος a tpe.⁋ Nec mihi q̄rēti.πάθος:a facto,ut pcos falleret,q̄tū telę die texuerat:tātūdē ad lucernā nocte detexebat pollicita erat se tūc uirꝝ accepturā:cū telā finiuisset,qua itegeret Laertes senex,cū fatū cōtigisset:fallaciā deprehēdit Antinous unus ex procis ancilla referēte:ut Ho.auc.est.⁋ Fallere noctē hoc est nocte procos fallere.

HVBER. ℭNON ego:incipit ea cōmemorare:qbus dicit se fuisse caritura,si Paris fuisset submersus.⁋ Ego Penelope.⁋ Nō iacuissem.i.cubuissem.⁋ Frigida:uel revera frigida nō calefacta a marito,uel certe:qd᷑ magis placet frigida.i.sola: nā frigescere significat solū esse & cessare. Ter.nimirꝝ hic hoies frigēt:sicut contra feruere,frequētari.Vir. Feruet opus.& alibi,cū littora feruere late:prospiceres.dicimus aūt solum hoiem: q nō habet sociū: & locū desertū & nō frequētatū. Ter.Venit alicūde ex solo loco.⁋ Deserto.s.a te q debueras in eo mecū iacere.⁋ Ne q̄rerer.i.nō dolerē & lamētarer.⁋ Dies:ire tardos.i.esse lōgos:& tarde finiri:ut mihi uī:nā amātibus:& oībus:q sunt in aliqua solicitudine fortunæ tēpora uident̃ tarde transire & esse nimiū longa: Virg.in buc. Si mihi nō hæc lux toto iam longior anno est:& Hora.in primo epistolarꝝ.Vt nox longa qbus mentitur amica:diesq̄ longa uidet̃ opus debentibus. ⁋ Quærenti: conāti.⁋ Fallere:decipere & præterire aliqd faciēdo & texendo:ne molestiā tēporis sentiā:qd᷑ tam nō possum asseq:qa labor texendi dum de tuo discessu sum anxia,laxat:& fatigat manus meas:quod nō fieret,si tu adesses:omnis enim uidet̃ labor mihi iucūdus te pręsente.dicit̃ aūt falli,uel decipi tēpus,cū aliqd fit: quo ipsius temporis molestia nō sentiat̃.Ouid.in tristibus.Non qui soletur:non qui labentia tarde. Tempora narrando fallat,amicus,adest.

(Frigescere & frigidū esse) (Fallere tps)

ASCEN. ℭLECTO deserto a marito.Nec quererer.i.nō cōquererer sine diphthōgo.Tardos dies:qa desiderāti.& optanti tardi uidentur.Nec mihi querenti fallere.i.occasionem qua fallere.i.mitius peragam spatiosam noctem:quæ me sua duratio ne opprimeret:nisi labore fallere eam.Nam ociosis sub noctem cura recursat.

SCOELS, ℭNON ego deserto iacuissem frigida.frigida.i timida.& est reciproca Serui⁹ iqt,trāslatio,ut frigus p timora,& p frigore timor ponat̃.Quare hic frigida.i.timida ītelligi dēre arbitror.Foscharilegia docebāt,ubi hoc lati⁹ disserit̃,sed breuiter,iccirco frigida timida ītelligēdū est,qm̄ in lecto fīngebat uiolētos Troas ituros in Vlyssem,& multa pericula,q̄ Vlysses potuisset obire.Frigidus multę sig̃natiōis dictio est.Sed iter cętera malū,liuoreq̄ plenū sig̃nat.sic frigida uerba,frigidusq̄ sermo dr̃,q nō copiose,pleneq̄ laudes,rēq̄,ut ęquū est,amplectit̃,q̄re turpi⁹ esse dicebat Phauorin⁹ exigue,atq̄ frigide laudari,q̄ isectāter,& grauiter uitupari,cū illud,amici,h inimici esse uideret̃.Quid uero in Plauto frigidā sit suffundere,uidendum arbitror.In Cistellaria hęc uerba sunt.Ita nr̃o ordini palā blādiunt̃,clā,si occasio est usq̄,frigidā subdole suffundūt,uiris cū suis nos solere ꝑdicāt,suas pellices esse aiunt,erūt depressum.Vbi nōnulli ꝓuerbiū arbitrant̃,qd᷑ est hęret aq̄.Quorꝝ arbitriū laudi nō dat̃. Quidā ab eqs metaphorice sumptū putāt,quos,ubi frigida cōspersa est aqua,plerūq̄ excitare solemus,quorꝝ Vlpianus meminit digestis de iis,q notant̃ infamia.Attū doctissimis qbusq̄ placet,frigidā suffundere.i.mordere,qd᷑ lectiōi uel pręcipue cōuenit.Nā apud Gręcos,ut Aristophanes Pluto. πλῦνον μὲ ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.i.me inter tot hoies ꝓluens.Exponūt grāmatici. ἤγουν ἐξονειδίζεις, ἢ αἰσχύνεις.hoc est,ꝓbro me afficis,siue iniuria,dedecoreq̄,tot uiris astātibus.Pollux uniuocorꝝ septimo πλῦνειν.i.lauare p λοιδορεῖν.i.cōuitiari exponit,& alteri⁹ nomē obtrectare aquā uero suffundere cū idē sit,qd᷑ lauare,nō absurdū uī cōuitiare,detrahereq̄ significare,ut ex Polluce uidim⁹. Ego nō frigidā,sed frigidū in Plauto legēdū cēserē.pōit̃ enim p liuore frigidū,itaq̄ frigidū suffundere, erit liuere,detrahereq̄,atq̄ cōuiciari.Quod ex Virgilio iudicādū puto.ubi de liuore inqt. Sudat frigidus,intuēs,qd᷑ odit suffundit mala lingua uirus atrū.Quāuis alii codices effundit,hn̄t,sed ex manu scripto,peneq̄ obliterato suffundit lege,q locus satis p Plauto facit,deniq̄ frigidus tā malæ significatiōis est,ut ad omne malū significādū ueteres accōmodarint.⁋ Nec q̄rerer tardos ire relicta dies,qa.xx.annos aberat Vlysses,ac ꝓpterea tardi,q nunq̄ pfici uidebant̃ Vlyssis absentia. Dies in minori numero cōis est gn̄is,multitudinis aūt masculini tm̄,quo fit,ut erret is,q foeminini etiā putet.& declinat̃ hic uel hęc dies,hui⁹ diei,antiqtus etiā dies,ut Virg.Libra dies,p diei,sic quoq̄ dii in patrio casu faciebat.Virg.Munera lætitiāq̄ dii,p diei.Quāuis ab oib⁹ hoc loco dei legat̃.Die genitiuus quoq̄ faciebat ut apud Salustiū in Iugurtha.Vix decima parte die reliqua.Vbi Gellius,nō.n.inqt puto argutiolā istā recipiēdā,ut die dictū,quasi ex die existimemus,perplacet hercle, ut die pro diei legat̃,declinatio ista qdē antiqtus obseruabat̃.hęc Gellius,sed putet,misereatq̄,qbus, q̄tisq̄ mēdis scateat Crispus,& qdē nō sine doctissimorꝝ iniuria,qui uirꝝ talem uitio marcescere sināt.Nā falso tūc legit̃.Vix decima parte diei relicta,In quo miror Ioānem Chrysostomū cōmētatorē haud indoctū dormitasse,ut qd Gellius referat,ne uiderit qdē, seu meminerit,quo fit ut dies genitiuū emittat,huius diei,die,& dii.Igit̃ ego a te relicta, si Paris obrutus esset,nō quererer dies ire tardos,ut nūc,qui te absente.xx.annos cōsumpti nō sunt.Exponēs inferius qualr̃ dies tardi uideant̃ ire inqt.Si maneo qualis Troia durante manebā,Virq̄ mihi dempto fine carēdus abest,mouet Vlyssem ab incōmodis,quę patit̃,tēporis,amorēq̄ detegit ingentē,quę se mariti pn̄tiā percupere demōstret.⁋ Nec mihi quęrēti speciosam fallere noctē.Lassaret uid.p.tel.man. Cōmiseratio suscepti laboris,& Vlyssem cōmouet a labore, quē eius patit̃ absentia.Prius defectū humanæ imbecillitatis accusans Vlyssem excitat,utpote,quæ sola iacuisset in lecto,quæ res despectui est cōiugatis,doloriq̄ maximo.A tēpore,qd᷑ relicta querat̃ dies ire tardos,qm dempto fine carēdus abest.Refert labores modo,qbus manus uidue lassant̃. Quæ omnia defecissent,si adulter Paris obrutus esset.Sunt,qui dicāt,telam ordiri diu,noctuq̄ detexere,ut procis uerba daret.Quod licet apud Homerꝝ cōstet,hic tn̄ uidet̃,ut Icariū quoq̄ prēm falleret,qui uiduo discedere lecto Penelopen cogebat, increpabatq̄ longas moras.Cui tela peracta,qua senex mortuus inuolueret̃,perficiebat,eam,se nupturā fidem dedit. Quoniā igit̃ me pater Icarius uiduo discedere lecto Cogit,& īmēsas increpat usq̄ moras,& Dulichii,Samiiq̄,& quos tulit alta Zazinthos,Turba ruūt in me luxuriosa proci,tela pēdula,manus meas uiduas lassat,his tela peracta cōiugii fidē faciens. Alii dicūt,telam detexisse,nō eo,ut Icariū:procosq̄ falleret,sed quo molestia noctis,quæ fastidio Vlyssis erat absentia,leuaret̃. Nam tēpora,si quādo molesta sunt,fallimus,aliquid peragēdo imprudētes pręterimus.Ouid.de tristibus Cantantis pariter,pariter data pēsa trahētis Fallitur ancillæ,decipiturq̄ labor.Virg.iiii.Geor.inter quas curā Clymene narrabat inanem Vulcani,Martisq̄ dolos,& dulcia furta, Atq̄ chao densis diuū numerabat amores Carmine, quo captæ dum fusis mollia pensa Deuoluunt,iterꝝ maternas impulit aures Luctus Aristæi.Hoc enim uerisilr̃ uidet̃,quod quærēti inquit fallere noctem.Nō aūt procos,Icariū dixit.Quod pleriq̄ rn̄dentes soluunt:ut sit quærenti fallere.scilicet procos, & patrē noctem.idest per totam noctem.Tempus in accusatiuo continuum significat, tum etiam,quod in Sabini Epistola ad Penelopen dicat Vlysses.Pacta quoq̄ es thalamo,nisi mendax tela moretur,Et cœptū reuocas pallida semper opus. Igitur non tam,ut procos falleret,quam ut patrem etiā,quod cōmentatores prætericrunt,telam detexebat.

(Frigida uerba quę.) (Plauti loc⁹) (Cœlius.) (Mendū in Plauto) (In Virgilio mendum) (Cuiusdam error.) (Virgilii loca.) (Salustii locus.) (In Salustio mendum.) (Cōmentatores negligentes.)

ℭPendula:

¶PENDVLA: in telario ad opus cōficiendū patēs. ¶ Q̄ñ ego nō timui: a corporis labore ad animi solicitudinē trāsit: instās interrogādo. ¶ Ego: q̄ bellicos euētus cōsidero. ¶ Pericula grauiora: maiora q̄ possint accidere. ¶ Res est soliciti: sententia auget miseriā. Sūt (inqt) in amore ppetuæ solicitudines: unū apud Plau. Amator adolescēs: q̄ miser, igt, est q amat. ¶ In te fingebā: aio cōmētabat: exponit solicitudines cōmemoratiōe piculoꝝ. ¶ Noie in Hectoreo: quoties Hector aliqd gessisse dicebat. ¶ Antilochū: Nestoris filiū: quem Quintus poeta non ab Hectore: sed a Mēnone auroræ filio interēptū scribit. Fuit & alius Antilochus Herculis filius: quem Paris trucidauit. ANTO. Antiloch?.

Lassaret uiduas pendula tela manus.
Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
Res est solliciti plena timoris amor.
In te fingebam uiolentos Troas ituros:
Nomine in Hectoreo pallida semper eram.
Siue quis Antilochū narrabat ab Hectore uictū,
Antilochus nostri causa timoris erat.

¶PENDVLA: quę pēdet e ligno: quo inuoluit: qđ iugū dr. Oui. vi. Meta. Tela iugo iūcta est. ¶ Quādo. q. d. semp, est enim pnūciādū interrogatiue. ¶ Pericula. s. de te. ¶ Grauiora ueris. s. periculis. i. maiora q̄ ea: quę uere pñt tibi euenire. ¶ Res est sollciti soia est, exornatio rhetorica & est quasi descriptio amoris. ¶ Sollciti: anxii: irrequieti. ¶ In te fingebā enumerat Penelope picula multa & anxios timores: quibus dicit se ꝓpter maritū suū: quē, amat affectā fuisse. ¶ Fingebā: animo æstimabā, & ut ita dicam: imaginabar. ¶ Troas: Troianos accusatiuus est græcus a nō tros: actūs singularis est troa, a quo pluralis format p additionē. s. ut troas. dicti aūt sunt Troes a troe Erichthonii filio. ¶ Violentos, fortes, uel potius feros: & crudeles. ¶ In te: contra te. i. interpugnādū. ¶ Erā pallida in noie Hectoreo. i. semp timebā cū audiebā nomē Hectoris: q oium Troianoꝝ fortissimus dicebat: pallidus aūt ponit pro timido, qm̄ ex timore seqtur pallor. ¶ Siue qs: enumerat multos, quos audiuit ab Hectore interfectos: ob quā cām dicit se ualde timuisse: ne Vlysses suis astutiis posset ab eo euadere. ¶ Antilochus erat cā nostri timoris. i. erat cā quare timerē: siquis narrabat ipsum superatū ab Hectore. In quo aduertēdū est ꝙ Antilochus nō fuit tñ ab Hectore interfectus, licet fortasse in ꝑlio interdū ab eo supatus: nā fuit Nestoris filius: qui Hectore iā mortuo a Mēnone auroræ filio iterfect? est: cui? mortē Nestor admodū senex ipatiētissime tulisse dr: adeo ut q̄reret se nimis diu uixisse: qa filio fuisset supstes. Prop. de Nestore sic iquit. Nō ille Antilochi uidisset corpus humari. Diceret aut o mors cur mihi sera uenis: Iuue. Ore parūper Attēdas q̄tū de legib? ipse q̄rat Fatoꝝ: & lōgo de stamine cū uidet acris Antilochi barbā ardentē: nā quærit ab omni: Quisq̄s adest, socio, cur hæc in tēpora duret. Quod facinus dignū tā longo admiserit æuo. HVBER. Tros. Antilochi mors.

¶SIVE qs Antilochū. nō placet Amphilochū mutare cū Politiano, nā q̄q̄ fuit is q̄dē Creati. F. ab Hectore occisus ut Ilia. xiii. canit Home. Antilochū uero Nestoris cū laborāti in acie pr̄i opē ferret a Mēnone interēptū Pindarus: & q Iliada scri. exorsus a fine Home. Quintus author est: ego tñ antiquā receptāq̄ lectionē tueor: ut Oui. inseruiēs puellari decoro negligat historię fidē: cuius admodū studiosæ matronæ satyra Iuue. accusant: ut ab eodē cōtra pręcipitur ne matrona historias sciat oēs. Sed quædā in libris: & nō intelligat. Ex quo Oui. hoc ipso ope ex psona Oenones addubitāda dixit. Illam de pr̄ia Theseus (nisi noie fallor) Nescio quis Theseus abstulit arte sua. nec tñ comici, sed quicūq̄ uersantur in dramatico scribēdi gñe: snias, & uerba psonis ascribūt: ut Plautus in Trucu. nō salueo paꝝ latine posuit ex psona rustici. Terē. quoq̄ emoriri: apud quē rursus adolescēs atticus: emori cupio dixit: & Theocritus, eumq̄ secutus in Bucco. noster Maro: quædā dicūtur aliter: q̄ res habet: ad exprimēdā rusticā simplicitatē: quod Seru. etiā notauit: eoq̄ prius Valerius probus in illud ex bucolico Maronis ludicro. Canō & quis fuit alter: His uerbis. Sed q̄uis plures fuerint mathematici, elegāter errātē rusticū inducit dicētē: quis fuit alter. alter enim accipit unus de duobus: nihil itaq̄ miꝝ si Penelope nō ad unguē tenet historiā: quā nō ex nūcio: sed incerto rumore collegerat in belli terroribus pleraq̄ uano: qđ ex Statio, Virgilioq̄: & ipso Ouidio copiosius: & distinctius ostendam in eo opere: cui titulum feci de rebus per epistolam quæsitis. PARRH.

¶TELA pēdula. i. suspēsa: & declinat hæc tela telæ. ¶ Quādo ego nō timui interrogatio figurata, quæ tūc locū habet, quādo affirmatiōi locus deest: & ita negatiuā petit rñsionē: non tñ detur, ut in bucco. Hæc eadem, ut sciret quid nō faciebat Amyntas: quasi dicat nihil nō faciebat: sed omnia faciebat: & hoc q̄ñ ego nō timui: quod est semp timui: sed plus efficit quā si diceret semp timui. ¶ Res est solliciti: diuerbiū est. ¶ Violentos Troas corripitur: qa accusatiuus græcus. ¶ Nomine in Hectoreo: quia tanti nois fuit Hector apud Gręcos: ut oēs a facie eius fugerent præter Achillem: qđ etiā Homerus in laudem & gloriā Achillis asserit. ¶ Siue quis Antilochū: narrat facinora Hectoris: ob q̄ in eius noie palluerit. ASCEN.

¶GRAuiora picula ueris, cogitās uidē se, uidebat mlta q̄, quis nō eēnt uera, si fuissent, ueris grauiora erāt, qa in te fingebā uiolētos troas ituros. Noie in Hectoreo pallida semp erā. Nō. n. ita erat, ut ipsa fingebat, neq̄ uim Hectoris expertus est Vlysses, cui? nomē Penelope timori erat. Fuit tñ ex his. x. Vlysses un?, quoꝝ, cui Sors euenisset, un? cū Hectore cōgrediendū erat, qđ Aiaci obuenit. Vt ei obiecit Vlysses Met. xiii. qđ Hectorē absq̄ uulnē dimisisset. ¶ Res ē solliciti plena timoris amor. Amoris descriptio, Amor ē grauissima cura. Vir. laudū saucia cura Vuln? alit uenis. Et Veneris iustissima cura. Idē mea maxia cura. Rō aūt, cur amor cura dicat, h uersu appet. Q m̄, nec placidā mēbris dat cura quiētē. Et. iiii. Georg. Inter q̄s Clymene curā narrabat inanē. Curā inanē Martis amorē signat, cui dolos parauit Vulcan?. Amor ē igit res plena solliciti timoris. i. amor est cura, plena timoris, quia quæcūq̄ æquor habet, quæcūq̄ pericula tellus, & Esse peregrino captus amore potes, Tam longæ causas suspicor esse moræ. hæc erant, quæ Penelopen sollicitabant. ¶ In te fingebā uiolentos Troas ituros. Exponit propositū, quod dixerat frigida. i. timida iacere in lecto ab Vlysse deserto. Nanq̄ noctu fingendo, cogitando q̄ uidere pericula uidebatur, que Vlysses posset obire bello, & ea inferius, quæ fuerint, narrat. Noctu sollicitātur amantes periculis, quæ ipsæmet fingant, quibus amatores circumueniri possint. Idemq̄ Medea fingebat de Iasone. SCOELS.

Vt positum thalamo tetigi male saucia lectum,
Acta est per lachrymas nox mihi quanta fuit.
Ante oculos taurīq̄ meos, segetesq̄ nefandæ,
Ante meos oculos peruigil anguis erat.
Hinc amor, hinc timor est, ipsum timor auget amorem,
Mane erat, & thalamo chara recepta soror.

¶ Noie in Hectoreo, pp ea, q̄ subsequunt, Siue qs Antilochū narrabat ab Hectore uictū. Siue Menoetiaden falsis cecidisse sub armis. Ne idē ab Hectore pateret Vlysses, expauescebat. Oēs Hectoris nomē trepidabāt: Laodomeia Protesilao: Hectora q̄sq̄s is est, si sum tibi cara caueto, Signatū h memori pectore nomē habe. ¶ Pallida semp erā audito Hectoris noie nō poterat timore nō pallere. Pallor ex timore nascit. sicut ex amore, ut Palleat ois amās. Oui. Pathicos quoq̄ paller dñr. qđ his naturale est in pueris. Iuue. Et morbo pallet utroq̄. pallēt. n. nō mō q ꝓposterā uenerē patiunt, sed q exercent ēt, sed supest Iuue. loc?, q ꝓterit ab oib? q̄ū min? expositiōe idigēs. Accipiat sane mercedē sanguinis, & sic Palleat, ut nudis q pressit calcib? anguē. Aut Lugdunēsem rhetor dicturus ad arā. In manu scripto codice, q̄ pressit aduerti, nō q pressit, & h mō Euridices fabulā attigit, q̄ nudis pedib? anguē pmēs ei? occubuit ueneno. Inter mulieres opinio fert, ut q palleāt in uenerē fint ualētiores, & adeo iualuit, ut pleraq̄ hoies ad palloris colorē eligāt. Hoc illud ēē uī, qđ Iuue. ait, Et palleat, ut nudis q

pressit calcibus anguē,sic Vir.Improuisum aspris ueluti q sentib⁹ anguē Pressit humi nitēs,trepidusq; repēte refugit.uel re fert.qđ naturales tradūt,q coitu nimiū utunt,pallore inficiant.ut sit,toties coeāt,ut palleāt,ueluti q nudis pedib⁹ anguē pressit.Quāuis in qbusdā codicib⁹ legat.Accipiat sane mercedē iguinis,nō sanguinis,q̄ neq; oino displicet. ¶ Siue qs Anti lochū.Politian⁹ Amphimachū,qdā Atimachū,siue Archilochū legēdū cēsent.q dū historiaꝝ ueritati uacāt plus,q̄ opus fue rit,qd mulierib⁹,puellisq; & cōueniat,deceatq; nō uidēt.In quo certe Parrhasii nō possum diligētiā nō laudare,q authorē iuxta rē habuerit.Negligūt poetę historiā p psonaꝝ q̄litate,q̄rū aliç simplicitate q̄dā ueritatē ignorāt,q̄ ut se habuerit, qa id illis nō est curç,sępe latet,Atq; has iter Penelope fuit Hipsiphile quoq; oscitās in historia ueꝝ min⁹ nouit. Diceris au ratç uellere diues ouis.Aureū.n.uellus fuit Arietis,ipsa uero dixit ouis.Aliç ex idustria,ēt,qđ rē teneāt p certoq; hūerint, subdubitātes adducūt se.Philis adhuc se in dubio illud hre simulat,qđ ei narrarat Demophoō.Perq; tuū mihi iurasti,nisi fict⁹ & ille ē,Cōcita q uētis æquora mīcet,auū.Ceteꝝ q̄dā astute,callideq; rē ptereūt,ut simplicitati,inertięq; dēt locū,si qd piā icuriose hri uolūt,idq; ignorare dissimulēt,qđ calleāt recte.Mulierib⁹.n.uirtuti hr reꝝ & neglīgētia,& ignorātia,q̄ ho nestā uitā arguāt.Sunt eteni pfecto,q curiosæ nimiū uideri uolunt,illoꝝ facta tenētes,quoꝝ amore teneant,dumq; mini ma quęq; scire se demōstrāt,id amori tribuūt,quē pptterea ingētē fatent.Oenone.Vnde hæc cōpererim tā bene,q̄ris,amo. Vir.Quis fallere possit amātē? Oui.Quid nō uidemus amātes? Idē.Res est solliciti plena timoris amor.

Siue Menœtiaden falsis cecidisse sub armis:
Flebam successu posse carere dolos.
Sanguine Tlepolemus Lyciā tepefecerat hastā:
Tlepolemi leto cura nouata mea est.
Deniq; quisquis erat castris iugulatus achiuis,
Frigidus glacie pectus amantis erat.

ANTO. ¶MENOETIADĒ:Patroclū Menœtii filiū:q cū Opūte pueꝝ pemisset ad Peleū fugit.Is Achilli filio sociū dedit in bello Troiano:cūq; Achillis indut⁹ armis pugnaret:Apollo in formā Asii Dymātis filii icitat Hectorē ad pugnā: cui cōgredietē Patroclū armis exuit pfractis fibulis:& trucidādū obiecit:ut scri.Home. iterea Euphorb⁹ Pāti fili⁹ Patrocli humeros telo cōfixit:cūq; Pa troclus:ut factū uitaret,ad suos se recipet,Hector utrūq; lat⁹ te lo trāsegit.Surripuissentq; Troiani cadauer nisi ad tutelā Menelaus affuisset.¶ Falsis:nō suis:sed Achillis.¶ Successu: optato euētu:dolui,q ut optabaris nō successit.¶ Sanguine Tlepo.Phyle⁹ Thesprocioꝝ rex filiā hūit Astyochē: ex q̄ Hercules filiū Tlepolemū genuit:is cū in domo pris Liciniū pris germanū trucidasset:ueritus ultionē: fugit: & Rhodi in pte regni recept⁹ est:uñ nauib⁹ nouē in obsidionē Troianā uenit:hūc Sarpedō Lycioꝝ rex iteremit.¶ Lyciā:Lyci Sarpedōis.¶ Est nouata.Creuit:& aucta ē maxie sui sollicita:cū Lycii Sarpedōis hasta Tlepolemū cecidisse pcepi.¶ Deniq; qsqs erat.colli git se maxie sollicitari ad oē alioꝝ piculū.¶ Iugula.uulnerat & extictus,iugulū colli iactură dicim⁹: uñ iugulare iugulū soluē.¶ Castris achiuis.iter grçcos milites.¶ Pectus:cor:qđ itra pect⁹ ptinet.¶ Amātis.Penelopes.¶ Erat frigidi⁹ glacie. tiore frigescebat.frigescim⁹ tiore,& cor exilit,uñ Plautin⁹ senex.i aulularia cū maxie tieret arte iudicrā:iqt cor sibi exercē.

Patrocli interitus

Tlepolemi historia

Iugulus & iugulare.

HVBER. ¶SIVE Menœtiadē.subaudi siue aliqs narrabat.Menœtiadē.i.Patroclū.¶ Cecidisse:mortuū esse ¶ Sub falsis armis.i.ā armis nō suis:sed Achil.historia aūt h hēt:Patroclus fili⁹ Menœtii filii Actoris ab Achille lyncere dilectus: cū Achil.ob irā raptæ sibi Briseidis:nollet pugnare,eius armis idutus,putās se territuꝝ Troianos:q crederēt ipm esse Achillē:cū Hectore cōgredi ausus est:a quo & supatus:& iterfectus est:cuius cæde tāq̄ amicissimi Achilles ita moleste tulit:ut nō posset gescere:tādē,ut eū ulcisceret,reuersus ad pugnā,Hectorē iterfecit:quē currui alligatū circa muros Troiāos raptauit,& hęc fatis sunt ad hūc locū itelligēdū.Patroclus iterdū a poetis dr Actorides ab auo.Oui.fast.lib.i.Actoridē Peleus ipm quoq; Pe lea phoci:Cęde:Phaemō:as soluit Acastus aqs:& li.xii.Met.Reppulit Actorides sub imagine tutus Achillis Troas ab arsu ris cū defensore carinis.¶ Flebā flēdo timebā.¶ Dolos:astutias tuas.¶ Posse carere suc.i.ne carerēt:felici euētu.i.ne uince rent uiribus hostiū.¶ Tlepolemus:de quo hic logt,filius,fuit Herculis ex Astyoche:q Rhodi regnauit,& Rhodioꝝ classem in auxiliū Grçcoꝝ duxit aduersus Troianos:ut Oui.lib.xiii.Meta.O rhodiæ ductor pulcherrime classis:a Sarpedo ne Iouis & Laodomiæ filio,qui ex Lycia uenerat:interēptus est:& ideo dixit.¶ Tepefecerat.i.calefecerat. ¶ Sanguine.s. suo cū esset uulneratus.¶ Hastā lyciā.i.Sarpedonis lycii.¶ Cura:timor sollicitudo.¶ Nouata reintegrata.¶ Deniq; tādē & finalr.¶ Quisqs.i.qcūq; siue fortis,siue ignauus.Iugulatus:iterfectus:nā iugulus est pars colli,supra pectus,ubi locus est ad hoiem iterficiēdū aptus:inde iugulare dr.¶ Castris achiuis.i.in exercitu græcoꝝ.¶ Amātis.s.mei Penelopes. Erat frigidus glacie.nā pp̄ter timorē hoies frigidi fiūt Virgi.i.Aenei.Ex tēplo Aeneæ soluunt frigore membra: quod aūt dixit frigidius glacie hyperbole est figura i.superlatio:nam hæc oratio est supra uerum.

Tlepolemus.

Iugulus & iugulare.

ASCEN. ¶FALSIS armis.i.quibus se Achillem simulabat.Cū enim ob raptam Briseida Achilles iratus Agamēnoni: in Troianos armari nollet:& oēs Græci a facie Hectoris fugerent,Patroclus socius:Achillis indutus armis,eius in occursum uenit ei:& tādem occisus est:& eius arma idutus Hector ciuitatē ingredit.Vnde Aenei.ii.Hei mihi qualis erat:q̄tū mutatus ab illo Hectore:qui redit exuuias indutus Achillis.¶ Lyciam hastam,quā Sarpedon Lycius ferebat,qui uir ingens fuit.Vnde Aenei.i.Sæuus ubi Aeacide telo iacet Hector:ubi ingens Sarpedon &c.

SCOELS. ¶SIVE Menœtiadē.Patrocl⁹ Meneci fili⁹,Achilli adeo char⁹,ut cūprimū ab Antilocho Nestoris filio scierit,occisum ab Hectore,adeo ęgre tulisse ferāt,ut añ isomnes noctes duxerit oēs,q̄ mortē eius ulcisceret.De quo Iuue.Dat penas,noctē patit lugētis amicū Pelide cubat in faciē moxq; deinde supinus.Home.in fine Iliad.Carpit alta quies,diꝝ sed luget Achillē Patrocli exitiū,nūc huc,nūc uertit illuc.Et nūq̄ dulci declinat lumina somno.Patroclū cupit,ac defunctū robur amici,Cru deleis fundēs lachrymas,haud imemor ille.Quā uarios secū casus,belliq; labores Pertulit,& rapidos scopulosa p ęquora fluctus.In latus iterdū iacet,iterdūq; supio Corpe,nūc hęret uultu tū lugit,& alti Anxius ad littus maris,errat,& oia uer sat.Quatuor amicoꝝ pria fuisse celebrant ueteꝝ memoria.Theseū,& Pirithoū,Achillē,& Patroclū.Orestē,& Pyladē.Py tiā,& Damona.Addūt ptterea Grçcoꝝ iuniores Epaminūdā,& Pelopidā.Diō uero Prusensis historiā uariat,atq; in icertum oē,qđ de Troia fert,reuocato,Hectorē cōtēdit tūc tpis Achilli necē dedisse,sed ab Home.q Græcis blādiebat,clarissimis iuelui mēdaciis.Atq; hoc cōmēto fabulas uerisiřeis fecit,ut Achillis sub armis Patroclus iterfectus a nece liberet Achillē.¶ Flebā successu posse carere dolos.Vlyssis uero qui fuerint doli,refert iferius.Et qđ Rhœsum,Dolonaq; iterfecisset illū somno,hūc pditū dolo.Flebat igit,qm̄ Patroclo capiēdi Achillis arma paꝝ pcesserat dolus,cōsiliūq;,cuius successus mors fuit,ne Vlyssis ēt successu doli nō carerēt.Laudat Vlysses apud Home.sedolo cęteris facile pstare mortalibus.Va num est,qđ quidā refert.Vlyssis isaniā h alludere,ut sit h dolus,qm̄ isanū añ se simulasset Vlysses,quā peteret Troiā. Cū istæc.n.isnia nō currat ad ueꝝ sensum,quē huius eē loci uolo.Loquit h loco,Penelope de dolis,quos ad pn̄s machinat,aut in futuꝝ,ac pptterea dixit posse carere,si pteritos,atq; añ actos itellexisset,diceret,potuisse carere:qm̄ cognitus fuit Vlyssis cōmētū,simulare se isanū,ne peteret cū aliis Troiā.itaq; dolus ille nō caruit successu,hi uero caruerūt. Nisi rñdeāt,uelintq; pn̄s tps positū p præterito,ut posse pro potuisse ab Ouid.dicat.Sed uideāt,cōueniat necne?

Omniboni error.

¶Sed

¶SED bene cõsuluit. locus ab authoritate deorũ illis curæ fuisse, quod optabat. ¶Deus: aut ad Hymenæum: aut ad Cupidinem referas: sed de Hymenæo placet. ¶Amori casto. coniugali. ANTO.

¶SED deus æquus: idest iustus. qui pios & iustos nunquam derelinquit. ¶Bene consuluit: idest bene prouidit. ¶Amori. scilicet meo. ¶Casto: pudico quia semper tibi seruaui fidem. HVBER.

¶SED bene &c. Sed ista inquit nõ sunt iam timẽda, cũ parta sit uictoria: ob quam nymphæ. i. sponsæ maritos recipientes diis uota persoluunt, facit autem digressionem: qua recitat ea: quæ a maritis receptis narrant de situ & excidio Troiæ. ¶Illic Aeacides. sic Vir. æneі. ii. Hic Dolopũ manus hĩc sæuus tẽdebat Achilles. Tẽdebat. s. tẽtoria sua & castrametatus ẽ. Pingit & exiguo pgama tota mero. Laus pictoris et declamatio ex contrariis per anthitesim uidelicet: nam tota pergama magna nimiũ fuerunt. Vnde contrarium est exiguo mero. Pingit autem fundendo modicũ uini super tabulam seu mensam, quo deducto per digitũ ostendit formam & situm Troiæ. ASCEN.

Sed bene consuluit casto deus æquus amori.

¶CASTO deus æquus amori. Castus, qm. xx. annos aliũ nouit neminẽ mltis petẽtibus. Duris uero Samius Penelopẽ igt Vlyssis absentia cũ pcis oibus rẽ habuisse, quorũ pmiscuo cõcubitu natus sit Pã. Diõ Prusensis affirmat, qđ Vlysse absente factũ est, ut Cephaloniẽsiũ iuuẽtus in pcãdã Penelopẽ uersa sit, neq ex aliis Vlyssis amicis qsq̃, neq ipse, q pxie adeo habitaret Nestor, auxiliu qcq̃ tulerit. Herod. uero huc accedit, ut Pana Mercurii filiũ tradat ex Penelope. De q̃ in Priapeis sic refert. Sed qm totũ exponi dignũ ur, itegrũ appõere cẽsuimus, dehinc enodare, qđ multa idiget historia. SCOELS.

Quod nisi tænario placuisset troica cunno
 Mentula, quod caneret, non habuisset opus.
Mentula Tantalidæ bene si non nota fuisset,
 Nil senior Chryses, quod quereretur erat.
Hæc eadem socium tenera spoliauit amica,
 Quæq erat Aeacidæ, maluit esse suam.
Ille Peletronium cecinit miserabile carmen
 Ad Citharam, cithara tentior ipse sua.
Nobilis hinc nota menpe incipit Ilias ira,
 Principium sacri carminis illa fuit.
Altera materia est error fallentis Vlyssi,
 Si uerum quæras, nunc quoq mouit amor.
Hinc legitur radix, de qua flos aureus exit,
 Quæ cur moly uocat, mentula moly fuit.
Hinc legimus Circen, Atlantiadenq Calypson,
 Grandia Dulchii iussa tulisse uiri.
Huius & Alcinoi mirata est filia membrum,
 Frondenti ramo uix potuisse tegi.
Ad uetulam tñ ille suam properabat, & omnis
 Spes erat in cunno Penelopea tuo.
Quæ sic casta manes, ut iam conuiuia uisas,
 Vtq futurorum sit tua plena domus.
E quibus, ut scires, quicunq ualentior esset,
 Hæc es ad arrectos uerba locuta procos.
Nemo meo melius neruum tendebat Vlysse,
 Siue illi laterum, seu fuit artis opus.
Qui quoniam periit, modo uos intendite, qualem
 Esse uirum sciero, uir sit ut ille meus.
Hac ego Penelope potui tibi lege placere.
 Illo sed nondum tempore factus eram.

Cuius est Argumẽtũ, nihil oino aliud hñs, q̃ quod multis ẽt clarissimis mulieribus mẽtula placuerit. Nisi. n. Paridis troica mẽtula tænario cunno. s. ex Tænaro Helenę placuisset, opus Homeri. s. Iliados: qđ caneret, non habuisset. Non. n. tot clades, gestaq successissent, quæ ab Homero canunt. tum qa Helena Paridi nõ cecisset, a quo neq rapta foret, neq armis petita tanti causa exitii fuisset. Quo fieret, ut neq Homeri opus, quod caneret, hṙet. Mentula Tantalidæ. Agamẽnon, Tantali nepos ex Thebes direptione Chryseidam, Astynomen noie abstulit, cuius pater Chryses Apollinis Sacerdos filiæ iacturam dolens multoties eã petiit, cui cum placeret Agamẽnon, Non gratus erat ab eo discessus. & ei morem gerens Agamẽnon, qrenti negata [illegible] est patri. Contemptus toties sacerdos Chryses Phœbi templa adiuit, mœrẽs, oreq unguibus secto tpaq plangens Phœbum quærens cõpellat, nihil sibi eius numina coluisse, nihil ca iam uitã duxisse, nihil deniq ingens altaribus posuisse, iuuare, si ab hoste sacerdos spernat. Quibus cõmotus Apollo sacerdotis pcib⁹, Grais pestẽ imittit. Nihil eẽt igit, cur senex Chryses qreret, si Agamẽnõ Bryseidi nõ placuisset, q̃ reditũ peroptasset. Hęc eadẽ sociũ. Immissa peste, cũ Gręci infestarent grauiter, uati rñsum est, ut reddita Chryseide salus reddẽda sit. Quod Agamẽnonis metu pculsus Chalcas, oraculũ pdere abnuebat, tutus tãdẽ Achillis ope, aperuit. Quod ęgre Agamẽnõ ferẽs, sibi Bryseidã reddi iussit, quã Achilles habebat ex direptiõe Lyrnessos. ille pelethroniũ. Achilles spoliatus amica dolorẽ pelethronio carmine mulcebat. sunt, q exponãt, carmen pelethroniũ threiciũ, ducti hac authoritate Oui. Tutius est iacuisse toro, tenuisse puellã, Threiciã digitis increpuisse lyrã. Sed errãt. Pelethroniũ est, ut ex Seruio nouimus, Thessaliæ oppidũ, ubi primũ domandorũ equorũ usus inuẽtus est. Virg. Frena pelethroni Lapythæ, gyrosq dedere Impositæ d orso, atq equitẽ docuere sub armis Insultare solo, & gressus glomerare superbos. Orpheus uero Threicius nõ Thessalus fuit, de quo Capella iqt, põtũ sithonia gẽs habet, q̃ gloriã Orphei pgeniti uatis pfectiõe sortita est. Nã in Spartio pmõtorio ille uitã, aut sacris, ut aiũt, ipẽdit, aut fidibus. Nõ igit pelethroniu carmen Orphei intelligamus, sed Chironis, q Thessalus fuit, ut Suidas de Thessalicis rebus testat, & pherecydes Saturni filiũ ex Oceani phyllira genitũ tradũt, quo phyliri des a poetis uocat, Achillẽ lyra canere hĩ erudiit. Oui. Phyllirides puerũ cithara pfecit Achillẽ, Atq aios placida cõtudit arte feros. & infra, Aeacidæ Chirõ, ego sum pceptor amoris. carmẽ igit Chironis pelethroniũ itelligamus, lyrã uero Threiciã, quã ferũt habuisse, q̃ Orphei fuerat. Et hĩ Oui. refert, Threiciã digitis icrepuisse lyrã. & iii. Tristiũ inqt. Fert & abducta Lirnesside tristis Achilles Hæmonia curas attenuasse lyra. Nã hĩ hæmoniã lyrã dicit, eo qđ Chirõ illã donauit Achilli, ẽt qđ Orphei fuerit, Thessalia quoq dicta Hęmonia est. Appellat aũt miserabile carmẽ elegũ. Nobilis hinc nota. Achilles iratus ob amissam Bryseidẽ, Græcos a Troianis pdi passus ẽ. Hinc Home. sacri carminis. s. Iliados opis pricipiũ fecit ab ira icipiẽs. Irã pãde mihi pelidæ diua superbi Tristitia q miseris inicit funera Grais. Atq aios fortes heroũ q tradidit orco, Latrãtũq dedit rostris, uolucrũq trahẽdos. Illorũ exãgues ihumatis ossibus artus. De quo sic quoq Prop. Ille ẽt abrepta desertus cõiuge Achilles Cessare in tectis ptulit arma sua. Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos Feruere, & hectorea dorica castra face. Viderat iformẽ multa patroclõ arena, porrectũ & sparsas cæde iacere comas. Oia formosam pp Bryseida passus, Tãtus in erepto sæuit amore dolor. At postq̃ sera captiua est reddita pœna, Fortẽ illũ Hæmoniis Hectora traxit eqs. Quę cur Moly. Moly herbã dii hĩ noie uocãt, hoies rutam, quã Mercurius Vlyssi ex terra obtulit extrahẽs, ipsiq naturã mõstrauit, radice nigrã, flore aũt lacti sile, q̃ cũ ita a Diis diceret, iueñu, ac effossiõe mortalibus difficilis est. Diõ Prusensis ex Home. quoq snia iquit. Moly apud deos dici, ea uero est cõtra ueneficiũ herba siluestris ruta, q apud hoies uocaret nõ addidit Home. Oui. Moly uocãt superi tota radice tenet. Herba hæc Vlyssi, ne formã amitteret, queãdmodũ eius socii, a Mercurio data est añ, quã Circẽ adiret. Grãdia Dulichii. Vlysses ex Dulichia fuit. Iussa uero ei⁹ grãdia fuere, q̃ apud Circẽ habuit, ut iureiurãdo affirmaret Circes, illi nullũ se aliud icõmodũ illictura, atq ut eius socii mutati prius liberi fierẽt, in humanã redacti formã: q effecta, ut iussit, oia sunt. Quæ Calypsõ factura esset, iussit ẽt, ut iuramẽto firmaret, nullũ inde sibi incõmodũ strui, si abiret, atq ut Penelopẽ, domũq uisendum remitteret, ẽt quod immortalem, minimeq senescẽtẽ apud se pmitteret. Vnde Sabinus Vlysses Penelope rescribens

Obscœni carminis expositio.

Quorũdã error.

Ouidii locus.

Moly.

ait. Vtraq; se nobis mortalia demere fila Spondebat, stygias utraq; posse uias. Huius & Alcinoi. Nasicaa alcinoi Pheacensium regis filia iussu Mineruę uestē ad fluuiū lauit, q calliriboe dicebat, pmotusq; Vlyssis pcib⁹ undā ferē, cursumq; retinuisse, iduxisseq; trāqllitatē, atq; in ostio suo Vlyssem seruasse. Etenim ex isula Ogygia pelagi tēpestas p undas dispersit, illūq; illuc nudū pduxit, atq; in sylua, quā aquā ppe iuenit, oleastrū iter & oleā cubile q latissimū postea strauit: ut dormiret, ubi cū Nasicaa puenisset, somnoq; experrectus Vlysses, ex arbore trūcū manu torosa diripuit, ex quo sylua cōdēsa coarctis frōdib⁹ nudus ipse pudēda corporis uelauit, mediasq; formosas in puellas nudus sic exiit, cui⁹ pñtia, cęteris Nasicaę ancillis turbatis, ipsa sola cū solo remāsit, auersaq; cōstitit. Hinc est hui⁹ & Alcinoi mirata est filia mēbrū Frōdēti ramo uix potuisse tegi. Ad uetulā tñ ille suā. Vlysses igit & nudus astās, & famelicus uestē petit, qua tegeret, qua habita edoctus est a Nasicaa, ut si redire in pñā uelit, Phęacēsiū auxilio pñs domū adeat, mrēmq; suā petat Aretē, quā orās si impetrarit, facile erat redire, ubi Vlysses puenit, receptusq; & habitus ab Alcinoo perq optime rediit in pñā. Hoc est igit, qd ait. Ad uetulā. i. Areten ille. s. Vlysses suā. i. eius Nasicaæ. & hoc est opinioi Vallæ cōtrariū, de reciprocatiōe, cuius sententiā iuxta dicendū erat. Ad uetulam tñ ille eius, sed metrū nō admittit, quo manifestū uidet, hac ductū opinione deceptū esse Laurentiū. Penelopæa tuo. Quāuis omnis spes Penelopæa non quā de Penelope habebat, sed quā ipsa Penelope habebat, erat in tuo cōiuge. tamē Vlysses ille ad uetulā Areten Nasicaæ mrēm properabat. Hic ad Penelopen sermo cōuertit dicēs. Quāuis Vlysses Areten uetulam peteret, Penelope tñ sperabat: nullū Vlyssi cōiugū aliū placitu₂ plus suo, qm eius causa Circæū, & Calypsonis post habuit. Sunt, q p uetulā Nasicaæ Eurymedusam intelligāt eius nutricē: quę cubiculo etiā pērat. Sed nō placet, & decipiūtur hi, ut ex Homero patet, nō. n. Eurymedusam Vlysses unq adiuit, sed Aretē. Neq; absurdū erit, et qd ita nō cōueniat, ut alia, ut intelligamus, exponamusq; Vetulā. i. Penelopen suā, ut sit ille tñ Vlysses pperabat ad uetulā suā. i. Penelopen. Hoc quoq; rñdet, cū ipsa Penelope dicat. Protinus ut redeas, facta uidebor anus. & in alio, Hoc faciūt custosq; boū longeuaq; cōiux. Et Valla uitio caret, opinioniq; suę satisfacit. Penelopęa. Quintianus Penelopia legendū putat. motus fortasse Seruii dictis in Geor. Hippodame Hoppodamia, Penelope Penelopia fieri affirmat. Quia græca, quæ in N, plerūq; in ia resoluunt. Hæc Seruius. Ego tñ Penelopea sempobseruaui. Oui. in. v. de Tristi. Nomē inextinctū Penelopeia tuo. Sic Rhodopeia Phillis, & Pasiphæia, nō Penelopia. Est enim illud frequētius. Deprehēdit quoq; in Priapeiis mendū, ut legat. Atq; futuro₂ sit tua plena domus, nō utq. & fidē facit antiquus codex. Eadem hæc, quę Priapus rettulit Sabinus Vlysses refert. Certe ego cū Antinoū, Polypumq;, Medontaq; legi. Heu toto sanguis corpore nullus erat. Tot iuuenes inter, tot uina liquentia semp, Hei mihi quid credā? pignore casta manes? Arrectos siue intētos, ut arrige aures Pamphile. Ter. Siue arrectos: idest tētos, & directū. Arrectus dicit uirilem uirgam arrectam habēs. Nemo meo melius. Home. tradidit Penelope Mineruā in animo posuisse, ut arcū, ferrumq; nitidū procis daret. Quæ armariū ascensa arcū in manu tenēs, ac pharetram grauidā sagittis, de Vlysse desperans ad procos inqt. Audite quæso insolentes proci, q hanc domū edacitate, bibacitateq; cōsumitis, neq; facti uestri aliā facere excusationē nostis, q meas desyderare nuptias, sed agite, qm hoc certamen incūbit magnū Vlyssis arcū in medio ponā, qcunq; manibus facile tēdet, & p duodenas secures omneis iaculabit, huius ego cōnubiū sequar, cōiugemq; muneribus locupletē perdā. Obscœni carminis author, interpretat neruū fuisse uirile mēbrū, qd procis pro certamine proponebat. Proci uero eo certamine periērūt, quos adhuc ignotus Vlysses cum filio, bubulcisq; una interfecit. Hæc & alia omnia Home₂ legenti manifestiora fient. hæc hactenus.

Versa est in cineres sospite Troia uiro.
Argolici rediere duces: altaria fumant:
Ponitur ad patrios barbara præda deos.
Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis:
Illi uicta suis troica fata canunt.

ANTO. ¶ VERSA est in ci. plus est, q̄si exusta est, dixisset. ¶ Sosp. ui. Vly. id. n. potuit ex Telemacho scire: qui eadem ex Nestore: & Menelao audierat. ¶ Argolici. r. d. exemplo firmat suspitiones: alii rediere: tu solus cessas. ¶ Duces: ut Nestor: & Agam. & Mene. ¶ Alta. fu. sacris ob suscepta uota pfectis. ¶ Barba. præ. spolia phrygū, & Asiano₂: q barbari sunt. ¶ Ad deos patrios in tēpl s deo₂, & laribus appēduntur: ut ueteres facere cōsueuerūt: q postibus tēplo₂ arma suspēdebāt. ¶ Grata ferūt. alia₂ fortunā cōmēdat: qua₂ mariti redierūt: ut iustior sit ei⁹ q̄rela, alię diis uota psoluūt p maritis saluis: mihi ppetua q̄rela relicta ē. ¶ Nymphę heroides: puellę gręcę. ¶ Illi q redierūt gręci. canūt. narrāt. ¶ Troica facta: q ad Troiā gesta sunt: alii fata legūt.

HUBER. ¶ VERSA est: ecce qm bene cōsuluit qa in tātis periculis belli uir meus Vly. icolumis remāsit: & ad Troia euersa est. ¶ Versa est in ci. i. incēsa: nā qd incēdio cōsumit, in cineres uertit. ¶ Viro marito. s. meo. ¶ Sospi. incolumi. ¶ Argolici: nunc pgit Pen. cōmemorare & pbare ab ęqtate: qd Vly. debeat domū reuerti: qa oēs alii duces reuersi cōsolant uxores suas: cū ipse solus, ut diximus: maritali desit officio. ¶ Duces: a ducēdo dicti, q partē exercitus regūt. ¶ Argolici Græci. ¶ Rediere. scilicet domū suā: uel in pñā. ¶ Altaria fumāt. i. incēsa sunt ad faciēda sacra diis. Ouid. lib. ii. fast. idibus augu. fumāt altaria fau. solebāt enim antiq in aris thura & cæsas uictimas cōburere: unde illa sacra holocausta, q̄si cōbusta dicebant. ¶ Preda qcqd alicūde rapit, pręda dicit. ¶ Barba. i. tro. nā priusq Ro. re₂ potirent: Gręci oēs præter se barbaros appellabāt: postea uero Latinis, Græcisq; exceptis barbari oēs dicti sunt. ¶ Ponit. scilicet a uictoribus, qa solebāt hostilia spolia tēplis deo₂ affigi a uictoribus. Vir. lib. iii. æneī. ære cauo clypeū magni gestamen Abantis: Postibus aduersis figo: & rē carmine signo. ¶ Deos p. qui colūtur in pñā: qa quęlibet natio habuit suos deos. ¶ Nymphæ interdū græcæ dicunt spōsæ: hic p mulieribus puellis ponit. ¶ Dona grata. scilicet ipsis puellis: qa libēter ea offerūt pro maritis saluis: idest incolumibus. Ter. saluū te uenire gaudeo. ¶ Illi. scilicet mariti. canūt cū lætitia narrāt. ¶ Suis: melius iūgitur cū uicta, ut sit datiuus & sensus. ¶ Victa suis. i. a suis græcis. ¶ Troica fata. notandū est legendū esse fata, nō autē facta: quod enim significaret facta troica esse uicta: sed fata uicta sunt: qbus defensio Troiano₂ cōsistebat: quæ cū diu Græcos fatigassent & ab ea expugnāda urbe repellerent: tādem insidiis Sinonis uicta sunt: equo ligneo armatis uiris pleno in urbe introducto: fata aūt: non facta legendum esse: uel illo Virg. loco maxime pcipitur. ii. æneī. Fracti bello, fatisq; repulsi Ductores Danaū. fata aūt hæc Troianorum dicunt fuisse. Vita Troili. Cōseruatio Palladii: idest simulachri Palladis: qd Troiani habebāt in urbe: & ut sepulchrū Laomedontis: quod erat in porta scæa, seruaret integrū, & ut eq Rhœsi: de qbus inferius dicit, possent a Troianis recipi: hæc omnia fata uicerūt Græci. Nam Achilles Troilum secū cōgressum interfecit. Palladiū uero ab Vly. & Diom. clam noctu urbem ingressis, cæsis arcis custodibus asportatā est. Eq Rhœsi ut infra uidebitur: ab Vly. & Diom, abducti sunt: ut Virg. inqt priusq pabula gustassent Troiæ xanthumq; bibissent: porta uero scæa diruta est ab ipsis Troianis, ut equus introduceretur: & ita fata troiana uicta sunt: & de his nunc est intelligendum.

PARRH. ¶ DONA Grata. nam ut inquit Vale. Max. prisco instituto rebus diuinis opera dabatur: cum aliquid cōmendandum: precatione: cum exposcendum, uoto: cum exoluendum, gratulatione. Est autem gratulari diis agere gratias: ut ex Iuno. facile percipitur, in hunc ergo sensum dixit Ouid. grata dona.

Marginal notes: Vallæ error. | Quotidiā error. | Quintiani opinio | Seruii regulæ. | In Priapeis mendum | Duces | Præda. | Barbari q. | Nymphæ sponsæ. | Fata troica quæ.

¶ Senes

Mirantur iustiq; senes,trepidæq; puellæ:
Narrantis coniux pendet ab ore uiri.
Atq; aliquis posita monstrat fera prælia mensa:
Pingit & exiguo pergama tota mero.
Hac ibat Simois:hic est sigeia tellus:
Hic steterat Priami regia celsa senis.
Illic Aeacides,illic tendebat Vlysses.
Hic lacer admissos terruit Hector equos.
Omnia nāq; tuo senior,te quærere misso
Rettulerat nato Nestor,at ille mihi.

¶SENES iu.seueri: & graues,schesis onomaton est:nam singulis suas denoiationes addidit.senes iu.& puel.trepidæ. ANTO.
¶ Pēdet:intēta est.¶ Mōstrat:significat.¶ Pergama:Troianæ urbis sitū.¶ Hac ibat:anaphora utit:nam licet paululū de-
clinet:eādem tū dictionē repetit.¶ Simois fluuius Troianus:cū Scamādro iūgit:& loca palustra efficit.¶ Tellus si.cāpus
sigæū Troiæ promōtorium:urbs in eo diruta cernit:illic & nauale,& Achiuorꝝ est portus:ut Stra.dicit illic etiā tumulus
Achi.Patrocli:& Antilochi cōstitutus est:qbus Ilieses quotānis sacrificāt.¶ Regia celsa:supba Priami domus, quæ erat in
arce:paululū distabant Paridis ędes:ut Ho.tradit.¶ Aeacides:Achil.Aeaci nepos & Pelei filius:ut dicemus alibi.¶ Hic ala. Iugulus & Iugulare.
mi.terruit.Hector equos:alii ad tractū Hecto.h referunt:ut di
stractus Hector Achil.equos terruit; & lacer admissos legunt.
Q̄m in cōsolatiōe ad Liuiā Drusillā dicat: h erat Andromachæ Equi achil lis qui
cū uir religat⁹ad axes Terruit ammissos sanguinolētus equos.
At mihi.pbabilius est:ut ab Home.snia nō discedamus: cū quo
cōgruere uidebimur,si legamus.¶ Hic la.Hector p̄ocli morte
gloriabūdus:& gaudēs.¶ Ter.cōsternauit:equos Achi.xāthū:
& Baliū: quos genuit equarꝝ uelocissima Podarges ex Zephy-
ro cū ad Oceanū uerno prato pasceret.¶ Missos:ab Autumedō
te Diorei filio Achil.auriga:multis stimulis cōcitatos:nā ut Ho.
xvii.Ilia.scri.Achil.equos cū primū ab Hectore pstratū Patro-
clum senserūt,discurrere,fremere cœpisse: & licet ab Autume-
dōte uerbere:& adulatiōibus interdū stimularent: illos neq; ad
naues: neq; hellesp.uersus referre pedē: neq; rursum in p̄liū ire
uoluisse:sed tanq̄ colūnā in alicuius monumēto nixā imotos pstitisse:& admotis alternatim capitib⁹multis lachrymis cō-
plorasse.¶ Oia nāq; tuo:uñ res troianas intellexerit,ostēdit in quo & ambiguitatē soluit,& domesticā sollicitudinē aperit.
¶ Nest.Pyliorꝝ rex & Nerei filius.¶ Senior:qui tertiā ætatē agebat.¶ Nato.t.Telemacho de te sollicito.¶ Misso te.quæ
nō.n.Peñ.Telemachū ad sciscitandū de Vly.misit:sed ille sola nutrice cōscia cōsilio Miner.quæ se in formā mēte Anthiali
regis Tapiorꝝ filii uerterat Pyliū ad Nestora,& Spartē ad Meñ,clā mr̄e cōcessit:a quibus cū res ad Tro.gestas accepissent:
ad mr̄em rettulit:q̄uis primū in p̄lio Vly.p̄rem sub medici habitu cōperisset:ut Ho.dici.¶ Ille Telemachus filius tuus.
¶IVSTIq; senes.epitheton couenies illi ætati.Oui.li.vi.Meta.Dicite iuste senex:& fœmina cōiuge iusto Digna qd opte HVBER.
tis:& lib.iii.fast.Flent Pariter molles animis uirgoq;:senexq;.E quibus hæc iusti uerba fuere senis.¶ Trepidæ: naturale ti
midæ.¶ Pēdet:attēte audit:cū enim aliquē attēte audimus:ita eū aspicimus:ut ex eius ore pēdere uideamur.Vir. de Dio.
pēdetq; iterꝝ narrātis ab ore.Atq; aliquis: ostēdit Peñ.q̄ uaria rerꝝ narratiōe Græci domū reuersi detineant uxores suas.
¶ Mōstrat: ostēdit quasi ad oculū.¶ Fera prælia.i.pugnas gestas inter græcos & tro.¶ Pingit:describit.¶ Exiguo mero.
sic enim in mēsa solent multa depingi:quę ad oculū demōstrare uolumus:ut infra Helena ad Paridē. Orbe quoq; in mēsæ
legi sub noie nr̄o:Quod diducta mero lr̄a fecit amo.& in idest amorꝝ uerba leges digitis uerba notata mero.Idē i.il.amo.
Nō oculis tacuere tuis cōscriptaq; uino mēsa.¶ Hac ibat.δεικτικῶς.idest demōstratiue ponit.¶ Simois fluuius ex ida mō Simois
te defluēs:iuxta Iliū labēs:nō longe a Sigęo xantho cōmixtus facta palude in mare ingredit:genitiuū facit simeōtis.¶ Tel
lus sigæa:idest pmōtoriū sigeiū nobilitatū sepulchro Achillis:sicut Rhetiū sepulchro Aiacis Telamonii.¶ Steterat: fue-
rat:erecta erat. ¶ Regia celsa.aula substantiuū est.¶ Illic.idest alio loco:ita enim ista narrant: quasi loca sint ante oculos.
¶ Aeacides.Achilles nepos Aeaci patronymicū ab auo:nā Aeacus Iouis,& Aeginæ filius genuit Peleū p̄rem Achilli.¶ Tē
debat:tētoria militaria habebat:dicunt aūt a tēdendo: quia extentis uelis fiebant.demōstrant aūt Achil.tentoria non sine Tentoria
causa.q.d.ubi Priamus supplex fuit ei & corpus Hectoris ad sepulturam redemit.¶ Hic la.male legitur hic alacer missos Iugulus &
terruit Hector equos:nā hæc snia nulla rōne:aut historiæ testimonio pōt cōprobari:nec est uerisile quod gręci uxoribus iugulare.
suis in bello gesta narrātes laudassent Hectora hostē:aut appellassent ipsum alacrē:& de equis territis ab Hectore, dū ui-
ueret:nulla fit mētio:nā quidā dicūt de equis Rhœsi:qđo cōuenit:cū Rhœsus in auxiliū Troianorꝝ uenisset:p̄terea in co-
dice meo uetustissimo hic lacer scriptū reperi:& multis ostēdi:& adhuc ostēdere possum:legēdū est igit.Hic lacer admissos
terruit Hector equos:cōstat enim Hectora circa muros troianos equis raptatū fuisse.Vir.li.ii.æneí.Ecce ante oculos mœ
stissimus Hector Visus adesse mihi:largosq; effundere fletus:Raptatus bigis:ut quōdā:aterq; cruēto Puluere &c.& idem
lib.i.ter circū iliacos raptauerat Hectora muros:dum igit traheret Hector:equi aspectu cruētati cadaueris territi sunt: h
ostēdit ipse Ouid.in cōsolatiōe ad Liuiā de morte Drusi:his uerbis. Hoc fuit Andromachæ cū uir religatus ad axes Ter-
ruit amissos sanguinolētus equos:ergo uolēs nūc aliqs ex Græcis illū locū uxori suæ ante oculos ponere dicebat.Hic hoc Amissus uñ
loco,quē designabat in mēsa.¶ Hic.l.i.uulneribus cōfossus & dilaceratus: ut Vir.uulneraq; illa gerēs,quæ circū plurima
muros Accepit patrios.¶ Ter.He.ami.i.liberos & celeres:nā amitto cōponit ex a particula separatiua:& mitto:ide amis-
sus dr̄ quasi dimissus:& liber & iō celer.Oui.Et celer amissis labit annus eqs:& lib.iiii.fast.Hāc quōdā Cytherea diem p-
perātius ire iussit:& amissos p̄cipitauit equos.Ergo nullo mō legatur al.missos.¶ Oia.dicit Penel.se hæc oīa intellexisse a
Telemacho,cui Nestor eo narrauerat:cū ad eū missus fuisset ad quęrēdū Vly.p̄rem suū.¶ Senior.s.senex cōparatiuū p.po
sitiuo.agebat.n.ut Ci.scri.tertiā hoīum ætatē:ut ēt ipse refert li.xiii.Meta.Vixi annos.cc.nūc tertia uiuit ætas.¶ Tuo na.
Telema.¶ Misso quę.i.ad quęrēdū.¶ Ille.s.Telema.mihi subaudi rettulit:&.i.etiā præter supradicta.
¶IVSTI.religiosi συνεκδοχικῶς.Eteni:iustitię pria ps ē pietas & deorꝝ cult⁹:cui maxie illa studebat ętas.hic Hesio.car PARRH.
mē pūerbii uitę iactatū:qđ Hypides i Antocleū recitat.βουλαὶ δὲ μέσων,εὐχαὶ δὲ γερόντων. Bella gerāt iuuenes:at pxia
ꝯsulat ętas.decrepitiq; senes palmas ad nūina tēdāt.ęqtatis obsuātia senio⁹ēt ꝯuēit:itaq; nihil ipedit i suo ppo signatu iu-
stos accipe.
¶SIMOIS nomē fluuii troiani declinat hic simois:hui⁹ simoētis uel simoētos,hui: simoēti,hūc simoē- ASCEN.
ta.Vir.æneí.i.genuit simoētis ad undā:sed a noiatiuo simois Seruius simoētis deducit.¶ Omnia nāq; tuo.Docet qđo: & Simois
a quo hæc norit facinora Vlyssis ex Telemacho uidelicet suo & Vlyssis filio,quē ad Nestorē miserac p̄ris ingrendi gr̄a.In qđo decli-
qua te cōciliat sibi ingeniosa mulier beneuolētiā mariti,cuius se semp tam sollicitā fuisse significat.Ordo est:dico supple,q natur.
Hector terruit,nāq; Nestor:q ꝯm Home.tertiā uixerat ætatē,rettulerat.i.recensuerat & enarrauerat oia: nato.i.filio tuo
Telemacho misso te quærere.i.ut te quæreret.¶ At.idest ille.s.filius tuus & meus. SCOELS.
¶HIC lacer admissos terruit.Vno ore oēs.Hic lacer admissos legēdū putāt.Hubertinus ita esse oino cōtendit,nequā etiā Volscus &
aliter legi.s.Hic alacer missos,Neq; rōne,neq; historiæ testimonio cōprobari posse.Deq; eqs ab Hectore territis ulla uśquā Vbertinus
mētio ab Homero fieri.Sed fallit manifesto errore.Homerus.xvii.Iliados Achillis equos ab Hectore morte Patrocli ter- dissentiūt.
ritos Volscus pbat,eūq; legito.Philelphus aūt,a quo locū hūc mutuasse omneis puto,eiusq; magnā p̄tē & laudē,& gloriā Philelph⁹.

sibi cōpararunt cæteri,hosq; inter & Vbertinus Venetusq; pceptor Egnatius,de Rhœsi eqs id inqt intelligi nullo pacto posse.Quare cū librū qntū decimū,dein uigesimū secūdū legisset,uigesimūq; qrtū,ubi tractū Hectoris cadauer ab Achille fabulat,deq; Patrocli pugna,nihil cōiectari potuisse,si quos equos aliqn terruerit Hector.Sed cū ad Nasonē ipm sese cōtulisset,in cōsolatiōe de obitu Drusi Neronis ad mrem Liuiā Augustā,ita iuenisset.Hęc erat Andromachę,cū uir relegat⁹ ad axes,Terruit amissos sanguinolēt⁹ equos.Duo hic aduertisse,& in Epistolis deprauatā lectionē,& Nasonē nō esse Homeꝝ in eā suiam secutū,Neq;.n.in Vlyssea,neq; in Iliade hmōi repisse qcq̄.Sed poetā aliū imitari putauit,Euripidē.s. Extare.n.Euripi.Tragœdia iqt,noie Andromachę,ubi poeta ille de tracto Hectore plura cecinerit.Cęteꝝ quo ad uersum attinet,nō ait ambigē,scribēdūq; eē in Hectoris iterēpti corpus,nō ab Achille solū:sed a cęteris ēt Gręcis adeo, ut pmultis illū uulnerib⁹ laceracint.Igit eq ēt ipsi⁹ trahētis Achillis:cū oculos in tractū iteꝝ corpis,atq; lacerati couertissent,expauerit horrēdū spectaculū,qđ de se pbebat Hector.Cui⁹ lectiōi si nos quoq; fauebim⁹,est & alia nō indecēs rō.Cū.n.fupi⁹ Menœcadis mortē,interitūq; attigerit ab Hectore patratū,nūc qū cōmisit pœnā dedisset,referre placet.sed nr̄m doleo uicē,qđ oīa Gręcis dent,& si nō ausim ab his sumpta negare ab Ennio tn̄ tractū puto.Qui ait in Alexādro.Hęc.n.Tragœdia,cui id nomen erat.O lux Troię germane Hector,Quid ita cū tuo lacerato corpe miser? Aut q te sic respectātib⁹ tractauere nobis? Potuit igit Naso nō tā Grçcos hi imitari,quā nr̄os latinos,quos desyderio hēm⁹,cui⁹ idē ē author Enni⁹,quē tota illi⁹ antiquitas çui redolet,ut Maro.ptermittā,Cice.nō tā eē,q̄ uideri uoluit Ennian⁹.In hac Tragœdia Alexādri frīs ad laceꝝ Hectora sunt uerba,scripsit quoq; Medeā Tragœdiā,Quāuis eiusdē gl̄ia ad Oui.deferat:Quinti.& Senecę pconio. Hector, ut Arretinus iqt,nō est .ppriū nomē,sed a poeta fictū.Hęc Plato in li. de noie docet.Astyanacta uero,qa Hectoris fili⁹ eēt, ad eū spectabat urbis ipetiū.ἄστυ enim græce,urbs est,ἄναξ impator,Inde Astyanax dictus a uiris,nā mulieres inqt Plato, Scamādriū appellabāt.Adeoq; fictū nomē pualuisse uero,ut Scamādrius qđ fuerit,nemo sciat,Astyanacta uero oēs cognoscāt.Eadē rō est de Hectore,qđ & ipm ab Home.fictū apparet,eo qđ urbē tenuerit dictū.Quod ut clarius fiat itellectu, tale fuit,q̄le Virgilianū illud.In summa custos Tarpeia Mallius arce Stabat p tēplo:& capitolia alta tenebat.Tenere hoc loco defendere signat,a q̄ significatiōe tractū est Hectoris nomē,nā grçce ἔχω,teneo,habeo,atq; defendo.Vnde Home.solus enim hic seruabat urbē, & mœnia longi ambitus, Et alibi.solo stabat Hectore Troia.Hector igit dictus,quod solus & defendebat,& tutabatur Troiam,cum ei aliud antea nomen fuisset,q̄ Hector diceretur.

Ab Ennii Tragœdia sumptum. *Astyanacta.* *Scamādri⁹ Hector.*

> Rettulit & ferro Rhœsumq; Dolonaq; cæsos:
> Vtq; sit hic somno,proditus,ille dolo.
> Ausus es o nimium:nimiumq; oblite tuorum:
> Thracia nocturno tangere castra dolo,

ANTO. *Rhœsus quis* ¶RHOESVM. rhœsus Eronei,filius thracum rex postremus castra locarat:eius equi erant candore niuali,pnicitate uentis cōparandi,currus auro,argētoq; ornatissimi.¶Dolona:Hector promissis Achil.equis,Dolonem Eumedæ filium misit in castris græcoꝝ scrutaturꝝ:illum Dio.& Vly.q de Tro.exploraturi mittebant:intercipiūt pmissa impunitate Troiano,cōsilia intelligūt. Deinde interempto Dolone thracū castra inuadunt. Diome.dormiēte Rhœsum perimit & socios.xii.equos in castra abigunt:& ad præsepe inter alios Diome.equos alligāt. ¶Hic Rhœ.¶Ille dolo:promisse erat Doloni impunitas:si Troianoꝝ cōsilia aperiret:sed Dio.illum interuenit.¶Thracia : Rhœsi thracii.¶Dolo nocturno : per noctis insidias.

Dolonis interitus

HVBER. *Rhœsi histo.* ¶RETTVLIT : narrauit.¶Rhœsum Dolonaq; Cæsos:sic legēdū est:utq; cōiūctio encletica utriq; subiūgat: ut constet ratio metri:nā Dolon primā corripit & q; cōiūctio hoc loco nō solū copulat uerba:sed etiā sensum : ut ostēdat utrūq; cæsum.i.interfectū fuisse:Fuit aūt Rhœsus rex Thraciæ,ab amicitia Priami nō alienus: q cū in auxiliū Troiā.uenisset,cū Thracū copiis iam nocte aduenīēte ante insulā:quæ antepos ita ciuitati continēti adiūgit paul⁹per cōmoratus:postea circiter secūdā uigiliā cāpos Troia.ingressus tētoria explicuit:qđ ubi Diome.& Vly.in ea parte uigilias curātes animaduerteret:uel potius:ut alii uolūt ex Dolone troiano intellexerūt:q & ipse speculatū exierat:& eū deprehēderat,ut mox dicet: oia circūspiciēs,Celeriter ad locū:ubi Rhœsus cōmoratus fuerat:accesserūt.Tum fatigatis ex itinere custodibus : & ob id somno pressis.Vly.& Diome.introgressi:regē in ipsis tētoriis interfecerūt:& currū eius cū insignibus eqs:ad naues Græcoꝝ duxerūt.Dolon aūt uir fuit Troia.Eumedis filius q in castra Grçcoꝝ speculator accessit:pactus cū Troia.ut in remuneratiōnē speculatiōis:sibi darent eq Achil.post uictoriā q̄ sperabat,sed deprehēsus est a Dio.& Vly.q & ipsi speculatum uenerant:& uigilias:ut diximus in ea parte curabant:qbus omnia aperuit,quæ Troiani pararent,& sperarēt: indicauitq; prçcipue aduentū Rhœsi:& fatū,quod de eius eqs erat:Troiā nō posse capi:si aquā xanthi bibissent:aut pabula soli Troiani gustassent:pmiserāt.ei.n.uitā:si omnia indicaret:ueꝝ oibus perceptis,eū interfecerūt : unde Oui.nūc dixit eū proditū dolo:qa non seruauerūt,quod pmiserāt:eū aūt spe equoꝝ Achil.speculatū iuisse ostēdit Oui.lib.ii.Tri.nō foret Eumedes orbus si filius eius,stultus,Achilleos nō adamasset equos.& Virg.lib.xii.Aenei.multis uersibus.Sed qcqd ptinet ad intelligendū hūc locū,optime habet lib.xiii.Met.ex uerbis Vly.Est aliqd de tot graioꝝ milibus unū a Dio:legi:nec me sors ire iubebat.Sed tn̄ & spreto noctisq; hostisq; periclo.Ausum eadē,quæ nos phrygia de gēte Dolona.intimo nō ante tn̄,q̄ cuncta coegi prodere:& edidici quid perfida Troia pararet.Omnia cognoram:nec quid specularer habebam.Et iam pmissa poterā cum laude reuerti.Haud cōtentus eo petii tentoria Rhœsi.Inq; suis ipsum castris,comitesq; peremi. Atq; ita captiuo uictor uotisq; potitus ingredior curru lætos imitante triūphos:& Virg.lib.i.Aene Nec procul hinc Rhœsi niueis tentoria uel.Agnoscit lachrimās:primo quæ prodita somno Tytides multa uastabat cæde cruentus.Ardētisq; auertit equos in castra priusq̄ Pabula gustassent Troiæ.xanthūq; bibissent.Ecce p hos Ouid.& Virgil.uersus declaratur totus hic locus huius epistolæ:ut sicut hic Rhœsus proditus somno,qa inuasus est,cum dormiret custodibus etiā suis:ut dictū est. ¶Somno pressis:ita enim scri.Dytis cretensis.licet Ser.super eum locum,primoq; prodita somno:exponat prima parte noctis ut Libra die:somniq; pares ubi fecerit horas.Sed prior sensus est ex histo.¶Ausus es : incusat Peñ.Vly.nimiæ audaciæ & obliuionis suorum.¶Nimium & nimium,hoc est penitus.tuoꝝ patris,filii,& uxoris.¶Tangere:scilicet accessu tuo: hoc est intrare.¶Castra thracia.i.tentoria Rhœsi regis thra.¶Dolo.insidiis noctis : quod est audacius q̄ in luce.

Dolon qs.

Locus Virgilii alr̄ q̄ Seruius exposuit, enarratur.

ASCEN. ¶RETTVLIT.i.recensuit mihi.Rettulit(inquit)Rhœsum regem illū Thraciæ:& Dolona Troianum illum filium Eumedæ cæsos.i.occisos a te:ferro.i.gladio:& rettulit ut.i.qualiter hic.s.Rhœsus sit pditus somno:qa prima nocte dum clausas portas itrare nō posset occisus est(unde Vir.æneī.i.Nec pcul hinc Rhœsi niueis tētoria uelis. Agnoscit lachrymās primo quę pdita somno.i.prima parte noctis)& ut ille uidelicet dolo pditus est dolo:qa pmissa erat ei impunitas: sed nō seruata aut dolo,quē occisus p̄tendebat:hoc est pp dolum,quē astruere uolebat:& Rhœsus: qa imprudenter inter hostes somno indulgebat,& ita est uituperatio hostiū & laus uictoris:& tn̄ dicit nocturno dolo:qū nō nisi p dolum id potuisset perpetrare:sed dolus an uirtus qs in hoste reqrat? Adiutus ab uno uiro.s.Dio.Eqs ismariis,ipsius uidelicet Rhœsi, cuius ipse cum Dio.Ardentes auertit equos in castra:priusq̄ pabula gustassent Troiæ,xantumq; bibissent ubi dr̄.Aene.i.

¶Tot

¶TOT uiros:nō cedem Vly.sed Dio.peregit,q regē,& socios.xii.trucidauit.¶Ab uno:Diome.Tydei & Deiphi.Adra sti filio.¶Ante,q̄ a nr̄o amore discederes:cū te tuç domus memoria,& amor subibat:eras cautus,nūc,cū pfrixeris: nulla ui tas pericula,psistit in amplificatiōe:ut q̄ta sit amāte uxore sollicitudo mōstref.¶Vsq; metu micuere: si cor prç formidine exilibat.¶Sinus pro pcordiis usurpat.Per agmē amicū,p Graecoꝝ castra,tātus mihi terror ex hoc iniectus est:ut etiā cum uictor diceretis in castra Graecoꝝ redisse timerē:nō enim ad equoꝝ seuitiā referas: qđ humana carne uescerenť.¶Ismariis:thraciis:est ismaros mōs & urbs thraciæ.¶Sed mihi qd pdest:cōicatiōe utiť:petit,& cōsuluit,qd sibi psit troianū ex cidiū,hac sciscitatione suspēdiť aius:& ad cōmiserationē appaŧ: in quo & facile sibi cōmiserationē cōciliat,& lenti mariti increpat tarditatē.¶Disiecta:diruta.¶Ilios:Troia ab Ilio trois filio dicta:quæ pclarā urbē a suo noie cōdidit in troade:ut scri.Dio. Diruta est.viii.mensis iunii:ut Dion.scri.¶Si maneo: si opinatum subdit ad cōicationē,q̄ genus schematis,substentatio a celso dr̄:Græci uero paradoxā appellant:h̄ est cōtra opinionē: non enim Pene.euersa Troia se,ut ante,cōiuge caritu ā opinabaŧ. ¶Si ma.sine uiro.¶Durante troia:cum Troia stabat. ANTO. Substentio quid sit.

Totq; simul mactare uiros adiutus ab uno
At bene cautus eras:& memor ante mei.
Vsq; metu micuere sinus,dum uictor amicum:
Dictus es ismariis isse per agmen equis:
Sed mihi quid prodest uestris disiecta lacertis
Ilios? &,murus quod fuit ante,solum?
Si maneo qualis Troia durante manebam:
Virq; mihi dempto fine,carendus abest.

¶TOT uiros comites regis, qui erāt in eius tentoriis.¶Ab uno:a solo Dio.¶Cautus:puidus periculoꝝ.¶Ante: olim qa simulabas insaniam,ne ires ad illa pericula:& ne me solam relin queres:quod ipse dixit.xiii. Metamorpho. Me mea detinuit cōiunx,pia mater Achillem: & diximus supra in argumento. ¶Vsq; metu:dicit Penelo.quod cum hæc supradicta narrarentur sibi fuisse gesta ab Vly. semper audiendo nimio timore tremuit donec intellexit. Vly.his ita gestis reuertisse ad Græcos equis Rhœsi adductis. ¶Vsq;:assidue.¶Sinus pectora mea.¶Micuere:moti sunt,tremuere.¶Metu ti.quia lætitia etiam interdū trepidat pectus.¶Dum donec.¶Victor.i.tu. ¶Dictus es.s.mihi ab eo qui narrabat.¶Isse per.a.amicum.s.Græcoꝝ.¶Equis ismariis.i.equis Rhœsi abductis:& h̄ est, quod in uersibus supra allegatis dicit. Atq; ita captiuo uictor: uotisq; potitus, Ingredior curru lætos immitante triumphos.Ismarus aūt mons est thraciæ:unde ismarius ponitur pro threico.Ismarus aūt prius dicebatur Maronea, optimo ui no abundans,de quo Tibul.ad Messalam Victa Maroneo fœdatus lumina baccho: quem locum male quidam intelligūt exponentes a Marone.i.Virgi.dictum in.iii.Aenei.quo scri.Polyphemum fuisse sopitum:sed errant:nam licet de Polyphe mo loquatur etiam Tibul.tn̄ non facit mentionem de Virgil.descriptione,sed de uino: quod ex Thracia Vly.aduexerat. ¶Disiecta:diruta:dissipata. ¶Lacertis.i.uiribus. ¶Quid prodest.q.d.nihil.¶Et murus est.¶Et solum: quod fuit ante murus,nunc æquatus solo.i.dirutus:nam tecta æquata solo dicuntur:quæ sunt diruta:neq; supra solum eminent.Virg. hæc æquata solo fumantia culmina ponam.Ouid.lib.iiii.fastoꝝ.Hæc æquata solo est nullo sub crimine regni.¶Si: pro si quidem.i.quia.¶Qualis.i.uidua & sine marito. ¶Carendus mi.i.a me: & notandum h̄ participiū in uoce passiua a careo. Dempto fine.i.semper & perpetuo nam quod finem non habet,æternum est. HUBER. Ismaros Ilios Tibulli locus. Carendus participiū

¶AT bene cautus eras & memor ante mei:inuersio quæ plus urget:q̄ si diceret:oblitus eras mei.¶At:scilicet ironeus. ¶Ante:q̄ tantas res adorireris apertissimoq; uitæ periculo te cōmitteres.¶Eras memor mei: uel meorum mandatorum ego tibi succurrebam:& perinde.¶Eras bene cautus periculoꝝ fugitans:& salutis uitæq; paratus.Atq; ita non est: alioqui si te cogitatio mei subisset:ad pericula cunctatius accessisses:ut te mihi seruares: incolumen & in tua salute meæ parceres:hanc sniam planius expressit in Laodamia.Et facito ut dicas quoties pugnare parabis.Parcere me iussit Laodamia sibi:& illic Vltima mandato claudetur epistola paruo.Sit tibi cura tui: sic tibi cura mei. PARRH.

¶VSq; metu.Quidam non aspernandus homo,cuius nomini parco,ne insectari uiꝝ,nō rem uideat prosequi,Vbi multi inquit,ut eius referam uerba,cur Penelope timeat,dubitant,cum uictor Vlysses ierit,quo lætari oporteret. Lector audi me.Timebat enim ne Vlyssem interficerent Græci sub specie Rhœsi,quia equos habebat,quos habebat,quos abstulerat hostibus insciis omnibus,præter Diome.Hæc dixi,ut Grāmatistas admoneā,qui non tam illud intelligunt,q̄ intelligere minus curant.Hæc homo,Cui assentior propterea,ut alioꝝ id iudicio constet.Nam si uerboꝝ ordinem inspiciamus,nihil est,quod curæ sit scitu.Est enim ordo.Sinus mei Penelopes metu micuere,usq; dum dictus es uictor ire p agmen amicum equis Ismariis.Nanq; superius ausum esse dixerat,nocturno dolo Thracia inuadere castra,nimium,nimiumq; suoꝝ oblitum,ab unoq; adiutum tot mactare uiros.Cumq; talia referrenť,& hmōi alia,Penelopem trepidasse usq; dum Victorem isse dictum fuerit p agmen amicum,& ab hostili euasisse incolumen.Nanq; uerbum hoc agmē amicū,timorem ostendit deposuisse,quid enim ex amico timendum? Quæ snia aperte demonstrat,non eo Penelopen timuisse, quod p agmen amicū isset Vlysses,sed eo,qđ ausus Thracia inuadere castra solus esset,atq; tot uiros ab uno adiutus ēt mactare. Quam sniam Volscus percepisse non uidet,q̄uis non ausim de Vbertino dicere.Falluntur igitur,qui cōstruunt, sinus mei, usq;.i. assidue,& continuo metu micuere,dum etiā quod dictus es uictor ire per agmen amicū.Vsq; assidue significat,Ouid. Increpet usq; licet.i.licet me assidue increpet.Igitur quod per agmen amicum Vlysses uictor equis ierit Ismariis, metum nō iniiciebat.id enim factitari frequentissime uictore solere,ut indutis hostium spoliis triumpharent.Virgi. Heu q̄tum mutatus ab illo Hectore,qui nuper exuuias indutus Achillis,Quo in loco Patrocli mortem cælauit, Achillisq; memor, Hectoris gloriam auget.Sed qd multa? In Aiacem Vlysses.Metamor.xiii.Haud contentus eo,petii tentoria Rhœsi,Inq; suis ipsum castris,comitesq; peremi,Atq; ita captiuo uictor,uotisq; potitus,Ingredior curru lætos immitante triumphos, Sic quoq; Sabinus Vlysses. Euasi & Thracum cæso duce prælia Rhœso, In mea captiuis castra reuectus equis. Non igitur erat,quid timeret Penelope,quod uictor per agmen amicum isset, hæc duo uerba,& uictor,& amicum agmen, securam suadent,sed quod timuisset ante,quam istuc referri cœptum esset.¶Dictus & ismariis:equi Rhœsi Ismarii intelliguntur, & Diomedi obuenere,quorum fabula fertur,humanis uesci carnibus. Sed placet,quod Seruius in illo Virgiliano dicat. Nunc quales Diomedis equi.Cuius sunt uerba. Non uidemus eos equos intelligere,quos Aeneæ sustulit, nec enim congruit,sed de iis interrogat,quos sustulit Rhœso. Quales autem dixit,nec sic feroces,ut illi a quibus ducebant originem, Diomedes enim rex Thraciæ habuit equos,q humanis carnibus uescebantur. Hos Hercules occiso crudeli Tyranno abduxisse perhibetur,de quibus dicit supra memorati equi ducere originem.Sed mendosus est seruius, Emendes an sic feroces.Vbi legitur,nec sic feroces.sic ex antiquo.Qualitas igiť equi a Seruio traditur quod carnibus uescebanť humanis. Ferť quoq; illius gn̄is equos magnitudine inusitata fuisse,ceruice ardua,& colore phœniceo,& flaua,& comanti iuba,omnibusq; equoꝝ laudibus præstare.Quod de Seiano refert Gellius equo. Hoc illud interrogare poterat Virgiliana Dido,dicens.Nunc quales Diomedis eq.an ita crudeles,& magni,ceruice ardua,flaua,comantiq; iuba fuissent. SCOELS. Quintiani sententia Sed fallit. Volscus accusaŧ malē ordo. Victorum mos. Rectus ordo. Virgilii locus aliter q̄ Seruius In Seruio mendum

ANTO. ¶ DIRVTA sunt aliis:ab aliarũ fortuna suũ mœrorẽ amplificat.¶ Aliis ad fortunã aliarũ puellarũ.¶ Restãt:erecta sunt: & nõ expugnata.¶ Victor græci uictores:ubi fuerat Troia:iã segetes crescũt:& metunt fruges.¶ Semise.ui.ossa isepulcrorũ.¶ Feriunt:iter eruẽdũ putiunt.¶ Cã m.nõ tã mora lædebat:q̃ qd' moræ cã ignorabat:putabat.n.alieno amore detineri.¶ Lateas:curiosius est:q̃ si maneas dixisset.¶ Quisqs ad:suũ officiũ laudat:tu inqt lates nec ẽt ad me tenuis de te famę peruenit:ego de te semp curiosa sum ¶ Vertit:nautæ cũ ad portũ pueniũt puppim in littus cõuertunt.¶ Ad hæc littora: ithacẽsia.¶ Charta notata:scripta:hoc est,do lr̃as ad te his oĩbus:q ex ithaca nauigaturi sunt in q̃cũq; orbis regionem.

Diruta sunt aliis:uni mihi pergama restant:
Incola captiuo,quæ bouæ uictor arat.
Iam seges est,ubi Troia fuit,resecandaq; falce:
Luxuriat phrygio sanguine pinguis humus.
Semisepulta uirum curuis feriuntur aratris
Ossa:ruinosas occulit herba domos.
Victor abes:nec scire mihi,quæ causa morandi:
Aut in quo lateas ferreus orbe licet.
Quisquis ad hæc uertit pegrinã littora puppim:
Ille nisi de te multa rogatus abit.
Quanq; tibi reddat:si te modo uiderit usquam:
Traditur huic digitis charta notata meis.

HVBER. ¶ ALIIS ad utilitatẽ aliarũ.¶ Mihi uni: mihi soli.i.in dãnum mei soli⁹:cui eẽt utilius qd' adhuc starẽt:ut ĩfra dicet utili⁹ starẽt.¶ Restãt:remanẽt nõ re uera:sed q̃tũ ad dãnũ,& dolorẽ suum.¶ Victor gręcus.¶ Incola:q illic hitationẽ fecit,post uictã Troiã.¶ Boue ca.p bobus captiuis.i.bobus q añ fuerãt Troia nũc a græcis cap.¶ Iã seges est.h̃ descriptio eo tẽdit: ut Peñ.ostẽdat iã diu Troiã fuisse euersam,enumerat.n.certissima euersiõis,& ruinę argumẽta:ex quo magis cõquerit de abñtia Vly.& qd nõ possit itelligere ubi sit:seges est,ubi fuit Troia & resecãda falce .i.iã herba nata ẽ,ubi fuerat tro.et ita alta:ut iã sit falce metẽda.

Seges ¶ Seges aũt ĩm Var.dr̃ a Satu.i.semine:est aũt ppe seges corũ seminũ:q̃ pani cõficiẽdo sunt apta nõdũ demessa.Nã fruges gñaliter dñr oẽs fruct⁹:q in alimoniã uerti pñt:dr̃ aũt,eodẽ Var.teste a fruẽdo:h̃ ergo seges accipit p semine frugũ sato & adhuc uiridi.Falce.s.messoria.Est.n.& falx putatoria:q̃ arbores putãtur:de q̃ Vir.in geor.Falce pmes umbrã:& in buc.Atq; mala uites icidẽ falce nouellas.¶ Luxuriat:supra modũ abũdat.Hor.luxuriãtia cõpescet.Vir.luxuriẽ segetẽ tenera depascit i herba.Ad oues nõnũq̃ refert:& sigñat exultare & lasciuire.Oui.i fa.Ludit & i pratis luxuriatq; pec⁹: iterdũ hitudinẽ sigñat.

Fruges q̃ Vir.in.ii.geor.luxuriatq; toris aiosum pect⁹:luxuriat.n.h̃ põit pro plenũ & dẽsum est.¶ Pinguis:ipinguata.¶ Sanguine phry.i.sanguine Troianorũ illic effuso.Est aũt phrygia asiæ regio:ubi ẽ Troia.¶ Semisepulta:nõ plene sepulta:ut i bello accidit pp multitudinẽ.¶ Feriunt eruunt ab aratris.Luc.li.vii.Quę segetes ifecta surget nõ decolor herba: Quo nõ roma nos uiolabis uomere mães:Idẽ paulopost.Pluraq; ruriculis feriunt dẽtib⁹ ossa.¶ Occulit: regit: ei⁹ frequẽtatiuũ ẽ occulto.¶ Ruinosas:plenas ruinis prostratas.¶ Victor.s.tu Vly.¶ Abes:es absens a domo tua.¶ Nec li.mi.i.nec possum scire: q̃ cã morandi.i.quę cã sit tibi:q̃re differas redditũ tuũ in patriã:aut in quo orbe:eleganter pro in qua parte orbis.¶ Quisqs ostẽdit nõ esse culpã suã qd' ignoret ubi sit Vly.dicit.n.Penelope se neminẽ p̃termittere:q ad littus suũ ueniat:quẽ nõ diligẽter iterroget de Vly.& cui nõ tradat lr̃as:q̃s ille reddat Vly.si eũ alicubi uiderit: aut inuenerit.¶ Quisqs.i.q̃cũq.i.uel

Rogo cũ suis cõpositis mercator uel nauta.¶ Vertit:appulit:flexit.¶ Puppim:nauẽ:synecdoche.¶ Peregrinã:aduenã externã.¶ Ad hæc littora: ad hãc nr̃am terrã.¶ Ille abit:discedit.s.hinc ¶ Rogatus.i.interrogatus:ut multa sup priamo rogitãs: alia rogare significat orare:in cõpositiõe uero cũ uariis ppositiõibus uaria hẽt sigñata.Arrogare.n.sigñat assumere:& attribuere: & in malã ptẽ accipit.Dr̃.n.arrogãs q sibi plus assumit:& attribuit: q̃ deceat.Abrogare penitus tollere.Derogare in pte minuere: & tollere:uñ Ci.ad Herẽniũ:cui legi derogatũ uel abrogatũ sit.Erogare est dare.Irrogare inferre:ut irrogare pœnã.Hor.

Pręrogatiua quę do: & reddo i.ser.Adsit regula peccatis:q̃ pœnas irroget ęquas.Prorogare differre.Hora.in.i.ser.Viuẽdi recte, q progat horã.Rusticus expectat dũ defluat annis.Subrogare sufficere:& in locũ alterius substituere.Pręrogare p̃ferre:inde p̃rogatiua platio: & priuilegiũ dr̃:siue:ut uulgo loquar p̃eminẽtia.¶ Reddat:det tibi:& propriæ dixit nã lr̃æ dari dñr ab eo,q mitti: reddi

Charta uero ab eo:q defert:qm̃ eius fidei sint creditæ:ut reddant.¶ Charta:epistola:ponit interdũ pro uno lib.Notata:scripta: nã

Nota q; modis lr̃æ notæ dñr: qd' p eas res oẽs notent.Nota ẽt p quolibet signo accipit.Vir.iii.geor.Cõtinuoq; notas: & noĩa gẽtis inurunt.Luca.lib.vii.Nõ tñ abstinuit uẽturos pdere casus:p uarias fortuna notas.Nota etiã dr̃ ignominia:& probrũ:attestatur Nonius,Luciliũ.Quẽ scis scire tuas oẽs maculasq;:notasq;:unde & nota cẽsoria dr̃:quare Iuue.dixit.Sed qua Fabri.cẽsor notet.¶ Viderit usq̃.i.alicubi:sigñat aũt nõ solũ in loco:sed ẽt ad locũ.Hora.in i.sermo.de formica loquẽs: nõ usq̃ prorepit:& Terẽ.in Eunu.sed pfecturus alio fueras:rñdet pmeno,nusq̃ subauditur.n.profecturus erat.

ASCEN. ¶ ILIOS disiecta sic Hora.uexata Ilios dixit:frequẽtius tñ h̃ Ilios uel hoc Ilion legitur.Vertit puppim peregrinam ad littora sed qũo?Prora.n.ad littus appellitur non puppis.Verũ peregrini:& hostes cito ab nauigaturi:ut dr̃.vi.Aenei.Obuertunt pelago proras:& ita puppis appellitur ad littus ut paratæ sint naues si necesse fuerit ad fugam.

SCOELS. ¶ VICTOR abes.abiisti ut Troiã expugnares,uicisti,& ẽt uictor abes.Supiora carmina oĩa exponũt, qd' pricipio dixit epl̃æ,Troia iacet.& qd' pgama boue captiuo arant,& qd' ubi Troia fuit,falce seges est resecãda, tũ qd' herba domos ruinosas occulit.¶ Aut in quo lateas ferreus orbe.exposuit,qd' redire deberet Troia iacẽte,morãdi cãs qrit ignorare, & ubi quoq; moret.Q uãuis Penelope cõiectura pmota eã narret.Quæ ur̃a libido est,esse pegrino captus amore potes.& q̃ sequunt.Rñdet obiciẽdis,quoq; se sollicitã q̃rendo,interrogãdoq; de Vlysse semp fuisse,& exponit.cũ inqt.Quisq; ad hæc uertit esset:& Nos Pylon antiq.& M simus & spartẽ.Q uibus pbat se nihil de eo sciuisse,tãta pscrutãdi adhibita cura. Potuisset.n.Vlysses dicere,nunq̃ de me scies,nisi alios in ingratas interrogãdo.Quibus satisfacit.Orbs p mũdo ponit a rotũditate dictũ,eo qd' mũdũ orbiculare ferũt.Vir.q nutu tẽperat orbẽ.i.mũdũ.Quo orbe.i.qua orbis pte moreris. Pro quocũq; rotũdo ponit ẽt pro annulo.Iuue.Qui lacedæmoniũ pytismate lubricat orbẽ.Vbi omneis exponũt annulũ itelligẽdũ.Quidam itelligit pposterã Venerẽ p orbẽ lacedæmoniũ.Nã Thucidides primũ lacedęmonios refert corpora ad Athletica nudasse,oleoq; tinxisse,hinc libidinẽ in pueros exarsisse Cice.tradẽte.Itaq; metaphorice dictũ podicẽ existimat p lacedæmõiũ

Iuuenalis Flauius Rhodiginus orbẽ a circuitu,tũ qd' uerbũ hoc lubricat,obscœnũ significat.Hic ipse popismate legẽdũ putat,ut sumat pro sibilo,qui ad obscœna excitari uidebat.Mart.Q ui ridere põt fatui poppismata cunni.Sunt qui pytilismate legant.q; exercitatiõis genus quodpiã sit.Alius & quidẽ pitissimus,q̃uis Dñio uideat fictio cõmẽta,qui affirmet pædæmate reponẽdũ, ut saltationem significasse uideat,q̃ lacedæmoniis frequẽtior erat,tã uiris,quã mulierib⁹.ut in alio loco declarabimus.q̃ qm risui habebat,grauiter a Platone icrepãtur ii,q dũ pugillares spectabãt mulieres,risum excitabãt.Platõis uerba sunt,in li.de Rep. Nudãdũ iquit corpus erit mulieribus,qñq; pro uestibus uirtutẽ iduẽt,cõicãdũq; in bello & oĩ alia ciuitatis custodia.q uero nudas riserit mulieres,rõne optimi cuiusdã ita nudatas,inanẽ circa ridiculas nugas carpẽs sapiæ fructũ,neq; qd rideat, neq; qd agat,itelligit.Vtit authoritateq; Cecilii,Minutiani,Apuleii in de orthographia libro,qui putet legẽdũ pędęmate, prioribus syllabis diphthõgũ recipiẽtibus.quia sit utrobiq;,apud græcos.n.& uerbo eo planius saltationẽ innui.

¶ Nos

¶NOS pylō:nō ipſa miſit:ſed Tele.mr̄e iſcia ad Neſtorē:ut diximus:acceſſit.Pyli:tres fuerūt urbes in Peloponeſo:una in lēprętica regiōe:alia in ora piſcęa ad Alpheū flu.tertia in Meſſania:ſed Neſtoris Pylos ab Ematho mōte Emathesia nūcupata ē:quā mł'ti eā eē uolūt:q̄ ē in ora piſcęa:hāc cōdidit Neleꝰ Neptuni filiꝰ ex Tyro Salmōei filia.¶ Neleꝰ ex Chlori Amphi.Thebāi filia.xii.filios habuie:oēs p̄ter Neſtorē Hercu.pemit:qū erat cæteris iunior:ut ipſe apud Home.recēſet.¶ Incerta:Neſtor nihil certi de te nobis rettulit.¶ Spartē:ad Menelaū:q cū de Vlyxe negaſſet ſcire Telemachū remiſit patera: & peplo donatū:paterā Vulcanus effinxerat:peplū Helena texuerat.¶ Sparte neſcia.Menelaꝰ ſpartanus de te ueꝛ neſcit.

ANTO
Pyli quo Neleus gs Pergama a Neptuno & apolline condita

Nos Pylon,antiqui neleia Neſtoris arua:
Miſſimus,incerta eſt fama remiſſa Pylo.
Miſſimus & Spartem,Sparte quoq; neſcia ueri.
Quas habitas terras?aut ubi lentus abes.
Vtilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi:
Iraſcor uotis heu leuis ipſa meis.
Scirem ubi pugnares:& tantum bella timerem:
Et mea cum multis iuncta querela foret.

¶ Mœnia Phœbi:Troia ipſa.¶ Starēt uti: mihi minus moleſtū eēt:ſi nō eſſet euerſa.Phœbus & Neptu.Laomedōti in fabricādis troianis mœnibus opitulati ſunt.¶ Colligit cās:ut qđ dixerat probabile uideatur.¶ Heu leuis:mobilis utitur correptiōe.¶ Iraſcor: iprobor,q̄ pro excidio troiano uota ſuſcepi.¶ Scirē ubi pu.ecce cauſas utilitatis oſtendit.¶ Vbi in qua orbis parte.¶ Cum multis multaꝛ,q̄rela noſtrā faceret leuiorem.

¶NOS Pylō:dicit Penel.p̄ter diligētē interrogationē:& inq̄ſitionē factā a ſe de Vly.apud pegrinos ad ſuū littus uenīētes: & p̄ter lr̄as traditas:q̄ ei redderent:ſe ēt miſiſſe ad diuerſa loca p̄cūctatū de ipſo Vly.& p̄ſertim Pylō & Spartē q̄m ex Pylo a Neſtore Vly.ſocio:uel ex Sparte ab Agamen.& Men̄.pricipibꝰ gręcoꝛ putabat ſe poſſe fieri certiorē,ubi eſſet Vly.dicit ergo.¶ Nos mi.Py.arua Neleia Neſtoris.i.terrā Neſtoris regnatā a pr̄e eius neleio:fuit aūt ut ſcri.Stra.Pylos urbs in Meſſenia ubi neleꝰ pr̄ Neſto.regnauit:hāc Herc.expugnauit:& ex.xii.filiis Nelei ab eo iterfectis:ſolus Neſtor ſupfuit:qđ ipſe narrat li.xii.meta.ipſe Neſtor iterdū Pyliꝰ dr̄ a Pylo a Mar.& Iuue.ut rex pylius magno ſi gcq̄ credis Hom.exēplū uitę fuit a cornicę ſcđ'ę.¶ Antiq:ſenis:dr̄.n.uixiſſe.ccc.an.ut ipſe apud Oui.uixi annos bis cētū:nūc tertia uiuit etas.¶ Fama de te.Eſt re.ſ.mihi a Neſtore.¶ Incerta:ignara de te ubi ſis.¶ Miſimus &.i.ēt.¶ Spartē:lacedęmōa:nā eadē eſt Sparte:& Lacedæmō.Sed Lacedæ.& p urbe:& p regiōe ponit:dicta a Lacedæ.filio Iouis:& Taygetes filiæ Atlātis.Spartē aūt accuſatiuus eſt gręcus a noiatiuo Sparte.¶ Neſcia ueri:ignara ueritatis de te Sparte aūt p ſpartani pōit.i.urbs p hoībꝰ.¶ Habitas:legēdum eſt:nō aūt hites:qa ſeq̄t abes:qđ eſt modi idicatiui.¶ Lētꝰ:tardus ad reuertēdū.¶ Vtiliꝰ:declarat apte:qđ dixerat ſuperius,uni mihi pgama reſtāt.¶ Vtilius:cū maiori mea utilitate.¶ Starēt:eēnt adhuc itegra:& erecta.Dixit ſupra:in eo loco.¶ Troia ia.cer.¶ Mœnia phœbi.i.muri troiani:quos Phœbus ædificauit.Fabula aūt hic hēt.Neptu. & Apollo pmiſſa ſibi a Laomedōte rege Troia.mercede muros illi ædificauerūt: ſed Laomedō poſtea eis pmiſſam mercedē negaſſe dr̄:qđ iđ fingit,qa:ut uoluit Ser.Laomedō Neptuno:& Phœbo certā pecunię q̄titatē uouerat,quā poſtea iminētibꝰ hoſtibus ad muroꝛ ędificationē trāſtuliſſe dr̄:uñ ipſi muros troię fabricaſſe dn̄r:uñ & author h̄ dixit pgama Phœbi:& Vir.lib.ii.ęnei.Et oīs humo fumat Neptunia troia.¶ Heu ipa.i.ego.¶ Leuis:icōſtās:& mutabilis:aīs leuis ſignat nō onerosum:itē uilē & cōtēptibilē.¶ Iraſcor me.uo.rep̄hēdo mea uota,& ea q̄ optaui priꝰ.n.optaui:ut Troiā uinceretis:& dirueretis:nūc doleo me ita optaſſe:nā uellē adhuc Troiā ſtare.¶ Scirē ubi pu.&c.ſenſus ē:ſi Troia ſtaret:h̄ ſaltē ſcirē,ubi pugnares:& gereres bellū.¶ Et tm̄.i.ſolūmō.¶ Timerē bel.i.picła belloꝛ:nō āt alia.¶ Et mea q̄re.de abn̄tia mariti.¶ Foret iū.cū ml̄.i.aliis mlībꝰ:q̄ & ipę ꝯq̄rerunt de abn̄tia maritoꝛ ſuoꝛ:qđ eēt mihi tolerabiliꝰ.Nā ē in cōi puerbio miſeriaꝛ ſocietas ſolatii loco eſt.

¶NELEIA arua:ęmulatio Homeri:q Pylō ἀστυνηλήιον cognominauit:a Neleo Cretei, uel ut uulgo credebat̄ Neptuni Tyruſq; filio:cui ex ioco a fr̄e Pelia fugato.Apharcꝰ oppido q̄dā Meſſenię cōceſſit ad mare & i iis pylō author Pauſanias.

PARRH

¶NOS py.&c.decliat̄ h̄ Pylos,huiꝰ Pyli,huic Pylo,hāc Pylō uel Pylū a ntō Pylus.Itē h̄ Spta latie,uel Sparte,huiꝰ Spartes gręce.Vñ eſt actūs ſpartē p n,nō p m,& eſt pr̄ia Menelai.Vbi lentꝰ hēs.ſ.domiciliū:aut potiꝰ ab.Mœnia phœbi.i pgama Apollinis fabricata manu,& ab eo diu cuſtodita.Vñ Vir.Phœbe graues Troię ſemp miſerate labores &c.Iraſcor uotis.i.deſideriis,qa deſideraui cū Troia ſtaret excidiū eiꝰ:nūc cū iacet:eius icolumitatē ſi Troia ſtaret: ſcirē ubi pugnares:& tm̄ bella timerē:&c.nūc aūt pellicē timet,qđ tñ nō exp̄ſſe dicit:ſed p iſinuationē.Area lata:area ab ariditate dr̄ locus,in quo terunt̄ fruges q̄ ſunt futurę frugis ſemia:ſicut abn̄tia Vlyxis multaꝛ curaꝛ.Quę ur̄a libido ē:aut p parētheſim dicit: q̄ res ē ur̄a libido:aut dū ego meditor ſtultæ h̄ ſ.q̄ eſt ur̄a libido:ſed por modꝰ melior eſt:qa ponit̄ hæc.ſ.p̄dicta:q̄ in mari & terra cōtingūt.Apte aūt plr̄ dicit q̄tū ad ſenſum:ueſtra nō tua libido:ne in ſolū Vlyxē talem maculā coniiciat:& ut facile creditu doceat qđ multi cōſueuerūt.Id aūt dicit:qa noti erāt amores Agamēnonis,Achillis,& alioꝛ principum.

ASCEN

Area quid

¶MISSIMVS & Spartē.Sparte in Peloponēſi eſt,a ſpartho Phorōei filio ꝯdita,ſed apud gręcos legit̄ quoq; a ſparta muliere dicta.Eā regionē pricipē tenuiſſe Lelega idigenā,a quo Lelegę ppl̄i dicti ſunt.Oui.Met.x.Cares & armiferos Lelegas.Lyciāq; pererrat.cuius Myleta filiū,cuiꝰ fuit Eurotas,a quos ſparta ſit genita ferūt.cui Lacedęmō,in regno ſucceſſit Iouis filiꝰ ſpartāq; filiā Eurotę duxit uxorē,q̄q; prio ipſi anno a ſe dici puinciā Lacedęmōa,Lacedęmōioſq; pp̄los,mox urbe cōdita,ciuitati nomē iposuit uxoris.Quo fit,ut Lacedęmō regio tota dicat̄,ipſa uero urbs Sparte.Quare Oui.recte cū Lacedęmōa claſſe petebat,Obrutꝰ iſanis eēt adulter aqs,h̄ uero.Miſſimꝰ & Spartē.De Spartanis illud memorabile legitur,memoria,& cōmēdatiōe dignū mulieribꝰ.Q đ magis palæſtra illis ut Ci.ii.Tuſcu.iq̄t,ſol,puluis,labor,& militia ē in ſtudio,q̄ barbara fertilitas Illas quoq; nudas uerſari iuuabat,ſaltare,& canere uiroꝛ p̄ntiā pferētes.De quaꝛ laude Proper.Multa tuę ſparte miramur dōa palęſtra,Sed mage uirginei munera Gymnaſii.Q đ nō ifames exercet corpe laudes: Inter luctātes nuda puella uiros.Quo minime ur̄ p̄tereūdū.Helenā a Theſeo raptā dū nuda palæſtricam exerceret.Paris Helena ſic more tuę gētis nitida dū nuda palæſtra Nuda,& es nudis fœmina mixta uiris.Q đ rapuit laudo,miror,qđ reddidit unq̄,Tā bōa cōſtāter p̄da tenēda fuit.Fuiſſeq; ppea uirginibꝰ Spartiacis mos ab aliis habitū gerēdi,& arma diuerſus & uarius.Q đ Virg.itellexiſſe q̄dā ſuſpicant̄.Virginis os,habitūq; gerēs,& uirginis arma ſpartanę.Quāta uero Spartāis mlieribus i bello uirtus,aiuſq; extiterit,apud Firmianū erit uidē,q̄ p pr̄ a martis abn̄tibus agmīe facto capent arma,cūq; maritos,quos hoſtes putabāt,repperiſſent,Veneri bellū dedere,q̄re Venus armata apud Lacedęmona uiſebat̄,uti Calua apud Romāos.¶ Vtilius ſtarēt.e.n.mœnia Phœbi.Selectio a dānis.Nāq; minus ſemp potius eē dēt.Quare Phœbi dicant̄ mœnia Troię expoſitores id expediūt.Luca.ix.Circuit exuſtæ nomē memorabile Troiæ,Magnaq; Phœbei q̄rit ueſtigia muri.Quare nō poſſum ipreſſoribus grauiter nō iraſci,q cū ubiq; plura ſubuertāt ignauia,at negligētia q̄ppe pdūt plurima,ut coꝛ pœnā luāt auctores opeꝛ,q̄ ipſi cōmittāt.In Foſcarilegiis q̄ iux auſim dicē mea,ita labe ifecere,ut maior unq̄ peſtis nō apparuerit,ſed parco,q p̄buit furtim iprimēdi cām,in fine de tutelis urbiū legit̄.Vt Troia Neptūi tutela extitiſſet,qđ Neptunia Troia ſæpiſſime uocitet̄,nō Apollinis.Tu lege.Modo Apollinis.Quod exemplar habebat,ipſi ſcripturæ ignari dictionē cōmutauere.Valeāt q lucro ſtudētes,alioꝛ honori detrahunt negligentia.

SCOELS.
Sparte a quo

Virgilii locus
Venus armata & calua.

Quid timeam ignoro: timeo tñ omnia demens:
Et pater in curas area lata meas.
Quæcunq; æquor habet, q̃cunq; pericula tellus:
Tam longæ causas suspicor esse moræ.
Hæc ego dum stulte meditor, q̃ uestra libido est,
Esse peregrino captus amore potes.
Forsitan & narres: quam sit tibi rustica coniux:
Quæ tantum lanas non sinat esse rudes.
Fallar, & hoc crimen tenues uanescat in auras:
Ne ue reuertendi liber, abesse uelis.
Me pater Icarius uiduo discedere lecto
Cogit, & immensas increpat usq; moras.

ANTO. ¶ IGNOro post dirutã Troiã. ¶ Area lata: metaphora a soli spatio, ingẽs est curarꝫ fluctuatio. ¶ Stulte: temere & frustra. ¶ Quę: nr̃a li. amas forte peregrinã puellã, qđ ꝓ insatiabili libidine facere cõsueuistis: ut neglecta uxore alias ametis. ¶ Peregri. a. alludit ad Circẽ, & Calypson: cũ qbꝰ Vly. multũ tpis cõsumpsit: ex Circe Telegonũ genuit: ex Calypso Atlantis filia Ausonẽ, a quo Italia Ausonia nũcupat̃. ¶ Forsitã & nar. ꝑsumit q̃ Vly. obiicere potuisset: id genus schematis græce ꝓlepsis, latine ꝑsumptio: ut Fab. meminit. Narras puellis q̃s amas. ¶ Rustica: in cęteris rebꝰ ignaua: p̃te rq̃ in lanificio: dicimus. Rudes q nullũ in suo studio cultũ sortiti sunt. ¶ Fallar: hac mea opiniõe decipiar. ¶ Tenues: q̃ sua leuitate nõ uident̃. ¶ Liber re. q cũ alieno amore tenearis redeũdi nõ hẽas arbitriũ. ¶ Velis ab. in p̃riam redire cõtẽnas. ¶ Me pr̃ Ica. ꝑsistit in ꝑsum ptiõe. Icariꝰ ex Polycaste genuit Penelopẽ: Leucadiũ & Alyziã Penelope Icariotis est dcã: qm̃ Icariũ alii Icariotũ uocarũt, q filiã sollicitabat: ut Euryma, uni ex procis nuberet. Tua sum: nõ alterius coniux.

HVBER. ¶ QVID ti. s. nũc cũ nescio ubi sis. ¶ Demẽs exanimata: & timore ꝑturbata. ¶ Et patet in cu. area la. me. sensus, ẽ licet nesciã qd timeã: timeo tñ tibi oia ꝑicula: & meę curę: & timores i oẽm ptẽ uertunt̃. ¶ Area: spatiũ. ¶ Lata ampla. ¶ In me me. cu. in meas sollicitudies & timores de te. ¶ Patet: patẽs est: & diffundit̃ late: atq; spaciose: nã ara ꝓ spatio põit̃: & latitudine: sign̄at & alia: & ꝓprie: & trãslatiue: q̃: qa ad hũc locũ nõ ptinẽt: p̃tereunt̃. ¶ Quęcũq; ęquor hẽt: ordo est, ego suspicor q̃cũq; ꝑicula. i. oia ꝑicula, q̃ ęquor hẽt, & tellus: eẽ cãs tã lõgę more. i. ꝙ tã diu moreris: suspicor fuisse cãm ꝑiclorꝫ q̃ tibi mari terraq; poterũt accidere. ¶ Hęc e. dũ stu. nũc morte muliebri detegit aliã suspitiõem: quã hẽt dicẽs, Hęc ego supra dcãs cãs suspicor: sed ut uos uiri: libidie maxime ducimini: captꝰ es fortasse amore alicuiꝰ mulieris: q̃ te detiet: ordo est: tũ ego stulte meditor h̃. s. supra dcã: tu potes eẽ captꝰ amore pegrino: q̃ libido ur̃a ẽ. i. ꝓ ea libidie, q̃ libido ẽ ur̃a. i. ur̃m uirorꝫ. i. q̃ uos uiri hẽtis: & h̃ ẽ uerꝰ sensus: & uera cõstructio: nã supplédꝰ ẽ ablr̃tũs: & talis cõstructio usitata ẽ a doctis. Ser. Sul. ad Ci. i epl̃a q̃ cõsolat̃ eũ de morte filię filii utit̃ locutiõe, q illiꝰ amor i te ẽ, h̃ facere illa nõ uult: ordo illa nõ uult te facere h̃ eo amore: q amor illiꝰ ẽ i te: sunt: & alia exẽpla: ut q̃ iprobitas tua ẽ: me oppugnare: audes. i. ea iprobitate: q̃ tua iprobitas ẽ: sed h̃ sint satis: hmõi aũt suspitiões uxorꝫ de amore maritorꝫ abñtiũ: qm̃ crebrę sũt: solẽt a poetis ipsiꝰ mlierib attribui Ter. in adel. Vxor si cessas aut te amare cogitat: aut amari: aut potar̃. aut aio obseq: & tibi bñ eẽ soli: cũ sibi sit male. ¶ Forsitã addit & aliã suspitionẽ đ cõtẽptu suo. s. Vly. ut gratior sit nouę amicę: uitupat ipãm Penelopẽ. Sic Medea ad Iaso. Forsitã & stulte dũ te iactare maritę. Quęris & iniustis auribꝰ apta loq. In faciẽ: moresq; meos noua cria fingis. ¶ Rustica, iculta. ¶ Quę tm̃ la. nõ sin t eẽ ru. i. q̃ nulli alii rei muliebri satis sit apta, nisi carpẽdis lanis, nõ ẽt a cul, notãdũ ãt ẽ: Penelopẽ suspicari nõ solũ qđ Vly. eã rusticã dicat apđ amicã: uerꝫ ẽt dicat eẽ annũ, nã mlieres iuuenes magis exercitio acꝰ utebant̃, nõ ad cõsuẽdũ: sed ad pigẽdũ uariis coloribꝰ & figurãdũ uestes: q̃les a Dido, nõ textas, sed acu pictas sign̄at. Vir. ęnei. li. xi. Tũ gemias uestes auroq;: ostroq; rigẽtes. Extulit Aeneas, q̃s illi lęta laborꝫ ipsa suis quõdã manibꝰ sidõia Dido fecerat, & tenui telas discreuerat auro & alibi Pictꝰ acu clamidẽ & ferrugie clarꝰ hibera. Anꝰ ãt q̃ pp uisus, & hitudinẽ, aut manꝰ istabilitatẽ acui nõ eẽt aptę: ad lanã trãsferebant̃: & talẽ mulierẽ Iuue. sign̄auit: cũ dixit. Est i cõsilio matrõa admotaq; lanis. Emerita: q̃ cessat acu. ¶ Rudes. i. ipolitas. ¶ Fallar: optatiuĩ ẽ modi: & subaudit̃ utinã. ¶ Fallar. s. hac mea opiniõe: q̃ de te hẽo. ¶ Hoc cri. quo te accuso. s. de amor̃ alteriꝰ mlieris. ¶ Tenues: uacuas: uel subtiles. ¶ Auras. i. aera: q ẽ tenuis cõpatiõe aq̃: & terrę. ¶ Vanescat: i uanũ h̃ ẽ i nihilũ abeat, h̃ ẽ nõ si uerꝫ. ¶ Ne ue re. ue coplatiua ẽ cõiũctio: sign̄at. n. & sensus ergo ẽ & tu. Liber re. i. tu nõ ꝓhibitꝰ q reuertaris. i. utinã nulliꝰ mulieris amore retẽtꝰ ne uelis abesse. liber. n. eũdi dr̃: q ire pmittit̃ & sic liber reuertẽdi, q libertatẽ hẽt reuertẽdi. Põt ẽt ita ordinari cũ seq̃ntibꝰ uersibꝰ & ne tu liber reuertẽdi uelis abesse. ¶ Pr̃ Icariꝰ cogit me &c. rarissime tñ iueĩt apđ Oui. sẽsus a uersu pẽtametro p̃cedẽti ad hexametrũ, uel pẽtametrũ seq̃ntis trãseat: q̃uis nõnũq̃ faciat: ut i epl̃a Phyl. Quaq; patẽt oclis littora lata meis. Siue die laxat̃: humꝰ & seu frigida lucẽt. Sydera: ꝑspicio q̃s freta uẽtꝰ agat. ¶ Me pr̃. cõmẽdat nũc Penelope amorẽ suũ: & cõstãtiã erga Vly. qa cũ post tã diuturnã abñtiã Vly. uellet eã pr̃ alii uiro collocare: dicit se nũq̃ uoluisse. ¶ Icariꝰ pa. me. Fuit. n. filia Icarii fr̃is Tyndarii: ut scri. Stra. li. x. Polycasta eiꝰ mr̃, pr̃ fuit ãt Penelopes: & eiꝰ fr̃es Alyzeꝰ: & Leucadiꝰ q cũ regnũ Acarnãię tenuissent, ciuitatibꝰ nomẽ dederũt. sępe uoluerũt eã Eurymacho uxorẽ tradẽ adducit Stra. Home. uersus latios sic factos. Olli i tecta Pr̃is ꝓpe: ãt hitare feroces Icarii: cuiꝰ de semie filia pulchro Germãiq; orti fr̃es: tũ ꝑtinꝰ illã Eurymacho pr̃, & fr̃es nupsisse uolebãt: dicit ergo. ¶ Pr̃ cogit. s. uerbis suis nã uolũtas pr̃is filiabꝰ ꝓ iussu hñda ẽ. ¶ Discedẽ ui. le. s. tuo a te d̃relicto et i quo sũ tãq̃ uidua. ¶ Increpat: icusat. ¶ Moras i. i. nimias lõgas moras meas: q̃ te tã diu expectẽ.

PARRH. ¶ NE VE reuertẽdi. Di faciant inuitus: & nõ sponte peregrinæ maneas: ut suspicor. ¶ Liber reuertendi: cum sit in tua potestate redire. ¶ Velis abesse. Reditum in patriã negligas, & procul a me libenter uiuas in alterius puellæ complexu.

ASCEN. ¶ QVAM. i. q̃tũ rustica cõiux lanificio itẽta est. Fallar optãtis est. i. utinã fallar ab opiniõe, aut suspitiõe mea: me uelis abesse cũ fueris liber reuertẽdi. i. q̃ñcũq; dabit̃ facultas libere reuertẽdi: q̃ est his q amoribus adulterinis indulgẽt: qa nihil est, qđ eis legitimã auferat libertatẽ: & tñ nõ redeũt: qa capti sunt. Discedere lecto uiduo. i. accedere lectum maritalem.

SCOELS. ¶ QVID ti. ignaro nulliꝰ rei deteriatę certa erat, quã timeret, oẽm tñ timebat si. n. Troia staret, qd timeret, sciret. Laodomeia sic. Nos sumꝰ icertę, nos anxiꝰ oĩa cogit, q̃ pñt fieri fcã putare timor. ¶ Hęc ego: dũ. se colligit Penelope, cãm adducit morãdi, q̃ potuit eẽ. Ego Emphasim hẽt. Cice. Ego oi offõ. in plurali tñ nos tollit, ut idẽ. Nos aũt q̃tũ in utroq; ꝓfecerimus, aliorꝫ sit. iudicio, Hẽt ẽt indignationẽ. Virg. Ast ego, q̃ diuũ. Idẽ: quos ego, sed motos p̃stat cõponere fluctꝰ. Iuuenalis semp ego auditor tm̃: Qui locꝰ negligẽter p̃termittit̃, & altiori scrutinio idiget, quã oẽs arbitrent̃. Nãq; Pythagoricũ ordinẽ discẽdi itellexisse ur̃. Qui talis fuit. Iã a pricipio, q ad discẽdũ sese obtulerãt, eorꝫ naturã habilẽ pẽsiculabãt, q si uideret̃ idoneꝰ, tacẽdi tp̃s hẽbat ꝓ captu solertia, is uero tacitꝰ, q̃ dicebant̃, audiebat, neq; pcõtari, neq; cõmẽtari, q̃ audierat, iterim poterat, & itra tp̃s tacẽdi dicebat̃ auditor. At ubi silẽtio esse cœperãt eruditi, tñ uerba facere, & q̃rere, q̃q; audissent, scribere, & quę ipsi opinarent̃, expromere ptãs erat. Quãq; igit̃, semp aliorꝫ poemata ascultasset, nũq̃ & ipse locutꝰ esset, neq; scripsisset, idignatus iqt. semp ego audior tm̃, ac si pythagoricus adolescẽs essem. nũq̃ ne reponã? i. nũq̃ disciplinis uacabo, nũq̃ mihi loq, & q̃rere, q̃q; audissem scribere, & q̃ opinatꝰ sum expromere licebit. Is uero q silẽtiũ deposuisset μαθηματικοὶ. i. disciplinis uacãtes dicebant̃. Iccirco nũq̃ deponã, siue reponã ascultationẽ? Hæc & alia Gellius. ¶ Me pr̃ Icariꝰ; Vlyssem mouet ab exẽplo. Nã qa supiꝰ dixerat, esse pegrino captꝰ amore potes, narrat a pr̃e se cogi, ut in alteriꝰ cõiugiũ uiri descẽdat,

qiuãuis aſſidue urgeat,ſemp Vlyſſis ero.quæ ſicut a patre flecti nõ potuit,ita ne amore flectat̃,alteriuſq; ſit mulieris:tacite innuere uidet̃.Icarius Erigones pr̃ nequaq̃ fuit,at Icarus nõ negabit.In quo Tortellius deceptus eſt.

Turtelli error.

¶DICAR: a poſteris uolo a ↄſtãtia cõiugii laudari.¶Pudicis:pudicæ filię q̃ ui.tha.cuſtodit.¶Vires prñũ ius ſũptũ eẽ ur ex roma.legib⁹:qb⁹ ſãciebat:ut q̃ pmũ ętas ferret ad ↄiugiũ cogi poſſe:ut Dio.ſcri.¶Dulychii:Samiiq;:ab imodeſtia p ↄoꝝ arguit,ad ultionẽ accẽſus Vlyſſes redire feſtinet.Cõuenerãt pci i Vlyſ.regiã:Dulychii duo & .l.quos ſeq̃bant̃ famuli ſex Samii.iiii.&.xx.Zacynthii.xx.Itacẽſes duo & uiginti:e qbus hi ab Home.noiaut̃ Antinos Empythi Ithacẽſis fili⁹.Eurynous Aegypti herois.Eurymach⁹ Polybi.Leocrit⁹:Euemoris.Neſo areti.Pyſãder Polyctoris:Etheſip⁹,Polydectę.Aglaus:Damaſtoris:Eodes:Enopi.Amphinom⁹:Denoptolem⁹:oẽs peremit Vlyx.p̃ter p̃conẽ Medõta & Cytharœdũ phenitũ.Samos & Zacynthos iſulę adiacẽt Epyrho.Doſichũ,duſichiũ hodie uocat̃,Samos altitudo,& ſũmitas iter p̃tat̃.ut ſc.Str.Alii appellatã uolũt a ſanis ãtiqſſmis thraciæ pplis,q illa icoluerũt:Zacynthos nemoroſa ẽ:nõ ultra ſtad.xl.illi⁹ ẽ ãbit⁹.vrbs i ea fuit eiuſ.nois.

ANTO. Puellæ habiles nubi cogebãtur Dulychiũ ſamos & zacynthos inſulæ. Proci qui.

Increpet uſq; licet,tua ſim,tua dicar oportet:
　Penelope coniux ſemper Vlyxis ero.
Ille tamen pietate mea,precibuſq; pudicis:
　Frangitur,& uires temperat ipſe ſuas.
Dulichii,Samiiq;,& quos tulit alta Zacynthos:

¶INCREPET: huius uerbi repetitio hẽt emphaſim.q.d.iclamet mihi q̃tũ uelit.¶Oportet,decet.¶Pietate mea.i.meo uehemẽti erga te amore.¶Frãgit̃ uincit̃.¶Et uires tẽperat.i.minuit ipetũ animi,qa qñ uidet me tã eſſe amãtẽ tui,minus poſtea iſtat:ut nubã alio.¶Dulychii,nũc Penelope pcatores ex diuerſis locis ueniſſe cõmemorat.Sũt aũt pci ſiue pcatores,q pſeuerãter & iſtãter aliquã uxorẽ petũt.Procari.n.eſt iportune,& pſeuerãter petere.ordo eſt pci Dulichii,& quos &c.ruũt in me.Dulychiũ aũt ut ſcr.Stra.una eſt ex Echimnadibus iſulis,quæ iter zacynthõ & Cephaleniã ad orientẽ ſolẽ iacent:ex ea duo de.l.pcos ueniſſe ſcri.Hom.Cephaleniã autẽ,teſte Stra.quidã Dylychiũ appellare non dubitauere:dicta autẽ ait a Cephalo hãc tetrapolim.i.quatuor ciuitates,hñtem appellatã dicit.Same Cephaniæ urbs eſt:quæ & Samos dr̃.Nã pro urbe teſte Stra.utroq; modo dr̃:pro inſula uero tãtũmodo ſamos ex ea quatuor &.xx.proci uenerũt.Zacynthos paulo plus q̃ Cephalenia in occaſum uergitq;.eã magis attingit eius aũt ambitus ultra.c.&.lx.ſtadia eſt:abeſt a Cephalenia ad ſtadia.xl.nemoroſa quidẽ uerũ fructifera eius nois eſt celebris,hoc Stra.¶Et quos tu,quos procreauit.¶Alta:eminens.Virg.iii.ænei.Iam medio apparet fluctu nemoroſa zacynthos:p hoc qđ dixit apparet altam eſſe ſignificauit.

HVBER. Proci & pcateres q protari qd Dulychiũ ſamos & zacynthos inſulæ.

¶SEMPER Vly. Tollit dubitationẽ:quã dicẽs iniecit:me pr̃ Icari⁹.Quãuis.n.pr̃ nubere cogat,ſp Vly.er.Nõ idigna putaui referre,i qbus Ci.de Vly.loquẽs,arguat̃.itaq; pmũ i Epl̃is.Nã illo ſi ueneris,tãq̃ Vly.cognoſces tuoꝝ neminẽ.Hæc Cic.i fi.Epi.pmi li.ad Vale.iuriſcõ.In quo qdẽ ſũt,q Cic.accuſẽt:tãq̃ Homericæ hiſt.imemorẽ,i quo legit̃,Vlyſſem familico habitu latẽtẽ ſuos qdẽ cognouiſſe omneis,ipſũ uero cũctis ignotũ,Palladis ope,fuiſſe,Argo catulo exceptis.Euryclia q; nutrice lõgæua.Quẽ errorẽ Flaui⁹ qdã lraꝝ haud Cane expers,ſed ſimulatos,q altena ſe uidiſſe negat:eaq; p ſuis hẽt.bñ hẽt:qd bñ,recteq; dicat,alia nihil ad nos.Hic uero pollicit⁹ hõ Ci.inqt Roma.& ãnales,& authores ſecutũ,i qbus ẽ,lõge a cõiũm opione multa uidere,id potuiſſe Cice.feciſſe ſe,ex liuii ãtiqſſimi poetæ Odyſſea:quã latinã fecerat,qđ Cic.teſtat̃ in lib.de claris orato.Nã & Odyſſea inqt latina eſt.Cui⁹ ſæpe liuius,& Gel.mẽtionẽ facit.Cũq; haud facile ſit fidelẽ eẽ i trãſferẽdo ex gręcis latina,i qbus & addũt̃,& reticent̃,& aĺr pl̃a uertant̃,q̃ut in gręcis hñt,cuiuſmodi Virg.multa,& alii fecere.Potuit Liuius id fingere neminẽ ſuoꝝ Vlyſſem cognouiſſe,a quo Cice.ſit mutuatus.p̃terea Cice.authore cõceſſum Rhetoribus in hiſto.emẽtiri,ut argutius dicta uideant̃.Ego uero dicere Cic.uoluiſſe arbitror:nõ qđ Vly.ſuoꝝ cognorit neminẽ,ſed qđ Vly.ſuoꝝ cognorit nemo.Vt apud Home.uideri põt,poſuiſſeq; actiuã ſignificationẽ paſſiue loco.Vt ſciet.Tãq̃ Vlyſſes,cognoſces tuoꝝ neminẽ.i.tãq̃ Vly.cognoſceris a tuoꝝ nemine.Qđ uero de Liuio poeta cõmẽtus eſt:abſurdũ erit qđ nũq̃ ab Home.græca diuerſam referãt ſcriptores.Odyſſeam,q̃uis latinã cõmemorẽt factã,iõ haud eſt mihi facile uerba dari,fabuleq; uериſimiles fieri.Quid:x.Epiſt.ad Plãcũ,nõne putat̃ erraſſe?Tu inqt cõtexes extrema cũ pmis.Qui.n.M.Antoniũ oppreſſerit,is bellũ cõfecerit.Itaq; Home.nõ Aiacẽ,nec Achillẽ,ſed Vlyſſem appellauit. πολιπορθον.Hæc Cice.& quidẽ haud ſincere.Nãq; & alios noie hoc poliporthõ,Home.nũcupauit,cũ inqt. τον ζ' ἐ τεκι ρηνη ν' π οι τ' η κ π το λιπορθω, & iterũ. λι' ρτομενη τιμη' σαι αχιλλη' α π τολιπο ρθον.In.viii.&.xv.Iliados eoſdẽ uerſus:de Achille repetit idẽ in.xx. ου νημφη τεκενησ οτρυοιο τη π τολιπορθω.Hæc Home.Quibus appet expugnatorẽ dixiſſe & Achillẽ,& Aiacem.In quo defendit̃,& a Georgio Valla peritiſſimo uiro,a quo Flauius ipſe patrociniũ ſuſcepit,Hoc iõ fecit Cice.qm̃ de qua agebat̃ cãm tuebatur.Nã qm̃ Aiax,Achilles bellũ nõ confecerint,anteiquã Troia caperet̃,quoꝝ a Paride hic,ille ſuis manibus,cũ Achillis arma nõ potuiſſe habere,occiſi ſunt.ſolus Vlyſſes Troia capta bellũ cõfecit.Sic Plancũ cõfirmat,ut ẽt Antonio pfligato,patriæ nũq̃ deficiat,uti Vlyſſes ẽt mortuo Hectore bellũ cõfecit.At ex.xiii.Me.ego ſuſcipiẽdũ puto,qd Cic.ſenſerit.Ipſe uero Vlyxes,q̃ geſſerat Achilles,ſibi uẽdicat,& Troiæ exitiũ ſibi,qđ Achillẽ ipſe abduxerat.Sic Home.Troia capta Vlyſſẽ,nõ Aiacẽ,neq; Achillẽ belloꝝ cõſumptorẽ dixit,qđ oia ſui cã fcã ſũt,quæ cæteri geſſerãt.ibi eſt uidere.Home.hac de cã:belloꝝ cõſumptorẽ,nõ Aiacẽ:neq; Achillẽ nũcupauit,ſed Vlyſſem.ita uero qui.M.Antoniũ oppreſſerit,bellũ cõficiet.ſicut.n.Troia capta bellũ cõfectũ eſt:capi Troiã ſibi refert Vlyſſes.xiii.Met.Ita Antonio iterẽpto bellũ cõficiet.Taceo in quo Cic.a Gellio accuſat̃,qđ Aiacẽ loquẽtẽ pro Hectore apud Home.poſuerit in lib.de Gloria.Taceo qđ Politianus obiicit in.ii.de Diuinatiõe Agamẽnonẽ de augurio Chalcãtis loquẽtẽ,cũ Home.Vlyſſem loquẽtẽ iducat.Quid?Quod in Thuſcu.Ego adiicio ſimili lapſum Ciceronẽ nota,ubi de raptu Ganimedis ait.Non iuſta cã,cur laumedõti tãta fieret iniuria.In quo qdẽ loco laumedõtẽ pro Troe rege poſuit.Nã laumedõ nõdũ natus.Ganimedes.n.Trois filius regis fuit.Quæ uidẽda ſũt in homeri hymno ad Venerẽ,& ex Iliade quoq;.Sed nõ uidẽt peritiſſimos quoſq; de iduſtria factitare,ut noibus:fabuliſq; abutãtur:ne paruis in rebus curioſi uideant̃,quas Vulgus teneat ignauus,quos ut lectione irritẽt,aliter,q̃ res ſe habuerit,narrãt.Videturq; minimaꝝ reꝝ ſiue tenuiſſimaꝝ:atq; uulgariũ imemores,nõ tã uideri uelle,quã ignaros.cupereq; emẽdari.Quod fabius quoq; ſentit in dicẽdi uirtutibus:ut cum Cererẽ dixiſſet pro Diana:emendatas dixit recte admonet.Sic Virgilius.Quid loquar aut Scyllam Niſi,quæ Phorci fuit latrantibus ſuccincta inguina monſtris.Alibi.Et domitor Pollucis habenis Cyllarus dixit,& Caſtor equoꝝ domitor fuerit.Maro aũt Pollucis dixerit pro Caſtoris.¶Luxurioſa pci.bñ inqt luxurioſa:nã a procãdo dicta.Quibus cũ Penelopes potiũde nõ eẽt copia:ad domeſticas ancillas cõuerſum eſt.Vñ Adagio habet̃.Proci Penelopes.Hoc a Platone ortũ:qui cũ multos uideret:q phiam negligerẽt aliaꝝ principẽ ſciaꝝ:cæteraſq; pſequerent̃:q̃ huic ſapiẽtiæ famulant̃:huiuſcemodi adagio notabat.Horatius tñ ad hũanos mores retulit.Nos nũerus ſumus & fruges cõſumere nati:Spõſi Penelopes:nebulones:Alcinoiq;.In cute curãda plus æquo operata iuuẽtus.Nã uoluptatibus deditos:oiſq; uirtutis exptes:ianimes hoies:pditoſq; itellexiſſe uidet̃:cuius modi eſt uiliſſimus gſq; uẽtri obediẽs,Ruũt in me.oñdit ſe uel coacta nõ potuiſſe moueri:ut alterius amore:uel cõiugio:q̃ Vlyſſis detineret̃.¶Inq; tua regnãt.Odiũ in procos parat:primũ a cõiugis pſona cõcitauit:cũ inquit:Turba ruunt in me.quã Vlyſſi conabant̃ eripere.Nũc a dãno:qđ detrimẽto erat eius dilacerari bono.Poſtea excitat a pudore cum inquit.Vltimus accedũt in tua damna pudor.

SCOEL. Ciceronis locus prio Epiſto.

Flauii mendacium. Ciceronis locus epl̃arum.x.

Cicero ii li. de Gloria. & de diuinat. & in Thuſc. accuſatur Cicero defenditur.

Adagium Horatius

ANTO. ¶TVRBA luxu.pci,exprimit nois uim ex Verri Flacci snia.Procos.n.dicimus q̃ in eādē libidinē nimia appetētia cōspirāt a pcādo dicti.Est pcare:ut Ver.scri.nimiū lasciue petēte:uñ pcaces molliū reɋ petitores:& a petēdo nimiū petulci:seu petulātes:& nimia lasciuia petulātia.¶Ruūt ex oibus isulis Echinadibus:i tuā regiā cōfluūt.¶In me:meū cōcubitū petētes.¶Luxuriosa:libidinis plena:& petulās.¶Viscera nra:q̃s nō minus lacerati:& absumi dolem⁹:q̃ si nra corpa dilaniarētur.¶Quid tibi Pisādrū:aliqu ot nciat ad excitādū iuidiā.Erat Pisāder:ut diximus Polyctoris filius.¶Medōtaq; pconē.¶Dirū:obscænū.¶Manus aui.ad tuas opes pdēdas:pdigas.¶Antinoi:& Eury.hi duo erant ex pcis pmores.¶Turpiter,summo tuo dedecore:q domū negligere uideris.¶Sāguie:tua industria labore.

Irus q Melanthius. ¶Irus egēs:pathos ab hūilitate psonę:Irus ithacēsis mēdicus:corpe uastus:sed nullis uiribus:ut Hom.scr.Arneus prio uocatus est ab Vlysse pugno pcussus babitu mēdici fere extinctus cecidit.Melāthius fuit Dorili filius. magr ouiū cū pcis Vlys.armēta deuorabat.sed Philetius & Eumæus post Vlyssis reditū:fractū pedibus:& manibus in cubiculū ad trabē suspēderūt:pcusserat Vlyssem calce ad fōtē cū ageret iprocoɋ cœnā pinguissimos ouiū grœges:erat tūc Vly.i habitu mēdici.¶Tres su.imbe.pathos ab ætate & sexu.¶Ille:Telemachus.¶Per insidias,proci Telemacho ad Nestorē eunti insidias posuerūt,ut Home.refert & Stratesiaf:quas Antinous molitus est:parauerat enim nauim cū sociis uiginti:sed Palladis numine euasit Telemachus.¶Pylon:ad Nestorem.

Turba ruunt in me luxuriosa proci,
Inq; tua regnant:nullis prohibentibus:aula,
Viscera nostra,tuæ dilacerantur opes.
Quid tibi Pisandrū, Polybūq;,Medōtaq; dirū?
Eurymachiq; auidas, Antinoiq; manus?
Atq; alios referā?quos omnes turpiter absens
Ipse tuo partis sanguine rebus alis.
Irus egens,pecorisq; Melanthius author edendi:
Vltimus accedunt in tua damna pudor,
Tres sumus imbelles numero:sine uiribus uxor:
Laertesq; senex,Telemachusq; puer.
Ille per insidias pene est mihi nuper ademptus:

HVBER. ¶TVRBA multitudo:qa ut supra ōndimus:erāt q̃plurimi.¶Ruūt cōcursu:& q̃si facto impetu ueniūt.Vig.ac uēti uelut agmine facto:q̃ data porta ruūt.¶Regnāt:iuidiose dixit,q.d.nō satis est illis uenire in domū:sed uolūt in ea eē dñi:& dissipāt res tuas:quæ sunt mibi caræ tāq̃ uiscera mea.¶Dilacerant:dissipant.s.ab ipsis.¶Quid tibi Pisan.occupatio est rhetorica exornatio:dicit.n.se nō esse dicturā:& tñ cōmemorat quosdā:quos sibi infestissimos eē dicit.¶Auidas ma.auaras:& ad rapiendū.paratas.Rebus:diuitiis.¶Par.acqsitis.¶Tuo san.quia eas in bello:& multis periculis acqsisti.¶Turpiter:cū tua infamia:nā turpe est pati res suas dilabi.¶Irus egēs:nominat alios dissipatores bonoɋ Vlixi:quos ostēdit esse hoies

Irus & Melanthius. uilissimos:Irū ut Strabo scribit.Home.arnæū appellat:ab arne urbe Boetiæ,egenū āt fuisse Ouidius & hic & in.iii.Trist.ostēdit:qui eius nomen pro paupe ponit.Nēpe dat quodcūq; libet fortuna rapitq;.Irus & est subito qui mō Cresus erat.Idē li.ii.de reme.Cur nulla est hecaten:nulla est q̃ cœperit irū,Nēpe qđ alter egens altera paup erat.Melanthiū autē ali pastorē & caprariū Vlyssis fuisse uolūt:sed laniū potius fuisse sigñat,hoc est qui pecora ad esum mactaret & laniaret:&dict⁹ est auctor pecoris edēdi:ad uituperiū:quia erāt & auctores pecoris sacrificādi & hi tā uiles nō habebant,dicebāturq; ministri.¶Vltimus Pudor:ultimū dedecus:qa ipsi sunt uilissimi:pudor aūt interdū pro uerecūdia:hic pro timore infamie accipit:ut Iuue.Ingenui uultus puer:ingenuiq; pudoris:īterdū pro dedecore ut hī:interdū pro pudicitia.Virg.iiii.Aene.Ante

Iuuenalis locus. pudor:q̃ te uiolē.¶Tres su.occurrit obiectiōi:ordo est:nos sumus tres numero ibelles.i.nō apti bello:& uiribus debiles.¶Ego uxor:argumentū a sexu:nā mulieres natura sunt ibelles.¶Laertes:pr tuus.Vulgo.n.ex laerte genitus a poetis dr:

Virgilii locus. licet interdū Sisyphi filius appellet:nam cū eius mr Anticlia ad Laertē spōsa deduceret:fertur fuisse rapta a Sisypho latronæ & ex eo genuisse Vlyssem:qđ ei ad contumeliā Aiax obiicit lib.xiii.Met.Quid sanguine cretus Sysyphio.apud Virg.quoq; lib.vi.cōtumeliæ causa Sisyphi filius dr:cū Delphœbus dicit hortator scelerū æolides.nā Sisyphus æoli filius fuit.

Vlysses dictus Sisyphius. Oui.tñ nulla contumeliæ cā Sisyphi filiū dixit lib.iii.de ar.amā.His sua Sisyphides auditis pœne resoluit:Corpora:nā sociis illita cæra fuit:hæc dixit:ut tollatur dubitatio sicubi reperiatur ita appellatus.¶Telemachus puer:uel filius:uel ætatis puerilis:& teneræ.¶Ille:Telemachus.¶Pene Pre.¶Est ademptus:est subreptus.¶Per insidias:per dolos.

PARRH. ¶PROCI.Penelope bis a procis petita est:semel adhuc inupta cum pater Icarius ei despōdebat:qui pernicitate pedum præstaret:itaq; lacedæmone secūdū uiam:quæ exinde appellata aphetais est instituto certamine.Vlyssi cursu uictori Penelope cessit.Iterū per absentiam uiri:quem mortuū putabāt in Odyssea canit Home.Superiora Pausanias.

ASCEN. ¶REBVS partis:idest acquisitis.¶Tuo sang.i.sudore:aut periculo uitæ.s.quas ex Troia domū dimiserat.¶Irus eg.Ordo est.Irus procus ille egēs.i.famelicus & oium egenus.¶Et Mel.auctor pecoris edendi.i.absumēdi.¶Accedūt in t.da.exñtes,ultimus.i.sūmus pudor nā nihil idignius q̃ sāguine parto a talibus liguriri:& cōiugē pcari ipune pmittere.¶Tres su.ibel.Docet oēm spē in Vlysse collocatā:cū nulla sit resistēdi ptās pp sexū:pri pp seniū:& filio pptet ibelles annos.

SCOEL. ¶NVLLIS prohibētibus aula.aula pro domo ponit:per sinecdochē est pars pro toto.Virg.Vestras Eure domos:illa se iactet in aula.Succurrit modo in mentē Maronis illud.x.Aeneid.Pāditur interea domus oipotētis olympi.Quo in loco disertissimus quidā oipotentis legendū retur.Sed uidendū erat:Olympū hic pro ioue:nō pro mōte sumi.Quod ex Cæcilio Minutiano habemus.Vnde Neuius.Pāditur interea domus altitonātis olympi.i.Iouis.Hic enim dr altitonās.Huius ergo tāti esse authoritas debet:ut procul dubio oipotentis hic legēdum uideatur potius q̃ oipatentis.Vt Neuiana imitatio fiet.Apparet quoq; uanū esse:quod olympus pro Ioue nō accipiatur.Quin ipse Quintilianus uel ex hoc docere te pōt uno:quod oipotentis:ut uetustissimi quiq; habent codices:lectionē fecit.Et Priscianus idē pluribus in locis.Tum quod sensui quadrat rectius:ut sit domus oipotentis Iouis pāditur iterea.sic.n.cœlū a poetis dici solet:non domus oipotentis olympi.Quāuis ex Seruio nō dissimulabo bipatētis legi:Ennianūq; haberi sermonē:eo quod ab ortu:atq; occasu cœlū pateat.At ex hoc nō placebit cōuenienter:etiā quod ex Ennio lectionē tueatur suā.Quod si omnipatētis legatur:frustra dictum est pāditur:& erit quasi sensus.Omnipotens domus pāditur:quod.n.oipatet:pandi nō oportet dici.Poterit tñ una seruii differētia lectioni eius fauere.Nam patulū quod per se patet naturalr:& huic frustra pāditur adderetur.patens est.quod aperit:& clauditur,ut oculi hostiū.Nō igitur absurdū erit omnipatētis legere:sed harum lectionū:quæ magis congruet:potior esse debet.

Virgilii locus. **Egnatius.** ¶Quid tibi Bisandrum.P.Medontaq; dirum.Respōdet obiectioni:unumquēq; proprio nomine expediens.ne uerba sibi dari putaret Vlysses,qđ eos noie non expediret:q fuissent.¶Irus egens.Irus ab Homero publicus fuisse mendicus dr apud Ithacēses corpe:specieq; peragrādi:a matre arneū:a iuuenibus Irus appellatus:qđ nuncius iret:quo iussus esset:ex quo adagiū:ut oium reɋ egenus.Iro egētior diceret.Hoc ur Ouidiū attingere adagiū ingens.Irus egens.Hic cum Vlysse sub specie mēdici manēte pugnauit.¶Tres sumus imbelles numero sine uiribus.satisfacit Vlyssi:a quo poterat icrepari:cur illos domi esse pati sineret:eaq; nō pfligaret.Quod purgat ex tribus:qui sunt:eoɋ ibelles eē oēs.Sed neiut alii soliti sunt:qui altius rē pquire neglexerunt:illotis aut manibus:aut pedibus ptranseamus:acrius explorandum puto:

dũ puto,ꝗ opinati ſint cæteri:Qui cũ ſincere dictũ putãt,futilẽ poetã reddũt.Quid.n.numero oportuit addere.Q đ tres nũetale eſt nomẽ:nõ aliud igenioſus poeta ſenſiſſet.Nã dixit,tres ſum⁹ ibelles nũero.hoc nũeri cã eſt,quo ibelles efficimur Pythagoricũ.n.eſt aïa corpuſq; & hois uita certis effici nũeris,cõſtareq;,alioſq; maribus,alioſq; mulieribus & ex aliis qbuſ dã iuuenis cõfici,& aliis ſenex.cũq; robuſtiori nũero uir,ꝗ mulier cõſtet,uir ſane muliere robuſtior efficiẽ.Neq; aliud putã dũ eſt,cur iuuenis puero,& iuuene uir ualẽtior exiſtat,qppe,qđ hi mollioribus,illi robuſtioribus nũeris cõficiant.Indeq; paulatim uiri ętate,& tpe nũeri debilitari iã icipiũt,quoq; magis ſeneſcũt,eo molleſcũt fortius,quo efficiẽ,ut puer,mulier, atq; ſenex nũero,quo cõſtãt:ibecilliori,ſint ibelles.Iure igiẽ Penelope Tres ſumus ibelles nũero dixit,& ſingulis cãm oſtẽdit ſine uiribus uxor,Laerteſq; ſenex,Telemachuſq; puer,Nam uxor,ſenex,& puer ibecillitatẽ oñdit,mulier natura ipfectior gigniẽ hoie:pueris o adolendo ſuccreſcũt nũeri,ut & cũ ætate accreuit ſimul,& cũ ætate molliores,robuſtioreſq; reddunẽ. Vñ mollior,& fortior ætas dr̃.ſenibus appoſiti,adultiq; cõſu munẽ,explenturq;,uñ illud.Explebo nũerũ,reddarq; tenebris. Eſt locus alius phedræ,q luce idiget alia ab iſta.Quid iuuat incinctæ ſtudia exercere dianæ,Et ueneri nũeros eripuiſſe ſuos? Quinq; ſunt amoris nũeri.uiſus,loquela,tactus, & oſculũ,& coitus.A comico lineæ appellanẽ.ex quo illud Phedriæ.Certe extrema linea amoris amare nõ nĩhil eſt.ubi donat⁹ qnq; amoris lineas eſſe affirmat,Hora qnq; ptes Veneræ nectaris appellat ad Lydiã.Nõ ſi me audias,ſperes perpetuũ dulcia barbara

Veneris numeri & lineæ & nectaris ptes.
Ouidii locus.

Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
Dii pcor hoc iubeant,ut euntibus ordine fatis
Ille meos oculos comprimat,ille tuos.
Hoc faciunt:cuſtoſq; bouum,longæua q; nutrix:
Tertius immundæ cura fidelis haræ.
Sed neq; Laertes,ut qui ſit inutilis annis:
Hoſtibus in mediis regna tenere poteſt.
Telemacho ueniet,uiuat modo,fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.
Nec mihi ſunt uires inimicos pellere tectis,
Tu citius uenias portus,& aura tuis.

Lædẽtẽ oſcula,ꝗ Ven⁹:Quita pte ſui nectaris ibuit.Vbi Porphi.Elegãter,qa i qnq; ptes amoris fructus eẽ ptib⁹ dicit.uiſu,eloqo,tactu,oſculo,ꝯcubitu.Admiror pterea cõmẽtatores ptrãſiſſe,cur dianã icictã poeta dixerit i illo Phed.Quid iuuat icicta.Nã i uenatiõe alligatis ueſtib⁹ effingebaẽ.Cuius ſpẽm Virg.i Venerẽ adduxit.Nãq; hũeris de more habilẽ ſuſpẽderat arcũ uenatrix,đderatq; comã diffũdẽ uẽtis,Nuda genu,nodoq; ſin⁹ collecta fluẽtis.Hic.n.habit⁹ uenatiõi aptior erat.Claudia.Criſpaẽ gemio ueſtis cortynnia cinctu,Poplite ſuſaten⁹.Auſoni⁹.Nec bis cicta Diana plꝫ,nec nuda cythere.Dr̃ quoq; alio epitheto Diana agilis.Phedra.ſic tibi ſecretis agilis dea ſaltib⁹ adſit.Agilis uero dr̃:qm icicta,icicta uero,ut agilis eẽt.

ANTO.

¶OMNIBVS iuitis:tota domo abnuẽte:nihil Penelope de filii diſceſſu nouit,ut diximus.Hoc faciũt:Votũ meũ ratum uelint.⁋Eũtibus ordie fatis:ut nõ cadat añ diẽ.⁋Ille Telemachus.⁋Claudat meos oculos & tuos:q erãt genere ppinquiores mortuoꝝ claudebãt oculos:licet in lege mãlia eẽt:ut Var.tradit:ne filii parẽtibus ſigillẽt oculos.⁋Cuſtos boum: philetius,Cephalenius paſtoꝝ magiſter,& Vlyſſis uaccaꝝ cuſtos.⁋Faciũt hoc,idẽ uouẽt.⁋Lõgæua nutrix:Euryclia Piſenoris filia,nutrix Vlyſſis quã laertes emerat.xxx.bubiis ipuberẽ,& caſtã ſeruauerat.⁋Cura fidelis:fideliſſimus cuſtos Eumæus.⁋Harę imũdæ:ſordẽtiũ porcoꝝ erat Eumęus Cteſi filius cuſtos porcoꝝ Cteſius Ormeni filius in Sciria:q eſt iſula ultra Ortigiã in mari.Aegeo:filiũ genuit.Eumæũ:quẽ nutriẽdũ,dederat Phœniſſæ mulieri Aribãtis filię:hæc cũ puero & tribus poculis ſe Phœnicibus mercatorib⁹ addicit.Septimo die ſagittis a Diana cõfoſſam:mercatores in mare illã pĩciũt: Eumæũ puerũ Laertæ uẽdũt:additus porcoꝝ cuſtodiæ fecerat haras.xii.cõtiguas:ita ut ſingulæ.l.fœtas ſues clauderent.⁋Sed neq; Laertes:perorat,colligitq;,qd incõmodi ex abſentia oriatur:quidue utilitatis ex reditu.⁋Hoſtibus in mediis: inter tot pcos.⁋Tenere:gubernare.⁋Fortior:ad tractãda arma:& ad regna moderãda cõueniens.⁋Nũc:in adoleſcẽtia.⁋Tuẽda:ſub tutela inſtituenda.⁋Tu citius uenias:ecce redit unde incœperat:dixerat enim,attamen ipſe ueni.⁋Portus & aura:me taphora a naufragis.ſolus inquit in tantis periculis ſalutem feres.

Oculos q claudebãt Vlyxis nutrix quæ fuerit.

HVBER.

¶OMNIBVS inuitis cõtra uoluntatẽ oĩum.⁋Di pcor.Optat Penelope:ut Telemachus ſit ſuperſtes ſibi,& Vlyſſi:ordo eſt.pcor,ut dii iubeant.i.uelint:ut infandũ regina iubes renouare dolorem.⁋Vt ille.Telemacus comprimat:claudat.⁋Meos oculos:qa ppinquiores ſolebãt moriẽtibus oculos claudere,qui morte late aperiunẽ.⁋Hoc faciunt.i.hoc idẽ pcantur cuſtos bouũ:bubulcus nr̃,hoc eſt bouũ cuſtos:qui ut Theocritus edyllio.xvi.ſcri.Philœtius appellabaẽ:hẽbat.n. Vlyſſes:ſicut plærıq; alii ea tẽpeſtate:magnã partẽ prouentuũ ex armẽtis & gregibus.⁋Longæua anus:longæ ætatis nutrix.ſ.tua hæc Euryclia dicebaẽ.⁋Tertius cura fidelis.i.fidelis cuſtos.⁋Haræ.i.porcoꝝ.i.ſubulcus is Eumæus uocabaẽ: fuit alius Sybotes.⁋Immũdæ:fædæ:eſt.n.porcus aïal fœdum:hara aſpiratũ,& prima correpta ſignificat porcoꝝ ſtabulũ prima longa & prima aſpiratiõe eſt locus:ubi diis ſacrificaẽ.⁋Sed neq; laertes:pbauit,qđ filius puer nõ poſſit defendere eius bona aduerſus raptores:nũc dicit de Laerte.⁋Vt.i.tanꝗ.ſ.is.⁋Qui ſit inutilis annis.i.qui p ętatẽ nõ ſit aptus.⁋Tenere:defendere.⁋Modo:uel tantũmodo:uel dũmõ.⁋Illa ætas:puerilis.⁋Tuẽda:adiuuãda.⁋Auxiliis pa.i.tuis:cũ ipſe p ætatẽ:nec cogitare:nec agere ſciat,ꝗ utilia ſunt.⁋Nec mihi ſunt ui.nunc Penelope dicit de ſe.⁋Pellere.i.ad pellẽdũ.⁋Inimicos:qui tua bona dilacerant.⁋Tu ci.ſubudiẽdum eſt.ergo:tu uenias citius p cito.⁋Portus & aura.i.ſalus & requies: tranſlatio ſumpta a nauigãtibus,qbus nihil magis optaẽ:ꝗ uenti ſecũdi:& portus.⁋Tuis:pr̃i filio,& mihi.

Philetius Vlyxis bubulcus
Hara qũo ſcribaẽ:& quid ſignificet.

PARRH.

¶NEC mihi ſunt uires.Gryllus hoc Vlyxi probro dat apud Plutarchũ per hæc.Vxor tua dũ tu bella geris ad ignẽ domo ſedet,ac ne ut hirundines quidem:eos ulciſci poteſt:qui in ſe,ac totam domum irruunt:cũ præſertim lacæna ſit.

ASCEN.

¶HOC faciũt.i.idẽ optãt,& pcanẽ cuſtos bouũ.i.bubulcus noie Philętius.⁋Et nutrix lõga.i.uetula lõgi æui Euryclia noie,& tertius.ſ.Eumæus,q eſt cura fidelis harę imũdæ.i.cubilis porcoꝝ:q imũdi ſũt,& in hoc ſignato ſcribiẽ cũ h,& corripit primã:ut patet hoc loco.⁋Tu citius.i.ualde cito:aut ppterea citius.quia imbelles ſumus,uenias exiſtẽs tuis.ſ.domeſticis:& neceſſariis.Sic in bucolica Virgi.Tu decus omne tuis.⁋Portus & aura.i.ſalus & uia ad eam perueniendi.

SCOEL.

¶OMNIBVS inuitis ire Pylon.oĩbus.ſ.procis.Nãq; Penelope diſceſſus Telemachi fuit inſcia,ꝗuis dicat:miſſimus Neleia Neſtoris arua,mentiẽ.Proci uero ipſe uerebanẽ,ne qd a Telemacho machinareẽ mali.Itaq; Antinoi ſuaſu dolos Telemacho parauerũt,ut mortẽ obire poſſet,quos Palladis effugit auxilio.Vel oĩbus qa matri quoq;,ut reſciuit,ualde diſplicuit.⁋Euntibus ordine fatis,ut pᷓor natu mortẽ pus obeat,q ordo fatalis eſt,ordineq; ſeruat.Qui uero minor eſt natu:& pᷓor occidit,is fati ordinẽ fregiſſe dr̃.Scire licet Gelliũ ex Homeri dicto referre,qđ eſt,Telemachoq; pcl lœtũ,fatũq; pfecto cõdibãt,Nihil itereſſe ppea iter lęthũ,& fatũ:ſed idẽ ab utroq; ſignificari.Qđ obſeruatiõe nõ placet.Nã apte:pprieq; lætũ uiolentũ,& imaturũ dr̃:qđ fatoꝝ ordinẽ nõ ſequiẽ anteꝗ ſuũ queꝗ diẽ trahit:& intẽpeſtiuũ ob id merito dictũ.Ouidius.Tlepolemi læto cura nouata mea eſt,is occiſus eſt.Fatum autem erit:quũ annos explemus uitæ & fila diei.Quãuis raro confundantur.⁋Sed neq; Laertes,ut qui ſit inutilis annis.quia cõſumptis numeris anni conſumuntur,quare inutiles fiũt.ſic enim dicitur ſenectus inutilis:ipſa uero a iuuando iuuentus.⁋Telemacho ueniet:uiuat modo:fortior ætas

Gellii error.

exaggerationes numero℞ qui adolendo succrescunt,ipsi redduntur numeri robustiores,atq; icirco ueniet fortior. hoc est adolendo robustior fiet. Telemachus pr̄i filis fuit,ut scribit Homerus. Neq; subiicere audeo,qd̄ de Vlyssis filio putet, qui dicit in adagio Telemachi olla:sed fallunt. Nam ut Athæneus,Roterodamo referēte,scribit Telemachū Acharnēsem fuisse quēpiā,cuius plerūq; uictus fuerit ex fabis.quo facilis ē cōiectura,ut in sordidos,rudesq;,& ineptos hoīes obiiciat.

Quorūdā error.

Est tibi sitq; præcor natus,qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.
Respice Laerten: ut iam sua lumina condas,
Extremum fati sustinet ille diem,
Certe ego,quæ fueram te discedente puella.
Protinus ut redeas,facta uidebor anus

ANTO. ¶ NATVS:Telemachus.¶ Mollibus:iuuenilibus:nā pueri tāq̄ arbusculæ facile ad oīa trahunt qui pdifficile īstitui pñt,si ætate durescāt.¶ In patrias ar.ad arma tractādas:a iusto suasio est.¶ Laertē:pr̄em tuū:iuitat te īqt moriturus pr̄ ppediē ad redeundum:ut illi claudas oculos & iusta persoluas.¶ Discedente:ad bellum troianum properante παθος ab ætate.¶ Vt redeas post annum uigesimum, ex quo discessisti.¶ Videbor anus tanto magis senescam si diutius immoraberis.

HVBER. ¶ EST tibi, quia sciebat desiderio filii patrē maxime moueri ideo adhuc ī memoriā ei reducit.¶ Sit.i.diu uiuat,¶ Mollib⁹ teneris puerilibus¶ Erudiēdus:īstituēdus.¶ In ar.pa.i.pater nas:nā ut Ci.i.off.inquit.Pleriq; parētū pceptis imbuti ad eo℞ cōsuetudinē moreq; deducunt.¶ Respice Laertē.hoc est si nō mouet te filius puer:moueat te pr̄ iā iā morti ppinquus:q expectat:ut ei mortuo oculos claudas:qd̄ offm̄ pietatis pr̄i a filio pstari decet.¶ Respice:uerbū est misericordiæ.Iuue.Solus.n.tristes hac tēpestate Camœnas,Respexit.¶ Vt iā.i.statim.¶ Cōdas:claudas.¶ Fati.i.mortis.¶ Certe ego:nūc mouet misericordiā a psona sua.dicit.n.eū tā diu absuisse:ut q̄uis cito redeat,ueniat tn̄ eā anū,quā puellā discedēs reliquerat.¶ Protin⁹.i.cito:alias signat ptinue.¶ Vt.i.q̄uis.¶ Redeas:reuertaris.Sicut Oui.exercēdi īgenii gr̄a hāc epl̄am a Penelope ad Vlys.scriptā finxit,ita & rn̄siuā ab Vlysse remissam se scripsisse fatet ī secdo amo℞ ad Macrū,ubi cōmemorat,ut supra diximus,aliquot epl̄as rn̄siuas a se scriptas,quæ hodie nō extāt: inter q̄s,& hāc rn̄siuā ponit,eius carmina subdā,ut eo℞ ptinaciā refutē,q cōtēdūt has epl̄as ab Oui.non fuisse scriptas,sed facile cōuincunt his uersibus.Et qd̄ Penelopes uerbis reddat Vlyssi:Scribim⁹ & lachrymas Phylli relicta tuas.Q d̄ Paris & Macareus,& qd̄ male grat⁹ Iason,Hyppolitiq; parēs:Hyppolitusq; legat.Quodq; tenēs strictū Dido miserabilis ensem Dictat,& Aoniæ Lesbis amica lyrę.Quā cito de toto rediit me⁹ orbe Sabinus,Scriptaq; diuersis retulit ille locis.Cādida Penelope signū cognouit Vlyssis:Legit ab Hyppolito scripta nouerca suo.Iā pius Aeneas misere rescripsit Elisæ:Quodq; legat Phyllis si modo uiuit hēt.Tristis ad Hypsiphylen ab Iasone lr̄a uenit.Dat notā Phœbo Lesbis amica lyrā.Hæ sex epi.nusq̄ in opibus Oui.repiunt,cū aliæ supradictæ missiuæ in hoc uolumine legant.Vly.tn̄ post multos errores delat⁹ ad Alcinoū Phæacū regē,ab eo,& uxore Areta benigne exceptus:& naue & sociis donatus,tādē in Ithacā reductus est in naui dormiēs,ubi excitatus dr̄ a Pallade,quā semp habuerat fautricē,& pmonitus de his:que esset acturus sub spē senis mēdici:domū suā igressus est:ubi multa a Procis Penelopes passus,& tādē recognitus ab Euryclia nutrice,auxilio subulco℞, & Telemachi,q̄bus se idicauerat,iniuriā suā ultus est,cū eos pugna iteremisset:aut,ut alii uolūt,oculis tm̄mō orbasset,ita ut in triuiis stipē quærere cogerent.Postremo a Thelogono filio:quē ex Circe susceperat,cū non cognosceret esse pater, interfectus est,& sic,qui tot maris:terræq; pericula euaserat,manu filii cædē effugere nō ualuit.Hoc parricidio cōmisso: Thelogonus ex Ithaca discedens in Italiā uenit, ubi Tusculum oppidū condidisse dicitur.Telemacus patri succedit.Penelope usq; ad ultimum spiritum pudice uixisse dicitur,unde pro exemplo pudicitiæ a poetis præponi solet.

Protinus quid

Vlyxis exitus miserabilis.

ASCEN. ¶ IN patrias artes:idest obtinendas patrias artes,quæ in re militari & repu.consistunt,& nisi acciperet in pro ad,dicere posset in patriis artibus.¶ Respice Laerten:non scribēdum est Laertē,ut uersus indicat,quia a prima declinatiōe in es habetur accusatiuus in en longum,ut condas.i.claudas.¶ Vt redeas pro redieris:uidebor anus.i.uetula decrepita.

SCOEL. ¶ QVI mollibus ānis pueritiæ cā qd̄ supius intulit,nā ueniet,uiuat modo fortior ætas.Mollities animi dr̄,effœminatio corpis,Salustius tn̄ auaritiā īqt q̄si uenenis malis ibutā corpus,aiumq; uirilē effœminare.sed circūlocutiōe utit plane Fauorinus Gellii,nec plene attigit,ut porro qescā,Quū Gellius q̄rit:qūo corpus,aiumq; dixerit effœmiare.Ego dixerim,uel Historicū auri,argētiq; desyderio aium teneri mulierū,itaq; natura institutæ cū sint,ut oēs auaræ plus debito sint.Quod ppea,q pecuniæ amore nimiū exardēt,auaritiæq; sese dedūt:ab ea uiriles,animi effœminari.i.ad naturā cōuerti fœmina℞, q̄ auaritiæ nota fœdant oēs.Idē Crispus sic alio in loco,Sed iertia & mollitie animi,alius aliū expectātes cūctamini.Molle ad plura extēdit.Dr̄ mollia opa.Quintilius īqt opa dura:hui⁹ molliora.Pli.xxxvi.lib.opa mollia p exposita,& nō scabra:ut de marmoribus ptractat,inuit.Sic uinū molle p dulci,ac suaui,siue nobili.Iuue.Quæ molle Calenū portectura ui ro,Virg.Tūc & mollissima uina.Au℞ quoq; dr̄ qd̄ nobili⁹ est,molle.Apud Iuue.Molles qd̄ in aure fenestrę arguerint:cur molles fenestræ dictę fuerit:nemo psuluit.Quāuis dici possit,qd̄ ī molliori aurū pte sint effossę.Vel molles aurei anuli grauitate,tenuitateq; siue argētei,siue ærei.q pēdere ab aure solēt,cui⁹ gr̄a trāsfigunt.Sic quoq; Martia.Triuię dixit molleis honores.qd̄ pleriq; materiā pbuit decertādi.Vbi pter cōmētatores cū Politian⁹,tū Becichem⁹ elaborauerūt plurimū.Sed pter cętera ab artifici nobilitate molles appellati sūt.sic molles fenestrę.i.nobiles artificio dicant,i q̄bus molliori sūt usi ornatu:atq; pollitiori,q̄ in cæteris ptib⁹.Q d̄ nūc est quoq; uidere.ut q fenestratas aures gerāt,in his ornatiores,& magisterio correptioris artis,anuli retinēt,q̄ in cęteris habeant.¶ Protin⁹ ut redeas,facta uidebor anus lōgitudie tpis.nā.xx.ānos Vlysses abfuit.& cura quoq; Vlyssis,q̄ cōficiebat.Cui rn̄dēs Sabinus Vlysses.Antiq renouet q ictus fœdera lecti:Et tādem incipias coniuge cara frui.

Salustii locus aliter q̄ a Gellio.

¶ In secundam epistolam argumentum Volsci.

ANTO. AEgeus Neptuni:& Meropes filius:ex Aetra Pythei Thesei filiū tulit.Theseus ex perigone Scynidis Menalippū:ex Ariadna Staphillū & inopē:ut chius Inochius tradit:ex Antiope:quā Dyndimus Hyppolitē appellauit Hyppolitū:ex Phedra Acamātum:& Demophontē,ut Diod.scri.Pyndarus uero ex Antiope & Theseo natū Demophoontē tradit.Theseus dispsos meatim Atheniēses in ciuitatē collegit aucto.Plu.deinde sua lege p signa testa℞ ab Atheniēsibus eiectus in Scyro insula exulauit.Mnesteus.Hornei ereti ex tribu Phyte a filius:uel Pentheis ut Home.placuit:regū suscepit Atheniēsiū.Thesidæ oēs:aut male multati sunt:aut exularūt.Phyllis Lycurgi Driantis ex Clytemenā filia Demophoontē:post lōgos errores extorrē:& indigū hospitio:& in regni partē suscepit:data nuptiarū spōsione:dū mutua amoris cura tenerent.nūciat.Mnesteū e bello Troiano redeūtem:ad qd̄.xl.nauibus iuerat in melo.Aegeę cōtra Cretā insulā decessisse.Demophoon pollicitus ifra mensem reditū:a puella ipetrata uenia parata classe discedit Athe. impiū occupat.x.post exiliū āno.ut auctor est Trogus.iiii.iā exactis mēsib⁹:cū nō reuerteret.Phyl.epl̄am scri.Suadet,ut bn̄ficio℞ memor seruatis spōsionibus in fide psistat,qd̄ si negligat:stare īniam:ut uiolatū pudorē letho magnanio pēset.

Hospita

Ospita Demophoon ꝓponit a ꝓmissis legittimã expostulationem. ¶ Phyllis: Rhodopeia: Thracia. Rhodope mons est Thraciæ, in quẽ, uersam aiunt Rhodopẽcũ deos imortales contẽneret. Alii tradunt in eo sepultã esse Rhodopẽ reginã. ¶ Hospita: q̃ te indignũ: & errantẽ, hospitio exceptũ tot bñficiis affeci. ¶ Queror: sũma q̃rela te accuso. ¶ Abesse. ultra ꝓmissum tp̃s: qđ intra mẽsem, ut ꝓmisisti: nõ redieris. ¶ Cornua cũ lu. circũscribit pacta tpa. ¶ Anchora pa. trãslatio dura est: ut Fa. mouẽt poetis cõcessa tribuit in aiatis: qđ aiantiũ est. ¶ Pepegisti ingt: ut anchora Thracus littoribus sisteret: cũ semel coisse lunæ cornua: uno lunæ decursu: quẽ pagit. vii. &. xx. diebus: &. viii. horis ut Pli. scr. ¶ Luna q̃. la. agit iã. iiii. mẽsis: & tu nõ rediisti. ¶ Actæas: actici Demophoõtis naues. Actęa dicta est ab actide Cranai filia: siue ab actiõe, q̃ uetusto noie dicta est Actia: q̃m angusta sit: & ad mare porrecta ἀκτὴ eni littus sigñat: ut in Met. exposuimus. ¶ Vñ sithõis: mare Thracium: Thracia uetusto noie Sithũ nũcupata est, ut scri. Gel. uñ Sithonis: & Sithonius: nec legas Sithois: sed Sithonis. ¶ Nostra quæ. nostra expostulatio citius tarda: est q̃ præceps.

ANTO.

Rhodope mons

Thracia & Sithon

Argumentum.

Ospita: qdã interp̃tes in huius ep̃lę argumẽto. falsa q̃dã somniauerũt. Demophoontẽ ex colcis cũ argonautis reuertentẽ ad Phyllida Thracũ reginã diuertisse: cũ Demophoõ eo tpe, aut nõdũ eẽt natus: aut certe nõdũ eius ętatis: ut ad talẽ expositionẽ ꝓficisceret: uerũ ita res habet. Demophoõ Thesei filius auxiliũ gręcis: ut Iustinus lib. ii. scri. aduersus Troianos tulit: q ab eo bello rediens tẽpestatibus maris, & lõgis erroribus actus in Thraciã delatus est: ubi a Phyllide: q̃ p ea tpa regina Thracũ erat: portu: hospitioq; exceptus: & ab ea ardẽter amatus, in cõiugiũ rogatus est, g ei coniugii fidẽ dedit: & ob bñficia accepta iurauit, se nunq̃ eã derelictuꝝ uxorẽ: uerꝝ audita morte Minestei, qui post electũ ex urbe Thesea Demophoontis p̃rem Atheniẽsiũ iperiũ occupauerat: Demophoõ cupidus regnãdi: dissimulata cã petiuit a Phyllide aliq̃tũ tp̃is, quo Athenas res suas ordinaturus accederet: data fide se intra mẽsem redituꝝ ad eã, uerꝝ cũ ultra. iiii. mẽsem, iã redditũ suũ distulisset. Phyllis amoris ĩpatiẽtia, & doloris ipulsu: qđ se spretã crederet: & ei⁹ redditũ, iã desperaret, zona sua gutturi circunligata laq̃o uitã finiuit: & ut fabulæ ferũt: in arborẽ Amigdalũ sine foliis mutata est: postea reuersus Demophoõ: re cognita: truncũ eius amplexus ẽ: q ueluti spõsi sentiret aduẽtũ: folia emisit: uñ ẽt teste Ser. phylla gręce folia dicta sunt a Phyllide: añ igĩt hũc casum phyllidis: cũ Demophoon redditũ suũ lõge ultra ꝓmissum tardaret: phyllis ad eũ hãc ep̃lam scri. q̃ m̃tis ex cãis, & rõnibus eũ: reuocare nitit: cõmemorãs ei iusiurãdũ, & suoꝝ erga se bñficiorũ obligationẽ: postremo conat eũ mouere referẽs: qđ nisi reuertat: aliquo crudelissimę mortis gñe se iterimet: i quo dicit fore: ut appeat igratitudo: & crudelitas Demophoõtis: uel p epythaphiũ eius scriptũ.

HVBER.

Error quorundam

Phylla gręce quid

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Ospita Demophoon tua te rhodopeia phyllis:
Vltra promissum tp̃s, abesse queror.
Cornua cũ lunæ pleno semel urbe coissẽt:
Littoribus nostris anchora pacta tua est.
Luna quater latuit: toto quater orbe recreuit:
Nec uehit Acteas Sithonis unda rates.
Tempora si numeres: bñ q̃ numeramus amantes:
Non uenit ante suum nostra querela diem.

¶ Hospita ordo est: o Demophoõ ego phyllis Rhodopeia: Hospita tua q̃ror te abesse &c. hospita dr̃ fœminino gñe: licet legat hospes cõis gñis. Inhospita uero & fœminini gñis repit: ut ihospita syrtis, & neutri gñis: ut Oui. li. i. Met. & ihospita tecta tyrrãni igredior. ¶ Rhodopeia, thraicia: nã rhodope mons est thraciæ ita dictus a Rhodope muliere i eũ cõuersa. sicut & Hemus, ut scri. Oui. lib. vi. Met. Thraciã Rhodopẽ angulus h̃et alter & Hemũ. Nũc gelidos mõtes mortalia corpa quõdã. ¶ Promissum. s. mihi a te. ¶ Cornua: dicit spaciũ tp̃is sibi ꝓmissi. i. spaciũ uni⁹ mẽsis: qđ p lunã sigñauit. ¶ Cornua cũ lu. &c. i. cũ luna semel eẽt facta plena: tũc. n. extremitates lunę, q̃ ob sĩitudinẽ cornua dñr coeũt. i. cõiũgunt: & se tẽgũt: & iõ dixit. ¶ Pleno or. i. pleno circulo ipsi⁹ lunę, possum⁹ tñ fortasse meli⁹ ĩtelligere spaciũ medii mẽsis, quo luna crescit: & iplet orbẽ. Inde & Iuue. dixit, Semestri natũ digitos circũligat aure. i. ãnulo rotũdo: q̃lis est luna i medio mẽse: Licet Domi. Cald. aĩr iterp̃tet illũ locũ Iuu. nõ satis uere. ¶ Anchora. i. nauis instr̃m: q p ip̃sa naui posuit. Pacta: ꝓmissa a te. ¶ Nr̃is: threiciis: ubi ego habito. ¶ Luna: ecce iusta cã q̃rele. ¶ Quater la. q̃rtũ mẽsem exactũ sigñat. ¶ Recreuit: iterꝝ creuit: & plena facta ẽ. ¶ Nec uehit. i. nec ꝓmissum tuũ pficit: qa nauis tua nõ uenit ad nos. ¶ Sithonis: hęc est uera lectio: & nõ Sithois: nã nusq̃ legere memini. qđ Sithois fluuius sit Thracię: p̃terea nõ p fluuiũ erat uẽturus: sed p Mare. Sithon uero mons Thraciæ est: uñ & Maro. Sithonias niues dixit, h̃ aũt loco Sithõis nõ ẽ gtũs casus, sed ntũs hñs formã pronimici fœminini: sicut Parnasi parnasidos: nouim⁹ aũt noie unius mõtis, uel fluuii: uel loci totã regionẽ itelligi plerũq;: ergo ¶ Vnda Sithõis & Sithonia i. thracẽsis. i. mare nr̃m thracium. ¶ Nõ ue. naues acti. i. tuas Atheniẽses: nã Attica regio ẽt Acte dicta est: uel qđ: ut Stra. scri. illa ps maxĩe ad mare ẽ extenta & angusta: nã ἀκτὴ græce littus dr̃: uel certe dicta ẽ ab Actæone. ¶ Quæ nu. amã. Sunt oẽs amãtes diligẽtissimi calculatores tp̃is. ¶ Querela: lamẽtatio de tua abñtia & mora. ¶ Añ su. diẽ. i. Añ tp̃s debitũ: nã dies est fœminini gñis: licet ẽt pro spacio. xii. uel. xxiiii. horarũ interdũ accipiat, tñ ꝓprie pro tpe ponit. Iuue. longa dies igĩt qd cõtulit. i. longum tp̃s.

Hospita

Hospes

Inhospita

Rhodope

Iuuenalis locus

Sithon mons

Acte, quæ & attica.

Hospita Demophoon. Argumentum enarrauit prior cõmentarius: qđ & Seruius recitat ad illud. ¶ Si quos aut Phyllidis ignis & est. ¶ Hospita per superabundantiã dr̃. nam hic & hæc hospes reperit, uerum etiam in neutro genere inhospita saxa legimus, quasi ab hospitus hospita hospitũ: & est hospes, tam qui recipit, q̃ qui recipitur

ASCEN.

hospitio:hic aũt hospita,quæ recipit. Videtur aũt statim in primo uerbo expostulare iniuriã:q̃ nõ nisi hospita sit eius: cuius scd'm promissa cõiũx esse deberet:sicut Dido æneidos q̃rto. Cui me moribundã deseris hospes,hoc solũ: q̃m nomen de cõiuge restat. ¶ Queror.i.cõqueror. Cornua cũ lunæ &c. Ordo est. Anchora tua est pacta.i.in pacto tuo ꝓmissa:& ita potius passiue,q̃ actiue accipiet. Nec est tã dura methaphora,q̃a deponẽtia oĩa cõia fuerũt. nr̃is littoribus.i. ut adesset littoribus nr̃is.i. Thraciis,supple tunc,cũ cornua lunæ coiissent simul pleno orbe.i.ut primũ plenilunũ eẽt,sed luna latuit q̃ter.s. in nouilunio:& recreuit q̃ter toto orbe.i.quater pleniluniũ rursus fuit:hoc est quattuor sunt transacti mẽses: nec unda Sithonis.i. Thraciæ,hoc est mare thraciũ. ¶ Vehit.i.reuehit, rates,idest naues, Acteas,idest Atticas uel Athenienses.

Spes quoq; lenta fuit:tarde,quæ credita lædunt:
Credimus:inuita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te mihi, sæpe putaui
Alba procellosos uela referre notos.
Thesea deuoui:quia te dimittere nollet:
Nec tenuit cursus forsitan ille tuos.
Interdum timui,ne dum uada tendis ad Hebri,
Mersa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe deos supplex,ut tu scelerate ualeres:
Sum prece thuricremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cœlo,pelagoq; fauentes,
Ipsa mihi dixi:si ualet ille uenit.
Deniq; fidus amor:qcquid ꝓperantibus obstat:
Finxit:& ad causas ingeniosa fui.
At tu lentus abes:nec te iurata reducunt
Numina:nec nostro motus amore redis.
Demophoon uenis & uerba,& uela dedisti:
Vela queror reditu,uerba carere fide
Dic mihi quid feci:nisi non sapienter amaui?
Crimine te potui demeruisse meo.
Vnum in me scelus est:quod te scelerate recepi,
Sed scelus hoc meriti pondus,& instar habet.

ANTO. ¶ SPES quoq; lenta: quoniam de tuo reditu spes frustra est hactenus habita,spes enim lenta est: quæ longa expectatione sine rerum successu consumitur. ¶ Tarde quæ credi. quę diutius expectata nõ ueniunt. ¶ Lædunt: expectantem torquẽt. ¶ Credimus:te uenturũ speramus. ¶ Nocẽt:quę credulitas me maxime sollicitat:& ad querendũ excitat. ¶ Inuita nũc,& amã. non libens queror:sed amor cogit. Spes,inquit,diutius frustra habita me sollicitat:& ad querelas excitat:qđ si nõ libẽs: facio amor tñ impellit. ¶ Sæpe fui mẽdax:multa mihi psuasi. ¶ Pro te:tutãdo tuos mores. ¶ Refert:in patriã reuocare. ¶ Thesea deuoui:in Theseũ imprecata sum: nõ hoc Poeta cõmẽtus est: sed cũ Lycomedes Scyriorũ rex,clã Theseã pemisset: & diu nihil certi obitus ferat:ut scri. Plu. id quoq; uerisime ẽ Phyllida latuisse. ¶ Hebri:fluminis Thraciæ:q discurrit inter Preantes: & Dolõgos Thraciæ ppl'os tãgit & Ciconas. ¶ Sæpe deo sup. ego diis sæpius p̃ces habui. ¶ Vt tu scelerate uale,ut te pfidũ hospitarent:absunt duo carmina:q̃ in hũc locũ falso cõtulerũt. ¶ Amor fidus:ego te summa fide amo. ¶ Quicqd obstat. Pericula,oĩa quæ te remorari potuissent. ¶ At tu lẽtus abes:rectiminat demophoõta,ut elliciat pleniores ad q̃rẽdũ locos. ¶ Numina iurata:dii quos iureiurãdo in testimoniũ citasti. ¶ Demophoõ stomachationẽ habet hęc denoiatio. ¶ Dic mihi q̃d feci: instat rogando:ut suggerat fraudati amoris cã. ¶ Nõ sapiẽter: imo dices & icaute:hoc est nimiũ amori idulsi. ¶ Crimine:amoris simplicitatẽ p erroniã crimẽ appellat. ¶ Demeruisse:cõciliasse:illa amoris simplicitas debuit te mihi cõciliare. ¶ Vnũ sce. ꝑsistit in erronia. ¶ Scelus hoc. ¶ Quod te recepi:hẽt põ. & instar. Debuisset magni muneris monumentũ:& siñtudinẽ hr̃e.

Thesei interitus

Hebrus fluuius.

HVBER. ¶ SPES quoq; lenta fuit.i.sicut querela mea de abñtia tua fuit sera:& lenta,ita ẽt spes fuit lenta:q̃a tarde speraui ea mihi euentura:q̃ nunc cũ damno meo mihi euenerunt,est aũt Acyrologia iproprietas sermonis,uel uerbi:nã spes cum bonorũ expectatio sit,pro metu hic accipitur:sicut apud Vir. lib. iiii. æne. Hunc ego si tantum potui sperare dolorem: ergo spes.i. Timor ne redires. ¶ Fuit lenta:idest ser. quia si citius timuissem:potui non decipi. ¶ Tarde quæ credi. sensus est:ego credo nunc ea:quæ nocent mihi:q̃a sero credidi.s.te nunq̃ reuersurũ. ¶ Credi. pluralis numerus pro singulari:ea q̃ credita tarde. Lædunt me,&c. ¶ Nocẽt me amãte inuita.i.mihi amãti inuitæ,& erit casus ꝓ casu positus:ut apud Iuue. Porrectura uiro miscet sitiẽte rubetã,uel subaudi nocẽt mihi:me inuita.i.cũ nõ possim resistere aut ꝓuidere. ¶ Fui mẽdax ꝓ te.i. tui cã sæpe multis mẽtita sum,te breui reuersurũ. ¶ Putaui:credidi. ¶ Procellosos:ipetuosos:& uiolentos. Est.n. ut dicit Ser. Procella uis uentorũ cum pluuia:dicta qđ oĩa pcellat.i.cõcutiat. ¶ Notos spẽm pro gñe posuit.i.notos uẽtos meridionales: qui & austri dñr,pro oĩbus uentis:aut q̃a ex Athenis in thraciã nauigantibus noti sint maxime fœlices. ¶ Referre:reportare,& mihi tanq̃ debita reducere. ¶ Vela alba:non aliã ob cãm dixit alba,nisi q̃a ut plurimũ alba fiunt. ¶ Deuoui:execrata sum:& male dixi. Nã deuouere est malis uotis,& iprecationibus aliquẽ detestari. Oui. in Ibin. Illũ ego deuoueo quẽ mens itelligit Ibin. ¶ Thesea:patrẽ tuũ tanq̃ tuæ moræ,& absentiæ cãm. ¶ Tenuit:ipediuit ¶ Tuos cursus:tuũ iter, tuã nauigationem:ut Virg. Hic cursus fuit. ¶ Interdũ:alia suspitio de eius mora,ne fortassis periclitatus esset in aquis, & mersus. ¶ Ad uada:ad aquas. ¶ Hebri:fluuii Thraciæ. ¶ Puppis.i.nauis:pars pro toto synecdoche. ¶ Naufraga periclitata: passa naufragiũ. ¶ Foret:fuisset. ¶ Cana:alba pp spumam:quæ fit cum aqua a uentis maxime mouetur. ¶ Sæpe deos sup. si legimus deos subaudiendũ est rogans:sed melius legit deis:& ita ordinat:ego supplex deis ut tu ualeres. ¶ Ipsa dixi mihi &c. ¶ Ille uenit.i. Demophoon meus non decipit me:sed nauigat ad me. ¶ Si ualet:si est incolumis. ¶ Amor fidus finxit,ego quæ fideliter te amo,finxi oẽs cãs posse te impedire,q̃ ipedire solẽt oẽs paratos igredi aliqđ iter. ¶ Quicqd obstat ꝓperãtibus.i. oẽ qđ impedit paratos:& iam accinctos ad aliqđ iter. ¶ Ad cãs:ad excusationes tuæ more. ¶ At tu lentus abes: adducit ei Phyllis iura iuranda,quibus ille se ei astrinxerat,ut eũ moueat ad reditũ. ¶ Iurata a te:est.n. passiue significationis. ¶ Nr̃o amore:uel meo erga te,uel tuo erga me. ¶ Dare uela uẽtis:est uerba in uanũ fundere Vir. Sed auræ oĩa discerpunt. ¶ Dic mihi:ne uideat sua culpa esse relicta a Demophoonte. ¶ Quid feci:q̃d peccaui:ũn facinus. ¶ Nisi non amaui sapienter, q̃a nimis cito ꝓperaui ad amorẽ tuũ,qđ non est sapiẽtis,ergo in hoc solũ peccaui. ¶ Sed hoc meũ crimẽ habet pondus.i. momentũ & ualorẽ. ¶ Et instar:similitudinẽ.i.den tibi esse loco meriti,& maximi beneficii. ¶ Crimine te po. sensus est meum crimen potuit te uehementer obligasse. ¶ Demeruisse.i. ualde meruisse,nam de hoc loco auget.

Spes pro metu

Procellam

Noti uenti

Deuouere

Cursus

Puppis

Ventis uela dare

ASCEN. ¶ SPES quoq; &c. Ordo est. Spes fuit quoq;.i.etiam,lenta idest tarda,non potuit cito induci ad tantam spem de te concedendam:ad quam inducta grauius lædor,quia quæ tardæ sunt credita,lædunt scilicet grauius,nos autem credimus, & suplex credita nocent me existente inuita,idest quæ credo inuita & amante, idest qui cogor etiam amare non redamantem. Notos,idest uentos illos procellosos, idest multas procellas excitare solitos. Ego deuoui Thesea,scilicet patrem tuũ, idest eum increpationibus destinaui morti,& uota feci diis,ut moriatur:hoc enim proprie est deuouere, quamuis aut a se aut ab alio,ob alterius salutem morte addici,ut patet de Deciis Romanis ductoribus patre & filio, qui se deuouendo rẽpublicam protexerunt. Vada Hebri,qui rapidus est,ut idest æneid. Volucremq; fuga pręuertitur Hebrum. Sæpe deos supplex,idest oraui,aut timui pro te,hoc est,ut tu o scelerate ualeres. Nã ipsa,idest ego dixi mihi,idest in animo meo, si ualet

ipse,

ipſe:uenit. ¶ Numina iurata.i.a iurante in teſtimoniū accita.Demophoon uentis uerba,& uela dediſti:quia uerba dantur uentis,dum irrita fiunt,Demeruiſſe te:ideſt bene meruiſſe de te:nã quod in me crimen cõmiſi in te beneficiū fuit. peccaui ergo te imprudēter amando:ſed in me:nõ in te.Dido dicit.Si bene quid de te merui.Quintilianus ēt hoc modo:ut demererer amantiſſimos mei.Pondus & inſtar:ideſt inſtantiam,& uim aut imaginem,& formam:ſeu ſtatum meriti.

¶IVRA fides:fides tot iuramētis firmata,poſt erroniã pateticæ ſequūtur interrogatiūculæ:& breues.¶ Deus:cupido. ANTO.
¶ Hymenæus.Bacchi,& Veneris filius,nuptiarum deus.¶ Sponſor:qui nomen pro te dedit:ut ratum eſſet cõiugium:eſt Hymenæ? enim ſponſor:qui ſuum nomen pro alieno dat:unde ſponſiones:quæ alieno nomine fiunt.¶ Et obſes:pignus,& fides dati nominis,id ex publicis monumētis tractū eſt:non erat ſponſio niſi darent obſides.Diſtat tñ a fœdere.Sponſio.n.per cõſules: aut magiſtratus alios fieri poterat populo etiam non iubente. Fœdus uero nõ erat niſi fœcinales interueniſſent:qui Ioui porcam ferirent:referēte ſenatu:& iubente populo in quo Liuius Claudiū non recte ſenſiſſe ſcripſit.¶ Per mare:iuſiurandū recenſet,& παθος eſt a repetitione.¶ Per tuū auum:neptunum. ¶ Arcus:& faces.Tela ſunt cupidinis.¶ Facientia mihi nimiū: quæ me maxime infeſtant.¶ Toris maritis:nuptiis Iuno nubētibus p̄eſt:unde pronuba dicitur interdū lucina:ꝙ infantem in lucē prodat.¶ Per ſacra myſtica:nocturna:& occulta.¶ Cæreris te.noctu ſacra Cæreris fiebant:ut in aulularia Plauti eſt: in quibus ſacerdotes faces deferebãt:imitati Cærerē:quæ cū Perſephonē quęreret incenſis tedis:tedifera nuncupata eſt:unde & ſacerdotes δᾳδούχους teducos.i.faces ferentes appellarūt. ¶ De tot læſis quos tua perfidia læſiſti.¶ Vix ſatis unus:& nõ ſufficiēs ad pœnas.¶ Ah laceras puppes:cõmiſerationem mouet:ex cã longe aliter euenire demõſtrat,q̄ oportuerit.¶ Laceras puppes,conquaſſatã claſſem.¶ Perfeci:reparaui.¶ Fugiturus.inuidioſe protulit:nõ inquit diſceſſus fuit:ſed fuga.¶ Vulnera,metaphora eſt patior calamitates,quas meo errore mihi peperi.

Sponſor a quo ſpõſio in quo ſpõſio diſtet a fœdere.

Iuno q̄ & pnuba & lucina.

Iura,fides,ubi nunc?cõmiſſaq; dextera dextræ?
Quiq; erat in falſo plurimus ore deus?
Promiſſus ſocios ubi nũc Hymenæus in annos?
Qui mihi coniugii ſponſor & obſes erat.
Per mare:quod totum uentis agitatur,& undis:
Per quod ſepe ieras per quod iturus eras.
Perq; tuum mihi iuraſti(niſi.fictus & ille eſt:)
Concita,qui uentis equora mulcet,auum.
Per uenerem,nimiumq; mihi facientia tela:
Altera tela arcus,altera tela faces.
Iunonemq; toris quæ præſidet alma maritis:
Et per tediferæ myſtica ſacra Deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſq; deorum
Vindicet,in penas non ſatis unus eris.
Ah laceras etiam puppes furioſa refeci:
Vt,qua deſerer,firma carina foret.
Remigiumq; dedi,quo me fugiturus abires:
Heu patior telis uulnera facta meis.

¶IVRA fides,cõmemorat iuraiuranda ipſius Demophoontis,dicēs iura:fides:ſunt qui iungunt,& exponunt.Iura.i.iurata,ſed melius dicemus diſtinguēdo.Iura ubi ſunt,ubi fides &c.& intelligimus iura.ſ.cõiugii:quæ inuiolabiliter ſunt ſeruanda.Sic Hypſiphyle ad Iaſonē.Heu ubi pacta fides:ubi cõnubialia iura. Fides a fio dicit:ꝙ fiat,qđ dictum eſt:eſt.n.dictorum conuentorūq; executio.¶ Cõmiſſa:coniuncta:dextræ.n.coniunctio ad fidei confirmationē fiebat:erat.n.ut Seruius dicit:Fidei dicata,ſicut genu miſericordiæ.¶ Deus q erat plurimus.i.dei qui ei erant plurimi.¶ In ore tuo.falſo:fallaci.¶ Hymenæus:deus,quē in nuptiis græci inuocabant.Sicut romani Thalaſſionē.¶ Promiſſus:a te.¶ In annos ſocios .i.in uitam nrãm ſemper coniunctã:& ſocialē:q̃lis debet eſſe uita cõiugalis.¶ Qui erat ſponſor:tranſlatio ab hoībus ſumpta:ſicut.n.ſponſor.i.uas:qui pro alio ꝑmittit:& obſes,qui datur in tutelã fidei,confirmat contractū,ita Hymenæus inuocabatur:ut coniugalis ſocietatis perpetuæ certus eſſet quaſi:ſponſor:& obſes.¶ Per mare:ordo eſt,tu iuraſti mihi per mare &c.Agitatur:cõmouetur:turbať.¶ Ventis:uēti flatus uiolētiores,auræ uero mitiores dñr.¶ Per auum tuum:aut auū pro proauo poſuit,& intelligimus:Neptunū:ut Iuue.Perq; tuū pater ægei neptune tridentē:aut certe.Aegeū dicit patrem Theſei:qui naue filii a Minotauro reuertentis cū uelis nigris procul uiſa:cū crederet eum mortuū fuiſſe:in mare ſe p̄cipitauit:& in deum marinū mutatus dř:& ideo dixit niſi fictus:& ille eſt.¶ Mulcet:placat:ut Virg.Et mulcere dedit fluctus: & tollere uento.¶ Concita:cõmota.¶ Tela:amoris arma,nam cupido:non ſolum ſagittis ferire:ſed etiam face incendere. Ouid.lib.i.Met.Tu face neſcio quos eſto cõtentus amores Irritare tua,eadem tñ tela interdū etiam ueneris dicuntur Iuue,Nec pharetris ueneris:macer eſt,aut lampade feruet.¶ Altera tela:telū generaliter dicitur de omnibus:quæ mitti.aut iaci pñt:licet etiam interdū pro gladio ponať,ut inferius in epiſtola Hypermneſtræ apparebit.¶ Iunonē,per iunonē.Pręſidet p̄eſt.¶ Toris maritis:lectis cõiugalibus.¶ Per ſacra myſtica.i.archana.nã μύω myo:græce ſignificat claudo:ide myſtica:& myſteria dicunť:quæ ſunt clauſa,& ſecreta:qualia ſacra Cæreris:que non niſi ſacerdotibus patebant Iuue.Archana qualē Cæreris uult eſſe ſacerdos.Ouid.in.ii.de arte.Quis Cæreris ritus audet uulgare profanus.Magnaq; Threicia ſacra repta lyra.¶ Deæ te.i.Cæreris ferētis tedas,i.faces:nam cū Proſerpinã filiam a Plutone raptã nondū ſciret:vt eam non ſolum die,ſed etiã nocte q̃reret.In Etna monte Siciliæ pineas faces accēdit:quæ ſibi lumen nocte p̄berent.Oui.lib.v.Me. Illa duabus flãmiferas pinus manibus ſuccendit ab Etna.Perq; pruinoſas tulit irrequieta tenebras:unde poſtea eius ſtatuæ, & picturæ cū facibus ſunt,qđ oſtendit Cice.in Verrē lib.vi.his uerbis.Qui acceſſiſtis Etnã,uidiſtis ſimulachrū Cæreris ex marmore,& in altero tēplo liberæ.Sunt ea perampla,atq; p̄clara:ſed non ita antiqua.Ex ære fuit quoddã modica amplitudine,ac ſingulari opere cum facibus perantiquū.¶ De tot læſis:uel de tot læſis:uel de tot offenſis,& erit ſubſtantiuum uel certe,de tot læſis ſubaudi deis.¶ Vnius in tu.unus & ſolus.Non er.ſa.in penas:qa cum innumerabiles deos læſeris:te tot corpora ad penas habere oporteret.¶ Ah laceras:conqueritur,qđ ſceleri Demophoontis ipſa auxilium p̄buerit.¶ Furioſa:inſana.¶ Refeci:inſtauraui.¶ Laceras uentis,& undis conuulſas.¶ Vt qua deſereret.q.d.ut tibi p̄ſtarem operã contra me.¶ Carina.i.tua.¶ Foret ſit:eſſet ualida contra impetum uentorum:& fluctuum.¶ Remigium.i.remiges hoc eſt nautas,¶ Fugitur?:iniurioſe dixit fugiturus:ſic Dido ad Aeneam apud Vir.Mene.fugis.¶ Heu patior:tranſlatio ab eo:q inimicum ſuis armis inſtruit:qui interdum illis percutitur ab inimico.

HVBER'.

Fides qd.

Thalaſſiõ apud Romanos qs.

Ventus & aura.

Aegei interitus.

Arma cupidinis q̄ Telum quid.

Proſerpinæ fabula.

¶VBI eſt nunc Hymenæus.i.deus nuptiarum:ut accipiendo per metonimiam.:deum pro re,cui præeſt:ubi eſt nunc uſus matrimonialis promiſſus in annos ſocios:ideſt coniugales ſocialiter tranſigendos.¶ Per tuum auum ſcilicet Neptunum Aegei patrem:aut ipſum Aegeum.¶ Per uenerem & tela ſcilicet Cupidinis arcum.& faces:ad quæ alludit Virgil.in principio quarti dicens.Vulnus alit uenis & cœco carpitur igni,nam tela uulnus procreant:& faces incendium. Nimium mihi facientia:ideſt nimium in me potentia:aut mihi nimium moleſtia:Iunonem ſcilicet pronubam:de qua Aenei.iiii.Iunoni ante omnes,cui uincla iugalia curæ:toris autem maritis:ideſt maritalibus,ſeu ſimpliciter dixit.¶ Per ſacra deæ tediferæ:ideſt Cæreris:unde in eodem quarto legiſere Cæreri &c.

ASCEN.

ANTO. ¶Credidimus, relicit credulitatis culpam in puellarum simplicitatem: & uirorum perfidiam: credidimus tuis blãdiciis, & facunde dictis. ¶Generi: nominibusq; tuis: neptunus ad fidem adhibendam me impulit: a quo te genus ducere iactabas. ¶Artes, fallacias. ¶Eunt: fluunt. ¶Qua iu. in quãcunq; uis partẽ. ¶Diis quo. per quos iurasti. ¶Tot pi. tui reditus testimonia & affirmationes. ¶Capi. decipi. ¶Qualibet parte: uno ex his pignoribus me decipere potuisses: ut te rediturũ credidissem. ¶Nec moueor: ne uideatur oblectare: beneficia deprimit per ratiocinationẽ aliqua: ut amplificando reliqua maiora uideantur. ¶Te iuui: cum esses indigẽs & extorris. ¶Portu, in quo conquassata classis recepta est. ¶Loco: in regno. ¶Summa, finis & terminus ferendi officii. ¶Pœnitet: molestũ & graue est. ¶Cumulasse per amorum lasciuiam hospitalitatẽ auxisse. ¶Ante illam noctem: qua tecũ fui. ¶Fuisset suprema: extincta fuissem. Honesta: pudica. ¶Speraui melius, pathos a loco: qui dicitur prçter spẽ. ¶Te me. meo merito obstrinxisse. ¶Venit æqua: ex sententia simplicitatem excusat: recta enim spes est quam pariunt merita. (Recta spes quæ sit.) ¶Gloria opero. parta per difficultates & labores: hoc est. non est difficile. ¶Fallere puellã: cõmiseratio ab ætate & sexu. ¶Credentẽ. simplicem. ¶Simplicitas simplex puella. ¶Fauore: gratia & tutela. ¶Dii faciãt. ĩprecatione utitur ubi alia nõ datur ultio. ¶Sit summa terminus & finis: hoc est nunq̃ maiorẽ laudẽ assequaris. ¶Statuaris: erigaẽ tibi statua. ¶Media urbe, mediis athenis Thesei ædes in umbilico urbis fuerũt: ut aristides scri. iuxta forũ in locoq; appellatus est periphrastos. (Thesei ædes ubi.) ¶Inter & ægi. iter fratres tuos & patrem: qui ab ægeo ducũt genus. ¶Pater: theseus. ¶Stet: in statuã erectus sit. ¶Suis titulis: suis gestis: quæ in uertice capitis statuaꝝ scribebanẽ. Pl. primas statuas scri. Athenis erectas harmodio & Aristogitoni tyrãnicidis q̃ fuerũt multo post theseũ.

Credidimus blandis, quorum tibi copia, uerbis
Credidimus generi: numinibusq; tuis.
Credidimus lachrymis: an & hæ simulare docentur?
Hæ quoq; habent artes: quaq; iubentur eunt,
Diis quoq; credidimus: qd iã tot pignora nobis?
Parte satis potui qualibet inde capi.
Nec moueor, quod te iuui, portuq;, locoq;.
Debuit hæc meriti summa fuisse mei.
Turpiter hospitium lecto cumulasse iugali
Pœnitet, & lateri conseruisse latus.
Quæ fuit ante illam, mallem suprema fuisset
Nox mihi dum potui phyllis honesta mori.
Speraui melius: quia te meruisse putaui
Quæcunq; ex merito spes uenit, æqua uenit.
Fallere credentem non est operosa puellam
Gloria, simplicitas digna fauore fuit.
Sum decepta tuis & amans, & fœmina uerbis
Dii faciant laudis summa sit ista tuæ.
Inter & ægidas media statuaris in urbe
Magnificus titulus stet pater ante suis.

HVBER. ¶Credidimus: ut maiorem captet cõmiserationẽ: & ut fraudẽ Demophoontis magis amplificet: multa cõmemorat in Demophoonte: quorum singula: ne dum omnia simul potuerũt eã decipere: & inducere ad ei credendũ. ¶Credi. blã. uer. nã facundia quæ est quædã nõ arte comparata: sed naturalis dicẽdi gratia: multũ ualet ad amorem cõmouendũ: unde Oui. infra de arte. Non formosus erat: sed erat facundus Vlyxes. Et tñ æquoreas torsit amore deas. Idem probat Virg. ii. Aene. hærent infixi pectore uultus: uerbaq;. ¶Generi: nobilitati tuæ domus: ex qua non potui mihi persuadere uirum perfidum posse nasci: generis enim conditio plurimum ualet ad fidem faciendã. ¶Numinibusq; tu. melius legendum dixerim nominibus: ut recte coniungatur. credidimus generi: & nominibus tuis: nã se diis credidisse dicet inferius. ¶Diis quo. cre. esset ergo iteratio superflua. ¶Lachrymis: quæ etiam ut ostendit Quintilianus uim maximam habent commouendi: & fere persuadendi. ¶Hæ. s. lachrymç. ¶Et. i. etiam sicut tu. ¶Docentur si. i. discunt ostendere exterius falsos animi affectus: sicut uerbis simulasti quod non habebas in pectore. ¶Artes: dolos. ¶Eunt qua iubentur: idest quatenus illis iubes: & uis eas ire: quod Iuue. attribuit mulieribus fraudem parantibus: sic dicens: uberibus semper lachrymis: semperq; paratis instatiõe sua: atq; ipsis spectãtibus illã: quo iubeat manare modo. ¶Diis quoq; per quos iurasti mihi. ¶Tot pignora. ¶Quid nobis. s. opus erant. ¶Capi: decipi. Inde ex his supradictis. ¶Nec moueor: nec irascor: aut pœnitet me. ¶Loco: hospitio urbis: & domus meæ. ¶Summa finis. ¶Meriti: beneficii. i. non debui facere maius benefitium: q̃ recipere te portu & hospitio: sed plus feci: & ideo subiungit. ¶Turpiter hospitium: sensus est pœnitet me post datum tibi hospitium: addidisse etiam lecti mei societatem & tecum me copulatam fuisse: & concubuisse: qd q̃ honestissimis uerbis potest exprimi: dicens. ¶Et conseruisse: idest coniunxisse latus lateri. ¶Cumulasse hospitium: idest addidisse hospitio lectum connubialem. ¶Quæ fuit optat se fuisse mortuam una nocte antequam cum Demophoonte coniuncta foret, quia sine infamia mortua esset. ¶Mallem: optarem potius uellem. ¶Suprema: ultima. ¶Speraui melius idest bene. ¶Quia me meruisse putaui: me legendum est nõ autem te: ut & sensus exigit: & codex meus uetustissimus habet. ¶Quæcunq;: sententiæ est exornatio: & est sensus: æquum est eum bene sperare: qui de aliquo bene meruit. ¶Fallere etiam sententia est. ¶Operosa: magna: aut difficilis: ab opera: idest a labore dicitur: interdum ab opere: ut Ouidius primo Meta. & mundi moles operosa laboret: idest magni operis. ¶Simplicitas: facilis credulitas mea. ¶Fuit digna fauore: meruit potius laudem: q̃ fraudem: aut reprehensionem. ¶Et amans & fœmina duo posuit, quæ facile decipi solent: amans scilicet ego, nam ut ipse Ouidius inquit. Credula res amor est: & fœmina quæ etiam facile credit: unde & poeta: una dolo diuum si fœmina uicta duorum est. ¶Ista sit summa tuæ laudis: idest si hoc tibi laudi ducis: utinam nihil aliud unquam facias: quod sit laude dignum. ¶Inter & ægidas: subaudi: diu faciãt. ¶Vt statuaris. idest colloceris. ¶In media urbe: athenarum. ¶Inter ægidas, idest inter maiores tuos: qui ab ægeo fuerunt. Nam statuæ clarorum in publico proponebantur: cũ titulis rerum gestarum ut infra ostendet. ¶Pater tuus. Theseus. ¶Magnificus: splendidus. ¶Suis titulis, rerum clararũ quas gessit, ex quibus aliquot numerat.

PARH. (Scyron de quo supra.)

ASCEN. ¶Quid iam tot pignora nobis, idest ad quid tot ad me decipiendum opus erat argumentis, ergo potius satis capi qualibet parte inde, idest illorum pignorum. Nec moueor, ꝙ te tenui, quia dixit. At laceras etiam puppes furiosa refeci, ne beneficiũ exprobrare uideatur, dicit sibi id solũ dolere, ꝙ amisso pudore illi obsecuta sit ad nuptias, quas modo cõtemnit. ¶Fallere credentem unde est illud Aeneidos quarto. a Iunone per ironiam dictum. Egregiam uero laudem. & spolia ampla refertis. Tuq; puer tuus, magnum & memorabile numen: Vna dolo diuum sit fœmina uicta duorũ. Summa tuæ laudis, idest ultra quam nunquam merearis maiora. cum tamẽ dicat Aeneas Aeneidos secundo. Et si nullum memorabile nomen fœmineam pœna est, nec habet uictoria laudem &c. ¶Inter Aegidas. i. Aegei filios & nepotes stet pater. s. Theseus Herculis socius, qui interemit Scironem & Procrustem & Scinim latronem, aut Scinona, nam uerius Scinũ dicitur: & Minotaurum monstrum biforme, ut docet Virgilius in sexto. Item Creontem Thebarum regem & cẽtauros, post quæ facinora descendit ad inferos, ut inde Pirithoum abduceret. Vnde dicit. Et pulsata nigri regia cæca dei. i. ditis seu Plutonis, nõ autem legendum est regia cæca ditis: quia dis ditis siue adiectiuum, siue substantiuum penultimam genitiui producit.

¶Cum

¶Cum fuerit lectus scyron:auget thesei gesta:ut tãto magis insimuleť demophoon,q ab illius uirtute degenerarit.Scyron filius fuit canethi & Heniochespythei locũ in megara habitauit:quẽ dixerunt petras.Scyronides uiatores spoliatus pcipites agebat:alii tradunt hospitibus ieiunare coactis,panẽ pedibus offerre consueuisse,apprehendẽtes calcibus in mare de prçcipitio deturbare.Megarẽses scribũt uirum bonũ fuisse:& eius filiã Endeidẽ,Eaco Iouis filio nupsisse:& ex his natos esse Peleũ & Telamonẽ:ut Plutar.author est.Scyronẽ Theseus peremit:cũ athenas iret.¶Procrustes corydalũ acticæ locũ habitabat uiatores lectũ cõscendere cogebat.Lõgiores amputabat:distrahebat breuiores donec cũ lecto æquarentur, quẽ Theseus trucidauit:ut Diodorus authoŕ est.¶Scynis:latro sæuissimus in isthmo corinthiaco alligatos arborib⁹ hoies discerpebat in frusta.Plu.scribit in uarias formas se uertere cõsueuisse.¶Forma mixtaq; uiri.& tau.Minotaurũ circũscribit, quẽ labyrintho clausum sustulit Theseus falsi scribũt taurum Minois ducẽ bello nauali a Theseo supatũ.philochorus Athletã fuisse tradit,& a Theseo in certamine supatũ.¶Thebæ domitæ thebas cadmus phœnix cõdidit in bœotia.Creõtẽ thebaꝝ regẽ theseus interemit,qm̃ argiuis sepulcurã negasset,ut scri.Papi.Bimẽbres:cẽtauros,cẽtauri.¶Iunonis & ixionis filii in nuptiis pirithoi q̃ gestæ sunt in mõte pelio Hippodamiã Atracis filiã,pirithoi uxorẽ rape uoluerũt,orta pugna,alii trucidati:alii in fugã acti sunt.Rẽ gesserũt Theseus,Nestor peleus:& alii heroes.¶Pulsata regia ditis.Theseus ad inferos,ut pserpinã rapet descẽdit pirithoi amici gratia.Cerberus perithoũ assumpsit.Theseũ Hercules liberauit.Philochorus tradit Adoneũ Melossoꝝ regem ex pserpina habuisse filiã erinnym & canẽ cerberũ noie ppo suisseq; certamen ut qui cerberũ superasset filiã uxorẽ duceret,& cũ aiaduertisset:Theseum perithoũq; non ut pcos accessisse:sed ut puellã raperent:utrũq; cepisse perithoum cerbero deuorãdum obiecisse,theseũq; in custodiam adactum in gratiã Herculis liberasse ¶Dis,est diuitiarũ & inferorum deus:ut Straboni placet.

Cum fuerit scyron lectus:toruusq; procrustes,
Et scynis & tauri mixtaq; forma uiri.
Et domitæ bello thebæ fusiq; bimembres,
Et pulsata nigri regia cæca ditis.

ANTO. Scyron q
Procrustes qui & ubi habitauerit.
Scynis qui fuerit & q̃ icoluerint regionem
Minotaurus qui.
Thebarũ conditor
Cẽtauroꝝ interitus.
Proserpiæ fabula
Dis q fuerit.

¶Cum fuerit:corrigendus est hic textus,non enim legendum est Chiron:sed scyron & procrustes.Scyron autẽ latro fuit, quẽ uiatores spoliantẽ uersus Megaram Theseus interfecit,& saxo præcipitauit,quod adhuc ut historici perhibent:Scyroniũ dicitur Oui.in met.Scopulo nomen scyronis inhæret.Quidam autem ferunt hospitibus per iniuriam cibum porrigere solitum:ieiunare coegisse,deinde calce percussos in mare p̃cipitasse,quo genere mortis eum Theseus affecit.¶Toruus crudelis.¶Procrustes,dicitur a procruo uerbo græco.i.impello.Is Polyphæmonis cuiusdam filius:hoc genere suppliciii hospites afficiebat,eoꝝ corpora lecto imponebat,quæ si erant lõgiora lecto mutilabat:si breuiora ui trahebat:& extendebat in parem longitudinẽ lecti,hunc Theseus domuit.Et Scynis,ita legendũ est,is crudelissim s hospitum corpora curuatis arboribus alligabat:deinde arbores in altum dimittebat,ita q; corpora lacerabantur,quẽ Theseus ẽt interfecit. de quo Ouidi.in Ibin.Quinq; trabes pressas ab humo mittebat in auras:æquoris aspicias huius & huius aquas,& de hoc puto Ouidiũ sensisse met.lib.vii.Cũ dixit,occidit ille senex magnis male uiribus usus,Qui pot rat curuare trabes,& agebat ab alto,Ad terram late sparsuras corpora pinus:item Claudianus supradictos inter crudelissimos numerat:libro primo in Ruffinum.Quid tale imanes unquam gessisse feruntur:uel Scynis Isthmiaca pinu:uel rupe profunda scyron:uel phalaris tauro uel carcere Sylla.¶Et tauri mixtaq; forma uiri.i.minotaurus:quẽ poetæ fabulantur fuisse semihoiem,& semibouem:ferunt enim ut scribit Diodorus Minoem Cretẽsium regem de more solitum neptuno sacrificare taurum speciosissimũ:cũ ei taurus esset pstantior:sacrifi asse deteriorẽ.Qua ex re neptunus Minoi iratus eius Tauri,quẽ ille sacrificare noluerat:Pasiphaæ eius filiæ turpẽ amorẽ iniecit,cui añ dędali signũ pulcherrimæ uaccę,quã taurus amabat:factũ est:cui pasiphaæ supposita cũ tauro cõcubuit ex quo fabulis decantatũ Minotaurũ genuisse fertur duplici:ut dictũ est,natura,q; usq; ad humeros taurus,cætera hõ fuit,ad hoc monstrũ nutriẽdũ aiunt dædalũ labyrinthũ fabricasse,difficiles habentem egressus:& inscíis penitus irremeabiles,in quo incluso minotauro.vii.atheniẽsium pueri.totidẽq; puellæ singulis ãnis:ex decreto minois,q atheniẽses obsidione:qua eos circũdabat,ea lege liberauerãt mittebant.Missus igiť Theseus:cũ ariadne filia minois,eius amore deperiret,accepto ab ea filo,quo posset e labyrintho egredi:minotaurũ interfecit,reliqua de ariadne dicentur loco suo.¶Et domitæ bello thebæ:longa esset historiæ narratio,si ab laio patre oedipi exordiremur,satis igitur sit breuiter dicere:quæ ad hunc locũ pertinent.cũ Eteocles & polynices filii oedipi de regno inter se dessidẽtes mutuis uulneribus cõcidissent:& præterea multi duces,aliiq; plurimi mortales:q ad bellũ thebanũ uenerant:occubuissent thebaniq; sepeliẽdi facultatẽ denegarent,adrastus qui solus ex ducibus supfuerat,illis insepultis relictis rediit argos.Cum nullus auderet hos tumulis condere soli atheniẽses,q aliis uirtute præstabãt oẽs sepeliuere.Theseus aũt præcipue adrasti prçcibus hoc fecisse ferť,postea cũ filii eorũ q in bello interierãt parentũ mortẽ ulturi ex oraculo Alcmeonem amphiarai filium ducẽ elegissent contra thebanos bella mouerunt.Eo.n.duce expugnatio urbis ab oraculo promittebatur,Acerrima igiť cõmissa pugna thebani attritis uiribus multisq; amissis ciuibus uicti sunt thebæ captæ hac dirutę sunt.hoc in bello uirtus thesei maxime emicuit.unde ei tota hic ascribiť uictoria,cum tñ alii non sic scribant,& multi herculi attribuant.¶Fusiq; bimẽbres,centauros dicit.ex Ixione & nube a Iunone quã ille de cõcubitu interpellauerat obiecta:genitos parte anteriore hoies,posteriore equos pirithous hippodamiã despõdisset:& centauros & theseũ sibi cõiunctissimũ ad nuptias uocasset & illi uino ebrii,tum hippodamiæ:tum cæteris fœmininis,quæ nuptiis aderant uim sofferre tentarent:hac iniuria:tum theseus tum laphitæ qbus perithous imperabat,cõmoti,multos ex centauris peremerũt,reliquos ciuitate eiecerũt,elegit igiť poeta uerbũ utriq; rei aptum,Nã fusos:& cæsos intelligimus & fugatus.nõ ignoramus tñ hanc historiã uarie scribi:& quosdã sentire Herculẽ huic pugnæ:interfuisse.Sed quæ diximus & huic loco cõueniunt:& a Diodo.referunť.¶Et pulsata nigri:ex historia locus fabulæ factus est.Scribitur.n.a grçcis in uita thesei.adoneũ molossorũ regẽ uxorẽ pserpinã noie habuisse,filiã uero erinnym,canẽ cerberũ:iussisseq; ut q eius filiã optaret uxorẽ cũ cerbero pugnaret:qđ si illũ superasset: eã assumeret uxorẽ:multi ad hanc,ut pci conuenerãt:uerũ cũ rex animaduertisset theseũ & perithoũ nõ ut procos uenisse:sed ut eã furto auferrent eos cõprehendi iussit,& perithoo a cane intercepto.Theseũ in carcere seruandum tradidit: hoc habet historia.Dio.tamen magis fabulam secutus refert Perithoum cupiens proserpinã uxorẽ habere,rẽ cum theseo cõicasse.uerũ cũ pp rei impietatẽ,pposito theseus eũ auertere conaret:ubi illũ pseuerantẽ:& se ab illo in iusiurandum ad pserpine uim & raptũ adigi uideret se sociũ & adiutorẽ pbuit.cũq; ad inferos,ut eã raperent ambo descẽdissent.uterq; ibi captus.Sed postmodum in gratiã Herculis liberatus est theseus:perithous apud inferos detẽtus:luit sempiternas suæ impietatis pœnas.qdã scriptores utrũq; tradũt ab inferis rediisse,hanc igiť fabulam nũc tãgit.¶Et regia cęca.i.aula obscura. ¶Nigri dei.i.Plutonis.Pulsata.i.uim quãdã intrata & occupata a theseo.Notandũ est:qđ ubi legiť ditis:legẽdum est dei. Nam ditis primã naturaliter habet longã:& sic non staret hic uersus,quod autem sit longa ex multis exemplis hoc Virgilius in sexto æneí.fit satis.Noctes atq; dies patet atri ianua ditis,nusquam autem legitur prima breui.

HVBER. Procrustes de quo supra.
Scynis de quo supra
Minotaurus de quo supra.
Bellũ thebanum
Cẽtauri de qb⁹ supra.
Proserpia de q̃ supra
Dis habet primã longam.

ANTO.

¶ IMAGO tua.statuta tibi erecta. ¶ Signetur:hoc titulo,hunc titulū in uertice contineat. ¶ Hic est:Demophoon q amātem & hospitem puellam decepit. ¶ Cressa relicta:Ariadna cretensis Minois filia. ¶ Relicta:in naxo insula.dormiens siue p dolos:siue qđ ita Bachus in somniis monuerit:ut Dio.maluit. ¶ In tu.in.ut imitareris obseruasti. ¶ Excusat.patris exēplo te purgare potes. ¶ Agis hæ.suscepisti pfidiæ hæreditatē,nō uirtutis. ¶ Illa:ariadna licet destituta sit a these o:tū fruitur marito meliore:hoc est Bacho. ¶ Capistratis tygribus:uehiť curru Bachi:quē tygres trahunt. ¶ Nec inuideo,si tu redieris. ¶ At despecti Thraces,quos tua causa contēpsi:cōmiseratio est a cōparatiōe:confert.n.incōmoda cōmodis. ¶ Atq; aliqs ait:irrisionē Thracū ponit. ¶ Doctas athenas:omniū bonarum artium inuentrices:ut scri.Cice. ¶ Thracem armi.bellicosam Thraciam:Thracem græce pronnnciauit:latine Thraciam dicimus. ¶ Exitus acta probat.per Ironiam Thracū uerba repetit:qui Phyllidis consilia a fine dānabant. ¶ Careat successibus,purgat se a fortuna. ¶ Successib⁹ fœlicitate. ¶ Ab euētu:a casu nō a fine. ¶ Notanda iudicanda,& probanda.

Thrace

Hoc tua post illos titulo signetur imago,
  Hic est cuius amans hospita capta dolo est.
De tanta rerum turba factisq; parentis:
  Sedet in ingenio cressa relicto tuo.
Quod solum excusat:solum miraris in illo,
  Hæredem patriæ perfide fraudis agis.
Illa nec inuideo fruitur meliore marito:
  Inq; capistris tygribus alta sedet.
At mea despecti fugiunt connubia thraces,
  Quod feror externum præposuisse meis.
Atq; aliquis iam nunc doctas eat inquit athenas:
  Armiferam thracem,qui regat,alter erit:
Exitus acta probat,careat successibus opto:
  Quisquis ab euentu facta notanda putat:

HVBER.

¶ TVA imago,tua statua. ¶ Hoc ti.hac inscriptiōe. ¶ Post ill.i.titulos pr̄is tui quos supra diximus. ¶ Hinc est.ecce titulus quē uult Demophoonti inscribi q ad ifamiā ptinet,qđ & amātem & hospitā decepit:ordo est:hic est.s.ille Demophoon,Cuius do.am.hospi.s.phyllis:& duo posuit q̄ eius dolū & crimen aggrauāt,ut dictū est supra. ¶ Capta,decepta. ¶ De tā.sensus est:det factis tui pr̄is,remāsit tibi tm̄modo memoria fraudis:qua ille usus in ariadnē:nō aūt alicuius ex supradictis probitatibus parētis. ¶ Patris tui:thesei. ¶ Sedit,stetit. ¶ In inge.tuo.i.in animo tuo. ¶ Cressa.i.ariadne cretēsis.Cressa aūt nō a masculino cressus uenit:sed a cres,cuius gtūs est cretis. ¶ Relicta:deserta a pr̄e tuo.Vt plenius diceť in ep̄la ariadnes ad Theseū. ¶ Miraris:imitaris.Luc.Miratorēq; Catonis.i.imitatorē.Virg.Primis & te miret ab annis.Nā pclara igenia q̄ miranť ea facile imitanť.Vn̄ aňcedēs p consequēti poniť.i.mirari.p imitari. ¶ Heredē agis.i.es hr̄s.Ornatus est.n.dicēdi modus hic agit legatū.i.legatus est:hic agit hæredē.gratū est hæres. ¶ Fraudis patrie.i.paterne:nō aūt uirtutis. ¶ Illa nec iuideo:cōparat fortunā suam cū fortuna Ariadnes & illi ex fraude bene successisse:sibi uero pessime ostendit. ¶ Illa,Ariadne. ¶ Fruit,gaudet. ¶ Meliore,q̄ patre tuo:quia ille erat mortalis Bachus uero deus. ¶ Nec inuideo,nec doleo. ¶ Sedet alta.i.cælsa,& læta. ¶ In tygribus capistratis.i.frænatis,hoc est incurru Bachi:quem a tygribus trahi dicunt.Virgi.lib.vi.æneí.Nec q Pampineis uictor iuga flectit habænis Liber agens cælso nisæ de uertice tygres.Hanc soiam,qđ meliorē adepta sit maritum.Ipse lib.iii.Fasto.ostendit.Iam bene periuro mutarat coniuge Bachum.Quæ dedit ingrato fila regenda uiro.Sorte thori gaudens:quid flebā rustica dixit.Vtiliter nobis pditus ille fuit. ¶ At coniunctio aduersatiua hoc loco.q.d.non ita mihi euenit sicut Ariadnæ. ¶ Despecti,cōtempti a me,& ut inquit Dido.Quos ego sum totiens iam dedignata maritos. ¶ Quod.i.quia. ¶ Feror:dicor. ¶ Præposuisse.i.connubio. ¶ Externum.i.Peregrinum & ignotum. ¶ Meis.i.thracibus:hæc enim solet esse causa acerbissimi doloris & indignationis his,qui spernuntur unde & hyarbas apud Virgilium maxime hoc q̄ritur de Didone:quod sibi Aeneam extremum proposuerit,Fœmina quæ nostris errans in finibus exul.Cuiq; loci leges dedimus connubia nostra.Reppulit:ac dominum æneam in regna recepit. ¶ Atq; aliquis deridens me. ¶ Inquit ea.s.Phyllis.athenis.q.d.quas plus amauit:q̄ thraciam cum maluit maritum Atheniensem:q̄ thracem. ¶ Doctas:quoniam illic omnium liberaliū artiū florebant studia:unde & pallas dicitur ei urbi nomen:dedisse. ¶ Alter:idest alius pter ipsam Phyllida. ¶ Thracem:accusatiuus est a nominatiuo Thrace:nam regio ipsa dicitur Thrace:& latine Thraca Horatius Thraca ne uos,ebrusq; niuali compede uinctus.Item dicitur Thracia. ¶ Armiferam:bellicosam. ¶ Exitus acta pbat:sensus est:a fine demonstrantur hominum facta,& est sententia exornatio. ¶ Careat successibus:& cætera.Sensus est male illi eueniat:qui non a fine rerum:sed ab euentu facta hoīum denominat:& notat:multa enim solent euenire ante finē:quæ uidentur esse mala,quæ postea ex fine cognoscuntur esse bona:ut exempli gratia:aliqua puella mediocris conditionis nupsit amatori diuiti clam,& nescientibus parentibus suis reprehenditur hoc factum ab his:qui hoc sciūt:ac si ducatur uxor ab eo,omnes dicunt eam sapienter egisse,ita hic est intelligendum,sunt autem uerba Phyllidis dicentis,finis ostendit qualia sint facta.quasi dicat potes adhuc prouidere ne uideat male fecisse:cum te recepi in hospitio & coniugio, ideo male illis eueniat,qui ante finem iudicant de his quæ feci per ea,quæ euenerunt:quia nondū redimisti,nā adhuc redire potes. ¶ Opto:Deum precor ut ille. ¶ Careat successibus:idest prosperitatibus. ¶ Notanda,iudicanda. ¶ Ab euentu idest a casu:non a fine:qui potest uenire mihi melior uel certe a fine,quem ego respexi,& propter quem feci.nam finis mei facti fuit,pdesse mihi & meis accipiendo te maritum,ergo ab hoc fine intentionis meæ,& non ab eo quod euenit iudicandum est id quod feci.nam finis meæ intentionis fuit bonus,licet euētus fuerit malus,& hic sensus uidetur esse melior & uerior,q̄ superior:licet uterq; possit accommodari. ¶ At si,sensus est reprehendor:dicor male egisse,sed si ad nos reuersus fueris,omnes dicent me prudenter egisse:& ita exitus probabit acta mea non fuisse mala.

Cressa unū formetur

Agis hæc edem.

At q̄ cōiunctio sit.

Trace & thraca.

PARH.

¶ Excusat agnoscit male factū excusamus.n.peccata.Theseus aūt deprecabať hanc culpa q̧ in somniis esset a libero monitus ut eam relinqueret. ¶ Ab euentu,a casu nō a uoluntate & proposito.M.Tullius Epist.primo.Sed hæc sententia sic etiam illi & nobis placebat,ut ex euētu homines de tuo consilio existimaturos uideremus,si cecidisset ut uolumus & optamus omnes te & sapienter & fortiter sin aliquid esset offensum eosdem illos & cupide & temere fecisse dicturos.

ASCEN.

¶ Sedet in ingenio,idest Placuit:ut septimo Aeneidos.Et sedet hoc animo.Puella cressa.i.cretensis Ariadne.s.Minois filia a Theseo patre decepta.in quo solo facto eum imitaris:historiæ ac fabulæ iam recitatæ sunt. ¶ At mea despecti. Docet q̧ & Dido apud Virgilium se suis inuisam esse,quia externum prætulit eis:Atq; aliquis.Ordo est, atq; aliquis.s. Tracum inquit,eat.s.Phyllis contēptrix suoꝝ Athenas doctas:ut sequatur Mœchum: quia alter erit qui regat Thracem.i.Thraciam:a nominatiuo Thrace:& ita per n scribitur, armiferam.i. bellicosam & patriam Martis geticis qui præsidet aruis,sunt enim uicini:Exitus acta probat,& sup.aliquis(inquit)exitus probat acta.i.euentus rerum docet qualiter inceptæ sint,quasi prudenter,incœpta non possint malum habere exitum.Ad quod respondet Phillis careat successibus opto quisquis ab euentu facta notanda putat:quia sæpe prudentissime cœpta infœlicem sortiuntur exitū,Vnde qui dānabant quia Demophoon non redibat,laudarent si rediret, Quapropter addit.

¶ At si,

ANTO.

¶ AT si nostra tuo: confirmat purgationē a successu: si det qualis speraē exitus: si inqt redeas. ¶ Dicar. cōsuluisse: pbabūt nostra cōsilia. ¶ Sed neq̧ consului: fateē simplicitatē reiiciens in aduersariū culpā: mea cōsilia nō sunt pbanda: qm̄ nō redibis. ¶ Lauabis mēbra uetusti moris est: ut peregre uenientes: cū primū lares attingunt se lauent. ¶ Bistonia Bistonius lacus in Tharacia est. ¶ Illa meis oculis: amplificatione utiē cū demonstratione sui officii & Demophoontis pfidia. ¶ Species: imago tui i discedētis uersaē añ oculos meos. ¶ Cū pmeret portus: cū nondū hora soluisses. ¶ Ausus es amplecti: simulatas blandicias arguit. ¶ Expectē: acclamatio est cū geminatione uerbi ad cōmouendā cōmiserationē non inqt mihi expectandū est:

Bistonius lacus

At si nostra tuo spumescant equora remo
Iam mihi iam, dicar, consuluisse meis.
Sed neq̧ consului nec te mea regia tangit:
Fessaq̧ bistonia membra lauabis aqua
Illa meis oculis species abeuntis inhæret,
cum premeret portus classis itura meos:
Ausus es, amplecti, colloq̧ infusus amantis:
Oscula per longas iungere pressa moras
Cūq̧ tuis lachrymis lachrymas cōfundere nostras:
Quodq̧ foret uelis aura secunda queri.
Et mihi discedens suprema dicere uoce:
Phylli fac expectes demophoonta tuum.
Expectem! qui me nunquam uisurus abisti!
Expectem pelago uela negata meo!
Et tamen expto, redeas modo serus amanti:
Vt tua sit solo tempore lapsa fides,
Quid precor infœlix! iam te tenet altera coniunx
Forsitan & nobis qui male fauit amor
Vtq̧ tibi excidimus nullam puto phyllida nosti:
Hei mihi si quæ sim phyllis, & unde rogas.
Quæ tibi demophoon longis erroribus acto:
Threicios portus, hospitiumq̧ dedi.
Cuius opes auxere meæ, cui diues egenti,
Munera multa dedi multa datura fui,
Quæ tibi subieci latissima regna lycurgi:
Nomine fœmineo uix satis apta regi.

qm̄ iuisti nō reditur?. ¶ Solo tē. nō facto. ¶ Lapsa: fluxa ut uana. ¶ Quid pcor: seipsam corripit qḋ uana & diis nō exaudienda pcetur. ¶ Altera cōiunx: uī a ludere: ad laodicē uirginē: quā Plutar. tradit clam cognitam & Demophoontē Mithium filiū genuisse: alii Calliopē fuisse scribūt. ¶ Alter amor: alterius puellæ beneuolentia. ¶ Tibi excidi. ex tuo aio deletæ sumus: postq̄ ueni tibi in obliuionē. ¶ Hei mi. dolendū est profecto mihi destitutæ. ¶ Si rogas: tanq̄ me nunquā cognouisses. ¶ Quæ tibi: cōmemorat sua officia in Demophoontē. qḋ cōmēta est ex cā: q̄ eam ut ostēderet qualis fuerit impellere uidebaē. ¶ Acto: ad nr̄as oras impulso post longa exilia. ¶ Opes: exiguas facultatū reliquias. ¶ Lycurgi prīs mei: hic. n. Lycurgus est qui cum Bachi munera cōtēpsisset: crura sibi falce amputauit: quē alii Dyātis: alii Boreæ filium dicunt. ¶ Nomine fœmineo: quæ sua amplitudine non poterant puellæ simplicitate gubernari.

Lycurgus qui.

HVBER.

¶ AT si nostra tuo spu. ęquora re. piphrasis est. i. circūlocutio hęc. n. uoluit dicere si ad nos nauigaueris: nā nauigando & mouendo remos æquora spumā mouēt. Virg. Et spumas salis ære ruebāt. ¶ Iā. i. tādē. ¶ Cōsuluisse: sapiēter puidisse mihi accipiēdo te maritū. ¶ Meis, accipiēdo te qui eos regeres. ¶ Sed neq̧ consului: ut magis eū moueat, ostēdit se desperare eius reditū: neq̧ cōsului: qa nō reuerteris. ¶ Mea regia: quā tibi tradiderā. ¶ Tāgit, mouet. ¶ Fessa bistonia: subaudiēda est negatio: neq̧ lauabis mēbra &c. i. nō uenies in thraciā: neq̧ lauabis aliqn̄ mēbra tua fatigata aqua Threicia. Nā Bistonium Thracię stagnū est. ¶ Illa meis oculis: magnā uim habet recordatio pteritæ cōsuetudinis: & beneuolētiæ, iō Phyllis nunc reducit in memoriā Demophoōti eius discessum: in quo ōndit eum sibi significasse amorē: ut ea cōmemoratione eū moueat. ¶ Illa species: illa figura. ¶ Abeūtis. i. tui a me discedētis. ¶ Inhęret: ifixa ē. ¶ Oculis me. hoc ē uideor nūc hr̄e añ oculos qūo a me discessisti. ¶ Cū classis itura. i. abitura. ¶ Premeret meos portus. i. eēt in portu meo. ¶ Ausus es, cōmemorat blādicias qbus demophoō erga eā usus est, ausus es q. d. cū discederes nō reuersurus ausus es, tn̄ me amplecti. ¶ Infusus: impositus: circundatus. ¶ Collo amā. i. mei phyllidis. ¶ Oscula psta: psse infixa: q̄lia solēt esse oscula amātiū: q nō mō pssis labiis in faciē danē uerūetiā plerūq̧ ex nimio affectu dētibus & morsu inferunē: amatoria oscula dētibus impssa significat. Oui. in. i. amorū. Alterius uideat toto uestigia lecto. Factaq̧ lasciuis liuida colla notis, & Hora in. i. carminū. Siue puer furēs impssit memorē dēte labris notā. ¶ Cūq̧ tuis: subaudi & ausus es. ¶ Cōfundere. i. cōmiscere. ¶ Quodq̧ foret. i. ausus es q̄ri: qḋ hēres uētū f̄m, & tibi fauētē, qa potius uoluisses hr̄e aduersum ut ēt tibi iusta cā remanēdi. ¶ Et mi. ordo est, & tu discendēs ausus es dicere. ¶ Suprema uoce. i. ultimis uerbis tuis, qa postea nō dixisti aliud uerbū. ¶ Phylli face ex hæc sunt illa ultima uerba qbus Demophoon usus est ad Phyllida. ¶ Expectē. nūc sunt uerba Phyllidis. q. d. ita dixisti mihi: ut te expectē, sed qd expectē te, q abiisti nūq̄ uisurus me. i. nunq̄ reuersurus amplius: ut me uideas. ¶ Negata. i. a te. i. q̄ uela tua nunq̄ uis amplius redire in meū mare, & tn̄ artificiū est in summa cā diffidētiæ: tn̄ nō ōndere diffidētiā: dicit igiē, qḋ licet iā non debeat eū expectare, tn̄ expectat. ¶ Mōō tn̄mō. q. d. ēt serus. i. tardus, qa ut est in puerbio, melius est sero q̄ nunq̄. ¶ Vt tua. i. ut uidearis defecisse in fide p aliqḋ tp̄s, & nō p oē, ut tua fides, q̄ mihi dedisti de reditu tuo. ¶ Sit lapsa. i. defecerit. ¶ Solo tē. & non uolūtate tua ēt opere. ¶ Quid p. infœ. diximꝰ i. i. epl̄a muliebre eē, de maritis abētibꝰ alienū amorē suspicari &c. qd pcor. q. d. frusta pcor. ¶ Qui male fauit nobis. i. q fuit nobis aduersus. ¶ Vtq̧ tibi, ut. i. postq̄. ¶ Excidimus. i. ex memoria tua elapsæ sumus. ¶ Nullam Phylli. i. nullā similem Phyllidis. ¶ Hei mihi, nō sine gemitu potuit, cōmemorare se & sua erga Demophoōte beneficia. ¶ Hei interiectio dolētis. ¶ Si rogas: si q̄ris & interrogas. ¶ Vnde: ex quo loco, cuius filia. ¶ Quæ tibi: nūc dicit q̄ sit, ordo est. O Demophoon ego sum illa Phyllis, quæ dedi tibi acto. i. agitato. ¶ Erroribus. i. uagationibus p mare. ¶ Regna lycurgi. i. in quibus regnauit lycurgus. Sic ēt Virg. de Thracia. Acri quondam regnata lycurgo. Hic enim fuit rex Thratiæ. alter Lacedæmonius qui suis ciuibus leges saluberrimas tulit. Cuius. s. Demophoontis. ¶ Opes: facultates: diuitias. ¶ Meæ. s. opes. ¶ Auxere: fecerunt maiores. ¶ Cui egenti. s. tibi Demophoonti. Sic Dido obiicit Aeneæ: eiectum in littore egentē. Excepi. ¶ Quæ subiecisti: idest supposui, & in potestatem tuam dedi. ¶ Vix satis apta regi nomine fœmineo, quia hæc regna habent uiros bellicosos: & feroces, qui uix possunt ferre muliebre imperium.

Bistoniū ā quo supra.

Oscula amātū q̄lia

Prouerbiū

Lycurgus lacedæmonius

PARH.

¶ Bistonia bistones thracię gētes a bistōe martis & terpsichores filio: uī ab altero. quē gēuit cirō. ut auctor ē philostepha.

ASCEN.

¶ AT si nr̄a &c. Cōsuluisse. i. cōsulte puid sit, aut pspexisse mihi & meis. Fessaq̧ bistonia. Ordo ē. q. q̧ & nec sup. lauabis mēbra tua fessa, id est fatigata ex lōginq̄ pfectiōe, aqua bistonia. i. bistnoidis lacus thraciæ. Illa meis oculis, cōmemorat dulcia, ut ōndat q̄ sint, q̄ nūc patiē amata. Quodq̧ foret. Ordo est. Et ausus ea q̄ri. i. conq̄ri, q̧ aura foret. i. eēt secūda. i. prospera qa sequens & a puppi flans tuis uelis. i. diebus tibi dolere q̧ tā bono uēto abire cogebaris. Et mihi supple ausus ex discedēs dicere suprema uoce. O Phylli face. i. fac. Nō. n. legendū est fac, qa producit q̄uis sint qui ita legant, & corripi sentiāt: ut ēt alibi expectes Demophoonta tuum. s. amicum aut maritum. serus. i. tardus. Quæ tibi Demophoon, enumerat beneficia ut memorem sui faciat, & amplitudinem regni sui commemorat, ut alliciat. Omnia autem manifesta sunt.

ANTO. Hemus q

¶ QVa pa. regni ſui amplitudinē deſcribit: ꝯplectit̄ inq̄t Rhodopē mōtē, deinde in hemū mōtē aliū diffundit̄ uſq; ad mare ponticū, in qđ hebrus fluuius imergit̄. Hemus: ſiluoſus eſt: & ſex mi. paſ. arduus. ¶ Hebrus odryſiarū ſolū fundit: diſcurrit interpriantes ſu dolōgos thynos corthilos, alioſq; barbaros tāgit: & Cyconas: oēs ſub lycurgi potentatu fuiſſe traduntur. ¶ Exigit: aquas in mare ponticū emittit. ¶ Sacrū dixit hebrum pp Orpheū q ad illū accoluit. Nā Bacchus cū Lycurgo regnū ſuſtuliſſet: aropi dedit Orphei auo paterno. ¶ Libata primū uiolata: cui meę uirginitatis p̄mitias dicaui. ¶ Siniſtris auibus, aduerſis auſpiciis. Veteres nihil in auſpicato faciebant. ¶ Zona: cingulo ꝙ ex lana ouis fiebat: pringi nouā nuptā ſcri. Verius: qđ uir in facto ſoluebat. ¶ Caſta, qm̄ ex eo cingulo nō niſi uirgines p̄cingebāt̄. ¶ Theſiphone, una furiaꝝ q̄ tres ſunt allecto Theſiphōe: & megęra: filię noctis, & acherōtis. ¶ Pronuba: loco iunonis noſtris in nuptiis p̄fuit. ¶ Vlulauit, nō cecinit: ſed feralē uocem hymenęi loco ꝓtulit, ¶ Deuia auis. Stryx bubo q in tranſuerſum uolās aufert: & iō deuiam bubonē, ut Pli. ſcri. maxime abhominant̄ in auſpiciis ꝓci. ¶ Cecinit mœſtū carmē. Nō lætum epitalamiū, ſed carmē exitiale adſpicatus eſt. ¶ Torq̄ta, cuius torques eſt ex ſerpentibus. ¶ Lumina mota, addita i nfas nuptias, ſcrip. Plu. Quinq; faces nuptis adhibere ꝯſueuiſſe quas geſtarēt pueri primi & matrimi, ut Verrius tradit. ¶ Face ſep. nō in facibus ignis eſt adhibitus, ſed furialibus: ſepulchrales dr̄ faces, q̄ accēdūt in funere, aut manū ſacris, uū & aras ſepulchrales dicimus, ſunt faces nuptiaꝝ, aut deoꝝ ſuperꝝ: funalia uero mortuoꝝ & deoꝝ maniū. ¶ Mœſta tn̄, cōcludit per cōmiſerationē: oñdit. n. in q̄bus uerſet̄ incōmodis, ſi ſuo uoto deſtituat̄, ſubiicit quoq; ſeipſam: & ſalutē ſuam in Demophoontis poteſtatē, a quo materiā captare enitit̄, licet oīa ſint aduerſa, ſpero tn̄ te rediturum, peto enim littora, ut ſi reddeas obſeruem. ¶ Laxatur: areſcit. ¶ Die ſolis ardore. ¶ Frigida: nocturna, alludit ad lunam. ¶ Proſpicio. obſeruo. ¶ Agat maria impellat & ſpiret.

Quo cinculo noua nupta p̄cingebat Furie quot ſint.

Quot faces nuptiis adhibericō ſueuerant. Faces quæ ſint & quę funalia.

Qua patet umbroſū rhodope glacialis ad hemū,
　Et ſacer amiſſas exigit hebrus aquas.
Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris,
　Caſtaq; fallaci zona recincta manu.
Pronuba teſiphone thalamis ululauit in illis,
　Et cecinit mœſtum deuia carmen auis.
Affuit allecto breuibus torquata colubris,
　Suntq; ſepulchrali lumina mota face.
Mœſta tamen ſcopulos fruticoſaq; littora calco,
　Quaq; patent oculis littora lata meis.
Siue die laxatur humus: ſeu frigida lucent
　Sidera, proſpicio quis freta uentus agat,
Et quæcunq; procul uenientia lintea uidi.

HVBER. Hemi & rhodopes reflexio.

¶ Qua patet, deſcribit ambitū regnorum Thraciæ, quæ ſubiecit: & eſt ordo quę ſubieci tibi regna Lycurgi. ¶ Qua. ſ. parte. ¶ Rhodope patet ad hemum glacialem. ¶ Et hebrus ſacer &c. Rhodope & hemus, ut diximus montes ſunt Thracię. Sed Rhodope magis in orientem porrigitur, deinde in ſeptētrionem reflectitur. Hemus ad Macedoni, eſt, uñ & interdum mons Macedoniæ dr̄. ¶ Qua patet. i. extendere. ¶ Vmbroſum altum, uel arboribus plenū. ¶ Et ſacer: ſignificat oſtium hebri fluuii, ſace: quia oēs fluuii ſacri dicebantur. ¶ Exigit: emittit. ſ. in mare. ¶ Aquas amiſſas. i. celeres, ut diximus in pria epiſtola: non aūt legendū eſt amiſſas: neq; ēt dicendū amiſſas. i. perditas. ¶ Cui mea, non eſt ſubaudiendū, ego phyllis: ſed cui refert illud pronomen ſupradictum. i. tibi. ¶ Cui. ſ. demophoonti pro a quo Demophoonte datiuus pro ablatiuo. ¶ Mea uir. amplificat bñficia, quia plus eſt dediſſe uirginitatē, qua res. ¶ Eſt li. deſumpta. ¶ Auibus ſi. i. infelici homine. nam antiqui omnia auſpicato faciebant: & præcipue matrimonia. Vir. Cui pater intactam dederat primiſq; iugarat. Omnibus. Luca. Contentiq; auſpice Bruto. Iuue. Veniet cum ſignatoribus auſpex. Capiebantur aūt augurium a uolatu auiū, quas appellabant præpetes, uel a uoce & has appellabant oſcines, quod ore canerēt. Vnde & aues ſæpe pro auguriis ponuntur. Hora. mala dulcis aui: inde & auſpices ab aſpiciendis uolucribus. & augures a garritu auium dict' ſunt. ¶ Et mea zo. ſubaudi & aui. i. a quo. ¶ Mea zona eſt recincta. i. diſtincta. ¶ Caſta. i. mei caſtæ, nā adiectiua perſonarum ſæpe attribuntur rebus ſupra. Sed bene conſuluit caſto deus æquus amori. ¶ Manu fal. i. tui fallacis. Erat. n. mos qui ēt hodie in aliquibus locis ſeruatur: ut uir diſcingeret zonam mulieris ſibi nubentis. ¶ Pronuba, loco Iunonis, quæ coniugiis p̄eſſe ſolet, affuerūt furiæ. ¶ Pronuba dr̄, quæ nubentibus præeſt, non aūt ſyllaba quæ in primitiuo naturaliter longa eſt in pronuba ſemper breuiatur ut connubio: interdum ſeruat naturā: ut p connubia noſtra per inceptos hymeneos, interdum per ſiſtolem breuiatur, ut connubio iugam ſtabili. ¶ Teſiphone: una ex furiis dicta a Tiſis quod græce ſignificat ultionem, & phoni qđ ſignificat cædem. ¶ Vlulauit: ululatus. n. attribuitur furiis. Dido ad ęneam inferius. Audieram uoces, nymphas ululaſſe putaui. Eumenides fatis ſigna dedere meis. ¶ Deuia auis. i. bubo cuius quærula uox malum omen ſignificat. Virg. iiii. æneid. Solaq; culminibus ferali carmine bubo. Viſa quæri & longas in fletum ducere uoces. deuiā aūt appellauit, quia a cœtu aliarum uolucrum ſolet fugere. ¶ Mœſtum: triſte: q̄rulum. ¶ Allecto alia ex furiis dicta q̄ſi irrequieta & nunq̄ ceſſans. ¶ Torquata. circundata, & quaſi pro torque cincta. ¶ Colubris uiperis breuibus: iō ſæuioribus: nam breuiores ſerpentes ſunt ſæuiores. ¶ Suntq; ſepulchrali: in nuptiis malum omen habebatur, ſi aut faces, quæ pro mortuis erant accenſæ, deferebātur pro nuptialibus: aut ſi ipſæ faces nuptiales fuiſſent accenſæ ex facibus aut ex flammis alicuius rogi, hanc rem oſtendit ipſe Ouid. lib. vi. meta. in fab. Terei. Eumenides tenuere faces: dicit ergo nunc phyllis. ¶ Lumina. i. ignes mearum thedaꝝ nuptialium. ¶ Sunt mota face ſepulchrali. i. face quæ pro mortuo erat accenſa. ¶ Mœſta tn̄ dicit quod licet omnia ſupradicta ſignificēt infelix coniugium: tamen ſæpe conſcendit locum altum, ex quo proſpiciat in mare: ſi forte uideat nauem Demophoontis. ¶ Mœſta triſtis Calco, premo corpore meo. ¶ Fruticoſa, dumoſa plena fructibus ſæpe: nam nouies iuiſſe dicitur: ut Oui. in. i. de remedio. Et per quod nouies ſæpius iſſet iter: & in eodem libro. Nona terebatur miſeræ uia. ¶ Quaq; patent oculis: licet raro a uerſu pentametro ad ſequentes uerſus incipiat ſententia præcipue apud Oui. tamen interdum ſicut hic uidemus. & ſupradiximus in epiſtola Bri. eſt. n. ordo, & ego propicio quis uentus agat freta. ¶ Qua ideſt qua parte. Littora patent: noſtris oculis: ideſt aſpiciuntur a nobis. ¶ Siue humus laxatur: ideſt aperitur, nam terra die propter temperiem, uel calorem magis laxatur. ¶ Seu frigida ſidera: aut generaliter frigida ſidera omnia dixit propter noctem: quæ frigida dicitur Virgili. in Buco. Frigida uix cœlo noctis diſceſſerat umbra: aut certe lunam intellexit quam frigidam eſſe conſtat. ¶ Et quæcunq;, ideſt quācunq; uideo nauem uenientem ſtatim exiſtimo illam eſſe tuam. ¶ Tua lintea: ideſt uela dicta a lino: quod ex eo fiant. ¶ Procul: longe.

Quō augu ria captarētur.

Pronuba quæ ſit Teſiphōe uñ dicta.

Allecto uñ cognominat.

PARH. ¶ SACER hebrus, quia Iouis. F. ut Home. in hymnis, uel ob Orphei caput ut eſt apud Philoſtratum & Papiniū. Ab aris Hyperburius Orphei nuptias celebrauit. ¶ Vt, o q̄. Vergili, ut uidi ut peril.

ASCEN. ¶ CVI MEA Virginitas & cætera. Docet ſe malo auſpicio nupſiſſe aut deuirginatam eſſe ſpe nubendi, pro quo ſciemus Romanos ætbruſcorum diſciplina imbutos nullas res arduas, non captato prius auſpicio inchoaſſe. Auſpicium autem dicitur ab auium inſpectione in uolatu: augurium autem ab auium garritu. Et quia auſpicato inchoabant tractum eſt ut auſpicium accipiatur pro decenti inchoatione & auſpicor pro inchoare. Auſpex uero is eſt, qui & pronubus dicitur, ſed

generaliter

generaliter quicunq; rebus bene inchoandis præest. ¶ Auibus libata: libari dicunt quæ modice tāgunt & quasi degustant ut libamina sacrorum. ¶ Zona casta: cestus cesti dicit. Pronuba quę præest nubētibus, quæ Iuno esse deberet: quæ Iouis & soror & coniux diuorumq; Regina: nūc aūt fuit Tisiphone furia infernalis ut ex euentu opinat pronuba: quæ ululauit loco cantus, sed medium est uocabulum: quia etiam in rebus lætis reperitur. Lucanus. Lætis ululare triumphis. Hinc quarto Aeneid. de cōnubio Didonis. Summoq; ulularūt uertice nymphæ: quod proprie ad res tamen tristes pertinet. face sepulchrali funesta & non nuptiali. Littora fruticosa in quibus crescunt frutices. Meos deos salutis meæ auctores.

Protinus illa meos auguror esse deos.
In freta procurro, uix me retinentibus undis
Mobile qua primus porrigit æquor aquas.
Quo magis accedunt, minus & minus utilis asto
Linquor & ancillis excipienda cado.
Est sinus adductos modice falcatus in arcus
Vltima prærupta cornua mole rigent.
Hic mihi suppositas immittere corpus in undas
Mens fuit, & quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus proiectam littora portent,
Occurramq; oculis intumulata tuis
Duritia ferrum ut superes adamantaq; teq;,
Non tibi sic pices Phylli sequendus eram.
Sæpe uenenorum sitis est mihi, sæpe cruenta
Traiectam gladio morte perire iuuat.
Collaq; infidis, quæ se nectenda lacertis
Præbuerant, laqueis implicuisse iuuat.
Stat nece matura tenerum pensare pudorem
In necis electu parua futura mora est.
Inscribere meo causa inuidiosa sepulchro,
Aut hoc aut simili carmine notus eris.
Phyllida demophoon leto dedit hospes amantem,
Ille necis causam præbuit, ipsa manum.

ANTO.

¶ AVGVror: suspicor: animo cōiicio. ¶ Meos de. numina maris mihi ꝓpicia: quare in thraciā reducant. ¶ Procurro in f. ad maritimas oras ꝓpero. ¶ Primas a. usq; ad nudū littus. ¶ Accedūt: appropinquant obseruata nauigia. ¶ Minus & minus utilis asto: sensim deficio quia te esse nō noui. ¶ Linquor: uigore destituor. ¶ Excipiēda: ut nec unq̃ sic me ācillæ suscipiāt. ¶ Est sinus: ꝑscribit locū ubi sibi ꝑcipitiū cogitauit ad augēdā cōmiserationē. ¶ Falcatus: curuatus uidet thraciæ Cheronesū sinum ab isthmo circūscribere: in qua ex græcia nauigātes deferunt. ¶ Modice sensim. ¶ In arcus ad istar tēsi arcus. ¶ Vltima cornua extremę ptes. ¶ Rigēt: salebrosæ sunt & altæ. ¶ Mole ꝑrupta uasta rupe. ¶ Hic, ex hac mole. ¶ Mittere ꝑcipitare. ¶ Erit me ꝑcipitabo. ¶ Proiectā in mare ꝑcipitatā. ¶ Tua Atheniensia in pyrrhū portū athenarum. ¶ Intumulata absq; sepulturę honore. ¶ Super. du. sis durior. ¶ Adamāta: q nulla materia uinci pōt nisi hircino sāguine: ut scri. Pli. Et te: q nulla cā moueris q es inexorabilis & oī materia durior. ¶ Sic mortua & undis iactata me seq nō meruisti. ¶ Sitis ue. appetto ueneni. ¶ Traiectā gladio: interdū me gladio traiicere cogito. ¶ Lacer. infidis, quę tu ꝑfidus cōplexus es. ¶ Impli. la. fune cōstringere iter tot lethi gn̄a fluctuās, demū se ex amygdala suspendit exaruit arbor quæ in aduētū Demophoōtis reuiruisse tradit. ¶ Stat: est mihi: ꝓpositū. ¶ Pensare, emēdare & luere. ¶ Pudorē: uiolatā pudicitiā. ¶ Ma. ne. decoro & magnanimo leto. ¶ Parua mo. cōfestim mihi ex tot leti generibus unum deligā. ¶ Causa: auathor. ¶ Inuidiosa nō sine legētiū odio. ¶ Eris no. dabis tuę ꝑfidiæ notitiā. ¶ Carmine epitaphio. ¶ Demophoon hospes: in hoc maxime uituparī Demophoontē existimat, quod uiolato hospitii iure & hospitem & amantem ad mortem coegerit.

Thraciæ cheronesū sinus qui.

HVBER.

¶ Protinus statim. i. existimo qd quasi certo augurio credo. ¶ Esse meos deos: non dicamus. i. te: quem colo tanquā deos sed auguror illa esse meos deos. i. exauditionem deorum: quos ego precata sum: idest statim arbitror me exauditam esse a deis meis. ¶ Procurro: uado procedo: quando uideo uela quæ credo esse tua. ¶ Vix retinētibus me, propter nimium desiderium tui uidendi. ¶ Primas aquas, idest magis propinquas terræ: nam sunt primæ ex terra eūtibus in ipsas. ¶ Quo magis: quanto magis. ¶ Accedunt: scilicet ad me: idest fiunt propinquiores. ¶ Asto: idest sto & sum. ¶ Minus & minus utilis: idest quasi defecta spiritu: & languida. ¶ Linquor: idest deficio & cado in terram propter dolorem: quia ex appropinquatione cognosco non esse nauem tuam. ¶ Excipienda: erigenda ab ancillis: quia per me non possum aut stare: aut surgere: sum enim semimortua. ¶ Est sinus. describit locum unde dicit constituisse se præcipitare, enumerat uaria genera mortis: per quæ dicit se cogitare finire uitam. ¶ Sinus flexus maris. ¶ Falcatus. curuatus tractū a falce, quæ est curua. ¶ In ar. ad. idest in similitudinem arcuum adductorum: idest contractorum: nam adducere significat contrahere. ¶ Vltima cor. i. extrema illius sinus quæ sunt in similitudinem cornuum. ¶ Rigēt sunt aspera. ¶ Prærupta mo. i. ingenti saxo. ¶ Hinc ex illa mole alta. ¶ Fuit mēs: uolūtas & dispositio. Et erit. i. hic ut mittā corpus meū. ¶ Q m̄ pergis. i. perseueras. ¶ Ad tua: optatā ut suū corpus mari submersum deferat ad littus atticū: ut ita mortuū uideat ab ipso Demophoonte. ¶ Portent: non ponit pro portabūt: ut qdā putāt: sed modi est optatiui. i. utinā fluctus portēt. ¶ Me ꝓ. sicut cadauera ꝓiciunt a mari. ¶ Occurrāq; i. & utinā appareā. ¶ Intumulata: insepulta. ¶ Duricia: dicit q̄ quāuis sit durissimus oīum rerū durissimarū, tn̄ nō poterit facere, quin cōmoueat: cū uidebit eā mortuā ad littus suū delatā. ¶ Vt. i. quis. ¶ Ferrū metallum nimię duritiæ. Ouid. primo Me. de duro est ultima ferro. ¶ Adamāta: lapidē tātæ duritiæ: ut nulla re frangi possit nisi sanguine hircino: si in eo diutius fuerit: non tn̄ aliter q̃ calido uel recēti, atq; cum quatuor sunt spēs adamātū: ut Soli. refert: q nascit in Cypro frangi potest. ¶ Teq; modus est dicendi: q uidet eqpollere suplatiuo: ut si dicā Cice. uisus est supare seipsum eloquentia. i. fuit eloquentissimus: utunt hoc genere dicēdi nō solū poetæ: sed interdum ēt oratores. ¶ Dices ui. c. m. ¶ Non e. sequi. ti. pro a te. ¶ Sic. i. morte tua. ¶ Phylli uocatiuus est græcus: quo solo in talibus dictionibus utimur. ¶ Sæpe: aliud genus mortis dicit. ¶ Sitis appetitus. ¶ Sæ. cru. aliud genus. ¶ Iuuat: libet: est mihi impetus. ¶ Me trahi. i. transfossam dr̄ aūt melius traiectā: q̃ trāsiecta: qa trās cū dictionibus incipiētibus ab. i. ab. n. & a. d. corrumpit: ut traiicio trano: traduco. ¶ Mor. cru. sanguinolenta. ¶ Colla: aliud genus mortis. s. suspēdendi se: quod quidē executa est: ordo est. ¶ Iuuat etiā implicuisse pro implicare: idest inuoluere & ligare. ¶ Laq. aliquo nodo funis uel alterius rei: nam zona suspendit: ut ipse ostendit in remedio amorum. Nona terrebatur miseræ uia: uiderit, inquit: & spectat zona mpallida facta suam. ¶ Nectēda. amplectēda. ¶ Lacer. infi. scilicet tuis: uolo igitur ut quemadmodum meum collum peccauit patiendo se circundari tuis brachiis. ita ferat pœnam patiendo laqueum. ¶ Stat idest certum est: placet ut stat casus renouare omnes. ¶ Pensare: compensare & emendare. ¶ Pudorem: castitatem: quam mihi eripuisti. ¶ Nece ma. subita morte. quia non possum recompensare eum nisi per mortem. ¶ In necis: sensus est: in electione tot generum mortis non erit mihi longum tempus: quia cito deliberabo. ¶ Parua mo. breue spatium temporis. ¶ In ele. in electione. ¶ Inscribere: palam scriberis & intitulaberis. ¶ Inuidiosa: idest odiosa: quia omnes detestabuntur factum tuum. ¶ Eris no. erit cognitum factum tuum. ¶ Aut hoc, scilicet quod ego nūc subdo. ¶ Aut si. eiusdem sententiæ. ¶ Carmine notandum quod carmen interdum significat opus totum: ut carmē æneidos interdum significat epigrāma, & quālibet inscriptionē: licet pluribus uersibus constet: ut Virgilius & tumulo supaddite

Adamantū species.

Trās cū q̄bus dictionibus com ponatur.

Carmen q̄ modis capiatur.

carmē & idē haud est ignobile carmē:cū postea subdat multos uersus:& hoc p inscriptiōe & epigrāmate:siue epithaphio suo posuit carmē.¶ Phyllida:ecce carmē:qđ paucis uerbis amplā cōplectit materiā, uidelicet beneficia phyllidis in Demophoōtem:& eius ingratitudinem de his bñficiis & amore phyllidis ex cā Demophoontis:hñt aūt oia uerba hic posita emphasim.i.uehemētiam sigñationes:ordo est.¶ Demophoon hospes:ecce obligatio ex bñficio hospiti.¶ Dedit læto.i.coegit mor. loco remunerationis:hospes aūt hoc loco passiue accipitur pro eo:q exceptus est cū ēt actiue ponat interdū pro eo qui accipit.¶ Phyllida amā.ecce alia obl'o:non solū hospitiū, sed etiā ob amorē & hæc oia sunt ad amplificandū crimen Demophoōtis. ¶ Ille, demophoō. ¶ Cām ne,quia decepit eā & dereligt.¶ Ipsa:phyllis.¶ Præbuit ma. ad necē suam. quia se interficere ab eo coacta est. Fine ipsius Phyllidis diximus in ar. epistolæ.

Hospes qñō passiue & actiue pt capi.

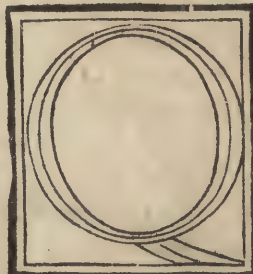

Argumentum.

ANTO.

Vm greci ad Troianā obsidionē maturarent finitimaq; popularent oppida, Achillis utrāq; ciliciā & thebaicā & lirnesiam inuasit. Thebaicam: Tetion: Andromaches dr. Lirnesiā minetes regebat his trucidatis ex thebe Astimonem chrysei filiam expugnatis oppidis abduxit q̄q̄ eustachius ex pedaso hippodamiā abreptam tradit Agamēnon græcoꝝ impator ex ci pda sibi delegit astimonē. Achilli Nestore & idoneo patiēdę pdę authoribus hippodamia sorte obtigit:interea chryses apollinis smynthei sacerdos in tēplo:qđ erat in chryseo:multis oblatis muneribus repetit. Minabūdus senem a se abigit Agamēnon. Apollo sui antistitis cōtumelia patitus nouem diebus ut Home. scribit:& iumēta & hoies sagittis cōfodit:cadebat hac peste quotidie miseranda multitudo:Palladis monitu uocata cōcione Achilles de placanda deorū ira deliberat. Calcas thestoris filius:qui cū Mepso de uaticinio certauit, nisi Astimone patri redderet placari Apollinē nō posse in mediū protulit. Acclamantibus uniuersis Agamēnon p Vlyxem ad patrem puellā remittit. Achilli uero quē reddēde Astimones authorē credebat:apparitoribus Talthybio:& Eurybate missis Hippodamiā abstulit. Achilles idignatus pugna abstinet:quotidie græci superantur:id.n.in grām Thetidis fecerat Iuppiter:ut Achillis uirtus cognosceret:cōsultāte Nestore mittit Agamēnon ad placandū Achillē. Phœnicē aiacem & Vlyxem:& quāuis dona ingentia:& Briseida uiro obtulerint:non tamen recōciliari potuit:donec Patroclū trucidasset Hector:quod conditionem non suscepit hyppodamia hac epistola quætitur:quæ tota est ex Home. Iliado quærimonias non habet acres:sed apparata oratione:quales captiuam decent præmunitas.

BRISEIS ACHILLI.

Vam legis:a rapta Briseide littera uenit,
Vix bene barbarica græca notata manu.

ANTO.

Vam legis a rapta:prima commiseratio est a fortuna. Hippodamia bis rapta est, primū ex Lirneso:ut diximus ab Achille:deinde ab Agamemnone per præcones.¶ Briseide. Hippodamia Brisei filia sacerdotis Chryse frater fuit Briseis.¶ Manu barbarica:cilicis puella:quæ cum sit barbara:græcas litteras non recte nouerit purgat se ne:aut scripto aut sermone inepta uideretur.

HVBER. Argumētū epłę đ quo supra.

Vam legis,regio:quæ Troia est appellata in nouē principatus diuise sub priamo tota fuit tpe belli Troiani: ut author est Str. Cū igitur ilienses nō modo p eos q erāt in urbe:uerūetiā per oēs sibi subditos ppl̄os bellum initio aduersus græcos gererent: Achilles & eius socii urbiū debellatores:loca ilio circūuicina sūt agressi:euertitq; multas inter quas uastata sunt p̄cipue quæ lirnesio erāt opposita:ut Theba urbs:Eetionis p̄ris Andromaches quæ & singulatiter & plr pfertur,& Pedasus quæ Eurypili filii Thelephi regio erat:& Lirnesus quæ subiecta erat Mineti:ex Lirneso accepit Achilles Brisæ filiā,quæ hippodamia noie pprio dicebat:& hāc sibi hr̄e statuit. Chrysę uero Apollinis sacerdotis filiam noie Astinomē,quā poetæ sicut superiorē a noie p̄ris Chryseida appellauerūt. Agamennon habere uoluit:uerū cum p̄cibus sacerdotis Chrysæ:q sępe filiā suā sibi restitui ab Agamēnone frustra petiuerat Apollo pestē maximā in exercitū græcoꝝ imisisset:intelligeretq; Agamēnon ex calcāte uate pestē nō cessaturā:nisi restitueret sacerdoti Apollinis filiā:coactus est cōmunem utilitatē libidini suæ p̄ferre. Restituta igitur Chryseide:misit postea Agamēnon ad Achillē:qui Briseida ab eo ad se duceret:quā quidē Achilles minime recusauit tradere. Sed tāta ira pp Briseida a se abductā incēsus est,ut & Agamēnonē contumeliis corā afficeret,& eū interficere uoluerit,nisi pallas prohibuisset:& deniq; pugnare desisteret:hanc irā Achillis opem græcis negātis cum uideret Agamēnon sibi & suis pniciosam statuit eū placare & restituere Briseida multaq; munera insuper addere:uerū Achilles & Briseida & munera recusabat. Quare Briseis ad eum hanc scribit epłam:in qua cōqueritur de eius nimia ira:& rogat:ut eā ab Agamēnone oblatā recipiat:cum ēt si Agamēnon nō offerret:eā ipse repetere deberet:cōmemoratq; multas causas quibus oñdat Achillem moueri debere:& ut eam recipiat & tandem arma ad pugnandum capiat oratq; eum ut siue sit remansurus in castris,siue discessurus in patriā:eam secū ducat:quæ amisso marito:& f̄ribus:& p̄ria sua euersa nullū aliud habet pfugiū nisi solū Achillē.¶ Lr̄a.i.epistola. Ita.n.licet poetis uti nume. singulari:cū in psa pro epła utamur tm̄ pl̄i numero, Abri.i.ab hippodamia filia Brise.est enim ut supra diximus patrociniū a p̄e.ut ostendit ditis Cretēsis in histo.¶ Troiana.¶ Rapta.i.olim a te ex Lirneso. Vix be.no.g.ma.i.uix litteris græcis scripta.¶ Manu bar.i.mei Briseidis barbareæ.

ASCEN.

Vam legis a rapta:argm̄:qđ Iliados primo cōtinet:expssum est supiori cōmētario:scribit hanc epłam Briseis.i. Brisei filia Hippodamie noie qđ nomē interpretat quasi domitrix equoꝝ. Littera:id est epła:extra carmē lr̄æ dicunt:littera græca notata:id est descripta manu barbarica:qa non græca:sed ex Lirneso est aut pedaso.

¶ Quascunq;

¶QVAscunq; litturas: quicquid in epistola delectum est commiseratio a signis. ¶Lachrymæ: quæ mihi fluunt pęne. ¶Pōdera uocis: elocutionis uidelicet litteras legere nō possis. ¶Si mihi fas est: iure seruitii nulla dabatur querela: nam summa græcis erat in seruos potestas: ut in libro de legibus scribit Plau. seruum qui trucidasset quanti illum emisset multotiens erat honeste orationem præmunit. ¶Non ego te poscenti: prima: querela: nō quod sit tradita sed quod citius q̄ par erat. ¶Non est culpa tua, sed totius exercitus, pro cuius salute data sum. ¶Quamuis hæc quoq; quoniā causa eius id fieri potuit. ¶Nam simul Euribates, ecce facilitatem talthibius & Euribates Agamemnonis minister quibus Achillis per patroclum: ut Home. scribit Hippodamiā tradidit abigendam ipse in littore cum matre questus est. ¶Alter in alterius: iustā facit querelā ex aliorum sententia. ¶Talthibius Euribatesq; tam facilem ad tradendā Hippodamiā Achillem admirabantur. ¶Iactātes lumina: se mutuo respiciētes cū admiratione. ¶Differri potui: tardius tradi, si omnino retineri nō potuissem. ¶Pœnę meo dolori. ¶At lachrymas: pathos ab habitu corporis. ¶Sępe ego decepto: eu ergia utitur nā suas meditationes exponit, ut an̄ data oculos ponere uideat ut Achillis negligentiā ostēdat. ¶Sed data sum Agamēnoni. ¶Quia dāda fui: pro græcorū salute absoluit Achillē necessitate: deinde recurrit in aliud ut culpa in illum reiiciat. ¶Cessas: in amore lentus es. ¶Lenta: q̄ ultionē differt. Mœnetiades pa. mœnetii filius tradidit præconibus Hippodamiā. ¶Nō reperisse parum est in patroclo perfidiam: in Achille ignauiā notat. ¶I nunc: ironia est nolis amātis solertissimi tibi nomen uendicare. ¶Venerūt ad te: amplificatione utit. ¶Telamōe: Aiax telamonis filius, Phęnix Amyntoris & Vlyxes laerte legati mittunt ad Achillē, ut eum Agamēnoni recōciliarent: cum multa apud illum dissēruissent narratis muneribus, quæ Agamēnon cū Hippodamia pollicebatur infecta rediere. Ille: aiax. ¶Gradu sanguinis: nam Pelei frater erat Telamon Aiacis pater. ¶Ille comes: & Ormenus certe filius, duos habuit natos Amyntorem & Eumonem: ex Amyntore Phœnix nascit, qui cū occubuisset cū patris amica post multas parentis imprecationes ab Hyllade, ut ipse apud Homerū differit ad Peleū fugit, quem filio Achilli comitem & morum & rerum gerendarum institutorem dedit.

ANTO. Potestas græcorum in seruos Agamēnonis ministri qui fuerit.

Quascunq; aspicies lachrymæ facere litturas,
  Sed tamen hæ lachrymæ pondera uocis habēt
Si mihi pauca queri de te dominoq; uiroq;
  Fas est de domino pauca, uiroq; querar.
Non ego poscenti, q; sum cito tradita regi,
  Culpa tua est: q̄uis hæc quoq; culpa tua est.
Nam simul Euribates me, Talthibiusq; uocarunt
  Euribati data sum, Talthibioq; comes.
Alter in alterius iactantes lumina uultum,
  Quærebant taciti noster ubi esset amor.
Differri potui, pene mora grata fuisset
  Hei mihi discedens oscula nulla dedi.
At lachrymas sine fine dedi, rupiq; capillos,
  Infœlix iterum sum mihi uisa rapi.
Sæpe ego decepto uolui custode reuerti
  Sed me qui timidam prenderet hostis erat.
Si progressa forem, caperer ne nocte timebam
  Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data sum quia dāda fui: tot noctibus absum,
  Nec repetor, cessas itaq; lenta tua est.
Ipse, Mœnetiades tunc cum tradebat in aure,
  Quid fles hic paruo tempore dixit, eris.
Nō repetisse parū est, pugnas ne reddar Achille.
  I nunc & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Talamone & Amyntore nati,
  Ille gradu propior sanguinis ille comes.
Lacertæq; satus per quos comitata redirem.

Aiax phœnix & Vlyxes legati.

¶QVAscūq; ad: cōmouendū animū Achillis dicit ipsam epistolā nō alia re q̄ lachrymis esse oblitā & fœdatā. ¶Litturas: maculas a linendo dictas. ¶Hæ lachrymæ quibus fœdatam aspicies epistolā meā. ¶Habent pōdera uocis. i. habēt effectū uocis. i. debent significare animū meū si uerbis exprimerem. ¶Si mihi: iam quasi sententiā q̄relæ sibi esse dicit. ¶Domino: quia iure belli sum captiua & serua tua. ¶Viro, qa me semel uxorem habere decreuisti. ¶Fas est idest licet. Non ego: ecce prima querela & occulta incusatio licet uideatur eum excusare, ordo est. ¶Non est tua culpa, q; ego sum tradita culto regi Agamēnoni poscenti postulāti me ut ei traderer. ¶Quāuis, quia uisa fuerat excusare, ideo aperte accusat nomen in eo quod tradiderit: quia nō potuisset contradicere: sed in eo: quod cito tradidit: & hoc est q; dicit differri potui. ¶Nam simul ostendit, quomodo cito eam tradidit. ¶Simul: postquam. ¶Euribates & Talthibius: his præcones fuerunt, quos Agamemnon ad Achillem misit. Vt ab eo ad se Briseida adducerent uocarunt me, ut traderer Agamēnoni. ¶Data sum comes: ut cum eis irem ad Agamemnona. ¶Alter in alterius, ordo Euribates & Talthibius iactantes lumina alter in uultum alterius, prolepsis implicita. ¶Quærebant & cætera idest aspicientes se uicissim nihil dicebant, sed admirātes quod tam cito essem a te tradita inter se nutu quærebant. ¶Vbi esset noster amor, quasi dicat uidebant esse nullum: quia si me uere amasses non tradidisses tam cito. ¶Mora. dilatio temporis, quo fuissem apud te. ¶Pœnæ, scilicet meæ. ¶Hei mihi nulla dedi propter breue spacium discedendi. ¶Sine fine, assiduas & infinitas. ¶Rupi, laniaui. ¶Iterum secundo, idest ita dolui discedens a te: sicut cum fui rapta a patria mea. ¶Sæpe ego, occurrit obiectionibus. ¶Hostis pro hostes, idest Romani. ¶Progressa, procul egressa e tentoriis Agamemnonis. ¶Munus: serua dona data. ¶Quamlibet: quāuis etiam indignam quæ me acciperet munus. ¶Sed data: hipophora, ex persona enim sua dicit quod Achilles posset opponere, ¶Quia fui danda: quia necesse fuit ut darer. ¶Tot noctibus, responsio ad hanc obiectationem: quasi dicat quod dederis non penitus culpo: sed quod nō repetas & diutius permaneas in ira. ¶Ipse Mœnetiades, idest patroclus tibi coniunctissimus. ¶In aure, submissa uoce. ¶Quid fles, Patrocli uerba ad Briseida. ¶Hic, apud Achillem. ¶Nō repetisse parum est, sensus nō sufficit tibi quod nō repetiuisti me., sed etiam resistis & omnibus uiribus conaris ne tibi reddar. ¶I nunc: irrisio cupidi amantis: qui omni uia quærit habere amicam suam cum tu eam recuses. ¶Venerunt: probat quod eam recuset quia cum misisset Agamemnon ad Achillem magnæ auctoritatis uiros qui ei suaderent ut Briseida reciperet & multa munera simul non potuerunt tamen ei persuadere. ¶Natus Telamone, pro ex Telamone intelligit Aiacem. ¶Natus Amyntore, idest Phœnix. ¶Ille, Aiax. ¶Propior, gradu sanguinis: quia est patruelis tuus: quia Telamon fuit frater Pelei patris Achillis. ¶Ille comes, scilicet Phœnix qui Achillis & comes & monitor fuit. ¶Laertæq; satus: idest Vlixes ¶Satus, genitus, ut sole satus Phæton. ¶Laertæ, pro ex Laertæ: deest pręposítio. ¶Redirem ad te.

HVBER.

Euribates & talthibi?

¶NON Ego q; sum tradita &c. culpa (inquit) tua est & tua nō est, nō enim est culpa tua q; sum tradita, quia Regi & principi exercitus parendū est, sed q; sum tradita tam cito. Alter in alterius. ¶Ipsi iactātes lumina: idest oculos: alter in uultū alterius. ¶Quærebāt taciti idest in animo suo mirantes q; nō resisteret: ubi esset noster amor. ¶Quālibet: itura munus idest pro munere aut ut fierem munus ad quālibet nurum Priami, quia plurimas ille nurus habuisse legit æneidos f. cdo. ¶Pugna ne reddat Achille, duplex sensus est, alter q; pollicitus erat se nō pugnaturum donec redderet: & re uera cōstat

ASCEN.

ex Homero quia pugnare recusauit,sed nõ ꝙ id amicæ pollicitus sit,unde ipsa ex suspitione dicit ipsum non pugnare cõtra Troianos quo uno facit ne reddat. Alter sensus est:o Achille(est.n.uocatiuus)tu pugnas.i.certas & cõtẽdis cõtra eos q me cũ multis muneribus tibi offerũt:ne reddar:& hĩ sensus est cõformis sequẽtibus,⸿ Venerũt ad te &c.hęc ex Home.collecta sũt:q scribit Aiacẽ Phœnicẽ & Vlyssẽ ad achillẽ cũ pugnare nollet cũ multis muneribus missos.Ille.s.Aiax Telamonis filius & fr̃ Pelei.Qui erat pr̃ achillis:ille.s.Amynthoris fili⁹ Phœnix noie:nec legeř amytone aut amyntone:sed amyntore.

Auxerunt blanda grandia dona prece.
Viginti fuluos operoso ex ære lebetes.
Et tripodas septem pondere & arte pares.
Addita sunt illis auri bis quinq; talenta:
Bisseni assueti uincere semper equi.
Quodq; superuacuum est,forma p̃stante puellæ
Lesbides euersa corpora capta domo,
Cũq; tot his,sed nõ opus est tibi coniuge cõiux:
Ex agamemnoniis una puella tribus.
Si tibi ab atrida pretio redimenda fuissem:
Quæ dare debueras accipere illa negas.
Qua merui culpa fieri tibi uilis Achille.
Quo leuis a nobis tam cito fugit amor?
An miseros tristis fortuna tenaciter urget,
Nec uenit inceptis mollior aura meis?
Diruta marte tuo lirnesia mœnia uidi:
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi consortes pariter generisq; necisq;,
Tres cecidisse,tribus quæ mihi mater erat.
Vidi quantus erat,fusum tellure cruenta:
Pectora iactantem sanguinolenta uirum.
Tot tamen amissis te compensauimus unum:
Tu dominus,tu uir,tu mihi frater eras.

ANTO.

Dona quæ agamẽnon achilli pollicitus fuit.

¶GRANDIA dona:Agamẽnon apud Home.lib.ix.hæc dona Achilli polliceť.vii.nouos tripodas,xx.lebetes rutilo fulgore radiãtes.x.auri talẽta,æquos.xii.pernicissimos.Prætérea vii.puellas lesbias forma isignes:& quas sibi ex oĩ p̃da delegerat cũ lesbõ achilles euertisset:& cũ his Briseida itactã:& post captam Troiã auri tm̃:ut nauim ipleret:& puellas.xx.Helena nõ inferiores:& si nuptias cupiat quã uellet ex tribus filiabus uxorẽ:chrisisteni iphianassa:& Laodice.⸿ Operoso:magna opa & labore fabrefacto.⸿ Talẽta:talentũ paruũ & magnũ Athenię se est põdo.lxxxiii.ut Martianus scri.paruũ uero.lx.⸿ Bisseni:nõ bis septẽ legať.xii.enim æquos pollicitus traditur Agamẽnon.⸿ Vincere assueti:id ex Home.est carmẽ:qui tradit.xii.hos ęquos semper palmã ex certaminibus reportasse,nec fore pauperẽ:q ea bona possideret:quæ illi fuerãt ex uictoriis adepti.⸿ Capta corpora:qa captiuæ sunt.⸿ Euersa domo:postq̃ tu Lesbõ euertisti.⸿ Nõ est opus:uel quia Deydamiã hẽbas:uel si me repetas.⸿ Agamẽnoniis:sene,q̃rtã adiicit noie Cleopatrã.⸿ Si tibi ab atrida:locus est ab eo:quod nõ idẽ ab eiusdem semp eligitur sed ut Arist.tradit appositũ prius aut posterius:ut illud est in exilio reduces fieri pugnabamus. Reduces uero spõte exiliũ petimus,Redemisses:inqt:me grãdi pecunia nunc cũ agamẽnon & me & munera ultro offerat:tu negas recipere.⸿ An m.t.f.cõmiseratio est a calamitatis cõmemoratiõe & ex Hom.sumptũ est:apud quẽ Briseis q̃ritur.⸿ Mollior aut metaphora a nauigãtibus in pcellosis.⸿ Lirnesia,lirnesũ ciliciæ oppidũ Ach.expugnauit.⸿ Pars.e.m.qm̃ parẽtes & uirum extinctos uidi.⸿ Vidi c.tres fr̃es trucidauit hippodamiæ achilles:ex qbus epistrophũ noia Str. pr̃ Brises suspẽdio uitã finiuit.⸿ Vi.minentẽ:quẽ lyrnesiã ciliciã regem diximus.

Talenta q̃ sint.

Lirnesium ubi sit.

HVBER.

¶Auxerũt:qdã legunt:blãdas p̃ces:sed placet melius:ut legať:auxerũt blãda grãdia dona p̃ce:ut sit sensus:isti addiderũt muneribus tibi oblatis blandã p̃cem:enumerat aũt ipsa munera.s.⸿ Viginti fuluos lebetes.i.xx.uasa.⸿ Ex ære operoso.i.magno ope & artificio fabricato.Est aũt lebes uas æneũ interdum coquinariũ:sed ut dicit Ser.apud Homer.ubi scri.lebetes missos esse Achil.Iliados lib.i.accipiť pro uase in quo aqua cadit dũ manus abluunť:in quo significato accipiť ẽt hoc in loco.⸿ Et tripodas:mẽse a tribus pedibus quibus sustẽtabanť.⸿ Pares pondere & arte:uel eiusdem põderis & eiusdẽ artificii:uel quoq; ars tm̃ ualet:quãtũ põdus ipsius metalli.i.quãtũ ualebat materia.⸿ Illis.i.lebetibus & tripodibus.⸿ Talẽta:auri & argẽti.Talẽtũ nomẽ est ponderis:sed ut Ser.scri.in.v.ænei.secũdum uarias gentes uariũ est:dicitq; apud Roma.talẽtũ esse.lxx.libras sicut Plau.oñdit in Mustellaria,q ait duo talenta esse c.xl.lib.fuit ẽt talentũ Atticũ Euboicũ & ægyptiũ.Atticũ dicũt esse magnũ dicũt hr̃e li.lxxxiii.& uncias.iiii.& deniq; ualet vi.millia denariorũ ro.Talẽtũ atticũ paruũ.lx.cõtinebat lib.Euboicus nõ multominus erat attico paruo ægyptiũ põdo.lxxx.patere.Varro tradit apud Hom.ut testať Ser.pro minimo quodã p̃mio accipiť in ludis patrocli.Hic uero apud Oui.pro magno põdere accipimus.⸿ Assueti semp uincere.i.certamine & cursu nõ dixit eos fuisse pulchros:sed ueloces. Nam in eq; uelocitas maxime laudať.Ideo Virg.depingens equos p̃ciosissimos nõ satis putauit dicere.Qui cãdore niues añ irẽt sed addidit cursibus auras:& Iuue.Nempe uolucrẽ sic laudamus equũ.Facili cui plurima palma feruet,& exultat rauco uictoria circo.⸿ Quodq; supuacuũ:ordo est:& puellæ lesbides.i.ex lesbo insula.⸿ Forma p̃stãte.i.excellẽtis pulchritudinis abltũs pro gtõ.⸿ Corpora cap.do.euer.subaudi sunt additæ supradictis muneribus.⸿ Quod est supuacuum.i.q̃ puellæ sunt tibi supuacuæ:& nõ necessariæ.⸿ Cũq; tot his.i.supradictis puellis:quas uoluerunt tibi noie Agamemnonis dare.⸿ Vna puella:una filia:ex tribus agamẽnonis.s.filiabus,subest addita:qa agamẽnon obtulit ei unã ex filiabus suis uxorem.⸿ Sed nõ est opus:hæc p parẽthesim dicitur:sed o coniux nõ est tibi opus cõiuge,qa hẽs coniugẽ me.⸿ Si tibi sensus est:tu recusas accipere illa munera:q̃ tu ipsemet debueras dare agamẽnoni:si noluisset reddere me tibi nisi ei dares p̃ciũ.⸿ Ab atrida:ab agamẽnone:quẽ filiũ atrei existimauerũt.⸿ Precio:pecunia uel aliis muneribus.⸿ Redimẽda recupanda.⸿ Qua cul.quo crimine meo.⸿ Fieri uilis.i.a te contemni:ut tãta munera spernas:ne me recipias.⸿ Leuis:celer:& est epitheton amoris.⸿ An mi.sensus est an cũ fortuna cepit aliquẽ p̃mere.insequiť ipsum assidue & usq; ad finẽ.⸿ Tristis:mala qa est ẽt bona.⸿ Tenaciter pseuerãter.⸿ Vrget:psequiť.⸿ Miseros infelices.⸿ Mollior aura:si aura:erit trãslatio sumpta a nauigãtibus qbus post tẽpestatẽ mitior uẽtus mutať.Sed codex meus uetustus hẽt,ora qđ nõ displicet.⸿ Diruta incipit cõmemorare miserias suas.⸿ Lyrnesia mœnia:urbẽ lyrnesum quot ut dixi supra in ora Troię cõtra lesbõ erat.⸿ Et fuerã magna ps meæ p̃riæ:qa nõ erã ex minimis:& amisi ex meis multos.Sic æneas apud Virgiliũ.Et quorũ ps magna fui.⸿ Vidi enumerat:quos amisit de suis,ordo est,uidi tres cõsortes gñis & necis cecidisse.i.tres fr̃es meos cõsortes gñis & necis,quia ut erãt cõiũcti gñe,ita fuerũt cõiũcti nece:qa sil̃ interfecti sunt.⸿ Tibus q̃ mihi,ordo illa q̃ erat mr̃ mihi,erat mr̃ illis tribus.⸿ Vidi quã er.ordo uidi uiq;.i.maritũ meũ subaudi tm̃ q̃tũ erat.i.q̃tuscũq; erat.⸿ Fusum.i.stratũ & iacẽtẽ.⸿ Iactãtẽ mouẽtẽ.⸿ Sãguinolẽta:cruẽtata tuo gladio trãsfossa.⸿ Cõpẽsa.te.i.loco ipsoq; te cõputauimus.⸿ Tot a.s.p̃re p̃rib⁹ & marito.

Lebes qd sit.

Talẽtũ de quo supra.

Lirnesium de quo supra.

ASCEN.

¶Auxerat:ordo est Preces blãdæ auxerũt grãdia dona.i.uiginti lebetes.i.ollas fuluos.i.fului coloris ex ære.i.illo metalli gñe operoso.i.fabre facto & artificiose opato,& septẽ tripodas.i.tripedes:nã græce tripos latinę tripes dr̃ & aut sedes:aut lebes tripes pares põdere & arte qđ ad decus & ualorẽ facit.⸿ Addita sunt illis,&c.Nõ ergo legẽdũ ẽ.Auxerũt blãdas &c.qa licet tunc uero sitẽ est:q p̃ces donis augeanť ac dona p̃cibus:tñ contextus conseruandus est qui impfectus esset si legať blandas.

Tu mihi iuratus per numina matris aquosæ:
Vtile dicebas ipse fuisse capi.
Scilicet,ut quamuis ueniam dotata,repellar,
Et mecum fugias,quæ tibi dantur opes.
Quinetiam fama est,cum crastina fulserit hora:
Te dare nubiferis linea uela notis.
Quod scelus ut pauidas miseræ mihi contigit
Sanguis atq; animi pectus inane fuit(aures)?
Ibis,& o cui me miseram uiolente relinques?
Quis mihi desertæ mite leuamen erit?
Deuorer ante precor subito telluris hiatu,
Aut rutilo missi fulminis igne cremer,
Quam sine me phthiis canescant æquora remis,
Et uideam puppes ire relicta tuas.
Si tibi iam reditusq; placent,patriiq; penates
Non ego sum classi sarcina digna tuæ.
Victorem captiua sequar,non nupta maritum,
Est mihi,quæ lanas molliat,apta manus.
Inter acheiadas longe pulcherrima matres:
In thalamos coniunx ibit:eatq; tuos.
Digna nurus socero,iouis æginæq; nepote,
Cuiq; senex nereus prosocer esse uelit.

blandas.Nam subaudire oporteret.¶ Attulerunt aut obtulerunt aut simile uerbum.

ANTO.

¶ PER nu.ma.aquo.per thetidē matrē:repetit Achillis pollicita ut pſidiā simulet.¶ Capi.φ essem apud te captiua ſpēda bas de cōiugio φ patroclū nō Achillē id fecisse tradit.¶ Dotata:ironia est.¶ Opes:agamēnonis munera.¶ Quinēt fa.est: Achilles gesta sua legatis narrat apud Home.Constituisse:se quoq; breui in pr̄iam abiturū minat̄,qm̄ anceps illi immineat fatū:neq; donis aīa pensari posse:neq; cū semel egressa reuocari.¶ Notis tu.ēt si procellæ inhorreant in patriam nauigare. ¶ Quod sce.ut ante captā troiā & sine me discedas.¶ Ibis:in patriā nauigabis.¶ Violēte:uiolentū appellat quod non rationem sequat̄:sed uolūtatē.¶ Desertæ:si me deserueris.¶ Leuamē:nulla erit delectatio.¶ Deuorer an. pathos ab īpcatiōe idē locus est apud Virg.cū Dido ad sororē annua loquit̄ in.iiii. ęne.¶ Subito hia.telluris apertiōe:ut quōdā amphiarao i bello thebano cōtigisse ferl.¶ Phthiis:Achilleis:phthia incertū est apud Hom.regio sit an urbs:alii tradūt phthiā eā eē:quā græci dicūt:alii achaiā:ut Stra.p̄icet phthii fuerūt Achillis subditi:est & alia phthia in phocide:ꝗ hac ꝯmeminit Ptole.¶ Ire:i patriā nauigare.¶ Magna sa.suādet a facilius si rediturus es me tecū facile uehere poteris:non.n.graue pōdus tuis ero nauigiis. ¶ Inter ache.ab extenuatōe fortūę pathos ē:& achaidas legas nō acheidas:ut alii putauerūt erat ut dixi achaia achillis pr̄ia. Sumas ingt uxorē:quis ex gręcis puellis ego illi seruiā.¶ Socero pe.Iupiter ex ęgia asopi filia eacū filiū genuit. Exac⁹ peleū phocū & thelamonē,peleus ex thetide chironis filia achillem. ¶ Pro socer:socrus pr̄ chironē significat thetidis pr̄em:q i nuptiis filiæ in peleo mōte nereus est uocat⁹. ut Septimius scri.

Phthia a quo phthii q & quotuplex
Prosapia achillis.

HVBER.

¶ VT iu.participiū significationis actiuæ: nā apud antiquos: iuror sicut punior:& populor i actiua significatiōe ponebat̄. ¶ Matris ęquo.i.Thetidis mr̄is tuę:nymphę maris.filię nerei. ¶ Vtile ca.qa dicebas φ essem in meliori cōditiōe apud te q̄ si starer pr̄ia:& eēm apud meos.¶ Scilicet:certe subaudi utile ē & ironicę pferendū est ut ego repellar hæc est utilitas ut ego repellar a te:quāuis tradar tibi cū magna dote q̄ agamēnō mihi facit.¶ Fugias o.me.i.& opes q̄ tibi offerūtur & me simul. ¶ Quinēt:insup p̄terea.¶ Fama est:fertur.¶ Te dare:p daturum esse:tps p̄sens pro futuro.¶ Linea ue.legendū est linea nō aūt lintea:ne sint duo substantiua.¶ Quod sce.i.qđ factū sceleratum.s.quod eras sis discessurus.¶ Vt.i.postquam.¶ Contigit.i.auditū est a me.¶ Pectsu fu.inane.i.uacuū.¶ Sanguinis atq; animi:i fugit sanguis & animus ex nimio enim dolore siue metu.ita deficiunt homines: ut uideant̄ mortui & sanguis dr̄ fugere non quia discedat a corpore:sed quod fugiat ad cor.¶ Cui re.me.interrogatiue legendum est.q.d.non iam relinquens me patri aut marito:aut fratribus quos oēs iterfecisti.¶ Quis.q.d.nullus.¶ Mite.i.mole:& suaue.¶ Leuamē solatiū:recreatio meorum malorum.¶ Deuorer absorbear.Ante.i.potius.¶ Hiatu,apertiōe.¶ Rutilo.rubro.¶ Quā si.me:phthiis canescant.i.spumescant & nauigentur:spuma.n.cana est.¶ Remis phthi.i.achilleis.Phthia.n.urbs est thessaliæ:a qua Achilles interdū dr̄ phthius:interdū a larissa larissæus pp uicinitatē:sicut dido:interdū tyria:interdū sidonia dr̄. ¶ Et ui.subaudi & anteq̄ ego relicta uideat &c.¶ Si ti.occurrit.obiectioni:quia posset dicere Achilles qđ uult redire domum:dicit ipsa qđ facile pōt eā ducere secū:qa nō erit onerosa naui.¶ Penates:hic p domo ponunt̄.¶ Sarcina.onus impedimentū.¶ Captius.i.ut captiua & serua.¶ Nō nu.nō ut uxor.¶ Est mi.q.d.ero ēt utilis tibi in aliquo ope.¶ Inter ach. male quidā legū inter & achaiadas:qa rō carminis nullo pacto patit̄,nam prima naturaliter breuis est.scđa uero longa remouendū est igitur & legedūq; inter acheiadas.uti q̄ p̄cedit sit uocalis.¶ Matres.mulieres:ut Vir.vi.mr̄es atq; uiri.¶ Lōge:ualde.¶ Coniux.s.alia q̄ tu uolueris p̄ter me.¶ Eatq;.q.d.nihil curabo:dūmodo me tecū ducas.¶ Digna nu.s.coniux tua nurus dgina socero.s.pr̄e tuo peleo nepote Iouis & æginæ:nam ut supra diximus.¶ Peleus pr̄ Achillis:ex æaco natus est Aeacus:ex Ioue & ægina filia Asopi ergo peleus erit nepos Iouis & æginæ.¶ Cui cōiugii tuæ.¶ Nereus:deus maris auus tuus mr̄nus.¶ Velit.i.non dedignet̄.¶ Prosocer.sicut pauus dr̄ qui est ante auum:ita prosocer.

Iuratus ptīcipiū unde ueniat.
Effectus naturalis
Phthia de quo supra
Gen⁹ achillis de quo supra
Prosocer q dicatur.

ASCEN.

¶ QVOdq;.i.& quod est superuacuum:quia frustra habenti,coniugio offert̄ puella.puellæ lesbides.i. ex lesbo præstāte forma.i.præstantis formæ,appositiue corpora capta.i.quæ erant corpora capta domo.i.earum euersa,quasi non nisi corpus in eis cōmendandum sit,quod adiicit,ne forte ad illas aium adiecerit supple sunt additæ & cum his.tot.s.donis supple est addita una puella ex tribus.s.puellis,hoc est filiabus adhuc uirginibus.Agamēnonis.i.ab Agamemnone satis, sed o cōiux non est opus tibi coniuge,quia coniugem habes in sciro Deidamiam & me apud Troiā.Tu negas accipere illa.i.munera quæ debueras dare,si ego fuissem redimenda tibi ab atride,idest ab Agamemnone: qui me tibi abstulit præcio.i.per prætium,hoc est debeas me redimere præcio,quam respuis cum donis multis oblatam.¶ Vidi consortes.Ordo est.Ego uidi tres consortes pariter generis & necis,idest qui sortiti sunt idem genus est eandem necem,cecidisse.i.lapsos in mortē & occubuisse,& ea supple erat tribus.s.illis.mater quæ erat mihi mater,hoc est uidi tres fratres meos occisos capta ciuitate nostra.¶ Vidi.s.uirum minetem.¶ Matris aquosæ.i.Thetidis deæ maris.Ordo est.Ipse,idest tu.¶ Iuratus: idest iuramento astrictus capitur enim in actiua significatione pro eo qui iurauit,sed sic ut obligatus sit & iuramento astrictus. ¶ Per numina:idest diuinam potestatem.¶ Matris æquosæ:scilicet thetidis.dicebas utile fuisse,scilicet mihi,capi.i.φ caperet.s.uocabulum aptum irrisioni,quasi diceret scirem quidem licet quam utile,mihi fuerit capi usq; adeo.¶ Vt quamuis ueniam dotata repellar.s.a te & fugias mecum.i.propter me ut me fugias opes,quæ dantur tibi mecum.s.ab Agamēnone hoc est tantum,abest ut captiuam & indotatam capias,& etiam nunc cum munera pro dote accesserint repellas.¶ Quin etiam &c,minatus enim id erat,ut pa et apud Home.Cui me uiolente re inquis sic Dido.Cui me moribundam deseris hospes?Violentum autem attestatur Home.Vnde Hora.in arte.Scriptor honoratum,si forte reponis achillem.Impiger, iracundus inexorabilis,acer.Iura neget sibi nata nihil non arroget armis.¶ Deuorer ante præcor,sic dido.Sed uel tellus opto prius ima dehiscat,Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras &c.

ANTO. ¶ DAta pen.tra.feruile.opus exercebimus.¶ Nō er.aequa:me uexabit.¶ Nescio quo:uehementius est:q̃ si expressisset:plus enim in suspitione reliquit.¶ Hęc quo.no.fuit.hanc olim in delitiis summis habui.¶ Vel patia.corrigit depcationē.¶ Hic me.ne a te destituat.¶ Quid tñ ex.obstinationem in Achille queritur:Agamemnon inquit iram deposuit:tu adhuc in tua obstinatus durus.¶ Graecia moe.graecorum exercitus:qui maximā cladem patitur.¶ Impiger He. ad concitandam inuidiam hostem obiecit.¶ Aeacide:Achillem aeaci nepotem exprimit.¶ Viros.Troianos.¶ Turbatos: faciles ad fugam . idē apud Virg.Submersasq; obrue puppes.¶ Propter me mo.est:enthimema non est:sed uidetur ex eo loco.qui licet diuersa sint coniūgere uidet:ueluti locus ex seiūctiōe : ut est in Oreste Theodoti:q dicit iustū esse eā:q̃ maritū occidit:interemit & filiū & patrē ulcisci par uideri.¶ Tristitiae:iracundiae:iustū inqt est:qd quae excitauit iracūdiā tibi:eadē iponat finē: idq; exēplo firmat Meleagri & Cleopatrae cōiugis.q locus ex Ho. ē cū phoenix ut ab ira discedat Achilli persuadet.¶ Oenides:meleager Oenei filius.¶ Versus in ar. bellū iniit cōtra curetas. ¶ Cōiugis.Cleopatrae:q idē ex Marpissa filia fuit.Ideus cū Apolline ob Marpissam arcu certauit.Marpissa postea alciōe cognominata ē qm mr domi deflens sortita sit miserabile alciones fatū.

Cleopatra quae fuerit

Pugna iter aetholos & curetas.

Nos humiles famulaeq; tuae, data pēsa trahemus
Et minuent plenas stamina nostra colos.
Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
Quae mihi nescio quo non erit aequa modo,
Neue meos coram scindi patiare capillos,
Et leuiter dicas haec quoq; nostra fuit.
Vel patiare licet, dum ne contempta relinquar,
Hic mihi uae miserae concutit ossa metus.
Quid tamen expectas, Agamēnona penitet irae;
Et iacet ante tuos graecia moesta pedes.
Vince animos, iramq; tuam, qui caetera uincis,
Quid lacerat danaas impiger Hector opes?
Arma cape Aeacide, sed me tamen ante recepta,
Et preme turbatos Marte fauente uiros.
Propter me mota est, propter me desinat ira,
Simq; ego tristitiae causa, modusq; tuae,
Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris,
Coniugis Oenides uersus in arma prece est.

HVBER. ¶ HVmiles:abiectae & uiles:est añt singularis numerus p plurali.¶ Trahemus:ex colo deducemus.¶ Pēsa:a pēdēdo dicta: dabant.n.lanae:ad pondus.inde ancilla q̃ huic officio preerat:libraria dicebat.Iuue.periit libraria.¶ Stamina: filia quae nebimus.¶ Minuent:euacuabūt.¶ Tantum de.h unum praecibus a te peto.¶ Exagitet:uexet:male tractet. ¶ Nō erit aeq:lipto.te.i.erit iniq.nescio quo.q.d.pl⁹ nimio & ultra q̃ debeat.¶ Ne ue.me.subaudi:depcor.¶ Corā.i.te.¶ Scindi:lacerari ab uxore tua.¶ Leuiter:sine turbatione & ira.¶ Haec brise:squā ita uis uerberare.¶ Quoq; sicut tu:haec añt oia dicta sunt ad cōmouendū aium Achillis.¶ Vel.i.ēt.¶ Licet permitto tibi:& ut dicta contenta sum.¶ Dum.i.dummodo.¶ Contempta:neglecta a te.¶ Hic me.i.ne relinquar a te.¶ Concutit: tremefacit. ¶ Vae interiectio est dolentis:ut Mantua uae miserae . ¶ Quid tñ:hortat ut deponat irā:qñ quidē Agamēnon iā deposuit:& oēs graeci supplices orant ipsum Achillem:ut recepta briseide deponat irā:pp q̃ abductā iratus fuerat.¶ Ante pe.supplicibus.n.est ad genua.uel ad pedes eorū qbus supplicant procūbere.Cice.epi.lib. yi.ad ligarium cum fratres & propinqui tui iacerent ad pedes &c.¶ Vince animos ir.tu.q. d. tūc enim eris uere uictor.Cice.in oratione pro M.Marcello:uerum aium uincere:iracundiam cohibere:uictoriam temperare aduersarium nobilitate ingenio uirtute praestantem non modo extollere iacentē:uerum ēt amplificare eius pristinam dignitatem: haec qui facit non eum ego summis uiris comparo:sed simillimum deo iudico.¶ Quid:cur.¶ Lacerat:destruit.q.d.cur tu qui solus potes non obstas ei.¶ Impiger:fortis aeacide uictus est.¶ Sed me tñ añ recepta:dupliciter pōt hic locus exponi: ut recepta sit modi imperatiui frequentatiui:uel melius ut dicamus cape arma sed subaudi cape arma me recepta ante.i. postq̃ receperis.¶ Comprime:coerce.¶ Viros tur.i. Troianos territos.¶ Desinat:finiatur.¶ Causa:origo. ¶ Modus.i.finis.Iuue.Namq; oblita modi millesima pagina surgit.¶ Nec ti.occurrit obiectioni.¶ Succumbere nost.pci.i. uinci pcibus meis & eis flecti ad accipiendū arma.¶ Coniugis Oeni.hunc locū interpretes male intellexerunt:transferentes ad Tydeū: quē dicunt pcibus Deiphyles uxoris suae adductū:ut Polynicē maritū Argiae sororis. Deiphyles a fratre Etheocle regno excusum cū annuis uicibus regnare deberent:in regnū reduceret:& bellum pro eo susciperet:sed hic sensus non conuenit huic loco:nā quod dicit:& patriae rigida mente negauit opem:non conuenit Tydeo.nam Thebae nō erat eius patria nec ipse negauerat opem patriae.Sed re uera ad Meleagrum refertur,quod ut facilius intelligatur breuiter tangenda est fabula.Sed ut in plaerisq; aliis fabulis:ita in hac est aliqua uarietas inter poetas:fert.enim Oui.lib. yiii. met. qd cū Oeneus Parthaonis filius rex Calidonis:quae urbs est aetholiae solitus sacrificare Cereri & Palladi primitias fructuū:praeteriisset Dianā inhoratā:illa indignata immisit aprum:qui regionē uniuersam uastabat:at Meleager principibus graeciae : ad huius apri internitionem conuocatis:ipse quoq; uenationem ingressus est:ad quam etiam uenit Athalanta Scoenei filia,uirgo formosissima Arcadia,hanc ut uidit Meleager eius pulchritudine captus est:deinde cum prima aprum sub aure uulnerasset: non tantum formam:uerum ēt uirtutem eius admiratus:cum ipse aprum interemisset:exuuias:& praedae honorem ei concessit:quod cum pleuxippus & Troxeus testii filii & Meleagri auunculi aegre ferrent:& exuuias illi eripere conati essent : a Meleagro sunt interfecti mater noie Althea:testii filia cum audisset fratres suos a filio interemptos domū ferri:nimio dolore concitata:stipitem in quo uita Meleagri consistebat quādiu ipse stipes seruaretur in ignem cōiecisse fert:& uitam Meleagri simul cum stipite consumpsisse:ita fer.Oui.At ex graecis sunt qui aliter sentiant:dicunt.M.Malthea: exercitatiōibus tantummodo:& detestationibus deuouisse uitam filii:a quo fratres sui interfecti fuissent imprecatamq; assidue infoelicem exitum:qd cum intelligeret Meleager adeo moleste tulit:ut cum hostes ad muros uallumq; Calidonis uenirent ipse indignatus,nullo pacto arma sumere uellet:Sed cum Cleopatra Eueni fluuii & Marpissae filia uxore sua latens se oblectaret & oium pces sperneret tandē Cleopatra eius uxor periculū uidens eum orasset:ut pro defensione patriae arma sumeret: adductus est ut id faceret pcibus uxoris:& hic est uerus sensus:quem ēt Home.in Iliade uidetur approbare.Inducit enim Phoenicem uolentem Achilli persuadere:ut Briseida recipiat:multa de Meleagro dicentē:& in pris qd indignatus execrationes matris dī homicidio auunculorum suorum pateretur hostes usq; ad muros uenire:dum uxori indulget. Str.lib.x. dicit bellum a Thestiapis aduersus:Oeneum ob suis caput & spolium secundum probabilius pro regionis partē susceptū fuisse:ergo ab uxore ad arma capienda flexum intelligimus.iō nunc hic exemplum ad propositum suum Briseis adducit: ut Achilles eius pcibus flecti nota indignet.¶ Oenides.i.Meleager filius oenei.¶ Versus imutatus & inductus contra propositum suum.¶ Ad ar.quae propter indignationem accipere recusabat.

Pēsa unde dicta

Libraria q̃ sit

Pulchrū ciceronis dictum

Meleagri fabula.

ASCEN. ¶ Quid tñ expectas obstinationē in Achille querit.Agamēnō(inquit)irā deposuit,tu adhuc in tua obstinatus duras.Grecia moesta,graecorum exercitus:qui maximā Cladem patitur.Impiger Hector,ad concitandam inuidiam , hostem obiecit Aeaci:Achillem Aeaci nepotem exprimit,Viros Troianos. Turbatos faciles ad fugam , idem apud Virgi. Submersasq; obrue

obrue puppes.Propter me mota est enthymema nō est,sed ur ex eo loco:q licet diuersa sint cōiungere ur ueluti locus ex scissiōne,ut est in Oreste Theodō cū dicit iustū eē,eā,quæ maritū occidit,interimi,& filiū patrē ulcisci par uideri.Tristitiæ,iracūdiæ,iustū(inquit)est ꝙ q̄ excitauit iracūdiā tibi,eadē iponat finē.idqꝫ ex eplo firmat meleagri a Cleopatrę piugis,qui locus ex Ho.est cū phœnix ut ab ira discedat Achil.persuadet.Oenides.Meleager Oenei filius.Versus in ar.bellū contra curetas.Cōiugis.Cleopatræ,q̄ Idæi,ex Marpissa filia fuit.Ideus cum Apolline ob Marpissam arcu certauit.Marpissa postea Alcynoe cognominata est,qm̄ mr̄ domi deflēs sortita est miserabile alcyonis fatū.Parēs althea thestii filia & Meleagri mr̄.Orba fra.toxeū & Pleuxippū itelligit quos alii portū,&cometā appellāt hos meleager iteremit,cū apri caput atalātę subripe uoluissent.unū exortū ē bellū iter ætolos &curetes dū Meleager pugnauit supiores fuerūt ætoli: sed cū althea ob intereptos fratres in Meleagrū impcatiōes habuisset,ille a pugna cessauit.Supiores curetes ætolos urgent.Calydona oppugnare incipiūt.Meleager cū Cleopatra cōiuge oblectabat.Oeneus pr̄ Althea genitrix,ciues Meleagrū,ut arma sumat,tuteť patriā pcant,nō prius tn̄ ad sumēda arma cōcitatus ē q̄ cleopatra cōiux urbē hostibus ferro & igni uastari nūciaret. Rogaretqꝫ ut se suosqꝫ tutaret,sumptis demum armis hostes repulit.

Res audita mihi,nota est tibi,fratribus orba
 Deuouit nati spemqꝫ,caputqꝫ,parens.
Bello erat ille ferox,positis secessit ab armis.
 Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola uirum flexit coniunx,fœlicior illa,
 At mea pro nullo pondere uerba cadunt.
Nec tamen indignor,nec me pro coniuge gessi
 Sæpius in domini serua uocata torum.
Me quadam(memini)dominam captiua uocabat
 Seruitio,dixi,nominis addis onus.
Per tamen ossa uiri subito male tecta sepulchro,
 Semper iudiciis ossa uerenda meis:
Perqꝫ trium fortes aīas,mea numina,fratrum,
 Qui bene pro patria,cum patriaqꝫ iacent,
Perqꝫ tuum,nostrumqꝫ caput,qđ iunximus una,
 Perqꝫ tuos enses,cognita tela meis,
Nulla mycæneum sociasse cubilia mecum
 Iuro,fallentem deseruisse uelis

ANTO. Parēs:althea testii filia:& meleagri mr̄.Orba fra.troxeū,& pleuxippū intelligit:quos alii pthū:& cometē appellātibos meleager interemit:cū apri caput athalātæ subripere uoluissent uñ exortū est bellū,inter ætholos & curetes,dū meleager pugnauit,superiores fuerūt ętholi,sed cū althea ob intereptos fres in meleagrū iprecationes habuisset,ille a pugna cessauit:supiores curetes ętholos urgēt:Calidona oppugnare incipiūt:meleager cū cleopatra cōiuge oblectabat.Oeneus pr̄ altea genitrix,ciues Meleagrū,ut arma sumat tuteť p̄riā pcant: non tn̄ prius ad sumēda arma cōcitatus est q̄ Cleopatra cōiūx urbem hostibus ferro &igni uastari nūciaret:rogaretqꝫ ut se suosqꝫ tutaret,sumptis demū armis hostis repulit.Deuouit:iprecata est.Rigida mente.obstinata ira.Fœlicior illa. cleopatra q̄ uirū flexit.Pro n.pō.caduca sunt:& sine efficacia.Nec.si te nō moueo.Nec me.p cō.ges.ñ tn̄ mihi arrogaui.ut me tibi uxorē crediderim,uel ꝙ seruæ ptes impleui.Dominā a noie locus,est quo ondit tibi id nomen nō cōuenire,cū esset serua,euripides secus in uenerē hicutit in hecuba cū ait.Recte tibi nomē inditū est:cū dea sis amentiæ pfecta.Per tn̄ os.ui.adiuratione impudicitiæ suspitionē delet.Viri,minetæ.Male te.se.nā in excidio Lirnesi sepeliendi uiri non data est opportunitas.Perqꝫ trium fortes aīas,fratres tris intelligit,quos trucidasse Achillem diximus.Cognita te.qm̄ illis cęciderunt.Mycæneum.Agamēnonē significat.qui apud Ho.Mactato uerre cum conciliaretur cū Achilli iurat se intactā Hippodamiā reddere.Taltybius in fluctū uerrem proiecit.Fallentem:si te in hoc decipio me relinquas. Agamēnonis iuramētum.

HVBER. CRES.i.casus meleagri.Nota est ti.quia in græciæ partibus gesta est.Parens.althea mater meleagri.Orba priuata.Fratribus.s.pleuxippo:& toxeo interfectis a meleagro filio suo.Deuouit.ecce poeta ostendit quod supra dixim⁹ Altheam non dedisse mortem filio per torrem igni consumptum,sed eum execratam fuisse.nam deuouere est execrari,ut supra diximus illo loco thesea deuoui quia te &c.unde deuotiones appellabantur execratiōes,ergo.Deuouit.i.execrata est & imprecata,ut male accideret filio Meleagro,& cito moreretur.nam hoc significat deuouere spem & uitam.Ille Meleageř.Ferox:fortis.Secessit ab ar.ut supra diximus indignatus propter execrationes matris.Positis,idest depositis.aphæresis est.Patriæ.calidoni,quæ ab hostibus oppugnabatur.Rigida.dura,& pertinaci.Sola con.scilicet Cleopatra eius uxor ut diximus.Flexit.mutauit eum a proposito & impulit,ut arma acciperet pro defendenda patria. Illa:uxor meleagri.Fœlicior.q̄ ego.Cadunt.in uanum effunduntur.Pro nullo pond.idest sine effectu.Nec ge. me pro coniu.non fui apud te ut coniunx.Pro coniuge.i.loco coniugis,nam pro interdum significat secundum:ut nūc te marmoreum pro tempore fecimus,interdum significat loco,ut hic.interdum ad fauorem refertur ut egi causam pro te.i.in fauorem tui.Mar.incipient omnes pro Cice.loqui.i.in fauorem Cic.licet possit etiam accipi loco Cice.quem Anto. interfecerat.Sæpius uo.ser.in torum domini,idest quæ sæpe nomina serue uocata sum,ut in torum tuum uenirē.Dixi,illi captiuæ.quæ uocabat me dominam.Addis onus ser.i.seruitutem meam magis aggrauas.cum uocas me honorifico nomine dominæ:cum serua sim.Per tamen.ne fortasse Achilles eam respueret,quia interea dum fuit cum Agamēnone cum eo concubuisset,affirmat multis iuramentis,se nunquam tactam fuisse ab Agamemnone,ordo est. Tamē iuro per os.ma.te.semisepulta,quia ut supra diximus in euersionibus urbium,nō possunt corpora commode sepeliri.Subito:effossa tantummodo terra.Verenda,honoranda:& ita commendat se ab amore cōiugali.Perqꝫ tri.sub.iuro triū fratrum quos supra diximus.Vidi consortes pariter generisqꝫ &c.bene,nam honestum & laudabile est pro patria mori.Cum patria:quæ & ipsa euersa est:ut supra.diruta.matre tuo &c.Per tu.ca.mos græcorū iurare per alienū caput, Iuue.Nondum græcis iurare paratis per caput alterius.Vna,idest simul aduerbiū est.Tela co.me. quia his ensibus tuis,& fratres & uirum meum occidisti.Mycæneum,idest Agamemnona:sic dictum a mycænis urbe,cui imperabat,sic Virg.de eo.Ipse mycæneus magnorum ductor achiuum.&c.Sociasse me.nul.cu.i.nunquam mecū concubuisse. Fallentem.i.me.Deseruisse ne.i.me deseras & nunquam recipias:si te fallo. Deuouere a quo deuotiones quid. pro quqꝫ significat. Iuramentū græcis peculiare.

ASCEN. AGAmemnona pœnitet iræ.Arguit ab exemplo eum debere irā deponere,sed(ut dixi)Achilles est inexorabilis,id aūt facit ut dehortetur a profectione.sciens quia deseratur,si in patriam redierit.Vince aīos.Bonum uerbum oībus quadrans,sed persone aptissimum.Nec tibi turpe puta.Argumentatur ab exemplo Meleagri.quem sola cleopatra coniux in arma uocare potuit,uerum ne superbe uideatur se coniugi comparasse fatetur modeste se.coniugem non esse,illi tamē fidelem & intactam permansisse.deinde sciens quia generosus animus nulla re citius in arma conuocari posset q̄ fuga cōtumeliæ,obiicit summam contumeliam dicens rumorem esse non alia de causa ab armis cessare: q̄ ut mollis muliero susqꝫ uoluptati indulgeat.Textus autem dilucidus est,nec explanationis egens.Quod aūt dicit.Perqꝫ tuum nostrumqꝫ caput: tractum est a græcis.Vnde Iuue.satyra.yi.græcis nec dum iurare paratis per caput alterius.

Si tibi nunc dicam: fortissime tu quoꝙ iura,
Nulla tibi sine me gaudia facta, neges
At danai mærere putant, tibi plectra mouentur,
Te tenet in tepido mollis amica sinu.
Et si quis quærat, quare pugnare recuses:
Pugna nocet, citharæ uoxꝙ, uenusꝙ iuuant
Tutius est iacuisse toro, tenuisse puellam,
Treiciam digitis increpuisse lyram.
Quam manibus clypeos, & acute cuspidis hastã,
Et galeam pressa sustinuisse coma.
Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,
Partaꝙ bellando gloria dulcis erat.
An tantum, dum me caperes, fera bella ꝓbabas?
Cunꝙ mea patria laus tua uicta iacet.
Dii melius, ualidoꝙ precor uibrata lacerto
Transeat hectoreum pelias hasta latus.
Mittite me danai, dominum legata rogabo,
Mixtaꝙ mandatis oscula multa feram.
Plus ego: q̃ Phenix, plusquam facundus Vlyxes,
Plus ego, q̃ teucri (credite) frater agam.
Est aliquid solitis collum tetigisse lacertis,
Præsentesꝙ oculos admonuisse sinu.
Sis licet immitis, matrisꝙ ferocior undis,
Vt taceam, lachrymis comminüere meis.
Nunc quoꝙ (sic oẽs Peleus pater impleat annos
Sic eat auspiciis Pyrrhus ad ar ma tuis)

ANTO.

¶ SI tibi nunc dicã: hac sollicitatione demonstrat utile non ꝑponi deteriori: nec ira nec amore ab illo cessare, sed ut uitent pericula. ¶ Fortissime: non sine inuidia hoc adiecit. ¶ Gaudia fa. ne. non negabis te uoluptatibus post meum discessum incubuisse. ¶ Mollis ami. Diomedam Phorbantis filiam significare uidetur. qua cum se delectare consueuisse Achillem ablata Hippodamia scri. Home. ¶ Cytharæ: quibus a chirone instructus est. ¶ Vox: cantus. ¶ Tenuisse pu. cũ Diomeda oblectari. ¶ Threiciam ly. qualem in thracia orpheum personasse tradunt quam a Mercurio in cylleno monte arcadiæ inuẽtam: illi musas tradidisse scri. Eratostenes. ¶ Sed ti. pro tu. a tempore auget amplificationem. ¶ Pro tu. pro periculorũ cui tatione ¶ Gloria dul. nihil putabas gloriosius quã bello uincere. ¶ Iacet ui. extincta est. ¶ Dii me. consulant. i. q̃ meũ omen exciderit. ¶ Pelias ha. peculiaris Achilleę hastę adiectio est apđ Ho. quæ tanta magnitudine fuit: ut patroclus cum cætera arma sumeret: hastam suo pondere reliquit. ¶ Peleus: Achillis pr̃ hasta ualuit: qui apud Caium balbũ cum Cęteris instrui Achillẽ apud Chironẽ cupit: tũ nostram inqt festinet ad hastã. ¶ Me: ad Achillẽ legatã. ¶ Teucri fra. aiacẽ intelligitur: qui unus fuit ex legatis ad Achillẽ. ¶ Agam: mea oratione faciã. ¶ Immitis: difficilior. ¶ Vndis ma. marinis fluctibus q nulla audiũt uota: Thetis achillis mater est maris nympha. ¶ Comminuere. ferociam depones mitigabis austeritatẽ. ¶ Nunc quoꝙ sic oẽs: colligit ab amplificatione primumꝙ cõmiserationẽ mouet ab obsecratione: quã plurimũ ualere ad mouendos eos apud quos dicim⁹. scri. Fab. ¶ Impleat annos nisi matura morte nõ extinguatur. ¶ Pyrrhus filius Achillis ex Deidamia Lycomedis regis Scyriorum filia. ¶ Tuis auspiciis. tuo ductu & impio.

Diomeda quæ fuerit

Orpheus a quo lyram accepit.

Pyrrh⁹ cuius filius fuerit.

HVBER.

¶ SI tibi: hoc dicit Briseis ego quidẽ postq̃ a te abducta sum: fui intacta & a nullo uiro cognita. Sed tu si iurare cogaris sine me nulla fuisse tibi gaudia: & uoluptates libidinis cũ alia muliere. ¶ Neges. i. negabis. q. d. nõ. ¶ Mœrere: angi dolore ꝑpter me a te obductã. ¶ Tibi ple. mõ. i. tu cytharæ indulges: nã plectrum est quo corda tangitur: interdũ per totã cytharam ponitur. ¶ Mollis: tenera & blãda. ¶ Sinu gremio. i. in amplexu. ¶ Et quisquã querit. i. & aliquis dubitat. ¶ Quare re. pu. cum iam satis constet: quod non recusas pugnã ob iram: ut ostẽdis qa ego fuerim tibi rapta: sed quia ĩdulges ueneri. ¶ Pugna nocet: ecce cã. ¶ Citharæ. i. cantus Cytharæ: qua delectaris: nam Achilles optimus Citharœdus fuit a Chirone Centauro canẽdi artem edoctus. ¶ Nox: quies nocturna. ¶ Venus: cõcubit⁹: hæc. n. adolescentiam maxime iuuat. Plautus in Bacchidibus. Isto illecebrosius fieri nihil põt: nox mulier uinũ: hoĩ adolescẽtulo. ¶ Increpuisse. insonuisse. ¶ Lyrã threiciam. i. orphei: qui thrax fuit & lyra optime cecinit. ¶ Galeam: cassidem: munimentum capitis. ¶ Pressa: pondere grauata. ¶ Si tibi: est quasi quædam obiectio ad ea: q̃ Achilles dicere posset: ꝙ magis splendore rerum gestarum delectatus sit: q̃ ocio & tuta uita dicit ergo Briseis. ¶ Si facta insignia. i. splendida. s. in bello ¶ Pro tutis. i. loco tutorum: & ocii. ¶ Et si gloria parata. i. quesita. ¶ Bellando, pugnando & te periculis obiiciendo. ¶ Erat dulcis. i. erant tibi iucunda. ¶ An ꝓbabas. i. an laudabas. ¶ Dũ raperes me. i. dum patriam meam euertebas & me rapiebas. ¶ Cunꝙ mea patria. idest an uoluisti laudem tuam iacere: & sepultam esse: postquam patriam meam euertisti. ¶ Dii me. scilicet uelint: quasi dicat ita non fit. ¶ Validoꝙ pre. idest utinam potius hasta tua interficias Hectorem. ¶ Pelias. idest thessalica a pelio monte thesaliæ: non aũt a peleo patre Achillis est deductum deriuatiuum: nam in eo monte incisa dr̃. Ipse in primo de reme. Vulnus Achillao quæ quondam fecerat hosti. Vulneris auxilium pelias hasta tulit. Notandum autẽ est hastam Achillis ex fraxino fuisset: ut testa. Pli. lib. xvi. & Stra. lib. x. quam Home. teste solus Achilles concutere & tractare nouerat. ¶ Mittite me: conuertit sermonem ad græcos: ostẽdens ꝙ si ipsa missa fuerit ad Achillem: magis poterit: cum sua præsentia & memoria solitæ consuetudinis mouere: q̃ oẽs alii magna eloquentia. ¶ Oscula mix. mandatis. i. præter preces etiam osculabor eum. ¶ Plus agam: scilicet in persuadẽdo Achilli osculando eum. ¶ Quam plus. eloquenter dicendo: &c. ¶ Quam Vlyxes, & plusquam. ¶ Frater teu. idest quã aiax telamonius: patruellis Achillis: ut supra dictum est. ¶ Est aliquid: quasi dicat plurimum potest. ¶ Solitis. assuetis. ¶ Admonuisse: idest reducere in memoriam. ¶ Oculos Achillis. ¶ Sinu. idest pectore meo ei patefecto. ¶ Sis licet: nũc loquitur ad Achillem. ¶ Licet: quamuis. ¶ Sis imi. immansuetus. ¶ Vndis ma. i. aquis maris. nam Thetis mater Achillis dea est maris. ¶ Vt. i. quamuis. ¶ Taceam: idest nihil tibi dicam. ¶ Comminuere. i. frangeris: & flecteris. ¶ Lachrymis me. idest eo fletu. ¶ Nunc quo. adiurat ad ipsum Achillem Briseis ut sui misereatur: ordo equæ. ¶ O for. achi. nunc quoꝙ respice &c. reliqua dicta sunt per parenthesim. Nunc quo. s. cum non sum ad te missa: sic adiurantis est particula. Vir. in buc. sic tibi cũ fluctus subter latere si canos, Doris amara suam non intermisceat undam. ¶ Omnes an. s. a natura sibi debitos. ¶ Tuis au. tua fœlicitate. ¶ Et uictor: sicut ut semper fuisti.

Quę iuuẽt adolescẽtes

Pele⁹ mõs ubi locorũ fuerit.

Qua materia achillis hasta fuerit

Aiax telamonius q fuerit.

Sic q̃ particula sit.

ASCEN.

¶ MITTE me. Suadet se apud Achillem plus posse q̃ tres illi legati. Aiax teucri frater. sed ex diuersa matre. Phœnix & Vlysses. Simile fecit apud Romanos mater Coriolani: quæ sola ipsum flexit, quod poetæ usurpant. nã Briseidi notũ erat. Est aliquid. hæc particula pro excellentia ponitur, ut apud Iuuen. Est aliquid sese unius dominum fecisse lacerte. Et apud Persium. Sese aliquem credens italo ꝙ honore supinus fregerit heminas &c. Et apud diuum Paulum. Quid uidebantur esse aliquid. ¶ Admonuisse: idest castigasse oculos uagos. ¶ Comminuere. penultima longa. futurum indicatiui uerbi passiui idest mitigaberis. ¶ Si omnes. Sic aptissime precationibus particula. Virg. in bucco. Sic tibi cum fluctus subterlabere si canos: Horatius primo carmi. Sic te diua potens Cypri &c. ¶ Tuis auspiciis. i. tua dexteritate & fœlicitate. Quia enim nihil sine auspitio factitabant prisci ne quicquam contra auspicii sententiam, quæ uero auspicato fiebant prospere succedebant, ideo auspicium accipitur pro fœlici inchoatione: & auspicari pro fœliciter inchoare, ut diximus.

¶ Respice

¶Respice, sollicitam moueat te mea sollicitudo. ¶ Vitæ.no.si me occidisti quã amaueras. ¶ Co.mo.uterimas me anteq̃ te separes. ¶ Vtq̃ fa. locus est quo demonstratur quid futurũ sit: si neglecta fuerit. ¶ Coges: ad interritũ. ¶ Corpusq̃ colorq̃ corporis habitudo. Hoc animæ uitã meam sola spes fouet. ¶ Nec erit ma. sed nepharium & crudele. ¶ Cur au.iu cõsultat quid in magnis malis sibi tolerabilius uideatur, cum meam inquit necem differs. ¶ Prete pe. tuo ense me trucida. ¶ Si dea pas. palladem significat: quæ Achilli obstitit ut Home. scri. cum stricto ense in Agamẽnonem ferretur. ¶ In pe atridæ: Agamenonis: qui cum plistenis filius fuerit ab atreo patruo denominatur: a quo educatus est. plistene mortuo. At po: no: suasio a meliori. ¶ Quod de ho. dum esses mihi hostis uitam concessisti: eandem amica exigio: & a cõsequentibus arguit. ¶ Neptunia quæ neptunus fabricauit. ¶ Materiam cæ. si cupis habere quos perdas in Troianos arma sumas: ¶ Me modo: non differas sed nunc iubeas me ueluti seruã non uxorẽ uenire & ad te deduci. ¶ Siue ma. in castris græcorũ. ¶ Siue pa. ipellere classes remige: siue in patriam nauigare constituisti.

Respice sollicitam briseida fortis achille,
Nec miseram lenta ferreus ure mora.
At si uersus amor tuus est in tedia nostri,
Quam sine te cogis uiuere, coge mori.
Vtq̃ facis, coges, abiit corpusq̃ colorq̃
Sustinet hoc animi, spes tamen una tui.
Qua si destituar, repetam fratresq̃, uirumq̃,
Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.
Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro
Est mihi qui fosso pectore sanguis eat.
Me petat ille tuus: qui si dea passa fuisset
Ensis, in atridæ pectus iturus erat
At potius serues nostram tua munera uitam
Quod dederas hosti uictor, amica rogo.
Perdere quos melius possis, neptunia præbent
Pergama, materiam cædis ab hoste pete.
Me modo siue paras impellere remige classem:
Siue manes, domini, more uenire iube.

¶Respice uerbũ misericordiæ ut supradictum est. ¶ Sollicitam: anxiam plenã curarũ. ¶ Ferreus. s. tu. ¶ Vre. i. crucia. ¶ Lenta mo. s. recipiendi me: at si legitur ẽt, aut & melius uersus mutatus, quã subaudi me. ut facis quia pergis oĩa facere: que me ad mortẽ possint adducere. ¶ Corpus abiit. i. habitudo corporis: qa tota facta sum macilenta. ¶ Color abi. quia effecta sum pallida. ¶ Vna. i. sola spes animi tui: quã habeo de animo tuo: ut mutet. ¶ Hoc. s. corpus. ¶ Qua. s. spe. ¶ Repetam. q. d. nõ qa a te occisi sunt. ¶ Iussa: coacta. ¶ Nec ma. i. res magnifica. s. est. ¶ Cur a. iu. cũ. s. tu hoc efficere possis ¶ Pete ferro: percute. ¶ Corpora. i. corpus meum: ¶ Ferro ense: metonymia. & Stricto nudo: & alibi strictũ tenet altera ferrũ. ¶ Fosso. percusso. perforato. ¶ Me petat. i. feriat est aũt concessio, quæ non mõ magis prohibet, uerum ẽt misericordiã cõparat: ordo est: ille tuus ensis, qui erat iturus in pectus atridæ si dea fuisset passa: petat me. Tangit aũt quod s. ri. Ho. in. i. Illiados: Achillẽ iratũ Agamẽnoni: post multa in eũ effusa cõuicia: uoluisse eũ interimere: sed cũ ensem nudaret: pallas superueniens manum eius continuit eumq̃ corripiens, facinus prohibuit. ¶ In pectus atri. i. agamemnonis. ¶ Si dea. s. pallas. ¶ Fuisset pas. i. permisisset. ¶ At po. post ironicam concessionem petit briseis aperte ab Achille ut ei uitam conseruet: quã ei dederat. ¶ Tua munera: quæ mihi dedisti: & est appositio: ¶ Quod de. ordo est. ¶ Ego amica. s. tua. ¶ Rogo. s. id quod tu uictor: euersa patria mea. Dederas ho. s. mihi: que eram hostis tua anteq̃ me caperes. ¶ Perdere hoc dicit si delectaris cæde alicuius multo: iustius potes interficere Troianos hostes tuos, q̃ me nunc amicã tuã. ¶ Pergama ne. i. Troiã quã Neptunus simul cum phœbo ædificauit. ¶ Melius. i. iustius. ¶ Perdere interficere. ¶ Pete. i. accipe. ¶ Cædis: occisionis. ¶ Ab ho. & non ab amica. ¶ Modo tantummodo. ¶ Impellere: mouere. ¶ Remige idest nautis. posuit autem singularem pro plurali. ¶ Siue ma. s. in castris. ¶ More do. tanq̃ ego sim serua tua: & tu dominus meus.

¶Vtq̃ facis coges, quia si nihil fecerint mors tñ coget quia auferet spem, quæ sola uitam cõseruat. Repetã fratres & uirũ q apud inferos sunt inter quos se post mortem putat locandam, sicut uiuẽs cũ uiuẽtibus cõuersata erat. ¶ Si dea passa fuisset. Scribit Home. Palladem affuisse cum Achiles in Agamẽnonem irrueret eiusq̃ manum continuisse, significans p hoc eũ p prouidentiã abstinuisse a nece imperatoris: est. n. dea sapientiæ. Quod dederas hosti. i. Agamẽnoni, cui pepercisti, hoc est ueniam da mihi: ut illi. Dñi more uenire iube: hæc uotorũ summa est, quã fere in fine ponit epistolarum.

ANTO. Achilis in agamẽnonem ultio Agamẽnõ q̃re atrides dictus est.

HUBER. Respice & uerbũ sit

Achilis furor in agamẽnonem

Te troiæ conditione fabula.

ASCEN.

¶In quartam Epistolam argumentum.

Iuppiter ex Europa agenoris in cretam aduecta Minoem Rhadamantũ & Sarpedonem genuit deinde asterius Thetam filius qui insulæ imperauit Europam uxorem duxit, & cum liberis careret illos adoptauit. Minos in regnũ succedens, ex Itone lictii filia lycastum sustulit. Lycastus ex ida Corybanti filium, quem Minoẽ appellauit. Hunc alii ob nominis similitudinẽ Iouis filiũ existimarũt. Is ex Pasiphæ solis cretesq̃ filia Deucalionem, Cretum: Androgeum Ariadnam: & Phædrã q̃q̃ alii Deucalionis fiĩã Phædrã tradiderint: Deucalion siue pater siue frater fuerit: Icto cum Atheniensibus fœdere thæseo Phædram dedit uxorem. Erat illi filius ex Hippolyte, siue Anthiope Amazone grandis natu Hippolytus qui apud Piteum Troezene: quæ est actice urbs est Acticæ urbs educabat: inde cum ad Ceretis mysteria uenisset Athenas: ut Dio. placet phædra illius amore capitur: cum discessisset tẽpũ Veneri in arce Athenienſi erexit, unde Troezenem prospiceret: cũ Theseus ad rapiendam proserpinã cũ Perythoo discessisset. Hippolytũ ad amorem prouocauit cum non impetrasset: q̃ uim inferre uoluisset. reuerso Theseo insimulauit. Hippolytus cum id per patris nũciũ accepisset: animo turbatus: equis habenas remisit: quibus nullo rectore incitatis Delapsus i preces discerptus est: Phædra seipsam Trucidauit. Epi. Hippolytũ ad amorẽ flectere nititur Phædra: sed cum turpe sit priuignum a nouerca in amore sollicitari principium ex insinuatione sumitur.

ANTO. Troezene urbs ubi locorum sit

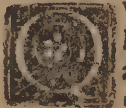
ANT O. Pugi.lari. b⁹ quo tpe ubi fuere Rhetoric⁹ locus co. lor quis sit & q̃ lſgrę ci & latini diuersimo de utuntur

Ressa puel.Phędra. cretẽsis.¶ Viro ama.Hippolyto Antiopes:siue Hippolytes Amazõis filio.¶ Perlege qđ cunq; est,qcqd in epl̃a scriptũ est.¶ Quod iu.nõ ꝙ honesto ẽ secũdũ ꝙ principis cũ insinuamus dissimulare debemus:ut scrip.fa.¶ His archa.no.a cõsuetudine argui credunť lr̃is oĩa:q̃uis archana.usus pugillariũ lõge añ Ho fuisse Pli scr.nã Illiados.xi.li.Hom.tradit bellorophõtẽ missum a prœto cũ pugillaribus in lycĩã ad Euriẽ Anthiæ prẽm.¶ Notas lr̃as ad legẽdũ inuitat a loco:quẽ Arist.dicit sũm ab eo qđ maius uel mines uideať.Latim a maiori uel maiori locus appellãr.i.si hostiũ acceptas lr̃as legimus:multo magis amicoꝝ legeř debemus.¶ Ter.co.loq scripsi qm̃ loq ñ potui.¶ Pudor ẽ mi.amo.scripsi ut in amore uerecũdia ñ carerẽ.¶ Qua lic.qm̃ difficileẽq amat pudorẽ seruare.¶ Et le.cũ cõueniẽtius:sic Cic.li.ii.de ora:¶ Seqtur igiť:qm̃ nobis ñ de quo loqmur.¶ Iussit amor: crimẽ in cupidinẽ reiicit.¶ Amor,honestiorẽ facit suã uoluptatẽ.cũ i amorẽ transferrat:quod in ea erat nõ sũt cõtẽnenda cupidinis mandata.

Argumentũ d e quo supra.

Vamtu.de.cũ ob lege a Minoe ĩpositas deuictis athenieñsibus:utmitterẽt quotannis yii. corpa filioꝝ & filiaꝝ suaꝝ deuorãda a minotauro.ii.anno sors,cũ obtigisse Theseo:ægei Athenieñsũ regis filio utmitteret:ope ariadnes minois filię:q̃ eius amore detinebať.minotauꝝ iterimit & ariadnẽ q̃ ob opẽ sibi p̃stitã se uxorẽ accepturꝝ promiserat: siť cũ Phedra eius sorore naui impositas abduxit:ut in.ii.epi.dcm̃ ẽ. ueꝝ relicta Ariadne inchio insula:aut ut alii uolunt in naxo solã phædrã secũ duxit:& uxorẽ accepit:que postea absente Theseo in Hip.puigni sui:quem Theseus ex Hip.sorore antiopes regine Amazonum susceperat:amorẽ exarsit.Itaq; hac epi.ei amorẽ suũ indicat conaturq; multis rõnibus eũ ad libidinẽ suam deflectere nitẽs psuadere nullũ,esse crimen in cõcubitu priuigni & nouercę & oñdens cõmoditatẽ maximã ex abñtia Thesei.quẽ nititť adducere in odiũ ipsi Hi.postremo multis p̃cibus Hip.in amorẽ suum adiurat.Qui fuerit finis utriusq; diceť in fine epi.ordo ẽ.¶ Puella cres.mittit salu.uiro Amazonio:q̃ ipsa ẽ caritura nisi tu dederis. ¶ Puela:Phędra.¶ Cressa cretẽsis eius ntũs ẽ cres cuius gtũs est cretis.Vir,Cretesq; Dryopesq; ruunt. ¶ Amazonio,i.Hipp. filio Amazonis possessiuũ est p p̃ronymico. Amazones aũt mulieres fuerũt ex scytaꝝ gẽtes:q̃ in Cappadocię ora iuxta fluuiũ thermodoõta p[...]st maritos amissos hitaueř. & cũ finitimis nubẽdi aium omisissent primo a finibus suis hostes summouentes:ẽt deinde ẽt bella inferentes auxere rẽp.sine uiris,& post pacẽ armis q̃sitã:ne gẽs interiret.cõcubitũ finitimoꝝ inierũt.Si q mares nascerent interficiebantur Virgines ĩ eũdẽ ip̃m morẽ nõ ocio,neq; lanificio sed armis eqs & uenationibus exercebant.iniustis infantium dexterioribus mãmis ne sagittarum iactus ĩpedirent:uñ Amazones dictę sunt ab adiictiõe priuatiua,& zos mãmilla.cũ aũt Euristeus rex Hercules duodeci stipẽstia dẽbat: q̃si ĩpossibile ĩperasset:ut arma reginæ Amazonũ sũma uirtutẽ mulieris ad se referret:Hercules nouẽ lõgis nauibus eo p̃fectus:comitante principũ græcie iuuẽtute inopinãtes aggressus cũ Orethia regina foris bellũ gereret eas superauit.duę Orethiæ & Anthiope sorores:q̃ tũc Amazonũ regna tractabãt captæ sunt.Menalippe ab Hercule Hippolyte a Theseo q̃ in p̃miũ retẽtã Iustinus scri,ab eo in mr̃imonium assumptã ex qua natus ex Hippolytus ut diximus Oui.tñ in hac epl̃a ex uerbis Phædræ ostẽdit eã nõ uxorẽ.fuisse cũ dicit.Ac ne nupta qdẽ.Thædaq; accepta iugali.Cur⁹nisi he caperes regna p̃rna nothus: & hæc satis de amanzonibus.¶ Perlege qa scit eũ cõtracturũ frontẽ inuitatũ de re turpi hortať eũ ad legẽdũ totã epl̃am confidit.n.se rõnibus suis posse psuadere qđ cupit.¶ Quodcunq; est.i.qualecũq;.q.d.ẽt si sit aliqd turpe:& qđ tibi displiceat.¶ Quid nocebit.q.d.nihil.¶ Archana,secreta:¶ Inspicit:argumẽtũ a maiori ad minus si.n.legimus epl̃as hostiũ,quorũ nomẽ ne audire quidem uellemus:multo magis legẽdæ sunt litteræ eorũ.q nos amãt.¶ Notas.i.litteras.¶ Ter.co.qa posset dicere q̃ re nõ dixisti corã,dicit se pudore impeditã.¶ Inutilis q̃ nõ p̃stabat mihi offm̃su ũ.¶ Hæsit,retẽta est.¶ In pri.ore.i.in summis labiis.¶ Quali.qa occurrebat:qđ amatores sunt impudẽtes:dicit ipsa oporteř ẽt eẽ in amore aliquẽ pudorẽ.¶ Qua p quatenus.i.inq̃tũ licet.¶ Et seqtur:cõsequẽs est & utile.¶ Msciẽdus:iungẽdus.¶ Dicere.s.corã scribere quia ut Cice.ad lucrum scri.epi.minus erubescit.¶ Quicquid.arguit necessitatẽ scribẽdi a potẽtia amoris,quem iussisse dicit.

Cres qđo genitiuum emittat Amazones quę fuerit & que loca loca tenuerũt,& unđ nomẽ sortitæ sint.

PHAEDRA HIPPOLYTO.

Va nisi tu dederis, caritura est ipsa salutẽ
Mittit amazonio cressa puella uiro.
Perlege quodcunq; est quid epistola lecta nocebit.
Te quoq; in hac aliquid quod iuuet esse potest.
His archana notis,terræq; pelagoq; feruntur
Inspicit acceptas hostis ab hoste notas
Ter tecum conata loqui,ter inutilis hæsit
Lingua,ter in primo destitit ore sonus
Qua licet,& sequiť,pudor est miscẽdus amori
Dicere quæ puduit,scribere iussit amor.
Quicquid amor iussit,nõ est contẽnere tutum

ASCEN.

VA nisi &c.Ordo est.puella cressa.i.cretẽsis filia minois Cretensiũ regis mittit uiro Amazonio.i.Amazonidis filio uidelicet tibi o Hippolyte qđ nomen illi,aut p̃sagio futuri euentus,aut postea ab euẽtu datũ est.Nã dř equus & equa & dissoluto uñ scribendũ est Hippolytus salutẽ qua ipsa.s.qdæ eã mittit,caritura est,nisi tu dederis sup.eam.His notis.i.characteribus scriptis. Monet ergo ut per legat, quia uerisimile est castum iuuenẽ a patris uxore nõ perlecturam literas p̃sertim amatorias. ¶ Qua licet & sequitur. Ordo est pudor est miscendus amori.Qua.i.quatenus uel qua uia licet.i.licitum est:& sequitur,idest cõsequens & conueniens est.

¶ REgnat.rerum summam possidet.¶ De deos amatores:Veteres enim dominos amatores : appellabant.¶ Ille amor. ¶ Dabit ui.ma.tuo imperio succūbet trāslatio ē ab his:q in bello uincunt.¶ Adsit:uerbū est iplorātis numinū fauore.hinc Vir.in geo.adsis o tegeæ fauēs.¶ Auido ig.flagrātissimo amore.¶ In me.n.ut meū desideriū expleas.¶ Nō e.ne.purgat in pudicitiæ crimē descēdēs paulatim ad rē ipsam.¶ Socia.fœ.cōiugia Thesei nō cogit me lasciuia uiolare.¶ Crimine ipudi. nota.¶ Venit amor gr.fatetur se manifestissime amare:sed amoris authorē supprimit:ut modestius rem suā agat.Amor i quit,Sed tanto mihi est amoris æstus grauius tolerare:quanto ætate me grādiorē inuasit.¶ Serius:tardius & ætate pro uectiori.¶ Vulnus cæcum occultum amorem.Virg.ignē cæcū dixit.¶ Scilicet ut teneros : similitudine suā molestiā exprimit.

ANTO. Dominiquū apud ueteres appellabantur
Adsum qđ uerbum est
Ars qđ sit.

Regnat,& in dominos ius habet ille deos.
Ille mihi primo dubitanti scribere,dixit:
Scribe dabit uictas ferreus ille manus,
Adsit & ut nostras auido fouet igne medullas
Figat sic animos in mea uota tuos,
Non ego nequitia socialia fœdera rumpam:
Fama uelim quæras crimine nostra uacet.
Venit amor grauius:quo serius utimur intus:
Vtimur & cæcum pectora uulnus habent.
Scilicet ut teneros ædunt iuga prima iuuencos,
Frænaque uix patitur de grege captus equus,
Sic male uixque subit primos rude pectus amores:
Sarcinaque hæc animo non sedet apta meo,
Ars fit ubi a teneris crimen condiscitur annis.
Quæ uenit exacto tempore peius amat.
Tu noua seruatæ carpes libamina famæ,
Et pariter nostrum fiet uterque nocens
Est aliquid plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue rosam,
Sic tenui ille prior,quo me sine crimine gessi,
Candor ab insolita labe notandus erat.
At bene successit,digno quod adurimur igne,

¶ Rude pe.non assuetū.& in amore difficile.¶ Sarcina amoris molestia.¶ Fit ars enthimena:qđ sniā claudit.¶ Ars fit amoris notio habet:faciliusque tolerat.Est.n.ars ut scri.Cic.quę notis penitusque perfectis & in unū exitum tendentibus & nunq̄ fallēti bus rebus continetur.¶ Vbi crimen cōdiscit a teneris annis sanius sentiatur.¶ Venit:in amorem incidit.¶ Exacto tēpore:pro uectiori ætate:¶ Peius:grauiorib⁹ pœnis.¶ Tu no.serua:paulatim repsit ab his quæ ledūt ad ea q̄ psunt,magnaque festiuitate detecto amoris authore.omnem suspitionē amouit habebis inquit meæ pudicitię primitias.¶ Vterque no.cum uterque pudicitiam hactenus coluerimus.¶ Est aliquid plenis pomaria carpere ramis:a se factum commēdat sumpta a rerum primitus imagine.¶ Sic tamē ille prior:crimen ab authore purgat.¶ Ille cādor pudicitiæ.¶ Erat no.labe erat uiolādus.¶ Sic authoris dignitate.¶ Digno ig.elegantis iuuenis amore.

¶ REgnat.ecce uerbū summæ potētiæ.¶ Ius potestatē.¶ In do.de.ēt in Iouem inde Virg.dixit:Nate patris summi qui tela Tiphcia tēnis & idē oia uincit amor.¶ Ille.s.amor.¶ Dubitāti quia turpitudo negocii suscipiendi dubiū adducit.¶ ille: Hippolytus.¶ Ferreus.i.ēt si esset ferreus & durissimus.& Dabit ma.ui.trāslatio sumpta a uictis in prælio:q manus uictoribus præbēt ligādas:inde quos amor subegit dicuntur ligati ut captiui.Ouid.in.i.amorū.Ipse ego præda recens factū modo uulnus habebo:& Noua captiua uincula mēte ferā.Mēs bona ducet manibus post terga retortis.Et pudor & castris qcqd amoris obest:Omnia te metuēt ad te sua brachia tēdēt &c.¶ Adsit optantis est.i.utinā mihi præsens sit:& faueat.¶ Vt fo.ut calefacit.¶ Audio igne.s.amoris.¶ Sic:adaptatio similitudinis.¶ Figat uulneret.s.sagittis suis.¶ In mea uo.ut sis paratus facere quod ego uelim.¶ Non ego:laudat se ab honestate ante actæ uitæ:ut ostendat se futuram fidelem & firmam in amore Hippolyti.¶ Non rum.non dirimam & separabo.¶ Fœdera socialia:coniunctionem & societatem nostri amoris,quam mecum feceris.¶ Nequitia:libidine ut ipse i fastis ad Silenū Nequitiae est quæ te non sinit esse senem.¶ Fama non.idest nomen nostrum.¶ Vacat:caret.¶ Crimine:quia nunquā cognita aut dicta sum impudica.¶ Venit ostendit amorem suum adeo magnum:ut ei resistere non ualeat.¶ Grauior.i.maior & uehementior.¶ Quo:idest quanto.¶ Serius.i.tardius.s.euenit.¶ Intus:in pectore.¶ Cæcum uulnus.¶ Occultum & latens ut pote in animo fixum.Virg.& cæco carpitur igni.Scilicet:facit quandam similitudinem:qua ostendit q̄ difficile ferat hunc amorem nouum & sibi insolitum.¶ Iuga prima.i.primum imposita collo.¶ Lædunt grauant.¶ Teneros iuuenes & inassuetos iugo.¶ Captus de gre.i.nouus:& nōdum domitus.¶ Vix patitur fræna:quia ea recusat:& plerique sessorem excutit tergo sit adaptatio similitudinis.¶ Subit:sustinet actiue ponitur.¶ Primos.i.mihi.in assuetos.¶ Sarcina:idest onus.¶ Non sedet:non locatur & stat.¶ Ars fit:ars est quæ dat certam uiam rationemque dicendi uel faciendi aliqđ est igitur sensus siquis uelit habere recte aliquam artem incipiat a teneris annis.¶ Fit:idest perficitur.Iuue.hic fiūt homines.¶ Vbi:idest quando crimen,scilicet amandi.¶ Conficitur:tota est una dictio composita.¶ Teneris an.quia postea crescens fit in eo doctior & aliqd quotidie addit Iuue. Nemo repente fit turpissimus.¶ Quæ.i.mulier.¶ Venit:ad amorem.¶ Exacto tempore:præterito tempore ipsi amori conuenienti.¶ Peius:idest uehemētius:ut infra peius adulterio turpis adulter obest.¶ Tu noua:allicit eum commendatione sue pudicitiæ.¶ Libamina:gustamēta.¶ Noua:prima.i.tu eris primus qui me uitiaueris:& pudicitiam meam abstuleris:nam a marito non aufertur mulieri pudicitia uel fama castitatis:sed ab alieno dicit ergo se semper fuisse intactam hactenus ab omnibus præterquam a Theseo & Hippolytum fore primum qui eius pudicitiam delibet.¶ Seruatæ:custoditæ.¶ Nocens pa.i.uterque pariter:& uno eodemque tempore amittemus pudicitiam:quia adhuc fuisti ignotus mulieribus:& ego intacta aliis præterquam marito meo.¶ Est aliquid.quasi dicat nō contēnendum.¶ Carpere pomaria i.poma locum posuit pomorum pro ipsis pomis & pomarium est repositorium pomorum.pomerium uero locus ubi sunt arbores pomorum:sed interdum confundunt poetę significata.Oui.In met.id me tuens ualida pomeria clauserat,Atlas mœnibus.¶ Deligere:colligere.¶ Primam.quia gratia maior solet esse primis rosis:nam uidetur quodammo sibi fœlix:qui potest primam rosam decerpere:ita & qui primum concubitum alicuius mulieris consequitur.¶ Sic tamen est quasi qædam Hippophora a seipsam & est sensus:illa integrita meæ pudicitiæ qua ante florui.¶ Erat po:ab insuetudine peccandi.i.debueram diligenter seruare:ut non peccarem:quemadmodum nunquam ante peccaueram cum aliquo:& ad hoc respondetque sequitur.¶ At bene suc.illa can.s.castitatis.¶ Quo candor gessime.s.añ sine crimine:quia nunquam feci aliquid quo possem esse infamis.¶ Erat no.i.considerādus & seruandus.¶ Ab labe insolita.i.a delicto & stupro insolito:hoc fuit quod sibi ipsi ipsa obiecit.¶ At bene:responsio est ad obiectionem:& hoc dicit licet seruanda esse castitas mea inuiolata tamen ben euenit:quod in ea uiolanda elegi uirum dignum.

HVBER Regnare quod uerbum sit

Ars qđ agat

Pomarium quid sit.
Pomerium quid

¶ Adsit.itauxilio sit.s.Cupido.¶ Tu noua seruatæ &c.Callide appetēdū docet lasciua mulier:qđ honesta cōsciētia cū primis refugiat.Primū.s.esse famę lesorē & pudicitię potitorē:nā cū uirginitatē iactarī nō posset,pudicitiā cōiugalē caten⁹ seruatā iactat.¶ Deligere:ungue.i.delectā carpere.Alludit ad florē pudicitiæ intactū,sicut maro in rosa. Collige uirgo rosas dum flos nouus & noua pubes,Et memor esto æuū sic properare tuū.¶ Digno igne.i.formosi,uidelicet iuuenis amore.

ASCEN.

Peius adulterio turpis adulter obest.
Si mihi concedat Iuno fratremq; uirumq;,
Hippolytum uideor præpositura Ioui
Iam quoq;(uix credes ignotas mittor in artes
Est mihi per sæuas impetus ire feras.
In nemus ire libet, præssisq; in rætia ceruis
Hortari celeres per iuga summa canes
Iam miht prima dea est arcu prefignis adunco:
Delia, iudicium subsequar ipsa tuum.
Aut tremulum excusso iaculum uibrare lacerto,
Aut in graminea ponere corpus humo.
Sæpe iuuat uersare leues in puluere currus
Torquentem frenis ora fugacis equi.
Nunc feror, ut bacchi furiis eleleides actæ.
Quæq; sub ideo timpana colle mouent.
Aut quas semideæ dryades, faunıq; bicornes
Numina contactas attonuere suo.
Namq; mihi referunt, cum se furor ille remisit.

ANTO. ¶ Turpis adulter, Theseū significat q Helenā rapuit deinde ad inferos ut Plutoni pserpinā raperet accessit. ⁋ Fratreq; uirum iouē intelligit, cuius: Iuno est soror & coniunx. ⁋ Iam quoq; uix credas: studio & uolūtate. Hip. sibi conciliat. ⁋ Ignotas ar. in uenationē, cuius erat Hip. studiosus. ⁋ Delia Diana in delo insula nata uenationis dea est. ⁋ Prima ante oēs deos max'me uenerāda'. ⁋ In rætia q̄ lydia Aracne inuenit: & ex lino cāpano cæteris pferunt. ⁋ Iuuat torq̄n. fre. delectat me cohibere currētes equos. ⁋ Seruare moderati. ⁋ In puluere: i apto cāpo. ⁋ Eleleides. Bacchi ministræ dicunt a Baccho quē ab helo oppido Heliconio siue ætholo: ubi illius origa celebrant Heleū metamorphosi diximus nūcupari: inquoi quātū alii a uero discuierint, nisi sepultoꝝ māib⁹ parcerē referēdū putarē: sed satis sit diligētiores admōuisse. ⁋ Actę fu. bac. numine afflatę. Sacra alia: sūt tacita & mystica. Alia cū afflatu numinis, adhibitisq; oium generū istris apta: q̄lia fūt origa Bacchi & Cybeleia, q̄ gręci ευαδιου, ιαξτικα uocāt. ⁋ Quęq; sub iō ty. co. mo. Cybeles ministras signat, q̄ afflatę deū mr̄is numie sacrificātes discurrebāt ab ida Phrygię mōte ad olipū: q ē ad Antādr i plagā: ut Euripides i Palamede: author est. Sūt. n. Olympi q̄tuor i Thessalia, in myssia in phrygia: de quo Sophocles i Polyxena tradit. q̄rt⁹ i ęthiopia. Sūt. n. sacra liberi pr̄is & Cybeles cōia ut Str. placet eoꝝ ministri dn̄t Sileni Satiri. Titiri. Bachelene. thiades. Mimallōes. Naiadas. Nymphę Bassarides. Eleleides. Aut q̄s se. Driyades: eas itelligit, q̄ qm̄ sōtana nūina: aut nemorea uidissent liphate dicebant eas resipiscere a furore n̄ posse magis tradebāt nisi talpaꝝ sāguie spgerēt: ut author ē Pli. Fauni bicor, nocturnis nūinib⁹ agitati alii ferebāt ueluti h̄t: q a faunis noctu sub pellib⁹ r̄n̄sa petē solebāt i latio nā faun⁹ pici fili⁹, ut sc. Gu⁹ bas⁹: pm⁹ Saturno auo i latio sacra istituit prēz picū iter deos retulit Faunāq; sororē: eādēq; ꝯiugē ꝯsecrauit q̄ M. uarro bonā deā appellatā tradit mulier: ouisq; n̄sa dar ꝯsueuisse: & faunū uiris. ⁋ Atton. liphaticas reddērt. ⁋ Cū se f. i. r. postq̄ cesauit isania.

HVBER. ¶ PEius: magis. ⁋ Obest. i. nocet. ⁋ Turpis. idignas: eī. n. excusanda mulier: q̄ cū uiro digno cōmittat adulteriū, uti Helena de mr̄e sua Leda q̄ cū Ioue concubuit dicit: illa bn̄ errauit: culpaq; authore redemit. ⁋ Si mihi: pbat dignū esse amorē suū: qa si deē sibi optio Iouis & Hippolyti: dicit se ppositurā esse Hippolytū Ioui. ⁋ Fratrē & uerū. i. iouē fratrē & maritū suū: nā ambo saturni & Opis filii fuerūt. ⁋ Pręposi tura. potius electura. ⁋ Iā quoq;: secūdū pcepta ipsius Oui. in arte amādi, qbus rebus delectant: quos amamus: eisdē debemus & nos delectari: ō qa Hippolytus delectabat uenatiōe: dicit Phædra uideri sibi sæpe exire in uenationē & oia agere q̄ ipse Hippolytus agere solitus sit. ⁋ Vix cre. parēthesis: & est secunda persona pro tertia. i. uix credat aliquis. ⁋ Mittor. non ab aliquo: sed meo proprio affectu. ⁋ Ignotas insueras mihi. ⁋ Impetus: magna uoluntas ⁋ Per sæuas se. quas tu insequeris per syluas ⁋ Liber. est uoluntas. ⁋ Pressis agitatis. Virg. aut spumantis apri cursum clamore præmētem. ⁋ Hortari, instigare mea uoce: ut faciunt uenatores. ⁋ Prima pcipua maximā. ⁋ Delia Diana in delo insula: in qua nata dicitur. ⁋ Præsignis arcu: qa eo telo utitur. ⁋ Iudiciū tuū: quia sicut iudicas hanc uenationis deā pcipuā, quā colas: ita & ego iudico: & qd̄ tu sentis idē sento. ⁋ Aut tremulū: repetendum est uerbum superius positū, liber uibrare quassare mouere. ⁋ Excusso fortiter moto. ⁋ Graminea pro graminosa plena. i. plena graminis. i. herbæ in q̄ sæpe uenatoribus suaue ē regescere. ⁋ Versare uertere & arte regere. ⁋ In puluere in cāpo puluereo. ⁋ Torquere. s. me. i. flectentē ⁋ Fugacis. i. celeris. Iuue. de equo. cuius clara fuga ante alios. & primus i æquore pul. ⁋ Nūc feror: dicit interdū nimia ui amoris se fieri insanā. & similē sacrificātib⁹ Cybele. Feror: rapior impetu ai. ⁋ Eleus. unum ex noībus Bacchi: ut in Oui. yi. met. Nycteleus Eleusq; parēs inde. ⁋ Eleides Bacchæ dn̄r. ⁋ Actæ agitatæ. concitare. Furiis. qa credit immittere furias: qd̄ fingit pp uim uini. ⁋ Quæq; sub iō mulieres dicit sacrificantes Cybele, quæ colitur in Phrygia cui sacrificātes tympana galli. i. ā galli sacerdotes Cybeles sunt. ⁋ Sub iō colli sub ida monte Phrygiæ. ⁋ Aut quas, dicit se sæpe similē esse earꝫ: q̄ Nympharꝫ faunorūq; ipsū uexant: sunt enim q̄si fumosæ inde lymphate dicunt: quasi Nymphatæ a Nymphis. Vir. & totā currit lymphata per urbē. ⁋ Dryades: Nymphę quęrcuum nā Drys q̄rcum significat. ⁋ Semideæ: nōdū in cœlo receptæ, nā semidei dicunt nōdū oino digni deitate, q̄lia sunt terrena numina: & iō semideos appellāt quasi nō plene deos. ⁋ Bicornes: ut enim ostēdit diuus Hieronymus in uita Pauli primi heremitæ effigiem habent capratum & cornua inde alibi cornigerūq; caput pinu. pcinctus acuta faunus in immēsis qua tumet ida iugis. ⁋ Attonuere. i. attonitas redderet. ⁋ Suo nu. quo eas mouēt. ⁋ Namq; mihi: dicit se non sentire illam insaniam: sed postquam furor est remissus dici sibi uel ab ancillis uel ab aliis eam fuisse in hoc furore. ⁋ Referunt narrant, omnia ista quæ mihi accidere dixi. ⁋ Ille fu. est remissus quo ita agitabat. ⁋ Remisit se diminutus est.

ASCEN. ¶ Peius adulterio. Sensus est. Obest quidem nobis pater Theseus, sed ipse est adulter peius. i. magis & cum maiori malo suo, turpis adulterio. i. pp adulterium, quod cōmisit & cōmittere parat. Nā ipse qui cōiugem pulchrā habebat aliam rapere non debebat. cum Hippolytus coniugem nō haberet, nisi quam pater perripuerat. Obest ergo adulter: qui magis turpis est adulterio: & ita authoritatem dānandi in nobis, quod in se admisit nō habet: fratremq;: uirumq;. Vnde ipse primo æneі. Ast ego q̄ diuū incedū regina: Iouisq; Et soror & cōiux. ⁋ Ignoras mittor in artes. In uenationē qua scit Hippolytū oblectari & ob id Dianæ charū esse. Vnde Horatius. ⁋ Neq; enim Diana pudicum liberat Hippolytum. Id autem fingit se facere, quia confirmitas studiorum multū facit ad amorem & amicitiā etiā castam. ⁋ Iam mihi prima deest, qa suus cuiq; deus. Primus. i. summus est. ⁋ Nunc feror ut Bacchi &c. ⁋ Docet se tanto amore subinde capi ut ubi sit nesciat. Ordo est. ⁋ Ego feror. i. agitor nunc. ut supple feruntur Eleleid es: idest Elei hoc Bacchi sacerdotes: actæ. i. impulsæ & agitatæ: furiis Bacchi. i. a Baccho imissis dū eius sacra peragūt: quęq;. i. & ut ille quæ mouēt Tympana. i. instrumēta illa sonora ab extēdēdo υμπανιζω enim dr̄ extēdo dicta: qa pellē ouinā extēsam h̄n̄t. In colle ideo. i. mōte illo phrygio, hoc est sacerdotes Cybeleiæ, aut ut supple ferunt ille quas Dryades. i. arboꝝ deæ semideæ: qa cū arboribus post longissima ætate interire dicūtur. & fauni. i. dii illi siluestres, bicornes: ut ægipanes attonuere. i. attonitas & Lymphaticas hoc est furiosas fecerunt, suo numine. i. diuinitate sua infusa. Et si quæras qūo id sciat cum furiose quid agant nesciant: respondet, Nam supple: & comites & satellites mei referunt idest narrant mihi omnia cum ille furor remisit se.

Thesei fabula.
Diana ubi locoꝝ nata sit.
Eleides uñ nomen traxere.
Sacrorum genera quot sint Cybelesq̄ sit
Olympi quot sint
Mistri bacchi & cybelis quo nomine nuncupentur.
Dryadum fabula
Fauni qui sint & a quo nomē sortiti fuerit.

Amoris p̄ceptum de mēte Ouidii

Diana uñ dicta

Eleleides
Cybele
Ida mons ubi sit
Dryades uñ dictæ
Semidei q dicantur
Faunorū effigies.

¶ Tacita

ANTO.

¶ TAcita.q̄ amorē hunc hactenus p̄sī alii inquit putāt me numine afflatam:sed amor me furibūdā reddit. ¶ Forsitā hūc fa.ge.locū apertū est a fato sumi & diis.unū suum purgat facinus.oēs inqt ex mea familia amarunt & id fortasse deorꝫ acci dit uoluntate. ¶ Petit.exigit. ¶ Iuppiter eu.ut uersus in taurū Iouē taceam.In nigidii non uī omittendū.Neptunū inquit Ioui taurū dedisse humani intellectus illūq; Europa ex phenicia in cretam ad Iouem ab egisse. ¶ Pasyphae mater: solis & cretes filia amauit taurū:cum quo Dedali ope concubuit:fabricatam ex ligno uaccam corio illius texit:quā amabat : alii ducem minois:alii athletā ut diximus taurum tradiderunt. ¶ Decepto:qm̄ amatā uaccam putabat. ¶ Crimē & onus Minotaurum significat. ¶ Aegides. Theseus. ¶ Securus ducētia fila:Labyrinthū filo euadere.Dędalus ariadnā docuerat.Ariadna id Theseo mōstrauit. Higinus coronā a Vulcano factā cū gēmis indiciis Bacchū Ariadnæ dedisse scribit:Ariadnam Theseo:cuius fulgore labyrinthū resoluit. ¶ Curua te.labyrinthū ¶ Ne for.pa.Minoia credar:ut uideat cē ex Minois gn̄e. ¶ Eo in socias leges:in facti necessitatem meæ gētis:quod est ut oēs amēt. ¶ Hoc quoq;:ut ego ariadnę:soror te,& theseū amemꝰ: ¶ Domus una:ægei familia. ¶ Duabus mihi & ariadnę sorori. ¶ Parente. Theseo. ¶ Thesydes:Hippolytū itelligit:nam plures fuerūt Thesei filii ut retulimꝰ. ¶ Rapuerūt ad amorē allexerūt:nisi ad ariadnā uerbū referat:quā theseꝰ rapuisse tradit. ¶ Bina trophea:duas ob hanc uictoriā statuas uobis erigite.

Nigidii opinio

Pasyphae fabula cū ipsius allegoria

Thesei fuga

Omnia,me tacitum conscius urit amor.
Forsitan nunc fato generis reddamus amorem,
Et Venus ex tota gente tributa petit.
Iuppiter Europam prima est ea gentis origo)
Dilexit,tauro dissimulante deum.
Pasyphae mater decepto subdita tauro
Enixa est utero crimen,onusq; suum.
Perfidus Aegides ducentia fila secutus
Curua meæ fugit tecta sororis ope
En ego nunc:ne forte parum minoia credar:
In socias leges ultima gentis eo.
Hoc quoq; fatale est,placuit domus una duabus,
Me tua forma capit,capta parente soror.
Thesydes, Theseusq; duas rapuere sorores,
Ponite de nostra bina trophæa domo.

HVBER.

¶ CONscius amor.i.cuius ego sum cōsciētia.qa ille ē cā oium horum furorum. ¶ Forsitan.ne Hippolytus dicat hūc amorē omitti & reiici a Phædra dicit eū esse fatalem: & ideo nō posse repelli. ¶ Reddamus.i.reddere hoc est attribuere possumus. ¶ Fato generis fortunæ meæ gētis. ¶ Et ue.exto. Tāgit fabulam:uenus.n.indicāte:sole dep̄hēsa in adulterio cū marte a uulcano marito:ægræ tulit iniuriā indicii:utq; ut ulcisceret se imisit in oē genus solis:impatientia amoris:ita ut nulla fuerit de gente solis mulier:quæ castitatē seruare potuerit : sicut nūc ostendit phædra. ¶ Petit tri.quia propter iniuriam a sole auo meo sibi illatam uoluit tributa libidinis sibi solui a tota gēte:non solum matris quæ filia fuit solis:sed etiam a gente patris:nullam enim uoluit esse imunē:est aūt translatio sumpta a subditis:qui superioribus præstant tributa. ¶ Iuppiter eu.Agenoris tyrii regis filia formosissima cum in littore maris ubi armenta pascebantur spaciaretur Iuppiter eius amore captus:in taurum candidissimū & placidissimum se cōuertit: cuius illa pulchritudinem admirata accessit propius.quē cum uideret placidissimū ausa est ēt eius tergum inscendere:at ille paulatim ad litus progressus:tandem mare intrauit:& eam in cretam detulit.ibiq; cum ea concubuit:ex qua genuit Minoem: re autem uera Iuppiter rex cretæ captus amore:Europæ cum eam aliter habere non posset naui:quæ signum tauri habebat eam abduxit:inde a poetis datus est locus fabulæ quod a tauro sit abducta. ¶ Prima:quia ex ea natus est Minos pater meus. ¶ Origo:principium gentis familiæ nostræ. ¶ Dissimulante:occultante:qa in forma tauri Iuppiter latebat ¶ Pasyphae:non per ę diphthongum:sed per ae diuisas syllabas pronunciandum est.Fuit autem Pasyphae filia solis:quæ tauri turpi amore capta cum eo concubuit:ex quo genuit Minotaurum:ut plenius in secunda epistola super eum locū. Et tauri mystaq; forma uiri. ¶ Decepto fraudato:quia facta lignea uacca supposita est pellis uaccæ quā magis taurus amabat: & illa inclusa in illa uacca lignea:quā dædalus fabricauerat tauri coitum excepit. ¶ Enixa est.i.pepit. ¶ Crimen onusq;.i. onus criminosum & infame:endiadis est. ¶ Perfidus.ægides:aliud exemplū suæ sororis ariadnes: quæ thesei amore capta ei modum dedit.quo Minotaurū interficeret:& ex labyrintho posset exire dato ei filo:quod securus ueniret ad egressum labyrinthi:narrata est alibi superius hæc fabula. Aegides Theseus filius Aegei. ¶ Perfidus:quia non seruauit fidem sorori meæ datam. ¶ Fugit:euitauit. ¶ Tecta curua:periphrasis est labyrinthi.erat enim multis circuitibus factus. Vir. ille dolos tecti ambagesq; resoluit.Cæca regens filo uestigia. ¶ Ope soro.auxilio quod ei dædalus indicauerat: qui ipsum labyrinthum fabricauerat. ¶ En ego:iungit se supradictis:quarum amorem fatalem esse dixit. ¶ En:ecce. ¶ Vltima gētis.quia oēs q̄ me antecesserunt ita fecerunt : quia Minos & pasiphae non habebant aliam filiam minorem natu phædra. ¶ Socias mihi:& illis cōes. ¶ Leges:conditiones. ¶ Ne for.pa.cre.mino.i.ne si aliter essem non putarer esse de gente Minois:quæ fataliter amori subiecta est minoia uel filia Minois:uel de eius gente. ¶ Hoc.s.quod sequitur. ¶ Quoq; sicut amor fuit fatalis. ¶ Placuit:ecce quod fatale. ¶ O uia una domus.i.tua duabus ariadnæ sorori meæ & mihi. ¶ Sorori ariadnæ. ¶ Capta amore uicta. ¶ Parente tuo. ¶ Thesides Hippolytus. ¶ Ponite:erigite & ostentate. ¶ Bina Trophea : bina monumenta uictoriæ. ¶ De do.no.ex qua duas rapuistis.translatio sumpta a militia.nam trophea dicuntur bellicæ uictoriæ monimēta a uersis hostibus dicta:nam τρέπω trepo significat uerto:nostri addunt aspira.

Veneris fabula.

Iouis fabula cū ipsius allegoria.

Pasyphae q̄ fuerit & quo pacto pronunciāda sit

Ariadnæ

Trophea quæ sit.

ASCEN.

¶ SED amor conscius urit me tacitam,idest celantem amorem & non dicentem quæ sit causa furoris mei. ¶ Forsitā hūc fato,reiicit culpam in fatum,quod tamen sacrilegum esse censet poetarum antiquissimus dicens in persona deorum apud Aulum Gel.lib.vii.c.ii.Hei mihi quid damnant mortales numina cœli.Esse aiunt enim per nos mala,cum tamen ipsis uecordi præter fatum sint mente dolores.Quia ergo non fatis,sed nobis imputanda sunt peccata,adiectum est forsitan qd̄ uero generi suo fatale putat,exemplis comprobare possit,& facit inductione quadam & ratione quam Seruius affert ad sextum æneid.dicens indicato a Sole adulterio Martis & Veneris Vulcanus minutissimis cathenis cinxit lectulum quibus Venus & Mars ignorantes implicati sunt,& cum ingenti turpitudine resoluti sub testimonio cūctorum deorum. ¶ Hoc dolens Venus omnem Solis stirpem infandis amoribus p̄secuta est.Vnde Pasyphae Solis filia Minois cretensis regis uxor tauri amore arsit,& arte Dædali inclusa in ligneam uaccam septam corio cum eo concubuit hinc natus minotaurus q labyrintho inclusus carnibus humanis uescebatur. Hæc ille.Et reliqua ad principiū sexti ad illud Dædalus ut fama est &c. ¶ Phędra autem Pasyphaes filia altius orditur generis sui amores,ut in textu uidere est qui satis patet cum superioribus cōmentariis.Scit tamen tirunculus literariæ militiæ,ꝙ Pasyphae & Phaeton non Pasiphe,nec pheton legendum est. Perfidus Aegides Theseus pater Hippolyti,quem perfidum dicit,quia se deceptam & sororem asserit,quinetiam ipsum Hippolytum & matrem eius,ut astruat illi fidem seruari non oportere me tua forma capit,non dicit se captam amore patris ut inuitam in eius matrimoniū uenisse significet. ¶ Thesides, Thesei filius Hippolytus.Sed quomodo rapuit qui aspernatur eam.Nymphæ formositate qua capta est & coacta sequi inuitum.

ANTO. De amore phædræ uaria opio Eleusis urbs aquo Eleusina ubi locorꝫ sit.

¶Tpe quo nobis:a loco & tpe πάθος est a Dio.dissentit aliã secutus historiã:ille tñ nõ phædrã eleusinã sed Hippolytum Athenas ad sacra cæreris profectũ esse tradit:cũ phædra illius amore capta est. Eleusis:urbs actica:ubi mystica cæreris sacra celebrabant:unũ Eleusina mater dicit. Gnosia:cretæ oppidũ.Gnotos Minois regia ex Gnoso ad sacra cæreris quæ matronæ celebrabant phædra cũ aliis Cretensibus puellis cõuenit. Candida uestis erat:affectiõe suum crimen tutatur: circũscribit Hippolyti formam:eam quæ posset ad amorem etiam inuitas trahere. Candida uestis.romanoꝗ; est iuuenũ unde & toga pura dicebatur:qua etiam in saturnalitiis spectaculis utebantur imperatores.Nam argiuæ in luctu cãdida ueste utebant:ut scri.Plu. Flore:serto:floreo: qd primũ insti tuit Sicionia glicere. Rigidum tru.quod alii sæuitiæ & rusticitati ego fortitudini tribuo. Rigor.supcilii. Capil.po. si ar.cultus negligẽtia. Luctãtia:repugnantia. Recuruas: flectis tuo arbitrio moderaris:licet equ⁹ sua ferocia repugnet. Miror pedes:tuos flexos:optimi cõsessoris est:ut pedes in or be altius figendo flectat. In exiguo orbe.in ciclo ferreo quo eqtis pedes sustẽtant.qm prisci illi hoc nõ uterẽt: iõ nõnulli ad eq pedes retulerũt q in exiguo spatio flecterent: qd nõ placet. Torques hastile:q fuit iuuenũ uetus exercẽdi mos psertim in latio. Ora uer.conuertis me in admiratiõe. Venabula cornea.ex cornu arbore:nec erat plus ligni q̃ ferri:primus q̃ pi seus reperit. Tu mõ duritiẽ.rusticitatẽ exuendã esse suadet. argumẽtatiõe colligit Dianæ studiosis amorẽ cõuenire. Dianæ studia.uenationum. Incinctæ:expeditæ & agilis.

Venabula q̃ materia fuerant & qs primus ea reperit.

Tẽpore,quo nobis inita est cerealis Eleusis:
Gnosia me uellem detinuisset humus:
Tunc mihi præcipue,nec non tñ ante placebas:
Acer in extremis ossibus hæsit amor.
Candida uestis erat,præcinti flore capilli:
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.
Quemꝗ; uocant aliæ uultũ,rigidumꝗ;, trucemꝗ;,
Pro rigido(phædra iudice)fortis erat.
Sint procul a nobis iuuenes, ut fœmina compti:
Fine coli modico forma uirilis amat.
Te tuus iste rigor,positiꝗ; sine arte capilli,
Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla recuruas:
Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum ualido torques hastile lacerto,
Ora ferox in se uersa lacertus habet,
Siue tenes lato uenabula cornea ferro,
Deniꝗ; nostra iuuat lumina quicquid agas.
Tu modo duritiem syluis depone iugosis:
Non sum materia digna perire tua,
Quid iuuat incinctæ studia exercere Dianæ?

HVBER. Eleusis cui sacrata fuerit.

¶Tẽpore: cõmemorat tps:quo primũ est capta amore Hippolyti:dicit enim fuisse cũ mysteria cæreris Eleusinæ celebrarent:est aũt Eleusin siue Eleusis:nã utrunꝗ; dr.urbs atticæ.ita dicta ab euentu cæreris:nam ἔλευσις Eleusis græce aduentũ significat.In ea ut scri.Stra.fuit Eleusinę cæreris templũ & phanum mysticũ qd Iotinus apparuit.Dio.ẽt scri.cererẽ cũ amplissimis sacrificiis cultã fuisse: tum amplissimis sacrificiis cultam fuisse : tum Eleusinæ mysteriis q̃ antiqtate castimoniaꝗ; apud oẽs hoies sunt uulgata:in his igit sacris dicit phædra se uidisse hippolytũ:& eius amore exarsisse:quo tpe optat se fuisse i cre ta:quia nõ incidisset in tantas curas amoris. Eleusis cæ.i.cæ reri sacrata:uel in qua cęres colit. Inita:itrata:adita. Vellẽ: cuperem. Tellus gno.i.terra cretẽsis in quã sum nata. Detinuisset me habuisset me:quia non incidissem in tantas curas:tunc cũ uidi te apud Eleusinã. Necnõ.i.ẽt añ alio tpe. Acer:uehemẽs & in expugnabilis. Hæsit:affixus est. Extrem s os.i.in medullis q̃ sunt itra ossa:extrema aũt nõ exteriora sed interiora hoc loco itelligamus.i.ultima: extrema aũt ossa sic dicimus sicut primũ & ultimũ:primã.n.terram didicimus uicinã littori.si ex mari ueniamus:ut Virg.i.æn.primaꝗ; uetãt consistere terra:at si in mare eamus erit ultima:sic itelligi debet hic locus ut dicamus extrema ossa magis ppinqua medullis:in qbus max me dr ẽe amoris calor.Vir.est mollis flãma medullas:ordo est:amor acer tũc pcipue hæsit in extre. os.& c. reliq dicta sunt per parẽthesim. Cãdida:ostẽdit ea q̃ excitauerũt tantã flãmã amoris.s.cultũ Hippolyti : & naturalem quendam decorẽ. Candida:aut qa hippolytus in signũ itegritatis & pudicitiæ delectaret tali ueste aut qa mos sacrorũ fortasse talẽ exigeret habitũ. Præcincti:ornati. Flore:floreis coronis. Tinxerat:pinxerat. Flaua:alba cũ rubore flauus al.color:ut scri.Au.Ge.ex albo uiridi & ruffo cõstat:unũ appellamus flauas segetes cũ sunt iã maturitati ppinquæ:tunc.n hñt talẽ colorẽ. Verecũdus:iuuenilis & qlis ex uerecũdia puenire solet. Queꝗ; uocãt:qa phædra nõ poterat negare in Hippolyto esse quandã uultus seueritatẽ.ascribit eã uirtuti & dicit nõ appellandũ rigidũ aut truculentum uultum Hippolyti:ut aliæ mulieres dñt,sed suo iudicio esse fortẽ.i.uirilẽ nã fortitudo pprie est uiroꝝ. Pro rigido.i.loco rigidi. Sint pcul:nõ placẽt inqt nobis isti muliebres ornatus in uiris. Cõpti.ornati. Coli.ornari. Modico fine apparatu & mẽsura moderata:& nõ nimia.ut muliebres de qbus Terenti dñ moliunt dũ comunt annus est.iõ in prio de arte.dixit forma uiros neglecta decet.& idẽ paulopost Hippolytũ phædra.nec erat bene cõptus amauit. Te tuis : dicit illum rigorẽ quẽ aliæ mulieres dãnãt in Hippolyto decere. Rigor.seueritas in aspectu sine aliqua lasciuia. Positi:relicti. Sine arte.quia ars ẽt est in ordinandis capillis. Leuis:tenois puluis:q significat exercitiũ. In ore:in facie. Decet i. te. Siue:discurrit phædra p uarios actus & exercitia Hippolyti:qbus oĩbus dicit se delectari & primũ arte equitãdi. Recuruas:reflectis Luctãtia:dura resistẽtia fræno. Ferocis.fortis. Miror:laudo & cũ admiratione aspicio . Pedes.s.equi. Flexos:reuolutos. In exiguo orbe:in exiguo spacio terræ & circulo . nam hoc magnæ est artis equitandi. Seu lentũ:aliud exercitiũ iuuenile in iaculando. Torques:iacis. Lentũ:molle:nõ asperũ tactu: codex qdã uetustus. habet uastũ pro lentũ. Lacertus.i.brachiũ tuũ. Ora.s.mea:qa aspicio quãta arte iaculeris.hæc enim iuuenum exercitia quæ sunt fortitudinis iudicia:solent mulieres maxime capere.unã & Oui.in.viii.meta.dicit scyllã filiam.Nisi regis megaręsium non pulchritudine Minois:sed ẽt talibus uirtutibus esse captam. Venabula:tela apta uenationi. Lato ferro:plati ferri:qualia solent esse uenatoria tela. Cornea non a cornu animalis:sed a corno arbore dura:ex qua fiũt uenabula optima est deductum deriuatiuum. Lumina:oculos. Tu modo.q.d.hoc solum uelim ut non sis durus. Syluis iugosis, idest in syluis montium:ubi soles plurimum uersari. Tua materia:tua causa. Quid iuuat.q.d.nihil. Studia:exercitia Dianæ,idest uenationis cuius ut supra diximus dea est diana.

Medulæ q̃ sint.

Flauus color quis sit

ASCEN. ¶INita Eleusis.i.initiata sunt festa cæreris Eleusiniæ.i.cũ Athenis pp festa Eleusinia essemus. Queꝗ; uocãt aliæ &c.Ordo est.Et supple is uultus quẽ uultũ alii uocãt & rigidum & trucẽ.i.truculentũ. Erit fortis.i.p se feret fortitudinẽ & robur animi. Phædra iudice.i.iudicãte.aut iudicio Phædræ hoc est iudicio meo,nã ipsa de se quasi de alia loquit, hoc est licet uultus tuus uideat aliis forte trux & imitis,qa nõ colit,tñ est meo iudicio placidus & index fortis animi.Notandũ aũt qa iudex & index cõmunis sunt generis.unde hic Phædra iudice dicitur.Fine coli modico,hoc in sententiã transiit. Tu modo duriciem:docuit mulier callida sibi placere iuuenẽ,nunc suadet docere ut & ipsa ei placeat, cum non sit pulchrum iuueni sic uenationi incumbere ut amicam aspernetur,idꝗ; docet exemplo aliorum uenatorum.

¶Numeros

¶ NVmeros eripuisse:potestatē iminuisse:q nō implet numerų uim iminuit. ¶ Quod caret alterna reqe:qđ non hēt itermissionē. ¶ Nō ē durabile:diuturnū esse nō pōt. ¶ Noua reficit & fouet post labores. ¶ Arcus & arma: siītudine sniam firmat. ¶ Clarus erat syluis Cæphalus:optimus uenator exēplo firmat factū:in uenatione claruerūt:ut sc. Xeno. Cæphalus. Hymalion. & Aeneas. Aurora Cæphalū amauit. ¶ Sapiēs:qm̄ relicto sene iuuenē petebat. ¶ A sene uiro: a Tythono marito. ¶ Cyniraq creatū: Adonē Cyniræ filiū ex myrrha significat:quē uenus amasse tradiť pcussus apro interiit. Cyniras ut scr. Anacreon Cypriorum rex.c.&.lx.annos uixit. ¶ Oenides. Meleager æneı filius athalāta mœnelia. Arcadica fuit

ANTO.

Venabula q̄ materia fuerant & qs primus ea reperit.

Et Veneri numeros eripuisse suos?
Quod caret alterna requie, durabile non est:
Hæc reparat uires, fessaq membra nouat.
Arcus, & arma tuæ tibi sint imitanda Dianæ,
Si nunquam cessas tendere mollis erit.
Clarus erat Cæphalus syluis, multæq per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.
Nec tamen auroræ male se præbebat amandum:
Ibat ad hunc sapiens a sene diua uiro,
Sæpe sub ilicibus uenerem, cyniraq creatum
Sustinuit positos quælibet herba duos.
Arsit & Oenides in Mœnalia Athalanta,
Illa feræ spolium pignus amoris habet.
Nos quoq iam primū turba numeremur in ista,
Si uenerem tollas, rustica sylua tua est,
Ipsa cōes ueniam, nec me latebrosa mouebunt
Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Aequora bina suis oppugnant fluctibus isthmon
Et tenuis tellus audit utrunq mare.
Hic tecum troezena colam pyttheia regna,
Iam nunc & patria charior illa mea est.

Athalanta:quā Meleager amauit Schenei filiam: eadē amauit Mimalion. licet alii non recte Schenei alterā tradat filiā. alterā Iasii:cū Scheneus fuerit Iasii filius. ¶ Spoliū feræ:apri Calidonii caput q illi Male. dedit in finē amoris. ¶ In tur. ista:amores nostros:his sītes posteri referēt. ¶ Si tol. ue. si nō amori succubueris rusticitate insimulādus es. ¶ Nec me sa. aspera nulla tecū uitabo picula:seq̄r tua studia. ¶ Hic te tro. co. Troezē urbs ppe Isthmō. distās a mari. vi. mil. pas. nūcupať a troezene Pelopis filio:q cū frē Pytheo ex Pisea terrā cōmigrās illic regnauit eo mortuo regnū obtinuit Pythous Thesei mr̄nus auus: apđ quē dixim⁹ Hippolytū nutritū. ¶ Re. py. ubi regnauit pythe⁹. ¶ Isthmos angustię sunt Pelopōnesi q̄. xl. stadiis ab Ionia ad ęgeū distāt. Pelopōnessum īsulā facere:uoluerūt demetri⁹. C. Iulius Cæ. Calligula impator. & Ner. cœptū est sp̄ īfausto exitu.

Troezen urbs ubi locorū sit & unde dicta

Isthmos qđ & ubi locorum sit

¶ ERipuisse:iminuisse. ¶ Suos:tibi debitos. ¶ Numeros gradus amoris. q dn̄r eē qnq:uisus & auditus:cōtactus: & oscula: factū. uel numeros. i. affectus. ¶ Quod caret:snia ē. ¶ Alterna uariata: & uicissim post labores sumpta. ¶ Durabile nō est:nō diu durat. ¶ Hæc:reqes. ¶ Reparat. reficit. ¶ Fessa:fatigata & debilitata. ¶ Nouat:in pristinū statū reducit. ¶ Arcus: pponit ei exēplū notū. ¶ Et ar. εφηξηγησις. Ephexegis. i. declaratio. nā ponit p. i. arcus. n. sunt arma Dianæ ¶ Mollis erit. s. arcus: & p ꝯn̄s inutilis. ¶ Si nunq̄ cesses tēdere. i. si semp fuerit tēsus. ¶ Et in usu: & nūq̄ cesset. ¶ Clar⁹ erat. adducit Phædra exēp'ū quorūdā:q in simili uitæ studio uersati sunt quo Hippolyt⁹. quos dicit ab Hippolyto esse imitādos in amore. sicut in uenatiōe.

HVBER. Gradus amoris qui sint.

¶ Cæphalus Atheniēsis fuit filius:ut qdā dicūt ꝯoll:sed ut Str. scr. lib. x. De ionei filius fuit:a quo Dulichiū īsula Cæphalenia dicta est. is uxorē habuit p crin. Erichtei Atheniēsiū regis filiā:a qua ardēter amatus est. nec minus eā mutuo amore psecutus. uerų cū studiosus uenatiōis in Hymeto atticæ regiōis mōte ab aurora & uisus & amatus fuisset. atq in amorē mutuū ab ea iuitatus tādē ei assensus crediť, uerų cū eū suspectū hēret, uxor de alieno amore exiuit:ut eū dephēderet, & ille fatigatus uenatiōe peteret aurā a qua refrigeraret, credidit pcris esse Nympham aliq̄, q̄ ille amaret. ¶ Cūq in fructibus occultata se mouisset, credidit Cæphalus esse ferā & imisso iaculo ineuitabili eā interemit. hæc fabula plenius scribiť ab Oui. lib. vii. met. in fine. ¶ Clarus:notus studiū uenatiōis. ¶ Conciderant:interfectæ fuerant. ¶ Illo. Cæphalo. ¶ Tn̄. s. quis daret operā uenationi. ¶ Male:inuitū. imo libēter adherebat eius amori. ¶ Diua. aurora. ¶ Sapiēs:q̄ puideret sibi amatorē pulchrū & iuuenē. ¶ A uiro sene. i. a Tithono marito suo sene. Virg. Tithoni croceū linquēs:aurora cubile:fuit aūt Tithonus Laomedontis filius: & Priami frater:qui ex aurora filium suscepit Mēnona quē supra in prima epistola in auxiliū Troianoų uenisse diximus. is Tithonus longissimā uitā assecutus postremo in Cicadam uersus tradiť. ¶ Sæpe:aliud exemplū hoīs ēt soliti uersari in siluis:quē nihilominus amori indulsisse dicit. ¶ Cynaraq creatū. Adonin dicit filium Cyniræ & Myrrhæ eius filiæ incesto concubitu genitū:ut scri. Ouid. lib. x. meta. Nam myrrha insano amore pr̄is accensa. cum ob desperationem eius potiundi de suspendio suo cogitaret: a nutrice q̄ eius gementis uocem audierat intellecta cā. in spē adducta potiundi patris destitit a proposito mortis: & tandem opera nutricis noctu sub p̄textu alterius puellæ deducta ad patrē cum eo concubuit: & Adonem cōcepit:uerū post aliquot noctes cū pater uoluisset uidere quæ nam puella esset illato in cubiculū lumine cognouit esse filiā suam:quā cum stricto ense insequereť. illa in syluas pfugit, ubi deorum miseratione in arborem sui nois conuersa est. quæ ēt lachrymās guttas emittit. ex quibus gumi myrrhæ est. Adonis aūt puer sub cortice creuerat & tandē tpe maturo lucina dea partus fauente in lucem editus est:qui mox factus adolescens formosissimus a uenere non minus amatus est:q̄ ipsa Myrrha patrem amauerat hunc mouerat uenus ut uitaret feras a natura armatas:quales sunt leones ursi: & apri:uerū cū ille cupiditate laudis oblitus monitorum ueneris aprum insequeretur ab eo interfectus est. quem uenus multum fleuit. & eius sanguinem in florē purpureū conuertit. ¶ Positos. i. iacentes. ¶ Ilicibus:sunt enim ilices arbores magnę & glandiferæ. ¶ Oenides. i. Meleager. ¶ Arsit:amore incensus est. ¶ Athalanta mœnalia. i. Arcadica a Mœnalo monte Arcadiæ narrata est hæc fabula. supra in epi. Briseidis sup eum locū:coniugis Oenides uersus arma pce est. ¶ Illa Athalāta spolium. caput aut ut alii uolunt pellē. ¶ Feræ:apri. ¶ Pignus amo. quo cōprobatus est amor Meleagri erga eam. ¶ Nos:ego & tu. ¶ In ista. s. in numero istorū: q licet uenatione delectati sint:tn̄ ab amore nō absuerūt. ¶ Si to. u. i. amorē. ¶ Sylua. i. uenatio tua. ¶ Est ru. nihil hēt pulchri aut iucūdi. ¶ Ipsa. ego. ¶ Late. cauernosa:ubi sæpe latent feræ. ¶ Moue. terrebūt. ¶ Obli. dē. aut qđ uere sit incuruus dēs apri, aut qđ obliquū ferat ictū. ¶ Aequora:dicit phrædra se nō derelicturā Hip. & futurā cū eo in Troezene urbe quā ille libēter habitabat:dicit aūt Troezena esse in Isthmo Achaiæ:est aūt Isthmos terra angusta inter duo maria duo aūt Isthmi celebres memoranť unus achaicus in quo fuit Corinthus: & alter tracius:in eo Isthmo est troezen urbs in sinu argiæ:q Saronicus dr̄:in ea regnauit pytheus pr̄ ethræ auus maternus thesei Oui. li. xv. met. est ppe pytheā tumulus troezean &c. cuius loci habitatione delectatus est Hip. dicit igiť phædra se habiturā cū eo troezena & eā habitationē qa placet hip. placere ēt sibi plus prima sua. ¶ Illa:troezē. ¶ Charior:quia tu ea delectaris.

Cæphalus

Tithonus qui fuerit

Adonis de quo supra.

Ilices arbores quæ

Mænalus mons ubi locorų sit.

Troezen

Sinus saronicus qui

Isthm⁹ tracius ubi locorum sit.

¶ SI nūq̄ cesses tēdere. Vn̄ ē puer biū. Reddiť iualidus nimiū si tēdiť arcus. Sapiēs diua id petulanter dcm̄ q̄si q̄ saperet q̄d ad uenerē p̄stet seni iuuenis creatū Cinyra Adonin dicit. ¶ Ipsa comes uenliā:purgatio est obiecti taciti. ¶ Nā dicere posset Hippolytus, esto amicā diligā, nō tn̄ cōtinuo nouercā. ¶ Ad qđ illa se p̄ferendam cæteris argumētať:cū sit parata obsequi & possit, qa uir abest, q fidē seruare nō debeat:quā neq ipse seruauit:neq ut sibi seruet, metuit, ut exemplis probat.

ASCEN.

ANTO.

¶ Tpe ab. soluit q̃ obesse potuissent. primũ fore rẽ facilẽ demõstrat Thesei absẽtia. deinde in odiũ ducit grauia recolẽs facinora q̃ i utrũq; gessit. ¶ Diu ab. quo nos facilius nr̃am seq̃mur uolũtatẽ. ¶ Heros ne. these⁹ q se apd Minoẽ neptuni filiũ iactauit: pbauitq; fcm̃ anulus, quẽ in mare pieсtũ, iteɋ ad Minoẽ rettulit. ¶ Ora. p̃ria significat thesaliç orã. quæ circa peneũ erat: ubi potẽtatũ ixionẽ pirythoi p̃rem tenuisse fer. Dio. ¶ Nec in. ut pyrithoi amicitiã mihi & tibi præponat these⁹. ¶ Mei fra. minotauꝝ intelligit: quẽ sustulisse theseũ diximus: ac deucalionẽ referri nõ placet: quẽ aiũt theseũ peremisse in aditu labyrinthi. Quõ ergo sororẽ siue filiã phædrã theseo despõdisset: si i pugna minotauri cecidisset. ¶ Claua tri. clauã iphito pdoni crucidato sustulit these⁹ nõ pcul a troezene: gessitq; postea more Herculeo in signũ uictoriæ. ¶ So. Ariadna: rapta a theseo in naxo relicta est: quã orito bacchi sacerdos excepit: ut au. ẽ Plu. alii tradũt diu apud theseũ pmãsisse & ex eo genuisse i opinionẽ & staphilũ. Peõ amatusius tradit ariadnã i cypro Theseũ deseruisse grauidã exceptã a mulierib⁹ cypriis anq; peret iteriisse. ¶ Sec. pu. amazones q̃ securi utebãt in p̃lio a pẽthesilea eaꝝ regina iuẽtã. ¶ Parẽs: hippolyte siue antiope una amazonũ. ¶ Digna fa. ma. non absimilis filio fortitudine. ¶ Vbi sit: mr̃ iuidiose obiicit mr̃is interitũ. ¶ Latus en. pe. theseus illã trucidauit ad qd̃ ur̃ accedere didim⁹ q fer. Hyppolytã eẽ theseo ɋgressam: Dio. tñ & Plu. tradũt a molpadia amazõe trucidatã: cũ p Theseo pugnasset in eo p̃lio: qd̃ amazones cũ Theseo gesserũt in eo loco actieç: q amazonius est appellatus. ¶ Tã. pi. nec filius potuit mr̃i uitã seruare apud p̃rem. ¶ Nec nu. qdẽ nõ uxor sed cõcubina. ¶ Nothus: ñ mr̃imonio geniť q in p̃rno regno succedere nõ possit: latinũ nomẽ hac signatõe nõ hẽmus: ut Ci. scri. in oratore. ¶ Fr̃es: Demophoõtẽ & athamãtũ signat. ¶ Tollẽdi: nutriẽdi: tua cã illos inqt trucidassem. ¶ Medio ni. iter pariẽdũ. ¶ Foret ru. uiscera: abort⁹ emisissem ne tibi regni successio tolleret. ¶ I nũc: ironia ẽhibet. n. licet cõcedere uideat. ¶ Reuertere: uenerare: ñ te moueat pietatis p̃ris ueneratio: qn ei⁹ thalamũ ieas. ¶ Et fa. abdi. oĩ conatu a successiõe dei. cit. ¶ Nec qa pri. soluit q̃ obeẽ potuissent: primũ nõ eẽ nephariũ: si iidẽ sanguie coeãt i fœdera uẽtris a doꝝ auctoritate pbat. Nõ certaris nojum pietate: ẽ. n. uanũ id uereri.

Tẽpore abest, aberitq; diu neptunius heros:
Illum pirythoi detinet ora sui.
Præposuit theseus nisi nos manifesta negamus.
Pirythoum phædræ, pirythoumq; tibi:
Sola nec hec ad nos iniuria uenit ab illo:
In magnis læsi rebus uterq; sumus.
Ossa mei fratris claua perfracta trinodi:
Sparsit humi, soror est preda relicta feris.
Prima securigeras inter uirtute puellas
Te peperit nati digna fauore parens
Si quæras ubi sit, theseus latus ense peregit,
Nec mater tanto pignore tuta fuit
At nec nupta quidem, tædaq; accepta iugali,
Cur, nisi ne caperes regna paterna nothus
Addidit & fratres ex me tibi, quos tamen omne
Non ego tollendi causa, sed ille fuit.
O utinam nocitura tibi pulcherrime rerum
In medio nisu uiscera rupta forent.
I nunc, & meriti lectum reuerere parentis
Quem fugit: & factis abdicat ille suis.
Nec quia priuigno uidear coitura nouerca
Terruerint animos nomina uana tuos
Ista uetus pietas æuo moritura futuro

HVBER.

¶ Tpe abẽ: arguit a cõmoditate qd̃ these⁹ ei⁹ p̃r absit. ¶ Tpe in oportũe. ¶ Diu: p lõgũ tp̃s. ¶ Neptunius he. theseus neptũi nepos: nã egeus fili⁹ fuit neptũi. ¶ Orã: regio. ¶ Sui: amici quẽ thaꝝ hẽt. ¶ Pręposuit: adducit Theseũ i odiũ hip. dicẽs eũ plu ris facere Pirythoũ q̃ eũ: & quã ipsam phædrã. ¶ Manifesta: q̃ apparẽt & nõ indigẽt pbatiõe. ¶ Sola pgit amplificare odiũ thesei: hæc sola iniuria. i. qd̃ plus amet Pirithoũ quã nos. ¶ Vterq; ego & tu. ¶ In mag. rebus. i. in rebus maioris momẽti. ¶ Ossa. ecce commemorat prius iniurias in se a Theseo illatas. ¶ Mei fr. minotauri. ¶ Claua telum fuit quo theseus ad imitationem Her. est usus. ¶ Sparsit: dilacerauit. ¶ Soror: ariadne. ¶ Preda rapina: ut in eius epistola ad Theseũ uidebimus. ¶ Prima: nũc narrat iniurias illatas hipp. & ut iniuria uideat maior pponit laudẽ eius mr̃is: in qua accepit iniuriã. ¶ Prima maxima: excelẽtissima. ¶ Inter puel. secu. inter amazonas: q̃ securi p telo utebant. ¶ Parẽs: hippolyta mr̃ tua. ¶ Digna uigore nati: digna talẽ filiũ pepisse. ¶ Vbi sit: mr̃ tua. ¶ Peregit. i. trãsegit: & trãsfixit. ¶ Nec fuit tu. tanto pignore. i. nec pp te p̃r tuus hũit respectũ eã interficiẽdi. ¶ Tãto pi. i. tãto filio plærũq;. n. mariti cauẽt iferre iniuriã uxoribus nõ pp ipsas sed pp filios: quẽ qdẽ respectũ dicit non habitũ fuisse a Theseo. ¶ At nec nupta qdẽ: alia iniuria: qd̃ non acceperit uxorẽ legitimã Hipp. matrẽ Hyppoliti: idq; factũ fuisse dicit a Theseo in odiũ Hyppoliti: ut nõ legittime natus nõ posset succedere paternæ hereditati. ¶ Cur. s. nõ est accepta. ¶ Tæda iugali. i. legitimo matrimonio: nã in nuptiis tædas deferebant accensas. ¶ Nothus: non legitime natus & scribiť p th. nã sine aspiratione: uentũ significat. ¶ Addidit fratres tibi ex me. i. genuit ẽt alios filios ex me q sunt fratres tibi: nã si amasset te: nõ curasset ex alia muliere suscipere: ne te offenderet ex phædra. n. natus est Demophoon: ut supra diximus: & Antilochus. ¶ Quos oẽs filios p̃ris tui: & tibi fratres. ¶ Ego non fui cã tollẽdi: excusat se: quia posset Hippolytus dicere: quare ergo aluisti si sciebas hoc eẽ mihi nociturũ. dicit se nõ fuisse: sed theseũ qui aluerit. ¶ Tollendi: alẽdi: educãdi. Ter. Quicqd peperisset decreuerũt tollere & Iuue. Tolere dulcẽ cogitat hæredẽ. ¶ O utinã: optat se fuisse mortuã in partu: si filii quos ex theseo genuit sunt nocituri Hippolyto. ¶ Viscera mea forẽt rupta: fracta. ¶ Nisu. partu: nã niti parere significat: in quo significato frequẽtius utimur composito eniti: sunt qui uolũt intelligere. ¶ Viscera. i. filii: sed prior sensus uideť ostendere maiorẽ amoris affectũ. ¶ I nũc: irrisio. ¶ Meriti. ironice. q. d. imo non meriti. ¶ Reuerere. i. honora. & caue ne uioles, qa Hippolytus posset dicere magnũ esse nefas priuignum cum nouerca coire. iõ magna authoritate refellit hãc obiectionẽ. cũ dicit hoc a Ioue pmitti. ¶ Noĩa uana priuigni: & nouercæ: q licet noie ipso uideanť hr̃e affinitatẽ. tñ nõ hñt: & iõ dixit uana: nullius effectus. ¶ Nec terruerint. i. nec terreant. ¶ Coitura: cõmiscenda. Priuigno. nã priuignus dr̃ quasi prius genitus. hoc est anteq̃ nouerca adducta sit: nouercam aũt quasi nouã arcã hoc est nouã uxorẽ dici qdã uolũt: sunt aũt noĩa ad aliqd dicta sicut p̃r: & filius uitricus ẽt priuigno opponitur dr̃. n. cui mater alicuius nupsit post prioris mariti mortẽ. ¶ Ista: hoc pnomẽ ad contẽptũ refertur. ¶ Vetus: & iõ iam digne deponi. ¶ Moritura q̃ deficiet. ¶ Pietas. religio & reuerẽtia concubitus inter affines. ¶ Aeuo sequẽti: sæculo uenturo.

¶ I Nunc & meriti. Aperta ironia q̃ sub forma pcipiendi uim negandi habet, quasi dicat non esse uerendum adire lectum talis patris, præcipue cum ipse pater fugiat & abdicet eum. At si Hippolytus dicat solis se nominibus posse terreri: nam satis est, qa p̃r ẽ cui cõtumeliã faciat & nouerca p quã. Ad qd̃ callida mulier docet cõsanguinitatis & affinitatis noĩa nihil fecisse apd̃ Priscos: Nã apud eos sororẽ dixit fratrem: ut Iuno. Iuppiter licet simplex rusticitas tpe Saturni piũ putauit abstineri a lecto alieno, qd̃ Iuue. expsse docet i pncipio. vi. Sat y. dicẽs: Crede pudicitiã Saturno rege moratã. In terris &c. Et paulopost. Vidẽt sit pmos argẽtea sæcula mæchos: Authoritate igiť Iouis utunť fere pditi mortales, cũ is & primus & summus adulter pdicet: Sed authore Primo lib. ii. Dicere inter deos cõnubia aut adulteria proxime ad dementiam accedit.

¶ Rustica

Fortiç ludibrium Ixiõ ubi regnauerit. Locus eno datus Iphitus p̃do q fuerit & a quo trucidatus Ariadnes historia Amazones quo teli genere i p̃lio utebantur Quæ ama zonũ a theseo interfectæ fuere Amazõius locus ubinam sit. Demophoon & athamanthus q fuere

Gestamen thesei Telũ amazonum

Nothus p illegitimo quo pacto scribatur Demophoon & antilochus.

Nitor & enitor ipro prie qd significet. Priuign⁹ q & uñ dicať Nouerca q̃ & uñ dicta Victricus quis sit Saturnus quo tpe regnauerit.

ASCEN.

¶RVSTICA.ante.Saturnũ nullo cultu mortales uixerunt:regnante.Saturno fuit hæc pietatis obſeruantia:non uirtute ſed ruſticitate.¶ Facit eſſe fas:oñdit eſſe piũ,quicquid delectaret ſui exemplo.¶ Illa co.cũ uiro iungitur.¶ Suos no. ligauit.¶ Prima cathena gñis:amoris uinculo,cũ aliquo ex ſua gente.¶ Nec la.eſt cœ.¶ Nois iacturã ſoluit:cœlabimus facilẽ inquit crimẽ.¶ Ab illa:Venere.¶ Cognato noie:ſub noie affinitatis.¶ Non tibi per te,difficultatem mouet.¶ Tutus er.me.ab omni periculo,& infamia liber.¶ Laudem,qm̃ qđ rarũ eſt:in nouercis:uidebimur mutua beniuolentia teneri.¶ Tolle mo.cũ ſit in peroratione a depræcatione cõmiſerationem mouet.¶ Properata fœdera.amoris pignora.¶ Sæuit me.cruciat.¶ Par tibi.non ſit moleſtus.¶ Non ego dedi.ſup. παθος a mutante fortuna.¶ Humilis.demiſſa reoꝝ timorẽ exprimit:qui interdum mutatis ueſtibus ad genua iudicum procumbebant.¶ Certi ſi qd ha.am.in amore nihil eſt certũ.¶ Victa nimio amore.¶ Precor.ad p̃ces deſcendo.¶ Quid deceat: multa qui amant extra eorum officium faciunt.¶ Depuduit pudor omnem abiecit.¶ Sua ſigna.honeſtate:trãſlatio a militibus,qui in bello ordinem deſerunt.

ANTO. Mortaliũ ornatus Saturni tẽpe q̃ fuerit

Signa quę ſint.

Ruſtica Saturno regna tenente,fuit.
Saturnus periit,perierunt & ſua iura.
Sub Ioue nunc mundus iuſſa ſequare Iouis
Iuppiter eſſe pium ſtatuit,quodcunq; iuuaret,
Et fas omne facit frater marita ſoror
Illa coit firma generis iunctura cathena.
Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.
Nec labor eſt celare,licet,pete,munus ab illa
Cognato poterit nomine culpa tegi.
Viderit amplexus aliquis,laudabimur ambo
Dicar priuigno fida nouerca meo.
Non tibi per tenebras,duri reſeranda mariti.
Ianua,nec cuſtos decipiendus erit.
Vt tenuit domus una duos,domus una tenebit,
Oſcula aperta dabas,oſcula aperta dabis.
Tutus eris mecum,laudemq; merebere culpa
Tu licet in lecto conſpiciare meo.
Tolle moras tantum,properataq; fœdera iunge
Qui mihi nunc ſeuit,ſic tibi parcat amor.
Nõ ego dedignor ſupplex,humiliſq; precari.
Heu,ubi non faſtus,altaq; uerba iacent?
Et pugnare diu,nec me ſummittere culpe
Certa fui,certi ſi quid haberet amor.
Victa precor genibuſq; tuis regalia tendo.
Bracchia,quid deceat nõ uidet ullus amans.
Depuduit profuguſq; pudor ſua ſigna reliquit
Da ueniam faſſæ,duraq; corda doma.

¶FVIT.i.ſeruata eſt.¶ Saturno,qui regnauit in Italia primis tpibus cũ Iano.¶ Tenẽte regna ruſtica.i.regna,q̃ nullũ habebãt cultũ,uituperat aũt illa tpa,ut ẽt uituperet mores q i eis ſeruabant:& cauendũ ne dicat̃ fuit ruſtica.¶ Eſſe piũ.i.licere,& recte fieri.¶ Quodcũq; iu.i.qcqđ liberet.¶ Statuit:iudicauit uel legibus ſanciuit.¶ Marita.i.nupta.¶ Fratre uel cũ frẽ,ut p̃poſitio ſubaudiat̃:uel frẽ ꝓ frĩ,ut ſit caſus pro caſu.ut apud Iuue. Quæ molle calenũ porectura uiro miſcet ſitiẽte rubetã.ꝓ ſitiẽti:licet ñ poſſit ſtare ablatiuus abſolute poſitus.¶ Illa:laudat uinculũ neceſſitudinis amoris,& coitus qđ qdẽ dicit eẽ firmiſſimũ.¶ Cathena:uinculo.¶ Iunctura:cõiũctio gñis,cõſanguinitatis uel affinitatis,& eſt ſenſus illa coniunctio affinitatis uel cõſanguinitatis:q̃ ueneris nodis eſt ligata:ẽ ualde firma,& iſepabilis.¶ Cui:iũcturæ gñis:¶ Non.i.nexus.¶ Suos qbus ipſa ſolet oia aialia iter ſe ligare.¶ Nec labor ẽ cœlare:arguit nũc ab oportũitate cœlandi,quã oñdit eẽ facilẽ,nec labor:ordo ẽ: nec labor eſt cœlare.i.occultare.i.cõcubitũ nr̃ꝫ.¶ Pete munus .ſ.cœlandi.¶ Ab illa.ſ.Venere.¶ Licet.i.eſt licitum tibi,ut petas:interponitur autem quaſi per parentheſim.Culpa.pctm̃ noſtrum.¶ Tegi:occultari.¶ Nomine cognato:ideſt ſub nomine cognationis.Viderit:ideſt ſi uiderit.¶ Laudabimur:quia dicet nos hæc facere:ex charitate,& pietate,quæ debet eſſe inter filium,& matrem,& non credet eſſe ex turpi affectu. Fida:bona,& non inſidioſa,quales,ut plurimum ſolent eſſe nouercæ.Virgi.Eſt mihi namq; domi pater:eſt iniuſta nouerca ¶ Non tibi:arguit a facilitate negocii dici,quod cum ambo ſint in eadẽ domo,non erit multũ laborandũ:ut hẽat aditũ ad:cõcubitũ Phædræ:queadmodũ ſæpe laborant alii amãtes ¶ Reſerãda aperiẽda.¶ Per te.i.nocturno tpe:qđ ſolet eſſe aptũ amãtibus.Tibullus.Hæc mihi te adducit tenebras &c. ¶ Duri:inexorabilis uel crudelis:q plus æquo ſæuit in adulteros dephenſos.Iuue.& pœnas metuet q̃ſcunq; mariti exigere irati:& paulopoſt.Exigit aũt interdũ dolor plus q̃ lex ulla dolori cõceſſit.¶ Cuſtos:q ſolet adhiberi ianuæ.Iuue. Sed qs cuſtodiet ipſos cuſtodes &c.¶ Vt te.i.ſicut alias mecũ fuiſti i eadẽ domo pr̃is tui,ita nũc erimus:& nihil qđ faciemus,erit ſuſpectũ.¶ Vt ſicut.¶ Vna.i.eadẽ.¶ Aperta.in cõſpectu oium ex affectu charitatis.¶ Dabis aperta:ex affectu amoris.Venerei.¶ Culpa merebere laudẽ.i.peccãdo laudaberis.¶ Licet:q̃uis tm̃mõ.q.d.cũ nihil ſit qđ obſtet.¶ Properata.i. ſine dilatione facta,¶ Fœdera,ſ.nr̃i coitus.¶ Sic parcat tibi.ſ.ut mihi.i.ſæuiat,ſic tibi ut mihi uel ſic ponatur adiuratiue,& depcatiue ſicut diximus ſupra in eo loco.Sic oẽs Peleus pr̃ impleat annos &c.i.ſic amor nõ te lædat:ſed ſit tibi mitis ¶ Ego q̃ ſum neptis Iouis & ſolis hẽt aũt Emphaſim hoc ꝓnomẽ ut apud Vir.Aſt ego,q̃ diuũ incedo regina.¶ Heu ubi nũc faſtus.i.ſuperbia:& elatio mei generis.q.d.amor omnia depreſſit.¶ Et pugnare ad excuſationẽ ſuã hæc ſubdit.¶ Pugnare.reſiſtere.¶ Certa fui.i.deliberaui.¶ Si quid cer,correctio quia amor leuis eſt:& incõſtans.¶ Victa.ſ.ab amore. ¶ Genibus tuis:hæc.n.erãt dicata miſericordiæ:unde ſupplicantes,ut ſupra diximus ad pedes eoꝝ:quibus ſupplicabant iacebant & genua amplectabantur.¶ Quid deceat:quid ſibi ſit honeſtum:quia multa facit contra dignitatem ſuam. ¶ Depuduit ideſt pudorem abieci:de enim hoc loco non augumentum ſignificat ſed priuationem.¶ Profugus qui a me diſceſſit.¶ Sua ſigna tranſlatio ſumpta a militibus,qui fugientes relinquunt ſigna ſcilicet uexilla & hic eſt uerus ſenſus nam quod reliquerit ſigna ideſt ruborem &c. aut quod ſit tranſlatio a litteris ſigillatis non conuenit.¶ Faſſæ ideſt mihi, quæ confeſſa ſum tibi amorem meum.¶ Doma.flecte tranſlatio ſumpta.ab equis.

HVBER.

Nouercaꝝ ſęuitia i priuignos.

Cuſtos qs ſit

Sic quot habeat ſignificata.

Hoc ꝓnomẽ emphaſim ſemp habet:

Genua cui dicata ſunt

¶SVOS nodos.i.nexus cõiugales,nã ceſto ligat Venus legitie nubẽtes,uerũ uult maiorẽ eſſe amorẽ uim inter cõſanguinitatẽ,aut affinitatẽ cõiũctos.Nec labor eſt cœla.docuit religionẽ duoꝝ ñ obſtar̃,docet pudorẽ mundanum nõ poſſe officere,cũ facile ſit celatu:qñqdẽ nemo ſit hiturus ſuſpitionẽ de affinitate cõiunctis & una domo ſociatis.Itaq; oro q̃ ille obiecere poſſet,hæc facere docet.Dicat priui.ſi.no qđ raꝝ eſt,nã in buc.dr̃.Eſt mihi nãq; domi pr̃:eſt iniuſta nouerca:& ingeor.Hippomanes qđ ſæpe malæ legere nouercæ.Eſt.n.nouerca pr̃is uxor nõ mr̃,tñ priuignus uero cõiugis filius:ſed nõ eius cui priuignus eſt,q̃ſi ex priore genitus.¶ Laudẽq; mere.culpa qa qđ laſciue facies pie feciſſe putaberis ſed nõ uera ẽ ea laus quã deus & cõſcia dãnat.¶ Nõ ego dedi,docet ſe uero amore capi,quẽ ad humilitatẽ cõpellit.uñ æneï.iiii.Improbe amo,qd nõ mortalia pectora cogis.Ire iterũ in lachrymas,iteꝝ tẽtare p̃cãdo.Cogit̃ & ſupplex aios ſummitere amori. ¶ Genibus tuis.quia ut dicit Ser.ad illud æneï.iii.Et genua amplexus Phyſici genua miſericordiæ cõſecrata uolũt,ut aures memoriæ,frontẽ Genio,dexterã fidei.¶ Quid dece.non uidet ullus amans,diuerbiale eſt:inde cæcus amor dicitur.

ASCEN.

Q d mihi sit genitor, qui possidet æquora, Minos
Quod ueniant proaui fulmina torta manu
Quod sit auus radiis frontem uallatus acutis
Purpureo tepidum qui mouet axe diem,
Nobilitas sub amore iacet, miserere priorum:
Et mihi si non uis parcere parce meis.
Est mihi dotalis tellus Iouis insula Cretæ,
Seruiat Hippolyto regia tota meo.
Flecte feros animos: potuit corrumpere taurum
Mater eris tauro sæuior ipse truci?
Per Venerē parcas oro, quæ plurima mecum est
Sic nunquam quæ te spernere possit ames
Sic tibi secretis agilis dea saltibus adsit,
Syluaq; perpendas præbeat alta feras,
Sic faueant Satyri, montanaq; numina Panes.
Sic cadat aduersa cuspide fossus aper
Sic tibi dent nymphæ (quanuis odisse puellas
Diceris) arentem quæ leuet unda sitim,
Addimus his pcibus lachrymas quoq; uerba pcātū
Perlegis, & lachrymas finge uidere meas.

ANTO. Iouí fulmina attribuuntur Iuppiter ubi natus & educatus sit Creta Iouis insula Pan qui Aegipan quis

¶ QVOD mihi sit ge. a genere cōmiseratio est. ¶ Qui pos. æquo. mi. maris imperium obtinuit: ut scri. Dio. ¶ Probaui Iouem significat, cui assignantur fulmina: ab eo erat prima Phedræ origo: ut in argumento diximus. ¶ Auus ual. ra. acu. Solis filia fuit. Pasiphae: Phædræ mater: Solis caput diademate acutis radiis ornabatur. ¶ Nobilitas sub amo. ia. amore uicta generositatis meæ rōnem hre non potui. ¶ Miserere prio. meorum maiorum decus respicias: ne turpi amoris exitu uioletur. ¶ Est mi. do. suasio ab utili: dabo inquit dotem: insulam cretem. ¶ Iouis insu. ubi Iuppiter natus est & educatus. Vir. Creta Iouis magni medio iacet insula ponto. ¶ Regia to. quicquid est paterni regni, oratorio more, non historico loquitur. Non enim dos Phædræ creta est constituta. ¶ Electe fe. ani. alia peroationis pars. ¶ Mater: Pasiphæ. ¶ Per ue. ϖατος: ab obsecratione. ¶ Plurima: uiolenta, plusquā satis est. ¶ Dea agi. Dianam significat, quā incīctam dixit, nunc agilem nuncupat. ¶ Saltibus secre. ubi lustra ferarum sunt. ¶ Montanaq; nu. pa. Euemerus scri. ex Vesta & Cœlo natum esse Panā: cuius uxor fuit Aeste: ex qua Iuppiter filiū substulit: quē Aegipana nuncuparunt, qđ Aeges capræ, & Panos filius crederet. Hero. tradit Pana hircino ore, & cruribus amendesiis in ægypto coli: colebat præterea in Arcadia: Hispania, & latio: quod arcades incolentes Panos sacra instituere. & Sitim q̄plurimum uenatores æstu fatigati desiderāt. ¶ Lachrymas: interscribēdū collachrymauimus. ¶ Verba pcan. præces ut leges. ¶ Finge uidere. quarum signa in epistola non restituerunt.

HVBER. Torquere aquo parti cipium tortus impropríe quid significat Quis deorū fulmina faciat Creta isula quæ sit Iouis fab. Curetes & corybātes qui fuere Pan ubi colitur

¶ QVOD mi. legitur et, Quid mihi? & melior est lectio. q. d. quid prodest nunc mihi nobilitas? quid mei maiores? nam nobilitas ab amore uincitur, & ei cedit. ¶ Quid mi. s. est uel prodest. ¶ Qui pos. æquo. i. qui dominatur Cretæ, & multis insulis, quæ in mari sunt. Quod ue. ordo, quid pdest mihi, quod fulmina ueniant. ¶ Torta. i. acta participium est: nam torquere significat iacere. ¶ Manu pa. i. Iouis: q Iuppiter, licet ex parte Minois, cuius est pater, sit auus Phædræ: tñ ex parte matris Pasiphaes est proauus: nam Phœbus filius est Iouis: Pasiphae uero mater Phædræ filia Phœbi: Iuppiter aūt est, qui facit fulmina: ut ipse apud. Oui. ego sum. qui fulmina mitto. ¶ Quod sit subaudi, quid prodest: quod sit auus. s. Phœbus, qui & sol dicitur. ¶ Vallatus: circundatus. ¶ Tempora: caput. ¶ Radiis: quibus illustrat orbem terrarum ipse lib. ii. Met. At genitor circū caput omne micantes deposuit radios. Axe. i. curru. ¶ Purpureo: aut pulchro: aut rubicundo. quia sol mane rubet. ¶ Iacet. prostrata est. ¶ Priorum. i. supplicantium tibi: & q te amant. de se autem intelligit licet pluraliter loquatur. ¶ Est mihi: post reliqua, quibus conata est persuadere Hippolyto. amorem sui subdit etiam spē dotis. ¶ Cretæ: nominatiuus est casus: est autem insula, ubi Iuppiter dicitur esse nutritus. Vir. Creta Iouis magni medio iacet insula ponto. De Ioue autē a Ser. talis refertur fabula. Saturnus ab oraculo Thetidis comperit se posse a filio regno depelli: quod timens: natos ex Rhea filios deuorabat: qua nati Iouis pulchritudine delectata: nymphis clam cōmendauit in monte Cretæ Dicteo: ubi eum aluerunt apes: & adhibiti sunt Curetes, & Corybantes: qui tinnitu æris pueri uagitum audiri prohiberent: unde ipsi sunt matris deum ministri. ¶ Seruiat Hip. i. sit sub potestate Hippolyti. ¶ Feros: duros. ¶ Potuit. argumentum a maiori ad minus. ¶ Mater. s. mea Pasiphae. ¶ Corrompere: in coitum suum impellere. ¶ Truti: fero. Per ui. adiurat Hippolytum. ¶ Quæ: Venus. ¶ Est plurima mecum: idest tota est mecum: uel plurima pro plurimum, nomen pro. aduerbio. ¶ Sic: adiuratiua particula. ¶ Ames, que nunquam: possit fallere te: idest sic amor tuus sit certus, & potiatur uotis suis: ut ea mulier, quam amabis, nunquam falla te. ¶ Sic. adiurat per alia: & est sensus: sic tibi faueat Diana dea uenationis: ut non desinit ibi feræ: quas possis interficere. ¶ Dea. Diana. ¶ Agilis. uelox qualem oportet esse uenatricem. ¶ Adsit: præsens sit & faueat. ¶ Saltibus: nemoribus, & campis. ¶ Secretis: remotis non frequentatis. Talia enim loca solent nutrire multas feras. ¶ Perdēdas: interficiendas. ¶ Sic alia adiuratio. ¶ Satyri & Pa. dii siluestres, quod se declarauit: cum dixit minima montana. ¶ Fossus: percussus: Teren. Noli, me fodere. ¶ Cuspide: idest hasta. s. tua. ¶ Aduersa: opposita. nam uenabula solent opponi apris impectus: supra quæ se sæpe immittunt. ¶ Cadat: moriatur. ¶ Sic tibi: hæ omnes adiurationes conueniunt. nam adiurat Hippolytum per ea, quæ scit optari a uenatore. ¶ Sic tibi ordo. ¶ Nymphæ. i. quæ præsunt undis, & fontibus. ¶ Dent: tibi undam: quæ leuet: idest quæ minuat. ¶ Sitim arentem: idest quæ ex ariditate, & siccitate concipitur. ¶ Quamuis dic &c. hæc dicta sunt per parenthesim quasi dicat quamuis nymphæ hoc minime deberent facere: quia diceris habere odio puellas: cum ipsæ sint puellæ. ¶ Lachry. quo etiam lachrymas, cum ipsæ solæ pceps deberent sufficere. ¶ Finge: puta. i. existima ita uidere me flentem, sicut legis uerba mea: Hippolytus. pro ut poetæ fabulabant, uirginitatis, & Dianæ cultor: spræuit Phædræ turpem petitionem: qua ex re indignata falso illum apud patrem Theseum detulit: quod ei uim uoluisset inferre: ille patrē Aegeū, ut se ulcisceretur, rogauit: qui agitanti currum Hippolyito, Phocam immisit: quæ equi territi eum dilacerauerunt. Tunc Diana eius castitate commota. ab inferis eum ad uitam per Aesculapium filium Apollinis, & Coronidis reuocauit: Hippolytūq; in Aricia nymphæ Egeriæ cōmendauit: & eum Virbium: quasi bis uirum iussit uocari, quod Vir. yii. Aene. ostendit: phædram uero audita morte Hippolyti, alii gladio, alii laqueo uitam finisse dicunt. Quo exemplo deterreantur mulieres omnes ab illicito detestabiliq; amore. ne uel idem, uel etiam miserabilior finis eas sequatur.

Satyri qui Sitis ex labore Hippolyti exitus

Hiyppolytus qui & uirbius.

PARRH. ¶ QVAMVIS odisse puellas. Muliebre genus inuisum fuit Hippolyto: quod apud Euripidem detestatur: cius rei meminit, & Plutarchus.

ASCEN. ¶ QVOD mihi sit genitor &c. docet nō pauca amori subdita esse cum omnem generositatem suam illi summittat, & simul laudat se a genere, & prius ab amore. ¶ Est mihi dotalis: laudat se a dignitate, & fortunis. ¶ Sic nunq̄. particula sit, ut diximus, apta est comprecationibus. Omnia facilia sont, quo circa paucis rem absoluimus.

¶ Inquintam

¶ In quintam Epistolam argumentum.

VOL.

HEcuba Cisei filia: Priami uxor: grauida in somnis parere se ardentē facē uisa est. Ideo(ut est apud Actiũ in Hecuba) ex oraculo uoce diuina edidit Apollo puerũ: primus Priamo, q foret post illa natus tpa & tolleret, cũ eē exitũ Troiæ, pæstē pgamo. Priamus igit̃ q̃primũ partus ederet̃, iussit exponi: mr̃ nati fortunā miserata pastori regio clā alendũ mādauit. Is cũ adolescceret in siluis īter armēta: nymphā Oenonē Pyrethæ fluminis ex Creusa filiā amauit: quā uxorē duxisse authore Stra. nōnulli tradiderũt: ex ea quoq; duos genuit liberos, Daphni: & Idæũ. Cognitus deide a parētibusq; suis mitt̃ ī partē: ad Menelaũ ad repetendā Hesionē priami sororē: Helenā Menelai uxorē rapuit: & licet Herodo. neget̃ Troiā adductam, alii tñ & in primis Ho. unicā Helenā suo thalamo Paridē contēptis cæteris pbasse tradũt. Oenone cũ se destitutā uideret ex Cebrina troadis urbe: ubi paridis & Oenones sepulchrũ uideri Demetrius refert. Ad Alexandrum hanc scri. epi. cuius tanto amore flagrauit: ut cum a Philotete sagittis Herculeis confossus ad Oenonē ferret̃: ipsa cadauer cōplexa fouēs uulnera: expirauerit: ut Septimius author est: q̃rit̃ primũ Oenone, q deserta sit: deide reposcētibus gręcis Helenam reddi, & recipi suadet.

OENONE PARIDI.

PErlegis? an coniunx prohibet
noua? plege non est (nu
Ista mycenæa litera scripta ma
Pegasis Oenone phrygiis celeberrima syluis.
Læsa q̃ror de te, si sinis ipse meo
Quis deus opposuit nostris sua numina uotis,
Ne tua pmaneam, qd mihi crimen obest,
Leniter ex merito, qcqd patiare ferendum est
Quæ uenit indigne pœna, dolenda uenit.

ANTO.

PErlegis: an cōiunx phibet noua? nō sine iuidia nouā cōiugē dixit. Helenā significās: id instādi iterrogatio detegit. ¶ Manu myc. Agamēnonis, aut Menelai, qui tibi hostis sunt. Micenę peloponessi urbs Menelai: & Agamēnōis pr̃ia. ¶ Pegasis Oenone: se nymphā significat: fuit Xanthi fluminis filia ex Creusa: nō scamādri: ut aliqui pdiderũt: pegasides. n. naiades dicũt, & fontiũ nymphas, & musas ipsas: qm̃ fontiũ sũt cultrices ἀπὸ τοῦ πηγός. uerbo gręco, qd latina interp̃tatiōe fontē sign̄at: i quo nō uiderũt Oenonē filiā fuisse Pyrethæ annis: qui stagnũ pegaseũ pellit: ut scri. Pli. & nos i Propertio. Id latius exposuimus. ¶ In syluis phrygiis: in idæ phrygiæ mōtis syluis. ¶ Meo: cōiuge ante exceptā Helenā. ¶ Opposuit sua numia: qd numē nobis obstitit i deos culpā reiicit, ne suo crimine accidisse putaret̃. ¶ Quod mi. cri. obest: cũ nihil cōmiserim: nescio, qd mihi obsit, cur ī tuo ñ pstē cōiugio. ¶ Leuiter ex merito: sn̄ia duplici iustā q̃rimoniæ cām ōndit. ¶ Ferendũ: tollerādũ ē si tua culpa mulctā patiaris.

Mycenæ urbs.

Oenone q̃ fuerit & cuius filia secundum uarias opiones pegasides: siue Naiades q̃ & unde dictæ.

HVBER.

Epistolę argumentũ

PErlegis: qui plura de Paride uelit uidere: repetat argumētũ primæ epi. hic satis est dicere, q̃ ad hunc locũ pertinēt. cũ Paris in syluis phrygiis apud pastorē, siue armētariũ: ut supra diximus, uiueret: cōiugio Oenones usus est: q̃ nympha erat illorũ locorũ. cui Paris cōiugii fidē pmiserat. Sed postea q̃ iudicii de pulchritudine triũ dearũ tulit: & Venerē duabus pposuit: ut Helenā sibi ob pciũ iudici pmissam peteret, lacedæmōna accessit. Cunq; iam fama esset: quod eā secum adduxisset: & Oenone ēt hoc uidisset: dolēs se priorē cōiugē a Paride relictā eē, q̃ ei semp fida fuisset: hāc epi. ad Paridē scripsit: in q̃ fidē sui amoris erga eũ cōmemorat: & pmissa Paridis sibi facta. Et cōquerit̃ qd se relicta adulterā accepit: nit iturq; adducere eā Paridi in odiũ, & in cōtēptũ: cōmemorās eius ipudicitiā: & fraudē factā menelao eius priori marito: & cōtradicit Oenone, q̃ cōstās, & fidelis sp fuerit ipsi paridi: cũ tñ habuerit multos amatores, a qbus fuerat sollicita. ¶ Perlegis: interrogatiue pnūciādũ est. ¶ No. cō. Helena, quā nup duxisti. ¶ Probibet: uetat te legere epi. meā. ¶ Perlege: hortatiue ponit̃, nō iperatiue. ¶ Facta: scripta. ¶ Mycenæ: Menelai: q fuit ex Mycenis. q. d. nō est scripta manu alicuius tui hostis: nā Menelaus pp raptā cōiugē suā debuerat scribere lr̃as, q̃s Paris nō libēter legeret. ¶ Pegasis: ut & dictionũ, & locorũ quorũdā græcorũ rō oino me nō fugiat: effecit Ioānis placentini: alias fr̃is carmelitani nũc monachi singularis in me beniuolētia, & studiũ: q hospitio, domoq; mea supra annum usus, nō minus moribus, & religiōe: q̃ utriusq; linguæ doctrina mihi pbandus uisus est: is p tp̄s, quo una fuimus, q̃tũ p occupationes meas licuit: mihi nonnulla græce iterp̃tatus est: nōnulla ēt extra lectionē ōndit. Inter q̃ apud Apolloniũ. i. Argonauticō uersum mōstrauit: quo ē Pegas nomē esse fontis: dicit eni. i. stati hic fontē puenit: quē uocā πηγὰς: uult igit̃ ipse ab Oenone Pegasia appellari: est etiā Peg. ut scr. pli. li. iiii. oppidũ Boeotię: uerũ qm̃ musas Pegasidas appellamus apegaseo equo alato nato ex sanguine Medusę: uel a fonte ab eodē equo facto: qa gręci fons πηγὴ pege dr̃: & ipsæ musæ nymphæ dñt: nō erit fortasse icōueniēs Oenonem appellatā pegasida: q̃si nymhpā non tā a, pege pprio noie fontis q̃ a pege appellatiuo, hoc est a fonte: nam & ipsa se nymphā fuisse testatur: cũ dicit Edita de magno flumine nympha fui: ergo. ¶ Pegasis. i. nympha. ¶ Celeberrima: notissima. ¶ Læsa: quæ accepi iniuriā a te. ¶ Meo: qui es meus coniunx. ¶ Si sinis. i. si pateris me q̃ri. i. si non remoues cām q̃relę. ¶ Quod crimē. q. d. nullum leniter: sn̄ia est: & est sensus: ferendũ est æquo aio: quicqd accidit homini merenti: at illud dolenter fertur, qd p̄ter meritum euenit. ¶ Patiare: pro patiat̃ aliquis: scda persona pro tertia. ¶ Ex merito. i. pro merito & iuste. ¶ Ferendum: tolerandum: patiendum. ¶ Leniter. i. molliter æquo aio. ¶ Dolenda. i. cum dolore ferenda.

Pege fons pega oppidum pegasides unde pege gręce quid significat.

¶ PEGASIS. Nympha Nais. i. amnis Cebreni filia: atq; eo pacto se distinguit ab eiusdē nominis aliis. Oenone. N. fuit etiam Budionis filia: a qua Aegma insula appellata Oenone prius est: ut autumat pythonetus Aegmetarũ primo. Oenotium præterea celebrat Euripides in Iphigenia Aeaco patre natā. ¶ Meo: uiro. Nam priusq̃ patis Helenā raperet Oenone paridi nupsit: ex eoq; Corythum peperit: ut est apud Lycophronem.

PARRH.

ASCEN. Erlegis &c. Nonnulli codices habent hos uersiculos in capite. Nympha suo Paridi: quis suus esse recusat. Mittit ab idaeis uerba legenda iugis. Quos quidem reor a grammaticis additos, maior enim multo uis est ex abrupto inchoasse, ut fideles codices. Perlegis? an coniunx prohibet noua. Mycenaea mea. Agamenonis, aut potius menelai: cuius coniugem rapuisti. Pegasis: idest fontium dea: seu nympha, & qa musae fontibus psunt nymphaeq; sunt, et pegasides dici solet Leniter .i. leni. hoc est träquillo: & modesto aio. Et träsit uterq; uersus in puerbiü.

ANTO. ¶ NONDVM tantus eras. Demonstrat qualis fuerat erga Paridem: ut crimine uacua uideat: accusandusq; sit Paris: quod illam destituerit. Tantus: tanti nominis, & potentiae: nam pastoris regii seruus, nõ regis filius putabaris. Magno flumine: non Xantum, sed Iphrytem itelligit: ex quo, & Creusa Oenonem natä diximus. Absit reuerentia uero: ignoscas, si uera narro. Eras Seruus regii pastoris, & armenta custodiebas. Tecti arbore: sub umbra arborü. Casa humili: pastorea, quä lingua punica magalia dicimus. Defensa est desedit. (Macula qd) Quis tibi mõstrabat saltus: exprobat bñficia, Qua rupe: in qua parte montis essent ferarü lustra. Maculis, macula in raetibus significat plagam, siue foramina. M. T. C. uerinarum lib. iii. Raeticulü ad naris admouebat tenuissimo lino minutis maculis plenü rosae. Egi: in feras hortata sum. Incisae seruant: enumeratione rerum gestarum auget querelas. Fagi: arbores sunt procerae. Mea nomina a te que tu scripsisti. (Populus arbor quç) Populus: arbor nigra, & alba: ut scribit Pli. gaudet aq. Fluuiali riua: ad ripas Xanthi fluminis: riuum fluuialem Xanthum intelligit: quae amorem nostrum testatur. Trũci: populei hi sunt quibus arbores nituntur. In titulos surgite: ut testimonium faciatis, me paridi nupsisse. Viue: in inuidiä Paridis, ne nostrum possit dissimulari coniugium. Margine ripç: in ripa Xanthi. (Xäthi fontes.) Hoc carmë, quod Paris scripsit. Spirare: uitam ducere. Ad fon. xanthi: Xanthi fontes sunt inter Thelmessium, & Paratam lyciae urbes: miscetur cum Simoonte prius inquit Xanthus labetur in suum fontem: q̃ Paris uiuat sine Oenone, Propera retro: in tuum fontem relabere.

Nondum tantus eras, cum te contenta marito
Edita de magno flumine nympha fui.
Qui nuuc priamides (absit reuerenda uero)
Seruus eras, seruo nubere nympha fui.
Saepe greges inter requieuimus arbore tecti,
Mixtaq; cum foliis praebuit herba thorum.
Saepe super stramen, foenoq; iacentibus alto
Depressa est humili caua pruina casa.
Quis tibi monstrabat saltus uenatibus aptos?
Et tegeret catulos, qua fera rupe suos?
Retia saepe comes maculis distincta tetendi,
Saepe citos egi per iuga summa canes.
Incisae seruant a te mea nomina fagi
Et legor Oenone falce notata tua.
Populus est memini fluuiali consita ripa.
Est in qua nostri littera scripta memor
Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt
Crescite, & in titulos surgite rite meos
Popule uiue praecor: quae consita margine ripae,
Hoc in rugoso cortice carmen habes.
Qum Paris Oenone poterit spirare relicta,
Ad fontem Xanthi uersa recurret aqua:
Xanthe retro propera, uersaeq; recurrite lymphae,
Sustinet Oenonem deseruisse Paris.

HVBER. ¶ NONDVM: narrat suam in Parim beniuolentiä: & sua in eum merita. Tantus: tã magnus: qa tunc eras in numero pastorü, nõ in numero procerü: sicut nunc es. Nympha .s. ego. (Oenones cuius filia.) Edita genita. De magno flu. alii dicüt fuisse filiä Xäthi alii cebreni fluuii: qa quidam poetae graeci eä Cebrenida appellät ego, qui certum affirment cebrenü fluuium esse Phrygiae, nondum memini me legere. Sed Cebreinam siue Cebriniam regionem esse phrygiae Stra. scr. li. xiii. ibiq; dicit Alexandri siue Paridis. & Oenones sepulturä ostendit: quä dicunt Alexandri uxorem fuisse priusq̃ Helenä raperet. Ser. eras: eras famulus. Qui nunc Priamides, .i. qui nüc diceris filius Priami. Absit &c. per parenthesim haec dicta sunt. Reuerentia absit uero, .i. respectus non habeatur: ueritati dicendae. Tuli: passa sum. Nubere: fieri uxor: nam ad mulieres solum pertinet: nisi in opprobriü referatur ut apud Iuuenalem: nubit amicus. Martialis. Barbatus rigido nupsit Calistratus afro. Item Nolito fronti credere: nupsit heri. Saepae graeges: commemorat cõsuetudinë: quae sibi fuit cum paride. Arbore tecti: idest sub umbra arboris. Prçbuit torum .i. fuit nobis p toro. (Sramë uñ Pulli qui Catuli qui) Cana: alba. epitheton pruinç. Humili: nõ alta. Stramen: a sternëdo dr, quicqd põt substerni ut Paleae & similia. Venatibus .i. uenationibus: uel uenätibus .i. uenatoribus. Tibi: qui eras imperitus locoꝝ. Catulos filios: nam ut quarũdam domesticorum animalium: & quarundä uolucrü filios dicimus pullos: ut pullü equi: pullü asini, pullü aqlae pullum hirundinis &c. si quarũdam feraꝝ filios catulo dicimus, ut catulos leonum: catulos lupoꝝ: catulos ursorum &c. Tegeret. occultaret, & tutas haberet. Comes .s. tua .i. quae tecü ueniebä. Distincta maculis .i. plena nodis. Egi: impuli instigaui. Per iuga: per montes. Incisae a te .i. inscriptç. Notata: scripta. Legor: in phagis, & aliis arboribus. Populus: arbor, quae aquis gaudet. Vir. populus in fluuius: Abies in mõtibus altis. Consita posita: plantata, inde ager consitus dicitur, qui arboribus abundat. Memor nostri: quae mei memoriam seruat: propter scripturam tuam. Tantum mea nomina crescunt: quia quanto maiores arbores fiunt tanto magis apparent notae, & littere mei nois. Crescite apostrophat ad arbores ipsas. Et surgite: erigimini. Recta: p recte: nomë p aduerbio: ut rauca sonans amnis .i. rauce. In titulos meos: idest commemorationem mei nominis: Popule: apostropham facit ad quandam populum arborem in qua dicit adhuc remanere promissionem Paridis erga ipsam Oenonem. Consita: posita. Margine extremitate. Rugoso: aspero, siue contracto. & pleno rugis: quales solent esse cortices arborum. Cum Paris hoc est carmë qd in (Nomë pro aduerbio, qñq; ponit) testificatione sui perpetui amoris in Oenonem Paris scripserat: cuius sensus erat. Tunc aquam fluuii Xanthi reuersurä ad fontem suum: cum paris posset uiuere Oenone a se derelicta: quasi dicat, quod sicut impossibile est quod aqua Xäthi unquam reuertatur ad fontem: ita erit impossibile: quod ego paris possim sine Oenone uiuere. Spirare: uiuere. Versa: a cursu suo mutata. Xante: uertit Oenone sermonem ad Xhantum dicens: ut redeat quandoquidem paris potuit eam delerere. Lymphae: aquae. Sustinet: patitur, & potest.

PARRH. ¶ MAGNO flu. Cebreni. Iterpres lycophronis. οἰνώνη θυγάτηρ ἦν κεβρῆνος ἢ οἰνέως idest Oenona filia fuit Cebreni, uel Oenei. Absit reuerentia uero: secedat inquit personae respectus, & omnis pudor: ubi quid ex fide narrat. Seruus pastor antiquo romano ex more, secundum quem loquitur Ouid. omnes pastores fuisse seruos ex Strabone dum de brutis agit: Salustioq; & Liuio constat. Depressa: corrige defensa, & uitata sub humili casa. Sed haec in Claudianum copiosius. Itaq; ne Iouis (ut aiunt) Corinthus, in culcare supersedebo.

ASCEN. ¶ De magno flumine .s. Xantho. Qui nunc priamides, supple es. Absit reuerentia uero .i. ne contemnatur, quia ueritas odium parit. Tuli .i. sustinui passa sum dignata sum. Quis tibi monstrabat. docet se quoq; magisträ eius, que pollet artis fuisse. Fagi incisae. Sic in buco. Immo haec in uiridi nuper, quae cortice fagi carmina descripsi &c.

¶ Illa

ANTO.

¶ILLA dies: πα᾽τος a tpe. ¶ Hyems amoris: a nautis trāslatio: eē.n. in amore hyemē, & trāquillitatē dicimus, cū dissidiū aut pacē significamus. ¶ Qua ue. & Iuno: in nuptiis Thetydis, q̄ in Pelio mōte gestæ sunt: dii oēs conuenerūt pīer discordiā, quā a nuptiis alienā esse decet, pomū iecit: qđ de pulchritudine certamē inter Iunonē, Palladē, & Venerē excitauit: placuit Paridi stari iuiæ, Venus, pmissa Helena, p se iudiciū tulit. ¶ Sūptis armis: ægis. & alia arma sunt Palladis, q̄ cū sit belli dea armata est spectabilior: qualē Home. descri. quā nuda. ¶ Sinus mi. atro. cor mihi exercet artē ludicrā. dicit Plau. cū illius tepidationē exprimit. ¶ Vt nar. pmissam tibi Helenā. ¶ Cōsului anus, & lōgæuos senes: rūsa sortilegorꝫ tuli. ¶ Constitit eē ne retulerūt mihi aliqd mali potēti. ¶ Cæsa abi. narrat simpliciter rē: ut gesta est: abies arbor pcera in altis montibus nauigiorū materia ut scr. Pli. Classe parata, quā Ferechus fabricauit: ut suo loco dicemus. ¶ Rates cæ. id ad nauigiorū picturā. q̄ Cæra illiniebant: referēdū nō cēseo: q̄ ē Encaustices genus Cæratas cæra occlusa significare oñdit. Sęratę rates, Balbus li. .i. argonauticō cū Ad argū loqtur. Sors tibi ne qua pte trahat tacitū puppis mare fixaq; fluctu: Vel p ce: uel molli concludere uulnera Cæra. ¶ Discedēs: a me, ut peteres sparten. quod amoris signū fuit. ¶ Parce nega. nō neges me amasse. ¶ Iste pu. am. si te nō Helenā amare, nec te me amasse pudeat. ¶ Nā secūdus amor turpior est, q̄ primus. ¶ Nō sic appo. πατοσ ab imagine ulmus in Italia expetita est uitiū gratia: ut scri. Pli. ¶ Riserunt co. qm nō uēto tenebaris, sed amore nr̄o. Septimius solū ex Paridis comitibus: q in græciā nauigarūt Aeneam noiat. ¶ Quā uix su. abiēs p dolore me salutare potuisti. ¶ Aura sus. li. secūdo uento nauigas. ¶ Eruta: ipulsa. ¶ Canet: spuma albescit. ¶ Prosequor infœlix: qd i discessu, & post discessum Paridis egerit, exponit. ¶ Humet harena: magna hyperbole ē: nā lachrymis harena humectari nō pōt. ¶ Virides Ne. Nereides marinas nymphas Pli. non esse fabulosas tradit uisas, auditasq; interdum.

Paridis iudicium.

Abies apta nauigiis.

Hypboles quæ

Nereidis q̄

Illa dies fatum misære mihi duxit, ab illa
Pessima mutari cœpit amoris hyems,
Qua Venus, & Iuno, sumptisq; dentior armis
Venit in arbitrium nuda minerua tuum,
Attoniti micuere sinus: gelidusq; cucurrit
Vt mihi narrasti, dura per ossa tremor.
Consului (neq; enim modice terrebar) anusq;,
Longæuosq; senes, constitit esse nefas.
Cæsa abies, sectæq; trabes, & classe parata
Cærula ceratas accipit unda rates:
Flecti discedens, hoc saltem parce negare,
Præterito magis est iste pudendus amor:
Et flecti: & nostros uidisti flentis ocellos,
Miscuimus lachrymas mæstus uterq; suas.
Non sic appositis uincitur uitibus ulmus,
Vt tua sunt collo brachia uincta meo.
Ah quoties, cum te uento querere teneri,
Riserunt comites, ille secundus erat,
Oscula dimissæ quoties repetita dedisti
Quam uix sustinuit dicere lingua, uale,
Aura leuis rigido pendentia lintea malo
Suscitat, & remis eruta canet aqua.
Prosequor infœlix oculis abeuntia uela,
Qua licet, & lacrhymis humet harena meis.
Vtq; celer uenias, uirides Nereidas oro,

¶ILLA dies. Narrat originē suorꝫ malorꝫ: q incœpit, qñ tres deæ supposuerunt se iudicio Paridis. ¶ Fatū: fortuniū. ¶ Hye. tempestas tractum a mari. ¶ Cœpit: incœpit. ¶ Ab illa. s. die q̄ uenus & cætera. ¶ Decentior armis sumptis. i. esset honestior armis sumptis: q̄ depositis uestibus. ¶ In arbitriū: in iudicium tuū de pomo, de quo diximus in argumētoprimę epistole. ¶ Attoniti: terrefacti. ¶ Micuere: tremuere: ut ī prima epistola: usq; metu micuere sinus. ¶ Gelidus tremor: q facit gelidos. Virgi. Ex tēplo æneæ soluunt frigore membra. Vt postq̄. ¶ Narrasti mihi: dixisti mihi tres deas ad iudicium tuū uenisse. ¶ Cōsului: interrogaui. ¶ Anus: qua plerūq; interptantur talia. ¶ Et senes longæuos. i. longe ætatis. ¶ Neq; enim terrebar modice. i. multū terrebar: est. n. liptote, & p parenthesim legendū est. ¶ Constitit, per illos apparuit, & iudicatū est. ¶ Esse nefas: esse malū. ¶ Cæsa abies: breuis narratio apparatus Paridis ad rapiendā Helenā. ¶ Abies arbor mōtana apta nauibus ædificā. ¶ Cæsa: incisa. s. est. ¶ Trabes ligna. ¶ Cærula: coloris cærulei: est aūt cæruleus color inter uiridem: & nigrū: & eiusmodi solet eē color maris. ¶ Cæratas: cæra, uel pice illitas. ¶ Parce, abstine, & noli negare hoc te fleuisse, cū a me discederes. ¶ Iste amor Helene. ¶ Est magis pudendus pterito. i. est turpior tibi, q̄ meus. i. magis deberet te pudere amare Helenam q̄ cōfiteri amasse me: qa amor meus erat licitus & honestus. ¶ Et flecti: & nostros. q. d. uterq; fleuimus: ¶ Nostros ocellos flētis .i. oculos mei flentis: est enim flentis genitiuus casus, qa habet ultimam breuem, nō autem est accusatiuus pluralis: ut qdā falso existimāt, nam tales accusatiui plurales in is desinētes semp habent is finalem longam. ¶ Suas pprias, ut quisq; suos patimur manes. ¶ Nō sic comparatio amplexus Paridis. ¶ Vlmus arbor uitibus apta psertim in Italia. Vir. ulmisq; adiungere uites. Vincitur, ligatur. ¶ Vitibus appositis. i. adhærētibus, tanq̄ maritis suis ¶ Vt sicut. Nexa implicia ¶ Ah quoties dicit tantum fuisse ante Paridis erga se amorē, ut cū esset discessurus, q̄reret uentum esse aduersum cum tamen te uera eēt secundus, sed pigebat eum discedere. Teneri: impediri. ¶ Riserunt quia uidebant nō esse uerum, quod querebaris, sed te hoc facere, quia pigebat te a me discedere. ¶ Ille uentus. ¶ Secūdus fœlix. ¶ Quoties, q. d. sæpissime. ¶ Repetita: renouata: quia cū me dimisisses sæpe reuertebaris, ut me osculareris. Quam uix. i. quam difficile. ¶ Sustinuit, potuit. ¶ Aura exponit processum discessus Paridis. ¶ Malo arbore nauis, declinatur hic malus. ¶ Suscitat, mouet. ¶ Eruta: commota. ¶ Canet, spumescit. ¶ Prosequor oculis idest prospicio. ¶ Qua licet idest quatenus licet, idest quantum possum. ¶ Humet, madefit. ¶ Vtq; celer idest præcor & facio uota pro celeri reditu tuo, Nereidas nymphas maris Nerei filias.

HVBER.

Abies arbor quæ

Cæruleus Color.

Malus pro nauis arbore.

Nereides q̄

¶ANVS, & longęuos senes. Sagos intelligit & cōiectores: ex quo gñe fuisse Pitheū Pelopis Tethron Pr̄em diximus ex Plutarcho. ¶ Constitit uno ore prædixerūt. ¶ Iste amor adulteræ, quæ uirū reliquit & liberos ut externum sequeretur

PARRH.

¶ILLA dies &c. Ordo est, Illa dies, qua Venus & Iuno, & Minerua nuda decētior. i. pulchrior. sup. futura sumptis armis dest si sumpsisset arma. Venit in tuū arbitriū. s. quælibet earū. Duxit. i. attulit mihi miseræ fatū. i. fatale exitiū, & hyems. i. tēpestas incerta amoris pessima. i. in me cœpi mutari ab illa. i. post illā diē. Postq̄. s. Veneri pulcherrimā puellā pollicenti data est a Paride sententia. Nota est fabula, cū. n. ab Thetidis cū Peleo, nuptias omnes deęq; præter Martē & Bellonā inuitati essent, id ægre ferentes exclusi Mercuriū dimiserūt cū aureo malo seu pomo, in quo scrīptū erat, deē pulcherrimæ. quod proiectū inter summas deas. Palladē Iunonē & Venerē, cum singulæ sibi uendicare uellent, relatū est ad Paridē, qui pro Venere iudicauit, mercede pulcherrimæ puellæ illectus cum Minerua sapientiā, & in bello uictoriā, Iuno regna, gloriam pollicerentur. Disertæ & graphice dicit sumptisq; decentior armis, quia Veneri nuditas, Minærue armatura cōpetit: ad quod alludit Ausonius noster, ut fere legit sic. Armatam Venerem, uidit tritonia Pallas Nūc certemus ait iudice uel Paride. Tū Venus, armatā qd me male sana lacescis. Quæ quo te uici tpe, nuda fui. Vincit, a quarta coniugatione media lōga. i. circū ligat. Querere sic le. est: ut sit, q uenit a q̄reror cuius secūdā est psona q̄reris, uel q̄rere pe. lōga reliqs breuibus Ille se. erat hoc ē uētus: de quo q̄rebaris, erat secūdus, & ita cōueniēs nauigatiōi, uñ cōites suētes te irretitū amorē riserūt.

ASCEN.

ANTO: ¶IN me.damna.ad meū exitiū.¶ Alii.Helenam intelligit:quę marito Paride fruebatur.¶ Blanda.diis supplex.¶ Pro d. pel.ꝓ Helena.¶ Aspicit immēsum.πα̉ τοσ a loco:sygæū ꝓmontoriū describit:unde Paris nauigaturus in græciā orā sol uit:quo ue remēsus pelagus appulit.¶ Moles natiua:locus natura editus,nō industria.¶ Resistit:nō reiicitur : sed restat imotus.¶ Hinc ex sygęo.¶ Ire ꝑ fluctus,ut citius te cōplecterer.¶ Fulsit mihi purpura.πατοσ a loco q dicit̄ ꝑter spem.

Purpura q̄ ¶ Purpurata Helena:purpura est cōchilii genus,sanguinē habet in guttere:quo inficit̄ purpura:cōmendat̄ tyria,& lybica in Menynge insula.¶ Tuus:tibi nō cōueniebat.¶ Fœmineas genas:tres rapuit fœminas Alexander:Helenā Clymenē & Athram.¶ Non satis id fuerat:rapuisse fœminas.¶ Amica turpis:per adulteriū,& rapinā parta.¶ Rupi sinus:uestes laceraui.¶ Secui madidas genas:cōtra legē.xii.tabularū:i qbus erat mulieres genas ne radūto sunt genæ, qbus oculi uallant̄ orę extremę.¶ Sacrā idā:uel ꝓpter Cybeles cerimonias,& sacra,quæ in Ida celebrabant̄:uel quoniā montes & siluę sua habeāt numina.¶ Has lachrymas : has iprecationes cū lachrymis.¶ In mea saxa q̄ cōscia erāt nrī amoris.¶ Sic tāto icēdio.¶ Ipsa ferat:patiatur mala,q̄ ego sentio.¶ Nunc tecū ueniūt:cōmiseratio a mutatione fortunæ.¶ Nūc,ꝙ priami filius diceris:& ꝙ diues es.¶ Tecū ue.q̄ te ꝑ apta sequunt̄ æquora:fœminæ fugitiuę:& adulteræ placēt.¶ Nō ego miror opes:non me fortuna,aut diuitiæ impellūt sed amor,& uetus cōiugiū.

Genæ quę Cybeles sacra

Scilicet ut uenias in mea damna celer.
Votis ergo meis alii rediture redisti:
Hei mihi pro dira pellice blanda fui.
Aspicit immensum moles natiua profundum,
Mons fuit,æquoreis illa resistit aquis.
Hinc ego prima tuæ prospexi uela carinæ,
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
Dū moror in summa fulsit mihi pupura prora,
Pertimui,cultus non erat ille tuus.
Fit propior:terrasq; cita ratis attigit aura,
Fœmineas uidi corde tremente genas.
Non satis id fuerat(quid enī furiosa morabar?)
Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc fleui,rupiq; sinus,& pectora planxi,
Et secui madidas ungue rigente genas.
Impleuiq; sacram querulis ululatibus Idam,
Illuc has lachrymas in mea saxa tuli.
Sic Helene doleat,desertaq; coniuge ploret,
Quæq; prior nobis intulit,illa ferat.
Nunc tecū ueniunt,quæ te per aperta sequunt̄
Aequora,legitimos destituuntq; uiros.
At cum pauper eras,armētaq; pastor agebas,
Nulla,nisi Oenone,pauperis uxor erat.
Non ego miror opes,nec me tua regia tangit,

HVBER. ¶SCILICET:certe:& est q̄si irrisio suspsius : quæ in dānū suū reditum Paridis optauerit.¶ Rediture: qui eras redituus.¶ Alii ad utilitatē alterius.s.Helenę.¶ Hei mihi dolet,qd ꝑcata sit ad utilitatē alterius.¶ Bāda:supplex.¶ Pro dira pellice.i.in utilitatē pellicis,quę mihi nocet.¶ Pellice.s.mea.s.Helena:pellex aūt dicit̄ respectu mulieris,& non uiri: ut Calysto fuit pellex Iunonis,& nō Iouis est aūt pellex,ut Massurius iuriscōsultus scripsit:quę cum uxor nō sit:cum ali quo tn̄ uiuit: ut uxor:quā nunc uero noīe amicā,& cōcubinam appellant. C.Fla scribit.ff.de uer.sign.eam pellicē nunc uulgo uocari q̄ cum eo:qui uxorem habeat,corpus miscet:quosdā eā uocare: quæ uxoris loco sine nuptiis in domo sit:quā sit Græci Pallacem uocant:unde nō bene sentiunt,qui a pelliciēdo dictā uolunt:nam & Nonius a græco uocabulo significātiā trahere testatur.Festus dicit nō solum mulieres alienis uiris succūbētes: sed etiam mares pellices dici apud antiquos pellicem dictā, q̄ uxorem habēti nubebat:cui generi mulierum a Numa Pōp. etiam pœna constituta erat hac lege.Pellex aram Iunonis ne tāgito si tanget Iunoni crinibus demissis agnam fœminam cœdito.¶ Aspicit describit locum, unde primum uidit Paridem reuertentem a græcia cū Helena.¶ Moles: altitudo magnitudo.¶ Natiua:naturalis:nō autem arte facta.¶ Aspicit:dat sensum rei inanimatæ:non enim ipsa aspicit:sed qui in ea sit aspicere potest.¶ Immensum:quasi quod sit sine mensura.¶ Profundum:mare alias pro cœlo ponitur.¶ Mons fuit scilicet illa moles.¶ Resistit opponitur:& eas frangit.¶ Hinc ex illa mole.¶ Prima nō prima uela:sed ego prima:idest añ alios:affectus enim facit,ut plerunq; primi sentiamus,quod alii etiam possunt cognoscere.Ouid.de pyramo,& Tysbe. Quid non sentit amor?primi uidistis amantes:& uotis fecistis iter.¶ Fuit impetus:uehemens uoluntas.¶ Iræ ꝑ fluctus, ut tibi obuiam irem.¶ Dum moror:dum expecto.¶ In summa prora:idest in summa parte prorę.¶ Purpura:uestis purpurea:qui habitus erat muliebris.¶ Tuus cultus:idest quem tu solères gesta re:aut qui tibi conueniret.¶ Propior:propinquior:scilicet nauis.¶ Cita aura:idest uolucri uento.¶ Genas:idest uultum:partem enim pro toto posuit : nam genas teste Festo,alii palpebras dici putant:alii eas partes,quæ sub oculis sunt:alii eas partes,qui barba primum oritur.¶ Corde:scilicet meo.¶ Id:scilicet uidisse faciem muliebrem.¶ Non satis fuerat:ad dolorem meū.¶ Quid enim parenthesis est.¶ Hærebat tuo gremio:sedebat in sinu tuo:& hoc erat mihi acerbius.¶ Tunc:cum uidi amicā esse ingremio tuo.¶ Rupi:dilaniaui.¶ Sinus uestes.¶ Planxi:percussi.¶ Secui:incidi,& laceraui.¶ Vngue rigente idest unguibus duris.¶ Impleui:idest exclamaui alta uoce.¶ Idam montem:de quo Virg.Iamq; iugis summæ surgebat lucifer Idæ.¶ Sacrā.s. Cybele.¶ Illuc in Idam:has lachrymas,quas fundo prædolore.¶ In mea saxa.i.in saxa montis Idæ,in qbus soleo habitare.¶ Sic Helenæ:impræcatur nunc Oenone similem infœlicitatem Helenæ:ut quemadmodum priuauit Oenonem marito,sic ipsa remaneat priuata suo.¶ Helenę:nominatiuus est græcus.¶ Sic:sicut ego.¶ Q uæq; duæ sunt dictiones.¶ Quæ:idest & ipsa ferat:idest patiatur.¶ Ea quę intulit nobis:idest similem iniuriam,quam nobis intulit.¶ Nunc tecum:conatur in ducere in odium Helenam paridi commemorans eius impudicitiam.¶ Veniunt:inuidiose,& ad contumeliā usa est pluralem pro singulari:sic Teren.potiusquā perpeti meretricū contumelias.Legitimos ui.idest isto matrimonio sibi iunctos: quos nō relinquunt,nisi impudicissimæ mulieres,Iuue.Nupta senatori comitata est hippia ludum & cætera.¶ At cum: quasi dicat nō sequuntur te:sed fortunam tuam:ego autem secuta sum te:quæ in paupertate tua tibi nupsi, & te amaui.¶ Agebas ducebas,& bene:nam proprie dicuntur agi pecora.Vir.en ipse capellas protinus æger ago,& idē:& potum pastas age Tityre,& inter agendum occursare capro cornu.ferit ille caueto.¶ Non ego miror,occurrit obiectiōi.¶ Miror.i.suspitio:& cupio.i.nō habeo respectum tuarum opum:& tuæ magnæ potentiæ.¶ Tangit:mouet.

Pellex q̄ sit

profundū cœlo attribuitur

Genæ

Agi quid ꝓprie sit

PARRH. ¶MONS fuit.hoc ex eoꝝ snīa,qui putāt elemētoꝝ mutua uicissitudine.s.dū aliud in aliud trāsit:rerū faciē mutari.mareq; nūc esse,qd antea fuit terra:& ecōtrario.lege matrona Arist.& Senecæ questiones naturales,hoc expssum in epistola Ariadnæ.Mons fuit:Apparent frutices in uertices rari.Nunc scopulus raucis pendent adesus aquis.

ASCEN. ¶VOTIS.ergo tu rediture.i.qui debeas redire meis uotis.i.ad uota mea,redisti aliis scilicet Helenæ, extra carnē diceret aliis rediturus redisti &c.Terraq; cita,coniuges,cita aura nō cita ratis,ut quātitas indicat, Sic Helene doleat,utitur nunc imprecatiue a particula sic,quia oppositorū sæpe effectuū una sunt arma.Desertaq; coniuge.i.a marito,seu, a te, seu alio.Nunc tecum ueniant,dissimulanter imprecatur,Docet enim iniquum,& inhonestum esse.

¶Vt dicat

ANTO.

¶ T V dicat una nurus de tot:qnq̃ginta nurus hǔit Priamus,& gños.xii.ut in iliade tradit Home. ⁋ Nurus dissimulãdª ad h onesto recipi deberi suadet:nõ inqt,improbãt meũ cõiugiũ Priamus,ut Hecuba:nec si uelint,põt. ⁋ Digna sum:tuo cõiugio:sum.n.nympha.Matrona est q̃ ex legitimo mrĩmonio uiri pepit. ⁋ Quas põt sceptra decere, non sum ignobilis sed qualẽ decent regna, ⁋ Toro purpureo,couenit mihi regius thalamus. ⁋ Denicq tutus amor,suasio ab utili. ⁋ Nulla parant bella:qñia iminẽt ex Helenæ rapina. ⁋ Vltrices.Græcoꝝ classem ad uindicãdã Helenę rapinã,q̃ fuerũt naues mille cẽtũ & qnq & septuaginta,ut Tucydides meminit li.hist.i. ⁋ Tyndaris: Helena Tyndari filia ex Lęda. ⁋ Reposcit armis Palamedes,Vlysses,& Menelaᵒ legati ad Troiã uenerũt: ut Helena cũ bõis hoĩbus redderet:cũ nõ ĩpetrassent bellũ idi xerũt. ⁋ Vel Hectora:frẽm:hõesta ꝓhibitio. Nõ inqt a frĩbus q̃ras,an sit reddẽda Helena:sed ꝓpim cõsulas:filii Priami,&he cuba suadebãt Helenã nõ eẽ reddẽdã.Sed cũ repetẽtibus legatis in cõcione,oĩs ꝑpls raptũ ęgre ferret:priamusq cũ ꝑplo sentiret:oẽs in sñiam Priami iuerũt,ꝑter Deiphobũ,& Hecubã:q̃ cũ Priamũ,tñ filios ꝑcata:oẽs demũ in suã uoluntatẽ induxit. ⁋ Quid grauis Antenor:ꝑiudicio arguit audiẽdã esse maioꝝ sñiam.Antenorẽ.n.pacis,& reddẽdæ Helenę cũ oĩbus bõis sua sorẽ,fuisse Home.in primis:& Liuius in ꝑncipio suæ historiæ tradidit. ⁋ Aetas ma.qbꝰ lõga ætas reꝝ expiẽtiã dedit. ⁋ Turpe rudimẽtũ:iniqua sunt tuę causæ principia.Rudimẽta oĩum disciplinarũ dicimus initia. ⁋ Patriæ ꝑponere raptamtũ saluti totius patriæ præponas fœminã,& eã,quã rapina tibi cõparasti,pudẽda est tua causa in honesta. ⁋ Vir.Menelaus. ⁋ Iusta arma:quoniã ꝓ rapta coniuge bellũ mouet. ⁋ Nec tibi si cupias arguit a uiolẽta diffinitione:retorquet enim in cõtrariũ rẽ oẽ: nõ est inquit amare,qđ te secuta sit:sed sua facilitate captare. ⁋ Vt minor Atrides:exẽplo ꝑfidiam Helenę demõstrat. ⁋ Atrides minor:Menelaum significat, q pauciores agebat annos q̃ Agãmenon. ⁋ Fœdera temerati lecti:corruptũ matrimoniũ.

Priami nurus.

Græcorũ classis i troiam

Tyndaris Helena

Helenap legatos repetita

Antenor author reddendæ Helenæ

Rudimẽta quæ

Nec de tot Priami dicat,ut una nurus.
Nõ tamẽ ut Priamus nymphe socer esse recuset,
Aut Hecubæ fuerim dissimulanda nurus,
Dignacq sum,& cupio fieri matrona potentis,
Sunt mihi,quas possunt sceptra decere, manus.
Nec me,faginea ꝙ tecum fronde iacebam,
Despice:purpureo sum magis apta toro.
Denicq tutus amor meus est,tibi nulla parantur
Bella,nec ultrices aduehit unda rates.
Tyndaris in festis fugitiua reposcitur armis,
Hæc uenit in thalamos dote superba tuos.
Quæ si sit danais reddenda, uel Hectora fratrem.
Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
Quid grauis Antenor,Priamus qd suadeat ipse,
Consule,queis ætas longa magistra fuit.
Turpe rudimentum,patriæ præponere raptam,
Causa pudenda tua est,iusta uir arma mouet.
Nec tibi si cupias,fidam promitte lacænam,
Quæ sit in amplexus tam cito uersa tuos.
Vt minor Atrides temerati fœdera lecti
Clamat,& externo læsus amore dolet.

HVBER.

¶ D E tot.s. nuribus: erãt.n.plurimę.Vir.i.æni.uidi Hecubã: cẽtũq nurus.Idẽ.Quinquaginta illi thalami spes ampla nepotũ Procubuere.siue.n.singulas uxores hẽbãt filii Priami: siue plures ẽm morẽ barbaroꝝ.plurimas fuisse necesse est:plurimi n.fuisse dñi filii Priami. ⁋ Nõ tñ.i.est. ⁋ Vt.i.qđ recuset, spernet & dedignet. ⁋ Nymphæ.s.mei. ⁋ Dissimulãda.tacẽda:& occultãda.i.qđ Hecubã dẽat pudere,dicere me eẽ nurũ suã. ⁋ Dignacq sum.i.& mereor. ⁋ Matrõa.i.uxor:nã,ut uoluit Au.Ge.Matrõa ꝓpe dr̃,q̃ cũ uiro i mrĩmoniũ cõuenit,licet alr̃ eã diffiniat Nonius. ⁋ Potẽtis.i.tui. ⁋ Decere.i.sunt mihi aptæ manus ad ferẽdũ sceptrũ honeste,licet i syluis habitauerim & iõ dicit nec me &c. ⁋ Faginea fronde:aut sub arbore fagi:aut qa ex frondibus arborũ fiebãt plerũq tori, & pcipue ab iis,q habitabãt syluas.Iuue.Syluestrẽ mõtana torũ cũ sterneret uxor frõdibus,& culmo &c. ⁋ Purpureo toro.i.regio:& purpura ornato:quales sunt tori potẽtũ uiroꝝ. ⁋ Denicq:suasit hactenus a pte honesti.Nũc uero,& a tuto,& ab hõesto simul arguit se esse retinẽdã,& Helenã reiiciendã. ⁋ Tutus sine periculo. ⁋ Vltrices.quales ꝓ Helena repetenda parant. ⁋ Tyndaris.Helena filia putatiua Tyndarei nã re uera filia Iouis fuisse dr̃. ⁋ Infestis inimicissimis. ⁋ Reposcit a marito, & a tota grecia. ⁋ Hac dote:derisiue.q.d.ꝓ dote affert tibi bellũ. ⁋ Supba.qa uidet bellũ pp se moueri. ⁋ Quæ.s.Helena. ⁋ Roga.i.interrogata Polydamãta:Polydamas uir troyanus fuit ex prioribus:hẽt aũt naturaliter pmã breuẽ:sed poetæ aut addũt unũ.l.aut p diphthongũ grecã dicũt Polydamas.sed nr̃i potius addũt.l. ⁋ Grauis.uenerabilis prudẽs. ⁋ Quid sua.qd sentiat an reddẽdã,an retinẽdã Helenã.nã Antenor ut scri.Home.in cõcilio suasit Helenã oĩo reddẽdã : iõ Hora. Antenor cẽset belli pscindere cãm. ⁋ Consule:interroga,sed interrogamus etiam minores,& pares cõsulimus aũt maiores,& prudentiores. ⁋ Q ueis.i.qbus. ⁋ Aetas lõga fuit magistra:lõga eni ætas hominẽ facit prudẽtiorẽ, quia multarũ rerũ usum.i.experiẽtiã habet.Nestor apud Oui.li.xiii.metamor.Nõ oĩa grandior etas,Quæ fugiamus,hẽt : seris uenit usus ab annis. ⁋ Turpe rudi.i.turpis institutio. ⁋ Raptã abductã:nõ aũt legitime tibi iunctã. ⁋ Patrię:aut est adiectiuum,& subaudiẽ uxori.i.q̃ sit de patria tua:aut certe patriæ.i.ciuitati tuæ.i.malle eam retinere,q̃ seruare patriã tuã:quæ ꝑpter ipsam est peritura. ⁋ Vir.Menelaus iusta pro recuperanda uxore:nam si pro repetitione aliarũ reꝝ bellũ dicit iustum : q̃to iustius ꝓ repetitione uxoris. ⁋ Pudẽda turpis:digna pudore. ⁋ Arma.i.bella:metonya est. ⁋ Nec tibi.reddit eam suspectã infidelitatis:qa priori marito nõ seruauerit fidem,si.i.quis. ⁋ Cupias.i.optes. ⁋ Lacænã.i.Helenã a Laconia regione: unde fuit oriũda.masculinũ est lacũ:fœminũ est lacæna:neutrũ nõ dicimus lacęnũ:sed laconicum. ⁋ Quæ.s.Helena. ⁋ Sit uersa,idest mutata scilicet ab amore Menelai. ⁋ In tuos amplexus:in tuum amorem,& concubitũ. ⁋ Vt minor.dicit Oenone successurum Paridi id,quod euenit.ut.s.ab ea deseratur. ⁋ Vt sicut. ⁋ Minor.iunior scilicet Menelaus:nam Agamenno ne minor natu fuit. ⁋ Clamat:conqueritur. ⁋ Temerati adulterio uiciati,& læsi. ⁋ Externo peregrino:scilicet tuo.

Mrõna q̃

Tori qua materia fiebant

polydamas qui

Aetas prudẽtẽ hominem reddat

PARRH.

¶ Hectora frẽm.Nõ ꝓhibet:ut qdã putat:oĩo suadet,ut ad Hectorẽ referat.Hector.n.ꝓnubii fidẽ sctẽssime coluit.Adiecit Deiphobũ nõ ex historia,qppe quẽ cõstat authorẽ fuisse ne Helena redderet.Sed opionis errore:& puellari bõitate:q̃ ñ decebat,eẽ suspitiosam. ⁋ Polydamãta:scribe Pulydamãta:ut apd ꝑsiũ:Nõ mihi Pulydamas exẽplo Homeri notissimo.

ASCEN.

¶ F A G I N E A fronde. Est.n.arbor glãdifera latis frondibus.Vnde.Tityre tu patule recubãs sub tegmine fagi.Et potest scribi per ph,quia uenit a græco φαγειν, quod est comedere.Tyndaris,idest Tyndari filia saltem putatiua:cũ sit Iouis,& Lædę Tyndari uxoris progenita Helena.sic Virg.lib.ii.Tyndarida aspicio Sic & Amphitryoniades ab eodem dicitur Hercules,cum sit Iouis filius ex Alcmena Amphitryonis uxore Polydamanta,Polydamas unus erat ex proceribus Troianis etiam Hectori reuertendus,ad quem alludit Persius dicens satyra prima.Ne mihi Pulydamas,uel troiades Labeonem prætulerint.Dicit autem quasi multorũ domitor,& declinatur hic polydamas huius polydamantis,uel tos sicut Calchas:unde accusatiuus est polydamanta.Consule,consilium pete.unde cõsulatus,a quo petitur consilium. Queis idest quibus ætas & cætera patriæ:idest incolumitati,& saluti patriæ tuæ,quæ,nisi reddideris Helenam,salua permanere nequit,Reddenda ergo est.Nec tibi,aliud argumentum,quia & ipsa statim reddi uolet.

ANTO. ¶ CLAMABIS:cū te deceperit.¶ Deperit illa semel,pudicitia,cū corrupta est,reparari non pōt:sīa est simplex.¶ Ardet amore tui:te amat.¶ Menelaon:quē de seruit,te secuta.¶ Credulus:q pudicā Helenā fore credidit.¶ Felix Andromache: ωκτασα forma aliena.Andromache Eetions filia Hectori nupsit:cui puerꝫ peperit:ut scribit Home.quem alii Scamādrū:alii Astyānacta appellarunt.¶ Certo:uni & cōstanti.¶ Ad exēplū fratris:ut Hector una uxore cōtē us:& ita tibi satis Oenones cōiugiū esse debuisset.¶ Tu leuior foliis:nō crimē,sed tua leuitas aliā admisit.¶ Hæc tua nā recolo : quę pericula immineant,nisi reddat Helena,de uaticiniis arguit.¶ Germana:Cassandra excidiū troianū pdixit:quæ apud Actiū in Polyxena ita loquit,cū uaticinaretur. deus inclusus corpore humano iam nō Cassandra loquit:iā mari magno classis cita texit Exitiū examē rapit,aduenit.Et fera ueli uolātibus nauibus cōpleuit manus littora.¶ Quid facis Oenone:Cassandræ uaticiniū de troiano excidio.¶ Quid harenæ se.man.frustra Paridē amas.Vaticinātiū mos est cōtorta:& trāslata lōgius orone ꝑloqui.¶ Graia iuuē.ue.Helenā significat.¶ Quæ pdat priam,& domū:in excidiū troianæ urbis:& Laomedōtis familie.¶ Io ꝓhibe:uox furiētis ē,exoptat deos hāc pestē auertere.¶ Puppi obscœnā:ifausti auspicii.i.Paridis nauē cū Helena submergite: eadē apud Actium ita loquitur.Adest fax obuoluta sanguine: atq icēdio:multos annos latuit:Ciues ferte opē,& restringite,

Pudicitia semel corrupta est irreparabilis

Andromache quæ

Cassandra troianū excidium uaticinata est

Io quę ps orōnis sit

> Tu quoq clamabis,nulla reparabilis arte
> Læsa pudicitia est,deperit illa semel.
> Ardet amore tui,sic & Menelaon amauit,
> Nunc iacet in uiduo credulus ille toro.
> Felix Andromache certo bene nupta marito,
> Vxor ad exemplum fratris habenda fui,
> Tu leuior foliis:tunc cum sine pondere succi
> Mobilibus uentis arida facta cadunt.
> Et minus est in te,q̄ summa pondus arista,
> Quæ leuis assiduis solibus usta riget.
> Hæc tua,nā recolo,quondam germana canebat,
> Sic mihi diffusis uaticinata comis.
> Quid facis Oenone?quid harenæ semina mādas?
> Non profecturis littora bobus aras.
> Graia iuueca uenit,quæ te,patriamq,domumq
> Perdat,io prohibe,graia iuuenca uenit.
> Dum licet,obscœnam ponto demergite puppim,
> Heu quantum phrygii sanguinis illa uehit.

HVBER. ¶ TV quoq:sicut ipse.¶ Nulla repara.distinguēdū ē: ut hoc coniungat cum inferioribus sic:ut sit sensus,& ordo pudicitia læsa,est reparabilis nulla arte: quia illa deperit semel.i.pudicitia amissa nūq̄ ampłius reparari pōt:sicut pleraq alia : ut fides beneuolētia:& similia:q̄ amissa possunt ēt reparari:qd' non idē pudicitiæ cōtingit:qa mulier corrupta nō pōt eē omni tpe nō corrupta:¶ Illa.s.pudicitia ¶ Deperit.i.amittitur.¶ Semel:sta tim,& uno tpe:nō aūt sæpius.¶ Ardet:obiectio.¶ Sic & Me ne,rñsio ad obiectionē.q.d.nō est fidēdū e'us amori.¶ Sic.s.ut te amat:nō uero amore.¶ Ille:Menelaus.¶ Credulus:q nimiū facile credidit se amari.¶ Felix:ex cōmendatione Hectoris fratris tui.¶ Certo.i.fido,& stabili.¶ Ad exemplum fratris:quia sicut ille diligit Andromachen:ita me diligere debueras.¶ Tu:o Pari.¶ Leuior:mutabilior.¶ Tunc.q.d.nō omnibus foliis:sed aridis:quæ solent esse leuiora.¶ Volant: sparguntur:& per aera ferunt.¶ Et minus:alia comparatio leuitatis Paridis comparat enim cū spicis siccis,& maturis.¶ Arista: quæ ita dicta est ab ariditate:licet cōtra naturam sui primitiui corripiat primā syllabam.¶ Quæ.s.arista.¶ Vsta:cocta,ut Persi.Insana canicula messes Iandudū coquit.¶ Assiduis solibus.i.continuis caloribus.¶ Solibus:nam soles in plurali pro caloribus,uel diebus accipimus:ut Tris adeo incertos cæca caligine soles Erramus.i.dies.¶ Hæc tua.dicit Oenone hęc sibi fuisse pronūciata a Cassandra:sorore Paridis uaticinatrice:ponitq uerba eius uaticinii.¶ Tua ger.i.soror.s.Cas.fuit autem Cassandra Priami filia cuius amore captus Phœbus promisit ei diuinandi artem : si sibi obsecuta esset:quod cum illa se facturam dixisset:postea accepta arte,& potestate diuinandi negauit.Quam rem Phœbus ægre ferens : cum ei auferri nō liceret:quod semel dederat:abstulit ei fidem diuinationis:effecit enim ut ei nō crederet.unde Virg.ænei.secūdo. Tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora:dei iussu:non unquā credita teucris : dicit igitur Oenone Cassandram prædixisse sibi aduentum Helenæ perniciosum sibi,& troianis.¶ Canebat:diuinabat.¶ Hæc.quæ nūc euenerunt.¶ Comis diffusis idest sparsis per humeros:quemadmodum uaticinantes habere solent:ut Virgi.de Sibylla: non comptæ mansere comæ.¶ Quid facis.uerba Cassandræ:quasi dicat frusta amas Paridem:¶ Quid harenæ semina mandas : Translatio ab agricolis,sicut enim amittunt semina:qui ea in harena spargunt:ita dicuntur amittere laborem:qui in ea relaborant:quam asse qui nequeunt.¶ Nō profecturis.i.reddituris fructum:Iuue.Nos tamen hæc agimus, tenuiq in puluere sulcos ducimus: & sterili litus uersamus aratro.¶ Graia:ecce impedimentum sui laboris.¶ Iuuenca per cōtumeliam.nam mulieres impudicæ iuuencæ,& uaccæ dicuntur:nec ob aliam causam Io.& Proetides in uaccas conuersæ dicuntur, nisi quia factæ sunt impudicæ.Ouid.lib.i.de arte.Nec fuge linigetæ memphitica templa iuuencæ.Multas illa facit,quod fuit ipsa Ioui.i.multas mulieres facit uaccas sicut ipsa fuit.¶ Perdat.euertat,& destruat.¶ Io:clamātis est:nō autē nomē proprium.nam pro noie ꝓprio prima longa est.Iuue.si candida iusserit Io.Cū uero habet primā breuem est aduerbiū exclamātis:ut hic inter dū lętātis:ut apud Oui.in.i.amorꝫ.Miles io magna uoce triūphe canet.dicit ergo.¶ Io ꝓhibe.i.oh,ꝓhibe.s.ne ueniat.¶ Dū licet:dum nōdum attigit littus.¶ Obscœnam puppim.i.qui uehit obscœnam mulierē.¶ Heu quantum.q.d.multum.

Semel in proprie qd significat

Arista unū dicta est

Soles i plurali

Cassandræ historia

Io quāta i syllaba

PARRH. ¶ SEMEL:irreparabiliter.Hora.Et semel emissum uolat irreparabile uerbū.semel.n.fieri dicitur id:quod infectū reddi nō pōt.¶ Andromache.Eetionis(ut est apud Homerū)filia.Xenon autē tradit ex Andræmone natam lyrnesio.cui suffragat Aeschylus,qui lynersiā uocat andromacham in Phrygibus.¶ Certo marito.qui ꝓter Andromacham iusto matrimonio nullā sibi iunxit:& si liberos ex pellicibus eum suscepisse licet ex Euripide suspicari.quod & Anaxicrates argolicorum.ii.uidetur affirmare.¶ Iuuenca.per ambages uaticiniū.Nam q iuuenca significet adulterā,quæq sui copiā facit: assamiæ sunt,& meræ nugæ,quippe cum dicit Ouidius in arte:Multas illa facit,qd' fuit ipsa Ioui.intelligi uoluit. In Lonso:idest Isidis æde puellas exemplo deæ suis amatoribus obsequi,itaq morem gerere,ut ipsa io olim Ioui.

Oui. locus expositus

ASCEN. ¶ NVLLA reparabilis arte.Læsa pudicitia,pulchrum,& nimis uerum diuerbium.Deperit illa semel:idest ex toto, ita ut nihil restet,quod secundo perire possit.In toro uiduo,idest deserto,ipse uiduus.Hæc tua(nam recolo) docet a Cassandra se quoq admonitam,sed teucrorum neminē illi fidem adhibuisse,unde est illud ænei secundo.Tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris Ora,dei iussu non unquam credita teucris.Apollo enim petiit ab ea stuprum,quod illa se concessuram negauit,nisi prius donum prophetiæ,& uaticinii perpetuum daret,quod ille cū iuramento detulit,sed ubi se a puella deceptum agnouit,(non enim consensit)abstulit ab eius uaticiniis ueri fidem,seu credulitatem.Hanc Bacchillides uaticinātem futura troiani belli mala,dum classis in Gręciam pararetur,inducit,quem imitatur Horatius:libro primo carminum,sed Nerea uatem inducit dicens.Pastor cum traheret per freta nauibus idæis Helenam & cætera.Diffusis comis, uaticinantes enim furore raptæ capillos dissoluebāt:Vnde æne..yi.de Sibylla.Non cōptæ mansere comæ,sed pectus anhelum,Et rabie fera corda tument.Graia iuuenca uenit:alludit ad boues aratorios per stans in metaphora.

¶ In corsu

ANTO.

¶ IN Curſu:in medio uaticinio ſuſtinuerũt:nã furore cõciderat. ¶ Ah nimiũ miſerę uates: Apoſtrophe utiſ. Poſſidet en ſaltus:Helenã preripuit mihi coniugẽ. ¶ Sit facile inſignis:inuidioſa cõceſſio:eſto ſit pulchra:eſt tñ inceſta. ¶ Deos ſocios Hymeneũ & Iunonẽ,& deas quinq3.quas Plutarchus pẽſſe cõiugiis ſcribit. ¶ illã de patria:abſens Theſeus inquit Diodo. pſuaſus a Pyrithoo Spartẽ profectus i tẽplo Dianæ Helenã:q̃ decimũ agebat annũ,rapuit poſt Phędræ interitũ,id cũ gra uiter Athenıẽſis ferrẽt,cuſtodiẽdã matri,& Aphidno amico in Aphidnã urbem miſit.Caſtor & Pollux dirupta Aphidna puellã in patriã retulerũt:quãq̃ alii puellã Theſeũ fratribus repoſcẽtibus reddidiſſe tradant. ¶ Niſi noıe fallor:hiſtoriam nõ recte ſe habere comminiſciſ puellari ſimplicitate, ¶ Aiuuene,& cupido:duo ſunt,quę pudicitiæ maxime obſtãt,amor & iuuẽtus.Nõ eſt inquit credibile,qđ iuuenis & amãs Theſeus caſtã reddiderit Helenã. ¶ Hæc cõpererim:a quo hãc hiſtoriã nouerim. ¶ Amo nihil eſt,qđ amor nõ ſentiat. ¶ Toties rapta primũ a Theſeo,deinde a te:primus tñ qui Helenã uiolauerit Oenophorus Hippothoõtis filius tradiſ. ¶ At manet. ducta in inuidiã Helena ſe & ſuũ cõiugiũ cõmẽdat a fide & pudicitia ¶ Manet ſeruaſ. ¶ Caſta inuiolata. ¶ Marito:Paridi, ¶ Tuis legibus quib⁹ tu uſus es.Nã tu aliã ademiſti uxorẽ:recte ut iã uirũ aliũ ego q̃rere potuiſſem. ¶ Me ſatyri peccãdi oportunitatẽ ponit:ne forte crederet occaſionẽ defuiſſe. ¶ Turba pterua libidinoſa:ſatyrorum multitudo me ſollicitabat. ¶ Funus:habet inſtar capri cornua pinuq3 coronat. ¶ Tumet:eminet. ¶ Troiæ munitor:Apollinẽ intelligit:quẽ adiutorẽ dixim⁹ habuiſſe Laomedontem cum Neptuno dũ,mœnia Troiana erigeret, Oenomẽ amauit:& in mercedem ſtupri medicinæ artẽ oſ̃dit.

Coniugales dii

Oenone uiolata ab Apolline

Dixerat,in curſu famulæ rapuere furentem,
At mihi flauentes diriguerere comæ.
Ah nimium miſeræ uates mihi uera fuiſti:
Poſſidet en ſaltus illa iuuenca meos.
Sit facie quamuis inſignis adultera certe eſt
Deſeruit patrios hoſpite capta deos.
Illam de patria Theſeus(niſi nomine fallor)
Neſcio quis Theſeus abſtulit ante ſua.
A iuuene & cupido credatur reddita uirgo?
Vnde hæc cõpererim tam bene,queris:amo
Vim licet appelles,& culpam nomine ueles
Quæ toties rapta eſt,præbuit ipſa rapi
An manet Oenone fallendi caſtra marito,
Et poteras falli legibus ipſe tuis.
Me ſatyri celeres(ſyluis ego tecta latebam)
Quæſierant rapido turba proterua pede.
Cornigerumq3 caput pinu præcinctus acuta
Faunus in immenſis,quà tumet Ida,iugis.
Me fide conſpicuus Troiæ munitor amaui,

HVBER.

¶ IN curſu.i.in pceſſu.i.ſui ſermonis. ¶ Furẽtẽ: diuinantẽ. nã furor ẽt de diuinatione dr̃, ¶ Diriguere.i.rigidę factæ ſunt ex metu:declinaſ,aũt nõ dirigo ſed dirigeo ſecũdę cõiugationis. ¶ Flauẽtes:albæ uel pulchre,de flauo colore dictũ eſt ſupra. ¶ Nimiũ uera:qa uenit illa iuuenca & expulit me. ¶ Meos ſaltus:trãſlatio eſt.nã iuuẽcæ ſolent paſci i ſaltibus.i.nemoribus ubi ſunt paſcua:dicit ergo illa iuuenca eſt in poſſeſſione meorum paſcuorum.i.poſſidet te,quem ego deberẽ poſſidere. ¶ Sit faciẽ:adducit nũc Helenam in contemptum , oſtendens eius infidelitatem,& impudicitiam. ¶ Inſignis:egregia. ¶ Capta hoſpite.i.Helena capta amore tui hoſpitis ſui. ¶ Deſeruit:fugiens a patria. ¶ Deos ſocios:uel cõnubio præſidentes,uel ſocios.i.patrios. ¶ Neſcio q̃s:ſolemus ita loq̃ de ignotis. ¶ Abſtulit:exportauit. ¶ Sua arte:ſuis dolis .Vir. At Cytherea nouas artes:noua pectore uerſat conſilia. ¶ De patria.i.ſua unde Paris in epiſtola ad Helenam.Ergo arſit merito,quí mouerat omnia Theſeus.Et uiſa es tanto digna rapina uiro. ¶ A iuuene:reddit eam ſuſpectam ſtupri cum rapta fuit. ¶ Credatur.i.debeat ne credi : quaſi dicat non. ¶ Reddita:reſtituta. ¶ Virgo.i.intacta,& inuiolata. ¶ Aiuuene.argumẽtum ab ætate: nam iuuenes proniores ſunt in Venerem.Scrib.tamen Hellanicus Theſeum iam quinquagenarium fuiſſe,cum Helenam rapuit. ¶ Et cupido.i.amante. argumẽtum ab effectu animi. ¶ Vnde.i.a quo. ¶ Compererim:cognouerim, didicerim. ¶ Hæc: quæ dixi de Helena . ¶ Amo:& ideo amor cogit me iſta inueſtigare Virg.quis fallere poſſit amantem? ¶ Licet quãuis . ¶ Vim uiolentiam illatam a Theſeo. ¶ Veles.i.tegas. ¶ Nomine.i.uiolentiæ,& nõ uoluntarii delicti. ¶ Quæ toties: ſenſus eſt ipſa Helena,quæ toties eſt capta,uoluit capi.eſt autem ſententia Herodoti libro primo loquẽtis de ipſa Helena,prudentium eſſe pro nullo habere raptarũ pulchritudinem:qppe quæ niſi uoluiſſent,haud dubie raptæ nõ fuiſſent. ¶ Toties inuidioſe dixis cum bis tantũ fuerit rapta:primũ a Theſeo:deinde a paride. ¶ At:commemorata impudicitia Helenæ,nunc cõmemorat Oenone pudicitiam ſuam,& loquitur de ſe,tanquã de tertia perſona. ¶ Fallenti:tibi,qui me fallis. ¶ Tuis legibus:qa,quo iure utitur maritus in uxorem,eodem poteſt uti uxor in maritum. ¶ Me ſatyri,cõmemorat copiam amantium,a quibus dicit ſe ſollicitatam. ¶ Satyri:dii Syluestres. ¶ Turba proterua:ſunt enim libidinoſi multum.Oui.Et in Venerem ſatyrorũ prona iuuẽtus. ¶ Rapido pede.i.celeri proſecutione. ¶ Siluis &c.parentheſis. ¶ Faunus præcinctus caput pinu acuta:quia coronas ex frondibus pineis ferre dicitur. ¶ Qua:ſubaudi ea qua ſcilicet parte. ¶ Ida mons phrygiæ. ¶ Tumet altus eſt in iugis ideſt altitudine.Me fide:dicit ſe etiam amatam a phebo,ab eoq3 per uim raptam uirginitatem ſuam.Munitor mutator:unde mœnia dicuntur quaſi munia mutata œ diphthongo in u. Conſtat autem ex fabulis phebum cum Neptuno promiſſa ſibi mercede a Laomedonte Troiæ muros feciſſe. ¶ Conſpicuus inſignis.Fide:cythara.

Dirigeo unde dirigue re

Iuuenes in libidinem proniores

¶ IN curſu.in medio uaticinandi calore,cum longe plura prædicenda ſibi reſtarent. ¶ Famulæ rapuere:nam priamus imperauerat,ut quoties Caſſandra ſolueret os in oracula,toties in eam famule coercerent marmorei thalami clauſtris , ut inſanã meminit Lycophron,& eius interpres. ¶ Iuuene.aut oratorie mẽtiſ,ut Helenã adducat in ſuſpitione ſtupri.aut certe inuẽtã pduxit ex ſnia Varronis ad animũ.v,&.xl:Nã cũ Theſeus Helenã rapuit,agebat annũ fere quinquageſimum:

PARRH.

¶ CAPTA hoſpite,i.pulchritudine eius nõ ui.At manet Oenone.Plena laus ex alterius uituperationem,& ſui commendatione,nam ſe caſtum,& fidelem uiro adultero probat permanſiſſe.Helenam uero incaſtam,& uiro fideli infidelem fuiſſe criminatur. ¶ Me fide conſpicuus a nominatiuo fides huius fidus : quãuis Priſcianus uelit dici hæc fidis,nõ fides in ea ſignificatione,qua cordam plectri ſeu cythare ſignificat,nec iſta a nominatiuo fides fidei,ut etiam quantitas probat, quia corripitur ablatiuus tertiæ,& producitur quintæ.Eſt ergo Apollo munitor Troiæ conſpicuus fide,ideſt lyra , quia ut dicit Horatius in arte.Ne forte pudori ſit tibi muſa,lyre ſolers,& cantor Apollo eſt . Item eſt munitor Troiæ . Vnde Aeneas ad eum libro ſexto.Phœbe graues,Troiæ ſemper miſerate labores . Dardana qui Paridis direxit tela manuſq3. Is autem medicinæ repertor dicitur.Vnde ipſe alibi apud hunc poetam Inuentum medicinam eum eſt. Et potiſſimum ex herbis,quod ideo fingitur,quia Apollo ſol eſt,qui herbis, radicibuſq3 uitam medicina influit . Eſt idem oraculorum & uaticinorũ deus quia certiſſima ſunt ſolis iudicia.unde ſolem quis dicere falſum audeat?ueruntamen quia a ſummo deo omnia dependent:ne ergo Apollo quidem futura noſcat,niſi ab Ioue diſceret.Vnde æneid.tertio. Quæ Phœbo pater omnipotens mihi phæbus Apollo prædixit nobis.furiarum ego maxima pando.

ASCEN.

ANTO.

¶SPOLIVM uirginitatis: meam uirginitatem delibauit. Ante q̃ potuisset me potiri. ¶Aspera: quoniã unguibus illa secuit. ¶Gemmas, aurumq́: mundum muliebrem significat. Corpus ingenuum: puellæ liberæ non debent pretio prostituit Ingenuus est cuius maiores semper fuerunt liberi: nec unquam seruierunt. ¶Ratus dignam: commendat se ab artificio, & dei iudicio, cum me tanto munere Apollo dignam existimasset. ¶Medicas: medicinæ artẽ me docuit: cuius inuẽtionem multi ad Appollinem retulerunt. ¶Ad sua dona ad medicinam, cuius est author. ¶Quæcunq; herba potẽs: recte hoc nam ex herbis medicinam tantum Apollinem reperisse legimus. ¶Ipse repertor opis: exemplo monstrat amorem nulla arte medicari posse. Apollo captus amore Alcestæ Pelei filiæ: Admeti regis pauit armẽta. ¶Admetus rex. Pherarum fuit & eius filius Eumelus: qui nauibus. xi. ut scri. Home. ad obsidionem Troianam profectus est. Phere oppidum est Thessaliæ. Alii tradunt amasse apollinem Issen Macharei filiã, cũ Admeti pauit armenta: ut in Metamorphosi diximus. ¶Nostro igne, meo amore flagrauit. ¶Quod neq; graminibus: cõmiseratio ẽ a facili potes inquit sanare mea uulnera: q̃ nec arte, nec dei ope coiret. ¶Merui: quoniã tot beneficiis de te bene merita sum. ¶Non fero arma cruenta: non sum tibi hostis: nec mea causa bellum subibis. ¶Sed tua sum: παιδὸς a tempore.

Igenuus qs dicitur
Apollinis & Alceste amor
Admetus quis sit
Oppidum phere ubi nam locorum sit

> Illæ meæ spolium uirginitatis habet.
> Id quoq; luctando, rupi tamen ante capillos,
> Oraq; sunt digitis aspera facta meis.
> Nec pretium stupri, gemmas, aurumq; poposci,
> Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
> Ipse ratus dignam, medicas mihi tradidit artes,
> Admisitq; meas ad sua dona manus.
> Quæcunq; herba potẽs ad opem, radixq; medẽdi
> Vtilis in toto nascitur orbe, mea est.
> Me miseram: q̃ amor non est medicabilis herbis,
> Destituor prudens artis ab arte mea,
> Ipse repertor opis uaccas pauisse pheræas,
> Dicitur, & nostro saucius igne fuit:
> Quod neq; graminibus tellus fœcunda creatis,
> Nec deus auxilium, tu mihi ferre potes.
> Et potes, & merui, dignæ miserere puellæ,
> Non ego cum Danais arma cruenta fero,
> Sed tua sum, tecumq; fui puerilibus annis.
> Et tua quod superest temporis, esse precor.

HVBER.

¶ILLE. s. Phœbus spolium: translatio a uictore. nam spoliũ dicitur quicquid uicto eripitur a uictore. ¶Id quoq;. s. spoliũ uirginitatis. ¶Luctando. s. habet: idest pugnando: & non uolũtate mea. ¶Rupi: laniaui. ¶Capillos: ipsi⁹ Phœbi. ¶Ora: Phœbi. ¶Gemmas: pretium &c. appositio est: uel declaratio. ¶Pretium: mercedem. ¶Turpiter: sententia est exornatio Rhetorica. ¶Ingenuum: liberum: idest turpe est liberæ mulieri corpus suum p̃ quæstu prostituere, inde & meretrices dicuntur a merendo. ¶Ipse. s. Phœbus, quasi dicat sponte sua me nihil petente. ¶Ratus: arbitratus. ¶Medicas artes: idest artes medendi. ¶Admisit: accepit, uel adhibuit. ¶Herba & radix: in his enim magna est uis ad curãdos morbos potens: efficax. ¶Mea est. i. mihi cognita & meæ arti subiecta. ¶Me miseram: conqueritur, quod hæc ars: eius morbo. i. amori nõ possit mederi. ¶Prudens, artis. i. perita medicinę. ¶Deficior. ¶Derelinquor. ¶Ipse. i. Phœbus. ¶Repertor opis. i. medicinę: quam appellat opem: quia hominibus etiam de uita periclitantibus opitulatur: hanc asit artem a Phœbo inuentam. ipse meta. lib. i. demonstrat dicente Phœbo. Inuentum medicina meũ est: opifexq; per orbem Dicor: & herbarum subiecta potẽtia nobis. ¶Pauisse. i. ad pascua duxisse: ab eo quod est pasco. ¶Pheræas: Thesalicas: idest uaccas Admeti regis Thessaliæ: Phere enim pluraliter declinatum urbs fuit Thessaliæ: neq; legendũ est Phareas. Fabula autem hoc habet. Cum ob Hippolytum discerptum ab equis: ut supra diximus, miseratione Dianæ ab Aesculapio ad uitam reuocatus indignatus esset Iuppiter, id cuiquam nisi sibi licere & Aesculapium fulmine interemisset, Apollo pater Aesculapii id ægre ferens Cyclopas, qui fulmina Ioui fabricauerant, uerberauit. Quare Iuppiter eũ deitate priuauit, ut quidam uolunt per annos nouem: quo tempore dicitur pauisse in Thessalia armẽta regis Admeti. ¶Saucius percussus. Virg. At regina graui Iandudum saucia cura. ¶Nec deus: scilicet Phœbus. ¶Merui: quia te dilexi: & semper tibi fida fui. ¶Dignæ merentis. ¶Non ego: reuocat etiam odium Helenæ: propter quam significat bella a Græcis moueri. ¶Cum Danais: cum Græcis sicut Helena. ¶Puerilibus: pro puellaribus: quia puer teste Prisciano apud antiquos communis erat generis. ¶Temporibus. subaudi id temporis: quod superest. quod restat. & sic finis est epistolæ. Paris autẽ nõ flexus est uerbis. Oenones: sed ea relicta Helenam accepit. quę ut supradictum est: causa fuit euersionis Ilii, & totius Troiæ, dicitur tamen a Str. in Crebrenia regione monstrari sepulchrum Paridis: & Oenones eius uxoris, ex quo uidetur non eam penitus dereliquisse sed ut diximus: magna est opiniorum uarietas.

Vis radicũ in morbis curandis
Admetus Phera:
Aesculapii interitus
Apollo deitate priuatus
puer quo pacto apud antiquos plectebat

PARRH.

¶TVRBA proterua. allusit ad originem uocabuli. Satiros enim dictos a σαθη quæ prisca Græcorum lingua significat mentulam. Macrob. author est. quia falaces, & libidinosi sunt.

ASCEN.

¶ME miseram, q̃ amor, ut Valla docet quoties o particula subticetur, non tam uehemẽs est excandescentia, nec πάθος, quocirca modestius dicit me miseram, quam o aut heu me miseram, regitur tamen ab o subintellecto. aut me miserã iudico, aut cen seo, quam: idest, quia amor non est medicabilis herbis. Non ego cum Danais, sic Dido. Non ego cum Danais Troianam excindere gentem Aulide iuraui. Et tua precor esse tua. Sic alibi. Me tamen excepto, qui precor esse tuus. ubi authore Valla dicere potuisset, sed non tam eleganter, quem precor esse tua. Ordo autem est. Et precor. idest precibus cupio esse tua, supple illud temporis, idest per illud tempus, quod superest, idest reliquum est nobis.

¶In sextam Epistolam Argumentum Volsci.

LEmnos insula in Ionio adiacet Macedoniæ contra Athon montem: urbes habet Myrinam maritimã. & Ephestiam mediterreneam: hic cum regnasset Thoas Bachi filius: bellum cõtra Thracas multos annos gessit. Mulieres lemniacæ, quoniam hircum olerent, quod indignata Venus effecerat uiris destitutæ Polyxus cõsilio redeuntes uiros una nocte omnes peremerunt, sola Hipsiphyle Thoantem patrem seruauit. Ea tempestate Iason Aesonis filius cum quatuor & quinquaginta argonautis, ad rapiendum aureum uellus in Colchos nauigãtes in insulam delati a lemniacis puellis hospitio, & thalamo sunt excepti, Iason Hipsiphylem, quæ regnum paternum tenebat, grauidam fecit. discedens si ex expeditione colchica rediisset de coniugio spondet tertio anno, post Medeę ope Oetæ regis filiæ aureo rapto uellere in Thessaliam reddit: inito cum Medea coniugio. Nauim argo Neptuno isthmio dedicauit. ipse ad Creontem Corynthiorum regem diuertit, cum quo decem annos cum. Medea commoratus est. Id cum Hipsiphyle forte aut nuncio, aut coniectura suspicaretur per epistolam Iasonis perfidiam expostulat primum coniecturam ponit se esse ab Iasone destitutam: deinde perfidiam notat, Demum in Iasona & Medeam leuissime imprecatur.

Littora

Ittora Thessaliæ reduci tetigisse carina. Vt posteritati consulam. Domitii manes ignoscant: falsum inquit esse Iasonem in Thesaliam redusse. In quo dum alios accusat, falso tabellas ipsę signauit. Nam Diodo: iiii. Histo. scri Iasonem cum redierit Iolch on, qd est Thessaliæ oppidũ, & Peliæ regia tres Peleæ ar filias uitis didisse: Ad meto Alcesten, Andremoni Amphinomē, Oeneo Cephali phoceorum regi Euadnē. Orpheus quoq; de reditu Argonautarum refert. Illi igitur uentis acti referuntur Iolchon, quem in met. secutus Oui. de Iasone tradit. Victor Iolchiacos tetigit cum coniuge portus. ¶ Thessaliæ Thessalia a Thessalo Aemonis, filio nuncupatur. Dio. a Thessalo Medeę, & Iasonis filio. ¶ Catia red. argo naui incolumes rediistis in p̃riam.

ANTO. Locus eno datus. Colchos ubi nam lo corum sit Alcestes Amphimo nes Euad ues q fuere Thessalia unũ nomen accepit Velleris au rei fabula

¶ Auratę ouis: arietem uelleris aurei nō ouē dicere debuisset, quē alii filiũ Theophanes & Neptuni scribũt natũ in Orchomeno Bœotię alii in Thessalia, alii hunc fuisse Phryxi pædagogũ narrant, cuius pellem Oeta Marti dicauit

HVBER. Argumētũ epistolæ de quo supra

Ittora ut huius ep̃le argumentũ plenius & me liu percipiat aurei uelleris fabula primũ est referēdaq; ab Oui. li. iiii. Fast. circa finē ponit. Athamas Aeoli filius nephelē uxorē primũ habuit ex qua Phryxũ & Hellen genuit, qua amissa: & in nubem conuersa, & facta dea: duxit aliam uxorē Inonem, Cadmi filiā: quæ cum more nouercarum odisset priuignos, coxit semina, quę agricole seminarent, quæ cũ eo anno nullũ fructum produxissent & magna frugum penuria esset subsecuta: missus est sacerdos: q oraculũ sciscitaret de remedio huius mali uerum sacerdos ab Inone corruptus nunciauit oraculum petere: ut Phryxus & Helle mactarētur ad sacrificiũ ad placandos deos qd cũ pr̃ Athanas diu facere recusasset: tandē & ciuiũ consensu, & necessitate cōpellente: cũ Phryxum, & Hellen iam ante aras uittatos cōstituisset: ut eos mactaret. Nephele eorum mater nube sua deuecta ad eos ut fugerent p̃cepit: tradidieq; arietem lanā aureā habentē, q eos trāsueheret ultra mare. Sed Helle puella cũ timuisset & male inhæreret arieti, cecidit: & mari, in qd ceciderat, nomē dedit: nam Hellespontũ ab ea appellauerunt. Phryxus uero in pontum p̃fectus in Colchida delatus est, ubi arietem sacrificauit: & pellem auream ipsius arietis in templo Martis suspendit qd Dio. ex oraculo monitũ fecisse dicit. Postea Aeeta in ponto regnāte ex oraculo rñsum datum est illum tunc moriturũ cum ab extremis nauigio delatis aureũ illud uelus sublatũ fuisset, hac cā ostentauit se innata crudelitate hospites sacrificare. ut diuulgata tanti sceleris fama, externi oēs ab eius regionis accessu, & ab aurei uelleris raptu abstinerēt. & ut Diod. ii. Histo. uoluit templũ muro circũdedit: custodesq; multos apposuit ex Taurica accitos, de qbus a Græcis fabulæ mirandæ sunt. Decantatũ. n. est tauros ignē spirantes circa tēplum esse: & a Dracone puigili custodiri uellus: qd qui uoluisset auferre sopiendum draconē: domandos tauros ignē naribus uomentes: Serpētis dentes serēdos: ex qbus orituros hoīes armatos contra quos pugnādũ esset, & deniq; eos uincendos, & sic aureũ uellus auferendũ, quæ oia fabulosa sunt: nā allegorice aliter intelliguntur: ut postea dicemus: forte p ea tpa in Thessalia regnabat Pelias Aesonis p̃ris Iasonis frater: qui uirilis sexus liberos nullos habebat: Iason igit̃ cũ esset robusti corporis animiq; p̃ter cæteros suę ætatis magni: cupiēsq; dignũ aliquid facere ex superiorũ exēplo. maximeq; Persei, aliorũq; pluriũ: quos ex claris externisq; expeditionibus, imortalē gloriā assecutos audierat, cōicauit cōsiliũ cũ Pelia, rege patruo suo: qui eius desyderio assēsus est. nō ut Iasonis gloriam augeret: sed sperās illũ in belli expeditione perituꝝ, nā quia se filius masculis priuatũ esse uidebat: fratrē timebat. ne qñ filii ope & uirtute adiutus sibi, regnoq; insidiaret. Simul & territus oraculo, qd accepat sibi neptuno annua sacra reddēti pede nudo interueniēte aliquo se cito morituꝝ. Acciderat āt ut eo sacrificante Iason altero pede nudo interueniret quē discalciauerat. qa in aqua sine limo Anauri fluui madefecerat. Hāc igit̃ suspitionē, occultā tenens. Pelias pollicitus est se Iasoni auxilia laturum, si expeditionem pararet in Colchos ad rapiendũ uellus aureũ, & cum pp barbararum efferarumq; gentium: quę pontũ habitabant, crudelitatē uideret Iason, quo difficilius sibi certamē p̃positũ esset: eo sibi maiori glorię fore necessaria ad id bellũ parauit: & primũ iuxta Pelium montē nauē ædificauit: magnitudine longe maiori, q̃ quę ad eam fieri cōsueuerant: erat. n. antea paruaꝝ nauiculaꝝ usus: huius uero eximiā magnitudinem stupētibus oibus diffusa per Græciā eius rei fama multi egregi iuuenes ultro ad certamē, & eius belli cōionem allecti sunt: Iason in aquā deducta naue & necessariis rebus, suis optimos oium qui cũ eo ire cupiebant, elegit numero q̃tuor &. l. Ex eis clarissimi fuerunt Castor & Pollux Hercules Telamon. Orpheus: & ipse nauigii author Iason, nauis Argos dicta est ab. Argo eius architecto, ut quidam scriptores asserunt qui etiam internauigodũ eius resarciendæ curam acceperat alii uolunt a uelocitate dictam nam α γο græce uelocē significat gubernator. Tiphis fuit: de quo Vir. alter erit tũ Tiphis, & altera q̃ uehat Argo delectos heroas & Ouid. in primo de arte Tiphis in æmonia Puppe magister erit: ipsi socii a naue Argonautę dicti sunt. Ex pegaseo igit̃ Thessaliæ. sinu soluētes in Lēnũ delati sunt: ubi Iason cōsuetudinē habuit cũ Hipsiphyle Thoātis regis filia: q̃ tũc Lēni regina erat nā uiros oēs: ut infra dicet: Lēni mulieres interfecerant, & fœmineo regebant̃ impio uerꝝ cōsumptis duobus annis cũ Hipsiphyle, & ea grauida facta Iason tandē discedere coactus est. Itaq; ex Lēno data fide Hipsiphyle soluerũt ut p̃positā expeditionē p̃ficerent. Cũ igit̃ in Colchos delati essent, edoctiq; fuissent a Medea de crudelitate Patris qui hospites sacrificabat pollicitaq; esset se adiutricē ad p̃ficiendũ certamē & draconē sopiendũ. taurosq; uincēdos: ut fabule tradũt, Iason iureiurādo data fide, uxorem sibi futurā quoad uita supstes esset, spopondit: ope igit̃ ipsius Medee uictoriam adeptis Iason: eam

Oeta ubi regnauerit

Pelias ubi regnum tenuerit.

Anauus flu uius ubi sit

HIPSIPHILE IASONI.

Ittora Thessaliæ reduci tetigisse carina
Diceris, auratæ uellere diues ouis.

secum adduxit: quod cum intellexisset Hipsiphyle, dolens se relictam ab Iasone: & aliam sibi prelatam hac epist. primum gratulatur Iasoni de reditu incolumi & victoria parta de aureo vellere: deinde conqueritur, quod eam reliquerit propter Medeam: quam nititur adducere in odium, in inuidiam: & in cōtemptum ipsi Iasoni: ostendens eam esse crudelem superbam, & impudicam. Sed iam ad textum. Littora .i. portū. Thessaliæ: regionis tuæ. Reduci: incolumi: & ex magnis periculis liberata. Nam. Seruio teste proprie dicunt reduces: qui pericula euadunt. Virg. æneī. i. Nāq; tibi reduces socios, classemq; relatam nūcio: & ideo ut reduces illi ludunt stridentibus alis. Vellere: lana. dicitur autem a uellendo quia apud antiquos non tondebatur: sed uellebatur.

Reduces q̄ sint

Vellus unde dicatur

ASCEN.

Littora Thessaliæ: quia arg. &c. Explanatiōe digna utiliter explanata sunt, paucis ordinē prosequar, qui talis est. O Iason tu diceris. s. uulgo tetigisse littora Thessaliæ. i. patriæ tuæ. uñ ad aureū uellus in Colchō ꝓfectus eras. Carina. i. naui. s. Argo reduci. i. redacta, ac uos reuehente, sed reduces, passiue fere dicimus. i. reductos existens dux. uellere ouis auratæ. i. ariete aureo uellere tecto.

ANTO.

QVANTVM finis: hoc notat gratulari nō posse: qm̄ nec redierit: nec scripserit Iason. Hoc ipso: qđ īcolumis redieris, ut gratularer. Spargit cōiecturas: quibus colligat se ab Iasone destitutā. Preter mea ad Lēnon. Pacta tibi: quā tibi in dotem pepigi, ut ad ea redires. Signet: scribat: & obsignet, potuisti scribere, si redire noluisses. Boues sacros Marti: tauri, q̄ efflabāt e naribus ignē. Vellus aureū Marti dicatū in tēplo quod distabat a Colchorū urbe stadia. lxx. custodiebāt illi: nisi domarentur, rapi uellus nō poterat: hos edomuisse Iasonem alii scribūt. Orpheus uero a Medea e domitos tradit. Seminibus iactis: dentes serpentis intelligit: quos Pherecidi Martē dedisse tradit: ut illos quoties hoībus indigeret, ad opem seminaret. Orpheus uero a Phryxo Oetæ regi datos esse refert. Adolescens: creuisse. Iason acceptos dentes a Medea seminauit: nā ea erat rapiēdi conditio: nati hoīes armati: cū primum Iason magnum silicem proiecisset, se mutuis peremerūt uulneribus. Segetes: multitudinē apud Vir. Telorum seges. Tua dextra: qua seipsos confecerunt. Peruigilem draconem: fagū, ex qua pendebat uellus custodiens assiduo uigilabat serpens, qui Orphei cantu, & Medeæ carminibus consopitus est: Iason iuuantibus Castore, & Polluce: & Mopso uellus subripuit:

Tēpliū in quo erat aureū uellus quantū ab urbe colchorū distabat.

A quo uiperini dentes nati fuere

Gratulor incolumi, quātum sinis, hoc tamen ipso,
Debueram scripto certior esse tuo
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes, uentos non habuisse potes
Quanlibet aduerso signetur epistola uento
Hipsiphyle missa digna salute fui.
Cur mihi fama prior, q̄ nuncia littera uenit?
Isse sacros Martis sub iuga panda boues
Seminibus iactis segetes adolesse uirorum
Inq; necem: dextra non eguisse tua:
Peruigilem spolium pecudis seruasse draconem
Rapta tamen forti uellera fulua manu.

HVBER.

Gratulari & gaudere quid differant.

GRATVLOR: gaudeo: gratulamur aūt aliis: gaudemus nobis. Cicero tibi gratulor: mihi gaudeo, gaudere tamen etiā dicimus de aliis: cū de nobis nunq̄ dicamus gratulari. Quantū finis. i. quātū pmittis. s. me gratulari. Hoc ipso. i. de hoc ipso. s. qđ rediuisses cū uellere aureo. Fieri certior. i. admoneri. Tuo scripto. i. per aliq̄ tuā ep̄lam. Nam ne. excusat ipsum Iasonē, qđ nō redierit in Lēnon, cū reuerterer ex Colchis: ut magis eū accuset: qđ postea q̄ rediit, nihil ad eam rescripserit: & est sensus: possibile est, qđ nō habueris uentos ꝓsperos ut redieres ad me, cū uelles redire: ordo est. Potes. i. possibile est. Te nō habuisse uētos: ne redires. i. ne redire posses. Præter. i. iuxta. Littora mea: i. Lēni. Pacta. i. pmissa. s. a te. Cū cuperes. i. q̄uis cuperes. Qualibet aduerso: ecce accusatio: & est sensus, uēto cōtrario, ne posses redire potuisti tñ aliq̄ scribere ep̄lam: ordo est. Qualibet. i. quis. q. d. ēt breuissima. Signet: non assignet: ut aliqui dñt sed signetur. i. claudat, & scribat: uñ resignare ep̄las cōtrariū est. i. aperire: ponit aūt signet ꝓ signata fuisset: tps ꝓ tpe. Vento aduerso. i. cōtrario tibi, ne sineret te uenire: uel signet. s. nunc. s. postq̄ es reuersus, uel ut in aliis codicibus legitur: q̄libet & c. quolibet. i. q̄tuis aduerso signet. i. scribatur, & mittatur. q. d. hoc facere potuisti uento quantūuis aduerso. Hipsiphyle. s. ego. Missa a te. Cur mihi: cōqueritur, quod prius ex sermone aliorū, q̄ ex scriptis Iasonis itellexerit: eius uictoriā habitam in Colchis: ut infra. Fama publicus sermo omnium. Quam literā. i. quam ep̄lam tuam. Nuncia: quæ nunciaret mihi. Boues, tauros. Martis: erant Marti consecrati propter ferocitatem: quæ ipsi Marti attribuitur. Panda: curua. Virg. lancibus, & pandis fumantia ponimus exta: deriuatur autē a pando. neq; pandidus dicitur: sed pandus: ut Priscia uoluit alternitatis uitandæ cā. Seminibus subaudiendū est: quā fama nuncia. Segetes uirorum. i. uiros seminatos. Iactis: sparsis. Adolesse. i. creuisse. Tua dextra: quia seipsos interemerunt. Nam cum Iason quædam quæ Medea dederat, in medios illos terrigenas proiecisset: illi arma in se conuerterunt: & mutuis uulneribus ceciderunt. Peruigilē nunquā dormientē. Seruare: custodire. Spoliū: pellem. Pecudis: arietis licet & interdū dicatur, ouis, sicut supra. Vellere diues ouis. Sed qm̄ ꝓmisimus supra interpretaturos huius fabulæ allegoriam, dicit Diodo. custodes. i. tauros dictos fuisse: quod robusti essent, & fortes ignem uero naribus efflasse pp crudelitatem cædis hospitum, draconem uero nomen fuisse diligentis custodis. Tamen: licet hæc omnia supradicta essent: Rapta, ui capta, & expugnata.

Pandus unde deriuat;

Aurei uelleris allegoria.

ASCEN.

EGO gratulor incolumi. s. tibi: hoc est lætor, & applaudo tibi de tua incolumitate: supple tm̄, quantū finis. i. permittis me gratulari: q̄a gratulor tibi, eo q̄ reuenisti incolumis, sed non eo q̄ cum pellice, neq; me celare uoluisti aduentum tuū, tñ ego debuerā esse. i. fieri certior. hoc ipso. i. de eo ipso, de quo tibi gratulor, hoc ē de ꝓspero reditu tuo. Tuo scripto. i. per scriptum tuū, seu lr̄as tuas. Nam ne pacta &c. reiicit excusatiōn. si n. dicat Iason se uoluisse scribere, sed habuisse uentos cōtrarios, ita ut lr̄æ perferri ne quirent, nā sub aduerso uēto potuisset scribere modica ep̄la, uidelicet salutatoria. q̄ aut non perferri, aut uideri sine periculo potuisset. Vnde dicit. nā ne. i. ut non. Vt redires p̄ter mea regna. i. p̄tereūdo mea regna, pacta. s. tibi. i. in cōtractu matrimoniali tibi addicta, non potes quidem cum cuperes. i. ēt si uelles non habuisse uētos i. q̄uis cuperes, & uelles habuisse uentos, qui obstarent: ne per mea regna redires, nō poteras habuisse uentos tam cōtrarios: ut eis non potuisses ēt iuitis ad nos redire. Qualibet epistola. i. breuissima, & minimi momenti, signetur. i. signari debeat, hoc est claudi, uento. s. existente aduerso Hipsiphyle. i. ego coniux tua, & Lemini regina fui. idest fuerim digna salute. Missa, idest quam mihi misisses cum periculo, uento existente cōtrario, & non fuisse tam aduersum uentum, probat quia iam accepit reditū eius dicens. Cur fama uenit mihi, idest ad me prior, q̄ littera. i. epistola. Nuncia. i. nuncians mihi. Boues. s. igniuomos sacros, quia Martis. Isse sub iuga. s. aratri panda. i. incurua, hoc est te arasse bobus Marti sacris. Et super segetes: idest copias uirorum. Adolesse pro adoleuisse. i. statim adultos natos. Et hoc seminibus. s. dentibus serpentinis iactis, scilicet in sulcos illis bobus iactis, q̄ pro & segetes sup. uirorum: idest ipsos uiros e sulcis densis in morem segetum natos. Non eguisse tua dextra ad necem, quia seipsos mutuis uulneribus interemerunt, & nuncians. Peruigilem. idest semper uigilem draconem. Seruare spolium pecudis. i. uellus aureum arietis. Et tamē uellera fulua, idest aurea, seu auri colori coloris. rapta supple esse forti manu, scilicet tua.

¶TIMIDE: sine certa fide ¶Quanta forem? summam contentione firmarem. ¶Obsequium tuli: meo desiderio satisfactum putarem. ¶Si maneo tua: ad tuum coniugium reseruor. ¶Barbara narratur coniecturam firmat a rumore. ¶Barbara ue. Medeam circũscribit: quæ suo obstare coniugio ferebatur. Nam relictis parentibus Iasonem secuta est in Thessaliam: eam sæuitia, & ueneficio insimulat. barbarum crudelem significare scri. Fabi. Medea licet primum fuisset clementissima, & paternæ crudelitati obsisteret: demum in omne genus sæuitiæ inquinata est: fratrem Absyrtum in frustra discerpsit: filios trucidauit: & creontis regiam incendit, Eam fuisse ueneficam Diodo. & Stra. & Pli. scri. ¶Temeraria dicar: temerarium dicimus nõ qui plus audet, q̃ oportet: sed qui facile nullo adhibito consilio credit. ¶Insimulasse, accusasse dicta falso rumore. ¶Hospes Thessalus: arguit testimonio: ne omnino temeraria uideat. ¶Aemoniis: thessalis ab Aemone rege, Thessalia Aemonia dicta est. ¶Vix bene limẽ erat: nõ oĩno limen superauerat. ¶Aesonides: Aeson Tirus, & Crethei filius ex Alcimede Iasonem genuit: unde Aesonides. ¶Hæsit: respondere titubauit, nouerat se mihi rem minime gratam renunciaturum. ¶Fixus lumina, πάθος ab obtutu. ¶Exilui: furores concepi. ¶Ait: Thessalus hospes. ¶Timidũ, qđ amat: legendũ est: non qđ ait, est inquit, amor res timida: ut alibi. Res est solliciti plena timoris amor. ¶Iurare: de uita tua. ¶Vtq; rediit anim⁹: postq̃ ille furor abscessit. ¶Aeripedes: quorũ pedes erant ænei. ¶Vipereos: illius serpentis, quem Cadmus peremit: erant dentes: nam cum reseruasset sibi partem: partemq; seminasset, Cadmus quicquid reliqui fuerat, Phryxus Aeetæ dederat: ut diximus. ¶Terrigenas poetæ terrigenas cõsueuerunt illos appellare, qui ex dentibus serpentinis nati sunt: siue Cadmus, siue Iason seminauerit. ¶Ciuili marte: non externo: sed inter se bello conserto. ¶Fata diurna: quoniam uno die nati, & extincti sunt. ¶Serpens peruigil draco, & Medeæ carmine & Orphei cantu, ut diximus, consopitus.

ANTO. Barbarus crudelis proprie dicit Medeæ sæuitia

Temerarius quis sit

Aemonia a quo nomẽ accepit Iason cui⁹ fili⁹ fuerit

Vnde serpẽtini dentes fluxere

Antiquorũ ritus

Hæc ego, si possem timide credentibus ista,
 Ipse mihi scripsit, dicere, quanta forem!
Quid queror officium lenti cessasse mariti!
 Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
Barbara narratur uenisse uenefica tecum,
 In mihi promissi parte recepta tori,
Credula res amor est: utinam temeraria dicar
 Criminibus falsis insimulasse uirum.
Nuper ab Aemoniis hospes mihi Thessalus oris
 Venerat, & tactum uix bene limen erat,
Aesonides, dixi, quid agit meus? ille pudore
 Hæsit in opposita lumina fixus humo.
Protinus exilui, tunicisq; a pectore ruptis,
 Viuit an, exclamo, me quoq; fata trahunt?
Viuit, ait, timidumq; mihi ait iurare coegi,
 Vix mihi, teste deo, credita uita tua est.
Vtq; animus rediit, tua facta requirere cœpi,
 Retulit æripedes Martis arasse boues.
Vipereos dentes, in humum, pro semine iactos,
 Et subito natos arma tulisse uiros,
Terrigenas populos ciuili marte peremptos
 Implesse ætatis fata diurna suæ,
Deuicto serpente, iterum, si uiuat Iason.

¶HAEC ego, dicit quod existimaret se felicem: si posset dicere hæc sibi ab Iasone scripta fuisse. ¶Timide credentibus. i. uix credentibus. ¶Ipse Iason. i. propria manu. ¶Quãta: idest q̃ magna, q̃ felix: quasi dicat felicissima. ¶Lenti. i. tardi. ¶Cessasse, defuisse mihi. ¶Officium. s. scribendi. ¶Tuli. i. accepi. ¶Obsequium. i. rem gratam. i. satis mihi fecisti, si modo remaneo tua: & nõ oportet, qđ queratur, quodnihil ad me scripseris. ¶Venefica incantatrix. s. Medea: nam uenefici dicuntur: qui uel incantationibus: uel alio quouis modo hominũ mentes peruertunt: nã omnia: que hanc uim habent, uenena dici possunt. Virg. in bucco. Has herbas: atq; hæc ponto mihi lecta uenena, Ipse dedit Mœris. Inde inferius ipsa, inquit. Hanc tñ o demens Colchisq; ablate uenenis Diceris Hipsiphyles: præposuisse toris: & Hora. in. i. sermonũ. Quantũ carminibus, quæ uersant atq; uenenis: Humanos animos. ¶Credula: quæ facile credit. ¶Temeraria audax, & sine ratione fingens. ¶Insimulasse accusasse. Nuper narrat quomodo id intellexerit. ¶Oris regionibus: ut Troiæ qui primus ab oris. ¶Aemoniis Thessalicis: nam Aemonia Thessalia dicitur. ¶Limen. i. ingressus domus. ¶Vix erat tactum ab eo. i. uix erat ingressus domum. ¶Aesonides: Iason filius Aesonis. ¶Meus. s. maritus. ¶Ille: hospes. ¶Hæsit: tacuit. ¶Fixus lumina. Synecdoche: sicut oculos suffusa. i. habens oculos fixos. ¶Pudore: quia nõ audebat mihi dicere, quod feceras. ¶Protinus: statim. ¶Exilui, egressa sum ad eũ propius. ¶Raptis: dilaceratis. ¶An uiuit. q. d. qa nihil mihi respondisti: an uiuit Iason meus: an mortuus est. ¶Fata trahunt. i. mors etiã me uocat, si ipse mortuus est. ¶Timidũ: non ipsum timidum: sed id qđ ait timidũ pro timide. i. q; non audacter dixit. ¶Deo teste. i. iurato ab ipso, & adducto in testimoniũ: nam deus iuratus dicitur testis eius: quod iuramus. Iuuena. Tam facile: & pronum est superos cõtemnere testes. ¶Vt. i. postquam ¶Animus rediit. i. postq̃ respiraui aliquantulum. ¶Aeripedes. i. habentes pedes ære munitos. ita enim dicunt poetæ eos habuisse. ¶Vipereos dentes non intelligamus fuisse dentes illius serpentis peruigilis qui seruabat uellus aureum: sed alterius serpentis. ¶Pro semine: loco seminis. ¶Subito: statim non per longum spatium temporis: ut alia semina. ¶Terrigenas: natos ex terra. ¶Ciuili: suo proprio. ¶Implesse: perfecisse. ¶Fata diurna: idest uitam unius diei: quia quo die nati sunt: eodem sunt mortui. ¶Deuictus serpens: scilicet narrat, ut serpens ille peruigil sit a te deuictus. ¶Iterum: secundo, quia semel interrogaueram.

HVBER.

Venefici q sint

Aemonia

Iuratus deus qs sit

¶QVANTA: idest quam magna putas, forem: idest essem, si ego possem dicere credentibus, idest iis, qui credunt. ista scilicet facinora tua: timide, idest cum timore de opposito, nam fama, ut dicit Virgilius in quarto Aeneidos, ipsa est parua metu primo, mox sese attolit in auras. credunt ergo, timido quia certum non habeo authorem. sed si possem eis dicere ipse: scilicet, qui ista gessit, scripsit mihi: scilicet, q; ea gesserit, quanta forẽ, quasi dicat, maxima, hoc est gloriosissima. Quid idest, ad quid querar: idest conquerar, officium, idest obsequium debitum: aut partes uiri lenti: idest tardi, cessasse, idest in mora fuisse? quasi dicat frustra, quia ego tuli: idest abstuli: & impetraui grande obsequium, si maneo, idest adhuc sum tua: scilicet coniux. sed uenefica barbara. idest feris & immitibus moribus, scilicet Medea. narratur uenisse tecum futura: idest quæ futura est in parte tori, idest in lecto coniugali. promissa, mihi: scilicet per pacta nuptiarum. Et si dicat Iason, si tu credis ista de me, non es fidelis mihi. dicit q; amore cogitur ad hoc, quia amor est res credula, idest facile persuadens, & cogens credere: quæ timentur. Vnde Zelotypia fere ex amore nascitur. utinam dicar temeraria insimulasse uirum, idest maritum meum, criminibus: scilicet adulterii, & uiolati tori, falsis, idest non ueris. Nuper ab Aemoniis. docet a quo ista audierit, quia ab hospite Thessalico, qui ab Aemoniis oris, idest a Thessalia uenerat. At, quia ordo perfacilis est, paucis percurram. Ille pudore hæsit, idest non audebat respondere, non quia Iason mortuus esset, quod amatrix suspicabatur, sed quia nihil boni de eo dicere poterat, eo q; pellicem adduxisset ueneficam. Boues æripedes, idest æreos pedes habentes, Dentes uipereos quos Aeeta rex Colchorum spargi fecerat. Ciuili marte, idest in bello intestino, quale inter conciues geri solet, qui se mutuis uulneribus interimunt.

ASCEN.

ANTO. Argonauis q̃ materia fabrefacta fuerit & q̃ ipſi architect? Tritor. fluuius ubi locorum ſit Pallas uñ tritonidis nomen accepit

¶ ALTERNANT, ſuſpendũt:dubiã faciunt.¶ Vulnera nr̃a Medeæ raptũ ſignificat, quæ Hipſiphyles cõiugio obſtitit.¶ Heus ubi pacta fides:firmata cõiectura:aptis agit q̃relis.¶ Faxq; ſub ar.facis.q̃s in nuptiis adhiberi diximus,frangebantur:ne forte rogo interuenirent.¶ Myniis:Myniorũ familia ex orcomeno Bœotiæ oppido Tolchon in Theſſaliã cõmigrauit:uñ Argonautæ Myniæ ſunt appellati.¶ Pinu trito.argo naui.quã nõ ex pinu:ſed ex arbore Aeone fabricatã fuiſſe Alexander Cornelius ſcribit: q̃ nec aqua,nec igni corrũpi põt.Architectus fuit Argus authoris filius Iunonis: & Palladis auxilio.Palladem Tritonã dictã Diodo.ſcri.a Cretæ fluuio Tritone.ubi torta ſit.Hero.uero a Tritone Aphricæ paludes ubi ait uirgines annis ſingulis purgare lampadibus, & lignis in uenerationem Palladis.¶ Tiphis Argi filius,Argus nauis magiſter:quẽ nauigia moderari Palladem docuiſſe ſcri.Balbus. Cur,inq̃t,in Lẽnon traiciſti.¶ Villo aureo. uellere aureo. nõ apud me erant uelleris aurei pecudes:quales apud Actiũ ſibi a Thyeſte ſubductas queritur Argis Atreus:ut Heſperides in libya habuerunt: aut in Colchide Oeta:quod finxiſſe poetas ſcri.Varro de re ruſtica.qm̃ in maxima eẽnt pecudes charitate.¶ Senis Aeetæ:Aeeta ſolis:& Perſæ filius Colchorũ rex,& Medeæ pr̃.¶ Certa fui pri.fatis iputat,qđ non in inia pſtiterit. ¶ Caſtra hoſpi.argonautas,cũ q̃bus primũ pugnaſſe Lemniades ſcribit Papini⁹: deinde mutato cõſilio,& domo.& thalamo excepiſſe.

Quærimus,alternant ſpeſq;,timorq;,fidem:
Singula dum narrat,curſu,ſtudioq; loquendi,
Detegit ingenio uulnera facta ſuo,
Heu ubi pacta fides!ubi connubialia iura!
Faxq; ſub arſuros dignior ire rogos!
Non ego ſum furtim tibi cognita: pronuba Iuno
Adfuit:& ſertis tempora uinctus Hymen.
At mihi nec Iuno,nec Hymẽ, ſed triſtis Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum Myniis quid cũ tritonide pinu!
Quid tibi cum patria nauita Tiphi mea!
Non erat hic aries uillo ſpectabilis aureo.
Non ſenis Aeetæ regia Lemnos erat.
Certa fui primo(ſed me mea fata trahebant)
Hoſpita fœminea pellere caſtra manu.

HVBER. ¶ ALTERNANT.uariant,& icertam faciũt.¶ Fidem.i.meum credere.¶ Spes,q̃ faciebat credere.¶ Timor:q̃ prohibebat credere:ſic Vir.Spẽq;,metumq; inter dubii.¶ Singula: oĩa ſigillatim,& p ordinem.¶ Studio:dilectione.¶ Curſu: pceſſu.¶ Detegit:aperit.¶ Vulnera:iniuriã.¶ Suo ingenio: nõ intelligamus facta ſuo ingenio:ſed ſuo ingenio detegit.¶ Heus: accuſat Iaſona periurii,& non ſeruatæ fidei.¶ Pacta.i.pmiſſa.ſ.a te mih.¶ Fax.ſ.connubialis. ¶ Sub rogos arſuros.i.dignior,quæ iterfuiſſet funeribus,& rogis mortuorũ:q̃ nuptiis:q̃a erat futura infelix.¶ Furtim: clã,& p adulteriũ: inde furta dicuntur adulteria:q̃a clã fiunt:ut Veneris nec dulcia furta.¶ Vinctus tẽpora.i.habẽs tempora.i.caput uinctum.i.ornatũ,& cinctũ.¶ Sertis:coronis.¶ At mihi:quaſi contradicit ſibi.¶ Triſtis:infelix.¶ Infauſtas:infelices:ut in fabula Terei.lib.vi. Meta. Eumenides tenuere faces de funere raptas.¶ Quid mihi.ſ.erat.q.d.nihil,conqueritur autem q̃ Iaſon nunq̃ ad littus ſuũ uenerit.¶ Myniis:Myniciũ Strabone teſte Orchomenon uocat Homerus a Myniarũ natione,hinc uero colonos quoſdam deductos in Colchon Theſſaliæ ex Myniis ferunt,unde argonautas Mynias dictos eſſe conſtat.¶ Cum Myniis cum argonautis Ouid.lib.vii.Meta.Iamq; fretũq; Myniæ Pegaſea puppe ſecabãt. ¶ Pinu.i.naue. ¶ Tritonide.i.Palladia,hoc eſt quæ erat in tutela Palladis.nã Tritonia dicitur Pallas:a Tritonide palude Aphricæ: & ipſa nauis cura Palladis eſt fabricata:unde & Palladiam ipſe appellauit in Ibin.Qualis & ipſe fuit, quo præcipiente columba.Et data Palladiæ duxq;, comeſq; rati.¶ Typhi.gubernator nauis Iaſonis alloquitur autem ipſum abſentem: tanq̃ præſentem.¶ Quid tibi erat cum mea patria,ideſt,quid negocii tibi erat,quare deberes huc uenire.¶ Non erat: hic dicit ſi ibatis ad rapiendũ aureum uellus,non erat hic,ſed in Colchis.¶ Spectabilis:pulcher.¶ Villo:pilo,aut lana.¶ Aureo ſyneresis fit in ſcanſiõe.¶ Aeetę Aeetes dicitur,& Aeeta per latinam declinationem:pater fuit Medeæ Solis filius,& Perſæ frater:ſcribitur autem per æ diphthongon,& eſt triſyllabum:licet interdum ab una ſyllaba:ſed raro.¶ Non ſenis:ordo eſt Lemnos non erat regia Aeetæ.¶ Certa fui:ideſt deliberaueram.¶ Caſtra hoſpita,ideſt uos hoſpites: caſtra autem etiam de nauibus dicunt. Virg.iii.æneid.nos caſtra mouemus.¶ Feminea manu,ideſt muliebribus uiribus,& exercitu.¶ Sic me parentheſis eſt.¶ Lemniadeſq; uiros,ut oſtẽdat id potuiſſe facile fieri:dicit mulieres Lemniacas fortes eſſe:& aſſuetas uincere uiros: de quibus hæc narratur fabula.Cum Venus uxor Vulcani deprehenſa fuiſſet cum Marte in adulterio in Lemno inſula:Lemniacæ mulieres cum cæteris diis, deabuſq; ſacra facerent. Venerem ob adulterii infamiam ſpreuerunt, & inhonoratam prætermiſerunt:ob quam rem illa indignata hyrcinum fœtorem cibus immiſit:quo ita grauiter olebant:ut a maritis ſpernerentur, qui cum expeditionem bellicam aduerſus Thracas ſuſcepiſſent:eorum uxores conſiliũ cœperunt:domũ reuertentes omnes iterimere:& maſculos omnes delere:quod cum omnes effeciſſent:ſola Hipſiphyle Thoantis patris miſerta,ei pepercit:quem naui impoſitum Bacchus eius pater in Thoam inſulam perduxiſſe dicitur.Ipſa uero in regia ſua rogo conſtructo alterius hominis funus celebrauit pro patre:quem occidiſſe aiebat:& hoc eſt,quod nunc dicit.

Adulteria quare furta dicãtur

Mynii

Pallas Tritonia

Tritumpalus

Aeeta q̃o ſcribatur

ASCEN. ¶ ALTERNANT fidem,ideſt credulitatem,quia ſpes facit,ut credantur adhuc uiuere,timor autẽ,ut negẽ. Singula dum narrat &c.Callide,ut cætera fere,addit hoc mulier,nam ſi Iaſon dicat.Credis ſtulta homini perfuge,qui ut ea narret ad te ſubornatus uenit?dicit q̃ non ex propoſito ſed p̃ter opinionem etiam Medeæ raptum, & eius auxilium narrat curſu.i.præcipitatione,& ſtudio.i.auiditate loquẽdi, & ita detegit noſtra uulnera, ideſt aperit cauſam noſtrorũ uulnerũ, cum tuo ingenio.i.dum narrat ingenium tuum,q̃ auxilio ueneficæ callidiſſime in re tam ancipiti uſus fuiſti. Heu ubi,non uitioſus eſt uerſus:q̃a ut dixi monoſyllaba nõ abſumuntur,ut o utinam O & p̃ſidiũ & dulce decus meũ,ſed cõnubialia in ſecunda corripit,ſicut Vir.ſæpe cõnubiũ,ut Aene.i.cõnubio iũgam ſtabili &c.Hymẽ deus nuptiarũ apud Athenienſ.ſicut Thalaſſius apud Romanos,eo q̃ uterq; eſſet defenſor uirginitatis repertus.ſed triſtis Erinnys.i.furia infernalis,qua auſpice,ſeu pnuba nihil boni pficitur.Quid mihi cũ Myniis?Dolet ad ſe appulſos argonautas,cũ ab Iaſone decepta ſit.unde dicit,q̃d mihi ſupple eſſe debuit comercii cũ Myniis.i.nobiliſſimis illis Theſſaliæ,q̃d cum pinu.i.naui ex pinu (q̃uis ex alia arbore dicatur facta) Tritonide?ideſt ad Tritonem paludem nata,q.d.nihil.& o Tiphi nomen proprium gubernatoris illius nauis longæ quæ Argos dicitur.unde Virg.in buc.Alter erit tum Tiphis, & altera qui uehat Argo,nauita.i.q̃ fuiſti director nauis.Quid tibi ſupple fuit iuſti cõmercii cum patria mea?q.d.nihil,& ita non debebas accedere,q̃a non erat hic ſ.in patria mea uidelicet Lemno Aries ſpectabilis uillo auro p aureo,ſed credo ueram eſſe lectionẽ aureo,q̃a Vir.fere immittatur q̃ aures & ferreis quaſi biſſyllabis utitur, ut Aeneidos quinto ſalio uillis oneroſum, atq; ung.aureis,lege ergo aureo.Lemnos non erat regia.ſ.domus,aut regnũ,aut regio,ſed legendũ eſt regia, q̃a primam pducit,uenit enim a Rex regis,& non regio,quod a rego regis deductum primam corripit,Ego fui primo.ſ.aduentu,aut a principio,certa,ideſt decreui,ſed mea fata.ſ.pernitioſa,trahebant,ideſt retrahebant me pellere manu fœminea,quia in Lemno non erant niſi fœminæ,caſtra hoſpita,ideſt naues externas hoſtiliter in morem caſtrorum inſtructas.

¶ Viros

¶ VIROS. Lemniacos intelligit, quos una nocte Lemniades interemisse diximus. ¶ Tam forti milite. Lemniadū uiribus, & uirtute. ¶ Fuit tuenda uita, debui uos pellere: ut uitæ decus custodirem. ¶ Virum nō adulterum: sed maritum. ¶ Tertia messis: πάθος a tempore. ¶ Abstrahor Hip. cōmiseratio ab expositione. ¶ In aluo graui. Hipsiphyle discedente Iasone uentrem ierebat: peperit gemino Thoantem & Euenum. ¶ Hactenus: hæc tantum loqui dolor te permisit. ¶ Cetera quæ daturus erat mādata. ¶ Sacram: quæ cœlo fulget. ¶ Vltimus: ut amorē indicares. ¶ Volat: currit celerius. ¶ Tenet: occupat: implet. ¶ Subducitur: superatur. ¶ Propulsæ: in altum remigibus actæ. ¶ Huc feror: conscendi altā turrim: unde erat latissimus ꝓspectus. ¶ Osq; fi. abūdātiam lachrymarum exprimit. ¶ Cupi. fa. a. nō menti: sed amanti legas, oculi, inquit, meæ cupiditati & amori obsequebantur, cum solito longius spectarēt. ¶ Adde pces castas, meo officio, & amori. ¶ Immixta uota timori. cū de tuo reditu timerē: uota suscepi. ¶ Vota. ego persoluā: ironia: uota nō esse soluenda iudicat. ¶ Fruetur uotis. meorum uotorū usum capiet. ¶ Cor dolet: quoniam nō mihi, sed Medeæ rediit Iason. ¶ Nō equidem secura fui: de te semper dubitaui. ¶ Pater: Aeson. ¶ Nocuit barbara pellex: cōmiseratio est ab eo quod est pter opinionē. ¶ Timui: græcā cōiugem: nocuit barbara: Medeā ueneficio, & magicæ insimulat.

Lemniadesq; uiros nimiū quoq; uincere norunt,
Milite tam forti uita tuenda fuit,
Vrbe uirum uidi, tectoq;, animoq; recepi,
Hic tibi bisq; æstas, bisq; cucurrit hyems.
Tertia messis erat, cum tu dare uela coactus,
Implesti lachrymis talia uerba tuis.
Abstrahor Hipsiphyle, si dent mō fata recursum,
Vir tuus hinc abeo, uir tibi semper ero.
Quod tamen e nobis grauida cœlatur in aluo,
Viuat, & eiusdem simus uterq; parens.
Hactenus, & lachrymis in falsa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuisse loqui.
Vltimus e sociis sacram conscendis in Argo,
Illa uolat, uentus concaua uela tenet.
Cærula propulsæ subducitur unda carinæ,
Terra tibi, nobis aspiciuntur, aquæ.
In latus omne patens turris circunspicit undas,
Huc feror, & lachrymis ora, sinusq; madent.
Per lachrymas specto, cupidæq; fauentia menti,
Longius assueto lumina nostra uident.
Adde preces castas, immixtaq; uota timori,
Nunc quoq; te saluo persoluenda mihi.
Vota ego persoluam? uotis Medea fruetur?
Cor dolet, atq; ira mixtus abundat amor,
Dona feram templis? uiuū quod Iasona perdam?
Hostia pro damnis concidet icta meis?
Non equidem secura fui, semperq; uerebar,
Ne pater argolica sumeret urbe nurum
Argolicas timui, nocuit mihi barbara pellex,
Non expectato uulnus ab hoste tuli.

¶ LEMNIADES. i. mulieres Lemni. ¶ Norunt nimium. i. optime sciunt. ¶ Vincere uiros. i. masculos, qa deleuerunt maritos suos, & oēm prolem masculinā. ¶ Vita mea fuit tuēda: fuit defendēda: & seruanda: cōtra te. q ueneras in perniciem meam. ¶ Tam forti milite: q̄ sunt mulieres Lemni. ¶ Vrbe uirū amplificat bñficiū suum. q. d. non solum nō nocui tibi, cū potuissem: uerū etiam recepi hospitio liberali. ¶ Hic in Lēno. ¶ Bis cucurrit, qa duos annos mecū hic fuisti. ¶ Tertia messis. i. tertius annus, nam a messibus, quæ singulis annis fiunt: anni denoiantur. ¶ Coactus: instante Hercule cū cæteris. ¶ Implesti: pfudisti: qa non potuisti ea dicere sine fletu. ¶ Abstrahor. i. uioleter, & contra uoluntatē meā hinc abducor. ¶ Recursus: egressus, & renauigationē. ¶ Tamē: licet hinc discedam. ¶ Quod cela. neutro genere usus ē: qa adhuc ignorabat masculus ne esset, an fœminam. ¶ Viuat seruetur a te diligēter, ut uiuat. ¶ Hactenus. i. locutus es, hoc ē, hęc sola uerba. ¶ Falsa: simulata, nā cū simulares mœrorem ex discessu tuo, nō tñ dolebas. ¶ Cætera. i. alia. s. pter supradicta. ¶ Vltimus: postremus, ut ostēderes, quod te pigebat me relinquere. ¶ Sacrā. q ut diximus erat sub tutela Mineruæ. cuius cura fuerat fabricata. ¶ Argo legendū est. & non Argon. est añt actūs græcus p synæresin factus. nam integer actūs erat Argoa p synæresim Argo. Il. uo. i. celeriter currit p mare. ¶ Tenet: implet. ¶ Cōcaua. i. tumefacta. ¶ Subducitur. subtrahitur. ¶ Propulsæ. agitatæ remis. & uentis. ¶ Terra. s. aspicit. ¶ Tibi: pro a te. ¶ In latus: describit locū: ex quo dicit se spectasse nauem Iasonis discedētis. ¶ Patēs in oē latus. i. q ab omni parte pōt uideri. ¶ Circūspicit, dat q̄si sensum rei inanimatę: nō. n. ipsa turris drcūspicit, sed q in ea est, pōt circūspicere. ¶ Huc p illuc. i. in illā turrim. ¶ Os facies. ¶ Sinus. i. pectus. ¶ Per lachry. q̄ effluebāt ex oculis meis. ¶ Lu. i. oculi. ¶ Fa. cu. mē. qa qđ ego optabā, ipsi oculi uolebāt, ut aspicerē: ex affectu. n. alicuius rei: & acutius, & lōgius uidemus. ¶ Assueto. i. solito. ¶ Addo. i. addidi. narratio. n. pñtis tpis. sæpe nūero p pñs elegāter fit. Dido inferius Exul agor: cineresq; uiri, pñamq; relinquo. nā iam reliquerat. Terē. in Andria interea funus efferī, nos sequmur. ¶ Im. ti. qa ex timore suscipiī uota. ¶ Timori, quē habebā de piculo tuo. ¶ Nūc quoq; ēt nūc. qa nōdū ea solui. ¶ Persoluēda. i. reddēda tanq̄ debita. notādū est meriti cā psoluēda diuisis syllabis esse legēdū. ut u post l sit uocalis, & nō cōsonās. ut ipse alibi: debuerāt fusos euoluisse meos. nā ibi ēt u fit uocalis: sicut apud Hora. Nūc mare. nūc syluæ. nā sylue te ste Priscia. trisyllabū est. ¶ Vota ego psoluā: cū indignatiōe pnūciandū est: sicut cætera uerba sequētia. ¶ Fruet uotis: capiet fructū, & utilitatē ex uotis meis. ¶ Cor dolet. q. d. dirūpor dolore. ¶ Ira: intelligēdū est: ut dicamus mixtus ira: abūdat ira: uel amor mixtus ira abūdat. i. maior fit secundū illud Terētii, quo minus mihi spei est, eo magis amo: & inferius Dido ad Aeneam. ¶ Non tñ Aeneam q̄uis male cogitet odi. Sed queror infidum: quæstaq; peius amo. ¶ Quod: idest quia: quasi dicat, cum ob beneficia soleant reddi uota: & dari dona deis: ego ne dabo propter damna mea? qa perdam maritum meū: ex quo magis doleo quia si esset mortuus: non putarem amplius esse sperandū. ¶ Hostia: uictima, & sacrificia. ¶ Icta percussa cultro, & mactata. ¶ Equidem: ego quidem. ¶ Secura: sine timore. ¶ Semperq;, ostendit: qui esset timor eius. ¶ Verebar: timebam. ¶ Pater tuus Aeson. ¶ Ex urbe argolica Thessalica. nam Argos urbs fuit Thessaliæ, licet & eiusdem nominis fuerit alia in Achaia. ¶ Argolicas: Thessalicas: ut diximus. ¶ Barbara: pontica. Non expectabo: non sperato, & improuiso. ¶ Vulnus: iniuriam: est autem translatio; idest læsa sum: a quo minime putabam.

¶ LEMNIADESq; &c. docet se quoq; potuisse. Hactenus &c. Docet quō in discessu ueri amoris signa dederat, qui si uerus erat: etiā nūc quoq; eū allicere deberet, si fictus, iuste illum perfidus damnaret. Moris autē est uehementer amantibus non posse, quæ uolunt, omnia eloqui. Nunc quoq; te soluo persoluenda, aut diæresim facit, ut persoluēda pētasyllaba sit dictio, aut ut languorem animi significet, pter morem spondiacum quasi uersum facit, sed tutius est pentasyllabū dicere, cum id alibi faciat poeta. ¶ Viuum q Iasona perdam, pter segem: scilicet matrimonialem. Norint autem pueri quādo i cum uocali sequenti in prima syllaba ponitur, nolle cum ea syllabificari, sed in duas syllabas diuidi. ut in Iason, Iasius, Iesus: Iollas. Iulus, Iacobus, Iambus: Iepta. Ioseph &c, ¶ Ne pater, scilicet tuus Aeson: Ab hoste, masculinum genus præpo let, quia generaliter loquitur: potuisset tamen dicere non expectata, sed non tam uenuste.

ANTO.

HVBER.

Annia messibus nominantur.

Pulcher dicendi modus

Metricus dicēdi modus

ASCEN.

ANTO. ¶ NEC facie meri.forma,& uirtus puellas uiris conciliant,nõ uirtute,aut forma Medeam colis: sed magicis carminibus probare cogereris.¶ Falce cantata:ad excantationem:facta Aenea esse debebat,q̃ ad lunæ lumen herbæ magicæ secarentur.¶ Dira pabula.ueneficas herbas ad pocula exectas.¶ Deducere lunam:solis & lunæ defectus natura fieri, scribit Hyginius.ueteres id carminibus fieri posse existimarunt:unde Mænander fabulam scripsit, quæ inscribitur Thessalis.¶ Abdere : occultare : ne lucem ministrent : quod in morte Iulii Cæsaris contigit.¶ Illa loco syluas : id non esse fabulosum Pisoni.qui anno Neronis suppremo tradit : prata,oleasq; intercedente uia publica in cõtrarias sedes esse transgressas in agro Marucino pdiis uictii Marcelli:equitis romani:qui res Neronis pcurabat.¶ Viua:natiua.¶ Per tumulos : p sepulchra.¶ Certa ossa:e rogis nõ oia magi ossa colligunt:sed p̃sertim articulos ad ueneficia.¶ Simulacraq; cærea fingit:ex cæra,& lana duas imagines formabant excantatores:ita ut lanea maior cæram urgeret:q̃ tota acubus infixa ad ignẽ liquescebat:in pœnã eius,quem deuouebant.Hæc sacra cocytia : a cocyto inferoꝝ fluuio : dixit Porphyrio:qm sine euocatione maniũ nõ fierent: nã & pserpina uirgo cocytia dr.Sunt ptꝫea cocytia:q̃ thraces celebrabant in honorẽ deæ Cocytis.quã Mæniã,& deum martem appellabant:de qua existimo Iuuenalem intelligere,cũ dicit Batte laxa te cocyton.¶ Miserũ:ad deuoti cruciatũ respicit.¶ Et quæ nescierim: ueneficia Medea exercet.¶ Melius ne age legẽdum est, nõ mage:age inqt,Iason:melius ne amor cõciliatur ueneficio,q̃ forma.Si mage legi placeat:uerecũdiã,simplicitatẽq; suã cõmendabit Hipsiphyle:& si amor ueneficio magis,q̃ uirtute quæratur a Medea:conducibilis mihi esse : & honestius existimabo id nescire:quãdo & specie,& morũ æquabilitate amor, nõ magica excantatione cõparandus est.¶ Mobilis:incõstans,legitur & moribus.¶ Scilicet ut tauros:rem a facto arguit.¶ Ope:ueneficio.¶ Procerum: Argonautarum.¶ Obest:multum detrahit.

Falx magica q̃ materia fuerit. Magicum portẽtũ & fabulosum. Quæ ossa aptiora ad magicum carmen. Forma artis magicæ & ipsius simulachra. Cocytia sacra q̃ fuere & unde dicta Proserpina quãobrem cocytia appellata fuerint.

Nec facie:meritisq; placet,sed carmine mouit,
Diraq; cantata pabula falce metit.
Illa reluctantem cursu deducere lunam
Nititur,& tenebris abdere solis equos.
Illa refrenat aquas,obliquaq; flumina sistit,
Illa loco syluas,uiuaq; saxa mouet.
Per tumulos errat passis discincta capillis,
Certaq; de tepidis colligit ossa rogis.
Deuouet absentes,simulacraq; cærea fingit,
Et miserum tenues in iecur urget acus.
Et quæ nescierim melius,male quæritur herbis,
Moribus,& forma conciliandus amor,
Hanc potes amplecti,thalamoq; relictus in uno
Impauidus somno nocte silente frui?
Scilicet ut tauros,ita te iuga ferre coegit,
Quaq; feros angues,te quoq; mulcet ope.
Adde quod ascribi factis procerumq;,tuisq;
Se facit,& titulo coniugis uxor obest.

HUBER. ¶ NEC facie.adducit eam in odiũ:dicẽs eam esse incãtatricem.¶ Facie:pulchritudine.¶ Meritis: uirtutibus : uel certe officiis.¶ Mouit:puertit te ad amorẽ suũ.¶ Pabula dira herbas noxias.¶ Falce cãtata.i.incãtata,ut maiorẽ uim nocẽdi hñt,falce aũt dixit,qa ẽm rõnẽ magicã herbæ aliæ uellebant:aliæ incidebant:put uolebãt eaꝝ esse uim.Inde Vir.iiii.Aene.Falcibus & messæ ad lunã quærunt athenis.Pubẽtes herbæ nigri cũ lactæ ueneni.¶ Illa.i.Medea pergit narrare ea,quæ Medea facit p incãtatiões suas:quæ ueneficæ arte magica, solẽt facere : ut ostẽdit Lucanus,ubi Thessalidũ narrat magicas artes.& ipse Oui.in.i.amoꝝ de dipsade lęna,quã eãdẽ ueneficã esse dicit:sic inqt.Illa magas artes,æeæq; carmina nouit,Inq; caput liqdas arte recuruat aquas.Scit bene qd gramen:qd toro cõcita rõbo:Licia:qcqd ualeat uirus amãtis eque.Cũ uoluit toto glomerant sydera cœlo : cũ uolet puro fulget in orbe dies &c.¶ Deducere lunã.Vir.in buc.Carmina uel cœlo possunt deducere lunam.Tibul. Cantus & e curru lunã deducere tẽptat.¶ Reluctantẽ:in uitã resistẽte.¶ Abdere:occultare.¶ Tenebris caligine.i.facere solem obscurari.¶ Illa refrenat:retinet.¶ Obliqua:curua epitheton flumĩnũ.¶ Sistit morat̃.¶ Loco:ex loco suo,ubi erant.¶ Viua:naturalia:eo loco nata.¶ Per tumulos:per sepulchra mortuoꝝ.¶ Passis,sparsis.¶ Discincta:soluta sic.n.exigebat ratio magica.¶ Certa quædã ossa.non aũt omnia.¶ Tepidis adhuc calentibus:ubi pauloante fuerunt cõbusta cadauera.¶ Deuouet.execrat̃:& incãtationibus suis inficit.¶ Fingit.facit.¶ Simulacra cærea.i.effigies.cæreas quæ repręsentẽt eos:quos uult : deuouere.Vir.in buc.Limus ut hic durescit.& hæc ut cæra liquescit uno eodẽq; igni:sic nr̃o daphnis amore.Idẽ.Terq; hæc altaria circũ effigiem duco.& Hora.in.i.sermonũ.Lanea & effigies erat altera cærea: maior lanea, quæ pœnis cõpesceret inferiorem &c.¶ Vrget:infigit.¶ Tenues acus in iecur.i.ulcerat imaginẽ cæream in iecore.quasi in sede amoris.ut ita percutiat̃ ille, cuius est illa imago.¶ Et quæ.s.alia facit,quæ.¶ Nescierim.i.nesciã,uel nescirẽ dicere.¶ Melius mage distinguẽdũ est, & cauendũ ne duæ dictiones cõparatiuę cũ eodẽ uerbo iungant̃,& nec mage iungat̃,cũ nescierim,sed sic dicendũ.¶ Amor melius conciliandus.i.qui iustius,& honestius conciliat̃, & acquiritur.¶ Moribus.i.uirtutibus, & forma.qa hæc duo maxime alliciunt uiros ad amorẽ alicuius mulieris,& econtra.¶ Mage:pro magis. Quærit.s.a Medea.¶ Herbis.i.uim herbarum,& incantationibus,& hic est uerus sensus,& uerus ordo,amor melius cõciliandus moribus,& forma,quærit magis herbis.s.a Medea.Hanc potes:admiratiue pnunciandũ est.q.d.unde est tibi tãta fiducia.¶ In uno,ut sis solus cum sola ueneficia.¶ Impauidus : intrepidus deberes.n.semper esse in maximo timore, qñ dormis cum ea.¶ Scilicet certe.q.d.ita te intabit,sicut tauros:quos eius ope dicis te uicisse.¶ Coegit te ferre iuga.s.sibi esse subditũ.¶ Ope.eadem ni.i.incantatione.¶ Adde adduxit eã in odiũ,nũc adducit in inuidiã dicẽs, quod ea,quæ Theseus fecit:Medea sibi oia attribuit.¶ Aide supradicta uitiis.¶ Ascribi:annumerari.¶ Proceꝝ:Castoris,Pollucis:Herculis,& cæteroꝝ:qui tecum fuerũt in rapiendo uellus aureum:sunt aũt proceres teste Seruio Capitella trabium:unde & eminentiores uiri proceres dicuntur.¶ Et tuis.s.factis.¶ Obest:nocet.¶ Titulo coniugis.i.laudibus tuis:qa non tibi:sed ipsi uult ascribi uictoriam tuam.

Modus secandi herbas ad magiã aptas

Cõparatiuę quæ dictiones nequeunt cũ eodem uerbo cõiungi

ASCEN. ¶ SED carmine mouit.i.incantatiõe magica.Metit.i.secat.falce cantata.i.arte magica,& incãtatoria munita.pabula dira.i.uenefica.Illa reluctantem,sic in buc.Carmina uel cœlo põt deducere lunam,sed locus sumptus est ex.iiii.æneі. ubi de se sacerdote magna dicitur.Hæc se carminibus promittit soluere mentes.Quas uelit,est aliis duras immittere curas.Sistere aquam fluuiis, & uertere sydera retro &c.¶ Et quæ nescitim melius mage,legendum uult superior ne age.n.m alterum cõparatiuũ abundet.ordo aũt nunc est.Et supple alia,quæ ego nescierim.i.nescire deberẽ.melius.i.cõuenietius, & decentius,quã supple scirem age : idest age dum dic mihi Iason quæritur ne.i.acquiritur ne apud te,herbis:scilicet magicis, amor conciliandus:idest acquirendus,moribus scilicet probis : & forma scilicet eleganti ? q.d.id quidem fit, sed indecenter : de imaginibus laneis,& cæreis ab incantatricibus fieri solitis.dicit Hora.lib.i.sermonum in satyra quæ incipit. Olim truncus eram &c.Hanc potes amplecti.Aggreditur principalem totius epistolæ intentionem,quæ est odium Medeæ inducere,quam quia uenefica est,exhorrendam omnibus,& præcipue ei,qui cum ea in uno lecto coniugium,significat,dicens eum subactum ab ea,quomodo tauros illos feroces subegit.¶ Addeq; q ascribi &c. tangit q Dares phrygius asserit derelictam uidelicet Medeam ne turpe sit Iasonem,non sine fœmine auxilio uincere potuisse.

C DE partibus:q Pelię patrui fictionē tuetur. Nō hæc Aesonides:ecce qd' cōtēdit,q Pelię cām tuet. Phasis fluuius Colchorū:uñ Phasiā Medeā poetę dixerūt. Latini Aeetā triplici,& gemina extulerūt syllaba. Alcymedem.tua: ab authoritate arguit. Improbāt tuū piugiū Alcymede mater,& pr̄ Aeson:q̄q̄,q Argonautica scripserūt Alcymedē: & Aesona mortem obiisse referūt:cū primū Iason dedit uela uētis. O ii.alios cōsectat: & hoc loco, & in metamorphosi uiuū prēm tepisse Iasonē scribit:quē ex senio in iuuētā Medea suis ueneficiis restituit. Alcymedē phylaceā Pherecides, & Apollonius mrēm Iasonis scri. Dio. Amphinomē appellat. Hermodorus Polyphemē Autholici filiā:Iasonis mrēm eē cōtēdit. Agelido axe: ex septētrione,ubi sunt niues ppetuę. Tanais: a patria uituperat Medeā. Tanais fluuius Scythię:orit ex ripheis montibus licet id alii p legēt:imergit in Mæotidem paludē. Paludibus unde nam Scythia ex magna pte palustris est:& ualde aquosa: multosq hēt fluuios. Incertior:inconstantior. Aura uerna: nulla anni parte incertiores spirāt uēti,q̄ uere. Si te nobi.cōmendatio a genere. Thoante Minoo:Minois nepote.nam ex Ariadna Minois, & Baccho natus ē Thoas Hipsiphyles pater. Cōiux redimita corona:Ariadnā significat:cui Bacchū coronā dedisse narrauimus: q̄ in cœlo uisit nouē cōspicua syderibus. Præradiat:clariores lucere facit. Signa minora: minus lucentia:ἐγγόνασιν itelligit:cui cō tigua est corona,q̄ maxie lucet: ut Germanicus scribit in aratheo carmine. Cice.in orato.scrib. Hic illa eximia posita est fulgore corona. Dos tibi Lemnos erit cōmēdatio a fortuna. Ingeniosa fœcūda. Lucret. Dædalā terrā dixit. Me quoq qd tales:nō dotales legēdū. Sed qd,tales poteras,inqt,& me habere,q̄ digna sum inter meos maiores annumerari. Prolē gemellā:cōmēdatio a fœcūditate: peperit, ut diximus, Hipsiphyle ex Iasone uno partu geminos, Thoātē, & Ennæū,q in bello Thebano sub Adrasto militarūt. Lucina Iunone:q̄ parturiētibus pest:& partus in lucē effert:

Atq aliquis Pelię de partibus acta uenenis
Imputat,& populum,qui sibi credat,habet.
Non hac Aesonides,sed filia Phasias Oetæ,
Aurea phrixeæ terga reuellit ouis.
Non probat Alcymede mater tua,cōsule matrē,
Non pater,a gelido cui uenit axe nurus.
Illa sibi a Tanais,scythicæq paludibus undæ
Quærat,& a patria Phasidis usq uirum.
Mobilis Aesonide,uernaq incertior aura,
Cur tua pollicitī pondere uerba carent?
Vir meus hinc ieras,cur non meus inde redisti?
Sim reducis coniux,sicut euntis eram.
Si te nobilitas,generosaq nomina tangunt,
En ego Minoo nata Thoante feror.
Bacchus auus,Bacchi coniux redimita corona,
Præradiat stellis signa minora suis.
Dos tibi Lemnos erit, terra ingeniosa colenti.
Me quoq iam tales inter habere potes.
Nunc etiam peperi,gratare ambobus Iason,
Dulce mihi grauidæ fecerat author onus.
Felix in numero quoq sum,prolemq gemellam
Pignora Lucina bina fauente dedi.

C DE partibus peliæ,nō intelligamus de Thessalia:sed de iis,q Peliæ fauent:nam partes dicunt,q diuersis fauēt:uñ Lucanus Hęc faciēt partes &c.partes Romanas appellauit,quorum alii Pōpeo,alii Cæsari fauebāt:unde dicimus Cice.fuit de partibus Pōpeii.i.q Pōpeo fauit:hoc aūt pluribus uerbis dixi:quia multi male interpretātur ut dicat de partibus Pelię.i.de Thessalia: quasi Iason esset etiā ipse Thessalus:sed partes dixit: qa alii Iasoni:alii Peliæ fauebant. Imputat:assignat,& attribuit. Acta.s.a te.i.uictorias tuas. Vene.i.incantationibus,& herbis Medeæ:& dicit te uicisse eius auxilio. Populū:maximā partē Thessaliæ. Qui credat sibi:ita esse:ut dicit,& ita minoris æstimet uirtutē tuā. Nec hęc ponit uerba,q̄ dicit ille fautor Pelię. Aesonides:Iason. Nō reuellit:nō abstulit, & bñ reuellit,qa fuerant affixa tēplo Martis a Phryxo,ut supra diximus. Hæc δεικτικῶς .i.demonstrantis,Iason.n.portauerat in Thessaliā. Reuello aūt & reuulsi,& reuelli. Virg.in bucco. Cynthius uellit,& admonuit, & in.ii.æneī.postesq a cardine uellit. Sed Phasis.i.Medea:legit aūt & Phasis,& Phasias:si Phasis breuiat pp uocalē sequētē prima syllaba huius dictionis Aeetæ,quæ erat lōga diphtōgo.quod placet magis:si uero legat Phasias abiiciet una syllaba in medio. qd minus placet:& rarius reperit. Nō pbat:dicit hāc famam nō placere iis,qui amant ipsum Iasona. Cōsule.i.interroga. qd sibi uideatur. Nō pater.s.pbat. Agelido axe.i.a regione septentrionali.nā Colchi in regiōe frigida sunt. Illa.q.d. nō est,quod ipsa Barbara debeat quærere maritū in uestris regionibus:sed in suis:quæ eius moribus conueniunt. Tanais.fluuius Scythiæ:q Europam ab Asia diuidit. Paludibus undæ scythicæ, puto intellexisse Mæotidem paludem: in quā & aliæ aquæ multæ scythiæ:& ipse Tanais influit. A patria Phasidis.i.a Colchide:ubi est Phasis fluuius:unde Phasiani delati ad nos nomē acceperunt. Mobilis:mutabilis a mouendo. Incertior:inconstantior. Aura uerna.i.uento ueris. Bacchus auus.s.paternus. Bacchi coniux.s.Ariadnæ auia mea. Redimita corona:qua Bacchus eam ornauit, cum in cœlum rapuit:& sidus fecit, quod coronam appellauit:de quo Virg. primo Georg. Gnosiaq ardentis decedat stellæ coronæ:hanc autem coronam cū Venus a Vulcano marito in donum accepisset:postea donauit Ariadnæ cum nuberet Baccho:quam(ut diximus) Bacchus etiam in cœlum translatā habere uoluit:ut ipse in tertio fastorū dicit. Sintq tuæ faciem tecum monumenta coronæ,Vulcanus Veneri quā dedit,illa tibi. Præradiat splendore uincit. Suis stel.nam Bacchus nouem gēmas coronę Ariadnes mutauit in nouem stellas:ut fastorū libro tertio Dicta facit:gemmasq nouem trāsformat in ignes. Aurea per stellas nūc micat illa nouem. Dos: addit etiā dotem. Lēnos insula mea. Terra ingeniosa.i. fertilis:& natura bona.nam ingenium,& natura ēt de terra dicitur: pro ui,& possibilitate.unde & Oui.lib.iiii.fastorum. Frigida Carseolis:nec oliuis apta ferēdis Terra,sed ad segetes ingeniosus ager. ergo nō legatur ingeniosus: ut a quibusdam male. Me quoq quod tales,melius legitur res tales.ut sit sensus inter tales res.i.inter nobilitatem, & dotem,& filia:nō debes me spernere. Nunc etiam peperi.laudat se a fœcunditate,quæ solet esse grata maritis. Gratare:gratulare. Ambobus.mihi,& tibi. Author.i.tu,per quē eram grauida.s.tu. Dulce: non molestum, quia si uxor amat maritum:licet graue sit ferre partum in utero,tamen fert libenter propter maritum:cui uidet esse gratum. Quoq ēt.i.præter hoc,quod peperi,sum etiam felix,quia nō unū,sed geminos peperi Thoantē.s.& Ennæū. Lucina.dea partus,quam eandem Iunonē esse uolunt:ut Terē.Iuno lucina fer opē.lucinā aūt appellant uel a luco:q erat sub esquilino mōte: ubi de fœcunditate mulieres responsa acceperāt:ut ostēdit Oui.lib.ii fast.uel a luce,in quā pueros nascētes deducere dicit.& idem est author loco supradicto. Gratia lucinæ dedit hæc tibi noia lucus, Aut qa principium tu dea lucis habes. hęc græce dicitur Illithia.Oui.lib.ix.met.pposītā timidis parientibus Illithiā. Fauēte:dāte mihi paciēdi facultatē. Pignora.i.filios.

C ATq aliqs Pelię de partibus:Pelias patruus Iasonis in somnis uisum habuit ab eo excidium se passurū, quē postridie altero pede nudū offenderet,atq cū is Iason esset, quē occidere honeste neqbat, persuasit Colchos ad aureum uellus habendum adire,ea spe,ut nunq̄ rediret. Qui ergo Peliæ parte sequerent,dicerent nō propria, se d Medeæ uirtute redisse. Aurea Phryxeę terga reuulsit ouis. Alii legunt reuellit a reuello,sed Seruius docet ab eo reuelli:& nō reuulsi deduci,licet

ANTO. Phasis fluuius a quo Medea phasia dcā ē ubi locorum sit Oeta apud latios quē admodum platus est Alcymedis & Aesonis mors & Iasonis genitrice uaria opinio Tanais fluuius ubi locorum sit Scythię descriptio Thoas cuius filius fuerit Proceres q dicantur

HUBER. Partes qui sint Locus eno datus

Reuello q̄ præterita habeat Locus ambiguꝰ enodatus Tanais mçotis palus quæ sit Phasianæ aues uñ ad nos uenere & a quo nomen traxere Ariadnę corona cuius fuerit Ingeniū & natura de quo dicantur Lucina q̄ & Iuno & Illithia uñ nomē accepit & quibus pręsit

ASCEN.

reuulsus in passiuo dicat pricipio. Est tñ pfectior, & manifestior cōstructio, ut sit, Aesonides. i. Iason Aesonis filius, reuulsit. i. a loco ubi Marti cōsecrata erāt, reuellit hoc aurea terga. i. uellera, ouis Phryxeæ. i. arietis, quo Phryxus trāspōtū uectus dr, sed Phasis. i. mulier apud Phasim nata, ut Medea filia Aeetæ regis. s. Colchoꝝ. Phasis ergo pronymicū a loco est. ¶ Nūc et pepi. Conat allicere p gemellos, quos illi pepit, q̄ summa cōciliādi, atq̧ cōseruādi inter cōiuges amoris rō ē. Ordo ē. Ego et. i. pter cæteras dotes, & amoris pignora, pepi nūc. sup. gemellos, qđ facile itelligit, subdēdo O Iason gratare. i. gratulare ambob⁹, nō. n. ambob⁹ gratulari posset, nisi duos pepisset, nec potuit ex Iasone duos pepisse, nisi gemellos, cū añ pfectione eius nullū peperit. Author. i. Iason fecerat mihi grande onus dulce, potest tñ senius esse, & ordo. O Iason ego pepi ambobus. i. & tibi, & mihi hoc est cōem nobis plem, gratare. i. gratulare nobis, qđ libentius dixero q̄ priori modo, qa subdit: felix in numero quoq̧ sum, qū prius numeꝝ nō expressisset.

Si quæras, cui sint similes, cognosceris illis,
Fallere non norunt, cætera patris habent.
Legatos quos pene dedi pro matre ferendos,
Sed tenuit cœptas sæua nouerca uias.
Medeam timui, plus est Medea nouerca,
Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros
Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen o demens, colchisq̧ ablate uenenis,
Diceris Hipsiphyles præposuisse toro.
Turpiter illa uirum cognouit adultera uirgo,
Me tibi, teq̧ mihi teda pudica dedit.
Prodidit illa patrem, rapui de cæde Thoanta,
Deseruit Colchon, me mea Lemnos habet.
Quid referam? scelerata piam si uincit, & ipso
Crimine dotata est, emeruitq̧ uirum?
Lemniadum facinus culpo, non miror Iason,
Quælibet iratis ipse dat arma dolor.
Dic age, si uentis (ut oportuit) actus iniquis
Intrasses portus tuq̧, comesq̧ meos,
Obuiaq̧ exissem fœtu comitata gemello,
Hiscere non ne tibi terra roganda foret?
Quo uultu natos? quo me scelerate uideres?
Perfide quo pretio, qua nece dignus eras?
Ipse quidem, per me tutus, sospesq̧ fuisses,
Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.

ANTO. ¶ Cognosceris. i. te referūt: excludit adulterii suspitiōem. ¶ Fallere no. no. ut pr nō sūt pfidi: licet hēant cætera. ¶ Legatos se. qm pp ætatē uēire nō poterāt: cōmiseratio ab ætate. ¶ Pene: iqt ad te infantes misi: ut te mihi cōciliarē. ¶ Tenuit u. pposit ū iter dictu lit. ¶ Nouerca sę. me. q̄ noīe, & sęua. ¶ Medeā ti. amplificatio ex noie: nomē iqt Medeę hēt plus sęuitię, q̄ nouercę. ¶ Spgere q̄ fr. sæuitiā arguit Absyrtū Medeæ frēm. Pacuui⁹ Aegialē appellat: quē, Oui. laceratū a Medea scr. i pōto apđ urbē q̄ a fcō. Thomos appellat & i frusta dilaniatū ut isequētē Aeetē frīo funere remoraret. Orphe⁹ uero añq̄ e colch. de soluisset Medeā absyrtū frēm secuisse & i mare pięctū Nereides ad absyrtidas isulas detulisse, q̄ sunt cōtra Dalmatiā. Str. & Pli. apud has isulas discerptū cōtē oūt: a quo sunt nūcupatę. ¶ Per a. Thomianos: ut Aeeta inspiceret. ¶ Meis pignorib⁹: quoꝝ ē nouerca: si frēm pemit: nō pceret meis. ¶ Hāc tn o demēs cōtētiōe utit: q ex cōtrariis cōstat sentētiis: singula singulis cōferēs. ¶ Est & altera, q̄ ex uerbis celeriter relatis cōstat. ¶ Ablate: oi cōsilio, & prudētia destitute. ¶ Turpiter illa uiꝝ p cædē, & nefas. ¶ Teda pudica: legitimū cōiugiū facē inuptus pueri mīmi & pīmi ferebāt. ¶ Prodidit il. pa. Aeetā, cui rapuit uellus aureū: iliū Meleager i pugna trucidauit: q̄ i littore cū Argonautis ē ordo. ¶ Thoāta: pr̄m Thoātē a cęde liberauit: cū Leniades uiros oēs trucidassent. ¶ Colchos: pr̄iā suā: sunt Colchi suo caseis mōtib⁹ moschis iuncti. ¶ Lēniadū fa. cu. q̄ una nocte uiros pemerunt hę noiant. Polyxo. Charopē maritū q̄tuor natos: pr̄em & frēs Gorge. Helymū. Myrmidone. Cydō, Creneū: & Gyā. Popça: Cydemō filiū, purgat crimē p cōcessionem. ¶ Dolor. ind gnatio. dolebāt Lēniades uiros Thraces seruas adduxisse, qbus oblectarent. ¶ Dic age: hæc adhortatio nō sine stomacho est. ¶ Iniquis. tuæ uolūtati aduersis. ¶ Comes nō nominat ob dolorē. ¶ Hiscere nēpe tibi optasses, ut terræ hiatu absorbereris, ultima imprecatio est: cum terram hiscere optamus. ¶ Quo. uultu: qua audacia.

Medeæ in fratrē Absyrtū seu Aegialē sæuitia Thomosq̄ sit & uñ dicta fuerit Absyrtides isulę ubi nā locoꝝ sint Lēniadum mulierum nomina

HVBER. ¶ Illis. i. p illi. i. siqs uideat illos uř te uidere. ¶ Fallere. sicut tu. ¶ Cętera pter cognitionē fallēdi pris. i. tui q es eoꝝ pr. ¶ Legatos: qū nūcios. ¶ Pro ma. p me. ¶ Tenuit: ipediuit. ¶ Cœptas: istitutas, & ppositas. ¶ Plus no. i. crudelior crudeli. nam cū ois nouerca sit crudelis, ipsa est plus quā nouerca. ¶ Faciūt. i. cōueniūt. ¶ Spgere. argumētū a maiori ad minus, si, ingt tā fuit crudelis, qđ potuerit iterficere frēm suū, nūqđ pceret filiis meis? q. d. minime. nā cū fugeret cū Iasone, ut prēm insequētē retardaret, fris sui Absyrti mēbra dilacerauit, & uariis locis ispsit, ut pr occupat⁹ in eis colligēdis desisteret ab in secutiōe. Is locus postea Thomos. i. in. isio dictus est, ut Oui in tri. scri. inde loco nomen Thomos est, qa dr illic: mēbra sui fris subsecuisse soror. ¶ Parceret: iterrogatiue, q. d. nō. ¶ Ablate: capte. ¶ Pręposuisse to. hi. i. maluisse eā uxorē, q̄ me. ¶ Turpiter adducit eā in cōtēptū ei⁹, ipudicitiā cōmemorās. ¶ Virgo: ad ætatē retulit. ¶ Virū. i. te. ¶ Turp. ter. qa id fecit clā pre suo. ¶ Teda: p nuptiis ponit. ¶ Prodidit. decepit. qa fauit tibi, q eius res erat rapturus. & eo isciēte aufugit. ¶ Rapui. libe raui. ¶ Thoāta: prēm meū, ut supra diximus. ¶ Deseruit. qa fugit. ¶ Hēt. tenet me. qa remāsi in pr̄ia sicu t honestas decet mulieres. ¶ Quid re. male legit qd referā, cū legēdū sit, qd refert? nā postea q̄ cōmemorauit Hip. pbitates suas. & Medeæ flagitia, dicit qa tñ refert? qđ ego sim pba, & ipsa flagitiosa, si plus pñt scelera, q̄ pbitates, & hoc ē uera lectio, talis ē et sen sus apđ Oui. li. ii. met. ¶ Quid tñ hoc pdest: si diro facta uolueris Crimine Nyctimene nr̄o successit honori. ergo qd refert. i. qd prodest si scelerata Medea uincit piā. s. me. ¶ Et est dota. ipso cru. i. si a te existimat hr̄e satis magnā dotē, qa est uenefica. ¶ Emeruit. s. p crimina, & scelera sua. ¶ Lēniadū: ne ipsa Hipsiphyle dicat esse crudelis: qa crudele factū Nemniadū supra cōmemorauit: excusat eas. ¶ Culpo. i. reprehēdo. ¶ Nō miror: qđ interfecerint uiros, a qbus spernebant. ¶ Quælibet ar. sic Vir. Quodcūq̧ reptū Rimāti telū ira facit. ¶ Dolor: qualis erat ipsaꝝ: q̄ spernebantur. ¶ Dic age: interrogat Iasona quo uultu uidisset & eā, & filios suos: si uētis delatus fuisset ad littus Lēni. ¶ Age. hortātis. ordo est. Age. dic quo uultu uideres natos, & me si tu actus uētis iniquis intrasses portus. & ego exissem obuia &c. ¶ Hiscere. p parēthesin, & interpositionē: legēdus est hic uersus. ¶ Terra fo. roganda hiscere. i. ut hisceret & se aperiret tibi: ut te absorberet, potiusq̄ aspectū meū, quā deceperas, uideres cū adultera tua ¶ Quo. i. quali. ¶ Quo prio. i. qua pœna. Sic Ter. Ego pretiū ob stultitiā fero. Iuue. ille crucis pretiū sceleris tulit. i. pœnā. ¶ Qua nece. q. d. crudelissim. ¶ Ipse: tu. ¶ Per me. i. q̄tum ad me pertinet, qa nihil nocuissem tibi. ¶ Nō qa tu dignus. s. sis esse tutus. ¶ Sed qa ego mitis. i. clemens, quæ nescio nocere.

Absyrtus Thomos

Loc⁹ restitutus & enodatus

Age qd sit

ASCEN. ¶ Cognosceris. i. in illis, aut p illos, qa simillimi sūt, & tui, sed fallere ñ norūt, cętera pris hñt. i. i oib⁹ pri sites sūt pterq̄, q̧ ñ sūt fallaces, ut tu. Pignorib⁹ pceret illa meis? q. d. mime. Not⁹ ē uersicul⁹. Pignora natoꝝ dñt pignora regꝝ. i. aliaꝝ q̄ i pign⁹ dant. Ablate. s. a sensu, & rōne, uenenis Colchis. i. Colchicis, pricipale p deriuatiuo. Emeruit. i. expsse meruit. Culpo. nō miror. i. nec approbo, & laudo: nec imitor: ut miratorq̧ Catōis apud Lucanū. qlibet iratis. sic ęnei. i. Furor arma ministrat. Dic age si ue. Prudēter pōit casū ut casus fiat: et cōtigat, nā desiderabile eēt pri liberos gemellos, quos nūq̄ uiderat: obuiā hr̄e.

¶ Pellicis

¶ PELLICIS: Medeę. ¶ Impleſſem: fœdaſſem. ¶ Quoſq; uene. abſtulit. Iaſonis uultus intelligit: fœdaſſem me de Medeæ ſanguine. ¶ Abſtulit. a me abegit. ¶ Medeæ Me. fo. cōtra Medeā Medeæ ſæuitia uteret. ¶ Quod ſiqs ab alto: concludit p imprecationē. ¶ Succuba no. ſuccubā dicimus, q̄ alienū thalamū uiolauit. ¶ Leges ſuas: deploret, in eadē cōditiōe ſita ſe a uiro deſtitutā, ut mihi ſua cā cōtigit. Iaſon Medeā pepulit: cū Creuſam Creōtis filiā uxorē duceret. ¶ Totidē natis & uiro. Medea Cyndimū & Theſandrū pēmit: Iaſon ſeipſum cōfecit. ¶ Male pta Iaſonē ſignat: quē ſuis ueneficiis erit emerita. ¶ Toto orbe: Medea incēſa Creōtis regia ad fugā cōpulſa draconibus allatis uecta Thebas uenit: Herculē īſania purgauit: inde Athenas ad Aegeū fugit: accuſata ueneficiis in Phœniciā nauigat: inde ad ſupiores Aſię oras migrauit: ubi Medū filiū pepit: demū Colchos rediit, ubi diē obiit. ¶ Frī Abſirto: quē laniauit. ¶ Parēti: Aeetæ, quē erat fatū interire: cū raptū fuiſſet aureū uellus: & a Meleagro peremptus eſt. ¶ Acerba: crudelis. ¶ Natis: Dyndimo: & Theſandro Theſſalus fugit. ¶ Viro: Iaſoni, quē ad necē ēt īpulit. ¶ Male parta, male dilabunt. ¶ Aera tētet: qm̄ draconibus allatis uolaſſe diximus. ¶ Sua cædes: ſuorū morte. ¶ Expes: ſpe oī deſtituta & ope. ¶ Fraudata cōiugio: cui uir ñ rediit: ut debuit. ¶ Thoātias: Hip. Thoantis filia. ¶ Oro: in p̄cor. ¶ Deuoto: diris imprecatiōibus meis dānato ueſtrū inquit, cōiugiū eo exitu claudat, quē meę imprecatiōis deuouēt.

Pellicis ipſa meos impleſſem ſanguine uultus,
  Quoſq; ueneficiis abſtulit illa ſuis.
Medeæ Medea forem, quod ſiquis ab alto
  Iuſtus adeſt uotis Iuppiter ipſe meis,
Quod gemit Hipſiphyle, lecti quoq; ſuccuba nr̄i
  Mœreat, & leges ſentiat ipſa ſuas.
Vtq; ego deſtituor coniux, materq; duorum,
  A totidem natis orba ſit illa uiro.
Nec male parta diu teneat, peiusq; relinquat,
  Exulet, & toto quærat in orbe fugam,
Quam fratri germana fuit, miſeroq; parenti
  Filia, tam natis, tam ſit acerba uiro.
Cum mare, cum terras conſumpſerit, aera tentet,
  Erret inops, exſpes, cæde cruenta ſua.
Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro,
  Viuite deuoto nuptaq;, uirq; toro.

A NTO. Succuba q̄ ſit Iaſonis noua nupta Medeę truculētia i p pos natos Medeæ fuga & ipſi⁹ errores Oetis fatalis mors. Snia pulcherrima

¶ PELLICIS: Medeę. ¶ Sanguine ſuo: qa dilaceraſſem eius uult⁹. ¶ Quoſq. i. & uultus. ſ. tuos. ¶ Quos abſtulit ueneficiis ſuis. i. quos ſuis incātationibus cepit: ut ſupra. Colchiſq; ablate uenenis. ¶ Medeę Medea: pprīū nomen p appellatiuo poſuit. i. Medeā p crudeli. ¶ Quod ſiqs: īprecat Medeæ eadē, q̄ ipſa patitur, ut ita aliqn̄ priuet marito: ſicut ipſa puata ē ab ea. ¶ Si Iuppiter iuſtus exaudit p̄ces, & uota mea. ¶ Succuba: concubina. ſ. Medea. ¶ Mœreat: fleat. ¶ Q d Hipſiphyle gemit. i. id quod ego doleo. ſ. mihi ereptum maritū. ¶ Suas leges: qa, q alii facit iniuriā: dat quodāmō leges ſibi quoq; īferēdi iniuriā. ¶ Vt ego: optat: ut Medea, iā facta mr̄ de Iaſone poſt filios ſuſceptos ita relinquat ab Iaſone, ut ipſa relicta fuit. ¶ A totidē natis. i. poſt totidē natos. i. poſtq̄ duos filios ſuſceperit: qd̄ qdē ita ei accidit, ſicut īprecata eſt. ¶ Male pta. male q̄ſita: ſm ꝓuerbiū, & dictū cuiuſdā poetæ. male pta male dilabunt. ¶ Peius. q̄. ſ. acq̄ſierit. ¶ Exulet: expellat ex pr̄ia. ¶ Quā fratri. ut terreat Iaſona īprecat etiā, ut Medea ſit ei, & filius eius crudelis. ordo. Illa ſit tā acerba natis. i. tā crudelis mater. Et tā acerba uiro. i. tā crudelis uxor tibi marito ſuo. ¶ Quā. ſ. acerba. ¶ Germana. i. ſoror. ¶ Fuit fratri. Abſyrto, quē ſupradiximus fuiſſe ab ea dilaceratū. ¶ Et quā acerba filia fuit miſero parēti, quē ꝓdidit, cui interfecit filiū. ¶ Aera tētet. i. uolet p aera. qd̄ qdē Ouid. ſcribit feciſſe lib. vii. meta. ¶ Quæ niſi pēnatis ſerpētibus iſſet in auras. Nō exēpta foret pœnæ. ¶ Erret. uaget, & eat huc illuc. ¶ Expes ſine ſpe. ¶ Cruēta ſua cæde. i. q̄ ſeipſam iterficiat. ¶ Ego Thoātias. i. Hipſiphyle filia Thoātias. ¶ Nupta. o Medea. ¶ Vir. i. o Iaſon. ¶ Viuite. diu manete. ¶ Deuoto. i. execrationibus, & infelicitatibus pleno. ¶ Finis fuit, qd̄ Iaſon nunq̄ recepit ipſam Hipſiphylem. ſed cū cognitū fuiſſet a Lēniadibus, quod duos filios maſculos ex Iaſone ſuſceptos contra leges ſuas ali faceret, & ad ſuppliciū poſceret, illa accepta nauicula fugere parabat: ſed cōprehenſa a piratis data eſt dono Lycurgo regi Nemeæ, quæ cū eius filiū Opheltem nutriret, & redeūtibus a bello Thebano regibus, & in Nemæa ſylua pene ſiti pereūtibus. cū ab eis rogata fuiſſet: ut langiam fontē eis oſtēderet, & ab Adraſto Argiuoꝝ rege interrogaret: q̄ nā eſſet, dum ad oīa rn̄det, diutius morāte puer, quē inter herbas, floreſq; ludē ē reliquerat, a ſerpēte interēptus eſt. ueꝝ a filiis Thoāte, & Euneo, q cū Adraſto erāt, cognita eſt, eſſe eoꝝ mater. Quāobrē cū Lycurgus audito caſu filii eā q̄reret ad ſuppliciū, a regibus, & filiis auxilio implorato liberata eſt. Quid poſtea de ea fuerit, nō legi. Medea uero poſt duos filios ex Iaſone ſuſceptos, ab eo repudiata eſt ſupinducta uxore Creuſa filia Creontis Corinthioꝝ regis. Medea ulta mariti iniuriā Athenas fugit. ibiq; Aegeo pr̄i Theſei nupſit, & ex eo ſuſcepit Medū filiū, a quo poſtea Medin regio dicta eſt: eiq; pene oīa euenerūt, q̄ imprecata eſt Hipſiphyle.

HVBER. Prouerbiū pulcherrimum

Medea a quo ī aera aduecta fuerit

Hipſiphyle a filiis cognita

Medeæ exitus

¶ MEDEAE, Medea. i. crudeliſſime interfectricis iterfectrix. Si qs Iuppiter. i. iuuās pr̄ deus. ſ. Succuba dr̄, q̄ furtim cubat, ut in alieno toro, nā ſub occultationē deuotat, ut ſublegere, ſubripere, ſuffurari, ſubducere ſuſtollere &c. Imprecatiōes aūt, quas ponit, oēs Medeæ euenerūt, ſicut quas Dido pōit Aene. iiii. Aeneę. Thoātias. i. Thoātis filia patronymicū adiecta ſyllaba formatū, nā hæc Thoātis huius Thoātidos fieri debet a genitiuo Thoātis, cuius noīatiuus eſt Thoas. Deuoto toro, hinc tum eſt, qa deuotio in malū ſaltē pœnæ ſumit. nā is dr̄ deuotus alicui, q ꝓ eius ſalute morti addicitur. Et ideo quia pro fide deuoti ſumus tractum eſt ut is Zelus, quem in deum, & religionē habemus, a chriſtianis deuotio dicatur.

ASCEN.

¶ In Septimam Epiſtolam Argumentum Volſci.

IVppiter ex Io Inachi filia genuit Epaphum: ex Epapho, & Caſſione Bellus priſcus, & Libya naſcunt ex Bello Danaus Aegyptus Agenor. Hic cū Phœniciei imparet filias Thaigetē, & Europē, filios Cilicē, & Cadmum, & Phœnicē. Cylix Cilyciæ nomē dedit. Cadmus miſſus ad q̄rēdā Europā in Boeotia cōſedit, & illo tpe Cadmeā urbē cōdidit, quā poſtea Thebas nūcuparūt: ut tradit Thucidides: ex Phœnicia nūcupata eſt, a quo naſcitur Bellus alter. Metres cognominatus. Metres Pygmalionē: Annā, & Didonē, Pygmaliō pr̄i in Phœniciæ regno ſucceſſit. Dido Sicarbæ nupſit: quē Vir. Sicheū appellat: is. n. erat ex Plineſte Phœnicis filio genitus, Phœnicum ditiſſimus. & ſacerdos fuit Herculis: q honor erat apud Phœnices maximus. Pygmalion ig t̄ tātis opibus inhiās Sicarbā clā trucidari fecit. Dido, ut in ſomniis a marito admonita tradit: ſublatoq; ingēti eius Theſauro in Libyā cū ſorore Anna celeriter adnigauit, Vbi ab Hyarba Hāmonis filio Numidaꝝ rege empto ſolo, q̄tū circūdaret taurino corio: quē in minutiſſima ſecuit lora: urbē Carthaginē cōdidit annos poſt captū Iliū. clxiiii. ut rectius ſupputarūt, q tēpoꝝ rōnē tradiderūt. Cōſtat ideo ad Didonē Aeneā puenire nō potuiſſe: q tertio anno poſt Troiæ excidiū, ut Caſſius: Emina: Democrates: & Alycarnaſeus Dionyſ. in latio cōſedit: inito cū Latino cōiugio filiā Lauiniā uxorē accepit. Meſſala licet Aeneā in Africā delatū ſcri. Dido tn̄ ſilētio pterit. Sed latinoꝝ primus hūc amorē Ennius cōmētatus eſt, Scipiōis ſupioris geſta ſuo carmine cōplexus ē: quē deinde ſecuti latini poetæ nauibus cōfractis Aeneā naufragiū ad Didonē delatū tradiderūt: ſuſceptūq; eius hoſpitio, & thalamo demū Mercurii iuſſu in Italiā nauigaſſe, Dido, q̄ ardētiſſimo flagrabat amore, de morte deliberans, ad Aeneam ſcri. epi. hæc multum acrimoniæ habet, & querelæ: ſcri. n. moribunda ad eum: quem nouerat mortis cauſam præbuiſſe.

ANTO. Did⁹ fuga & epſæ totius argumentum Cylītia uñ dicta eſt Cadmea q̄ & Thebas ubi ſit & uñ nomen traxit Phœnicia uñ nomen ſortita eſt

ANTO. Similitudo magis oratori q̄ poetæ cōgruit. Canum natura. Cygnorū de morte fabula. Mæander q & unde fluat. Vbi nā cygnorꝫ multitudo stabulatur. Quæ proprie alloq dicantur.

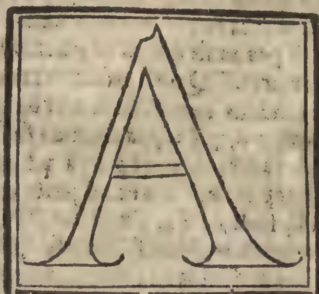
SIc ubi fata uocāt:udis abiectus in herbis.de morte deliberasse:similitudinē in dicat:idq;poetis magis,q̄ oratoribus cōuenire Aristo.scribit:q̄uis & oratores similitudine utanť.Nā Democrates nutricibus oratores cōtulit:quæ deuorato cibo pueros saliua iunguntur.Plato quoq; in republica canibus similes dixit esse:qui mortuos spoliant,canes.n.demorso lapide proiiciētes nō lædūt.⁋ Albus olor concinit:cygnorꝫ narratur in morte flebilis cātus,qď Plinio falsum esse uidetur.⁋ Ad ua.Mēandria celeneis collibus effluēs inter Miletū,& Prienem:Phrygiā,Cariā,Lydiāq; distermınat:in quē influunt annes Marsias: Orgas: Caper:& Lycus.flexuosus est,qď ei accidere scribit Stra.qm̄ multū limi accipiat: & mō i hāc,mō in illā ripā deiiciat: cygnorū multitudo trad.ť stabulari in ripis Mēandri. Ad Asiā paludē caycū amnē caystrū, & Padū Propertius olorigerꝫ caystrꝫ dixit.⁋ Alloquor meos affectus aperio: ea.n.alloquimur: quæ aut summo affectu: aut extremo piculo narramus: uñ Virgilianū illud, extremū quod te alloquor,hoc ē,i quo epistolę ꝓpositū est. Meos inqt, ut moribundus cygnus affectus narro,nō ꝙ te reuocare credam: sed cū pudicitiā uiolauerim:facile est, quę impudicitiam arguant,pauca uerba iactare.

HVBER. Epistolę argumētum.

SIc ubi Illo, Troiaq; oī a grǽcis euersa Aeneas Veneris,& Anchisę filius patriā reliquēs, cōstructa classe apud Antandrū ciuitatē,se mari credidit cū pr̄e, & Ascanio filio,& diis penatibus,& multis Troianis,q se eius nauigatiōis cōites,& socios p̄buerūt,& primū qdē in Thraciā delatus est,ubi Aenū oppidū cōdidit:ut multi putāt:Mox,ꝓdigiis territus,& uoce Polydori crudelissime a Polymnestore Thracū rege iterfecti admonitus,ut īde fugeret: Delū tenuit:illic accepto ab Apolline rn̄so,errore pr̄is male iterp̄tā:is rn̄sum, Cycladas insulas p̄teruectus,ad Cretā uenit:quā fatalē terrā, & ab oraculo p̄dictā Anchises crediderat:uerū cū ibi pestilentia laboraret,a diis penatibꝰ in somnis monitus,ut discederet,ad Strophadas delatus est īsulas:īde p̄teruectus maritima Grǽcię: apď Epirū susceptus est Heleni hospitio,q Troianus,& Priami filiꝰ illic Pyrrho successerat in regno. inde ꝓfectus Calabriā tenuit ex qua statim discessit territus aduentu Diomedis: nauigauitq;

DIDO AENEAE

CCIPE Dardanide moriturae carmen Elisæ,
Que legis,a nobis ultima uerba legis.
Sic, ubi fata uocant, udis abiectꝰ ī herbis
Ad uada Mæādri cōcinit albus olor.
Nec,quia te nostra sperem prece posse moueri,

Aeneæ errores.

usq; ad Scyllā:& Charybdim:q̄ sunt ī mari siculo Aetnę uicinę:īde uēto agitatus circuita maxia pte Sicilię Drepanū uenit ubi ut Vir.uoluit:pr̄em amisit:quo in Sicilia sepulto,& honoribꝰ p̄bitis:donatis ab Aceste Troiano,q in Sicilia regnabat uino & cæteris necessariis:cū discessisset:ut in Italiā ueniret:quam sibi fatis dari,& a Creusa uxore,& ab oraculo repto in Delo,& ab Heleno intellexerat:tēpestate maris,& ui uētorꝫ agitatus,in Lybiam delatus est: ex.xx.nauibus una dūtaxat submersa.Forte p ea tp̄a:ut Vir.finxit Dido,q̄ ex Tyro fugerat marito suo Sycheo a Pygmalione ipsius fratre iterfecto,

Spatiū urbis Carthaginis.

metuēs & ipsa fratris sęuitiā,& auaritiā:in terra Libyca urbē nouā Carthaginē cōdebat:empto ab Hyarba rege solo:q̄tū posset taurino corio circūdare:quo secto in minutissimas corrigias,in tm̄ id extēdit:qď occupauit stadia duo & .xx.quo spatio urbē cōdidit.⁋ Ad hāc igiť Didonē cū Aeneas uenisset,cū sociis ab ea,& urbe,& hospitio exceptus est liberalissime mox ēt ab ea amatus,cū illa cōcubuit:cūq; ibi morareť admonitus ab Anchise pr̄e in somniis: & a Mercurio ab Ioue misso:ut inde discederet:& fatalē terrā peteret:nō ausus reginæ dicere:cū clā abire pararet,regia Dido p̄sentiēs, postq̄ frustra p̄cibus fatigauit Aeneā:fingiť ab Ouid.hāc ep̄am ad eū scripsisse:in q̄ nitiť reuocare eū a ꝓposito nauigādi: arguēs ab honesto:& tuto:ab honesto qdē:qa nō deceat eā deserere a qua hospitio sit exceptus,& oībus rebus adiutus: & cui fidē dederit:a tuto:qa mare ꝓcellosum,& tēpestuosum sit,a quo sit tutū abstinere:& hēat terrā paratā:quā relinquere pp incertā iprudētie sit.Cōmemorat aūt sua in Aeneā b̄n̄ficia:& rogat:ut si decreuit oīno discedere:saltē differat:& expectet donec mare tranqllū sit.Quod si noluerit,dicit,ꝙ seipsam iterimet:& iubebit iscribi epitaphiū in sepulchro,quo Aeneas cognoscať fuisse cā eius mortis.⁋ Sic ubi:dicit Dido se appropinquāte fine suę uitę,effundere flebiles uoces ad Aeneā: sicut cygnus uicinus mori solet flebiliter cātare.Ferūt.n.appropinquātibus cygnis extremo uitæ pēnā in capite natā paulatim in cerebrū descēdere:iterea uero ipsos cygnos flebiliter cātare,donec moriant.Oui.lib.ii.fastorꝫ.Flebilibus numeris ueluti canētia dura Traiectus pēna tp̄a cantat olor.Pli.lib.x.olorꝫ morte narrať flebilis cātus falsis:ut arbitror,aliquot expimētis ordo est.⁋ Olor albus.⁋ Abiectus positus.⁋ Ad uada.i.apud aquas.nā uada dicunť aquæ, p quas pedibus uadere possumus:interdū simpl̄r ꝓ oībus aquis ponitur.⁋ Mæandri:fluuii Lydiæ:iuxta quem multi sunt cygni.⁋ Cōcinit:cantat.⁋ Sic.s.flebiliter,sicut ego nūc cāto.⁋ Vbi i.quādo.⁋ Fata uocant:idest mors eum trahit.⁋ Moueri: idest flecti.

Cygnorū fabula. Vada quæ sint.

ASCEN. SIc ubi fata uocāt,Hęc ep̄a septia,quā Dido ad Aeneā scripsisse fingiť pusq̄ abiret:fere ex.iiii.æneī.argumētū assumpsit,uerꝫ illic nō scripsisse,sed sororē Annā misisse dr̄.Principiū ur̄ tacite obiectiōi p antiphorā rn̄dere: Ac si ipsa se,aut Aeneā iduxerit p lōgā cogitationē obiiciētē,ac dicētē.Si certū,aut decretū est oīno tibi mori,teq; iterficere,cur dabis Dido:qd cāis moritura.Rn̄det,sic ubi fata uocāt,&c. hoc ē,sic ut ego moritura cano:h[illegible] epl̄am scribo.Olor.i.cygnꝰ albꝰ,sed p excellētiā abiectꝰ in herbis Cōcinit.s.funꝰ suū,uñ Mart. Cātator cygnus funeris ipse sui.Ad.i iuxta uada Mēandri fluminis illiꝰ flexuosi.Vbi.i.qn̄,aut postq̄(nā aduerbia loci & tp̄is cōfunduntur, ita ut alterꝫ p altero passim ponať)fata uocāt,i.moriēdi uis fatalis instāter urget,hoc est ideo scribo,ut id faciā qď cygnus.

¶ Mouimus

MOVIMVS: cū stomacho hoc usa est uerbo. Aduerso deo. iniquo fato. Certus es ire tñ, dissuadet discessum a difficultate. Dido: græca figura, hãc uocē extulit Cæsar Didonē, & Calipsonē dici latine maluit. Fabio tñ placuit & latinā rōnē sequi: quousq; patit decor. Fidē: quā de pmisso cōiugio dedisse cōmentabatur. Itala regna: ecce difficultatē: ea inqt se qris: quoq; notitia tibi nō est. Nec no. car. pponit pñtia, ut difficultatem augeat futuroq;. Libyca Carthago significatur, de qua multa Stra. cōmemorat li. ulti. Q uãq Carthaginem in Hispania: quã Asdrubal cōdidit: ut a pœna Carthagine excluderet, nouā ppetuo epitheto dicimus. Summa: qcqd erat ptātis. Facta: cōditā Carthaginē. Faciēda: eã urbē intelligit: quā in Italia se cōdituq; Aeneas fato predicabat. Non no pegrinis. Ab ar. car. arx Carthaginis Byrsa est appellata. Vxor: hoc ob Lauiniā dixit: q Turno erat pacta. Vror, ut ind. sul. Ellychnia ītelligit, q ex inducto sulphure ad suscipiendū ignē cōficiunt: celeri⁹ ardēt: q sunt ex qrto sulphuris gñe. Male gra. is est, q accepta bñficia nō pēsat. Surdus. qm cōmemoratiōe bñficioq; nō mouet. Nō tñ Aeneā: uitia insectat: nō hominē: pfidiā, inqt, odio psequor: nō Aeneā. Questa pei⁹ amo: qrimonia amoris auget æstū. Parce Venus nurui: a pietate arguit. Nurui: de seipsa loqtur: q culpam sub cōiugii noie texeratterat Aeneas Anchisæ, & Veneris filius. Amor cupidinem significat: q Marte, & Venere genitus tertia Anteros: nūcupat⁹ tradit. Castris tuis: amoris militiā sequat. Ouidii cōmentū est, ut amorem militiæ esse similem in amoribus enarret.

Alloquor, aduerso mouimus ista deo.
Sed meriti famam, corpusq;, animumq; pudicum
Cum male perdiderim, perdere uerba leue est.
Certus es ire tamen, miseramq; relinquere Dido,
Atq; idem uenti uela, fidemq; ferent.
Certus es Aenea cum fœdere soluere naues,
Quæq; ubi sint nescis, Itala regna sequi.
Nec noua Carthago, nec te crescentia tangunt
Mœnia, nec sceptro tradita summa tuo.
Facta fugis, facienda petis, quærenda per orbem
Altera, quæsita est altera terra tibi.
Vt terram inuenias, quis eã tibi tradet habendã?
Q uis sua non notis arua tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido,
Q uamq; iterum fallas, altera danda fides.
Q uando erit? ut condas instar Carthaginis urbē?
Et uideas populos altus ab arce tuos?
Omnia si ueniant, nec te tua uota morentur:
Vnde tibi, quæ te sic amet, uxor erit?
Vror, ut inducto ceratæ sulphure tedæ,
Vt pia fumosis addita thura rogis,
Aeneasq; oculis semper uigilantibus hæret,
Aeneamq; animo noxq; diesq; refert.
Ille qdem male gratus, & ad mea munera surdus
Et quo, si non sim stulta, carere uelim,
Non tamen Aeneam, quamuis male cogitet: odi,
Sed queror infidum, questaq; peius amo.
Parce Venus nurui, durumq; amplectere fratrē,
Frater amor, castris militet ille tuis.

MOVIMVS ista. i. tibi preces fecimus. Deo aduerso. i. nobis irato, & nō fauēte. Iuue. de Demosthene. Diis ille aduersis genitus. Sed. q. d. cū maiora pdiderim: possum etiā perdere leuiora. i. uerba frustra fundere. Famā laudē. Meriti. i. bene ficii mei tibi collati. Corpus a te uiolatum. Leue. i. facile. Certus es. i. deliberasti. Ferēt auferēt. Fidē: quā mihi dedisti: qa discedet secū: neq; eā mihi seruabis. Cum fœ. s. cōnubiali. Soluere: pprie dixit: nā naues dicunt solui: cum a littore mouent, Statius in Achilleide. Soluerat Oebalio classem de littore pastor Dardanus. dicit ergo deliberasti & naues. & fœdus nuptiale: quod mecū feceras: tecū abducere. Quæ ne. ubi sint qa solum audita, nō aūt uisa sunt tibi. Noua: aut allusit ad significationē nominis: qa ut Ser. dicit Carthago lingua Pœnoq; noua ciuitas dicit: aut re uera, qa tūc noua fiebat. Vir. ęnei. i. sur genteq; nouæ Carthaginis arcem. Tradita: cōmissa. Tuo sce. tuę potestati: nam sceptrū regibus datur. Facta: dissuadet ab utili. facta fugis, quod est imprudens. Q uærēda: ordo est. Altera ter. s. Italica. est querenda. Altera. s. hæc, quam tibi dedi. Est quæ. i. iam parta tibi. Vt. i. quis. Habendam: possidendā: & habitandā. Quis. q. d. nullus. Tenēda: habēda: ut Tyrii tenuere coloni. Alter amor. quē fortasse nūq inuenies. Iteq; secūdo, sicut mihi datā semel fefellisti. Q uomodo erit q. d. nunq aut tardissime. Cōdas: ædifices. Instar: ad similitudinē, est aūt, ut uoluit Ser. nomē indeclinabile, & notandū nunq præpositionē apud idoneos ei pponi: ut instar mōtis equū: & Oui. Deq; genis lachrymæ fluminis instar eūt. Vt ui. subaudi cū erit. Tuos: tibi subditos. Oia: supradicta. Si. i. quis. Veniāt. i. eueniant, & cōtingāt tibi. Morent tardēt, & impediāt. Vnde erit. q. d. ex nullo loco inuenies. Sic. sicut ego amo te. Vror, p quasdā similitudines demōstrat uim sui amoris erga Aeneā. Vror. i. ardeo. i. amore tui. Inducto. superimposito. Ceratæ: illitæ. Tedæ: spēs arboq; q ex se liquorē emittūt: sunt aūt ut dicit: Pli. flāmis: luminibusq; sacroq; gratæ. Refert: repñtat. Vir. illū absens absentem auditq; uidetq;. Ille: Aeneas loqtur aūt de eo, tanq de tertia psona. Surdus: nō rñdens: trāslatio ab eo: q auditu caret. Et quo. i. est talis, quo ego debeā uelle carere: & esse sine eo. Si nō. i. nisi. Si stul. qa stultus est, q eo nō uult carere cui intelligit sua beneficia nō esse grata: nec se ab eo amari, tñ qa dixerat eū talē esse, ut deberet uelle eo carere: remouet a se suspitionē odii dicēs. Nō tñ insi. s. esse Aeneā. Q uæsta. i. licet lamētata de eo. Amo peius: amo uehemētius. Terē. Quo minus speciei est: eo magis amo. Parce: cōuertit sermonē suū ad Vene. & cupidinem: ut Aeneā in amoris castra cōpellant. Nurui. i. mihi, q sum nurus tua: nā sum uxor Aeneæ filii tui. Amor: cupido. Frater. s. Aeneæ: nā ambo estis filii Veneris. Mil. uerset. & pprie dixit. Nā, ut inqt Oui. in lib. i. amoq;. Militat oīs amās: & habet sua castra Cupido.

NEC alloquor, quia sperē posse moueri nr̃a pce, nos mouimus. i. cū molimine auspicatæ sumus, & incepimus ista deo aduerso. i. irato, & abnuēte. sed cū pdiderim male. i. cū malo meo: hoc est indecēter famā meriti. s. prioris, & corpus, & animum pudicū (ppter carmē legēdū est corpusq;, animūq;, nec minor est ornatus) leue. i. parui momēti est perdere uerba. s. scripta in hac epistola. Certus es ire tñ. Anacoluthon est, nā nō præcessit, qq mori constitui, si abiēs tamen certus es ire, & relinquere miseram Dido. s. me. Seruius docet quia Græcorum in o utimur tribus. aut quattuor casibus, nominatiuo, accusatiuo, & uocatiuo in o, & genitiuo in us, aut in nos, ut hæc Dido, huius Didus, uel Didoos, hanc Dido, o Dido. multi tamen hoc nomen latine declinant dicentes, huius Didonis, huic Didoni, hanc Didonē, quod etiam sequat, licet nō continuo dixero huius Saphonis &c. sed Sapphus, & hanc Sappho. Idē uenti scribit. il. duplici, qa pluralis est numeri, sensus est cōmittes eisdē, seu iisdē uentis uela, & fidem. i. fidelitatem tuam, quia fœdi fragus eris. Quæq; ubi sint, & certus es seq regna Italica, quæ nescis, ubi sint, dixi ex. iiii. Aenei. fere sumpta, ubi dicitur. Q uid si nō regna aliena, domosq; ignotas peteres? Sed quia Virgilius omnibus notus est, frustra eius carmina ad hanc epistolam facientia repetiero. Male gratus: idest nō gratus, sed ingratus, & immemor beneficii. Questaq; peius: idest intensius, & cum maiori malo meo, amo questa, idest post querelas. unde amoris non questus, sed obliuio, si qua fieri potest animum est remedium, ut autem obliuio fit, occupandus est aliis curis animus: frater amor, frater Aeneæ, & etiam Didonis, quia se coniugem Aeneæ dictitat.

ANTO. Latinam significationem seq debem⁹ quo ad decor patiatur

Duplex Carthago

Arx carthaginis quo pacto dicta est

Cupido a quo pgenitus fuerit

HVBER.

Soluere pprie qd sit

Carthago pœnoq; lingua quo pacto nominetur

Sceptrum cui conueniat

Instar quid sit

Teda q sit & cui⁹ naturæ

Militare pprie qd sit

ASCEN.

Aut ego, quæ cœpi (neq; enim dedignor) amare,
Materiam curæ præbeat ille meæ.
Fallor, & ipsa mihi falso iactatur imago,
Matris ab ingenio dissidet ille suæ.
Te lapis, & montes, innata q; rupibus altis
Robora, te sæuæ progenuere feræ.
Aut mare, quale uides agitari nunc quoq; uentis
Quo tamen aduersis fluctibus ire paras?
Quo fugis? obstat hyems, hyemis mihi grā p sit,
Aspice, ut aduersas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram, sine me debere procellis,
Iustior est animo uentus, & unda tuo.
Non ego sum tanti, quod non mediteris inique,
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces pretiosa odia: & constantia magno,
Si, dum me fugias, est tibi uile mori.
Iam uenti ponent: strataq; æqualiter unda,
Cœruleus Triton per mare curret equis.
Tu quoq; cum uentis utinam mutabilis esses,
Et, nisi duritia robora uincis, eris.
Quid? si nescires insana quid æquora possent,
Experte toties tam male credis aquæ?

ANTO. Amor qd sit. ℂ AVT ego: a phisiologia in Aenea sæuitiā arguit: aut duræ cautes: aut mare illū genuerūt: nisi fallor. ℂ Quę cœ. a ma. amātes facile credunt: ideo in Metamor. Credula res amor est. ℂ Materiā. ea est ut ipse amet. Plauti inia est, nō uero, inqt, te amare: q dant, qua ament, gratia: sed ille ad ptiū: hic ad amorem materiā refert. ℂ Imago: q̄ gratiam in Aenea exprimebat. ℂ Ab inge. a facilitate. ℂ Dissidet: alienus est: mater facilis est: ipse durus. ℂ Et lapis: hanc enarrationē ita Vir. cōfingit. Nec tibi diua parēs gnis: nec Dardanus author Perfide: sed duris genuit te cautibus horrēs Caucasus: hyrcaneq; admorūt uerba tygres. ℂ Quo fugis: periculoꝝ cōmemoratione ꝓpositū auget. adeo sæuus es: ut me per summa pericula fugias. Hyems: tēpestas. Virg. Vicit Hyems. ℂ Iustior: clemētior. ℂ Q d nō medi. iniq. nō putes, id mihi p simulationē dictū. ℂ Exerces ptiosa: cū stomacho hoc enūciatū est. ℂ Cōstantia magno emenda capitis piculo: & uitæ discrimine. ℂ Iā uēti ponēt: ab iminēti- Tritones q sint & cu ius filii & delegatiōe pp eos i urbe missa bus Aeneā a cursu laborat reuocare. ℂ Cœruleus Triton: Tritones non esse fabulosos, Pli. scri. sed uisos ab Vlysiponentibus regnante Tiberio, ob id in urbe missa legatione: filios Neptuni & Salaciæ. scrib. Varro ad summa æquora: cū numina. enatant, Robur qd sit trāquillitatis est indicium: ideo Papi. Armigeri, inqt, Tritones erunt scopulosaq; cetæ. Nota hic nisi cum indicatiuo. ℂ Robora: robur est genus q̄rcus paulo durius: ut scri. Pli. ℂ Quid sine scires: Dissuasio ab experientia. ℂ Insana: procellosa.

HVBER. ℂ AVT ego. s. milite in tuis castris: subaudiēdum est enim uerbū. ℂ Quæ cœ. amare, ex quo eū uidi, & audiui loqutē. Virg. At Cura quid & unde dicatur regina graui iādudū saucia cura Vulnus alit uenis: & cæco carpit igni. ℂ Neq. n. dedignor: parēthesis est. ℂ Ille: Aeneas. ℂ Materiā: fomētū, nutrimētum. i. rñdeat meo amori: nā cura amorē signat: ut ex uersu Virg. suprascripto patet, dr̄ aūt: qd corurat. ℂ Fallor. i. frustra hic cogito, & peto: ut meo amori respōdeat. ℂ Iactat. i. laudat: uel ostētat ab eo. ℂ Mris: pbat, qd dixit: dicit .n. eum oīno esse cōtrariū Veneri mri suæ. ℂ Dissidet: discordat. ℂ Ingenio: natura qa Venus est mollis, & placabilis, Aeneas uero durus, & inexorabilis. ℂ Te lapis: hęc supradicta dixit, tanq̄ de tertia psona, nūc cōuertit sermonē ad ipm Aeneam, arguens ipsum nimiæ duritiæ. Est aūt tota hoc Virg. in. iiii. Aene. ubi Dido sic loqtur. ℂ Nec tibi diua parēs gnis: nec Dardanus author Perfide: sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus: hyrcaneq; admorunt ubera tygres. ℂ In idest genita. ℂ Ro. at bores. ℂ Sæuæ fe. ut tygres, aut ursæ: aut fœnæ. ℂ Aut mare. s. genuit te. ℂ Q ua ui. nō trāqllum, sed pcellosum: q̄le nūc uides. ℂ Agi. moueri. ℂ Quo. i. p qd mare. ℂ Tū paras ire. i. cū ita agitet uētis. ℂ Quo fugis: cōtumeliose dixit fugis: uī ipse apd [illegible]det, nec finge fugā. ℂ Obstat: ipedit te. ℂ Hyemis mihi gra psit. i. si tu tua spōte nō uis mihi hoc munus prestare, ut aut maneas: aut differas fugā tuā: saltē facias hoc necessitate tempestatis. ℂ Aspice: demōstrat ei magnitudinē tēpestatis. ℂ Cōcitet: cōmoueat. ℂ Sine: pmitte. ℂ Me debere: me esse obligatā. ℂ Procellis: tēpestatibus: & ipetuosis uētis: dīr aūt q̄ Procellæ q & uñ dicte si pcelle a pcellēdo. i. pcutiēdo. ℂ Iustior tuo aīo: qa uult reddere grām mihi bū mereti, cū uult te apud me retinere: tu aūt, si accepisti bnficiū no uis reddere gratiā. ℂ Nō ego sum: dicit Aeneā nō debere se obiicere piculo mortis pp ipsam, dū uult eā fugere: ordo est. ℂ O iniq: nō sum tāti, ut pereas i. pire uelis, dū fugis me p lōga freta. qd. i. quā rē. ℂ Nō meditaris. nō cogitas. ℂ Exerces. sensus est, si hēs me odio, & pp hoc paruifacis obiicere te morti, hæc tua odia sunt nimis magni pretii. & nimis chara cōstātia magno. qa cōstāt tibi uita: q̄ est res magna. ℂ Si est utile tibi. i. si paruifacis: nā interdū odio alicuius solēt hoies paru facere picula: & mortē: uñ est illud amātis apud Virg. in buc. Specula de mōtis in altū Deferar extremū hoc munus morietis habeto. ℂ Iā uēti: dicit cito cessaturā tēpestatē: indeq; eū tutius nauigaturū. Ponēt. i. quiescent. ℂ Iā. i. cito. Tritō de? Delphines deoꝝ maris equi ℂ Strata. i. multū qeta. ℂ Tritō: deus maris, Neptuni ex Salacia dea maris filius: & eiusdē tubicē. Ou. i. Meta. Caua buccina sumit illi Tortilis in latū, q̄ turbine crescit ab imo. ℂ Curret: celeri curru ibit p mare. ℂ Eqs cœruleis. i. Delphinibus iūctis ad currū in uicē equoꝝ: nā deoꝝ maris eq sunt Delphines: uolūt aūt poetæ deos maris: nō ire sup undas nisi fere geto mari: uñ Vir. in. i. Aene. post placatū mare dixit de Neptuno, cœloq; iuectus apto flectit equos: curruq; uolans dat lora secūdo. ℂ Cū uētis, quoꝝ natura est: ut mutent. Hora. scdo carminū: nō semp imbres nubibus hispidos manāt in agros, aut mare Caspiū uexāt inæquales pcellæ. ℂ Eris. s. mutabilis. ℂ Nisi uincis. i. nisi supas. i. nisi es durior roboribus. Robur aūt species arboris est: ex q̄ deterrimā esse gallā Pli. scribit: est aūt eius lignū nimiæ duritiæ, pōst aūt p oi re, q. dura sit. ℂ Quid Robur .s. faceres. q. d. ignoscēdū esset tibi, si intrares mare: cuius periculū ignorares. ℂ Expte pbatæ a te, est in significatiōe passiua participiū. ℂ Tā male. i. tam cū periculo tuo. ℂ Credis: confidis: ut, O formose puer nimium ne crede colori.

ASCEN. ℂ AVT ego quē & c. ordo est aut ille, quē ego cœpi amare, pbeat materiā meę curę. i. se amabilē pbeat, neq. n. dedignor amare. i. libēter amarē, si se amari sinat. Vnde dicit Aene. iiii. Quæ mihi tradat eum, uel eo me soluat amātē. Fallor, & ipsa mihi falso iactat imago. i. falso præ se fert pietatē, & Veneris filiū nūcupat, cū sit durior caute. Vnde Aene. iiii. Nec tibi diua parēs gnis, nec Dardanus Author Perfide, sed duris genuit te cautibus horrēs Caucasus, hyrcanæq; admorunt ubera tygres. Aut amare, hoc uidet sumptū ex Home. q ut interpretat Aulus Gellius lib. xii. ca. primo dicit sic. Nō pater pise tibi fuerat me hercule Peleus, Non Thetis est genitrix, Glaucum te protulit æquor, Aeriæ & rupes mens q; tibi dura feroxq;. Quale uides agitari. Aene. iiii. Quinetiam hiberno moliris sydere classem. Quod tibi malueram. sensus & ordo est. sine. i. permitte me debere pcellis, id supple qd maluerā debere tibi. i. pmitte, ut beneficio uētoꝝ te detineā, neq; fruar. q̄ cū beneuolentia tua te malim, sed nō possum frui, nō possum qdē, qa nō pmittis. & ita uētus, & unda est iustior. i. clementior aut iustior, qa iustū est, ut amās amet, & amato fruatur, tuo animo. Ego nō sum tanti. s. ualoris, ut pereas, dum fugis me per longa freta, qd. s. dictū nō mediteris. i. interpreteris inique. i. in malam partem, hoc est, qd p ironiā addit. Exerces pretiosa. i. res pretiosas, constanti a magno animo. idest uidetur tibi magnum, & pretiosum, hoc egregiū facinus. Si dum me fugias, est tibi uile mori. i. si paruipendis mortem, dummodo me fugias. quasi uero maiori odio me, q̄ mortem prosequaris, cum ut me fugias, illam incurras. Expertæ aquæ, passiue dixit, uam experior commune est.

ℂ Retinacula

RETINACVLA: quæ & lora dñr a Fabio. ¶ Tristia incõmoda: ultra naufragiũ. ¶ Nec uiolasse fidem: a nimioso nauigationẽ dissuadet. ¶ Tentantibus æquora: nauigare audentibus post perfidiam. ¶ Quia mater amorum: duas Veneres, & tres amores fuisse Cicero in libro de natu. deorum scribit, primũ ex Mercurio, & Diana genitũ: scdm Mercurio: & secũda Venere. Tertiũ: quẽ Anteron dici retulimus. ¶ Cytheriacis, Venerẽ in Cythera insula educatam ferunt: ubi Aeneam matri tẽplum construxisse scribit Diony. Halycarnaseus. ¶ Aquis. salsis undis: nam ex testibus cœlii & maris spuma Venus tradit genita: ut author est Var. cõca. in Cytheram delata: quæ distat a Malea promõtorio quinq; millia pa. antea Porphiris dicebat. ¶ Perdita ne perdã: timeo: πάθος a uolũtate, nollem, inqt, & si Aeneas me fugit: ut mea causa periret. ¶ Sic: uiuum: & pfugũ. ¶ Tu potius: quã mihi tuæ mortis cã tribuat. ¶ Finge age: locus est, q dr a contingentibus. ¶ In omine nullum pondus: meis dictis exitus prohibeat. ¶ Rapido turbine: est turbo flatus repentinus ex depresse nubis cum fragore protrũpes: pxima quæq; prosternit: Is si accendatur πρηστήρ pster dr cuncta inurens, & propterea. ¶ Phrygia: inuidiose patrie cõtumeliam obiectat: ut Phryges perfidia uti, feminasq; iactare cõsueuerint: Paris Oenonẽ deseruit: Menelai quoq; hospitium uiolauit. ¶ Ante oculos: maiori affectu idem Maro exprimit, Et cũ frigida mors aia seduxerit artus Oibus umbra locis adero: dabis improbe pœnas. ¶ Quicqd. i. qcqd subiectis periculi. ¶ Da breue sæuitiæ spati. sæuitias post placatum mare.

Vt pelago suadente etiam retinacula soluas:
  Multa tamen latus tristia pontus habet.
Nec uiolasse fidem tentantibus æquora prodest,
  Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
Præcipue cum læsus amor: quia mater amorum
  Nuda cytheriacis edita fertur aquis,
Perdita ne perdam timeo, noceamue nocenti,
  Neu bibat æquoreas naufragus hostis aquas.
Viue: precor, sic te melius, quam funere perdam,
  Tu potius leti causa ferere mei.
Finge age te rapido (nullum sit in omine pondus)
  Turbine deprehendi, quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falsæ periuria linguæ,
  Et phrygia Dido frude coacta mori.
Coniugis ante oculos deceptæ stabit imago
  Tristis, & effusis sanguinolenta comis.
Quicquid idest, totum merui, concedite, dices,
  Quæq; cadent: in te fulmina missa putes.
Da breue sæuitiæ spatium, pelagiq;, tuæq;,

CVT. i. quis. ¶ Retinacula: funes nauium. ¶ Etiã pelago suadente. i. et mari tranqlio: qa tunc uĩ suadere nobis nauigationem. ¶ Nec prodest. i. ptote est. n. nocet. ¶ Tentantibus igredientibus a tento deriuatur: ut Vir. tentanda fuga canit æquora Chalcas. ¶ Exigit pœnas perfidiæ. i. punit perfidos. ¶ Præcipue. h. d. ut magis eum terreat. ¶ Quia rõnem ponit. ¶ Mater amorũ: Venus, amorũ autem dixit, qa duo dñr esse cupidines. ¶ Edita. i. genita. ¶ Aqs cytheriacis, hoc scdm fabulam dixit: q̃ Seruius in. v. æne. refert. Dicit. n. Cœlium patrem fuisse Saturni, cum iratus filius falce uirilia amputasset: lapsa in mare sunt: de quorũ cruore, & maris spuma nata dr Venus: unũ & Aphrodite dr nam Aphros cum accentum in fine habet: spumam significat: ide & Vir. libro supradicto. Fas omne est Cytherea tuis te fidere regnis: Vnde genus ducis. Prim. Aene. Parce metu Cytherea. Huius autem fabulæ allegoriam q uult scire uideat Seruium loco suprascripto. Cytherea autem dr a Cytheris isula tantum pluraliter declinata: quæ ut Pli. lib. iiii. iqt in laconico sinu est, antea Porphyris appellata: Venus autem cum primũ nata est mari, eo concha deuecta est: unde & nomen accepit: iuenitur ast & pro urbe & pro isula eodem noie. iterdum tamẽ Venus Iouis, & Diones filia dr: unde: & ipsa nonnunq̃ dr Dione, & Dionæus a Venere nomen deducitur. ut apud Virg. in buc. Ecce Dionei processit Cæsaris astrum: & æne. iii. Sacra Dionæ matri. i. Veneri. ¶ Perdita. i. timeo: ne te perdam naufragio: quem tamen amisi: qa non uis mecum manere. ¶ Neu. i. & ne hostis Aeneas. ¶ Naufragus summersus. ¶ Viue pcor conciliat sibi Aeneam, optat ei uitam. ¶ Sic. s. uiuendo. ¶ Quam funere: q̃ morte. i. melius est, qd caream te uiuo, q̃ mortuo. ¶ Ferere. i. dicare: potius. i. q̃ ego dicar esse causa tuæ mortis. ¶ Finge artificiose ei cõmemorat recordatione cõsciẽtiæ in magnis periculis. ¶ Age: hortantis est. ¶ Finge: puta, aio tuo cogita. ¶ Te deprehẽdi, usus est uerbo nautico: nam nauigantes deprehendi dñr. Virg. lib. v. æne. Hunc ego getulis agerem si syrtibus exul Argolico ue mari deprehẽsus: & urbe Mycæne &c. ¶ Quid mẽtis. i. quæ mẽs & cogitatio erit tibi. ¶ Nullum sit: parẽthesis est. ¶ Pondus: effectus. ¶ In omine. i. in augurio meorũ uerborũ. i. hoc tñ pp̃ter uerba mea tibi non eueniat. ¶ Protinus dicit, quæ mẽs ei futura sit. ¶ Occurrent: uenient in mẽtem. ¶ Periuria: qbus me decepisti. ¶ Et phrygia Dido: Phrygia legendum est: non autem Tyria, ut sit ordo: Dido coacta mori fraude Phrygia. i. fraude tua: nam Aeneas Phrygius est: nã si dicatur Dido Tyria uersus nõ patitur: si uero fraude tyria sensus repugnat. ¶ Imago: spẽs uidebere. n. uidere me quã decepisti, qđ maxime te anget. Iuue. Et quod precipuus mẽtem sudoribus urget. Te uidet in somnis: tua sacra, & maior imago. Humana turbat pauidum cogitq; fateri. ¶ Tristis. i. mœsta. ¶ Sanguinolẽta: utpote quæ tui cã se iterfecerit. ¶ Merui to. i. iuste patior. ¶ Putes: pro putabis. i. credes nõ esse fortunam, sed missa a diis, ut uindicẽt perfidiã tuã: hæc. n. cogitatio solet male cõsciæ euenire. Iuue. Hi sunt, q trepidant, & ad oia fulgura pallent, Cum tonat exanimes prio quoq; murmure cœli, nõ quasi fortuitus, nec uẽtorũ rabie: sed Iratus cadat in terras: & uindicet ignis. ¶ Da bre. pscribit modũ petitionis suæ dicit eni se nõ petere, ut Aeneas perpetuo maneat: sed tantũ differat: donec ira ipsius Aeneæ: & pelagi aliq̃tulum fuerit remissa. ¶ Da bre. spa. i. concede breue tempus.

NVLLVM sit in omne pondus, honesta, & amica parenthesis, nam dum mala commemoramus: ne malorum omẽ in amicos conuertatur, auerti petimus ab eis, & in inimicos conuerti. Vnde si non secundo Aeneid. locutus de euersione Troiæ addit, q dii prius omen in ipsum conuertant. Sumebant autem ueteres superstitiosi pro omine. i. futuræ rei indicio quicquid primum audirent. unde Aemilius deliberans an Persen oppugnare deberet, audito a filia. Persa mea periit, illud pro omine perdendi a se regis illius sumpsit, quamuis filia de catella, seu canicula, cui Perse nomen fuit, loqueretur. Et ideo patrifamilias quærenti, quis me petit: aut uocat: non respondebatur nullus, aut nemo, sed bona fortuna pater. ¶ Nec qui nihil haberet, audebat se nihil habere dicere, sed recte, unde in Eunucho. Tamen quod illi dem, recte est. Nam nihil dicere, mihi religio est. i. mali ominis metus, ubi ostendit pro eo, quod est nihil, dici solere recte. quia ergo Dido dixerat, finge age te rapido dictura turbine deprehendi interponit, Nullum sit in omine pondus, idest nolo id tamen eueniat, nec ut raptum sit illum omen. ¶ Et phrygia Dido. ordo est. & Dido coacta mori fraude Phrygia, idest Phrygum, q fraudulenti sunt, unde ipsa Aene. iiii. Nec dum Laomedontem sentis periuria gentis. Nec legẽdum est Tyria, ut sciolorũ prauitate iuersus est textus. Nam uidentes, qa Tyria esset Dido, & nescientes malum esse uersum, & meliorem sententiam, ut sit Phrygia fraude, pro Phrygia, Tyria scripserunt. Coniugis ante oculos. Sic Maro. Omnibus umbra locis adero. Da breue sæuitiæ spatium pelagiq; tuæq;, idest differ sæuitiam tuã, & uera sæuitiam maris, qa grande pretium est mori. nam uia est futura tua, si aliq̃tulum immoratus fueris.

ANTO. Retinacula quæ sint
neuot Veneres & quot amores fuere
De ortu ueneris fabula
Turbo quid sit
HVBER. Retinaculum
Cupidines quot
Veneris ortus
Venus q̃ et Dione uñ Cythereũ dicta est.
Cytheris insula ubi locorũ sit
Age qd sit
Consciẽtiæ stimulus quis sit
ASCEN.

Crande moræ pretium, tuta futura uia est.
Nec mihi tu curæ, puero parcatur Iulo,
Te satis est titulum mortis habere meæ.
Quid puer Ascanius? quid dii meruere penates?
Ignibus ereptos, obruet unda deos.
Sed neq; fers tecum, nec, quæ mihi perfide iactas
Presserunt humeros, sacra, paterq;, tuos.
Omnia mentiris: neq; enim tua fallere lingua
Incipit a nobis, primaq; plector ego.
Si quæras, ubi sit formosi mater Iuli,
Occidit a duro sola relicta uiro.
Hæc mihi narrabas, at me mouere merentem,
Illa minor culpa pœna futura mea est.
Nec mihi mẽs dubia est, qn te tua numina dãnẽt,
Per mare, per terras, septima iactat hyems.
Fluctibus electum tuta statione recepi,
Vixq; bene audito nomine, regna dedi.
His tamen officiis utinam contenta fuissem,
Et mihi concubitus fama sepulta foret.
Illa dies nocuit, qua nos decliue sub antrum
Cœruleus subitis compulit hymber aquis.
Audieram uoces, nymphas ululasse putaui,

Dii pẽates q sint qb⁹ noĩbus appellẽtur & quæ sit eorũ forma. Hercei Iouis ara. Creusa errore relicta cybelis sacerdos constituta. quæ fuerit Iulus æneę filius qbus noĩbus appellatus ẽ

ANTO. ¶ GRANDE pretium: ad tutiorem nauigationem id refert. ¶ Dii penates: quos Aeneas in Latium tulit deos penates, Virg. raptos qui ex hoste penates Classe uerbo mecũ. Diony. scri. esse duos iuuenes uirilis speciei: licet Thimeus tradat ab incolis audisse in occultis seruari lituos ferreos, Aeneusq; & Troianũ uas quoddã fictile: eosq; esse deos penates Troianorũ, Hos alii penatos, alii Patrios, alii Gentilitios: alii munichios: alii Ethesios: alii Herceos appellant. Vnde & hercei Iouis ara apud Troianos: ubi Priamus trucidatus fertur. ¶ Sed neq; fers tecũ: impietate Aeneã arguit. ¶ Sacra: dii penates. ¶ Præter: Aeneas patrẽ Anchisen, & Troiana sacra ab incẽdio humeris suppositis liberauit: ut in Laochoonte fabula scri. Sophocles. ¶ Plector, tua pfidia crucior. ¶ Mater Iuli: exemplo arguit creusam Priami filiã significat: q̃ casu relicta ea nocte, qua cõbusta est Troia, Cybeles sacerdos cõstituta est. Sunt q Aeneæ fraude, relictã tradãt. Iulus primũ Euryleon: deinde in fuga Ascanius ẽ appellatus: ut scri. Diony. Aeneæ filius ex Creusa fuit. ¶ Merentẽ: qm̃ tuã fidẽ noui. ¶ Mea culpa: quæ ex audacia orta est, nã perfido me cõmittere non debui. ¶ Nec mihi mens dubia est: cõnumeratur a sua in Aeneam officia, statuit ppositũ ab authoritate deorum. ¶ Te: tua facinora. ¶ Septima iactat hyems, cũ Virg. cõgruit: qui septimo anno post captum Ilium Aeneam in Latiũ uenisse scri. Cassius Emina tertio. Dionysi. uero secũdo post Troianũ excidiũ Lauinium ab Aenea conditũ tradit. ¶ Tuta statiõe: portũ Carthaginẽsem intelligit. His tñ offi. idẽ locus est in epl'a Phyllidis. ¶ Cõcubitus uiolatæ pudicitiæ. ¶ Foret se. taceret. ¶ Illa dies no. a tpe πάθος Dido cũ in uenatione esset cũ Aenea: Iunonis, Venerisq; cõmento exortis hymbribus in spelũchã uenirũt: ubi remotis arbitris cõcubuisse: secutus. n. Enniũ scri. Virg. ¶ Voces: quæ male mihi ominabant. ¶ Nymphas ulu. pu. existimabã eas esse nymphaꝝ uoces: sed furiæ aderant, quæ meam calamitatẽ pręcinebant.

Aeneæ cũ diis penatibus fuga. Creusa. Locus restitutus. Genitiui noium & pronoium. Item noia possessiua duplicitet accipiũtur

HVBER. ¶ GRANDE mo. sensus est, hæc mora erit utilis, qa postea habebis nauigationẽ tutã. ¶ Via: nauigatio. ¶ Erit grã. p. i. magna utilitas. ¶ Moræ: tardatiõis tuæ. ¶ Nec par. m. i. ne habeas respectũ mei in morando: sed filii tui. ¶ Titulũ: nomẽ, & famã. ¶ Meæ: nõ etiam filii tui ¶ Quid me. s. ut submersionis periculo a te obiiciantur. ¶ Penates: dii, quos tecum: ut dicis portas. ¶ Ereptos: liberatos. ¶ Ignibus: incendiis troianis. ¶ Fers: portas. ¶ Presserũt tuos humeros. i. tuis humeris sunt portata. nã ut ipse narrat in. ii. Aenei. apud Vir. Sacra, penatesq; sibi ab Hectore: q ei in somnis apparuerat cõmendatos humeris imposuit: & patrẽ simul, ut Vir. Eia age care pr̃ ceruici iponere nr̃æ ipse subibo humeris: nec me labor iste grauabit. ¶ Mẽtiris falso: iactas. Neq; incipit a no. qa iam est assueta fallere alios. ¶ Plector. i. punior. ¶ Si q̃. pbat, q; alios deceperit. ¶ Mater: Creusa. ¶ Occidit: periit. ¶ Sola: sine te. Duro inhumano. ¶ Hoc. s. Creusam esse a te relictã: nã circa finẽ. ii. Aenei. Vir. narrat Aeneas Didoni Creusam fuisse a se amissam cũ discederet a Troia: sed cõuersam in ministrã mr̃is deũ. ¶ At me: ur hic textus, uel obscurus, uel ambiguus, alii nouere alii mouere legẽdũ putãt: sed cũ in aliis multis codicibus, tũ in meo uetustissimo: legit̃ nouere: erit ergo sensus narrabas mihi Creusam a te relictã: sed ego nõ solum fui tibi uxor, sicut ipsa, sed ego tibi pstiti bñficia, unde maiorẽ pœnã es daturus: qđ me deceperis: & dereliqueris: q̃ qđ illã reliqris. ¶ Nouere: sciũt. s. oẽs. ¶ Merẽtẽ. i. pstãtẽ tibi bñficia: nã hoc significat mereri. Vir. in. vi. Aenei. Quiq; sui memores alios fecere merẽdo. ¶ Illa poe. quã tu dabis, & patieris pp Creusam relictã ¶ Est fu. mi. cul. mea. i. culpa quã de me habes: nã in genitiuis noĩum, & pnoium: & itẽ in noĩbus possessiuis psona possessio nis dupl'r accipit̃: & actiue, & passiue: actiue sic, iniuria Paridis cõcitauit uniuersam Græciã aduersus Troianos: hic iniuria intelligit̃: quã Paris aliis intulit: passiue uero iniuria. Menelai Græcos oẽs ad auxiliũ suũ cõmouit: hic accipit̃ iniuria: q̃ Menelao illata est: & sic culpa mea interdũ intelligit̃: quam ego de alio habeo: interdũ quã alius de me: ut hic. ¶ Nec mihi: pbat culpã de se decepta esse maiorẽ, qa nõ dubitat: qn pp ipsam sit daturus pœnas. ¶ Quin. i. ut nõ. ¶ Damnẽt: dignum pœna iudicent: & puniant. ¶ Septima hyems: septimus annus: ut ipsa apud Virg. in fine primi Aenei. Nã te iam septima portat omnibus errantem terris: & fluctibus æstas. ¶ Electum: naufragum: ut ipsa in. iiii. Aenei. Eiectum littore egentẽ Excepi, & regni demẽs in parte locaui. ¶ Vix bene audito nomine: nam ut in primo Aenei. scri. Vir. cum audisset Dido ab Ilione: rex erat Aeneas nobis &c. Respondit ipsa uultis, & his mecũ pariter consistere regnis: urbem, quã statuo, uestra est. ¶ His officiis. s. quod te hospitio excepi, & regna dedi. ¶ Fama, quæ iam sparsa, & uulgata est: me tecum cõcubuisse, Virg. iiii. Aenei. de hac fama. Hæc tum multiplici populos sermone replebat, Gaudens, & pariter facta: atq; infecta canebat, Venisse Aeneam Troiano sanguine cretum: Cui se pulchra uiro dignetur iungere Dido. Nunc Hyemem inter se luxu. q̃ longa fouere, Regnorum immemores: turpiq; cupidine captos. Hæc passim dea fœda uirum diffundit in oras. ¶ Sepulta: incognita: a nullo: cõmemorata. ¶ Forte: subaudi utinam. ¶ Illa dies commemorat tempus, quo primum se cum Aenea cõmiscuit: exierat enim in uenationem cum Aenea: ut scri. Vir. lib. iiii. Aeneid. immissoq; subito imbria a Iunone Venere consentiente Aeneas & Dido in eandẽ speluncam imbrem fugientes deuenerunt: ubi primũ concubuerunt. ¶ Nocuit: Vir. ille dies primus leti: primusq; malorũ causa fuit. ¶ Decliue: pẽdens sub antrum. i. in speluncam. ¶ Compulit: coegit igitur. ¶ Cœruleus: obscurus. Virg. insequitur commixta grandine nymbus. ¶ Audieram uoces. i. clamorem. ¶ Nymphas ululasse putaui. Virg. summoq; ulularunt uertice nymphæ.

ASCEN. ¶ ET satis est titulũ mortis habere meæ, parcas ergo Ascanio, ne & eius mortis titulum habeas, dicarisq; interfector filii tui. Omnia mentiris, quæ: scilicet de pietate tua in deos, & patrem narraueras. ut. ii. & iii. Aenei. recitatur. Hæc si pietatis opera in coniugem etiam tuam, quam per Troiam quæsisti, ac pro & hæc mouere. i. mouerunt: idest affecerunt commiseratione me merentem: scilicet ex pia credulitate, & tamen illa pœna, quam pro tam facili credulitate dabo, est futura minor mea culpa, quia plus mali merui, q̃ mori, dum tam perfido fidem habui. ¶ Fluctibus eiectum. Virg. Nusquam tuta fides, eiectum littore egentem Excepi, & regni demens in parte locaui. Illa dies, sic Maro, illa dies primus leti, primusq; malorum causa fuit. Nymphas ululasse, sic Maro summoq; ulularunt uertice nymphæ.

¶ Signa

SIGNA me.s.futuræ mortis præsagia. Læse pu.uiolatam pudicitiã secundo coniugio demonstrat:nã quę semel nupse rant,tanq̃ uirgines coronabantur:quæ bis impudicitiæ nota arguebantur. Violate:qm̃,illius cineri castitatem promise rat. Est mi.exponit aliud sui exitii signũ. Sicheus sacratus in æde. Dido penetrale marmoreũ in honorẽ Sichei con iugis ædificarat in tectis suis,idq; summis colebat honoribus:ac Sichei erexerat statuã:illiãq; uenerabatur:fuerat Sicheus Herculis sacerdos:quem Tyrii in summo honore hẽbant. Sicheus. Sichei statua. Vellera alba:uittas puras significat quibus templa ornantur:sic & Vir. Velleribus niueis,& festa fronde reuinctum. Noto ore:uoce noti coniugis, eadem Vir.refert. Hic exaudiri uoces,& uerba uocatis uisa uiri. Ipse Sicheus antiquus cõiux. Elisa primũ nomẽ est:deinde a uirtute Dido nuncupata ẽ. Debita:qm̃ primæ nuptiæ legitimę sunt admissi ipudicitiæ criminis. Da ueniã culpæ:purgat crimẽ ab authoritate psonæ. Idoneus:nõ contẽnendus. Noxæ:impudicitiæ culpę excusat factum:licet sit pudẽdum personæ authoritas. Diua parens:firmat propositũ a cognitione,& facto Pietas inqt:& genus me facile impulit,ut me Aeneæ committerem. Mansuri:qui non fugeret,sed in fide cõsisteret. Causas honestas:licet errarim:causa tñ habet honestatẽ:erroris cã Aeneas fuerat. Adde fidem:nihil sceleris ipu tari Aeneæ põt,pter pfidiam:est laudãdus in cunctis citra fidem. Durat in extre errorẽ a fato excusat. Fati tenor : ad uersæ fortunæ pseuerantia. Occidit in ter.exponit fortunæ iniuriã. Coniux ma.ad aras:in tẽplo Herculis Tyri Pygmaliõ Didonis frater:ut diximus,opibus inhians Sicheũ trucidauit. Exul agor:monita in somniis a Sicheo i exiliũ delato,secum oĩ thesauro sponte pcessit:erant.n.parata nauigia adfrumenta deuehẽda:ut Trogus author est, qbus acceptis Dido fratris Pygmalionis insidias fugiens in Aphricam nauigauit.

Eumenides fatis signa dedere meis,
Exige læse pudor pœnas uiolate Sichei,
Ad quem(me miseram)plena pudoris eo.
Est mihi marmorea sacratus in æde Sicheus,
Oppositæ frondes,uelleraq; alba tegunt.
Hinc ego me sensi noto quater ore citari,
Ipse sono tenui,dixit,Elisa ueni.
Nulla mora est,uenio,uenio tibi debita coniux,
Sum tamen admissi tarda pudore mei.
Da ueniam culpæ,decepit idoneus author,
Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.
Diua parens,seniorq; pater,pia sarcina nati,
Spem mihi mansuri rite dedere uiri.
Si fuit errandum,causas habet error honestas,
Adde fidem,nulla parte pigendus erit.
Durat in extremum,uitæq; nouissima nostræ
Prosequitur fati,qui fuit ante,tenor.
Occidit in terras coniux mactatus ad aras,
Et sceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor,cineresq; uiri,patriamq; relinquo,

EVMENI.q.d.nõ fuerunt nymphæ:sed furiæ,quę signa dederunt. Fatis meis.i.infelicitati. Exige nõ ad Sicheum: ut qdã male existimãt:sed ad pudorẽ a se uiolatũ sermonẽ cõuertit:neq; enim legendũ est Sicheum:quia neq; ratio carminis patitur:nã Sicheus nõ ẽ disyllabũ.ut Theseus,sed trisyllabũ.ut Antheus. Vir.huic cõiux Sicheus erat:ergo Sichei legendũ est:ut sit ordo. O pudor læse uiolate,est autẽ distinguendũ ne uitiosum sit duo adiectiua sine copula poni:sicut apud Virg.tectum augustũ ignes centũ sublime columnis:o pudor o pudicitia uiolate. Virg.an pudor,q̃ te uiolẽ : aut tua iura resoluam. Exige pœnas. Sichei:idest sume de me pœnas:quas Sicheus deberet exigere:quia ei non seruaui fidẽ. Virg. Nec seruata fides cineri pmissa Sicheo. Plena pudoris.i.plena uerecundię:quia pudet me. Est mi.dicit Dido se uocatam fuisse noctu a simulachro mariti:qd in domo colebat summa ueneratiõe. Sicheus:imago Sichei. In æde in tẽplo. Virg. Præterea fuit in tectis de marmore tẽplum Coniugis antiqui,miro qd honore colebat,Velleribus niueis,& festa fronde reuinctum. Oppositæ:ad ornatum. Vellera:lanæ. Tegunt ornant. Hinc:ex illa æde. Noto ore.i. notis uerbis Vir.hinc exaudiri uoces:& uerba uocantis uisa uiri &c. Ipse:Sicheus. Elisa hoc.n.fuit prius nomen Didonis:nam postq̃ Carthaginẽ cõdidit,Dido appellata est:quod nomẽ lingua punica significat uiraginem : alii uolunt : ut Ser.postq̃ seipsam interemit,hoc nomine appellatam fuisse. Veni:imperatiui est modi.q.d.necesse est:ut mecũ sis. Nulla mora:dicit se paratam mori:ut sit cum Sicheo:quod etiam libentius,& celerius faceret:nisi pudicitiã amisisset. Da ueniam:ad Sicheum loquit. Idoneus:cui credendum quisq; putaret. Inuidiã:odiũ. Noxæ:idest culpæ. Virgilius,unius ob noxam. Detrahit aufert. Diua parens:enumerat ea,quæ fecerunt fidem. Diua nõ mortalis. Pia sarcina:piam onus,idest pater,quem humeris suis se gestasse dicebat. Spem:nam ea uidebantur esse officia hominis boni, & fidelis, neq; uidebatur,qui talia fecisset posse quẽquam decipere,unde dicit se propter supradicta sperasse eum esse remansurum apud se,sicut promiserat. Si fuit errandum.q.d.si ob ullam rem debui non seruare,quod Sicheo promiseram,nam in hoc erraui. Honestas:probabiles. Adde fidem:quam dedit mihi.i.adde,quod mihi iurauit. Pigendus.s.Aeneas.i.nõ erit,quare pigeat,& turpe mihi sit'ei credidisse. Durat Enumeratis iis,quæ Aeneæ poterant facere fidem uiri boni, ne culpam in ipsam Didonem transferendam diceret:dicit se esse infelicem usq; ad ultimũ uitæ spiritum:& enumerat seriem suarum infelicitatum. Nouissima:ultima.i.usq; ad mortem. Tenor perseuerantia. Fati:infortunii fatalis. Occidit incipit enumerare infortunia:inter quæ primum ponit mortem mariti sui Sichei:quem miro amore dilexit, Fuit autem Sicheus Didonis auunculus:ut Iustinus scrib.lib.xviii.sacerdos Herculis:qui honos.secundus a rege erat : qui magnas: sed dissimulatas opes habebat:aurũq; metu regis non tectis:sed terræ crediderat:quã rem & si homines ignorabant: fama tamen loquebatur:itaq; Pygmalion oblitus iuris humani auunculum suum:eundẽq; sororis maritum sine respectu pietatis occidit. Occidit:piit. Mactatus tanq̃ uictima iterfectus. Ad aras.i.apud aras. Vir. Impius añ aras: atq; auri cæcus amore,Clam ferro incautũ superat &c. Frater.s.meus,quod magis est dolendũ. Præmia : nomen, & titulum. Exul agor:narratio est reliquarum infelicitatum quæ licet sit de preteritis,tamen eleganter sit per pñs:ut res nunc geri uideatur. Exul agor:expellor a pñia:nam crudelitas fratris coegit eam facere suadente. Sichei imagine: quæ Didoni noctu apparuit:& omne facinus Pygmalionis enarrauit. Patriam:quam deserere quisq; infelicissimum putat.

EVMENIDES dicuntur furiæ infernales per antiphrasim.i.cõtrariam scriptionem,eu enim bonum significat, cũ minime bonæ sint. Exige &c.si legitur Sicheu,ut sit uocatiuus græcus,cũ tamen nõ sit diphthongus. ordo est. o pudor læse,idest extincte,& uiolate exige pœnas idest a me,& o Sicheu uiolate,idest inhonorate per secũdas nuptias,exige pœnas. Aut si legẽdum est Sicheo, Ordo est.o pudor læse,& uiolate Sicheu:idest in damnum Sichei,exige pœnas, ad quas, scilicet pœnas me miseram,subaudi o,uel heu,sed repri mit,ne sit uehemens excandescentia,ad quas igitur,o me miserã, ego eo plena pudoris,idest uerecundiæ,& ruboris. Est mihi,hoc quoq; ex Virgilio sumptum est,ut patet in quarto, Vnde frustra &c. Durat in extremum. Docet fatale esse generi suo,ut erumnis concutiatur,ne culpæ detur,quod necessitatis est,de fuga autem Didonis ex Tyro habetur ad longum Aeneidos primo.

ANTO. Sicheus cuius sa.era cos fuerat

Dido qb9 noibus appellata est.

Sichei more Didonis fuga

HVBER. Locus enodatus

Duo adiectiua sine copula uitiosũ poni

Didonis ultilitas

Sichei qui & qs ipsi9 exitus.

ASCEN.

Et feror in duras hoſte ſequente uias.
Applicor ignotis, fratriq; elapſa, fretoq;,
Quod tibi donaui perfide, litus emo,
Vrbem conſtitui, lateq; patentia fixi
Mœnia, finitimis inuidioſa locis.
Bella tument, bellis peregrina, & fœmina tentor,
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro.
Mille procis placui, qui me coire, querentes
Neſcio quem, thalamis præpoſuiſſe ſuis.
Quid dubitas uinctã getulo me tradere Hyarbe?
Præbueram ſceleri brachia noſtra tuo.
Eſt etiam frater, cuius manus impia poſcit
Reſpergi noſtro, ſparſa cruore uiri.
Pone deos & quæ tangendo ſacra profanas,
Non bene cœleſtes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapſis igne futurus,
Pœnitet elapſos ignibus eſſe deos,
Forſitan & grauidam Dido ſcelerate relinquas,
Parsq; tui lateat corpore clauſa meo.
Accedet fatis matris miſerabilis infans,
Et nondum nati funeris author eris.
Cumq; parente ſua frater morietur Iuli,
Pœnaq; connexos auferet una duos.
Sed iubet ire deus, uellem uetuiſſe adire
Punica, nec Teucris preſſa fuiſſet humus.

ANTO. ¶ IN duas uias: hoc dicit: qm̃ primũ in Cyprũ delata aſſumpſit comitẽ Iouis ſacerdotẽ cũ coniuge, & liberis, & uirginibꝰ xc. cũ qbus in Aphricã deferṫ. ℣ Ignotis: Aphricam ſignificat: in quã delata eſt. ℣ Emo: nõ emi legas, Dido q̃tũ taurino corio poſſet circũdare ab Hyarba Getulæ rege Iouis Garamãtidiſq; nymphæ filio tm̃ emit terræ: ubi Carthaginẽ cõdidiſſe dicimus. ℣ Vrbẽ: Carthaginẽ Dido condidit oĩum finitimorũ cõſenſu: & maxime Vticenſium: qui legatos miſerunt exhortantes Tyrios: ut urbẽ cõderent. ea eſt pene inſula ambitu ſtadiorũ. cccl x. muro ꝑpetuo cingitur longitudine ſtadiorũ. lx. iugum occupat: qđ in mare a mari porrigitur. in ea urbe arx fuit, quam Byrſam uocauerunt. in uertice Aeſculapii tẽplũ uidebatur: qđ Aſdrubalis uxor capta urbe ſecũ cõcremauit: cũ fundamenta urbis iacerentur: primũ eſt Tauri caput inuentũ: ſed q̃a ſeruitutẽ uideretur indicare: mutato loco: cũ equi caput repperiſſent: q̃a belli ſignum uidebaṫ: mœnia conſtruxerunt. ℣ Inuidioſa: quæ ſua magnitudine uicinis mouerẽt inuidiã. ℣ Bella tument: Hyarbas, qm̃ cõtẽnebaṫ eius cõiugiũ, bellũ Carthaginẽſibus minabatur: ut author eſt Trogus. ℣ Peregrina, & fœmina: calamitatis eſt ex noibus amplificatio. ℣ Rudes non ſatis firmas. ℣ Arma: q̃bus mœnia defendebãtur. ℣ Querentes coire cõſpirarunt in me: non ſine q̃rela: qm̃ mihi tua cã contẽpti ſunt. ℣ Neſcio quẽ, cum Aeneã ſignificet, ignorantiam fingit, ut deteriora melioribus ꝑpoſuiſſe, uideaṫ. ℣ Quid dubitas: pietatem in Aenea deprimit: cũ p̃ntibus periculis non mõ bñ meritã eripiat ſed ĩ illa coniiciat. ℣ Getulo Hyarbæ Getulia Aphricæ ps optima a Getulia Vulcani ſo. Recte inq̃t me in p̃tãtẽ Hyarbæ coniicis: cum me tibi cõmittere non dubitarim. ℣ Noſtra brachia: tranſlatio eſt ab iis, q̃ duello ſupati uincẽda p̃bent mẽbra. ℣ Eſt ẽt frater: Pygmalion inquit paratus eſt ad exitũ meũ. ℣ Pone deos: penates: qm̃ impios ſacra tactare non decet: erat. n. ĩ legibus ad diuos adeũto, caſte: pietatẽ adhibunto. ℣ Elapſis igne: incendio troiano liberatis. ℣ Pœnitet: moleſtũ ẽ te aſſertorẽ habuiſſe. ℣ Parsq; tui la. Empedocles ſcribit fœtum a uiſo, & fœmina pariter cõcipi: qđ negat Ariſto. a uiro tm̃ ſemen ꝓpagari in utero, nihilq; conferre fœminã aſſeuerat. ℣ Infans miſerabilis: πάθος: ab ætate. ℣ Parente: augeṫ πάθος a noibus. ℣ Vna pœna: eadem mors. ℣ Duos cõ. matrẽ, & filiũ. ℣ Sed iub. ir. de. ironia eſt Mercurio diſceſſum eius imputabat Aeneas: quem Iouis impio mandaſſe referebat, ut in Latium nauigaret. apud Home. Iouis imperio Calipſon Mercurius conuenit: ut Vlyſſem dimittat.

Socii fugæ Didonis

Emptio didonis ob Carthaginẽ cõdẽdã

Carthaginis magnitudo ipſiꝰ nobilitas & quo augurio condita fuit.

Hyarbæ i Didonẽ minæ

Getulia q̃ ſit

Nunquid fœmina cõcurrat ad prolis generationẽ.

HVBER. ¶ ET feror: amplificatio infelicitatis: dicit. n. ſe non habuiſſe locũ certũ: quo iret: neq; ſ ẽt tuto nauigaſſe. ℣ Hoſte ſequẽte. i. fratre Pygmalione: q uitæ, & rebus meis inſidiabaṫ, ut hoſtis: inde Vir. Germaniq; minas. ℣ Applicor: adducor. ℣ Elapſa: clã, & cũ difficultate erepta. ℣ Emo: ſic legendũ eſt in p̃nti tp̃e: ſicut & ſupradicta uerba: qđ ẽt ratio carminis exigit: nam emi, qđ primã naturaliter ꝓducit: nullo pacto legi põt: quod aũt quidã exponunt emi. i. orna: ut ſit impatiui modi, ſtultiſſimũ eſt. ℣ Inuidioſa: paſſiuæ eſt ſignĩationis. i. q̃bus inuideṫ. uñ Anna ad ipſam Didonẽ lib. iiii. Aenei. ſic inq̃t. Nec uenit in mentẽ quorũ cõſederis aruis. Hinc Getulæ urbes genus inſupabile bello. Et Numidæ infreni cingunt: & inhoſpita ſyrtis. Hic deſerta ſiti regio, lateq; furẽtes Barcæi. ℣ Bella tumẽt: Virg. q̃d bella Tyro ſurgẽtia dicã. ℣ Peregrina: & fœmina & a fortuna, & a ſexu mouet cõmiſerationẽ. ℣ Rudes nouas. ℣ Mille. i. multis, numerꝰ finitus ꝓ ĩfinito. ℣ Coire: cõgregati ſunt. ℣ Neſcio quẽ: q̃ſi ignot. ℣ Suis thalamis. i. cõnubio ipſorꝫ. ℣ Quid dũ. q. d. nõ eſt talis fortuna mea: ut debeã recuſare ẽt captiuitatẽ. Virg. q̃d moror: an mea Pygmaliõ dũ mœnia frater deſtruat: & captã ducat Getulus Hyarbas. ℣ Getulo: q ĩperat Getuliæ: q̃ eſt pars Aphricæ. ℣ Præbuerim: pro p̃bebo. ℣ Sceleri tuo: ecce hoc uerbo magis prohibet, qđ uideṫ concedere. ℣ Frater. Pygmaliõ. ℣ Sparſa: fœdata. ℣ Viri: mariti mei Sichei: quẽ interfecit. ℣ Pone: pro depone. ℣ Aphæreſis. ℣ Profanas: polluis, & maculas tangẽdo: q̃a ab impiorũ manibus dei tangi indignanṫ: inde apud Virg. donec me flumie uiuo abluero: nã cruẽtis manibus tãgere ſacra Aeneas nefas duxit. ℣ Nõ bñ cœleſtes: ſn̄ia eſt rhetorica. ℣ Si tu: ſenſus ẽ, dei nolient ſe eſſe liberatos ab incẽdio troiano: ſi tu qui es ipſius: eras culturus deos elapſos ab incẽdio: ordo eſt. ℣ Deos pœnitet eẽ elapſos ignibus &c. ℣ Si tu. ſ. ſceleratus, & impius: habet. n. hoc ꝓnomẽ demõſtratiuũ emphraſin. ℣ Eras futurus cultor: ipſis ereptis. i. liberatis. ℣ Igne: q̃a mallent ſe eſſe cõbuſtos, q̃ habere talẽ cultorẽ. ℣ Forſitã: addit qđ poſſit eũ mouere ad cõmiſerationẽ. ℣ Relinquas: ꝓ relinques, & melius legitur, quã relinquis, uel relinques, qđ ſequens uerbum indicat. nam dixit. ℣ Lateat pro latebit: uel latere contingit. ℣ Pars tui: aliquis filius, qui eſt pars patris. ℣ Accedet addetur. ℣ Fatis. i. morti. ℣ Miſerabilis: q̃a nulla culpa ſua morietur. ℣ Nondũ nati. i. filii nondũ editi in lucẽ. ℣ Frater Iuli: q erit ex te genitus, ſicut Iulus. ℣ Cũ ſua pa. i. mecũ, quæ ſum mr̃ ſua. ℣ Vna pœ. i. una mors. ℣ Cõnexos: cõiunctos. ℣ Sed iu. obiectio, quã poſſet facere Aeneas. ℣ Deus: Mercurius ſic. n. ſe excuſabat Aeneas, ut apđ Vir. li. iiii. Aenei. Nũc ẽt iterpres diuũ Ioue miſſus ab ipſo, Teſtor utrũq; caput: celeres mãdata ꝑ auras Detulit. ipſe deum manifeſto in lumine uidi &c. uel certe Apollinẽ uerius intelligit, cuius iuſſu petebas Italiã: ut ipſe apud Vir. lib. iiii. Sed nũc Italiã magnã grinæus Apollo Italiã lyciæ iuſſere capeſſere ſortes. ℣ Preſſa: tacta, calcata, ſic ipſa apđ Vir. Felix heu nimiũ felix ſi littora tm̃ Nunq̃ dardaniæ tetigiſſent nr̃a carinæ. ℣ Hoc duce: hoc dicit Dido: ut Aeneas minus ſit cupidus parere r̃nſis Apollinis: dicit. n. eũ eẽ cauſam malorum Aeneæ: quia dum eius reſponſa uult ſequi: quibus iubetur uenire: agitatur iam multis annis & mari & terra.

Locꝰ Ouidii r̃ſtitutꝰ

Inuidioſus i paſſiua ſignificatiõe

Getulia

ASCEN. ¶ QVOD tibi donaui &c. cõſentio cũ ſupiore cõmẽtario legẽdũ eẽ emo, q̃a emi p̃teritũ biſſyllabũ primã ꝓducit: nec ẽ rõ cur in p̃terito ponaṫ, cũ dicat ĩ p̃nti applicor ignotis &c. nec obſtat, ꝙ dõaui dixit, nã q̃a de p̃terito ſępe, q̃ſi de p̃nti loquiṫ, bñ dicit applico, & emo littꝰ &c. qđ dõaui ſ. nõ tũc, uñ nõ dicit dono, ſed poſtea. Vrbẽ cõſtitui. Vir. Vrbẽ p̃clara ſtatui, mea mœnia uidi. Getulo tradẽ nõ dices me, q̃a Getulo tribꝰ lõgis cõſtat. ℣ Nõ bñ cœleſtes. Memorabile dcm̃. Sic tu cultor eras ſeſus ẽ, tãta ẽ ꝑfidia tua, ꝙ ſi tu eras futurꝰ cultor diis pẽatibꝰ elapſis. i. ignibꝰ & ruinis: pœniteat elapſos. i. ꝙ maluerit igne cõſũpti eẽ, q̃ abs te coli. Sed iubet ire. i. abire deꝰ. ſ. Iuppiter Mercuriũ. uñ Vir. Nũc ẽt iterp̃s diuũ Ioue miſſus ab ipſo &c.

¶ Hoc du.

CHO C duce nēpe deo:ironiam pficit. Si is esset deus, inquit, quē sequeris.vii.annis p summas pcellas uexatus, Italiam quæreres. Pergama alii Ilion ipsum:alii Ilii arcē esse tradiderunt, fuit & Pergamus minoris Asię urbs celeberrima regis Attili regia. Nō pa.s.pe.incōmoditates & tpis,& loci narrat. Seni:uix senex i Italiā uenies. Hos po.utilia incōmodis subiicit. Remissa am.nō ad errores Aeneæ referendū est,sed qd' de Iouis impio cōmentum esse arbitrabare. Opes Pyg. Seruius in eū locū Virgilii portant auari Pygmalionis opes,& ii,q Seruiū secuti sunt.historiā nō nouerunt.nā Pygmalionis opes intelligi uolūt Sichei thesaurū:cuius eā Pygmaliō Sicheū peremerat:qd' non recte tenuerunt:nā cum nouisset fratris crudelitatē.naues,q̄ paratæ erant,ut frumentatū iret ut quot annis ob annonę caritatē cōsueuerāt Tyrii:Dido cōscendit:abduxitq̧ secū magnā nobilitatis ptē:cui exosa erat Pygmaliōis tyrāni:ut Trogus author est:& Sichei thesaurū: & Pygmalionis opes:& regni fere delitias oēs i Aphricā tradu xit. Ilion:& res,& hoies ab incēdio troiano ereptos itelligit. Sacra sce.reges sub tutela Iouis sunt. Sceptra quoq̧ nō nisi auspicato dabant:ut author ē Diony. Si ti.me.aui.ē bel.inuitat ad cōsistēdū a gl'ia:quā sibi bello parare poterit. Hic lo. ad Carthaginē hoc refert,q̄ pace,& bello opportunissima extitit. Tu mō p pa.colligit epl'am depcationē. Fraterna tela: Cupidinis:quē Aeneę frēm diximus. Dardana sa.de.penates sigñat:& Palladiū:quos Dardanus e Samothracia in Phrygiā aduexit:Aeneas capta urbe ex arce sustulit:ut scr.Dio. Superēt:uiuāt. Sit mo.finiat troiāo excidio tua calamitas. Ascaniusq̧ suos:Ascanius,quē primū Eurileontē nūcupatū dixim9, cū octo & triginta annos Albæ regnasset,mortuus ē:quā condiderat trigīta ānos post Aeneæ iteritū,ut ex oraculo tulerat. Et se.an.Anchises i Sicilia mortuus ē:& i Erice sepultus mō te:ubi Veneri genitrici,& pri Aeneas cōsecrauit tēplū. Cato in Latiū delatū Anchisem tradit. Dion.addit illi templū ab Aenea cōstitutū cū iscriptione hac,pris diui terrestris:q fluuii numidici undas gubernat. Præter amare:nihil i me accusare potes, nisi amorē:is quoq̧ dignus ē uenia. Nō ego sum Phthia: odimus nō mō hostes:sed ēt patriā:Phthia ē Achillis pria:ut diximus. Magnis Mycęnis nō sum Mycęne:uñ pfect9 Menela9 Troiā solo æquit. Virq̧ pa.me.rē noibus āpsificat & ad Hermionē ur' aspicere,cuius pr Menelaus & maritus Pyrrhus ad excidiū troianū militarūt. Steterāt:i acie cōtra te militarūt.

Hoc duce nempe deo uentis agitaris iniquis,
Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama uix tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore si uiuo quanta fuere,forent.
Nō patriū Simeonta petis,sed Tybridis undas,
Nempe,ut peruenias.quo cupis,hospes eris.
Vtq̧ latet,refugitq̧ tuis obstrusa carinis,
Vix tibi continget terra petita seni.
Hos populos potius in dotem ambage remota
Accipe,& aduectas Pygmalionis opes.
Ilion in tyriam transfer felicius urbem,
Inq̧ loco regis,sceptraq̧ sacra tene.
Si tibi mens auida est belli,si quærit Iulus
Vnde suo partus marte triumphus eat:
Quem superet(ne quid desit)pbebimus hostem:
Hic pacis leges,hic locus arma capit.
Te modo per patrem,fraternaq̧ tela sagittas,
Perq̧ fugæ comites,Dardana sagra deos.
Sic superent quoscunq̧ tua de gente reportas,
Mars ferus,& damni sit modus ille tui.
Ascaniusq̧ suos feliciter impleat annos,
Et senis Anchisæ molliter ossa cubent.
Parce precor,domui,quæ se tibi tradit habendam
Quod crimen dicis præter amasse meum?
Nō ego sum Phthia,magnisq̧ oriūda Mycænis,
Nec steterant in te,uirq̧,paterq̧ meus.
Si pudet uxoris,non nupta,sed hospita dicar:

ANTO. Pergama quæ sint contra Seruium

Didonis fuga ac Ouidii locus restitutus.

Reges sub cuius tutela fuere

Ritus dandi sceptra

Dii penates & Palladiū uñ troiam uenere

Ascanii mors & albæ cōditio

Varia d' Anchise obitu opinio

CHO C.s.dee Apolline. Duce:authore. Teris:consumis: uñ ipse i.vi.Aene.magna obestia terris,Tot maria intraui duce te,penitusq̧ repostas Massiliū gētes,ptentaq̧ syrtibus arua. Pergama.Troia. Quāta:quā magna,quā florida.Tāto labore,quāto petis arua aliena:uñ ipsa apud Vir. Quid si nō arua aliena:domosq̧ ignotas peteres:& Troia antiq̄ maneret: Troia p undosum peterēt classib9 ęquor. Patriū.i.Troianū. Sed undas Tybridis:q pcul ē ab his locis. Vt.i.quis. Quo cupis.s.ad Italiā. Hospes:nouus,& aduena. Vtq̧.i.semp alii legunt,utq̧ & melius.ut sit sensus. Terra.quā tu petis. Vt latet.i.sicut est remota:& abstrusa:penitus occultata. Virg.i.Geor.Vt silicis uenis abstrusum excuderet ignem.idē lib.vi.Aenei.Querit pars semina flammæ Abstrusa in uenis silicis. Vitat:quasi sponte fugit.ut Virg.Italiam petimus fugientē. Vix cōtinget:eueniet tibi seni.i.ēt si uixeris multos annos. Hos:meos Dicticos. Remissa:promissa. Ambage:circuitu:ut longæ ambages. Opes Pygmalionis:quas Pygmalion habere cupiebat:& sperabat:uñ illud Virg.portant auari Pygmalionis opes pelago. In Tyriam urbē.i.in Carthaginē:quam Tyriā a cōditoribus appellauit. Ilion.i.res Ilienses.i.statū troianū,& regnū transmutata in hanc urbē:& esto huius loci res. Felicius:q̄ Troia fuit. Sacra:uenerabilia.quia oēs reges erant sacri. Si tibi: satisfacit obiectionibus:quas Aeneas facere posset,quod uellet uenire in Italiā:ut exerceat se,& filiū Ascanium in bellis:dicit.n. etiā in illis regionibus dari eis hanc opportunitatē. Vnde:ex qua cā. Ne quid desit.i.ut oia habeas.s.& regnū: & etiā opportunitatē uictoriarū,& triumphorū. Hic pacis.i.& paci,& bello cōuenit. Hic locus:noster. Tu mō:per multas adiurationes eū orat Dido: ut sui misereat. sumitur aūt uerbū perfecti sensus inferius:parce pcor domui. Tela fraterna.i.arma Cupidinis fratris tui. Deos.penates,sic adiurātis est:ut sæpius diximus. Superent.i.uincāt:nā supare interdū uincere:ut hic,interdū superesse significat:ut apud Virgiliū lib.iii.Quid puer Ascanius:superat ne:& Iuuenalis.Et quod superauerat unū Vello prora suo. Ille Mars:illud bellum.i.Troianū. Sit modus:sit finis. Tui damni.i.ultra illud bellū:nullum unquā patiaris damnum. Suos annos:natura,uel fato sibi debitos.Sic supra Briseis ad Achillē.Nunc quoq̧ sic omnes Peleus pater impleat annos. Molliter:alia enim mortuis pcari solebant.Iuuenalis.Dii maiorum umbris tenuem & sine pondere terram. Cubent.i.quiescant. Domus.s.meæ. Habendā:possidendam. Tibi a te.sic apud Virgilium:miserere domus labentis. Qui.q.d.nullū. Non ego:dicit se nō fuisse hostem Troiani nois:nec natam ex locis hostilibus. Phthia:urbe Thessaliæ,unde Achilles nōnunq̄ Phthius dicitur: cuius causa omnes ex ea urbe oriundi merito debent esse odio Troianis. Oriunda.i.orta:nomē est:nō aūt participiū. Mycænis.uñ Agamēnon,& Menelaus fuerint. In te.contra te.sic apud Vir.iiii. Aenei. Nō ego cū Danais troianā excindere gentē Aulide iuraui,classem uel ad Pergama misi. Si pudet uxoris.i.si pudet te habere me nomine uxoris. Hospita:peregrina,& amica.

HVBER.

Vsq̧ quid significat

Qui condidere carthaginem.

Superare i proprie qd significet.

Mortuorū imprecationes.

CPER GAMA uix tāto &c.Docet ne Troiā quidē repetēdā tāto labore,quāto Italiā fugientē qrit. Simoenta a noiatiuo Simois,sed ut Seruius docet græce scribit p ei diphtgongon Simoeis,licet sit semp trisyllabum. Hos potius pplos in dotem,uñ Iuno ad Venerē Aenei.quarto. Dotalesq̧ tuæ Tyrios pmittere dextræ. Parce precor domi. Aeneidos.iiii. Si bene quid de te merui,fuit aut tibi quicq̄ Dulce meū,miserere domus labentis &c.Non ego sum Phthia,sic primo Aenei. Cum domus Assaraci Phthiam,clarasq̧ Mycænas Seruitio premet. Non ergo legendum est Phthiam.

ASCEN.

Dum tua sit Dido, quidlibet esse feret.
Nota mihi freta sunt Aphrum frangentia littus,
Temporibus certis dantq; negantq; uiam.
Cum dabit aura uiam p̃bebis carbasa uentis:
Nunc leuis eiectam continet alga ratem.
Tempus ut obseruem, manda mihi, certius ibis:
Nec te, si cupias, ipsa manere sinam.
Et socii requiem poscunt, laniataq; classis
Postulat exiguas semirefecta moras.
Pro meritis & siqua tibi debebimus ultra,
Pro spe coniugii tempora parua peto.
Dum freta mitescunt, & amor dum tẽperat usum
Fortiter ediscam tristitia posse pati.
Sin minus, est animus nobis effundere uitam,
In me crudelis non potes esse diu.
Aspicias utinam, quæ sit scribentis imago:
Scribimus, & gremio troicus ensis adest.
Perq; genas, lachrymæ strictũ labuntur in ensem
Qui iam pro lachrymis sanguine tinctus erit.
Quam bene cõueniunt fato tua munera nostro,
Instruis impensa nostra sepulchra breui.
Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo,
Ille locus sæui uulnus amoris habet.
Anna soror, soror Anna meæ male cõscia culpæ.
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
Nec consumpta rogis inscribar Elisa Sichei,
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit.
Præbuit Aeneas & causam mortis, & ensem.
Ipsa sua Dido concidit usa manu.

ANTO. ¶ QVODLIBET: extenuatio fortunę est q̃ noie sumit. dicat aũt amica: aut serua: aut quouis meliori noie appeller, dũmodo tecum sim. ¶ Nota Aphrũ sunt freta mihi a peritia arguit: noui inqt maris lybici sęuitiã. ¶ Tẽporibus certis: nõ ad notitiã. sed uicissitudinẽ referas: mutanẽ inquit hæc freta cũ tpibus, & ad syrtes aspicit: quæ interdum nauigabiles sunt interdum austro spirante aggreganẽ arenarũ cumuli summa nauigantibus pernities. ¶ Cum dabit aura uiam: uentos non persuadere nauigationẽ mõstrat. ¶ Alga ratẽ: tps est naues in statione cõtinere. Algã maris excrementũ dicimus. ¶ Serius ibi: sed tutius. ¶ Tempus: nauigandi opportunitatẽ. ¶ Nec te si cupias: urgebo te ad discedẽdũ, ẽt si manere uelles. ¶ Pro meritis: depcatio altera est sumpta ex bñficiis. ¶ Tpa pua: exiguã moram. ¶ Mitescunt, fiũt tranquilla: trãslatio est a pomis. ¶ Amor: dũ tẽperat usum, cõuertẽda snia est non usus tpatur: sed cõsuetudine amor. s. tepescere cõsueuit. ¶ Tristitia: tui discessus dolores. ¶ Sin minus: demonstrat, qd de se futurũ sit: si qď petit nõ impetrarit: si nõ restiteris, inqt, me trucidare cõsti tui. ¶ Effundere: ad sanguinẽ aspexit, cũ quo uitã effũdi certũ est. ¶ Aspicias utinam: πάθος a corpis habitu. ¶ Troicus ensis: ensem Didoni Aeneã dedisse Virg. mõstrat: cũ dicit: cõscẽdit furibunda rogos, ensemq; recludit Dardaniũ, nõ hos quęsitũ munus in usus. ¶ Quã bene cõueniũt: nulla hic ironia est sed facti cõcessio, meo exitui cõuenit datus ensis, cõstituerat ut dixim⁹ de morte. ¶ Fato leg. nõ facto. ¶ Instruis nr̃a sepulchra: meas exequias ornas. ¶ Breui ipensa, unius ensis munera in exeqas munera cõferebanẽ, q̃s Ro. in tẽplo Veneris libidine curabãt, ut Plutar. author est. impẽsa & expẽsum dicimus: qm̃ apud ueteres cũ nõ eẽt usus signa ęris id pẽdebãt. ¶ Telo. ãbiguo uerbo usus est. nã & ad ensem Aeneæ: & ad sagittas Cupidinis referri põt. ¶ Ille lo. pectus signat. ¶ Annua so. ad abñtẽ sororẽ est apostrapha, quã cũ se uellet trucidare sub cõmẽto res magicas deferẽdi a se dimiserat. ¶ Male in meũ exitiũ. ¶ Meos cineres: cũ post rogũ cinis ero. ¶ Vltima do. urnã. q̃ tegerent cineres signat. ¶ Elisa Sichei, solet πάθος moueri ẽt a sepulchrorũ titulo: quẽ ἐπιτάφιον græci dicũt: ut illud est de culice Virgilianũ elogiũ: Parue culex custos pecudũ nil tale merenti: Funeris officiũ uitæ pro munere reddo. ¶ Causam mortis. Ennianũ cõmẽtũ est: nã Dido nõ Aeneæ cã se peremit: sed cũ a suis cogeretur Hiarbę nuptias inire tres mẽses ad pficiẽdã rẽ petit, cõstituto tpe iſtructa pyra i eminẽtiori urbis pte: cõuocatoq; ppl'o cũ dixisset ad uirũ ire: seipsam trucidauit. ut Trogus author est.

Antiquorũ ritus

Expẽsa & impensum quid sit

Epitaphiũ quid sit

Didonis mors ex historia

Syrtes nauigãtibus pernitiosæ

Alga qd sit

HVBER. ¶ QVAELIBET. i. sub q̃uis cõditiõe. i. & serua & amica. ¶ Dum: p dũmodo. ¶ Nota mihi: arguit a natura maris libyci nõ esse nũc nauigandũ: sed differendũ. ¶ Frangentia: pcutiẽtia. ¶ Certis: qbusdã, nõ oibus. ¶ Viã. i. opportunitatẽ eũdi. ¶ Leuis: uilis. ¶ Eiectã ad litus subductã. ¶ Alga: herba maris, q̃ in tempestate tolliẽ sup undas: & interdũ moraẽ naues. ¶ Manda cõmitte: & da hanc curã. ¶ Serius: tardius, ut eas tutius. ¶ Nec sinã. i. nõ patiar, & pmittã. ¶ Te manere. s. hic. ¶ Si. i. q̃uis ¶ Cupias. i. uelis, qa hortabor te: ut eas cũ uẽti poscent. ¶ Et socii: alia rõ, quare dẽat differre discessum: ut & socii recreenẽ & naues quassatæ reficianẽ. ¶ Socii: tui fessi fatigati. Virg. lib. i. Aenei. Defessi Aeneadæ quæ proxima littora cursu Cõtendunt petere, & lybæ uertunẽ ad oras. ¶ Laniata uẽtis quassata. Virg. Quassatã uẽtis liceat subducere classem. ¶ Semirefacta: nõ plene istaurata. ¶ Exiguas moras: exiguũ spatiũ morandi. ¶ Pro meritis: p bñficiis in te collatis: ut ipsa apud Marone. Si bñ qd de te merui. ¶ Siqua debebimus ultra. i. pstare debebimus ultra hæc, q̃ iã pstitimus. ¶ Pro spe cõiugii. Vir. Per cõnubia nr̃a per inceptos Hymeneos Tẽpora parua peto, sic apud Virg. Tẽpus inane petor equiem, spatiũq; furori. ¶ Et amor dũ tẽperat usum. i. dũ assuetudine amor fit tollerabilis, sic Virg. Cũ mea me uictã doceat fortuna dolore: amoris. n. & fortunę iniuria, & aduersitas usu fit tẽperatior. ¶ Edisco: cõsuesco. ¶ Si mi. i. si nõ. subaudi pstiteris hoc paruũ tẽpus. ¶ Est aius: est firma dispositio. ¶ Effundere ui. i. mori. ¶ Diu: qa cito moriar: & tua crudelitas nõ poterit nocere mihi mortuæ. ¶ Imago: spẽs, uel aspectus. ¶ Quæ. s. q̃lis. ¶ Troicus tuus: quẽ mihi reliqsti. Vir. ensemq; relictũ. ¶ Strictũ: nudũ ¶ Pro la. loco lachrymarũ. ¶ Tinctus: maculatus. ¶ Quã be. irrisiue. ¶ Fato no. i. morti nr̃æ. ¶ Instruis: ornas. ¶ Nũc pri. qa ẽt antea pcussa sum. ¶ Ille lo. i. pectus meũ. ¶ Vulnus amo. Virg. At regina graui iãdudũ saucia cura, Vulnus alit. uenis. ¶ Anna so. cõmiseratiue uertit sermonẽ ad Annã: quã dicit cito executurã funus eius. ¶ Male: qa mihi pdesse negsti. ¶ Cõscia cui. nã ut est apud Virg. ei amorẽ suũ detexit: Anna fatebor. n. miseri post fata Sichei cõiugis &c. ¶ Culpę amo. secũdi mariti: quẽ culpã appellauit: ut Ser. uoluit, qa antiquo ritu bis nuptæ sacerdotio repellebanẽ: sed melius placet culpã dici pp fidẽ nõ seruatã priori marito: ut apud Virg. Nec seruata fides cineri pmissa Sichęo. ¶ Iam: mox cito. ¶ Vltima do. exequia, quæ & iusta dñr. ¶ Con. ro. i. cõbusta ignibus rogalibus. ¶ Nec inscri. Eli. Si. i. exor. nã in mulierũ epitaphiis scribebanẽ noia maritorũ suorũ. Luc. liceat tumulo scripsisse Cato. Mar. nõ uult ergo scribi uxor Sichei. qa non fuit ei fida uxor. ¶ Hoc tñ: legiẽ, ẽt tm̃, & melius. s. solũmodo. ¶ Cãm: qa decepit. ¶ Et ensem: quia reliquit ensem, quo se interfecit. ¶ Ipsa per se concidit. mortua est: sm̃ fabulas Dido pp discessum Aeneæ se interfecit gladio: quẽ Aeneas reliquerat apud eam, licet Ser. dicat, qď historiã cũ Hyarbas Didonẽ uxorem petiuisset, & illa negasset: intulit bellũ Carthagini cuius timore: cũ cogereẽ a ciuib⁹, petuit, ut ante placeret manes mariti: & exædificata pyra se in ignem præcipitauit, ob quã rẽ Dido. i. uirago appellata est nã pprie Elisa dicebaẽ: alii tñ dicunt cã Didonẽ. i. Viraginẽ dictã quia dux fuit tot uiris secũ eũtibus: & urbem in alieno solo condidit: unde Virgilius de ea quasi per admirationẽ tanti animi. dixit dux fœmina facti.

Alga

Antiquorũ mors

Exequiæ quo alio nomine appellentur.

ASCEN. ¶ QVODLIBET esse ferẽt. i. patieẽ quolibet. s. mõ. ¶ Nota Aphrũ. More oratorio iuxta p̃ceptũ rhetoricum ęque ualidissima pareat argumẽta nouissimo loco repetit. s. ut oportunã expectet nauigationẽ, ad quã se illi p futurã polliceẽ.

Et amor

Et amor dum tẽperat usum. Sic.iiii. Aenei. Tẽpus inane peto, requiẽ, spatiũ furori. Dũ mea me uinctã doceat fortuna dolere, Qui bñ cõueniũt fato tua munera nostro. Aenei.iiii. Ex psona poetę cõtra dicit, Nõ hos qũitum munus in usus, ferunt telo significat se pcussam telo amoris, & percutiẽdã a se telo letali. Ille locus, docte hoc excogitauit poete, Nã solet sontes puniri ẽt in hac uita in his mẽbris, qbus peccarũt, ut parasiti in uẽtre, uñ ingere in uẽtrem calces ingt; Comicus, Vanilóq; i ore, sicut ligus qdã apud Virg. lubrici amatores in oculis, ut in Eunucho patet. Mẽticulosi in pcordiis, ut apud Homerũ thersites sceptro cõtra pcordia pcussus. Amatrix ergo: q̃ corde peccauit, corde uulnus susceptura est. Anna soror. Idẽ fere Aenei.iiii. repies. unde supersedeo.

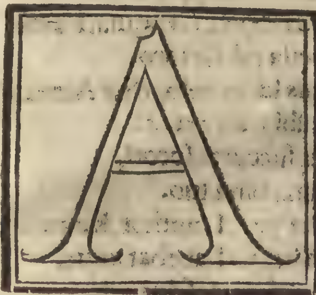

¶ In octauã epistolã Argumẽtũ. ANTO.

Tantalus Plate nympha & Ioue gẽit⁹ ex Thaygete, seu, ut alii uolunt Penelope Niobẽ, &⁴ Pelopẽ suscepit. Ex Pelope & Hippodamia Oenomai Lysidice: Atreus: Thyestes: & Plistenes nascunt. Ex Aeropa Plistenes Agamẽnonem, & Menelaũ genuit. Menelaus ex captiua Lydia Megapenthẽ. Ex Helena Tyndari Hermionẽ: q̃q̃ Duris Samius i expositiõe Lycophronis ex Theseo, & Helena Hermionẽ natã tradit. Agamẽnon ex Clytemnestra filias habuit: quã & Iphianassã Lucretius appellat Chrisothemi, Laodicẽ: & Electrã. Filios uero Aleson, & Orestẽ. Tyndarus cui Menelaus ad bellũ Troianũ: maturãs: domũ cõmẽdarat: Oresti Hermionẽ despõdet: eandẽ Menelaus in castris Pyrrho Achillis filio collocat inscius pacti cũ Oreste cõiugii. Spartã reuersus Pyrrho illã tradidit: Phthiã in Thessaliã: siue, ut alii uolũt, in Epeirum ducit: sed cũ Pyrrhi connubiũ atq; secũdas nuptias odisset: Orestẽ uero, & patruelẽ & cõiugẽ adamaret clã p nũtiũ monuit facile posse a Pyrrhi iniuria liberari uñ Oui. est cõmẽtus ępi. nã post mřis cędẽ Orestes purgat⁹ furore Mycẽis cõmorabat: itelligit Pyrrhũ Delphos petisse Apollini, ut gratularet, qm pris cędẽ uindicasset: mittit exploratores negãt reuersũ Delphis ẽẽ. Orestes ipse pfect⁹ ad idagãdã rẽ postridie rediit negocio pfecto: nã paulopost cũ Pyrrhus trucidatus repiretur, uulgatus est sermo id factum esse Orestis insidiis quoniã Hermionẽ confestim ad se recepit: ex qua filios suscepit Thisaminẽ: Corinthum, & orestem. Hermiõis prosapia

Pyrrhus Achilleides ex Achille: & Deidamia Lycomedis Scyriorũ regis natus est Neoptolemus, quẽ a crispa cęsarie Pyrrhũ nuncupatũ scri: Plu. q̃q̃ latini nří, & maxime Ennius Pyrrhũ duxerũt lřæ cõmutatiõe. ¶ Aiosus: ex Homero est: qui semp Achillẽ magnanimũ appellat: est animosus animi uehemẽtis, & elati spiritus, pponit q̃relæ causam. Pyrrhus inqt, cõtra humana, diuina q; iura me retinet. ¶ Quod potui. ex uiolẽtia Pyrrhi suũ commendat officium. ¶ Cætera: aut euadere: aut illũ superare. ¶ Manus fœmineę: excusatio a sexu: cum sim fœmina solo animo illi obstiti: cætera distuli corporis imbecillitate. ¶ Quid facis Aeacidæ: quali sit usa obligatiõe cõmemorat ¶ Aeacide: Aeacus Iouis, & Aeginę Aesopi filius, & Eudide Scyronis tres filios habuit. Peleũ: Thelamonem: & Phocũ. Ex Peleo, & Thetide natus Achilles: q Pyrrhum ex Deidamia Lycomedis: ut diximus, genuit. ¶ Nõ sum sine uindice: habeo, q me possit ex hac contumelia liberare, uindex est, q seruili cõditione in libertatem uendicat. A uindice seruo ex urbe Setia: q quoniã coniurationẽ Vitelliorum de reducendo Tarquinio detexit, liberatus ẽst: hinc & uindiciæ dicuntur sententiæ. quæ in libertatem asserunt. Pyrrh⁹ qs cuius filius & unde nomen traxit Aiosus qs dicatur

HERMIONE ORESTI.

Alloquor Hermione nuper fratremque uirumq;.
Nũc fratrẽ, nomẽ coniugis alter habet.
Pyrrhus Achilleides aiosus in agie pris,
Inclusam contra iusq; piumq; tenet.
Quod potui renui ne non inuita tenerer,
Cætera fœmineæ non ualuere manus.
Quid facis. Aeacide, non sum sine uindice, dixi,

HVBER. Argumẽtũ epistolæ

Pyrrhus Achilleides. Hermione Menelai, & Helenæ filia fuit: hæc admodum puella a Tyndareo auo materno Oresti Agamẽnonis filio: & patrueli suo despõsata est. Menelaus uero eius pater huius despõsionis ignarus eã Pyrrho despondit: qui tandẽ a bello Troiano reuersus Oresti Hermionẽ rapuit: & eam per uim tenebat: cum illa mallet esse Orestis, quã Pyrrhi uxor: quare Hermione scri. ad Orestẽ hanc epistolam: qua eũ rogat: ut eam eripiat Pyrrho: & nõ patiat eam esse in uinculis apud Pyrrhũ: & ita crudeliter tractari: adducit autem ratiões plurimas: quare id facere debeat: & adducit ipsum Pyrrhũ in odiũ, & inuidiam Oresti, & postremo adiurat se, aut moriturã: aut uẽturam in cõiugiũ Orestis: quod quidẽ assecuta est, nã Orestes interfecto Pyrrho eã tandẽ recepit, & ut qbusdam placet, sociã in omnes casus eã habuit: ex qua & Orestem filiũ suscepit. ¶ Achilleides filius Achillis: ei autem, quã nos in lõgam uertimus: nũc poeta diuisit a genitiuo enim Achillei Achilleides fecit nõ Achilleides: licet etiã Achillides legi possit: dicit autem & Achilles: & Achilleus in nominatiuo. Natus est añt Pyrrhus ex Achille & Deidamia filia Lycomedis regis Scyri insulæ, quo tẽpore Achilles apud eum sub puellari habitu educabat. ¶ Aiosus andax, uel iracundus. ¶ Imagine pa. Virg. instat ui patria Pyrrhus. ¶ Cõtra ius: cõtra humanas leges. ¶ Contra pium. i. cõtra religionem, & deorũ institutũ: nã pietas debet deis. ¶ Ne prout. Quid po. i. quãtũ potui. ¶ Renui. i. recusaui. ¶ Inuita: cõtra uoluntatem. ¶ Cætera: pter renuere. ¶ Fœmineæ: & ideo imbecilles. ¶ Vindice, uel ultore: uel defensore: ut Luca. de Pompeio Vindexq; senatus. Hermione Pyrrhus

ASCEN.

Pyrrhus Achilleides &c. Nonnulli codices sic auspicant, seu incipiũt. Alloquor Hermione nup fratreq;, uirumq;, Nũc fratrẽ, nomen coniugis alter hẽt. In qbus qdẽ uersiculis ũr phrasis Ouidiana, nec sunt a negocio abhorrentes. In principio añt narrationis cũ purgatione sui fatet uiolẽtiã sibi factã. Sed ab eo cui facile restituisse nõ potuit, Pyrrho uidelicet Achillis filio. & imitatore, addit tñ se illi restitisse, q̃ten⁹ potuit, Nomẽ Orestis q̃ti i eo põdus. sit terroris.

Hæc tibi ſub domino eſt Pyrrhe puella ſuo eſt.
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtis
Traxit inornatis in ſua tecta comis.
Quid grauius capta Lacedæmõe ſerua tuliſſem!
Si raperet graias barbara turba nurus!
Parcius Andromachen uexauit Achaia uictrix,
Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.
At tu cura mei ſi te pia tangit Oreſte,
Inijce non timidas in tua iura manus.
An ſiquis rapiat ſtabulis armenta recluſis,
Arma feras? rapta coniuge lentus eris?
Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademptæ,
Cui pia militiæ cauſa puella fuit.
Si ſocer ignauus uacua ſtertiſſet in aula,
Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit.
Non tu mille rates, ſinuoſaq; uela parabis,
Nec numerum danai militis, ipſe ueni.
Sic quoq; eram repetẽda tñ, nec turpe marito eſt
Aſpera pro charo bella tuliſſe toro.
Quid? quod auus nobis idem pelopeius Atreus?
Et ſi non eſſes uir mihi, frater eras.
Vir precor uxori, frater ſuccurre ſorori,
Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus uita grauis author, & annis
Tradidit, arbitrium neptis habebat auus.
At pater Aeacidæ promiſerat inſcius acti,
Plus quoq;, qui prior eſt ordine, poſſit auus.
Cum tibi nubebam, nulli mea teda nocebat,
Si iungar Pyrrho, tu mihi læſus eris.
Et pater ignoſcet noſtro Menelaus amori,

ANTO. ℭ SVB ſuo domino: nõ tua ſum, ſed Oreſtis. ℣ Surdior il. fre. in odium Pyrrhũ trahit. Exponit. n. q̃ in eam crudeliter fecerit. ℣ Inornatis co. πάθος ab habitu corporis. ℣ Parcius Andro. exẽplo auget iniuriã. Andromachẽ Hect. uxorẽ ſorte Pyr. accepit: & ex ea duos filios genuit. Moloſſum & Pyleũ. Heleno poſt illius interitũ ceſſit. ℣ Achaia regionẽ pro pſona uſurpat. ℣ Phrygias opes: Troianas res: licet Græci Troiã ſubuerterint: ego tñ uexor indignius: quã ſi Phryges Lacedæmoniam expugnaſſent. ℣ At tu: cura mei: a facto ad id, qđ fieri debet & cupit deſcẽdit. ℣ Inijce. ma. uendica me ab hac cõtumelia, ſi me amas. ℣ Stabulis ar. propoſitũ a ſili pbat inter Epios, & Pylios: p abactis armẽtis pugna geſta eſt, qua Irmoneus uir ſtrenuus Neſtoris manu cecidit. ℣ Eris lentus: a pugna ceſſabis. ℣ Sit ſo. exẽ. Menelaũ ſignat: q pro rapta Helena Troiam diruit. ℣ Nõ tu mil. ra locus a facili: nõ ẽ opus exercitu: aut magna claſſe: ut me hẽas. ℣ Sic quo. erã repe. ab honeſto arguit: nõ erat dãnabile: ſi uxoris cã mouiſſes bellũ. ℣ Quid, qđ auus: ſuaſio a cognatiõe Oreſtẽ Hermionẽq; duxiſſe a Pelope, originem diximus in argumẽto, ſed illud nõ omittendum. Nõ Atrei filios fuiſſe Menela , & Agamẽnonẽ: ſed Pliſtenis. ℣ Eras frater: erat Hermiones patruelis añ cõiugium Oreſtis. ℣ Officio: quod eſt, ut me ab hac contumelia uindices. ℣ Me tibi Tyndareus: locus a iuſto, poterat me auus Tyndareus tibi deſpõdere, cui erat domus ſumma authoritas. Ex Thucydide uerbũ expſſit: apđ quẽ ſemp eſt Tyndareus. ℣ Inſci. a. me tibi nupſiſſe ignorabat Menelaus. ℣ Qui pri. eſt or. pater primus eſt in cognationis ordine: q ſi non ſit emancipatus, nepotum ius eſt apud auum, q̃q̃ maternus auus nullam in filiæ liberos habeat poteſtatem. Tyndarus tamen, quoniã illi domum tradiderat Menelaus ad bellũ Troianum proficiſcens in nepotes arbitrium habuiſſe uidetur.

Andromache q̃ fuerit

Pugna geſta iter Epios & Pilios

Agamẽnõ & Menelaꝰ cuius filii fuere

Tyndareꝰ qui fuerit

HVBER ℭ SVB ſuo dominio: nõ ſub te: quia alterius iã ſum dicata cõnubio. ℣ Surdior quia ſicut mare nõ audit pcantes: ita ille multo minus audiebat me ſupradicta dicentẽ. ℣ Clamantem, uocãtem, quaſi mihi auxilio eſſe deberet. ℣ Inornatis: ſolutis, & laceratis. ℣ Quid grauius. q. d. nihil dicit ſe nõ eſſe in deteriori conditiõe: quã ſi capta Lacedęmone urbe ſua facta fuiſſet captiua. ℣ Parcius: modeſtius, & minus. ℣ Vexauit, agitauit. ℣ Victrix: quæ iure uictoriæ poterat eſſe ſæuior. ℣ Cũ Danaus. i. cũ Troia igne græco cõſumeretur. ℣ Phrygias opes. Sic Virg. Troianas ut opes: erat eni Troia ditiſſima regio. ℣ Cura: amor. ℣ Inijce manus: uerbũ eſt iuris: dicitur enim inijcere manus: qa nulla iudicis authoritate expectata rem ſibi debitã uendicat. Virg. x. Aene. iniicere manus parcæ: teliſq; ſacrarunt Euandri. ℣ In tua iu. i. in me uendicandam: quæ ſum tua. ℣ An ſiquis: arguit a minori ad maius: ſi enim pugnatur pro armẽtis raptis: multo magis pugnãdum eſt pro uxore. ℣ Lentus: piger eris. q. d. nõ. ℣ Si ſocer: arguit ab exemplis. ℣ Socer: Menelaus pater meus ſocer tuus. ℣ Nuptæ: Helenæ matris meæ uxoris ſuæ. ℣ Ademptę: raptæ a Paridæ. ℣ Foret. i. ſi fuiſſet lentus: & nõ curaſſet repetere eã armis. ℣ Vt añ i. fuit nupta. ℣ Nõ tu. arguit a facili, q Oreſtes ſine claſſe, & exercitu eã repetere poſſit. ℣ Mille. Vir. Non anni domuere decem nõ mille carinę. ℣ Ip. i. tu, & nõ alius p te. ℣ Sic. i. cũ claſſibus, & numero militũ, ſi opus eſſet. ℣ Nec turpe: imo honeſtũ. ℣ Pro chara toro. i. p chara coniuge. ℣ Quid qđ, arguit nunc a cõſanguinitate: qđ ſi iure cõiugii nollet Oreſtes eam repetere: dicit eum tamen id facere debere iure conſanguinitatis: erant enim Oreſtes, & Hermione patrueles. i. nati ex duobꝰ fratribus: & ſic eundẽ habebant auum. ℣ Atreus pater dicitur fuiſſe Agamẽnonis patris Oreſtis: & Menelai patris Hermiones, ergo erit utriq;. ℣ Pelopeius: filius Pelopis: poſſeſſiuum p patronymico. Pelops autem filius Tãtali genuit Atreũ: & Thyeſtem. Atreus Agamẽnona, & Menelaũ. Thyeſtes uero ex Pelope filia genuit Aegyſtũ: qui poſtea adulter fuit Clytẽneſtrę. ℣ Si: quis eras frater. i. patruelis, nã in hoc ſignificato ſępe ponit, & frater, & ſoror. ℣ Vir. i. tu maritus. ℣ Inſtant officio tuo. i. urgẽt te ita facere bina nomina. ſ. & mariti: & patruelis, ſiue fratris. ℣ Me tibi: probat, q ei ſit legitime nupta. ℣ Tyndareus, auus meus maternus, nã pater fuit Helenæ. ℣ Grauis: uenerabilis, & dignus authoritate. ℣ Vita: honeſtate uiuendi. ℣ Et annis: qa iã ſenex: laudat aũt eum, ne fortaſſe obiiciat: quod temere hoc fecerit. ℣ Arbi. ptatẽ. ℣ Neptis. i. mei, quæ nata ſum ex eius filia. ℣ Cũ ti. alia ratio honeſti matrimonii: quia primum nupſit ipſi Oreſti: eũ nulli faceret iniuriã: nunc aũt dicit ſe facturã iniuriã Oreſti: ſi eo dimiſſo nupſerit Pyrrho. ℣ Læſus: iniuria affectus ℣ Et pater, cõtra id, qđ poſſet obiici. ſ. Menelaũ: q eã Pyrrho promiſerat: nõ eſſe paſſurũ, ut nubat Oreſti. ℣ Igno. dabit ueniã.

Troia q̃ regio fuerit

inicio qđ uerbum ſit

Affinitas Hermiõis & Oreſtis

ASCEN. ℭ ACHAIA uictrix. i. ipſe græcus uictor, q eam Heleno pmiſit habendã, ut patet Aenei. iii. At tu Oreſte ſuauiter, deponitur. ſ. in uocatiuo ppriorũ, ut Achille: Vlyſſe, Oreſte, Chreme. Ignauus. i. ſine induſtria, iners, & ad nullũ opus utilis. ſtertiſſet. ſ. reſideret deſidioſus, nec legendum eſt ſtetiſſet: qa uerſus nõ ſtaret, nec ſentẽtia tam cõgrua eſſe: in aula uacua. i. uacuata cõiuge ſua Helena, quã Paris rapuerat. Nõ tu mille rates. Tot. n. in expeditione Troiana fuiſſe perhibent. Virgi. Aenei. ſecundo, Nõ mille carinæ, Nõ anni domuere decẽ. Sic quoq; erã. i. etiam cũ tãto numero nauiũ quãdo mater Helene. ſ. repetita eſt. Me tibi Tyndareos nitit probare, qa illi legitimus ſit coniux, quod deſpõſata ſit per auum maternũ, cui pater poteſtatẽ fecerat. Tyndarus enim pater fuit Helenes ſaltẽ putatiuus. Vnde Tyndaris dicta eſt, licet Iouis filia cenſeat. Vir. Nõ tibi Tyndaridis facies. Sane a quibuſdam Græcis dicitur hic Tyndareos, ut a Thucydide, quẽ nunc ſequit poeta, idẽ tñ & Tyndarus dicit. Arbitriũ neptis, non tantũ qa auus, nã auo materno nõ cõpetit ius in nepotes, ſed quia poteſtatem, iuſq; fecerat illi domus ſuæ abiẽs pater: aut certe artificioſus eſt error, ut ſignificet ingenioſus poeta mulierẽ amoris q̃ iuris peritiorem eſſe, aut ut calliditatẽ mulierum doceat, quæ, qđ uolũt, quouis colore perſuadere moliuntur. At pater ſcilicet Menelaus Aeacidæ. i. Achilli Aeaci nepoti, ſed inſcius autem acti. Et pater ignoſcet, ut expertus uim amoris.

ℭ Præpetis

¶PRAEPETIS dei. Cupidinē significat, quē alarū pnicitate petere cōstat: dicimus.n. ppetes: ut Hyginus scripsit, aues in augurijs. q priora impetūt, & si poetę id alr usurpēt. ☞ Tu mi. qđ m. pr, es: cōtētio ē p cōparationē: oñditq; Pyrrhū gñe, & rei militaris scia ab Oreste supari. ☞ Dardanius ptes. Pyrrhus inqt, est in ea cōditiōe, qua Paris Phrygius. Tu uero Menelai ptes agas. ☞ Pris: Achillem signat. ☞ Parētis: potes inqt, Agamēnonis pris tui facta iactare, qui Græcorū oium i expeditiōe Troiana extitit impator. ☞ Tātalides: Agamēnonē signat, quē a Tātalo originē ducere exposuimus. ☞ Hic: de Achille Pyrrhi pre itelligit. ☞ Quintus, Ioue. Iuppiter ut diximus, Tātalū, Tātalus Pelopē, Pelops Plistenē: Plistenes Agamēnona: Agamēnō Orestē genuit. ☞ Arma inuidiosa tulisti, cōfitet in Oreste crimen. ☞ Sed tu qd faceres? defensio est a necessitate, cū mater interemisset Agamēnona: ut patrē ulcisceretis necessariū fuit matrē pimere apud Home. Protheus in Odyssea narrat Menelao Aegystū in cōuiuio Agamennonē trucidasse. Tragici scribūt texta sine exitu Clytēnestrā Agamēnoni tribuisse: his quoq; implicitū aggrediente Aegisto fuisse pemptū qbus ad stipulatur Ouid. cū dicit: induit illa patrē. ☞ Induit: textā: ut se induere prębuit: qua implicitus iugulatus est. ☞ Materia meliore: h onestiorē cām te hre uoluisse. ☞ Nec lecta est: nō uolūtate, sed necessitate cōtra tuos arma tulisti. ☞ Hāc tñ implesti: necessariā cām pficisti: hoc est pris interitū uendicasti. Nā Orestes collecta ex Creta & Athenis manu opitulāte Stropio: cui° filio antea Aegysto nupserat, cōtra Myceneos mouit exercitū: aberat Aegystus captis Mycęnis, Clitēnestrā matrē pemit, deide cū rediret Aegyst° exceptus insidiis trucidat. ☞ Tecta paternā regiā, ubi ipse pus prēm tuū pemerat. ☞ Vertit in crimina: accusat, Perlaudādū est facinus. ☞ Rumpor: uexor opprobriis: quibus in te utitur Pyrthus, cum matris cædē obiicit. ☞ Quisquā ne ob. exprobatione usus est: si possem, inqt, tua facinora tibi, & impune exprobrasset nemo. ☞ Nec mihi sunt uires excusatio a sexu.

ANTO. præpes qs sit & quæ aues pręcpetes dicant

Genealogia Orestis

Agamēnonis mors

Orestis ob patrē interfectū ultio

Succubuit telis præpetit ipse dei.
Quem sibi permisit, genero permittet amorem,
Profuerit exemplo mater amata suo.
Tu mihi, quod matri pater, es, quas gesserat olim
Dardanius partes aduena, Pyrrhus agit.
Ille licet patrijs sine fine superbiat actis,
Et tu, quæ referas facta parentis, habes.
Tantalides, omnes, ipsumq; regebat Achillem,
Hic pars militiæ: dux erat ille ducum.
Tu quoq; habes paui Pelopē, Pelopisq; parētē,
Si melius numeres, a Ioue quintus eris.
Nec uirtute cares, arma inuidiosa tulisti,
Sed tu quid faceres? induit illa patrem.
Materia uellem fortis meliore fuisses,
Non lecta est operi: sed data causa tuo.
Hanc tamen implesti, iuguloq; Aegystus aperto
Tecta cruentauit, quæ pater ante tuus.
Increpat Aeacides, laudemq; in crimina uertit:
Et ante aspectus sustinet ille meos.
Rumpor, & ora mihi pariter cū mēte tumescunt:
Pectoraq; inclusis ignibus ustra dolent.
Hermione coram quisquam ne obiecit Oresti?
Nec mihi sunt uires, nec ferus ensis adest.
Flere licet, certe flendo diffundimus iram.
Perq; sinus lachrymæ fluminis instar eunt.

¶SVCCVBVIT uictus est. ☞ Pręp. alitis: uel uolucris ut Vir. & ppetis oia pēnæ. ☞ Dei Cupidinis. ☞ Genero: tibi. ☞ Mr: mea Helena. ☞ Suo exē. qa qđ pp eam fecit pater: licebit tibi pp me decere. ☞ Tu mi. i. sicut pater meus ē legitimus maritus matri meæ Helenæ, ita tu mihi. ☞ Quas ge. o. i. sicut Paris nō legitimus cōiux erat matri meæ: sed raptor: ita & Pyrrhus agit eas partes. s. raptoris. ☞ Quas dar. i. paris: olim cum habebat apud se matrē meam. ☞ Partes: officia & nomina. ☞ Ille li. cōciliat sibi amorē Orestis ppōnēdo eū pyrrho. ☞ Sine fi. infinitæ. ☞ Patris .i. paternis. ☞ Et tu, i. ēt tu. ☞ Quæ refe. i. quæ possis memorare.

HVBER.

☞ Tātalides. i. Agamēnon longe repetitum patronymicum, sicut ex supius commemorata genealogia patet. ☞ Ipsum: habet emphasim hoc pnomen. q. d. etiam ipsum Achillem: quo Pyrthus tam superabit. ☞ Hic. s. Achilles erat pars militiæ. i. unus ex militibus & ducibus, qui erant sub Agamēnone. ☞ Ille Agamēnon pater tuus: erat dux ducū: quia omnes duces ei parebāt. Virg. Ipse Mycæneus magnorū ductor Achiuum. ☞ Proauū: sicut supra ostendimus in ordine generis: parētem Pelopis. i. Tantalū. Hora. in. i. carminū, Occidit & genitor Pelopis conuiua deorū. ☞ A Ioue: qa Iuppiter genuit Tantalū & sic eris quintus ab eo. ☞ Nec uirtute: laudauit Hermione Orestem a nobilitate: nunc laudat a fortitudine. ☞ Virtute. i. fortitudine: nā innactus militaribus uirtus p fortitudine accipit. ☞ Inuidiosa: odiosum: qa interfecisti matrem. ☞ Sed tu: excusatio matricidii Orestis. ☞ Quid face. q. d. nihil aliud, q̄ quod fecisti. ☞ Induit il. patrem. i. dedit ei uestē superiori pte non apertā, qua caput emittere nō posset: qa implicatus, & uxoris, & adulteri manib° iterfectus est, licet alii dicant in cōuiuio iterfectū primo die, quo domū rediit: ut Iuue. qppe ille dies authoribus ultor patris erat cæsi media inter pocula: & idē ferro a Clitemnestra occisum sentit in fine Satyræ sextæ his uerbis: hoc tantū refert: quod Tyndaris illa bipēnē insulam, & fatuam dextra, læuaq; tenebat: & Virg. lib. xi. Ipse Mycæneus magnorū ductor Achiuū, Cōiugis infandæ prima intra lumina dextra oppetit. ☞ Meliore: honestiore, q̄ cæde matris ☞ Nō lecta est: excusatio est. q. d. non sponte: sed coactus hoc fecisti. ☞ Lecta. i. electa a te. ☞ Sed da. i. & scelere matris: & respōso oraculi. ☞ Operi tuo. i. tuo facto. s. matricidio. ☞ Implesti: perfecisti. Hanc. s. causam tibi datam. ☞ Aegystus: adulter matris tuæ. ☞ Cruentauit. cruore. suo fœdauit. ☞ Quę. pa. tu. ante. s. cruentauerat. i. eisdem tectis eū interfecisti: quo ille patrem tuū interfecerat: & artificiose tacet cædē matris, & tātū modo cædē adulteri cōmemorat. Aeacides: pyrrhus pnepos Aeaci: nam Aeacus eius proauus est. ☞ Increpat. s. hoc factū tuū. ☞ Laudem. i. ultionē cædis paternæ, quæ tibi laudi est. ☞ Vertit in crimina. i. incusat: & dicit homicidiū esse. ☞ Et tamē .i. quāuis ita de te male dicat. ☞ Sustinet me. aspe. i. patit se a me uideri, quā scit tibi esse uehemēter affectam: & non posse male de te audire. ☞ Rumpor. i. dolore. ☞ Ora tumescūt cū mente: qa ita timidos hoies facere uidet. ☞ Vsta ardētia. ☞ Ignibus inclusis: indignationibus, quæ tanq̄ ignes latētes pectus meum orunt. Iuue. Quid referā, quāta siccū iecur ardeat ira? ☞ Quisquā ne ob. pro quisquā ne obiiciet. i. qsquā ne maledicet de Orestē in pñtia mea. ☞ Nec m. sunt ui. i. nec possū ulcisci hanc iniuriā. ☞ Flere licet. i. possum solū flere: & nō aliter uindicare. ☞ Diffundimus spargimus: & abiicimus iram flendo: quia ut uolunt physici plus lædit ira retenta, & occultata. quam si fletu effundātur. ☞ Instar fluminis. i. ualde abunde. ¶QVI A succubuit telis præpetis. i. præpetibus pennis uolantes: dei. s. Amoris, seu Cupidinis, ille licet comparat genus Orestis cū genere pyrrhi, illiq; præfert. Sed tu quid faceres, induit illa patrē: purgat facinus Orestis, quantum ad scelus nefarium, & laudat, quārum ad audaciam. Nō iustum fuisse contendit, ut quæ patrem induerit tunica tectili, quā camisiam uocant sine orificio, seu exitu ea spe, ut nunquam eam exueret, sed in ea ab adultero interficeretur, etiam a quocūq; interfecta sit. Subtiliter autē dicit illa. q. d. quæ meruit mori, subticens nomen matris. ☞ Non lecta. i. delecta, aut electa: sed data, idest præter spem oblata. Et tamen aspectus, idest licet damnet facinus tuum, tamen libenter uidet me coniugem tuā. Rumpor & ora & cętera. Dicit se rumpi dolore, atq; secum dicere. Obiecit ne quicquam Oresti, corā Hermione, idest me: idest audet ne quisquam coram me obiicere marito meo tale crimen.

mors Agamēnonis

Physicū de ira dictum

ASCEN.

Has ſemper ſolas habeo,ſemperq; profundo,
Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum,quod noſtros erat in annos,
Tantalides omnes apta rapina ſumus.
Non ego fluminei referam mendacia cycni,
Nec querar in plumis delituiſſe Iouem.
Qua duo porrectus longe freta diſtinet Iſthmos,
Vecta peregrinis Hippodameia rotis.
Caſtori amyclæo,& amycleo Polluci,
Redita mopſopia Tyndaris urbe ſoror,
Tyndaris Idæo tranſ æquora ab hoſpite rapta,
Argolicas pro ſe uertit in arma manus.
Vix equidem memini(memini tamē)oĩa luctus,
Omnia ſolliciti plena timoris erant.
Flebat auus,flebatq; ſoror,fratreſq; gemelli,
Orabat ſuperos Leda,ſuumq; Iouem.
Ipſa ego,non longas etiam tunc ſciſſa capillos
Clamabam,ſine me,me ſine mater abis?

Ledæ a Ioue cōpreſſæ fabula. Hippodamiæ fabu. Pelopōneſus unῦ nomē accepit. Tantalus ubi regnauerit. Helena inuiolata frĩb⁹ reddita. Amyclæ ubi locorῦ ſit.

ANTO. ¶PROFVNDO:largiſſime emitto.¶ Humēt incultæ:duo exprimit & fleo,& inculta ſum.¶ Hoc gñis fatῦ.qđ in gñe Tantales erat dānabile,fato imputat.¶ Errat in noſtros annos:nr̃a tēpeſtate ſæuit.i.qđ puellæ ex gñe Tantali rapiātur. ¶ Fluminei cycni:firmat ꝓpoſitū exēplo maiorū.Iuppiter i olorē mutatus Rānũtē euolauit:cōpreſſitq; Ledā,quæ & Nemeſis dicta eſt,ut Crathes Tragediarū ſcriptor author eſt:enixa eſt ouum unde Helena,& Clytemneſtra genitę traduntur.¶ Qua duo porrectus,iportunū exēplū,Nā Hippodameia nō eſt ex gñe tantaleo:Oenomaus Hippodamiæ pater Elidis rex ex oraculo tulit:cū filia nuberet ſibi exitiū iminere:certamē ꝓpoſuit ex equorū curſibus,habebat.n.equos uelociſſimos Harpyā & Pſyliā:quos Martilius auriga regebat.Marmacas primus i certamē deſcēdit:uictus pœnas dedit:demū Pelops corrupto Myrtilo.Oenomaū ſupauit:Hippodamiā uxorem duxit,Elidiſq; regnū inuaſit,totāq; regionē de ſe Peloponneſum nũcupari uoluit:ut author eſt Thucydides.¶ Iſthmos:de Iſthmo diximus:ubi ad Neptuni tēplū erat equorꝫ curſus ut ſcribit Dio.¶ Rotis peregrinis:curru Pelopeo,quo poſt uictoriā in pōpa uecta eſt Hippodamia:Tātalus Pelopis pater Paphlagonia tenuit:unde ꝓfectus Pelops Pelopōneſum occupauit.¶ Caſtori amyclæo.Theſeū rapuiſſe Helenā,reddidiſſeq; fratribus Polluci,& Caſtori diximus:Amyclæ urbs eſt Lacōiæ. ¶ Tyndaris regia.¶ Vrbe Mopſopia:Aphidnā Acticæ urbem itelligit,qua ſeruata eſt Helena a Theſeo rapta:Mopſopia Actica eſt a Mopſopo rege:ut Strabo teſtatur.¶ Tyndaris Idæo ab hoſpite:Paridem intelligit,a quo raptam fuiſſe Helenam notum eſt.¶ Flebat auus:ſollicitudinem domus in raptu Helenæ exprimit.Tyndarus,inquit,auus,& Clytemneſtra Helenæ ſoror,fratreſq; Caſtor,& Pollux erant ſoliciti.

HVBER. ¶HAS lachrymæ ſemper:quia nunq̃ ceſſo flere.¶ Profundo:emitto.¶ Humēt,madefiunt.¶ Fonte.i.copia lachrymarum. ¶ Perēne:iugi perpetuo.¶ Hoc generis fatum eſt:ideſt hoc eſt infortunium gētis domus noſtræ,quod etiā ad meam ætatem puenit:ut ex gente noſtra oēs mulieres rapiamur a uiris:ſicut ego rapta ſum nũc a Pyrrho,cōmemorat autē multas de gente ſuo raptas.¶ Matres:mulieres.¶ Tātalides.i.de gñe Tātali.¶ Nō ego:occupatio eſt rhetorica,dicit enim ſe nolle referre:cū tamē referat.¶ Mēdacia:fictionē falſam figurā.¶ Cycni fluminei:habitātis iuxta flumina.Nā Cycnus cōſanguineus Phaetōtis,poſtq̃ Phaetō fulminis incēdio a Ioue cōſumptus eſt in uolucrē ſui nominis ob dolorē mutatus:ut inqt,Ouid. libro.ii.Metamor.nō ſe cœloq;,Iouiq; credit:ut iniuſte miſſi memor ignis ab illo Stagna petit:patuloſq; lac⁹:ignēq; poſus. Quæ colat:elegit cōtraria flumina flāmis.¶ Delituiſſe.i.latuiſſe.¶ In plumis.i.in forma Cycni.Nā Iuppiter captus amore ledæ uxoris Tyndari cōuerſus in cycnū,ad eā uolauit:quæ,ut fabulæ tradūt:cū eum ſinu excepiſſet.ille dicit oua in eius gremio peperiſſe:ex qbus nati ſunt Caſtor,& Pollux.Helena & Clytēneſtra.Oua autem duo tātum fuiſſe dicũtur:ex quorum altero caſtor,& pollux,ex altero Helena,& Clytenneſtra nati dicunt.Hora.in arte poetica.Nec gemino bellū Troianum orditur ab ouo,idē in epiſtolis.Caſtor gaudet equis:ouo prognatus eodem pugnis.Sunt,qui uelint nō Cycnum,ſed Ledam ex compreſſu Iouis illa duo oua peperiſſe.¶ Qua duo,refert rapinā alterius.Hippodamia filia fuit Oenomai regis Elidis,& Piſæ:quā cū ob egregiā pulchritudinē multi uxorem peterent pater ꝓpoſuit procis hanc legem,& duriſſimā cōditionem:ut qui eam uellent,curruli certamine cum ea cōtenderent:& qui uictus fuiſſet,capite puniret: q uiciſſet eam uxorem haberet.Ad hoc certamen cū Pelops Tantali filius ex Phrygia ueniſſet:corrupto Myrtillo Hippodamiæ auriga pollicitatione primi cōcubitus uictor euaſit:Nam Myrtillus axes currus fractos cera dicit texiſſe,qua poſtea calore liquefacta cōcidit currus:& hac fraude potitus eſt Pelops Hyppodamia,cum uero Myrtillus peteret ꝓmiſſam mercedem:a Pelope in mare ꝓcipitatus eſt,quod ab eius nomine Myrton denominatū ferūt,Sed hæc fabuloſa,nam re uera bello rapta eſt corrupto Myrtillo ꝓfecto exercitus.¶ Qua duo:deſcribit locum,ubi rapta eſt Hippodamia:uidelicet in Achaia,quæ poſtea a Pelope,qui ibi regnauit,Peloponneſus.i.Pelopis inſula dicta eſt.Nam,ut ſupra diximus,Iſthmos eſt terra tenuis inter duo maria & ſunt duo iſthmi celebres,unus in Achaia,de quo nunc itelligit:& alter in Thracia.¶ Diſtinet,i. ſeparat,¶ Rotis peregrinis.i curru peregrino.Nam,ut diximus Pelops ex Phrygia uenerat,inde Ouid.lib.ii.Triſtium. Quid niſi Tantalide agitante Cupidine currus,Piſæam Phrygiis uexit eburnis eqs.¶ Caſtori amycłço:dictum eſt ſupra, Helenam in certamine palæſtræ a Theſeo raptam fuiſſe:quæ poſtea Caſtori,& Polluci fratribus eā bello repetētibus reddita eſt:Immo:ut quibuſdam placet,ui recuperata:abducta etiam cum ea,Ethra matre Theſei:quæ poſtea ſemp comes fuit Helenæ,ut in eius epiſtola ad Paridē infra patebit,¶ Amyclæo ex Amyclis urbe Laconiæ.Notandū eſt autem in gnata ſede huius uerſus ꝓ dactylo eſſe ſpondeū:& in prima ſyllaba tertii pedis uocalem nec elidi,nec breuiari ſequente uocali.¶ Tyndaris:Helena.¶ Soror.i.Caſtoris,& Pollucis.¶ Vrbe Mopſopia.i.Athenieñ.Nā tres fuiſſe Mopſos ſcri.Stra.lib. ix.unū uatē filiū Tireſiæ,alter fuit Lapytha Argonautarū nauigationis comes,a quo oppidū Mopſiū in cāpo pelaſgico uocatū eſt,Tertius a quo Atticā appellauere Mopſopiā,Alibi tamē eodē libro:dicit eum Mopſopum appellatum:a quo Mopſopii Athenieſes dicti ſunt,quod uidet ueriſimilius.¶ Tyndaris:narrat ſecūdā rapinam Helenæ:q̃ a Paride rapta,& Troiā abducta belli Troiani cā extitit.¶ Ideo hoſpite:Paride Troiāo,quē illa hoſpitio acceperat.¶ Vertit mouit.,¶ Pro ſe:pro recuperatione ſua.Vix equidē dicit ſe fuiſſe admodū paruam:cū mater ſua Helena rapta eſt,& enumerat quedam: quæ dicit ſubdere ſibi memoriā eius rei.¶ Plena luctus.i.plena mœroris.¶ Sollicitī ab effectu dicit.i.facientis hoies ſollicitos.i.anxios:ut in prima epiſtola.¶ Res eſt ſolliciti plena timoris amor.¶ Auus:Tyndareus.¶ Soror.Clytemneſtra ſoror Helenę matris meæ.¶ Fratres ge.i.Caſtor,& pollux:fratres meæ matris.¶ Leda:mater Helenæ.¶ Suū Iouem,a quo fuerat amata,& oppreſſa.¶ Nō lōgos.i.breues q̃tos hñt infantulæ,¶ Sine me.ſine me:conduplicatio color rhetoricus.

Cycni fab. Ledæ fab. Hippodamia. Pelopōneſus. Iſthmi quot ſint. Helena illibata frĩb⁹ reddita. Amyclæ. Mopſi q̃ fuerĩ a quo Mopſium oppidū appellatū eſt & a quo atticaMopſopia a quo Athenieſes.

ASCEN. ¶FONTE perenne,licenter dixit.Nam nos tantum perenni dicimus,nec dixit perenne pro perenniter, quia perm fit, ſemper Hoc generis fatum,reiicit in fatum culpam,ut & Helena prius.Hippodamia licet de genere Tātali nō fuit,fuit tñ eius affinis,quia nurus & in familiam eius uenit,unde non eſt omnino alienum exemplum,Caſtori Amyclæo.Amyclæ ciuitas Oebaliæ unde rapta eſt Helena.Stra.in Achilleide:Solueraţ Oebalio claſſem de littore paſtor Dardanus in cautas

blande

blande populatus Amyclas. Erat autem Helena rapta prius a Theseo, q̄ a Paride. Vnde dixerat in eius contemptū Oenone. Quæ toties rapta est pbuit ipsa rapi. Recitat ergo raptam a Theseo, & restitutam Castori, & Polluci fratribus eius. Est autem uersus licentiosus, factus tamen ad imitationem illius in Buco. Amphion Dirceus in actæo Aracynto, & illius Vale, inquit, Iola Nam in dictione Castori nō assumitur uocali sequenti, sed corripitur sicut ibi, uale, inquit, & sub Ilio alto libro quinto Aeneidos. in Amyclæo autē neq; assumitur, neq; corripitur. Nam o & a dactylus est, sicut ibi, actæo aracynto. Est præterea spondaicus, quia spondeum habet in quinto, qui pondus, & mœrorem indicat. In urbe Mopsopia. s.

Nam coniux aberat, ne non Pelopeia credar:
Ecce Neoptolemo præda parata fui.
Pelides utinam uitasset Apollinis arcus,
Damnaret nati facta proterua pater,
Nec quōdam placuit, nec nūc placuisset Achilli
Abducta uiduum coniuge flere uirum.
Quæ mea cœlestes iniuria fecit iniquos?
Quod ue mihi miseræ sydus obesse querat?
Parua mea sine matre fui, pater arma gerebat:
Et duo cum uiuant, orba duobus eram.
Non tibi blandicias primis mea mater in annis,
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis,
Nec gremio sedi sarcina grata tuo.
Non cultus tibi cura mei, nec pacta marito
Intraui thalamos matre parente nouos.
Obuia prodieram reduci tibi (uera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamen esse Helenē, q; eras pulcherrima, sensi,
Ipsa requirebas, quæ tua nata foret.
Pars hæc una mihi coniux bene cessit Orestes,
Hic quoq;, ni pro se pugnet, ademptus erit.
Pyrrhus hēt captam reduce, & uictore parente,
Et minus a nobis diruta Troia fuit.

Aphidna; de qua in Oenone dictū est. soror. i. nō Hermiones, q̄a eius mater erat, sed Castoris, & Pollucis, qbus reddita est. Tyndaris. q. d. eadē rapta est a Paride. Fratresq; gemelli, id recte dicitur, sed inepte dixeris gemellos fratres: quia omnes gemelli fratres sunt, intelligit Castorem, & Pollucem, qui secundum plurimos geminos constituunt in cœlo signum.

¶ABERAT cōiux: Menelaus Cretæ erat, cū rapta est Helena: ut scri. Septumius. ¶Ne nō pelopeia credar, ut sim, & uideat ex Pelopis gēte. ¶Parata pda: rapta sum a Pyrrho. ¶Pelides utinam uitasset Apollinis arcus. Paris adiutus ab Apolline in tēplo Achillem sagitta pede sauciatu m peremit: licet alii tumulti hoc dictū dicant. ¶Quondam: cum abducta Briseide ipse fleuit. ¶Quæ mea: cœlestes totius generis fatum hactenus, nunc suum quęritur. ¶Quod sydus Caldeorū sententia est: ut ui syderum mortales benignius agant, & indigne uexētur. ¶Parua mea sine matre. Pathos ab ætat:. ¶Arma ferebat: erat Menelaus in bello Troiano. ¶Incerto: balbo: & ambiguis uerbis: qđ a pueris excidūt. ¶Pacta marito: cū Oresti nupsisset. ¶Matre parente: ex consuetudine loquitur: nā matres locabant in thalamis filias, cum primū uiris tradebant. ¶Reduci tibi. Herodo. ex Aegypto reductam esse Helenam contēdit: quam post mortuū Menelaū Nicostratus, & Megapēthus Spartani eiecerunt, Rhodū concessit ad Polyxenā Tlepolemi uxorē ueteri freta amicitia, ancillę arbori illā suspēderūt, quoniam causam belli Troiani dederatū quo fuerat Tlepolemus trucidatus. ¶Nec facies nobis: uide, quā fuerit parua Hermione cū rapta fuit Helena: hinc licet aspicere, ut a matre filia, cū redirent utrinq; nō cognoscerent. ¶Pars hoc una mihi: ut uideat oino destituta id, qđ iuuaret solū in tot erumnis ablatū esse demonstrat. ¶Captā: inuidiose cōtra Pyrrhū ptulit: ut ardētius excitet Orestē. ¶Hoc munus: ut uictrix captiua sit.

ANTO.

Achillis interitus

Necessitate sydeꝝ mortales ducūt

Helenæ fuga: exilium & mors miserabilis

¶CONIVX. s. matris meæ. i. Menelaus. ¶Aberat: iuerat enim in Cretam. ¶Ne nō. addit nunc se supradictus, quas dixit fuisse raptas. ¶Ne nō. i. ut credar Pelopeia. i. de genere Pelopis. Nā dixit supra. Tantalides matres apta rapinæ sumus. Phædra ad Hip. Ne parum Minoia credar. ¶Neoptolemo. i. Pyrrho: q ita dictus est, quasi nouus pugnator, nam νέος, græce nouū significat. πόλεμος Polemo poetice. Ptolomeo. i. pugno. ¶Pelides. i. Achilles pater Pyrrhi. ¶Vtinam uitasset arcus. i. utinam nunquam fuisset interfectus: quia si uiueret, culparet factum filii: qui alienam uxorem uult rapere. Apollinis autem arcus dixit nō, quod re uera Apollo eum sagittis interemit: sed quod in eius templo sit interfectus. Nam cum Thetis Achillem infantulum in aquam stygis infernæ tinxisset, toto corpore pręter partem pedis, qua eum tenebat cum immersit in aquam, ut apud Statium legimus. Si te stygis amne seuero Armaui: totumq; utinam, fuit inuulnerabilis omni parte corporis: qua aqua tincta fuerat. Sed cum captus amore Polyxenæ filiæ Priami cōstituisset: ut eā caperet in tēplo Apollinis. Paris post simulachrum latens: in partem pedis, quæ erat uulnerabilis: quia non fuerat tincta aqua stigis directa sagitta eum occidit: inde fictum est: quod tenente Apolline arcum Paris direxit tela: ut apud Virg. lib. vi. Phœbe graues Troiæ semper miserate labores, Dardanā qui Paridis direxit tela: manusq; Corpus in Aeacidæ. ¶Damnare: culpare. ¶Nec nunc placuisset: legendum est nunc: ne si legatur nō, ex duabus negationibus sit sensus contrarius. ¶Quæ ad mi. quasi dicat nescio. ¶In quos: inimicos, & aduersos. ¶Quod sydus? quia uitæ conditionem qualitate syderum nobis afferri tradunt. Iuue. dictat enim, quæ sydera te excipiant modo primos incipiētem Edere uagitus, & adhuc de matre iubentē. ¶Parua: ecce cōmemorat sua infortunia. ¶Parua: infantula: quo tempore debueram maxime apud eam educari. ¶Ferebat arma. i. gerebat bella. ¶Cū uiuant. s. quamuis sunt uiui. ¶Orba: priuata. i. eram orphana. ¶Non tibi dicit se caruisse iis iucunditatibus, quas aliæ puellæ habere solebt in infantia: quæ & parentes delectant, & ab eis gremio tenentur. ¶Incerto ore: incertis uerbis, quia infantes nondum sciunt bene exprimere uerba. ¶Captaui: amplexata sum. ¶Grata sar. i. gratum onus. ¶Cultus mei: sicut aliæ matres solent habere curam cultus suarum filiarum. ¶Pacta: desponsata. ¶Matre parante, ut est mos. ¶Prodieram: exieram. ¶Reduci: reuertentia Troia. ¶Parentis: tui. ¶Matris: meæ. ¶Sensi cognoui: iudicaui: quod. i. quia. ¶Pulcherrima: ualde pulchra. ¶Ipsa. i. tu. ¶Quæ foret nata tua: quia etiam tu non cognoscebas me. ¶Pars hæc: enumeratis multis infelicitatibus suis dicit Hermione se tantū fuisse felicem in hoc: quod Orestem coniugem sortita sit. ¶Hæc una. i. sola scilicet. ¶Orestes cōiux: idest datus mihi maritus. ¶Bene cessit, euenit: quia in reliquis fui infelix. ¶Is orestes. ¶Pro se. scilicet ne adimatur mihi. ¶Pyrrhus habet: conquestio est de audacia Pyrrhi: qui post uictoriam Menelai: & reditum in patriam teneat Hermionem captiuam. ¶Et minus nobis: idest Troia ab non est ad utilitatem nostram deducta, alius codex habebas minus & hoc nobis diruta Troia fuit: idest hāc utilitatem habeo, quod Troia sit diruta, siue autem fuit siue dedit legatur, idem est sensus.

HVBER.

Pyrrh^us ūn nomen Neoptolemi accepit

Achilles interfectus

Sydeꝝ motus hoī necessarius

¶APOllinis arcus. Sic Vir. Eneas, Phœbe graues Troię semp miserate labores Dardana q Paridis direxit tela: manusq; Quę mea cœlestes, de se specialiter querelas pfert: q ab ineunte ætate misera fuerit, & parētibus adhuc uiuis orba. Nā mater rapta fuit, & pater p ea repetēda apud Troiā, graphice a t enumerat matrū in filias officia. Te tū esse Helenā, q eras pulcherrima sensi, Donatus dicit Helenam tam pulchram fuisse, ut oēs pulchre ab ea postmodum Helenæ nūcupatę sint.

ASCEN.

ANTO. — Sol quãob rem Titan dictus est. Pyrrh⁹ ubi locorũ natus fuerit. Scyron insula quę sit.

¶EQVIS Titan: παρὰ τὸ πάθος a tempore. Titan sol dictus est: quoniam a Titanibus ducit originem. ¶Malo li. ualidiore. & maiori, uñ cãpũ liberiorẽ dicimus maiorẽ ad ducẽdũ rõnẽ. solicitor, inquit, dieq;, noctuq; ualidus. ¶Pro som. lach. oculi nõ dormiũt: sed ꝓ somno succurrũt lachrymę. ¶Malis: cũ malas tãgo: q̃ horridę sunt. ¶Scyria mẽbra: contumeliose dictũ est in Pyrrhũ: qui in Scyro insula natus est ex furtiuo cõcubitu: est.n. Scyros isula cõtra Magnesiã nobilis ob Lycomedis cũ Achille affinitatẽ, & Pyrrhũ illic educatũ. ¶Manus pol. q̃ uirum non legitimũ tetigerũt. ¶Errorẽ uocis: uox q̃ erat pro noĩe habet: pinde ac me cito ad Orestem redditurã ominet. ¶Per genus infelix oro, colligit ꝓpositũ iureiurãdo. ¶Genus ĩfelix: hoc pp matrũ Tãtalidũ rapinã dicit. ¶Gñis pentẽ: Iouẽ sigñat: a quo Tãtalũ natũ diximus. ¶Quę tibi debent: nã fortiter pr̃is necẽ ultus ẽ Orestes & mr̃e Clytẽnestra & Agysto trucidatis. ¶Aut ego p̃moriar: festina morte opprimar. ¶Tãtalidæ: Ore. dicit, q a Tantalo genus traxit: & ego, inquit, cum sim ex genere Tantaleo eiusdem generis uiro nubere decreui.

Cum tamen altus equis Titan radiãtibus instat,
Perfruor infelix liberiore malo,
Nox ubi me thalamis ululantẽ, & acerba gemẽtẽ
Condidit, in mœsto procubuiq; toro.
Pro somno lachrymis oculi funguntur obortis:
Quaq; licet, fugio, sicut ab hoste, uiro.
Sæpe malis stupeo, rerumq; oblita, lociq;,
Ignara tetigi scyria membra manu.
Vtq; nefas sensi, male corpora tacta relinquo,
Et mihi pollutas credor habere manus,
Sæpe Neoptolemi pro nomine nomen Orestis
Exit, & errorem uocis, ut omen, amo.
Per genus infelix oro, generisq; parentem,
Qui freta, qui terras, & sua regna quatit.
Per patris ossa tui, patrui, mihi quæ tibi debent,
Quæ se sub tumulo fortiter ulta iacent.
Aut ego præmoriar, primoq; extinguar in æuo,
Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero.

HVBER. — Nomẽ pro aduerbio sæpissime ponitur. Pyrrh⁹ ubi natus sit. Pyrrhi mors. Orestes iuniora quo oresti populi dicti sunt cuius filius fuerit.

¶CVM tñ. dicit ꝙ licet omni tẽpore sit in magno mœrore: tñ minus angiť die q̃ nocte: nam p totã noctẽ dicit se flere. ¶Titen. i. sol. ¶Astat altus. i. est in summo cœli. ¶Radiantibus: splẽdẽtibus. ¶Malo. i. dolore. ¶Liberiore: mitiore: & minus urgẽte me. ¶Acerba ꝓ acerbe, nomẽ pro aduerbio, sicut rauca sonãs amnis. ¶Fũgunť la. ꝓ som. i. cũ debent dormire lachrymantur. ¶Qua licet. i. q̃tũ possum. ¶A uiro: a Pyrrho. ¶Stupeo: careo sensu: & exanimor. ¶Oblita rerũ & loci. i. quæ nõ recordor, qd faciã: aut ubi sim. ¶Ignara. nõ aduertẽte. ¶Scyria mẽbra. i. mẽbra Pyrrhi, qui natus est in Scyro insula, ubi regnauit Lycomedes: ut supra diximus. ¶Vt: postq̃. ¶Sensi ne. i. sensi me tetigisse illũ, quem nolebam. ¶Credor mihi. i. uideor mihi. ¶Pollutas. i. fœdatas eius cõtactu. ¶Sępe Neoptolemi, dicit Hermione se tantũ habere cordi Orestem: quod cũ uelit nominare Pyrrhũ: sæpe ꝓ Pyrrho nominat Orestem. ¶Errorẽ: qd' te ꝓ eo uocẽ. ¶Vt: tanq̃. ¶Omẽ. i. auguriũ felix, quia puto id mihi contingere: quia aliquando sim futura ad Orestẽ, ut eam recuperet. ¶Patrẽ generis & Iouẽ patrem Tantali, quia fuit frater patris mei. ¶Debent ti. i. sunt obligata. ¶Vlta uindicata. s. a te interfectis Aegysto, & matre tua: a quibus ipse interfectus fuit. ¶Præmoriar. i. moriar ante tempus. ¶Ego tãtã, quæ sum de genere Tantali. Tantalidæ. i. tui, qui & ipse es de eodem genere: Orestes interfecto Pyrrho tandem recepit Hermionem: ex qua suscepit filium nomine Orestem: a quo Orestæ populi dicti sunt.

ASCEN. ¶CVM tamen altus eq̃s &c. Nõ dixero liberiore. i. ualidiore malo, quia lõge alius est sensus. Vult enim dicere: quia sole oriente cũ inter populos uersef, minus angať, q̃ sub noctẽ, q͞a, ut Maro dicit Aeneid. iiii. Sub noctẽ cura recursat, quinetiã physica ratiõe cõprehẽdiť, oẽs morbos ingrauescere occidẽte sole, & leuari eo oriente. Dicã ergo malo liberiore. i. minus premente & magis liberã permittente, sic sit ordo. Tamẽ. i. tametsi multis malis angar. cũ. i. quando, Titan. i. sol, q unus est de Titanibus, instat eq̃s radiantibus. i. uehiť altus. i. sublimis, ego infelix perfruor. i. ẽt pro fructu fungor, malo. i. doloris, & curarũ, liberiore. i. magis liberam permittẽte, & minus stringẽte, sed ubi nox acerba (nisi sit gementẽ acerba ꝓ acerbe) cõdidit. i. abscondidit me ululantẽ, & gementem, quia. s. coniugem non inueni, thalamis. s. meis. i. cubili meo, & procubui in mœsto toro. i. ego mœsta in toro mœstã faciẽte, tunc sup. oculi mei funguntur lachrymis obortis. i. p̃ter intentionẽ ortis, ꝓ somno. i. loco somni, & fugio a uiro. s. Pyrrho sicut ab hoste. Qua. i. qua p͞te, aut qua ratione, aut quatenus licet. Nã quaq; duę sunt partes. i. & quæ ignara manu. i. ipsa ignara putans Orestem cõtingere, cõtingo mẽbra Scyria. i. ipsius Pyrrhi in Scyro Lycomedis insula ex Deidamia geniti. Sæpe malis stupeo. male interp̃tatur superior dicẽs: cũ malas tango, q̃ horridæ sunt. Nã male, unde per diminutionẽ maxillæ prima longa ab oĩbus poniť. ut Aenei. iii. Ambesas subigit malis cõsumere mẽsas, dic ergo, ego stupen. i. hebetor, & quasi stolida fio, hoc est alienor, & abstrahor a rõne, & memoria. Sæpe malis. i. propter mala: quæ perpetior. ¶Per genus, claudit epistolã cum obsecratione pondus uotorum continente.

¶In Nonam Epistolam Argumentum Volsci.

Hercules quot fuere. — Oechalia urbs ab hercle ex pugna. a Lycę mors.

Diodorus tres tm̃ Hercules uř fuisse asserere: sed q diligẽtius hoc scrutati sũt, sex fuisse repierũt. Antiq̃ssimũ ex Ioue antiq̃ssimo, & Lysto natũ. Nã Ioues ẽt plures fuisse legimus: quoꝝ alteꝝ cõcertauisse cũ Apolline de tripode accepimus. Alter tradiť Nilo natus Aegyptius: quẽ aiunt Phrygias lr̃as cõscripsisse. Tertius est ex Idæis dactylis: cui inferias afferũt. Quartus Iouis filius est ex Asterię Latonæ sorore. q Tyri coliť, filiãq; habuit nomine Charthaginẽ, Quintus in India: q & Belus dr̃. Sextus ex Alcmena, & Ioue tertio genitus: cui gesta alioꝝ assignãtur. Deianirã habuit uxorẽ. Nam demissa Megaræ Creontis Thebani filia, quã uxorẽ duxerat, Iolen Euryti petiit in cõiugiũ, cũ denegareť i Etholiã uenit: ubi Deianirã Oenei ex Althea duxit uxorẽ, deĩde memor despecti cõiugii cõtra Euryti Toxeum Myliõnẽ, & Pythiũ mouit exercitũ, Oecaliã urbẽ abstulit: illos peremit: Iolẽ rapuit, cuius amore adeo flagrauit: ut ex ea patereť q͞cq͞d cũ Omphale perpessus est. Sacrificaturus igiť ob uictoriã in monte Ceneo puerum Lycã ad Deianirã in Trachynã urbẽ misit: ut uestẽ, qua in sacris utebať, afferret. Deianira Eueni infectã: oleo, & sanguine centauri Nessi dederat. id enim suaserat. Nessus faciendũ, cũ in traiectu eueni fluminis ab Hercule sagittis confessus esset de illius amore dubitasset. Dubitabat. n. ne Ioles amore ipsam cõtẽneret. Hercules cum uestẽ tetigisset ueneno afflatas lenta tabe consumebať: Actus in sororem Lycam in mare ꝓiicit. Lycemniũ & Iolaum Delphos de se sciscitatũ ad oraculũ misit. Retulerũt, ut in Oeta monte pyra construereť. De reliquis Ioui curã relinqueret. Constructã ipse conscendit Philotectes ignem admouit: cũ reliquiarũ nihil reperisset: cœlũ ascẽdisse existimarũt: Iuno præcante Ioue lectũ cõscendit, Herculem uestibus tectũ, perinde ac pareret, emisit, qd' in adoptionem barbari diu seruarunt. Hebem quoq; filiã uxorẽ dedit: Menecius Actoris filius O Ponte Boeotiæ oppido primus Hercu. sacrificauit, Tauro: capro: & Ariete. Deianira cum de uiri fato excepisset cõmemoratis iniuriis: quas ab Hercule passa sitifacinus purgare nitiť epistola: ut nõ ultro: sed, ut ad amorem illũ reuocaret, id fecisse uideať: querelas habet crebertimas: quales eam decent: quæ de suspendio deliberarat.

¶Gratulor

Ratulor Oechaliã titulis accedere nr̃is. Principiũ ex duorũ affectũ lætitiæ, mœrorisq; pugna q̃ furibunda fuerit Deianira indicat. Sed cũ mœror lætitiã superaret: rex q̃s turpiter Hercules gessit, oritur ex pbatio. Gratulor: gratulari siue diis, siue hoibus: qui nobis bñfici fuerũt in successu: aut nr̃o aliorũ eq: cũ laudibus festiuitatẽ ondere: orit. n. ex lętitia gratulatio: ut ex dolore q̃rimonia. Victæ. ad Iolẽ hoc refert: cuius amore cũ Hercules teneret: uisus filasse dr. Oechaliã: Oechalias pñes fuisse legimus i Thessalia: Arcadiaq;, & i Euboea: sed q̃ Euryti fuerit, ambigũt ueteres. Diodorus, q̃ in Euboea ẽ, fuisse scribit. Alii uero Thessalam, quã cũ cepisset Hercules interẽptis Euryt liberis: ut dixim⁹ Iolem rapuit. Victæ: captũ Iolen intelligit: quã Hercules amauit. Fama decolor: pţaminata: trãslatio ab infecto pãno. Inficianda: negãda: & q̃ factis prioribus minime conueniret. Quẽ nũ. Iu. ecce qđ maximũ est unũ tot q̃relç nascant: ut post multa facta ingẽtia puellę succubuerit: nã apud Iolẽ dr Hercules filasse, & q̃ apud Omphalen Lydiã tulisse scri. Dio. eadẽ apud hanc exercuisse.

ANTO. Gratulari quid sit & quid gratulatio. Oechaliæ quot sint & ubi locorum. Iole quæ fuerit. Vbi Hercules filauerit.

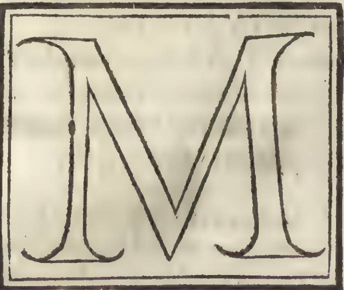

HVBER.

Ratulor: Hercules multis: & magnis laboribus qui sibi ab Eurystheo Iunonis noie imperati fuerant, funct⁹: cũ in Pheneo Arcadię oppido q̃nquẽniũ fuisset: ide spõte discedens in Etholiã pfectus: atq; cũ nondũ legitimã prolẽ: nec uxorem hr̃et. Deianiram Oenei filiã iam defuncto Meleagro sibi despõsatã uxorẽ accepit: sed triẽnio post deianirę nuptias cũ Eurynomũ pue ministrum paruo errore lapsum pugno pcussũ occidisset inuitus: dolore percussus Calydõe recessit cum Deianira uxore: & Hyllo puero ex ea suscepto: cũ i itinere ad Euenũ flumẽ uenisset: repit Nessum cẽtaurũ, uiatores ptio flumẽ trãsuehentẽ. Qui cũ Deianirã trãsuexisset: eã uiolare conatus est: cũ Hercules i alia ripa eẽt q̃ uiri opẽ iplorãte Her. eũ sagitta trãsfixit. Ille ne moreret inultus pollicitus ẽ Deianirę: se medicamẽtũ traditurũ, quo nullã aliã pter se mulierẽ Herc. unq̃ appeteret: iussit itaq; ut oleo cum sanguie ex uulnere suo, & sagitta defluẽte cõmisto Herculis tunicã ungeret: sic. n. fore: ut nullã aliã mulierẽ pter se appeteret: cũ Nessus expirasset, illa clã Hercule, qđ erat mãdatũ effecit. Hercules aliq̃to post Oechaliã uicit: & cõtra Euriti regis Oechaliæ filios: qm Iolẽ sororẽ suã añ ei pmissã uxorẽ negauerãt, exercitũ duxit: auxiliãtibusq; Arcadib⁹: q eũ ex Pheneo discedẽtẽ secuti erãt, urbe expugnata Euryti filios occidit: & cũ Iole captiua ex Euboea i mõte Ceneũ pfect⁹ ẽ, ibi sacra factur⁹ Lycã ãt famulũ domesticũ clã ad Deianirã in Trachynã, ubi eã reliq̃rat, misit: ut ei uestẽ, q̃ in sacris uti cõsueuerat, afferret. Deianira uero: amore Ioles pcepto: cupiẽs se oibus amore pferri, tunicã iuxta Cẽtauri cõsiliũ tinctã: Lycæ rei inscio: Herculi deferẽdã tradidit: quã Hercules indutus, medicamẽti ui paulati iualescẽte maxĩo dolore torq̃ri cœpit: itaq; Lycã uestis latorẽ pmũ occidit: ac morbo magis quotidie inualescẽte Lycimniũ, & Iolaũ Delphos ad Apollinẽ misit: ut morbi remedia sciscitarent: oraculũ iussit Herculẽ ferri cũ appatu bellico in Oetã mõtẽ, ibiq; ppe eã ingẽtẽ strui pyrã: de reliqs Ioui curã fore: q cũ Iolao erãt, iussa Apollinis exequẽtes: qđ futurũ erat, suspicabant: Hercules despata salute i pirã cõscẽdit: solus Philoctetes gratiã sagittarũ q̃s ei Hercules reliq̃t: pyrã succẽdit: subitoq; fulminibus circũcadẽtibus pyra exusta est: accedẽte Iolao, ut ossa colligeret: nullo penitus repto, creditũ est Herculẽ ad deos trãslatũ: eiq;, ut heroi, sacra q̃dã instituta sunt. Interea anteq̃ moreret: cũ magno ui ueneni uexaret, Deianira calamitate Herculis stupefacta: cũ cãm tãti mali a se pfectam sciret: laq̃o uitã finisse dr. Sed poeta nũc fingit Deianira anteq̃ se iterficeret scripsisse ad Herculẽ, cõquerẽs, qđ turpi amore Ioles succubuerit, & a legitio alienatus sit: deinde iterscribẽdũ fingit eã accepisse nũciũ de calamitate Herculis quẽ grauissimo dolore torqueri audierat pp tunicã a se missam: itaq; postq̃ excusauit se pp amorẽ hoc fecisse: affirmat se eẽ morituram. Gratulor. lætor. Oechaliã urbẽ Euboeæ in q̃ regnauit Eurystus: licet Stra. dicat eẽ in Thessaliã in Euboea: & in Arcadia: hãc expugnauit Hercules pp Iolẽ sibi negatã, ut supra dixim⁹, & eius fratres iterfecit: atq;, ut alii uolũt, ãt patrẽ. Accedere: adiũgi. Nr̃is titulis: nr̃is uictoriis, & laudibus, nr̃is aũt dixit: qa laudes mariti ẽt suas existimat. Victorẽ. s. te. Succubuisse: uictũ fuisse, Victę. s. Iolę. Pelasgiacas gręcas. Decolor: turpis. Inficiãda. i. negãda. nã ificiari negare signat: unde inficię tm pluralis numeri, quo noie utimur cũ eo: ut eo ificias. i. nego: & tu is ificias: &c. Iuno q̃ semp conata est te opprimere. Series: ordo, & nũerus: nã plurimos labores passus est. Hinc. s. tibi. Imposuisse iugũ. i. domuisse te tractũ a bob⁹, est aũt ordo fama decolor &c. uenit Iolẽ iposuisse iugũ huic, quẽ Iuno, & imensa series lab. nunq̃ fregerit.

Pars laborum Herculis. Herculis mors. Deianiræ suspendiũ. Oechalia. Inficiari.

DEIANIRA HERCVLI.

Mittor ad Alciden a cõiuge cõscia mẽtis.
Littera, si coniux Deianira tua est.
Gratulor Oechaliam titulis accedere nostris,
Victorẽ uictæ succubuisse queror.
Fama pelasgiadas subito peruenit in urbes.
Decolor, & factis inficianda tuis.
Quem nunq̃ Iuno seriesq; immensa laborum
Fregerit, huic Iolen imposuisse iugum.

ASCEN.

Ratulor Oechaliã. Huic quoq; eplæ i nõnullis codicibus pmittit hoc distichon. Mittor ad Alcidẽ a cõiuge cõscia mẽtis Littera, si cõiux Deianira sua est. Cuius ordo est, ego littera. i. epla, conscia mẽtis. i. ppositi, & intentionis animi, mittor ad Alciden. i. ad Herculẽ, a cõiuge. i. uxore eius: si Deianira est cõiux sua, uerũ credo Ouidianum non esse, quia mala est reciprocatio, si coniux Deianira sua est, dicendum est enim eius, sed id uersus non patit. Titulis nostris, qa gloriæ mariti particeps est cõiux. Fama Pelasgiacas meli⁹ sitiq̃ pelasgiadas, qa nulla necessitas cogit pro possessiuo patronymico abuti. Iolẽ nõ Iole ut uersus indicat, qa ab e fit en nõ em in accusatiuo.

Iunonis odium in Hercu. Labes Iuppiter Herculem generat

ANTO. ¶ HOC ue. Eury. uituperat factū ex uoluntate aduersariorum: qđ aliud, inqt Eurystheus, & Iuno cupiunt: q̄ ut te deprimant, & facti nouitate supiora deformant. ¶ A te Iouis unde. Iunonis cā mentem turbauit: ut scri. Home. nā in concilio deorum illū iactare coegit eo die ex suo genere fore: ut nasceret Argis: qui finitimis imparet: quod cū iureiurando firmasset: Iuno in terrā descendit, Argos petit. Alcmenæ partū distulit: Stheleni ex Perseo nati uxorē: septē tm̄ mensium fœtum Eurysthei edere coegit: rē deinde Ioui detulit: q tūc cœlo pepuli, & Herculē Eurystheo seruire iussit, cui, ut pmiserat, Argiuorū regnū datū est. ¶ Labe uitæ. uiuendi dedecore: & psistit in translatione. Est. n. labes: q̄ casu subito leuia inficit. ¶ At nō ille ue. sermonē suspēdas, nō inqt talē te pstas. Nō una nox: si Diodo. credimus ex tribus noctibus unā fecit Iuppiter, ut Herculē cōciperet: iō plautinus Sosia in Amphitrione fabula putat Nocturnū obdormiuisse ebriū, solemq; i cōuiuiis cōmoratū plusculū: cū noctem illā longiorē sero uidisset. ¶ Sustulit: nomē dedit. Trāslatio est ab iis, q in summo loco siti, undiq; circunspectant. ¶ Respice uin. ponit an̄ oculos priora, ut cōparatione prīs uitupet factū. ¶ Vindicibus pacatum: mōstris liberatū: & q̄si ex seruitute in libertatē assertū: ducta trāslatiōe a seruis: q uidicta liberabant. ¶ Nereus: orbē terrarū itelligit: quē imedio aquę positū istar īsulę scribi. Plat. ¶ Solis utrāq; domū: solis domū in oriēte, & occidēte esse scribūt. ¶ Cœlū prius ipse tulisti: Hercules Cœlū humeris sustinuisse tradit: qm postq̄ a Piratis: quos Busyris miserat, raptas Hesperidas Atlāti restituit: ab illo edoctus est Astrologiā, ipseq; ī Gręciā primus ipęrā attulit. ¶ Fulsit: sustinuit. ¶ Notitia nois amplitudo: quo uerbo ī culice utit Vir. Notitiæq; ducū uoces Geminos angues. Plautino carmie notū ē īfantē Herculē in cunis duos a Iunone missos angues ap p̄hēsis utrisq; faucibus trucidasse. ¶ Dignus Ioue: ut Iouis filius dicereris. ¶ Cœpisti me. cōmēdatius egisti īfantiā, q̄ uirilitatē. ¶ Vltia: q̄ agunt matura ętate. ¶ Cedūt: īferiora sūt. ¶ Primis: ętate puerili gestis. ¶ Dissimiles. nō cōueniūt: gesta sunt. n. p ætate dissimilia. ¶ Quem nō mil. fe. hypbole utitur. ¶ Stheneleius ho. Eurystheū Stheneli filium significat: quem diximus certamina Herculi superanda præponere. ¶ At bene nu. fe. ironia est. ¶ Sitq; so. de Ioue intelligit: cui fulgura assignamus.

Serui qūo liberabant

Hercules Cœlum sustinuit

Herculi a quo certamina proposita.

Hoc uelit Eurystheus, uelit hoc germana Tonantis:
Lætaq; sit uitæ labe nouerca tuæ.
At non ille uenis, cui nox (si creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.
Plus tibi, q̄ Iuno: nocuit Venus, illa premendo
Sustulit, hæc humili sub pede colla tenet.
Respice uindicibus pacatum uiribus orbem,
Qua latam Nereus Cærulus ambit humum.
Se tibi pax terræ, tibi se tota æquora debent,
Implesti meritis solis utranq; domum.
Quod te laturum est, cœlum prius ipse tulisti
Hercule supposito sydera fulsit Atlas.
Quid nisi notitia est misero quæsita pudori,
Si cumulas stupri facta priora nota?
Te ne ferunt geminos pressisse tenaciter angues?
Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras.
Cœpisti melius, quam desinis, ultima primis
Cedunt: dissimiles, hic uir & ille puer.
Quem nō mille feræ, quē nō Stheneleius hostis
Non potuit Iuno uincere, uincit amor.
At bene nupta feror, qa nominor Herculis uxor,
Sitq; socer, rapidis qui tonat altus equis,

Labes improprie Iuppiter q̄ te tonans

HVBER. ¶ HOC ue. q. d. facis qđ placet inimicis tuis: qa cū cupiēt tuū dedecus: gaudent, qđ a muliere sis subiugatus. ¶ Eurystheus: rex, q tibi labores īperat. ¶ Germana to. Iuno soror Iouis: qui tonans dr: qa & tonitrua ciet: & fulmina mittit. Sic, i. erit. ¶ Nouerca: ipsa Iuno, q̄ est nouerca tua: nā Hercules filius fuit Iouis ex Alcmena. ¶ Labe: macula: turpitudine: alias ponit p ruina a labēdo ut apud Vir. li. ii. ęne. Hic mihi pma mali labes. ¶ At nō increpat ipsum, qđ nō rūdeat spei: quæ de eo fuit hn̄da: qa nō una nocte generari potuit: sed cōiunctus tribus noctibus simul: ut fabulæ tradunt: ex quo debuit eē uitæ magis aamirādæ. ¶ Nō ue. nō exhibes te: nō appares. ¶ Ille: talis. ¶ Cuiqli. ¶ Vna: sola qa geminata est nox ¶ Nō fu. tan. nō sufficit. ¶ Vt cō. i. ut gn̄areris. ¶ Tātus: tā magnus tā fortis ¶ Illa. s. Iuno. ¶ Sustulit: exaltauit. ¶ Premendo: dū premit. ¶ Hæc. i. Venus. ¶ Respice. cōsidera. ¶ Pacatū pacificatū. ¶ Vindicibus: defensatricibus, uel ultricibus: nā Hercules ad to. lēda mōstra, q̄ in qualibet parte orbis terrarū nocebāt hominibus pperabat. Inde Luca. terras mōstris, æquorq; leuantē Magnanimū Alcidē lybicas exciuit ī oras: & Vir. lib. viii. Nā maximus ultor Tergemini nece Geryonis: spoliisq; supbus Alcides aderat. ¶ Qua la. i. p totū orbē terrarū. ¶ Nereus. i. oceanus: posuit. n. deā pro mari oceanus aūt circuit ipsam terrā. Oui. i. Met. Tū freta diffudit: rapidisq; tumescere uētis Iussit: & ambitæ circūdare littora terræ. ¶ Pax terræ. i. terra pacata te. ¶ Debet se tibi. i. tibi ē obligata: & pax est pp te. cauendū est aūt ne legat pars terræ, qa contrariū esset, qđ dixit superius, qua latā Nereus &c. utrāq; domū solis. i. oriētē: & occidentē. ¶ Meritis: bn̄ficiis tuis. ¶ Tulisti humeris sustinuisti. ¶ Quod est laturū te: qa tuis uirtutibus es ascensurus cœlū. ¶ Hercule: ferunt. n. fabulæ Herculē pro Atlante cœlū sustinuisse: qđ ideo fictū est: qa ei successit in Astrologia. ¶ Fulsit sustentauit. ¶ Quid nisi: sensus est, qđ tibi cōparasti p hæc tua clara facta: nisi ut nunc magis cognoscatur dedecus tuum. ¶ Quid. s. est quęsitū. ¶ Nisi est quæsita notitia. i. cognitio. ¶ Pudori: dedecori tuo, nā quo aliqs clarior est: siqd turpe: facit: eo magis cognoscit eius turpitudo: Iuue. Oē animi uitiū tanto cōspectius in se Crimen hēt quanto maior, q peccat habēt. Si cumulas: auges. ¶ Nota: macula: uitio. ¶ Stupri: adulterii, & libidinis. i. si factis tuis prioribus claris, & magnis: addis nunc turpitudinem libidinis. ¶ Te ne ferunt: te habet emphasim. q. d. qui nunc es ita turpis, & infamis. ¶ Tena. fortiter: nā, ut fabulis traditur. ¶ Alcme. Herculē, & Iphiclum peperit. sed Herculē ex Ioue, Iphiclum ex Amphitrione marito genitum. Sed cum Iuno duos serpentes immisisset Herculi, Iphiclus de cunis terrore lapsus: suo uagitu excitauit parētes: qui cum surrexissent, uiderunt Herculē ambabus manibus angentē angues nouercalibus odiis immissos. Inde Virgi. ut prima nouercæ Monstra manu geminosq; pmens eliserit angues. Dignus Ioue. qui posses uideri genitus a Ioue, nō aūt a mortali. ¶ Quā desinis. i. quā finis. ¶ Cedunt: sunt minora. ¶ Hic uir. hæc tuas ætas uirilis. ¶ Et ille puer i. tu ille puer, q hæc fecisti. i. illa tua ætas puerilis. ¶ Dissimiles. s. sunt. Stheneleius hostis: idest Eurystheus Stheneli filius. ¶ Hostis: tuus. ¶ Amor uincit. quod est tibi turpissimum. ¶ At bene. obiectio. ¶ Herculis: quasi magni uiri, & filii Iouis.

Oceanus

Hercules astronomus

Iphiclus

Serpentes ab Hercule trucidatá

ASCEN. ¶ HOC uelit Eu. Imitatio est illius Aene. ii. Hoc Itachus uelit, & magno mœrent Atridæ. At nō ille. Ordo est. At. i. sed tu non uenis ille. i. talis, & tātus sicut Aenei. ii. Hei mihi q̄lis erat q̄tū mutat ab illo Hectore &c. cui (si credit.) sic Vir. (si credere dignū est) una nox fuit tanti. i. nō uisa tāti esse momēti, ut sufficeret, ut tu cōciperere, tantus esse. i. q esses tā magnus. Sustulit. i. sursum tulit, & erexit. ¶ Nā nisi Iuno nouerca Herculē exercuisset, nūq̄ tātus fuisset habitus. Respice uidicibus signat turpe eē, ut q cętera uicerit mūdi mōstra, a muliere uictus succūbat, uires aūt uindices uocat, qbus mundū a seruitute monstrorū in libertatē uindicauerat, quasi uindicta. i. uirga prætoria. unde patet, quia uindex iudex, & similia cōiunt generis. ¶ Vtrāq; domū solis, & orientalē, & occidentalē. nā sol utrobiq; habitare uidetur uulgo. Quid nisi notitia est, unde Iuue. Omne animi uitium tanto conspectius in se Crimen habet, quanto, qui peccat, maior habetur.

¶ Quam

¶ Q V A M ma. inæq. silitudine ironiā ꝓbat. ¶ Minor: q gñe, aut re maiorū uirtute est iferior. ¶ Nō ho. est sed onus. locus est, q uiolēta definitio dr: est, inqt, puellis dāno pstare forma: qm̄ ea est: q illas pstātioribus cōciliat: & cōiugio iūgit. ¶ Spēs. formæ decor. ¶ Nube pa. nō maiori. ¶ Vir mi. iā: ab. incōmoda sui cōiugii exprimit. ¶ Opata: opari dicimur: cū sacrorū my steria tractamus. Habeo, inqt, uota cū sacris ꝓ salute cōiugis. ¶ Inter ser. πάθος a somniis. ¶ Iactor: uexor: uexāt me i som niis mōstra. ¶ Petita: aio agitata. ¶ Arcana nocte: q est maxia curarū nutrix. ¶ Aucupor: diligēti inqsitiōe scrutor: trāslatio ab aucupibus. Murmura: qd de Hercule ferat: cū nihil certi hēamus. ¶ Speq; ti. du. cū dubiū sit qcqd afferṫ, cōflictamur iter spē: & metū. ¶ Mr. Alcmenā sigñat: q Phinei: q est Arcadū urbs, ꝓcul ab Hercule dgebat, ad quā cū Iphiclo & Iolao eiecerat Eu ristheꝰ: cū Herc. postq̄ Eurycionē cētaurū trucidauit Tyrinthū rediit. ¶ Pr̄ Amphi. is est, quē cū Cephalo cōtra Theleboas, & Thaphios pugnasse meminit Stra. Hyllus filiꝰ Herculis ex Deianira quos oēs i exiliū miserat Eurystheꝰ. ¶ Arbi. Eury. itelligimus qd Eurystheꝰ de ira Iunonis iudicet, q te ut illi obtēperet: qbusq; exponit mōstris ¶ Lōga. q cū tot laboribus nō mitigaṫ. ¶ Peregrinos ad. amo. redit ad id. qđ i eā ꝓpriū est: nō inqt, me tot icōmoda uexāt, sed qđ aliarū puellarū cōsuetudie nr̄ torus uiolaṫ. ¶ Quęlibet: nullo adhibito iudicio: sed ꝓ libidinis furore cuiusq; ueteris lecto. ¶ Non ego parth. Hercules cū hospitareṫ apđ Aloeū Arcadię regē: eiꝰ filiā clā stuprauit: pr̄ re cognita nautis qbusdā mergēdā dedit: urgēte ꝑtu ad Partheniū Arcadię mōtē exposita inter uirgulta puerꝝ pepit: ipsa ad nauē redit relicto ifante: ad Eupliū Arcadiæ portū cū descēdisset: nautę puellā dono dederūt qbusdā mercatoribus i Asiā ꝓfecturis: q illā Theutrāti Mysię regi detulerūt: expositū ifantē cerua nutriuit: pastores cū illū inuenissent, ad Corytū regē tulerūt: q puerū loco filii educauit: & qm̄ a cerua nutritus sit, Telephus est appellatus.

ANTO.
Operari quid sit
Phineis urbs
Amphitrio
Telephi fabula
Parthenīꝰ mors
Astydamia

Quam male inæquales ueniunt ad aratra iuuēci,
 Tam premitur magno coniuge nupta minor.
Non honor est, sed onus, species læsura ferentes,
 Siqua uoles apte nubere, nube pari.
Vir mihi semper abest, & coniuge notior hospes:
 Monstraq; terribiles persequiturq; feras.
Ipsa domo uidua uotis operata pudicis
 Torqueor, infesto ne uir ab hoste cadat.
Inter serpentes, aprosq;, auidosq; leones
 Iactor, & hæsuros cerno per ossa canes.
Me pecudum fibræ, simulachraq; inania somni,
 Ominaq; arcana nocte petita mouent.
Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
 Speq; timor dubia, spesq; timore cadit.
Mater abest, queriturq; deo placuisse potenti
 Nec pater Amphitriō, nec puer Hyllus adest,
Arbiter Eurystheus iræ Iunonis iniquæ
 Sentitur nobis, iraq; longa deæ est.
Hæc me ferre parū est, peregrinos addis amores:
 Et mater de te quælibet esse potest.
Non ego Parthenlis temeratam uallibus Augē

¶ Q V A M male: rñdet obiectiōi dicēs nō eē cōueniēs mr̄imoniū: ubi uir sit maior uxore: est aūt sñia ad ꝑsonā loquētē accommodata: nā Mart. cōtra sentit oportere uxorē iferiorē esse uiro. Inferior mr̄ona suo sit Prisce marito, Non aľr fiūt fœmina uirq; pares. ¶ Quā male: ꝑ silitudinē ꝓbat incōuenientiā amoris sui. ¶ Inæqles: aut ætate, aut magnitudine, & robore corpis. ¶ Veniūt: cōueniūt. ¶ Nupta: uxor. ¶ Minor: iferior conditione gñis, & fortunæ. ¶ Nō honor est sñia est color rhetoricus. ¶ Spēs: dignitas. ¶ Ferentē: hñtē ipsam spēm. ¶ Sed onus: sicut mihi ē onus, qđ sim uxor tāti uiri: cū tñ te nō fruar: nō honor est: sed onus, annominatio ē color Rhetoricus. ¶ Siq̄ uo. sñia gñalis. ¶ Pari: æqli tibi, & ætate: & cōditiōe fortunæ. ¶ Hospes pegrinus. ¶ Est notior coniuge: qa uideo sæpius hospites: quā maritū meū. ¶ Mōstra: ut Lernæā, Hydrā, & Cerberū: & Cacū: de quo Vir. Huic mōstro Vulcanus erat pr̄: mōstrū. n. dr̄ qc qd est ꝑter naturā. ¶ Feras terri. ut aprū Erymanteū: & leonē Nemęū. ¶ Opera: intenta: sacrificans: nā opari ꝓprie est sacrificia ꝑficere. Vir. lib. iii. Aenei. aruisq; nouis opata iuuētus. idē primo Geor. In primis uenerare deos, atq; annua magnę Sacra refer Cereri lætis opatus in herbis. Hor. Prodeat iustis opata sacris. Iuue. & matutinis operaṫ festa lucernis. i. operādo, hoc est sacrificādo colit: idocti ponūt pro agere, qduis gñaliter, in quo sigñato nunq̄ iueni exēplū idoneū. ¶ Tor. crucior. ¶ Cadat: interficiaṫ. ¶ Ab ho. aut hoie. aut fera. ¶ Iactor: uersor. s. cogitatione: qa cogito hæc pericula, in qbus ille uersaṫ, & uideor esse in eisdē ꝑiculis: qđ accidic amātibus. Vir. de Gallo ad Lycoridā: q erat in castris. Nunc insanus amor duri me Martis in armis Tela inter media: atq; aduersos detinet hostes. ¶ Hæsuros ꝑ ossa. i. aggressuros te: nā hęsurus hic ab hęreo uenit, non ab edo. ¶ Me pecudū: dicit se multis modis terreri pp ꝑicula Herculis. ¶ Fibræ pec. i. exta q̄ inspicio: ut intelligā, qd sit de te futurū: hæc. n. ars haruspicina dicebaṫ: inspiciebāt aūt ꝓcipue fibras iecinorū, siue iecorū, & pulmonū. Iuue. calido pulmone columbæ Tractato Armenius: uel Cōmagenus haruspex Pectora pullorū rimanaṫ & exta Catelli, interdū & pueri. Lucan. lib. i. Cernit tabe iecur madidū, uenasq; minaces Hostili de parte uidet pulmonis haneli. Fibra latet. Virg. lib. iiii. Aene. pecudūq; reclusis Pectoribꝰ inhians spirātia cōsulit exta ¶ Simulachra inania: figurę sine corpe. ¶ Oia. auguria. ¶ Pe. capta. ¶ Mouent: terrēt me. ¶ Aucu. inquiro ꝑcunctando multos. ¶ Murmura. i. uoces. ¶ Famæ incertæ. s. de te. ¶ Speq; timor. i. interdū spes uincit timorē: quē habeo de te, interdū timor uincit spē. ¶ Mr̄ abest: dicit qđ in abñtia Herc. nō habet aliquē: qui eā cōsoleṫ. ¶ Mater. i. tua Alcmena. ¶ Abest. i. hinc, erat. n. Deianira in Trachyne, ubi regnauit Ceix. qñ scripsit hāc epi. ¶ Deo po. i. Ioui. ¶ Pr̄. s. tuus. ¶ Puer. i. filius nr̄. ¶ Arbiter Eu. i. cū oēs alii desint. solus Eurystheus sentiṫ a me: qa quoties nouos tibi iponit labores: qbus me torqri necesse est: arbiter dr̄, q totius alicuiꝰ iudicii habet potētiā, ide arbiter dr̄, q hēt authoritatē alicuiꝰ rei: ergo arbiter. i. executor: uoluntate. n. Iuno, labores Herculi iperabat, ut supra diximus. Vir. & reꝝ mille labores Rege sub Eurystheo. ¶ Sentiṫ q̄si ꝑniciosus: nā sentimus ꝓprie, q̄ nos lædunt. ¶ Lēta. i. lōga. & diu durās. ¶ Parū est: nō sufficit. ¶ Ferre hæc. i. pati hos dolores, & timores de ꝑiculis uitæ tuæ. ¶ Peregrinos. i. peregrinarū mulieꝝ. ¶ Quęlibet. i. q̄uis mulier: nā iā nulla ē, quā nō tētes. ¶ De te. i. ex cōpressu, & coitu tuo. ¶ Nō ego, cōmemorat q̄dā puellas q̄s dicit fuisse cōpressas, & uiolatas ab Herc. ē aūt occupatio: dicit. n. se nō esse dicturā: cū maxie dicat. ¶ Auge: sic legēdū est: nō Augē: fuit aūt Auge Aloei regis Arcadiæ filia ab Herc. cōpressa: ex quo grauida facta pepit filiū q postea Telephus dictus est: añ uero: q̄ parere, Alceus eius pr̄ cognito tumore uentris filiæ nō credēs eā grauidā ex Hercule tradidit eā cuidā nautæ mergēdā: illa naui iposita doloribus partus urgētibus ipetrauit: ut i terrā exponereṫ, tanq̄ ad rem necessariā: & filiū apud Partheniū montē in q̄dā sylua pepit, deide misericordia nautæ salutē ꝑter spē patris cōsecuta data est dono qbusdā ex Caria i Asiā ꝓficiscētibus, q eā Teutrāti Mysiæ regio dono dederūt: infans a pastoribꝰ Coryti regis apud Partheniū reptus est: cui cerua ubera ꝓbebat: quē postea Corytus pro filio educauit: & Telephi nomē ei imposuit: qa cerua nutritus esset: nā ἔλαφον gręce ceruū, & ceruā sigñat: hic postea quærēs matrē accepto respōso in Mysiā uenit, ubi inuēta matre apud Teutrantē cognitus cuius eēt filius, i magno honore habitus est. Teutras filius masculis curēs ei Argiopem filiā desponsauit: & regni successorē relịqt, qui postea tpe belli Troiani uolens resistere Græcis ne transirent per Mysiam ab Achille grauiter uulneratus est: quo uulnere cū non posset sanari, accepto responso ab Apolline ab eodē

HVBER.
Martialis
Tria monstra ab hercule macta ta
Operari.
Virgilius
Trachine
Ceix
Arbiter
Sentire
Auge
Telephus unde
Astydamia
Thespiensis regio a quo denominata est

Achille iterũ uulneratus sanatus est, inde Ouid. in. i. de remedio. Vulnus Achilleo quæ quõdã fecerat hosti, Vulneris auxiliũ Pelias hasta tulit. Stra. lib. xiii. uariat opinionẽ huius fabulæ. ¶ Temeratam: uitiatam: ¶ Parthenijs: Arcadicis.

ASCEN. ¶ QVAM male inæquales, cõparatiue & sine figura, & fit licite in tribus gradibus, ut q̃ bonus tã prudens. i. q̃ tum bonus tũ prudens. Quã magis illa tremẽs tãto magis effera flãmis, q̃ maxime potes, tã maxie debes deo cõplacere. i. ut maxie ita &c. Siqua uoles apte nubere: nube pari: insigne cõsiliũ. Operata opari, & facere cũ per se ponuntur p excellentiã rebus sacris attribuunt, & signãt, sacrificare: ut Cũ faciã uitulã p frugibus ipse uenito, & opata iuuẽtus in Geo. ¶ Nec puer. i. filius Hyllus. s. eque, erat. n. filius Herculis Deianira. Historiæ satis aptæ sunt supra. Non ego Parthenijs &c. cõmemorat Herculis adulteria. Parthenius mons est Arcadiæ, in quo uirgines uenare solent, unũ ab eis nomen sumpsit παρθένική uirgo dr, Augen aũt uocat filiam Aloei, q partum suum dereliquit, unde temeratam. i. uiolatam dixit genere fœminino.

Nec referam partus Ormeni nympha tuos.
Nec tibi crimen erunt theutrantia turba sorores,
Quarum de populo nulla relicta tibi est.
Vna recens crimen referetur adultera nobis,
Vnde ego sum lydo facto nouerca Lamo.
Mæander, toties qui terris errat in iisdem,
Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas,
Vidit in Herculeo suspensa monilia collo
Illo, cui cœlum sarcina parua fuit.
Non puduit forteis auro cohibere lacertos,
Et solidis gemmas apposuisse toris?
Nempe sub his animam pestis nemeæa lacertis
Edidit, unde humerus tegmina læuus habet.
Ausus es hirsuros mitra redimire capillos?
Aptior herculeæ populus alba comæ.

ANTO. ¶ ORMENI nympha: Astydamiã signat Ormenii filiã, quã cũ pr̃ Herculi negasset: Hercules expugnata urbe, & interẽpto Ormenio puellã rapuit: & ex ea Cresippũ filiũ tulit. Theutrantia turba: qnquaginta Thespis. Erechthei Atheniẽsis filias intelligit: q̃s Hercules una nocte stuprauit, cum pr̃ ad sacra uocatus æstu uino nimio ingurgitatus iaceret: ex qbus qnquaginta liberos genuit, q Thespiades sũt cognominati: ex his duo Thebis: septẽ Thespiis mãsere. Reliq duce Iolao i Sardiniã nauigarunt, ubi cãpestri loco Coloniã duxerũt. Turbã Theutrãtiã nõ a Mysię rege Theutrãte: ut aliq putarũt, appellauit: sed a Theutranto Atticę oppido: ubi pictura uisebat admirãda: ut hęc ab Hercule gesta sunt, ad quã uisendã Germanicus Cęsar suo carmine descẽdisset testat. ¶ Refert adultera: de Omphale Iardanæ filia Lydorũ regia dicit: apud quã Hercules seruiuit. Nam cũ Iphitũ ex turri Tyrithia pcipitasset, cęde pugnari nõ posse ex oraculo tulerat: nisi uẽderet ptioq Iphiti liberis satisfieret: uẽditus Omphale in seruitio latronibus regionẽ purgauit. Cercopes trucidauit, Syleũ, q uiatores ad opus uinearũ cogebat, ligone sustulit: Demũ factus liber ex Omphale filiũ Lamũ genuit: ut Diodorus author est. ¶ Lamo lydo: q ex lyda Omphale natus est. ¶ Mæãder toties: Mæãder fluuiu iter Miletũ, Prienẽq egredit: discurrit p Phrygiã: sepata Caria Lydiam ad cãpos, qui Mæandri dñr, flexuosum esse ideo Stra. scri. q̃m multũ accipiat limũ & uario ipetu mõ ad hanc, mõ ad aliã adijciat ripã: unũ obliquitates oẽs Mæãdrũ ueteres appellarunt. ¶ Suspẽsa monilia: Hercules, ut Diodo. placet apud Omphalẽ pro ancilla interdũ seruiuit: clauã, leonis pellẽ, arcũ, sagittasq Omphale cõcessit gestare: ipse uero monilia: gẽmas, mitrã: zonam: cæteraq mulierũ gestamina sumpsit: uenitq interdũ. ¶ Auro: manicas aureas Phrygum, Lydorũq gestamen. ¶ Toris solidis: brachiis fortib⁹. solon lingua oscurũ integrũ dici Verrius author est: unde solum, & solidũ. ¶ Pestis nemeæa: leonẽ: quẽ in Nemeæa sylua interemit Hercules, intelligit. ¶ Hospitat⁹ apud Mosorchum pastorem. ¶ Tegmina: leonis pelle sinistrum humerum tegebat: uictoriæ monumẽtũ. ¶ Mitra: barbaroꝝ ornamentum, ex qua pendebat fasciolæ: quæ philtra dicebantur: q̃m philorum instar depẽderent. ¶ Populus alba: est & aliud genus, quæ nigra est: ut scribit Pli. est alba populus Herculi sacra: qua sacrificantes huic deo coronabantur.

HVBER. ¶ ORMENI: nympha Astydamiã dicit filiã Ormenii regis: quã cũ Hercules dari sibi coniugẽ petuisset, pr̃ renuit sciens eũ hr̃e Deianirã: Hercules idignatus regi bellũ intulit: captaq urbe ac rege interfecto Astydamiã captã uitiauit: genuitq ex ea Cresippũ filiũ: Dio. scri. ¶ Nec ti. cri. e. i. nec ẽt crimini a me tibi dabit: qd' tot sorores cõpsseris. ¶ Theutrãtia tur. miror cur qdã Thestitia turba legẽdũ putẽt, nisi librarioꝝ: qd' magis credo: culpa sit: nã nõ Thestius, uel Thestitius, sed Thespis Atheniẽsis: ut Dio. scri. a quo Thespiẽsis regio denoiata ẽ. l. filias ex pluribus fœminis genuit: q̃s oẽs Hercules adhuc puer: sed robore pstãs compssit: & ex eis. l. genuit filios, oẽs mares, q Thespiades dicti sunt: quos p Iolaũ in colonias trãsmisit: sed cur dixerit theutrãtia turba nõ satis cõpertũ habeo: cũ Theutras regnauerit in Mysia: nisi Hercules ẽt in Mysia, siue theutrãtia regione fortasse alias sorores compsserit: licet nihil apud quẽquã legat, qd' meminerĩ, sed oĩa, aut nõ sũt mãdata lrĩs: aut nõ extãt: q̃obrẽ nõ ausim textũ corrũpere. ¶ Vna recẽs: nõ de Ioue itelligit: sed de Omphale Lydorũ regina: cui Hercules ita seruisse dr: ut oia faceret, q' iperasset: unũ Ter. i. eunucho. ¶ Qui minus huic q̃ Hercules seruiuit Omphale. Ex hac genuit Hercules lamũ filiũ: unũ dicit Deianira. ¶ Vñ: ex q̃ Omphale. ¶ Sũ fa. no. la. qa cum sim uxor tua, ille est factus priuignus meus. ¶ Lydo: ex Lydia: ut diximus. Lydi aũt ppli Asiæ: q aliqñ Mæonii dicti sunt: neq ullo pacto itelligendũ est de Iole, qa ex eo nõ suscepit lamũ: neq ex Lydia, aut Mæonia fuit, sicut hãc fuisse oñdit: cui Herculẽ Puuse dicit. ¶ Mæãder fluuius Lydię: aut ut Seruius dicit, Cariæ, q̃ est uicina Lydiæ. ¶ Qui errat. i. labit, & uagat. ¶ Toties: sæpius: qa ita flexuosus est: ut in se uideat recurrere. ¶ Retorquet: reflectit. ¶ Monilia: ornamẽta muliebria q̃ teste Seruio ẽt segmẽta dñr: q̃ tm̃ mõ mulieribus cõueniebãt: inde Iuuenalis uirũ obiurgat, qd' segmẽta iducat: Segmẽta, & lõgos habitus: & flamea sumit: &c. ¶ Illo. s. collo. ¶ Parua sarcina: paruũ onus: qa sustinuisset ẽt maius. ¶ Nõ puduit pluribus uerbis uituperat Herculem de hac mollicie. ¶ Cohibere: astringere. ¶ Soli. fortib⁹. To. i. torosis. i. pulposis, & neruosis mẽbris. Persius: multũq toro sa iuuẽtus. ¶ Nem. oñdit turpissimũ esse exornare molli, & lasciuo habitu brachia: q̃ res magnas: & dignas laude gesserint quales sunt, q̃s cõmemorat. ¶ Pestis Nemeæa. i. leo. Nemeæus: quẽ interfecisti: i cui⁹ facti memoriã gestas pellẽ ipsius leonis. ¶ Lęuus humerus. i. sinister. Nam humerũ dextrũ ferebat Hercules exertũ, & detectũ: ut esset expeditior. ¶ Nemeæa ut scri. Stra. sylua est inter Cleonas: & per Philiuntẽ, in q̃ Argiui sacra faciebant: ubi Hercules Nemeæũ leonẽ occidit: quẽ interdũ poetæ appellãt Cleonæũ: a Cleone oppido nemeæ syluæ ppinquo, Lucanus ille Cleonęi piecit terga leonis. ¶ Mitra: teste Seruio nomẽ barbarũ, est pileus incuru⁹: de quo pẽdebat bacarũ tegmẽ quo utebant Lydii, & Phrygii. Iuue. Itẽ qbus grata ẽ picta lupa barbara mitra: cõueniebat aũt mulieribus pcipue: aut uiris mollioribus, & effœminatis. Vir. Et nũc ille Paris cũ semiuiro comitatu Mæonia mentũ mitra crinẽq madent ẽ Subnixus &c. ¶ Redimire. i. ornare. i. addere redimicula: q̃ ex mitra pendebãt, inde Vir. li. x. Et tunicæ manicas: & hñt redimicula mitræ. ¶ Populus. i. corona populea.

ASCEN. ¶ ORMENI nympha, uocatiuus est nois patronymici. Nã declinat hęc Ormenis, huius Ormenidos &c. o Ormeni, & fit noie Ormenus Ormeni addẽdo litera. est aũt Astydamia Ormeni filia. ¶ Vna recẽs crimẽ referet adultera nobis, referet. i. recensebit nobis. i. a nobis, nec stat uersus si legat referet. lege ergo referet, ut sit sensus, omissis aliis dicã de una adultera, q̃ crimen recens cõmisit, sed ἐμφατικῶς dicit eã crimen nõ criminosam, sicut comicus scelestũ scelus: & senẽ senium uocat.

Margin notes: Theutrantũ oppidũ — Germa. Cęsar Herculis picturã uisit. — Mæãder fluuius — Phrygũ & Lydorũ gestamen — Solõ oscorũ lingua. — ubi leo ab Hercule interemptus — Thespienſiũ fabula — Theutres — Lamus & Omphale — Lydi alio noie mæõii — Mæander — Segmẽta q̃ — Leonemeçus cleonę⁹ — Herculis habitus

¶ Zona

ZON A mæonia: cingulo fœmineo more lydio. Imago crudi Diomedis: is est qui in Thracia ad Tiridam oppidum cæsis hospitibus equos alebat: qua pœna ipsum Hercules multauit: equos domuit: & ad Alexandri tempora illorũ genus supfuit. Busyris: Neptuni, & Libyæ Epaphi filius in Aegypto in locis Nilo uicinis tyrãnidem exercuit: hospites mactabat. Hercules ipsum pemit cũ ex Aphrica in Aegyptum pmearet. In isto culto: qui non ad uiros: sed ad mollissimas puellas couenirct. Eras pudendus. puderet Busyridẽ se fateri uictum in tanta mollicie. Antæus hunc terrę filiũ tradũt qđ ideo ueteres finxisse scri. Eusebius: qm esset palæstræ, certaminisq; q̃ in terra exercent, peritissimus: Hercules alitus sublatũ peremit. — ANTO.

Nec te Mæonia, lasciuæ more puellæ,
Incingi zona dedecuisse pudet?
Non tibi succurrit crudi Diomedis imago?
Efferus humana qui dape pauit equos?
Si te uidisset cultu Busyris in isto,
Huic uictor uicto nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo,
Ne pigeat molli succubuisse uiro.
Mæonias inter, calathum tenuisse puellas
Diceris, & dominæ pertimuisse minas.
Non fugis Alcide uictricem mille laborum
Rasilibus calathis imposuisse manum?
Crassaq; robusto deducis pollice fila,
Aequaq; formosæ pensa rependis heræ:
Ah quoties, digitis dum torques stamina duris,
Prævalidæ fusos comminuere manus.
Crederis infelix scuticæ tremefactus habenis
Ante pedes dominæ pertimuisse minas.
Eximiis pompis præconia summa triumphi,
Factaq; narrabas dissimulanda tibi.
Scilicet immanes elisos faucibus hydros
Infantem nuda dilacerasse manu.
Vt tegæus aper cupressifero Erymantho
Incubat, & uasto pondere lædit humum.
Non tibi thre, clis affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ.
Prodigiumq; triplex armenti diues hiberi
Geryones, quamuis in tribus unus erat.
Inq; canes totidem trunco digestus ab uno
Cerberus, implicitis angue minante comis.

Detrahat: si fieri posset: detrahere conaret. Puellas ionicas: Omphales lydiæ pedissequas, Ionia est minoris: Mæonia, Ionia: Lydea: Mygdonia iungunt adeo, ut uix assignari possint limites: ut Stra. meminit. uñ poetæ hæc oia cõfundere con sueuerũt. Calathũq; qualũ: siue quasillũ signat, quo puellæ & unguẽta: & lanas recõdunt. Rependis: in idẽ pondus filans deducis. Scuticæ tre. ha. ex corio scutica fiebat ad uerberandos seruos. nã σκύτας latine coriũ interptamur. Dissimulãda, q̃ in eo habitu erãt tacẽda. Hydros elisos. infantẽ Herculẽ angues geminos trucidasse scripsimus. Vt tegæus aper: aprũ ex Arcadia uiuũ ad Eurystheũ ptulit: quo mõstro pterritus in æreo uase se clausit. Tegææ, Arcadiæ oppidũ. Erymãthus in Erymãto Arcadiæ mõte aper, q regionẽ uastabat, stabulari cõsueuerat. Affixa peãtibus ora. Diomedes Thracię rex hospitũ ora, quos apponebat eqs deuorandos, postibus affigebat. Prodigiũq; tri. de Geryone itelligit: quẽ tricorporẽ fuisse tradũt, q̃ lõ fictũ esse scri. Diod. qm Crysaurus tres hũerit filios fortissimos ppugnatores cũ tribus exercitibus, qbus singulari certamie superatis: Hercules boues in Italiã abegit. Hiberi: Hispani, i Hispania regnauit Geryõ. In trib⁹ unus erat. erat Geryon unus ex tribus corpibus. Inq; ca. to. Cerberũ ab inferis traxisse Herculẽ i fabulis est. Ecatheus Milesius scri. serpentẽ fuisse in Tenaro Laconiæ pmontorio: cuius ueneno mortales extinguebant: & qm i Tænaro ad inferos dr̃ esse aditus Ditis canem dixerũt: quem cũ Hercules trucidasset: nata est fabula Herculẽ canem tricipitem interemisse. Implicitis an. nam pro pilis angues habebat: & ideo centum geminum cerberum Horatius appellat. — Ionia — Calathus — Scutica — Aper — Tegææ oppidum — Erymãth⁹ mons — Diomedis feritas

MAEONIA zona. i. zona ipsi⁹ Omphales. Dedecuisse i turpe tibi fuisse. Her. n. ita Omphale deditus fuit: ut oia, q̃ illa iuberet, faceret: & cũ suo cultu istruxisse refert Oui. ii. Fast. Dũq; parant epulas: potãdaq; uina ministri Cultibus Alcidẽ instruit illa suis, Dat tenues tunicas getulo murice tinctas. Dat teretẽ zonã, q̃ mõ cincta fuit. Vẽtre minor zona ẽ: tunicaq; uincla relaxat: Vt posset magnas exeruisse manus. Fregerat armillas nõ illa ad brachia factas. Scindebãt magni uincula pua pedes. Nõ tibi: commemorat eius ante acta fortia: q debu ent ipsum deterrere a talibus lasciuiis. Suc. uenit i mentẽ. Cru. uiolẽti: & inhumani. — HVBER. — Ouidius

Et fe. ualde fer⁹. Pauit: alit. Hu. dape. hic Trax tyrãnus sæuissimus hũanis hospitũ carnib⁹ equos, eqsq; suas alebat: & capita suis tectis affigebat, quẽ Herc. itẽ fecit: & eodẽ supplicio affecit: quo ille hospites. Si te ui. Busyris rex Aegypti ad puocãdã Nili inũdationẽ hospites solebat imolare: hoc genus sacrificii pmũ expertus ẽ i. Thrasiũ, a quo sibi mõstratũ fuerat Oui. de ar. amã. Dr̃ Aegyptus caruisse iuuãtib⁹ arua Imbrib⁹: atq; ãnos sicca fuisse noue. Cũ Thrasius Busyri adit: mõstratq; piari Hospitis effuso sanguie posse iouẽ. Illi Busyris fies Iouis hostia pm⁹ Inqt: & Aegypto tu dabis hospes aquã. cũ ãt uellet imolare et Herculẽ, Hercules eũ iterfecit. Isto cultu. isto ornatu muliebri, et lasciuo. Pudẽd⁹ eras. i. fuisses ei pudor a te uici. Detrahat: p detraheret. i. auferret. Ioniacas puel. i. mæõias: nã Ionia regio Asię ẽ finitima Mæãdro. Dñæ Omphales. Nõ fugis nõ caues. Rasilib⁹ politis: qsi rasis. Vir. & torno rasile buxũ. Crassa. i. magna, nõ aũt legẽdũ est grossa. Deducis: nes. Repẽdis: ad psũ reddis: tu quoq; sicut ancillę. Cõminuere: fregẽ. Habenis: loris. Prçcoia: laudes. Triũphi: uictorię tuę. Alii codices hñt eximiis põpis imania femina laudũ. Dissimulãda: cęlãda, tacẽda. Scilicet: dicit ea, q̃ narrat Hercules. Elisos: strãgulatos: sffocatos. Inuoluisse. diuisis syllabis legẽdũ est: sicut alibi, Debuerãt fusos euoluisse meos. Immanes hi. maxi os angues: supra dixim⁹ hãc fabulã. Tegæus: arcadic⁹. Erymãtho: mõte Arcadię: illic. n. iterfecit apy uastãtẽ regionẽ. Incubat: iacet: Penatib⁹: tectis. Threicis. i. Diomedis. Ora: capita. Eq: pigues supra tusa ẽ fabu. Prodigiũ triplex Geryões: ut fabulę tradũt rex regnauit i Gadibus Hispaniæ, quẽ locũ Erythrã appel lãt: quẽ tricorpore fuisse fabulãt: ditissimũq; pecoris: qđ Hercules eo supato, i Italiã aduexisse dr̃. Diod. dicit Chrysauri filios tribus magnis exercitib⁹ fidẽtes ab Herculẽ supatos: & greges boũ deuicta Hiberia secũ abductos. Prodigiũ: mõstrũ. Triplex tricorpor. Hiberi: hispani. Geryões prĩe ẽ declinatiõis: declinat. n. sicut Anchises. Vnus er. in tri. qa unus erat: licet tria corpora hret scdm fabulas. Cerberus: mõstrũ cũ tria capita hũisse dr̃. aũt uestibulũ tartari suare: hũc Cerberũ triplici cathena uinctũ Hercules ad supos iussu Eurysthei dr̃: eo pus Athenis mysteriis Eleusinę Cereris ihiatus fuisset. In totidẽ canes. i. in tres: ut Geryones. i. totidẽ capita canina. Ab uno trunco. i. ab uno corpore. Digestus: diuisus. — Busyris — Ionia — Erymãth⁹ — Geryon. — Geryones cui⁹ declin. — Cerberus

CRASSAq; robustiora. Iuue. satyra. ii. Vos lanã trahitis, colloq; pacta refertis Vellera, uos tenui pgnãtẽ stamine fusum Penelope melius, leuius torquis Arachne. Diceris ifelix &c. enumerat Herc. egregia facinora, dũ detestatiõe pñtis dedecoris, qđ patit i seruiẽdo adulterę. Infantẽ caudis iuoluisse manũ Dicerẽs est in dictiõe iuoluisse. nã pẽtasyllabã fecit. Vt Tegæus ap. sic legẽdũ est, nã tegea pmã, & secũdã corripit, ut quinto Aenei. Tegeæ de sanguie gẽtis, ubi alii legũt tegeçæ sanguine gentis, sed utroq; mõ duas priores corripit, nec legẽdũ est meũ cupressi fero uerũ licẽciosus est uersiculus, qa uocalis ante uocalem neq; absumit neq; corripit, sicut nec ibi in actæo Aracyntho. Nec tibi threicis, nõ thracis, nã Vir. Threiciis utitur non thraciis. Geryonis: legitur Geryones in nominatiuo etiam interdũ primæ declinationis, potius q̃ Geryon. — ASCEN.

Quæq; redundabat fœcundo uulnere serpens
Fertilis,& damnis ditior ipsa suis.
Quiq; inter læuūq; latus,dextrūq; lacertum,
Per graue compressa fauce pependit onus.
Et male confisum pedibus,formaq; bimembri,
Pulsum thessalicis agmen equestre iugis.
Hæc tu sidonio potes insignitus amictu
Dicere?num cultu lingua retenta silet?
Se quoq; nympha tuis ornauit Iardanis armis,
Et tulit capto nota trophæa uiro.
I nunc,tolle animos,& fortia facta recense.
Quod tu non esses iure,uir illa fuit.
Qua tanto minor es,quanto te maxime rerum,
Quam quos uicisti,uincere maius erat.
Ille procedit rerum mensura tuarum.
Cede bonis:hæres laudis amica tuæ est.
O pudor:hirsuti costis exuta Leonis
Aspera texerunt uellera molle latus.
Falleris,& nescis,non sunt spolia ista Leonis,
Sed tua,tuq; feræ uictores,illa tui.
Fœmina tela tulit lernæis atra uenenis,
Ferre grauem lana uix satis apta colum,
Instruxitq; manum clauo domitrice ferarum,
Vidit & in speculo coniugis arma sui.
Hæc tamen audieram,licuit non credere famæ,

ANTO. ¶ QVAE redundabat fœcundo uulnere serpens:Hydram lernæam signat:quã alii centũ:alii quinquaginta habuisse ceruices scribunt,ex quibus,si qua amputaretur,duæ renascebant̃.Nam Hercules adiutus Iolao supauit. quillius iussu flammã inurebat,si quã Hercules amputasset.Strabo Hydram fuisse scribit Lernã paludẽ,quã Hercules siccauit. ¶ Fœcũdo uulnere:qm̃ ex una amputata nascebant̃ geminæ ceruices.¶ Per graue onus.Antæũ signat,quem altius sublatũ ab Hercule:ne Matris auxiliũ sentiret,trucidatũ diximus.¶ Agmẽ eque,Centauros exprimit,qui supna parte uiri: inferna hoies tradũtur:hoc Hercules trucidauit:cũ in domũ Pholi centauri impetũ fecerẽt ad odorẽ uini accurrẽtesq; Diony.Pholo dederat:ut in aduentu Herculis asseruaret̃:ceciderũt in p̃lio:Aegeus:Amphion:Hyporion:Orios.Isophileos:Melãchętes:Thereos:Derphos:Phryxus:Pholus in sepeliendis centauris cũ Herculis sagittas admiraret̃,seipsum uulnerans cecidit,Hercu.illũ sepeliuit & monti nomẽ dedit:qui adhuc nomẽ in Thessalia Pholus dr̃. Alii tradunt:ideo hos semiequos putatos in Thessalia:qm̃ primi Thessali equo pugnare cœperunt.¶ Cõfisum pedibus: hoc aũt ad pernicitatẽ centaurorũ referendũ est:uel q in pugna terra mater centaurorũ nebulas misit ut medenti solo Hercules laberetur.¶ Iugis thes.in mõtibus Thessalię pugna hęc in Pholo mõte gesta dr̃ amictu sid.ornatu purpureo.Sidon urbs Phœniciæ:unde prętantior fiebat purpura.¶ Nympha Iardanis: non Dardanis legendũ est:sed Iardanis:erat.n.ut diximus, Omphale Iardani filia.q & clauã,& leonis pellẽ & cætera. Herculis arma gestare uoluit.¶ Mensu.amplitudo rerũ gestarũ.¶ Procedit illi ad Omphales laudẽ accedunt.¶ Cede bonis:tuas laudas nõ iactites,& est ab his trãslatio:quorũ maius est æs alienũ,quã summa:qui cũ soluere nequeant,bonis cedũt.¶ O pudor: ab exclamatione,πάθος mouet̃.¶ Molle:lasciuę puellæ.¶ Feræ: Leonis. tu inqt,Leoni pellẽ detraxisti:Omphales uero te illa spoliauit. ¶ Atra:tincta sanguine lernææ.Hydrę:qd̃ uenenũ fuit. ¶ Hoc tantũ audieram:transit ne querimoniam p̃ntis facti de decore iustã iudicet:quę cũ Omphale,inquit,turpiter gesta sunt:qa tñ audiui negari potuerant:sed de Iole dissimulare non licet.

Cẽtaurorũ pugna & corũ noĩa

Pholus

Omphale

HVBER. ¶ QVAE q; redundabat.Serpentẽ dicit Lernæã,ex cuius corpore:ut Diodo.scri.centũ prodibant serpentum capita,& ceruices:quarũ singulis cæsis duæ renascebant̃:ob eãq; rem minime uinci posse uidebatur:cũ pars amputata ualidior efficeret̃:hanc difficultatẽ Hercules arte superãs,Iolaũ monuit:ut incisam ceruicẽ subito face lignea inureret:ne sanguis efflueret: hoc pacto superata bellua sagittas suas eo sanguine tinxit:quo illatũ uulnus mortiferũ redderet̃.¶ Redundabat:abũdabat, & ualidior efficiebat̃.¶ Diues a suis dãnis:qa quãto magis amputabat̃:tãto plura capita habebat:ut supradictũ est. ¶ Quodq; inter. Antæũ intelligit filiũ terræ:corporis robore:ac palestra p̃clarũ in Libia:q multos externos secũ certamine cõgressos occiderat:hunc Hercules & uiribus:& arte superatum interfecit:nã cũ uires a terra matre assumeret simulans se cadere, Hercules eũ ita sustulit:ut terrã tangere non fineret:ex quo ille m̃ris auxilio priuatus:inter lacertos Herculis elisus expirauit. ¶ Cõpressa:astricta.¶ Et ma.cõfi.Cẽtauri ex Ixione:& Nube geniti Thessaliã incolẽtes odore,& uetustate uini,qd̃ Pholus centaurus a Dion.sibi datũ reseruauerat in honorẽ Herculis cũ hospitio suscepisset:ebrii facti,domũ Pholi magno impetu ingressi,diripere conati sunt,quos licet fortissimos:& m̃ris Nubis imbrẽ effundentis auxilio usos,Hercules tñ partim occidit:ptim fugauit.¶ Male cõfisum pe.qa uelocitate sua freti,effugere nõ potuerunt.¶ Formaq; bi.i.humana,et equina in q̃ maius inerat robur.¶ Sidonio.i.purpureo:q mulieribus cõuenit.¶ Nõ silet:nõ debet silere,quæ pudore.¶ Cultu: q nõ decet.¶ Nympha Iardanis.i.Omphale.¶ Iardanis.i.Phrygia,nam Mæones,et Lydi a dextra sunt Phrygiæ maioris.ut scri.Stra.nec de Iole possumus intelligere.¶ Ornauit:instruxit:armauit.¶ Nota clara.¶ E capto uiro:ex te quem cepit,& triũphauit.¶ I nunc:increpatio est per irrisionem.¶ Recense:narra.¶ Quod.s.esse uir.¶ Tu nõ esses.i.esse deberes:qa melius esses fœmina,q̃ uir.¶ Qua tan.dicit,quod quãto difficilius fuit Herculi uincere seipsum,quã eos,quos uicit: tanto est Omphale eo maior:qui uicit eum.¶ Proce.i.euenit.¶ Hæres tuæ lau.qa tu ex ea decidisti:& ipsa tibi succedit.¶ O pudor amplificat hoc dedecus.Herc.qd̃ passus sit:amicam tegmine suo:& armis instrui.¶ Vellera:pellis.¶ Exuta costis,diximus supra ex pelle Leonis Nemeæi.Herculẽ fecisse sibi tegmen corporis.¶ Texerunt mol.la.i.fœmineum.¶ Spolia dicuntur: quæ hosti eripiuntur in uictoria:dicit illa pellis,qua illa induta est:non significat, quod tu uiceris Leonẽ:sed quod illa te uicerit:& ex te spolia abstulerit.¶ Il.tu.s.uictrix.¶ Atra:ticta.¶ Ler.ue.Diximus supra in fabu.¶ Hydræ lernææ.¶ Grauem:plenam.¶ Claua:Hercu.enim claua ad domãdas feras usus dic.tur,quam Vulcanus simul cum thorace ob meritum uirtutis ei dedisse dicitur.¶ In spe.quo mulieres p̃cipue utũtur,hæc autem sumpsisse Omphalem scri. Oui.li.ii. fastorum. Illa capit clauamq; grauem:spoliumq; Leonis,Conditaq; in pharetra tela minora sua.¶ Tantum.solummodo.¶ Audieram:non autem uideram.¶ Licuit:potui.¶ Famæ:quæ de rebus supradictis ferebat.

Serpens lernæa

Antæus

Centaurorum origo

Mæones & lydi

Spolia

Quibus armis a uulcano Hercules donatus fuerit

ASCEN. ¶ QVAE q; redundabat.Serpens cõmunis est generis.Læuumq; latus.sic legẽdum est,nam si dempseris,uersum deprauaueris.Non culto lingua retẽta silet,figurata interrogatio,uim increpationis hñs.q.d.debeat maxime refrenari,& refrenari a cultu,cui talia facinora nõ congruunt.I nunc,figura,concessio uim prohibendi continens.¶ Qua tãto &c.sensus & ordo est,qua.i.Omphale tu es tanto minor,quãto maius erat uincere te,o maxime rerũ,q̃ eos quos uicisti.Notanda est latinitas,quia cum genitiuus transcendens,aut collectiuũ est,non seruatur necessario incongruitas generis. Hora. sermo.s. quid agis dulcissime rerũ.Sic optimus plebis &c.& o Danaum fortissime gentis &c.Illi procedit.i.ad eam deriuatur,unde ipsa succedit,& res p̃cedit.Cede bonis,non qa soluendo non sis,sed qa illa sibi ea bona iure uendicat,& ita tua non sunt.O pudor,ordo est.o pudor.Aspera uellera.i.uillosa tegmina exuta.i.detracta costis Leonis hirsuti.i.uillosi,& iubati,texerũt molle latus.s.lubricæ puellæ.Falleris.arguta argumentatio ad consimilia decenter applicabilis.

¶ Ad sensus

¶ AD sensus: uisu indicat. Nā more regio incedētē Iolē uiderat: qđ de amore Herculis cōiectura faciebat. ¶ Aduena pellex. Iolē signi ati: q ex Oechalia Tyrinthū ducebat. ¶ Per urbē: Tyrinthū: ubi Deianira degebat. ¶ Nec uenit incultis: coniecturā firmatā a signis passis crinib⁹, reginæ ān triūphū incedebāt captiuç. ¶ Dat uultū populo: sublime: id nō captiuitatis sed fastus, & imperii signū est. ¶ Viuo parēte: incedit, ut si uiuus pr Eurytus Oechaliæ triūphū duceret. ¶ Forsitā expulsa. Hercules ꝓ uxore Iolē ducebat, ideo inuidiose Deianira diuortiū uř obiicere. ¶ Aetolide: cōmemoratio ē a pria Aetholia Peloponesi pars dicta ab Aetholo Endimiōis filio: eā tenuerūt reges nobilissimi: Agrius: Melas, & Oene⁹ Deianiræ pater.

En uenit ad sensus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur aduena pellex,
Nec mihi, quæ patior, dissimulare licet,
Non finis auerti, mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aspicienda uenit.
Non uenit incultis captarum more capillis,
Fortunam uultu fassa tegente suos,
Ingreditur late multo spectabilis auro,
Qualiter in Phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo sublimis, ut Hercule uicto,
Oechaliam uiuo stare parente putes.
Forsitan expulsa ætolide, Deianira,
Nomine deposito pellicis, uxor erit,
Eurytidos, Ioles, atq; insani Alcidæ
Turpia famosus corpora iunget Hymen.
Mens fugit admonitu, frigusq; perambulat artus,
Et iacet in gremio languida facta manus.
Me quoq; cum multis, sed me sine crimie amasti,
Ne pigeat, pugnæ bis tibi causa fui.
Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,
Truncaq; limosa tempora mersit aqua.
Semiuir occubuit ui, lerniferoq; ueneno
Nessus, & infecit sanguis equinus aquas.
Se quid ego hæc refero? scribenti nuncia uenit
Fama, uirum tunicæ labe perire meæ.
Hei mihi quid feci? quo me furor egit amantem?

¶ Famosus Hymen: Hymenœū ifamē dicit: qm adulteros iungeret. ¶ Turpia: adulteria, & incesta. ¶ Mens fugit admonitu: pathos mouet ex imagine. ¶ Admonitu: iterū tuaꝝ recordatione. ¶ Sine crimine: qm me gessi ꝓ cōiuge: nō pellice: ut Omphale, & Iole. ¶ Pugnæ bis ti. cā fui: primū cū Acheloo: deinde cum Nesso cētanto ꝓ Deianira Hercules pugnauit. ¶ Cornua flēs legit rapi. Achelo. in un. Achelous Aetholię rex fuit uetustissimus nomē dedit fluuio: q inter Aetholiā & Acarnaniā fluit: cū antea Thoas appellaret: primus post diluuiū e terra emersit: iō ꝓ aq̄ Achelou usurpauit in Geor. Vir. Poculaq; in uētis Achelaia miscuit uuis. cū eo Hercules ꝓ Deianiræ coniugio pugnauit: pmū sub forma serpētis: deide ut taurus: cui cornu Hercules pfregit: qđ exceperūt nymphę, & rebus oibus repletū Cornucopiæ est appellatū. Hercules cū illud excepisset ꝓ maritali dono Oeneo obtulit: ut Sophoclis tragœdia legit: uerū id fictū Strabo testař. qm Hercules effluētē i cāpos Oetholos Achelou i alueū duxit. ¶ Trūca: quibus erāt cornua abscisa. ¶ Semiuir occubuit: Nessum cētaurū intelligit: quē Hercules trucidauit: cū in traiiciēdo Eueno flumine Deianiræ uim inferre uoluerit. ¶ Lernifero ueneno: sagittis Hydræ Lerneæ sanguine infectis saucius Nessus occubuit. ¶ Sāguis equus: Nessus semiequus erat: qm cētaurus cuius sanguis erat uenenū. ¶ Sed qd, & hæc re. aperit factū: uñ exprobratio hæc exorta sit: sed ita apte. ut facti pœnitētia duci uideař, & ꝓ culpæ ultione de suo interitu deliberat. ¶ Venit fa. renunciatur. ¶ Tabe: ueneno. ¶ Tunicæ meę: diximus per Lycā puerū tunicam misisse Deianiram infectā Nesseo sanguine.

¶ EN: demōstrātis est. ¶ Ad se, ad uisum. ¶ Ab au. i. ab auditu. ¶ Adue. peregrina: & nūc Iolē intelligit: nam ut supra uidimus: enumerauit mulieres, quas Hercules amauit: usq; ad Iolē: q fuit ultima. ¶ Dissimu. occultare, & tacere. ¶ Auerti: amoueri a me. ¶ Captiua: ut supra diximus i arg. epi. ¶ Oculis: meis. ¶ Fassa. i. cōfessa, & testificata. ¶ Fortunā suam. i. aduersam. ¶ Teg. uul. sicut illæ, quæ sunt in tā misera fortuna facere solent. ¶ Dat, ostēdit. ¶ Subli. ꝓ sublimiter. i. alte nomē ꝓ aduerbio. ¶ Victo: a se: quē in amore subegit. ¶ Putes. ꝓ putet aliqs: scđa psona ꝓ tertia: sicut apud Vir. Migrātes cernas. ¶ Oecha. priā suam. ¶ Stare: eē i statu suo. ¶ Forsitā: addit & aliud, qđ sit futurū turpi⁹ ipsi Herculi, qa fortasse expulsa ipsa Deianira accipiet Iolē uxorē: ordo ē. Iole forsitā erit uxor deposito noie pellicis. i. Iole: q erat pellex, erit uxor tua: deposito noie pellicis. Ex de. i me. ¶ Aeto. i. Aetolia, nā Deianira ex Aetolia. ¶ Eury. io. ordo ē. ¶ Hymē fa. iūget turpia corpa Ioles Eurytidos, atq; Alcidæ insani. ¶ Hymē famosus. i. mřimoniū ifame, qđ erit, si me legitima uxore expulsa: cōcubinā duxeris, nā famosus sp in malā ptē accipit: cauēdū, ne legat formosus: sed famosus. Hymē aūt cū sit deus nuptiarū: sæpe ꝓ ipsis nuptiis ponit. ¶ Iūget corpora turpia. i. turpiter iūget. ¶ Insani. i. magni. Habet autē hic uersus spōdeū in qnto loco: neq; uocalis sequēte uocali abiicit. ¶ Mens fugit: magis ex cōsuetudine loquēdi hoc dicit: quā, quod mens possit fugere: uideř. n. ex aliquo timore: animus, & mēs nobis fugere: ergo. ¶ Fugit. i. horret. ¶ Admonitu. i. recordatione huius facti: ne me relicta aliam accipias. ¶ Frigusq; perambulat. Virg. Gelidusq; p ima cucurrit Ossa tremor. ¶ Lāguida: pigra ad scribēdū. ¶ Me quoq; nūc Iolē. ¶ Sine crimine: quia amasti me: ut cōiugē, nō adulterā, aut cōcubinam. ¶ Causa pugnæ. Quia bis pro me pugnasti, Semel aduersus Acheloū: & iterū aduersus Nessum. Achelous fluuius ex Pindo Thessaliæ mōte ortus Aetholiā ab Acarnania diuidit. Vnde interdū Aetholiæ, siue Calydonis, interdū Acarnanū fluuiū a poetis dicit: ut est uidere apud Ouid. lib. viii. & ix. Meta. ubi narrat, quod nūc hic dicet: qđ mutatus in uarias formas pugnauit cum Hercule ꝑpter Deianirā. Primū. n. in ꝓpria forma luctando superatus uertit se in serpētem: & postremo in Taurū: cui Hercules cornu auulsit. Quod Naiades nymphæ diuersis floribus, & pomis refertum copiæ dicauerunt, ille ꝑ pudore oibus modis uictus: & cornu mutilatus intra suum flumen se occulit. ¶ Legit: collegit quasi facta. ¶ Tēpora: caput: nam tēpus partē capitis significat. ¶ Trūca: mutilata. ¶ Limosa: plena limo. ¶ Semiuir: Cētaurus: qui ex posteriore pte erat equus: ex priore erat uir. ¶ Lerniferoq; ueneno, nam ut supra diximus interfecta Hydra lernæa, eius sanguine sagittas suas tinxit: ut mortiferū haberent ictum. ¶ Infecit: tinxit. ¶ Sed quid ego fingit poeta inter scribendum nuncium allatū fuisse Deianiræ de calamitate Herculis. ¶ Quid. i. ad quid. q. d. frustra: quia non poteris iam esse meus: qa audio te iam moriturum. ¶ Tabe: ueneno. ¶ Hei mihi: conqueritur, quod fuit causa huius tanti mali Herculi: de quo tamen se excusat: quod amore compulsa sit. ¶ Quo. i. ad quid.

¶ EN uenit ad sensus mollis ab aure, dolor. Ordo est. Dolor mollis. i. leuis, & tolerabilis, uenit ad sensus. i. ad pręcordia, ab aure. i. per auditum, quia Cicerone, immo experientia teste minus afficiunt audita, q̄ uisa, minusq; certa sunt. Vnde Plautus. plus, inquit, ualet oculatus testis unus, q̄ auriti decem. Da uul. sublimis. i. i sublime. i. aduerbialiter ponit. Forsitā, ordo est. Forsitan ipsa Iole erit uxor. s. tua deposito nomine pellicis. i. nec dicetur amplius pellex, & hoc me sup. Deianira Aetolide. i. de nobili Aetolum genere, aut Aetoli regis filia, expulsa. s. e legitimo toro. declinatur Aetolis, huius Aetolidis, uel dos, uñ ablatiuus Aetolide, neq; est hæc sinalæpha expulsa Aetolide, neq; correctio uocalis antecedentis, quam pētimeme ris forsam excuset. Eurytidosq;. i. Euryti filia a noiatiuo hęc Eurytis, patronymicū. n. est a pře, sicut Aetolis a patria. Quia uero es corripit in genitiuo, legendū est, Eurytidosq; Ioles. Nā Iole trisyllabū est, & a uocali inchoatur. Turpia. Ordo est.

ANTO. Deianiræ domiciliū, Aetholia

Acheolus flu.

Nessi mors.

HVBER. En q̄ pars orōnis sit Famosus quid sit

Acheolus

ASCEN.

Hymẽ.i.deus nuptiarũ aut torus,aut paranymphus,formosus,i.decẽs(& ẽ ironia)iſiget corpa turpia.i.ad turpe facinus, q̃a ad illicitos cõcubitus,ſicut atq; mala uites ĩcidere falce nouellas corpa in quã.Ioles Eurytidos.i.filiæ Euryti deuicti,& Alcidæ.i.Herculis insani.grauis est uersus,q̃a spondaicus & uocalibus non absumptis impeditus,qui ironiã significat,aut põdus iniuriæ & dedecoris,cætera satis explicent.Sed quid ego hæc refero scribẽti nuncia uenit Fama.Bene scribẽti,nã ſi nũq̃ scripsisset,decreuisset pp id facinus seipsam interimere frustra de pellice cõquereret.Tunicæ.i.interiores,quã camisiã uocãt:Hei mihi.sic Corydon.Heheu q̃d uolui misero mihi,perditus austrũ Floribus & liquidis immisi fontibus Apros.

ANTO. ¶IMPIA:q̃ uirũ interimere potuisti.¶Oeta:in Oeta mõte Herculẽ ad deos migrasse diximus:q̃ Aetna ꝓ incẽdio legũt obscura nimis diligẽtia usi, seipsos deceperũt.¶Quid ha.s.Terentiana locutio,q̃d dignũ laude feci.¶Mor mea pi.erit:meo exitu fidẽ faciã,me Herculi nupsisse.¶Cognosces:scies me nõ degenerare a nr̃is maioribus.¶Impia q̃d du.uersus hic sæpe apponit:quod fieri solet:aut in imꝓcationibus:aut in excãtatiõe amatoria: q̃le est apud Theocritũ:& ex latinis,Virg.Catullusq; hoc dictionis gñe usus est:q̃d intercalare:hoc est,q̃ sæpius inter alios cõferẽtur appellarũt.¶Deuota:ad exitũ dãnata:q̃d sit deuouere in eũ fastorũ locũ exposuimus diligẽtius:q̃ est.Huic tibi deuoto carmine dexter ades.¶Sedet:depulsa ẽ ad extremã calamitatẽ: licet amplissimo fastigio collocata uideret.¶Desertũ.: oibus liberis orbatũ.¶Exulat Tydeus:hic interẽpto Menalippo fratre i uenatiõe Argos ad Adrastũ fugit,ut diximus.¶Alter: Meleagrũ significat,quem Althea mater cum fatali stipite ussit.¶Exegit.se sua p ꝑco.ma.Althea cũ pœnitẽtia duceret:q̃d sua culpa Meleager cecidisset:seipsam trucidauit:ut Diod.scribit.¶Pectus auidũ:nimio amore insanũ.¶Habet ui.amo.Nessus monuit Deianirã:cũ uellet sibi Herculẽ cõciliare:ut tunicã ĩfectã suo sanguine mitteret:qm̃ amoris uim haberet:factũ igitur excusat ab hostis calliditate,et puellari simplicitate:quã sua morte temperare deliberat.¶Illita Nes.fatet crimẽ : q̃d infanda morte pẽsandũ eẽ cõstituit.¶Iãq; ua.laqueo parato ad interitũ iamiã peritura salutat suos.¶Germana g.Oenei filia ex Althea,& Deianiræ soror.¶Fratet adẽ.nõ de Meleagro : q iã pierat:sed de Tydeo intelligit.¶Sed o pos.uiro notat:quẽ in Oeta iam ueneno furere nunciatum erat.¶Et pu.Hy.is erat ex Deianira Herculi filius.

Intercalaris uersus — *Tydei exilium* — *Althea mors* — *Nessi monitio* — *Gorge q̃ sit*

Impia quid dubitas Deianeira mori?
An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu sceleris tanti causa superstes eris?
Et quid adhuc habeo facti,cur Herculis uxor
Credar?coniugii mors mea pignus erit.
Tu quoq; cognosces in me Meleagre sororem,
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Heu deuota domus,solio sedet acrior alto:
Oenea desertum longa senecta premit.
Exulat ignotis Tydeus germanus in oris,
Alter fatali uiuus in igne fuit.
Exegit ferrum sua per præcordia mater,
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Deprecor hoc unum,per iura sacerrima lecti
Ne uideat thalamis insidiata tuis,
Nessus,ut est auidum percussus arũdine pectus,
Hic dixit uires sanguis amoris habet.
Illita nessæo misi tibi texta ueneno,
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Iamq; uale seniorq; pater,germanaq; Gorge,
Et patria,& patriæ frater adempte meæ.
Tu quoq; lux oculis hodierno nouissima nostris,
Virq;(sed o possis)& puer Hylle uale.

HVBER. ¶IMPIA:instigat seipsam ad mortẽ.¶In media Oeta:nã,ut supra diximus,in Oeta mõte Thessaliæ cõstructa fuit pyra:in qua Hercules conbustus est.Vñ Oeteus Hercules dr̃ a Seneca. ¶Cã tãti sceleris.i.mortis mariti tui.¶Eris sup̃stes.i.uiues post eũ.q.d.absit.Et q̃d ad.alia cã q̃re debeat mori:dicit.n.q̃d cũ nullũ hẽat certũ signũ,q̃re sit uxor Herculis:si pp eũ mortua fuerit,credet eẽ eius uxor.¶Et q̃d ha.q.d.nihil.¶Adhuc: cuiusq;.¶Pignus:ꝓbatio:cõfirmatio.¶Tu quoq;:dicit se ẽt debere hoc facere:ut uideat esse soror Meleagri,q̃a sicut ille pp amorẽ Atalãtæ mortuus est:ita ipsa pp amorẽ Herculis uult mori.¶In me.i.in morte mea.¶Sororẽ,q̃a cognosces,q̃d te imitata sum.¶Impia.uersus intercalaris dr̃ q̃a sæpius interponit:sicut apud Vir.Incipe mænalios mecũ mea tibia uersus & itẽ Ducite ab urbe domũ mea carmina,ducite Daphnim.¶Heu de.do.moritura Deianira defiet infelicitatẽ suæ domus ut oñdat se nõ debere dubitare,qn moriat.Deuota execrationibus infelix:nã,ut supra diximus,sup illũ locũ.Deuouit nati spẽq;,caputq; parẽs.Althea uitã,& fortunas Meleagri filii execrata est.¶Acrior.i.acerbior,& infelicior.¶Alto solio.i.q̃to maior fuit tãto est infelicior.¶Desertũ.a filiis derelictũ.¶Nuda:orbata.¶Tydeus ger.frater meus.¶Oris : regionibus. ¶Exultat:abest a p̃ria:nã cũ Menalippũ fratrẽ inaduertẽter occidisset,a p̃ria spõte abiit:& uenit Argos ad Adrastum regẽ: q ei filiã suã Argiã uxorẽ tradidit:& Deiphilẽ Polynici cũ ambo casu quodã in eius regiã uenissẽt:& uidisset eos esse:quos oraculi rñsum significauerat:acceperat.n.ex oraculo:ut eas daret Meoni,& Apro.Tydeus añt aprũ ferebat insignẽ:Polynices uero leonẽ:itaq; scd̃m rñsum oraculi eos sibi generos delegit:narrat igit nũc Deianira Tydei exiliũ.¶Alter.i.Meleager.¶In igne fatali:pp lignũ,siue torrẽ:quẽ parcæ in natiuitate Meleagri Altheæ matri suadũ dederãt:in quo uita Meleagri cõsistebat:dicta est hæc fabula supra in epistola Bryseidis in eo loco,fratribus orba.Deuouit nati spẽq;,caputq; parẽs. ¶Exegit:transmisit.¶Ferrũ:ensem:q̃a se interfecit gladio,Diod.tñ scri,eã laqueo uitã finiuisse.¶Deprecor:adiurat Herculẽ:ne credat eã hoc dolose,ut ĩsi dicose fecisse.¶Sacerrima:ualde sacra.¶Tuis thalamis:q̃a hr̃es aliã mulierẽ.¶Nessus: narrat q̃do fuerit decepta.¶Vt.i.postq̃.¶Auidũ:amans.¶Hic sanguis.s.meus.¶Texta.i.indumenta a texẽdo dicta:substantiuum est.¶Illita:infecta:tincta.¶Veneno nessæo.i.sanguine Nessi:q erat missus ueneno lernæo:ut supra dictum est. ¶Vale,deserentis est.¶Gorge:erat soror Deianiræ.¶Et p̃ria.s.Calydon.¶Frater:Tydeu.¶Adẽpte:ablate.¶Meæ patriæ:q es exul:nã de Meleagro iã mortuo stultũ est intelligere.¶Puer.i.fili.¶Hylle:Hyllus.n.filius fuit Herculis,& Deianiræ.¶Nouissima:ultima,q̃a nunq̃ sum uisura aliã lucẽ.¶Sed ut possis.i.utinã possis.i.ualere.¶Puer Hylle.i.fili Hylle, nam puer & seruũ significat:& eũ,q est in ætate puerili:& filium:ut hic.Exitus rei fuit,q̃d prius,q̃ Hercules mortuus eẽt, Deianira:ut in argumento dixi:audita calamitate Herculis de qua dictum est,laq̃o uitã finiuit:ut scribit Diod.Hyllus uero Iolem iussu p̃ris Herculis post eius mortẽ uxorẽ duxit:& ex ea prolẽ suscepit.scribitur hæc fabula plene ab Oui.lib.ix. Meta.& etiam deificatio Herculis:& multa,q̃ ad hũc locũ pertinent:quæ breuitatis gratia non uisa sunt narranda.

Vbi Hercules extremum diem clausit — *Intercalaris uersus* — *Tydei uarius euẽtus* — *Meleagri exitus* — *Hyllus* — *Deianiræ suspendiũ*

ASCEN. ¶IMPIA quid dubitas.sic Dido.Quin morere,ut merita es,& est uersus intercalaris,sicut Ducite ab urbe domũ,Heu deuota domus,ut superiores,uere ostendit fatale,& familiæ debitum,quod patitur malam.Nam,ut dixi,deuotũ dicimus quasi uoto additum morti.Oenea accusatiuus est a nominatiuo hic Oeneus,sicut ab Orpheus Orphea:& in solo accusatiuo corripitur penultima nominum in eus diphthongon exeũtiũ.In oris ignotis,q̃a ad Adrastũ fugit.Alter.i.Meleager, uel Meleagrus.Nam quæ græce exeunt in ros,apud nos exeunt in er,& in rus,ut Menãder,Teucer Alexãder.Tymber, Euãder,Meleager,uel rus.unde hic,Meleagre dictũ est in uocatiuo,nõ p methatesim,sicut Alexãder uult,sed a nominatiuo Meleagrus.Deprecor.i.precor ne fit,Nam precamur,ut fiat quod uolumus,deprecamur,ne fiat quod timemus.

¶In decimam

¶In decimam epistolam Argumentum Volsci.

MItius iueni quã te:genus oẽ ferarũ,Aglaosthenes,& scriptores naxii duos fuisse Mineos scribũt:& totidẽ Ariadnes,priorẽ Baccho i Naxo isula nupsisse,Alterã uero a Theseo destitutã cũ Corynã nutricẽ sequeret, i Naxũ nauigasse,Alii unicã Ariadnã e Creta raptã fuisse scribũt:& in Naxo Theseo relictã laqueo uitã finiuisse. Alii Onaro Bacchi sacerdoti desertã ã nautis nupsisse,Ion Chius ex Theseo Ariadnã peperisse Oenopionẽ,& Staphillũ tradit,Pæon Amathusius in sua historia affirmat Theseũ cũ Ariadna in Cyprũ insulã esse ui tẽpestatis delatũ, illãq; cũ salo tabesceret:incolis cõmẽdasse:post paulo cũ rediret,extinctã reperisse,erexisseq; illi duas statuas:argẽtẽã alterã:alterã aureã ,sacrificariq; instituisse.iiii.Calendas Septẽbris.Oui.uero cũ Diodoro cõuenit q scribit Theseũ cũ Ariadna e Creta soluentem in Naxon esse delatum,somnoq; admonitũ a Baccho:ut Ariadnam relinqueret,dei timore percussum, puellam cum altissimo somno premeretur, reliquisse:quamprimum igitur expergefacta est:cum Theseũ discessisse intelligeret,hanc ad illum epistolam dedisse commentus est.Diodo,illud adiicit deductam a Baccho Ariadnam in montem : qui Drios nuncupatur, nunquam comparuisse.

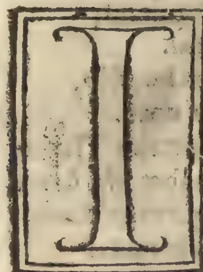
Quot minoes & ariadnes fuerũt

Varia de Ariadne opinio

Drios qd sit

ARIADNE THESEO

Illa relicta feris etiam nũc improbe Theseu
Viuit,& hæc æqua mẽte tulisse uelis?
Mitius inueni,quam te,genus omne ferarum,
Credita non ulli,quã tibi, peius eram.
Quæ legis,ex illo Theseu tibi littore mitto,
Vnde tuam sine me uela tulere ratem,
In quo me somnusq; meus male prodidit,& tu
Proh facinus,somnis insidiate meis,
Tempus erat,uitrea quo primum terra pruina
Spargitur,& tectæ fronde queruntur aues.
Incertum uigilans a somno languida,moui
Thesea prensuras semisopita manus.
Nullus erat,referoq; manus,iterumq; retento,
Perq; torum moueo brachia,nullus erat.

ANTO

MItius inueni quã te:genus omne ferarũ:In tota epistola pfidiæ est,& sæuitiæ expostulatio:quas a comparatione in principio statuit:Clemẽtius,inquit, secũ habuissent feræ,et fidelius custodissent:q̃ Theseus.¶Credita:suæ fidei cõmissa trãslatio est a deposito.¶Peius:maiori perfidia.¶Ex illo lit.πάθος a loco,quẽ signat,ne forte salutẽ alio trãslatã inuenisse Theseus existimaret : sum, inqt, in ea solitudine,in qua me reliqsti.¶Per faci.purgat, qđ obiici potuisset:nõ mea culpa:sed tua pfidia relicta sum.¶Tẽp⁹ erat: inuidiã auget a tẽpore,& circũstatiis:Nam tps locũ, & facti conditionẽ circũscribit.¶Quo primũ ter.prui.matutinũ crepusculum signat:qñ terra leui rore madescit.¶Incertum:quæ nõ omnino eram expergefacta:sed adhuc in somno languescebam.

HVBER. Argumẽtũ epistolæ

MItius inueni.Ne & chartas frustra impleã:& auditori sim fastidio,nõ enarrabo iterũ fabulam Minotauri, unde pendet argumentum huius Epistolæ: quoniam satis dictum est i secũda Epistola Phyllidis ad Demophoõta,sup eũ locũ:& Tauri,mistaq; forma uiri:Et item in argumento Epistolæ Phædrę ad Hypolitũ : Ita q uelit plene uidere illuc recurrat.Quod aũt ad hũc locum attinet: hoc est in summa.Cũ ob leges a Minoe deuictis Athemẽsibus impositas, Theseus in Cretã nauigasset,Ariadne Minois filia eius spẽ,ac decore capta cõsilium,operãq; dedit Minotauri occidendi : & Labyrinthi egressum edocuit,Deinde cũ Ariadne noctu clam recedens in insulã appulit aliquãdo Diam:nunc uero Naxon uocitatam:ubi dicit reliquisse Ariadnẽ & sine ea in patriã nauigasse. Quare fingit poeta eã derelictã scribere hãc epistolã ad Theseũ:& eũ increpare de duritia,& imanitate ai, & ingratitudine bñficiorũq; ei cõmemorat:& post cõmemoratas ẽt infelicitates suas rogat eũ:ut nauẽ flectat:& redeat ad eam recipiendã.¶Mitius.i.minus crudele:nã nulla fera mitis est.¶Credita.i.cõmissa,tradita.¶Vlli:alicui,siue homini,siue feræ.¶Vnde.i.ex quo.s.littore.Tulere.pro abstulere.¶Somnus.i.sopor.¶Et tu.s.pdidisti.¶Tẽpus erat:dicit fuisse autũnale tempus.¶Vitrea:splendida,ut uitrũ.¶Spargitur: implet.¶Pruinis.Iuue.Iam lęthi ferro cedente pruinis:Autũno.¶Incertũ: subaudi est:uel p incerte posuit.¶Lãguida:cadẽtia:& debilia.¶Pressuras:tracturas.¶Semisopita.i.semidormiens.puto tñ esse legẽdũ semisepulta:ut uersus stet:qđ idẽ erit in sensu qđ semisopita:ut Virg.in.vi.æneі.tãdem custode sepulto: ubi Serui⁹ exponit.i.dormiẽte:c⁹ aũt sopor corripiat primã:ut apud Virg.Alituũ pecudũq; genus sopor altus hẽbat. Sopire, & Sopitus primã pducit.Oui.lib.vii.Meta.Soluerat alta qes nullo cũ murmure serpẽs,Sopitis similis nullo cũ murmure serpit.Idẽ libro suprascripto.Peruigilẽ supest herbis sopire draconẽ.Aduertẽdũ est igit semisopita male legi cũ semisepulta:ut diximus,legendũ sit:quod idem significat,quod semisopita:ut ex textu Virgiliano patet.¶Nullus:pro nõ ponitur: quia de Theseo solo intelligit:uel nullus:nec Theseus,nec alius.¶Refero:iterũ fero.¶Retento.i.sæpius tento.

Vide ne sit legendũ semisepulta

ASCEN.

Iti⁹ iueni.i qbusdã exẽplarib⁹ pricipiũ ẽ ab his uersicul.Illa relicta feris ẽt nũc iprobe Theseu Viuit,et hęc ęq mẽte tulisse uelis? Sed nõ opinor eẽ Ouidianũ,potuissetq; qsqs ẽ dicere,illa relicta feris.q.d.q̃ feris dreliqsti iprobe Theseu illa uiuit,& si uelis poti⁹ dicere cũ admiratõe potes,sed ad authorẽ accedam⁹.Pei⁹.i.cũ maiori malo,erã.i. esse.Apđ poetas fere erã p esse,aut fuisse regit.Vir.Geor.ii.Et si nõ aliũ late iactaret odorẽ. Laur⁹ erat.Hor.sermo.i.Huic parco decies cẽtena dedisses.Nil erat i loculis.i.nil fuisset. Thesea pssuras.ordo est, ego semisopita moui manus pssuras.i.ut pmerent, & cõtingerẽt Thesea.i.Theseũ: sed oia facilia sunt.

ANTO. ¶ METVS excussere somnũ:timiditas somnũ excludit:ideo qui altissime dormiũt,si molesta obiiciant somnia:unde timere cogant,a somno excutiuut. ¶ Luna fuit:nõdũ oino illuxerat dies. ¶ Specto:sigd nisi littora cernã mouet misericordiam a cura. ¶ Cõcaua saxa:naturale est,ut echo in locis concauis rñdeat.Nam ut scribit Plinius,uoces reciprocæ ex percusso aere in montibus sinuosis,& conuallibus:qm nõ est uagandi liberrimus campus:sed obiectu reflectit. ¶ Locus ipse sonabat:echo mihi rñdebat. ¶ Ille locus:ecce qta sæuitia arguit Theseũ,ut imoto Theseo ad misericordiã inanimata cõcitet. ¶ Mons fuit:Drion uidet significare,in quẽ Baccho delatã Ariadnẽ:nã diximus,ubi nunq̃ deinceps cõparuit. ¶ Rari:quo minus uisu impediret. ¶ Pẽdet scopulus:mari iminẽs ab luit. ¶ Inde ex monte,quẽ ascenderã. ¶ Ventis crudelibus, tres deos sibi aduersatos esse narrat:uentos:somnũ,& fidẽ. ¶ Præcipiti:ut me fugeres,toto uelo uẽtos excepisti:pnicissime nauigãs. ¶ Aut uidi:a dubitatione mouet misericordiã,fieri,inquit,põt:ut tuam nauim nõ uiderim:sed uolũtas me impulerit: ut te uidisse existimarim. ¶ Quo fugis:cũ stomacho legẽdũ uerbũ:hoc inuidiose posuit. ¶ Suum numerũ:deest.n.Ariadna. ¶ Plangore replebã:cum a clamore discedebã:me ut i summo dolore fit, uerberabam. ¶ Mista:interdũ & clamores cũ uerberibus cõfundebam. ¶ Iactare manus:ne obliuionẽ forte in cã esse diceres, signa tibi dedi manibus late iactatis. ¶ Candida uelamina, ecce aliud signũ,quo relict Theseus admoneretur:sustuli,inqt,longo trunco albũ uelũ. ¶ Iãq; oculis ereptus eras:firmat nõ putasse,sed oino Theseum abeuntẽ uidisse. ¶ Tu deniq; fleui:erept? meis oculis erupi in lachrymas:antea.n.pstupore, & cura flere nõ potui. ¶ Me:calamitatẽ,& fortunã meã. ¶ Aut ego diffusis: πάθος a corporis habitu.auget.n.cõmiseratio,si cum solicitudines nr̃as exposuerimus,corporis habitũ:q fortunã pñtẽ deceat, subiectamus. ¶ Qualis ab Ogygio:cõparatiõe demõstrat,qlis fuerit Ariadna. ¶ Concita Baccha:Bacchi sacerdos numinis furore concita sparsis crinibus:sine ordine fert,qualiter in Meta.Agauẽ describit. ¶ Ogygio deo:Bacchũ signat:cui⁹ noie Thebas claras eẽ Pli.scr.ubi Ogyges regnauit:a quo thebãi ogygii dci sũt.

Echo quo causetur

Drion

Sacerdotis Bacchi furor

Excussere metus somnum,conterrita surgo,
Membraq; sunt uiduo præcipitata toro.
Protinus adductis sonuerunt pectora palmis,
Vtq; erat e somno turbida,rapta coma est.
Luna fuit,specto,siquid,nisi littora,cernam,
Quod uideant oculi,nil,nisi littus,habent.
Nunc huc,nunc illuc,& utroq; sine ordine curro
Alta puellares tardat arena pedes.
Interea toto clamanti littore Theseu
Reddebant nomen concaua saxa tuum.
Et quoties ego te,toties locus ipse uocabat,
Ipse locus miseræ, ferre uolebat opem.
Mons fuit,apparent frutices in uertice rari,
Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.
Ascendo,uires animus dabat,atq; ita late
Æquora prospectu metior alta meo.
Inde ego(nam uentis quoq; sum crudelibus usa)
Vidi præcipiti carbasa tensa noto,
Aut uidi,aut certe quia me uidisse putaui,
Frigidior glacie,semianimisq; fui.
Nec languere diu patitur dolor,excitor illo,
Excitor,& summa Thesea uoce uoco.
Quo fugis?exclamo,scelerate reuertere Theseu,
Flecte ratem,numerum non habet illa suum.
Hoc ego, quod uoci deerat,plangore replebam,
Verbera cum uerbis mista fuere meis.
Si non audires,ut saltem cernere posses,
Lactatæ late signa dedere manus.
Candidaq; imposui longæ uelamina uirgæ
Scilicet oblitos admonitura mei.
Iamq; oculis ereptus eras,tunc deniq; fleui,
Torpuerant molles ante dolere genæ.
Quid potius facerent,q̃ me mea lumina flerent!
Postquam desierant uela uidere tua!
Aut ego diffusis eraui sola capillis,
Qualis ab Ogygio concita Baccha deo.
Aut mare prospiciens,in saxo frigida sedi,

HVBER. ¶ EXCVSSERE:expulere:& uiolẽter remouere. ¶ Præcipitata.i.celeriter demissa. ¶ Viduo:derelicto a te marito meo. ¶ Sonuerũt:pp pcussionẽ. ¶ Adductis:retractis. ¶ Vt.i.sicut. ¶ Erat turbida.i.turbata,& incõpta. ¶ A somno.i.pp somnũ: qa dormiẽdo turbant capilli ab ordie,& cultu suo. ¶ Rupta est.i.dilacerata. ¶ Luna.i.splẽdor lunæ. ¶ Nisi.i.pter. ¶ Vtroq;:in utrãq; partẽ.s.huc,& illuc. ¶ Sine ordine.i.sine tõne. ¶ Tardat:ipedit. ¶ Puellares.i.meos:q sum puella:qa difficilis est cursus p arenã. ¶ Reddebãt nomẽ.s.p.Echo.i.p resonationẽ.nã ἠχῶ græce resono signat.uñ Echo dr uox:q ex cõcauis,& desertis locis ex clamore reddit:q aliqñ fm fabulas,nympha fuit in solã uocẽ rñdẽtẽ a Iunone mutata:ut scri.Oui.li.ii.Met. ¶ Clamãti.s.mihi.i.uocãti alta uoce. ¶ Toties:locus ipse uo.qa Echo reddit eadẽ uerba.Oui.i fabula Narcissi & Echoos,& totidẽ,quot dixit uerba,recepit. ¶ Ferre opẽ:qa qd̃,tu nolebas facere, ipse faciebat, ut mihi rñdere. ¶ Mõs fuit:describit locũ,ex quo dicit se pspexisse nauẽ Thesei,& eã uidisse. ¶ Frutices:arbusculæ. ¶ Adesus:corrosus,& cauat?. ¶ Vires aius dabat:qa occurrebat posse obiici, qũo poteras,ascẽdere,dicit aius dabat uires:qa nemo est tã ibecillis,& timidus:quẽ aius,& mira cupiditas aliqd faciẽdi: nõ faciat & forte,& audacẽ. ¶ Metior:cõtẽplor. ¶ Meo pspectu: meis oculis:pspicere aũt est pcul.i.lõge aspicere. ¶ Inde:ex eo mõte. ¶ Nã uentis &c.parẽthesis. ¶ Quoq; ẽt sicut te,fuerũt.n.crudeles:qa te cito auferebãt. ¶ Præcipiti:festino:aut certe cũ putarẽ me uidisse:qa sepæ ex affectu ai putamus nos uidere ea,q̃ nõ uidemus. ¶ Frigidior glacie.hypbole est.i.suplatio.i.orõ supra uer. ¶ Semianimis.i.semimortua. ¶ Lãguere.i.ita esse stupidã. ¶ Illo.s.dolore. ¶ Excitor:cõduplicatio est. ¶ Sũma:maxima. ¶ Reuer.redi:impatiui est modi. ¶ Numerũ suũ.i.oẽs:q in eã esse debẽt. ¶ Hæc ego.s.dicebã. ¶ Plãgore: pcussiõe. ¶ Ver.cũ uer.qa & clamabã:& feriebã pectus meũ. ¶ Si nõ a.dicit se ẽt fecisse signa motu manuũ:ut saltem uideret a Theseo. ¶ Iactatæ,motæ,Iuue.A facie iactate manus. ¶ Velamina cãdida:lineũ pãnũ. ¶ Lõgæ uirgæ.i.pticæ. ¶ Scilicet: certe.q.d.hac sola cã. ¶ Admõitura:redditura i memoriã. ¶ Oblitos:te,& socios. ¶ Erept? oculis.i.nõ ãplius uidebaris a me. ¶ Tunc deniq; fle.qa antea clamauerã,& me pcusserã tm̃:nec potuerã pdolore lachrymare. ¶ Torpuerãt:factæ erãt stupidæ. ¶ Genæ:oculi. ¶ Dolore:pp dolorẽ. ¶ Quid facerẽt:?q.d.nihil. ¶ Nisi flerẽt:me.i.miseriã meã:aliq lẽgũt te.i.discessum tuũ:sed melius me. ¶ Desierãt:cessauerãt. ¶ Aut ego:dicit qd egerit posteaq̃ nõ amplius uidit nauẽ Thesei. ¶ Erraui: huc illuc iui. ¶ Diffusis sparsis. ¶ Qualis:facit cõparationẽ:dicit.n.se sic pcipitẽ cucurrisse,sicut currũt sacerdotes Bacchi,cũ dei sui numine stimulant. ¶ Baccha:mulier Baccho sacrificãs. ¶ Cõcita:cõmota. ¶ Adeo Ogygio.i.Baccho Thebão.Ogygi? rex fuit Thebanorũ.Bacchus aũt ex Semele filia Cadmi,q Thebas cõdidit:natus est.ut scri.Oui.i Meta.Bacchæ autem solent præcipites huc,illuc currere.Phædra supra Nũc feror:ut Bacchi furiis Eleides actæ. ¶ In saxo:in monte saxeo.

Echo

Prospicere quid sit

Ogygius q

ASCEN. ¶ MONS erat.docet quam diligentiã fecerit in illo pquirendo,ut se iniq; desertã pbet.Pẽdet adesus aquis.Non legatur ad hæsus,qa uenit ab edẽdo.i.cõsumor.Vires animus dabat.Memorabile uerbum.Verbis,qa percussit pectus. Quid potius facerent,q̃ me mea lumina flerent,i.oculi mei quid potius deberent facere,q̃ flere infortunia mea?

¶ Lapis

LAPIS sedes:nõ minus erã ego,q̃ sedebã lapis,quã saxũ:qđ mihi sedẽ pbuerat. Sæpe torũ repeto:psistit adhuc i ea curatũ expositiõe. Tua uestigia:q̃ signa toro reliqsti. Strataq;:strata,ut Vlpian⁹,& Labeo definiũt,q̃ sternunt oĩa uestimẽta dicimus:ut uestes stragulas,& peristromata. Pressimus:exclamo te duo: πάθος ab allocutiõe ad rem aĩatã. Vacat insula cultu:licet historiã uertere,ut moueat orator tradit Cic.ideo ut a solitudine misericordiam concitet cultoribus Naxon uacare dicit: cũ ea tẽpestate esset cultissima. Multo añ Butes Boreę filius cũ eã insulã tenuit:cũ Lycurgi fratris insidias fugeret,insulãq;,cũ antea,Strõgyle uocaret,Diã appellarũt. Postpaulo cũ Thraces illã deseruissent:Cares ex Lamina psecti,duce Naxo insulã occuparũt,et Naxõ appellarũt. Nõ ego facta boũ:hoc oĩno historia nõ caret:nã licet insula uitibus feracissima sit,Dio.tñ scribit siccitate a Thracibus fuisse desertã. Finge da.co.mi.figmẽto utit:qđ genus allocutionis Hermogenes πλάσμα,hoc est figmẽtum appellat:esto,inqt,ut sint mihi parata ad nauigãdũ. Terra pa.in patriã reditus nõ dat. Tẽperet,ut uẽ.licet Aeolus scđos emittat uẽtos. Non ego te cre. hac elocutione e.ad patriã,qua se frui nõ licere dicit,pathos excitat. Centũ p urbes:centũ urbibus habitatã Cretẽ Homerus scribit. Puero cognita ter.Io.Arati carmen est, qđ Germanicus Cæsar latinũ fecit,eo indicat Iuppiter in Creta nutritus: cũ de Cynosura,et Helice loquit,quę Iouis nutrices ferunt. Cresia uos tellus aluit,Moderator olympi Dõauit cœlo,meritũ custodia fecit. Quod fidei comites prima in cunabula magni Fouerunt Iouis attonitę cũ furta parẽtis Aera pulsantes mẽdaci cymbala dextra,Vagitus pueri patrias ne tãgeret aures, Dicta exercerẽt dñæ famuli corybantes. Iusto parẽte: Minos Cretẽsib⁹ leges dedit,ut scri.Diod. Tecto recuruo:labyrinthum intelligit,quẽ Ariadnes bñficio resoluisse Theseũ diximus. Dedi fila.p du.nõ modo fila,ut Dædalus mõstrarat ad resoluẽdum labyrinthũ,sed coronã,quã a Baccho accepisse scribit Hyginius, cuius fulgore tenebras superaret. Per ego ipsa pericula iuro: iusiurandũ repetit,ut pfidiæ honestior uideat expostulatio:est,inquit,fides iureiurãdo firmata. Nõ sum tua:qm destituta sum. Si,modo uiuit fœ.negat se uiuere posse in ea solitudine:de cõiugio spoponderat Theseus:ut ipsa pulcherrime apud Catullũ his uerbis querit. At nõ hęc quondã nobis pmissa dedisti Voce mihi,neq; hoc miseræ sperare iubebas,Sed cõnubia læta:sed optatos Hymenæos,Quę cõtra Neræi discerpũt irrita uẽti. Me quoq; ma.a leti genere mouet pathos. Fratrem: Minotauꝝ intelligit,quem Theseus interemit. Soluta:non decepta.

> ANTO.
>
> Strata quę sint
>
> Butes
>
> Naxo
>
> strongyle uñ nomen acecpit
>
> Germanicus Cæsar
>
> Modus soluendi labyrinthum

Quam lapis sedes,tam lapis ipsa fui.
Sæpe torum repeto,qui nos acceperat ambos.
Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua,quæ possum,pro te uestigia tango,
Strataq;,quæ membris intepuere tuis.
Incumbo,lachrymisq; toro manante profusis
Pressimus,exclamo,te duo,redde duos.
Venimus huc ambo,cur nõ discedimus ambo?
Perfide pars nostri lectule maior ubi est?
Quid faciam? quo sola ferar?uacat insula cultu,
Non hominum uideo,non ego facta boum.
Omne latus terræ cingit mare,nauita nusq̃ est,
Nulla per ambiguas puppis itura uias.
Finge dari comitesq; mihi,uentosq;,ratemq;.
Quid sequar?accessus terra paterna negat.
Vt rate felici pacata per æquora labar,
Temperet ut uentos Aeolus,exul ero.
Non ego te Crete centum digesta per urbes
Aspiciam,puero cognita terra Ioui.
Nam pater,& tellus iusto regnata parente,
Prodita sunt facto nomina chara meo.
Cum tibi,ne uictor tecto morerere recuruo,
Quæ regerent passus,pro duce fila dedi.
Tu mihi dicebas,per ipsa pericula iuro,
Te fore,dum nostrum uiuet uterq;,meam.
Viuimus,& non sum Theseu tua,si modo uiuit
Fœmina periurii fraude sepulta uiri
Me quoq;,qua fratrẽ mactasses improbe claua,
Esset,quam dederas,morte soluta fides.

TAM lapis fui.i.ita fui frigida,& stupida:ut ẽ lapis:sicut lapis:fuit sedes mea. Repeto torum:reuertor ad lectum. Exhibitur:redituꝛus. Pro te:loco tui. Strata:culcitram lecti a sternẽdo dicta:Ouid.in.i.de amoribus. Esse qd hoc dicam:quod tã mihi dura uident Strata. Intepuere:icaluere:qa illic cubuisti. Incũbo.s.stratis.i.impono os meũ sup lectum: Profusis:largiter effusis. Manã:e:fluẽte,& madido. Duo:ego,& Theseus. Maior pars nostri:Theseus,qa maritus maior est uxore. Lectule:cõtumelię,& indignationis causa diminutiuo usa est. Quo ferat.i.quo ire debeo. Vacat:caret. Cultu:uel cultura terræ:uel certe habitatione. Facta hominum:ut sunt ædificia. Facta boum:utpote terras cultas. Cingit:circũdat. Omne latus.i.oẽm partem. Nauita.i.nauta:est añt Epectesis.i.extẽsio dictiõis. Ambiguas:dubias:quales sunt uiæ maris. Finge.i.pone.i.ponatur:quod ego inuenirẽ comites,& naues:quo tamen ire deberẽ. Quid.i.quẽ locum. Accessus.i.aditus: Vt.i.quamuis. Labar.i.nauigem:& celeriter eã. Virg.in iii.Aene.Et tamen hanc pelago pterlabere necesse est. Temperet uen.i.licet det mihi uentos secundos. Exul.ero.i.nõ habebo tamen,quo eam. Nõ ego.dicit non licere sibi adire Cretam,in qua regnabat pater suus:quia eum prodiderat,& ut supra diximus:clam eo discesserat. Digesta:diuisa. Per centũ urbes:habebat enim olim Creta centũ urbes. Cognita Ioui puero:qa Iuppiter illic nutritus est:diximus supra i Epistola Phædræ. Est mihi dotalis tellus Iouis insula Crete. Regnata:participiũ sine uerbi origine. Nomina chara.s.pater,& pr̃ia. Prodita: decepta offensa. Cũ tibi:dicit se prodidisse patrẽ,& patriã.ut prodesset Theseo. Cum:subaudi tunc.s.sunt pdita. Cũ dedi filia:quæ regerẽt passus. Pro duce.i.loco a'icui⁹:q te duceret. Ne tu uictus.i.a Minotauro. Morere:perires. Tecto re.periphrasis labyrinthi.sic supra.Phædra Curua meæ fugit tecta sororis ope. Iuro:uerba,qbus utebatur Theseus ad Ariadnem. Forem.i.futura. Dum.i.donec. Si modo uiuit:ad seipsam conuertit sermonem Ariadne,corrigens quod dixerat uiuim⁹,uult enim hoc dicere uiuimus ambo,si modo o misera fœmina Ariadne potes tu dici uiuere:quę es sepulta fraudes Thesei. Sepul.i.quasi mortua.non quod esset sepulta. Mactasses:deest utinam. Qua fratrem.s.mactasti:hoc est Minotaurum. Soluta:liberata:qua fides,& obligatio coniugii soluitur ipsa morte.

> HVBER.
>
> Strata uñ nomen traxere

QVAMQVAM lapis:ordo est.ut ipsa.i.ego fui,tam.i.tantum lapis.i.dolore indurata,& amens,ac sine sensu effecta,q̃.i.quantum,sedes fuit lapis. Vacat insula cultu. Nõ est respiciendum ad historiam,nam licet insula non uacabat,uisa est tamen uacare amanti,uel quia sine amato erat:solent enim amantes se solos dicere,cum sine amatis sunt,uel quia prima luce nullos uiderat cultores,Non hominum uideo,nõ ego facta boum,quia in littore erat. Omne latus.docet se in iniquo loco desertam,qa in insula,unde sine nauibus exire nõ detur,nec tamen ullæ occurrunt naues. Finge dari Sic Dido. Qui me autem,fac uelle,sinetur &c. Te Crete,græce,nam latine Creta dicitur centũ urbibus digesta. Aeneido s.iii. Centũ urbes habitãt magnas uberrima regna Cognita terra Ioui.ibidem,Creta Iouis magni medio iacet insula põto Noia chara.s.pater,& patria. Me quoq; mactasses.i.mactare debuisses,aut utinã mactasses quoq;.i.ẽt me claua supple ea,qua, sup mactasti fratrem.s.Minotaurum,quia tunc fides,quam dederas,sancta promissio esset soluta morte.s.mea.

> ASCEN.

ANTO.

¶ NAM ego nõ tã cõmiseratio est, q̃ excitat recordatiõe eorũ, q̃ nobis rõne p̃ñtis casus grauiora p̃nt accidere. ¶ Quę sũ pal mortẽ indicat: de q̃ forte deliberarat. ¶ Morsq; mi poe, molestius est mihi uiuere diutius, quã si cõfestim interirem. Nã postq̃ destituta est a Theseo, se uixisse negat, cõfecta dolore horis singulis interibat. ¶ Iam iã uen. exponit qd uidendi mo tã molestiã faceret, timeo, inqt, lupos, ne me laniẽt. ¶ Fuluos leo: in Naxo imo i Europa nõ sunt Leones, ut Aristoteli pla cet: nisi ad Achelou amnẽ: in Africa tñ sunt ferocissimi, & Syria, quos tñ ferocia affirmãt superari ab iis: q in Europa gignun tur. ¶ Tygres hẽt: in Naxo nõ pueniunt Tygres: quas Indi, & Hyrcani mittũt. Octauius mansuefactã Populo Romano

Leõesu bi Tygres

ostẽdit. ¶ Magnas ph. mõstra maxima sunt Phocæ, quos uitulos marinos dicimus, altissimo somno p̃munt: ut scrib. Pli. eius pellẽ fulmine afflari negãt. ¶ Tm̃ ne religer: seruilẽ cõditionẽ, detra cta: cui oẽ genus mortis p̃ponit. ¶ Cui pa. est Minos: cõmemo rationẽ pristinę fortunæ ppositũ tuet. ¶ Simulachra astra deos appellat: ut Stoicis placuit, q̃ ferarũ imaginibus cœlo deforma ta uisunt: ut apud Germanicũ Cæsarẽ licet intueri. Hoc non ca ret historia. Nã Ariadna, cũ corona i cœlo trãslata di it, coronãq; tãtũ cõspici. ¶ Viueret Andro. fuit unus ex Minois liberis, quẽ Aegeus Thesei p̃r, interemit: cũ dubitaret ne Atheniense impiũ cũ filiis Pallantis: quorũ amicitia fruebat, sibi admiret. uñ coacti sunt Athenienses: ut Minoi pœnas penderẽt, annis singulis mit tere pueros. vii. & totidẽ uirgines, ut Minotauro deuorãdi tra derent: cũ sors Theseo contigit, bñficio Ariadnes Minotaurũ resoluto labyrintho trucidauit: ut, inqt, Athenienses nõ intere missent Androgeũ, qm̃ tu ad perimendũ Minotaurũ nõ nauigas ses: nec ego deserta q̃rerer. Hęc exoptatio ad mouẽdũ cõmisera tionẽ maxie accõmodata est: q̃lis illa ẽ Virgiliana Dido. Felix o nimiũ felix si littora tm̃ Nunq̃ dardaniæ tetigissent nr̃a carinæ. ¶ Funeribus tuis: corporibus tuorũ, & puerorũ, & uirginũ, q tradebant Minotauro deuorãdi. Aris. tñ negat mactatos esse, sed seruorũ loco habitos, deide missos Cretẽsib⁹ Delphos, cũ si bi ipsis uictũ ministrare nõ possent, in Italiã migrasse: tenuisseq; Iapigiam: deinde in Thraciam deuertentes Botheos esse appel latos. ¶ Terra Cecropi: Acticam intelligit, quam Cecrops tenu it. ¶ Ardua par ui. dextera: Minotaurum circumscribit.

Phocę quę Astra ex stoicorũ sẽtẽtia p diis habebant Quãobrẽ quotannis Atheniẽses hũana cor pora mino tauro de uorãda tra debant

Nunc ego, non tantũ quæ sum passura, recordor,
Sed quæcunq; potest ulla relicta pati,
Occurrunt animo pereundi mille figuræ,
Morsq; minus pœnæ, q̃ mora mortis habet.
Iam iam uenturos aut hac, aut suspicor illac,
Qui lanient auido uiscera dente, lupos.
Forsitan & fuluos tellus alit ista leones,
Quis scit, an hæc sæuas insula tygres habet?
Et freta dicuntur magnos expellere phocas,
Quis uetat & gladios per latus ire meum?
Tantum ne religer dura captiua cathena,
Ne ue traham serua grandia pensa manu.
Cui pater est Minos, cui mater filia Phœbi,
Quodq; magis memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, si terras, porrectaq; littora uidi,
Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cœlum restabat, timeo simulachra deorum,
Destituor rapidis, præda, cibusq;, feris.
Siue colunt, habitantq; uiri, diffidimus illis.
Externos didici læsa timere uiros.
Viueret Androgeus utinam, nec facta tulisses
Impia funeribus Cecropi terra tuis.
Nec tua mactasset nodosa stipite Theseu
Ardua, parte uirum, dextera parte bouem.
Nec tibi quæ reditus monstrarent fila, dedissem,
Fila per adductas sæpe recepta manus.

HVBER.

¶ QVAE sum passura. i. q̃ sunt mihi accasura. ¶ Vlla relicta: sicut ego. ¶ Occurrunt offerunt. ¶ Sed mille fi. mille formæ. ¶ Morsq; mi. i. minus graue & pœnosum est mori: q̃ expectare, & tardare ipsam mortẽ. ¶ Mora. i. dilatio. ¶ Iamiã: mox: subito. ¶ Aut hac aut il. i. ex oi parte insulę. ¶ Viscera: mea. ¶ Auido fa melico. ¶ Ista p hęc. ¶ Fuluos: a colore: nam ut. A. Gellius scrib. fuluus ex uiridi, & ruffo cõstat. dat aũt hoc epitheton fuluus, & auro, & leonib⁹. ¶ Quis scit. i. qs põt scire. cũ nemo hic habitet. ¶ Sæuas tyg. i. feras, & nimiũ crudeles: abundãt aũt apud Hyrcanos, & Indos nimis credẽdæ uelocitatis: de cuius natura scri. Pli. lib. viii. Expellere. i. elicere in siccũ. ¶ Phocas. i. uitu los marinos. ita. n. dicunt a nobis. q̃ licet inter aquatilia noientur: tñ & pilo uestiunt: & animal pariũt: & intra noctu dor miũt. Vir. iiii. Geor. Sternũt se somno diuerso in littore Phocæ, nullũ aũt animal test. Pli. grauiore somno p̃mit. Inde Iu. di xit. Eripiũt somnũ Druso uitulisq; marinis. ¶ Quis ue. q. d. nullus: põt. n. uenire aliqs, q me gladio transfodiat. ¶ Tm̃. q. d. supradicta nõ multũ curo. ¶ Tm̃: solũmõ. i. timeo. ¶ Ne reli. i. abducat ligata tãq̃ captiua. ¶ Ne tr. ex colo deducã. ¶ Pẽsa: lanas ad pẽsum datas. ¶ Manu se. i. seruili. ¶ Cui. i. ego cui. ¶ Minos: hẽt emphasin. q. d. filius Iouis & Europæ, rex Cretæ. ¶ Mater: Pasiphae filia Phœbi, dcm̃ est supra in Ep̃la Phędrę. ¶ Quodq; ma. i. qđ plus est. ¶ Quæ fu. pa. ti. q̃ fui spõsa tua pluris. n. hoc facio, q̃ patris, & m̃ris gen⁹. ¶ Si ma. dicit se undiq; uidere sibi parata picula. ¶ Por. extẽta lõga. ¶ Multa. s. ma la picula. ¶ Cœlũ re. uñ nõ essent mihi picula. ¶ Simula. figuras: in q̃s dei dñr se mutare. ¶ Præda: rapina. ¶ Ci. esca. i. destitu or rapiẽda, aut deuorãda a feris. ¶ Siue c. i. si ẽt habitãt. ¶ Diffidim⁹. i. nõ fidimus. ¶ Exter. i. hospites. ¶ Læsa. ti. ui. qa nũc timeo, ne oẽs noceãt mihi: sicut tu nocuisti. ¶ Viueret An. muliebre est: ut sæpius diximus: lõge repetere cãs suorũ malorũ sic in p̃ria Epistola Penelope, O utinã tũc cũ Lacedæmona classe petebat &c. dicit igit, qđ posset optare: qđ Andro. frater suus nunq̃ fuisset interfectus inuidia Atheniẽsiũ: qa Atheniẽses nõ coacti fuissent uicti a Minoe mittere septem corpora fili orũ, &. vii. filiarũ quotãnis ad Minotaurũ, ut supradictũ: & sic Theseus nunq̃ uenisset in Cretã: & p cõsequẽs ipsa nunq̃ fu isset ab eo decepta. ¶ Androgeos. noiatiuus est atticus, cuius ultima longa est: quia est ω fuit autem filius Minois, & Pasi phaes: q cũ esset fortissimus athleta ab Atheniẽsibus p inuidiã interẽptus est: ob quã cãm Minos cõtra eos bella mouit, & uictis eas leges imposiut, quas supra diximus. ¶ O terra Cecropi. i. Atheniẽsis, est aũt uocatiuus a forma patronymica Ce cropis: Cecropidos: fuit aũt Cecrops rex Atheniẽsiũ: q primus apud eos maris, & fœminæ legitimã cõiunctionẽ inuenit: ex quo finxerũt eũ fuisse geminæ naturę: ab eo Atheniẽses Cecropidæ dicunt. ¶ Iuisses: soluisses, purgasses. ¶ Impia fata. i. cru delẽ mortẽ Androgei. ¶ Funeri. tuis. i. mortibus tuorũ. ¶ Stipite: trunco. ¶ Ardua: ex quãtitate syllabarũ distinguẽdi sũt casus: ut nõ dicamus ardua parte: sed dextera tua ardua. i. in altum sublata ad inferendũ maiorem ictum. ¶ Nec mactasset uirum parte. s. una. ¶ Et bouem parte. s. altera, & ita est periphrasis Minotauri. ¶ Mõstra ẽt reditus. i. regressus ad locum per quem introieras in labyrinthum. ¶ Sæpe recepta. i. sæpe reuoluta. ¶ Adductas: flexas: & retractas.

Fuluus co lor Tygres Phocæ

Atheniẽsiũ pensio Androge⁹ Cecrops

ASCEN.

¶ FORsitã & fuluos: bñ dubitat ut fœmina loci impita, & nõ est error poetę, si leones, ac tygres nõ hẽt insula illa, Cui m̃r filia Phœbi. i. Pasiphae solis filia. Siue colũt. Sic. i. Aen ei. Qui teneãt, nã inculta uidet, hoies ne, ferę ne Viueret Androgeus utinã. Is est, de quo. vi. Aenei. In foribus letũ Androgeo. & credo hic legẽdũ esse Androgeos. Nec facta tulisses. i. exitũ tuo rũ. Cecropi terra patronymicũ p p̃rio, hic Cecropis, huius Cecropidis: in uocatiuo o Cecropi, ut hic ardua pte: si ardua, et dextera ablatiui sint casus, nõ staret metrũ, qa apud oẽs abltũs p̃mæ i a pductã desinit. dicam⁹ ergo uirũ pte. i. p pte ardua . s. i. secũdũ ardua, & bouẽ pte. i. p pte. s. dextera. i. s̃m dextera. s. mẽbra, ut sit figurate actũs neutri generis pluralis numeri:

¶ Non

ANTO. ¶NON equidem miror cõmemoratis beneficiis adstruit,ut duritiẽ,crudelitatẽq; in Theseo expostulet.¶Si stat uictoria:si uicisti.¶Cræteam humũ:si Cretenses uiderunt stratum tua duritie Minotaurũ.¶Nõ po.i.non inquã superasti tua uirtute:sed qa tanta durities uulnerari nõ pôt.¶E: as tutus.sine armis pugnare potuisses:cum sis ferreus.¶Habes The. hyperbole poetica est:Theseum.n.usurpat pro materia,quæ oẽm superet duritiem.¶Crudeles somni:dolor cogit : ut in deos ẽt excandescat.¶Inertem:securã adeo,ut nihil sentirem.¶At:saltẽ hoc loco significat:saltẽ inquit me,& una nocte, hoc est morte ꝑsisses.¶Officiosa:nimiũ parata,& curiosa ad meã miseriam.¶Dextera cru.ex sæuitia ad perfidiam trãsit: non minus,ingt,perfidum,quã difficilẽ fuisse adstruit.¶Inane: nullius efficaciæ.¶Iurarunt:cõspirationẽ fecerunt.¶Diis imputat factũ:ut & ipse omnino culpa uacet : & Theseo nõ sit liberũ ab incepto cursu reuocari.¶Si ingt,ita somnus,fides,& uenti statuerunt:Theseusq; est durissimus,nullo pacto reuocari poterit.Sed mihi moriendũ est.¶Ergo ego nec la.adstruit in morte incõmoditates:ut nõ mõ dum uixit:sed post fata incommoda patiatur.¶Lachrymas ma.flentem matrẽ, ut decet in liberorũ funere.¶Ibit in au.pere.nõ tñ hoc dicit,qđ i patria moreret:sed cũ sepulchro esset caritura,eius spiritũ errare circũ cocyti littora dubitabat.¶Inhu.sine honore sepulturæ.¶Posi. extinctæ Ariadnes.¶H;c sunt of.ꝑteritã ĩgratitudinẽ obiectat. ¶Reddis,ingt,talia ꝑmia pro dulci uita:ut ipsa apud Catullũ q̃ ritur.¶Ibis ce.por.inuidiose hoc dict: ẽ,intrabis Pyræũ Athenarũ portũ.¶Celsus honore:a triũphantibus translatio: q inter cæteros eminebant sequẽte pompa.¶Saxea te.labyrithi circũscriptio ẽ:erãt labyrithi fastigia saxis itexta ut Pli.tradit.¶Me quoq; nar.nõ ꝑtereas,dum tua recenses,me destituisse.¶Non sur.nõ debeo taceri in tuorũ gestorũ cõmem oratiõe.¶Nec pa. est Aegeus:ex Aethra Pithei filia,& Aegeo natus est Theseus: ut Plu.scri.& nos retulimus.¶Authores saxa,fretiq; tui: aperta obiurgatio est,qua.Catullus apertiori utitur.¶Quæ nã te genuit sola sub rupe leæna, Quod mare cõceptũ spumãtibus expuit undis?Quæ syrtis,quæ scylla rapax:q̃ uasta charybdis?

Pyreus

Labyrinti fastigia

Non equidem miror,si stat uictoria tecum,
Strataq; cretæam bellua strauit humum,
Non poterant figi præcordia ferrea cornu,
Vt te non tegeres,pectore tutus eras.
Illuc tu silices,illuc adamanta tulisti,
Illic qui silices Thesea uincat,habes.
Crudeles somni,quid me tenuistis inertem?
At semel æterna nocte premenda fui.
Vos quoq; crudeles uenti,nimiumq; parati,
Flaminaq; in lachrymas officiosa meas.
Dextera crudelis,quæ me,fratremq; necauit,
Et data poscenti nomen inane fides,
In me iurarunt somnus,uentusq;,fidesq;,
Prodita sum causis una puella tribus.
Ergo ego nec lachrymas mřis moritura uidebo,
Nec,mea qui digitis lumina condat,erit?
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras,
Nec positos artus unget amica manus.
Ossa super stabunt uolucres inhumata marinæ,
Hæc sunt officiis digna sepulchra meis.
Ibis cecropios portus,patriaq; receptus,
Cum steteris turbæ celsus honore tuæ,
Et bene narraris letum taurią;,uiriq;,
Sectaq; per dubias saxea tecta uias.
Me quoq; narrato solam tellure relictam,
Non ego sum titulis surripienda tuis.
Nec pater est Aegeus,nec tu Pitheidos Aethræ,
Filius,authores saxa,fretumq; tui,

HVBER ¶NON equidẽ:obiicit ei nimiã duritiam.¶Stat.i.est.¶Strata:interfecta.¶Bellua:Minotaurus.¶Strauit.i.texit,uel pcussit:aliqui legũt tinxit.¶Non poterant:ecce cã:quare habuit uictoriam.¶Præcordia:dicũtur,quæ sunt circa cor:ponuntur tñ pro oibus intestinis.¶Ferrea:dura.¶Cornu.s.Minotauri.Aliqui uolũt itelligere de tauro Creteo,quẽ Theseus uicit: sed nõ in Creta,sed apud Marathonem est:interfecit.¶Figi:uulnerari. ¶Vt.i.quis.¶Tegeres defenderes:ut Virg.nec Apollinis insula texit.¶Pectore.i.duritia pectoris.¶Tutus:munitus.¶Illic i pectore tuo.¶Silices.lapides durissimos ¶Adamãta: alibi diximus lapidẽ nimiæ duritiæ.¶Habes Thesea: qui uincat.i.habes feritatem tibi ingenitam:quæ est durior silicibus.¶Crudeles:conqueritur de somno,a quo sit tardata discedẽte Theseo:apostrophat ad somnos.¶Inertem:sopitam,non sentientẽ.¶At semel:dicit quod ille somnus debuisset esse æternus: ita quod nunquam esset excitata:quia nunc non esset in tantis doloribus.¶Semel:uno tempore.¶Aeterna nocte.i.morte.Virg.in æternam clauduntur lumina noctem.¶Nimium parati:qui tam cito Theseum abstulistis.¶Flamina:auræ:flatus.¶Officiosa:prompta.¶In meas lachrymas.i.ad faciendum me flere.¶Dextera.s.Thesei.¶Fratrem : Minotaurum. ¶Et me:quia fuit etiam causa meæ mortis.¶Fides:scilicet fuit crudelis.¶Nomen inane:idest sine effectu.Sic in primo de Arte.Nomen amicitiæ:nomen inane fides.Nam cum dicatur a fio,ut uoluit Cicero,non tamen fit,quod promisisti : & ita est nomen inane.¶Data:scilicet a te.¶Poscenti:mihi postulanti.¶Vna idest sola.¶Tribus causis.scilicet somno,uẽtis,& fide.¶Ergo:particula est non illatiua hoc loco:sed indignatiua:ingemiscit enim quod sit moritura in illa insula:ubi nullũ sentiat officium suorum.¶Nec uidebo lachrymas matris:idest nõ uidebo matrem meã:quæ memoriẽtem defleat.¶Qui condat:idest qui claudat:nam mortuis solebant propinquiores claudere oculos:ut supra in prima epistola.Ille meos oculos comprimat,ille tuos.¶Spiritus:idest anima.¶Peregrinas:ignotas.¶Positos artus.i.membra mortua.Virg.Sico , sic positum affati discendite corpus.¶Iunget:melius,legitur unget.nam cadauera prius lauabantur,deinde ungebãtur. Ennius,Tarquinii corpus bona fœmina lauit,& unxit.¶Volucres marinæ:quæ sunt uicinæ huic insulæ.¶Ossa inhumata.i. stabunt super ossa mea carẽtia humatione,& sepultura.¶Hæc sunt sepulchra digna meis officiis:idest hæc sunt officia talia,qualia merentur mea erga te beneficia:ironice dixit.Ibis.ut eum magis moueat dicit:ut Theseus mater inerit,cum redierit Athenas:& narrabit res suas gestas inter commemorare,quemadmodum decepit Ariadnem,a quo tanta acceperat beneficia.¶Cecropios:Athenienses dictum est supra.¶Portus: deest in prima urbe Athenarum.¶Celsus:altus.¶Turbæ:populi.¶Et bene narra.deest cum:& legendum est narraris:non autem narrabis.¶Letum.morem.¶Tauri,uiriq;: idest minotauri.¶Saxea tecta.i.labyrinthum.¶Tellure:hac insula.¶Non ego:deridet ipsum,& ironice loquitur.¶Surripienda:remouenda.¶Tuis titulis:tuis laudibus.¶Nec pater:ex nimia ira,dicit eum nõ esse humano sanguine genitum sed saxis.¶Pater:scilicet tibi.¶Aethræ pi.i.filiæ Pithei:ut supra diximus.¶Authores tui.i.parentes,& ex quibus es genitus.sic Dido ad Aeneam apud Virg.lib.iiii.Aene.Non tibi diua parens:generis nec Dardanus author,Perfide:sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus:hyrcanæq; admorunt ubera Tygres.

Fides

Ergo quæ pars orationis sit

Antiquorum ritus in cadaueribus curandis

ASCEN. ¶STRATA: idest prostrata strauit,idest seipsa cooperuit,flores sternuntur per pauimenta. Cornu,qui semitaurus erat.Ergo ego &c.Dolet sibi defuturum officium funere,& exequiale,quod morituri fere sibi defore querũtur.Ibis Cecropios,inuidiose dicit Theseum,quasi triumphantem parta uictoria in patriam rediturum , cum ipsa per quam uictoria parta est insula deserta , mori cogatur.

ANTO. ¶ DI facerent:ut me summa de puppe uideres: Affectione utitur: monstrat enim qualis sit, & qd actum sit in miserabili fortuna. ¶ Non oculis: quia absens. ¶ Sed animo meditare: qualis esse possim. ¶ Hærentem scopulo: sola in eminenti saxo consederat, calamitatem suam deplorans: unde nauigantem conspexerat Theseum. ¶ Graues: madidas lachrymarũ abundantia. ¶ Corpus hor. horrore torpescit. ¶ Labat lit. quia tremunt articuli horrore compressi: epistola rudibus notis est scripta. ¶ Non te per meritum: solita deprecatione Epistolam claudit. ¶ Adoro te: non per meritum: quia ingratitudine Theseum insimularat: non erat beneficiis deprecandus. ¶ Quoniam male cessit: mihi fuit inutile: nam cum gratias rependi expectarem, in solitudine feris deuoranda relicta sum. ¶ Facto meo: meis beneficiis, quę in te contuli. ¶ Sed nec pœna quidem: si non eram digna gratis pro collato beneficio, nõ est, cur pœna sim afficienda. ¶ Non ego causa salutis, exprobrat beneficia: Si negas me te eripuisse e medio leti turbine, tamen ad necem tu me cogere non debebas. ¶ Has tibi plangendo. Translatio est a uictis in prælio: qui cum succumberent, manus tendere consueuerunt. ¶ Lassas plangendo pectora: quæ iam languescunt, dum me percutiunt. Qui superant: cæteros laniatu assiduo decerpsi. ¶ Tua facta: ad sæuitiam, & perfidiam hoc refert. ¶ Si prius: quã freta relegas Naxon uersus. ¶ Ossa leges: in sepulchro compones a ferarũ dentibus decerpta. Ex Pæonis Amathusii historia sumptũ: qui scribit: ut diximus, Ariadnã in Cypro reliquisse nauigatione defessam: & cũ rediret, extinctam reperisse, reliquisseq; pecuniã ad sepulchri, & funeris pompam.

Di facerent: ut me summa de puppe uideres,
Mouisset uultus mœsta figura tuos.
Nũc quoq; nõ oculis, sed quã potes, aspice mẽte,
Hærentem scopulo, quem uaga pulsat aqua.
Aspice demissos lugentis more capillos,
Et tunicas lachrymis, sicut ab imbre, graues.
Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus horret,
Litteraq; articulo pressa tremente labat,
Non te per meritum (quoniam male cessit) adoro,
Debita sit facto gratia nulla meo.
Sed nec pœna quidem, si non ego causa salutis,
Non tamen est, cur tu sis mihi causa necis.
Has, tibi plangendo lugubria pectora lassas
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi, qui superant, ostendo mœsta capillos,
Per lachrymas oro, quas tua facta mouent.
Flecte ratem Theseu, uersoq; relabere uento,
Si prius occidero, tu tamen ossa feres.

HUBER. ¶ DI facerent: nititur mouere eum ad commiserationem sui. ¶ Videres, pro uidisses. ¶ Mœsta figura: idest aspectus meus tristis, & lachrymosus. ¶ Mouisset ad misericordiam, & lachrymas deduxisset. ¶ Non oculis: quia ex remotione locorum non potes oculis corporis me uidere. ¶ Sed men. sed cogitatione. ¶ Hęrentem: idest finge uidere me stantem in scopulo ab aqua pulsato. ¶ Demissos, per humeros sparsos. ¶ More lugentis. i. more eius, quę mortem alicuius mœret. ¶ Tu. s. meas. ¶ Graues lachrymis. i. madefactas. ¶ Sicut ab imbre: idest sicut ab aqua. ¶ Corpus: dicit se præ dolore, & timore tremere. ¶ Sicut segetes: tremunt per uentos. ¶ Horret: tremit. ¶ Impulsæ: motæ. ¶ Aquilonibus. i. uentis: posuit autem aquilones pro omnibus uentis. & hæc comparatio est etiam in primo libro de Arte amandi de ipsa Ariadne. Horruit, ut steriles, agitat quas uentus, aristæ, Vt leuis in madida canna palude tremit. ¶ Littera pressa: idest signata, & scripta. ¶ Articulo: idest digito. ¶ Labat: uacillat. idest non habet rectum ordinem. ¶ Non adoro: idest non oro, nec adiuro. ¶ Per meritum: idest per beneficium, quod tibi præstiti. ¶ Quoniam male cessit: idest male successit mihi. quia male locaui ipsum. ¶ Nulla gratia. i. nulla retributio. ¶ Sit facto meo. i. beneficio, quod tibi feci. ¶ Sed nec pœna. scilicet sit meo facto: idest si non uis reddere gratiam facto meo, non debes etiam reddere pœnam, & malum. ¶ Si non: idest si nõ fui tibi causa salutis: sicut fortasse tu existimas. ¶ Non tamen est, cur tu sis mihi causa necis, i. cur tu debeas esse causa meæ mortis. ¶ Has: δεικτικῶς i. demonstratiue. ¶ Plangendo. i. percutiẽdo: tantũ eni percussi pectora mea: quod ipsæ manus sunt lassæ. ¶ Tẽdo: porrigo. ¶ Qui superant. i. qui supersunt, & restant. Nam reliquos præ dolore laceraui: & auulsi. ¶ Tua facta. s. crudelia: quia me deseruisti solam. ¶ Flecte: ordo pendet ab eo solo non te per meritum: hucusq;. ¶ Flecte ratem: uerte nauem ad me recipiendam. ¶ Relabere, retronauiga. ¶ Verso: mutato. ¶ Si occidero pri. i. si mortua fuero, antequam redas ad me abducendum ex his locis. ¶ Tu feres ossa. i. efferes: & sepelies. ¶ Cõclusit autem epistolam per commiseratione. Exitus rei fuit: quod Theseus nunquam reuersus est ad eam: sed illa inuenta a Baccho in ea insula facta est uxor eius, & translata in cœlum cũ corona sua: & facta est signum, quod hodie quoq; dicitur Corona: ut supra alio loco diximus: eius autem trãsmutationem describit optime ipse Ouidius libro. i. de Arte Amandi, & libro tertio Fasto. & libro octauo Metamorphoseon.

ASCEN. ¶ FLECTE ratem Theseu, summa uotorum epistolæ fini apta. Versoq; rel. i. uela cõuersa uento retro ad me labere. Si prius quam tu uenies, occidero, mortua ero. Tu tamen ossa hinc tecum feres. Mouet a desperatione, ut plerumq; fit.

¶ In decimam primam Epistolam Argumentum.

ANTO. Y nas ex Menalippe Aeolum genuit: qui Thessaliæ partem tenuit, quam a se Aeolida nũcupauit: filiam Arnẽ habuit, ex qua Neptunus geminos Boetum, & Aeolum suscepit. Boetus in aui materni regnũ successit. Aeolus uero cum ad insulas Tyrrheni maris appelleret: quas Liparus Ausonis filius tenebat, accepta coniuge huius filia in regnũ successit, insulasq; de se Aeolias nũcupauit. Deinde ex Cleopatra: quæ erat ex genere Lestrygonum. septem filios, & totidem puellas sustulit: licet Home. xii. tãtum cõmemoret. Hi sunt, qui nominãtur mares: Astiochus: Xuthus: Androdeus: Pheremon: Locastes: Agatyrsus, & Machareus. Puellæ uero Iphe: Aeola: Peryboea: Dia: Asticatia, Hephestia: & Canace: omnes si Diodo. credimus, ob gloriam, & uirtutem in maximo honore sunt habiti, præter Canacem, quæ cum ex frater Mechareo filium peperisset: cõperto facinore seipsam iussu patris trucidauit: Machareus in templum Apollinis Delphici confugit: quem uolunt cum Oreste in necem Neoptolemi conspirasse. Moritura igitur Canace p Epistolam Machareum precatur: ut expositi infantis ossa legat: & una cum suis urna componat.

¶ Siqua

ANTO.

SI qua tñ cæcis erabunt scri. litu. imperfectū dicendi genus: ut querentē ꝓpinqua nece inchoare decet, relinqt enim aīo coniiciendū, magis q̄ uerbis explicari posset: sunt. n. uocabula, quę cū principiis cōueniūt: ut q̄q̄: licet & si: & cætera id genus, alia sibi subiici desiderāt. Alia quæ tm̄ subiicimus: ut ēt uero: tñ. Sed q elegāti⁹ locuti sunt, cū aut indignationē: aut dolorē exprimere uoluerunt: ut irarū æstus, aut q̄relas significantius ostēderēt, qbus honeste inchoare non conuenit, ab his sumpsere principia: ut uirgiliana Iuno ad Venerē, cū indignatiōe loquit. Egregiam uero laudē. & ad Aeneam Dido, Dissimulare ēt sperasti pfide tm̄ Posse nephas. Et in Tristibus. Oui. ergo erat i fatis

Scythiā quoq̧ uisere nr̄is. Canace quoq̧ cū scriberet, cū ante oculos gladium a pr̄e missum ut illo se peri meret: hr̄et, ut decebat pricipio abrupto usa est. ¶ Siqua tñ, inquit, cęcis errabūt scripta lituris: in hoc pricipio taceatur, qd̄ ꝓcedere debuit. i. decreui ante necē ad te scribere: tñ lr̄arum notæ quoquo mō ob lr̄atę fuerint, scias id cadētis Canaces sanguine obtigisse. ¶ Libellū: libellum ꝓ ep̄la usurpat. ¶ Dextra tenet calamum, a corporis habitu πάθος cōcitat. ¶ Ferrum ensem signat ab Aeolo missum. ¶ Aeolidos: de se loquit: perinde atq̧ de alio narraret: is est, inquit habitus Canaces Aeoli filiæ: forma hæc nominū, ut Phylleis: Aeneis: Thebais: et Aeloidos. ¶ Duro patri: Aeolum patrē in odium tradit, dum illius crudelitatē exponit. ¶ Opus exigeret, mandata efficere: hoc est meipsam perimerē. ¶ Oculis authoris: Aeolum significat, qui necis cām præbuerat. ¶ Vt ferus est: particula ut, iterdum tēpus significat: ut Virgilianū illud. Turnus: ut infractos aduerso Marte Latinos. i. Asina. Plautus pro q̄tum usurpauit: cū Argyrippus dicit: ut uestræ fortunę mei ꝓcedunt libane lōge, qui hodie nunq̄ ad uesperum uiuā: hoc loco: cū similitudinem exprimat: ita carminis licentia ꝓteriit Ouidius, ut illud in oratore Ciceronis est: cū dicit: ut quisq̧ optime græce sciret: ita esse nequiuissimis. Hic locus: nos admonet i hac iunctura duarū particularū: ita & ut nō semper gradus respondere debere: ut quibusdā placuit. Nam Ouidius siccis, non siccioribus genis dixit: ut est inqt, crudelissimus, ita meam cædem non lachrymabundus inspiceret.

Vt dictio

Scilicet dictio

Aeolus

P. OVIDII NASONIS SVLMONENSIS HEROIDVM LIBEE SECVNDVS.

CANACE MACHAREO.

AEolis Aeolidæ quā nō habet ipsa, salutē
Mittit, & armata uerba notata manu.
Siqua tñ cæcis errabunt scripta lituris,
Oblit⁹ a dominæ cæde libellus erit.
Dextra tenet calamū strictum tenet altera ferrum,
Et iacet in gremio charta soluta meo.
Hæc est Aeolidos fratri scribentis imago,
Sic uideor duro posse placere patri.
Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset,
Authorisq̧ oculis exigeretur opus.
Vt ferus est, multoq̧ suis truculentior Euris,
Spectaret siccis uulnera nostra genis.

HVBER.

SI qua tñ. Ex qua uxore Aeolus rex uētorū suscepeperit Canacē, & Machareū mihi incertū est sed tñ & Seruio teste: & Oui. in hac ep̄la scribente patet eos Aeoli filios fuisse: qui cū turpiter se amarent, & consanguinitatis ꝓtextu tegentes culpā cōcubuissent: Canace ex eo cōcubitu cōcepit, & peperit filiū, quē cū clam e regia per nutricem emitteret: ut aleretur. infelix infans se suo uagitu prodidit auo: qui tanto offensus scelere: iussit infantem innocuū exponi canibus, Gladiū uero per satellitē misit: quo illa pro meritis uteretur: quo se iterfecisse credit. Machareus pœnæ, & ire pr̄is metu territus, ex pr̄ie aufugit, crediturq̧ factus sacerdos Delphici Apollinis: q postea uerbis oraculi Orestē i cędē Pyrrhi ob raptā Hermionē hortatus dicit. Interea dep̄henso scelere Canaces: priusq̄ moreret: fingit poeta eā scripsisse hanc ep̄lam ad Machareū: qua ei narrat casum suū: & irā pr̄is: & postremo rogat: ut colligat ossa sua, & infantis: & una urna ea recondat. ¶ Si qua tñ: sunt, q existimāt hic aliqd deesse: qa tñ non uideat cōuenire pncipio, & in qbusdā codicibus inueni hos duos uersus. Aeolis Aeolidæ, quā nō habet ipsa salutē, Mittit, & armata uerba notata manu. in duobus tñ codicib⁹ meis uetustissimis hi uersus nō legunt: qd̄ aūt ante tñ uideat aliqd esse ꝓponendū: plerūq̧ magis fit i sensu, quā in uerbis: nā itelligitur mitto tibi hanc ep̄lam: tñ. ¶ Siqua scripta. i. si aliq̄ partes meæ ep̄læ. ¶ Errabunt. i. uacillabunt: & nō habebūt rectū ordinē. ¶ Lituris: signis literarū a linēdo: uel maculis. ¶ Cæcis: obscuris: quæ nō bene possint legi. ¶ Libellus epistola, uel charta. ¶ Oblitus: fœdatus. ¶ A cæde: pp cędē ¶ Dn̄e. i. mei Canaces, ¶ Dextra dei. casum suū. ¶ Ferrū ensem. Metonomia. ¶ Strictum: nudum. ¶ Iacet: sedet. posita est. ¶ Soluta: apta. ¶ Hæc est imago: hæc est forma: in qua tu potes cōsiderare me esse. ¶ Aeolidos. mei Canaces, quæ sum filia Aeoli. ¶ Sic hac forma. s. ense parato ad necē meam. ¶ Duro: crudeli, adducit eū in odiū cōmemorans eius sæuitiam. ¶ Ipse. s. pater. ¶ Spectator: qui uideret. ¶ Opus. i. cædē meam. ¶ Exigeret perficeret. ¶ Oculis. i. in conspectu. ¶ Authoris. s. patris, qui est author, & causa: ut me interficiam. ¶ Truculentior: sæuior. ¶ Suis: qui sub imperio suo. ¶ Spectaret siccis. i. uideret cædem meam sine ulla effusione lachrymarum.

Argumētū epistolæ.

Litura usū

ASCEN.

SI q̄ tñ. Est & huic ep̄læ pānosum nescio cuius assumptū pricipiū tale. Aeolis Aeolidæ quā nō habet ipa, salutē Mittit, & armata uerba notata manu. Qd̄ pānosum dixi, qa nō cohæret sequētib⁹, detrahitq̧ artificio poetę, q cūctabundā inducit mulierē ex abrupto ep̄lam ichoasse correspōdentē ad ea, q̄ aīo ꝓmeditata fuerat, Videlicet iā iā m ipsam iterfectura sum, sed ne penit⁹ inhūana, & me, & nati feris expositi maneāt ossa, scribā i hoc statu ad fr̄em et sign̄abo illi mētē meā. Siq̄ tñ &c. Oblit⁹ media, siue penul. breui ab oblinor. Vñ doctriale. datq̧ lino lini, ul' leui deide litū

dat ab obliuiscor aūt oblitus mediā ꝑducit. Lituris cæcis.i.obscuris illegibilibus, libellus.i.epl'a cæde.i.sanguine per cædē effuso. Calamum, calamus est genus arūdinis, quo Itali scribunt, uti Gallus pēnis anserinis. Charta est, quam Galli abusiue papyrum uocant, eo ꝙ in papyro.i.pellicula papyri, q̄ arūdinis genus est, in Aegypto frequens olim scriptitatū est. Aeolidos, Aeoli filiæ, hæc Aeolis huius Aeolidos. Opus exigeret.i.cædes expresse ageret, & exhiberet oculis.i.coram oculis authoris.s.patris. Euri uenti sunt orientales. Zephyri occidentales. Noti meridionales, & Aquilones septētrionales, quia uero Aquilo seu Boreas a Thracia flat, uocat eum Scythonium, sicut Virgilius grues dicens, scythoniasq; grues.

Scilicet est aliquid cum sæuis uiuere uentis,
Ingenio populi conuenit ille sui,
Ille noto, Zephyroq;, & scythonio Aquiloni
Imperat, & pennis Eure proterue tuis.
Imperat Heu uentis, tumidæ non imperat iræ,
Possidet & uitiis regna minora suis.
Quid iuuat admotam per auorum nomina cœlo
Inter cognatos posse referre Iouem?
Num minus infestum funebria munera, ferrum
Fœminea teneo non mea tela, manu?
O utinam Machareu, quæ nos commisit in unū
Venisset leto serior hora meo.
Cur unq̄ plus me frater, quam frater, amasti?
Et tibi, non debet quod soror esse fui?
Ipsa quoq; incalui, qualemq; audire solebam,
Nescio quem sensi corde tepente deum.

ANTO. ¶SCILICET est aliqd: Scilicet: si cū acerbitate aliqua quadam efferatur, qđ dicimus negat: ut est apud Vir.i.is superis labor. In Andria Terentii: id curat populus.s.qđ ita dictū est, ut nec dii: nec populus curarēt: hoc loco affirmat: ut si ꝑfecto multū est. ¶ Ingenio uiolētiæ: sunt.n.uenit inexorabiles: & immites: ideo poetæ surda freta solēt appellare, qm̄ orantiū preces nō audiant uentorū rabie impulsa: & Ariadne dixit: Vos quoq; crudeles uenti. ¶ Populi sui: uentos sig̃nat: quorꝫ imperiū Aeolo Homerus assignat: qđ iō putasse ueteres existimo, qm̄ uti uelis nautas edocuerit, scierit Aeolus exhalationem, que ex antris Aeolis emergebat: q uenti essent spiraturi. ¶ Scythonio ē Thracia ad Thracia ¶ septētrionē exposita: uñ aspirat Aquilo, quā diximus uetustissimo uocabulo Scythonē appellatā. Oui.q̄tuor illos uentos posuit: quos obseruauit antiquitas: & Homerus in Odyssea cōmemorat: cū multos alios obseruauerit posteritas: ut apud Pliniū, & Victruuiū licet legere. ¶ Tumidę nō imperat irę. ¶ Suā uiolētiā moderari nescit, licet cohibeat uentorꝫ rabiē. ¶ Vitiis: suis patri uitio dat crudelitatē. Supat, ingt, uentos asperitate, & sęuitia, qbus iperat. ¶ Quid iuuat admotā: πάθος a g̃ne, nihil ꝑdest me ducere genus a Saturno: nā ut diximus, Neptunus authorē g̃nis Aeoli, cuius frater est Iuppiter. ¶ Admotā: iunctam: pro-

Aeoli genealogia auorū noia hæc sunt Cœlus. Saturnus. Neptunus. ¶ Funebria: ad meū funebre exitiū missa: miserat.n.Aeolus ensem ꝑ pręconem, ut seipsam trucidaret. ¶ Nō mea tela: fœminea tela sunt colus: & cū staminibus, & lana, calathus. ¶ O utinā: πάθος a facti penitētia. ¶ Cōmisit in unū: uno lectulo cōiunxit. ¶ Hora serior meo leto, ante id tpis uellē cecidisse: qm̄ p̄ris uiolentiam non experier, nec nostri g̃nis decus extinguerem. Plus me frater, quā frater amasti: dolet, ꝙ Machareus non fratrē sed amicum se cum sorore gesserit, quod fuit plus, quam fratrem deceat. ¶ Non debet, quod soror esse nō debet sororem se amicam cum fratre gerere. ¶ Incalui: amore incensa fui. ¶ Qualem: ut multi recensere cōsueuerunt, sensi Cupidinis uiolentiam. ¶ Nescio quem sensi: erat enim omnibus amor Canaces ignotus.

HVBER. ¶SCILICET: arguit a consuetudine.i.cōuersatione: dicit, qđ qa uersat, & uiuit cū uentis: qui sunt sæui: ipse quoq; est sæuus: & cōuenit naturæ uentorū. ¶ Cōuenit: facit. ¶ Ingenio: naturæ. ¶ Sui ppli.i.uentorū. ¶ Ille noto: enumerat q̄tuor Notus qui Zephyrus uentos. ¶ Noto: notus sine aspiratiōe uētus meridionalis humidus & pluuius: q a nr̄is Auster dr̄. Zephyrus aūt occidētalis est: q latine Fauonius dr̄. ¶ Aquiloni.i.boreæ, q ab aquis discutiendis dr̄ Aquilo latine. ¶ Scythonio: Threico: flat.n. ex Thracia. ¶ Scython aūt, ut in scd'a Epl'a diximus, mons est Thraciæ. ¶ Eurus est uentus orietalis, de is oibus uentis Cardinalib⁹ Oui.lib.i.Meta. Eurus ad aurorā nabatheaq; regna recessit, Persidaq;: & radiis iuga subdita matutinis Vesper. & occiduo q̄ littora sole tepescunt, Proxima sunt Zephyro, Scythiam: septemq; triones Horrifer inuasit Boreas cōtraria tellus. Nubilus assiduis: pluuioq; madescit ab Austro. ¶ Pennis: quia uenti dicuntur habere alas: uñ ipse libro sexto Meta. de Borea abducente Orythiā: dicit pauidā caligine tectus Orythiā, amans fuluis cōplectitur alis. ¶ Tumidæ: q̄ tumidū facit. ¶ Minora suis uitiis: qa pōt reprimere uentos: qui sunt sub regno suo: uitia aūt sua.i.iram non pōt coercere. ¶ Quid iuuat admotam: sic legendū est: nō aūt ad mortē: est aūt ordo, & sensus. ¶ Quid iuuat.i.qd ꝑdest. ¶ Me admotā nomine proauorum: figurate.i.habentem nomina proauorum admota. sicut Virg. oculos suffusa nitentes. Admota.i.appropinquata.

Aeolus cuius filius ¶ Posse referre.i.enumerare. ¶ Iouem inter cognatos.i. posse dicere, quod Iuppiter sit de gente mea. Aeolus aūt non Hypotæ filius fuit, ut quidam male existimant: sed nepos. Natus est enim ex Segesta filia Hypotæ Troiani: & Ioue. Hęc eadē Segesta a Crimiso fluuio Siciliæ cōpressa genuit Acestem: qui postea in Sicilia regnauit. ¶ Non minus.i.nihilominus.s.licet sim de gente Iouis. Munera funebria.i.apta funeri.i.morti: est autem oppositio figura propter duo substantiua apposita sine copula: uidelicet ferrum, & munera. ¶ Fœminea.i.imbelli. ¶ Non mea tela: idest non mihi apta: aut cōuenientia. ¶ O utinam: optat se fuisse mortuam anteq̄ coniuncta fuisset fratri: ordo. ¶ O Machareu hora, quæ commisit: idest coniunxit. ¶ In unum.i.simul. ¶ Venisset serior.i.tardior. ¶ Meo leto.i.mea morte: idest utinam prius essem mortua: quam me unq̄ cognouisses: nam non uenissem ad tantam calamitatem, ut coacta essem, ut paterna mandata adimplerem: mortem consciscere: ni turpius si potes, opem feras. Et ex hoc Canace auget miseriam suam, conaturq; Machareum ad misericordiā mouere imprecando sibi mortem: quæ sæpissime cum a teneris annis contingat: mortales quibuscunq; calamitatibus futuris eripere solet. Mors enim ut testatur Seneca: nullum habet incōmodū: neq; uitam interimere uidetur: & si ipsam quo modo eripiat. De qua plura legito apud Herodotum: & Ciceronem. ¶ Cur unq̄: dolet de hoc amore illicito. ¶ Quam frater: quia amor fratris erga sororem debet esse moderatus, nec debet esse ad concubitum. ¶ Et cur fui, quod soror nō debet esse cur obsecuta sum tibi in coitu: qđ soror facere nō debet. ¶ Ipsa quoq;: dicit se ēt fuisse amore cōpulsam, sicut & fratrē. ¶ Incalui.incensa sum amore. ¶ Deum: Cupidinē. ¶ Tepente: calente. ¶ Nescio quē deum.q.d.antea mihi incognitum.

ASCEN. ¶SCILICET est aliqd. Amara irrisio, nimirū, ingt, magnum est habere rōnem cum uentis, qui illorum naturā induit pennis, qa finguntur uenti pennis uti, dum ꝑcipites feruntur. Possidet & uitiis &c. bonum uerbū. regno inquit, suo dominatur, non uitiis. Maiora ergo sunt uitia regno, quia dominamur inferioribus, & minoribus dumtaxat. Quid iuuat &c. Sic Iuue. Stēmata qd faciunt, qd prodest pontice, longo Sanguine censeri &c. Non mea.i.uō decentia me. O utinā, dixi mo syllaba in uocalē desinentia a uocali sequenti non absumi. Venit serior.i.tardior, leto.i.morte, hoc est utinam nō fuissemus iuncti, nisi post mortē. Cur unq̄ plus me frater, q̄ frater.i.q̄ fratrē decet. Et cur sup. fui tibi, qđ nō debet esse soror.s.amica & cōcubina. Ipsa quoq; incalui. Non tua solius culpa est, sed & mea. nam ipsa.i.ego quoq;.i.ēt incalui.i.intrinsecus calui. & sensi nescio quē deū, Cupidinē uidelicet, quem tunc non norat, supple talem, qualem solebam audire, supple aliis fuisse.

¶Fugerat ore

¶FVGERAT ore color: orditur: quicquid post amorem, & in amore gestum est: & primum a signis quantum ipsa amarit indicat. ¶ Obduxerat: inuaserat. ¶ Quid esset: quibus curis conflictaretur. ¶ Et illud: etiam amabam: ideo curis angebar. ¶ Animo anili, qui ob ætatem rerum habet experientiam. ¶ Deiecit ocellos: idest maximum erubescentię signum: quod in Aenea non fore Dida Virgiliana quæritur, cum ait. Nnm gemitu doluit nostro? num lumina flexit? ¶ Hæc signa: macies: uigiliæ: erubescentia. ¶ In tacita: cum me amare non negarem: sed tacerem uidetur enim fateri, qui rogatus tacet. ¶ Iamq; tumescebant: hon este prætérit, ut cum fratre iuncta sit. ¶ Vitiati: uitiatas dicimus uirgines, cum pudicitiam depo suerunt: ut Terentianum illud in Andria. Glycerium uitiat Pāphilus. ¶ Onus furtiuum: fœtus furtim cōceptus. ¶ Quas mihi non herbas, quæ non medicamina: partum ex utero excutere conati sunt herbarū succis: ex queis maxime ualere sisimbrium scribit Plinius, si cibo, aut succo sumat. ¶ Supposuit: utero apposuit ad excutiendum fœtum. ¶ Penitus: ex intimo utero est. ¶ Admotis artibus, medicaminibus adhibitis excuti nō potuit. ¶ Tectus: clausus utero. ¶ Ab hoste: nutricem signat: quæ illū perimere conata est. ¶ Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi: erat decio mense partus maturus: Hyppon Methaphōtinus a septimo ad decimum mensem nasci posse partum existimauit maturūq; esse: Diocles: Strato: nes: Empedocles: & Epigenes septimo nasci posse affirmant: octauo omnino negant. Diocles tamen Carystius: & Arist. Stragerita nono, & decimo mense partum maturum esse tantūmodo putauerunt: Epigenes Bizantinus nono mēse omnino negat id effici posse, Hippocrates decimo: solus Aristo. & undecimum mēsem parientib⁹ assignauit. ¶ Quæ causa: ignorabam propinquo partu, cur dolorem. ¶ Nec tenui uocem: more parientium clamaui.

ANTO. — Erubescentię signum — Virgines uitiatæ — Sisimbriū cōtra ptus — Quoto mēse puer nascit maturus.

Fugerat ore color, macies adduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec somni faciles, & nox erat annua nobis,
Et gemitum nullo læsa dolore dabam.
Nec cur hoc facerē, poteram mihi reddere cām,
Nec noram, quid amans esset, at illud eram.
Prima malum nutrix animo præsensit anili,
Prima mihi nutrix Aeoli dixit, amas.
Erubui, gremioq; pudor deiecit ocellos,
Hæc satis in tacita signa fatentis erant.
Iamq; tumescebant uitiati pondera uentris,
Aegraq; furtiuum membra grauabat onus.
Quas mihi nō herbas, q̄ non medicamina nutrix
Attulit? audaci supposuitq; manu?
Vt penitus nostris (hoc te cælauimus unum)
Visceribus crescens excuteretur onus.
Ah nimium uiuax admotis restitit infans
Artibus, & tectus tutus ab hoste fuit.
Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi,
Denaq; luciferos luna premebat equos.
Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores,
Et rudis ad partus, & noua miles eram.
Nec tenui uocem, quid, ait, tua crimina prodis?
Oraq; clamantis conscia pressit anus.

¶FVGERAT: describit signa amātis. ¶ Color: rubor. ¶ Fugerat ore: idest ex facie: nam amans efficitur pallidus Ouidius i primo de arte, Palleat omnis amans: color hic est apus amanti. ¶ Macies: macilentia. ¶ Adduxerat: attenuauerat. Ouid. in loco supradicto. Arguat & macies uultum. ¶ Coacta, cōpulsa: quia non habebant appetitum: qui ex ægritudine amoris solet discedere. ¶ ¶ Somni: dormitiōes. ¶ Nec faciles. i. difficiles, Ouidius loco supradicto, Attenuāt iuuenū uigilatæ corpora noctes, Cutaq;: & immēso qui fit amore dolor. ¶ Annua: longissima. i. una nox uidebat mihi unus annus. ¶ Læsa nullo do. quæ nō sentiebam dolorē aliquē. ¶ Dabam gemitū, emittebā suspiria. ¶ Reddere cām cur facerem: q̄a nesciebam, amorem esse: qui me faceret suspirare. ¶ Quid: quæ res. ¶ At erā illud: idest illa res. s. amans. ¶ Prima: ante alios. ¶ Animo anili: quasi cauto, & perito talium rerū. ¶ Malum: amorē meum. ¶ Aeoli: uocatiuus est patronymici fœminini. ¶ Amastes correpta amore. ¶ Erubui: uerecundiam uultus rubore ostendi. ¶ Deiecit: demisit: nā uerecūdia facit oculos deiectos. Ouidius de Calistone: Vix oculos attollit humo. ¶ Hæc satis. i. licet tacerē: hæc erāt satis. ¶ Signa fatentis. i. cōfitētis me amare. ¶ In tacita. i. me nihil ei respōdente. ¶ Tumescebant uitiati: grau di. ¶ Onus furtiuum: idest puer, quē ferebam in utero. ¶ Furtiuum occultum, uel furtu. i. stupro conceptū. ¶ Mēbra. s. mea. ¶ Quas herbas non attulit. q. d. omnes: est enim legendum interrogatiue ¶ Supposuit, per inferiores etiā partes immisit. ¶ Vt onus excuteretur nostris uisceribus: idest eiiceretur e uentre: & ut facerem abortiuum: sunt enim quædam herbę, & quædā medicamina, quæ habent uim faciendi abortiuum. ¶ Hoc te cęla. parenthesis est: idest hoc solum tibi occultauimus: quod uo luerim ante emittere partum: dicimus autem cœlo te hanc rem: & de hac re. ¶ Nimium uiuax: idest nimium genitus ad uiuendum. ¶ Restitit artibus admotis. i. uicit appositas artes. ¶ Tectus: in uentre meo. ¶ Tutus ab hoste: idest ab illa anu, quæ illis medicaminibus quærebat eum interficere. ¶ Soror Phœbi. i. luna. ¶ Erat orta nouies: idest iam erat nonus mensis. ¶ Dena. i. decima. ¶ Luciferos: ferentes lucem: est autem hoc loco adiectiuum. i. iam aderat decimus mēsis: quo ut plurimum dicuntur mulieres parere. Virg. Matri longa decem tulerit fastidia menses. ¶ Nescia: ignara. ¶ Quæ causa faceret dolores: quia nesciebam eos fieri ex fœtu qui iam erat maturus in uentre. ¶ Rudis: inexperta. ¶ Miles: translatiue dixit. ¶ Noua, quia nunq̄ ante pepereram. Solent utiq; nouæ parturientes intollerabili dolore affici: & præ nimio dolore exclamare: ut paulo infra ostendit: Dum inquit. Nec tenui uocem: Et ex hoc ostendit tāquā rudis ad furta minime potuisse partum cælare: ni eius nutrix sibi auxiliata fuisset: ipsiusq; os adeo compressisset: ut etiam magno pudore, & timore prohibita: silere adacta fuisset. Arguitq; hoc loco quantum doloris inter parturiendum passa fuerit, cōnectēdo alias, quamplures: erumnas suas: quas seriatim exequitur: Cum ait, Mors erat ante oculos &c. Ordo est. Ego nescia quæ: idest qualis causa faceret: hoc est causaret mihi tam subitos: idest repentinos dolores: & idest quoniam erā rudis: & noua miles ad partus: nec pro non tenui uocem: hoc est me potui continere, quin clamarem. ¶ Nec tenui uocem: idest non potui comprimere uocē quin clamarem. ¶ Quid ait: ordo. ¶ Anus ait, quid prodis: quid indicas. ¶ Tua crimina: tuū scelus. ¶ Et ipsa conscia: idest quæ sciebat crimen meum. ¶ Pressit: clausit. ¶ Clamantis: scilicet mei.

HVBER. — Amātis color — Abortiuū quō fiat

¶FVGERAT ore. i. ab ore color &c. signa sunt amoris. Nullo læsa dolore, nesciens causam, qui amor erat. At illud erā: scilicet quod non eram, q̄d esset, uidelicet amās, nesciui quid esset amans, & eram amans. Animo anili. i. sagaci, & callido ex longa experiētia: qualis est in anu: dixit Aeoli. i. Canace Aeoli filia, tu amas, uitiati, idest uiolati uētris. onus furtiuum. i. furtim cōceptum nesciente patre. Quas mihi non herbas &c. hoc est nullas non attulit, & omnes attulit, sed plus est in figura ta interrogatione, q̄ in expsso, ēt uniuersa affirmatiōe, signāt. n. q sic q̄rit uelle inuenire exceptionē, & nō posse, ut Hęc eadē ut sciret, q̄d nō faciebat Amyntas? Et. Quē nō icusaui amēs hoīumq;, deorūq;. hoc te cęlauimus unū: honesta purgatio, ne Machareus tam nefandi conatus conscius innuitur. Ah infans nimium uiuax. i. uitalis restitit artibus. i. medicaminibus admotis. Et tectus. s. in uentre meo fuit tutus ab hoste. s. nutrice, aut arte nostra. Iam nouies: significat quō aduentante maturo partu peperit. Soror Phœbi. i. luna. Noua miles. s. Lucinæ, quæ dea partus est, quid ait. s. nutrix anus.

ASCEN.

ANTO. ¶GEMITVS: præ dolore gemebam. ¶ Gemitus: murmura. Verba elapsa: quæ præ dolore exciderant uoces. ¶ Reprẽdo: resumo, & reprimo, ne audirentur, importune repẽdo alii legerũt. ¶ Cogor: quoniã ita imperabat nutrix. ¶ Lucina: Iuno, quæ parientibus præest. ¶ Graue crimen: quoniam mecum infans extinguebat. ¶ Pressa refouisti pectora: Machareus parturienti Canace adstitit: quæ cũ primo partu maxime laborasset, excitata Macharei adhortationibus dolores cũ partu posuit. ¶ Et mihi, me allocutus es: commiserationem excitat hæc sermocinatio. ¶ Duos: & te, & partum. ¶ Quid tibi gratatis: hac sciscitatione transit: ut qd mali Aeoli credulitate post partũ cõtingerit, expromat. ¶ Quid tibi gratatis: nõ esse gratulandum arguit ab Aeoli impietate: & facinoris dedecore, & periculo. ¶ Subripienda: furtim abiicIẽda. ¶ Sedula: uafra, & ad occultandũ crimen diligens nutrix. ¶ Fictaq; sacra facit: simulat sacrificare: hostiãq; simulabat esse puerũ frondibus, & uuis inuolutum. ¶ Dat populus sacris quisq; uiam prebebat aniculæ, iterq; in templũ sacrificatura pergere simulabat. ¶ Limẽ: Aeolus regiæ hostiũ. ¶ Patrias: patris Aeoli. ¶ Suo indicio: eius uagitu. ¶ Insania: furibũda. ¶ Vt mare: a simili pathos mouet. **Fraxinus** ¶ Fraxina fraxini arboris, quę in Macedonia dicitur bumelia: græce uero μελιὰς melias. ¶ Pallentia: quæ timore patris facta erant pallida. ¶ Irruit: in me impetum fecit.

Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit,
Sed timor, & nutrix, & pudor ipse uetant.
Continno gemitus, elapsaq; uerba reprendo,
Et cogor lachrymas combibere ipsa meas.
Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat,
Et graue, si morerer, mors quoq; crimen erat.
Cum superincumbens, scissa tunicaq;, comaq;
Pressa refouisti pectora nostra tuis.
Et mihi uiue soror, soror o charissima, dixti,
Viue, nec unius corpore perde duos.
Spes bona det uires, fratri nam nupta futura es.
Illius, de quo mater, & uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua turba reuixi,
Et positum est uteri crimen, onusq; mei.
Quid tibi gratatis? media sedet Aeolus aula,
Crimina sunt oculis surripienda patris.
Frondibus infantem, ramisq; albentis oliuæ,
Et leuibus uittis sedula cælat anus.
Fictaq; sacra facit, dicitq; precantia uerba,
Dat populus sacris, dat pater ipse uiam.
Iam prope limen erat, patrias uagitus ad aures
Venit, & inuicio proditur ille suo.
Eripit infantem, mentitaq; sacra reuelat
Aeolus, insana regia uoce sonat.
At mare fit tremulum, tenui cũ stringitur aura,
Vt quatitur tepido fraxina uirga Noto,
Sic mea uibrari pallentia membra uideres,
Quassus ab imposito corpore lectus erat.
Irruit, & nostrum uulgat clamore pudorem,
Et uix a misero continet ore manus.
Ipsa nihil, præter lachrymas, pudibunda profudi,
Torpuerat gelido lingua retenta metu.

HVBER. ¶QVID faciã? pro facerẽ. ¶ Edere: emittere. ¶ Gemitus clamores, i. ex una parte dolor partus cogebat me clamare, ex altera prohibebat timor pr̃is, & nutrix: quę icrepabat me. ¶ Et pudor: ex tanto scelere. ¶ Elapsa: iam ore emissa. ¶ Reprẽdo, i. iterum prehendo. ¶ Combibere: exiccare, & intra me tenere. Legendum est combibere: non aũt cohibere: qa ratio metri nõ patitur. ¶ Ante oculos, q. d. certa, & parata. ¶ Lucina: dea partus: de qua diximus in Epistola Hipsiphyles ad Iasonẽ. ¶ Opem: qa solet auxiliari parientibus. ¶ Mors erat graue crimẽ: qa nõ potuissem mori sine infamia: in tali casu: quo fuisset cognitũ scelus meũ. ¶ Superincumbens, i. tu. ¶ Scissa tunica, i. ueste, & coma i capillis propter dolorem, quem de me capiebas. ¶ Refouisti: recalefecisti. ¶ Nostra pectora pressa tuis, i. imposuisti pectus tuũ super meum, tuis, s. pectoribus. ¶ Et mihi: dicit uerba, quibus **Nupta nomen & pticipium** Machareus usus est ad Canacem. ¶ Dixit: pro dixisti: syncopa ẽ. ¶ Duos, s. te, & filiũ. ¶ Corpore unius, i. corpore tuo. ¶ Det uires: faciat te non deficere. ¶ Fratri: nam ecce, quæ spes sit. ¶ Fratri, s. mihi potest etiam legi fratris: ut dicamus. ¶ Es futura nupta, i. uxor, & ita nupta erit nomen: si uero legitur fratri est participium. ¶ Illius: dupliciter põt hic textus ordinari, s. cum pcedenti: sic es futura nupta fratris illius, de quo &c. uel melius, ut legatur fratri, & postea ordinetur sic. ¶ Tu eris &c. i. ẽt. ¶ Vxor illius, s. mei. ¶ De quo, i. propter quẽ. ¶ Tu es mater, i. filium peperisti, His uerbis dictis itelligimus eũ statim discessisse. ¶ Mortua s. ut uidebar mihi. ¶ Reuixi: respiraui. ¶ Ad tua uerba, i. ꝑpter uerba: q̃ mihi dixisti. ¶ Crimẽ, onusq;, i. criminosum onus. ¶ Positũ: pro depositũ, i. peperi. ¶ Quid tibi: dicit se frustra peperisse: qa & sibi filio nuper nato sit moriendũ. ¶ Gratatis: gratularis, & gaudes: qa dixi me peperisse. ¶ Aeolus: pater meus. ¶ Surripienda: remouenda. ¶ Oculis patris: ne ab eo uideat, i. auferendus est puer ita natus: ne pater eum uideat. ¶ Frondibus: dicit qũo nutrix eum occultauit: simulans se facturã rem diuinam. ¶ Frondibus: foliis, ramis. ¶ Albentis oliuę. Hęc enim arbor erat in tutela Palladis: & dicata paci, apta sacrificiis: quæ anus uolebat simulare. ¶ Velat: tegit. ¶ Vittis: fasciis tanq̃ rem sacram. ¶ Sedula: studiosa. ¶ Ficta: simulata. ¶ Verba pcantia, i. dicit hymnos, & supplicationes. ¶ Dat uiam, i. cedit, qa credebat eam facere uera sacra. ¶ Erat prope limẽ, i. iuxta ianuam: ut egrederetur cum infante. **Vagitus quid sit** ¶ Vagitus: proprie dicitur uox, & clamor infantum. Virg. lib. vi. Hinc exaudiri uoces uagitus & ingẽs, Infantumq; animę flentes in limine primo. ¶ Patrias, i. paternas. ¶ Proditur: detegitur: cognoscitur. ¶ Suo indicio: propria uoce. ¶ Reuelat: detegit remotis frõdibus. ¶ Mentita: ficta. ¶ Regia, i. aula. ¶ Sonat: resonat. ¶ Insania: magna. ¶ Vt ma. facit cõparationẽ de suo tremore, cũ audiret patrem ita clamantẽ. ¶ Stringitur: leuiter percutitur. ¶ Tenui: leui. ¶ Fraxina pro fraxinea. ¶ Noto, i. uẽto. ¶ Tepido: quia uenit a meridie: ideo est tepidus. ¶ Sic: adaptatio similitudinis. ¶ Videres: ꝑuideret aliquis. ¶ Vibrari: moueri, tremere. ¶ Quassus ab: sensus est, lectus, super quo eram: quatiebatur a meo corpore tremẽte. ¶ Quassus: concussus. ¶ Irruit, i. cũ impetu intrat cubiculũ meũ. Virg. Irruimus densis, & circũfundimur armis. ¶ Vulgat: manifestat. ¶ Pudorẽ, i. dedecus, & infamiam: ita enim sigñat hoc loco. ¶ Vix: continet manus ab ore misero, i. uix continet se, quin unguibus dilaceret mihi uultum, & eruat oculos. ¶ Ipsa, i. ego. ¶ Profudi emisi. ¶ Præter la. qa non potui aliqd dicere: sed solũmodo fleui. ¶ Pudibunda, i. plena pudoris, & uerecundiæ. ¶ Torpuerat: ita quod non poterat loqui. ¶ Gelido: frigido ab effectu.

ASCEN. ¶GEMITVS: accusatiuus est pluralis, nã ordo est, dolor cogit edere gemitus. Reprendo, per syncopam: ut uersus indicat pro reprehendo dictum. Combibere: metaphora ab arena, & cinere. Lucina: dea partus, quæ pest uenientibus in lucẽ, Diana, s. Aut Iuno. Pectore nostra tuis, s. pectoribus. Dixti: per syncopam pro dixisti: nam non in solis præteritis in ui fit. Dixit enim Virg. in primo, æn. Accestis scopulos: pro accessistis. & in. vi. Direxti tela manusq;, pro direxisti. Perde duos: te, & fetum. Mortua sup. erã, Positũ est, i. expositũ, ante pedes positum post partũ. Cui dicto uidetur per phantasiam gratulari Machareus, unde addit. Quid ti. gra. me. se Aeo. Aula. q. d. sæuus excubator. Leuibus uittis, i. sertis, quę tẽpora in modum uittarum cingant. Iam pro. li. e. Docet agnitum esse partum a patre. Facinusq; rescitum, sed ut sæpe facit, πάθος, mouet, i. affectionem, seu compassionem a frustrata spe, sicut. v. Aene. Iamq; propinquabant metis finemq; tenebant &c.

¶Iamq; dari

CIAM q dari paruuũ canibus: παῖς ab ætate. Auibus: uulturibus, q cadauera sequũtur: iussit, inqt, Aeolus exponi puerum. Sensisse: suam calamitatẽ. Tunc: cũ mea pignora lupis edẽda tradi cõspicerẽ. Inimicus: satellitẽ, seu preconem Aeoli intelligit. Viscera: fœtum significat. Satelles: satellitẽ, qui funtibus capiẽdis pest: appe lamus, eundem apparitorẽ dicimus. Sonos indignos: mandata, quæ patrem nõ decet. Aeolus hunc ensem: Aeoli mandata sunt, quæ & satelles Canace renunciat. Ex merito: ex cõmisso. Quid iste uelit: supbius est, quã si rẽ apperuisset, uolebat enim, ut illa sini morte cõsciceret. Condam adigam in mea pcordia. His mea muneribus: inuidiose hoc pronunciatũ est: ut Aeoli impietatẽ erga filiã arguat: ut dicat filiã nõ esse his muneribus, nec ea dotẽ domandã. Faces. q in nuptiis accẽdebant. Decepte quoniam me uxorem Macharei forte existimasti: nã cæterę sorores nupserunt fratribus. Turbato celeri: misericordiam mouet iis imprecationibus: Quas fertis Erinnydes: nõ maritales accendant faces: sed furiales: nõ ad sit nostro cõnubio Hymeneus sed Erinnydes. Allecto. s. & Megera. Nubite: fratrum coniugio utamini felicius, q̃ Canace. Quid puer ad. pathos ẽ a pueri simplicitate: quem iniuste necari Aeolus iusserat.

Iamq; dari paruum canibusq;, auibusq; nepotem
  Iusserat, in solis destituiq; locis
Vagitus dedit ille miser, sensisse putares,
  Quaq; suum poterat uoce rogabat auum,
Quid mihi tunc animi credis germane fuisse?
  Nam potes ex animo colligere ipse tuo.
Cum mea me coram syluas inimicus in altas
  Viscera montanis ferret edenda lupis,
Exierat thalamo, tunc demum pectora planxi:
  Contigit inq; meas unguibus ire genas.
Interea patrius uultu mœrente satelles
  Venit, & indignos edidit ore sonos.
Aeolus hunc ensem mittit tibi (tradidit ensem)
  Et iubet ex merito scire quid iste uelit.
Scimus, & utemur uiolento fortiter ense,
  Pectoribus condam dona paterna meis.
His mea muneribus genitor connubia donas?
  Hac tua dote Pater filia diues erit?
Tolle procul decepte faces Hymenæe maritas,
  Et fuge turbato tecta nefanda pede.
Ferte faces in me, quas fertis Erinnyes atræ,
  Vt meus ex isto luceat igne rogus.
Nubite felices parca meliore sorores,
  Admissi memores sed tamen este mei.
Quid puer admisit tam paucis editus horis?
  Quo læsit facto uix bene natus, auum?

CIAM q; iu. postquã Canace exposuit dolorem: quem ex difficultate, & periculo pariendi accepit: deinde ex infante cognito, & deprehenso a patre. Nunc dicit multo maiorẽ dolorẽ: quo perculsam se dicit, cũ audiuit patrem suũ iussisse illũ infantulum innocentẽ exponi dilacerãdum canibus, & feris. Paruum nepotem. s. suũ: nam natus ex filio, uel filia dicitur nepos aui sui. Canibusq;, auibusq;: utraq; copulaq; apponenda est: ut uersus stet: quãdo etiam sensus exigit. Destitui: derelinqui sine aliquo custode. Solis: desertis, inhabitatis. Dedit: cũ auus iussit. Putares sensisse: uidebat sensisse illud crudele iussum: ita in tempore uagiuit. Voce, qua poterat. i. illo uagitu: qa uoce expressa: & uerbis formatis nondum poterat per ætatẽ. Quid animi. i. quẽ, uel qualẽ animũ. Nã potes. i. potes scire, quẽ animum habuerim: si feceris cõiectură de tuo ad meũ. Colligere: coniicere, cognoscere. Inimicus: satelles, uel famulus patris nocitur⁹ mihi. Viscera: filiũ meũ: sunt. n. filii uiscera parẽtũ. Montanis q incolũt mõtes. Corã me. i. me uidente. Exierat. s. pr meus: nã sup᷑ius dixit. Irruit, & nostrũ uulgat clamore pudorẽ. Tũ demũ: tunc tandẽ. s. eo egresso. Planxi. pcussi. Nã cõtigit ire in meas genas unguibus. i. tũc demũ licuit mihi immittere ungues i genas meas dilacerãdas. Satelles: miles, minister. Patri⁹: paternus. Vultu mœrẽte. i. tristi: ex quo poterã cognoscere eum afferre tristia mãdata. Indignos: crudeles. Sonos: uoces, uerba. Aeolus: uerba satellitis ad Canacem. Tradidit: interpositio est, sunt enĩ uerba Canaces, dicit enim dictis illis uerbis, tradidit ensem. Et iu. adhuc sunt uerba satellites post traditũ ensem. Quid ue. quare mittat tibi. Ex me. s. tuo. i. ex eo, qđ fecisti: uult intelligas, ad quid eum tibi miserit. Scimus uerba Canaces, dicit enim, scio, qd uelit hoc ensis, & eo utar pro marito meo. Fortiter intrepide: qa non dubitabo me interficere. Condã: immittã, & abdã. Dona pa. ensem: quẽ pater mihi misit. His mea: apostrophã facit ad patrẽ. Donas mea cõnubia his muneribus. i. hæc munera facis meis cõnubiis. dicimus. n. dono tibi hanc rẽ: ut Dido ad Aeneã. Quod tibi donaui pfide litt⁹ emi: & dono te hac re: ut hic & Vir. in. v. Aenei. Sergestũ Aeneas pmisso munere donat. Multa sunt alia exẽpla. Erit diues hac dote: qa nulla re unq̃ egebit: quia hoc ense se interficiet. Tolle pcul: dicit ad cõnubia sua non adhibendũ esse Hymenæũ: quia sunt infelicia. Faces maritas. i. tedas connubiales, maritas adiectiuum est. Pede turbato. i. celeri consequens pro antecedenti, nã ex turbatione, & metu fit aliquis celer. Virgil. de Caco turbato. pedibus timor addidit alas. Tecta nefanda: in qbus nefandũ facinus admissum est inter fratrem, & sororem. Ferte faces: dicit nõ Hymenæum adhibendũ suo cõnubio: sed Erinnyn ferẽtẽ faces infelices: ut supra Hipsiphyle Iasoni. At mihi nec Iuno, nec Hymen: sed tristis Erinnys Pertulit infaustas sanguinolenta faces: dicit ergo. O Eri. i. o furiæ: sic autẽ legendũ est, nam declinatur Erinnys, Erinnyos. Atræ: infernæ. Faces, quas fertis. i. funebres: & nõ nuptiales: ratio autẽ metri nullo pacto patitur: ut legat Eumenides: sed Erinnyes recte legitur. Vt meus rogus. s. in quo sum cremãda: cum ero mortua. Luceat incendatur. Ex isto igne. s. quẽ uos furiæ affertis: est autẽ rogus proprie lignorũ congeries, & pyra ad comburenda cadauera cum ardere cœperit. Virg. Ter circum accensos subiectos ignibus atris Decurrere rogos. Nubite: intelligimus eã habuisse alias sorores: licet de eis apud poetas nõ fiat mentio. Meliore parca. i. meliore sorte: & fortuna, quã ego. Admissi. i. delicti mei. Admisit. i. peccauit. Editus: in lucẽ datus, & emissus. Vix bene natus. i. qui uix uidit lucẽ. Quo facto læsit auum. i. quid fecit, propter quod læserit Aeolum auum suum: ut eum nunc iubeat mori?

VAGITVS. i. ploratus infantis. Indicio proditur ille suo, sicut sorex s̃m Comicũ, q suo strepitu se feli pcedit. felẽ aũt catũ dicit uulgo. Ipsa. i. ego solũ, inqt, lachrymare potui nõ prolog. Nepotẽ, is. n. pprie dicit respectu aui. Erat aũt auus ei⁹ & paternus, & maternus Aeolus. Sensisse putares. i. qlibet putare posset, q gestum eius uideret. Quid mihi. sic Virg. Quis tibi tunc sensus cernenti talia Dido? Viscera. i. partũ, quẽ uiscera mea portauerũt, & ediderunt. Edenda. i. deuoranda lupis mõtanis, in montibus uersari solitis. Satelles patrius. i. a patre missus. apparitor uulgo seruiẽs dicit̃, olim latro, quasi latero, qa lateri adhæreret, ignari clientem uocant, cũ cliens a colẽdo dictus ad aduocatũ refertur. est enim q alterius in tu dicio utit̃ pſidio, & ob id ei addictus est, nec publicus est minister. is uero q ad publica negocia mittit̃, & minister, & uiator dicit̃. Aeolus. h. e. m. t. uerba satellitis: tradidit ensem uerbũ Canaces, hoc est cum diceret mittit tibi simul tradidit ensem addens. Et iu. ex me. sci. q. i. u. qa meruisti occidi. monet ergo, ut tute id facias. His mea mu. planum πάθος cũ apostrophe. hic Aenei. ii. Hoc fuit alma parẽs, q me p tela, p hostes, Eripis &c. Hymeneus, nuptiarũ deus credit̃ Parca me. i. meliore fato. Quid puer ad. &c. qa facinus suũ oĩno purgare nõ põt, adducit cãm infantis: quẽ insontẽ dicit lacq;, & impie trucidatum.

ANTO.
Satelles q sit
HVBER.
Rõne metri copulã geminati
Dono
Erinnys
Rogus qd
ASCEN.

ANTO. ¶ SI Potuit: permissione hac insontem esse puerum ostendit, infans enim nihil committere potuit: nec pro parentum cō-missis erat plectendus. ¶ Nate dolor matris: auget hæc amplificatio commiserationem. ¶ Parum fausti: qui non bene suc-cessit. ¶ Nō mihi te licuit: πάθος quoq; excitatum: si quod æquum est fieri nobis: negatum dicimus. Iustis nō ad lachrymas referas: sed exequias. ¶ Tonsas: laniatas: quę cum funeribus sepeliuntur. ¶ Auidæ feræ: lupos, & ultores significat. ¶ Cū uulnere: sauciata ense misso cadam. ¶ Tu tamen o frustra: concludit deprecationibus epistolā. ¶ Frustra sperate: uana spes fuit de nostro coniugio. ¶ Sparsa: feris laniata. ¶ Quælibet arcta: quantum uis breuis sit, nos duos capiat. ¶ Viue memor nostri: nec mei in uita obliuiscaris. ¶ Lachrymasq; in funere fun-

Solatia mortuorū

de: cures nostrum funus: maximo putabant extinctis esse sola-tio, si honore sepulturæ, & funebri pompa non carerent. ¶ Re-fer, ex puellarum sententia locus est: quæ mortuorum cadaue-ra exhorrescunt. ¶ Perfer, effice, Canaces mandata: ut ego patē-tis iussa forti animo exequar.

Si potuit meruisse necem, meruisse putetur,
 Ah miser admisso plectitur ille meo,
Nate dolor matris, rapidarum præda ferarum,
 Hei mihi natali dilacerate tuo.
Nate parum fausti miserabile pignus amoris,
 Hec tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.
Non mihi te licuit lachrymis perfundere iustis,
 In tua non tonsas ferre sepulchra comas.
Non super incubui, non oscula frigida carpsi,
 Diripiunt auidæ uiscera nostra feræ.
Ipsa quoq; infantis cū uulnere ꝓsequar umbras,
 Nec mater fuero dicta, nec orba diu
Tu tamen o frustra miseræ sperate sorori
 Sparsa precor nati collige membra tui.
Et refer ad matrem, socioq; impone sepulchro,
 Vrnaq; nos habeat quamlibet arcta duos.
Viue memor nostri, lachrymasq; ī funere funde,
 Neue reformida corpus amantis amans,
Tu (rogo) proiectæ nimium mandata sororis
 Perfer, mandatis perfruar ipsa patris.

HVBER. ¶ SI Potuit: quia non potuit. ¶ Ah: dolentis. ¶ Plectitur: puni-tur. ¶ Meo admisso .i. propter peccatum meum. ¶ Nate: uertit sermonem ad filiū: cuius miserrimam sortem dolet: quod codē die natus: & mortuus sit. ¶ Præda: rapina, cibus. ¶ Tuo natali:

Natalis quō declinetur

die, quo natus: dicitur autem & hic natalis substātiue: & hoc na-tale in neutro genere: & tunc facit ablatiuum natali ut hic: dicit aūt adiectiue hic & hęc natalis & hoc natale: & additur dies: uel lux: uel tps: dicitur etiam locus natalis, in quo aliqui natus est: ut Ouid. in tri. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Deti-net. ¶ Pignus: cōfirmatio, nam filii dicuntur pignora coniugii. ¶ Parum felix .i. parum felices, & fortunati. ¶ Hæc qua pater meus iussit te exponi feris. ¶ Summa ultima. ¶ Nec mihi: con-queritur quod non potuerit pręstare officium, quod solet in fu-nere filii. ¶ Iustis: debitis propter affectū naturę: unde ipse Oui. alibi, Quis matrem, nisi mentis inops, ī funere nati Flere uetet. ¶ Perfundere: irrigare. ¶ Non tonsas .i. longas. ¶ Non super in cubuit: nam parentes ex affectu naturali solent incumbere ca-daueribus filiorum, & sic eos mortuos osculari. Virg. lib. x. de Euandro, pheretro Pallante repo[illegible] Procubuit: super atq; hæ-ret lachrymāsq;, gemensq;. ¶ Diripiunt, auferūt: dilacerāt. ¶ Ip-sa quoq;: dicit se secuturam filiū suum: quia gladio a patre misso se interficiet: ut supra dixit. ¶ Vmbras infantis .i. animā filii mei. ¶ Cum uulnere: quod mihi faciam. ¶ Nec fuero dicta diu mater: quia priuabor filio, sine quo nō possum dici ma-ter, nec dicar orba diu, quæ licet caream filio: & propter hoc sim orba: tamen cito moriar: & sic non dicar orba. ¶ Tu ta-men: nunc rogat fratrem Mach. ut colligat ossa matris, & filii, & reponat in eadem urna. ¶ Frustra sperate: quia cū spera-rem te futurum maritum meum: non potui id consequi. ¶ Sorori: pro a sorore. ¶ Sparsa: dispersa: & dilacerata. ¶ Refer:

Vrna quid erat

reporta. ¶ Ad matrem: ad me, ex qua pauloante exierant. ¶ Socioq;: coniuncto, & communi. ¶ Quamlibet arcta: idest quamuis stricta, & melius, quam qualibet urna: idest uas, in quo reponebantur cineres cadauerum. Iuue. Et in urna per-petuum uer. ¶ Funde lachrymasq; in funere: idest prosequere mortē meam lachrymis. ¶ Reformida. uerere, time. ¶ Per fer: effice. ¶ Mandata: hæc scilicet, quæ tibi commisi. ¶ Proiectæ: infelicis, & abiectæ. ¶ Ipsa: ego. ¶ Perfruar mandatis pa-tris: idest faciam, quod pater mihi mandauit: quia supra dixit. Aeolus hunc ensem mittit tibi (tradidit ensem.) Et iubet ex merito scire quid iste uelit.

ASCEN. ¶ SI Potuit meruisse. q. d. certum est, qꝫ non. hæc mihi natali, πάθος a tempore, quia die natali solebāt prisci indulgere ge-nio, i. dare operam uoluptati. unde Persius. Hunc Macrine diem numera meliore lapillo, Qui tibi labentes apponit candi-dus annos. Et in Buc. Phyllida mitte mihi, meus est natalis Iola. Hinc Herodes dicitur die natali cōuiuiuū celebrasse, quo petitum est caput Baptistæ. Hæc tibi prima dies. Idem πάθος, sic de rosis Maro. Quam longa una dies ætas tam longa ro-sarum est. Non super incubui, id enim moris. Vnde Anna de Didone, & extremus siquis super halitus errat, Ore legam. Id autem faciebāt applicando os ori, & superincumbēdo. ¶ Nec mater fuero dicta .i. uiua, quia sese occisura est. ¶ Sparsa pre-cor nati. Hæc epistolæ principalis est intentio: ¶ Neue reformida: quia amor, quod & horror facere solet.

¶ In duodecimam Epistolam Argumentum:

Persas & Oeta ubi

SOl ex una Nereidum: Aetā, & Persen genuit. Perses in Taurica regnauit: Aeta in Colchide: & ex Hecate Persę filia filios suscepit: Cyrcē: Medeam: Calciopem: & Absyrtum: quem Pacuuius Aegyaleum appellat. Medea cū paternæ crudalitati obsisteret: iussa in custodiam dari, fugit ad solis templum: quod ad hostium Phasidis in lit tore situm erat. Ea tempestate Iason Aesonis filius cū Argonautis: ut uellus aureum raperet: in ea loca appu-lerat: ad templum profectus puellæ in arena spacianti nauigationis causam exposuit. Medea hospitis pulchritudinem ad-mirata amore capitur: patris sæuitiam exponit: rei perficiendæ auxilium promittit: si Iason de connubio paciscēretur: da-ta de connubio sponsione: Medeæ opere uellus rapuit. fugiunt: puellamq; adducunt: Thessaliæq; rebus compositis: Iason Corinthum ad Creontem regem secessit: apud quem decem annos commoratus: eius filiam Glaucen: quam alii Creusam appellant: uxorem cupit. Medeæ diuortium suadet: abnuentem ex urbe protulit. Creusamq; ducit uxorem. Furibūda igi-tur Medea ad Iasonem scribit: ingratitudinem in eo expostulat: præsentemq; minatur ultionem: nam impetrato unius diei reditu, Creontis regiam incendit: in qua cum filia rex absumptus est, Didymum: & Alcimeneum, & Thessandrū: quos ex Iasone susceperat, trucidauit. Thessalus fuga salutem sibi peperit. Iason dolore percitus, seipsum confecit. Ex hoc tragœ-diam, fecit Ennius: quæ Medeam inscripta illum secutus Ouid. Medeam & ipse edidit: de qua Fabius meminit: unde ma-gnam huius epistolæ partem translatam esse non ambigimus.

Glauce siue Creusa Medeæ filiorum interfectus

¶ At tibi

ANTO. At dictio quid

AT tibi Colchorũ memini regina uacaui:exprobrat beneficium in principio,ingratitudinẽ expostulatura.⁋ At particula hęc interdum saltem significat:ut Virgilianum illud Si te nulla mouet tantę pietatis imago,At ramũ hunc(aperit ramum,qui ueste latebat)Agnoscas,interdum in principio usurpatur:& ut uehementius moueamus,intelligenda relinqu mus,quę dici debuissent:qđ Virg.in Aenei.iiii.facere uidetur,cum ait,At regina gra ui iamdudum saucia cura,id interpretari oportet quieuit Aeneas, At Dido maximis curis angebatur:cui hic locus similis est:tu,inquit Medea,cum in Thessaliam redisses:essesq; in omniũ fauore,me domo pepulisti.At ego ut recte memoria colligo:& si fuerim regis filia:te foui ĩ

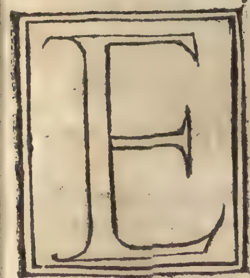
Colchide: meo quoq; bñficio petitũ uellus,tecũ detulisti.⁋ Regia:regis Colchorũ filia:sunt Colchi Scythiæ populi ut Stra.testaẽ. ⁋ Vacaui:officiũ pstiti. ⁋ Ars mea:magicã ĩtelligit:qua cũ uoluisset Medea, illius ope uellus subripuisset:ut Orpheus,& balbus scribunt.⁋ Cũ peteres:summis pcibus a Medea opẽ impetrasse Iasonẽ Flaccus Vale.scribit.⁋ Tũc quę dispẽsant : pathos a tẽpore.⁋ Dispẽsant:in ptãtem hñt:tractũ ab iis:q æra pensantes distribuebant:anteq̃ essent impressi nummi usus.⁋ Fata morta,uitã,& mortẽ. ⁋ Fusos meos:finus allegorię ẽ nã remoto uerboꝶ ambitu mortẽ significat:uoluissem,inquit,parcas me morti tradidisse:cum Iason Phasin fluuium intrauit. ⁋ Mori bene:sine uitæ labæ,& molestia extingui:honesta morte nihil esse præstantius Herodotus Iunonis iudicio demonstrat. ⁋ Ab illo:ex quo Iason Colchos adiit.⁋ Pœna fuit:ad fugã hoc refert & ad fratris necem:quem in frustra dissecuit apud Thomos.

Colchi ubi sint

Antiquoꝶ ritus

Nihil pstãtius honesta morte

MEDEA IASONI.

EXul,inops contempta nouo Medea marito
Dicit an a regnis tempora mille uacant.
Vt tibi Colchorum(memini)regina uacaui,
Ars mea cum peteres,ut tibi ferret opem.
Tunc,quæ dispẽsant mortalia fata sorores
Debuerant fusos euoluisse meos.
Tunc potui Medea mori bene,quicquid ab illo
Produxi uitæ tempore,pœna fuit.

HVBER. Argumẽtũ epistolæ

AT tibi Colchorum Aurei uelleris fabulã plenissime diximus i epistola Hipsiphyles:quę incipit.Littora Thessaliæ.itaq; illuc recurraẽ.Quantũ aũt pertinet ad hunc locum,reciteẽ ex Did.Iasona Corinthii tradũt cum annis decem cum Medea uixisset: genuisse ex ea filios duos:quo tẽpore aiunt Medeam magno in honore non solum propter spẽm,qua eminebat:sed etiã pp prudentiam,cæterasq; uirtutes:gbus ornata erat,a uiro habitã fuisse:paulatim deinde ætate decorem formæ auferente:Iason Glaucę,quam poeta appellat Creusam:Creontis filiæ amore captus,uirginem uxorẽ a patre petiuit,Annuẽte Creonte:certũq; nuptiarũ statuente diẽ, Iason Medeę spontaneũ diuortium persuadere conatus est. Ait enim se cupere illã uxorẽ ducere:non in eius contemptũ: sed ut filios suos in domum regiam ea cognatione introduceret. Medea hæc uerba ægre ferente:deosq; iusiurãdi pstiti testes appellãte,Iason beneficii ĩmemor,& ingratus Creontis filia uxore accepta Medeã abs se expulit:qd postea fecerit,dicemus in fine epistolæ.Irata igiẽ Medea hanc epistolã ad Iasona scripsit:in qua primũ cõmemorat Iasoni sua erga eum beneficia:& pmissa:& iusiurandũ Iasonis.Deinde adiurat ipsum Iasona:ut si minus sui causa:saltem causa filiorũ cõmuniũ uelit eã recipere:et loco solito coniugii eam habere,qđ si non fecerit,minaẽ ei se sumpturam uindictam de tanta iniuria.⁋ Vt,i.sicut, ⁋ Regina,i.ego filia regis Aeetæ,ut Vir.Magnũ reginæ,sed enim miseratus amorẽ Dædalus &c.illic reginã intelligit Ariadnẽ filiã regis Minois.⁋ Colchorũ:Colchi populi sunt in põto:gbus impauit Aeeta,Colchos appellaẽ.⁋ Vacaui:pstiti operã inseruiui tibi.⁋ Ars mea,s.magica:& incantatoria:Nã Stra.lib.i.dicit Medeã ueneficã fuisse memorię proditum esse. ⁋ Sorores,i.tres parcæ.⁋ Dispensant:disponunt:sed ga dicunẽ trahere fata hominum:ideo dixit dispensant:unde & pensa dicta sunt a pendendo.⁋ Fila:allusit ad officium earũ.Iuue.de parcis:& staminis albi lanificæ.⁋ Euoluisse:diuisis syllabis:ut supra diximus,legendũ est.i.euacuasse.⁋ Fusos suos,i.debuerant finiuisse uitam meam.⁋ Bene,i.honeste. ⁋ Quicqd:sensus est:omnis uita:quæ fuit mihi post illud tempus:fuit pœna:quia semper uixi in magnis curis,& doloribus.

Colchi de gbus supra

Pensa unde dicta

ASCEN.

AT tibi Colchorũ.Ex abrupto,& ad pcogitata respiciente ĩcipit exordio,quo circa nõ dicam uersiculos eos,g ex quibusdã codicibus præponunẽ esse Ouidianos,hi aũt sunt.Exul inops contempta nouo Medea marito Dicit an a regni tpe nulla uacãt.At tibi &c.Ordo prioꝶ est Medea exul,inops,& contẽpta dicit nouo marito,i.Iasoni,nõ dicit qd,& id artificiose subticet,ga nõ cõgruit salutẽ dicere repudiãti.Nec male dicere,cuius sibi gratiã recõciliare moliẽ.Artificiosam quoq; aposiopesin facit,quasi ex obruẽre obiectione,qd dicis.Medea iã cõtẽpta uiro in regnũ suscepto,cui illa,an a regni tẽpore.i.postq̃ in regno fui,quod pp eum deserui,nulla ua ant.s.tpa,ut mihi aures pbeat aut quid simile.Sed quia,ut dixi hoc principiũ Ouidianũ non est,Dicamus Medeam præcogitasse sic.Fateor quidẽ Iason noua nupta,regno dotata est,qđ ipsa afferre nõ possum,& ita minus utilis nũc futtro.At memini,i. memoria repeto quia ego regina,i.cũ essem regina,hoc est filia regis Colchorũ,ego uacaui,i.uacua omni alio negocio operam nauaui,tibi,s. uni, tunc,s.cum.i.qñ peteres,ut ars mea ferret tibi opem,i.auxiliũ,Tunc sorores,i.deæ fatales,quæ parcæ dicuntur.⁋ Debuerant fusos euoluisse suos,euoluisse pentasyllabũ est,dicuntur autẽ filio,seu stamine cuiuslibet fata,ac dies cõmensurare.unde sunt uersiculi.Clotho colum portat,Lachesis trahit,Atropos occat.Tunc potui Medea mori bene,quod Chærea Terentianus dicit sic,Nunc est tps profecto interfici,cũ ppeti me possum,ne hoc gaudiũ contaminet uitã ægritudine aliqua.

ANTO. ¶LACERTIS iuuenilibus:Argonautarũ uiribus:quos quatuor,&.xl.fuisse,ex Orpheo colligimus:licet, Caius balbus unũ addat. Alii quinquaginta. Alii sexaginta fuisse scribunt.¶ Pelias arbor:Argo nauim signat:q in Pelio Thessaliæ mõte fabricata est ex pinu:seu ex quercu:uel ut Corne. Alexãder maluit,ex Eone arbore:q nulla uiolẽtia materiæ:aut tpis putrescat.¶ Phrixeã ouẽ:uellus arietis:quẽ Marti Phrixus sacrificauit:pellẽ Marti e fago appendit.¶ Magnetida: Pagase oppidũ Magnesiæ,ubi fabricata est Argo nauis.¶ Phasiacã:Phasidis fluminis:quẽ intrare oportuit Argonautas nauigãtes ad eam urbẽ Aeetæ regiã.¶ Et decor:ea sunt,q̃ maxime in amorẽ alliciunt. Si spẽs:si eloquẽtia.si facilitas affuerit:gratiam linguæ leporẽ dicimus elocutionis.¶ Noua pup.nam antea in Colchos nauigauerat nemo:primus Iason naui longa illuc nauigasse tradit.¶ Audaces:qm̃ primi ausi sunt Cianeas superare: quæ erant instabiles insulæ:& se in mari credere:si poetis credimus. Nã Erythrã antea nauigasse legimus.¶ Anhelatos:tauri, quos Iasonẽ domare oportebat ignẽ naribus efflasse tradunt.¶ Non præmeditatus:a me nõ edoctus.¶ Immemor:aperte ingratitudinẽ obiicit.Nã is ingratus est:qui beneficia obliuiscit.¶ Semina iecisset:dentes serpentis:quẽ Cadmus interemit: Phryxusq̧ detulit,& ad Aeetã seminasset:uñ nati essent armati hoies, q in authorẽ seminis:arma cõtulissent.¶ Suo cultu:ab iis,qui ex dẽtibus essent nati. ¶ Quam multa mala:ea dicit, quæ Iasonis cã amoris insania fecit.Nam patrẽ prodidit:fratrẽ,filiosq̧ trucidauit.Creontẽ:& filiam cum regia incẽdio absumpsit:Peliam filiis occidendũ pbuit.¶ Hic fruar:si aliã ultionẽ in te moliri nõ potero saltẽ beneficia exprobrabo.¶ Iussus inexpertã. Argonautarũ trãsmissionẽ in Colchos enarrat:ut suæ exprobrationi uim addat beneficiorũ, quæ in illos cõtulerit cõmemoratione. ¶ Inexpertã.cuius nulla antea erat experientia:qm̃ non erat nauigatũ.¶ Regna beata dicia:ueteres beatos diuites appellare cõsueuere:ideo Iuue.tradit:uetulæ uesica beatæ:& Propertius in Elegiis hac significatiõe sæpius usus est.¶ Hoc illic Medea fui: imagine utitur.cõfert enim secum Creusam Creõtis:ut se, officiũq̧ suũ cõmendet.¶ Hoc:ad hospitalitatẽ referas:hospitio.inqt, te suscepi in Solchide:ut Corynthi a Creusa susceptus es.¶ Pater Creon.¶ Illi:Creusæ.¶ Ephyrem bimarem:Eumelus scribit ab Ephyre Oceani filia Corynthum appellatam fuisse Ephyrem: deinde Corynthum a Corynthо Iouis ylio:posita est inter Aegeum,& Ionium mare,utrumq̧ a mari distans.lx.stadiis: ut author est Plinius,angustiæ Isthmos Peloponnesiacus nuncupatur.

Quot argonautæ
Argonauis
Vellus arietis cui dicatum
Pegasæ oppidum
Lepore qd
Cianeæ insulæ
Ingrat⁹ qd
Vipeos dẽtes uñ certa habuerit
Medeæ facinora
Bti apd ueteres

Hei mihi,cur unquam iuuenilibus acta lacertis
  Phrixeam petiit pellias arbor ouem?
Cur unquam Colchi magnetida uidimus Argo:
  Turbaq̧ phasiacam graia bibistis aquam?
Cur mihi plus æquo flaui placuere capilli?
  Et decor,& linguæ gratia ficta tuæ?
Aut semel in nostras quoniã noua puppis arenas
  Venerat,audaces attuleratq̧ uiros,
Isset anhelatos non præmeditatus in ignes
  Immemor Aesonides,oraq̧ adunca boum.
Semina iecisset,totidem sumpsisset & hostes,
  Vt caderet cultu cultor ab ipse suo.
Quantum perfidiæ tecum scelerate perisset?
  Dempta forẽt capiti quem mala multa meo?
Est aliqua ingrato meritũ exprobrare uoluptas.
  Hac fruar, hæc de te gaudia sola feram.
Iussus inexpertam Colchos aduertere puppim,
  Intrasti patriæ regna beata meæ.
Hoc illic Medea fui,noua nupta quod hic est.
  Quam pater est illi,tam mihi diues erat.
Hic Ephyrẽ bimarem,scythia tenus ille niuosa,

HVBER. ¶HEI mihi:lõge repetit cãm suorũ malorũ:qđ qdẽ est muliebre:ut in prima epla plene diximus sup eũ locũ.O utinã tũc cũ Lacedæmona classe petebat:& aliis multis eplis,cõqueritur ergo,qđ Iason cũ Argonautis unq̃ uenerit in Colchos: & qđ eius amore capta fuerit.¶ Acta:ipulsa.¶ Iuuenilibus fortibus.nã iuuenes robustiores.¶ Pelias:Thessalica a Pelio monte Thessaliæ ubi incisæ arbores:ex qbus Argo nauis fabricata est.¶ Ouẽ Phrixeã:quã Phrixus Marti cõsecrauit: ut supra dictũ ẽ in epla Hipsiphyles.¶ Arbor:nauis.¶ Magnetida:thessalica.Magnesia.n.regio ẽ annexa Thessaliæ:ut Pli.scri.Magnetes eius ppli dnr eqtãdi p̃ti.de qbus Luc.li.vi.& Magnetes eqs Minyæ:gẽs cognita frenis.¶ Colchi.s.nos.¶ Argo.nomẽ ẽ nauis Iasonis:ut alibi diximus.¶ Turba.g.i.nõ Argonautæ:q estis grati.¶ Aquã.p.nã Phasis fluuius ẽ colchorũ.¶ Plus æ. .i.plus iusto:ut pp pulchritudinẽ tuã pderẽ patrẽ.¶ Decor:pulchritudo tua.¶ Grã fi.i.facũdia simulata.¶ At se,ut magis augeat bñficiũ suũ erga Iasonẽ:dicit,qđ debuisset pati eũ ire in magna,& apta picula ¶ Noua pu.nã qdã uolunt eã fuisse p̃mã nauẽ.¶ Audaces:temerarios:q nõ cõsiderauerãt magnitudinẽ p culi.¶ Isset.i.ire debuisset.¶ Aesonides:Iason. ¶ Non pme.incõsiderans ¶ Anhelatos:efflatos expiratos e naribus taurorũ.& in.¶ Ora.in facies.¶ Adũca:curua.¶ Iecisset:iacere debuisset:& spargere.¶ Semina:dẽtes serpẽtis.¶ Totidẽ:quot erant semina,hoc est dẽtes.¶ Caderet,periret. ¶ A suo cultu.i.a semine:qđ ipse seminasset,& coluisset tanq̃ agricola.¶ Quãtũ.q.d.,multũ:quia nõ decepisses postea me.¶ Dempta amota.¶ Capiti:uitæ meæ:q nõ esset in discrimine,sicut nũc est.¶ Est aliq:snia est color rhetoricus.¶ Exprobrare:obiicere quasi cũ probro.i.cõtumelia opponere.& referre.¶ Hac.s.uoluptate exprobrãdi bñficiũ.¶ Iussus:repetit lõge bñficia sua:a primo aduentu Iasonis in Colchos.Iussus a Pelia patruo tuo.¶ Inexpertã:insuetã nauigationẽ.¶ Aduertere.i.appellere.¶ Beata ditia,& latẽter tãgit historiã:Nã ut Stra.scr.regiõis eius opes ex auri,& argẽti,& ferri metallis iusta quã dã in ea loca expeditiõis occasionẽ suballegãt.¶ Illic:in Colchis.¶ Noua.n.Creusa:quã nunc accepisti.¶ Pr̃.s. eius Creon. ¶ Tã diues erat mihi.s.Aeeta pr̃ meus.¶ Hic ep.Ephyre oli dicebat:quæ postea Corinthos a Coritho filio Orestis instaurata nomẽ accepit:ẽre clara:inde Virg.Ephyreiaq̧ æra.Cauẽdũ aũt ne legat Zephireu.¶ Bimarẽ dicit,qa est inter duo maria,inde Hora.Bimarisq̧ Corinthi mœnia.¶ Hic.s.Creon pr̃ uxoris.¶ Ille.s.pr̃ meus.¶ Tenus Scythiã.i.usq̧ ad Scythiã.

Pelius mõs
Magnesia regio
Magnetes populi
Exprobrare quid
Aeris copia apud Colchos
Ephyre

ASCEN. ¶ARBOR pellas.i.in Pelio monte Thessaliæ natali,hic est facta argo nauis. Est ergo patronymicũ a loco natiuo',hoc ẽ a patria,nec abusiue,quia ut Porphyrius asserit,locus,& patria etiã genus,hoc est principiũ gñationis dicuntur,& a se denominant.declinat ergo hæc Pelias,huius Peliados &c. Sic Magnetis:huius Magnetidos,uñ pfert accusatiuũ Magnetida, quo circa utrũq̧ patronymicũ locale est dic ergo,argo Magnetida.i.Magnesia fabricata diximus aũt in o græca hr̃e etiam o in accusatiuo,unde leges Argo,nõ Argon,qa nõ descẽdit a noĩatiuo Argos,sed Argo,ut & altera,quæ uehat argo. Turba graia.i.uos Græci.Aquã Phasiacã,Phasidis fluminis Colchorũ.Isset,pro iuisset.& bene in tertia persona loquitur,quasi de alio,& redit ad eũ in secũda dicens.Quãtũ pfidiæ,o quãtũ.q.d.utinã perisses,qa tũc multa mala fuissent dempta meo capiti.Nã ordo est.Quãtũ.i.o quãtũ multa.q.d.plurima mala fuissent dempta &c. Est aliqua ingrato. Licet nullũ, inquit, sim abs te expectatura solaciũ,nec ẽrelæ meæ pretiũ,tñ nõ desinã exprobrare meritũ in te meũ,cũ ipsa exprobratio uoluptatẽ pariat aio meo,qđ & Charinus Terẽtianus sic dicit in Andria. Sed qd ago,adeo ne ad eũ,ut cũ eo hanc iniuriã expostulẽ,ingerã mala multa. Atq̧ aliqs dicat nihil pmoueris. Multũ molestus certe ei fuero,atq̧ aio morẽ gessero. Hoc illic Medea fui.i.filia regis.Quã diues.i.quãtũ diues pr̃,& illi.s.Creusæ nouæ nuptæ,hic.s.Creon pr̃ Creusæ. Tenet Ephyrẽ.i. Corinthum,bimarẽ.i.sitã inter duo maria Aegæum,& Ioniũ.Ille.s.pater meus tenet omne.s.omnem regionem.

¶Qua

❡QVA Plaga læua, Colchi sunt ad sinistram partem maris pontici. ❡ Iuuenes pelas. græcos Argonautas. ❡ Toros pi. p mitis: mensis accubuistis, quibus utebantur pictis. ❡ Tunc ego te ui. Diod. aliter hanc historiam texit, Iasonem, inquit, primum in téplo Solis a Medea uisum: & illic de matrimonio pepigisse. ❡ Vt uidi, ut perii: hemistichium est: quo frequentius usus est rhetoricus: & ex latinis Virg. & Ouid. tempus enim auget pathos, postquã te uidi: quamprimum amore incensa sum. ❡ Nec no. igni, nõ consueto amore: nõ antea amarat Medea. ❡ Teda pi. fax ex pinu diis incendebatur. ❡ Et for. era. amorem tutatur a fato: & forma. ❡ Sensisti: meum amorem. ❡ Eminet: ostenditur: se demonstrat, & si, inquit, amoré occultamus: ipse tamé se indicat. ❡ Dura. col. bo. Oeta pposuit Iasoni perficienda certamina: si uellus aureum cuperet in Græciã abigere: ut tauros edomaret: dentes serpétis sereret: draconé p uigilem componeret. Diod. tamen hos tauros sæuissimos homines fuisse ex Thaurica accitos tradit. ❡ Insolito uomere: nũ q̃ enim ararant: quoniã Marti erant sacri. ❡ Aere pedes: non ungula: sed ære cõstabant pedes. nares quoq; ære & fauilla oblitæ nõ consumerentur. ❡ Semina: Serpentis Cadmei dẽtes: unde armati mortales nati seipsos confecerunt. ❡ Deuota fatalia: & ad suã necem acta. ❡ Lumina custodis succumbere nescia somnos is erat draco peruigil, qui uellus aureum custodiebat. ❡ Aliqua arte: carmine: aut magico poculo.

ANTO. Colchi

Certamia Iasoni proposita

Tauri custodes

Omne tenet, ponti qua plaga læua iacet,
Excipis hospitio iuuenes Oeta pelasgos,
Et premitis pictos corpora graia toros.
Tunc ego te uidi, tunc cœpi scire quis esses,
Illa fuit mentis prima ruina meæ,
Vt uidi, & perii, nec notis ignibus arsi,
Ardet ut ad magnos pinea teda deos.
Et formosus eras, & me mea fata trahebant,
Abstulerant oculi lumina nostra tui.
Perfide sensisti, quis enim bene cælat amorem?
Eminet indicio prodita flamma suo,
Dixerat interea tibi rex, ut dura ferorum
Insolito premeres uomere cola boum.
Martis erant tauri plusquam per cornua, sæui,
Quorum terribilis spiritus ignis erat.
Aere pedes solidi, prætentaq; naribus æra,
Nigra per afflatus hæc quoq; facta suos.
Semina præterea populos genitura iuberis
Spargere, deuota lata per arua manu.
Qui peterent natis secum tua corpora telis,
Illa erat agricolæ messis iniqua suo.
Lumina custodis succumbere nescia somno,
Vltimus est aliqua decipere arte labor.
Dixerat Aeetes, mesti consurgitis omnes,
Mensaq; purpureos deserit alta toros.

❡OMNE ponti. i. omné partem ponti. ❡ Qua. s. parte. ❡ Plaga: regio. ❡ Læua: sinistra. ❡ Iacet: posita est. ❡ Pelasgos. i. uos Argonautas græcos. ❡ Premitis pi. toros. i. discumbitis in toris ornatis pictis tapetibus. ❡ Prima ruina: primum nocumẽtum. Virg. li. iiii. Aenei. Illa dies nocuit &c. ❡ Vt uidi, ut perii. i. uno, eodemq; tempore te uidi: & amore tui capta sum. ❡ Ignibus. i. amoribus. ❡ Nec notis. i. maximis nõ usitatis. ❡ Ardet: cõparatio. i. sicut teda accensa ad sacrificia deorũ crematur. ❡ Et formosus: enumerat in Iasone multa, quæ eam trahebant ad amorem: & in primis formositatem. ❡ Et me mea fata: hoc dicit ex parte sua: quod & mala fata sua trahebant eam. ❡ Abstulerant .i. furati fuerant: multũ enim ualet nutus occulorum ad prouocandum amorem. ❡ Sensisti: aduertisti: cognouisti. i. quod ego erã capta. ❡ Quis. n. q. d. nullus. ❡ Eminent. i. apparet. ❡ Suo indicio: ut alibi. ❡ Quoq; magis tegitur: tanto magis æstuat ignis, Nam flamma indicio se detegit: & ita amor qui flammæ comparatur. ❡ Dixerat: ostensura Medea quam magna, multaq; fuerit sua erga Iasonem beneficia, commemorat singula pericula: quę Iason fuerat subiturus: a qbus cum eum liberauerit: arguit eũ ingratissimũ esse, si eã deseruerit. ❡ Rex Oetes pater meus. ❡ Insolito: insueto, erãt eni indomiti tauri. ❡ Martis: Marti consecrati, ut i Epi. Hipsi. Ille sacros Martis sub iuga pãda boues. ❡ Plus q̃ p cornua. i. q etiã igne, quẽ narib⁹ euomebãt, erãt sæui nõ solũ p cornua, sicut alii tauri. ❡ Spiritus. i. flatus. ❡ Erat ignis terribilis: nã p flatu emittebãt ignẽ terribilẽ. ❡ Aere pedes: distinguendum est: ut sint duæ dictiones. ❡ Pedes. scilicet erant. ❡ Solidi: duri, & fortes. ❡ Aere: per æs, quo erant muniti. ❡ Prætenta: opposita. ❡ Naribus: ori. ❡ Hæc. s. era. ❡ Facta nigra: idest fumosa, & calliginosa per suos. ❡ Afflatus: quia flatus igneus solet facere nigra, quę tangit. ❡ Semina: dentes serpentis. ❡ Populos: idest homines. ❡ Deuota manu. i. quæ se huic fato deuoueret, & dedicaret: sicut dicimus Decios deuotos. ❡ Qui. i. homines nati ex dentibus serpentis. ❡ Peterent: ferirent: inuaderent. ❡ Telis natis secũ: ut supra Hipsiphyle. Et subito natos arma tulisse uiros. ❡ Illa messis: translatio est. ❡ Iniqua: ingrata, & iniusta. ❡ Suo agricolæ: cui propter laborem deberet fructũ, nõ damnũ reddere. ❡ Vltimus: uel maximus: uel certe extremus. Nam non huius peruigilis draconis dentes: sed alios erat seminaturus. ❡ Nescia succumbere somno. i. quæ a somno non poterant uinci. ❡ Aeetes: nominatiuus est græcus: nam latine dicitur Aeeta. ❡ Dixerat: supradicta esse tibi faciẽda. ❡ Omnes. i. uos Argonautæ. ❡ Consurgis ex toro, ubi discumbebatis: ut supra. Et præmittis pictos corpora graia toros. ❡ Mensa deserit toros: quia remota est: ut postquam exempta fames epulis: mensæq; remotę.

HVBER.

❡QVA Plaga ponti iacet: læua, idest sinistra, tenus Scythia niuosa. Scitote iuuenes, q Aeeta trisyllabũ est, nec legatur Aeta pro Oeta. Vt uidi, ut perii. Virgilianum Hemistichion in Buc. cuius sensus est, ut uidi, idest statim, postquam te uidi, ut, idest qualiter cum admiratione: quasi dicat dii boni, qualiter perii. Ad deos, idest ante deos in sacrificiis deorum. Et formosus eras, & me mea fata trahebant. Bene utrunq; commemorat. Nam alterum nõ uidetur satis fuisse, ut sic periret. Nõ omnia enim formosa continuo amamus. Quia tamen formosus erat, erat amabilis, & quia fata trahebant eam (Nam fatale putat, q per amorem in tanta mala incideret) amabat misere. ❡ Quis enim bene cælat amorem? quasi dicat nemo, & est prouerbiale. Dixerat interea tibi rex, quasi dicat pater meus, qui præscripsit tibi, quo pacto uellus aureum acquirendum esset, quia non nisi domitis prius tauris Marti sacris ignem naribus præ ferocitate efflantibus, qui pedes æreos habebant, his autem domitis erat solum sulcandum, & in sulcis serendi dentes serpentini, serpentis inquam a Cadmo interfecti, e quibus nascerentur statim armati homines, quos etiam interimere oporteret. & illis interemptis peruigilem draconem necare, quæ omnia cum suis opibus nequiret Iason efficere, confugit ad Medeam, cuius ope, & arte fretus uictor euasit, sed tamen, quam ille prius dederat fidem, nunc non seruat. unde perfidiæ damnat, atq; incusat. Plus q̃ per cornua. ❡ Nam cæteri tauri cornibus tantum feroces sunt. hi autem etiam naribus, & pedibus. ❡ Nam spiritus, idest flatus eorum erat igneus. Nam æripedes solidi supple erant, hoc est pedes erant ex solido ære. & habebãt anteriorem partem narium æream, aut saltem æratam, hoc est æra munitam, quod tamen ex flamma euomita nigrum erat. Manu deuota, idest morti addicta per arma dura, & ita difficilia sulcatu. ❡ Telis natis secum, idest cum primum ipsi nati essent. Suo agricolæ, idest cultori, qui dentes seminauerit, erat pro fóret. Dixerat Aeetas. utroq; igitur modo legitur, & Aeetas, & Oeta, Nam prius dixit Aeeta pelasgos.

Aetes quo pacto latine flectat

ASCEN.

ANTO. Chalciope Dianæ templum

REGNVM do. Corinthū significatiquam ꝑ dote Iason erat accepturus. Acta est p lachrymas: tota nocte, quā longa fuit lachrymasse Balbus scr. fassa cū sorore Chalciope calamitatē suā. Ante ocu. ecce timoris, & lachrymatū cām comme morationē piculorū imminentiū dolebat. Segetes: armati hoīes: qui ex satis dētibus fato debebāt exoriri. Soror: Chalciopē intelligit: q̄ ex Phrixo, iiii. filios pepererat. Argō, Cithorū: Melam, & Phrotin, Orpheus scri. Chalciopē nūciasse Argonautis per Argū filiū Medeā Iasonē amare: illāq; ad nauē duxisse: cū quo Apollonius congruit. Balbus cōciliationē hanc Veneri tribuit, a Pallade, & Iunone impulsam. Aduersa in ora: accubuerat more dolētiū, q in faciem iacere cōsueuerant. Petat Chalciope: qm̄ Phrixo nupserat, pro Argonautis rogabat. Altera: Medeę salus ex Argonautarum salute pendebat. Damus: opem ferimus. Est ne. locum scribit, in quo templum Dianę fuisse scri. Orpheus ante Martis ædē: alterū fuit in Taurica: qd Hecate cōstituit: de quo intelligere Apolloniū existimo. Vix. il. i. subdidit, ut qd atrū dixerat, interpraret. Dea au. simulachrū Dianæ illic ex auro factum uisebat. Nescio an exci. me loca: hæc dubitatio pathos excitat, ut scrib. Fabi. Illuc: ad tēplū Dianę. Ius ti. et ar. cū petituri aliqd sumus: id facili⁹ ipetrabim⁹: si iustū: si facile prius ostēderimus: demū nos nō fore igratos, si id cōseqmur. Ius tibi, & arbi. arguit a facili. Gloria maior: unde orit gloria æquū ē, ut sit iustius seruare: q̄ pdere. Per mala nostra ꝑcor: petitionē honestiorē faciunt preces.

Quam tibi tunc longe regnum dotale Creusæ,
Et socer, & magni nata Creontis erat.
Tristis abis oculis abeuntem prosequor udis,
Et dixit tenui murmure lingua, uale.
Vt positum thalamo tetigit male saucia lectum,
Acta est per lachrymas nox mihi, quanta fuit
Ante oculos tauriq; meos, segetesq; nefandæ,
Ante meos oculos peruigil anguis erat.
Hinc amor, hic timor ē ipm timor auget amorē,
Mane erat, & thalamo chara recepta soror.
Disiectamq; comas, aduersaq; in ora iacentem
Inuenit, & lachrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis, petit altera, & altera habebit,
Aesonio iuueni, quod rogat illa, damus.
Est nemeus & piceis, & frondibus ilicis atrum,
Vix illuc radiis solis adire licet.
Sunt in eo (fuerant certe) delubra Dianæ,
Aurea barbarica stat dea facta manu.
Nescio, an exciderit mecū loca: uenimus ambo,
Orsus es infido sic prior ore loqui.
Ius tibi, & arbitrium nostræ fortuna salutis,
Tradidit, inq; tua est utraq;, morsq; manu,
Perdere posse sat est, siquem iuuat ista potestas,
Sed tibi seruatus gloria maior ero.
Per mala nostra ꝑcor, quorū potes esse leuamen:
Per genus, & numen cuncta uidentis aui.

HVBER. Minyi

QVAM ti. hoc dicit: tūc nō cogitabas de uxore, q̄ daret tibi magnā dotem: sed de salute. Dotale, qd dicis esse datū tibi in dotē. Quā. i. q̄tū. Erat lō. i. remotū ab aio, & cogitatōe tua. Socer Creon. Et na. Cre. Creusa: q̄ erat lōge. Tristis: mœstus. Prosequor oc. prospicio. Vdis. i. lachrymātibus. Lingua. i. mea. Male sa. i. amore percussa. Vir. iiii. Aenei. At regina graui iādudū saucia cura. Male: in pnicie meā. Vt postquā. Acta. i. pterita. Quāta fu. i. tāta, q̄ta fuit. i. tota. Añ ocu. s. meos: qa te amabā, tm̄ ubi timebā: qd tota nocte uidebar uidere pericula tua. Hinc: ab una pte. Timor. s. pris. Ipsum ti. i. quāto magis timebā: tāto magis amabā. Mane erat. i. facta erat mane. Soror. s. mea Chalciope. Disiectam comas. i. mehñtē comas incōptas: & sparsas. Iacēt. in ora aduersa. i. cubantē in faciē, qd faciūt, q nō pñt dormire. Iuue. Cubāt in faciē mox deinde supinus. Oia plena lachry. i. inuenit totū lectū humectatū meis lachrymis. Orat. s. soror mea. Minyis Argonautis: nobis thessalicis. Nā ex Orchomeno, qd prius Minyeū uocabat: colonos quosdā ad Iolchū deductos constat: ut Str. scri. unā Argonautæ Minyi dicti sunt. Nā Iason ex Iolcho fuit. Altera petit. s. soror mea. Altera habebat: sic. n. qdā codices habēt. & tūc intelligimus, altera habebat, s. ego Medea: si habebit intelligimus Creusam. i. altera petit, altera capiet frustrū. Aesonio iu. i. Iasoni. Quod pe. s. opem. Est ne: describit locū, in quo Iason locutus est cum Medea: & eam rogauit in auxiliū suum. Atrum: obscurū. Piceis: picea species arboris. Virg. Procumbunt piceæ: interdū piceus adiectiuum est. Pix uero dicitur ipse liquor: qui ex ipsa arbore manat. Frondibus ilicis. i. ilicibus frondosis. Vix illuc: dicit ex densitate uix posse illum locum illustrari a sole. Illuc: in illud nemus. Delubra: templa. Certe fuerāt: quasi correctio: qa dixit sunt. Dicit nescio, an nūc sint: certe fuerant. Dea: idest simulachrum deæ Dianæ. Nescio an exciderint: cauendū est, ne legatur, nescis: quia neq; ratio metri: neq; sensus patit: sed nescio: & est sensus: nescio, an ita oblitus sis locorum, sicut mei. nescio an loca exciderint. i. ex memoria lapsa sint. Mecum: sicut ego excidi tibi. Orsus es: idest incepisti: ab ordior. Infido ore: infidis uerbis. Ius tibi: uerba, quibus Iason ad Medeam usus est: eam sibi concilians. Ius: potestatem: arbitrium: authoritatem. Salutis: uitæ. Manu: idest potestate. Perdere posse sat est: sententia rhetorica: sensus est: siquis delectat potestate: satis ei debet esse, quod possit nocere: non autem debet nocere. Si ipsa potestas. i. posse. Iuuat: delectat. Quē. i. aliquem. Est sat: sufficit. Posse perdere: posse interficere. Iuue. Et qui nolunt occidere quemquam: posse uolunt. sed subaudi: licet possis me perdere. Seruatus. i. ego tuo auxilio liberatus. Ero maior gloria: quam si passa fueris me mori. Per mala: adiurat Iason multis precibus: ut sui misereatur: & sibi opem præstet. Leuamen: auxilium. Per genus. i. tuum. Aui. s. Phœbi, uel Solis: Nam Aeetes filius fuit solis: qui uidet omnia.

Picea a quo pix

Sñia quædam pulcherrima

Aeetes

ASCEN.

QVAM tibi &c. docet opes suas nō minus utiliter fuisse Iasoni, q̄ nunc regnū Creusæ, cum malus sit beneficiū uitā conseruare, q̄ regnum cōferre, cum secula uita inutile sit regnū, & tamen spreta ea, a qua uitam cōseruatam habet, duxit eā, a qua regnū obtineat. Magni Creontis, idest quem nunc tanti facis. Et lingua dixit, tenui murmure. subaudi est, ut fit concomitāte tenui murmure, quia nō congrueret puellæ audacter uale dixisse homini peregrino. Nec leges dixi, sed dixit, quia lingua nominatiui est casus, ut decet metrum. Nox mihi quanta. i. tāta est acta mihi. i. a me quanta fuit. sic. iiii. Aenei. Nunc hymen inter se luxu, q̄ longa fuere. Segetesq; nefan. s. armentorum, ut Aenei. iii. Telorū seges, ac iaculis increuit acutis. Ipsum timor auget amorem, qa amor oritur solicitudine, & curis. Chara soror. s. Chalciope. Inuenit disiectam comas: idest habentem comas disiectas, & iacentem in ora aduersa, more: scilicet impatienter amantium, & amore lāguentium. Orat opem Minyis: idest thessalis. Nam Minyæ Thessaliæ sunt populi Iasonis in ea profectione comites, ut attestatur Orpheus in Argonauticis. Vnde Metamor. septimo. Iamq; fretum Minyæ pagasea puppe secabant, hoc est Argo a Pagale urbe Magnesiæ. Petit altera, & altera habebit: meo iudicio, sensus est. ipsa petit altera: idest alteras res: quia opem petit, & habebit altera: idest alteras res: quia amissionem fratris, & sororis: scilicet Medeæ. Est nemus & piceis. Piceæ arbores a pice, quæ ex eis distilat, dicuntur. ilices sunt glandiferæ de genere quercuum. Sunt in eo, corrigit per parenthesim dicens, fuerant certe: quasi dicat nescio, an adhuc sint nec legendum est, & fuerant, nec sunt, & in eo fuerant. Si quem iuuat ipsa potestas. immo multos posse iuuat, quamuis nocere nolunt.

Triplices

TRIPLICES uultus: Dianã sigñat, quę tria habet ora. Vñ in Fastis est. Ora uides Hecates in treis uergẽtia p rtes. ¶ Arcana: mystica: & occulta. nã ut Orpheus scri. Ad aureũ uellus nõ erat accessus, nisi prius Dianæ sacrificaret, sacra sola Medea nouerat. & puellæ colchicæ in magoo silẽtio tenebant. ¶ Aliquos deos: Scythæ Vestam: Tellurem: Iouem: Apollinem: & Venerem colunt, Vestam Thabum appellant: Iouem Papeum: Tellurem Apiẽ: Apollinẽ Ethosirum: Albani uero solem, & lunam colunt. ¶ Quod si for. ut. sponsio hæc per taciturnitatẽ annũciandam esse: quã græci ἀποσιώπησιν appellant. ¶ Virum nõ dedignare pelasgum: cũ sequi debuisset: te sororem caperẽ: correptione elocutionem interrupit, ut uehementius puellam excitaret. ¶ Faciles deos, & me, qui faciles sunt & mihi faueant. ¶ Spiritus an. me. firmat sponsionẽ iure iurando: moriar, inqt, prius, quã t. bi aliquam ad meũ cõiugium præponã. ¶ Præfecta: Iuno pronuba, ut diximus, nouis nuptiis adhibet. ¶ Et quota pars: non modo hæc: sed multo minora simplicem ad amandum puellam concitassent. ¶ Iungis æripedes: meis carminibus coacti tauri a te ad aratrũ iungũtur. ¶ Scindis aras. ¶ Solidã: durã utputa, quę diu mãserat inarata. ¶ Iusso. ut Oetas iusserat. ¶ Venenatis: q uenenosi serpentes fuerãt. ¶ Sedi pallida: extimui anxia de salute tua. ¶ Facinus mi. exclamatio ẽ. ¶ Peruigil ec. dra. auget picula: ut sua officia maiora uideantur. ¶ Squamis cre. hor. Sibilat, & torto pectore uertit. horrens cu ius in te squamę crepitabant. ¶ Dotis opes: dos opulẽta tibi nõ quærebat: in odiũ Creusam ducit: cuius cã repulsam patiebat.

> Per triplices uultus, arcan aq; sacra Dianæ,
> Et si forte aliquos gens habet ista deos,
> O uirgo miserere mei, miserere meorum,
> Effice me meritis tempus in omne tuum.
> Quod si forte uirum non dedignare pelasgum,
> (Sed mihi tam faciles unde deosq; meos)
> Spiritus ante meus tenueis uanescat in auras,
> Quam thalamo, nisi tu, nupta sit ulla meo,
> Conscia sit Iuno sacris præfecta maritis,
> Et dea, marmorea cuius in æde sumus.
> Hæc animum, & quota pars horũ mouere puellæ
> Simplicis, & dextræ dextera iuncta meæ.
> Vidi etiã lachrymas, an & est pars fraudis in illis?
> Sic cito sum uerbis capta puella tuis.
> Iungis & æripides inadusto corpore tauros,
> Et solidam iusso uomere findis humum.
> Arua uenenatis pro semine dentibus imples.
> Nascitur & gladios, scutaq; miles habens.
> Ipsa ego, quæ dederam medicamina, pallida sedi,
> Cum uidi subitos arma tenere uiros.
> Donec terrigine (facinus miserabile) fratres
> In se constrictas conseruere manus.
> Peruigil ecce draco squamis crepitãtibus horens
> Sibilat, & torto pectore uertit humum,
> Dotis opes ubi erant? ubi erat tunc regia coniux?

ANTO. Scythæ & Albani quos deos colant

TRIPLICES uul. Vir. in. iiii. Tria uirginis ora Dianę: triplici aũt uultu depingebat: qa ipsa est luna in cœlo Diana in terris & i syluis: Proserpina apud inferos. ¶ Arcana: Mystica, q̃ nocte celebrabantur. ¶ Et si forte. i. per istos deos uestræ gentis. ¶ Si forte. aliquos habet. ¶ Meorũ sociorũ: qui mecum sunt. ¶ Effice me tuũ. fac me tibi deditũ, & obligatũ. ¶ Meritis. bene factis tuis. ¶ Quod si forte. pollicet ẽt ei Iason se perpetuo habiturum eam legitimã uxorem. ¶ Non dedignare: non spernis, & fastidis. ¶ Virum: maritũ. ¶ Sed mihi: sunt q corrũpant hũc uersum nõ intelligentes: est aũt legendus sic. Sed mihi tã faciles unde meosq; deos? cauendum aũt ne dicamus deosq; meos: est aũt sensus. Sed uñ deos tam faciles: subaudi: sperẽ, uel habeã? & uñ habeam deos tã meos. i. tam obsequẽtes mihi: ita. n. solemus loqui: spero te mihi facilẽ, & meũ: & est uersus interpositus, quasi per parenthesim. ¶ Spiritus. i. uita. ¶ Ante uane. i. abibit. In auras. i. ante moriar. ¶ Quam ulla sit mea nisi tu. ¶ Conscia: cõfirmat promissionẽ suam per iuramentũ adducens Iunonẽ testem. ¶ Sic conscia. i. testis. i. huius meæ pmissionis. ¶ Præfecta. i. ppo sita. quia ipsa pẽst nubentibus, sic supra Phyllis: Iunonẽq; toris: quæ præsidet alma maritis. ¶ Dea: Diana. ¶ In æde: in tẽplo: nã in singulari tẽplum sigñat: in plurali domũ. ¶ Hæc aium dicit: ex minima parte promissionũ, quas fecit Iason, se potuisse moueri: & ipelli ad id, qđ petebat. ¶ Hæc. i. quæ a te sunt dicta. ¶ Et quota pars. i. minima pars. ¶ Possunt mouisse. i. flexisse: codices tñ ue ustiores habent mouere: quod quidem accipiendũ est præteriti tpis sic. hæc mouere. i mouerunt aium puellæ simplicis, & quota pars. pñt. s. mouere, nam si infinitiuus sit: primã corripit. ¶ Simplicis: credulæ: ut supra simplicitas digna fauore fuit. ¶ Iuncta. i. in pignus fidei. ¶ Pars fraudis in illis. i. an & ipsæ sciunt fallere. sic Phyllis supra. Credidimus lachrymis an & hæ simulare docent? Hæc quoq; habẽt artes: quaq; iubent eunt. ¶ Capta. decepta. ¶ Sic. i. cũ iurasses per Iunonem, & Dianã: & iunxisses dextrã dextræ meæ, & addidisses lachrymas. ¶ Iungis: dicit queadmodum implorato auxilio & impetrato: ipse Iason incepit facere: quæ supra memorauit ei fuisse faciẽda. cũ dixit: dixerat interea tibi rex &c. ¶ Inadusto. uel ualde usto, uel non usto: qa licet semp efflarent ignẽ, nunq̃ tamen eo igne urebant. ¶ Solidã: durã. ¶ Pro semine. i. loco seminis, ita enim sparsit Iason dentes serpẽtis: sicut spargit semen. ¶ Gladios. i. enses. ¶ Ipsa ego habet emphasim: uult aũt intelligere, quanto magis tu: & reliqui debuistis timere. ¶ Pallida: timida: consequens pro antecedenti. Lucanus Ipsaq; inexptis qđ primũ fecerat herbis, Expauit Medea nefas. ¶ Subitos. i. subito natos. ¶ Terrigenę. i. geniti ex terra. ¶ Facinus. i. factũ. ¶ Cõseruere: cõmouere. ¶ Cõstrictas. i. strictis hoc est nudis ensibus armatas. Ecce: magnũ, & improuisum aliqd sigñat. ¶ Crepitãt. bus: resonãtibus. ¶ Horrens: asper: sunt. n. serpẽtes squamiferi. Vir. ter collo squamea circũ Terga dati. ¶ Sibilat pprie dixit de serpẽte. Virg. Sibila lãbebãt linguis uibrãtibus ora. ¶ Torto: obliquo, sinuoso. ¶ Dotis opes: Medea ita amplificat bñficium suũ: ut doti id anteponat. ¶ Vbi erant, quasi dicat nõ quærebas tunc dotem: cum solum de salute tibi cogitandum putares. ¶ Regia. i. regio sanguine creata, ut nunc iactas esse istam tuam.

HVBER. Edes in singulari qd significet & quid in plñ Sibilare cui pprie conueniat

PER triplices uultus. Aenei. iiii. Tria uirginis ora Dianæ. Seruius dixit eandem esse, q̃ luna in cœlo, Diana in syluis, & Proserpina apud inferos dr, unde tris uultus habere pdicatur pp triplicem ptãtem, quæ numinibus fere concedit, & significat in Ioue per fulmẽ trisulcũ, in Neptuno per tridentẽ, & in Plutone per cerbereum canem tricipitẽ. aui cuncta uidentis. i. solis a nominatiuo auus. Effice me tuũ. i. tibi obnoxiũ. Sed mihi: pulcherrima reticẽtia pudoris, & amoris plena. q. d. Si auderẽ me tibi offerre maritũ, & uelis habere uirũ pelasgum, non est in terris, quem tibi pferrem, sed uñ sup. inueniam (sic Hora. sermo secundo. Vnde mihi lapidẽ) ut nãciscar, deos tam faciles. i. qui, tam cito faciant, qđ optem, & tam meos. i. mihi tam fauorabiles. q. d. maius est id bonum, q̃ ut optare audeam. Si tñ ita esset. Spiritus ante meus tenues uanescat in auras, Quam thalamo nisi tu, nupta sit ulla meo. Iuno sacris pręfecta maritis. i. pronuba. Virg. iiii. Aenei. Iunoni ante omnes, cui uincla iugalia curæ. Et quota. q. d. etiam minima. An & est pars fraudis in illis. sic Phyllis. Credidimus lachrymis, an & hæ simulare docentur? Hæ quoq; habent artes, quaq; iubentur eunt. Iungis & Aeripedes &c. Docet quæ bñficio suo peregerit, corpore inadusto. i. non adusto, sed illæso ab igne, quem naribus efflabant. Facinus miserabile. acclamatio πάθος hñs, quasi dicat indignum esse illos perisse, ut perfidus saluetur. Dotis opes ubi erant? quasi dicat, nisi meis tunc operibus adiutus fuisses nunq̃ ad regnum aspirasses. Somno medicato: idest per medicamentum inducto in serpentem.

ASCEN.

ANTO. ISTHMOS:de hoc diximus,non sunt cōparanda,inquit,cū meis officiis,quæ te ex tanto discrimine liberarunt. Facta nocens,quā sceleribus insimulās Iason,Medeæ facinora uituperabat. Subdux: clausi. Somno medicato:quē meis carminibus induxit. Vellera tuta dedi:rapuisse Medeā ex arbore uellus aureū,& Iasoni dedisse Orpheus scri.Caius Balbus id ab Iasone esse asserit. Regnū,patriamq; reliqui:Argonautæ rapto uellere cōfestim dederunt uela uentis.Dubitabant enī ne ab Oeta interciperent:secūq; Medeam abegerūt. Munus in exilio:exiliū tuli pro munere. Facta est præda:

Vbi primū Medea a Iasone corrupta

corrupta a latrone.Orpheus in Phæacia insula primum Medeæ uirginitatē ab Iasone delibatam scribit cum Eranō,Carādeon.& solimon Oetæ legati apud Alcinoum Argonautas conuenirent,peterentq;,ut Medeā redderēt:Iason monitus ab Arete Alcinoi uxore Medeā desponsit. At te nō fugiens:Absyrtū secum detulisse Medeam scribunt. Alii uero insequentē intercepisse:laniasseq;. Deficit:quoniā facinus hoc narrare nō ausim. Quid,n.post illa timerē:arguit a maiori:si ausa sum,inqt fratrem laniare,multo audacius nauigabo. Credulitatis,nō crudelitatis legendū. Symplegades:duo sunt scopuli in Bosphoro:qui crediti sunt aliquando concurrere: oēs naues comprimere cōsueuerunt:adeo quod nec columbæ:ut scribit Homerus:licet Ioui ministrent ambrosiam,impune uolitarint.Argo tamen illas illæsus superauit Iunonis beneficio,quæ Iasoni fauebat.

Symplegades qui

Scylla & charybdis

Scylla rapax,Scylla,& Carybdis p cula maris sunt, inter Italiam,& Siciliam.Scyllam Home.in Odyssea describit fuisse olim traditur Phorci filia ex Creteide a Glauco amata.Carybdis uero uetula rapacissima tradit:quæ cum boues Herc.surripuisset:ab illo in mare proiecta uoracitatē exercet. Argonautæ: ut scri. Orpheus:in Tyrrhenū mare appellentes,hęc mōstra superant.

HVBER. ISTHMOS:subduxi:ubi erat.i.Corinthus:q̄ est i Isthmo dixi in Epistola Herm.super eū locū.Qua duo porrectus lōge freta distinet Isthmos & in Epistola Phædræ.super eū locum Aequora bina suis oppugnant fluctibus Isthmos. Distinet: diuidit. Gemini ut supra,hic Ephyrenbim arē. Illa ego dicit se fuisse,quæ ei tot,& tāta pericula ademerit. Nunc deniq;: nam tunc nō tibi uidebar barbara:nec spernenda cū a me opē experteres. Nunc ti.sum.pau.subaudi ego illa. Quæ nūc tibi.i.iudicio tuo. Sum ui.i.putata. Nocēs scelerata:uenefica. Subduxi.i.remoui. Flāmea:ignea:habent.n.serpētes oculos lucentes in modū ignis.Oui.in iii.Meta.de serpente,quē Cadmus interfecit,Igne m cant oculi. Medicato.i.medicamine quodā uicto. Quæ raperes.i.quæ rapere posses. Tuta.i.tu tutus,& sine periculo salutis tuæ. Proditus:deceptus. Munus:quod libet ita quidam legunt:ut sic ego tuli esse quodlibet munus in exilio:placet ante magis,ut legat quod licet, & tūc erit sensus magis exprobrans ingratitudinē Iasonis,sic ego pro supradictis habui hanc remunerationem: quod licet mihi esse in exilio. Tuli.idest accepi. Virginitas:mea. Præda:rapina. Latronis:prædonis.s.tui Iasonis:quia non ut maritus tegessisti:sed ut prædo. Soror.scilicet mea Chalciope. Cum matre:scilicet Idya:ita enim teste Hesiodo,uocata est mater Medeæ:licet quidam dicant filiam fuisse Aeetæ,& Hypseæ:& Diod.dicat fuisse filiā Aeetæ ex Hecate. At nō te: fratrem Absyrtum a se interfectū dolet:dicit ergo. O ger.Absyrte. Ego fu.de patria. Non rel.te sine me.nā Medea eum secum duxit:& cum pater eam insequeretur,dilacerato fratre:& mēbris in uariis locis sparsis,ut alibi diximus:patrē remorata est: Littera:epistola. Vno:idest solo. Deficit:non habet animū:quia ex omnibus,quæ pro te feci, hoc unum est, quod nō audeo scribere. Sic:sicut frater:dilaceratus est a me. Sed tecum:quia etiam tu meruisti. Quid enim timerē post illa:nam qui maiora ausus est:non timet minora,dicit igitur. Ego fœmina:& iam no.duo ponit,quæ nauigationem timere solent:fœmineus sexus timidus esse consueuit:fœmina quasi dicat:naturaliter timida. Iam no.,qui iam ad miserā scelus fraternæ cædis:ex mala enim cōscientia solent magis timeri pericula.Iuuena.Hi sunt,q trepidant,& ad omnia fulgura pallent. Non exti.credere.non uerita sum cōmittere me pelago:quid enim,parenthesis est. Numē:scilicet Dianæ læsæ.Dii scilicet omnes,per quos tu periurasti. Vbi:scilicet sunt,qui nos puniant internauigandum. Subeams scilicet ambo,hoc est ego & tu.est autē prolepsis.tu:scilicet subeas pœnas frau.quia me decepisti. Et ego pœnas credulitat s.i. ego puniar quia tibi nimium facile credidi:cauendum ne legatur crudelitatis:nam ratio metri nullo pacto exigit,de enim syllaba secunda eius dictionis longa naturaliter est,quam non liceret breuiari. Symplegades:dicit quod uellet se fuisse comprehensam,& elisam inter symplegades:sunt autem symplegades scopuli duo in Bosphoro thracio:quos aliquando concurrisse poetæ finxerunt:fortasse propter opinionem,quā metus nauigantium fecit:nam cum loca ita sint angusta:ut sinus,non transitus procul uisentibus uideant:ob metum arbitrati sunt seiungi scopulos:qui antea iuncti uidebantur:cre diderunt:q; coeuntibus inter se saxis:quæ disiuncta interdum uidebantur,solida absumi,intercipiq; nauigia dicūtur autē a συμπλήττω:idest concutio:dicuntur etiam græcis συνδρομάδες:idest concurrentes:inde & Iuue.& concurrentia saxa, cyneæ,dicuntur & cyaneæ:idest nigræ.nam κυανὸν nigrum significat:inter hæc saxa Iason eundo in Colchos:et redeundo cum magno discrimine transisse dicitur.Lucanus libro secundo.Vt pagasea ratis peteret cum Phasidos undas, Cyneas tellus emisit in æquora cautes Rapta puppe minor subducta est montibus Argo.Vnaq; percussit pontū symplegas inanem.Et statura redit,dicit igitur Medea utinam fuissemus compressi,& iterfecti inter symplegadas:cum transiuimus per eas! Elisissent:idest compressissent. Adhæreat tuis:idest utinā ambo simul fuissemus collisi,& cōfracti:ita ut ossa mea fuissent coniuncta ossibus tuis. Scilla:in mari siculo:nautæ magnis pelagi desidentis uorticibus territi undas, ut Iustinus scribit,latrare putauerunt:quas sorbentis æstus uorago collid t.Hinc fabulę Scyllam,& Charybdim peperere. Hinc latratus aditur,hinc monstri credita simulachra.hanc autem Scyllam Phorci & Cretheidos nymphę filiam ferunt: quam cum amaret Glaucus,deus marinus:cuius amore nece tenebatur,quomodo ipse eā sperneret:illa irata fontē:quo Scylla se aduerte

Medeę matris nomen

Symplegades

Cyāno qd

Scyllæ quo

Quiq; maris gemini detinet Isthmos aquas?
Illa ego,q̄ tibi sum nunc deniq; barbara facta,
Nunc tibi sum pauper,nunc tibi uisa nocens,
Flammea subduxi medicato lumina somno,
Et tibi,quæ raperes,uellera tuta dedi.
Proditus est genitor,regnum, patriamq; reliqui,
Munus in exilio,quodlibet esse tuli.
Virginitas facta est peregrini præda latronis,
Optima cum chara matre relicta soror.
At non te fugiens sine me germane reliqui!
Deficit hoc uno littera nostra loco.
Q̄d facere ausa mea est,nō audet scriberē dextra:
Sic ego,sed tecum,dilaceranda fui.
Nec tamen eximui(quid enī post illa timerem!)
Credere me pelago fœmina iamq; nocens.
Numen ubi est?ubi di?meritas subeamus in alto,
Tu fraudis pœnas,credulitatis ego.
Compressos utinam symplegades elisissent,
Nostraq; adhærerent ossibus ossa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos,
Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Quæq; uomit totidē fluctus,totidemq; resorbet,
Nos quoq; trinacriæ supposuisset aquæ,
Sospes ad hæmonias,uictorq; reuerteris urbes,
Ponitur ad patrios aurea lana deos.

se a biuere solebat:uenenis qbusdā infecit:in quē cū illa descēdisset,pube tenus i feras,hoc est marinos canes mutata fertur quę transeuntibus nauibus piculosissima esse fertur:de q̄ nunc intelligit. Altera fuit filia Nisi Megariēsiū regis,q̄ Minoe patriā suā Megarā obsidēte,eius amore capta ē:cunq; Nisus eius pr̄ purpureā comā ita cōsecratam hr̄et:ut quoad illam intactā teneret:pr̄ia potiret:neq; ab ullo ei iperiū auferri posset,Scylla ut hosti,quē amabat,placeret: comā patris clā abscidit: & patrē,patriāq; ei pdidit:q̄ postea cū ab eo p̄ter ipē sperneret,dolore i auē cōuersa est,pr̄ quoq;,Nisus deorū miseratione in auis formā & ipse mutatus .ē. Hę uolucres ppetuas inter se gerunt inimicitias:ut ōndit. Virg.in Geor. Aduertendū est tñ,qd hęc Scylla Nisi interdū p mōstro maris a poetis ponit:ut a Virg.in Buc. Quid loquar aut Scyllā Nisi &c.itē ab Oui. in lib.de re remedio. Prętérita cautus Niseide nauita gaudet. Ait ergo. Aut scyl.ra.uorax,q̄ naues i se rapit. Canibus pp fabulā,ut diximus,sic Virg.in buc. Ah timidos nautas canibus lacerasse marinis. Debuit: qa & ipsa aliqñ inter amantes fuit. Charybdis:ut Seruius scri.mulier fuit uoracissima:q̄ qa Herculi boues rapuit,a Ioue fulminata est:& in mare pcipitata:ut naturā pristinā seruat:nā sorbet uniuersa:& s̄m Salustiū ea circūlittus Taurometanū egerit de his duobus periculis Virg.in Aene. Dextrū Scylla latus:læuū implacata Charybdis Obsidet. Supposuisset:submersisset. Nos quoq;:sicut & alia omnia. Trinacriæ.i.Siciliæ:nā,ut diximus, Sicilia est:q̄ Trynacria dr̄. Sospes:incolumis,& uictor: compos uoti,quia potitus es aureo uellere. Hæmonias:thessalicas. Ad de.p.i.thessalicos:tanq̄ monumentum uictoriæ. Charybdis fabula

DEFICIT hoc uno.q.d.id pŕ tibere nequea:qđ fratrem saltem discerpserim.sic sexto Aenei. Ter patriæ cecidere manus &c. Cecidere me pelago.id Iuue. Satyra.vi.late docet fœminas uidelicet amatores,ac Mœchas sequentes nihil uereri maris tēpestatē. Symplegades elisissent:spondaicus uersus pōdus i sensū hn̄s. Nā i grauiori exitio optamus minus. Debui in Scylla no.ui.qa & Glaucus illi ingratus fuerat. Quæq; uo. Charybdis.s.utraq; añt est i mari siculo. Sospes ad Hemonias. Reuersum in patriam,Iasonē uidelicet Thessaliā(quam non recte tunc uocasset Thessaliā,nondum enim sic dicta erat,sed postmodū a Thessalo cōi Iasoni,ac Medeæ filio)& probat Medea propter ingratitudinē eius,uocat ergo Hemonias urbes Thessalicas,ab Hæmone enim rege dicta est Thessalia,prius Hæmonia. Aurea lana,aureum uellus. ASCEN.

Quid referam Peliæ natas pietate nocentes?
Cæsaq; uirginea membra paterna manu?
Vt culpent alii,tibi me laudare necesse est,
Pro quo sum toties esse coacta nocens.
Ausus es(o iusto desunt sua uerba dolori)
Ausus es æsonia dicere cæde domo.
Iussa domo cessi natis comitata duobus,
Et qui me sequitur semper amore tui.
At subito nostras ut hymen cantatus ad aures
Venit,& accenso lampades igne micant.
Tibiaq; effudit socialia carmina nobis,
At mihi funesta flebiliora tuba,
Pertimui,nec adhuc tantum scelus esse putabam,
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruūt & hymē clamāt,Hymēæa frequētāt,

QVAE q; uomit fluctus totidē:Charybdim itelligit:q̄ quatuor,& uiginti horis bis aquā sorbet:& eiicit. Ad Hæm.ur. Iolcon itelligit urbē Thessaliæ,ubi erat Peliæ regia:patrē Aesonē:matrē Alcimedē:& fratrē Promachū trucidatū Pelię iussu reperit:licet alii qbus adstipulat in met. Oui.tradāt uiuū patrē conuenisse.in iuuentāq; a medea Iasone petēte fuisse restitutū. Ad pa.de. Argo Neptuno in Isthmo:ubi erat tēplum,dicauit uellus aureū,&.Iunoni. Quid re.p.na. Pelię filias treis fuisse scri. Dio. Alcestam:Amphimonē:& Euadnē:quę suadēte medea prēm trucidarūt:putabant ad iuuentā ab illa posse restitui:uiso ex ariete periculo:ut in met.diximus. Nocētes pie.putabāt ad iuuentā restitui debere. Duobus na.erāt q̄tuor medeæ ex Iasonę filii: ut dixim⁹:cū ea discesserūt Thessalus,& Thesander. Hymē cantatus:nuptiale carmen:qđ Fescenninū dr̄:q̄m primū apud Fescenninos inuētū sit:ut Pōpeius scri. Lāpades.u.faces itelligit, q̄s nuptiis accēdi Var.tra. Socialia:cōiugalia:carmen ad tibias canebat.erant tibiaq; multa gñā:sed q̄ nuptiis pcinebant,puellares dicebant. Tm̄ scelus.i.ut me repulsa aliā susciperes uxorē. ANTO. Iolchon Pelię quot filiæ fuere & qbus appellatæ nominibus puellares tibiæ

QVID referam:cōmemorat aliud suū erga Iasonē bn̄ficiū: qa in eius gratiā persuasit filiabus Peliæ:ut patrē iugularēt pollicita se reductură eum ad ætatē iuuenilē:qđ cū ille fecissent:medea mortuū eum reliquit:qa sciebat ab eo nō amari Iasonem. Nocētes pie.qa nō interfecerunt patrē:nisi pp pietatē:ut.s.ei pdessent. Pietate nimio amore erga patrē. Cæsa: incisa lacerata. Virgineo:puellari.hanc fabulā scri.ple.Oui.lib.vii.meta. Vt.i.q̄uis. Alii cul.i.dānent ea,q̄ feci. Tibi est ne.lau.me.qa tuo amore cōpulsa ea feci. Pro quo.i.cā cuius. Ausus es:ostēdit ingratitudinē Iasonis qui post tanta beneficia ipsam medeā ab se eiicere ausus est. O iusto:parenthesis est.q.d.nō possum exprimere dolorem:quem cōcepi, Ausus es.cōduplicatio est. Cæde:abi. Aesonia:pr̄is mei Aesonis. Nā,ut supra diximus,in argumēto Iason ipōtaneū diuortiū Medeæ persuadere conatus est. Iussa.s.a te. Cessi:abii.discessi. Duobus natis:quos ex te suscepit. Et amore tui:subaudi comitata. Qui.s.amor. Semper sequit me.i.qui nunq̄ me derelinquit. At subito:corrigēdus est hic textus:ut sensus,& ratio metri cōstet,nam sic legendū est. At subito nostras ut Hymē cantatus ad aures Venit &c. sensus est at postq̄ audiui carmina uestra nuptialia:uobis qdem socialia:sed mihi funebria:pertimui.pendet.n.ordo usq; ad hunc locū,est añt talis. At:pertimui. Vt.i.postq̄. Hymen cā.i.cantibus celebratus.nā ut alibi diximus,inuocabatur in nuptiis:ut uulgus Hymen Hymenæe uocāt:Hymenæe frequētant. Lampades:faces nuptiales, Micant:splendent. Tibiaq;:tibiæ adhibebant nuptiis. Tubæ uero funeribus:Persius,hinc tuba candelæ &c. Tibiaq;.s.postq̄. Effudit: emisit. Carmina socialia uobis.i.tibi,& uxori tuæ p̄bentia signū societatis.i.matrimonii. At mihi.s.effudit carmina. Flebiliora.i.tristiora. Tuba funesta.i.quæ funeribus adhiberi solet:ut supra diximus:nam erat etiā militaris tuba ad acuendos animos militū ad pugnam. Tantū scelus:ut legitime duceres illā. Frigus.i.timor. Turba ruunt:synthesis est in numero. Ruunt:properant. Hymenæe:sic legendū est in uocatiuo:non aūt Hymenæa:quia nulla ratione potest talis accusatiuus reperiri:faceret enim uel latine Hymenæum:uel græcæ Hymenæon:ut alibi diximus. HVBER. Tibiæ & tubę qbus adhibebantur

QVID referā Peliæ.q.d.ēt suasu meo cōpulsæ sunt filiæ Peliæ patrē occidere,putātes se pie cū eo acturas,hoc est ipsum ad iuuentā ętatē renouaturas.id añt suasit Medea in ultionē,qa Iasonis fratres,&,ut qdā asserunt,patrē occidi fecerat Pelias, Nocētes ergo pietate,qa putabant se rem piā acturas. Hymen cantatus.i.carmē nuptiale,qđ epitalamiū dr̄.accipimus.n.noīa deoꝶ pro rebus,qbus præsunt. Hymen clamant.i.repetūt hanc uocē Hymen dicētes,Hymen,o Hymenæe,o Hymenæe,ut est apud Catullū,& locutus est sicut in euāgelio,uocatis me magister,& domine. Hymenęa.s.festa,aut gaudia,aut carmina,aut alia ad legitimas nuptias pertinētia.est.n.adiectiuū Hymenæus.a.um.sed ponit hic substātiue,uerū deus ipse ēt Hymenæus dr̄.nam græce ὑμενὸς dicit mēbrana,seu pellicula,uirginalis claustri. Putatur tñ Hymenæus fuisse uir quidā Atheniensis,defensor uirginū in bello,ita ut eius psidio ad legitimas nuptias peruenerint,unde eius nomen in nuptiis faustis,& legitimis frequētabant. q̄uis non desint qui Veneris,& Bacchi filiū putant.apud Romanos a sit Talassio uocat nuptiale carmen,qa Talassio clamitando seruata est in captu Sabinaꝶ egregię puellæ uirginitas,ut docet Plin.lib.i. ASCEN

ANTO. ¶ CEPEIVS erat: mo. uidebatur orator dicit. ¶ Tristis: languida, & mœsta. nã si ad oratione, aut ad fronte referas: seuerū: & iracundū interpretabit. ¶ Minor e pu. puer apud Terentiū pro seruo usurpat: hic uero ꝓ filio. ¶ Hic mihi: addas: renūciauit. ¶ Pompā: lætam in nuptiis multitudinē. ¶ Aureus: in ueste aurea more triumphantiū conspicuus. ¶ Serta: corona bantur in nuptiis, qui aderant. ¶ Læse pa. g. πάθος a iusto. ¶ Relicti: quos fugi. ¶ Inferias: dicit sua calamitate fraternis manibus inferias soluere. ¶ Serpētes igit domui: suo uno impetu uidet oia colligere: ut cōmiserationis uim augeat. ¶ Feros igne: illos intelligit: quos efflare tauros martios diximus. ¶ Meas flāmas: amoris æstus: quos patior. ¶ Nil dea: Proserpinā intelligit: quā magicorū deam tradit eē Porphyrius: sunt qui ad Circen referant, qđ nō placet. ¶ Hecates potētis: hęc fuit Persæ filia imanis: uenena nouit oia. & herbas: patrēq; sustulit. prima etiam aconitū inuenit: & plura uenenorū gñā. ¶ Nō mi. g. dies: pathos a tpe. ¶ Mea cu. in magico artificio diligētia. ¶ Pellex: a nomine odium excitat in Glaucē, quæ nouiter Iasoni nupserat. ¶ Nostri la. is fuit Iasonem seruare. quo fungebatur Creusa.

Puer ꝓprie — *Quæ dea magicis ꝓfuerit Hecate q̃*

HVBER. ¶ QVO: quāto. ¶ Hoc. i. tanto. ¶ Peius erat. i. magis angebar. ¶ Diuersi. i. i diuersis locis domus. ¶ Tegebant. nō. n. audebāt clare flere. ¶ Quis. q. d. nullus: qa malarū rerū inuiti nūcii eē debemus. ¶ Iuuabat. i. placebat mihi ignorare. ¶ Tanq̃. i. q̃si fuissem plene instructa: & scirē te uxorē ducere. ¶ Minor. i. natu, & ætate. ¶ E pueris: ex duob⁹ filiis nr̃is. ¶ Iussu: mādato meo. Studio. i. cupiditate: qa pueri cupidi sunt uidere oia noua. ¶ Geminę. i. duplices. Oui. i amor bus. Me duplices occuluere fores. Foris gtūs ē hoc loco singularis. Cōstitit. s. ut uideret, quid fieret. ¶ Hinc ex limine domus. ¶ Mater abi. uerba pueri ad Medeā. ¶ Pompā. i. nuptialē triūphū, & apparatū. ¶ Aureus. i. uestibus aureis indutus. ¶ Vrget. i. pmit. ¶ Equos adiunctos. i. uehit curru, & ducit ab equis. ¶ Protinus: stati auditis illis uerbis. ¶ Plāxi. i. percussi. ¶ Abscissa: lacerata. ¶ Nec fuere tuta: qa dilacerata sunt. ¶ Animus: uoluntas: ipetus ai. ¶ Suadebat. s. mihi. ¶ Ite in ag. i. ire in mediā multitudinē: q̃ circū te, & sponsam tuā erat. & demere. i. auferre. ¶ Serta: coronas, q̃s hēbat spōsa tua. ¶ Cōpositis: ornatis. ¶ Laniata capillos. s. meos. ¶ Sic. i. ita lacerata, & squalida. ¶ Qui. i. ut nō. ¶ Meus ē. s. maritus Iason. ¶ Inicerēq; manus. i. eū mihi caperē: & mihi debitū ipsa uēdicarē diximus supra de iniectiōe manus i Epla Orestis: cū exposuimus, Inice nō timidas in tua iura manus. ¶ Læse. p. cōuertit sermonē ad eos, quos ur̃ læsisse, dicēs: nūc factā esse eorum uindictā. Lęse. s. a me. ¶ Colchi: ppli regionis meę. ¶ O umbræ fra. quē ego crudeliter iterfeci. ¶ Habete inf. i. estote placatę: & habete uobis factas iferias ex malis meis. existimabantur. n. fieri inferię mortuis, i. sacra quoties eorū inimici, uel hostes fuissent uel morte: uel alio supplicio affecti. ide Vir. li. x. Totidē quos educat Vfens Viuētis rapit inferias. & Pyrrhus apud Oui. placet Achilleos mactata Polyxena manes. sunt. n. inferiæ sacra mortuorū. ¶ Deseror: ecce quo mō ei ferant iferiæ. ¶ De se uidua derelinquor. ¶ Regno, patriaq;, domoq; am. &c. synthesis est. ¶ Cōiuge. s. amisso. ¶ Qui solus erat oia: qa oia amissa æquo aio ferebā, dūmodo eū haberē. sic Briseis ad Achillē. ¶ Tot tū amissis te cōpensauimus unū. Tu dn̄s. tu uir. tu mihi frater eras. ¶ Serpentes igit: cōquerit, qđ potuerit domare serpētes, & tauros: & nō potuerit domare Iasona: & in amore suo retinere. ¶ Vnū. i. solū. s. te. ¶ Quæq;. duæ sunt dictiones. i. ego q̃. ¶ Pe. i. remoui: pepuli ast legendū est, nō repuli. Nā post re geminat consonans in trib⁹ p̄teritis, reppuli, repperi, rettuli, in reliqs seruat naturā p̄ntis. ¶ Medicatibus. i. medicaminibus ab eo, qđ est hic medicatus q̃rtæ declinationis. ¶ Flāmas: ignis amoris. ¶ Can. incantationes. ¶ Her. uires herbarū. ¶ Ar. i. magicæ. ¶ Dea. s. Diana. ¶ Sa Hecates. s. Proserpinæ. ¶ Diod. tū scri. Hecatem filiā fuisse Persæ: fratris Aeetæ uiri crudelissimi: quę audacia, & imanitate patrē supauit. quæ cū ad uenena mortifera summū studiū impedisset, ptia aconitū inuenit. uim, naturāq; cuiusq; ueneni in cibis, quos aduenis dabat, experta. his rebus admodū edocta ueneno, patrē sustulit: deide regno assumpto tēplo Dianæ statuit: cui nauigātes hospites sacrificabat: existimans ea crudelitate suū nomen clarius futurū: ex hac & Aeeta patruo uult Diodo. natā Medeā, Circen, & Aegialū: sed de matre Idya, de qua supra diximus, certior est opinio. ergo Hecatē intelligamus Proserpinā, quę oībus magicis p̄esse dicitur: quam & ipsa Medea. vii. Met. inuocasse dicit his uerbis. Tuq; triceps Hecate, quæ cœptis conscia nostris, Adiutrixq; uenis: & supradicto loco. Statuiq; aras cespite binas. Dexteriore Hecates: at læua parte iuuētæ: & itē, Ibat ad antiquas Hecates Perseidos aras: ex quo ostēdit eā Medeæ pro numine cultam fuisse: Sacra quæ facio: ut tuū aium flectat, ita ipse loco supradicto. Haud pcul gesta scrobibus tellure duab⁹ Sacra facit &c. Nil agunt. i. nil ꝓsunt. ¶ Non grata. i. non iucūda. ¶ Amaræ: acerbæ: plenæ anxietatis. ¶ Somnus. i. sopor miserā. s. me dormio. ¶ Quæ. s. ego Nō possum me. i. sopire. i. dormire facere. ¶ Draco: peruigilē. ¶ Cura: diligentia, ars est. ¶ Pellex: cōcubina. ¶ Quos ego ser. s. a morte. ¶ Fructus: utilitatem, translatio est sumpta: uel a terra, uel ab arboribus.

Puerorum affectus — *Opiniones inanes q̃ ā antiquorū* — *In qbus p̄teritis post re cōsonās geminetur Hecate*

> Quo propior uox est, hoc mihi peius erat,
> Diuersi flebant serui, lachrymasq; tegebant,
> Quis uellet tanti nuncius esse mali!
> Me quoq;, qcquid erat, potius nescire iuuabat,
> Sed tanq̃ scirem, mens mea tristis erat.
> Cum minor e pueris iussu, studioq; uidendi
> Constitit ad geminæ limina prima foris.
> Hinc mihi, mater abi, pompā pater, inquit, Iason
> Ducit, & adiunctos aureus urget equos.
> Protinus abscissa planxi mea pectora ueste,
> Tuta nec a digitis ora fuere meis.
> Ire animus mediæ suadebat in agmina turbæ,
> Raptaq; compositis demere serta comis.
> Vix me continui, quin sic laniata capillos
> Clamarem, meus est, iniiceremq; manus.
> Læse pater gaude, Colchi gaudete relicti,
> Inferias umbræ fratris habete mei.
> Deseror, amissis, regno, patriaq;, domoq;,
> Coniuge, qui nobis omnia solus erat.
> Serpentes igitur potui, taurosq; furenteis.
> Vnum non potui perdomuisse uirum.
> Quæq; feros repuli doctis medicatibus ignes,
> Non ualeo flammas effugere ipsa meas.
> Ipsi me cantus, artesq;, herbæq; relinquunt,
> Nil dea, nil Hecates sacra potentis agunt.
> Non mihi grata dies, noctus uigilantur amaræ,
> Nec tener in misero pectore somnus adest.
> Quæ me non possum, potui sopire draconem.
> Vtilior cuiuis, quam mihi, cura mea est.
> Quos ego seruaui, pellex amplectitur arcus,
> Et nostri fructus illa laboris habet.

ASCEN. ¶ QVO. i. q̃to. Propior. i. uicinor. Vox est hoc. i. tanto peius. i. molestius erat mihi. Quis uellet. q. d. nullus. Aureus. pulcher, aut auro ornatus. Laniata ca. i. hn̄s capillos laniatos, & discissos. Læse pr̄ gau. &c. Docet se iustas dare pœnas patri, & Colchis, aliisq;, quos amore Iasonis offenderat: Habete infe. i. sacrificia, q̃ inferis fiebant occisione facta, q̃ inferi nimirū gaudent. Cōiuge qui, qa pp ipsum cætera derelinquat. Quæq; fe. rep unū posuit, ut actis est nā usus multorū reppulit, habet, nec staret hic uersus, si reppulit ponat. Doctus medicatibus. i. p medicamētū doctorū. aut medicamētis docte adhibitis. Sacra he. q̃ magicis artibus p̄est Mea cu. nō accipit hic pro solicitudine, sed quasi ꝓ curatiōe, & medela, q̃ curamus morbos, nō qua torquemus, & urimus corda. Cuiuis. i. cuilibet alteri. pellex græcū est, licet a pellendo quidam deductum putent.

¶ Stultæ

¶STVLTAE maritæ:insanæ uxori:quoniã putat te posse potiri:clã reperit,ut indicet se ad ultionẽ moliri.¶ Auri.iniu. ga maritum alienũ occupat.¶ In fa.hoc ad pulchritudinẽ referri debet:dãnas in me formã.¶ Rideat:multũ stomachi hẽt hęc cõcessio.¶ Ostro ty.strato purpureo.¶ Adusta:nã cum p̃re,& domo cõflagrauit.¶ Quod si for.p̃ p depcationẽ epl'am claudit.¶ Minora ais:qm̃ maiora meditor:q̃ lr̃is mãdari possint.¶ Quod & tu mi.sæ.fu.in rapiendo uellere id cõtigisse di ximus.¶ Sæuiet.iustas q̃relas facit:a natorũ incõmoditate.¶ Tan.mo.ga tibi sunt siles.¶ Aui.flã.Medeæ auum solẽ esse diximus.¶ Duos:q̃tuor cõmemorat Diod.¶ Red.to.me.in tuũ coniugiũ reuoca.¶ Nõ ego te implo.suasio a facili.¶ Ipse de.Iason ultro de cõiugio in tẽplo solis,seu,ut alii tradunt: Dianæ spopondit.¶ Villo aureo:albo legas:bñficia p dote commemorat.¶ Opes sisy.Sisyphus Corinthũ tenuit:cui Merope Atlãtis nupsit:& ex ea genuisse tradit Laertẽ Vlyssis patrem, Glaucum,& Creontẽ.¶ Quos equi.actu.indignatio p̃cisionem peperit:deest enim ulciscar iniuriã illorum morte.¶ Actutũ:ex duabus altera geminata particulis constat actũ:tum & confestim significat.¶ Parturit ira.indignatio me adminabunda fecit. ANTO. Sisyphus ubi regnauerit

Forsitan & stultæ dum te iactare maritæ
 Quæris,& iniustis auribus apta loqui.
In faciem,moresq́ meos noua crimina fingis,
 Rideat,& uitiis læta sit illa meis.
Rideat,& tyrio iaceat sublimis in ostro,
 Flebit,& ardores uincet adusta meos.
Dum ferrum,flãmæq́ aderunt,succusq́ ueneni,
 Hostis Medeæ nullus inultus erit.
Quod si forte preces p̃cordia ferrea tangunt,
 Nunc animis audi uerba minora meis.
Nam tibi sum supplex,quod tu mihi sæpe fuisti,
 Nec moror ante tuos procubuisse pedes.
Si tibi sum uilis,communeis respice natos,
 Sæuiet in partus dira nouerca meos.
Et nimium similes tibi sunt,& imagine tangor,
 Et quoties uideo,lumina nostra madent.
Per superos oro,per auitæ numina flammæ,
 Per meritum,& natos pignora nostra duos,
Redde torum,pro quo tot res insana reliqui,
 Adde fidem dictis,auxiliumq́ refer.
Non ego te imploro contra taurosq́ uirosq́,
 Vtq́ tua serpens uicta quiescat ope.
Te peto,quem merui,quem nobis ipse dedisti,
 Cum quo sum pariter facta parente parens.
Dos ubi sit,quæris?campo numerauimus illo,
 Qui tibi laturo uellus,arandus erat.
Aureus ille aries uillo spectabilis aureo,
 Dos mea,quam dicam si tibi redde,neges.
Dos mea tu sospes,dos est mea grata iuuentus,
 I nunc sisyphias improbe confer opes.
Quod uiuis,qđ habes nuptam,socerũq́ potentẽ,
 Hoc ipsum ingratus,quod potes esse,meũ est.
Quos equidem actutũ,sed quid p̃dicere pœnam
 Attinet?ingentes parturit ira minas.

¶FORSITAN:cõis ẽ suspitio uxorũ de maritis:qđ de eis apđ amicas maledicãt:ut alibi diximus.¶ Iactare:ostentare, laudare apta cõuenientia.s.de uitiis uxoris tuæ:q̃ ut est iniusta:ita libenter audiet.¶ In fa.mo.me.i.maledicis de pulchritudine,& moribus meis.¶ Noua:inaudita.¶ Fingis:cõminisceris mẽtiris.¶ Rideat:p ridebit:rideat hoc cõcedẽtis est p indignationẽ, & subaudit licet.¶ Sub.supba.¶ Ostro ty.i.in purpura:quæ apud Tyron abũdat.¶ Fle.subaudi tñ.¶ Adu.cremata.¶ Vincet me.ar. ga magis ardebit,q̃ ego nũc ardeo.¶ Dum fer.enumerat ea p q̃ possit se ulcisci.¶ Suc.ue.i.succus uenenosarũ herbarũ. ¶ Inuitus:ipunitus.¶ Quod si for.p̃catur nunc Iasona.¶ Meis ani.ga sum supba:& alta aio licet humilibus uerbis tibi supplicẽ: & significat eã,q̃lẽ Hora.p̃cepit.Sit Medea ferox,inuictaq́. ¶ Q đ.s. esse supplicẽ.¶ Procu.i.iacere:sicut supplicãtes facere solẽt.¶ Si sum ui.ti.si me pui͂facis.¶ Cões:ex utroq́ nr̃m genitos. ¶ Sæuiet:faciet aliqd crudele.¶ Et ni.si adducit eos in gratiam oñdens eẽ siles pr̃i.¶ Tan.delector.¶ Imagine:siĺitudine.Sic Dido ad Aeneã lib.iiii.Aen.Siqs mihi paruulus aula Luderet Aeneas:q te tm̃ ore referret.¶ Madent.i.rigant lachrymis:ga p eos recordor tui.¶ Lumina.i.radios:& lucẽ.¶ Flãmæ:aui.i.solis aui mei: flãmæ aũt dixit:ga dicũt Solẽ esse igneũ.¶ Meritũ bñficiũ, qđ tibi p̃stiti.¶ Pignora:ga filii sunt pignora mr̃imonii.¶ Torũ: ius tori.i.mr̃imoniũ.¶ Insa.i.amore demens.¶ Tot res: patrẽ, patriã:matrẽ:& sororẽ.¶ Adde fi.di.i.fac ut dicta tua seruent: & fidẽ babeant.¶ Re.i.redde:sicut ego dedi tibi:qđ est iustissimum. ¶ Nõ ego.dicit se p̃stitisse auxiliũ in maiori re,q̃ ipsa petat.¶ Imploro:iuoco.¶ Cõtra tau.sicut tu iplorasti meũ. ¶ Quies. dormiat.¶ Victa:sopita:notãdũ ẽ posuisse serpentẽ fœminino gñe: sicut & Iuue.Et mouisse caput uisa est argẽtea serpẽs:nã utriusq́ gñis ẽ.¶ Ipse de.i.tu ꝓpria uolũtate,& sponte.¶ Cũ quo pa. sum.fa.pa.i.ex quo suscepi filios.¶ Dos ubi:rñdet obiectioni:q̃ posset fieri de dote.¶ Cãpo.ecce rñsio.¶ Nũera.i.dotẽ. ¶ Qui erat arã.ut seminares dẽtes serpẽtis.¶ Tibi la.i.ablaturo.¶ Vellus.i.lanã aureã:& est sensus accepisti a me dotẽ magnã:cũ taurorũ ferocitas p me cõpressa est:et ira terrigenarũ,et deniq́ cũ abstulisti uellus aureũ:nam cũ id p me habueris,est dos mea. ¶ Spectabil.pulcher.¶ Villo:pilo,& lana.¶ Quã dotẽ.¶ Neg.i.nolis mihi redder̃.¶ Tu so.i.uita tua p̃seruata ẽ dos mea. ¶ Gra.iuuen.i.oẽs socii tui per me seruati sunt.¶ Impro.p̃fide.¶ I nunc:irrisio est.¶ Confer.i.compara.¶ Opes si.i.opes Creontis filii Sisyphi.Sisyphias aũt contumeliose dixit:qm̃ cõstat eũ fuisse latronẽ:qui suis latrociniis maximas opes cumulauit:q̃rũ hęres fuit Creon,qđ uiuis.i.qđ habes uitã.¶ Nuptã.s.Creusam.Socerũ.Creontẽ.¶ Potent.i.diuitẽ.¶ Quod po. esse ingra.est meũ.i bñficiũ meũ:ga nisi ego essem,ne ingratus qdẽ esse posses: ga iam nõ uiueres.¶ Quos.s.te,& uxorẽ tuam & socerũ.¶ Actutum:una ẽ dictio:& sigñat statim:cito,& ẽ eclypsis:deest.n.uerbũ,subaudit.n.puniã:sicut apud Vir. lib.i.Aene.Quos ego:sed motos p̃stat cõponere fluctus:cõuenit.n.talis sermo mẽti iratæ.¶ Sed qd at.qd opus est?qd pertinet.¶ Prædi.multo ante minari.¶ Pœnam:quam sum sumptura.¶ Parturit:concipit:generat. HVBER. Serpens in gñe fœminino qñq́ ponitur Sisyphus Actutum

¶MARITAE.i.uxori.¶ In fa.i.ad uituperationẽ faciei meę:ut sup.rideat,& uitiis læta sit illa meis.Rideat, amara cõcessio,q̃ uim p̃hibẽdi habet.nã minabũdo uultu p̃fert.In ostro tyrio.i.purpura,q̃ apud Tyrũ p̃tiosa est,ga dibapha.i.bis tincta.flebit,& ardores uincet adusta,meos,ga plus,est usũ esse.i.cõsumptũ igni,q̃ uri,dũ.i.donec,aut quãdiu,ferrũ flãmæ,& succus ueneni aderũt.i.extabũt hostis Medeæ nullus inultus erit p qđ tacite ẽt Iasoni minat̃.Q đ si forte p̃ces p̃cor.ferrea. Præcordia dñr passionũ sedes pelliculæ q̃dã cor,& ei uicina cingẽtes.Q đ.i.q̃ res tu mihi sæpe fuisti,hoc est ẽt supplex.Cõis natos,accusatiuus in is legitie exit dũ genitiuus in ium,idẽ dixit Creusa Aeneæ,Iãq́ uale,& nati serua cõis amorẽ. per auitæ numina flãmæ.i.p solis radios.Nã sol auus est Medeæ,p̃r uidelicet Aeetæ.Numerauimus dotẽ.i.p̃soluimus tot bñficiis, nõ pecuniis.Laturo.i.ablaturo.uellus uillo spectabilis auro.synęresis, cũ ẽ cõtractio duarũ syllabarũ i unã,sicut.x.Aenei. dat sallo uillis onerosum atq́ unguibus aureis.Sisyphias.i.corinthias,q̃ in ære corinthio plurimę sunt.Quos equidẽ actutum.i.cõfestim,postq̃ sensero te nolle flecti,subticuit aũt uerbum,qđ est,occidam,aut trucidabo,sed qui iræ suæ moderãtur,solent uerbũ reticere,sicut Neptunus Aenei.primo.Quos ego,sed motos pręstat componere fluctus.Addit ergo:Sed quid prædicere pœnam.Attinet.q.d.nihil,Cætera a superiori commentario explanata sunt. ASCEN.

ANTO. ¶ QVO feret ira: nulla adhibita rõne impetus sequar. ⁋ Consulu. i. cũ petat, ut ad coniugium reuocaretur. ⁋ Viderit ista deus: cum furore enunciandũ est: Cupido, inquit, nr̃is rebus puidebit. ⁋ Agat: moliat. ⁋ Maius: q̃ literis mãdatũ sit: aut cupido suaserit: nã filios peremit: ad creu. coronã misit Napea: q̃ est ex gñe bituminis, in quã ignes trãsiliunt: ut scri. Pli. unde cunq̃ uisant asperia, sacrificatura igit ad aras igne correpta extingui nõ potuit: sed cum pr̃e, qui opẽ ferre uoluit: & regia concremata est: licet alii tradant radice quadã a Circe accepta Creontis domũ incendisse: quae eius naturae traditur: ut cum ea lignum succendat, extingui non possit, ad id perficiendum Medeam mutata facie cõcessisse. Diod. per filium dona missise nouae nuptae impetrato ad unum diem reditu scribit, quae cũ tractari cœpta sunt omnia fuisse incensa.

Quo feret ira, sequar, facti fortasse pigebit,
Et piget infido consuluisse uiro.
Viderit ista deus, qui nunc mea pectora uersat,
Nescio quid certe mens mea maius agit.

HVBER. ¶ SEQVAR, quo ira feret. i. faciam id qđ ira suadebit. ⁋ Facti for. pi. terret ipsum Iasona dicens se esse facturã id: cuius fortasse postea eã pigebit: ex quo ostẽdit id futurũ, & magnũ, & crudele. ⁋ Et pi. est sensus. ⁋ Si pi. fa. pigeat: quia et piget me. ⁋ Con. i. profuisse et rem utilẽ fecisse. ⁋ Viro infido. i. tibi qui nõ seruasti mihi fidẽ. ⁋ Viderit. puideat. q. d. ego nõ curo. ⁋ Qui uer. mea pe. i. q immittit mihi ĩ aium tã diras cogitationes. ⁋ Nescio qd maius: pro nescio qd magnũ & terribile. Exitus rei fuit: qđ cũ Iason nequaq̃ pcibus, & uerbis Medeae flexus esset: sed ei iussisset: ut ex urbe stati discederet (erat. n. ut diximus, Corinthi) Illa a Creõte ĩpetrauit unius diei dilationẽ: ut recederet: & interim noctu regiã clã ingressa, qbusdã medicamẽtis imutata facie, ne cognosceret, domũ incẽdit q̃dã radice a Circe inuẽta: q̃ eam uim hẽbat: ut incẽsus ignis negret extingui, repẽte cõflagrãte regia Iasonẽ exiluisse ferunt. Creontẽ uero, & Glaucã, siue Creusam igne absumptos. Alii dicũt Medeae filios dona qdã uenenis illita sponte attulisse ad Creusam, q̃ cũ illa corpori applicuisset, incidit in morbũ, & cũ pr̃ filiae auxiliũ ferre uolens eius corpori haesisset: euestigio expirauit: ita de hac re uaria est opinio. Medea ubi cognouit Iasonẽ flãmas euasisse, ultioni intẽta: aium ad mortẽ filiorũ in pr̃is calamitatẽ adiecit: & oẽs uno excepto, q aufugit, iugulauit, eorũq̃ corpora sepeliuit in Iunonis tẽplo. Deinde fidissimis fugae sociis assumptis nocte ex Corintho fugiẽs Thebas ad Herculẽ uenit, deinde Athenas ad Aegeũ Thesei patrẽ cõfugit: ex quo ferũ Medũ genuisse: a quo Media regio ubi iperauit, noiata est. Inde ueneficii accusata digrediens in Phœniciã delata est. Inde ad superiores Asiae partes transiens cuidam potentissimo regi haesit: ex quo qdã uol. t potius susceptũ filium Medũ, a quo Media dicta sit. Errauit postea multũ: licet Solinus, ubi de Italia tractat, dicat eam a Iasone Butroti sepultã fuisse, Marsum uero filium Marsis imperasse: q ab eo dicti sunt. Atqui in fabulis tanta est uarietas: ut Diod. sentiat Iasona non multo post filios a Medea interfectos diem suum obiisse: dicit enim, quod filiis, & uxore priuatus: cum omnes dicerent eum iuste plecti: quia in Medeam ingratus fuisset: & cum uim doloris ferre non posset: mortem sibi conscivit: & haec satis de Iasone, & Medea.

Regiae creontis incendium

Medus q

¶ In tertiam decimam Epistolam Argumentum.

Iphiclus

Phiclus Phylaci filius urbem Thessaliç Phylacẽ in Phthiotica regiõe tenuit. Phathios. n. subditos fuisse Achilli Philoctetae: & Protesilao scri. Stra. Iphiclus cũ filios parere nõ posset, poculũ sumpsit: qđ ex herba serpentib noxia fuisse tradit, filios suscepit. Protesilaũ, & Podarcem: qui cũ nauibus. xl. ut author est Home. ad Troiã nauigarunt: sed cũ Graecis caeteris: qui cum Menelao contra Troianos conspirarant, ob tẽpestatẽ Aulide clauderet Protesilaus: Laodomia Acasti Phylacei filia ex Laudothea Protesilai uxor, cũ uiri desiderio teneret: illius umbra, quae sepius occurrerat, solicitata: & ad illũ hanc scri. Epistolã: qua suadet, ut belli periculis abstineat: & ut cõiugis uiuat memor: fuisse & aliam Laodomiam legimus Bellorophontis ex Achemenae filiam: quã ex Ioue Sarpedonẽ Lyciorũ regẽ peperisse tradunt. Pacu. & Titinius Protesilaum tragœdiam ediderunt: ex qua multũ in hanc epistolam Oui. transtulit.

Laodomiç quot

ANTO.

Ittit, & optat amãs, quo mittit ire salu. pncipiũ a beneuolẽtia sumptũ est. qm̃ nulla mouebat indignatione. ⁋ Hęmonis: a noie patriae aliã beneuolentiam excitat. Haemoniam ab Haemone rege dictã Thessaliã scri. Pli. & Protesilaus, & Laodomia erant Thessali.

Haemonia unde

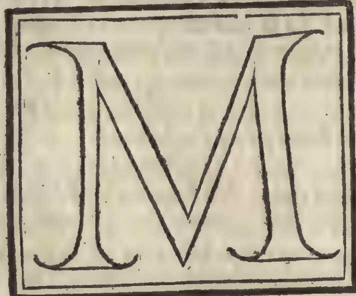

HVBER.

Ittit: et optat: Gręcis pficiscẽtibus ab obsidionẽ Troię rñsum datũ erat: q primus ĩ terrã troianã ex classe descendisset: eũ manu hostis perituꝝ. Quare cũ in ea expeditiõe eẽt Protesilaus Iphicli filius uir magni animi Laodomia Acasti filia ei[9] uxor, syncere maritũ amãs, de ei[9] salute anxia, hãc Eplam ad eũ scripsit: cum intellexisset Graecos tẽpestate in Aulide retineri: ostẽditq̃ quã grauiter tulerit eius discessum, deinde eũ monet: ut non sit nimiũ audax in pugnãdo: memineritq̃ timẽdos Troianos: & p̃cipue Hectora: quẽ dicit se intelligere esse fortissimũ. Praeterea, qm̃ intellexerat ex oraculo respõsum esse eum interfectũ iri ab hoste, qui primus troianũ solũ tangeret: monet eũ, & orat: & ut ultimus descẽdat de naui: qđ si nolit respectu ppriae salutis faciat saltẽ respectu ip sius Laodomię: ne si forte periclitaret: fit ei cã doloris, & mortis: qa eo mortuo nullo pacto uellet eẽ superstes. Laodomiae duę fuerunt una filia Bellerophõtis, ex q̃ Iuppiter genuit Sarpedonem: & haec filia Acasti Thessalici uxor Protesilai, qui & ipse thessalicus fuit: unde dicit. ⁋ Laodomia Haemonis: idest Thessalica: Nam Thessalia Haemonia dicta est

Laodomię

LAODOMIA PROTESILAO.

Ittit, & optat amãs quo mittitur ire, salutem,
Haemonis Haemonio Laodomeia uiro.

⁋ Optat

¶ Optat salutem ire quo mittitur.i.peruenire ad maritum suum cupit,cum saluere & incolumen esse.

Mittit & optat amans.Tota hæc Epistola facilis est in uerbis,nec tam uehemens πάθος habet in sententiis,ut superiores fere habuerũt.Nãq; eam scribit,nõ expostulat:neq; queritur de iniuria facta,sed q̃a coniugem amat,eiusq; imagine uexatur,cohortaẽ eum,ut sibi prospiciat,ne p̃sagia mortis effectũ sortiant.Ea autem sunt,q̃a egressurus limen pedẽ offendit,& quia,ut nomẽ indicat,primus in terrã hostilẽ descensurus est,& q̃a iam tũc,cum adhuc in Aulide erat,aut potius,cum illic ab ea adhuc esse putabatur,imago eius occurrebat.Tortell.docet,quia sine aspiratione scribitur Protesilaus.Hæmonis patronymicum a patria,quasi dicat,mulier ex Hæmonia. ASCEN.

Aulide te fama est uento retinente morari
Ah,me cum fugeres,hic ubi uentus erat?
Tunc freta debuerant uestris obsistere remis,
Illud erat sæuis utile tempus aquis.
Oscula plura uiro,mandataq; plura dedissem,
Et sunt quæ uolui dicere,plura tibi.
Raptus es hic præceps,& qui tua uela uocaret,
Quem cuperent nautæ,nõ ego,uentus erat.
Ventus erat nautis aptus,non aptus amanti,
Soluor ab amplexu Protesilae tuo:
Linguaq; mandatis uerba imperfecta reliquit,
Vix illud potui dicere triste,uale.
Incubuit Boreas,arreptaq; uela tetendit,
Iamq; meus longe Protesilaus erat.
Dum potui spectare uirum spectare iuuabat,
Sumq; tuos oculos usq; secuta meis.
Vt te non poteram,poteram tua uela uidere,
Vela diu uultus detinuere meos.
At postquam nec te,nec uela fugacia uidi,
Et quod spectarem,nil,nisi pontus erat.
Lux quoq; tecũ abiit,tenebrisq; exãguis obortis,
Succiduo dicor procubuisse genu.
Vix socer Iphiclus,uix me grandæuus Acastus,
Vix mater gelida mœsta refecit aqua.
Officium fecere pium,sed inutile nobis,
Indignor miseræ non licuisse mori.
Vtq; animus rediit,pariter rediere dolores,
Pectora legitimus casta momordit amor.
Nec mihi pectendos cura est præbere capillos,

¶ AVLIDE te fama est:cũ Palamedes:Vlysse:& Menelaus:qui pro reddenda Helena legati ad Priamũ iuerant:& renunciarent id Troianis,& Priamo nõ placere.Coniurati Græci in Aulide biennio,ut edictũ erat,cõuenerunt:sed tẽpestate,& pestilentia uexati conabanẽ.Erat enim irata Diana,q̃m eius ceruã Agamẽnon trucidauerat:Aulis Boeotiæ portus ẽ p̃fundissimus cõtra Gerestrũ Euboeæ promõtoriũ:ut scri.Stra.quingentarũ nauiũ capax.¶ Cũ fugeres:ex desiderio hoc dictũ est:nã Protesilaus nõ fugit.¶ Sæuis aquis:mare sæuire dicimus:cũ insanas excitat p̃cellas trãslatiõe sumpta ab animatis ad inanimata.¶ Plura mandata:amantiũ cõsuetudinẽ exprimit,qui fabulando moræ cãm nectunt,ne separenẽ.¶ Erat uentus:spirabat,qualẽ exoptant nauigãtes:sed mihi aduersus.¶ Triste uale:sic Persius.& nostrum istud uiuere triste:qđ Fabius notat.¶ Incubuit:ualide spirauit.Virg.incũbunt pelago dixit.¶ Tetendit:ipleuit.¶ Vela diu:inspexi uela,dũ potui,postq̃ tui uultus uegabanẽ.¶ Succiduo:debili p̃ dolore.Nã aut lætitia,aut dolore nimio interdũ ita mortales languescunt,ut consistere nequeant.¶ Dicor:alii narrant:ego p̃ dolore casum nõ sensi.¶ Socer:pr̃ tuus.¶ Grandæuus Acastus:is erat,ut diximus,Laodomię pater:nõ ut alii inscite putauerũt,Peliæ filiũ,qui cũ Argonautis nauigauit:is.n alter ab illo fuit.¶ Mr̃:Laodotheã sigñat Laodomię matrẽ.¶ Gelida aqua:q̃a dolent,si correpti frigore decidant:frigido fouẽdi sunt:intimus enim calor frigore eximio excitaẽ.¶ Inutile:quoniam sine te,præstaret mori,quam uiuere.¶ Redit:hæc syllaba in exacto protrahitur,si fiet collisio:aut audit,pro audiit dicimus.¶ Legitima:coniugali toro conueniens.¶ Nec mihi pectẽdos:pathos a cultus negligentia excitatur. ANTO. Aulidis portus

¶ AVLIDE:Aulis Euboeæ insulæ portus est:obiectu laterũ effectus.Ad hunc cũ Græci p̃uenissent Troiã nauigantes Agamẽnõ Dianæ ceruã occidit ignarus:unde irata dea,flatus uentorũ remouit,ita ut nauigare nõ possent:& pestilẽtia laborarẽt,Quare consulta oracula:dixerunt Dianã Agamẽnonio sanguine placãdã esse.Iphigenia igiẽ Agamẽnonis filia cũ ab Vlysse p̃ nuptiarum simulationẽ adducta iã in eo esset:ut imolareẽ,Dianæ miseratione sublata est:& cerua in eius locũ supposita:ipsa in Tauricã regionẽ trãslata,Dianæ sacerdos effecta est.Interea aũt,dum Græci in ea insula morarenẽ:cõiurauerunt se nunq̃ ante reuersuros in patriã,quã Troia capereẽ.Inde Dido apud Virg.Nõ ego cũ Danais troianã excindere gentẽ Aulide iuraui.¶ Fama est.i.fertur.¶ Morari mane.morã facere.¶ Retinẽte:q̃a,ut dixi,Diana flatus uẽtorũ sustulerat:aut q̃a uẽtus esset cõtrarius.¶ Ad me.melius ah interiectio dolentis,q̃ p̃positio:dolet enim talẽ nõ fuisse uẽtum quo nõ posset nauigare:cum ab eo esset discessurus.¶ Sæuis:turbatis.¶ Vtile:aptũ:& cõmodũ.¶ Oscula:enumerat quasdam utilitates sibi futuras:si tunc retentus fuisset domi.¶ Mandata:admonitiones.¶ Quæ uolui dicere:quæ dictura fui:quæ nõ potui dicere:et dicit causam.¶ Raptus es:abreptus,ablatus.¶ Præceps:festinus.¶ Quem nautæ cupe.i.secundus:qualẽ nautæ cupidi nauigandi optarent:non qualẽ ego cuperẽ:quæ noluissem te discedere.¶ Soluor:separor,disiungor.¶ Imperfecta:incõpleta:nõ potui finire:quę tibi dicere uolebã.¶ Triste:mœstũ,& cum lachrymis mistum.¶ Incubuit:p̃to fuit:& totis uirib⁹ comparatis.Virg.incubuere mari.¶ Tetendit:flatu suo impleuit,& extensa fecit.¶ Longe:a meo aspectu.¶ Iam:subito.¶ Sumq; tuos oculos.i.cum tu oculos ad me cõuerteres:ego assidue te spectantẽ spectabã.¶ Vt:postq̃.¶ Te nõ poteram uidere.¶ Tua uela:quæ longius apparebant:q̃a erant aut maiora,aut altiora te.¶ Detinuere diu.i.ea p̃spexi.¶ Fugacia:ita legendũ est.i.celeriter euntia.& q̃ uidebanẽ fugere.¶ Pontus:mare.¶ Lux abiit.i.ex oculis meis.¶ Abortæ.i.inducta calligine ante oculos.¶ Succiduo:inclinato,& flexo:a sub,& cado uenit succiduus,antepenultima breui:cum uero longa est:a sub & cædo:unde dr̃ arbor succidua:quasi subcædua.¶ Iphiclus:pr̃ tuus,socer meus.¶ Acastus:pr̃ meus.¶ Grandæuus:senex.¶ Mr̃:mea.¶ Refecit:instaurauit:& uiuificauit.¶ Aqua gel.aspersione aq̃ frigidę in faciem,qđ solet fieri aliquo langore deficientibus.¶ Pium:ex pietate proueniens.¶ Sed inuti.no.q̃a utilius fuisset mihi tunc mori:q̃ nunc uiuere in tantis curis.¶ Indignor:doleo:& moleste fero.¶ Nõ licuisse:nõ p̃missum esse.¶ Vt.i.postq̃.¶ Animus redit.i.postquã respiraui.¶ Pater:simul.¶ Momordit:pupugit:tetigit.¶ Nec mi.dicit se ob absentiam mariti ita esse anxiam:ut nec ornatu corporis delectetur,nec possit quiescere.¶ Pectendos:pectine cõponendos,& ornandos.¶ Præbere.i.ancillis meis. HVBER. Aulis Locus restituitur Succiduus unde

¶ AVLIDE,p̃ Aulidi,si Seruio credimus.Nã nõia tertię declinatiõis p̃ aduerbiis in loco posita i.e.exire debẽt p̃ de loco i e.ut Aulidi Carthagini,Auinioni &c.& discessit Carthagine Auinioni &c.Ah me.ordo est.Ah,ubi erat hic uẽtus.i.p̃fectioni in Phrygiã cõtrarius,q̃ te imoratus fuisset,cũ fugeres.i.tanq̃ fugiens me celeriter abires.q.d.utinã tũc ille flasset uentus.Et sunt,q̃ uolui dicere,ea ẽ occasio scribẽdę ep̃lę.Triste uale,nõ q̃a tristitiã optabat,sed q̃a cũ tristitia foret,sicut funere misceri di.uit.triste misteriũ.Incubuit b.uẽtus a Thracia i Troiã ipellẽs.Nil nisi põtus.Vir.Cœlũ undiq;,& undiq; põt⁹.Obortis.i.p̃ter spẽ ortis tenebris.Nec mi.pe.Docet se legitime amare,nec uelle uoluptati indulgere tãtisp dũ uir i castris degat. ASCEN.

Nec libet aurata corpora ueste tegi.
Vt quas pampinea tetigisse bicorniger hasta
Creditur, huc illuc, qua furor egit, eo.
Conueniunt matres Phylaceides, & mihi clamãt,
Indue regales Laodomeia sinus.
Scilicet ipsa geram saturatas murice uestes?
Bella sub iliacis mœnibus ille gerat?
Ipsa comas pectam? galea caput ille prematur?
Ipsa nouas uestes? dura uir arma ferat?
Quo possum, squalore tuos imitata labores
Dicar, & hæc belli tempora tristis agam.
Dux Pari Priamide damno formose tuorum,
Tam sis hostis iners, quã malus hospes eras.
Aut te tænariæ faciem culpasse maritæ,
Aut illi uellem displicuisse tuam.
Tu, qui pro rapta nimium Menelae laboras:
Hei mihi, quam multis flebilis ultor eris.
Di precor, a nobis omen remouete sinistrum,
Et sua det reduci uir meus arma Ioui.
Sed timeo, & quoties subit miserabile bellum,
More niuis lachrymæ sole madentis eunt.

ANTO. Quouestif gñe targn⁹ & agrippa Claudii in triumphis usi fuere. Inclamo. Purpura dibapha.

¶ AVRATA ue: auro textili cõfecta, qua usus est Tarqnus in triumpho: ut Verrius scri. & Agrippa Claudii: in hac tñ nulla alia materia. pter aurũ fuit: in Actalicis aliud, q̃ aurũ erat admistum. ¶ Bicor. Bacchus cornib⁹ effigiari scri. Diodo. fe tor, inquit, ut Mœnades Bacchi furore cõcitę ¶ Phylacei. ex Phylace urbe. ¶ Et mi. clamãt: inclamo te, & ubi clamo obiurgare, & irasci. Plau. in Asinaria. Nimis, ingt, risum cõtinui: ubi hospitẽ inclamauit: quod se absente mihi fidẽ hře uoluisset. ¶ Regales sinus: regias uestes. ¶ Scilicet ipsa ge. cũ stomacho enũciandũ est. ¶ Saturatas mu. sanguine muric ẽ meriãs, q̃ si bis madefiat, purpura διβαφα dicit: ut scri. Pli. primũ apud Romanos usus est Lẽtulus Spinter Aedilis curulis. ¶ Ille ge. p contentionẽ se imitaturã uiri labores mõstrat. ¶ Damno tuo rũ: qm patriæ excidiũ uiderunt. ¶ Eras: mutauit tẽpus fuisti dicẽdũ erat. ¶ Tenariæ maritæ: laconicam Helenã significat, quã rapuit Paris: Tænaros est Laconiæ pmõtoriũ, ubi aditus ad inferos esse Papinius tradit. ¶ Menelae laboras. Menelaus omnem Græciam, ut sibi ferret opem, cõuocat cõtra Troianos. ¶ Quã multis: quæ extinctos uiro deplorabunt, ut Deidamia, q̃ Achillis interitũ defleuit. ¶ Omen futuri mali præsagiũ: id. n. fuisse cõstat qđ cum ad Troiam exire uoluit, Protesilaus pedẽ in limine offẽdisse tradit. ¶ Det: de more Ioui cõseruatori suspẽdat arma.

HVBER. Tyrsus quid. Quar Bacch⁹ supbiã hře fingat. Phylace urbs. Phylac⁹ q

¶ TEGI: Indui. ¶ Vt bicorni. i. Bacchus: dicit se furore ita agi sicut agũtur Bacchantes. ¶ Hasta pãpinea. i. tyrso: est aũt Tyrsus hasta pãpinis inuoluta, quã Bacchantes ferre solent. Oui. vi. Met. Frondentes sumere tyrsos Imperat. ¶ Tetigisse: stimulasse, cõcitasse in furorẽ. sic Virg. iiii. Aene. Sęuit inops animi: totaq; icẽsa per urbẽ Bacchat, qualis cõmotis excita sacris Thyas, ubi audito stimulant trieterica Baccho &c. Oui. iiii. Fa. Mentis inops rapit: ut quas audire solemus Threicias fusis Menadas ire comis. Itẽ in Epistola Ariadnes. Aut ego diffusis erraui sola capillis Qualis ab Ogygio cõcita Baccha deo. Bacchus aũt dicit hře cornua pter supbiã, & elationẽ: quã feruor uini inducit. ¶ Matres: matronæ: mulieres. ¶ Phylaceides: ita est legendũ: est. n. forma patronymica: pro deriuatiuo a Phylace: quæ ut Home. in. ii. Ilia. scri. fuit urbs Thessaliæ: in qua Protesilaus regnauit: qđ ẽt ostẽdit Luc. lib. vi. Et prima rhoteia littora pinu: ¶ Quæ tetigit Phylace: hãc Ptolomęus ponit in Pieria parte Macedonię. Stra. uero in Phthiotica: quæ tamen regiones sunt in Thessalia: quæ & Macedonia dicit. Phylachus aũt pater Iphicli fuit: & sic auus Protesilai: unde Protesilaus apud poetas sæpe dicit Phylacides: ipsa Laodomia Phylaceia ab urbe Phylace: uel a Protesilao Phylaceia interdũ dicitur. Ouid. lib. v. de Ponto, Vt uiuat fama coniux Phylaceia cuius Iliacam celeri uir pede pressit humum. ¶ Scilicet: respõsio Laodomiæ. i. geram, q. d. minime. ¶ Saturatas: bene tinctas: unde dibaphæ uestes dicebatur, quę bis erant tinctę. ¶ Murice: purpura. Est enim murex piscis, cuius sanguine tinguntur lanæ ¶ Geret bella: quod est laboriosum, & durum. ¶ Premet: grauabitur. ¶ Galea: pondere galeæ. Ipse sibi supra: & galeam pssa sustinuisse coma. ¶ Dura: aspera. q. d. nõ decet, ut ego sim in deliciis: & maritus meus sit in laboribus. ¶ Dicar imitata. s. esse. ¶ Squalore: sorde: neglectu corporis. ¶ Agam tristis. i. uiuam in tristitia, & mœrore. ¶ Dux Pari: male legit hic textus. Dux Pari: neq; enim cõuenit, ut irata, & turbata ducem appellet Paridẽ: & ex uerbis Home. lib. iii. Ilia. apparet legendũ esse dyspari: dicit enim Δύσπαρι εἶδος ἄριστε &c. i. o male, & infelix Pari: formã optime: alludens igitur poeta Ouid. ad illa uerba Homeri facit iratam Laodomiam loqui de Paride contumeliose sic. O dyspari. i. o male, & infelix Pari: nam δυ's apud Græcos in cõpositione malum aliquid significat, uel difficultatem: ut impossibilitatem: ut exempli gratia: τυ'χη significat fortunam δυσυχία, uero infortunium: ἔργον significat opus & officiũ: δύσεργον difficultatẽ: & εἶδος signãt formosum: δυσειδὴς significat deformẽ: sunt plurima huiuscemodi apud Gręcos: error aũt facile natus est, uel ex ignoratione grecarũ lraũ: uel quod ypsilon putatum fuerit esse u nostrũ. & s litera cõuersa sit in x: sed absq; dubio affirmauerim legendũ dyspari. ¶ Formose dãno tuorum. i. cuius forma, & pulchritudo magno constatura ẽ tuis: qa propter te, qui placuisti Helenæ, tui multa patient damna. ¶ Tam sis: optatiui modi est: & subaudit utinã. ¶ Tãsis hostis iners. i. ita negligens, & ignauus sis pugnator. ¶ Quã malus hospes. s. apud Menelaũ: malus autẽ. i. perfidus: qa fidem hospiti non seruasti. ¶ Aut te: dicit, quod uellet, quod aut Helena displicuisset Paridi: aut Paris Helenæ. ¶ Maritę tęna, idest uxoris Helenæ Lacænæ. Nam Tænarus promõtorium est Laconię: ex qua Helena fuit ¶ Tu: scilicet o Menelae. ¶ Flebilis: ultor: quia multi hac tua ultione peribunt. ¶ Dii præcor: quia quoties Laodomia recordabatur belli: trepidabat: & flebat: ideo precatur: ut hoc nõ sit ei malo omini. i. augurio. ¶ Sinistrũ: infelix. ¶ Det: offerat. ¶ Ioui: reduci: idest Ioui eum reducenti: nam reducere appellamus & qui reducit alium, ut hic: & qui reducitur ab alio: ut supra, Gratulor Oechaliam reduci tetigisse carina: & Virg. primo Aeneid. ¶ Namq; tibi reduces socios. ¶ Subiit: uenit in mentem. Vir. subiit cari genitoris imago. ¶ Madentis: liquescentis. ¶ Sole: propter calorem solis.

Dibapha purpura. Murex qd. Dys græce qd signet. τυ'χη δυσυχία ἔργον δύσεργον εἶδος δυσειδὴς. Tænarus. Reduces q dicantur.

ASCEN. ¶ VT quas docet insuper ex uehementia amoris interdũ more Bacchãtiũ uagari. Phylacidas patronymicum a patria a Phylace. s. urbe. Regales sinus. sinuosas uestes reginã decentes. Scilicet uocabulũ indignationi aptum. q. d. nequaq̃ cõmisero, ut ego purpurata incedam, dum ille armis atteretur? Magnifice aũt dixit saturatas nõ imbutas murice, ut dibaphas. i. bis tinctas significet. Ipsa. i. ego est enim trium personarũ. Dux Pari uocatiuus a noiatiuo Paris ordo est. O Pari. i. Alexander (sic enim etiã uocabat) Priamide uocatiuus est. i. fili Priami formose dux. s. in raptu Helenes, cũ danno tuorũ, ego super uelim, ut sis tam iners hostis q̃. i. quãtũ malus hospes eras. Erat aũt pessimus hospes, quia hospitã abduxit, unde uelit inertissimũ quoq; esse. Iners aũt dicitur sine arte, & sine industria. Ego uellem, ingt, aut te culpasse faciem maritæ. i. cõiugis Tęnariæ. i. Lacænę a parte totum. s. Helenes, aut tuam sup. faciem displicuisse illi. i. q uterq; alteri nõ tantum placuisset, ut tu eam rapere, & ea rapi uellet flebilis uxor uidetur noue dictum, ut sicut maritam uocat fœminam, ita uirum uocat uxorẽ, sed legendũ puto non uxor, sed ultor, caret enim exemplo, ut uir uxor dicatur, licet uxorius sæpe quã. i. quantum multis cum admiratione. q. d. plurimis. Et sua dẽt reduci uir meus arma Iouis Hic redux, actiue ponitur pro reducente, cũ apud Virgilium pro reducto legatur. Moris autem erat negocio arma consecrare deo præsidi negocii illius.

¶ Tenedos:

¶ TENEDO S:insula cōtra Troiam olim Leucophrys dicta:a Tene Cycni filio Tenedos est appellata: quam & Calymnam alii appellarunt. ¶ Rapere ausurus coniectura firmat solicitudinem suam nō esse uanam. ¶ Venerat,ut fama est: circunstantiis coiecturam probat. ¶ Pars quota:Phrygium numina,pars Paridē secuta est:licet spectabilis uenerit. ¶ His: opulentia uiri,classe quoq; defendi posse existimabas. ¶ Cōsors Ledæa:Helenam exprimit Castoris,Pollucisq;,q erant ge mini,sororem. ¶ Hæc:quæ te impulerunt. Hectora ne.quem:dubitatio timorem auget. Hectora quisquis is est,amplifica tio est sumpta a nomine. ¶ Hectora:Hectoris similis. ¶ Fas est:patefactis periculis cōsuluit,quid faciendum sit:fata enim

ANTO. Tenedos ubi Helena cuius soror

Ilion,& Tenedos,Simoisq;,& Xanthus,& Ide,
Nomina sunt ipso pene timenda sono.
Nec rapere ausurus,nisi se defendere posset,
Hospes erat:uires nouerat ille suas.
Venerat(ut fama est)multo spectabilis auro.
Quiq; suo phrygias corpore ferret opes.
Classe, uiris q; potens,per quæ fera bella geruntur,
Et sequitur regni pars quota quemq; sui.
His ego te uictam consors ledæa gemellis
Suspicor,hæc Danais posse nocere puto!
Hectora nescio quem,timeo,Paris Hectora dixit
Ferrea sanguinea bella mouere manu.
Hectora quisquis est,si sum tibi chara,caueto,
Signatum memori pectore nomen habe.
Hunc ubi uitaris,alios uitare memento,
Et multos illic Hectoras esse puta.
Et facito,ut dicas quoties pugnare parabis,
Parcere me iussit Laodomeia sibi.
Si cadere argolico fas est sub milite Troiam,
Te quoq; non ullum uulnus habente cadat.
Pugnet,& aduersos tendat Menelaus in hostes,
Vt rapiat Paridi,quã Paris ante sibi.
Irruat,& causa quem uincit,uincat & armis,
Hostibus e mediis nupta petenda uiro est,
Causa tua est dispar,tu tantum uiuere pugna,
Inq; pios dominæ posse redire sinus.
Parcite Dardanidæ de tot(precor)hostibus,uni,
Ne meus ex illo corpore sanguis eat.
Non est,quem deceat nudo concurrere ferro,
Sæuaq; in oppositos pectora ferre uiros.
Fortius ille potest multo,qui pugnat amore,
Bella gerant alii,Protesilaus amet.

erant:ut Troia Græcorū uirtute caderet. ¶ Tendat Menelaus: a iusto arguit. ¶ Nam pro uxore fas est maritum pugnare apud Homer. Menelai,& Alexandri pugna est:qua Alexander cecidisset,nisi Venus pugna illum auertisset. ¶ Est dispar : non conuenit cum Menelao. Nam tibi uxor domi seruatur. ¶ Tu tamē uiuere pugna:simplex enthymema est : quia,inqui,tibi uxor domi seruatur,pugna tua est,ut ad eam incolumis redeas. ¶ Parcite Dardanidæ:apostrophe pathos augetur. ¶ Meus sanguis: nā salus mea a Protesilao pendet:cuius uulnera mea sunt. ¶ Fortius ille potest,Menelaus,qui amore pugnat,fortior est.

¶ ILION:dicit,quod quoties audit aliquod nomen regionis Troianę:fere solo nomine terretur. Ilion oppidum ipsum Troiæ. ¶ Tenedos insula in conspectu Troiæ:quam a Tene quodam,qui cum nouerca concubuit:occupatam,cum antea esset uacua:& ab eo nominatam Seruius scripsit. Diod. appellat Tenum:dicitq; eius patrem calumnia uxoris inductum filium Tenum in arca impositum in mare deiecisse:qua tēpestate acta est in Tenedum appulisset,Tenus mirabili deorum ope salutem consecutus insulæ imperauit:uir præclarus,ac iustitia,uirtutibusq; aliis immortalium honores assecutus. ¶ Et Xanthus fluuius iuxta Troiā,de quo diximus in Epistola Oenones. ¶ Ide: mons Phrygiæ:a quo & sylua Idęa. Virg. Idæa claram se condere sylua Cernimus:& idem,Iamq; iugis summæ surgebat Lucifer Idæ. hic declinauit græce ἴδη ἴδης. ¶ Pene,i.fere. ¶ Ipso sono,i.sola uoce,& nomine.q.d.ergo multo magis re ipsa. ¶ Nec rapere:occurrit obiectioni:quia posset dici,quod magna est potentia Græcorum:dicit quod Paris non rapuisset Helenam nisi uidisse se habere uires defendendi se contra Græcos. ¶ Ausurus,s.erat Paris,idest non fuisset ausus rapere. ¶ Hospes erat,i. peregrinus. ¶ Vires suas:idest quantum posset. ¶ Spectabilis: ornatus. ¶ Ferret:ostentaret. ¶ Suo corpore:quia qui uidisset eum ita ornatum:potuisset iudicare, q̄ diues esset Phrygia. ¶ Opes Phrygias,i.troianas. Virgil. Troianas ut opes : erat enī in toto oriente potentissimum imperium Troiæ. ¶ Classe: nauibus ¶ Viris:numero uirorum. ¶ Per quæ : idest per quas res,s. naues,& uiros. ¶ Geruntur bella:quia sine uiris bella geri non possunt:nec rursus sine classe:cum ad eos,qui separantur mari,transituri sumus. ¶ Quota,i.minima: ut Iuuen. quota portio fecis Achææ.& est sensus potens est classe, & uiris : & habet secum minimam partem sui regni. ¶ His ego : dicit Laodomia

HVBER. Tenedos

Xanthus Ide mons

Helenam esse captam amore Paridis,propter supradicta. ¶ Ledęa:Helena filia Ledæ,possessiuum pro patronymico. ¶ Cōsors:idest soror & sanguine coniūcta. ¶ Gemellis:idest Castori,& Polluci,qui gemini fuerunt eodem nati ouo : ut supra diximus. ¶ Hæc,scilicet diuitias,& potentiam Troianorum. ¶ Posse nocere Danais:idest Græcis. ¶ Nescio quem:quasi dicat inter Troianos fortissimum. ¶ Paris Hectora:probatio fortitudinis Hectoris ex testimonio Paridis. ¶ Sāguinea:cruētata:qui semper interficit aliquem. ¶ Ferrea bella:aut aspera:aut quæ ferro geruntur. Hectora : adiurat Protesilaum per amorem suum,ut caueat hunc Hectora. ¶ Si sum chara tibi:si me amas. ¶ Signatum:infirmum:& quasi signo quodā notatum. ¶ Nomen,scilicet Hectoris. ¶ Vbi:postquam. Hūc:Hectora. ¶ Alios:Troianos. ¶ Multos Hectoras:idest multos fortes,qualis est Hector. ¶ Parabis pugnare:idest ingredieris pugnam. ¶ Me parcere sibi:idest me habere respectum sui: & ut me ei seruem. ¶ Si fas est:idest si licet,& fata permittunt. ¶ Cadere:idest ruere. ¶ Non ullum:idest nullū. ¶ Pugnet: hoc dicit:sine ut Menelaus,ad quem pertinet recuperare uxorem,pugnet ipse. ¶ Nupta:uxor. ¶ Petenda:aperienda. ¶ Viuere.p.sicut Menelaus,ut Helenam habeat,pugnet,ita,ut me habeas,tu uiuere pugnes.

Castor & Pollux

¶ ILION & Tenedos,declinatur hoc Ilium,uel Ilion,huius Ilii. Nam quæ apud nos exeunt in um,si sunt græca, exeūt apud eos in on,reperitur tamē etiam hæc Ilios,& apud hunc,& apud Hora. Ilion autē erat regia Priami in Phrygia,quę expugnabatur. Tenedos insula in cōspectu Troiæ. Simois,& Xanthus fluuii Troiani,Ida,sylua troiana. Pars quota,quę q; sui , quasi dicat rarissima quæq; unde non legam quenq;. Eleganter autem ponitur,quisq;,cum quotus,& coniūcta petunt fere negatiuam responsionem. Consors Ledæa,idest filia Ledæ soror gemellorum:hoc est, o Helena, ego reor te uictam his,scilicet opulentia,classe,& uiris Paridis. Hectora,nescio quem. Formidandum docet nomen Hectoris,de quo tāta prædicantur. caueto,idest fugito. Hor. hic niger est,hunc tu Romane caueto. Memori pectore. Vir. etiam in accusatiuo memor genere neutro dedit dicens. Curæ numen habet,iustumq;,memorq; precatur. Multos Hectoras,i. fortes Parcere me iussit Laodomia sibi,ut amore,non timore abstinuisse bello putetur. Si cadere:idest siquidem fas est,quia infantis esse censet. Te quoq;,hoc est cadat sine te. Parcite Dardanidæ preces uanæ,si hosti deferantur,Sed quia per apostrophen legendæ,& a uiro scribantur,multum gratiarum habent. Nō est,quem deceat.q.d.non hic uobis capitali odio cruentum inferet bellum,parcite ergo ei,& conuertite ferrum in capita bellorum Menelaum,in Agamemnona.

ASCEN.

Hunc fateor,uolui reuocare,animusq; ferebat,
Substitit auspicii lingua timore mali.
Cum foribus uelles ad Troiam exire paternis,
Pes tuus offenso limine signa dedit.
Vt uidi,ingemui,tacitoq; in pectore dixi,
Signa reuersuri sint precor ista uiri.
Hæc tibi nunc refero,ne sis animosus in armis,
Irritus in uentos hic timor omnis eat.
Sors quoq;,nescio quem,fato designat iniquo,
Qui primus Danaum Troada tanget humũ.
Infelix,quæ prima uirum lugebit ademptum,
Di faciant,ne tu strenuus esse uelis.
Inter mille rates,tua sit millesima puppis,
Iamq; fatigatas ultima uerset aquas.
Hoc quoq; præmoneo,de naue nouissimus exi,
Non est,quo properes,terra paterna tibi.
Cum uenies,remoq; moue,ueloq; carinam,
Inq; tuo celerem littore siste gradum.
Siue latet Phœbus,seu terris altior extat,
Tu mihi luce dolor,tu mihi nocte uenis.
Nocte tamen,quã luce magis,nos grata puellis,
Quarum suppositus colla lacertus habet.
Aucupor in lecto mendaces cœlibe somnos:
Dum careo ueris, gaudia falsa iuuant.
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur uenit a uerbis multa querela tuis?
Excutior somno,simulachraq; noctis adoro,

ANTO. Antiquorũ auguria Protesilai mors ¶ VOLVI reuocare:ne ad bellum ires. ¶ Animus quæ ferebat:præsagiebat,nescio quid futuri mali: a bello abstinendũ esse,ab auspiciis arguit. ¶ Mali auspicii:tacui ne forte malum omen discedens captares. ¶ Pes tuus offensus limine:pedum offensiones in auguriis esse,scribit Plinius,easq; male ferre præsagia Tibullus docet:O quoties,inquit,ingressus iter mihi tristia dixi:Offensum in porta signa dedisse pedem. ¶ Vt uidi pedis offensionẽ. ¶ Eat in uentos:sit uanus. ¶ Sors quoq; nescio quem:in fatis est nomine non exposito,qui primus in littus Troianum appulerit,perire debere.Protesilaus enim cũ primum appulisset a uiro Dardanio:ut scrib.Homer.trucidatus,quem alii Aeneam fuisse scribunt,qui illũ peremerit.Romæ,Prænestæq; sortes in templo Fortunę pendebant ante arã. ¶ Strenuus:ut primus in littus troianũ uelis appellere. ¶ Millesima:ultima. ¶ Terra paterna:sed hostilis. ¶ Remoq; moue:impellas uelo:& remo nauim,cum redieris. ¶ Latet:sub terris est. ¶ Venis dolor:me dolore cogis. ¶ Cœlibe: sine uiro, abiicit suspitionem. ¶ Somnos mendaces,qui uirum referebant. ¶ Gaudia falsa:erant ea,dum cum absente marito rem habere uidebatur. ¶ Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?præsagit futurum Protesilai interitum. ¶ Multa querela: Protesilai umbra cum Laodomia queri uidebatur. ¶ Adoro nocturnas umbras, supplicationibus placare nitor:ne me terreant.

HVBER. ¶ NVNC fateor:quasi dicat,quod ante dicere non sum ausa. ¶ Reuocare:ne ires ad bellum troianũ. ¶ Ferebat: idest cupiebat. ¶ Substitit:idest destitit:cessauit timore mali auspicii: idest metu,ne darem tibi malum auspicium,& augurium reuocãdo: quod solet uulgo credi. ¶ Cum foribus:dicit quoddam omen: quod apparuit:cum Protesilaus esset ex domo sua exiturus ad bellum troianum:quia cæspitauit in limine domus. ¶ Signa: auguria. ¶ Offenso:tacto. ¶ In pectore tacito.i.tacita, & mecum dixi. ¶ Ista sint signa uiri reuersuri:idest utinam hęc sint signa, quod maritus meus possit reuerti a bello troiano. ¶ Refero: dico. ¶ Nunc:quæ ante non ausa sum dicere. ¶ Ne sis animosus.i. ne sis audax. ¶ In uentos: in nihilum.i.ut frustra sit. ¶ Sors.i. oraculum. ¶ Designat.i.destinat. ¶ Fato:idest morti. ¶ Nescio quem:idest quendam. ¶ Qui primus Danaus: idest primus ex Græcis. ¶ Troada:Troianum. ¶ Adeptum:sublatum, & ereptum sibi. ¶ Strenuus:audax,& animosus:ut uelis primus exire in terrã troianam. ¶ Millesima.i.ultima:quia inter mille:millesimus dicitur ultimus,qui facit nomen numero millenario. ¶ Verset:mouet. ¶ Iam fatigatas.i.iam impulsas, & commotas remis aliarum. ¶ Nouissimus:extremus.s. ¶ Præmoneo etiam te nõ solum,ut tua nauis sit ultima,quæ appellet ad littus Troianum:sed etiam tu sis ultimus,q de ipsa naui descendas. ¶ Terra quo prope,idest quo properare debeas, & ita legendum est properes.& ordo est:terra non est tibi paterna, quo properes: idest quo debeas ita celeriter ire:quia ad terram paternam omnes libenter properant. ¶ Cum uenies.dicit ei esse properandum:cum redibit. ¶ Cum uenies:cum redibis in patriam:utere remis,& uelis ad nauigandũ. ¶ Siste:fige: pone. ¶ Gradũ: gressum:idest cito descende in tuum littus,quando redibis. ¶ Siue:dicit se diu,noctuq; assiduis curis angi propter absentiam mariti:& eius pericula:sed magis tamen nocte. ¶ Latet nocte:eadem sententia usa est supra Hermione ad Orestem, Cum tamẽ altus equis Titan radiantibus instat Perfruor infelix liberiore malo &c. ¶ Nox grata:dicit quare maior dolor sit ei nocte,q̃ die:quia nox aptissima est uoluptatibus puellarum,sub quarum collo mariti brachia tenere solent:& eas crebro amplecti,& osculari. ¶ Aucupor:dicit se multa somniare de marito:quæ licet sint falsa, tamen afferunt uoluptatem, aucupor:capio. ¶ Mendaces:falsos Cœlibe lecto:idest sine marito,nam cœlebs dicitur teste Prisciano,qui cœlestem uitam agens.Cœlebs autem dicitur:qui,uel quæ coniugio non copulatur,Hor.in epistola.Nil ait esse prius melius nil cœlibe uita. ¶ Iuuant:delectant. ¶ Dum careo ueris:idest dum non habeo uera gaudia cum marito meo. ¶ Sed tua:dicit sibi apparere tristitia omina:scilicet imaginem ipsius Protesilai morti. ¶ Pallens mortua.Virgilius,Ora modis attolens pallida miris. ¶ Occurit:apparet. ¶ Cur uenit a uerbis.i.cur uideor audire te multa conquerit. ¶ Excutior:uiolenter excitor. ¶ Adoro:idest oro. ¶ Simulachra noctis:idest ipsos somnos,qui nocte habentur.

Cœlebs quis sit

ASCEN. ¶ NVNC fateor,recitat præsagia futuræ mortis,atq; omina,quæ cum fierent,ne accepisse putetur,timuit reuocare maritum,quia reuocando ratum fecisset omen,& ille forsitan nihilominus obiisset.unde tutius putauit tunc dissimulare, q nunc territa in somniis,ut caueat,monet.Foribus exire paternis,sic Virg.Quãuis multa meis exiret uictima septis. Exeo enim ablatiuo iungitur,quia componitur ab ex,& accusatiuo secundum Alexã.quia componitur etiam ab extra.ut uidi idest statim postq̃ uidi.Signa reuersuri,magni animi est mali ominis signa in melius cõuertere,atq; interp̃tari.Sors quoq;, ergo & ipsa sortilegos cõsuluerat,territa,scilicet in somniis,& malo omine. Qui primus.ordo est,eum qui primus Danaũ pro Danaorum,hoc est Gręcorum,seu Argiuorum tanget humum Troada,idest troianam.patronymicum enim est pro patrio,seu possessiuo positũ,hæc Troas,huius Troados,huic Troadi,hanc Troada.Remo & uelo.idest plena opera, q̃ fit uentis,& uelis hoc est ultimus descendas in terram hostilem,& primus redeas in patriam.Luce,idest interdiu.orator diceret luci,potius q̃ luce.Lacertus,idest brachium condormientis.unde in canticis.Læua eius sub capite meo,& dextera illius amplexabitur me.In lecto cœlibe,idest sine coniuge.Cœlebs enim dicitur quicunq; extra coniugium uiuit, siue caste, siue non,unde & cœlibatus eius,qui ita uiuit,status.Dum careo ueris gaudia falsa,idest simulata.iuuant, idest delectant, quod Epicureis summope persuasum est.Sed tua cur nobis.Causam mittendæ Epistolæ recitat. Excutior somno, quod Seruius futuri mali prognosticon putat.nã cũ somnus,inquit,sit donum deorum.(Sicut dicitur.ii.Aene.Tempus erat,cũ prima quies mortalibus ægris Incipit,& dono diuum gratissima serpit)non excutitur uehementer sine futuro malo.

¶ Thessalis

¶ THESSALIS ara:sacrificio in omnibus templis eius Thessaliæ reg onis,quam tenemus.¶ Meo fu.ad odores, qui in sacr s utebant,fumū referas.¶ Quæ sparsa:tura lachrymis spargūt.¶ Relucēt.emicāt cū crepitu,qđ accidit,si uinū flāmis affundat.¶ Affuso mero.uinū in sacris adhibebāt cū lacte:si manes,& nocturnas umbras essent placaturi, adhibebāt, & hostiarum sanguinē.¶ Quādo ego:pathos ab acclamatione.¶ Soluat:lāguescat nimio gaudio,qđ ut diximus, & in nimio timore contingit.¶ Tuæ militiæ:quā ad Troiam gessisti.¶ In his:inter oscula.¶ Dulci mora:intercapedine iucunda fouetur.¶ Troia:picula Troiani belli.¶ Exire:ex Aulide orā soluere.¶ Inuitis aquis.aduersantibus aquarū numinibus.

ANTO. Antiquos mos Inachus Inuideo

Nulla caret fumo thessalis ara meo.
Thura damus,lachrymasq; sup,,q̄ sparsa relucēt,
Vt solet affuso surgere flamma mero.
Quando ego te reducē cupidis amplexa lacertis
Languida lætitia soluar ab ipsa mea?
Quando erit,ut lecto mecū bene iunctus in uno
Militiæ referas splendida facta tuæ?
Quæ mihi,dum referes,quāuis audire iuuabit,
Multa tamen rapies oscula,multa dabis.
Semper in his apte narrantis uerba resistunt,
Promptior est dulci lingua referre mora.
Sed cum Troia subit,subeunt uentiq; fretumq;,
Spes bona sollicito uicta timore cadit.
Hoc quoq;,quod uenti prohibent exire carinas,
Me mouet inuitis ire paratis aquis?
Quis uelit in patriam uento prohibente reuerti?
A patria pelago uela uetante datis.
Ipse suam non præbet iter Neptunus ad urbem,
Quo ruitis?uestras quisq; redite domos.
Quo ruitis Danai?uentos audite uetanteis,
Non subiti casus,numinis ista mora est,
Quid petitur tanto,nisi turpis adultera,bello?
Dum licet,inachiæ uertite uela rates.
Sed quid ego reuoco hæc,omē reuocātis abesto,
Blandaq; compositas aura secundet aquas,
Troadas inuideo,quæ sic lachrymosa suorum
Funera conspicient,nec procul hostis erit
Ipsa suis manibus forti noua nupta marito

¶ Quis uelit in patri.dissuadet nauigationē ad eorū uoluntatē: in patriam,inquit,per tempestatem nauigationem differimus, multo minus i hostiles horas maxime Neptuno aduersante nauigandū est.¶ Sum urbem:Troiam dicit, quā Neptunium fabricasse tradunt.¶ Numinis:Neptuni.¶ Turpis adultera:a causa nauigationē dissuadet:quam extenuat.¶ Inachiç: Inachus Argiuorum uetustissimus rex:unde Græcos Inachos appellamus. ¶ Reuoco:correptiōe utitur:quoniam reuocatio omen aduersum facere cōsueuit.¶ Reuocantis omen quicquid mali ominis est.¶ Abesto:sit irritū.¶ Troades iuideo.Fab.notat ueteres dixisse te iuideo:licet iuniores tibi iuideo dixerit.¶ Fune,mortes. ¶ MEO Fumo.i.meo sacrificio:quia ubiq; sacrifico. ¶ Super .i.thura.¶ Quæ.s.thura.¶ Sparsa:madefacta,& aspersa lachrymis.¶ Relucent:incenduntur.¶ Vt solet:comparatio est.¶ Surgere:crescere.¶ Flamma:enim uino superfuso maior fieri solet. ¶ Quando ego:ostendit quanto affectu eius reditū expectet. ¶ Lāguida:deficiens.¶ Soluar:cadam.¶ A mea lætitia ut enim nimio dolore:ita & nimia lætitia homines deficere solēt: immo & plerunq; mori:refert Valerius maximus libro nono exemplū in duabus mulieribus:quæ nimia lætitia ex insperata salute filiorum,quos periisse audierant,expirauerūt.¶ Referas : narres ut solent mariti a bellis reuersi.¶ Iuuabit:delectabit, & placebit.¶ Rapies:a me.¶ Resistunt:remorantur:retardātur.¶ Apte:cōuenienter:grate.¶ In his.s.osculis.¶ Promptior : paratior. ¶ Dulci:grata.¶ Mora:spatio.qa recreata aliq̄tulum,hic spatio osculandi promptior postea efficitur ad narrādum. ¶ Sed cum Troia:ostēdit superius se delectari falsis somniis de marito suo quem interdum insomniat esse secum:postea uero ostendit quāto affectu,eum reuerti optet,& speret:nunc dicit, quod quando recordatur belli Troiāi:& nauigationis eius, amittit omnē spem.¶ Subit:uenit in mentem.¶ Fretum : per quod nauigas: quod habet tot,& tanta pericula.¶ Cadit:deficit.¶ Hoc quoq; quia supra dixit se audisse eos remorari in Aulide:dicit nunc qđ ueretur:ne illud sit malum omen:ne dei per hoc significent,qđ nolint nos nauigare.¶ Exire:discedere ex Aulide.¶ Mouet:terret,& turbat me.¶ Inuitis:contrariis,& uos prohibentibus.¶ Quis uelit:quasi dicat nullus:& est argumentum a maiori ad minus:si enim nemo cōtrariis uentis uellet redire in patriam suam,cuius quisq; cupidissimus est:quāto minus deberet uentis contrariis,& mari prohibente a patria sua discedere.¶ Ipse suam:ostendit nunc quod contra uoluntate numinum nauigent:dicit enim Nuptunum deum maris impedire eorum nauigationem ad destruendam Troiam:quam ipse condidit:unde supra.Perdere quos possis melius Neptunia præbent Pergama.i.a Neptuno condita.¶ Quo ruitis:quo uaditis ita præcipites,& inconsiderati.¶ Domos.s.uestras.¶ Audite:sentite:& eis ne resistite.¶ Ista mora:quam nūc facitis in Aulide:cum non potestis inde discedere.¶ Non est subiti casus.i.nō est fortuita:& ex aliquo subito casu:ut uos fortasse putatis.¶ Est numinis:de est sed est.i.sed diuinæ uoluntatis.¶ Quid petitur:arguit a causa:dicit enim causam esse turpem & in honestam:cui nullum debeant præstare fauorem:quia tanto bello repetitur tantummodo adultera.¶ Rates inachiç.i.grçcæ:uel argolicæ:Nā Inachus pater ιοῦς regnauit Argis:unde Argiui nonnunquam Inachi dicuntur.¶ Vertite uela.i.reuertimini in patriam.¶ Dum licet:uobis.¶ Sed qd ago reuocantis:sic legendum est,nō autem ego:cuius ultima syllaba semper breuis est.¶ Omen reuocantis abesto.i.utinam nullum sit malum omen ex reuocatione mea.¶ Compositas: quietas. ¶ Blanda:mitis:suauis.¶ Troadas:dicit feliciores esse mulieres Troianorū:contra,quos geritur bellum:quā uxores Græcorum:qui gerent ipsum bellum.¶ Troadas inuideo:pro inuideo Troadibus.i.fortunæ Troianorum:notāda hæc locutio:ubi inuideo cū solo accusatiuo,siue datiuo iungitur,quod nusq̄ alibi me legere memini:nā cū accusatiuo,& datiuo sæpe ponitur:ut Te ne,inqt,miserande puer,cum læta ueniret:Inuidit fortuna mihi:& Liber pāpineas inuidit collibus umbras.¶ Funera:cædes.¶ Suorū:maritorū,uel parentum:& fratrum.¶ Noua nupta:pauloante maritata.¶ Suis:propriis. ¶ CARA Thessalis.i.thessalica.iterum patronymicum pro patrio, seu possessiuo,ut solet affuso mero.i.postq̄ affusum est merum.Quando ego te reducem.i.reductum,aut reuertentem.Soluar ab ipsa.ordo est.Ipse.i.ego soluar languida ab lætitia mea,quia Aulus Gelius docet enectas esse mulieres non minus gaudio uehementi,q̄ dolore.Militiç referas.At qui dixerat Bella gerant alii,Protesilaus amet,quo ergo nunc dicit,Militiæ referas splendida facta tuæ.Sed nō est uitiosum poetæ,si eam inconstantiam dat mulieri,amant enim laudem,licet cum periculo mereri nolint.Sed cum Troia subiti,idest ꝑfectio troiana,quam paratis inuitis uentis,& aquis,cum tamen repugnantibus illis nemo in patriā redire paret Quis uelit &c.q.d.nemo.Et tamen uos datis patria pelago uela uetante.Quisq; redite,locutio congrua in re.nam quisq; uim collectiuam habet.Quid petitur.dehortatur a bello ob indignitatem causæ.Troadas inuideo.i.inuidia prosequor,nam nos diceremus Troadibus inuideo.Sensus est.ego inuideo id Troadibus.i.Troianis mulieribus, est enim patronymicum a patria,q; si funera.i.mortem suorum conspicere cogentur,præsentes tamen erunt & maritos armabunt.

HVBER.

Hominum pro nimia lætitia uel dolore uarii affectus

Argumentū a minori ad maius

Inachus Inuideo de quo supra

ASCEN.

Imponet galeam, barbaraq; arma dabit.
Arma dabit, dũq; arma dabit, simul oscula sumet.
Hoc genus officii dulce duobus erit.
Producetq; uirum, dabit & mandata reuerti,
Et dicet referas ista face arma Ioui.
Ille ferens dominæ mandata recentia secum,
Pugnabit caute, respicietq; domum.
Exuet & reduci galeam, clypeumq; resoluet,
Excipietq; suo corpora lassa sinu.
Nos sumus incertæ, nos anxius omnia cogit,
Quæ possunt fieri facta putare, timor.
Dum tamen armã geris diuerso miles in orbe,
Quæ referat uultus, est mihi cera tuos.
Illi blanditias, illi debita tibi uerba
Dicimus, amplexus accipit illa meos.
Crede mihi plus est, quam quod uideatᷣ, imago,
Adde sonum ceræ, Protesilaus erit.
Hanc specto, teneoq; sinu pro coniuge uero,
Et tanquam possit uerba referre, queror.
Per reditus, corpusq; tuum, mea numina, iuro,
Perq; pares animi, coniugiiq; faces,
Perq;, quod ut uideam canis albere capillis,
Quod tecum possis ipse referre, caput.
Me tibi uenturam comitem, quocunq; uocaris:
Siue, quod heu timeo, siue superstes eris.
Vltima mandato claudatur epistola paruo,
Sit tibi cura mei, sit tibi cura tui.

ANTO. ¶ IMPONET galeam: ad Andromadem referendum censeo: quæ apud Homer. Hectori arma ministrat. ¶ Arma dabit: colorem, quem Cicero traductionem appellat: repetitur enim idem uerbum. ¶ Producet: lõga mora detinebit. ¶ Reuerti: hoc mandabit, ut confestim redat: ¶ Ista: ferrũ uoluit intelligere, quo spolia inferebantur diis. ¶ Respicet: habebit suæ domus, & suorum rationem interpugnandum. ¶ Excipiet: fouebit: ut Paridi cõtigit, qui post pugnam, quam cũ Menelao gessisse diximus, a Venere reductus in sinu Helenæ se refouit. ¶ Quę possunt fieri, quæ aduersa possunt cõtingere. ¶ Diuerso orbe. Asiam significat: quæ ab Europa diuersa est: ubi bellum gerebatur a Grecis, qui Europei sunt. ¶ Cera: ceræ imago: Romanorum cõsuetudinem exprimit: apud quos in atriis cerei uult⁹ singulis depositi armariis seruabanᷣ: ut essent imagines, quæ comitarentur gentilitia funera. ¶ Illi: cereæ imagini. ¶ Dicimus blanditias: ut tibi pręsenti blandiremur. ¶ Plus est: habet plus momenti. ¶ Quam quod uideatur: quoniam nõ imago: sed Protesilaus uidetur. ¶ Queror: apud imaginẽ hanc perinde, atq; sentiret, querimonias habeo. ¶ Per reditus: iureiurando claudit epistolam: aperitq; tãtisper sibi uitam placere: donec uiuat Protesilaus. ¶ Faces animi, & coniugii: Hymenæi & Cupidinis numina intelligit: uterq; faces habet. ¶ Ipse: non alius uirorum fortium cadauera, si bello occubuerint, in patriam referebantur. ¶ Quocunq;: ad quęcunq; pericula: aut felicitatem. ¶ Siue quod heu timeo: tacuit, quod dictura erat: necaberis: ut interpellata locutione omen auerteret. ¶ Cura mei: quoniam uita utriusq;, & mors in te est.

Græci europei qui Romãorũ rit⁹ de imaginibus

Himenęi & cupidinis insignia

Antiquorũ ritus de cadaueribus

HVBER. ¶ BARBARA: Troiana. ¶ Sumet, a marito. ¶ Simul dãdo arma. ¶ Officii: scilicet osculandi. ¶ Dulce: gratum. ¶ Duobus: marito, & uxori. ¶ Producet: procul ducet: & comitabiᷣ. ¶ Mãdata reuerti. i. mãdata: ut reuertatur. ¶ Referas: reportes. ¶ Ioui: solebant enim reuertentes ex bello arma sua diis suspendere unde Virgilius, Armaq; fixit Troia. ¶ Ille: maritus. ¶ Ferens: habens. ¶ Recentia: adhuc memoriæ hærentia. ¶ Caute: sapienter. ¶ Respiciet domum. i. habet animum ad domesticos suos: & præsertim ad uxorem. ¶ Exuet. s. ipsa uxor spoliabit: & extrahet: reduci: reuerso incolumi. ¶ Resoluet: remouebit. ¶ Corpora fessa. s. mariti. ¶ Sinu: amplexu, & gremio. ¶ Nos: hanc cõditionem supra dictam habebunt Troianæ. ¶ Nos: scilicet græcæ. ¶ Sumus incertæ, scilicet, quid agatis: quia procul absũmus. ¶ Nos anxius, sensus est: ex timore puto omnia accidere tibi, q̃ possibile ẽ accidere. ¶ Putare facta. i. putare euẽisse tibi. ¶ Quæ possunt fieri: idest quæ sunt possibilia. ¶ Dum tamen: ostendit magnum argumentum amoris sui erga Protesilaũ: dicit enim, quod in eius absentia habet imaginem ceream ad eius similitudinem: quam secum tenet: & amplectitur pro marito. ¶ Diuerso orbe: idest in diuersa, & remota parte orbi. ¶ Cera: imago cerea. ¶ Referat: repræsentet. ¶ Verba debita tibi: idest quę tibi deberem dicere, si adesses: scilicet o dulcis coniux: & similia uerba. ¶ Accipit amplexus meos: idest eam amplexor: tãq̃ si tu ipse esses. ¶ Imago: illa cerea. ¶ Est plus. s. mihi. i. plus uoluptatis mihi affert. ¶ Quam quod uideatur. s. posse esse imago. ¶ Adde sonum ceræ. i. si habeat uocem. ¶ Erit Protesilaus. i. uideberis tu esse ille. ¶ Specto: cum delectatione intueor. ¶ Pro coniuge uero. i. loco ueri coniugis. ¶ Et queror: apud eam. ¶ Tanquam possit refferre. i. tãquam sit uiua: ut possit mihi respondere. ¶ Per reditus: iurat nũc se secuturam protesilaum: siue uiuum: siue mortuum. hoc est si uixerit se uicturam cum eo: si uero mortuus fuerit, se etiam morituram. ¶ Reditus: reuersiones. ¶ Mea numina: quod ego colo tanquã numen. ¶ Pares faces animi. i. per parem amorem. ¶ Faces coniugii. i. tedas: quæ in coniugio nostro affuerũt. ¶ Et per caput quod ut. i. utinam. ¶ Albere canis capillis. i. quod utinam uideam senescere. ¶ Referre: reportare. ¶ Me uẽturam. s. iuro. ¶ Quocunq;: in quamcunq; conditionem me uocaris. ¶ Siue uoluit dicere morieris: sed suppressit: & maluit intelligere q̃ exprimere. ¶ Quod: quam rem. s. ne moriaris. ¶ Heu: timeo. ¶ Vltima epistola. i. ultima pars epistolæ. ¶ Sit tibi: ecce mãdatum, ut seruet se: & propter seipsum: & propter uxorem: uerum cum Protesilaus primus egressus de naui in bello Troiano perisset, Laodomia eius morte audita, ex mariti desiderio in amplexu imaginis cereæ, quam supra apud se habuisse diximus: dicitur expirauisse. Seruius in sexto Aeneidos, dicit quod cum maritũ in bello Troiano perisse cognouisset: optauit ut eius umbram uideret: qua re concessa: ne defereret eam, in eius ampleximus periit.

Protesilai & Laodomię exitus

ASCEN. ¶ ARMA fac ista. Sic & prius, quia tamen fac producitur. credo tamen utrobiq; face legendum est, quo modo olim dicebatur, sicut nunc perfice. Quæ referat uultus &c. magni amoris indicium est amati colore effigiem. adde sonum. i. loquelam ceræ, idest imagini cereæ, Protesilaus erit, pro coniuge uero: idest loco coniugis ueri. Canis capillis, satis esset dicere canis. nam cani numero plurali pro capillis canescentibus accipi solent. Siue (quod heu timeo), idest mortuus. subaudi ab inferiori eris. ultima epistola, idest aut ultima pars epistolæ, aut ultimam, quam mittere constituerit, sed prior mihi placet interpretatio, hæc enim uidetur primæ epistolæ formam habere.

¶ In decimam

¶In decimam quartam epistolam Argumentum.

ANTO. Dana⁹ ubi regnauerit & quot filias habuerit

Danaus Beli filius superiorē Aegypti regionē tenuit:filias habuit qnquagīta.q̄s Aegyptus eius frater imperio inhians filiis totidē mr̄imonio:ūgi flagitabat:abnuebati Danaus:qm̄ sibi ex gn̄o exitiū īminere ex oraculo tulerat parata igit̄ classe in Pelopōnesum nauigauit:pus.n.in Græciā naues detulisse tradit̄:pulso Gelanore,quē ciues odisse:fert.Eusebius,Argiuorū potitus estimpio.Interea Aegyptus de fr̄is potētia exploraturus imittit filios hac lege,ut nō nisi intercepto Danao ad se redierint,aut filiarū cōnubia iniissent.Danaus obsidione coactus:sponsionē

de cōiugio dat:celebrant̄ nuptię:pu ellę accepto a patre gladio,ut iussū erat,pria nocte uiros omneis peme rūt.Dederat.n.poculū,ut alto somno tenerent̄.Hypmnestra Lino,quē Eusebius Lynceū appellat,pepcit so lū,suasitq̄:ut ad Agyptū patrē,q̄ p̄mū detecto facinore fugeret,a pre i uicula adacta,rogat Linū,quē serua uerat,ut ut opē ferat,captiuitateq̄ li beret:ut si mori cōtigat,ut sepulturę honore nō careat.Dana⁹cū apud Argos qnq̄ginta ānos regnasset,a Lino trucidat̄ ē:q liberata uxore Hypmnestra Argiuorū iperiū tēuit.Argiui sepulchrum Danao erexerūt in foro,qd̄ Palaiurto nuncuparunt.

Linus & Lynceus

Danai mors

Argumētū epistolæ

M Ittit:deest ep̄am.¶Cæteratur.criminis exprobratiōe i furias agere Linū conat̄:pathos quoq̄ a numero excitat̄.¶Iacet,inq̄t.x &.xl.¶Clausa do.te. cō miseratio a fortuna:sum,inq̄t,acta in custodiā.¶Coercita:astricta cathenis.¶Fuisse pi.patrē Danaū in odiū ducit,qd̄ erga piā impius sit.¶Dimittere fer.in te nō ausa ē.¶Laudarer:a patre cōmendarer,Esse ream p̄.malo ob pietatē a p̄re dānari.¶Quā sic:per scelus.¶Immunes cæ.facti constantiam in se commendat:non me,inquit,pœnitet me cæde tua non polluisse.

HVBER.

M Ittit Hypmnestra:Danaus & Aegypt⁹ Beli Prisci filii fuerūt:quoq̄ Danaus ex pluribus uxorib⁹.L.suscepit filias.Aegyptus uero fr̄ totidē uirilis sexus liberos.Sed cū Aegyptus istaret:ut filię fr̄is filiis suis nuberent:& Danaus ex oraculo accepisset se manibus gn̄i moriturū:recusabat hoc cōiugiū,q̄re orto iter eos bello:Danaus ex p̄ria fugiēs cū filiabus i Gręciā uenit:ubi Steleno Argiuorū rege expulso Argis regnauit:q̄a ut alibi dixi:ex authoritate Stra. adeo p̄cedētes loci illius reges excelluisse fert̄:ut q antea Pelasgi noiabant̄:iposita p Gręciā lege Danai uocitarent̄.Sed Aegypt⁹ ægreferēs se,filiosq̄ suos a Danao spretos:filios cū exercitu misit ad oppugnādū fr̄em Danaū:q tandē coactus filias suas fr̄is filiis despōdit:sed i ipso nuptiarū die gladios uirginibus dedit,q̄bus impauit:ut pria nocte uiros iterficerēt:eis nisi ita facerēt,cędē iterminat⁹:oēs igit̄ p̄ceptis p̄r̄nis paruerūt:sola Hypmnestra excepta:apd̄ quā plus ualuit cōsanguinitatis,& cōiugii pietas,& amor,q̄ ire,p̄r̄nę metus:hęc.n.Lynceo marito suo pepcit eūq̄ somno excitatū monuit:& ipulit:ut discederet:& fuga suę saluti cōsuleret:qd̄ ille fecit.Cū uero p̄r Danaus cognouisset ab oibus pfectū facinus,p̄terq̄ a sola Hypmnestra:eā crudelissime uinctā in carcere seruādā tradidit.Quare hāc Epi.ad Lynceū patruelē suū,& eūdē maritū scri.q̄ & p̄ceptū p̄ris:& facin⁹ sororū:& pietatē suā narrat:& q̄tū bn̄ merita sit de ipso Lynceo,Oratq̄ eū liberet ipsam his pœnis:qbus iniuste tenet̄,captataq̄ cōmiserationē ex fortūa,& ex crudelitate p̄ris.Postremo rogat Lynce :ut aut interficiat,& mortuā sepeliat:& sepulchro inscribat:queadmodū ipsa mortua est:ut Lynceū a morte liberaret.¶De tot:de.l.¶Mō.i.pauloante.¶Vni:soli.¶Cætera tur.fratrū tuorū.¶Iacet:periit.¶Clausa:narrat infortuniū suū.¶Coercita:ligata:cōstricta.¶Causa sup.causa pœnæ.¶Est fu.pi.est pp pietatē pepcisse tibi.¶Quod ma. ecce pietas.¶Sum re:accusor.¶Dimittere fe.iu.i te iugulare.¶Laudarer:a patre meo.¶Scelus:te interficiendi.¶Præstat:melius.¶Sic:interficiendo te.¶Non pi.qa fuit uoluntariū factū.¶Immunes:uacuas.¶Cædis:occisionis tuæ.

Stelenus q fuerit

P.OVIDII NASONIS SVLMONENSIS HEROIDVM LIBER QVARTVS.

HYPERMNESTRA LINO

M Ittit, Hypmnestra de tot modo fratribus uni,
Cætera nuptarū crīe turba iacet.
Clausa domo teneor, grauibusq̄ coercita uinclis,
Est mihi supplicii causa, fuisse piam.
Quod manus extimuit iugulo dimittere ferrum,
Sum rea, laudarer, si scelus ausa forem.
Esse ream præstat, quam sic placuisse parenti,
Non piget immunes cædis habere manus.

ASCEN.

M Ittit Hypermnestra &c.Nihil est,tota Ep̄la facilius ne nihil tū dicā ordinē subinde cōtraxero,q talis est:Hypermnestra filia Danai,& uxor Lini,seu Lyncei patruelis eius.patrueles autē sunt patrui.i.fr̄is p̄r̄ni liberi,mittit sup.salutē,aut ep̄am,uni modo.i.Lino:aut Lynceo,qui nō unus est,de tot:uidelicet qnquaginta fr̄ibus.Cętera turba.i.multitudo fratrū,iacet.s.p̄strata.crimine.i.homicidio.nuptarū.s.sororū Hypmnestræ. Ego teneor clausa,domo,& coercita.i.constricta,ne exeā grauibus uinclis pro uinculis.Fuisse piam.i.q̄ fuerim pia.Nam uerbū est,dū supponitur uerbo secū accusatiuū trahit,est mihi causa supplicii.hoc est q̄a te non occiderim,ut sorores sponsos suos,fr̄es tuos,afficior hm̄oi supplicio.Ego sum rea.i.criminor,& accusor a patre,q̄ idest q̄a,manus.s.mea extimuit immittere iugulo.i.iugulum tuū,qui est in gutture sanguinis meatus, ferrum.i.gladium,aut mucronem,& ego laudarer.s.a patre,si forē .i.essem ausa scelus.s.homicidii.Præstat.i.melius,& præstantius est,esse ream:idest q̄ sum rea,sic idest propter pietatem,& sine cæde mariti,q̄ placuisse.i.q̄ q̄ placuerim,sic idest per scelus,Parenti:idest Patri.Non piget.i.non tędiū est mihi,nec pœnitet me habere manus immunes:idest non participes,& operatrices cædis:idest occisionis.

ANTO. Creperũ a quo crepusculũ qd & unde dicat

¶IGNE: nuptiales faces intelligit. ¶ Quē nõ uio. tua cæde nõ polluimus. ¶ Sacris: quæ i nuptiis facta sunt: sacrificabãt enim in nuptiis, facesq; coniugales his sacris adhibebantur. ¶ Tendat in ora: in faciem immitat. ¶ Nõ be. sed crudeliter, & inhoneste. ¶ Pœnitet. si cogar mori, nunq̃ me facti pœnitere dicã. ¶ Sæuas: quæ dormientis uiros iugularũt. ¶ Hic so. euē. solet cõscia de culpa authorē uexare. ideo Iuue. extulit Exēplo quodcũq; malo cõmittitur: ipsi Displicet authori: prima ē hæc ultio, qđ se Nemo nocens absoluitur. ¶ Cor par. admo. sceleris narrationem aggressura facti immunitate dictu difficilem esse monstrat: ut grauius esse uideatur. ¶ Admonitu: recordatione. ¶ Ossa dextræ: quo fit, ut scribere non possim. ¶ Quã tu cæde putes: noli, inquit credere me potuisse te trucidare: nam timeo ad te scribere, licet nullã cædē patrarim. ¶ Sed tñ expe. siquo mõ possim scribere. ¶ Facta cre. creperum dubiũ dicimus: ide crepusculũ dicimus tp̄s noctis, lucisq; mediũ. ¶ Inachides: argiuas Inachidas appellamus, ad quē uetustissimũ Argiuorũ regem diximus. ¶ Magni sub tecta pe. Argiuorũ arcem intelligit, quã coluisse Danaum author est. Stra. Pelasgus, ut Diony. scri. Iouis, & Niobes filius primũ Argos tenuit. ¶ Socer: Aegyptus, fictũ est nã non erat Aegyptus cũ patratũ est scelus. ¶ Armatos: occultũ ferebant gladiũ a patre datum. ¶ Lampades: q̃ in ædibus accendebant, licet prius tm̃ in tēplis lychni, & lampades penderent. ¶ Inuitos: tam nefanda sacra respuere uidebantur.

Me pater igne licet, quem non uiolauimus, urat,
Quæq; aderant sacris, tendat in ora faces.
Aut illo iuguler, quem non bene tradidit ense,
Vt qua non cecidit uir nece, nupta cadam,
Non tamen, ut dicant morientia, pœnitet, ora,
Efficiet, non est, quam piget esse piam.
Pœniteat sceleris Danaum, sæuasq; sorores,
Hic solet euentus facta nefanda sequi.
Cor pauet admonitu temeratæ sanguine noctis,
Et subitus dextræ præpedit ossa tremor.
Quam tu cæde putes fungi potuisse mariti,
Scribere de facta non sibi cæde timet.
Sed tamē experiar, modo facta crepuscula terris,
Vltima pars lucis, primaq; noctis erat.
Ducimur Inachides magni sub tecta Pelasgi
Et socer armatas accipit ipse nurus.
Vndiq; collucent præcinctæ lampades auro,
Dantur in inuitos impia thura focos.
Vulgus Hymē, Hymenæe uocãt, fugit ille uocãtes,

HVBER. Quæq; quot dictiones sint

¶ME pater, d cit. q̃ quis pr̃ ei paret oia gña crudelissimę mortis: q̃ cõmemorat: nõ tñ poterit efficere: ut eam pœniteat pepercisse ipsi Lynceo: & usam fuisse ea pietate. ¶ Licet: q̃uis. ¶ Quē non ui. quē non læsimus ulla iniuria. ¶ Quæq; duæ sunt dictiones: & subaudit licet. ¶ Tēdat. i. imitat. ¶ In ora: in faciem meã. ¶ Faces, q̃ ade. quę erãt incēsæ. ¶ Sacris: nuptialibus. ¶ Aut: subaudi licet. ¶ Nõ be. tra. non iuste, neq; honeste mihi tradidit ad interficiendũ maritũ meũ. ¶ Nece, qua uir nõ cecidit. i. licet moriar ea nece, & morte: quã maritus meus euasit. ¶ Non tñ efficiet. pendet sensus usq; ad hunc locũ. ¶ Ora morientia. i. ora mei morientis. ¶ Pœnitet. i. facti. ¶ Nõ est. s. Hypermnestra. ¶ Danaum: patrē meum. ¶ Sceleris crudelitatis, quã mandauit. ¶ Sorores: q̃ pfecerunt crudelia mandata patris. ¶ Hic euentus. s. pœnitendi. ¶ Facta nefanda. i. crudelia: nam nefandorũ, nõ piorum operũ pœnitere solet. ¶ Cor pauet, amplificat bñficiũ suũ, & describit totum negocium. ¶ Admonitu. i. recordatiõe. ¶ Temeratæ: pollutæ, fœdatæ. ¶ Præpedit: impedit. ¶ Ossa dextræ. i. digitos. ¶ Quã tu. argumentũ est magnũ suæ pietatis. ¶ Timet. s. dextra mea. ¶ De cæ. de occisione. ¶ Non fa. si per a se. i. quã non fecit. ¶ Quã. s. dextrã. ¶ Putes: pro putet aliqs. ¶ Potuisse fungi cæde mariti. i. potuisse interficere maritũ. ¶ Sed tñ licet timeat. ¶ Experiar: tentabo: & conabor scribere. ¶ Modo facta. incipit narrare totius facti pcessum: sumpto initio, uñ oportuit. ¶ Modo uel nup. & pauloãte: uel tm̃ modo. ¶ Crepuscula creperũ: Var. & Festo testibus dubiũ sigñat: inde crepusculũ dr̃: cũ neq; lux, neq; tenebræ sunt. i. cum dies, an nox sit dubiũ est, id aũt tp̄s tã matutinũ, q̃ uespertinũ itelligimus: hic de uespertino itelligēdũ est: qđ declarat, cũ dicit. ¶ Vltima ps lucis: primaq; noctis erat: nã eo tpe nuptię fiebãt. ¶ Inachides: pneptes Inachi: nã Inachus genuit Io, ex ea, & Ioue natus est Epaphus. Ex Epapho Belus Priscus, ex Belo, ut diximus Aegyptus, & Danaus, cuiꝰ hę sunt filię. ergo Inachides. ¶ Pelasgi: is fuit rex: a quo ppl̃i qbus impauit, Pelasgi dicti sunt: q postea, ut supra diximus, Danai sunt noiati. ¶ Socer: Aegyptus. ¶ Armatas: gladiis istructas: quos Danaus nobis dederat. ¶ Pręcinctę auro ornatę: sicut i regalibus nuptiis mos erat. ¶ Impia: q̃ ab ipsis offerebant. ¶ Inuitos: nõ libēter accipiētes ipsa thura, & sacrificia, q̃ ab ipsis offerebant. ¶ Vulgus Hy. h̃ uox celebrat i nuptiis, et epithalamiis iuocabat. n. Hymenęus deus nuptiarũ: ut ēt Catullus oñdit Hymenęe legēdũ in ucto: supra alibi diximus: nã Hymenęa i actõ dicere nõ possumus, sed Hymenęõ. ¶ Fugit qa ad infaustas nuptias nõ solet uenire, uñ supra Hipsiphyle. ¶ At mihi nec Iuno: nec Hymē: sed tristis Erinnys Pertulit infaustas sanguinolēta: faces.

Crepusculum

Inachi pꝛopia

Pelasgi uñ dicti

Antiquorũ ritus nuptialis

ASCEN.

¶LICET. i. tametsi pr̃ urat me igne. s. regali, quē nõ uiolauimus. s. in nuptialibus tedis, ac facibus: quæq;. i. & q̃ hoc est, & licet tendat in ora. i. in faciē (nã id fieri solet iis, q exurunt, ut suffocent) faces. i. nuptiales, q̃ aderãt sacris. s. nuptialibꝰ, & Hymenæis. aut licet pr̃ iugulet me illo ense, quē tradidit. nõ bñ. i. indecenter, & iniuste cõtra fidē, & ęquitatē, ut uidelicet ego nupta cadã sup. ea nece, q̃ uir nõ cecidit, tñ pr̃ nõ efficiet ut ora sup. mea moriētia. i. ēt in morte, dicant pœnitet, suppie nõ ppetrasse facinus, nã sup. Hypermnestra nõ est sup. ea quã piget esse piã. Pœniteat. i. iustũ est, ut pœniteat, aut imperandi ē. Danaum. s. patrē meũ, sed aptius dicit Danaũ, q̃si scelestũ illũ hoiem, q tm̃ scelus pcipere ausus est. Nã in patris cõpellatiõe nescio qd sacrilegi est, si execratio cõmisceat q̃tũcũq; scelestus sit, pœniteat ergo Danaũ sceleris, & sorores sęuas. i. immites, hic euentus. i. pñia, solet se q facta nefanda. q. d. nõ pia, qa neminē pprie pœnitet, q male nilꝰ cõmisit. Cor pauet admonitu, facta digressione recitat facinoris atrocitatē, ut & in se cõmiseratione, & in patrē odiũ concitet. ¶ Admonitu. i. admonitione, ac cõmemoratiõe, noctis temeratæ. i. pollutæ, & contaminatæ, sanguine. i. effusione sanguinis. Quia. n. nocte intēpesta ne bonũ qdē opus faciendũ est, grauius puniunt, q scelus ppetrant, & subitus tremor ꝓpedit. s. a scribendo. dextræ. Ea sup. quã tu putes. i. putare possis potuisse fungi cæde. i. occidendi negociũ explere. nõ timet scribere, & cęde facta sibi. i. a se, sed manus mea timet scribere de cæde, ergo nõ potuisset fungi cæde. Aut interrogatiõe, quã putes potuisse fungi cęde mariti. q. d. non manũ meã. qa timet scribere de cæde nõ facta sibi. i. a se. Sed tñ experiar. i. scribere conabor de cęde, quam facere non potui. Vltima pars lucis &c. sic legēdũ est, nam q legeret Vltima pars noctis, primaq; lucis erat, totã inuerteret sñiam. crepusculũ. n. est tp̄s dubium, cũ tenebræ lucē uincere incipiũt, & diluculũ ecõuerso, cum lux discernit a tenebris fugatis. duci aũt solent nuptæ sub noctē, quę tunc imminebat. Vñ dicitur, dũ nox finit, effuge dixi: dũ nox atra finit. Nos Inachides. i. puellæ Argiuæ ab Inacho Argiuorũ rege originē ducētes, aut denoiatæ, ducimur sub tecta. i. in regiam, magni Pelasgi. i. quã regiã, aut quæ tecta Pelasgus Argis extruxerat. Et ipse socer, hoc ē legatus Aegypti, & eius locũtenēs: accipit nurus. i. nos filias Danai, filiorũ suorũ sponsas, armatas. s. armis inuasimus, uidelicet mucronibus, quos pr̃ singulis dederat. uulgus. i. totus populus, uocat. i. in signũ lætitiæ, & gaudii nuptialis, Hymē, Hymenæa, hoc est uocãdo dicunt Hymen, o Hymenæe, Hymen, o Hymenæe. alii legũt uocat, ut sit cõgrauitas in uoce, alii uocãt, ut sit in sensu qa collectiuũ est. Ille. s. Hymen deus nuptiarum fugit uocantes, quia noluit adesse, cũ infelices sciret fore nuptias, nec ueras, sed simulatas.

¶Iouis

IOVIS coniux: Iunonem significat: quæ qm̃ coniugiis p̃est, Iugaria appellabatur. ¶ Ab urbe sua: Argos dicit, qđ Iunoni charissimũ fuisse Vir. tradit inter Argos & Mycænas: templum est Iunoni utriusq; cõe, in quo sunt simulachra Polycleti p̃stantissima. ¶ Dubii: nutantes ebrietate. ¶ Flore no. in nuptiis, sertis, ut diximus ueteres cõsueuisse. ¶ Madidas: unguẽtatas. ¶ Sua busta: sepulchra fuerant: nõ thalami. ¶ Audire: erat gemitus cadentiũ, q iacebant, me audire opinabar. ¶ Vtq; leui zephy. a similitudine pathos auget. ¶ Quatit: inquit ut arbores uentis impulsæ. ¶ Vinaq; quæ dederat: infecisse pocula diximus Danaum: ut compressi somno altius dormirent: ut puellæ ad patrandũ facinus essent audaciores. ¶ Iussa pa. quæ

ANTO.
Argiuorũ arxa quo
Vsus lãpadum ubi

Ipsa Iouis coniux cessit ab urbe sua.
Ecce mero dubii comitum clamore frequentes,
 Flore nouo madidas impediente comas,
In thalamos læti, thalamos sua busta feruntur,
 Strataq; corporibus funere digna premunt.
Iamq; cibo, uinoq; graues, somnoq; iacebant,
 Securumq; quies alta per Argos erat.
Circum me gemitus morientum audire uidebar,
 Et tamen audieram, quodq; uerebar, erat.
Sanguis abit, mentẽq; calor, corpusq; reliquit,
 Inq; nouo iacui frigida facto toro.
Vtq; leui Zephyro graciles uibrantur aristæ,
 Frigida populeas ut quatit aura comas,
Aut sic: aut etiam tremui magis, ipse iacebas,
 Quæq; tibi dederam uina, soporis erant.
Excussere metum uiolenti iussa parentis,
 Erigor, & capio tela tremente manu.
(Nõ ego falsa loquor) ter acutum sustulit ensem,
 Ter male sublato decidit ense manus.
At rursus monitis, iussuq; coacta parentis
 Admoui iugulo tela paterna tuo.
Sed timor, & pietas crudelibus obstitit ausis,
 Castaq; mandatum dextra refugit opus.
Purpureos laniata sinus, laniata capillos,
 Exiguo dixi talia uerba sono.
Sæuus Hypermnestra pater est tibi, iussa parẽtis
 Effice, germanis sit comes iste suis.
Fœmina sum, & uirgo, natura mitis, & annis,
 Non faciunt molles ad fera bella manus.
Quin age, dumq; iacet forteis imitare sorores,
 Credibile est cæsos omnibus esse uiros.
Si manus est aliquam posset committere cædem,
 Morte foret dominæ sanguinolenta suæ.

erant supba, me audaciorẽ fecerant ¶ Ter. acu. su. ensem: πάθος est a numero & modo. ¶ Externis: si filię nõ obtẽperassent: quo pacto cęteri eius iussa subirent. ¶ Tela pa. quę nõ ego sumpsi: sed pater dedit: ex quo uƭ factum excusare. ¶ Timor, & pie. ad mores pietas: timor ad sexũ referendus est. ¶ Sinus pur. uestes, q̃ erant purpureæ, quas & reges, & puellæ barbaræ gerebant: ad Græcos postea trãsiit. ¶ Exiguo so. leui murmure. ¶ Effice: nisi morte multari uelis. ¶ Sit co. cũ fratribus: occidat: utimur .n. cõtentione: disputat in utranq; partẽ, quid agendũ sit. ¶ Fœmina: a sexu excusatio, & tempore. ¶ Iacet: facultatem rei gerẽdæ monstrat: perficiã, inquit, iussa patris facillime: quoniam hic somno pressus iacet. ¶ Morte do. ipsam me peremissem.

Argos cui dicata in quo Policleti simulachra fueƭ

IPSA coniux Iouis: quæ solet adesse coniugiis. ¶ Cessit: discessit. ¶ Ab urbe sua. i. ab Argis: ubi p̃cipue colitur: & eo loco maxime delectatur: qa ut Stra. scri. Argis nata esse dicitƭ: uñ ipsa in. vi. Fasto. inquit. Pœniteat Spartẽ: Argosq; measq; Mycęnas: & ueterem latio supposuisse Samũ. Samum aũt dixerit: qa in ea cum Ioue nuptias celebrauit: dicit ergo eam fugisse ab Argis, ne interesset talibus nuptiis. ¶ Dubii. s. sponsi. ¶ Ferunƭ: eunt. ¶ In thalamos busta sua in. i. thalamos, qui erant futuri busta eorũ: est aũt appositio. ¶ Dubii. labantes. ¶ Mero pp uinũ, qđ biberant. ¶ Frequentes: densati, & circũdati. ¶ Impediente: ligante. ¶ Madidas: unguẽto delibutas. ¶ Premunt strata. i. iacent in lectis. ¶ Digna fu. quæ strata magis erant digna funere: qum nuptiis. ¶ Graues: grauati, & oppssi. ¶ Somno: qui maxime ex cibo, & uino fit. ¶ Alta qes. i. pfundus somnus. Iuue, & nos Consilium dedimus Syllæ, priuatus ut altũ Dormiret. ¶ Per argos securũ. i. ubi nullus erat timor: dicitur aũt hoc Argos: & hi Argi. ¶ Quid uerebar. i. quid timebam. s. cædes meorũ patrueliũ. ¶ Calor re. corpus: qa ex timore, ut sæpe notauimus: efficimur frigidi. ¶ Vtq; leui: comparatio est. ¶ Graciles: tenues. ¶ Aristę: sumitates segetũ. ¶ Vibranƭ: mouenƭ. ¶ Comas: frondes. ¶ Populi: arboris. ¶ Ipse: tu. ¶ Iacebas: dormiebas. ¶ Erãt soporis. i. erant uina, quæ facerent soporem. ¶ Violentia: crudelia. ¶ Erigor: ex lecto. ¶ Tela: gladiũ. ¶ Male sublaco: non fortiter eleuato: uel male: non iuste cõtra maritum. ¶ Iussu parentis: qui mortem minatus fuerat: nisi te interficerẽ. ¶ Admoui: appropinquaui. ¶ Timor: qa naturaliter insitus ẽ mulieribus. ¶ Pietas: mea erga te. ¶ Crudelis au. i. phibuit, ne auderẽ iterficere. ¶ Dextra mea. ¶ Mãdatum. s. a patre meo. ¶ Sinus: uestes. ¶ Sono: uoce. ¶ Exiguo: tenui, demisso: ne audiret. ¶ Sæuus: dicit hæc uerba secũ. ¶ Iste: Lynceus. ¶ Sit co. ger. interficiaƭ, sicut alii frẽs sui. ¶ Fœmina: oñdit nũc, qđ nõ possit eũ interficere, & arguit a sexu, cũ dicit fœmina arguit ab ętate, cũ dicit. & Virgo. ¶ Molles: muliebres. ¶ Quin age: more muliebri uariat cõsiliũ: hortaƭ nũc seipsam ad iterficiẽdũ eũ: cũ antea dixerit se nõ posse. ¶ Fortes: aiosas. ¶ Credi. ẽ. i. credẽdũ est. ¶ Si ma. ẽt mutat cõsiliũ: & dicit qđ si eẽt possibile, qđ posset admittere cædẽ, iterficeret potiꝰ seipsam, q̃ Lynceũ. ¶ Hęc ma. s. mea. ¶ Haud: nõ.

HVBER.
Iuno ubi nata

Argos qũo declinetur

Mulierum natura

IPSA. s. pronuba, & cui uincla iugalia curæ, ut dicit Maro, coniux Iouis. s. Iuno, cessit ab urbe sua. i. Argis. uñ Aenei. i. ueterisq; memor &c. Prima qđ ad Troiã pro charis gesserat Argis. Ecce. q. d. ex iprouiso, dubii. i. incerti, qđ agerent. mero. i. pp uinũ per insidias p̃pinatũ frequẽtes. i. celebrati clamore comitũ. s. stipantiũ, & hoc nouo flore ipediẽte. s. ne uolitarẽt. comas madidas. i. cæsariẽ delibutã. feruntƭ, nõ dicit, ducunƭ, sed q̃si aganƭ. in thalamos, thalamos dicit sua busta. i. sepulchra, qa illic occidẽdi erant, & ęterno somno sepeliẽdi. bustũ aũt dr̃, quasi bñ ustũ, & est receptaculũ cinerũ ustorũ, quę in urnã cõdebanƭ, uñ ab urẽdo dicta sunt, sicut ustrina locus, ubi fiebat cadauerũ ustio. & p̃munt corporibꝰ suis. strata. i. lectos stratos digna funere. i. dignos taliũ morte. Iãq; cibo, uinoq; graues &c. hic locus approbat, qđ pus diximus legendũ. s. esse ultia ps lucis &c. qa nõ est uerisile uiolẽtos, & somnolẽtos in diluculo fuisse, sed uinolẽtos ab Danao dimissos in hospitiũ, qđ a coacto patruo susceperãt. Per Argos securũ. Argos ciuitas est in Achaia, in singulari fœminini gñis, in plurali masculini declinaƭ. n. hi Argi Argorũ, sed tunc ẽt populũ Argiuũ signat. Est eiusdẽ nois in Attica, & in Thessalia, seu Pelasgia, securũ dicƭ, qđ seorsum est a cura, licet sit in piculo. Accipiƭ ergo more poetico cõtinens pro cõtento, Argos pro Argiuis. Et declamat per cõtentionẽ, qa alii securi, sed circũ me gemitus. Sicut Aenei. iiii. Cætera p terras aĩalia somnus habebat &c. Quodq; uerebar erat. sic Sene. Quicqd uerebar accidit Et potuit facile suspicari maritos interfectos, qa & ipsa ad hoc Mucronẽ acceperat. Graciles Aristæ. i. spicæ, qa Zephyro flante necdũ p̃priæ Aristæ sunt, quę ab ariditate dicunƭ, sed spicæ graciles sunt, fiat. n. primo uere, unde in Georg. Vere nouo gelidus canis cũ montibus humor Liquitur, & Zephyro putris se gleba resoluit. Frigida populeas, id in Autũno fit, sed tam uer, q̃ autũnus uentos habet plurimos. Ant sic tremui, aut etiam magis. Ipse, idest tu securus eras. sed non turus, iacebas. s. intrepidus, quæq; idest & quæ, hoc est & uina quæ dederam tibi, erant sup. uina soporis, idest soporifera, aut causa soporis, uiolenta iussu poetice, nam etiam oratorie dicere potuisset uiolenti

ASCEN.

iussa parentis,sed gratius uiolentiã in iussa retorquet,quasi iussa nõ parentẽ incuset. Sustulit.i.sursum tulit,& erexit,ut demittam in iugulum. Sublato.i.sursum lato. ⁋ Male.i.ad maleficiũ. ⁋ Admoui iugu.i.ad iugulũ. Refugit,media lõga ꝑtenti est tpis. Purpureos la.si.docet se pietate uictã,eãq; plus potuisse,q̃ parentis sæui mãdata,docetq; qũo Linũ,seu Lynceũ ad fugã cohortata sit:& ob pietatẽ a patre capta. Purpureos sinus,nõ uestes dicam,nã noctu uestita nõ erat,sed pectora rubicũdula,qa dictura est,dũ petis amplexus &c. Et licet sub ueste pugionẽ in thalamos intulerant,uero sĩle est iñ,nudas cõcubuisse. Sæuus Hy.ordo.est.o Hypermnestra pr̃ est tibi sæuus,sic in Buc. Est mihi nãq; domi pater,est iniusta nouerca,& est pondus in uocabulo pr̃,sic Danaus in Andria. Pater est Pãphile. Imitare,imperatiuus modus cohortatiue positus.

Quid meruere necem patruelia regna tenendo?
 Quæ tamen externis danda forent generis.
Finge uiros meruisse mori,quid fecimus ipsæ?
 Quo mihi commisso non licet esse piam?
Quid mihi cum ferro?quid bellica tela puellæ?
 Aptior est digitis lana,colusq; meis.
Hæc ego,dunq; q̃ror,lachrymæ sua uerba sequũ(tur,
 Deq; meis oculis in tua mẽbra cadunt
Dum petis amplexus,sopitaq; brachia iactas,
 Pene manus telo saucia facta tua est.
Iamq; patrem,famulosq; patris,lucẽq; timebam.
 Expulerant somnos hæc mea dicta tuos.
Surge,age Belide de tot modo fratribus unus,
 Nox tibi,ni properes,ista perennis erit.
Tertius exurgis,fugit omnis inertia somni,
 Aspicis in timida fortia tela manu.
Quærenti causam,dum nox finit,effuge,dixi,
 Dum nox atra finit,tu fugis,ipsa moror.
Mane erat,& Danaus generos ex cæde iacentes
 Dinumerat,summæ criminis unus abes.
Fert male cognatæ iacturam mortis in uno,
 Et queritur factum sanguinis esse parum.
Abstrahor a patris pedibus,raptamq; capillis,
 (Hæc meruit pietas præmia)carcer habet.
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira,
 Quo bos ex homine est,ex boue facta dea.

ANTO. ⁋ PATRVELIA re.te.cãm dicit:quæ ipulit Danaũ ad pimẽdos generos:nã eius regnũ occupare studuerũt. ⁋ Externis: quoniã uirili prole Danaus carebat. ⁋ Finge ui.is locus est,quẽ figmentũ dici exposuimus. ⁋ Lachrymæ sequunť sua uer. inter loquendũ affatim lachrymabã. ⁋ Dum pe.am.tẽdit ad narrationem:& a piculo beneficiũ cõmendat,in tanto,inqt,uitę discrimine uersabaris:ut tute ipse nõ me impetẽte in uulnus ires. ⁋ Famulos:satellites,& apparitores. ⁋ Belide:Linũ dicit:q Belũ auũ habuit. ⁋ Nox peren.mortẽ signat,quã Catul. dicit mortẽ esse perpetuã. ⁋ Inertia:somnũ lassitudo sequiť,& pigritia. ⁋ Fortia te.ensem strictũ in exitiũ tuũ. ⁋ Quærenti cãm:cũ inuestigares, cur eẽt fugiendũ. ⁋ Mane erat:lucidior fiet narratio,si momẽta tpis non omittanť. ⁋ Graios iac.mortuos frẽs. ⁋ Abes: tu ex oĩ numero deeras. ⁋ Iacturã in uno:doluit,q iacturã fecerit te uiuo parũ:qm̃ & tuam necẽ cupiebat. ⁋ Præmia car.habet:pietatis hoc pręmiũ tuli,q in custodiã adacta sum. ⁋ Scilicet ex il.iu.per.ira:excusare facinus nitiť a Iunonis potẽtia,q̃ Argiua puellas oderit,ex quo Io Inachi Ioui placuit. ⁋ Per ira: argiuis puellis irata est. ⁋ Ex homine:ex fœmina facta ẽ uacca:nã ne deprehẽderetť Iuppiter in adulterio,uaccam Io Inachi fecit:quã Iuno dono acceptam Argo Aristoris filio tradidit custodiendã. ⁋ Facta dea:Isis in Aegypto est nuncupata:ut scri.Her. Nam cũ Mercurius Argum peremisset,Iuno uaccam egit in furias,quæ cum ad Nilum peruenisset:iterũ ad hominem rediit:licet Hero.aliter hanc historiam tradat,& nos in Meta exposuimus.

Ius fabula Isis quæ Inach⁹ fluuius

HVBER. ⁋ PATRVELIA re.s.regna patrui:nã Danaus coact⁹ fuerat,non solũ dare filias uxores filiis fratris:ut dictũ est:sed,ẽt regna sua. ⁋ Forẽ: dã.ge.exter.i.pegrinis:qa Danaus nõ habet filios masculos. ⁋ Quid fe.ip.i.nos qd peccauimus?quare debeamus fieri homicidæ? ⁋ Cõmisso:peccato. ⁋ Quid ti. ad seipsam loqtur. ⁋ Tela bellica.i.quæ bello cõueniunt. ⁋ Quid pu.s.faciunt. ⁋ Lana co.qa hæc cõueniunt mulieribus. ⁋ Hæc ego.s.meũ dixi. ⁋ In tua mẽ.qa incũbebã sup te. ⁋ Petis amplexus: dũ uis me amplecti. ⁋ Iactas:moues in somnis. ⁋ Facta sa.uulnerata. ⁋ Pene:fere:cũ iãdiu essem morata i hac cogitatiõe. ⁋ Lu q̃ appropinquabat. ⁋ Expulerant tuos somnos.i.excitauerant te. ⁋ Age:hortãtis. ⁋ Belide:nepos Beli:ut supra mõstratũ est. ⁋ Perẽnis.i.ppetua. ⁋ Inertia:pigritia. ⁋ For.te.i.ensem:q solet esse telũ fortiũ. ⁋ Quærẽti.s.tibi. ⁋ Sinit:pmittit. ⁋ Ipsa:ego. ⁋ Mor.remaneo. ⁋ Vnus.i.tu solus. ⁋ Abes:dees. ⁋ Summæ cri.i.numero,& cõplemẽto cędis:qa si tu fuisses interfectus:oẽs fuissent interfecti. ⁋ Male:iniquæ. ⁋ Iacturã dãnum.i.agræ fert te solũ nõ fuisse interfectũ,& defuisse morti aliorũ. ⁋ Cognatæ:cõsanguineæ. ⁋ Esse parũ san.fa.i.queriť,qd paucus sanguis sit fusus,propterea qd tu solus aberas numero. ⁋ Car.hẽt me.ra.ca.i.ego rapta capillis in carcere seruor. ⁋ Hæc me.parẽthesis est:& est ironia. ⁋ Hæc.i.talia : ordo est. ⁋ Abstrahor a pe.pa.& carcer hẽt me raptã capillis.reliqua,ut dixi,dicta sunt p parẽthesim. ⁋ Scilicet:dicit hãc infelicitatẽ suã in mulieribus suę domus pcedere ex ira Iunonis ab eo tpe incepta:quo Io Inachi filia mutata ẽ. ⁋ Ex il.tpe. ⁋ Bos Io:quæ erat iuuẽca. ⁋ Facta dea ex bo.qa postea in deã cõuersa est:ut gentilitas credidit:et fabulæ tradũt & ꝓsertim Oui.& hic:& lib.i.Meta. Fuit.n.Io Inachi Argiuorũ fluuii filia pulcherrimæ.q̃ a Ioue amata cũ eius pces sperneret:subita nube tecta cõpressa est,& ne puella a Iunone,quæ adulteria Iouis obseruabat,depꝓhenderetť:in uaccã trãsfigurata est:quã fraudẽ cũ Iuno intellexisset,Petiuit eã uaccã munus sibi dari. Iuppiter ueritus ne negãdo ꝑderet puellã:tametsi inuitus ei tradidit. Iuno,ne unq̃ eius pellex cũ marito cõcũbere posset Argo Aristoris filio centũ oculos hñti seruandam tradidit,quo a Mercu.in soporẽ canendo inducto,& interfecto eius oculi in caudã Pauonis trãsfigurati sunt. Io cũ ab Iunone ob interfectũ Argum indignata furiis exagitareť,maxima orbis terrarũ parte pcursa,& perertata:tandẽ in Aegyptũ delata,rursus in humanã formã redacta:pro dea ab Aegyptiis culta est:quã Isidem appellant:& hæc est fabula:quæ nunc hic tangitur.

ASCEN. ⁋ QVID meruere necẽ. Argumẽtatur cõtra patrẽ Quid.i.in quo meruere necẽ? Tenendo.i.occupãdo regna patruelia.q.d.in nullo.uñ addit,quę tñ externis dãda forent gñis,& accipiť tñ pro tandẽ,aut quæ tñ nihilominus,cũ nõ sint Danao masculi,dãda forent gñis externis,& ideo potius filiis fratris,cũ non putarent illicitũ,tunc inter patrueles matrimoniũ,ut patuit de Oreste,& Hermione. Finge.i.pone casum,q uiri meruerint necẽ. Belide,uocatiuus est a noiatiuo Belides.i.o nepos Beli. Aspicis in timida:antithesi,& intermissis epithetis cõparauit ornatũ. Parũ sanguinis,qa sciuit se a gño perimendũ ad qd facinus unus sufficiebat. Vnus abes summę.i.a summa criminis.s.cõmittẽdi,qa debebant qnquaginta occidi,& est rarum abesse cũ datiuo iungi. Scilicet ex illo &c. Sicut supiores fere infortuniũ suum reiicit in fatum,& deos. Argumentans Iunonẽ iratã adhuc puellis Achiuis pp Io Inachi filiã,quam i uaccam mutatã persequi iussit,noluisse eis pronubiũ fecisse,& faustas nuptias cõcessisse,qua occasione progreditur ad transformationẽ,& miseriã i' ou~s describendam. Scilicet.i.scire licet,cur tam infaustæ simus,qa ira Iunonia.i.ipsius Iunonis pmanet.i.perdurat ex illo.s.tpe,quo bos facta est hoie.i.uirgine(ergo etiam homo pro muliere ponitur)scilicet Io,& dea scilicet Isis,facta est ex boue,scilicet in quem mutata fuerat Io,declinatur,ut alibi dixi,hæc Io huius Ius,nec alibi declinatur,licet hanc Io usurpent.

Ab sa.

CA H satis est:non fuit satis,inquit,ad ultionem uaccam Io habuisse,nisi & alijs solicitaret. Liquidi parētis:Inachum,fluuium significat:cui Inachus pater nomen dedit,is oritur ex Lyrcio:deinde labitur ad Argiuorum urbem. Territa for. cū se uidebat sua effigie terrebatur. Fronde leuas:enarrat eius puel.calamitatem pluribus carminibus:ut quanta fuerit Iunonis ira intelligatur. Quæ geris ar.cornua intelligit,quibus tauri armati sunt. Nuda:nullis feræ uerbis. Cognata: ex Oceano omnia flumina orta esse scri.Home. Dat mare:ad Bosphorum Thracium alludit,qđ appellatū tradunt. quoniam Io in bouem uersa pedibus superasset. Inachi:Io Inachi filia:tantopere cōcitata fuga te stimules:Nam eadem es,nec eam formā exuere poteris. Comiti : bouis effigiem comitem dicit. Tu,du.& comitaris te ipsam in hanc formam cōmutatam. Per septem portus:Nilum.vii.ostiis in mare mittere poetæ dīt:licet Pli.& Diodo.plura cōmemorent. Exuit ora bouis:uersa est in formā pristinam:& appellata est Isis,licet Diod. scri. Aegyptios id negare:sed Isidem Saturni ex Rhea filiam fuisse dicere. Vltima:quæ a nostra memoria sunt remotissima. Senectus:author,quæ iā antiquitas refert. Dant anni,qđ querar ecce mei:sunt in pñtia,quæ nostri generis infelicitatē arguant. Pater:Danaus. Patruus:Aegyptus,qui ambo de regno Argiuorū contendebant,superior Danaus illud tenuit pulso fratre.Demū a Lino trucidatus est:ut diximus. Regno & do.de Aegypto intelligit:unde primum eiectus Danaus in Peloponnesum nauigauit. Vltimus orbis: Peloponnesus significatur:quem ultimā orbis oram existimabant primi incolæ: cū in mare prominerent:queādmodum & Britāniam:alterum orbem dixerūt,qm Oceani gallici parte itercluſa uideretur. Ille ferox:de Aegypto itelligit:qui pulso fratre Danao,Aegypti regnum tenuit. Sene:Danaum signat,qui cum filiabus,& classe discedēs ex Aegypto,Argiuorū regno potitus est. De fratrū populo:ex quinquaginta patruelibus. Exiguissima ps: unus tantum Linus superstes erat. Quæq; dedere:defleo etiam sororum uices,quæ patrueles,& maritos peremerunt.

ANTO.

Vnde ortū habent oīa flumina

Isidis fabula

Danai & Aegypti certamen

Pelopōnesus & Britannia alter orbis

Ah satis est pœnæ teneram mugisse puellam,
Nec modo formosam posse placere Ioui.
Astitit in ripa liquidi noua uacca parentis,
Cornuaq; in patriis non sua uidit aquis.
Et conata queri,mugitus edidit ore,
Territaq; est forma,territa uoce sua.
Quid fugis infelix? quid te miraris in unda?
Quid numeras factos ad noua mēbra pedes?
Ipsa Iouis magni pellex metuenda sorori,
Fronde leuas nimiam,cæspitibusq; famem.
Fonte bibis,spectasq; tuam stupefacta figuram,
Et ne feriant,quæ geris arma,times.
Quæq; modo,ut posses etiam Ioue digna uideri,
Diues eras,nuda nuda recumbis humo.
Per mare,per terras,cognataq; flumina curris,
Dat mare,dant amnes,dat tibi terra uiam.
Quæ tibi causa fugæ? qđ Io freta lōga peterras?
Non poteris uultus effugere ipsa tuos.
Inachi quo properas? eadē sequerisq;,fugisq;,
Tu tibi dux comiti,tu comes ipsa duci.
Per septem Nilus portus emissus in æquor,
Exuit insanæ pellicis ora bouis.
Vltima quid referam? quorū mihi cana senectus
Author,dant anni,quod querar,ecce mei.
Bella pater,patruusq; gerunt,regnoq;,domoq;
Pellimur,eiectas ultimus orbis habet.
Ille ferox solus solio,sceptrisq; potitur,
Cum sene nos inopi turba uagamur inops.
De fratrum turba pars exiguissima restat,
Quiq; dati leto,quæq; dedere,fleo.

CSATIS est pœnæ:satis supplicii,& punitionis. Mugisse: factam fuisse uaccam.Nec ordo est:& est satis pœnæ. Illā modo formosam.i.quæ pauloante erat pulchra. Nec posse placere Ioui:pp formam pecudis. Liqdi:pp aquas. Cornuaq; nō sua.i.aliena:& non sibi conuenientia:qa sunt belluarū & nō hominū. Mugitus:bouinas uoces. Forma.figura. Voce:sono.Ipse primo Meta.Et conata loqui mugitus edidit ore,Pertimuitq; sonos:ppriaq; exterrita uoce est. Quid furis:apostrophat ad eam:& multis uerbis scribit eius fortunā. Numeras pedes:qa sunt quatuor. Ipsa:tu.Pellex.s.ante. Sorori Iouis: Iunoni:quæ est & soror,& cōiux Iouis. Metuenda:ne pp pulchritudinem tuam te ei pponeret. Leuas:minuis. Fronde: pro frōdibus:folia generaliter de oībus dicuntur:frondes tantummodo de arboribus:uñ subditi cęspitibus,idem primo Me. Frondibus arboreis,& amara pascitur herba. Cęspitibus:herbis:nam cæspes proprie est terra cum herba reuulsa:sed hic pro herba capitur. Stupefacta:territa. Arma quæ geris.i.cornua. Quæq;:idest tu,quæ ita eras diues,& deliciosa:ut posses æstimati digna Ioue. Nunc nuda:idest uestibus. Recumbis:iaces. Humo nuda:idest dura:uel sine stramine. Cognata:quæ sunt tibi cognatione cōiuncta propter patrē tuum,qui est fluuius,inde ducēs originem,unde & ipsa flumina. Peterras:percurris Tuos uultus:bouinos,qui te terrent:quia quocunq; fugis te sequuntur. Inachi:idest filia Inachi,est autem hic uocatiuus patronymici fœminini. Eadē sequerisq; fugisq;:idest ipsa es:quæ sequeris:& ipsa que fugis.nam licet credas te fugere uaccam:una tamen,eademq; es. Comiti.s.tibi:idest te ipsam præcedis,te ipsam comitaris. Per septem portus:dicit eam in Aegypto deposuisse figurā bouis. Nilus:fluuius Aegypti in mare per septem ostia influens:unde Virg.Et septem gemini turbant trepida ostia Nili. Exuit:deposuit abstulit. Ora faciem. Bouis:uaccæ. Insanæ:furentis:& stimulis exagitatæ. Vltima quid re: quia commemorauit antiqua:dicit non esse opus commemorare infelicia exempla suæ domus,ita remota:quia sunt exēpla suę memorię. Vltima extrema,& remota Quorum.s.ultimorum. Cana senectus:est author,i.quę.ab antiquis audiui. Anni mei:idest secula mea:quibus nata sum:& uixi. Dant quod que.i.dant mihi materiam querendi. Bella pater: incipit commemorare infelicitates sui temporis. Pater:Danaus. Patrus:Aegyptus. Pellimur:pater,& nos filię. Vltimus orbis.i.ultima pars orbis:qa uenimus in remotissimas regiones. Eiectas:ex regno expulsas. Ille:patruus. Solio:sede regia. Sceptro:imperio. Est sene.Danao. Vagamur:in alienis terris erramus. De fratrū:alia infelicitas sui temporis:quia ex tot fratribus unus solus Lynceus superfuit. Exiguissima:minima. Quiq; dati:idest doleo:& propter eos,qui interfecti sunt:& propter eas,quæ interfecerunt.

HVBER.

Cæspes

Nilus fluuius ubi

CA H satis,sæuitiam damnat Iunonis,quæ mutatam in uaccam adhuc persecuta est.Quid numeras,quia quatuor iam habuerat pedes.Fronde leuas,idest mitigas,& imminuis.Fonte bibis,idest de fonte,aut in fonte bibis aquam scilicet.Quę geris arma,idest cornua.Quid Io freta longa p.terras.Hora.Io producit dicens i arte.Perfidus Ixion,Io uaga,tristis Orestes.Inachi uocatiuus a nominatiuo Inachis.& est patronymicum significans Inachi filiam Io. Eadem sequerisq;,fugisq;,qa teipsam fugis.Cætera nota sunt.Vltima quid referam? Ab antiqs trāsit ad sua,suiq; temporis incommoda.Senectus author,author enim ab authoritate communis est generis.unde Iuno apud Virg.author ego audendi.& Sappho apud hūc authoris nomina Sapphus.ab augeo dicitur hic auctor,& hæc autrix,author ergo senectus est,quia prima protulit,au-

ASCEN.

ctis fama,quia auxit.Ille ferox,scilicet pater.De fratrum populo,quia patrueles etiam fratres dicuntur.aut quia maritorum fratres etiam fratres dici potuerunt ex affinitate.

ANTO. ¶PERIERE sorores:nondum perierant:sed mortem ob ultionem præsagit.¶Rea laudis:quod dignum laude facinus gesserim:sum data in custodiam.¶Dignus:gratus:beneficium apud indignum male locatur.¶Fer opem:me ex hac miseria auferas.¶Rogis furtiuis:clam me comburas:ne resciscat pater.¶Breui titulo:epitaphio quamuis exiguo.¶Exul quæ a patria aberat,in alienum orbem cum sororibus,& patre acta:ut diximus.¶Ipsa tulit:extincta est:quoniam fratrē amore seruauit.¶Vires:scribendi,& eloquentiæ neruos:si epistola breuis est:scias cathenas:quibus manus cohibentur scribēdi facultatem:timorem uero loquentiam minuisse.

Nam mihi quot fratres,totidem periere sorores,
Accipiat lachrymas utraque turba meas.
En ego,quod uiuis,pœnæ crucianda reseruor,
Quid fiet sonti,cum rea laudis agar?
Et consanguineæ quondam centesima turbæ,
Infelix uno fratre manente cadam.
At tu,siqua piæ remanet tibi cura sororis,
Quæque tibi tribui munera,dignus habes.
Vel fer opem,uel dede neci,defunctaque uita
Corpora furtiuis insuper adde rogis.
Et sepeli lachrymis perfusa fidelibus ossa,
Sculptaque sint titulo nostra sepulchra breui,
Exul Hypermnestra pᷓtium pietatis iniquum,
Quam mortem fratri depulit,ipsa tulit.
Scribere plura libet,sed pondere lassa cathenæ
Est manus,& uires subtrahit ipse timor.

HVBER. ¶FRATRES:consanguinei.¶Periere:amissæ sunt:quia licet uiuant:non tamen eas habebo sorores.¶Vtraque turba:& interfectorum:& interfectricum.¶En:ecce.¶Ego reseruor pœnæ.i.ad pœnam.¶Quod.i.quia.¶Viuis:idest quia tibi peperci.¶Quid fiet.q.d.multo crudelius.¶Sonti:nocenti.¶Cum agar rea laudis:idest cū accuser de eo,de quo laudem mereor:& est sententia ex Andria Terentii.Nam si illum obiurges,qui uitæ auxilium attulit:quid facies illi,qui dederit damnum,aut malum?¶Quondam centesima:quia cum uos essetis quinquaginta fratres,& nos quinquaginta sorores,eram quinquagesima.¶Cadam:moriar.¶Manente:superstite.¶At tu:nunc rogat Lynceum:ut aut ferat opem,uel eam sepeliat.¶Lyn.sic legendum est.¶Siqua cura:siquis amor.¶Piæ:quæ te amauit.¶Sororis:patruelis consanguineæ.¶Quæque:subaudi.¶Si tu dignus habes.i.si mereris.¶Munera,quę tribui.i.uitam.¶Defunctaque uita:idest mortua.¶Furtiuis.occultis:clandestinis:si aperte non audes mihi facere rogum.¶Sepeli:idest tumula.¶Perfusa:rigata.¶Lachrymis fidelibus.s.tuis.¶Sculptaque:incisa:inscripta.¶Titulo epigrammate.¶Exul.ecce titulus:exul,patria expulsa:ut supra dictum est.¶Ipsa tulit:passa est.¶Mortem,quā depulit fratri.i.quam a fratre remouit.¶Pretium iniquū appositio est:idest iniquam remunerationem.¶Pietatis:quia non merebat mortem.¶Libet:est animus.¶Lassa:fatigata.¶Pondere cathenæ:quia pater meus iussit me ligari.¶Et uires:alia causa,qa non possit scribere:quia.¶Timor.i.patris.¶Subtrahit:aufert.¶Vires:scribendi.

Snia pulcherrima

ASCEN. ¶NAM mihi quot fratres,totidem periere sorores.Sancta est hæc sententia,qua uult malefactores,& ueneficas tunc interfeci,quando interfici per iustitiæ executores merentur.perierunt ergo sorores,qua perire meruerunt. aut ideo perditæ sunt,quia perpetuo matrimonio spoliatæ.At tu &c.summa est hæc uotorum,quam fere in fine epistolarū ponit Oui. Quinetiam in soluta oratione post exordium,ac narrationem solemus ponere petitionem.Pretium pietatis iniquū. Vir. de culice.Parue culex custos pecudum nil tale merenti Funeris officium uitæ pro munere reddo.

¶In decimam quintam epistolam argumentum.

Grecorum & barbarorum mutuus raptus

Erodotus,Halicarnasseus.i.histo.lib.scri.Cretenses in Phœniciam delatos. Europam Agenoris regis filiā rapuisse:iniuriæ memores:q Phœnices Io Inachi filiam rapuissent:deinde cum esset par conditio Græcos secundæ iniuriæ fuisse authores:nauigantesque in Colchos Medeam inuito patre Oeta in Græciam detulisse. Secūda de hinc ætate Alexandrū Priami filium:quem Paridem uocant,e Grçcia per rapinam sibi uxorem comparare destinasse,existimantem se pœnam non expensurum:ut illi prioribus seculis non expenderant.Alii uero huius nauigationis causam fuisse Hesionem Laomedontis sororem:quam uirtutis pᷓmium Telamoni dederat Hercules:quoniam in prima Troiæ expugnatione ante omnes pergama conscendisset:hanc ut repeteret,aiunt Paridem in Grçciā nauigasse.Alii uero tradunt:quibus adstipulantur poetæ,hanc Venerem transmissionem suasisse:quoniam cum in Ida in certamine pulchritudinis cum Iunone,& pallade pro se iudicium tulerit:quæ esset ex omni Græcia forma præstantior,Helenam Paridi pollicita extitisset:sed in tanta authorum dissensione:quę sit uerior causa certat antiquitas.Illud tamen asseuerandum puto,qđ Septumius scri.Alexandrum cum Aenea cum aliquot nauibus in Laconiam per Hellespontū nauigasse,& Sparthæ a Menelao honorificentissime hospitio exceptum esse:cōtigisseque per idem tempus,ut omnes Minois pronepotes acciti ad diuidendas Atrei opes Cretæ conuenerint.eosque fugisse Agamennon:Menelaum:Ippomeneum:Merionem:Clymenum:Palamidem:Dictyn:& anxibiam:Paridēque a menelao domi esse relictum:mandasseque Menelaum Helenæ:ut non minorem hospitis curam gereret:q̄ de seipso,illamque demum cum Clymene,& Ethra Menelai affinibus Paridis pulchritudine illectam ad Troiam sponte nauigasse:q̄q̄ Hero.scri.Paridem tempestate in Aegyptum delatum interceptum esse a Proteo rege:& cognita re Helenam cum rebus omnibus ademisse:restituisseque illas Menelao post Troianum bellum,extinctumque.Ideoque Home.tradit Menelaum inducere in Egyptum tempestate agitatum ad Proteum uenisse. Scripta est hæc epistola Menelao absente,qua detegit quanto amoris æstu ardeat,suadetque fugam,quam Troianis uiribus tutari posse demōstrat. Qui contendunt Paridis,Leandri,& Aconcii epistolas non esse Ouid.non recte opinari existimo:ea præsertim impulsos ratione:quod mulierum tantum epistolas scripserit:quoniam in amorib⁹ aliquot solum puellarum literas commemoret.id.n.frigidum est.nam ut aliquot ex iis,quas puellæ scribunt,illic conticuit,ita & quas Heroes scripsere silendo præteriit. Eam uero,quæ illis respondet,ut ostendemus,non esse Ouidii,sed Sabini crediderim.

Rapt⁹ Helenæ

Menelai iter in Cretam

Hanc tibi

Anc tibi Priamides mitto Ledęa salutē: bñuolentiā ex generis noībus sibi conciliat. Priamides: ex Hecuba, & Priamo natus est Paris. Ledæa: Leda ex Ioue Helenā est enixa. Eloquar, an flammæ: dubitatio hæc oritur ex causæ turpitudine: uult.n. ut paulatim obrepat subdola oratio. Non est opus indice: qm̄ per se amor indicatur, nec dissimulari pōt. Plusq̄ uel.cū is esset, q occultari nō posset. Dum tēpora dentur lętitię: obrepit ex iis quæ obsūnt, ad ea, quæ pdesse poterunt. Tacere, inqt, amorē utile est: qm̄ tpa futura sunt, q̄ omnē abiiciunt metū, Nā de Menelao innuit. Multa.n. fecerat ob amorē: q̄ ille potuisset aīaduertere, anteq̄ discessisset. Cęlauerit ignē, metaphora decētissima usus est: nā ut ignis, ita amor in occulto teneri non pōt. Vt addā uocem rebus: ut qd uelim aperte fatear. Vror: tuo amore ardeo. Nuncia uerba: qd animi in te habeā: tibi nunciaui. Parce pcor: in pricipiis ut scribit Fab. nō est ab re optare. Precari: abominari: solicitū agere. Cætera: quæ opposita sūt ultra eū locū: quo nefas solicitudines expssimus. Gratū ē: lętor: i qt, qm̄ epistolā suscepit: lætitiæ spē ex facto firmat. Recepit epistolā me ēt recipiet: enthimema simplex est. Quæ rata sit propositū suū firmat ex loco, qui sumptus est ab authoritate deorū. Venus, inquit, me impulit ad nauigandum.

ANTO. Ledacuius filia fuerit

Anc tibi. De iudicio Paridis inter tris deas satis abunde dictum est in argumēto primę Epistolę: qd ad argumētū huiu epistolę ptinet, cū Paridi ob iudicium datū in fauorē Veneris: Venus promisisset Helenam omniū mulierū pulcherrimā: & ob eā Lacedæmona nauigasset, exceptus hospitio a Menelao, Helenā in omorē suū quātū potuit, solicitare conatus est: & pñte marito. Sed postea Menelao profecto in Cretam: per hāc epistolam etiā ad relinquendum maritū & se in Asiam sequēdum exhortatus est. utitur autē magno artificiose ab oībus cōmendās, qbus amatores cōmēdari solent, a pulchritudine: nobilitate: diuitiis: & robore corporis: & a uero synceroq; amore, & cōtra, nitit̄ ei adducere in odiū, & inuidiam & in cōtemptū Menelaum: & studet ei persuadere, tum ab utili: tum ab honesto eam debere eius amori adhęrere: dicens eā nullā habiturā infamiam propter hoc: & qd abducta a Paride: aut nunq̄ repetet̄ a Menelao: aut si repetita fuerit: facile aduersum eius uires defendet̄. Priamides. i. ego Paris fili⁹ Priami: cū aūt in Priamo syllaba prima pp sequentē uocalē naturaliter breuietur: in patronymico necessitate metri producitur. Ledęa: Helena filia Ledæ: dictū est supra in epistola Hermiones de eius natiuitate. Eloquar: exprimā uerbis. Virg. Eloquar: an sileam. An nō est opus indice nostræ flammę. i. an potius nō est opus indicare amorem meum: quia tu ipsa nosse debes. Extat: eminet: apparet. Malim: potius uelim. Dum donec. Tēpora: opportunitates. Metus mistos lætitiæ. i. quæ tempora sint si ne ullo timore. Male: difficile. Dissimulo: cælo: & occulto. Quis enim. q.d. nullus: nā supra dixit. Quis enim bene cælet amorē. Suo lumine: suo splendore. Si tamen. i. si tū uis, ut uerbis dicā tibi id, qd̄ est in re. Amo: te. Rebus: effectui. Fasso: mihi cōfesso amorem meū. Duro: difficili. Conueniente tuæ formæ. i. uultui miti, & placido: qualē exigit pulchritudo tua: quia cum sis pulchra, debes etiam esse placida. Iamdudū: cōciliato animo Helenæ: nunc incipit narrationē. Iādudum, uel iamdiu: ut sit temporis: uel ualde. Terentius ī eunucho. Iamdudum illa te amat. Recepta est: pro accepta a te: Notandum est: apud idoneus oratores nō esse in usu recepi epistolam tuam, sed accepi: sed hic fuit necessitas metri. Hoc modo. s. quo epistola mea est recepta, Nam cum aliqua puella ab amatore accepit scriptum, & legit: signum est, qd̄ sit semi exgugnata. ipse Ouidius in primo, de arte. Quæ uoluit legisse, uolet rescribere lectis. Per numeros ueniunt ista, gradusq; suos.

HVBER. Argumētu epistolæ

PARIS HELENAE.

Anc tibi Priamides mitto Ledæa salutem,
Quæ tribui sola te mihi dāte potest.
Eloquar? an flammæ nō est opus indice notæ?
Et plus, quam uellem, iam meus extat amor.
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
Lætitiæ, mistos non habitura metus.
Sed male dissimulo: quis enim cælauerit ignem,
Lumine qui semper proditur ipse suo?
Si tamen expectas, uocē quoq; rebus ut addam,
Vror habes animi nuncia uerba mei.
Parce precor fasso, nec duro cætera uultu,
Perlege, sed formæ conueniente tuæ,
Iādudū gratum est, q epistola nostra recepta est,
Spem facit, hoc recipi me quoq; posse modo.

Iādudum quid sit Accepi epistolā & nō recepi est dicendum ASCEN.

Anc tibi Priamides. Artificiosa est epła, & insinuationi, psonæq; accōmoda, rem.n. inhonestam psuadere nititur sed mulieri iam parūper a uiro neglectæ atq; desertę. Quocirca, qa nouit muliebrē sexū esse fragilē, glorię cupidū, & laudis, a forma, a genere, a facūdia cupidissimū, oīa affert Paris, q̄ sibi Helenes aīum conciliare possent, & q̄ odiū mariti, eiusq; contēptū excitent. Cū uero cōtextus facillimus sit, nemo tam inscius atq; iners, qui nō aliqd delitiarū, atq; argutiarū illinc hauriat. erimus ergo in exponēdo succincti. Ledæa aūt possessiuū est pro patronymico, sed a matre positū, sicut. lil. Aenei. Ledæā Hermionē &c. potius aūt Ledęā dicit, q̄ Tyndarida, qa dicturus est Iouis esse filiam ex adulterio cōceptā, ut ad consimile inuitet facinus. Eloquar. sic Aeneid. Eloquar, an sileā, an nō est opus idice. i. indicio. Flāmę. s. amoris. Notæ. i. pceptæ a te. Et. i. qa potuisset tamē dixisse. nā plusq̄ aut sic contungit̄ notæ dico flāmę, & meus amor extat. i. eminet, & apparet, quasi extrinsecus stans plus. q̄ uellē, qa malim, ut supple ille latet, qdē. i. certe. q. d. non sem

per,sed dum,i.donec tpa dent nō habitura metus mistos,i.imistos lętitię. Quis.n.cęlauerit ignē? q.d.nemo,sed amor ignis ē imo est ἐμφατικῶς amatores amatū:atq3 amicā ignē dicūt,ut i Buco.meus ignis Amyntas &c.Iādudū gratū ē, aut ordo ē gratū est.Iādudū.i.ab eo tpe,quo epistola nr̄a est,aut gratū est iā,q3 epistola nr̄a recepta est dudū.i.pauloāte.Et cām addit qa hoc.s.epistolā meā receptā esse,facit spem quoq3.i.ēt me posse recipi mō.i.iam postq̄ epistolā legisti.aut sic, spē facit me quoq3 posse recipi hoc mō,quo.s.epistolā recepisti.Quo uerbo hortať poeta matronas pudicas,ut suspectas lr̄as repellāt, quia quæ amatorias legit,se amari uelle indicat. Quæ rata sit.Progrediens docet nō inanem suā spem esse debere cū sta bilita sit pollicitatione Veneris,quæ dea amorum est.

Quæ rata sit,nec te frustra promiserit apto,
Hoc mihi,quæ suasit mater Amoris,iter,
Namq3 ego diuino monitu,ne nescia pecces,
Aduehor,& cœpto non leue numen adest.
Præmia magna quidem,sed non indebita posco,
Pollicita est thalamo te Cytherea meo.
Hac duce sigeo dubias a littore feci
Longa Phereclea per freta puppe uias.
Illa dedit faciles auras,uentosq3 secundos,
In mare(nil mirum)ius habet orta mari.
Perstet,& ut pelagi,sic pectoris adiuuet æstus,
Deferat in portus & mea uota suos.
Attulimus flammas,non hic inuenimus illas,
Hæ mihi tam longæ causa fuere uiæ.
Nā nec tristis hyems,nec nos huc appulit error,
Tænaris est classi terra petita meæ.
Nec me,crede,fretum merces portante carina
Findere,quas habeo,di tueantur opes.
Nec ueni graias ueluti spectator ad urbes,
Oppida sunt regni diuitiora mei.
Te peto,quā pepigit lecto Venus aurea nostro,
Te prius optaui,quam mihi nota fores.
Ante tuos animo uidi,quam lumine uultus,
Prima fuit uultus nuncia fama tui.

ANTO. QVAE rata sit:a pollicitis nō recedat. Promiserit:Venus ut diximus,Helenā Paridi pollicita est,cū iudiciū de pulchritudi ne in Idia p se tulerit. Diuino monitu:Veneris suasione. Ne pecces nesciia:ut scias,qua authoritate tuā culpam tueri possis. Nō indebita:qm̄ ex fide repeto,qđ promissum est. Littore sigeo:sigeū.Troiæ pmōtoriū est,qđ Græci in obsidione tenue rūt tumularūtq3 Patroclū,Achillē & Antilochū:ubi sigeā urbē cōdidit Archianax Mytyleneus. Puppe Pherecleа:non Phere thea legi debet:ut multi putauerūt a Pheretho Iasonis patruo: sed Phereclea:fuit.n.Pherecleus Armonidis filius:quē ut scrib. Hom.Iliados li.v.Minerua dilexit:faber optimus naues ædifica uit:qbus Alexāder Helenā rapuit:hunc Meriōes trucidauit fer ro i uesicā adacto. Orta ma.Venerē ex mari ortam ferť.Var. Perstet:a pposito nō discedat. Pe.æstū amorē meū secūdet: ut nauigationē. Meo uo.q̄ erāt ut Helena potireť. In port⁹ su.ad optādū exitū metaphora ex iis:q alta pcella fatigati i por tū deferunť. Flāmas:amores ex Troia attulit:Troiæ te,inqt, amaui,qđ me ipulit,ut Spartħē nauigarē. Tristis hyems: tē pestatē circūscribit:sic Vir.Vicit hyems. Tenaris terra: Laco niā sigñat:cuius pmōtoriū est Tænaros. Nō me credet: non sum mercator:laudat formā suam,& opes. Diuitiora: Asię de licias intelligit:q̄ postea in urbē fluxerūt ro.po.magis q̄ Annibal noxię. Mei re.Phryges populos Priamus tenebat. Ven⁹ au rea.epithetō ab Ho.sumptū ē. Prius optaui.Helenā a noie,& fama cōmēdat:eras,inquit,apud me tua pulchritudie celebris.

Sigeū,ubi Pherecle⁹ qui

Tænaros quid

HVBER. QVAE:spes. Rata:firma,certa. Mr̄ amoris:Ven⁹. Mo nitu diuino:nō spōte mea:sed Veneris mādato. Nescia pecces .i.ut sis admonita,ne p ignorātiā erres. Nō leue.i.maximū: li ptote est. Nō indebita:qa sunt pmissa mihi ab ea,cui licuit p mittere. Cytherea.Venus ita dicta a Cytheris insula:ut alibi diximus.Virg.At Cytherea nouas,artes noua pectore uer sat Cō silia. Hac duce:dicit Paris ego suscepi hāc nauigationē a Troia in Grǽciā authore:& Venere ipsa duce,i.regente me. Dubias:incertas:quales sunt uiæ nauigationis. A littore Sigeo.i.Troiano:Nam sigeū promontoriū est Troiæ: ut dictū est in prima epistola. Puppe phereclea:neq3 Pharetrata:neq3 pharetrea legendū est:sed phereclea.Fuit enim Phere clus:ut ferť.Home.lib.x.Iliados filius harmonidæ fabri lignariiq3 naues Alexādro,qui & Paris dicitť,fabricauit:quę fuerūt principiū malorū Troianorū:a Pherecło igiť possessiuū fit Pherecleus. Phereclea puppe.i.fabricata a Pherecleo:& hic ē uersus sensus,& emēdatus textus. Orta mari:dictū est supra in epistola Didonis sup eū locū:qa mater amorū Nuda Cy therіacis edita ferť aqs. Perstet.i.utinā pseueret,ut Virg.Talia pstabat memorans:fixusq3 menabat. Aestū: ad utrunq3 retulit hic:& ad feruorē amoris:& ad motū maris:& est sensus:ut adiuuat nauigationē:ita adiuuet amorē meū: ordo est. Perstet:& ita adiuuet æstū pectoris:ut pelagi.s.æstū ad uuat. Et.i.ēt. Mea uo.sicut & nauē attulimus: qa ex patria discessimus huc pp amorē:nō aūt incepi solū te amare,postq̄ huc ueni. Hę:flāmæ. Hyems:tēpestas. Error:qa ignora rē,quo uenirē. Tænaris terra.i.laconica a Tænaro pmōtorio Laconiæ. Petita.i.uenit classis mea dedita opera in hāc terrā pp te. Nec me.occurrit obiectioni:qa posset dici,qđ pp alias cās uenisset:dicit se pp solā Helenā uenisse. Nec cre.i. nec credere me nauigare pp mercaturā:qa sum diues sine hoc exercitio. Tueanť:seruet: qa satis sunt mihi. Spectator: admirator,ut uideā pulchras urbes Græciæ.hæc eni solet esse multis cā nauigādi,ut in alienis terris uideāt pclara oppida. Oppida urbes:ut Virg.Ascręq3 cano romana p oppida carmē. Diuitiora:opulētiora:nā Asia ditissima est.Hora.& di tes Asiæ cāpos.Vir.Troianas ut opes.Cice.in orōne pro lege Manilia de laudibus Pompeii.Asia uero tam optima est, & fertilis:ut ubertate agrorū,& uarietate fructuū:& magnitudine pastiōis:& multitudine earū rerū,q̄ exportanť,facile om nibus terris antecellat. Aurea:Formosa. Pepigit:pmisit:ut in argumēto primæ Eplæ,& huius diximus. Aio:cogita tiōe desiderio. Quā lu.quā oculis corporis. Fama fuit prima nūcia tui uul.i.prius audiui dici de pulchritudine tua.

Vñ Venus Cytherea dicta Sygeum Pherecius

Tænaros

ASCEN. QVAE igiť spes ra.i.firma,& nō irrita,nec mr̄ amoris.s.Venus,q̄ suasit mihi hoc iter pmiserit mihi te frustra.i.in uanū. Nā sup.qđ dico tibi ne nescia pecces,q̄si pcm̄ sit cōtra Veneris iussa facere,ego aduehor monitu diuino.i.deæ Veneris.s.& numē nō leue.i.futile,nec cōtēptibile,adest.i.authoritatē dat.cœpto.i.icepto meo.posco qdē magna pmia.hoc i assentatio nē dicit,q̄si pluris faciēs adhuc pmia Veneris,q̄ Palladis,ac Iunonis Cytherea dr̄ Ven⁹a Cytheris:Cypri luco.Ego feci. hac duce.i.Venere ducēte,uias dubias.i.icertas,& icognitas mihi a littore Sigeo.i.Troiano.Nā Sigeū pmōtoriū ē Troię. feci (dic)puppe phereclea.i.a Phereclеo ædificata,uias dubias p lōga freta.i.maria.In m.nil mi.Vñ Neptun⁹ad Aene.v.Fas.oē ē Cytherea meis te fidere regnis,Vñ gen⁹ducis.Nā e spuma maris nata dr̄.Perstet.i.pseueret,opto Ven⁹& ut sup.adiuuit æstus.i.iferiores pelagi,sic adiuuet ęstus pectoris mei.Et de.mea u.i su.p.i.ad optatū finē.Vt āt nō leui.nec dudū pto amo re,se captū fateať.Addit Attulimus.fl.tri.hy.i.tēpestas nautis tristitiā afferēs.Terra Tæ.p Tænaria, patronymicū a loco. Quas ha.dii tu.o.aut satis diuitem se sigñat,nec pp diuitias uelle negociari,aut se sigñat.q.d.nō alias merces aduexi,q̄ me ipsā.O.p.s.r.di.Id sm̄ attē a diuite,nā sicut raro dr̄ hō dis,sed diues,ita raro hō diuitiar,sed ditior.Añ.t.i.pri⁹ uidi aio.i.cō sideratiōe,uultus tuos,q̄ lumine.s.externo oculorū,minorē tua gl̄ia uero.Idē dixit regina Sabea ad Salamonē,sed non id notū erat Paridi,q & prior erat,& ethnicus.Fama est pene.i.q̄si maligna ex quo mito minus dixit,q̄si p malignitatē ĝ sic.

Nec tameu

Nec tamen est mirum, si sicut oporteat arcu
  Missilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit fatis, quæ ne conuellere tentes,
  Accipe cum uera dicta relata fide.
Matris adhuc utero partu remorante tenebar,
  Iam grauidus iusto pondere uenter erat.
Illa sibi ingentem uisa est sub imagine somni,
  Flammiferam pleno reddere uentre facem,
Territa consurgit, metuendaq; noctis opacæ
  Visa seni Priamo, Vatibus ille refert.
Arsurum Paridis Vates canit Ilion igni,
  Pectoris ut nunc est, fax fuit illa mei.
Formaq;, uigorq; animi, quãuis de plebe uidebar,
  Indicium recte nobilitatis erat.
Est locus in mediæ nemorosæ uallibus Idæ
  Deuius, & piceis, ilicibusq; frequens,
Qui nec ouis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
  Nec patulo tardæ carpitur ore bouis.
Hinc ego dardaniæ muros excelsaq; tecta,
  Et freta prospiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulsu uisa est mihi terra moueri,
  Vera loquar, uero uix habitura fidem.
Constitit ante oculos actus uelocibus alis,
  Atlantis nepos, pleionesq; nepos.
Fas uidisse fuit, fas sit mihi uisa referre,
  Inq; dei digitis aurea uirga fuit.
Tresq; simul diuæ, Venus, & cum Pallade, Iuno,
  Graminibus teneros imposuisse pedes.
Obstupui, gelidusq; comas erexerat horror,
  Cum mihi, pone metum, nuncius ales ait.
Arbiter es formæ, certamina siste dearum,
  Vincere quæ forma digna sit una duas.
Ne ue recusarem uerbis Iouis imperat, & se
  Protinus ætheria tollit in astra uia.
Mens mea conualuit subitoq; audacia uenit,
  Nec timui uultu quanq; notare meo.
Vincere erant omnes dignæ, iudexq; uerebar
  Non omnes causam uincere posse suam.
Sed tamen ex illis iam tunc magis una placebat,
  Hanc esse, ut scires, unde mouetur amor.
Tantaq; uincendi cura est, ingentibus ardent
  Iudicium donis sollicitare meum.
Regna Iouis coniux, uirtutem filia iactat,
  Ipse potens dubito, fortis an esse uelim?
Dulce Venus risit, nec te Pari munera tangant,
  Vtraq; suspensi plena timoris ait.
Nos dabimus, quod ames, & pulchræ filia Ledæ,
  Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.
Dixit, & ex æquo donis, formaq; probata
  Victorem coelo rettulit illa pedem,
Interea (credo uersis ad prospera fatis)
  Regius agnoscor per rata signa puer.
Læta domus nato per tempora longa recepto,
  Addit & ad festos hunc quoq; Troia diem.
Vtq; ego te cupio, sic me cupiere puellæ,
  Multarum uotum sola tenere potes.
Nec tantum regum natæ petiere, ducumq;,
  Sed nymphis etiam curaq; amorq; fui.
At mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam.
  Coniugii spes est Tyndari facta tui.
Te uigilans oculis, animo te nocte uidebam,
  Lumina cum placido uicta sopore iacent.
Quid facies præsens, q̃ nondum uisa placebas?
  Ardebam, quamuis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi spem longius istam,
  Cœrulea peterem quin mea uota uia.
Troia cœduntur phrygia pinea securi,
  Quæq; erat æquoreis utilis arbor aquis.
Ardua proceris spoliantur Gargara syluis,
  Innumerasq; mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naues,
  Texitur & costis panda carina suis.
Addimus antemnas, & uela sequentia malos,
  Accipit & pictos puppis adunca deos.
Quam tñ ipse uehor comitata Cupidine paruo,
  Sponsor coniugii stat dea picta sui.
Imposita est factæ postquã manus ultima classi,
  Protinus ægæis ire iubebar aquis.
Et pater, & genitrix, inhibent mea uota rogando,
  Propositumq; uiæ uoce morantur iter.
Et soror effusis (ut erat) Cassandra capillis,
  Cum uellent nostræ iam dare uela rates,
Quo ruis? exclamat: referes incendia tecum,
  Quanta p has, nescis, flamma petatur aquas.
Vera fuit uates, dictos inuenimus ignes,
  Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior, uentisq; ferentibus usus
  Applicor in terras Oebali nympha tuas.
Excipit hospitio uir me tuus, hoc quoq; factum,
  Non sine consilio, numinibusq; deûm.
Ille quidem ostendit, quicquid Lacedæmone tota
  Ostendi dignum, conspicuumq; fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
  Lumina nil aliud, quo caperentur, erat.
Vt uidi, obstupui præcordiaq; intima sensi
  Attonitus curis intonuisse nouis.
His similes uultus (q̃nãtum reminiscor) habebat,
  Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
Si tu uenisses pariter certamen in illud,
  In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor præconia fecit,
  Nullaq; de facie nescia terra tua est.
Nec tibi per usquam Phrygiam, nec solis ab ortu
  Inter formosas altera nomen habet.

ANTO. ¶GLORIA:nominis celebritas.¶Minor uero:qm̃ formosior es:q̃ ferat fama.¶Tua materia:hac tua pulchritudine.¶Qui nouerat oĩa Theseus:Plu.& Diod.puellã Helenã a Theseo raptã fuisse scribunt,Castori,& Polluci redditã.¶More tuæ.gentis:Laconis mistis cũ puellis pueris palæstra exercebãt:ut Plu.author est.¶Nitida:uncta:nã Atletæ ungebant̃:hac oblectatione facti pudorẽ amouet.& constantiã suã commendat.¶Aliquid tulissem:nõ te intactã: ut Theseus remisissem,esset tibi raptus uirginitatis flos.¶Salua uirginitate.oscula intelligit:quæ ẽt non rapta uirginitate ferri põt.¶Da modo te:eas in meã sniam.¶Flamma rogi flammas:agnominatiõe usus est ex uocabuli æquiuocatiõe.¶Proposui regnis ego:electione suũ amorẽ probat:cum potuerim habere regna, te malui.¶Contẽpta est uirtus:corporis,aut aĩ uirtutem contẽpsi:ut te frui potuissem.¶Dante:uirtutis optionẽ.¶Nec piget electionẽ commendat.¶Haud unquam stulte:nõ dãnabor electionẽ,quã author laudabilẽ facit.¶Depcor:uerbo abusus est:nã licet apud uetustiores detestet̃:hoc loco tñ preces auget: quã licentiam fecisse uidetur Cicero in Epistolis ad Lentulum.

Raptus helenæ a theseo

Deprecor quid

Credis & hoc nobis?minor est tua gloria uero,
Famaq́ de forma pene maligna tua est.
Plus hic inuenio,quam quod promiserat illa,
Et tua materia gloria uicta sua est.
Ergo arsit merito qui nouerat omnia Theseus,
Et uisa est tanto digna rapina uiro.
More tuæ gentis,nitida dum nuda palæstra
Ludis,& es nudis fœmina mista uiris.
Quod rapuit laudo,miror,quod reddidit unquã,
Tam bona constanter præda tenenda fuit.
Ante recessisset caput hoc ceruice cruenta,
Quam tu de thalamis abstraherere meis.
Te ne manus unquam nostræ dimittere uellent?
Te ne meo paterer uiuus abire sinu?
Si reddenda fores,aliquid tamen ante tulissem,
Nec uenus ex toto nostra fuisset iners.
Vel tua uirginitas esset libata,uel illud,
Quod poterat salua uirginitate rapi.
Da modo te,Paridis quæ sit constantia nosces,
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Præposui regnis ego te,quæ maxima quondam
Pollicita est nobis nupta,sororq́ Iouis.
Dumq́ tuo possem circundare brachia collo,
Contempta est uirtus Pallade dante mihi.
Cum Venus,& Iuno,Pallasq́ in uallibus Idæ
Corpora iudicio supposuere meo.
Nec piget,haud unquam stulte elegisse uidebor,
Permanet in uoto mens mea firma suo.
Spem modo ne nostram fieri patiare caducam
Deprecor,o tanto digna labore peti.

HVBER. ¶CREDIS & hoc:extollit eius pulchritudinẽ:ut ita laudando eam alliciat ad amorem suũ:nulla enim est mulier:quę laudibus suæ formæ nõ delectet̃.Oui.in primo de arte.Nec faciẽ,nec te pigeat laudare capillos,Et teretes digitos:exiguũq́ pedẽ.Delectant etiã castas præconia formæ &c.¶Minor est uero:quia minus dicitur de te,q̃ sit.¶Maligna auara:& detractatrix: quia minus dicit,quã debet.¶Gloria,laus:commẽdatio.¶Est uicta sua materia.i.a pulchritudine tua:quę est materia ipsius glorię.¶Rapi pręda:dictum est in epistola Hermiões,& Oenones de Helena rapta a Theseo.¶More:cõsuetudine.¶Tuæ gentis.i.Laconicæ:nã Lacedæmonii pręcipue palæstra delectati sunt:cuius etiã inuentores credunt̃:unde Propertius.Multa tuę Spartæ mirantur dona palęstræ.¶Nitida:ppterea,qd̓ corpora oleo ungebantur:palæstra autem latine luctandi certamẽ significat.¶Cõstãter:fortiter,animose.¶Ante.i.potius.¶Hoc.i.meum.¶Abstrahere.i.eriperetis.i.ante passus essem mihi incidi caput quã te reddidissem.¶Ne:an.¶Vellent dimittere.q.d.nõ.¶Viuus:dum uiuerem.¶Fores.i.fuisses propter necessitatẽ.¶Tulissem:accepissem.¶Ante:quam fuisses reddita.¶Ex toto penitus.¶Libata:desumpta,gustata.¶Vel.s.osculanda modo: quia posset obiici:ita dicis:sed fortasse ita nõ faceres:dicit fac periculum,& proba:uidebis quæ constantia sit in me.¶Flamma rogi.i.amor meus sola morte finietur.Teren.in Andria,hanc mihi,nisi mors,adimet nemo.Flãma in qua cõburet̃ cadauer meũ cum ero mortuus.Flammas:amoris.¶Quæ maxima.s.regna.¶Pollicita est:ut plene demonstrauimus in Argumento primæ Epistolæ.¶Nupta,sororq́ Iouis.i.Iuno.¶Virtus,sapiã.¶Contempta:spreta.¶Dante:dare uolente.¶Elegisse:stulte.s.quod te,potius q̃ regna,uel uirtutem elegerim.¶In suo uoto,qd̓ primũ habuit:ut te haberem cõiugem.¶Caducam:fluxã,uanam.

Qui palæstræ inuentores

ASCEN. ¶ET sua,alii legũt,& tua,sed nõ procedit,qa ordo est.Et gloria sua.i.quã ipsa conferre põt.est tñ inepta utcũq́ legatur reciprocatio,nisi dicatur sua.i.ppria ipsa famę,q̃ gloriam cõferre põt,ẽt inanẽ.est uicta.i.superata materia tua.i.subiecto circa qd̓ uersat̃ gloria,quod illi pbes,qa plus materię gloriæ præbes famæ,q̃ ipsa retribuere põt gloriæ,ex quantitate aũt cognoscitur,quod sua nominatiui est casus,nã corripitur,tua autem,quia ablatiui casus,pduci deberet,unde malus esset uersus legẽdo tua &c.Ergo arsit merito.Probat formã Helenes,etiã aliis pbatam,Nam ob eam rapta est a Theseo.uerũ integra restituta,quod signũ censet,quia minus amauit,q̃ ipse q aliqd ab ea prælibasset,aut uirginitatẽ,aut saltẽ oscula.uidit autẽ formam eius,inqt,Theseus,dum more uirginũ Lacænarum nuda palæstram exerceret.Abstrahere.i.abstrahereris.nam inflectit̃ abstraherer abstrahereris &c.Te ne.nequaquã nũquam.Aliqd:florẽ uirginitatis intelligit.Sicut Silenus in Buco.Huic aliud mercedis erit.Tulissem.i.abstulissem.Libata.i.primũ contacta.Tractũ a libaminibus,q̃ summo tenus attingunt̃ ore.Flãma rogi.i.exustionis meæ rogalis.finiet una.i.sola nõ simul,qa aduerbiũ esset,& ultimã pduceret.Meas flãmas.s.amoris.i.ad mortẽ usq́ te amassem,& tui amore arsissem.Præposui regnis.docet quãti eã faciat & fecerit.Cũ.n.tres illæ summæ deæ iudiciũ pulchritudinis ad Paridẽ referrent,& Iuno regnorum dea(est.n.aer sup terrã,ubi gerit̃ omne mortalium regnum)promitteret pulcherrimũ regnũ,& Pallas dea sapiẽtię(nam ex cerebro Iouis.i.puriore igne nata dicitur,unde uis ingenii,& intellectus infundi putat̃)promisisset bellãdi peritiam,dicens,te,si me sequeris,nõ abstrahet inuidus error.Venus aũt per quẽ oĩa q̃ nascunt̃,ueniunt,& oriunt̃,pulcherrimam puellã promitteret dicens(ut non ignobilis author descripsit.)Plectra sonora,ioci.plausus.lasciua uoluptas,Hæc mea,si reliquis me pfers ipsa puellam Pro mercede dabo,qua nõ formosior ulla.Respõdit Paris.Grata mihi tua forma Venus,tua munera grata.Plus aliis mihi mẽte sedes,certaminis ecce Pignus habet uictrix auri spectabile malũ.In qua re significat̃,quod hic poeta expresse docet,qa Paris,dũ Helenã rapuit ob pulchritudinẽ,cũ qua neq́ regnum,neq́ bellandi gloriam,aut peritiã habere potuit,uoluptatem glorię & sapiẽtiæ ptulit.Triplex.n.aiunt bonũ.honestum,ut sapiẽtiæ,qd̓ Pallas confert,utile ut regnorum,cuius Iuno administratrix,unñ Aeolus ad eã li.Aenei primo.Tu mihi quodcũq́ hoc regni.tu sceptra Iouẽq́ Concilias.& delectabile:ut uoluptatũ,q̃ belluis cũ hoĩbus cõmunes sunt.Iõ dicit dictorũ carminũ author.Hac in lite triplex hoĩum mellita poesis Depinxit studiũ,quorũ dat̃ optio cũctis.Fallunt̃ tñ optãdo pleriq́ sequaces.Luxus habet multos,honor,& sapiẽtia paucos &c.Nupta sororq́,& soror,& coniux Iouis Iuno.i.Contempta est uirtus.i.bellica,quæ sine sapientia nõ recte administratur,unde Pallas tam sapiẽtiæ,q̃ bellorum dea:est,nec piget.aut unquã stulte elegisse uidebor sup.mihi,nõ negat quin elegerit stulte,sed tñ amanti nõ ita uidet̃,unũ cæcus fingit̃ amor.Spem modo.i dũmõ,repetit aũt,unde inceperat.Quæ rata sit &c.

¶Non

ANTO. Pleiades q̄ Paridis p. sapia Priamus q̄ tū possede rit Asia unde Atria uñ di cta Pelopōne. sus unde Achaię no men Spartano. rum fruga litas

¶ NON ego coniugium:a genere,& potentia se commendat.¶ Pleiades:numero septem traduntur Atlantis,& Pleiones filiæ:ut Musæus scri.a Pleione matre nuncupatę:ex his una Electra ex Ioue Dardanum genuit:ex Dardano natus est Erichthonius:ex hoc Trous nascit:is illū,& Ganymedē filios habuit.Ilus Laomedōtē,Laomedon uero Antigonū.Hesionē,& Lāpū Clitonē,Lactonē,Bucolionē Titonū,& Priamum:ex Priamo natus est Paris.¶ Auos medi.q inter Iouem,& Priamum intercesserunt.¶ Finibus immensis:cum Septimio cōgruere uidetur:qui scribit non esse uerisimile Priamum solam Phrygiam possedisse:sed Asiæ totius:quæ est cis taurum imperium tenuisse confirmata:Asiam dictam scri.Hero.ab Asio Manei Lydi filio.nō ab Asia Promethei filia:ut Varro existimauit:unū & Sardis filia fuit:quā Aslada uocatūt.¶ Tacta:ut barbarorū mos fuit,tecta auro ornare:quod sero ad Romanos peruenit.¶ Canore lyræ:quorū saxa in opus exilibant Phœbo ad cytharam carmina modulante.¶ Illa tellus:Phrygia,quæ adeo populosa est:ut uix teneat:quos habet mortales:id mōstrat posse tutari Helenam contra Græcorum potentiam.¶ Sunt,inqt,nobis opes,sunt & uiri:quibus bellū confici potest:ut Cice.scribit.¶ Troadas:Troianæ matronæ.¶ Atria:dicunt quod a terra surgerent:uel ab Atriatibus Ethruriæ populis:onde conficiēdi atrii sumpta est similitudo.¶ Achaia:Pelopōnesus est appellata ab Achęo Xuti filio:deinde Aegialea rege Aegialio.¶ Nec mihi fas fuerit:occupatione Spartanam contemnit pauperiem.Thucydides Spartanos tradit Græcorū fuisse omniū frugalissimos.¶ Sparte urbs Laconię Thaygeto monti subiecta.Recte in cōtemptum traducit locum:nam facilius eum optare coget:quem felicitate,& opulentia præstare monstrauit.¶ Nostra de gēte:Phryges fuerūt in uestiēdo mollissimi:qđ Ascanio Turnus apđ Vir.exprobrat.¶ Theranęo rure:extenuat,& cultū & pria laudatis Phrygū deliciis.Theranne uicus Laconiæ:ubi nata est Helena:Hero.Therāne scr.eē Helenę tēplū supra Apollis fanū.

Non ego coniugium generosæ degener opto,
Nec mea(crede mihi)turpiter uxor eris.
Pleiada(si quæras)in nostra gente,Iouemq;
Inuenies,medios ut taceamus auos.
Sceptra parens Asiæ,qua nulla beatior ora est,
Finibus immensis uix obeunda tenet.
Innumeras urbes,atq; aurea tecta uidebis,
Quæq; suos dicas templa decere deos.
Ilion aspicies,firmataq; turribus altis
Mœnia phœbeæ structa canore lyræ.
Quid tibi de turba narrem,numeroq; uirorum?
Vix populum tellus sustinet illa suum.
Occurrent denso tibi Troades agmine matres,
Nec capient Phrygias atria nostra nurus.
O quoties dices,quam pauper Achaia nostra est,
Vna domus quamuis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit,Sparten contennere uestram,
In qua tu nata es,terra beata mihi est,
Parca sed est Sparte,tu cultu diuite digna,
Ad talem formam non facit iste locus.
Hanc faciem largis sine fine paratibus uti,
Delitiisq; decet luxuriare nouis.
Cum uideas cultus nostra de gente uirorum,
Quales Dardanias credis habere nurus?
Da modo te facilem,nec dedignare maritum,
Rure therannæo nata puella Phrygem.

HVBER. Paridis genealoia Pleias uñ

¶ NON ego:incipit se laudare a nobilitate.¶ Nō degenere:uel uilis genere:uel a maiorū uirtute remotus.¶ Generosæ:tui nobilissimę.¶ Turpiter:decorose:sed cū magna laude tua.¶ Pleiada:suæ genealogiæ uetustatē repetit Ioue,& Electra.Nā Iuppiter concubuit cum Electra filia Atlantis:quæ fuit una ex septē pleiadibus:quæ in cœlū in stellas translatæ sunt,& ex ea genuit Dardanū:quo Troiani originē,& nomē ducunt.Ouidius in fastis,Dardanon Electra quis nescit Atlantide natum,Scilicet Electræ concubuisse Iouē.¶ Pleiada.i.Electram:quæ ita dicta est,uel a Pleione matre:uel a πλέω græce nauigo:quia nauigantes solent Pleiadas ipsas obseruare.¶ Medios auos.i.qui sunt inter Iouem,& nos intelligit Erichthonium Troū,Ilum,Assaracum,Capim:& reliquos.¶ Ora:regio.¶ Beatior:ditior:ut diximus supra.¶ Obeunda:circundanda.¶ Finib⁹ immensis:ppter magnos fines,& ambitus.¶ Innumeras:infinitas.¶ Quæ dicas decere suos deos.i.quæ sint ornata,& talia,q̄ deceant,qb⁹ sunt dicata.¶ Ilion commemorat hoc oppidū pcipue,in quo sedes regnū Asiaticorū.¶ Structa:ędificata.¶ Canore.s.sono ablatiuus est casus.¶ Lyræ Phœbeæ:qa,ut alibi diximus,Neptunus,& Phœbus mœnia Ilii condiderūt:est autem Iliū oppidū ipsius Troiæ maximū & celeberrimū:Troia est regio.¶ Troades:mulieres Troianæ.¶ Occurrent:uenient obuiā.¶ Agmine multitudine.¶ Capient:cōtinebunt:qa erunt plures,quā possint stare i nr̄a domo.¶ Achaia:Grçcia.¶ Vna do.quælibet sola domus nostræ religionis habebit opes unius uestræ urbis.¶ Nec mihi:ne uideatur spernere Græciam:dicit se uenerari plurimū Lacedæmona terrā natalem ipsius Helenæ.¶ Sparthen:Lacedæmona.¶ Beata:felix.¶ Mihi:iudicio meo.¶ Parca:nō luxuriosa:neq; sumptuosa in uestibus.¶ Tu digi.cul.di.i.tu mereris ornatum sumptuosum.¶ Nō facit nō cōuenit.¶ Paratibus:ornatibus cultibus.¶ Sine fine,infinite.¶ Luxuriare:abūdare:affluere.¶ Cū uideas:sumit argumentū ornatus mulierū ab ornatu uirorum:q solent esse minus delitiosi:cum ergo uideas uiros cultos.¶ Qualē:quasi dicat multo sumptuosiorem:& splendidiorem.¶ Nurus:puellas.¶ Facilē:exorabilē nō durum:ut faciles uenerare Napeas,Rure therannæo Therapne Lacon æ oppidum est.Pomponius Mella in Laconide Therapne.Lacedæmon Amychlæ.

Iliū gđ sī:

ASCEN.

¶ NON ego cōiugium,docuit licitū esse,quod petiit,quia diuino monitu,& pmissu.docet etiam ex psona sua,quia nō minus nobilis sit,imo nobilior,& ditior,& formosior,& tali fœmina dignior,q̄ Menelaus.deinde q eā nō ad concubinatum,sed ad cōiugium poscit.Nobilitatem aūt Phrygum probat ex Ganymede deorū pincerna.Tithon Auroræ cōiuge,& Anchisæ Veneris amato,imo,si Heleno Virgiliano credimus,cōiuge.dicit.n.Coniugio Anchisæ Veneris dignate superbo.Pleiada.s.Electrā Dardani matrē,ex qua Iuppiter Dardanū genuit Troianorū progenitorem.Beatior.i.ditior,& melius habens.Canoro.i.cantu sonoro.hic canor,huius canoris.dicitur enim Apollo cū Neptuno mœnia Troiana fabricasse conuocando saxa ad sonum lyræ,quomodo Amphion ad constructionem mœnium Thebanorū.Vnde Ho.in arte.Dictus & Amphion Thebanæ cōditor urbis Saxa mouere sono testudinis,& pce blanda Ducere,quo uellet.Quod nō fictū est,qa eloquentia,ut dicit Ci.li.i.Rheto.in pfatione.uidelicet uir quadā eloquētia(quē p canorē hic intelligit)præditus primus hoīes Syluestres in ciuitatis cōcordiā,& ad mœnia cōstruenda cōcitauit,ut in dicto li.attestat Ho.Neptunus aūt qui aquarū deus est,adiutor fuisse dicit,qa sine aqs nō fit cōglutinatio,& ad eas descendunt fundamēta,q̄ Neptuno sacrant.unū qa(ut i fabulis ē)iusiurādū nō seruauit Laomedon.dicit Aene.ii.Neptunus muros magnoq; emota tridēti fundamēta quatit.Opes urbis.i.q̄ sufficiāt urbi.Sparte grçce,nā latine dicit Sparta.Nō facit.i.nō est idoneus locus iste.i.uilis.Luxuriare.i.supfluere in quauis re.unū & segetes nimiū uegetes dicunt luxuriare,& qa habitio nimis ampla Venerem excitat,uocamus carnis patulātiā luxuriā.Cū uideas cultus nr̄a de gēte uirorū.hōc dānat in Aenea Iarbas Aenei.iiii.dicens.Et nunc ille Paris cū semiuiro comitatu,Mæonia mētū mitra crinēq; madentem Subnixus rapido potitur &c.Et eundem laudat Paris sed mulieri,uerumtamē sunt qbus aius est longe alius,de quibus uidelicet dicit Iuuena.saty.vi.Ferum est,quod amant.

Phryx erat, & nr̄o genitus de sanguine, qui nunc
Cum dis potando nectare miscet aquas.
Phryx erat Auroræ coniux, tamen abstulit illum
Extremum noctis, quæ dea finit iter.
Phryx erat Anchises, uolucrum cui mater amorū
Gaudet in Idæis concubuisse iugis.
Nec puto collatis formis Menelaus, & annis
Iudice te, nobis anteferendus erit.
Non dabimus certe socerum tibi clara fugantem
Lumina, qui trepidos a dape uertat equos.
Nec Priamo pater est soceri de cæde cruentus,
Et qui Myrtoas crimine signet aquas.
Nec proauo stygia nostro captantur in unda
Poma, nec in mediis quæritur humor aquis.
Quid tamen hoc refert? si te tenet ortus ab illis,
Cogitur huic domui Iuppiter esse socer.
Heu facinus, totis indignus noctibus ille
Te tenet, amplexu perfruiturq; tuo.
At mihi conspiceris posita uix deniq; mensa,
Multaq;, quæ lædāt, hoc quoq; tempus habet.
Hostibus eueniant conuiuia talia nostris,
Experior posito qualia sæpe mero.
Pœnitet hospitii, cum me spectante lacertos,

Sparte ubi. Phrygū habitus. Teramne ubi. Ganymedis fabula. Titōis fa. Memnōnis mors. Atreus & Thyestes. Pelopis facinora. Tātali fa.

ANTO. ¶ PHRYX erat: felicitatē: patriæ cōmēdat a genere. ¶ Nectare miscet aquas Ganymedē signat: q raptus in Ida factus ē Iouis pincerna. ¶ Coniux Auroræ: is est Tithonus lōgæuus senex, quē Auroræ cōiugē fuisse cōstat: ex qbus Mēnon natus est: quē Achilles pemit, dū cremaret in auē uersus credit: q̃ est uolitare circa eius sepulchrū ad Troiā soiū cōspiciant. Mēnoniæ sunt nūcupatæ. ¶ Mater amorū: ea est Venus, cū qua ad Simoenta fluuiū Anchises concubuit: & ex his natus est Aeneas. ¶ Nec puto collatis: seipsum cōmēdat a forma: & ætate. Menelaūq; in contēptū ducit: obiiciens suorū malorum scelera. ¶ Socerū ubi clara fugantē lumina: cœnā Thyestæ obiicit: a qua suos radios auertisse solem poetæ. Atreus, & Thyestes Pelopis filii alternis annis Mycænarū imperiū tenebant. Mercurius filii Myrtilli necē: quē i mare pcipitarat Pelops, maxime dolens, dissensionē fecit Thyestes: ut Arietis pellē aureā: quæ apd' Atreū seruabat, haberet, Aeropā: quā alii Meropē appellant, uitiauit: unde nati sunt Tātalus, Plistenes, & Arpagines: quos simulata pace: ubi facinus cōperit Atreus frater epulandos pueros apposuit: a tāto facinore sol dicit radios auertisse. ¶ A dape: ex cœna Thyestæ q filios deuorabat. ¶ De cæde soceri: Pelopē signat: q Myrtillū aurigā in mare pcipitauit: Oenomaū socerū trucidauit. ¶ Myrtoas aquas a pcipitato Myrtillo Myrtoas dicimus. ¶ Captant in unda poma: ad Tantalū Pelopis patrē hoc refert: q, sitibundus in media aqua: exuriensq;, cū ad uerticē ois generis poma habeat, nec bibere: nec famē sedare datū est. ¶ Tenet: ui possidet: nō uolūtate Menelaus, q a Tātalo genus ducit. ¶ Huic domui: enunciādū cū cōtēptu est. Heu facinus indignū: narraturus cætera: quibus assiduo maxime in amore molesta sunt ab excandescentia incepit. ¶ Vix deniq; mensa: ecce quod augebat miseriā: quod Menelaus, ut uolebat, fruebatur: ipse uero uix conspicere poterat. ¶ Hoc tempus: dū scribimus.

Therāne. Ganymedes. Nectar qd. Tithonus. Memnon. Anchisæ cōcubitus ex quo Aenea. Atrei & Thyestis fabula. Pelops. Mytroi a quo mare Myrtoum. Mors Tātali. Pelopis fa.

HVBER. ¶ PHRYX erat: laudat Phrygū nobilitatē. Qui nunc cū diis potādo: Ganymedē intelligit. Hic filius fuit Trois regis Troianorū amatus a Ioue: q cū in Ida uenaret, a Ioue in formam aquilæ trāsfigurato raptus est: & expulsa Hebe, q̃ sibi ministrabat: pincernā suū instituit. Oui. li. x. Meta. Arripit Iliadē, q nūc quoq; pocula miscet, Inuitaq; Ioui nectar Iunone ministrat. ¶ Nectare: nectar potio est deorū. ¶ Auroræ coniux .i. Tithonus. is frater fuit Laomedontis: qui ab Aurora amatus ex ea genuit Mēnona quē postea in auxiliū Troianorum misit. ¶ Quæ finit extre. iter noctis: qa Aurora tenet cōfinia lucis, q̃ inchoat: & noctis, quā finit. ¶ Anchises: is filius fuit Capis formosissimus, amatus a Venere: cū quo cōcubens in mōte Ida postea apud Simoēta fluuiū genuit Aeneā. ¶ Volucrū: uelociū habētiū alas. ¶ Amorū: sunt .n. gemini. alibi diximus. ¶ Gaudet: quasi re honestatū & apud Virg. Cōiugio Anchisæ Veneris dignate supbo. ¶ Iugis: uertice. ¶ Nec puto: laudat se a pulchritudie, & fortitudine: qbus duabus rebus pponit se Menelao. ¶ Collatus: cōparatus. ¶ Iudice te: iudicio tuo. ¶ Nō dabimus: ita laudat se: ut deprimat patrē Menelai: dicit .n. se nō habere patrē, q sit futurus socer Helenæ: q filios coxerit: & solē eo scelere fugauerit. ¶ Fugātē: repellētē. ¶ Trepidos: uel territos, uel festinos. ¶ A dape: a cōuiuio suo scelerato. Fabula hoc habet, Atreus, & Thyestes fratres fuerūt filii Pelopis. Atreus uxorē habuit Aeropem noie, quā cū frater Thyestes ardenter amaret: cū ea cōcubuit, quod cū frater intellexit. in ultionē huius sceleris filios coxit, & comedendos fratri apposuit assimulata cū eo cōcordia, hanc rē ne sol uideret: dicit auertisse se. de hac re scripta est Tragœdia apud Græcos: ex Atreo credit natus esse Menelaus: unū esset socer Helenæ: dicit ergo nō dabo tibi talē socerū, q̃lis fuit Atreus: q humanas dapes fratri apponat. ¶ Nec pater est .i. nec pater Priami auus meus socerū suū interfecit, sicut Pelops auus Menelai: diximus supra i Epistola Hermiones fabulā Oenomai patris Hippodamiæ: quā Pelops cursu uicit. Is aūt Pelops: ut regno soceri poteret: eū interfecit. ¶ Et q mit .i. nec dabimus auū: q aliquē in mare pcipit auerit submergendū: sicut Pelops Mirtillū aurigā Hippodamiæ: quo fauēte eā uicerat, in mare pcipitauit: a quo mare Myrtoū dictū est: hæc fabula loco supra dicto narrata est. ¶ Nec proauo: amplificat odiū gētis Menelai: dicēs nec pauus meus dānatus est apud inferos eadē pœna: ut aquā usq; ad os habeat: & poma neq; tū bibere, aut comedere possit, sicut Tātalus pauus Menelai. Tātalus .n. cū esset familiarissimus deorū, & Iouē cū cæteris diis ad cōuiuiū inuitasset: dicit Pelopē filiū suū coxisse, & deis comedēdū apposuisse: ut eorū diuinitatē tētaret: a quo oēs abstinuerunt excepta Cerere: q̃ humerū eius cōsumpsit: postea cū ad uitā reuocare uellēt: humerus est ei eburneus restitutus: unū Virg. Humeroq; Pelops insignis eburno. Inde Tātalus hac pœna dānatus: apud inferos dicit: ut nec undis, nec pomis tāgētibus ora pfruat. Sūt tū q cū hac pœna nō pp cædē filii: sed qa indicauerit arcana deorū dānatū putēt: qd' qdem Oui. in .i. amorū signat. Quærit aquas in aqs: & poma fugacia captat Tātalus: hoc illi garrula lingua dedit: & idē li. iii. amorū. Sic aret in mediis taciti uulgator in ungis. Pomaq;, q̃ nullo tpe tāgat: habet. Euripides dicit eū suspēsum i aere: ppterea qd' aduersus deos esset maledicus. ¶ Quid refert? qd interest: qd mihi pdest: maiores Menelai tales esse. ¶ Si ortus .i. si Menelaus natus ab illis. ¶ Tenet te: placet tibi. ¶ Cogit: subaudi si Iuppiter cogit esse socer huic domui .i. contra uolūtatē suā cōpellit esse socer ipsius Menelai: qui est de gēte ita scelerata & impia: nā si Helena, q̃ est filia Iouis sit eius uxor: necessario Iuppiter erit eius socer. ¶ Heu facinus: Pergit adducere eū in odiū. ¶ Indignus: qui nō meretur talem uxorē. ¶ Mihi, q. d. qui te amo ex corde. ¶ Vix deniq; .i. etiam cum difficultate. ¶ Posita: parata. ¶ Hoc tēpus: mensæ, & cœnæ. ¶ Quæ lædāt: quæ displicent. ¶ Eueniant: optantis est. ¶ Talia: ita acerba. ¶ Pœnitet ho. i. pœnitet me esse in ea domo.

ASCEN. ¶ NEC puto collatus &c. Quod summe necessariū erat, icipit Menelai amorē excludere. sicut Maro dicit abolere Sicheū. Socerq; .s. Thyestē, sed Priamū. Nā a cœna Thyestæ auertit sol equos, ad qd alludit Dido Aen. i. dicēs. Nec tā auersus equos tyria sol iūgit ab urbe. Nec pr̄. s. Pelops Thyestæ pr̄, q Plistenē genuit, unū Agamēnō, & Menelaus nati sunt, q̃uis Atridæ dicant. ¶ Nec proauo. s. Tantalo, q pauus est Menelai, qa pr̄ Pelopis. Cogit huic. s. tā sceleste domui .i. familiæ Iuppiter esse socer, q d. tā bonus deus, q Iuppiter dictus est iuuās pr̄, indignū ergo cēset Helenā filiā Iouis ex Leda Tyndari uxore progenitam, in tam scelestā familiam detrusam, innuens cōtra se ea dignam, quippe qui de sanguine Iouis ortus sit.

¶ Rusticus

¶ RVSTICVS: cum stomacho est hoc enuntiandum. ¶ Rumpor: torqueor inuidia. ¶ Fouet: lasciue tractat. ¶ Inuito fastidio pro dolore. ¶ Crescit: non conteritur: sed durior efficitur. ¶ Flammam compescere: cohibere amoris æstum: infuso fortius mero. Ebrietas fuit ignis in igne: accendit amoris insaniam. ¶ Recumbo: discumbo dicendum fuerat, si carmẽ permisisset. ¶ Reuocas oculos: in te uertis pro desiderio: non possum, inquit, me continere: quin ad te oculos reuocẽ. ¶ Quid faciam: cõmunicatio hæc miserationem mouet. ¶ Abesse doleo: cum uideo tuos, & Menelai lusus, sed multo fortius solicitor: dum te non uideo. ¶ Qua licet, & possum: modestiam suam in amore commendat. ¶ Tibi soli, non Menelao: non aliis.

ANTO. Iouis adulterii cum Leda Anserum quot genera fuere

Imponit collo rusticus ille tuo.
Rumpor, & inuideo quid nunc tñ oĩa narrem?
Membra superiecta cum tua ueste fouet?
Oscula cum uero coram non dura daretis,
Ante oculos posui pocula sumpta meos.
Lumina demitto, cum te tenet arctius ille,
Crescit & inuito lentus in ore cibus.
Sæpe dedi gemitus, & te lasciua notaui,
In gemitu risum non tenuisse meo,
Sæpe mero uolui flammam compescere, at illa
Creuit, & ebrietas ignis in igne fuit.
Multaq; ne uideam, uersa ceruice recumbo,
Sed reuocas oculos protinus ipsa meos.
Quid faciam dubito, dolor est meus ista uidere,
Sed dolor a facie maior abesse tua est.
Qua licet, & possum, luctor cælare furorem,
Sed tamen apparet dissimulatus amor.
Nec tibi uerba damus, sentis mea uulnera sentis,
Atq; utinam soli sint ea nota tibi.
Ah quoties lachrymis uenientibus ora reflexi,
Ne causam fletus quæreret ille mei.
Ah quoties aliquem narraui potus amorem,
Ad uultus referens singula uerba tuos,
Indiciumq; mei ficto sub nomine feci,
Ille ego, si nescis, uerus amator eram.
Quin etiam, ut possem uerbis petulantius uti,
Non semel ebrietas est simulata mihi.
Prodita sunt memini, tunica tua pectora laxa,
Atq; oculis aditum nuda dedere meis.
Pectora uel niuibus puris, uel lacte, tuamq;
Complexo matrem candidiora Ioue.
Dum stupeo uisis (nam pocula forte tenebam)
Tortilis a digitis excidit ansa meis.
Oscula si natæ dederas, ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modo cantabam ueteres resupinus amores,
Et modo per nutum signa tegenda dabam.

¶ Ora reflexi: uultum alio conuerti. ¶ Ille: tacuit ob inuidiam nomen de Menelao locutus. ¶ Amorem aliquem quoquo pacto multi amarint, exposui. Ad tuos uultus: ad te ipsam conuersus: singula uerba exprimebam. ¶ Indiciumq; mei: me amare indicaui. ¶ Sub fal. no. sub nomine alieno: nam quem alium dicebam: is ego eram. ¶ Petulantius. multa obloquẽdi licentia. ¶ Aditum dedere: præbuerunt ad conspiciendam uiam. Ioue qui in formam oloris cum Leda concubuisse traditur: est olor pennis candidissimus. ¶ Tortilis ansa: in poculis ansæ aliæ leues erant: aliæ tortiles: ¶ Veteres amores: ueterũ gesta in amore: ut Pyrrami, & Thesei: ut Herculis. ¶ Resupinus: pictus molliterq;: ut nimio uino pleni facere consueuerunt: uelut Polyphemus apud Virg. cum tradit medio resupinus in antroq;.

¶ RVSTICVS: incultus sine moribus, & blandiciis. ¶ Rũpor, s. dolore. ¶ Cum ille: Menelaus. ¶ Fouet tua mẽbra ueste superiecta. i. cum te amplectitur: & tenet in ulnis sub ueste sua. ¶ Quid non hæc dicta sunt per parenthesin. ¶ Non dura: mollia, & lasciua. ¶ Posui pocula ante oculos: ne uiderem. ¶ Demitto: inclino. ¶ Arctius: strictius. ¶ Crescit in ore cibus. uidet crescere: quia præ dolore comedere non possum: Iuue. Interq; molares difficili crescente: ex anxietate. n. cibus multum commasticatus, & cõmansus uix potest demitti per fauces. ¶ Notaui: aduerti. ¶ Cõpescere: coercere. ¶ Ebrietas fuit ignis in igne: quia ex uino crescit amor. Oui. li. iii. de arte. ¶ Cũ ueneris puero non male Bacche facis, idem: Vina parant animos: faciuntq; caloribus aptos, unde Paulus apostolus. Nolite inebriari uino, i quo est luxuria. ¶ Recumbo: discumbo ad mensam. ¶ Ceruice uersa: uerso capite in aliã partẽ. ¶ Protinus: stati, qa nõ diu possum manere: qn te esiciam. ¶ Maior, s. q̃ uidere. ¶ Abesse: discere. ¶ Qua licet: q̃tenus licet. ¶ Nitor: conor. ¶ Dissimulatus: occultatus. ¶ Nec damus uerba: nec te decipimus. ¶ Tibi soli: ne alius aduertat. ¶ Reflexit, retroflexit: ne uideret lachrymari. ¶ Ipse: maritus tuus. ¶ Potus: cum bibissem. ¶ Aliquem amorem: idest amorem alicuius. ¶ Referens: conuertens. ¶ Ad tuos uultus: ut intelligeres me ea dicere propter te. ¶ Indicium: demonstrationem mei ipsius. ¶ Sub nomine ficto: nam cum alium nominarem amantem: de me significabam. ¶ Ille: cuius amorem narrabã: hæc autẽ oĩa esse facienda ab amatore oñdit Oui. lib. ii. de arte. Hic tibi multa licet sermone latentia tecto. Dicere: quę dici sentiat illa sibi, Blãditiasq; leues tenui pscribere uino, Vt cñam in mensa se legat illa tuã. Atq; oculos oculis spectare fatentibus ignem &c. ¶ Petulantius: licẽtius, audacius. ¶ Non semel. i. sæpius. ¶ Simulata. i. ostendi me esse ebrium: qđ Oui. in. ii. de arte pcipit. Ebrietas, ut uera nocet, sic ficta iuuabit. Fac titubet blæso subdola lingua sono. Et qcqd dicẽs: facies ue proteruius æque Crędatur nimium cã fuisse meoꝝ. ¶ Prodita: apta. ¶ Tunica laxa. i. ueste laxata: & largius apta. ¶ Nuda. s. pectora. ¶ Dedere adi. oc. i. uasi sunt oculis meis. ¶ Pectora: laudat pulchritudinẽ & candorẽ eius pectoris, dicit potuisse cõparari uel niuibus intactis: uel lacti: uel ei cygno, i quẽ Iuppiter trãsformatus cõcubuit cũ Leda eius mře: cũ n. oẽs cygni sint candidi: credibile est illũ fuisse cãdidissimũ. ¶ Dum stupeo. i. uix sum apud me. ¶ Visis. s. pectoribus tuis. ¶ Ansa: dr in poculis ea pars, q̃ manu capit, & tenet poculũ. Vir. in buc. Et grauis attrita pẽdebat cantarus ansa, nã manubriũ, & capulũ de gladiis dicimus. ¶ Tortilis: fiebat. n. ansa intorta. ¶ Excidit. i. cecidit a manu. Nã pocula: p parenthesin legẽdũ est. ¶ Natæ: filiæ tuæ Hermiones. ¶ Ego tuli il. i. ego osculabar illã ubi tu dederas oscula tua. ¶ Modo: interdũ. ¶ Tegenda: cælanda. ¶ per nutus: ut ipse in primo amorum. Me specta nutusq; meos: uultũq; loquacẽ.

HVBER.

Cygnorũ qualitas

Ansa q̃d sit

¶ ET te lasciua: per gratã petulãtiã, libertatẽ, ac proteruiã hoc pfert Paris, quasi inuidia parcitus, & Zelotypia ęstuãs, q̃re nihil gratius amãtib⁹, Sic Maro. Malo me Galatea petit lasciua puella. Ebrietas. i. supabundãtia uini fuit ignis. i. incẽdiũ in igne. i. in amore. Aut ebrietas ignis. i. amoris fuit in igne. s. indignatiõis. Quid faciã dubito. Amatorie. docet cruciatũ suũ neq; uidere, neq; nõ uidere patiaẽ eam, nã uidenti dolet a rustico tractari nõ uidenti. nõ posse talẽ uultũ contẽplari. Narrãtiũ potus, qa post potũ, & lasciua narrari solent, & liberius, incautiusq; uñ Flaccus dicit, Reges dñr multis urgere cululis, & torquere mero &c. Prodita sunt, qa gaudẽt summopere formosæ laudari, laudat eam a forma, & lepore corporis. Ioue complexo matrem: qa conuersus in cygnũ complexus est Ledã. quæ ex eo & Tyndaro duo oua cõcepit, ex quorũ altero natus Pollux, & Castor. unde Hora. ouo prognatus eodem &c. Creditur tñ Castor Tyndari filius, & ob id mortalis fuisse. Ansa est, qua capitur poculum. in bucoli. Et grauis attrita pendebat cantarus ansa. Erant autem aliquando ansæ totiles, idest intortæ, & interdum sculptæ. Vnde in eisdem. Et molli circum est ansas amplexus acantho.

ASCEN.

ANTO. Clymene & Aethra quæ Hippomenis & Atalãtę fabula Hippodamia q̃ fuit

¶CLYMENEN Aethram. Septumius tradit duas has Menelai affines fuisse relictas ad Helenę custodiã: quę cum Paride fugerunt: hoc transitu in solicitudine Helena relinqt: honeste in alienam sermonẽ transferẽs. ¶ Formidare: dñt facile posse uenire i meã iniam: nisi timerent: ne res añ factũ resciret Menelaus. Medias p̃ces: qd' signũ eſt formidantis. ¶ Dii facerẽt: ex optatione audaciã amoris gratia in subeundis certaminib firmat. ¶ Magni cer. qd' certamẽ q̃uis magnũ sit, ut certaminis esses p̃miũ, subirẽ. ¶ Vt tu. Hippomenes: Onchesto Neptuni filio natus ẽ Megareus: q filiũ habuit Hippomenẽ is Atalãtã Schœnei filiã cursu superasse tradit a Venere adiutus, quæ illi tria poma ex hortis Hesperidũ dedit, q̃bus piectis puellę cursum ipediuit: repudiabat puella cõiugiũ: qm̃ oracula tulerat cũ primũ nuberet: fore ut seipsa careret: uersa. n. eſt in leonẽ cũ uiro Cybeles indignatione: qm̃ in eius tẽplo p cõtemptũ Hippomenes uxoris uirginitatẽ libauerat. ¶ In phrygios sinus: de Pelope itelligit: q cũ ex Phrygia in Pelopõnesum nauigaret, ut autor eſt Thucydides, uxorẽ Hippodamiã Oenomai filiã duxit: quã tulit uictoriæ p̃miũ: ut diximus. ¶ Acheloia cor. cũ Acheloo pugnasse Herculẽ ob Deianirã exposuim⁹. ¶ Per has leges q̃ essent ut tu p̃miũ esses certaminis. ¶ Isset fortiter: uictoriã cõsequerẽt. ¶ Opus: p̃miũ meæ uictoriæ. ¶ Nil supest: qm̃ certaminis p̃miũ esse nõ potes. ¶ Te coniuge: honestius culpã texit: q̃ si dixisset amica. ¶ A cœleste figar sagitta.

Cassandræ uaticinium

Cassãdra cũ apud Ennium in Tragœdia uaticinat̃ de troiano excidio refert, cœlesti sagitta pcussum Paridẽ, cũ uideret classem parari: q̃ incendiũ troianũ ferret.

Multa nomina more ueterũ i auferẽdi casu i e enũciantur

Cœleste dixit more ueterũ, q noĩa, q̃ auferendi casu enunciantur in e efferebãt, ut mari, & mare, qd in Argonauticis Varro Atticinius oñdit: cũ dicit, Cingit oceano, libyco mare, flumine Nilo. Et Luc. in. vii. suæ Pharsaliæ dixit, Erepto natale feret. ¶ Parce datũ fatis. arguit amorẽ hunc fore necessarium a fato. ¶ Datum: qd' fata cõstituerũt. ¶ Excipe me lecto: ex cã petitionẽ honestiorẽ facere uĩ. ¶ Venerẽ maritã: maritalẽ pudicitiã. ¶ Iura uiri legitimi: interpretatur maritam Venerem.

Et comitum primas Clymeneq́ꝫ, Aethrãq́ꝫ tuarũ
   Ausus sum blandis nuper adire sonis.
Quæ mihi nil aliud, quam formidare locutæ,
   Orantis medias deseruere preces.
Di facerent pretium magni certaminis esses,
   Teq́ꝫ suo posset uictor habere toro.
Vt tulit Hippomenes Schœneida p̃mia cursus,
   Venit ut in Pprygios Hippodameia sinus.
Vt ferus Alcides Acheloia cornua fregit,
   Dum petit amplexus Deianeira tuos.
Nostra per has leges audacia fortiter isset,
   Teq́ꝫ mei scires esse laboris opus.
Nunc mihi nil superest, nisi te formosa precari,
   Amplectiq́ꝫ tuos, si patiare, pedes.
O decus, o præsens geminorum gloria fratrum,
   O Ioue digna uiro, ni Ioue nata fores.
Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus,
   Aut hic Tænarea contegar exul humo.
Non mea sunt summa leuiter districta sagitta
   Pectora, descendit uulnus ad ossa meum.
Hoc mihi (nam repeto) fore ut a cœleste sagitta
   Figar, erat uerax uaticinata soror.
Parce datum fatis Helenæ contemnere amorem,
   Sic habeas faciles in tua uota deos.
Multa qdẽ subeunt, sed corã ut plura loquamur,
   Excipe me lecto nocte silente tuo.
An pudet? an metuis Venerem temerare maritã?
   Castaq́ꝫ legitimi fallere iura tori?
Ah nimium simplex Helene, ne rustica dicam,
   Hanc faciem culpa posse carere putas?
Aut faciem mutes, aut sis non dura, necesse est,

HVBER. Aethra

¶PRIMAS. i. p̃cipuas, & tibi itimas. ¶ Aethrã: hęc credit fuisse mr̃ Thesei: ut alibi diximus. ¶ Adire: alloq. hoc p̃cipit Oui. i ii. de arte. Sed p̃us ancillã captatę nosse puellæ Cura sit, accessus molliet illa tuos. ¶ Quæ comites tuę. ¶ Nõ locutę aliud. i. aliud r̃ñdentes. ¶ Quã formidare: quã se timere. ¶ Deseru. re med. p̃ces. i. noluerũt audire oẽs meas p̃ces. ¶ Pretiũ cer. esses. i. ut p̃poneris p̃tiũ ei: q te in aliquo magno certamie uincẽdo cõsequerẽt. ¶ Vt tulit: sumit exẽpla quorũdã: q certarũt p amore, quos dicit se eẽ imitaturũ. ¶ Schœneida: Atalãtã filiã Schœnei: q cum ab oraculo accepisset, ut uitaret: cõiugiũ, cũ eẽt p̃nicitate pedũ p̃stãtissima: & m̃lti eã uxorẽ peterẽt, hãc cõditionẽ p̃cis iponebat: ut a se currẽdo uicti morte plecterẽt: uictor eius cõiugio potirẽt. Cũ i. it inter multos, q eã petebãt, adesset Hippomenes illi⁹ pulchritudine incẽsus, Venerẽ in auxiliũ rogauit: q̃ ex Damascẽno argo Cypri tria mala aurea ei attulit: monuitq́ ut itercurrẽdũ uirgini ea obiiceret: fore. n. ut illorũ cupiditate tardaret: parens igit̃ eius p̃ceptis unũ iu obliquũ cõiecit: ad qd' primũ capiẽdũ

Atlanta

Atalanta a cursu diuertit: mox alterũ: & postremo tertiũ. q̃ oĩa dũ puella cupida attollere curat: cursu ab Hippomene ẽ p̃uenta, & supata: postea ingratus aduersus Venerẽ fuit, q̃re ĩdignata ipatiẽtiã libidinis i eos imisit: ita ut i loco sacrato Cybeli mr̃i deorũ cõcubuerint: ob quã cãm in leones cõuersi sunt Cybele: ut scri. Ouid. li. x. Me. dicit ergo Paris, qd' sicut Hippomenes nõ territus cõditione mortis certamine cursus Atlantã meruit: ita & ipse idẽ faceret pro Helena. ¶ Alcides Hercules. ¶ Cornua Acheloia. i. cornua Acheloi: qui & ipse p Deianira certauit. dictũ eſt in ep̃la Deianiræ in eo loco, Ne pigeat pugnę bis tibi causa fui. ¶ Cornua flens legit rapidis Achelous in undis. ¶ Nostra: subaudit̃ sicut. ¶ Per has leges: p tales cõditiones ausus essem ire. ¶ Te esse opus mei. i. te meo labore esse cõparatã. ¶ Nil su. nil restat, q̃a nõ p̃poneris talib⁹ certaminibus. ¶ Amplecti pe. qd' p̃cantes facere solẽt. ¶ O de. p̃cat̃ eam: & laudat simul. ¶ Fratrum: Castoris, & Pollucis. Digna Io. ui. digna q̃ esses uxor Iouis, nisi esses filia. ¶ Sigeos: Troianos. ¶ Te cõ. te abducta mecũ in cõiugẽ. ¶ Aut cõtegar: sepeliar. ¶ Humo Tęnaria: in hac tua terra laconica. ¶ Exul: nunq̃ amplius domũ reuersus. ¶ Districta pcussa. ¶ Leuiter: parũ, sed uehemẽter. ¶ Vulnus: amoris. ¶ Ad ossa in medullas. ¶ Hoc: oñdit amorẽ suũ esse fatalem: quẽ dicit p̃dictũ sibi fuisse a Cassandra sorore sua diuinatrice. ¶ Repeto: in memoriã reduco. Fore: futurũ eẽ. ¶ A sagitta cœleste. i. ab amore cœ-

Ablatiui q̃nq́ꝫ cõtra regulas in e ponũtur

lestis mulieris: notandus eſt aũt hic ablatiuus cœleste in e contra regulam desinens necessitate metri. ¶ Parce: serua: noli. ¶ Helene: uocatiuus eſt a noĩatiuo Helene. ¶ Sic: adiurãtis eſt. ¶ Faciles: exorabiles: benignos. ¶ In tua uota: ad ea, q̃ optaueris. ¶ Subeunt: succurrunt, ueniunt in mentẽ, q̃ possim scribere. ¶ Corã: p̃ñtes. ¶ An pudet: excipere me lecto tuo. ¶ Legitimi: Menelai, quẽ legitimum tibi putas. ¶ Simplex: imprudẽs. ¶ Ne rustica dicam. q. d. qd' ẽt possum dicere, si habes hũc timorem. ¶ Hanc: talem: tam pulchrã. ¶ Putas. q. d. falleris. ¶ Mutes faciem: ut non sis pulchra. ¶ Non dura. i. facilis.

ASCEN.

¶ET comitũ primas. i. p̃ncipes inter pedisequas, ac comites tuas, q̃a ab illis (ut Oui. in arte docet) auspicandus eſt amatoribus aditus. Quæ nõ locutæ mihi aliud, q̃ formidare sup. se. deseruere medias p̃ces orantis. s. mei, hoc ẽ p̃ces meas orãtis eas, & ita sign̄at longe aliud r̃ñdisse, sed minatas fuisse illi mortẽ, si amplius loquerẽt, nec uoluisse auscultare, uñ quia seclusa eſt uia p eas, exclamat. q. d. O utinã dii facerẽt &c. Dii facerẽt subaudi utinã. q. d. si darẽt aliqua tui aegrendæ uia, adire, ẽt cum uitæ piculo, sicut Atlantã acq̃siuit Hippomenes, & Deianirã Hercules, ut in Deianira prætactũ eſt. In phrygios sinus hos uersiculos non oẽs codices habent: imo paucissimi. Vt a cœleste, rara declinatio. nã cœlesti regulariter dicitur, ueꝝ sicut cœleste licenter dixit, ita & in genitiuo plurali cœlestum, pro cœlestium, sicut & Maro. Cœlestũ uis magna &c.

¶Lis eſt

ANTO.

CLIS est cum forma magna pudicitiæ:hac sententia utitur Petronius:qui tradit pudicitiam cum forma raram fecisse mi sturam.¶ His gaudet:probat factum ab authoritate deorum.¶ Ego solus:mecum tantummodo pecces:cum aliis castita tem serues.¶ Nunc ea peccemus:ea peccata committamus.¶ Hora iugalis:cōiugium quicquid peccatum fuerit,corriget. ¶ Sed tibi & hoc suadet:facilitatem suadet a Menelai absentia.¶ Cressia regna in Cretam nauigasse Menelaum:Paride do mi relicto exposuimus.¶ O mira calliditate:ducit Menelaum in contemptum:eius factum irridens.¶ Hospitis Idęi curā: commemoratione hac iusta eius petitionem agere conatur.¶ Agas curam hospitis:Paridem cures.¶ Pro nobis:loco nostro:ea ratione dictum est:ut pro consule:& pro pretore: & Cice.pro portione i Tymæo dixit.¶ Sine pectore:insulsum signi ficare uoluit:nam ut uecordes dicimus : q nullius sunt consilii: ita,sine pectore insanos appellamus.¶ Dotes : formę elegantia. ¶ Aut erimus stulti:a contrario suadet nō sumus stulti:ideo ute mur data opportunitate.¶ Securum:sine dubitatione datum a Menelao.¶ Simplicitate:ea quæ est exclusis omnibus crimini bus:recta tantum suadet,& præsentia curat.¶ Longa:uel quā longiorem uideri facit amoris affectus : uel quæ esset sub hyemali solstitio.¶ Iungat:solicitudinē excludant.¶ Candidior:læ tior:ut apud Propertium.O nox candida:& o tu Lectule deli tiis facte beate meis.¶ Iurabo:fraudis timorem excludit.

Pudicitia & forma raro inuenitur

Pro nobis qd eleganter signet

Vecordes & insani q

Lis est cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis,
Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem,
Vix fieri, si sint uires in semine amorum,
Et Iouis,& Ledæ filia,casta potes.
Casta tamen tunc sis, cum te mea Troia tenebit,
Et tua sim(quæso)crimina solus ego.
Nunc ea peccemus,quæ corriget hora iugalis,
Si modo promisit non mihi uana Venus.
Sed tibi & hoc suadet,rebus,non uoce maritus,
Neue sui furtis hospitis obstet,abest.
Non habuit tempus,quo cressia regna uideret
Aptius,o mira calliditate uirum.
Exit,& Idæi mando tibi dixit iturus
Curam pro nobis hospitis uxor agas.
Negligis absentis(testor)mandata mariti,
Cura tibi non est hospitis ulla tui.
Hunccine tu speras hominem sine pectore, dotes
Posse satis formæ Tyndari nosse tuæ?
Falleris,ignorat, nam si bona magna putaret,
Quæ tenet,externo crederet illa uiro?
Vt te nec mea uox,nec tę meus incitet ardor,
Cogimur ipsius commoditate frui.
Aut erimus stulti,sic, ut superemus & ipsum,
Si tam securum tempus abibit iners.
Pene suis manibus ad te deduxit amantem,
Vtere mandantis simplicitate uiri.
Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili,
Inuiduo iaceo solus & ipse toro.
Te mihi,meq; tibi communia gaudia iungant,
Candidior medio nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæ uis tibi numina,meq;
Astringam uerbis in sacra iura meis.
Tunc ego,si non est fallax fiducia nostri,
Efficiam præsens,ut mea regna petas.

HVBER.

CLIS est:sententia est Rhetorica pudicitia,& pulchritudo nō cōcorditer simul esse possunt.Iuue,Rara est adeo cōcordia for mæ,,Atq; pudicitiæ.¶ Furtis : adulteriis.¶ Hæc : talia. Iouem patrem tibi:quia nisi mater tua,quæ uxor erat Tyndarei,cum Ioue concubuisset:non esset pater tuus.¶ Vix fieri:latēter ostē dit filios filias ue trahere mores a parentib⁹: dicit enim cum sis filia Iouis,& Ledæ:qui adulterio delectati sunt , uix potes esse casta.Ordo:tu filia Iouis:& Ledę uix potes esse casta.¶ Si uires amorum sunt in semine:idest sunt in generatione:idest si filii tra hunt uim amoris a generatione parentum.¶ Casta tamen: dicit nunc uelim fallas maritum tuum:sed cum eris mecum sis casta: & cum nullo pecces,nisi mecum.¶ Ea peccemus:ea committamus.¶ Quæ hora iugalis corriget:idest quę postea emendabit matrimonium:& faciet nō esse peccatum:corrigit enim adulte rium:cum adulteri legitimo copulantur matrimonio. ¶ Nō ua na:non falsa:quod sis futura uxor mea.¶ Sed tibi:arguit com moditatem,quam absentia mariti ei præstat.¶ Rebus: effectu. ¶ Non uoce:quia nō dicit tibi,ut hoc facias,sed significat se esse contentum:cum me hic præsente discessit.¶ Et abest : ne obstet furtis sui hospitis:idest ne prę sentia sua impediat amorem:& cō cubitum meum tecum.¶ Cressia:cretensia.Nam,ut dixi, Menelaus profectus fuerat in Cretam,quo tempore Paris in eius do mo hospitabatur.¶ O mira calliditate:pro miræ calliditatis: & astutiæ,& est ironia:quasi dicat:o simplicem,& stultum hominem.¶ Ipse,q.d.stultus.¶ Iturus:abiturus. ¶ Dixit o uxor : o Helena.¶ Mando:committo tibi,& præcipio.¶ Hospitis Idæi: Paridis Troiani ab Ida monte Phrygiæ.¶ Negligis : quia ei nō pares.¶ Tyranni:regis:ut Virgi.Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni.Legitur tamen etiam hic mariti. ¶ Hunccine: adducit Menelaum in contemptum dicens esse fatuum , & stul tum:qui non possit cognoscere pulchritudinem ipsius Helenæ: hunccine pro hunc ne.¶ Sine pectore.i.sine sapientia.Hora.in ep̄is,Non tu corpus eras sine pectore.¶ Dotes:p̄tium ex cellentiā.¶ Tyndari:o Helena.¶ Magna bona.s.pulchritudinem.¶ Non crederet:non cōmitteret.¶ Vt:q̄uis.¶ Mea uox i mea uerba:& est sensus:licet nec uerbis meis:nec uehementi meo erga te amore exciteris:tamē est fallendus maritus tuus: & debes mihi morem gerere:quia simplex est,& stultus.¶ Vt superemus & ipsum:idest ut simus etiam ipso stultiores. ¶ Iners.i.sine effectu amoris:& cōcubitus.¶ Amantem:me.¶ Pene:fere suis manib⁹,quod solent facere lenones,& lenæ. Tibullus:Hæc mihi te adducit tenebris:multoq; timore Coniungit nostras clam taciturna manus.¶ Sola:dicit esse conue niens:ut ei morem gerat:& uno lecto coniungant:quia ambo soli dormiunt.¶ Communia:quæ uterq; capiemus. ¶ Gau dia:uoluptates.¶ Candidior.i.erit mihi ita iucunda:ut uideatur esse lætior medio die.¶ Quæuis:quęlibet.¶ In sacra iura .s.matrimonii.i.obligabo me futurum semper maritum tuum.¶ Petas mea regna.i.uenias in Troiam.

Adulterii correctio

Tyrannus qui sit

Lenonis exercitiū

ASCEN.

CLIS est cum forma.sic Iuuenalis.Rara est concordia formæ,Atq; pudicitiæ.Sed tibi & hoc suadet &c.Docet maritum quasi consentientē opportunitatem fecisse: qui in Cretam p̄ficiscens hospitem domi suæ derelictū coniugi,tam formosæ cōmendauerat,unde per ironiam manifestā exclamat,o mira calliditate uirū.Hunccine &c.argute p̄bat Menelaum esse in dignum tam formosa cōiuge.nā pulchritudo,& forma non pōt satis coli,& amari ab eo,qui eam ignorat,quemadmodū Menelaus,qui tam stolidus,atq; rerū imperitus erat,ut coniugem hospitii , atq; hospitem coniugi cōmēdaret. uocat ergo hoiem sine pectore.i sine corde,Nam in pectore,& corde uidetur prudentia,unde cordatus uocamus, quibus res suę cor di sunt,atq; eas prudēter curant.Tyndari patronymicū putatiuum.putabatur.n.Tyndari filia,est ergo uocatiuus a nominatiuo Tyndaris.Cōmoditate ipsius,idest quam ipse nobis per absentiā suam p̄stat.Aut erimus stulti,si.i.tam expectā dam opportunitatem in uacuum transire sinamus.Tempus securū,in quo nos securi esse possumus,cū absit maritus & hospitio tuo susceptus sim.Vtere mādantis simplicitate uiri.i.tā simpliciter , hoc est sine calliditate obsequere,ut ille mā dauerat.Candidior.i.melior,& aptior,quia bona tempora candidis lapillis signabant Cretes,& Thraces.

Si pudet, aut metuis, ne me uideare secuta:
Ipse reus sine te criminis huius ero.
Nam sequar Agide factum, fratrumq; tuorum,
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi,
Quattus in exemplis annumerabor ego.
Troica classis adest, armis instructa: uirisq;
Iam facient celereis remus & aura uias.
Ibis dardanias ingens regina per urbes,
Teq; nouam credet uulgus adesse deam.
Quaq; feres gressus adolebunt cinnama flãmæ,
Cæsaq; sauguineam uictima planget humum.
Dona pater, fratresq; & cum genitrice sorores,
Iliadesq; omnes, totaq; Troia dabit.
Hei mihi uix a me pars dicitur ulla futuri,
Plura feres, quam quæ littera nostra refert.
Nec tu rapta time, ne nos fera bella sequantur,
Concitet & uires Grecia tota suas.
Tot prius abductis ecquæ est repetita per arma?
Crede mihi uanos res habet ista metus.
Nomine cœperunt Aquilonis Eretida Thraces,
Tuta tamen bello Bistonis ora fuit.
Phasida puppe noua uexit Pagaseus Iason,
Læsa nec est Colcha Thessala terra manu.
Te quoq; qui rapuit, rapuit Minoida Theseus,
Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat.
Terror in his ipso maior solet esse periclo,
Quæq; timere libet, pertimuisse pudet.
Finge tamen, si uis, ingens consurgere bellum,
Et mihi sunt uires, & mea tela nocent,

ANTO. ¶ SI Pudet, aut mutuis: purgat pudoris crimen transferens in se culpam. ¶ Aegidæ factum: exemplo arguit: nec pudendum, nec timendũ esse. ¶ Fratrum tuorũ: Castorem, & Pollucẽ intelligit. ¶ Geminas Leucippas: Phœben, & Elairin. Leucippi ex Philodoce filias: quas Castor, & Pollux rapuerunt: pugnatũtq; illarũ causa cum Ida & LynceoApharei ex Harene filiis: ut Pindarus scribit: & nos in Metamorphoseos diximus: de quibus ita Propertius, Non sic Leucippis succẽdit Castora Phœbe, Pollucem cultu nõ Elaira soror. ¶ Troica classis adest: facilitatem monstrat, facile, inquit, Troiam petemus: est enim parata classis. ¶ Ibis dardanias: suadet facinus: non modo non esse pudendum: sed summę gloriæ futurũ. ¶ Deã: nõ fœminam: sed deam opinabunt. ¶ Cinnama: duo sunt cinnami genera album, & nigrum: alterũ, quod est pretiosius, nascitur in Aethiopia: ubi sunt Troglodytæ: quia ad portũ Geboanitarũ deferunt: unde ad nos deferũ. coronas ex cinnamo inter asilii auro inclusas: primas in tẽplis capitolii, & pacis dicauit imperator Vespasianus. ¶ Planget: cõcutiet mactata. ¶ Nec tu rapta time: exemplis timorem soluitq; nec repetita restituatur: nec Phryges bellis sint lacessendi. ¶ Erichthida: Thraces Ericthei Atheniensis regis filiã duce Borea rapuerunt, ex qbus nati sunt Zetus, & Calais: ut author est Dido. ¶ Bistonis ora. Thraciã Athenienses bello molestarũt. ¶ Phasida: Medeæ rapinã exprimit, de qua diximus. ¶ Pagaseus: a Pagase oppido Thessalo: ad qđ fabricata eã Argo nauis. ¶ Minoida: de Phædra: aut Ariadna intelligit: quas ex Creta rapuisse Theseũ mõstrauimus. ¶ Vocat: uocati milites dicebanẽ: qui ultra stipendiarios colligebantur.

Phœbe & Elaira Castoris & Pollucis amasiæ

Cinnamĩ gñã quot

Troglodytæ populi

Zetus & Calais: qui

HVBER. ¶ SI Pudet occurrit obiectiõi. ¶ Ne uideare secuta me. i. ne uidearis spõte discessisse. ¶ Ipse ero reus: uolo oẽm culpam huius facti in me trãsferri. ¶ Seq̃r: mirabor. ¶ Aegidæ: Thesei. ¶ Fratrum tuorũ: Castoris, & Pollucis. ¶ Te rapuit: dictũ est supra. ¶ Illi: Castor et Pollux. ¶ Geminas Leucippidas idest duas filias Leucippi: subaudi rapuerunt. ¶ Fabula aũt hoc habet. Leucippus duas habuit filias Phæben: & Elairam, q̃ desponsatæ Ide, & Lynceo iuuenibus fortibus die nuptiarũ a Castore, & Polluce earum amore accensis raptæ sunt: cum Castora a Lynceo interfectum dicant: hãc fabulam scribit plene Ouid. lib. v. Fastorũ: & eã breuiter tetigit Propertius, Elegia ii. his uerbis, Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe, Pollucem cultu nõ Elaira soror. ¶ Propiore: quam fratrum tuorum ¶ Tangi: moueri, incitari. ¶ Troica arguit a facilitate discedẽdi. dicit enim se habere oĩa parata. ¶ Ibis: pollicetur ei magnos honores in regno Troiæ. ¶ Quaq; feres: dicit qđ ei fient honores, tanq̃ deæ. ¶ Adolebũt: cremabũt. ¶ Cinnama genus est aromatis odoriferi ex arbuscula, quã Aethiopia mittit. ¶ Cæsa: interfecta sicut numinibus. ¶ Planget: pcutiet, cũ in terra cadet. ¶ Dona: allicit eam munerũ pollicitatiõe. ¶ Iliades: Troianę mulieres. ¶ Tota Troia: continens pro cõtento. i. omnes Troiani. ¶ Vlla. i. minima. ¶ Feres: accipies. ¶ Nec occurrit obiectioni: & eã refutat quod nulla bella pp eam mouebuntur: & probat id exemplo multarum: quæ raptæ sunt, & nunq̃ tamen repetitæ. ¶ Concitet: cõmoueat cõtra me. ¶ Quę. q. d. nulla. ¶ Vanos stultos, & sine causa. ¶ Nomine Aquilonis, historiam tetigit, non fabulam. Eristheus rex Atheniensiũ filias duas habuit formosissimas: quarum Procis nupsit Cephalo ut supra diximus in Epistola Phædrę: alterã Orythiam noĩe cum Rex Thracum uxorem petiuisset: & non impetrasset: ille parata, & instructa classe misit: qui eã raperent: & qm̃ spirante Borea uento qui flat ex Attica in Thraciam, nauigantibus abducta est: datus est locus fabulę, qđ Boreas uentus eã abstulerit. ¶ Nomine: parte. ¶ Aquilonis: Boreæ. ¶ Ora: regio. ¶ Bistonis: Thracia noĩatiuus est casus: & forma patronymici fœminini gñis: est aũt Bistoniũ stagnũ Thraciæ. ¶ Pagaseus: Thessalicus: a Pagaseo sinu: uñ soluit nauem: ut diximus supra. ¶ Phasida: Medeã. ¶ Manu col. exercitu, & uiribus Colchorũ: narrata eã hæc fabula supra in ep̃la Hipsiphyles: & in Ep̃la Medeæ ad Iasona. ¶ Minoida: Ariadnẽ: uisa est fabula supra in Ep̃la Ariadnes: & in Ep̃la Phædræ. ¶ Cretas: accusatiuus est græcus: cuius noĩatiuus ẽ Cres. ¶ Terror: timor. ¶ Maior peri. ſm eam sentẽtiam: peior est bello timor ipse belli. ¶ Pudet pertimuisse: est postea pudor pertimuisse ea, quæ aliquis uoluit timere. ¶ Finge: pone, fac. ¶ Et. i. etiam mihi sicut Græcis.

Leucippi filiarum fabula

Cinnamũ

Filiarũ Eristhei histo.

Bistonium stagnum

Pagaseus

pulchrum dictum

¶ IPSE reus sine te. i. in me oẽm culpam assumã: nec dicam te secutam me, sed raptam a me. Factum Aegidę. i. Thesei, q ipsam prius rapuerat, ut ipse declarat per sequentia. Troica classis adest. Docet faciliter rapi posse, & difficulter repeti, raptam quoq; magis ueneratũ iri, q̃ dimissam, cum pro dea apud Troiam habenda sit. Adolebunt. i. incendent, cremabunt. Victam planget humũ sanguineã. i. quam sanguineã faciet. Plangendo. i. concutiendo eam pectore suo. Vnde planctus ꝓprie fit cum percussione pectoris. sicut de Anna dicitur Aenei. iiii. Vnguibus ora soror fœdans, & pectore palmis. Hei mihi, dici solet quando rebus dicendis impar est qui dicit. Vt, hei mihi qualis erat. q. d. eloqui nesciam. ¶ Tot prius abductis. Argumentum est ab exemplis, idq; Rhetoricum, atq; probabile, sed non necessario concludens. Vnde fallitur Paris. Bistonis ora. i. Thracia Manu Colcha. i. exercitu Colchico. Cretas, accusatiuus a nominatiuo Cres cretis, hi Cretes, hos Cretas.

ASCEN. Quæq; timere libet, pertimuisse pudet. Docet hoc uersiculo poeta, quid intersit inter timere, & pertimere, ac consimilia. Nam timere est qualitercunq; siue perfecte, siue imperfecte, pertimere ad finem usq; cum consumatione eius, de quo erat timor. Sed ut dixi. Nihil est poeta hoc facilius, & expositius. Finge tamen si uis &c. Quia argumentum ab exemplis inualidum est posset dicere Helena se potius repetendam, q̃ superiores, aut quia marito suo charior sit, aut quia maritus potẽtior cum fratre præsertim Agamennone, purgat obiectionem dicens etiam si Græcia tota bellum moueat in Troianos, nihil uerendum esse, cum maiores uires, & copiæ sint in Phrygia, q̃ in Græcia.

¶ Vestræ

¶VESTRE terræ:spartanæ potentiæ non succumbit Asia:sed ea est,quæ Græciam non formidet.¶ Pene puer:exemplo suam fortitudinē probat. Cilices Troiana armenta abigebant.Paris,qui tunc in Ida pecora pascebat,Cilices reperit, armentaq; abacta reduxit:unde a robore,& uirtute corporis Alexander est nuncupatus. Herculem quoq; Alexia cū corporis fortitudine appellatum scribit Var. Alteri uero nomen inditum esse tradunt:quoniam inter pastores quæcūq; exortæ fuissent controuersiæ,cōponere iustissime consueuerit.¶ Ilioneus.Deiphobusq; fuit:Paris palæstra,& sagittatione ualuit:qua Hector superatus:ira percitus Paridem trucidasset:nisi sibi fratrem a pastore regio,qui illum educarat,esse agnouisset,Ilioneus Phorbantis filius fuit: de quo Virgi. meminit. Deiphobus ex Priamo,& Hecuba natus est.¶ Cominus: in palestra.¶ Non potes hæc illi:nihil in iuuenta Menelaum gessisse iactare potes.¶ Mea arte:sagittationem,& palæstram itelligit. ¶ Quid ualeam:qua sim fortitudine.Cui emphasim habet hęc dictio,qui sagittatione,& palæstra ualet:qui potentia, & opibus pollet,qui diis immortalibus gratus est:qui sua, & suorum uirtute totam non timet Græciam.¶ Aut igitur nullo: colligit epistolam abigens quicquid Helenam terrere potuisset:duo,inqt:times,quo minus Troiam petas,ne repetita restituris: aut ne lacessita bello te reddere cogamur:immo aut omnino nō repeteris,aut si bello Troianos Græci tentauerint,turpiter succumbēt.¶ Dorica castra,Dores populi in Pelopōneso,cum inde pellerentur Parnassum tenuerūt:deinde per Heraclidas restituti multas urbes condiderunt in Pelopōneso:duæ tamen gentes constitere.¶ Dorica.s.& Aeotica:unde Peloponnesiaci Dores sunt appellati.¶ Pro tanta:quanta est Helena.¶ Totus orbis:Asia,& Europa.¶ Nomen feres:laudabūt te posteri. ¶ Spe modo nō timida:cum Spartem relinquas summa spe. ¶ Exige pete:cum Troiam appuleris.¶ Munera pacta:& cōiugium,& regni partē.¶ Cum plena fide: nulla utar perfidia, sed promissa omnia plene seruabo.

ANTO. Paridis fortitudo

Hectoris cū Paride certamen

Ilioneus q

Deiphob⁹

Nec minor est Asiæ,quam uestræ copia terræ,
Illa uiris diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quam Paris,aut armis anteferendus erit.
Pene puer cæsis abducta armenta recepi
Hostibus,& causam nominis inde tuli.
Pene puer iuuenes uario certamine uici,
In quibus Ilioneus,Deiphobusq; fuit.
Neue putes,non me nisi cominus esse timēdum,
Figitur in iusso nostra sagitta loco.
Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ,
Instruere Atriden non potes arte mea.
Omnia si dederis,nunq̄ dabis Hectora fratrem,
Vnus is innumeri militis instar erit.
Quid ualeam nescis,& te mea robora fallunt,
Ignoras,cui sis nupta futura uiro.
Aut igitur nullo belli repetere tumultu,
Aut cedent marti dorica castra meo.
Nec tamen indignor pro tanta sumere bellum
Coniuge,certamen præmia magna mouent.
Tu quoq;,si de te totus contenderit orbis,
Nomen ab æterna posteritate feres.
Spe modo non timida,dis hinc egressa secundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

Dorici populi

¶COPIA:multitudo uirorum.¶ Illa: Asia.dixit autem illa, quia quādo hęc scribebat erat in Græcia.¶ Plus animi:plus audaciæ.¶ Anteferendus:prępouendus mihi.¶ Pene puer:narrat testimonia suę ꝓbitatis,& fortitudinis:icipiens usq; a pueritia. ¶ Pene puer:adolescēs adhuc teneræ ætatis.¶ Recepi: recuperaui.¶ Cæsis:interfectis.¶ Causas nominis:falluntur multi, q credunt eum ob hoc dictum Parim a paricate:cum dictio græca nō deriuetur a latina,sed ut Porphyrius in lib.xii.Iliades scribit.Paris dictus est a παρήμι uerbo gręco:quod est trāseo: quoniam fatalem mortem transsiit:cum expositus a matre a bubulco nutritus est:postea Alexander dictus est,quasi auxiliator uir,ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς:idest a uiro:& ἀλέγω.i.auxilior:quod futurum facit ἀλέξω,quia hostibus armenta abducētibus: ut nunc refert,auxilium suis tulit:& armenta recuperauit:ex quo hoc,quasi agnomē meruit.¶ Causam nominis: quia dicor Alexander.¶ Inde ab auxilio dato.¶ Vario certamine:in ludis agonalibus:diximus in argumento primæ Epistolæ. ¶ Ilioneus:qui non solum eloquētissimus:sed & fortissimus fuit:unde & Virgil.Maximus Ilioneus.¶ Deiphobus,de quo Vir. Deiphobe armipotens genus alto a sanguine diuum:fuit enim bellicosissimus.¶ Nisi cominus.i.certamine,i quo prope:& manu solum pugnatur.¶ Figitur.locatur.¶ Loco iusso:ubi ab aliquo:uel mihi placito.¶ Non potes:extollit se, & Menelaum deprimit,ostendens eum non habere hos titulos.¶ Arte mea:sagittandi.¶ Si:quis.¶ Hectora fratrem:talem, & tam fortem fratrem,qualis est Hector.¶ Is unus.s.solus.¶ Instar:similitudo.¶ Innumeri militis:pro innumerorum militum:idest ipse solus esse potest pro uno exercitu. ¶ Fallunt te:ignorantur a te.¶ Cui uiro:quali marito.¶ Aut igitur:cōcludit Epistolam inferens ex supradictis:quod aut non repetetur bello:aut si repetita fuerit:defendetur:& ei erit maxima gloria:quod propter eam Europa,& Asia magno bello certauerit.¶ Tumultu belli.i.motu belli.¶ Dorica:græca.¶ Cedent.uincentur.¶ Magna præmia:digna propter quæ non debeat me pudere sumere bellum:puderet si pręmia essent parua:& uilia.¶ Contenderit:certauerit.¶ De te:propter te.nam de interdū propter significat Teren.Quātum me amas de fidicina hac.¶ Feres:accipies.¶ Ab æterna posteritate:idest ab omnibus posteris:qui erūt usq; ad finem seculorum. ¶ Spe modo:hortatur eam:ut non dubitet discedere:& discessura petere ab eo quicquid ipsa uoluerit:quod promittit se fideliter pręstaturum:ordo est.¶ Tu modo:idest tantummodo.¶ Egressa hinc:ex domo Menelai:& ex Lacedęmone.¶ Spe nō timida:idest firma,& certa spe:non dubitans de me.¶ Exige:reposce ¶ Pacta:promissa tibi a me. ¶ Cum fide plena : idest plenissime,& sine fraude,uel sine dubitatione.

HVBER. Paris unde dictus

Cominus quid sit

De propositio quid significat

¶ILLA uiris diues:alii legunt.Fortibus illa uiris diues,abundat equis,& est melior lectio.Nec plus Atrides confert specialiter se cum Menelao,atq; illi se præfert,ostentans facinora sua egregia,Nā ut in Troicis scripsi Nero Paris siue Alexāder etiam Hectorem uicit luctando.unde dicit,& causam nominis inde tuli.Est enim Alexander uocatiuus ab ἀλέγω uerbo quod significat arceo,& ἀνήρ uir,ꝙ quasi arcens,& constringens in lucta uiros.¶ Cominus dicitur,quasi cum manu, hoc est conterendo manus.Eminus contra quasi e manu,quando telum longe iacitur.¶ In loco iusso:idest quē iussero figere,& est rara locutio,uim hypallages habens.non enim locus iubetur,sed sagittæ in locum.Omnia si dederis. Contra Agamennona Hectorem obiicit.Instar,idest æquiualens,quasi in statum,& ualorem. Tu quoq; Pollicetur eam insignē fore,si pro ea bellum moueatur,quam laudem mulierculæ nonnunquam affectant,nam nihil gloriosius ducunt,q̄ ob formam multis complacere,sed in te manifestariā finem facio.

ASCEN.

In decimam sextam Epistolam Argumentum.

Argumentum epistolæ

Nullam quę respondeat epistolam fecisse Oui. aperte constat, cum suis omnibus Sabinum poetam respondisse in amoribus ipse testat, cũ dicit. Quam cito de toto rediit meus orbe Sabinus, Scriptaq; diuersis rettulit ille locis. Cãdida Penelope signum cognouit Vlyssis. Reliqua curiosis illic legẽda relinquimus. Satis est admonuisse. Sabinus imperante Octauio uixit: Ad Trisenam amicam Elegiarum librum dedit. Fastorũ inchoatos reliquit: epistolis Ouid. rñdit: cuius Helenam, & Hero. Cydipes q; legimus fragmentũ. Cæteras: ut multa alia: seculorũ ignauia desideramus. Sunt qui has Epistolas nec Oui. nec Sabini esse aio coniiciant: quibus satis rñsum esse existimo, cũ nulla habeant argumenta: qbus propositũ firmare possint. Nos ut Sabini Helenã legendã contẽdimus. Iuppiter ex Tagyete Atlantis & Plíones filios genuit Lacedæmonẽ: Lacedæmon Amyclum: Amyclus Argalum: Argalus Oebalũ: Oebalus Tyndarũ: Tyndarus ex Leda Helenã & Clytẽnestram. Item mares geminos: Castorem, & Pollucem. q̃q̃ i fabulis est ex ouis hos genitos: qm̃ in olore uersus Iuppiter cum Leda fuerit. Helena postq̃ coniux Menelaus Spartæ in Cretam cõcessit Alexandri hospitis per ep̃lam amorẽ cognouit: quasi offensa primum rñdens obiurgat: deinde ut pudorẽ tutetur illius suasiones infringere conatur: sed quædam spargit semina: unde non oĩno illius amorem negligere uideatur. Demum amantis uotum impletura: ut honestius, ita tutius uisum est: si quid in desiderio erat, non literis mandaretur: sed Clymene, & Aethra comites fidissimæ exponerent: quæ de coniugio sumeret sponsionem, id cum fecissent cũ Alexandro ad Troiam abierũt: q̃q̃, ut diximus: alii ad Proteum in Aegyptum tempestate delatos esse: atq; ab illo ablatas Paridi contendunt.

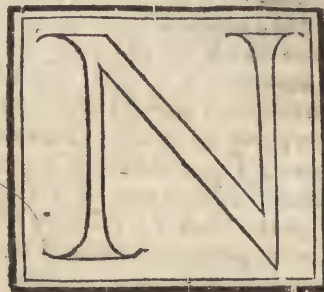
ANTO.

Nunc oculos tua cũ uiolarit ep̃la nr̃os: principiũ accõmodatũ est: nam licet asperũ uideatur nõ tñ potiũdi desiderii spem tollit, quã faciunt: & qđ epistolã legerit: & qđ rescribat. Violarit oculos nostros indicat ep̃lam legisse. Violare puellarum est, quarũ pudicitia prostituit. Gloria: seruatæ pudicitiæ decus. Ausus es hospitii: ducit in odium ab audacia, & temerata religione. Sacris te. hospitalitatis iura exprimit, q̃ sub Iouis tutela sunt: ueteres q̃ primum hospites excipiebant Ioui, & diis aliis sacra facere consueuerũt. Id apud Papi. Adrastus facit cum Eteoclea & Tydeum excepisset. Idem Virgiliana Dido: cũ Troianos suo fouisset hospitio, quod ex Home. transtulerunt: apud quem Panthonius sacrorum minister Alcinoi iussu: qm̃ Vlysses in Pheaciam appulerat, pocula omnibus, qui aderant, propinabat, ut Ioui curæ sunt hospites: ut ille ait: & fulminũ authori liberet. Sollicitare: adulterio interpellare. Fidem legitimam: lege, & coniugii sponsione firmatam.

Antiquorum ritus

HELENE PARIDI

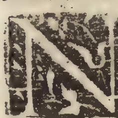

Nunc oculos tua cũ uiolarit epistola nostros
Non rescribẽdi gloria uisa leuis.
Ausus es hospitii temeratis aduena sacris,
Legitimam nuptæ sollicitare fidem.

HVBER.

Nunc oculos: ut alibi dixim. Scribit Ouid. in. ii. de arte. Quæ uoluit legisse: uolet rescribere amãti: Helena igit lecta ep̃la Paridis, cũ ea delectata esset: licet ostendat se indignatam: nõ potuit tñ nõ rescribere: ita lenita est: & demulsa blandiciis Paridis quas magno artificio contexuit. Respondet igitur ep̃lę Paridis: & primũ quidẽ ostendit se ualde iratam, qđ Paris ausus sit eam talibus scriptis sollicitare. mox ita detegit ĩgeniũ: ut det spem Paridi: & quodãmodo ei aperiat consiliũ, & uiã: ut possit ea potiri. ostendit aũt muliebre ingeniũ uarium, & mutabile: & id qđ Ouid. in arte scribit. Forsitan & primo ueniet tibi lr̃a tristis. Quæq; roget ne se sollicitare uelis. Quod rogat illa timet: qđ non rogat, optat, ut instes, dicit ergo. Cum tua epistola, qua conatus es alienare me ab amore mariti: & ad tuum sollicitare. Violarit: læserit. Non rescribendi: sunt qui ita dicant: gloria non rescribendi est uisa mihi leuis. i. facilis: sed melius. Leuis: pro uili, & parua accipitur: uel certe sic uerius. gloria rescribendi est uisa mihi non leuis. i. non parua. i. putaui magnam gloriam mihi fore rescribere tibi: quia affecisti me magna iniuria. Ausus: obiicit ei ingratitudinem: & impietatẽ: quod uiolauerit iurã hospitii. Temeratis: uiolatis. Sacris: quia, quando aliquis uir magnus excipiebatur hospitio, Ioui, & diis hospitalibus sacra fiebant: quod Virgi. ostendit lib. i. Aenei. cum Dido Aeneam excepit. Sic memorat simul Aeneam in regia ducit Tecta simul diuum templis indicit honorem. Sollicitare: commouere.

Leuis qđ denotet

ASCEN.

Nunc oculos &c. Epistola hęc responsiua Helenæ parũ quidẽ in rebus difficultatis habet, eo q; argumentum a Paridis epistola depẽdet, nec multum in uerbis. est enim facilior, & pedestrior, q̃ Ouidiana cõpositio. unde ex sola phrasi Ouidianũ neges. In principio autem alii nunc, alii tunc legunt, & utrunq; tolerari potest. Ego aũt legerem potius nunc sub hoc sensu. Cum scilicet ita sit, q; epistola tua uiolarit p̃ uiolauerit, hoc est redemerit nunc nostros oculos, qui ante hac nihil spurcũ, aut lasciuum uiderant, aut legerant (nam & oculi legunt) gloria non rescribendi. i. quæ esset ei non rescribendo, est mihi uisa leuis. i. modica. Præsupponit ergo peccatum esse in legẽdis epistolis amatoriis, & in rescribendo, sed maius in legendis usq; adeo, ut uiolata legendo parum gloriæ mereatur non rescribendo, & is certe animus est mulieribus, ubi semel libata est pudicitia, nihil in eis post illam commendandũ est. Et ideo ut monet Naso noster, Principiis obstandum est. Nam quia ex uisu, cuius prima est amoris linea, ad alias gradatim peruenitur. qa ergo

uiolatam

uiolatā se sensit legendo,parui facit ne amplius uioletur rescribendo.Rescribit tamē criminādo,sed ea quoq; est mulierum natura,ut qđ iubentissime facturæ sunt,in principio negent,sic tñ,ut nisi instes,ipsæ se corrigāt,& placari posse significēt. De iure hospitalitatis aūt scias,q; id apud antiquos erat sanctissimū,ita ut Iouem ei præesse significent. Vnde primo Aen. Iuppiter(hospitibus nam te dare iura loquuntur)&c. Erat aūt hospitiū amicitiæ nō mercedis gratia,nam caupona dicit̃ diuersorum mercenarium,quod tunc non tam frequens erat, ut nunc, quapropter necesse erat sibi hospites comparare,inter quos magna fides obseruabatur,quam Paris solicitando coniugem hospitis uiolasse criminatur.

Scilicet idcirco uētosa per æquora uectum,
Excepit portu tænaris ora suo:
Nec tibi diuersa quamuis e gente uenires,
Oppositas habuit regia nostra fores?
Esset ut officii merces iniuria tanti,
Qui sic intrabas,hospes,an hostis eras?
Nec dubito,quin hæc,cum sit tam iusta,uocetur
Rustica iudicio nostra querela tuo.
Rustica sim sane,dum non oblita pudoris,
Dumq; tenor uitæ sit sine labe meæ,
Si non est ficto uultus mihi tristis,in ore,
Nec sedeo duris torua superciliis.
Fama tamen clara est,& adhuc sine crimine lusi,
Et laudem de me nullus adulter habet.
Quo magis admiror,quæ sit fiducia cœpto,
Spemq; tori dederit quæ tibi causa mei.
An quia uim nobis Neptunius intulit heros,
Rapta,semel,uideor,bis quoq; digna rapi?
Crimen erat,nostrum,si delinita fuissem,
Cum sim rapta,meum quid nisi nolle fuit?
Non tamen e facto fructum tulit ille petitum,
Excepto redii passa timore nihil.
Oscula luctando tātum modo pauca proteruus,
Abstulit,ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia est,non his contenta fuisset,
Dii melius,similis non fuit ille tui.
Reddidit intacta,minuitq; modestia crimen,
Et iuuenem facti pœnituisse patet,
Thesea pœnituit,Paris ut succederet illi,
Ne quando nomen non sit in ore meum.

ANTO.
¶SCILICET idcirco:ut augeat cōtēptū,irrisiōe utit̃ hospitalitatē exprobrans:nō,inqt,ob eā cām te hospitio fouimus:ut me stuprares.¶Portu suo:Spartanoꝝ nauale est post Tęnarō. Nauigāti ad promōtoriū Maleā Gytheū nuncupant,nauiū statio.manu effosa est.c.&.xl.stadioꝝ.¶Ora tę.portus Laconicus ad Tęnarō ꝑmōtoriū.¶Diuersa gente:id uidet̃ interpositū esse qm̃ Alexāder Phrix barbarus erat a Græcorum moribus alienus.¶Oppositas fores:clausū hospitiū. Nō,inqt,te,ut peregrinū propulimus.Nā Thucydides scri.lex fuit Spartanorū pegrini in urbe Sparte non interciperent.¶Esset iniuria:adulterii dedecus sequeret̃.¶Sic:tāta hospitalitate receptus.¶Rustica:rudis nimiū,& inepta.¶Rustica sim sa.fatetur rusticitatē: quam obiectauerat Paris:eamq; a pudore excusat.¶Tenor:continēs uiuēdi rō.¶Sine la.culpæ offensa,aut nota.¶Si nō est tri.mores peracte ī se tuet̃:refutatq; obiectā Thesei rapinā.¶Tristis: nō iracūdus:sed lætus:si ore lætitiā ꝓfero.¶Torua super.supbiā excludit, q̃ in superciliis apparet, nec inuenisse eminentiorē locū scri.Pli.aut,ut solitaria maneret,abruptionē.¶Sine crimine:adulterii nota.¶Cœpto:proposito,ut me rapias.¶Neptunius he.Theseū intelligit, quē se Neptuni filiū apud Minoem iactasse scri.Hyg.factūq; fuisse periculum ex proiecto in mare annulo,quē a Nereidibus acceptū ad Minoē rettulit.¶Bis quoq: a te iterū.¶Nostrū cri.ego in culpa fuissem.¶Facto ex rapina. ¶Fructū pe.me ut optabat,nō uiolauit.¶Vlterius:ultra oscula nihil a me habuit.¶Nequitia.imodesta petulātia:quam ideo obiurgat,quoniā Paris dixerat. Si reddēda fores,aliqd tamē ante tulissem.¶Reddidit inta.Dio.& Plu.scrib.Helenam intactā reddidisse.Sed Paris nō ea usus desidia,quāprimum ad Helenā insulā appulit:quæ ad summū terrę iacet,cum Helena se iunxit & ob eam causam nomen sortitū esse scri.Stra.cum antea Cranaa uocaret̃.¶Et iuue.excusatio ab ætate:dignus,inquit,uenia fuit:quoniam iuuenis cum me rapuerit,modeste se gessit.¶Nequādo no.ut semp sinistro rumore in hominum ore uerser.

Nauale spartanoꝝ

Spartanorū lex contra hospites

Argumēta supbię ubi uideantur

Fabula de Theseo Helenæ historia

HVBER.
¶SCILICET:dictio est apta ad ironiā,& indignationem. ¶Tænaris:Laconica.¶Oppositas occlusas tibi.¶Agente di.remota,& q̃ nobiscū nō habuisset cōsuetudinē.¶Idcirco:pp hāc cām,¶Vt iniu.quā paras mihi inferre.¶Esset mer.i.remuneratio & ꝑmiū.¶Tanti of.i.bñficii accepti a nobis.¶Sic ea intentione:ut mihi iniuriā faceres:& me abduceres.¶Hostis an ho.q.d.potius hostis.¶Nec du.i.icio,qđ licet iuste de te cōquerar,iudicabis me tñ rusticā:q̃ conquerar:Nec dubito qn hæc cū sit tā iusta,uocet̃ de eo:qui me amet.Sim cōcedentis est.dum ꝑ dūmodo.¶Tenor:ꝑseuerātia.¶Sine la.sine macula:& infamia.¶Si nō:rñdet ei parti:quā dixit uultu nō cætera duro Perlege,sed formæ cōueniente tuę.dicit.n. qđ si nō est seueri,& duri uultus:est tamē pudica ¶Torua:terribilis.¶Superciliis:qbus ostēditur seueritas.Vir.cōueniens latio pone supcilium.¶Vixi:legitur & lusi.i.fui læta,& iocata sum,salua tamen pudicitia mea.¶Laudē de me:ut possit se iactare de cōcubitu meo.¶Quo qua re.quāobrem.¶Ce.audaciæ tuę.¶Mei to.tori mei cōcubitus.¶Ne.he.i.Theseus nepos Neptuni. ¶Attu.uim.s.in rapiēdo.¶Rapta se.a Theseo.¶Bis:etiā a te.Aduertēdū est,qđ licet hoc exēplū uideat̃ dissuadere Paridi ne eā rapiat:tñ latēter ad incitādū positū est.¶Delinita.i.blādiciis captata,& illecta.¶Erat no.cr.i.fuisset mea culpa.¶Rapta:uiolēter abducta.¶Quid.s.me.i.qd potuit īputari mihi.¶Nisi nol.i.qđ nolui:& uolūtas mea nō fuit.¶E fa.i.ex rapina sua.¶Petitū:desideratū.¶Redii.ab eo discessi.¶Pas.nihil excepto timore,q̃ nihil ab eo mali habui,nisi qđ timui.¶Abstu.accepit.¶Luct.cōtendēdo nō spōte mea.¶Nil mei.nil de me.¶Vlterius:ultra oscula.Quæ tua:dū simulat Helena se dicere iniuria Paridi:eum magis incitan.dici enim tu nō fuisses cōtentus his:qa uoluisses aliud ꝑter oscula.Ordo est.¶Neq.i.libido:ut nequitia est,q̃ te nō sinit esse senē.¶Quæ est tua:q̃ est tibi.¶Nō fu.cō.his.s.paucis osculis.¶Dii me.uoluerūt, & cōsuluerunt mihi.¶Similis tui:ita proteruus,& libidinosus,ut tu es:quia me uitiasset.¶Modestia:ipsius Thesei.¶Minuitq; cri.culpam rapinæ,¶Thesea pœ.interrogatiue legendum est,q.d.an ideo pœnituit.¶Et tu postea me rapies:

Supcilium

ASCEN.
¶ORA Tęnaris ꝑ tęnaria.nā tęnarius ꝑmōtoriū est Laconię,ꝑ quo iperiti Tęnarus legūt apud Alexādrū.Tænarus inferni &c.Hospes,an hostis eras.q.d.potius hostis,q sic nō cū tāta hospitalitate,sed tali aīo intrabas.Nec dubito,callide iudiciū illius laudat,suā pudicitiā cōmēdat,in qua uidelicet laborabat.Vultus tristis,seuerus & atrox. Et bñ uultus potiꝰ,q̃ facies.Nā uultus q̃si a uolēdo dr̃,facies a faciēdo. Et ita facies a factore fit, nec mutat̃,Vultus a uoluntate alius & alius fit.Et laudē q̃si laudis sit habuisse cōmertiū cū tam formosa,quo uerbo audaciā Paridis potius ꝑbat,q̃ dānet,sed mire ī se crimē censet,qđ in illo laudē,q̃si mulieri sit crimē,qđ uiro laudi dat̃.ita.n.mundo uidet̃,cū eadē sit utriusq; apud deum cēsura.Neptunius heros Theseus meū.i.meæ opis,& facultatis,qd nisi nolle fuit.q.d.nihil. Et iō qa citra cōsensum nemo peccat,immunis est a crimine,licet cōtra uolūtatē rapta.Nil hēt ille mei,latine,& signāter dictū,& plus, q̃si diceret nil hēt ille meū,qa tunc de rebus suis loqret̃,nūc de se.Sis tui ēt elegāter dictū.Nā sitis cū de moribus agit̃,potius gtō iungit̃.Minuitq; modestia,qa osculis cōtentus erat.Ne qñ nomē nō sit in ore meū,semp sit in ore uulgi de me loquētis,& de amatoribus meis.

ANTO. ℭ NON tñ ira.ſed ne diſſimulata iracũdia amãtis ſpẽ fugerit.nõ.n.inqt, q̃ror,ꝙ a te amer:dubito, ne ſimulato amore me deludas. ⁋ Deſit fiducia:nõ eſſe in te fidẽ exiſtimẽ:aut facinus audere nõ confidã. ⁋ At peccãt aliæ.illud Paridis reſumit. An faciẽ culpa poſſe carere putas. Idonea:ad tui argumẽti firmamẽtũ apta. ⁋ Matris in admiſſo:mõſtrat exẽplũ ſuæ cauſæ non cõuenire,poterat,inqt.Leda mater excuſare culpã ab errore:ſed nr̃a cã oĩa ſunt aperta,nulla eſt excuſatio. ⁋ Admiſſo:peccato ⁋ Sub fal.ima.a Ioue,q falſo ſe cygnũ ſimulauit. ⁋ Nil poſ.neſciſ.cũ oĩa ſint apta,nullũ errorẽ afferre poſſum. ⁋ Obumbret:cælare poſſit. ⁋ Vitiũ:adulterii ſcelus. ⁋ Authore:magnitudine Iouis,q fuit adulterii cauſa. ⁋ Rede.cõpẽſauit. ⁋ Felix ad Ledæ fœcunditatẽ reſpexit. ⁋ Et ge.& ꝓauos:ſui gñis cõmẽdatione Paridis iactãtiã cõtẽnit. ⁋ Domus hęc:q̃ te hoſpitio ſuſcepit,quã tu ꝯtẽnere uideris. ⁋ Nobilitate:ãtiqtate gñis. ⁋ Iuppiter:ut ꝓauus ſoceri:Honeſta occupatio: Pliſthenes Helenę ſocer natus ex Pelope:cuius auus fuerat Iuppiter ex patre Tãtalo:ut diximus. ⁋ Tyndareiq; ge. Tyndari ꝓgeniẽ recẽſuimus. ⁋ I nũc:inhibet ꝑ cõceſſionẽ:nõ, inqt, eſt Phrygũ genus cũ nr̃o cõparãdũ ⁋ Quintus:de Priamo intelligit:q qntus erat a Ioue. Nã Iuppiter Dardanũ:Dardanus Erichthonium: Erichthonius Troũ:Trous Laomedõtẽ: Laomedõ Priamũ: Priamus Paridẽ genuit. ⁋ Is Iuppiter primus:qm̃ ex Ledæ,& Ioue nata eſt Helena. ⁋ Sceptra tuæ q̃uis:cõcedit Phrigias opes,ſed per recriminationẽ refellit: Troianũ imperiũ opulẽtiſſimum fuit: auctis ab Erichthonio diuitiis,de quo Home.meminit. ⁋ Barbara:ſi opulẽtia ſupamur:nõ tñ barbari ſumus. ⁋ Ep̃la diues:q̃ diuitias pollicet. ⁋ Mouere:in ſniam trahere. ⁋ Ipſas deas:a maiori arguit.

Iouis fab.

Agamẽnonis ꝓſapia

Paridis geneologia

Nec tamen iraſcor,quis enim ſuccenſet amanti?
Si modo,quem præfers,non ſimulatur amor,
Hoc quoq; enim dubito,non quod fiducia deſit,
Aut mea ſit facies non bene nota mihi.
Sed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis,
Verbaq; dicuntur ueſtra carere fide.
At peccant aliæ,matronaq; rara pudica eſt,
Quis prohibet raris nomen ineſſe meum?
Nam mea quod uiſa eſt tibi mater idonea,cuius
Exemplo flecti me quoq; poſſe putes,
Matris in admiſſo falſa ſub imagine luſæ
Error ineſt,pluma tectus adulter erat.
Nil ego,ſi peccem,poſſum neſciſſe,nec ullus
Error,qui facti crimen obumbret,erit.
Illa bene errauit,uitiumq; authore redemit,
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
Et genus,& proauos,& regia nomina iactas,
Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.
Iuppiter ut ſoceri proauus taceatur,& omne
Tantalidæ Pelopis,Tyndareiq; genus,
Dat mihi Leda Iouem cycno decepta parentem,
Quæ falſam gremio credula fouit auem.
I nunc & Phrygiæ claræ primordia gentis,
Cumq; ſuo Priamo Laomedonta refer.
Quos ego ſuſpicio,ſed qui tibi gloria magna eſt
Quintus,is a noſtro ſanguine primus erit.
Sceptra tuæ quamuis rear eſſe potentia Troiæ,
Non tamen hæc illis eſſe minora puto.
Si iam diuitiis locus hic,numeroq; uirorum
Vincitur,at certe barbara terra tua eſt.
Munera tanta quidem promittit epiſtola diues,
Vt poſſint ipſas illa mouere deas.

HVBER. ℭ N E qñ.i.ut ſemp hoĩes de me loquãtur. ⁋ Nec tñ ir.ecce more muliebri iã icipit cõciliari Paridi:& ei blãdiri. ⁋ Quis:niſi ſtultus:& ſtulta. ⁋ Præ.oſtẽdis. ⁋ Nõ ſi.i.nõ eſt fictus.qa Paris dixit,Attulimus flãmas huc:nõ inuenimus illas. ⁋ Du.ſi.ne amor tuus ſit ſimulatus. ⁋ Fidu.meæ pulchritudinis. ⁋ Credu.facile credere.multę.n.pp hoc ſæpe decipiunť. ⁋ Verba ue.i.uirorum. ⁋ Carere fi. Ter.i.Andria.Fidelẽ haud ferme mulieri iuenias uirũ. ⁋ Ad pe.qa dixerat,Lis eſt cũ forma magna pudicitię:dicit ſe uelle eſſe inter raras.i.inter eas, q̃ ſeruãt pudicitiã. ⁋ At pe.alię: obiectio. ⁋ Quis prohi.rñſio obiectiõis. ⁋ Nã mea.qa Paris dixerat.Hæc tibi nẽpe patrẽ furta dedere Iouẽ.ad hoc reſpondet: matrẽ poſſe excuſari:qa decepta ſit:ſe uero nullã poſſe hr̃e excuſationẽ imprudẽtiæ. ⁋ Admiſſo:delicto. ⁋ Sub im.cygni. ⁋ Adulter:Iuppiter. ⁋ Poſſum ne.nil.i.ſcio.qd peccẽ.neq; poſſum excuſari ꝑ ignorãtiã:nã duæ negationes affirmant. ⁋ Adumbret: tegat. ⁋ Illa:alia excuſatio. ⁋ Vitiũ:crimen ſuũ. ⁋ Redemit:recõpẽſauit. ⁋ Authore:pp authorẽ:qa Iuppiter. ⁋ Felix in cul.i.bene peccaſſe. ⁋ Quo.Io.i.qua magna excuſatiõe:qa tu nõ es Iuppiter:quo poſſim excuſari. ⁋ Quod ge.rñdet ad id,quod dixerat.Phryx erat.& itẽ.Nõ dabimus certe ſocerũ tibi clara fugantẽ Lumina. ⁋ Hęc d.mea & Menelai ⁋ Iuppiter:cõmemorat nobilitatẽ ſuam cum nobilitate mariti. ⁋ Vt quamuis. ⁋ Proauus ſo.i.Atrei. diximus ſupra Tantalũ filium fuiſſe Iouis. Tantalus genuit Pelopẽ:Pelops Atreũ:unde Agamẽnon, & Menelaus:licet quidam eos Pliſthenis fuiſſe dicant. ⁋ Tyndarei.patris mei putatiui. ⁋ I nunc.q.d.fruſtra iactas genus tuum. ⁋ Primordia:initia. ⁋ Suo.ſ.filio. ⁋ Suſpicio:ueneror. ⁋ Sed qui tibi gloria magna eſt.i.ſed is,quo tu potiſſimum gloriaris: quintus eſt tibi in ordine,& mihi eſt primus. Iouem autem ſignificat.nam Helenæ primus eſt:quia eius pater, Paridi uero quintus: quia Iuppiter genuit Dardanum ex Electra. Dardanus Erichthonium.Erichthonius Troem.Tros Ilum.Ilus Laomedonta.Laomedon Priamũ. Priamus Parim & reliquos filios:ergo quintus eſt Iuppiter a Paride excluſiue. ⁋ Sceptra: reſpondet ad id,quod dixerat,ſceptra parens Aſiæ:qua nulla potẽtior ora eſt,Finibus immenſis uix obeunda tenet &c. ⁋ Hæc noſtra Græca. ⁋ Si iam diuitiis:quia Paris dixerat. O quoties dices q̃ pauper Achaia noſtra eſt: Vna domus q̃uis urbis habebit opes.dicit quod ſi terra ſua uincitur diuitiis: ſaltem hoc habet, quod nõ eſt barbara,ſicut terra troiana. ⁋ Munera:dixit enim ipſe Dona parens:fratreſq; & cum genitrice ſorores &c.ad hoc reſpondet: quod ſi uellet ei obſequi: faceret potius eius cauſa:q̃ cauſa munerum:quia turpiter ingenuum munera corpus emunt.

Pulcherrimũ Teren. dictum

Agamẽnonis origo

Paridis ſtirps

ASCEN. ℭ N E C tamen iraſcor.Incipit condeſcendere, & pati ſe amari,& ut muliebris naturæ decorũ ſeruatum agnoſcas, plus ſe moueri fateť forma,& amore Paridis,q̃ genere,aut diuitiis.Hoc quoq; enim dubito.Ordo eſt.Ego enim dubito quoq;.i.ẽt hoc,an.ſ.amor tuus in me ſimuleť,nõ ꝙ.i.qa,fiducia.i.bene cõfidendi de me rõ deſit, aut qa mea facies nõ ſit bñ nota mihi. Fallimur enim plerumq; in iudicandis rebus nr̃is,ſed qa credulitas dãno ſolet eſſe puellis,hoc eſt licet,qa amabilis ſum cõſidã me amari,tñ qa credulitas multis obfuit, uetor credere,& potiſſimũ quia Troiaui perfidi, & periuri perhibenť, aut potius generalr̃ in oẽs amatores dictũ eſt. At, recitat obiectionẽ Paridis conantis exẽplo in crimen allicere, ſed prudenter reſpõdet turpiter actura. Error.i.deceptio ineſt in admiſſo.i.adulterio matris luſæ.i.deceptæ ſub falſa imagine, qa in ſpecie cycni cõcubuit cum Leda matre Helenę Iuppiter. Vñ addit,pluma tectus adulter erat. Obumbret.i.occultet,aut protegat ab infamia. Quo Ioue.q.d.nullo,ſed manifeſtario adultero,eoq; mortali,cum ſim ex deo genita,atq; immortalis habenda. Genus Tyndarei,ſicut in epiſtola Paridis ſecutus Thucydidem declinauit a nominatiuo Tyndareos,huius Tyndarei,pro quo nos Tyndarus Tyndari. Quos ego ſuſpicio.i.non contemno, nec deſpicio,ſed ſuſpicio,quaſi inferiores aſpicio,ſed is. Iuppiter,qui exiſtens tibi gloria magna eſt quintus.ſ.a ueſtro ſanguine, erit primus a noſtro ſanguine. Tua epiſtola diues.i.pollicitationibus,ſed ut dicit Gnato,Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt.

ℭ Fires

¶ FINES pudoris:honestatis lineã.¶ Tu maior cã:tua causa nõ ob diuitias flecterer.¶ Atq; ea nõ sperno:rusticitatis nõ tã euitare nitit.est.n.minime urbanũ uerbũ oblata munera cõtẽnere.¶ Au.q.p.fa.maioris eo momẽti sunt munera,& pluris faciẽda,quo q impẽdit est pstãtior.¶ Plus mul.q amas:magis tuo amore,q̃ diuitiis ad amãdũ moueor.¶ Spes tua:q est ut me abduceres cõiugẽ.¶ Per lõ.aquas:p tantã nauigationẽ:ex Troia p Hellespõtũ in Laconiã usq;.¶ Illa quo.appo.amoris signa,q̃ Paris dederat:recẽset,ut a cã arguat,se allici posse ad amãdũ.¶ Improbe improbũ dicimus,q in petẽdo audaciusculus est.¶ Experiar dis.nõ intelligere tentẽ.¶ Noto:optime calleo.¶ Instan.pspectũ urgẽtes. ¶ Ferũt intueri patiunt:tã

ANTO. Imperium Troianũ a quo auctũ fuerit

Improbus quis sit

Sed si iam uellem fines transire pudoris,
Tu maior culpæ causa futurus eras.
Aut ego perpetuo famam sine labe tenebo,
Aut ego te potius quam tua dona sequar.
Vtq; ea non sperno,si acceptissima semper
Munera sunt,author quæ pretiosa facit.
Plus multo est,quod amas q̃ sum tibi cã laboris,
Quod tam per longas spes tua uenit aquas.
Illa quoq;,apposita quæ nũc facis improbe mẽsa,
Quamuis experiar dissimulare,noto.
Tu modo me spectas oculis lasciue proteruis,
Quo uix instantes lumina nostra ferunt.
Et modo suspiras,modo pocula proxima nobis
Sumis,quaq; bibi,tu quoq;:parte bibis.
Ah quoties digitis,quoties ego tecta notaui
Signa supercilio pene loquẽte dari.
Et sæpe extimui,ne uir meus illa uideret.
Non satis occultis erubuiq; notis.
Sæpe uel exiguo,uel lõgo murmure dixi,
Nil pudet hũc,nec uox hæc mea falsa fuit.
Orbe quoq; in mensæ legi sub nomine nostro,
Quod deducta mero littera fecit,amo.
Credere me tamen hoc oculo renuente negaui,
Hei mihi,iam didici,sic quoq; posse loqui.
His ego blanditiis,si peccatura fuissem,
Flecterer,his poterant pectora nostra capi.
Est quoque confiteor,facies tibi rara,potestque
Velle sub amplexus ire puella tuos,
Altera sed potius felix sine crimine fiat,
Quam cadat externo noster amore pudor.
Disce meo exemplo,formosis posse carere,
Est uirtus placitis abstinuisse bonis.
Quam multos credis iuuenes,optare qđ optas,
Qui sapiunt,oculos an Paris unus habes?
Non tu plus cernis,sed plus temerarius audes,
Non tibi plus cordis,sed minus oris adest.
Tunc ego te uellem celeri uenisse carina,
Cum mea uirginitas mille petita procis.
Si te uidissem,primus de mille fuisses,
Iudicio ueniam uir dabit ipse meo.

to obtuitu me lustras,ut uix tuorũ oculorũ aciẽ intueri patiar. ¶ Pene loquẽte:quoniã eo adeo apta erant signa,ut intelligerẽtur perinde,atq; loqreris.¶ Nec uox falsa:quoniam nullo afficeris pudore.¶ In or.mẽsæ:Romæ pciosiores mẽsæ rotundæ fuerũt ex citro arbore ut scri.Liui. ¶ Sub no.noie de me ipsa intellexi,licet sub alio noie factũ fuerit,qđ indicat,cũ dicit Alexã.Indiciumq; mei falso sub noie feci.Ille ego,si nescis,uerus amator erã.¶ Deducta:expsa:& cõtinenter adiecta. ¶ Oculo re.iterũ p nutũ negãte.¶ Sic:oculorũ nutibus.¶ Cepi:in amorẽ tuũ allici ¶ Est quoq; cõfi.cõcidẽdũ est,qđ negari nõ põt. ¶ Sed iuue.cõtra.unũ aduersarii rõnẽ refellamus:unũ honestatẽ formæ ppo nendã esse cõtẽdit.¶ Rara:cui similis uix alia repetiat.¶ Potest uel optare debet.¶ Felix tuo cõiugio beata. ¶ Est uirt⁹:suasio ab honesto:ire cõtra apppetitũ fortitudo ẽ.¶ Quod optas:multi pci cõspirãt in tuũ desideriũ.¶ Nimis oris:plurimũ in loquẽdo audaciæ. ¶ Si te ui.pri.cũ multi peterẽt Helenę coniugiũ,ne qs offenderet,dedit ex cõsensu oium Helenę optionẽ:ut quẽ uellet,eligere pstito iureiurãdo se illi opitulaturos,quem elegisset, illa menelauũ sibi desumpsit:& ideo in bellum Troianũ cũ illo cuncti:iureiurãdo adstructi conferunt,ut scri.Thucydides.

¶ TRANSIRE fines pudoris.i.uerecũdię:& est sermo Ci. ad Luceiũ.Nã q semel uerecundiæ fines trãsierit &c.¶ Nõ sperno.i.accepto,& grata sunt,liptote ẽ.Vir.Mũera nec spno.¶ Munera sunt,author q̃ pciosa facit,snĩa est color:& sensus q̃ author.i.ille,q dat.¶ Facit ptio.facit digna:nã munera p dignitate dantis pciũ capiũt.¶ Sũt acce.sunt gratissima.¶ Plus multo.s.ẽ mihi.¶ Quod amas.i.multo pluris facio amorẽ tuũ.¶ Per lã lon. aquas:qa dixit supra Attulimus flãmas huc,nõ iuenimus illas: Hæ mihi tã lõgę cã fuere uiæ.¶ Illa quoq;:respõdet ad id,qđ dixit.Ah'quoties aliquẽ cãtaui potius amorẽ &c.q̃ sequunt.¶ Instãtes:fixe aspiciẽtes.¶ Nr̃a lu.uix fe.quia uix possum tm̃ tenere oculos in tuos:q̃tũ tu tenes eos fixos ĩ me.¶ Et mõ suspiras:nã ipse dixit:Sæpe dedi gemitus. ¶ Qua parte bibi:signũ est enim amoris ea parte poculi bibere,quia alius biberit.Oui.i.i.amorũ ad amicã:q̃ tu reddideris:ego primus pocula sumam. Et q̃ tu biberis hac ego parte bibã:idẽ præcipit in.ii.de Arte.Fac primum rapias illi⁹ tacta labellis Pocula:quaq; bibit parte puella bibas. ¶ Digitis:manu. ¶ Supercilio pe.lo.i.ita declarãte aĩum tuũ,ac si locutus esses:ipse in amoribus.¶ Verba supcilis sine uoce loqntia dicã.idẽ i.ii.de Arte.Multa supciliis multa loquare notis. ¶ Erubui.puduit me.¶ Notis:signis,non satis occultis.i.nimis manifestis.¶ Exiguo murmure.tenui,& submissa uoce:ne audiret.¶ Hũc:Paridẽ.¶ Nec uox fuit falsa.i.& uera dixi.¶ In orbe mensæ.i.in mensa,quę rotunda fiebat apud antiquos.Iuue.Magnos nisi sustinet orbes.¶ Grãde ebur. ¶ Deducta:diuisa Oui. in Amori.Verba leges digitis:uerba notata mero:idẽ i.ii.de Arte.Blãditiasq; leues tenui perscribere uino,Vt dominã in mẽsa se legat illa tuã.¶ Renuente,nutu tibi respõdẽte. ¶ Flecterer, moueret,induceret. ¶ Si fu.p.i.si uoluissem fallere fidẽ cõiugii. ¶ Est quoq;,rñdet ad id,qđ dixit. Nec puto collatus forma Menelaus & annis,Iudice te nobis anteferendus erit.¶ Velle,optare.¶ Felix,quæ habeat talem maritum,qualis es tu.¶ Sine cri.sine culpa.i.altera,quæ nõ sit nupta.¶ Cadat,pereat.¶ Externo,peregrino,qualis tu es.¶ Meo ex.quæ licet nõ habeã maritum pulchrũ,tamen eo sum cõtenta.¶ Est uirtus,sententia est.¶ Placitis,quę placuerunt,est enim participiũ,nõ autẽ legendum est placidis,quam multos.i.quod.q.d.plurimi sunt.¶ Qui sapiũt.i.qui intelligunt.& cognoscunt. ¶ An unus.i.an solus.q.d.nõ.¶ Plus cernis.i.plus uides,quam alii.¶ Sed plus audes.i.audacior es aliis.¶ Cordis intellectus,& est sensus.¶ Minus oris,minus uerecundiæ,cuius os.i.facies testis est. ¶ Tunc ego,dicit,qđ uellet eũ uenisse ad petendum ipsam uxorem,cum erat nubilis:& a multis petebatur,quia præposuisset eum omnibus.¶ Vir Menelaus parcet mihi,si hoc dico quid etiam præposuissem te ei.¶ Ad te,dicit eum nunc sero uenisse,quia iam est coniuncta,& dicata alii.

Romanorum mẽsæ cuius materiæ fuerint

Helenæ cõiugium iureiurando affirmatũ

HVBER. Snia pulchertima.

Placitus participiũ

¶ SED si iam uellem,ingenue satis,sed muliebri affectione.Atq; ea nõ sperno.Liptote.i.grataanter accipio,sicut in illo uirgiliano.Munera nec sperno,sic acceptissima semper &c.prouerbiale est,quod in Eunucho dicitur sic a Gnatone ad militẽ querentem.Ain tu læta est.Non tam ipso quidem dono,q̃ q̃ abs te datũ,id uero serio triumphat,plus multo est,si q̃ amas Non id quod amas itelligimus,sed quia amas.& ita in reliquis.Illa quoq;.Docet signa amoris eius se notasse.Ordo est quis ego experiar,dissimulare.i.an possim,tũ supple ego noto.i.obseruo,& ãnoto,illa.i.signa,quę improbe.i.improbãda facis

ASCEN.

hunc mensa apposita.i.postquã mensa apposita est. Tu lasciue.nã extra carmen diceres lasciuus, ut docet Valla. Nec est ad uerbium lasciue,quia hoc ultimam produceret. Quos.s.oculos tuos,instantes.i.istanter me intuentes lumina nostra.i.acies oculorũ nostrorum,uix ferunt.i.tolerare, aut sufferre possunt. Ah quoties.q.d.frequentissime notaui signa tecta.i.occulta dari digitis,& supercilio pene.i.quasi loquente. Orbe quoq; uidetur sensus & ordo, Ego quoq; legi in orbe mensæ.i.quo utebaris in mensa,uulgus scissoria,aut incisoria uocat suo nostro nomine(nam in orbibus argenteis,ac aureis solent dominorum nomina ab artificibus inscribi)legi,inquit,amo:illud uerbum amo, quod fecit littera deducta mero, idest uino loco atramenti siue incaluisti:ut significet Paris se amare Helenam, cuius nomẽ superius positum erat. Aliter exponit superior interpres,tu utrumuis sequere lector. Est uictus pla. Aureum uerbum. an Paris unus,idest solus habes, Paris in uocatiuo latine dixit,cum usitatius Pari dicatur. Proci sunt,qui petunt connubium.

Ad possessa uenis,præreptaq; gaudia seruas,
Spes tua lenta fuit, quod petis,alter habet.
Vt tamen optarem fieri tua troica coniux,
Inuitam sic me non Menelaus habet.
Desine molle precor uerbis conuellere pectus,
Neue mihi,quam te dicis amare,noce.
Sed sine quam tibi sors fortuna,tueri,
Nec spolium nostri turpe pudoris habe.
At Venus hoc pacta est,& in altæ uallibus Idæ,
Tres tibi se nudas exhibuere deæ.
Vnaq; cum regnum,belli daret altera laudem,
Tyndaridis coniux,tertia,dixit,eris.
Credere uix equidem cœlestia numina possum,
Arbitrio formam supposuisse tuo.
Vtq; sit hoc uerum,certe pars altera ficta est,
Iudicii pretium qua data dicar ego.
Non est tanta mei fiducia corporis,ut me
Maxima teste dea dona fuisse putem.
Contenta est oculis hominum mea forma ꝓbari,
Laudatrix Venus est insidiosa mihi.
Sed nihil infirmo,faueo quoq; laudibus istis,
Nam mea uox quare, quod cupit,esse neget.
Nec tu succense nimium mihi creditus ægre,
Tarda solet magnis rebus inesse fides.
Prima mea est igitur Veneri placuisse uoluptas,
Proxima, me uisam præmia summa tibi.
Nec te Palladios;nec te Iunonis honores
Auditis Helenæ præposuisse bonis.
Ergo ego sum uirtus ego sum tibi nobile regnum,
Ferrea sim,si non hoc ego pectus amem.

ANTO. ¶ AD possessa:ad eam,quę alterius est possessoris. ¶ Vt tamen optarem:excusat uoluntatem,licet mollis uideatur. ¶ Quãuis optem tuum coniugiũ:non tamẽ Menelai thalamũ odi. ¶ Auellere. Vellicare:solicitare. ¶ Sorte:coniugii uices. ¶ Tueri,in tua honestate seruare. ¶ Spolium pudoris:noli me,inqt, pudicitia spoliare, sumpta a militibus metaphora, qui in uictoria hostes spoliãt. ¶ At Venus hoc pacta est. Suasionem Paridis ex authoritate deorum pręponit. ¶ Pacta est:meum coniugiũ promisit. ¶ Nudas:iudicaturus. Paris de dearum forma illas nudatis corporibus uoluit conspicari:qđ Homerus in Iliade rettulit. ¶ Credere uix equidem:propositum id nõ refellit:sed uerborum ambitu concedit. ¶ Formam:tuo iudicio pulchritudinẽ mandasse. ¶ Vtq; sit hoc uerũ:esto quod iudicaris de illarũ forma. ¶ Pretium iudicii:nego Venerem præmiũ uictoriæ tibi me pręposuisse. ¶ Fiducia corporis:nõ ita in mea forma confido. ¶ Vt maxima dona:ut existimẽ pro summo præmio dari debere. ¶ Teste dea:ex Veneris testimonio,& iudicio. ¶ Contẽta est:satis laudata uidetur, ultra opinionem, si homines meã laudarint formã, nõ tantum dii. ¶ Laudatrix Venus est insidiosa mihi:id mihi uidetur fictum,quod me Venus laudarit. ¶ Sed nihil insinuo,nõ dissimulabo:aut uerborum longo ambitu utar:sed aperte dicã. ¶ Faueo:gratæ sunt mihi tuæ laudes:fauemus enim iis, quorũ officium gratum est:unde & fauere lingua est:cum iræ læta precamur. ¶ Succẽse:me nõ grauiter feras:si nõ ducat facili credulitate. Succensere est iis:qui officium,ut consueuerunt amici,nõ præstiterunt. Irascimur,quibus iniuria lacessiti sumus. ¶ Prima mea est igitur, hac diuisione qcquid insinuauerit, detegit:duo me,iquit,maxime delectant & ꝙ Venus me laudarit: & tu cunctis præposueris. ¶ Bonis:pulchritudini,& corporis dotibus. ¶ Virtus:quã Pallas proposuit. ¶ Regnũ:id Iuno obtulit.

Paridis iudicium

Succensere & irasci in quo differant

HVBER. ¶ AD possessa ad ea gaudia:quæ aliorum sunt. ¶ Præreptaꝑ occupata.nam talia sunt prius occupantiũ. ¶ Lenta,pigra. ¶ Alter:Menelaus. ¶ Vt tamen,dicit, quod quamuis libenter fuisset eius coniux:si uenisset in tempore:tamẽ nõ est sic inuita: & male libenter cũ Menelao , ut nunc optet esse coniux Paridis. ¶ Vt optarem.i.cuperem. ¶ Desine,repellit eum a se:ne amplius eam uerbis solicitet. ¶ Cõuellere:commouere:labefactare:& facere uacillare. ¶ Molle:muliebre:& per consequens mutabile. ¶ Ne noce mi.solicitãdo me. ¶ Quam me sine:permitte , patere: me tueri seruare. ¶ Sortem:conditionem. ¶ Spolium:rapinam. ¶ Turpiter.i. cum infamia mea. ¶ At Venus. ad id, quod dixit. Pollicita est thalamo te Cytherea meo. ¶ Et in altæ uallibus Idæ. propter illud. Dumq; tuo possem circundare brachia collo,Contempta est uirtus Pallade dante mihi:Cum Venus,& Iuno Pallasq; in uallibus Idæ Corpora iudicio supposuere meo.Vna Iuno. ¶ Altera:Pallas. ¶ Tertia:Venus. ¶ Tyndaridis:Helenæ. ¶ Arbitrio:iudicio. ¶ Vt:quãuis. ¶ Altera pars:quam dicis.i.quod ego dicar data. ¶ Pretium.i.merces, & remuneratio. ¶ Iudicii: qđ pro Venere tulisti. ¶ Non est.i. non tantum confido meæ pulchritudini:ut credam me datam tibi a dea pro maximis donis:quæ tibi dari potuerunt. ¶ Cõtenta est.i.satis mihi,quod homines,& mortales laudent pulchritudinem meam, sed quod Venus laudauerit:ut dicis uereor,ne decipiar. ¶ Insidiosa:fraudem parans. ¶ Infirmo:nego. ¶ Faueo:assentior. ¶ Quod cupit esse.i.pulchra. ¶ Nec tu:sensus est:nec tu irascere mihi,si uix credo tibi: quod iudicio Veneris ego sim existimata pulcherrima. ¶ Tu creditus : de iis, quæ de me dicis. ¶ Nimium ægre:nimium difficile. ¶ Nec succense. nec irascere. ¶ Tarda.i.magnæ res non cito solent credi.est autem sententia rhetorica. ¶ Prima:præcipua. ¶ Proxima:secunda. ¶ Me uisam tibi:me putatam, & iudicatam. ¶ Summa:subaudi mihi uoluptas. ¶ Te non præposuisse:honore palladios, quos Pallas offerebat. ¶ Bonis auditis Helenæ:idest pulchritudini meæ,quam nunquam uideras,sed tantum audieras. ¶ Ego sum uirtus &c.idest ergo me pro uirtute,me pro regno,quod a Iunone promittebatur accepisti. ¶ Sim:pro ero. ¶ Ferrea dura.inhumana. ¶ Si non amem hoc pectus,idest talem animum tuum,ostendit,quod diximus supra in epistola Paridis mulieres laudibus suæ pulchritudinis delectari. Delectant etiam castas præconia formæ. sed quia dixit se esse ferream, nisi amet talem in se animum:posset dicere Paris,quare ergo non amas me : respondet dicens : se nolle amare eum:quem uix sperat unquam posse esse suum, sed cum dixit,uix, dedit aliquam spem : non enim omnino negauit se putare.

Snia pulcherrima

ASCEN. ¶ AD possessa.i.ad res possessas.i.ad me possessam,aut ad gaudia possessa, & ꝓrepta. Desine molle. Vide quam prudenter amatorẽ moneat.nam dicendo.desine molle precor uerbis conuellere pectus significat, molle conuelli posse, si ille nõ desierit. ¶ At Venus hæc pacta est, callide deuenit ad id , quod maxime affectat significans Venerem authorem fore, siquid committat criminis. Laudatrix insidiosa,quia per laudes eius prouocare in adulterium. Bonis Helenæ.i.formositati.

¶ Ferrea

ANTO.

¶ FERRE (crede mihi) nõ sum, sed amare recuso: Translationem hanc necessariam fuisse scribit Fabius. nam cum uerbis propriis d[e]ficeremus, ut obstinatos homines notaremus, quod saxi erat, illis, tribuimus duros, asperosq;, & ferreos appellamus. ¶ Sed amare repugno: amorem fassa: in eo difficultates notat: primum difficultatis causam in Paridis personam reiiciens. ¶ Vix puto: dubio sermone usa est: ne omnino amantem excludere uideatur. demum in illius sententiam accessura. ¶ Quid bibulum: a simili auget difficultatem. ¶ Bibulum: aridum: nam quod aret, facile humorem haurit. ¶ Spem: non est sperandũ fructus cõsequi. ¶ Locus ipse: si natura solum sit sterile. ¶ Sum rudis: a nouitate rei tertiam difficultatem notat. ¶ Ad ue. fur. ad amorẽ. ¶ Nulla ar. dolos in amore esse: Cleræta lena apud Plau. quibus alliciantur amantes, his notat uersibus in Asinaria: bene salutando consuescunt: conuellendo blanditer, osculando oratione uinula uenustula. si papillam pertractauit: haud est ab re aucupis: Suauium si sumpserit: sumere eũ licet sine retibus. ¶ Tacito: occulto. ¶ Felices: cum suspirio legẽdum: quod indicat iam iam amore persuasum esse: ita ut re facilitatem desideret. ¶ Vsus amo. experientia. ¶ Difficilem culpæ: cũ facile sit peccare: mihi tamen difficile uidetur. ¶ Ipse ma. me. est. difficultas ex formidine: quæ oritur ex sinistrorum ore: formido mihi est impedimento. ¶ Iã nunc: ante patratum facinus, πάθος a patre. ¶ Confun. ne. cia sum: qd agam. ¶ Nostris uul. id de culpa facit cõscientiam: ut quæ maxime ĩ occulto sunt: in ore hoĩum uersari suspicemur, hoc, quod in nos oẽs coniiciant oculos. ¶ Quasdam uo. de nostro amore rumores. ¶ Cur de. seq̃re potius: apertius extulit: quid animi haberet. ¶ Nõ ma. quoniã q̃uis absit: nõ tamẽ oĩa audere licet: uult. n. custodem sibi appositum fuisse significare. ¶ Re co. Menelai discessum a necessitate tuetur: quem simplicitate Paris damnarat. ¶ Magna cã: ea erat: ut diuiderẽtur in Creta Atrei bona. ¶ Dubitaret: de discessu in ambiguo esset. ¶ Fac. re. eas. hoc omine ad discessum inuitauit. ¶ Erit Pari. Troiani hospitis curam geram. ¶ Cuncta. ea etiã: quæ minus honesta sunt. ¶ Custo. custodiam adhibuerit. ¶ Longas manus: quæ etiam remotissima custodire possunt.

Bibulus qd sit

Amantum blandiciæ.

Ferrea (crede mihi) non sum, sed amare recuso
Illum, quem fieri uix puto posse meum.
Quid bibulum curuo proscindere littus aratro,
Spemq; sequi coner, quam locus ipse negat?
Sum rudis ad Veneris furtum, nullaq; fidelem
(Dii mihi sunt testes) lusimus arte uirum.
Nunc quoq; ꝙ tacito mando mea uerba libello,
Fungitur officio littera nostra nouo.
Felices, quibus usus adest, ego nescia rerum
Difficilem culpæ suspicor esse uiam.
Ipse malo metus est, iam nunc confundor, & oẽs
In nostris oculos uultibus esse reor.
Nec reor hoc falso, sensi mala murmura uulgi,
Et quasdam uoces retulit Aethra mihi.
At tu dissimula, nisi tu desistere mauis,
Sed cur desistas? dissimulare potes.
Lude, sed occulte, maior non maxima nobis
Est data libertas, quod Menelaus abest.
Ille quidem procul est ita re cogente profectus,
Magna fuit subitæ, iustaq; causa uiæ.
At mihi sic iussum est, ego cum dubitaret, an iret,
Quamprimum, dixi, fac rediturus eas.
Omine lætatus dedit oscula, resq;, domusq;
Et tibi sit curæ troicus hospes ait.
Vix tenui risum, quem dum compescere luctor,
Nil illi potui dicere, præter, erit.
Vela quidem Cretem uentis dedit ille secundis,
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc uir abest, ut me custodiat absens,
An nescis longas regibus esse manus.

HVBER.

¶ QVID bi. ex similitudine ostendit, non esse. sibi sequendum amorem Paridis: cui non possibile morẽ gerere. ¶ Quid coner? quid tentem. ¶ Bibulum: epitheton littoris, & arenæ. ¶ Spem: quam locus ipse neget: quæ naturaliter ex ipso loco non possit haberi: sed per hanc similitudinem intellexit amorem Paridis. ¶ Sum rudis: adducit rationes: quare hęc spes uideatur negari. & arguit a moribus suis, & ante acta uita. ¶ Rudis: noua imperita. ¶ Lusimus: decepimus. Vir. Quid natum toties crudelis tu quoq; falsis Ludis imaginibus. ¶ Nulla arte, nulla fraude, nunquam decepi maritum meum. ¶ Dii mi. sunt te. i. dii sciunt, & est parenthesis. ¶ Nunc quo. dicit se nũquam ante scripsisse ad aliquem aliũ. ¶ Tacito li. secretę epist. ¶ Nouo: inusitato. ¶ Vsus. i. experientia: & exercitatio. ¶ Nescia: imperita. ¶ Suspicor ui. difficilem: quia qui habitum fecit non peccandi: nescit quomodo incipiat peccare. ¶ Ipse me. est malo. i. timor iam nocet mihi. ¶ Iam nunc: antequam peccem. ¶ Omnes oculos: esse in meis uulti: idest puto omnes me iam respicere: & habere oculos in me conuersos: & dicere, hæc est, quæ maritum decepit: quæ est adultera. ¶ Falso: sine causa. ¶ Sensi: percepi intellexi. Murmura: susurros quosdam de me. ¶ Aethra: comes mea. ¶ Quasdam uoces: quæ da me, & te dicuntur. ¶ Dissimula: occulta: & ostende nihil esse. ¶ Nisi tu malus, idest potius uis. ¶ Desistere: cessare ab amore meo. ¶ Sed cur de. latenter ostendit sibi gratum esse: quod pergat. ¶ Occulte: caute, ne aliqs aduertat. ¶ Maior: quia Paris dixerat, Sed tibi & hoc suadet rebus non uoce maritus. Neue sui furtis hospitis obsit, adest. respondet ipsa se esse aliquanto in maiore libertate: q̃ si maritus adesset: non tamen habere maximam ut possit facere, quod uelit: maior q̃ si adesset. ¶ Sed non maxima: quia etiam obseruor. ¶ Ille: me ne. ¶ Procul: longe. ¶ Re cogente. i. necessitate exigente. ¶ Viæ: profectionis eius. ¶ Sic iu. est: scilicet esse eundum. ¶ Cum dubitaret: an iret: ostendit Menelaum sine consilio suo non discessisse. ¶ Rediturus: quamprimum una dictio composita. ¶ Lętatus omine: idest accipiens pro bono omine: quod ego dixissem ei: ut iret. ¶ Res patrimonium uestrum. ¶ Domus: familia. ¶ Troicus hospes: Paris. ¶ Sit tibi curæ: & hoc est: quod Paris dixit eum mandasse: cum dixit, Idei mando tibi: dixit iturus Curam pro nobis hospitis uxor agas. ¶ Vix tenui risum: cum uidi eum ita stultum: ut mihi cõmendaret eum: qui sibi nocere posset. ¶ Compescere: cohibere. ¶ Luctor: nitor. ¶ Erit. i. fiet, hoc est erit mihi commendatus. ¶ Cretem: deest in. ¶ Idæo ob hanc causam. i. quia absit. ¶ Licere cum: idest omnia esse tibi licita: satis enim tibi esse debet: si potes me uidere, & alloqui: neq; debes ulterius sperare licere tibi. ¶ Absens. i. etiam absens. ¶ Regibus: principibus, qualis ipse est. ¶ Longas manus: longam potestatem etiam in locis remotis.

Quamprimum q̃ dictio sit

ASCEN.

¶ FELICES quibus usus adest. Paulatim in cõsensum delabitur, nam uelle significat, sed non audere. Ipse malo metus est: idest metus mali: qui solet a malo detinere: est mihi malo: idest ad malum: scilicet ad infamiam: quia qui audacter: & confidenter peccant: præ se ferunt innocentiam: at rubescentes confitentur culpam, quam uultu produnt. uelit ergo assueta esse, & non metuere: ne agnoscatur. Aethra & Clymene propria sunt nomina pedissequarum. At tu dissimula &c. Id sæpe aperit poeta: quod mulieribus sæpe in uoto est uelle, scilicet committere culpam: si citra infamiam possent: unde cohortatur, ut dissimulet. Ita re: idest utilitate cogente, profectus. Quam primum dixi fac rediturus: quam primum, idest ualde cito: quod dictum ille pro felici omine sumens: mox profectus est. Hospes troicus, aut Troianus: aut quod illi gloriosius est, a Troe ortus. Erit comici dicunt fiet: & est imperiose dictum: sed modestius dixit: erit, scilicet curæ. An nescis, ideo, prouerbiale est.

Fama quoq; est oneri, nam quo constantius ore
Laudamur uestro, iustius ille timet.
Quæ iuuat, ut nūc est, eadē mihi gloria dāno est,
Et melius famæ uerba dedisse fuit.
Nec quod abest, hic me tecum mirare relictam,
Moribus, & uitæ credidit ille meæ.
De facie metuit, uitæ confidit, & illum
Securum probitas forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data præcipis, utq;
Simplicis utamur commoditate uiri.
Et libet, & timeo, nec adhuc exacta uoluntas,
Est satis, in dubio pectora nostra labant.
Et uir abest nobis, & tu sine coniuge dormis,
Inq; uicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes, & iam sermone coimus,
Et tu (me miseram) blandus, & una domus.
Et peream, si non inuitent omnia culpam,
Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.
Quod male persuades, utinā bene cogere posses
Sic mea rusticitas excutienda foret.
Vtilis interdum est ipsis iniuria passis,
Sic certe felix ipsa coacta forem.
Dum nouus est, cœpto potius pugnemus amori,
Flamma recens parua sparsa resedit aqua.
Certus in hospitibus non est amor, errat, ut ipsi,
Cumq; nihil speres firmius esse, fugit.
Hipsiphyle testis, testis Minoia uirgo est,
In non exhibitis utraq; iuncta toris.
Tu quoq; dilectam multos infide per annos

ANTO. ℭFAMA: nois celebritas. ⁋ Est oneri: difficultatem parit. ⁋ Eadem gloria: pulchritudinis frequens fama, & seruati pudoris decus. ⁋ Verba dedisse: nō seruasse ab ineūte ætate sine labe: se deceptā uiolasse pstaret. ⁋ Dare uerba: est cum factis dicta non consentiunt: qđ Terētianus seruus indicat: cū dicit: cui uerba dare difficile est. ⁋ Credidit, fidem adhibuit, nouit recte actā uitam, & probatos mores. ⁋ De facie: sola pulchritudo illū timere cogit: cū cætera me pbet. ⁋ Præcipis: suades ad tēporis opportunitatē. Dixerat.n. paris: Vtere mādatis simplicitate uiri. ⁋ Et libet: cōcedit suasionē, sed differri factū: qm ad huc pēdeat aius culpæ desuetudine. ⁋ Exacta: firmata, pēdebat adhuc. ⁋ Et uir abest: cōmoditates repetit ex sñia Paridis, ut facile ońdat se iturā in eius sniam. ⁋ Me miserā ad culpæ me moriā suspirat. ⁋ Male. non honeste: turpe est adulterꝫ suadere ⁋ Bñ: sub honestatis spē uellē, inqt, q ex uolūtate turpe est: ut q dā necessitate fieri posset: uñ iudicaret honestū. ⁋ Rusticitas: timiditas, & in amore difficultas. ⁋ Vtilis: qm culpā diluere pñr. ⁋ Sic: p uiolētiā, & iniuriā. ⁋ Essem sc. tuo cōiugio beata. ⁋ Dū nouus est cœpto: anceps in Paridis fide adhuc amori repugnat. ⁋ Cœpto, q nūc nos inuasit: facile.n. amor reprimit: si añ quā inualescat: abiicere conabimur. ⁋ Flāma recēs: cū primū ignis incēdit. ⁋ Certus: in hospitibus: ecce apit, uñ orit timor: quo ad impugnādū, dū ad amorē impellebat, hospites, inqt, fidē amātibus nō seruant: argumento usu a conditione: & incōstātia. ⁋ Hipsiphyle testis: exēplo inconstātiā pbat. Iason Gipsiphylē reliquit, Theseus ariadnā. ⁋ Nō exhibitis: q nō fuere seruati ex fœdere.

Dare uerba quid fit

Virorū inconstantia.

HVBER. ℭFAMA quoq;: dicit se et terreri metu infamiæ, ne dicat adultera: quod derelicto marito legitimo: secuta sit amatorē. ⁋ Est oneri.i. affert onus, & obligationem quandam pudice uiuendi. ⁋ Quo: quāto. ⁋ Cōstantius: firmius. ⁋ Vestro ore.i. uerbis omniū uirorū. ⁋ Iustius eo.i. tanto: quāto enim aliqua mulier magis laudatur, tanto magis de ea timendū est: nā sola miseria caret inuidia. ⁋ Quæ iuuat: latēter, inquit, quod libēter peccaret: si auderet: dicit enim gloria meæ famę, & honestæ uitæ ⁋ Quę iuuat: quæ delectat me. ⁋ Vt.i. sicut. ⁋ Nūc est.i. honesta: ut nūc est, ⁋ Est mihi dāno: quia iniicit mihi ruborē faciēdi, quod a me petis: quod esset utilius. ⁋ Et melius foret.i. utilius mihi esset. ⁋ Dedisse uerba famæ.i. decepisse ipsam famā: & me non esse talem: qualē fama prædicat: hoc est: melius esse nō obseruare fidē marito. ⁋ Dare uerba: est decipere. ⁋ Credidit: cōfisus est. ⁋ Moribus: meis honestis. ⁋ Et ui.i ante prospectæ. ⁋ De facie me.i. pulchritudo mea facit illū timere, & suspicari de me: sed uita cognita honesta facit illū cōfidere. ⁋ De fa.i. pp faciē, & pulchritudinē. ⁋ Securū: sine cura, & timore. ⁋ Tēpora ne pereant. ad id qđ dixerat Paris. Vt te nec mea uox: nec te meus incitet ardor, Cogimur ipsius cōmoditate frui. Aut erimus stulti &c. respondens dicit. ⁋ Et libet.i. cupio. ⁋ Et timeo. Voluntas legendū est non uoluptas. ⁋ Nec adhuc est exacta.i. satis pfecte deliberata. ⁋ Labant: uacillant. ⁋ In dubio: incerto: utrū debeā uti cōmoditate absentiæ uiri. ⁋ Et uir abest: respōsio est ad id, qđ dixit. Sola iaces uiduo tā longa nocte cubili. In uiduo iaceo solus & ipse toro. ⁋ Inuicē uicissim.i. tu me amas: & ego te. ⁋ Et noctes lō.s. sunt. ⁋ Et iā coimus.i. cōiungimur: simul sumus. ⁋ Sermone: simul loquēdo. ⁋ Et tu blādus: subaudies. Et domus: in qua sumus. ⁋ Et una.i ambo sumus in eadem domo. ⁋ Me miserā: p interpositionē legendū est: & est dolentis. ⁋ Pereā: quasi urātis est.i. moriar. ⁋ Si oia: quæ in parte tua sunt. ⁋ Nō inuitant me ad sequēdū te. ⁋ Nescio quo metu. q.d. et si sit sine rōne. Bene cogere: qa cupiūt puellæ cogi. ⁋ Quod male.i. uix. ⁋ Persuades: tua epistola: & rationibus adscriptis. ⁋ Rusticitas: rusticus: pudor. Ipse de arte: & si rusticitas non uetat, ipsa rogat. ⁋ Excutienda: eiicienda: repellenda. ⁋ Ipsis passis.i. iis, q eā passi sunt. ⁋ Sic.s. inferēdo iniuriā. ⁋ Ego forem coacta esse felix.i. cogerer habere ea bona, quæ mihi promittis: & per te mihi cōtingere possunt. ⁋ Dum nouus est, ostendit mutabilitas muliebris, posteaquā enim significauit se cupere, qđ Paris suadebat: nūc hortatur: ut potius desistat ab amore dum nondū est uehemēter auctus: & multis exemplis: rōnibusq; pbat: quare nō debeat sequi paridē. ⁋ Pugnemus resistamus. ⁋ Flamma: pbatio a simili, quod amor incipiēs facile possit extingui: sicut ignis nouus pauca aqua extinguit. ⁋ Certus: firmus: & est sñia rōnem cōtinens. ⁋ Hospitibus: peregrinis non habētibus certum domiciliū. ⁋ Errat: uagatur amor. ⁋ Vt ipsi: hospites. ⁋ Fit. stabilius. ⁋ Hisiphyle, pbat exēplis. ⁋ Minoia uir. Ariadne filia Minois, de Hisiphyle, & Ariadne uisum est supra in epistolis earum ad Iasona, & Thesea. ⁋ Vtraq; iusta in tori: non exhibitis.i. nō datis, sed negatis eis: de qua re iuste conqueruntur. ⁋ Tu quoq;, qui mihi tot, tantaq; promittis. ⁋ Infide: periure, & fraudulente.

Dare uerba

Mulierum incōstantia

ASCEN. ℭFAMA quoq; est oneri, ueret.n. famam bonā polluere. Et melius fuit dedisse uerba famæ.i. fousse famā inanē, & decepisse eā. Nec q abest, subtilis, & oratoria respōsio. Nā quod ille in cōtumeliā Menelai dixerat, ista in suā laudē uertit (suam dico Helenæ ne barbare loqui putes) De facie.i. propter pulchritudinē faciei. Et tu me miserā. hæc particula me miserā inserit, quasi per parenthesim, & regit ab o particula subintellecta, uel ab hen, ut sit, o me miserā, sed qa nō tā uehemens est excandescentia pulchrius supprimit, q exprimat. Quod male psuades, qa uix potest psuadere, & est uotū multis cō mune, sed dānadū. Dū nouus est cœpto, sanctū qdē consiliū, sed longe a sententia, & animo mulieris. Pugnemus amore.i. cū amore, repugnemus amori, sicut in.iiii. Aenei. Placito ne et pugnabis amori: uerba enim ad cōtentionē pertinētia apud Vir. est datiuo construunt, loco cuius nos ablatiuū, & cū ppositione ponimus, ut solus tibi certat Amyntas &c. Sparsa resedit, aut residit, & puto potius legēdū, residit a re, & sido, ut sit psentis tēporis, non q dicam cū Alexan. sido carere pterito, id enim falsum est, nā ut Valla docet sedi facit, sed qa sententie magis cōgruit psens, q pteritum tēpus, nisi sit sparsa aqua.i. cū iam sparsa fuerat aqua. Pōt et a resideo deduci, ut resedit, sedata est. Amor cer.i. durabilis. Multos insidetuocatiuus est, o infide.

ℭOenonen

COENONEN destitutã se a Paride Oenone sua epistola cõquesta est. Adde qd', ut cupias: inconstantiam arguit a necessitate. Expediant: parant tibi nauigandi necessitatẽ. Nox sperata: que mecũ futurus es. Cursibus in mediis. ab auriga trãslatio est: in medio, inqt, amoris gaudio. Nouitatis: nouarũ cogitationũ, quales nouũ amantẽ subire cõsueuerunt. An sequar: trãsit ad eã Paridis suasionẽ, q̃ est troica classis adest armis instructa uirisq;, iã faciẽt celeres rẽus, & aura uias. Non ita contẽno: a fama, id fieri nõ posse mõstrat. Probris: adulterii criminibus. Spartæ: Spartani hoĩes. Achaias: Peloponnesus. Vxor. i. Hecuba Cysei regis filia. Tot frẽs: ex qbus hos legimus Hectorẽ: Helenũ: Chaonẽ: Troilũ: Deiphobũ: Polydoros duos: Esaciẽ: Anthiopũ: Teuchrũ: Democoontem: Cremonẽ, Gergytionẽ: Cebrionẽ: Phorbantẽ: Dorionẽ: Polydamantẽ, Pãmonem: Antiphontẽ: Agathonẽ: Hypporin: Aganoẽ: Laochoontẽ: Iphitũ: Thestiũ: Thymetũ, & Pollytẽ. Puellę uero tradunt: Creusa: Cassãdra: Iliõe: Lycaste: Polyxena. Dardaniæq; nurus: Troianę puellę: uel Priami nurus. Quid: qũo. Tuũ crimẽ: dixerat Paris, Si pudet, an metuis, ne me uideare secuta? Ipse reus sine criminis huius ero. At fruar Iliacis: qd' Paris ab opib⁹ suasit, qđa repetit iracũdia: prię charitatẽ illis anponẽs. Purpura nẽpe mihi: purpura ueste donatam a Paride fuisse Helenã Martia. scri. Tellus ipsa: solũ patriũ. Quo mõ q̃ dulcedine, & occulta charitate, q sq. n. patriæ cõsuetudine tenetur. Quis mihi si lędar: propositũ suũ firmat ab incõmodis quę pñt absentibus a patria exoriri. Omnia Me. exemplo auget incõmoda. Medea, inquit, ab Iasone pulsa est. Ipsea: Dio. Hecatem Medeæ matrẽ fuisse scri. Apollinius ex Cãcasea nymphagenitam contẽdit. Ibycus ex Curyclide Sophocles ex Neera. Hesiodus ex Phædra. Chalciopeq; soror, quæ Phryxo nupsit ut diximus. Tale: ut me pellas.

ANTO.

Hecuba cuius filia fuerit

Priamũ filiorũ noia.

Hecate q̃ fuerit

Diceris Oenonen deseruisse tuam.
Nec tamen ipse negas, & nobis omnia de te
Quærere, si nescis, maxima cura fuit.
Adde, quod ut cupias cõstans in amore manere,
Non potes, expediunt iam tua uela Phryges.
Dum loqueris mecũ, dum nox sperata paratur,
Qui ferat in patriam iam tibi uentus erit.
Cursibus in mediis nouitatis plena relinques
Gaudia, cum uentis noster abibit amor.
An sequar, ut suades, laudataq; pergama uisam?
Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno uolucris præconia famæ,
Vt probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Asiæ? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me, Priami quid sentiet uxor?
Totq; tui fratres, dardaniaq; nurus?
Tu quoq;, qui poteris fore me sperare fidelem?
Et non exemplis anxius esse tuis?
Quicunq; Iliacos intrauerit aduena portus,
Is tibi solliciti causa timoris erit.
Ipse mihi quoties iratus adultera dices,
Oblitus nostro crimen inesse tuum?
Delicti fies idem reprehensor, & author,
Terra precor uultus obruat ante meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuq; beato,
Donaq; promissis uberiora feram,
Purpura nempe mihi, pretiosaq; texta dabuntur,
Congestoq; auri pondere diues ero.
Da ueniam fassæ, non sunt tua munera tanti,
Nescio quo tellus me tenet ista modo.
Quis mihi, si lædar, Phrygiis succurret in oris?
Vnde petam fratris? unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promisit Iason,
Pulsa est æsonia non minus illa domo.
Non erat Aeetes, ad quem despecta rediret
Non ipsea parens, Chalciopedeq; soror.
Tale nihil timeo, sed nec Medea timebat,

COENONEN: uxorẽ tuã: ut uidimus in eplã ipsius Oenones ad Paridẽ. Quærere: inuestigare. Adde adducit aliã rationẽ: qa comites Paridis instabãt, ut iam iã discederet. Expediunt: expedire parant. Parat: constituit inter nos. Plena no ui. i. tm̃mõ incepta. In mediis cursibus post inceptũ, & est trãslatio. Abibit: tecũ, & obliuisceris mei. An sequar: ad id, qd' dixit. Ibis dardanias ingẽs regina p urbes: & itẽ, Innumeras urbes, atq; aurea tecta uidebis: & itẽ, Ilion aspicies: firmataq; turribus altis Mœnia Phœbæ structa canore lyræ: dicit ergo. Visam pergama laudata: a te? Prouurus: Nurus ad ptẽ mariti refert, pnurus ad auũ, sicut nũc ad Laomedõta auũ Paridis. Cõtemno: puifacio. Præconia uoces. Volucris: uelocris. Illa: fama. Probris: ignominiis: uituperis. Sparte: Lacedæmon. Achaia: Pelopõnesus, uel Græcia. Quid poterit loq de me: nisi me esse adulterã. Quid sentiet, qd iudicabit. Tu quoq; cũ uidebis me fregisse fidẽ Menelao. Qui. i. qũo. Anxius, sollicitus, & plenus timoris. Exẽplis tu. ne alius ita me solicitet, & alienet a te, sicut tu a Menelao. Causa timoris: qa putabis eum uenisse eadẽ intentione: q̃ tu huc uenisti. Ipse: tu. Dices adultera: me appellabis adulteram. Oblitus nr̃o &c. i. oblitus qd' nõ potes maledicere de me: qn maledicas de te ipso. Inesse: coniunctũ esse. Et au. causa. Obruat: tegat. Ante potius: & est imprecatio muliebris. Sic Dido apud Virgiliũ, lib. iiii. Sed mihi uel tellus optẽ prius ima dehiscat: & Bryseis ad Achillem, Deuorer ante precor subito telluris hiatu. Aut rutilo missi fulminis igne cremer. At fruar, obiectio. Vberiora pmissis. i. plura q̃ promisisti. Cõgesto. cumulato, & undiq; ad me collato. Da ueniam, fñsio. Fasse, mihi uerũ fatenti. Tãti: ut uelim hinc discedere. Nescio quo mõ. q. d. icredibiliter. Tenet: iuuat, delectat. Oris, regiõibus. Phrygiis, troianis, ubi nũo nullus ex meis. Omnia qa Paris posset dicere, nunq̃ te deseram, ero loco propinquorũ, & fratrũ, et parentis, adducit exemplũ, quo ostendit se: timere, ne decipiat. Aesonia domo, ut supra, Ausus es æsonia dicere cede domo. Non minus, nihilominus, licet habuisset tot promissa. Aeetes, pater eius. Hypsea pa. i. mater eius Ipsea nomine, licet ut supra diximus secundum alios, Lydia nominaretur. Calcyope, Medeæ soror fuit. Sed nec timebat, cum tu ei promittebas.

HVBER.

Nurus & pnurus ad quos referatur

NEC tamen ipse ne. hoc placere uidetur Helenæ quia confitendo significat se iustã habere repudii causam, & nõ mendacem esse. Adde q ut cupias. Argumẽtatur etiã, si uelit, non posse diu manere. Pronurus una est dictio, sicut pronepos, sed nepos est ex filio, aut filia genitus, pronurus nõ pronepotis, sit nepotis uxor, quia ergo Paris est nepos Laomedontis, uxor Paridis erit pronurus, sicut Hecuba mater eius nurus. Non ita cõtemno. i. nan usq; adeo paruipendo preconia. i. diffamationẽ uolucris famæ, ut illa impleat. i. ut sinam illã implere terras meis probris. Quid de me poterit Sparte, hec Spartę huius Spartes, sicut Crete Cretes. Tu quoq; qui. i. quomodo, poteris, aut qua te seu, qua uia poteris sperare me fidelẽ fore, & non exemplis anxius esse tuis. Egregium Argumentum, quo multi contendunt non ducendas, quæ prece, aut precio inductæ in stuprum consenserint ante nuptias, quia quod uni præstiterunt, censendæ, sunt etiam alteri præstare parti, si consimilis conditio offeratur. Terra precor uultus. sic Dido. Sed mihi uel tellus optem prius ima dehiscat. Non sunt tua munera tanti. In omnibus contendit se personam potius, q̃ rem eius amare. Quis mihi si lædar. Aliis quoq; argumentis probat in externam regionem relicta patria non esse proficiscendum.

ASCEN.

Fallitur augurio spes bona sæpe suo.
Omnibus inuenies,quæ nunc iactantur in alto,
Nauibus in portu lene fuisse fretum.
Fax quoq; me terret,quam se peperisse cruentam
Ante diem partus est tua uisa parens.
Et uatum timeo monitus,quos igne pelasgo
Ilion arsurum præmonuisse ferunt.
Vtq; fauet Cytherea tibi,quia uicit,habetq;
Parta per arbitrium bina trophæa tuum.
Sic illas timeo,quæ,si tua gloria uera est,
Iudice te causam non tenuere duæ.
Nec dubito,quin,te si persequar,arma parentur,
Ibit per gladios(hei mihi)noster amor.
An fera centauris indicere bella coegit,
Athracis Hæmonios Hippodamia uiros.
Tu fore tam lentum iusta Menelaon in ira,
Et geminos fratres,Tyndareumq; putas.
Quod bene te iactes,& fortia facta loquaris,
A uerbis facies dissidet ista tuis.
Apta magis Veneri,quā sunt tua corpora marti,
Bella gerant fortes,tu Pari semper ama.
Hectora,quem laudas,pro te pugnare iubeto,
Militia est operis altera digna tuis.
His ego,si saperem,pauloq; audacior essem,
Vterer,utetur,siqua puella sapit.
Aut ego deposito faciam fortasse pudore,
Et dabo conuictas tempore uicta manus.
Quod petis,ut furtim præsentes ista loquamur,
Scimus quid captes,colloquiumq; uoces.
Sed nimiū pperas,& adhuc tua messis ī herba est
Hæc mora sit uoto forsan amica tuo.
Hactenus arcanum furtiuæ conscia mentis
Littera,iam lasso pollice,sistat opus.
Cætera per socias,Clymenē Aethrāq; loquamur,
Quæ mihi sunt comites,consiliumq; duæ.

ANTO. ¶ AVGVRIO:cogitatione:euenit interdū aliter,q̄ opinemur. ¶ Oibus inue.a sili arguit posse in tristitiā,& odium tm̄ amorē uerti. ¶ Iactantur,agitanť procellis. ¶ Lene:tranq̄llū. ¶ Fax quo.me.ter.dissuadet rapinā hanc somniis,nā locus est suadendi,aut dissuadendi:ut scri.Ci.a somniis,a cō ectoribus:ab auguriis, Hecubā facē parere somniauit: iō in Tragœdia exclamat:idest fax inuoluta sanguine:ut apud Ci. in li.de diuinatiōe licet inspicere. ¶ Et ua.ti.mo. arguit a uaticiniis:Calchas incendiū Troianū p̄dixit:ut Home.testis est. ¶ Prǫmonuisse. ¶ Bina tro.uictoriā ex duabus est cōsecuta. Illas:Iunonē,& Palladē:ne de te ulcisci uelint. ¶ Si tua glo.ue.si uerū est,qđ tu iactas ad tuā gloriā,ut de his iudiciū tuleris. ¶ Athracis: Hippodamiā Athracis flu.filiā intelligit, quā Perithous Ixionis ex Dia filius duxit uxorē nuptiæ in Pelio Thessaliæ mōte gestǫ sunt:cētauri,q aderāt,cū fœminis uim parassent, Thesei,Herculisq; uiribus trucidati,& in fugā acti sunt. ¶ Hǫmonios:nestorē Theseū:Perithoū,& Herculē sign̄at:& Lapithas,q cētauros superarūt. ¶ Iusta ira:æquū est p rapta cōiuge irasci. ¶ Fortia fa.loquaris,nec plus Atrides ai Menelaus hēbit. ¶ Ista fa.q̄ amorē nō bellū p̄ se fert. ¶ Veneri:ad amandū. ¶ Marti:ad bellū ¶ Tu.pa.q mollis,& delicatus es. ¶ Altera mili.q̄ est amoris, & Veneris nō Martis. ¶ His ego si sa.colligit iā eplam ita,ut plus spei,q̄ timoris relinq̄t. ¶ His q̄ polliceris, & tui corpis dotibus. ¶ Si sa.quo de se notat:q̄ rudis sit, & timida. ¶ Faciā:utar tuis bonis. ¶ Cōuictas ma.amori succūbā. ¶ Quid captes: trāslatio ab aucupibus:noui,ingt,qd uelis a me sumere. ¶ Quid uo.col.honestius locuta est:q̄ si rē apte dixisset. ¶ Tua mes.in her.pulcherrima trāslatio,maturi⁹ ingt,agendū est: qm̄ nondū amor ois incaluit:ita ut iam suas sentiat uires:& pfectus sit. ¶ Amica:qm̄ tuū desideriū implebit. ¶ Arcanū opus nr̄i amoris deliberationē: q̄ in occulto fit. ¶ Cætera:q̄ hui: libello nō erāt mādanda. ¶ Comites cōsiliūq;:q̄s hēo comites: & mei cōsilii pticipes. ¶ Suadet arcana cōmitti debere:cum hæ sint,quibus credi possint.

Hippodamię nuptię & cetaurorū pugna

Trāslatio pulchra

HVBER. ¶ FALLITVR:snia ē rhetorica. ¶ Suo augurio:sua bona spe: & eo qđ augurať sibi bn̄ euēturū. ¶ Oibus silitudine hoc pbat dicit.n.initia esse blāda:sed fines aspos:est ergo sensus naues,q̄ i mari tēpestate iactanť:qn̄ ex uerūt ex portu:habuerūt uētos psperos:sed postea mutati sunt:& ita uult sign̄are, qđ fortūa sua posset sibi mutari,qa si Paris eē nūc diligit,posset mutare uolūtatē. ¶ Fax quoq;,dicit se ēt terreri somnio Hecubæ,q̄ pdie q̄ pareret Paridē,somniauerat se parere facē,quā dicit se timere fore incēdiū troianū,ut uates p̄dicūt. Vir.& face p̄gnans Cisseis regia Parim creat urbe p̄rna. ¶ Monitus,diuinatiōes. Vtq; fauet,dicit qđ sicut Venus ei fauet,qa tulit iudiciū pomi p se, ita timet,ne Iuno,& Pallas,q̄ offensæ fuerūt, & nō obtinuerūt cām i illo iudicio,ei sint aduersæ & inimicǫ. ¶ Bina trophǫa,duas uictorias a Iunone,& Pallade. ¶ Nec dubito,rn̄det ad id,qđ dixerat,Nec tu rapta time,ne nos fera bella sequanť &c. dicit.n.se nō dubitare,qn bella moueant pp se. ¶ Per gladios p arma pbat p exēplū: Athracia Athrax Strabo teste urbs est Thessalię: ex ea fuit Hippodamia uxor Perithoi:pp quā iter Lapithas,& cētauros asprima pugna orta ē:ut diximus in epla Phyllidis sup eū locū:fusiq; bimēbres. ¶ Hæmonios:uiros:Lapithas:Thessalię pplos. ¶ Indicere:denūciare mouere. ¶ Tā len.tā pigrū. ¶ Ira iusta p rapta cōiuge. ¶ Qđ bn̄:ad id qđ dixerat.Nec plus Atrides ai Menela⁹ hēbit.Quā Paris:aut armis aūferēdus erit:& reliq̄ q̄ supra de se dixit:rn̄det Helena:Paridē potius hr̄e faciem aptā Veneri q̄ armis. ¶ Recēses:numeras:& cōmemoras. ¶ Dissidet:discrepat:& nō cōuenit cū iis,q̄ dicis. ¶ Hectora:qa dixerat. Oia si dederis:nunq̄ dabis Hectora frem.Vnus is innūeri militis instar erit, dicit Helena: sine pugnare Hectora p te. ¶ Altera mi.s.amoris:qa militat ois amās:& hēt sua castra cupido. ¶ Opis tuis,i.exercitiis & f is: & legēdū ē opis in abltō:nō aūt i gtō:qa dign⁹ cum gtō nō iūgit. ¶ His.s.opis. ¶ Si saperē:si uellē facere rē meā. ¶ Faciā:utar his opis amoris. ¶ Dabo man⁹ ꝯiūctas tractū ē ab iis,q se dedūt manib⁹ cōiūctis. ¶ Tpe.i.i tpe. ¶ Qđ pe.rn̄det ad id:qđ dixerat:sed corā ut pla loq̄mur.Excipe me lecto nocte silete tuo. ¶ Furti,clā. ¶ Quid ca.i.q̄ras:& qd. ¶ Voces col.qa uis colloquiū tuū eē cōcubitū. ¶ Sed nimiū,ppe-ras:dat ei spē eius:qđ petiuerat. ¶ In her.trāslatio a messib⁹:q̄ nō sunt certę:sūt adhuc i herba:sed postq̄ sunt collectǫ. ¶ Hǫc mora si dilatio. ¶ Sit:p erit. ¶ Ami.tuo uo qa pderit tibi. ¶ Hactenus:dicit se nolle mādare pla eplæ: qa cætera uult loq p Clymenē,& Ethrā cōites suas:q̄ erūt internūciæ & medię iter ipsam, & Paridē,ordo. Lr̄a hacten⁹ cōscia mētis furtiue,i.cuius hacten⁹ cōmisi secreta meæ mētis. ¶ Sistat finiat. ¶ Opus ar.offm̄ scribēdi secreta. ¶ Lasso pollice,i.manu scribēdo fatigata. ¶ Cætera,q̄ iter nos agēda restant,ad cōficiēdū,qđ uterq; uolumus. ¶ Cōsiliū meū:cū qbus oia mea cōsultare soleo.

Nota pulchrū loquēdi modum

ASCEN. ¶ FALLITVR augurio:egregiū adagiū:cui⁹ sensus:qa sperāti oi auspicia sǫpe bona uidenť. & ita falliť sǫpe augurio suo qa nimis sibi pspicit:& qcqd sperat sibi pmittere audet.Oib⁹ iuenies &c.qa nēo turbulēto mari retinacula soluit. ¶ Sic illas uereor:q̄s fingūt poetǫ Troię quoq; inimicas fuisse. Vn̄ de Iunone dicit Maro æneī.i.ueterisq; mēor, saturnia belli,Prima qđ ad Troiā p charis gesserat Argis.De Pal.aūt li.ii.Ois spes Danaū:& cœpti fiducia belli Pal.auxiliis semp stetit.Ilion arsurū dr̄ hoc Iliū Ilii.hoc Iliō Ilii:& hæc Ilios Ilii.An fera qa Paris multis exēplis docuit raptas eē sine ultiōe:ipsa cōtra docet graue ultionē ob Hippodamię raptū factā. Tyndareūq;.s.patrē saltē putatiuū a noiatiuo Tyndare⁹:facies ista,i.tua tā fœminea,& mollis,altera militia.s.Veneris est digna tuis opis.i.exercitiis:& operationibus a noiatiuo opera: aut ope operarum.His ego,s.operis,& ita cōsensum plenū adhibet.Scimus quid captes:qa coitum.Cætera manifestaria sunt.

¶ In decimam

In decimam septimam Epistolam Argumentum.

Abydon Milesii Gyge Lydorũ rege pmittẽte cõdidere nobilitatã: ut scribit Melas Leandri amore: ea est in Asia: cui Sestos in Europa urbs opponit. Herus patria stadiis.xxx. distat itercedẽte angusto mari a casu uirginis Helesponto nuncupato: id cũ Asiã ab Europa diuidat: Xerses ponte coniunxit: angustiæ in latitudinem: ut Hero. Author est: stadiorũ septẽ: in longitudinẽ uero, cccc. protendunt. Leander Abydenus cum Sestiæ Herus amore teneret noctu maris angustias: ut Philostratus scribit, natare ad illã cõsueuerat: diebus septẽ tẽpestate interclusis epistolam mittit: primũ soliti natatus dilationẽ diluit: deide quæritur q natandi facultas ob tẽpestatẽ sit ablata: demũ & ad constantiam hortatur: quod q̃ primum fieri poterit: enatabit exposita prioris tpis consuetudine.

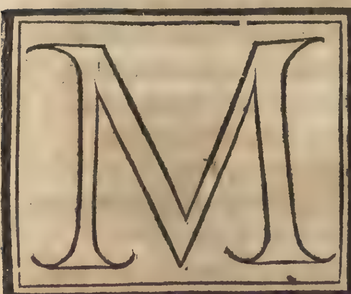
Argumẽtũ epistolæ

Mittit Abydenus quã uellet ferre salutẽ: beneuolentiam a uolũtate sibi conciliat. Abydenus: ex Abydo Leãder. Si cadat unda maris dilationis cãm ipsum pricipiũ indicat: si non essent pcellę: ferrẽ, nõ mitterem salutẽ. Sesta puella: Hero Sestia significat: ad quã natabat Leander. Si mihi dii faciles: auget pathos in principio hęc dubitatio: q̃ a deorũ authoritate dilationis cãm tutetur. Dii non modo ad Venerẽ Cupidinẽq referri puto, ut alii existimarunt: uerum etiã ad Neptuni, & maris numina: quos procellas fecisse querit. Inuitis oculis quoniã me: non epistolã uidere uoluisses. Mea uota: natandi desideriũ. Pice nigrius: turbulentiã aeris intelligit, quæ nubiũ obiectu cõtigit. Adeunda: nauiganda p naues tanto minus natari pōt. Vnus: a numero rẽ difficilẽ facit, nemo, q uelit nauigare, est inuentus, præter unũ: & is audacia notãdus est.

ANTO

LEANDER HERONI

Mittit Abydenus, quã mallet ferre, salutem,
Si cadat ira maris, Sesta puella tibi.
Si mihi di faciles, & sunt in amore secundi,
Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
Sed non sunt faciles, nam cur mea uota morãtur?
Currere me nota non patiuntur aqua.
Ipsa uides cœlum pice nigrius, & freta uentis
Turbida, perq cauas uix adeunda rates.
Vnus, & hic audax, a quo tibi littera nostra
Redditur, a portu nauita fecit iter.
Ascensurus eram, nisi quod dum uincula proræ

Mittit Abydenus: Hellespõtus angustus est admodũ. Incipit autẽ hoc mare a finibus Troadis: & usq ad Propontidẽ Thraciæ, sic dr̃ ab Helle filia Athamantis, quã fabulæ tradũt in eo mari demersam. is Hellespontus teſ e Pli. septẽ stadiis Europã ab Asia diuidit: & illic inter se contrarias urbes habet: in Europa Callipolin, & Seston: i Asia Lampsacon & Abydon unũ fuit Leander: qui Hero puellã ex Sesto oriundã: tanto amore dilexit: ut ad eam noctu per Hellespontũ nataret: & ea potitus: rursus renataret Abydon: uerũ cum maxima tẽpestas in mari orta esset: quæ iam pteritis septẽ diebus adhuc nõ cessabat: qua ipeditus Leander: non potuerat ad amicã suam: ut solebat natare. Ne Hero eum sui oblitũ existimaret: aut eam reliquisse: cum inuenisset quẽdam nautam audacem in eo tẽpore tempestatis nauigantẽ Sestõ, scripsit ad Hero amicã suam hanc epistolam: qua uehementẽ amorem suum firmum, & stabilẽ cõfitetur: & excusat, qđ tam septem diebus nõ potuerit ad eam natare propter maris cõmotionẽ. Excusat etiã quare ipse nõ iuerit cum nauta: qui illuc nauigabat: potius q̃ literas daret. Postremo pollicetur se breui iturum: & si mare non fuerit tranquillum: se tñ potius commissurum periculis, q̃ diutius cariturum conspectu, & colloquio ipsius Heroos. Interea dicit, ut habeat secum loco sui hanc epistolam. Abydenus ex Abydo legendum est autem Abydenus non Abydeus. Ferre: portare: ut ipse ueniret. Sesta: ex Sesto deriuatiuum formauit non superans primitiuum syllaba: quod raro fit. nam Sestia debuit dicere. declinatur autem Hero Heroos, uel Hero Heronis secundum latinam declinationem, sicut Dido Didoos & Didonis: & similia nomina græca: ut Priscianus uoluit: licet Phocas grammaticus uelit tantummodo grece declinari: sed usus contra est. Faciles: benigni exorabiles. Secundi: fauentes. Inuitis oculis: non libenter quia si me amas, ut opto: malles me uidere, quam legere hanc meam epistolam. Sed non sunt faciles: non exaudiũt mea uota. Morantur: impediunt. Currere: natare. Nota: assueta. Ipsa: tu: ne mihi hoc credas. Nigrius: obscurius. Cœlum: aera. Vir. Eripiunt subito nubes cœlumq, diemq Teucrorum ex oculis. Pice: pix liquor, quæ manat ex picea arbore nigerrimus. Turbida: commota. Vix adeunda per rates: idest per quæ naues uix queant ire: ne dum homines adibunt. Vnus: solus. Et hic: scilicet audax, qui non timet periculum nauigationis. Soluit iter: mouit nauem ingressus est nauigationem. Ascensurus: respondet obiectioni, quare non ascẽderit cum illo nauta propter multitudinem spectantium: cum nauis a littore discedebat. Vincula: funes: retinacula. Proræ: idest nauis: synecdoche: pars pro toto.

HVBER. Epistolę totius argumentum

Deriuatiuũ a Sesto formatum

Hero quõo flectatur

Pix qd sit

Mittit Abydenus. Epistola hæc Leandri ab Ouidio excogitata sub nomine Leandri non multum habet ambiguitatis in contextu, sed salis, & leporis plurimum, ideoq paucis percurram. puella Sesta, pro Sestia, uidelicet Hero, quod nomen declinatur. hæc Hero, huius Herus, hanc Hero, o Hero, cæteris non utimur. Ordo autem est, o Sesta puella, Abydenus. s. Leander, & loquitur de se in tertia persona tanquam de alio. Faciles sunt exorabiles, subito facientes quod petitus, Nauita: idest nauta. Mouit, non mouet legendum.

ASCEN.

ANTO. ❡IN speculis oīs Aby.erat:soluit ab honesto se non mari ea nauicula credidisse.❡Omnis Aby.Abydeni oēs.❡Felix in l.ttera:set mocinatio hæc quæ cū inanimatis rebus hr̄,ad mouendū est aptissima:ut scribit Fabius.❡Tangere labellis:basiaberis.❡Vincula:lr̄arum sigilla.❡Dextra locuta:cū scribit dextra loquendi pbet officium.❡Cum charta:siue ea fuerit uitelliana: quæ amatoriis epistolis dicata erat:ut scribit Plin.siue augusta:quę in epistolis plurimū authoritatis habebat.❡Sedula:natatu assiduo laboriosa.❡Dare uerbera.natādo cōcutere.❡Mei sensus:meę cogitationis:quā exprimit.❡Septima nox agitur:a numero,& tpe:pathos auget.❡Si uidi somnū:si dormiui.❡Rupe sedes aliqua mouet miserationē ab expositione:ponit ante oculos rem:ut gesta est, quę cum causis oībus probetur:epistolis tn̄ maxime cōueniunt:quæ in narratione positæ sunt.❡Lumina uigilātia:incensam facē intelligit: quam in summa turri Hero erigebat:ut ad illā Leander natationē dirigeret:eā opinor turrim intelligere:q̄ Sesto erat opposita ad octo stadia separata.❡Inceptis iuueni.q̄ maturioris ætatis nō tentassent,Sunt iuuenes qm̄ minoris prudētiæ audaciores.❡Tumidum æquor:maris inūdatio.❡Aduersis aquis:obiectis pcellis.❡At tu de rapi.expostulationis enarratio:miseratiōe nō caret.❡De rapidis uentis:poetica dictio.Nam uentorū inmansuetissimum orator dixisset Boreā,q uiolētia cæteros uētos superat.❡Certa plia:q mihi bellū indixisti.❡Certa mente:aīo obstinato & diurno.❡Sęuis:uteri imanitate.❡In me,qui amo,nefas est Veneris milites uiolare.❡Quid faceres:Boreæ amorem:exprobrat,ut memoria ppessæ flāmę ad māsuetudinē inuitet.❡Quid face.qua uteteris uiolētia. solemus.n.iis māsuetiores esse,q ea offendunt culpa:quā nos aliqn̄ admisimus.❡Tam gelidus,Boreas,qm̄ ex Septētrione spirat,ē frigidissimus ut scri.Pli.❡Ignibus actæis,Acticæ Orithyiæ amore,Orithyiā a Borea raptam fuisse diximus.❡Gaudia raptu.cū Orithyiā rapere destinasti.❡Aerios aditus,quo minus ad arcē atheniēsem euolares, unde Orithyiā rapuisti.❡Quo mō,q̄ patientia fuisses.❡Parce pcor, sis tuo exēplo mansuetior.❡Auram,tuū spiritū.❡Hippodates Aeolus Hippotę filius ex Menalippe,nō fuit uētorx rex,sed Aeolus Arnes supioris Aeoli filię ex Neptuno,qui Aeolias insulas tenuit,& uentis imperasse scri.Home.Vana, quoniam meis prçcibus Boreas nō mouetur,sed immanior est.❡Coercet,mitigat, impellit,inquit,maria ad mea preces,non mitigat.

Vitelliana charta quę fuerit & augusta

Boreas omniū uēto rū uiolentissimus

Orithyiæ fabula

Aeoli quot fuere & qs uentorum deus fictus fuerit

Solueret,in speculis omnis Abydos erat.
Non poteram cælare meos, uelut ante, parentes,
Quemq; tegi uolumus,non latuisset amor.
Protinus hæc scribens, felix illittera dixi,
Iam tibi formosam porriget illa manum.
Forsitan admotis etiam tangere labellis.
Rumpere dum niueo uincula dente uolet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure uerbis,
Cætera cum charta dextra locuta mea est.
Ah quanto mallem, q̄ scriberet,illa nataret,
Meq; per assuetas sedula ferret aquas.
Aptior illa quidem placido dare uerbera ponto
Est tamen & sensus apta ministra mei.
Septima nox agitur,spatium mihi longius anno,
Sollicitum raucis ut mare feruet aquis.
His ego si uidi mulcentem pectora somnum
Noctibus,insani sit mora longa freti.
Rupe sedens aliqua specto tua litrora tristis:
Et quo non possum corpore,mante feror:
Lumina quin etiam summa uigilantia turre,
Aut uidet,aut acies nostra uidere putat,
Ter mihi deposita est in sicca uestis arena.
Ter graue tentaui carpere nudus iter.
Obstitit inceptis tumidum iuuenilibus æquor,
Mersit & aduersis ora natantis aquis.
At tu de rapidis immansuetissime uentis
Quid mecum certa prælia mente geris?
In me(si nescis)Borea,non in æquora,sæuis,
Quid faceres,esset ni tibi notus amor:
Tam gelidus cū sis,non te tn̄ improbe quodam
Ignibus actæis incaluisse neges.
Gaudia rapturo si quis tibi cladere uellet
Aerios aditus,quo paterere modo:
Parce,pcor,facilemq; moue moderātius auram,
Imperet Hippotades sic tibi triste nihil.
Vana peto,precibusq; meis obmurmurat ipse.
Quasq; quatit,nulla parte coercet aquas.

HVBER. ❡OMNIS Abydos.i.oēs Abydeni.❡Erat in speculis.i.in loco,un̄ spectabat discessum nauis.Specula nō significat pprie fenestrā, sed quēlibet locū eminētē,un̄ possumus speculari.Vir.in huc,specula de montis in altū deferat.❡Cælare,amorē meum.❡Velut ante,cælauerā.❡Quē uolumus tegi,quē uolumus eē secretū,& occultū.❡Protinus,blandit nunc amicæ suæ,dicēs se inuidisse eplæ suæ,qd ipse nō ueniret,quo illa deferebat.❡Admotis,appropinquatis.❡Vincula,fila,gbus literæ solent ligari.❡Locuta cū charta.i.cætera scripsi.❡Ah quāto mallē nataret, at te ueniēs.❡Quā scriberet,quā mitteret hanc eplam.❡Sedula,intēta.❡Aptior dare uerbera ponto.i.magis apta est natādo percutere undas tranquilli maris,quā scribere.❡Apta ministra mei sensus.i.& tn̄ optime exprimit,& lris notat, qd in aīo habeo.❡Sensus,uoluntatis animi.❡Longius āno,ex effectu amātis tui,expectanti tps uidet longissimū.❡Feruet,mouet,ęstuat.❡Raucis,murmurātibus.❡His ego,iurat Leander se nō dormiuisse his septē noctibus.❡Vidi somnū.i.dormiui.Terētiana est elocutio.❡Mora freti insani sit longa.i.pcor diu duret tēpestas maris,qd minime uellē.❡Rupe,alto saxo.❡Littora tua,Sesti,ubi tu es.❡Mente feror,uenio cogitatione,quo corpore uenire nō possum.❡Lumina quin ēt,solebat.n.Hero ponere lumē in quadā turri sua,ad qd lumen Leander natabat,qd dicit se uidere,aut ex affectu putare uidere.❡Acies nr̄a,nr̄i oculi.❡Vigilātia,stantia in nocte,qsi pro uigilia.❡Ter mihi, dicit se uoluisse sæpe aggredi natare,sed territū magnitudine tēpestatis.❡Graue iter,nauigationē piculosam.❡Tumidū, cōmotū.❡Ad tu,cōuertit sermonē ad Boreā,de quo cōqueritur,qd ita eū impediat.❡Certa mēte.i.aīo deliberato.❡In me, amātē.❡Incaluisse.exarsisse,icēsum esse,qd est cōtra frigiditatē.❡Actæis,Atheniēsibus pp raptā Orithyiā,diximus in pcedenti epla hāc fabulā.❡Aditus Aereos.i.iter p aera.❡Quo paterer.q.d.ægerrime.❡Facilē,leuē,non impetuosam.❡Hippotades Aeolus nepos,Hippotæ Troiani ex Egesta eius filia in Siciliā delata,q̄ ēt mr̄ fuit Acestis regis Siciliæ,ut alibi diximus.❡Sic,adiurātis est.❡Nihil tri.nihil qd tibi sit graue,& molestū.❡Vana pcor,dicit se frustra hæc optare.qa nihilominus pseuerat ipse uentus.❡Obmur.cōtra murmurat,& eripiat.❡Coercet mulcet,placat.❡Quatit,commouet.

Specula quid sit

Videre somniū quid

Aeolus

ASCEN. ❡OMNIS Abydos.i.tota ciuitas Abydena,erat in speculis.i.altis fenestris.Vnde speculabat tēpestatē.❡Protinus hæc scribens felix i lra dixi.i.impatiuū est ab en.Etiā tangere penul.lon.est.n.futuri tpis indicatiui modi uerbi passiui,tangar tangeris,uel tangere &c.Ah quanto mallē.ut sup.illa nataret,q̄ scriberet.q.d.plurimo. Septima nox,qa tunc,& amata desiderat & notare solebat.Spatium appositio est,πάθος habens.Ex quo nō possum ferri sup.corpore,insani sit mora lōga freti, dura amanti imprecatio.. Vnde per quæ timemus, iurare solemus,ut Palinurus in.vi. Maria aspera iuro, & de stige dicitur. Dii cuius iurare timent,& fallere numē.Certa.i.deliberata mēte,qsi debita opa.nec in æquora sæuis.i.& nō in æquora.malus autem esset uersus si legatur non in æquora sæuis.Ni tibi notus amor,quia Orithyiam,captus amore rapuit.

❡Dædalus

ANTO.

¶ DAEDALVS:q fabricatis sibi:& Icaro filio alis Minois irã fugit. ¶ Littus Icariũ:nõ dubitarẽ uolare:licet Icarus suo casu ꝓximo mari nomẽ dederit. Varro tñ ab Icaro isula Icariũ pelagus appellatũ scribit:ubi Icat sepulchrũ uisebat. ¶ Quic qd erit patiar:piculũ q̃uis magnũ imineat:subibo. ¶ Corpus in auras tollere:dũmõ possem uolare. ¶ Sæpe pepẽdit:libratũ est in ũdis:dũ natauimus. ¶ Cũcta:& uolatũ,& natationẽ. ¶ Tẽpora pria:cũ pmũ ad te nataui. ¶ Meminisse:pteritę felicitatis memoria iucũditate nõ caret. ¶ Egrediebar,ut ad te natarẽ. ¶ Lenta:natatu flexibilia. ¶ Tremulũ:qd' aq̃ motu stare nõ uĩ. ¶ Latmia saxa:Endymionis Latmii amorẽ nõ obliuiscare:quẽ ut scri. Ci. dormiẽtẽ i Latmio Ionię mõte luna osculabat: iusserat.n.illũ ppetuo dormire. ¶ Endymiõ:amor Endymiõis.

Icarium pelagus

Endymionis fabula

Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas,
  Icarium quamuis hic prope littus adest.
Quicquid erit,patiar,liceat mõ corpus in auras
  Tollere,quod dubia sæpe pependit aqua.
Interea dum cuncta negant uentiq;,fretumq;,
  Mente agito furti tempora prima mei.
Nox erat incipiens(nãq; est meminisse uoluptas)
  Cum foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora,deposito pariter cum ueste timore,
  Iactabam liquido brachia lenta mari.
Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,
  Vt comes in nostras officiosa uias.
Hanc ego suspiciens,faueas o candida dixi,
  Et subeant animo Latmia saxa tuo.
Non finit Endymion te pectoris esse seueri,
  Flecte(precor)uultus ad mea furta tuos.
Tu dea mortalem cœlo delapsa petebas,
  (Vera loqui liceat)quam sequor,ipsa dea est.
Neu referam mores cœlesti pectore dignos,
  Forma nisi in ueras non canit illa deas.
A Veneris facie non est prior,ulla,tuaq;,
  Neue meis credas uocibus,ipsa uide.
Quantum,cum radiis fulges argentea puris,
  Concedunt flammis sydera cuncta tuis.
Tanto formosis formosior omnibus illa est,
  Si dubitas,cæcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego,uel certe non his diuersa locutus,
  Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
Vnda repercussæ radiabat imagine lunæ,
  Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
Nullaq; uox unq̃ nostras ueniebat ad aures,
  Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
Alciones solæ memores Cæycis amati,
  Nescio quid uisæ sunt mihi dulce queri.
Iamq; fatigatis humero sub utroq; lacertis,

¶ Pectoris seue.imãsueti:& in amãtes difficilis.seueros dicim⁹:q eodẽ æqtatis tenore ductu misericordia nõ mouenť. ¶ Tuos uultus:lumina e ti ministres. ¶ Moralẽ a maiori arguit similitudine:tu,inqt,hoiem:ego uero deã. ¶ Vera loq li.ægre nõ feras uera fateri. ¶ Forma:laudat Hero a corporis bonis. ¶ A Vene.fa. excludit duas has:ne uideať numina offendere,quorũ auxilio nitebať:post Venerẽ,& Lunã nulla ẽ Hero pulchrior. ¶ Argẽtea:lunæ colorẽ blandũ esse Pli.scri.poetæ a sili argenteã dixerunt. ¶ Puris:omni exclusa humiditate,q̃ nebulas facit. ¶ Cõcedũt:inferiora sunt. ¶ Habes lu.cæ.nihil uides. ¶ Hæc ego:dixi nõ his diuersa:sed fere eadẽ. ¶ Cedẽtes:iter pbentes:& ad natandũ faciles. ¶ Imagine:splẽdore:& aspectu. ¶ Alcyones so.cũ Alcyones aues i mari sentiunť:tranqllitatẽ ꝓmittunt:maxie cũ nidificant Diagoras Samius sex dies Alcyones dixit. Ari.uero & Simonides.xi. Philocore.ix. Cęycis amati:canunt me natante:qm̃ subit earũ mẽtẽ Cęycẽ amasse:nã ut Nicaster scri. Cęyx Luciferi fili⁹,cũ ad oraculũ Apollinis uxore inuita nauigasset,i mare decidit: Alcyõe:ut Theo.author ẽ Scyrõis attici latronis filia de uiro solicita i somniis a Ioue ẽ monita,ut littus peteret.illic cũ mariti cadauer repisset se scopulo in mare p̃ dolore deiecit. Dii miseratiõe moti utrãq; i aues Alcyones cõuerterũt. Egisandrus addit antea:Medonẽ:Alcipẽ,Palenẽ, Drimo:Asteriẽ: Alcyonis gigãtis filias cũ patris interitũ intellexissent, in has aues fuisse cõuersas.

Luna cui⁹ coloris sit

Alcyonum natura

Alcyones & Cęycis fabula

HVBER.

¶ NVNC daret:optat ut sibi eẽt ptãs uolãdi:sicut Dędalo:q cũ a Minoe in turri munitissima eẽt inclusus,alas sibi,& filio fabricauit:qrũ auxilio euolauerũt: sed Icarus filius in mare delapsus ei nomẽ dedit. ¶ Icariũ q̃uis hic ꝓpe littus adest q.d.qd' põt me admonere piculosum eẽ credere se aeri:& uolare. ¶ Tollere:eleuare. ¶ Pepẽdit:supra stetit. ¶ Negant:cũcta:ꝓhibẽt oia. ¶ Agito mẽte:cogito,& reuoluo aio. ¶ Mei furti:mei ꝯcubit⁹. ¶ Nox erat:describit tp̃s,quo primũ natauit ad Hero:& ea potitus est. ¶ Nox incipiẽs:pma ps noctis. ¶ Nãq; est meminisse uolu.parẽthesis est. ¶ Amans:ego captus amore tui. ¶ Patriis:pr̃nis. ¶ Cũ ue.qa erã nudus. ¶ Iactabã mouebã:Lenta mollia. ¶ Tremulũ pp motũ aq̃. ¶ Vt:sicut,tanq̃ ¶ Officiosa:pstans officiũ. ¶ Hanc:lunã. ¶ Faueas:adiuues me. ¶ Subeant:ueniãt in mentẽ. ¶ Latmia saxa.i.mons latmius,q est Cariæ Endymionis a luna:ut ferunt adamati fabula nota ẽ:dr̃ aũt Latmion,nõ aũt latymiõ:ut Tortel.putauit.uñ deriuatiuũ Latmius.Oui.alibi Latmius Endymion nõ est tibi luna pudori.sensus ẽ ergo: recordare o luna Latmii montis,ubi cũ Endymione cõcubuisse diceris. ¶ Seueri: tristis,ali.n.a uoluptatibus. ¶ Tu dea:añponit amorẽ suũ amori lunæ ¶ Mortalẽ:Endymionẽ. ¶ Quã sequor.i.quã ego peto. ¶ Est dea.nõ aũt mortalis. ¶ Neu re.hic est sensus:ut taceã mores:quos hæc mea puella habet diuinos:talis pulchritudo nõ posset ei cõtingere:nisi esset dea. ¶ A facie ue.i. post pulchritudinem Veneris,& tuã. ¶ Non est prior:non est quæ ãtecedat eã. ¶ Ipsa:tu. ¶ Quanto:cõparatio, & est sensus:o luna quanto es splendentior omnibus aliis stellis:cũ tu nitidissima fulges in cœlo,tãto:illa sua pulchritudine superat omnes alias puellas. ¶ Concedunt flam.tu.i.uincuntur tuo splendore. ¶ Cynthia:o luna:nã & Diana eadem est,quæ Cynthia dicitur,a Cyntho monte Deli. ¶ Habes lumẽ cæ.non bene uides. ¶ Vel certe.i.saltẽ. ¶ Non di.non contraria. ¶ Cedentes mi.dantes locum corpori meo. ¶ Ferebar:ibam. ¶ Radiabat:splendebat. ¶ Repercussæ reuerberatę.nam aqua uidetur retroflectere radios lunæ. ¶ Et nitor diu ur.i.lux quæ solet esse diei,erat in nocte.i.nox erat clara,sicut dies. ¶ Nulla uox:alicuius uel hominis,uel aialis. ¶ Aquæ dimotæ:d.uisæ. ¶ Corpore:meo. ¶ Alcyones solæ.i.solũmodo audiebã, Alcyones uolucres:q uidebant dulci uoce q̃relã effundere. ¶ Memores Cæycis amati:tãgit fabulã,quã Oui.lib.xi.Me. Cæyx.n.luciferi filius ꝓdigiis,q̃ ei apparuerant,pturbatus ad oraculũ Apollinis in Claron nauigare decreuit:nã Delphos ire non poterat:qm̃ Phoibas cũ Phlegus ppl'is Delphos infestabat. Cũ aũt Alcyone eius cõiux Aeoli filia hãc nauigationẽ ei dissuadere conareť: uerita piculũ eius,ille affirmauit itra alterũ mẽsem se reuersurũ,uerũ tẽpestate maxia oborta submersus est. Illa assiduo uiri desiderio solicita,cũ ad tp̃s ꝓmissum reuerti nõ uideret:deos cõtinuis p̃cibus fatigãs:tãdẽ misericordia Iunonis, cui p̃cipue simplicauerat,factũ est,ut i somnis admoneret de obitu mariti.imisso somno sub specie Cęycis submersũ. Illa igiť excitata somno cadauer mariti in littoř iuenit:q̃re nimio dolore pculsa in uolucrẽ Alcyonẽ,& Cæyx i aliã uolucrẽ cõmiseratiõe deorũ conuersi sunt,hæ uolucres p septẽ dies fortificãtes tranqllũ hñt mare,coeũt.n.& pstinã coniugalẽ cõcordiã seruant, has igiť solas uolucres pturbato mari querelã effundentes audisse dicit. Aduertendum est autẽ pro noie mulieris declinari Alcyone Alcyones,pro uolucre uero Alcyon uel Alcyonis ut hic locus ostẽdit,dicit.n. Alcyones non autẽ Alcyonæ. ¶ Iamq; fatigatis solent natantes defatigatis brachiis sustentare corpus aliquantulum super undis,quod se fecisse dicit.

Dædali fabula

Latmion quomodo scribatur

Luna qbus noibus appellata est

Cæyx

Alcyonum uaria declinatio

ASCEN. ¶ NVNC daret &c. cum natandi nulla sit spes optat uolatum. Nox erat, aperit argumentũ poeta. Si dubitas, cęcum Cynthia lumen haqes. Eadem enim est, quæ Luna, & Diana, & Proserpina dicit, & Cynthia a monte Deli, in quo nata dicitur. Hæc eo uel certe non bis diuersa, hæc castigatio fidem facit. Alcyones sole, qa Alcyones tempore summæ tranquillitatis, & quietis nidificant. Plautus uolens significare tranquillitatem, & silentium, dixit Alcyones esse in foro.

Fortiter in sommas erigor altus aquas
Vt procul aspexi lumen, meus ignis in illo est,
Illa meum, dixi, littora lumen habent
Et subito lassis uires rediere lacertis,
Visaq, quam fuerat, mollior unda mihi.
Frigora ne possim gelidi sentire profundi,
Qui calet in cupido pectore, prestat amor.
Quo magis accedo, propioraq littora fiunt,
Quo minus restat, plus libet ire mihi.
Cum uero possum cerni quoq, protinus addis.
Spectatrix animos ut ualeamq facis,
Tunc etiam nando domine placuisse laboro,
Atq oculis iacto brachia nostra tuis.
Te tua uix prohibet nutrix descendere in altum,
Hoc etenim uidi, nec mihi herba dabas.
Nec tamen effecit quamuis retinebat euntem,
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
Excipis amplexus, feliciaq oscula iungis,
Oscula diis magnis trans mare digna peti.
Deq tuis demptos humeris mihi tradis amictus,
Et madidam siccas æquoris imbre comam
Cætera nox & nos, & turis conscia nouit,
Quodq mihi monstrat per uada lumen iter.
Nos magis illius numerari gaudia noctis,
Hellespontiaci quam maris alga potest.
Quo breuius spatium nobis ad furta dabatur,
Hoc magis est cautum, ne foret illud iners.
Iamq fugatura Tithoni coniuge noctem,
Præuius auroræ lucifer ortus erat.
Oscula cõgerimus properata sine ordine raptim,
Et querimur paruas noctibus esse moras.
Atq ita cunctatus monitu nutricis amaro,
Frigida deserta littora turre peto.
Digreditur flẽtes, repetoq ego uirginis æquor,
Respiciens dominam, dum licet, usq meam,
Siqua fides uero est, ueniens huc, esse natator,
Cum redeo uideor, naufragus esse mihi.

ANTO. ¶ FORTITER: omni conatu. ¶ Lumẽ: qđ in turri eminebat. ¶ Meũ lu. Hero signat. ¶ Et subi. cũ loca, ubi cõsistis in spexi: auget uires memoria futuræ felicitatis, aut piculi. ¶ Mollior: ad natandũ facilior. ¶ Frigora: q̃ natantibus maxime ob sunt. ¶ Minus restat: ad natãdũ supest. ¶ Plus libet: tãto magis ꝓpo. ¶ Iacto brachia: maiori robore nato. ¶ Vidi: qđ uix retineret. ¶ Dabas uer. me nõ captabas. ¶ Prima aq̃: in ora pmi littoris: q̃ agitatione undarũ perluit. ¶ Diis mag. quos in logistorico Var. putat eẽ cœlũ, & terrã, alii Iouẽ, Mercuriũ, & Mineruã deos magnos credunt: Aegyptii Isidẽ, & Orisidẽ magnos deos cõtẽdũt. ¶ Cætera ꝓcaces lusus: & amãtiũ gaudia: q̃ gesse tũt cõticet. ¶ Lumen: qđ in turri eminẽs uidebat. Quã maris unda: inũdatio maris Hellesponti: nullã hẽt quietem: qm̃ maris angustiæ fluunt, & refluũt. ¶ Illud tp̃s: qđ nobis supest. ¶ Iners: sine amoris: officio. ¶ Iamq fuga a tp̃e pathos: cũ aurora diem nũciaret. ¶ Lucifer. is Auroræ filius est dei nuncius. ¶ Amaro: ingrato: utrũq. n. offendebat: gaudebamus noctis lõgitudie. ¶ Aequor uirginis. Hellespontũ, qđ a uirginis casu nũcupatũ est. ¶ Siqua fides: postulat fidẽ perinde ac rem maximã loqui aggrederetur. ¶ Esse natator: habere natãdi facultatẽ. ¶ Naufragus: facile submergi posse: ut is, qui nullam habeat natandi peritiam.

Dii magni apđ romanos & Aegyptios q fuere

Lucifer q fuerit

HVBER. ¶ ERIGOR: eleuor. ¶ Vt postq̃. ¶ Lumẽ: qđ turri tua apponis. ¶ Meus ignis: meus amor. ¶ In illo lumine. ¶ Subito: dictis his uerbis. ¶ Mollior: facilior ad natãdũ. ¶ Amor, q calet i pectore cupido. i. q facit calorẽ in pectore meo amoris pleno. ¶ Præstat: efficit. ¶ Ne possim: sentire frigora. ¶ Profundi idest maris. ¶ Quo magis: q̃to magis. ¶ Accedo: appropinquo. ¶ Minus restat. s. uię ad ꝑueniendũ ad littus. ¶ Plus libet: plus aĩ est mihi, & uolũtatis. ¶ Cerni: uideri a te. ¶ Spectatrix: tu quę spectas me. ¶ Addis aio: facit me aiosiorẽ. ¶ Vt ualeã: ut possim: & sim fortis. ¶ Laboro: curo. ¶ Dñæ: tibi. ¶ Iacto: cũ aĩ, & ostẽtatiõe moueo, & ostẽdo. ¶ Descẽdere in altũ: ut uenias mihi obuiã. ¶ Hoc ui. qđ uoluisti procurrere in ęquor. ¶ Nec tñ efficit: nutrix tua. ¶ Vdus humefactus. ¶ Pria aq̃. i. aq̃ magis uicina littori. ¶ Excipis. s. cũ sum i littore. ¶ Oscula digna peti diis magnis trãsmare. i. oscula, q̃ ẽt dii cælestes. ut assequerent possent tranare mare sicut ego. ¶ Amictus: uestes. ¶ Dẽptos de tu. qb[9] te spoliasti: ut me tegas. ¶ Imbre. i. aqua: nõ. n. solũ signat pluuiã: sed ẽt simplr aquã. Vir. i. Aen. laxis laterũ cõpagibus oẽs. Accipiũt inimicũ imbrẽ. ¶ Nox: nã supra dixit, nox erat icipiẽs. ¶ Cętera: subticuit rẽ pudendã: sic Oui. in. i. amoꝝ. Cętera qs nescit. fessi requieuimus ambo. ¶ Turris: i q̃ ambo cõuenimus. ¶ Lumẽ. s. nouit cętera. ¶ Nõ ma. dicit gaudia illius noctis ita eẽ innumerabilia: sicut ẽ inumerabilis alga maris Hellespontiaci, qđ tranabat ipse Leander: ẽ aũt alga minuta q̃dã herba, q̃ nascit in mari: uñ alibi. Nunc leuis eiectã detinet alga ratẽ. ¶ Ad fur. ad cõcubitus nr̃os occultos. ¶ Illud spa. fo. iners. i. eẽt sine effectu uoluptatis: quia dabã operã, ne illud totũ colligerẽ: & in uoluptatẽ cõsumerẽ. ¶ Cõiuge Titoni. i. Aurora uxore Titõi. ¶ Fugatura: expulsura. ¶ Noctẽ: nã adueniẽte aurora nox abit. ¶ Pręuius au. i. ꝓcedens aurorã. Vir. Nascere: ꝑq diẽ ueniẽs age lucifer almũ. ¶ Cõgerimus cõiũgim[9] cõmiscem[9]. ¶ Rapti: certati. ¶ Paruas mo. eẽ noc. i. noctes eẽ breues. ¶ Cũctatus: moratus ita osculãdo nos. ¶ Monitu: mãdato, & ꝓcepto. ¶ Amaro: acerbo: qa inuitus audio me moneri, ut inde discedã. ¶ Deserta tur. relicto loco, ubi uoluptatẽ accepimus. ¶ Digredimur: discedim[9]. ¶ Aequor uir. mare dictũ ab Helle puella, q̃ in mare delapsa ei nomẽ dedit: ut dixi supra plene in argumẽto epistolæ Hipsiphyles ad Iasonẽ. ¶ Vsq dũ li. i. assidue dũ possum. ¶ Siqua fides uero est. i. si ueritati, quã dico creditur. ¶ Huc: apte. ¶ Videor mihi esse natator. i. uideor optime scire natare: pp affectum amoris, qui me adiuuat. Ouidius de Tisbe. Audacem faciebat amor. ¶ Cum redeo: idest cũ discedo a te. ¶ Videor esse naufragus, uideor submergi fluctibus, & periclitari.

Imber qd significat

Alga qd sit

Hellespontum unde nomen accepit

ASCEN. ¶ QVO magis. i. q̃to magis accedo. Cætera nox, & nos: modeste rẽ turpẽ tangit, qa cælari uult sua furta Venus. Non magis illius. Ne excusaturus abesse putet, ut q nullã capturus sit deinceps uoluptatẽ ex amica, dicit uoluptates, quas ex illius cõplexu obtinuit, innumeras fuisse, & q non magis possint numerari, q̃ unda maris Hellespontiaci, qđ assidue fluit, refluit, aut quod cum hæc scriberet inumeris procellis, atq undis agitabat. sunt tñ, qui legunt alga, non unda Est aũt herba uilis, quæ ad littus propellitur. uñ in buco. Virg. Proiecta uilior alga. utroq mõ, & uersus, & sensus bonus est, cõcede rem tñ superiori. Ne foret illud iners. i. sine Veneris arte tranlactũ, hoc est ne nos simus quasi inertes in illo. Hoc. i. tanto magis cautum. i. prouisum Et querimur, idest conquerimur. Atq ita contactus. i. perculsus monitu nutricis amaro. i. amantibus, qa coegit separari aduentante die. Alii legunt cunctatus, idest immoratus hæsitans, quid agerem, sed legerem potius cunctatur. Natator, qui ob peritiam artis sponte se in aquas immittit. Naufragus, qui fracta naui, siue nandi peritus, siue imperitus cogitur, dum potest natare, ut se saluet, non, ut uoluptatem capiat.

¶ Ad te:

¶A D te:cum ad te nato. Prona:præceps,& natatu facilis. Cliuus:collis quidam ad superandum difficillimus. Vrbe mea:tantæ uis amor est: ut etiam naturam uertat:odisse enim impellit,quod amare illa duce consueuimus. Hei mihi su spiratio hęc sumit loci diuersitate:qua ab amāte discludit. Vndis:parua freti distātia. Vna tellus:siue sestia, siue Abydena. Cōfundor:reddit post narrationē ad querelas:quā auget e suscitatione. Causæ leuis:nullius materiei:admiratur: quod cum leuissimus sit uentus,rem tantam posset impedire. Iam nostros curui norunt delphines: brutis eius amoris notionem tribui:quę exornatio a Cice. conformatio dicitur:plurimum ualet in re explicanda:& ad mouendam miseratio nem. Curui delphines:epitheton proprium delphinorum ,q alio uocabulo simones appellantur:ad quod nomen uocati accurrere dicuntur. Limes attritus:orbita facta est natandi con suetudine in mediis aquis. Multa rota:auget similitudine hy perbolem:limes in mari cernitur:ut orbita in uiis mediis rotæ cursu conteritur. Quod mihi non esset:miserationem a mutatione fortunæ. Sic:per natatum. Iterare:iter ad te dari. Aequora Athamantidos:Athamantis filia fuit Helle: q̄ Helle sponto nomen dedit. Canent,i.i. procellis assiduis spuma operiuntur. Hoc mare.auget querelam alienæ fortunæ memoria. Tale:fuisset:procellis agitatū his similibus. Mersa uirgine:cum in mare summersa est Helle. Nomina:nā Hellespon tus est nuncupatus. Habet crimen:ex culpa sortitum est nomē. Phryxo:Phryxus post sororis casum in Colchos delatus est ad Aeetam. Freta tri.per hæc procellosa maria. Peco. au rei uelleris:arietis quo uectus est Phryxus. Findam corpore natationis periphrasis. Arte egeo nulla:non alienis opus est adminiculis:ea sunt nauigia nauę,uelarum,quibus undis uehimus. Idem nauigium:partes interpretatur.

ANTO. — Cōformatio quæ sit — Simones q sint — Orbita q:d sit — Helle q̄ hellespōto nomē dedit q̄ fuerit — Pryxi casus

Hoc quoq; si credis,ad te uia prona uidetur,
At te cum redeo,cliuus inertis aquæ,
Inuitus patriam repeto,quis credere posset?
Inuitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi cur animis iuncti,secernimur undis?
Vnaq; mens,tellus non habet una duos?
Vel tua me Sestos,uel te mea sumat Abydos,
Tam tua terra mihi,q̄ tibi nostra placet.
Cur ego confundor,quoties cōfunditur æquor?
Cur mihi causa leuis uentus obesse potest?
Iam nostros curui norunt delphines amores,
Ignotum nec me piscibus esse reor.
Iam patet attritus solitarum limes aquarum,
Non aliter,multa q̄ uia pressa rota.
Quod mihi non esset,nisi sic iterare querebar,
At nunc per uentos,hoc quoq; deesse, queror.
Fluctibus i modicis Athamātidos æquora canēt,
Vixq; manet portu tuta carina suo.
Hoc mare,cum primum de uirgine noīa mersa,
Quæ tenet,est nactum,tale fuisse puto.
Est satis amissa locus hic infamis ab Helle:
Vtq; mihi parcat,nomine crimen habet.
Inuideo Phryxo,quem per freta tristia tutum
Aurea lanigero uellere uexit ouis.
Nec tamen officium pecoris,nauisq; requiro,
Dummodo,quas findam corpore,dent aquæ.
Arte egeo nulla,detur modo copia nandi,
Idem nauigium,nauita,uector,ero.

¶P R O N A:facilis:& quasi pendēs:nam facilius descendimus q̄ ascendimus. Cliuus:ascensus monticulus. Inertis:immobilis:quæ non ita facile natur,sicut aqua mobilis. Quis credere posset? quasi dicat nullus:nisi,qui sciat,quāta sit uis amoris.naturaliter enim omnes libenter redeunt in patriam.Ouid.Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Detinet. Nunc : cum ad te natare non possum. Vincti animis:pares: & coniūcti amore. Cur secernimur:cur separamur. Vna tellus : eadem terra. Cur non habet duos?idest cur non sumus ambo in eadem terra? Sumat:pro sumeret. Cur confundor: cur perturbor: & moueor animo. Quoties æquor confunditur : quoties mare perturbatur:quod non fieret,si essemus in eadem terra. Vē tus causa leuis:idest uentus,qui est parua causa . Cur potest obesse:cur potest nocere impediendo natationem meam quod facere nō posset:si essemus simul. Curui:delphines pisces sunt repando dorso homini amicum animal:de quorum natura uideatur Plinius,& Solinus:his igitur dicit Leander se iam esse notum propter frequentem natationem suam. Piscibus.s. aliis:qui etiam non adeo sunt familiares hominibus. Iam patet:hyperbole est:hoc enim fieri nō potest:sed ut amator dicit se ita crebro sæpe natasse:ut appareat in aquis quasi limes quidam,quem suo corpore fecit:tanquam orbita rotæ : uel uia,per quam multę rotæ incedunt. Attritus:frequentatus. Solitarum:assuetarum meę natationi. Multa rota:pro multis rotis. Quod mihi non esset & cætera.sensus est ego ante querebar:quod non possem ad te iterare,idest uenire. Nisi sic,scilicet natando. Sed nunc queror hoc:scilicet iterare natando. Deesse mihi. Per uentos: idest causa uentorum,qui me prohibent. Aequora Athamantidos:idest pontus Helles,quæ,ut dixi,filia fuit Athamantis Canent:spumescunt. Immodicis:maximis. In portu:ubi,ut plurimum solet esset tranquillitas,quanto,ergo minus tuti erūt homines in medio ipsius. Hoc mare:dicit Hellespontum ita esse commotum:ut fuit quando mersit Hellen:& ab ea nomē accepit. Reor:puto. Fuisse tale:ut nunc est:idest ita turbatum. Cum:idest quando. Primum:primo. Est nactum: est adeptum:est assecutum. Nomen de uirgine mersa:de Helle submersa. Satis infamis:satis ad infamiam,& sæuitiam nominatus. Vtq;:idest & quamuis. Parcat mihi:me non submergat. Habet crimen:habet infamiam. Nomine:quia appellatur Hellespontus. Inuideo Phryxo:optat se posse transuehi ultra mare , sicut Phryxus translatus est ab ariete. Quem ouis aurea uellere lanigero:idest ouis:siue aries habens pellem auream. Vexit:ultra mare sine submersione. Nec tamen requiro officium pecoris,aut nauis:idest non tamen quæro habere uel arietem:ut habuit Phryxus : uel nauem aliquam. Dummodo possim:meo corpore natare. Nulla arte:transeundi,uel nau:,uel alio modo. Modo : tantummodo:uel dummodo. Copia:facultas. Idem.ego idem. Nauigium:nauis. Nauita:qui regam,& agam nauem. Vector:passiue accipitur:idest qui uehat.ut Lucanus.Causa est hæc sola timoris:uectorem non nosse tuum , idest cum quem uehis,sunt enim uerba Cæsaris ad Amyclam.

HVBER. — Naturalis amor — Delphinū natura — Phryxi fa.

¶Q V I S credere posset?quia natura cogimur amare patriam:unde est illud.Nos patriæ fines,& dulcia linquimus arua. Curui delphines,sic etiam implicantur natantes,ut pingi solent.dicuntur autem puerorum esse amatores,unde poterant amores nosse, quāquam ὑπερβολικῶς dictum accipimus.corripitur autem ultima,quia in accusatiuo delphinas facit. Hæc quoq; deesse,per collisionem deesse bissyllabum fecit,sicut iuuentus deest monosyllabum dicens. Non deest prolato ieiunus uenditor auro.Idem ero,nauigium,nauita,& uector,quia se traiiciet sine naui,a gubernatore.

ASCEN.

Nec sequat aut Helycen, aut q̃ Tyrus utit arctō,
Publica non curat sydera noster amor.
Andromeden alius spectet, claramq; coronam:
Quæq; micat gelido parrhasis ursa polo.
At mihi quod Perseus, & cū Ioue Liber amarunt,
Indicium dubiæ non placet esse uiæ.
Est aliud lumen multo mihi certius istis,
Non erit in tenebris quo duce noster amor.
Hoc ego dum spectē, Colchos, atq; ultima ponti,
Quaq; uiam fecit thessala puppis, eam.
Et iuuenem possim superare Palæmona nando,
Miraq; quem subito reddidit herba deum.

ANTO. Cynosura & helyces q̃ sit s̄m di uerse opinantes & ubi locorū obseruent. Andromede q̃ fuerit & q ipsam obseruent. Ariadnes corōa q̃ sit. Calisto q̃ et maior ursa quæ sit. Parrhasii populi qui. Andromedes fabula. Ariadnes fabula. Palęmonis siue portuni fabula. Glauci fa.

HELYCEN: ex s̄nīa Aglatosthenis locutus est: q scribit Cynosurā & Helycen Olenii Vulcani filii Ioue i ida sylua nutrisse: & ob hoc in cœlum ab illo relatas Aratus scri. Helycen Græci: Cynosuram Phœnices in nauigatione obseruāt, ut in Aratheo carmine mōstrat Germanicus, cū dicit. Dat graiis Helyce cursus maioribus astris. Phœnicas Cynosura regit: & nos qd de his ueteres senserint in interpretatione Germanici exposuimus. Tyrus: Phœnix nauta. Arctō: minorē ursam quā Cynosurā appellāt. Publicaq; alus nota, & cōia sunt. Andromeden: hāc Cephei filiā fuisse in tragœdia scribit Euripides in cœlū relatā ob Persei grām, quā secuta est. Alius: ad Aegyptios respicit: q nauigatione Andromedē obseruāt. Claráue coronā: Ariadne coronā in cœlū trāslatam diximus: quā Cretēses uelut sydus peculiare sequunt. Parrhasis ursa: maiorē ursam: q fuit Arcadica, intelligit: Calisto nominatā Lycaonis filiā: licet Ariethus Tegeates nō Calisto: sed Megisto uocatā scribat: Cephei filiā, & Lycaonis neptē: cui Iuppiter amoris p̄miū cœlum dedit: Parrhasii fuere Arcadiæ populi uetustissimi. Polo geli. septētrionē intelligit: in quo hęc fulgēt sydera circa axē. Quod Perseus Andromedē signat: quā amasse Perseū: & a Ceto liberasse scri. Euripides. Cū Io. ea est Calisto: quā amauit Iuppiter. Liber: Bacchus in cœlū retulit cū corona Ariadnā. Nō placet iudiciū: more aliorū nautarū hęc sydera in cursu nō seruo. Multo clarius: nō accēsa in turre face: sed de Hero placet intelligi. In tenebris: in obscuro: sed obseruabilem habebit lucem: & clarissimū sydus: qd sequat. Thessala pinus: argo, q̃ Colchos petit. Palęmona: is est Portunus: quē & melicertā dicunt, Inus ex Athamāte filius cū quo mr̄ Elecheo promontorio Bacchi furore cōcitata in mare se p̄cipitauit: cui portus tutela tribuit. Reddidit herba deum: Glaucū Anthedontis filiū significat: qui cum in scopulis Aegarū: quæ sunt ad Euboeā: pisces, quos in ripam proiiciebat tacta herba in mare resilibāt quam & ipse cum tractasset in mare transiliens factus est deus. Strabo in balenam uersum scribit.

HVBER. Vrsa maior & ipsius fabula. Helyce & Cynosura a qbus obseruantur. Andromede q̃ fuerit & ipsius fabula. Andromache q̃ fuerit. Palæmon. Ino Leucothoe siue matuta q̃ fuerit. Glaucus.

NEC sequar: dicit se nō nauigaturū ad obseruationē syderū, sicut alii solēt dicit. n. se tm̄ spectare lumē sui amoris. Helycē: ursam maiorē dicit: quā fabulę ferūt ex Calistone a Ioue cōpressa: postq̄ Arcada filiū pepit factā: nā ex puella formosissima a Iunone in ursam est cōuersa: deinde cū post qntūdecimū annū filius Arcas in uenationē egressus matrē occisurus eēt ignorās, Iuppiter id scelus p̄hibens ambos in cœlū trāstulit: & in septētrionali polo collocauit: sed Iuno exorauit Tethyn & Oceanū, ne pellicē suā suis aqs mergi paterent: itaq; dicunt eas nunq̄ occidere. ut Vir. Arctos oceani metuētes æquore tingi. ad harū obseruationē nautæ nauigare solēt: sed Gręci obseruāt Helycē. Phœnices uero Cynosurā, quā dicimus minorē ursum de qbus ipse Oui. in tristibus. Magna, minorq; feræ, quarū regis altera graias, Altera sidonias utraq; sicca rates. Idē li. iiii. fasto. Esse duas arctos, quarū cynosura petatur, Sidoniis; Helycē graia carina notet. de his ēt ita scri. M. Mālius Astronomicū li. i. Sūma tenēt axis miseris notissima nautis, Signa p immēsum cupidos ducētia pontū. Maioreq; Helycē maior decircinat arctō, Septē illā stellæ certātes lumine signāt, Qua duce p fluctus graię dāt uela carinę. Angusto Cynosura breuis torquet i orbe Tā spatio, quā luce minor, sed iudice uincit. Maiorē Tyrio pœnis hęc certior author. Nō apparētē pelago quærētibus orbē: manifeste igit apparet q̃re dixerit. Aut qua tyrus utit arctō: signāt. n. Cynosurā quā ut apparet, Tyrii obseruāt: cū altera, hoc est Helyce obseruet a Graiis. Publica sydera: q oēs aspicere p̄nt. Andromedē: stellā Andromedes: fuit aūt Andromede Cephei, & Cassiopes filia in Aethiopia: cuius mr̄ Cassiope se pulchritudie nymphis Nereidib9 p̄ferens earū irā p̄uocauerat: quas ut placaret Cepheus Hāmonis oraculū cōsuluerat: a quo r̄nsum fuerat filiā p superbia materna belluæ exponēdā esse: quā Nereides ex mari mittebāt: ut illa deuorata tādē placarent. Quod cū Cepheus fecisset: & eā i littore saxo alligasset, casu quodā superuenit Perseus filius Iouis, & Danaes: q supra ea loca uolās: cū puellā formosissimā aspexisset: eius amore captus: cū eius p̄re pactus est: ut sibi sponsa, & uxor daret, si eā liberasset: ea igit liberata cū Phinea fratrē Cephei eā uxorē uolētē: & multos illi auxiliātes in saxa uertisset: tandē uictor Argos cū coniuge reuersus ē: q̃ postea in stellā, q̃ Andromede d̄r: mutata est. est aūt legēdū Andromede p. d. nō Andromache, nā hæc uxor fuit Hectoris, q̃ nunq̄ mutata legit. Claraq; coronā. i. stellā Ariadnes, de qua diximus in ep̄la Phædræ: gēmæ. n. coronæ Ariadnes, quæ noue fuisse ab Oui. dicunt, in stellā, q̃ corona d̄r, cōuersæ fuerūt: de qua Virg. li. i. Geor. Gnosiaq; ardētis decedat stella coronæ. Vrsa parrhasis. i. Arcadica, nā Parrhasos urbs fuit Arcadiæ. Gelido, frigido septētrionali: & est quasi iteratio eius qd̄ dixit: Nec sequar aut Helycē &c. At mihi, qd̄ Perseus amauit. i. Andromeden. Et li. i. Bacchus, & signat Ariadnen. Cū Ioue. i. quā Iuppiter amauit, significat aūt Calistonē in ursam mutatā, ut diximus. est aūt sensus nolo h̄re pro indicio natatiōis meæ stellā Andromedes, uel Ariadnes, uel Calistonis. i. ursæ. Indiciū, demōstrationē, signū. Aliud lumen. s. qd̄ tu o Hero in turri tua mihi oñdis, uel lumē intelligit ipsam amicā. Quo duce, quo regēte me. Nō erit in tenebris, non ignorabit iter. Dū. i. dūmodo. Spectē hoc, lumē tuū. Eā, paro ire. Colchos & ultima ponti. s. & in extremas, aut periculosissimas partes orbis. Qua. s. p̄te. Pinus thessala, nauis Iasonis. Fecit iter. i. iuit. q. d. p Scyllā, & Charybdi p Symplegadas &c. Et possum supare Palæmona iuuenē nādo. i. possum melius natare, quā Palæmon deus maris: de quo talis h̄r fabula. Iuno in genus Cadmi irata, postq̄ de Semele se ulta est, ēt Autonoen eius sororē in Pēthei filii cædē impulit. Inonē quoq; aliā sororē, & Cadmi filiā in cladē deducere statuit. cū igit uideret eā, & marito Athamāte, & duobus filiis Helycem euocauit ex inferis Erinnym unā ex furiis, p quā in furorē Athamāta cōuertit, nā i eius pectus serpentē, ac uirus, quo eius mens alienaret, iniecit. Qui p insaniam uxorē feram credens insecutus Learcū filiū, quē illa ulnis gæstabat: saxo illisum p fera interfecit. Qua re uisa, Ino siue dolore filii, siue ueneno furiæ cōcita, ex scopulo se cum Melicerta filio p̄cipitauit, q Veneris p̄cibus a Neptuno excepti sunt, & dii maris facti. Ino Leucothoe a græcis dicit, a Latinis Matuta, ut Oui. in fastis dixit. Leucothoe graiis, Matuta uocabere nostris. Malicerta uero Portunus latine, græce Palæmon d̄r: quē nūc intelligit. Quē herba mi. red. de. ū, Glaucū significat, q cū piscator esset apud Anthedonē Euboicā, & pisces in littore positos gustata quadam herba in mare resilisse uidisset, & ipse eius herbæ uim experiri decreuit, qua gustata, statim in mare saliit, & deus factus est. unde Ouid. vii. Meta. Carpsit & euboica uiuax Anthedone gramē, Nōdū uulgati mutato corpore Glauci. Idem lib. viii. Ecce fretum scindens alti nouus incola ponti. Nup in Euboica uersis Anthedone membris Glaucus adest, dicit igitur Leander, dummodo speret amicam suam, posse superare nando Palæmona, & Glaucum deos maris.

ASCEN. VRSA parrhasis p parrhasia, nomē patronymicū p patrio, a parrhasio mōte Arcadiæ, aut a Parrhasiis populis eiusdē regiōis, Helycen ursam maiorē, nec arcton. s. minorē uidelicet cynosuram, Andromeden. Persei uxorē in sydera trāslatā

Claramq;

Claramq; coronam.s. Ariadnæ a Baccho datam,in qua una præfulget stella.Parrhasis ursa.i.Arcadica,patronymicum a loco sumptum.Palæmona.s.Portunum.Miraq; &c.i.Glaucum.Omnia protrita & exposita sunt.Sæpe per assiduos.Dat brachiis affectionem mentis suæ,quæ fictio multum gratiæ habet.

CLANGVENT:fatigata sunt.¶Tendunt.fortius se mouent.¶Heleo carcere:apud Helidem in Peloponeso equorum certamina instituta sunt ab Aetholis:Epeis,& Heraclidis duce Exilo qui Helin incoluerunt,templumq; Iouis Olympii cõdiderunt:ubi simulachrum fuit eburneũ Phidię opus:alii scribunt ludorum:& delubri authorẽ extitisse Herculẽ Iouis ex Alchmena filium:quem aiunt primum certasse:& palmam obtinuisse.¶Carcere:locus ẽ,unde equi ad cursum mittuntur: quẽ Næuius oppidũ appellat.¶Seruo: obseruo tanq̃ sydera.¶Sequor te magis:nõ astra natatu seruo:sed dominã:quę mihi eius memoria uires sufficit.¶Ibis:in cœlum.¶Dic mihi qua sit iter doceas oro,qua uia cœlum cõscendendum sit:ut te côueniam.¶Hic es:in terra moraris.¶Exiguo:difficultatem a loco notat: es in terra,inquit,& exiguo tempore tecum esse contingit: si in cœlum feraris:ad te ire omnino negaretur.¶Mea mente: quæ nõ minus,q̃ mare æstuat.¶Non minus,q̃ si in cœlo consisteres.¶Breuis:septem tantũmodo stadia.¶Num mali dubito: uellẽ, inqt,in extremo orbe morari:dummodo Heros consuetudine potirer.¶Res non semper:potiundi desiderii facultas.¶Velle quid est aliud:difficultatem auget similitudine:sum,inquit,Tãtalo similis:ille ut Home.scri.poma capiti imminentia: & aquã abluentem conspicatur barbam.¶Et quia pu.fu.siti fameq; ꝑpetue uexatur.¶Poma:quæ imminent capiti.¶Fluminis refugi:sperat undam deprehẽdere:quæ sequẽtem fugit.¶Cum uo. un.cum maris tranquillitas persuaserit.¶Lęserit:fecerit procellosum.¶Pleias:Pleiades.vii.sunt,quæ ortu,& occasu pluuias, & tempestates faciunt.¶Arctophylax:is est Bootes Iouis, & Calistus filius:licet Hermippus tradat esse Philomelum Cereris & Iasonis filiũ.xiiii.stellis effigiatur:dictus Arctophilax, quod arethos custodiat.

ANTO. Olympiaca certamina q̃ & qs primus ea instituerit

Sæpe per assiduos languent mea brachia motus
  Vixq; per immensas fessa trahuntur aquas.
His ego cum dixi pretium non uile laboris,
  Iam dominæ uobis colla tenenda dabo.
Protinus illa ualent:atq; ad sua præmia tendunt,
  Vt celer Eleo carcere missus equus.
Ipse meos igitur seruo,quibus uror,amores:
  Teq; magis cœlo,digna puella,sequor.
Digna quidem cœlo,sed adhuc tellure morari:
  Aut dic ad superos,hinc mihi qua sit iter.
Hinc est quod raro misero contingis amanti,
  Cumq; mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi,quod lato non separ æquore,ꝓdest?
  Non minus hæc nobis tã breuis obstat aqua.
Num malim dubito toto procul orbe remotus,
  Cum domina lõge spem quoq; habere meã.
Quo propius nunc es,flamma propiore calesco,
  Et res non semper,spes mihi semper adest.
Pene manu,quod amo,tanta est uicina,tango,
  Sæpe(sed heu)lachrimas hoc mihi pene mouet
Velle quid est aliud fugientia prendere poma?
  Spemq; suo refugi fluminis ore sequi?
Ergo ego te nũquam,nisi cũ uolet unda,tenebo,
  Et me felicem nulla uidebit hyems?
Cumq; minus firmum nil sit,q̃ uentus,& unda,
  In uentis,& aqua spes mea semper erit?
Aestus adhuc tamẽ est,qd cũ mihi læserit æquor

CLANGVENT:debilitantur:cadũt.¶Colla tenenda.i.amplectẽda.¶Pretium nõ uile laboris:quæ remuneratio uestri laboris erit digna.¶Valent:recipiunt uires.¶Ad sua pręmia.i.ad te:q̃ es præmia ipsorũ.¶Vt celer:comparatio celeritatis.i. sicut equus ĩ olympiaco certamĩe celeriter ex carceribus exiit.¶Carcere:improprie ꝓ carceribus:nã carcer est locus reorum,carceres unde equi emittunť ad currendũ.Hora.in.i. sermonũ, ut cũ carceribus sese effudere quadrigæ.Heleo carcere, Helis & Pisa urbes Arcadiæ,apud quas curulia certamina celebrantur, & ideo dixit Heleo carcere.Virgi.iii.Georgico.Seu quis ad Helei metas,& maxima campi Sudabit spatia.& Luca.Quãtum clamore iuuatur Heleus Sonipes.¶Seruo,aspicio.¶Sequor te,magis,q̃ sydera.¶Sed adhuc tellure morari.s.digna,& melius morari legitur,q̃ moraris.¶Aut dic.i.aut si uis ire in cœlum,dic mihi quomodo & ipse possim illuc ascendere.¶Hinc,ex hoc quod es digna cœlo.¶Raro contingis mihi amãti, raro possum tecum esse,quia digna,& pretiosa difficile conceduntur.¶Cũq; mea fiunt turbida mente freta.i.turbor cum turbatur mare.¶Quid mihi,dicit quod nõ prodest,ꝙ istud mare Hellespontiacum sit tam strictum, quia tam breuis maris aqua,non minus ei obstat,q̃ si esset mare latissimum.¶Obstat,affert impedimentum.¶Num malim,an potius uelim. ¶Remotus,separatus.¶Habere spem meam longe cum domina.i.dubito,an uelim esse lõge ab amica mea, & habere ẽt spem meam longe cum ea,quia patientius ferrem,si nõ possem ad eam uenire.¶Propior:propinquior.s.amica est.¶Calesco,ardeo.¶Flamma,igne,amore.Teren.Accede ad ignem hunc,& calesces plus satis.¶Res,causa amoris.i.ipsa amica. ¶Nõ semper,subaudi adest.¶Pene,fere.¶Tango manu,prouerbialiter dixit.¶Tanta est uicina,tanta est proximatas inter nos.Hoc,ita esse propinquos,& non posse simul esse.¶Mouet lachrymas,facit me flere.¶Velle quid est aliud,comparat se Tãtalo,qui in mediis aquis apud inferos semper sitit,neq; potest bibere,& habet poma ad os,& nõ potest ea comedere,aut ore contingere.¶Quid est aliud.q.d.nihil,nisi quod mihi accidit,qui propinquus amicæ meæ,ea tamen careo. ¶Fugientia,ab ore discedentia.¶Sequi spem fluminis refugi.i.sequi spem aquę fugientis.Horatius in primo sermonum. Tantalus a labiis sitiens fugientia captat Flumina,diximus hanc fabulam in episto.Paridis.¶Ergo:cum indignatione: & dolore pronunciandum est.¶Nisi cum uolet.q.d.stabo ad arbitrium maris:& nõ uidebo te:nisi cum mare uolet me permittere.¶Nulla hyems:nulla tempestas:& turbatio maris.¶Videbit me felicem:uidebit me cum amica mea.¶Cũq; minus firmum nil sit.i.spes mea erit in rebus leuissimis:hoc est in uento:& aqua:quibus dicit nihil esse infirmius.¶Adhuc: hactenus.¶Quid erit.q.d.multo maior tempestas.¶Cum læserit:perturbauerit:& commouerit.

HVBER.

Carcer a carceribus numero multitudinis in quo differat

Flãma pro amore ponitur

Tantali fa.

CSAEPE per assiduos.Significat spem:uiresq; omnes in illa sitas:sermone qdem lepidissimo:sed tam aperto:ut explanatione non egeat.¶Quid mihi.Ordo est.Quid mihi prodest ꝙ separor nõ lato:sed angusto æquore:quasi diceret nihil:qa non minus &c.Num malim.Ordo est.Num.i.nunquid dubito:quasi dicat nequaquam dubito:an suppl e malim:idest magis uelim longe idest multo(non est ergo legendum malum)remotus:idest existens remotus procul toto orbe:habere etiã spem meam::cum domina sup.mea.i.spem simul cum re.Nam spes semper illi adhuc præsto est domina nõ semper.Fugientia prendere poma more Tantali.Refugi genitiui casus est a nominatiuo refugus ga.gum.& dicitur refugum:quod sæpe fugit:ut flumen illud:quoties appetitur.unde in primo sermo.Hora.Tantalus a labr.s sitiens fugiẽtia captat flumina &c. Ergo ego.Bona indignantis particula:ut Ergo ne supremis potuit uox improba uerbis Tam dirum mandare nefas? ergo ibit in ignes. Cumq; minus firmum nil sit:q̃ uentus.Non est legendum nihil:sed nil:ut monet metrum. In uentis: lege cum amara interrogatione:quæ uim negandi habet.

ASCEN.

ANTO.
Pleiades quæ sint Arctophylax q & unũ Olenii iter sydera relati fabula
Olenos & Helice urbesq̃ fuerit
Quo pacto epistola claudi debeat

¶ OLENIVMq; pe. caprã Amaltheã, & hœdos intelligit, quos auriga humeris gæstat: quẽ Hyginus tradit Olenũ nõĩcu patũ fuisse Vulcani filiũ: & ex hoc duas nymphas natas: Helycẽ, & Egem: q̃ Iouis fuerũt nutrices: a qbus duæ urbes noĩatę sunt Olenos ĩ Aulide: Helices ĩ Peloponẽso, de qbus apud Hyginũ uaria ꝓdiť historia: tẽpestatẽ pluuiãq; faciũt: siue oriãť: siue ad Oceanũ ꝓperẽt. ¶ Quã sim ce statuit cõsiliũ ab audacia: id erat, ut ĩ summa ẽt tẽpestate nataret. ¶ Tũ q. his quoq; aduersis syderibꝰ. ¶ Promittere tẽ. nõ putes me tranqllũ tp̃s expectaturũ. ¶ Polliciti: ꝓmissę audacię. ¶ Aut m. c. aut moriar: aut ꝑ audaciã aduersa nũina supabo. ¶ In il. ad q̃s natare cõstitui. ¶ Naufr. mẽ. q̃ naufragiũ fecerit: uaticiniũ de se ẽ: nã cũ cẽtasset ꝑ ꝓcellas natare submersus ẽ. ¶ Omine: hoc meo p̃sagio. ¶ Inuisa, qm̃ interitũ mihi uaticinať. ¶ Accedãt: cõsentiãt cũ meis uotis. ¶ Pace breui: exigui tp̃is trãqllitatẽ. ¶ Perstet: iualescat tẽpestas. ¶ Istic: apud te. ¶ Aptũ. n. trãslatio sumpta a nauigiis, q̃ in tẽpestatibus a nauali claudũtur. ¶ Nulla aq̃: nullo in loco libẽtius sto, q̃ tecũ. ¶ Tũc: cũ a te discedo. ¶ Ero ca. fluctꝰ uerebor. ¶ Triste: ꝓcellosum. ¶ Duas: & amplexꝰ, & uentos. ¶ Remis c. brachia significat: quorum natatiõe ferebať. ¶ Lumẽ habe: facẽ ĩ turri erige. ¶ Interea sq̃uiẽtibꝰ ꝓcellis ꝓ Leãdro ep̃lam teneas. ¶ Quã p̃cor: desiderio suo: episto. clausit: ut qđ maxime utriq; erat clarissimũ in aĩo legentis relinq̃ret: nã q̃ in fine sunt: ideo uehementiora esse debẽt: quoniã ueluti ꝓximiora animo semper obiiciuntur: ut adactis concitatus aculeis ardentius moueatur.

Pleias, & Actophylax, Oleniumq; pecus?
Aut ego non noui, q̃ sim temerarius, aut me
In freta non cautus tum quoq; mittet amor.
Neue putes id me, quod abest, promittere tẽpus,
Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nũc noctibus æquor.
Ire per inuitas experiemur aquas,
Aut mihi continget felix audacia saluo,
Aut mors solliciti finis amoris erit,
Optabo tamen, ut partes expellar in illas,
Et teneant portus naufraga membra tuos:
Flebis enim, tactuq; meum dignabere corpus,
Et mortis, dices, huic ego causa fui.
Scilicet interitus offenderis omine nostri,
Litteraq; inuisa est hac mea parte tibi.
Desine parte queri, sed ut mare finiat iram,
Accedant, quæso, fac tua uota meis.
Pace breui nobis opus est, dum transferor istuc,
Cum tua contingero littora, perstet hyems,
Illic est aptum nostræ nauale carinæ,
Et melius nulla stat mea puppis aqua.
Illic me claudat Boreas, ubi dulce morari est,
Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
Nec faciam surdis conuitia fluctibus ulla,
Triste nataturo nec querar esse fretum,
Me pariter uenti teneant, teneriq; lacerti,
Per causas istic impediarq; duas.
Cum patietur hyems, remis ego corporis utar.
Lumen in aspectu tu modo semper habe.
Interea pro me pernoctet epistola tecum,
Quam p̃cor, ut minima persequar ipse mora.

HVBER.
Pleiades q̃ signa & ubi collocata & corũ fabula
Arctophylax qđ signum est
Sydera capræ uel capellæ quæ sint & cuiꝰ naturæ
Dilema argumẽtũ quomodo formetur
Nauale improprie qd

¶ PLEIAS: aut singularẽ ꝓ plurali posuit. i. pleiades: qđ signũ est añ genua Tauri: qđ ortu suo primę nauigatiõis tp̃s oñdit: uñ dictæ sunt a πλέω. i. nauigo: aut, qđ magis placet, Steropes: unius ex Pleiadibus stellã itelligit: q̃ ortu suo tẽpestatẽ inducit. Oui. li. i. tristiũ. Sæpe ego nimbosis dubius iactabar ab hœdis Sæpe minax Steropes sydere põtus erat. Sed nõ solũ huius loci: sed & aliorũ cã dicẽdũ ẽ aliqd de Pleiadibus. Sũt. n. q̃ Atlantides dñr filiæ Atlãtis, & Pleiões in cœlũ trãslatæ: qdẽ faciũt signũ, ut uoluit Seruius, añ genua Tauri, q̃ licet. vii. fuisse dicanť, tñ ut scri. Oui. li. iiii. fastorũ: sed tm̃ apparent. dicit. n. Pleiades incipiẽt hũeros reuelare p̃rnos, Quæ septẽ dici: sex tñ esse solent. una appellata est Alcyone amata a Neptuno: ut in epi. sequenti uidebimus: ex q̃ Neptunus genuit Lycaona, & Hyriẽũ patrem Oriõis. Taygeta uero ex Ioue peperit Lacedæmõa: a quo Lacedæmõ urbs dcã est. ex Tãtalo pepit Niobẽ, q̃ nupsit Amphioni regi Thebarũ: Maia ẽt a Ioue cõpressa genuit Mercuriũ: Electra ex eodẽ Ioue genuit Dardanũ. Oui. li. iiii. fast. Dardanõ Electra qs nescit Atlãtide natũ Scilicet Electrã cõcubuisse Ioui. Sterope ex mr̃e genuit Oenomaũ patrẽ Hippodamiæ Celęno a Neptũo amata ẽ, ut ẽt in sequẽti epi. patebit: ex qua genuit Nyctẽũ q cũ Nyctimene filia cõmistus est. Merope sola cũ mortali cõcubuit. Nã ex Sisypho genuit Glaucũ patrẽ Bellorophõtę. Ouid. Septima mortali Merope tibi Sisyphe nupsit. Pœnitet, & facti sola pudore latet: de Pleiadibus hæc nũc sufficiãt. Pleias aũt hic ĩtelligit, ut diximus sydus Steropes tẽpestuosum. ¶ Arctophylax: stella est: q̃ & bootes dr̃. i. bubulcus, q̃ & tẽpestuosa ẽ: latine põt dici custos ursæ. ¶ Oleniũq; pe. scri. Stra. Aegai duas esse: unã in Euboea. Alterã in Achaia, diciq; & Aegam & ægas: in quo loco Iouẽ a capra lactis alimẽta suscepisse scri. ꝓpe est Olenæ: uñ Oleniã capellã dixere: Oleniũ igiť pecus possumus intelligere: uel solũ sydus caprę: qđ est pluuiale, ut Oui. li. iiii. Meta. Addidici regimẽ dextra moderãte carinæ Flectere, & oleniæ sydus pluuiale capellæ, uel certe sydus & capellæ & hœdorũ suorũ, nã ob bñficiũ alimẽti a Ioue in cœlũ cũ hœdis suis translata, est quibus factũ sydus, qđ nubes, pluuias, & tẽpestates inducit, qđ Vir. ostẽdit lib. i. Geor. Præterea tam sunt arcturi sydera nobis, Hœdorũq; dies seruãdi &c. Malius astronomicus li. i. Hũc subeũt hœdi claudẽtes sydere põtũ Nubibꝰ & mũdi nutrito rege capella, dicit igiť Leãder, si nũc ita turbať mare, qd erit cũ accesserit ẽt sydera, q̃ natura sua inducũt tẽpestates. ¶ Aut nõ. n. q̃ si. te. aut nõ noui temeritatẽ meã. ¶ Aut a. nõ c. q facit hoiem incautũ. Tũc cũ supradicta sydera cõmouebũt mare. ¶ Qđ ab. qđ ẽ remotũ. ¶ Pignora, ꝓbatiões, certa signa. ¶ Polliciti, ꝓmissionis meę. ¶ Si tu. ꝑau. &c. i. si aliquot noctibꝰ duret h̃ tẽpestas, ego expiar uenire inuitis aq̃s. ¶ Aut mi. facit argumẽtũ, qđ dr̃ Dilema. qđ utrnq; cõcludit & ꝓbat esse eũdẽ. ¶ Audacia fe. cui fortuna, & dii fauebũt. ¶ Saluo, incolumi. ¶ Aut: alia ps: aut si moriar, mors finiet solicitudines, & molestias mei amoris. ¶ Expellar, a fluctibus ꝓiciar. ¶ Illas, ubi tu eris. ¶ Naufragũ mẽbra. i. ego naufragus, & submersus. ¶ Dignabere t. i. dignabere tãgere. ¶ Cã m. qa ꝑp amorẽ meũ ausus ẽ tã turbidũ mare ingredi. ¶ Sci licet, fingit Leãder amicã suã nõ audire libẽter malũ omẽ de eius morte. ¶ Interitꝰ, mortis. ¶ Accedãt meis uotis. i. adiũganť, ut tu facias uota sicut ego. ¶ Pace, trãqllitate maris. ¶ Breui, parui tp̃is. ¶ Perstet, ꝑseueret, cũ ero apud te. ¶ Istic est, trãslatio, sicut naues bñ sunt, ubi hñt portũ, ita dicit se hr̃e, nauale aptũ suę carinę. i. amicã suã sibi aptã, nauale intelligit amicã, Carinã uero seipsum, qa fungebať officio carinę. ¶ Tũc cũ natabat. ¶ Cautus, quia nõ discedã a te, ut immittã me periculis. ¶ Nec faciã cõuicia flucti. i. nõ incusabo fluctus. ¶ Surdis, nõ audientibus, ipse supra. Surdior ille freto &c. ¶ Triste, asperum, aduersum. ¶ Nataturo, mihi. ¶ Per duas causas, per uentos, & lacertos tuos. ¶ Remis corporis. i. brachiis ad natãdum utar loco remorũ. ¶ In aspectu, in turri, ut possit a me aspici. ¶ Pernoctet, uigilet. ¶ Ipse, ego. ¶ Minima mora, breui tempore.

ASCEN.

¶ AVT Ego nõ noui, q̃ sim temerariꝰ, ai amoris, & demẽtiã amãtiũ expmit. Nã sciẽtes, uidẽtesq; sese ĩ sũma ꝑicula mittũt. Optabo tñ. Moris ẽ poetici id ĩ p̃sagiis põere, & p̃dictiõibꝰ, qđ euẽtorꝫ sciũt, uñ Dido. Sed cadat añ diẽ mediaq; ĩhũatꝰ arena. Lr̃aq; inuisa ẽ. i. epi. In or̃one lr̃ę dñr. Cõuitia a cõuitio, aut conuitupator. ꝓducit. n. fam, cũ uitiũ pmã corripiat. Perseqũr mi. mo. i. post minimã morã ad finẽ usq; sequar. Et ẽ summa uotorũ, quã ĩ fine fere ponit Oui. aut cuius noĩe scriptã dicit.

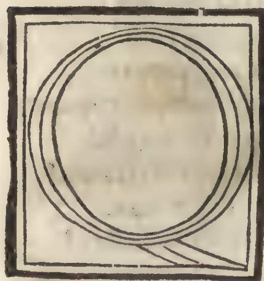
¶ In decimam

¶ In decimam octauam Epiſtolam Argumentum.

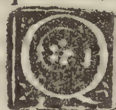
SEſton urbem Theopompus ſcribit fuiſſe paruam:ſed bene munitam:& quoniam anguſtiarum adytus principatum tenuit:urbium,quæ in Cheroneſſo ſunt,oīum optimam dixerunt:Cheroneſſi promontorium ,eſt Maſtuſia:in cuius fronte Sigeum eſt Achiuorum ſtatio illic Proteſilai delubrum:& Cinoſema:hoc eſt Hecubæ in canem ueriæ ſepulchrū uiſebatur.Et præterea turris Seſto contigua:ubi Hero accenſas faces erigebat : quas ſecutus Leāder enataret:ſed cum ob tempeſtatem dies aliquot natare ceſſaſſet:accepta illius epiſto.reſpondet. deſidiam interdum accuſat:interdum amoris ſuſpitionem ingerit:demum ſuadet:ut non niſi tranquillo mari audeat enatare.

HERO LEANDRO

Vā mihi miſiſti uerbis Leandre ſalutem,
Vt poſſim miſſam rebus habere,ueni.
Longa mora eſt nobis omnis,quæ gaudia differt,
Da ueniā faſſæ,non patienter amo.
Vrimur igne pari,ſed ſum tibi uiribus impar,
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe uiris.
Vt corpus,teneris ſic mens infirma puellis,
Deficiam,parui temporis adde moram.
Vos modo uenando,modo rus geniale colendo
Ponitis in uaria tempora longa mora,
Aut fora uos retinent,aut unctæ dona palæſtræ,
Flectitis aut freno colla fugacis equi.
Nunc uolucrem laqueo,nūc piſcē ducitis hamo,
Diluitur poſito ſerior hora mero.
His mihi ſubmotis,uel ſi minus acriter urar,
Quid faciam,ſupereſt,præter amare,nihil
Quod ſupereſt,facio,teq; o mea ſola uoluptas,
Plus quoq;,q̄ credi quod mihi poſſit,amo.

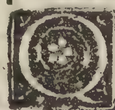

VAM mihi miſiſti uerbis Leandrę ſalutē: priori epiſtolę ſimile eſt' principiū.utraq; enim ſalute miſſa , expoſitoq; deſiderio amantis fauorem conciliat,deſiderium a temporis momento: mora quamuis exigua : longa mihi uidetur.¶ Igne pari æquo amoris ſtimulo uexamur. ¶ Sed ſum tibi uiribus im.ſe maiorem pati in amore cruciatum a ſexu arguit:ſum,inquit,fœmina ideo impar uiribus:hoc eſt debilior . ¶ Ingenium:ad reſiſtendū conſtantius cor. ¶ Infirme imbecillis ad tollerandos effectus.¶ Vos modo uenādo:a ſtudiorum uarietate propoſitum firmat.¶ Rus geniale:uillas ad delectationem ornando,nam ut quiſq; erat laudatiſſimus:is agrum colore cōſueuerat:ut ſcri.Cat.¶ Geniale:amenum aut cultura,aut ſyluis inceditis:aut aquarum ſcatutigine. ¶ Ponitis: ſuperatis. ¶ In uaria,mo. in uariis ſtudiis immorando.¶ Fora:cauſæ forenſes.¶ Dona palmæ:palæſtræ unctæ,quoniam,qui certabant palæſtra,oleo perfundebantur : iō uncta pales a Papinio dicitur.¶ Ducitis:captatis,decipitis in uenando.¶ Hora ſerior:temporis lōgitudo.¶ Diluiť multo uino perfuſi ſupatis non enim tempus uino:ſed homines diluuntur. ¶ His ſummotis:cum hæc ſtudia mihi non ſint.¶ Facio:amo.

ANTO.
Argumētū de quo ſupra

Antiquorꝫ mos
Palæſtræ ludus qui fuerit

HVBER.

VAM mihi miſiſti,Hero epiſtolæ Leandri reſpondens dicit ſe deteriori eſſe conditione : q̄ ſit Leāder, quia & ſi pares ſint amore:multis tū de cauſis:ipſa minus poteſt amori reſiſtere:& oſtendit, q̄ ſyncero & continuo amore eum amet:cum dicit ſe cupidam : ut Leāder ad ſe ueniat:hortatur tamē,ut diligenter aduertat:ne ſe periculis obiiciat:ne ſi moriatur,ſit etiam cauſa mortis ipſius:dicit autem ſe maxime terreri uiſo quodā,quod ei'in ſomniis apparuit de morte cuiuſdam Delphini arenę illiſi,& ſtatim mortui.¶ Rebus:effectu. ¶ Omnis mora:quælibet tardatio temporis etiam breuis.¶ Eſt longa:propter affectum tui.Virg.in Bucolicis. Si mihi non hæc lux toto iam longior anno.Horatius. Vt nox longa quibus mentitur amica.¶ Faſſæ:mihi confitenti amorē meū. ¶ Viribus:robore animi ad reſiſtēdum amori.¶ Ingenium: naturam.¶ Vt corpus:ſcientia phyſica:dicit enim ex imbecillitate corporis imbecillitatem quoq; animi fieri. ¶ Deficiam : conſumar.¶ Vos.ſ.uiri.¶ Ponitis tempora longa in uaria mora.i.prçteritis tempus uariis modis.¶ Modo uenando:nam exercitium eſt uirile.¶ Modo interdum.¶ Geniale:amœnum, plenum uoluptatis:nam Genius deus eſt naturæ,cui uoluptati operā dantes indulgere dicuntur.Perſius indulge Genio:carpamus dulcia.inde Genialis uoluptuoſus dicitur.Virg.inuitat Genialis hyems.Iuuenalis genialis agatur iſta dies.¶ Fora:actiones cauſarum,quæ in foro aguntur.¶ Aut dona:munera,& exercitia.¶ Palæſtræ:luctationis:ſunt autem hęc officia uirilia.Iuuenalis.Nūquid nos agimus cauſas ciuilia iura Nouimus? aut ullo ſtrepitu fora ueſtra mouemus:Fora ueſtra dixit.i.quæ uos uiri frequentare ſoletis.¶ Flectitis aut &c.i.aut exercemini equitando.¶ Fugacis:uelocis:optime currētis.Iuuenalis cuius Clara fuga ante alios,& primus in æquore puluis.¶ Ducitis:capitis.¶ Diluitur:madeſcit:temperatur.¶ Serior hora.i.ſerum tempus.¶ Poſito mero.i.bibendo ipſe in arte.Cura fugit,multo diluiturq; mero.¶ Semotis:remotis.¶ Minus:non.¶ Quod ſupereſt facio,ideſt amo , quod ſolum reſtat mihi faciendum.¶ Plus quoq;:ordo eſt amo te,pluſquam id,quod poſſit credi mihi.

Breuis epiſtolę tenor

Imbecillitas corporis animi Imbecillitatem arguit

Genius deus q apud antiquos

ASCEN.

QVAM mihi miſiſti &c.Hæc epiſtola reſponſiua Herus ad Leandrū ēt a Sabino dictata creditur,cuius ſubtilis quidem eſt compoſitio,ſed uſq; adeo facilis,ut pudeat quicquam ad tantam claritatem lucis adiicere.Lōga mora.Ordo eſt,omnis mora,quæ differt nobis gaudia eſt.i.uideť,& reputatur longa,quantumuis breuis ſit. Vos modo &c.Artis eſt a ſexu argumentari,ne perſonam lædamus,& ideo pluraliter dicit uos.ſ.omnes uiri de more ponitis.i.tranſigitis modo.i.aliquādo uenando &c.Hora ſerior.i.tardior,uel ſi.i.etiam ſi minus acriter urar.i.licet non tam uehementer amem,quid aliud faciam q̄ amē,cum aliud facere nequeam.Quod ſupereſt facio.i.amo.

ANTO. ¶ AVT ego: cum chara: a Leandri mutatione, quid ipsa itidẽ agit, exponit. ¶ Susurro: clã & uoce pressa loquor. ¶ Corripio, animo cõuitia detestor. Grauis un. pcella. ¶ Sed te nolle uenire queror, ingerit pellicis suspitionẽ: de qua aperte post modũ loquetur. ¶ Amantia lumi. amãtis Herus oculos. Tremulo: senecii. ¶ Impositas notas impressa uestigia. ¶ Scribã tibi: tuæ epistolæ respondebo. ¶ Vestibus: Leandri, uestes Hero seruabat: quibus cum natasset, utebatur. ¶ Aqua: de super. ¶ Sic ubi nox facta est: describit tempus, ut commiserationem moueat. ¶ Amicior: gratior, quoniam hoc tempore te natãtem suscipere consueui. ¶ Exhibuit: mortalibus ostentauit. ¶ Signa notamq; uiç: incensam facẽ significat, quam in summa turre erigere consueuisse diximus, ut ad ea suum natatum Leãder dirigeret. ¶ Fallimus moras: temporis longitudinem superamus: ¶ Arte fœminea: filando, texendoq;. ¶ Quid loquar: sermocinatione utitur, ipsa. n. rogat, & respondet. ¶ Mea gaudia: maiori affectu enuntiatũ est, q̃ si meus Leander diceret. ¶ Oẽs: Abydeni. ¶ Suos: ne sui hoc facinus deprehendant. ¶ Pallade: oliuo cuius tutelã hẽt Pallas, natatores oleo diluunt, ne aquarũ frigiditate læsi nerui, aut iuncturæ cohærerent. ¶ Annuit: te iã natare capitis nutu cõcedere uidetur. ¶ Nõ nostra quod oscula curet, nõ. n. ex cura nostri amoris id cõcedit, sed somno delinitũ caput, dum natat nullis auditis uerbis annuere uidet. ¶ Mouet ad nutum impellit. ¶ Obrepens: nullo murmure serpens. ¶ Cõtracta terra: ab opere morę exiguitatẽ ostendit, cum produxi fi lã in terrã usq; ex quo incepisse natare diximus. ¶ Prospicimus e speculo mare longius spectamus. ¶ Captamus: subausculta mus. ¶ Voces: nocturna murmura, deceptæ quoniam tuo aduentu, ut putaram, priuata sum.

Oliuum in cuius tutela fuerat

Aut ego cum chara de te nutrice susurro,
Quæq; tuum, miror, causa moretur iter
Aut mare prospiciens, odioso concita uento
Corripio uerbis æquora pene tuis.
Aut ubi sæuitiæ paulum grauis unda remisit,
Posse quidem, sed te nolle uenire, queror.
Dumq; q̃ror, lachrymæ p amãria lumina manãt,
Pollice quas tremulo conscia siccat anus,
Sæpe tui specto si sint in littore passus,
Impositas tanquam seruet arena notas.
Vtq; rogem de te, & scribam tibi, siquis Abydo
Venerit, aut quæro, siquis Abydon eat.
Quid referã, quoties do uestibus oscula? quas tu
Hellespontiaca ponis iturus aqua?
Sic ubi lux acta est, & noctis amicior hora,
Exhibuit pulsa sydera clara die.
Protinus in summa uigilantia lumina turre
Ponimus, assuetæ signa, notamq; uiæ.
Tortaq; uersato ducentes stamina fuso
Fœminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam lõgo tempore quæris,
Nil, nisi Leandri nomen in ore meo est.
Iamne putas exisse domo mea gaudia nutrix?
An uigilant omnes? & timet ille suos.
Iamne suas humeris illum deponere uestes?
Tingere iam pingui pallade membra putas,
Annuit illa fere, non nostra quod oscula curet?
Sed mouet obrepens, somnus anile caput?
Postq; more minimum, iam certe nauigat, iquã,
Lentaq; dimotis brachia iactat aquis.
Paucaq; cum tacta perfeci stamina terra,
An medio possis, quærimus, esse freto?
Et modo prospicimus, timida mõ uoce pcamur,
Vt tibi det faciles utilis aura uias.
Auribus interdum uoces captamus, & omnem
Aduentus strepitum credimus esse tui.
Sic ubi deceptæ pars est mihi maxima noctis,
Acta subit furtim lumina fessa sopor.

HVBER. ¶ AVT ego: dicit, quid agat interea, dum durat tẽpestas, aut enim loquit de Leãdro cum nutrice, aut in mare inuehit sicut, & Leãder. ¶ Susurro: immurmuro: clã, demisseq; loquor. ¶ Moret: tardet. ¶ Corripio: incuso. ¶ Pene tuis: qbus tu quoq; corripis. ¶ Remisit: diminuit. ¶ Paulũ sæuitiæ. i. paulũ perturbationis. ¶ Conscia: quæ nouit amorẽ meũ. ¶ Tremulo: pp ætatem anilẽ. ¶ Notas: signa, uestigia pedũ. ¶ Rogẽ: interrogẽ. ¶ Ponis, p depõis. exuebat. n. se, cũ erat natatur°, & relinq̃bat uestes apd' Hero: quas dicit se sæpe osculari pp amorem eius. ¶ Lux: dies. ¶ Acta: pterita sic loquẽdo de te, & osculãdo uestes. ¶ Hora noctis amicior. i. gratior, ut supra alibi. Nox grata puellis. ¶ Quarũ suppositus colla lacertus hẽt. ¶ Exhibuit: ostẽdit. ¶ Signa notasq;: Ephexegesis est, nã nota idẽ est, qd' signũ, legẽdũ est aũt, signa, notasq; uiæ nõ signaq; nota uiæ, ut qdã male legit. ¶ Torta stam. fila, q̃ nẽdo torquetur. ¶ Falli pterimus: Penelope. Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctẽ. ¶ Fœminea arte: nendo q̃ ars fœminarũ pprie est. ¶ Quęris. i. rogas et uis scire. ¶ Iamne putas, uerba Heroos ad nutricẽ: qbus interrogat, qd de Leãdro putet. ¶ Mea gaudia: meã uoluptatẽ. s. Leandrũ. ¶ Oẽs: eius domestici. ¶ Timet suos: ne uideant eũ exeuntẽ domo. ¶ Deponere uestes: exuere se: ut natet. ¶ Tingere: unguere. ¶ Pallade pingui. i. oliuo: posuit aũt inuentricẽ pro inuento. Nã Pallas inuentrix fuit oliuæ: ut Virg. i. Geor. oleęq; Minerua inuentrix. Nã cũ Neptunus, & Minerua (ut fabulę ferũt) de imponẽdo noie Athenis cõtenderẽt placuit diis, ut eius noie ciuitas appellaretur: qui munus melius mortalibus obtulisset: Neptunus percusso littore equũ animal bellis aptum produxit: Minerua iacta hasta oliuã creauit: res est melior cõprobata & pacis insigne: unde Athenas a nomine suo dixit: nam ipsa græce Athenas dicit. ¶ Annuit nutu, & motu capitis significauit ita esse: ut petiueram. ¶ Fere: temperamentũ. i. fere annuit: & nutu affirmauit, quod interrogaui: melius autem fere, quam fore legitur: & ratione metri & ratione sensus: nam fore semper significat tempus futurum. ¶ Nostra oscula: nostram uoluptatem. ¶ Obrepens: latẽter adueniens Cice in Cato maiore de senectute: eam obrepere aiunt, citiusquam putassent. ¶ Mouet caput anile: facit eam annuere. dormientes enim aut iam declinantes ad somnum, ita solent mouere caput, ut uideãtur annuere loquẽtibus cũ eis. ¶ Post minimum moræ. i. post minimum spatium, postquã supradicta dixi. ¶ Terra tacta. i. stamina ita longa: ut fusus tãgat terram. ¶ Captamus uoces: idest auscultamus, an aliquam uocem audiamus. Strepitum: sonitum. ¶ Vbi: postquam. ¶ Maxima pars noctis est acta: idest pręterita sic cogitando: & interrogãdo de te. ¶ Furtim: latenter. ¶ Subit: ingreditur. ¶ Lumina fessa: oculos meos fatigatos nimium in uigilando.

Ephexegesis quid

Vrbis athenarum fabu. & uñ nom sortita est

ASCEN. ¶ QVID referam &c. Tota epistola id agit, ut se ardenter redamare significet, & ad mutuos cõplexus amatorem citius aduocet. Noctis amicior taceant ergo, inepte, q ab amico amicitior, ci geminato deduci præcipiũt. Quid loquar &c., subaudi, si ut si sit, quæris qd sit, quod loquar interea tam lõgo tẽpore. Nil nisi Leandri nomẽ in ore meo est. i. nil loquor, nisi de te dicendo. s. iã ne putas &c. Annuit illa fore. i. nutu capitis significat futurũ, non q; curet nostra oscula, sed qa sup. somnus obreptus mouet caput senile. i. anile. Postq; moræ minimũ. i. immediate post. Paucaq; contacta, quia nendo, ut filum longũ producant fusum in terram usq; demittunt, texẽdo autem pedibus terram contingunt, utroq; autẽ modo intelligi potest. Priora accipiendo stamina pro filis in fuso ad stamina conficienda. Forsitan inuitus mecum tamẽ improbe dormis. Improbus enim esset, & immitis, hoc est, si nollet amari. nam dormit cum ea per phantasiam.

¶ Inuitus

ANTO.

Prospicere quid proprie sit

¶INVITVS:quia licet non uenire decreueris:somnia te mihi reduxerunt.¶Humida:recenti natatione perfusa.¶Velamina:uestes,quibus tua foueres membra.¶Fouere aqua:rigore releuare.¶Multaque parte honestius,quæ præ pudore erant tacenda significauit.Hæc quæ somno captatur:idem locus in Sappho:cum dixit:Sed nõ longa satis gaudia somnus habet.¶Firmius:absque somniorũ uanitate.¶Cur ego tot uiduas:peracta demonstratione ad querelas redit,prima sumitur a temporis diuturnitate,unde Leandrum segnitiæ arguit,quod non natarit.¶Frigida:sine Leandro.¶Lente:deses in amore.¶Confiteor:diluit illud Lean.ipsa uides cœlũ pice nigrius.¶Lenior au.uentus sedatior.¶Ea præte.cur præteriit eius

Forsitam inultus,mecum tamẽ improbe dormis,
Et,quamuis non uis ipse uenire,uenis.
Nam modo te uideor prope iã spectare natantẽ.
Brachia nunc humeris humida ferre meis,
Nũc dare, quæ soleo,madidis uelamina mẽbris,
Pectora nunc iuncto nostra fouere sinu,
Multaque præterea lingua reticenda modesta,
Quæ fecisse iuuat,facta referre pudet.
Me miseram,breuis est hæc,& nõ uera uoluptas,
Nam tu cum somno semper abire soles.
Firmius,o cupidi tandem coeamus amantes,
Ne careant uera gaudia nostra fide.
Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties a me lente natator abes?
Est mare(confiteor)nondum tractabile nanti,
Nocte sed hesterna lenior aura fuit,
Cur ea ꝑterita est?cur non uentura timebas?
Tam bona cur periit?nec tibi capta uia est?
Protinus ut similis detur tibi copia cursus,
Hoc melior certe,quo prior illa fuit.
At cito mutata est iactati forma profundi,
Tempore,cum properas,sæpe minore uenis.
Hic puto deprehensus nil,qđ quereris,haberes.
Meque tibi amplexo nulla noceret hyems,
Certe ego tunc uentos audirem læta sonantes,
Et nunq̃ placidas esse precarer aquas.
Quid tamen euenit,cur sis metuentior undæ?
Contemptumque prius,nunc uereare fretum?
Nam(memini)cum te sæuum ueniente,minaxque
Non minus,aut multo nõ minus,æquor erat.
Cum tibi clamabam,sic tu temerarius esto,

temporis occasio,ut ad me nõ natares.¶Ventura:quæ poterãt esse deteriora.¶Tam bona.nox ad nauigãdũ cõmoda.¶Similis copia:eadẽ natãdi opportunitas.¶Melior:gratior.Nã si prima occasio ꝑtereatur,eadem minus habebit gratiæ,si redierit.¶At ci.mu.est:cum stomacho Leandri uerba obiectat.¶Tempore minore:quoniam ꝑterit temporis pars:quare assiduo natandum est:hec momenta quidem tpis perdenda.nam quotidie minus tp̃s relinquitur.¶Hic pu.de deprehen.hoc Leandri est:cum dixit,Cum tua contingam littora perstet hyems.¶Tum:cũ adesses.¶Quid tñ eue.locus est:qui dicitur ꝑter spem.Quid accidit,ut mare:quod contẽnebas:iã timeas:quod nunq̃ sperassem.¶Non multo minus sæuum:nõ erat minus procellosum q̃ nunc:cũ olim ad me nauigares:hæc oĩa sunt suspitionis seminat ne ob aliam fuerit destituta.¶Clama.tibi:te obiurgabam.

Locus præter spem

HVBER.

¶DORMIS me:scilicet,& in somnis uel cogitatiõe.¶Improbe:contumelia est apta amãtibus.¶Venis:qa somnio te uenire.¶Videor.s.mihi existimo ¶Velamina: uestes.¶Membris madidis:tuo corpori madido,sic.n.ipse Leander dixit:Deque tuis dẽptos humeris mihi tradis amictus.¶Nunc interdũ.¶Fouere: calefacere.¶Nostra pectora,ut ipse.¶Excipis amplexu.¶Reticenda modesta:non dicenda,ut ipse etiam Leander.Cætera & nox,&:turris cõscia nouit.¶Pudet referre facta.i.pudet me dicere ea esse facta a nobis:quæ tamẽ iuuat fecisse:& bene ostẽdit multa inter amantes fieri:quæ honeste referri non põt.¶Hæc uoluptas somnii:& breuis est:quia cito abit:& non uera,qa deludit me:somnia enim imitantur uoluptates,sed parum durant Biblis apud Oui.lib.viii.Metamor.Gaudia quãta tuli:q̃ me manifesta libido Contingit:ut iacui totis resoluta medullis.Vt meminisse iuuat:quamuis breuis illa uoluptas,Noxque fuit ꝑceps:& cœptis inuida nostris.¶O.i.utinã.¶Coeamus:coniungamur.¶Firmius:q̃ per somniũ.¶Vera fide:uero effectu,idest ut possint credi uera.¶Frigida:sola,ut Penelope.Non ego deserto iacuissem frigida lecto.¶Lente:tarde.¶Abes:es absens,& remotus.¶Est mare:ponit responsionẽ,quam posset facere Leãder:& quam iam fecit.¶Tractabile:asperũ,inaccessibile.¶Hesterna:herina.¶Lenior:mitior,q̃ nunc.¶Ea aura:leuis.¶Cur est ꝑterita,cur omissa:quare:nõ ea usus ea.s.nox:in qua fuit aura lenior.¶Ventura:tempora:quia posset dicere expectabam etiam meliora tempora : dicit quod timere debuisset : ne peiora uenirent.¶Via.cõmoditas uię.¶Cur periit:cur omissa est.¶Vt:quãuis.¶Copia:facultas.¶Similis cursus:similis natationis.¶Detur:contingat tibi illa cõmoditas ꝑterita.¶Fuit hoc.i.tanto,uel eo melior.¶Quo fuit prior.i.quo antecedebat:nã celeritatis uoluptatũ magna est gratia.¶At cito,alia obiectio:parũ inquis,durauit illa lenitas auræ,& maris:quæ fuit nocte ꝑterita:& cito mutata est.¶Tempore:respõsio Heroos ad hãc obiectionẽ:dicit,cũ tu uis cito uenire,sæpe uenis breuiori tempore:q̃ fuit illud:ita quod potuisse uenire per id spatiũ.quo durauit illa tranquillitas.¶Deprehensus:tẽpestate detentus,ne posses redire:nã dep̃hẽdi proprie dicunt nautæ tempestate impediti.Virg.in.v.Aene.Hunc ego getulis agerẽ si Syrtibus exul,Argolico ue mari dep̃hensus:& urbe Mycenę.¶Noceret:displiceret,eẽt ingrata ti.¶Tum:cũ esses hic mecum.¶Sonantes:stridentes murmurãtes.¶Aquas:maris nunq̃ esse placidas,nunquã esse tranquillas:ut nunquã posses a me discedere.¶Quid tamen:suspicat Hero:ne Leander metuerit natare:quia aut minus eã amet,aut alius amori fortasse indulgeat.¶Vndæ:maris.¶Contẽptũ:a te non formidatũ:Iuue,cõtempsit pelagus.¶Prius ante.cũ ad me sæpe natasti.¶Nam memini.dicit eum natasse alias ad se,cum mare nõ erat multo minus turbatũ,q̃ nunc.ordo est.¶Nam memini cũ te ueniente:idest natante ad me æquor erat nõ minus sæuum,& minax.s.q̃ nunc.¶Aut non multo.correctio est exornatio Rhetorica.i.si erat minus sæuum,non erat multo minus.¶Sic temerarius,sic audax.

Somniorũ uanitas

Deprehendere quid

Correctio quid

ASCEN.

¶COEAMVS.i.conueniamus,cõgrediamur.nã de coitu uenereo inhonestũ esset,& indecorũ puellæ loqui.uiduas noctes.i.quæ me faciunt uiduã i.sine amico,seu dilecto meo.Est mare,cõfiteor.Quia id in omni fere amore,uitiũ est,ut suspitiones,& zelotypiæ sese intermiscẽãt,facit poeta ẽt hanc zelotypiã,q̃si uero nouo amore captus imoretur.Cur ea ꝑterita.s.aura lenior.Cur non uẽtura timebas.i.ea,quæ euenire poterãt.¶Protinus,ut silis detur tibi copia cursus.i.ponamus casum,ut copia silis cursus detur tibi ꝑtinus certe illa.s.uia,& aura oblata hic.i.hac re,aut tanta fuit melior,quo prior.duplex argumẽtatio prior ex eo quod datã occasionẽ suscipere debemus,nescii,an silis unq̃ dabitur.Vñ est illud,Frõte capillata post hæc occasio calua ẽ.Et illud Lucani.Tolle moras,nocuit semp differre paratis.Altera,qa tametsi silis occasio redeat,tñ prior,eo quod prior melior est.Nã sicut in malis si euitari nequeunt,nõ nihil boni est,si differri põt,ita i bonis nõ nihil mali est,tametsi certo futura sunt,si differant Nil qđ q̃rereris,ita legẽdũ est, a q̃rer:q̃rereris:&c.Vt sis metuẽtior:uñ gtĩs ẽ rectus uirtute positiui.Nã sicut dicimus sum metuẽs undæ:ita dicimus sum metuentior undæ:& metuentissimus undæ.Non minus:ut multo,Ordo est.Aequor erat non minus sæuum:& minax:aut non multo minus sæuum:& minax.

ANTO. ¶ VIRTVS:natādi audacia. ¶ Vñ ad alienū amorem respicit. ¶ Timor:qa mei oblitus aliā amas. ¶ Ille ma. natator:admiratio hæc suspitionē alienati amoris auget. ¶ Hoc timidus:q̃ quod priusq̃ temerarius audax, adhortatio est ad salutem. ¶ Et facis iter:non natas nisi tranquillo mari. ¶ Sis idem:in amore persles. ¶ Flāma:amor pristinus. ¶ Frigidus cinis trāslatio a languescente igne qui in cinerē euanescit. ¶ Nō ego tam uentos:qcqd in occulta suspitiōe erat, aperit. ¶ Mea uota:qbus te natare opto. ¶ Erret:a me desistat. ¶ Ne sim tanti:apud te minoris sim, q̃ pericula. ¶ Causam:quę te ad natandum impellit. ¶ Merces:materia uilior uideatur, quā tua pericula. ¶ Patria:quoniam asiana sim, & barbara. ¶ Impar: indigna tuo cōiugio. ¶ Omnia:omnes, quæ te remorantur causæ. ¶ Nescio qua pellice:id mihi detestabile uidetur si alieno amore detētus negligis. ¶ Isto crimine:ut me deserta aliam ames. ¶ Fata:mors mea præcedat crudele hoc facinus. ¶ Venturi do. fatetur cōiecturam nullis signis probari posse:adeo ut rumore etiā careat. Sed tñ arguita consuetudine amantiū: qui timent omnia:quam a loco firmat. ¶ Securus:sine timore amat nemo. ¶ Locus, distantia nr̃a auget timorem. ¶ Felices illas clamatione pathos excitat. ¶ Præsentia:idē locus. ¶ Iuuat:monet. ¶ Vana:falsa. ¶ Iniuria:alieni amoris suspitio. ¶ Incitat', & mor. me mordet, & uexat. ¶ Error uterq;:meus ob uanā suspitionem, aut tuus propter mutuum amore. ¶ Hic in hac causa. ¶ Siquā sciero:si aliā amaueris. ¶ Si mea fata petis:si me mori coegeris. ¶ Sed neq; peccabis:cum anceps fluctuet:dilluit iam suspitiones referens causam desidiæ in tempestatem. ¶ Istis:his suspitionibus. ¶ Pugnat hyems:obstat tempestas.

Trāslatio pulcherrima

Amoris effectus

Ne miseræ uirtus sit tua flenda mihi.
Vnde nouus timor hic? quoq; illa audacia fugit?
Magnus ubi est spretis ille natator aquis?
Sis tamen hoc potius, q̃ quod prius esse solebas,
Et facias placidum per mare tutus iter.
Dūmodo sis idem, dum sic, ut scribis, amemur
Flammaq; non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam uentos timeo mea uota morantes,
Quam similis uento ne tuus erret amor.
Et ne sim tanti, superentq; pericula causam.
Et uideat merces esse labore minor.
Interdum metuo, patria ne lædar, & impar,
Dicar Abydeno sesta puella uiro.
Ferre tamen possum patientius omnia, quam si
Ocia, nescio qua pellice captus, agas.
In tua si ueniant alieni colla lacerti,
Sitq; nouus nostri finis amoris amor.
Ah potius peream, q̃ crimine uulnerer isto,
Fataq; sint culpa nostra priora tua.
Nec quia uenturi dederis mihi signa doloris,
Hæc loquor, aut fama sollicitata noua.
Omnia sed uereor, (quis enim securus amauit?)
Cogit & absentes multa timere locus.
Felices illas, sua quas præsentia nosse,
Crimina uera iuuat, falsa timere uetat.
Nos tam uana mouet, q̃ facta iniuria fallit,
Incitat & morsus error uterq; pares.
O utinam uenias, aut hic uentus, aut pater,
Causaq; sit tantæ fœmina nulla moræ.
Quod siquā sciero, moriar (mihi crede) dolendo,
Iandudum peccas, si mea fata petis.
Sed neq; peccabis, frustraq; ego terreor istis,
Quoq; minus uenias, inuida pugnat hyems.

HVBER. ¶ TVA uirtus. tua animositas. ¶ Vnde: ex q̃ causa. ¶ Nouus: insolitus. ¶ Quoq;:duæ dictiones sunt. i. & quo fugit illa audacia, quā antea habebas. ¶ Ille natator, ille Leandrr, qui nō timebat mari pericula. ¶ Sis tamen hoc. s. timidus. ¶ Quam quod sol. esse. s. audax. ¶ Placidum: trāquillum. ¶ Dummodo sis idē: dummodo perseueres in amore nostro: & sis idem amator meus, qui solebas esse. ¶ Illa flamma:ille ignis tui amoris. ¶ Nō fiat fri. cinis:non extinguatur, & est transiatio ab igni:qui extinctus fit cinis. ¶ Morantes, tardantes. ¶ Mea uota:meum desiderium aduentus tui. ¶ Similis uento, inconstans. ¶ Erret uagetur, & a me ad aliā transeat. ¶ Ne nunc sim tanti. sic legēdum est, idest timeo, ne nunc me tanti nō æstimes, ut putes p tāta pericula, superent causam. i. pluris facias pericula, q̃ me, quę sum causa periculorum, & ne uideat esse merces minor labore. i. pmium minus, q̃ sit labor tuus. i. ut non uidear tibi satis digna, quam tanto labore natandi petas. Ne lædat patria, idest ne noceat mihi imparitas patriæ. ¶ Ne ego Sesta, idest ex Sesto. ¶ Dicar:impar inæqualis. ¶ Viro Abydeno. i. tibi, qui es ex Abydeno, q̃ est clarior mea Sesta. ¶ Omnia, q̃ te morantur. ¶ Patiētius, melius. ¶ Quā si, tu captus. ¶ Nescio qua. i. aliqua. ¶ Pellice, cōcubina. ¶ Agas ocia. i. moreris, & cesses. ¶ In tua, subaudi quam. ¶ Si alieni lacerti. i. alius mulieris. ¶ Veniant in tua colla, te amplectantur. ¶ Nouus amor, alius puellæ. ¶ Sit finis nostri, idest expellat nostrum, idest ne incipiens aliam amare, me omittas. ¶ Vulneret, lædar, & accipiam dolorem, transiatio est, nam uulnus pro dolore ponitur. Vir. Seruās sub pectore uulnus. ¶ Isto crimine, ista tua culpa. ¶ Fata nostra. i. nostra mors. ¶ Sint priora tua culpa. i. antecedat culpam tuam, idest utinam moriar, prius q̃ hoc facias. ¶ Nec quia, dicit se hæc dicere, nō quia aliquid de eo intellexerit, sed propter amorē. ¶ Aut sollicitata, idest incitata. ¶ Noua fama, nouo nūcio, quod ames aliam. ¶ Securus sine cura, & timore, nam res est solliciti plena timoris amor. ¶ Locus, remotus. ¶ Felices, dicit felices illas esse, quæ sunt in eodem loco, ubi sunt amatores sui. ¶ Sua præsentia iuuat, adiuuat. ¶ Nosse uera crimina, idest cognoscere ueram culpam suorum amatorum. ¶ Et uetat, scilicet sua præsentia. ¶ Timere falsa, quia, quæ sunt præsentes non timent falsa crimina suorum amatorum, uident enim quotidie, quid agant. ¶ Nos, dicit se ita timere, quod fortasse non facit. ¶ Iniuria falsa, nō uera. ¶ Tam mouet, tam solicitat me, & turbat. ¶ Quam facta fallit, q̃ ea, quam fecisti, ignoratur a nobis. ¶ Vterq; error ignorantiæ, aut falsæ, aut ueræ iniuriæ. ¶ Pares morsus, pares curas, & cruciatus animo meo. ¶ Hic uentus, qui hoc mouet mare. ¶ Aut pater, tuus. ¶ Sit causa, quare non uenias. ¶ Quod siquam, scilicet aliquam mulierem esse causam tuæ moræ. ¶ Moriar dolendo, moriar dolore. ¶ Iandudum, ualde. Terentius, Iandudum illa te amat, uel iandudum. Iandiu, ex quo desinis ad me natare. ¶ Petis, queris. ¶ Mea fata, meam mortem. ¶ Sed neq; peccabis, dicit sperare eum permansurū in amore, tardareq; propter tempestatem maris.

Quoq; quot dictiones habeat

Trāslatio

Amor qd

ASCEN. ¶ QVOq; illa audacia fugit. Quoq; duæ sunt partes, & ita quo producitur significat, & quo fugit autem præteriti est tēporis, et ideo prior quoq; producitur. Ille natator, quasi diceret notissimus, & laudatissimus, aut audacissimus, flammaq;. i. & illa flagrantissima amoris flamma, non fiat cinis frigidus, idest non resoluatur in frigidum cinerem, hoc est intorporem, aut obliuionem. Et ne sim tanti. Ordo est. Et ego non timeo tam uentos, q̃ ne sim tanti, idest quantum timeo, quæ non reputabor tanti, & q pericula superant causam, idest minora uideantur, q̃ causa, hoc est, q̃ ego, pro qua ea debeas subire. Fata, idest, quæ & fata nostra, idest dies mortis meæ. Sint priora tua culpa, idest præcedant culpam tuam, quod optādo dicit. Nec quia uenturi. Amanter purgat, quæ obiecerat ne malam opinionem de Leandro suo concepisse credatur. Quis enim securus amauit, quasi diceret nemo, quia Res est solliciti plena timoris amor. Quoq; minus & quo minus, hoc est. Et ut non uenias, hyems, idest tempestas inuidia, scilicet amantibus, pugnat, idest contendit.

¶ Me miseram

¶ ME miserã:p cõquestionẽ firmat propositũ. ¶ Plangunt:feriunt, apud Sappho mea pectora planxi. ¶ Latet dies:obscurus ẽ sol:q diei est cã. ¶ Mater pia:Nephelẽ icel'igit Helle matrẽ, q̃ maris est nympha. ¶ Nata mer.submersa Helle. ¶ Fleatur:nec desunt phi, q dicũt pluuias esse deorũ lacrymas. ¶ Mersa nouerca:Ino Athamãtis uxor Helles nouerca:cũ se i mare p̃cipitasset, in maris numina trãsiit:a Græcis λευκοθέη nũcupata:latini Matutã appellant:q̃m matutino tẽpori p̃sit. ¶ Priuignæ:Helle, quã odit:dr̃ priuignus, & priuigna. ¶ Nõ fauet: sed aduersus est. ¶ Hac ego lædar, p̃sagio utit:nã cũ cadauer Leandri ad littus Sextũ deiectũ conspicaret:seipsam in mari p̃cipitauit. ¶ Flammarũ memori Neptune tuarũ apostrophe ad Neptunũ:qua incusat, q̃ amantes fauore nõ p̃sequat, cũ ipse amauerit. ¶ Taurũ:subeãt tui amores. ¶ Nullus erat uentis: si memoria colligeres:amãtes nõ i̇pedires. Amymone hęc filia fuit Danai:quã:gestãtẽ urnã:ut scribit Strabo ad fontẽ Amymonẽ: qui est iuxta paludẽ Lernã cõpressit:& ex ea Nauplum genuit. ¶ Laudatissima forma:Tyro, ut Home. scribit Salmonei filia fuit:Enypeũ fluuiũ amauit:in cuius ripis Neptunus in Enypeũ uersus cõpressit:Neleũq;, & Peliã ex illa filios uno partu suscepit. ¶ Lucidaq; Alcyone:Alcyone una est ex pleiadibus ex Atlãte nata:q̃ ex Neptuno Irũ pepit:ut scribit Hygi. ¶ Ceyce. & Eumone nata:Iphimediã sign̄at Circes: & Alimonis filiã: q̃ Aloeo nupsit:ut in Odissea scribit Home. iactauitq; se cũ Neptuno mi scuisse:& ex eo prolẽ inclytã Orum, & Ephialtẽ suscepisse. ¶ Medusam:Medusam Phorci filiã Neptunus in tẽplo Mineruæ stuprauit:indignata dea crines in serpẽts mutauit. ¶ Flauaq; Laodice, duas Laodices fuisse cõperio:Agamenonis filiã:altera Priami:quam Neptunus amauit Cyenũq; filium sustulit. postea Lycaoni Thraciæ regi nupsit. ¶ Cæleno:hæc est Atlantis filia Alcyones soror:una ex Pleiadibus:ex qua Neptunũ genuisse Hygi. scribit:Licon, & Nictea. ¶ Recepta cœlo: quoniam in cœlo ob stupri mercedem relata est.

ANTO. Pluuia sm nonnullorũ phorũ opinionem qd sit. Amymões historia. Tyro quę fuerit & ipsius fabula. Alcyõis fa. Iphimediæ fabula. Medusę fa. Laodices q̃ & quotfuere. Celænꝰ hi.

Me miseram quanto planguntur littora fluctu,
 Et latet obscura condita nube dies.,
Forsitan ad pontum mater pia uenerit Helles:
 Mersaq; roratis nata fleatur aquis.
Aut mare ab inuiso priuignæ nomine dictum
 Vexat in æquoream uersa nouerca deam.
Non fauet, ut nunc est, teneris locus ire puellis,
 Hac Helle periit hac ego lædor aqua.
At tibi flammarum memori Neptune tuarum,
 Nullus erat uentis impediendus amor.
Si neq; Amymone, nec laudatissima forma
 Criminis est Tyro fabula uana tui.
Lucidaq; Alcyone, Ceyceq;, & Antone nata:
 Et nondum nexis angue Medusa comis.
Flauaq; Laodice, cœloq; recepta Celæno,
 Et quarum memini nomina lecta mihi.

¶ ME miserã:narrat q̃ turbida sit tẽpestas. ¶ Plangunt:percutiunt. ¶ Dies:lux. ¶ Latet cõdita nube. ¶ Vir. Eripiũt subito nubes cœlũq;, diẽq; Teucrorũ ex oculis. ¶ Forsitan:dicit hãc tẽpestatẽ, forsitã motã esse a Nephele mr̃e Helles:q̃ uenerit ad mare:& fl:at filiã suã. ¶ Mater:Helles, Nephele:ut dictũ est in ep̃la Hipsiphyles ad Iasonẽ. ¶ Nata:Helle. ¶ Fleat: p fletur. ¶ Aquis roratis, i. effusis:allusit aũt ad fabulã:qa Nephele dr̃ esse mutata in nubẽ:quæ effudit pluuias. Aut alia cã: qd̃ Ino cõuersa in Deã maris noĩe Leucotoen:ut supra dictũ est: fortasse turbauit mare:qd̃ odit:qa noiat a noie priuignę Helles. ¶ Priuignæ:filiæ mariti sui:ex priore uxore. ¶ Nouerca:Ino. ¶ Iste locus:hic Hellespontus. ¶ Vt nunc est. i. ita tumidus:ut nũc est. ¶ Nõ fauet puellis:nõ ẽ puellis bonus. ¶ Hac Helle periit: p̃bat, quod nõ faueat puellis:qa prius nocuit Helle:nũc aũt nocet sibi. ¶ At tibi:cõuertit sermonẽ ad Neptunũ dicens:q̃ ipse memor amorũ suorũ:nõ deberet nũc aduersari amantibus:& uentis impedire iter Leãdro. ¶ Flammarũ:amorũ. ¶ Si neq;:cõmemorat multas puellas amatas a Neptuno. ¶ Si pro siquidẽ. ¶ Neq; Amymone ẽ uana fabula, i. falsa fama. ¶ Tui criminis:tui amoris, & cõcubitus. Amymone una fuit ex filiabus Danai fratris Aegypti:quã cum pater eius aquarũ misisset:& Satyrus uisam insequeret:& illa auxiliũ Neptuni implorauit:qui fugato Satyro eã cõpressit:ex qua genuit Naupliũ patrẽ Palamedis. ¶ Nec Tyro:formosissima fuit puella filia Salmonei:qui in Elyde imperauit:& quẽ Vir. in. vi. Aene. a Ioue fulminatũ dicit:q̃ Enipeum fluuiũ:qui Alpheum ingredit, uehementer amauit:ut poeta ait. Illa nimis flagrans dilexit Enipea diuum:hæc postea a Neptuno mutato in formã ipsius Enipei cõpressa est:ex qua genuit Neleum patrẽ Nestoris:& Peliam:qui regnauit in Thessalia:unde Proper. Non sic Hæmonio Salmonida mistus Enipeo Tenarius facili pressit amore deus:hæc postea nupsit Ericttheo filio Aeoli, ex quo filios procreauit. ¶ Alcyone:hæc non fuit filia Aeoli:de qua in p̃cedenti epistola dictũ est:sed, ut alibi diximus, una ex Pleiadibus filia Atlantis:ex qua Neptunus genuit Lycaona, & Hyricum patrem Orionis:licet de procreatione Orionis Seruius aliter dicat. ¶ Lucida:quia in stellã conuersa est. ¶ Ceycæ, & Antone nata:quæ puellæ hæ fuerint:fateor me nondum potuisse pcipere:nam textus apud alios habet Ceyne:apud alios Ceycę:& Antonœ:apud alios Auenone:apud alios Euemone:ita ut difficile sit iudicare uerũ. Euemonẽ quidẽ scribit Strabo filiũ fuisse Ormeni fratrẽ Amintoris:& ex Eumone natũ Euripilũ, sed eius filiam uitiatã a Neptuno nõ memini legere: neq; Oui. mentionẽ facit lib. vi. Meta. ubi multas amicas Neptuni cõmemorat:uidetur tñ fuisse eius filia, quã nunc a Neptuno amatã dicit, Ceyne uero non uiri, sed puellæ nomen est. ¶ Et nondũ nexis:& Medusã comis nondũ nexis. i. nondũ implicitis. ¶ Anguo:pro anguibꝰ:& Medusa nõ fuit uana fabula tui criminis, cũ nondũ hr̃et comas serpẽtinas:hæc aũt filia fuit Phorci, ex Cetho nympha, quę cum Euryalẽ, & Stemnio sorores pulchritudine superaret, Neptuno, & formæ & p̃cipuæ capillorũ spẽ placuit, dũ sola in littore spatiaret, quã fugiẽtẽ insecutus, tandẽ in templo Palladis dep̃hendit, & compressit. Pallas indignata capillos eius, quorũ pulchritudine Neptuno placuerat, in serpentes cõuertit, reliqua, quæ de Medusa dicunt, uide apud Oui. lib. xi. Meta. ¶ Laodice, duæ fuerũt hoc nomine dictæ una filia Agamẽnonis, & Clytęnestræ, altera filia Priami, de qua nunc puto poetã intelligere, quod a Neptuno amata sit. ¶ Cœloq; recepta Celæno, Celæno hoc noĩe appellata est una ex Arpyis, sed hoc, de qua nunc poeta loquitur, una etiam fuit ex Pleiadibus, ex qua Neptunus, ut in p̃cedenti epistola diximus, genuit Nicteum patrem Nictimenes, quæ cum patre commista est. ¶ Recepta cœlo, quia diximus has sorores in cœlum translatas sydus effecisse, quod nauigatiõis initium ortu suo ostẽdere solent:has latini appellant Virgilias. Et quarũ, subaudi, & aliæ quarũ noĩa memini esse lecta mihi, nam alias amauit Neptunus:& compressit, ut Libyam filiam Epaphi, ex qua genuit Busyrim, & Peribeam nympham Eurimedontis filiam, ex qua genuit Nausitheum patrẽ Alcynoi regis Phęacũ, amauit etiam Thosan Phorci filiam, ex qua Polyphemum genuisse dicitur, & alias plurimas, & ideo dicit. ¶ Poetæ canunt, narrant.

HVBER. Nepheles fabula. Amymone. Tyro. Alcyone. Eumon q fuerit. Medusa. Laodicæ duæ. Celæno. Neptuni amasiæ q̃ fuerint.

¶ PLANGVNTVR:idest feriuntur, seu percutiuntur. Forsitan ad pontum. Siscitatur causas turbationum, quæ fiebant in Hellesponto, quas duplices innuit, aut quia mater Helles, scilicet Nephele concubina Athamantis, & nympha filiã plorans lachrymas suas in pluuiam conuertit, aut quia nouerca:scilicet Helles, hoc est Ino coniux Athamantis uersa in deam æquoream, scilicet Matutam, aut Leucothoen, uexat mare dictũ a nomine priuignæ, & ita inuiso, idest Hellespontum dictum ab Helle in eo submersa. At tibi flammarum pulchre incusat Neptunum, q̃ qui tot amoribus olim arserit, in amãtes modo sæuiat. Amicæ autem Neptuni satis explicantur superiori commentario.

ASCEN.

ANTO. ¶PLVRES:ut Helopẽ:Cererẽ:Thoſan:Amphitritẽ:Melãto:Libyã:Perybeã. ¶Turbide:nõ turbine legas:tu,inqt,turbatus amãtes,uexare nõ deberes. ¶Lato mari:ubi mare ſpatioſum nõ in anguſtiis Helleſpontiacis. ¶Miſce: cõfunde inter turba. ¶Terras duas:Aſiã,& Europã. ¶Totis claſſib⁹:nauigiorũ multitudini. ¶Eſſe trucẽ,ſæuire,iram exercere. ¶Deo pelagi Neptuno:q ĩperiũ habet maris. ¶Terrere mergere. ¶Vlyſſe ſuſpecto:iuiſus Neptuno Vlyſſes fuit,ut apud Ho. in .i.Odyſſeæ Mineruæ Iuppiter exponit:qd' Polyphemi oculũ terebrauit:Neptuni ex,Thoſa Forcinis filii,nõ eſt,inquit,Neptune ex Vlyſſis gñe:ut tibi ſit Leãder inuiſus. ¶Interea:ex q̃rimonia ad demõſtrationẽ redit.Dũ,inqt,hæc q̃rimur. ¶Per ſtrepit:crepitat:qd futuri ſucceſſus dat p̃ſagia:& magicorũ obſeruatione aduẽtũ portẽdit. ¶Proſpera ſigna:qm̃ tuũ aduẽtũ portendi iudicabamus. ¶In fauſtos ignes:boni bona ominis gr̃a in ignẽ uina ii fundere cõſueuerũt. ¶Erimus plu.numerũ augebit Leãder. ¶In tua caſtra: trãſlatio a militibus , q ordinẽ deſeruerũt redi,inqt,ad cõſuetũ amorẽ. ¶Socii:paris. ¶Medio toro: id accidit ſi ſoli dormiamus. ¶Auſo:tuæ audaciæ. Tibul.dicit: Audẽdũ ẽ:fortes adiuuat ipſa Venus. ¶Sternet:leues faciet. ¶Tutius:qm̃ puellis ĩfenſum eſt. ¶Vectis Phryxo:exẽplo mõſtrat ſe uire in puellas Helleſpontũ cõſueuiſſe. ¶Fœmia:Helle. ¶Forſitan ad reditũ:ſoluit qd' Leãder faciliorẽ ſibi fore acceſſum,q̃ reditũ dixit. ¶Robora:natãdi uires. ¶Gemini labo. acceſſus , & reditus. ¶Diuerſi:e diuerſa p̃ria. ¶Illud:tuliſſe oſcula. ¶Cogit amare:amoris moleſtias ſentire:qm̃ ſperat ne,q̃ uiuat,u trũq; detegatur. ¶Timidus:honoris obſeruator. ¶Cedere famę: honorẽ contemnere. ¶Res pudor,& amor non ueniunt in idẽ:ut eſt apud Sappho.& in Meta.Nõ bene iunguntur:nec in una ſe demorantur Maieſtas,& amor. ¶Quid ſequar : quid eſt futurum an cadet pudor,uel amor. ¶Hoc:pudor,& reuerentia eſt intra decorum. ¶Ille iuuat:amor in delectatione eſt.

Neptuni odiũ i ulyſſem — *Præſagia* — *Antiquorũ ritus*

Has certe,pluresq; canunt Neptune poetæ,
Molle latus lateri conſeruiſſe tuo.
Cur igitur toties uires expertus amoris,
Aſſuetum nobis turbine claudis iter?
Parce ferox,latoq; mari tua prælia miſce,
Seducit terras hæc breuis unda duas.
Te decet,aut magnas magnum iactare carinas,
Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe deo pelagi iuuenem terrere natantem,
Gloriaq; eſt ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis ille quidem eſt,& clarus origine , ſed non
A tibi ſuſpecto duxit Vlyſſe genus.
Da ueniam,ſeruaq; duos,natat ille,ſed iiſdem
Corpus Leandri,ſpes mea pendet aquis.
Interea lumen(poſito nam ſcribimus illo)
Sternuit,& nobis proſpera ſigna dedit,
Ecce merum nutrix fauſtos diſtillat in ignes,
Cras erimus plures,inquit,& ipſa bibit.
Effice nos plures euicta per æquora lapſus,
O penitus toto corde recepte mihi.
In tua caſtra redi ſocii deſertor amoris,
Ponuntur uiduo cur mea membra toro?
Quod timeas non eſt:auſo Venus ipſa fauebit ;
Sternet & æquoreas æquore nata uias.
Ire libet medias ipſi mihi ſæpe per undas:
Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum.
Nam cur huc uectis Phryxo , Phryxiq; ſorore,
Sola dedit uaſtis fœmina nomen aquis?
Forſitan ad reditum metuis,ne robora deſint,
Ac nequeas gemini ferre laboris onus.
At nos diuerſi medium coeamus in æquor,
Obuiaq; in ſummis oſcula demus aquis.
Atq; ita quiſq; ſuas iterum redeamus in urbes,
Exiguum,ſed plus q̃ nihil, illud erit.
Vel pudor hic utinã,qui nos clam cogit amare:
Vel timidus famæ cedere uellet amor.
Nunc male res iũctæ:calor,& reuerentia pugnãt:
Quid ſequar in dubio eſt,hæc decet ille iuuat.

HVBER. ¶HAS:ſupra noiatas. ¶Et plures alias cõſeruiſſe latus lateri tuo,i.tecũ cõmiſtas eẽ:& concubuiſſe. ¶Turbine:ĩpetu uẽtorũ. Virg. Turbine corripuit ſcopuloq; infixit acuto. ¶Miſce tua p̃lia mari la.i.oſtẽde uires tuas in mari lato,& amplo : & nõ i hoc anguſto,& ſtricto mari. ¶Seducit:ſepat. ¶Duas terras:Aſiã,& Europã:ut diximus in argumẽto Ep̃ſæ. ¶Totis claſſibus:multis nauibus cõgregatis. ¶Deo pelagi:tibi magno,& potẽti. ¶Iuuenẽ:nã Leandrũ nõ naui:ſed brachiis p mare euntẽ. ¶Iſta gloria:quã q̃ris i hoc breui mari turbãdo. ¶Eſt minor quolibet ſtagno,i.ẽ minor,q̃ gloria:quã in quolibet ſtagno, & pua aqua poſſes hr̃e. ¶Ille:Leander. ¶Nobilis,& clarus origine.i.nobili gñe ortus. ¶Sed non traxit genus ab Vlyſſe ſuſpecto tibi.i.inimico, ppea qd' ſcelere Vlyſſis periit Palamedes nepos Neptuni:aut,ut alii uolunt:pp pergama Neptunia arte,& dolis Vlyſſis euerſa. ¶Duos : Leandrũ,& me. ¶Natat:mari ſe credit. ¶Sed corpus Leãdri,& ſpes mea pẽdet ex iiſdẽ aqs.i.ſunt in eodẽ piculo:legendũ aũt ẽ corpus Leãdri,& ſpes mea:ut illa copula addat'. ¶Strepuit & lumẽ.i.lucerna fecit crepitũ:& ſtridorẽ. ¶Poſito nã ſcribimus illo:parẽtheſis.i.ſcribimus ad lumẽ lucernę. ¶Ecce:dicit nutricẽ quaſi libaminis,& auſpicii cã inicere uinũ i ignẽ. ¶Fauſtos:bñ auſpicatos:felices,a fauẽdo dr̃ fauſtus. ¶Inſtillat : infundit. ¶Plures:ga accedet Leãder. ¶Lapſus,tu.celeriter progreſſus. ¶Per æquora euicta:tuis lacertis ſupata. ¶Effice nos plu. fac ut tu accedas nũero noſtrũ. ¶Recepte meo corde.i.ualde ĩfixe aĩo meo. ¶Deſertor:derelictor,defector, trãſlatio a militibus,q a ducibus ſuis,& ſociis deficiũt , q deſertores dñr. ¶Medio toro,qd' ſolet facere aliqs,cũ ẽ ſolus.nã q cũ alio dormit nõ i medio,ſed in pte lecti iacere ſolet. ¶Nõ eſt qd' timeas.i.nõ eſt timendũ. ¶Venus ipſa,Dea amoris ¶Auſo,uel tibi auſo natare,uel auſo.i.audaciæ tuę,ut Tibul.Audaces adiuuat ipſa Venus. ¶Nata ęq.ſ.Venus ¶Sternet,cõponet placabit.Virg. Et nũc oẽ tibi ſtratũ ſilet ęquor. ¶Ire libet,dicit qd' ſępe habet uoluntatẽ,& appetitũ natãdi ad Leãdrũ,niſi ſciret hoc mare nimis piculoſum puellis,qd' patuit ex Helle ſubmerſa. ¶Maribus,maſculis. ¶Nã cur,pbat exẽplo,qd' ſit tutius maſculis,q̃ fœminis,Cur.n.inqt,cũ Phryxus,& Helle p hoc mareueherent',ſola Helle cecidit,& Phryxus euaſit icolumis,ordo. ¶Sola fœ.cur dedit nomẽ. ¶Vaſtis aqs.i.mari. ¶Phryxo & Hel.ue.hoc.i.cum ueherent',ut,Et q̃ uectus Abas.i. uehebat'. nam latini participiũ p̃terit imperfecti tpis a paſſiuo nõ hñt,ſed utunt' participio p̃teriti pfecti. ¶Forſitã, obiectionẽ facit pro Leando. ¶Robora,uires. ¶Ad reditũ,ad reuertendũ in Abydon. ¶Gemini labo.eundi,& redeundi. ¶At nos,reſpõſio.q.d.ſi hoc times,natemus ambo,& in medio mari. ¶Coeamus,cõueniamus. ¶In ſum.aqs,in ſummitate aquarũ. ¶Ita, poſtq̃ coierimus & oſculati erimus. ¶Quiſq; ad ſu.ur.tu Abydon,& ego Seſton. ¶Illud,oſculari tm̃ in medis aquis. ¶Eſt ex,ẽſt paruum. ¶Sed erit pluſq̃ nihil.i.erit aliqd. ¶Vel pudor hic utinam,ſenſus eſt,Vtinam uel pudor,qui cogit nos amare,ſic ita uehementer,& occulte uellet cedere amori. ¶Vel amor timidus uellet cedere famæ.i.non timeret famam , neq; quod dicetur de nobis. ¶Calor,amor. ¶Et reuerentia,i.uerecundia. ¶Res male iunctæ,quia ſunt contrariæ. ¶Pugnãt ſunt inter ſe aduerſæ. ¶In dubio eſt,quid ſequar,dubito quid agam,an obſequar pudori,an amori. ¶Hæc reuerentia. ¶Decet,honeſta eſt,& affert laudem. ¶Ille.i.calor,& amor. ¶Iuuat,delectat.

Ouidiũ in Vlyſſem — *Fauſtus unde dictus ſit* — *Phryxi ſa.* — *Quo participio latini careant*

ASCEN. ASSVETVM nobis turbide.i.o tu turbide,ſed plures codices habent turbine.i.perturbatione claudis iter. Interea

lumen

lumen &c. Perstrepit & nobis, alii Stertuit & uobis legunt, depēdet autem ex pyromantia, sed solet hoc manibus Ingenio sa, & apta inuentio exemplis corroborata, Gemini laboris: scilicet eundi & redeundi.

CV T semel intrauit: ut maluit reuerētia deponere, exēplo inuitat. Tulit phasida celeri puppe: Arg o intelligit: quā a ce leritate nuncupatā scri. Higy. Medeā rapuit, ut diximus. Graue fit puppibus: uitāt nauigare ob tēpē statē. Sic sic: repe titione pathos mouet: ea, inquit, moderatione, ne minus timeas undas, q̄ contēnas. Merguntur: naue s. timorē exēplo au get. Metuunt: naufragiū passi natāt. Exitus hic: ut natēt post naufragiū. Quod hortor. i. ut nō nisi tranqllo freto se cōmittat Leander. Quid pauidū: id erat submersi Leādri psa gium. Imagine: hesternę noctis: deterret a somniis Leādrū: ne nataret. Placata: piata. Meis sa. mactatis nigris hostiis, q̄ in honorē Proserpinę, & Orci mactabant ad expiāda sōnia. Dor mitāte: extincta. Vera som. Lucretius ex curis, qbus fuimus in tenti fieri somnia existimauit. Hippocrates: q̄ extrema nocte, cō tingūt aliqd hūt psagii, ut asserere: qd̄ in Bruto notauit actius: apud quē Tarqnius supbus se regno pelli somniauit. Remis sis: lassatis sopore. Puluino: dicimus ēt puluinar: est. n. stragu lū, qd̄ capiti subiicimus. Nantē delphina: a delphino recte sum psit auspiciū: qm̄ homini amicus est Pli. quoq; tēpestatē psagire scribit: si tranquillo mari lasciuiant: si aquā spargunt: aut cō tur bant tranqllitatē. Illisit: cū offensa in littus detulit. Id quod somnia ptendunt. Si tibi nō parcis: si tuū contēnis periculū. Nunq̄ erit sospes: nō uiuet, nisi te uiuo. Vicinæ pacis: proxi mæ tranqllitatis. In undis fractis: uentis agitatis. Vias Placi das: nata cū tranqllitas uiam facilē tibi præbuerit. Non sunt nanti peruia: natare ob tempestatē nō suadent. Leniat: leuet. Moras inuisas: temporis dispendium: quod odisti.

ANTO. Argonauis unde dicta est

Somniorū rō & psa gia q̄ inde sequuntur

Puluinar quid sit

Tempesta tis futuræ præsagia

Vt semel intrauit Colchos pagasæus Iason,
Impositam celeri Phasida puppe tulit.
Vt semel Idæus Lacedæmona uenit adulter,
Cum præda rediit protinus ille sua.
Tu quam sæpe petis, qd̄ amas, tā sæpe relinquis,
Et quoties graue fit puppibus ire, natas.
Sic tamen o iuuenis tumidarū uictor aquarum,
Sic facito spernas, ut uereare, fretum.
Arte laboratæ merguntur in æquore puppes,
Tu tua plus remis brachia posse putas?
Quod cupis: hoc nautæ metuūt Leandre natare,
Exitus hic fractis puppibus esse solet.
Me miseram, cupio non persuadere, quod horror,
Sisq; (precor) monitis fortior ipse meis.
Dūmodo peruenias, excussaq; sæpe per undas,
Inicias humeris brachia lassa meis.
Sed mihi cœruleas quoties obuertor ad undas,
Nescio quid pauidum frigore pectus habet.
Nec minus hesternæ confundor imagine noctis,
Quamuis est sacris illa piata meis.
Namq; sub Aurora iam dormitante lucerna,
Somnia quo cerni tempore uera solent,
Stamina de digitis cecidere sopore remissis,
Collaq; puluino nostra ferenda dedi.
Hic ego uentosas nantem delphina per undas
Cernere non dubia sum mihi uisa fide.
Quem postq̄ bibulis illisit fluctus arenis:
Vnda simul miserum, uitaq; deseruit.
Quicquid idest timeo, nec tu mea somnia ride:
Nec, nisi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ
Quæ nunquam, nisi te sospite, sospes erit.
Spes tamen est fractis uicinæ pacis in undis,
Tu placidas toto pectore finde uias.
Interea quoniam nanti freta peruia non sunt,
Leniat inuisas littera missa moras.

CV T semel: dicit, qd̄ optaret fieri de se a Leandro: qd̄ factum est a Iasone de Medea: qui, ut i Colchos delatus est, eā obduxit. Pagaseus: a Pagase oppido Thessalię: ide sinus Pagaseus, unde Iason in Colchos nauigaturus nauē soluisse dr̄. Phasida, Me deam a Phaside Colchorum fluuio. Tulit: abstulit. Adulter Idæus, ponit aliud exēplum, Paris Troianus ab Ida mōte Phry gię. Cū sua præda, cum Helena, dictū est i prima epla. Q uā petis. i. me, ad quam sæpe uenis. Quod amas. i. quam amas. Quoties fit graue puppibus, quoties est piculosum nauibus. Ire, per mare. Sic tū, licet cōquesta sit, qd̄ eam nō abducat, hortatur tamen eū, ut ita ingrediatur mare, ut illud timeat. i. ut caute natet. Victor, superator natādo. Sic sic, cōduplicatio. Vt uereare, ut timeas. Arte laboratæ, arguit a maiori, dicit enim, qd̄ naues ualidissimæ, & artificio factę mergunt ab ęquo re ita turbato, quāto ergo magis hoies. Posse plus remis. i. ha bere maiorē uim superandi aquas: q̄ hūt remi. Q uod cupis. s. natare. Hic exitus. s. natandi p mare turbatū. Solet esse pup pibus fractibus. i. solet esse, qū necessitas cogit nauibus fractis. Me miserā, ostendit incōstantia amantis, iam. n. incipit horta ri, ut ueniat. Non psuadere tibi, qd̄ hortor. i. cupio, ut uerbis meis non credas, aut pareas, qbus te hortor, ne tali mari nates. Fortior animosior. Meis monitis, quæ dissuadent tibi nata tionem. Excussa, cōmota. Sed mihi, dicit se terreri, quoties aspicit mare ita turbatū. Obuersor, permaneo, conuetsor. sed cōuersor. apud idoneos in usu non reperi. Nescio qd pauidū, ordo est, pectus pauidū frigus habet nescio quid. i. timet. legitur etiam, Nescio qui pauidū pectora frigus hūt, & idem est sensus. nam ex timore sequitur frigus. Vir. Ex tēplo Aeneę soluūtur frigore mēbra. Nec minus, dicit se ēt terreri somnio qd̄ hesterna nocte somniauit. Imagine, specie, apparentia. nam somnia inania sunt, sed hūt imaginem rerum. Illa, nox. Piata, expiata, purgata. solebant enim somniantes aliqua tristia diis sacrificare, ut amouerent illa tristia. Namq; sub au rora, dicit nunc Hero, quod fuerit somnium suum. Existimauit enim in somnils circa Auroram se uidere delphina natantē per mare, ab undis ad littus expulsum, & illisum, & statim mortuū, uereretur igit, ne Leāder sit ille delphin. Sub Auro. i. circa Auroram. Iam dormitante, iam deficiente lumine, nā lucerna quæ tota nocte fuit accensa, aduenlente Aurora solet paulatim diminui, & deficere lumine. Somnia, quo cerni, eo enim tempore somnia solere cerni uera existimant, quia ui delicet stomachus non sit uino, ciboq; distentus, sed purgatus, tunc enim uera somniari putantur, unde Persi. Somnia pi tuita, qui purgatissima mittunt. & Dantes poeta, Ma sappressal matin del uer si sogna. Stamina, fila. Remissis, resolu tis. Sopore, somno. Ferenda, sustinēda. Puluino, ceruicali. Hic tunc. Ventosas, uento turbidas. Nō dubia fide .i. manifeste. Illisit, uiolenter immisit: & infixit. Bibulis arenis. i. littori. Vnda simul miserū, uitaq; deseruit, remansit in sicco, & mortuus est. Quicquid id est, idest quicquid hoc significat. Nec ride, nec cōtemne. Crede, committe. Si non parcis tibi, idest si non habes respectum tui. Dilectæ parce puellæ, idest a te.

HVBER. Iasonis hi storia

Pagaseus unde ueniat

Ritus anti quorum

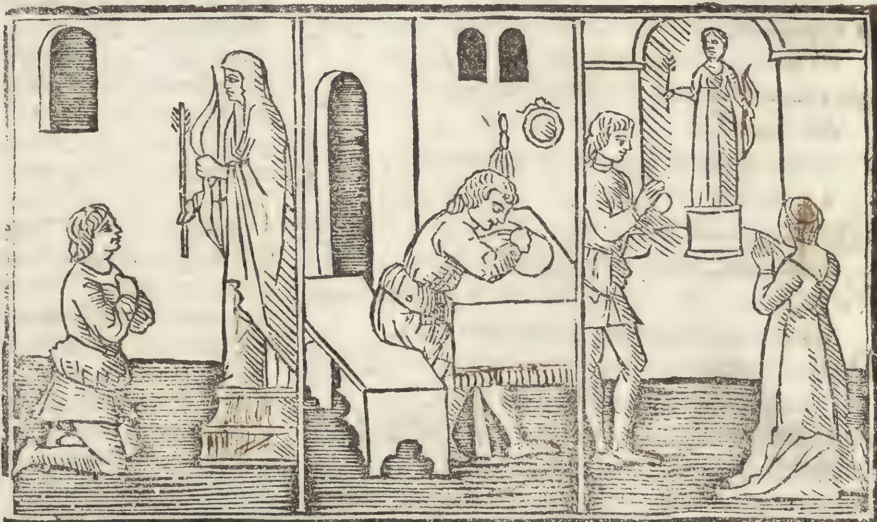
Sōnia ue ra quę sint Dantes

CLACEDAEMONA, Lacedæmon ciuitas est Spartana, cuius accusatiuus est Lacedæmona. Lacedęmonii autē sunt incolæ illius ciuitatis. Puppibus ire. i. abire, quo uerbo arguit eum in abeundo quoq; facilem. Sic tamē o iuuenis tumida rum idest inflatarum aquarum uictor, quia uoti compos sæpe pernatauit. Q uamuis est sacris il'a piata, idest placata. Ma le aūt legeretur placata, quia tam placo, q̄ paco primam producunt. Somnia quo cerni, Horatianū quoq; est. Putant enim euaporato iam cerebro uisa non ex noxio humore, sed deorum dari dono. Cætera manifestaria sunt.

ASCEN.

In decimam nonam Epistolam Argumentum.

Rthemidorus scribit Ceam insulam unã ex Cycladibus in Aegæo esse:quã latini Ceam, Græci ὑδροῦσαν nũcu pant:ut author est Plini. hinc ꝓfectus Acõtius ad Dianæ sacra:quę Deli ex uirginũ cõuentu celebrant, in amorem uisæ Cydippes excaluit:nouã cõmentus fraudẽ in pomo:hæc, uel his silia, scripsit carmina: Me tibi nupturam, felix eat omen, Aconti Testor, quã colimus, numina magna Deæ. Id cũ sacra ministraret ante deæ simulachrum in sinũ puellæ proiecit:quæ fraudis inscia:cũ imprudens lras perlegeret:uisa est se uxorẽ Acontio pacisci. Nam quę ante Deos dicerẽtur in templo Deliæ Dianæ, rata esse debere lex erat:post paulo cũ pater:ut pactus erat: alii despõderet: in febrem ardẽtissimã incidit:ad eam scribit Acontius, id perieratione sibi accidere:quoniã non implesset: quæ Diana præsente promiserat:cum illa pactum cõiugium uisa sit concussa coma probare:perfidiamq́ deam ulcisci uelle. Suadet demũ pristinas uires resumere non posse: nisi, ut ex pomo est pollicita, nuptiæ celebrarentur.

ACONTIVS CYDIPPE.

Ccipe Cydippe despe
ẽti nomen Acõti
Illius, in primo qui
tibi uerba dedit.
Pone metũ, nihil hic
iterũ iurabis amã
ti:
Promissam satis est
te semel esse mihi.
Perlege, discedat sic corpore languor ab isto:
Qui meus est ulla parte dolente dolor.
Quid pudor ante subit? nam sicut in æde Dianæ
Suspicor ingenuas erubuisse genas.
Coniugium, pactãq́ fidem:non crimina posco,
Debitus ut coniux, non ut adulter, amo.
Verba licet repetas: q̃ demptus ab arbore fœtus
Pertulit ad castas me iaciente manus.
Inuenies illic id te spondere, quod opto,
Nil tibi cum uerbis excidit illa fides.

ANTO.

One metũ, nihil hic iterũ iurabis amanti: ut incipientes decet ab ea ordi tur parte:per quã maxime Cydippe hæsitare poterat: nam & alias captata fuerat:sic Virgiliana Dido:cum uidisset Troianos maxie uereri incipit: Soluite corde metus Teucri, secludite curas. ¶ Hic:i epistola nõ uereare de cõiugio, ut i pomo iurare: ¶ Promissam te: tuũ coniugiũ in Dianę æde promisisse. ¶ Lãguor:febris, ægritudo. ¶ Vlla parte dolente: siqua pars doleat tui, ego doleo. ¶ Quid pudor subit: curte pudet. ¶ Añq̃ legas epistolã. ¶ Erubuisse:id signũ est pudoris. ¶ Coniugium, pactamq́ fidem:suadet epistolam legi a pacto. ¶ Crimina stupra, aut adulteria:& furtiuos concubitus. ¶ Debitus. ex pacto legitimus. ¶ Demptus fœtus:pomi paraphrasis. ¶ Illic :his uerbis. ¶ Id quod opto coniugiũ significat. ¶ Quod:pomum. ¶ Pertulit. hic locus ante me legẽtibus maximas peperit cõtẽtiones: nec iniuria:nam mirandum est, quo pacto interpretari potuerunt: si ambigere interpretari est. in uetusto eni et carmine cõsumpto codice:quæ in omnibus exemplariis deerant, duo carmina hæc sunt: Nil tibi cum uerbis excidit illa fides. Id metui ut diuæ diffusa est ira decebat. ¶ Illa fides: quam de coniugio præsente Diana dare uisa es. ¶ Excidit:oblioni mandata est.

Locus emendatus

HVBER. Argumẽtũ epistolę de quo supra

One metũ:Ceos, ut Strabo scribit, insula fuit in mari Aegæo quaternas cõtinens urbes: inde Tetrapolis uocata est. Ex hac isula fuit Acõtius iuuenis amore Cydippes puellæ uehemẽter accensus, quã cum ob generis imparitatẽ non auderet aperte uxorem petere:inuenit uiã:qua illã sibi cõiugio obligaret. Nã in pulcherrimo pomo scripsit hos uersus: Iuro tibi sane per mystica sacra Dianæ: Me tibi uẽturã cõmitẽ:sponsamq́ futurã: & hoc pomũ in tẽplo Dianę ad pedes Cydippes proiecit:quo accepto illa legit uersus:& inscia iurauit:cum tñ propositũ, & intentionẽ nõ hr̃et iurandi, & promittendi Acontio:postea cũ p parentes inscios huius rei alii uiro desponsata esset, subita febre correpta est, quæ cũ uehemẽter uexaret: Acontius hac epl'a conat̃ ei persuadere hunc morbũ a Diana imissum esse pp periuriũ:& fidem nõ obseruatã, qua testata fuerat numẽ Dianæ se seruaturã. Adducit aũt ei in odium eum. cui postea desponsata fuerat:dicens oẽm ægritudinẽ & periculũ uitæ ei accidere illius cã, quem si dimiserit, dicit qđ liberabitur omni morbo:& ipse cõsecrabit in templo Dianæ pomum aureũ:cũ carmine, quod testabitur, quæ fuerant scripta in pomo lecto a Cydippe omnia fuisse rata, & habuisse effectum. Sed ne dubitet, ut iterũ decipiatur epistola sicut decepta fuerat pomo, amouet ei metum:dicens ne timeat legere, qm̃ nulla est hic fraus, neq́ iuramentũ. ¶ Pone metum:noli timere legere hanc epistolã. ¶ Iterũ, secundo, ut semel iurasti lectis uersibus pomi. ¶ Satis est, sufficit te semel mihi promisisse Iurando. ¶ Discedat, sic adiuuat eam, ut legat sic. s. si legeris. ¶ Languor:morbus. ¶ Isto, tuo. ¶ Qui dolor est meus: me tangit. s. te ulla parte. i. te habere dolorẽ in aliqua parte corporis. ¶ Quid pu. ante su. i. cur pudet te. ¶ Subit, occurrit. ¶ Nam suspicor. i. puto. ¶ Genas ingenuas. s. tuas, quæ es ingenua, & uerecunda. ¶ Erubuisse, ruborem habuisse. ¶ Sicut i æde Dianæ. s. erubuerunt. ¶ Ede. i. templo. ¶ Non cri. non adulterium, & dedecus tuum. ¶ Licet, licitum est tibi. ¶ Referas, repetas fætus demptus ab arbore. i. pomum, quod est fœtus. i. fructus arboris. ¶ Illic in pomo.

ASCEN.

One metum. Bene a principio monet metum ponat. i. deponat. quia uerosimile est omnia eius dona illi suspecta, ita ut amplius lectura non sit eius litteras, cuius se legendo deceptam nouit. Discedat sic corpore, diximus alibi sic aptam esse precationi particulam. Debitus un coniux, id summopere astruit, q̃ illa inficias eat, si amari nolit. Quæ demptus ab arbore fœtus, idest pomum ab arbore decerptum.

ℂ I D metui:ne & fidem datā:& uerba obliuiſceris. ⁋ Diffuſa eſt ira : Diana indignata eſt:qm̄ ex lege pacta ſeruare cōtē pſiſti.inciderat.n.in febrem Cydippe. ⁋ Decebat te potius meminiſſe:q̄ memor pacti cuius oblita es:te febris ueluti periu ram uexat.idem timeo ne oblita uerboꝝ pacta ſeruare cōtemnas. ⁋ Illud idem:mei coniugii cōtemptus eſt timor. ⁋ Spe quā de.ſpes in cā eſt præcipua:ut amemus. ⁋ Teſte Dea:Dianā ſignificat:in cuius æde in pomo plecta ſunt carmina. ⁋ No tauit:prætерire nō pmiſit. ⁋ Tuliſſe:hauſiſſe dicta de cōiugio plegiſti. ⁋ Licebit:diluit crimen a cā:quā in amorē trāsfert. ⁋ Cōciliare:qm̄ honeſta peto:uñ tibi nullus querēdi locus relinqtur. ⁋ Non ego natura:recte naturā addidit:ut & uerſu tiā, & calliditatē excluderet:illa.n.a natura eſt:hęc ab uſu:iō Ci. uerſutos.appellari tradit:quoꝝ celeriter mens uerſat. Callidos uero quoꝝ tāq̄ manus opere:ſic animus uſu cōcalluit. ⁋ Soler tē:induſtriū, & ingenioſum. Propert. Ingeniū nobis ipſa puella fuit. ⁋ Compoſitis:apte iunctis.eſt cōpoſitio uerboꝝ conſtru ctio æqualiter perpolita. ⁋ Arte:dolo.dolos habebāt uerba in pomo perſcripta. ⁋ Feci ſpō.te mihi deſpōdi: nā uerba dicebā tur in nuptiis:qbus noui ſpōſi iūgebant:quæ cū obliquæ pnū ciaſſet eques romanus multatus eſt.ut ſcri. Gel. ⁋ Iuris amore uafer:amor ſuo iure me uafrū fecit. Vafros dicimus callidos: & quaſi ualde afros:qa ut ſcri. Pli. doloſi ſunt : unde idē in pcone Pōponius:tergum,iqt,uariū linguā uafrā. ⁋ Sic fraus huic fa. no.crimē diluit ex loco : quē uiolentam diffinitionem dicimus. ⁋ Velle tenere:nō eſt fraus uelle aſſequi,qđ amaſti. ⁋ Sine fine qa amabo ſemp. ⁋ Petam:ero procus. ⁋ Per gladios alii: a ma iori cām ſuā honeſtā facit. Alii bello uxores ſibi pepererūt,ego uero literis id tēto. ⁋ Plures nodos: laqueos.metaphora a ue nationibus:qui feras laqueis captant. ⁋ Mille modi: ad faciēdū uitæ mille ſuperſunt. ⁋ In iſto cliuo:elaboramus ad te fallendū: tranſlatio ad auriga:qui montem conſequi nititur.

ANTO.

Verſuti q ſint

Modus dicēdi uerba in cōiuiis & q̄ pœna pperā pnūciātes multabantur

Id metui,ut diuæ diffuſa eſt ira, decebat
 Te potius uirgo, q̄ meminiſſe Deam.
Nunc quoq; idē timeo, ſed idem tū acrius illud
 Aſſumpſit uires, auctaq; flamma mora eſt.
Quiq; fuit nunquam paruus, uel tempore lōgo,
 Et ſpe, quam dederas tu mihi, creſcit amor.
Spē mihi tu dederas, meus his tibi credidit ardor,
 Non potes hoc factum teſte negare Dea.
Me tibi nupturam, felix eat omen, Aconti
 Iuro, quam colimus, numina magna Deæ.
Adfuit, & præſens ut erat, tua uerba notauit :
 Et uiſa eſt mota dicta tuliſſe coma.
Deceptam dicas noſtra te fraude licebit,
 Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
Fraus mea quid petiit, niſi q; tibi iungerer uni?
 Id me quod quereris, conciliare poteſt.
Non ego natura, nec ſum tam callidus uſu,
 Solertem tu me crede puella facis.
Te mihi compoſitis, ſiquid tamen egimus arte,
 Aſtrinxit uerbis ingenioſus amor.
Dictatis ab eo feci ſponſalia uerbis,
 Conſultoq; fui iuris amore uafer.
Sit fraus huic facto nomen, dicarq; doloſus,
 Si tamen eſt, quod ames uelle tenere, dolus
En iterum ſcribo, mittoq; rogantia uerba :
 Altera fraus hæc eſt, quodq; queraris, habes.
Si noceo, q; amo, fateor, ſine fine nocebo:
 Teq; petam, caueas tu licet, ipſe petam.
Per gladios alii placitas rapuere puellas:
 Scripta mihi caute littera crimen erit?
Di faciant poſſim plures imponere nodos :
 Vt tua ſit nulla libera parte fides.
Mille modi reſtant: cliuo ſudamus in uno:
 Ardor inexpertum nil ſinet eſſe meus.

ℂ I D quod opto:te potius memin iſſe.ſ.te futurā ſpōſam meā qđ uelim te potius memin iſſe:q̄ deā.ſ.Dianā:q̄ memor illius p miſſiōis:quā nō præſtas, immittit tibi morbū. ⁋ Timeo idē:ne Dea meminerit pmiſſiōis tuæ. ⁋ Acrius:uehemētius. ⁋ Aſſum pſit uires:auctū eſt idē illud, qđ timeo. ⁋ Flāma : amor meus : amor, qui fuit paruus in principio. ⁋ Non longo.i.breui tēpo re creuit ex ſpe, quā tu dederas.ſ.iurādo te futurā ſpōſam meā ⁋ Meus ar.cre.hoc.i.amor fecit me tibi hoc credere:qđ promi ſiſti. ⁋ Hoc factū:iuramētum. ⁋ Dea teſte.i.Diana pręſente, & ſciēte hoc. ⁋ Notauit:attēdit. ⁋ Tuliſſe:accepiſſe. ⁋ Coma mo ta:capite moto in ſignū conſentientis. ⁋ Licebit:erit tibi licitū & permittetur. ⁋ Feratur:dicatur.i.dūmodo dicat tantummo do propter amorē te accepiſſe. ⁋ Quid petiit:quid uoluit.q.d. nihil aliud, niſi, quod iungerer tibi uni, niſi, ut eſſem coniux tui ſolius. ⁋ Conciliare:cōiūgere, & cōcordes reddere, qđ q̄reris. ⁋ Quā rem:tu q̄reris.i.hæc fraus, de qua tu quereris. ⁋ Poteſt nos conciliare, quia poteſt intelligere, quod fuit ſolum ex amo re. Poteſt, legēdum eſt, non potes. ⁋ Callidus:aſtutus. ⁋ Vſu:ex perietia, ſed propter amorem tuum:ideo dicit. ⁋ Tu facis me ſolertem.i.induſtrium, & ingenioſum. ⁋ Te mihi:dicit quod ſi aliquo artificio uiſus eſt uti ad eam decipiendam, illud artificiū fuit amoris, qui dictauit ſibi. ⁋ Cōpoſitis.i.artificioſis. ⁋ Inge nioſus:ab effectu. ⁋ Sponſalia:ſolēnia uerba nuptiaꝝ, nam ſm iuriſconſultos : Spōſalia ſunt mentio, & repromiſſio futu rarū nuptiarū. ⁋ Ab eo:ab amatore. ⁋ Vafer:callidus, aſtutus, quaſi ualde afer, ut Nonio placet. ⁋ Cōſulto : interrogato: mihi dante conſilium.nam conſultus dicitur, qui conſulitur, conſultor, qui cōſulit. ⁋ Sit fraus : ordo eſt fraus ſit nomen huic facto.i.hoc factū nominetur fraus. ⁋ Si tn:quaſi correctio.q.d.cum potius ſit uirtus, q̄ dolus, uelle tenere qđ amas. ⁋ Iterum:ſecundo. ⁋ Quod amo.i.quia amo te:uel quod.i.quia. ⁋ Sine fine:perpetuo: & ſemper : quia nunq̄ deſinam te amare. ⁋ Petā te:te optabo. ⁋ Licet caueas : uites, ne te petam. ⁋ Per gladios:arguit a maiori ad minus : ſi enim licet aliis rapere puellas bello: & pugnare armis, ut eas habeant:dicit ſibi non fore crimē:ſi ſcriptis uoluerit puellam habere. ⁋ Pla citas puellas.i.amatas, & quæ ſibi placuerint ⁋ Plures nodos:plura uincula ad ligādum te mihi. ⁋ Libera:ſoluta:ſine ob ligatione. ⁋ Nulla parte:ut non poſſis effugere: quin ſis mea. ⁋ Mille modi.ſ.capiendi. ⁋ Cliuo ſudamus in uno.i.in uno tantummodo labore.eſt autem tranſlatio:nam cliuus dicitur aſcenſus, ſiue monticulus aliquis.ergo nos ſudamus.i.labo ramus:in uno cliuo:in una difficultate. ⁋ Ardor &c.amor meus faciet me omnia experiri.

HVBER.

Sponſalia det mēte iuriſconſulto rum q̄ ſint

Cliuus qui ſit

ℂ T E potius:ordo eſt,O uirgo potius.i.melius ſup.foret te meminiſſe.i.executione operis memorem oſtēdere, q̄ deā.i. q̄, q; dea te puniendo meminit. Si tamen:illi uerſus, quos cōmentarius ſuperior ſe inueniſſe dicit, addendi ſunt, ordo mani feſtarius eſt. O uirgo decebat potius te meminiſſe, q̄ deam.ſ.Dianam iratam:auctaq; flamma, mora eſt. Tranſlatio ab incen dio.ſic Hora. Et neglecta ſolent incendia ſumere uires. Licebit, ſic etiā Hora. Locutus eſt, unde patet licet natura eſſe uer bum, licet in coniunctionem, aut aduerbium transferatur, ut ſit licebit.i.licitum erit : hoc eſt q̄uis forſan in futuro dicas te deceptam &c. Id me.q; quereris, conciliare poteſt.i.quia per fraudem meam, non aliud petii, q̄ ut tibi uni iungerer, & fi delis coniux eſſem, quod perfecti amoris indicium eſt, id, quod quereris, poteſt me cōciliare tibi.i.propterea debeas me te damare, quia te uehementer amo. Teq; petam. Ordo eſt:licet tu caueas, ne ſup.petam(ſed ut docet Perottus, caueo plenū eſt ſine ira, ut caue faxis, caue dicas)te ipſe.i.ego petā te. Per gladios alii. Docet ſi quid peccauit clementius, & humanius cum amica egiſſe, quam amatores ſoleant, ut nullum querelæ locum amicæ relinquat.

ASCEN.

ANTO. [Exitus qui sint & cui spectent] ℭPOSSIS nec capi:meis fraudibus decipi.Plau.in Amphitryōe:Cur me captas carnifex.& in eadem fabula: Tu me si impudentia captas,nō potes capere.⁋Exitus est in diis:soli dii rerum euentum nouerūt.⁋Non oīa retia:paratos dolos. ⁋Artes:doli.⁋Nō sum,q soleam:exemplo audatiā suam cōmendat.⁋Sed taceo:occupatione uoluntas eius uehemētior effecta est.Gratior,inqt,rapinæ tuæ gratia mors erit,q̄ sine te uiuere.⁋Tu facis hoc:describit Cydippes formam,qđ dictionis genus affectionē Cice.appellat.⁋Eburnea:cādore,& leuitate eboris.⁋Sine ru.ea est:quæ nihil intuetur.⁋Thetidis pedes:ex Home.hoc est:qui argenteis pedibus Thetidem cōmendat.⁋Cætera: quæ latent: nec est cōmunis iudicii. ⁋Pignus tuæ uocis: fidē.& sponsionē a te factam.⁋Inuidiam patiar:oderint me ob hanc fraudē.⁋Passo sua præmia,nō magni facio aliorum inuidiā:dūmodo illius fructum feram.⁋Hesionem Telamon:exemplo suum factum tuetur:quod cōuenire nō uidetur:nam illi uirtutis:hic fraudis præmium ceperunt. [Hesione q̄ sit] Hesione Laomedontis filia Telamoni data est:quoniā primus pergama conscendit.⁋Tenuabimus:minuemus.

Sit dubium possis ne capi,captaber certe,
Exitus in diis est:tu capiere tamen.
Vt partem effugias,non omnia retia falles:
Quæ tibi,q̄ credis,plura tetendit amor.
Si non proficient artes:ueniemus ad arma:
Inq; tui cupido rapta ferere sinu.
Non sum,qui soleā Paridis reprehendere factum:
Nec quenquam,qui uir posset ut esse,fuit.
Nos quoq;,sed taceo,mors huius pœna rapinæ
Vt sit,erit,q̄ te non habuisse,minor.
Aut esses formosa minus:peterere modeste:
Audaces facie cogimur esse tua.
Tu facis hoc,oculiq; tui:quibus ignea cedunt
Sydera:qui flammæ causa fuere meæ.
Hoc faciunt flaui crines,& eburnea ceruix:
Quæq; precor ueniant in mea colla manus.
Et decor,& uultus sine rusticitate pudentes:
Et Thetidis quales uix reor esse pedes.
Cætera si possem laudare,beatior essem:
Nec dubito,totum quin tua pars sit opus.
Hac ego compulsus,non est mirabile,forma:
Si pignus uolui uocis habere tuæ.
Deniq; dum captam tute cogare fateri,
Insidiis esto capta puella meis.
Inuidiam patiar,passo sua præmia dentur,
Cur suus a tanto crimine fructus abest?
Hesionem Telamon,Briseida cepit Achilles,
Vtraq; uictorem nempe secuta suum.
Quamlibet accuses,& sis irata licebit:
Irata liceat dum mihi posse frui.
Idem qui facimus,factam tenuabimus iram:
Sit modo placandæ copia parua tui.
Ante tuos flentem liceat consistere uultus:
Et liceat lachrymis addere uerba meis.

HVBER. ℭSIT dubiū.i.etiam,si sit dubiū.⁋Exitus:finis.⁋Est in diis: .i.Dii sciunt finē.⁋Partem:retium:quæ ibi tendam.⁋Plura: retia.⁋Artes,doli.⁋Ad arma, ad uim.⁋Rapta, abducta p uim. ⁋Non sum,dicit sibi placere eos qui ausi sunt rapere eas:quas amauerunt.⁋Factū Paridis,qui Helenam rapuit.⁋Nec quenquam,nec aliquē aliū.⁋Qui fuit uir, q fortis, & audax fuit,ut posset eē uir.⁋Nos quo.deest uerbū.q.d.rapiemus te.⁋Mors huius,occurrit obiectioni,qa posset dici fortasse interficieris,si me rapueris,dicit ergo, Mors,ut.i.quis sit pœna huius rapinæ .s.de te.⁋Erit minor.s.pœna,q̄ non habuisset te,qa plus pœnæ mihi esset nō habere te,q̄ mori pp rapinā tui.⁋Aut esses formosa minus,i.si esses minus pulchra,modeste te peterē, non aūt ita ardenter,& audacter.⁋Facie, forma. ⁋Tu facis,cōmemorat partes pulchritudinis ipsius Cydippes. [Sydera q̄ re ignea dicantur] ⁋Ignea,aut splendida, aut quæ fm quosdā philosophos dicunt esse ignea. ⁋Cedunt, sunt inferiora.⁋Flammæ,amoris. ⁋Flaui crines,pulchri. [Flauus color qui sit] Flauus aūt color(ut Aulus Gellius scribit) cōstat ex albo,uiridi, & ruffo,uñ dicimus flauas segetes,quādo maturescūt.⁋Eburnea candidissima,quale est ebur.⁋Manus formosę,quas pręcor ueniant.⁋In mea colla.i.quas precor,ut me amplectantur. ⁋Pudentes,sine rusticitate.i.qui habent pudorem nō rusticum : sed ingenuum. Iuuenalis. Ingenui uultus puer,ingenuiq; pudoris. [Thetis q̄ sit & quantā habeat primam] ⁋Quales uix reor esse pedes Thetidis.i.candidissimos, nam cū sit dea maris & assidue moretur in aquis,merito debet habere pedes albissimos,fuit autem filia Nerei mater Achillis,nam pro uxore Oceani Tethis sic scribit,& Tethyos facit,& habet primam longam.⁋Cætera,quæ latent sub uestibus. Ouidius primo Metamorpho.Si qua latēt,meliora putat.⁋Possem laudare,utpote me uisa,uel tacta.⁋Nec dubito.i.nō dubito,qui pulchritudo,quæ est in una parte corporis sit in toto.⁋Tua pars nō intelligamus obscœne dictum de pudendis,ut quidam male putant,sed sic intelligendum,non dubito,quin totum opus tui corporis sit una pars.i.tale,qualis est pars tua,quę apparet,uel oculi,uel manus &c.uel sic, quia tua pars sit totum opus , idest perfectum opus.i.nō dubito quin pars respondeat toti operi. ⁋Pignus,obligationē.⁋Quamlibet,quātumuis.⁋Frui te irata.i.habere te ita iratam mihi.⁋Tenuabimus,minuemus, si concedatur mihi p te.⁋Copia,facultas.⁋Liceat,pmittatur,ut ueniam ad conspectum tuū.& possim flendo te rogare.

ASCEN. ℭPOSSIS ne capi.i.an possis capi,captabere certe.Exitus in diis est.i.dii sciunt,an cōmodo meo te capiam,sed utcunq; erit capiam te.Ferere,in futuro indicatiui uerbi passiui.i.transfereris.Non sum.Ordo est,Nō sum,qui soleam reprehendere factum Paridis.i.raptū Helenes a Paride factum.nec q soleam reprehendere quemquam fuit uir,idest utilis,& animosus,ut posset esse,idest persistere,idest qui sentiens amore se perire,rapuit amatam,ut superuiuat.Vt mors sit pœna huius rapinæ,idest licet mori cogat ob raptum tui,tamen minor erit.s.hæc pœna,q̄ nos te non habuisse,idest grauius erit te nō habita uiuere q̄ habita per raptum,ob raptum mori.Aut esses,quia nihil gratius mulieri nouit laudat eam a forma. Aut uidetur positum pro si,ut sit:Si esses,& ita scriptum suspicor a poeta, sed qui nō intellexerunt monosyllaba a uocalibus sequentibus nō absumi,mutauerunt si in aut.Siue rusticitate pudentes,quia minus pudor rusticitatem patere solet.Thetidis pedes secundum Homerum argentei sunt.secundum Statiū in Achilleide niuei,dicentem Niueas ferunt uada Thessala plantas,quod ideo fingitur,quia cū sit dea marina semper in aquis uersatur.Est autem mater Achillis uxor Pelei. Cætera si possem muliebria.i.& pudenda,quæ ille nondum uiderat,nec contigerat.Nec dubito,t otū quin tua pars sit opus idest quin totum sit tui simile,immo sui simile,& tale,quod nō uidetur.quale quod uidetur.aut quin totum opus sit tua pars,idest teipsam effinxeris.aut lege,quin tibi par sit opus,idest non dubito,quin totum opus,idest tota factura corporis tui,sit par tibi,idest ei parti,quam uidemus.Has ego compulsus,purgat factum suum ex eo,q amore captus id perpetrauerit,quod & fortes uiri,sed queritur se infeliciorem, q non potiatur ea ob quam facinus commisit, sicut Telamon Hesione Laomedontis filia,& Priami sorore,& Achilles Briseide,de qua suo loco uisum est. Quamlibet.i.quantumlibet accuses,& sis irata licebit idest licitum erit,& permittetur tibi,dummodo liceat mihi frui supple te irata.Nos iidem,qui facinus iram factam,idest placabimus te amicabili commertio:& dulci attrectatione.Placandæ tui,elegantius,q̄ placandi te. Est ergo hic tui primitiuum a tu,quod omnis generis est,hic fœminini.

ℭVtq;

ANTO. ¶VT q; solēt:suasio est sumpta ex loco,q dicit,ut a cōditione:nō.n.seruū,sed seruo similē se agere demōstrat. ¶Ignoras: nescis quātū imperii in me habeas. ¶Meo corpore:cū incusserit plagas. ¶Sed neq; cōpedibus:q̄ sunt i seruo in cōmoda ex cludit,hoc,inqt,in me cōmo i habebis q absq; cōpedibus,& cathenis tibi fidē seruabo. ¶Satiauerit:ultionem sumpserit. ¶Tā bñ q seruit,patiēs adeo suitiū. ¶Reus agor absens:accusās me absentē. ¶Optima:qm̄ p cōiugio pugnabat. ¶Nullo tuēte:absq; alicuius prēcīnio. ¶Hoc qd amor iussit:cōmorat in eodē loco,& fatet crimē,qd in amore reiicit,scripsimus in pomo amoris iussu. ¶Iniuria nr̄a:hęc iniuria solū mihi imputat,& amor absoluit. ¶De me solo:q tibi iniuriā intuli,sed Diana nō est i culpa. ¶Delia:q̄ in te nihil cōmisit:recte eā absoluit psonā,i quā oē eius facti cōfert,& eius cā rē qrit parci,qd & Virgiliana Dido facit,cū ait:Nō ego cū Danais troianā excindere gētē Aulide iuraui,classemq; ad pgama misi. ¶Decepta: uerbis i pomo scriptis capta. ¶Omina re careant. falsa sint omina: sim falsus uates. ¶Nihil est uiolētius illa,suasio a Dianę authoritate. ¶Numina lęsa uidet:siqua pte suā maiestatē imutari cōspici. ¶Testis erit Calydonis aper:Dianæ irā exēplo mōstrat,diximus aprū Calydonios uastasse agros a Diana missum, diximus cōbusto stipite Altheæ indignatione Meleagrū interiisse. ¶Testis & Actæō:ex Aristęo Cyrenes,& Apollinis filio & Autonoe Cadmi natū eē Actæonē,Diodorus scri. Dianæ opa a suis est discerptus canibus,cā uaria tradit,uel q nudā Deā se in fonte lauantē uiderit,uel q illi in uenatu se pponeret:uel q in mōtibus uirginis cōcubitū ausus est petere. ¶Illis,canes itelligit, qbus ipse multas feras trucidarat. ¶Quæq; supba parēs:Niobē significat Tātali filiā,q̄ cū ex Amphiōe Iouis,& Anthiopes filios liberos duodecim:uel,ut alii malūt,quatuordecim genuisset,se Latonæ fœcunditate ppo suit,Diana,& Apollo Latonæ filii ira pci ti liberorū multitudinē sagittis cōfecerunt. Nioben, & Amphionem lachrymantes uerterunt in saxum,& ad Sipilum Mygdoniæ montem pueris,& puellis trucidatis,cum septem annos sepultura carerent:Iuppiter ut scrib. Home. in saxum uertit.

Meleagri fabula

Actæonis fabula

Niobes & filiorū fab.

Vtq; solent famuli,cum uerbera sæua uerentur,
  Tendere submissas sub tua crura manus,
Ignoras tua iura,uoca,cur arguor absens?
  Iandudum dominæ more uenire iube.
Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos:
  Oraq; sint digitis liuida nostra tuis,
Omnia perpetiar,tantum fortasse timebo,
  Corpore lædatur ne manus ista meo,
Sed neq; compedibus:nec me cōpesce cathenis,
  Seruabor firmo uinctus amore tui.
Cum bene se,quantumq; uolet satiauerit ira,
  Ipsa tibi dices,q̄ patienter amat.
Ipsa tibi dices,ubi uideris omnia ferre,
  Tam bene qui seruit,seruiat iste mihi.
Cur reus infelix absens agor?& mea cum sit
  Optima,non ullo causa tuente,perit.
Hoc,quod amor iussit,scriptū est,iniuria nostra,
  Quod de me solum nempe queraris,habes.
Non meruit falli mecum quoq; Delia,si non
  Vis mihi promissum reddere,redde Deæ.
Affuit,& uidit,cum tu decepta rubebas:
  Et uocem memori condidit aure tuam.
Omina re careant,nihil est uiolentius illa,
  Cum sua,quæ non uult numina læsa uidet.
Testis erit Calydonis aper:nam scimus,ut illo
  Sit magis in natum sæua reperta parens.
Testis & actæon,quondam fera creditus illis,
  Ipse dedit leto cum quibus ante feras.
Quæq; superba parens saxo per corpus aborto,

HVBER. ¶VTq; solēt:ordo est,& liceat mihi tēdere manus submissas.i. humiles. ¶Sub tua cru.i.ad tua genua:qd faciūt supplicantes. ¶Vt famuli cū uerent.i.timēt. ¶Verbera sæua,rigida.s. dñorū minātiū eis. ¶Ignoras tua iu.i.nescis,qd tibi liceat i me. ¶Voca me:qa nō debes dānare,nisi citata pte. ¶More dñæ:sicut dña iperat famulo,qa tibi parebo,ut famulus dñæ paret. ¶Scindas: laceres,licet,iqt,i me sęuias,& oīa aspa facias,oīa patiar. ¶Tm̄: solūmodo. ¶Ne manus ista.i.tua lædat meo corpore.i.ne fortasse noceas tibi,& lædas tuas manus me uerberando. ¶Cōpedibus,uinculis pedū. ¶Vinctus,ligatus.q.d.tuus amor satis tenebit me. ¶Cū bene,hęc oīa dicit Acontius,ut flectat eius animū. ¶Ipsa t.q seruit,q pi at seruitutē tā patienter. ¶Agor reus,utit signate uerbis iuris,nā reus dr̄ cōtra quē agit.et si nihil admiserit. ¶Nō ullo.i.nullo. ¶Est iniuria nostri,dicit esse iniuria,quā tibi intuli. ¶Delia,Diana a Delo insula:in qua & nata est & colebat præcipue. ¶Redde deæ:quā testē adduxisti. ¶Rubebas:cū rubore præ pudore uultū ostendebas. ¶Vocē tuā uerba:p quæ iurasti. ¶Omina re careāt:terret eā commemorās ei Dianæ sæuitiā in uindicando se. ¶Omina: auguria de eius uiolētia. ¶Careant re.i.effectu.i.utinam nihil mali tibi diuinem:melius legitur omina:q̄ omnia. ¶Violētius: sæuius. ¶Illa:Diana. ¶Quod nolim.i.uidere:quod tu læseris eam. ¶Testis erit:adducit exempla. ¶Aper Calydonis:aper:quē illa irata Oeneo ad uastandū Calydonē immisit:qa Oeneus cum sacrificasset aliis Diis:sola Diana omissa:ut alibi plenius dixim⁹ illa Aprū:qui totā regionē uastaret:imisit:q fuit causa mortis Meleagri:ut in epistola Deianirę dixi. ¶Parēs:Althęa mater Meleagri. ¶Sit reperta magis sæua in natū:qa consumpto torre:in quo eius uita fataliter cōsistebat:eū interemit:uel eius uitam diris imprecatiōibus execrata est. Hāc fabulam diximus plene in epistola Briseidis sup eum locum: Fratribus orba Deuouit nati:spēq;:caputq; parens. ¶Testis & Actæon in filius fuit Aristei:& Autonoes filiæ Cadmi:qui cum uenatione delectaret:ea fessus cū syluam qetis gratia ingressus esset:forte uidit Dianam nudā cum nymphis suis se lauantem,quæ audacia eius irata,ne id unquā eloq posset,in Ceruū eum mutauit,q postea a canibus suis,eū uerum Ceruū credentibus dilaceratus est. scribitur hæc fabula plene ab Ouid.lib.iii.Metamorpho. ¶Creditus fera,creditus Ceruus. ¶Illis.s.canib⁹, uel sociis suis. ¶Cū quibus ante dedit leto feras.i.cū quibus ante interfecerat feras. ¶Quæq; superba parens, aliud exemplū Niobes,quæ Tātali,& Taygetes Pleiados filia,septem filiorum,totidēq; filiarum mater ex Amphione Thebano marito suo,cū ob alia,tum ob fœcunditatem filiorum insolens,Latonæ,quæ duos tantū peperisset,numen aspernata est,& populū sacrificare uolētem imp is uerbis deterrere ausa est. Quare Apollo,& Diana Latonæ matris iniuria moti,& eius p ecibus incitati nube tecti Thebas uenerunt,& Nioben uniuersa prole sagittis suis confossa priuauerit,quæ dolore materno ob stupefacta in saxum conuersa dicitur,& scribit Ouidius libro sexto Metamorpho. In patriam rapta est, ubi fixa acumine montis Liquitur,& lachrymis etiam nunc marmora manant.

Re⁹ qs sit

Diana uñ dicta est

Aper calydonius qd

Actęōis fa.

Niobes & filiorū fab, de q̄ supra

ASCEN. ¶IGNORAS.i.si ignoras,aut qa ignoras tua iura.i. q sum tui,uiris,& tibi deditītius. Facta liuida.i.fere plūbei coloris qui fit ex uerbere,aut compressione corporū. Ne ista.i.tua manus quā patienter figurate.i.o quam,idest quantum patienter amat. Omina re careant.i.uō habeant effectum,quæ ominor de te.s.Deam de te uindictam sumpturam, sicut sumpsit de cæteris sui contēptoribus.s.Calydoniis,Actæonæ,& Niobe.de Calydonii dicitur Aeneid.vii.Concessit in iras Ipse deū antiquam genitor Calydona Dianæ,Testis & Actæon. Ordo est,& Actæon est testis,quoniam ipse creditus,supple est esse fera illis.s.canibus suis,qui ipsum credentes feram esse dicerpserunt. Cum quibus:scilicet canibus sociis uenationis, ipse ante,idest prius dedit leto,idest morti,feras,scilicet bestias.

ANTO. ¶ AD stat flebilis: flet etiam nunc in saxum uersa: nam ex eo saxo in memoriam lachrymarũ adhuc aqua scaturire traditur. ¶ Falsa monere: suasionẽ hanc habere. ¶ Nubendi tempore: quoties alii nubere tentas. ¶ Neu sis periura, ut promissa serues: quæ iureiurando in eius æde firmasti. ¶ Parce monere feros: apostrophe ad Dianam. ¶ Virginis animosę: quoniam tuæ uoluntati audet obsistere. ¶ Facies: Cydippes forma. ¶ Hostibus & siquis: ita se habeant hostes Dianę, ut ego sum te cum uideo morbo cruciari. ¶ Inualida te: cum tu non uales. ¶ Te nubente: cum paras me relicto alii nubere. ¶ Quod minus esse uelim: uel quod ægrotes: uel quod nubes: utrunq; est mihi æque molestum. ¶ Dominæ periuria: pœna, quam pro perfidia dat. ¶ Ne tamen ignorem: demonstrat sollicitudinẽ suã: unde molestiam arguat. ¶ Ministro: se dominæ aliptam desideratne medicorum iussa præteriret. ¶ Effingo: non adstringo legas: nam aliptæ non adstringere est, sed effingere. Adstringere enim ad medicos attinet: cum uenam deprehendunt. Effingere est componere, & tractare: optat enim posse assistere, & manus tractare. ¶ Quem minime uellem: illũ uidetur suspicari: cui Cydippe erat nuptura. ¶ Assidet ægræ: Aliptæ officium prębet: utitur notatione: scribit signis certis amatorem salientem uenam: quæ febris calore nimia agitatione impellitur. ¶ Per causam: deprehendendæ uenæratione.

Alipta qd sit

Eff ngo qd proprie

Nunc quoq; Mygdonia flebilis adstat humo.
Hei mihi Cydippe, timeo tibi dicere uerum,
Ne uideat causa falsa monere mea.
Dicendum tñ est: hoc est (mihi crede) quod ægra
Ipso nubendi tempore sæpe iaces.
Consulit ipsa tibi: neu sis periura laborat,
Et saluam salua te cupit esse fide.
Inde fit, ut quoties resistere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.
Parce mouere feros animosæ uirginis arcus,
Mitis adhuc fieri, si patiare, potest.
Parce precor teneros corrumpere febribus artus,
Seruetur facies ista fruenda mihi:
Seruentur uultus ad nostra incendia nati,
Quiq; subest niueo lenis in ore rubor.
Hostibus, & siquis ne fias nostra, repugnat,
Sic sit, inualida te solet esse mihi.
Torqueor ex æquo uel te nubente, uel ægra,
Dicere non possum, quod minus esse uelim.
Maceror interdum, q sum tibi causa doloris,
Teq; mea lædi calliditate puto.
Inq; caput nostrum dominæ periuria quæso
Eueniant pœna tuta sit illa mea.
Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebro,
Anxius huc, illuc dissimulanter eo.
Subsequor ancillam furtim, famulumq; requiro,
Profuerint somni quid tibi, quid ue cibi?
Me miserum, quod non medicorũ iussa ministro:
Effingoq; manus, insideoq; toro.
Et rursus miserum, quod me procul inde remoui:
Quem minime uellem, forsitan alter adest.
Ille manus istas effingit: & assidet ægræ
Inuisus superis, cum superisq; mihi.
Dumq; suo tentat salientem pollice uenam,
Candida per causam brachia sæpe tenet.
Contractatq; sinus, & forsitan oscula iungit.

HVBER. ¶ MYGDONIA: regio est minoris Asiæ: quæ & Bithynia dicitur. ¶ Nunc quoq; flebilis: quia, ut in Metamorphosi scriptũ diximus: Lachrymis etiam nunc marmora manant. ¶ Monere falsa: dicere nō uera. ¶ Mea causa: mea utilitate, ut facias, quod peto. ¶ Hoc tu mihi crede: quod ægra: ordo est, O Cydippe, qđ tu iaces sæpe ægra ipso tempore nubendi, ipsa Dea consulit tibi. i. facit utilitatẽ tuam. ¶ Et laborat, idest curat, ne sis periura ne uioles fidem, quam promisisti: quia per istam ægritudinem monet, ut serues promissa. ¶ Saluam: incolumem. ¶ Inde fit: inde accidit. ¶ Obsistere: idest negare promissa. ¶ Toties corrigat peccatum: quia quando uis negare te nō promisisse mihi, & uis alii nubere: tunc facit te grauis ægrotare. ¶ Parce: hortatur, ut nō irritet deam. ¶ Parce: serua, noli irritare arcus, quibus se ulcisci solet. ¶ Mitis: placata. ¶ Teneros artus: mēbra tua. ¶ Fruẽda: utenda mihi, idest seruentur ad usum meum. ¶ Lenis: modicus. ¶ Hostibus: ostẽdit quantum eam amet. Imprecatur enim talem dolorem, & angorem animi hostibus suis: qui impedisset, ne nubat ipsi Acontio, qualem dolorem dicit se experiri ipsa Cydippe ægrotantæ. Ordo. ¶ Sic sit, idest sic eueniat hostibus: siqs repugnat, ne fias nostra, ut sicut solet esse mihi te inualida, idest te infirma. ¶ Torqueor, dicit, quod parem habet animi cruciatum, siue nubat alii: siue ægrotet, nec satis sciret dicere, utrum horum mallet: quia neutrum uellet. ¶ Maceror: affligor. ¶ Mea calliditate: mea fraude: qua te decepi. ¶ Inq; caput: rogo, inquit ut pœnæ: quas tu ex periuriis pati debes, in me transferantur, & tu sis libera. ¶ Ne tamẽ: dicit se sæpe uenire domũ eius, ut intelligat, qd agat. ¶ Dissimulanter: occulte: ne uideat uenire ob hanc causam. ¶ Requirens: interrogans ancillam, uel famulum tuum. ¶ Profuerint ne tibi somni. i. an potueris dormire, & comedere. ¶ Me miserum: dolet, quod nō sit minister eius, ut posset ad eam ire, & eam tangere, & eius toro assidere, ut ministri faciunt. ¶ Iussa: præcepta. ¶ Alter quæ minime uellem: qui fortasse quærit habere te uxorem. ¶ Adest: assistit tibi. ¶ Inuisus superis: quia uult a te, quod est contra fidem tuam. ¶ Tentat: tangit. ¶ Pollice: digito, ut medici solent uenam salientem mobilem: qualis solet esse in febricitãte. ¶ Tenet: manu sua. ¶ Per causam: simulans se tangere uenam. ¶ Contractat: sæpe tangit. ¶ Sinus: pectus. ¶ Ista merces. s. iungendi oscula.

Vena in febricitantibus q̃lis sit

ASCEN. ¶ HEI mihi Cydippe. Argute ad id, quod tota epistola prætendit: peruenit, ut scilicet persuadeat ea de causa infirmitate tactam, quia iusiurandum in conspectu Deæ præstitum non obseruat. Ipsa scilicet dea consulit tibi, idest saluti tuę: non est autem legendum consuluit, sed consulit. Et ut Valla docet, sæpius dicimus de rebus externis, quam de consilio dando consulem, & est quasi prospicere, & prouidere, aut commodum ferre, ut consule honori meo, ut cōsului rebus tuis Neu, idest neue, idest uel laborat, ne sis periura, idest ne peieres alteri nubendo. dicimus autem periurium, & periurus periura periurum. Non autem periuro, sed peiero. Parce monere, & cætera. Vult superior esse apostrophen ad Dianam, sicut Iuuenalis ad Apollinem: Parce precor Pæan & cætera. Vt sit o Diana precor parce monere feros artus, idest in domina membra uirginis animosæ, idest perstantis pertinaciter in opinione sua, quia potest adhuc fieri mitis, & patiare, & scilicet superuiuere, quæ causa cur, & dei, & homines maleficis parcant, & ita legendum est feros artus. Alii habent ferox & arcus: ut sit: parce o Cydippe ferox, monere arcus uirginis: animos, scilicet Dianæ, quia si patiare: idest nisi periurie obstes: dea potest fieri adhuc mitis, idest placabilis tibi, & hoc modo potius legendum puto, quia semper ad Cydippen loquitur dicens. Hostibus & siquis. Vbi ordo est. Et siquis supple ex hostibus repugnat, ne scilicet facies tua sit nostra, sic sit, supple illi, ut solet esse mihi te existente inualida: hoc est ægerrima. Quod minus orator diceret, utrum minus esse uelim quia de duobus tantum loquitur. Interdum maceror. Sulpitius legit maceror interdum, & ita plurimi codices habent, sed maceror primam corripere solet sicut macies, & macer.

¶ Merces

ANTO.

¶ MERCES plenior: maior, q̄ ſuus labor mereatur. ¶ Præcerpere: tranſlatio ab iis: qui immatura poma legunt. ¶ Pręripis, inquit, alienos amores. ¶ Turpiter: per adulterium. ¶ Poſtmodo: deinceps meis admonitus uerbis. ¶ De uacuis: nō pactis. ¶ Vendicet: promiſſo coniugio ſuam dicat. ¶ Nō uacat: uiro non caret. ¶ Pacti humani refellit aduerſarii iura per contentionē, inqt, pactū: quo arguis Cydippen eſſe tuam: homines fecerūt: meū uero diuinū eſt. ¶ Iccirco: quod a pacto arguas. ¶ Par: qm̄ tuum humanum eſt pactum: meū uero diuinū. ¶ Hæc mihi ſe pepigit: firmat cauſam a cognatione. ¶ Primus ab illa: cuius ius ſecundū eſt: cum illa in cognatiōe ſibi prima ſit: cuiq; natura de ſe, quod uiuit, liberū eſt facere. ¶ Homines: habuit teſtes. ¶ Teſtificata deam: Dianā adhibuit teſtē. ¶ Mendax: qui fallit, hoīem mendacem appellamus: periurium uero: qui Diis immortalibus fidem nō ſeruauit. ¶ Hęc cubat. febre uerſatur Cydippe. ¶ Ille: pater: qui filiam alii deſpondit uiro. ¶ Diſſimili mente: arguit ab iniquitate facti: unde monſtret Dianæ iram non fore iniuſtam cum humana diuinis præpoſita uideant. ¶ Tu petis ex tuto: es uoti compos. ¶ Nunc quoniā ferus hic: in odium aduerſariū trahit: cuius facta crudeliter recenſet. ¶ Cauſa iniqua: quoniā nō is: ſed ego tibi maritus eſſe deberē. ¶ Hic: culpa admiſſi uiri. ¶ Hoc faciente: peccato huius. Qui mouent: in te Dianæ iram concitat. ¶ Et tu continuo: ſuaſio ab utili Valebis quamprimū, ſi repuleris admiſſum uirū. ¶ Templa conſcia: Dianæ ſacrifices. ¶ Et ſine teſte fides: non tātum boues mactati: uerum uitæ integritas litat.

Audi pulcherrimū dictum

Periur⁹ qs dicatur

Modus loquēdi pulcherrimus

Officio merces plenior iſta ſuo eſt.
Quis tibi permiſit noſtras præcerpere meſſes?
Ad ſpes alterius quis tibi fecit iter?
Iſte ſinus meus eſt: mea turpiter oſcula ſumis:
A mihi promiſſo corpore tolle manus.
Improbe tolle manus, quā tangis nr̄a futura eſt:
Poſtmodo, ſi facies iſtud, adulter eris,
Elige de uacuis, quam non ſibi uendicet alter,
Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
Nec mihi crediderìs, recitetur formula pacti:
Neu falſam dicas eſſe: face ipſa legat.
Alterius thalamo tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis? hinc exi. non uacat iſte torus.
Nam qđ habes: & tu humani uerba altera pacti:
Non erit iccirco par tua cauſa meæ.
Hæc mihi ſe pepigit, patet hāc tibi, primus ab illa
Sed propior certe, q̄ pater, ipſa ſibi eſt.
Promiſit pater hanc: hæc adiurauit amanti,
Ille homines: hæc eſt teſtificata Deam.
Hic metuit mendax: ſed & hæc periura uocari,
Num dubitas hic ſit maior: an ille metus?
Denicq; ut amborum conferre pericula poſſis,
Reſpice ad euentus, hæc cubat, ille ualet.
Nos quoq; diſſimili certamina mente ſubimus,
Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt.
Tu petis ex tuto: grauior mihi morte repulſa eſt,
Idq; ego, quod iam tu forſan amabis, amo.
Si tibi iuſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet,
Cedere debueras ignibus ipſe meis.
Nunc quoniam ferus hic pro cā pugnat iniqua,
Ad quid Cydippe littera noſtra redit?
Hic facit, ut iaceas, & ſis ſuſpecta Dianæ:
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire uetes.
Hoc faciente ſubis tam ſæua pericula uitæ:
Atq; utinam pro te, qui mouet, ille cadat.
Quē ſi reppuleris: nec quē dea damnat, amaris:
Et tu, continuo certe ego ſaluus ero.
Siſte metum uirgo: ſtabili potiere ſalute:
Fac modo polliciti conſcia templa colas.
Non boue mactato cœleſtia numina gaudent,
Sed quæ præſtanda eſt, & ſine teſte, fide.

HVBER.

¶ EST plenior ſuo officio, i. eſt ultra ſuum officiū: quia cum ſit medicus: hęc non ſunt eius officii. ¶ Quis tibi: apoſtropham facit ad illum medicum: q hęc faciat apud Cydippē: dicens eum nō hr̄e ius in eā, quæ ſibi ante ſit promiſſa. ¶ Pręcerpere: pripe. ¶ Poſtmodo: poſt hac. ¶ Si facies iſtud: ſi eam tetigeris, & oſculatus fueris. ¶ Eris adulter: qa contractabis alienā uxorē. ¶ De uacuis: de iis puellis: quę nondum ſunt obligatæ alicui. ¶ Vindicet: aſſerat. ¶ Aſſumat dominū ſuum: eſt ſub dominio alterius, eſt trāſlatio a poſſeſſiōibus, quę dicuntur eſſe dominii alicuius. ¶ Recitetur: relegatur. ¶ Formula pacti: uerba formalia, qbus mihi pmiſit. ¶ Alterius thalamo increpat illū, ut ab amica ſua diſcedat. ¶ Nō uacat: nō eſt uacuus. ¶ Nam quod: reſpōdet obiectioni: quia poſſet dicere eam ſibi p patrem eius deſpōſatam: dicit plus ualere promiſſionem factam per ſe de ſeipſa teſte dea quam promiſſionē factam per eius patrē. ¶ Primus ab illa: primus poſt illam. ¶ Propior ſibi: q̄ patri: quia quiſq; ſibi eſt proximus. ¶ Iurauit: quod plus eſt, q̄ ſimpliciter pmittere. ¶ Ille: pater. ¶ Homines: ſcilicet eſt teſtificatus. i. promiſit in præſentia hominū. ¶ Maior metus. ſ. mendacii, uel periurii. ¶ Euētus: exitus. ¶ Hęc: Cydippe. ¶ Cubat: ægrotat. Horatius: Cubat hic in ualle. Quirini. ¶ Valet: ſanus eſt. ¶ Nos: ego, & tu ſubimus certamina, ideſt certamus de Cydippe habenda uxore: diſſimili mēte, ideſt diſſimili propoſito, & intentione. ¶ Ex tuto, quia ſi nō habueris eam, nihil periculi tibi erit. ¶ Repulſa eſt grauior mihi morte, ideſt mihi erit grauius eam non habere, q̄ſi morerer. ¶ Cedere ignibus meis: non occupare meos amores, q fuerunt priores tuis. ¶ Iniqua, in qua ius nullum habet. ¶ Ad quod redit. q. d. ad malum tuum hic facit: nititur adducere illum in odium Cydippe. ¶ Hoc faciente, ideſt hoc exiſtente cauſa. ¶ Qui mouet, ſcilicet pericula. ¶ Cadat, moriatur. ¶ Quem Dea damnat, quem Dea habet inuiſum. ¶ Et tu cōtinuo, ideſt ſtatim ſubaudi eris ſalua. ¶ Potiere ſtabili ſalute, ideſt habebis ſanitatem ſtabilem, ſi ſeruaueris fidem. ¶ Colas, uenereris. ¶ Nō boue, & quia poſſet dicere ſe facere ſacrificia multa: dicit Deos inſpicere fidem, & non ſacrificia, ut Eſaiæ capitulo primo, Quid mihi in multitudine uictimarum ueſtrarum, quia multiplicaſti mihi ſacrificium de arietibus: & carnibus hircorum: ego enim contempſi ſanguinem uitulorum &c. ¶ Et ſine teſte: ideſt etiam ſi nullus ſciret aliquid eſſe promiſſum.

Audi pulcherrimū Eſaię dictū

ASCEN.

¶ ESSE fac ipſa legat. Sæpe apud hunc legit̄ fac corripi: ſed alii face legunt. nihil eſt autem toto cōtextu facilius. Tu petis ex tuto: quia repulſus nō morieris: ut ego. Nunc quoniam ferus hic &c. Omne crimen reiicit in aduerſarium ſuum: docens eius gratia amicam: quicquid patitur: pati: cum is eam ſolicitet ad periurium a quo: ut dea eam arceat: febribus torquet. Ad quid littera noſtra redit. Sunt q intelligunt ſit: ad quid remittit literas noſtras uolens eas legere: cū illi omnis culpa imputanda ſit. Sed ſi hoc opinaretur: fruſtra id: niſi in principio ſcriberet. Eſt ergo ſenſus: attende Cydippe Ad quid litera noſtra redit. i. quid ſibi uelit: qd pretēdat: quia uult hoc ſignificare: ꝙ hic facit: ut iaceas: & ſis ſuſpecta Dianæ. Reppuleris: gemino p ſcribitur: quia te corriperetur alioquin. Amaris pro amaueris. Siſte. i. retine: ne augeatur metus. Nō boue & cætera. bona: & ſancta ſententia forte non in non ſancto ore. Qualis illa: Thure deum placa uitulum ſine creſcat aratro. & illa: Dicite pontifices in templo quid facit aurum? & quæ ſequuntur. Sed quæ pręſtanda eſt &. i. etiam ſine teſte fide: ut ſit ordo: ſed gaudent fide quæ &c. Alii tamen: ut ornatus expoſtulat: legunt fides: ut ſit: ſed ſup. fide: quæ fides præſtanda eſt etiam ſine teſte, unde de uiro fideli dicit Cice. ꝙ cum eo etiam in tenebris mices.

Vt ualeant aliæ:ferrum patiuntur, & ignes:
　Fert aliis tristem succus amarus opem.
Nil opus est istis:tantum periuria uita:
　Teq; simul serua,meq;,datamq; fidem.
Præteritæ ueniam dabit ignorantia culpæ:
　Exciderant animo fœdera lecto tuo.
Admonita es modo uoce mea,cum casibus istis,
　Quos quoties tentas fallere fere soles.
His quoq; uitatis in partu nempe rogabis:
　Vt tibi luciferas afferat illa manus.
Audet hæc,repetens, quæ sunt audita,requiret
　Ipsa tibi de quo coniuge partus eat.
Promittes uotum:scit te promittere falso:
　Iurabis,scit te fallere posse Deos.
Non agitur de me: cura maiore laboro:
　Anxia sunt uitæ pectora nostra tuæ.
Cur modo te dubii pauidam fleuere parentes?
　Ignaros culpæ quos facis esse tuæ?
Et cur ignorant?matri licet omnia narres,
　Nil tua Cydippe facta pudoris habent.
Ordine fac referas,ut sis mihi cognita primum,
　Sacra pharetratæ dum facis ipsa Deæ.
Vt te conspecta,subito,si forte notasti,
　Restitimus fixis in tua membra genis.
Et te dum nimium miror,nota certa furoris,
　Deciderint humero pallia lapsa meo.
Postmodo,nescio qua,uenisse uolubile malum
　Verba ferens doctis insidiosa notis.
Quod quia sit lectum sancta præsente Diana:
　Esse tuam uinctam numine teste fidem:
Ne tamen ignoret, scripti sententia quæ sit,
　Lecta tibi quondam nunc quoq; uerba refer.
Nube,precor,dicet,cui te bona numina iungunt,
　Quem fore iurasti,sit gener ille mihi.
Quisquis is est,placeat:quoniā placet antē Dianæ,
　Talis erit mater,si modo mater erit.
Si tamen & quærat,quis sim,qualisq;,uideto:
　Inueniet nobis consuluisse Deam.

ANTO. ¶ FERRVM patiuntur,& ignes:morbi alii ferro:alii igne curant.¶ Succus amarus:triste poculū:qd̄ græci φάρμακον appellant.¶ Istis:aut igne,aut ferro,aut poculo.¶ Vita periuria:nō sis Dianę piura.¶ Pręteritę ueniā:status est, q uen ialis dicit̄ sumptus ab ignorātia poteris,q̄ ante hac facta sunt,ignorātia excusare:& ueniā mereri:deinceps admōita eris piurii rea.¶ Voce mea:meis lr̄is in memoriā illa tibi reduxi.¶ Casibus:malis,quæ urgēt.¶ Ferre:aduersa pati.¶ His quoq; uitatis:esto,ut pñtes casus uites.¶ Luciferas:Diana,& Lucina nūcupata est:quę parturientibus pęst,ut scribit Varro.¶ Hęc audi,tuas implorationes.¶ De quo:Acōtio:an alio.¶ Votū:in ptu ages uota.¶ Scit nouit te diis pmissa nō seruare.¶ Nō agit̄ de me:meas molestias cōtemno.¶ Cura maiore:ea erat de amicæ salute.¶ Dubii:de tua salute ancipites.¶ Ignotos culpę:q cām tui mali ignorāt.¶ Nil ruboris:est æqua tua cā:& nil nisi honestū habet.¶ Ordine fac referas: per causam breuiter enarrat:ut acta res est in Dianæ,æde.¶ Cognita:ad coniugiū prouocata.¶ Deæ pharetratæ:Dianæ,cuius arma sunt arcus & pharetrata.¶ Fixis genis:idest amātis signū.¶ Deciderūt palia:stuporis indicium est.¶ Doctis notis: literis callide scriptis.¶ Iunctam fidem:mihi præstitā de cōiugio.¶ Iungunt:cōiugem promittunt.¶ Talis:in hac sententia præstiterit.

Diana & Lucina q̄ sit

HVBER. ¶ VT ualeāt:arguit a maiori ad minus.¶ Succus amarus: medicina ex succo amarū herbarū.¶ Istis:succis amaris.¶ Tātū:solūmodo.¶ Ignorātia:qa tu nesciuisti te offendisse Dianā & ideo hęc tibi accidere.¶ Exciderant aio.i.memoria.¶ Admonita:reducta in memoriā.¶ Cum istis casibus:istis infelicitatibus ægritudinis.¶ His quoq;:magis ēt terret eā: ut caueat lędere Dianā qa si etiā nunc uitaret casus febris:tñ adhuc egeret eius auxilio in partu:qa inuocabat̄ a parientibus.¶ Luciferas:adiutrices: q̄ fœtum in lucē ferāt.¶ Requiret,de quo cōiuge partus eat tibi .i.uolet scire,ex quo marito pepereris: qa si ex alio paries, q̄ ex me:dicet te esse periuriā:& ideo nō esse iuuādā.¶ Promittes uotū:qa posset dicere se facturā uotū dicit,facies uotū falso: sicut falso p eā iurasti te futurā uxorē meā.¶ Iurabis.i.si iurabis,posse fallere deos:sicut semel fefellisti eā.¶ Laboro: angor maiore cura,q̄ de me.¶ Cur mō:querit̄,qd̄ fuerit in periculo mortis:& nō dixerit parentibus suis causam: qa nihil sciebant de illo pomo.Pudebat.n.eā dicere hoc parentibus.unde hortat̄,ut dicat: qa hoc factū nullā habet turpitudinē.¶ Dubiam:positā in periculo mortis. Iuuenalis. Curent̄ dubii medicis maioribus ægri. ¶ Licet:fas est.¶ Matri:puellæ.n.solent audacius matri, q̄ patri secreta sua dicere.¶ Ordine:pręponit ei omnia,quę uult,ut narret matri.¶ Restiterim: prosteterim.¶ Genis: oculis.¶ Pallia: uestes.¶ Deciderint humero:ceciderint ex corpore meo.¶ Nota certa furoris:certū signum uehementis amoris: quando aliquis est ita abstractus aspiciēdo amicam: quod nō sentit uestes cadere ex humeris suis.¶ Postmodo.s.referas.¶ Malū uolubile:pomum rotundum.¶ Nescio qua.s.parte templi.¶ Ferēs:habens scripta.¶ Quod:pomū.¶ Vinctam:obligatā mihi.¶ Refer uerba:dic ei uerba formalia iuramenti.¶ Dicet: mater tua.¶ Cui.s.mihi.¶ Quisquis est:etiam si esset mihi ignotus, debet placere mihi:quia placet Dianæ.¶ Talis:quæ ita tibi suadebit.¶ Si modo mater erit: si uere te materno affectu amabit.¶ Si rem,inquiret:si uolet scire,quis sim:inueniet Deā cōsuluisse nobis.i.nobis puidisse:& nō dedisse tibi maritum indignum.

ASCEN. ¶ VT ualeant aliæ &c.Et hæc sancta adhortatio,quia admonemur,ut corpus ualeat, animā sanare,& uitia mentis fugere. Tantum,idest tantummodo.uita.i.deuita, & fugæ piuria. His quoq; uitatis.i.posito,q etiam hæc mala euaseris,& alteri incolumis nupseris,adhuc opus erit,tibi opera Dianę, qa ipsa est Lucina,quæ præest parturiētibus,& in lucē uenietibus,ut in Bucco.Casta faue Lucina tuus iā regnat Apollo,sed & Iuno Lucina dicitur,unde Comicus,Iuno Lucina fer opē &c.Cū ergo Dianam inuocabis,q̄ret e quo & ita si ex alio,q̄ ex me fiet,memor periurii tui,& opē negabit.Nō agit̄ de me.s.causa mea aut de piculo meo,& id amatorie,& callide dicit.amatorie qdē,qa se plus illi,q̄ sibi timere significat.callide autē,qa nō sibi soli p illud cōsuluere uidetur,ut plenior sit dictis fides.Cur modo &c.uult,ut parentes sciant,quid iurauerit,ut & illi metu mortis filiæ suæ inducti consentiant.Nota certa furoris.i.quæ res est certa nota.i.certū indicium furoris.i.amoris nimii concepti.Et est per parēthesim insertū: & relatiuū sicut sæpe apud Maronem subauditur.Deciderunt:quidā textus habent deciderint,ut sit modus subiūctiuus pro indicatiuo,quia deciderunt penultimam legitime producit.uerum poetæ uolentes rem subitam significare,sæpe in ea psona syllabam longam corripiunt,ut in Buccolicis:Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Vbi tamen qdam tulerint legunt & in Geor.Miscueruntq; herbas,& nō innoxia uerba.& in Aenei.Obstupui,steteruntq; comæ, & uox faucibus hæsit,hic ergo subito casum significat.Sicut & is,q dicit:Non eodem cursu respondent ultima primis:postmodo.i.postmodum,nescio qua.i.per quā uiā.Lecta ubi quondā nunc quoq; uerba refer.Id callidissime monet,ut denuo etiam matre teste se iureiurando astringat.Si modo mater erit:si materno uolet officio fungi.Si tñ & quærat.Docuit iustum,& utile esse,ut seruata fide sibi nubat Cydippe,nunc idem docet & decens,& utile,utile quidem prius docuit, qa sic mortem euadat, nunc autem,quia generosum uirum,& sui amantissimum obtineat.Cum uero genus suū laudare uix audeat,patriam laudat.

¶ Insula

¶INSVLA Corycis.cõmendatio a patriæ præstantia:quam dicit cultam a musis:quoniam ex Cæa insula fuere: Simonides poeta: ut author est Stra.& ex fratre filius Bachilides:Corycinas nymphas:non,ut inscite aliq putauerunt, dicimus a Corycio insula Dianæ sacra,sed de Corycio antro in Parnasso musis sacrato:ideo in Metamorphosi est,cum Deucaliõ, & Pyrrha Parnasium conscendunt:Corycidas nymphas,& numina montis adorant.¶ Cæa:cæam insulam in ægæo esse diximus:ubi lex erat:ut Menander notauit:ut sexagenarii interimerentur.¶ Aquis:in insula.¶ Nihil:nec patriæ prestãtia: nec antiquum genus esto non probes,solus amor me tibi conciliare deberet.¶ Hæc tibi me in somnis: colligit epistolam.

ANTO. Qui pclari ex Cæa insu la fuere Corycinæ nymphæ q & uñ dictę Cæa insula q & uñ & truculẽti lma lex quę ibi uiguerat

Insula corycis quondam celeberrima nymphis
Cingitur Aegeo nomine Cæa mari.
Illa mihi patria est,nec,si generosa probaris
Nomina:despectis arguor ortus auis.
Sunt & opes nobis:sunt & sine crimine mores:
Amplius ut nihil est,me tibi iungit amor.
Appeteres talem,uel non iurata maritum,
Iuratæ uel non talis habendus erat.
Hæc tibi me ĩ somnis iaculatrix scribere Phoebe.
Hæc tibi me uigilans scribere iussit amor.
E quibus alterius mihi iam nocuere sagittæ,
Alterius noceant ne tibi tela,caue.
Iuncta salus nostra est:miserere meiq,tuiq,
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod si contigerit, cũ iam data signa sonabunt,
Tinctaq uotiuo sanguine Delos erit.
Aurea ponetur mali felicis imago,
Causaq uersiculis scripta duobus erit.
Effigie pomi testatur Acontius huius,
Quæ fuerint in eo scripta fuisse rata.
Longior infirmum ne lasset epistola corpus,
Clausaq consueto sit tibi fine,uale.

quam commendat ab authoritate deorum,a somnis uerisimili tudinem afferens:& Diana,& amor hanc,ut tibi scriberem epistolam,iusserunt.¶ Alterius:Cupidinem intelligit: cuius uiolentia uexabatur.¶ Alterius:Dianę,cuius ira Cydippe uexabatur.¶ Iuncta: quoniam neuter sine salute alterius ualere poterat.¶ Talem iura.maritum:cum mihi matrimonio eris iuncta.¶ Sanguine uotiuo:mactatæ erunt hostiæ:quas pro te,& tuo coniugio uoui.¶ Ponetur imago:aureum malum in æde Dianæ suspensum.¶ Causa:sacrati mali.¶ Effigie pomi: huius pomi dedicatio testimonium exhibebit.¶ Fuisse rata:ad uota suc cessisse.¶ Consueto fine:uale non modo in fine:sed in principiis ueteres ponere consueuisse scribit Seneca.

Vale uerabũ quo loco cõsueuit ab authoribus poni.

¶INSVLA:dicit esse ex Cæa insula quę est in Aegęo mari:ut supra in argumẽto dixit:quæ probatur nõ ignobilis:quia olim celebrata fuit a nymphis Coryciis:cauendũ ne legatur Corynthiis:quia nec sensus:nec metri ratio patitur:sed Corycis ita dictis a Coryco antro in Parnasso:de quo Strabo sic inquit, Vniuersus Parnassus consecratus existit:& antra & alia loca sanctitate digna continens:ex quibus celeberrimũ,& formosissimum extat Corycium nympharum antrum eodem:quo & Cilicium nomine nũcupatum:dicit ergo in Cæo olim fuisse nymphas Corycias:de quibus Ouidius lib.i.Metamorpho.Corycidas nymphas:& numina montis adorant:ubi male quidam legunt Corciridas.¶ Insula Cęa:adiectiue dixit sicut isula Chia: pro chios.¶ Illa:insula.¶ Nec si generosa probaris nomina: idest si etiam placet nobilitas tibi.¶ Nec arguor:non pbor ortus auis despectis.i.non sum natus uilibus,& contemptis maioribus.¶ Sunt & opes: laudat se a reliquis: quibus amantes solent se laudare.

HVBER. Cæa insula Corycíæ nymphæ Corycium antrum a quo & Cilicium qui & ubi locor sit

¶ Vtq nihil:Vt:idest quis nihil iungat me tibi amplius. ¶ Amor est mihi.i.certe amo te. ¶ Appeteres.i.appetere deberes.¶ Vel.i.etiam.¶ Non iurata:sine iuramento.¶ Hæc tibi:dat authoritatem suis scriptis dicens se scripsisse monitu Dianæ, & amoris.¶ E quibus:Diana,& amore.¶ Sagittæ alterius:scilicet amoris.¶ Nocuere mihi:quia percusserunt me.¶ Tela alterius:scilicet Dianæ.¶ Iuncta salus nostra:idest mea uita est coniuncta cum tua:ita,ut te periclitãte ego etiam sim periclitaturus.¶ Duobus:tibi,& mihi.¶ Quod si contigerit:ut feras opem ambobus.i.ut mihi nubas.¶ Cum iam data signa sonabunt:dicit quando celebrabuntur festa Dianæ in Delo,& offerentur ei sacrificia uotiua,tunc Acontius suspendet in templo Deæ effigiem pomi aurei,in quo duobus uersiculis testificabitur Cydippen seruasse,quę in eo pomo scripta legerat,& iurauerat.¶ Cum data signa so.quia sonitu turbaꝝ uocabantur ad sacrificia.¶ Delos,insula ubi colitur Diana.¶ Erit tincta:idest maculata.¶ Sanguine uotiuo sanguine uictimaꝝ ex uoto interfectarum.¶ Rata:ualida:habuisse effectum.¶ Longior:dicit se nolle plura scribere:ne prolixitate fatiget:& afficiat molestia ipsam Cydippen ægrotantẽ,& infirmam:ordo est uale o Cydippe epistola longior lacesset corpus tuum infirmum.¶ Et ut sit clausa:idest conclusa.¶ Fine solito: quia finis epistolarum solet esse,Vale.

Vbi Diana colebatur

¶AMPLIVS utq nihil.i.& ut nihil amplius sup.sit mihi,quod cõmendes,me tibi iungit amor.E quibus alterius, ordo est,e qbus.s.dictis duobus nominibus Diana,quæ & Phœbe,& Luna,& Proserpina,& Hecate, & Luna dicitur, sicut & Triuia,& Delia,& aliis epithetis,& Amore.i.Cupidine,sagittę alterius.s.Amoris nocuere iam mihi,qa Amore lãgueo, & uulneratus sum sagittis Cupidinis,& caue tibi ne tela alterius.s.Phœbes,quæ est soror Phœbi hoc est Dianæ noceant tibi.Clausaq consueto sit.i.ut sit clausa fine consueto,quia in fine solet scribi,Vale.

ASCEN.

¶In uigesimam Epistolam Argumentum.

DElos insula in Aegæo eminet:quæ eam circundant insulæ Cyclades appellant:urbem habet in planitie sitam & Apollinis Latonæq templum.instabilis olim fuit,sed appropinquante Latonæ partu,ut scribit Pindarus, immobilis stetit & quatuor adamãtinis columnis nixa.magno in honore est habita ab heroicis temporibus ab omnibus oris in hanc insulam ad sacra publica conueniebant, cœtusq uirginum sacra ministrabat: qbus cum adesset Cydippe accepto insidioso pomo:uisa est se Acontio uxorem paciscí:eius pater alii desponsauerat:sub nuptiarum tempus febre correpta est cum excepisset id sibi Dianæ indignatione contigisse.concessura in Aconti uota respondit sed seculorum in curia q̃tum ex uetustis codicibus obseruare potuimus præter uersus duodecim epistola tota desideratur.Reliqui quicquid legitur:adulterium est.

Argumẽtũ epistolæ

ANTO.

Hippolyti fabula

Ertimui:ne quid doli tuæ apportarent literæ. ¶ Scriptum:epistolam. ¶ Sine murmure:nemine audiẽte. ¶ In scia:imprudens: & quæ tuas insidias non norat. ¶ Caprasses iterũ:rursus me capere tentasses. ¶ Dura inexorabilis,ut tuas literas non legissem. ¶ Omnia:& uota sacra. ¶ In Hippolyto suo: quem Aesculapius Dianæ precibus ad uitam deduxit:postq̃ ab eqs distractus est,appellatusq; Vrbius:in Aricino nemore seruandum nymphæ Aegeriæ cõmisit:ideo cautum est:ut equi Aricinum nemus non intrarent,quoniam Hippolytũ distraxerint. ¶ At melius uirgo,ab ætate,& sexu pathos est,uirgo,inquit,uirgini fauere debuisset. ¶ Paucos:nam diuturna febre uexata de salute desperarat.

HVBER.

Ertimui:licet quidam addiderint multa carmina, quæ in multis codicibus reperiebant̃ : puto tñ illa carmina nõ esse Ouidii, nã ex eadem officina exisse nõ uident̃,& ægrotantem puellã uerisile est breuiter rñdisse:itaq; nõ interpretabor ea, quæ dicta sunt,quæ tñ si qs uelit uidere,nõ hñt multũ difficultatis,& qm sunt responsiua:ad præcedentẽ epistolã facile intelligant̃. Rñdet aũt Cydippe se præ timore non ausam fuisse legere epistolã Acontii uerbis clare ꝓlatis: ne iterũ iuraret,sicut, qñ legit pomũ & dicit se fuisse in uolũtate nõ legendi,nisi, qđ dubitauit, ne Diana magis irasceret̃: quá dicit nimiũ fauere ipsi Acontio,cũ æquius esset,quod sibi faueret,qa uirgo deberet fauere uirgini. ¶ Pertimui: cũ mihi reddita est epistola tua. ¶ Sine murmure:sine probatione uerborum,sed tantum oculis & animo percurrẽs. ¶ Captasses:decepisses. ¶ Vt ipse fateris: nam dicit ꝓmissam satis est te semel esse mihi. ¶ Dura: aspra iu non legendo scriptum tuum. ¶ Sæuæ: iratæ. ¶ Cũ faciam oĩa: in honorem Dianæ,& propter ipsam. ¶ Dem pia thura.i.faciã ei sacrificia thure. ¶ Fauet tibi plus iusta parte.i.plus æquo tuetur partes tuas. ¶ Vindicat te: facit uindictã pro te. ¶ Vt cupis credi:quia tu dicis mihi,quod hæc est cã,quare ægroto.dixit.n. ipse Dicendum tñ est,hoc tu mihi crede,quod ægra Ipso nubẽdi tpe sæpe iaces.Consulit ipsa tibi. ¶ Talis in Hippoly.non tm̃ fauit Hippolyto suo,quem etiam ẽm quosdam per Aesculapiũ, a morte ad uitã reuocauit.ut Virgi.scripsit:licet Horatius aliter dicat. ¶ Talis:tam fauorabilis. ¶ In suo Hippolyto: pro in suũ Hippolytum, Archaismos,sic Virgilius. Talis in hoste fuit Priamo. ¶ Melius iustius. ¶ Virgo:ipsa Diana uirgo. ¶ Fauisset annis uirginis,mei Cydippes,quę etiã sum uirgo. ¶ Quos:annos. ¶ Vereor:timeo. ¶ Ne uelit esse paucos mihi,quia timeo,ne uelit me cito mori. Sed nequis putet me prætermisisse eoꝝ, quæ sequuntur explanationem propter difficultatem,aut ignorãtiã locoꝝ exponam locũ, qui omniũ difficillimus putatur, de quo a multis rogatus sum:qui se uiros doctos frustra cõsuluisse dicerent,quibus iam uiua uoce dixi,qd sentirem. Is locus est. Miror & innumeris strictam de cornibus Aram, Et de qua pariens arbore nixa dea est. Aram structam de cornibus, Aram Dianæ intellexit,quę ita erat structa,quoniam ipsa est dea uenationis,cuius indicia sunt cornua ferarum,aut de cornibus tãtũmodo ceruorum factam intelligit,qui sunt in tutela Dianę. Arbor de qua dea pariens est nixa,quæ sit ipse Ouidius aperte declarat lib.vi. Metamorpho.his uersibus. Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ Edidit inuita geminos Latona nouerca:arborem igitur palmæ,& oliuæ significat,cui incumbens Latona Dianã,& Apollinem peperit,hoc autem in Delo fuit.

Hippolyti fabula

Locus enodatus

Latonæ fabula

CYDIPPE ACONTIO.

Ertimui, scriptumq; tuum
sine murmure legi:
Iuraret nequos inscia lingua deos.
Et puto captasses iterum nisi,ut ipse fateris,
Promissam scires me satis esse semel.
Nec lectura fui, sed si tibi dura fuissem.
Aucta foret sæuæ forsitan ira deæ.
Omnia cum faciam, cum dem pia thuræ Dianæ:
Illa tamen iusta plus tibi parte fauet.
Vtq; cupis credi,memori te uindicat ira,
Talis in Hippolyto uix fuit illa suo.
At melius uirgo fauisset uirginis annis,
Quos uereor paucos ne uelit esse mihi.
Languor enim causis non apparentibus hæret,
Adiuuor & nulla fessa medentis ope.
Quam tibi nũc gracilẽ uix hæc rescribere? quáq;
Pallada uix cupito membra leuare putas?
Nunc timor accedit,nequis,nisi conscia nutrix
Colloquii nobis sentiat esse uices.
Ante fores sedet hæc,qd agamq; rogãtibus inter,
Vt possim tuto scribere,dormit,ait,
Mox ubi secreti longe causa optima somnus
Credibilis tarda desinit esse mora
Iamq; uenire uidet, quos non admittere duꝝ est,
Excreat,& ficta dat mihi signa nota.
Sicut eram, ꝓperans uerba imperfecta relinquo:
Et tegitur trepido litera cauta sinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat:

ASCEN.

Ertimui: breuis est hæc epistola: aut quia residuum periit: aut quia plura ægrotantem scribere non decuit. Sine murmure: idest sine uoce iuraret nequos inscia lingua deos. Aucta foret sæuæ &c.hoc dicto consentit in sententiam Acontii. Nã sibi persuasum significat febrem illam a dea irata illatã. Illa tamen iusta: honestatis gratia dicit se coactam:ut consentiant Acontio cõtra uoluntatem paternam. Memori ira:sic Maro memorem Iunonis ob iram. Talis in Hippolyto uix fuit. Bene dubitat. Nã Virg.dicit eum reuocatum a morte pœonis herbis. Horatius autẽ inquit. Neq; enim Diana pudicum Liberat Hippolytũ. Quos uereor paucos ne uelit &c, ergo quasi plura scribere nequiens:sic artificiose epistolam clausisse potuit.

Quantus sit nobis, aspicis ipse, labor.
Quæ peream, si dignus eras: ut uera loquamur,
Sed melior iusto quamq; mereris ero.
Ergo te propter toties incerta salutis
Commentis pœnas doq;, dediq; tuis.
Hæc nobis formæ te laudatore superbæ
Continget merces: & placuisse nocet.
Si tibi deformis, quod mallem, uisa fuissem:
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo, nunc me certamine uestro
Proditis & proprio uulneror ipsa bono,
Dum neq; tu cedis: nec se putat ille secundum
Tu uotis optas illius, ille tuis.
Ipsa uelut nauis iactor quam certus in altum
Propellit Boreas, æstus, & unda refert.
Cumq; dies caris optata parentibus instat:
Immodicus pariter corporis ardor inest.
Nec mihi coniugii tempus crudelis ad ipsum
Persephone nostras pulsat acerba fores.
Iam pudet, & timeo, quãuis mihi conscia nõ sim,
Offensos uidear ne meruisse Deos.
Accidere hoc aliquis casu contendit, & alter
Acceptum superis hunc negat esse uirum.
Ne ue mihi credas in te quoq; dicere famam:
Facta ueneficiis pars putat ista meis.
Causa latet: mala nostra patẽt: uos pace mouetis
Aspera sum mota prælia, plector ego.
Dicam nunc solitoq; tibi me despice more:
Quid facies odio? sic ubi amore noces.
Si lædis, quod amas: hostem sapienter amabis:

¶In heroidas hæc habuimus: ut ad te q̃ emendatissima mitteremus: quæ ut in academicis Varro: quoniã indoctis: doctiq; non forent ꝓbaturi: edere nõ dubitauimus. Cupimus enim inuidi: beneuoliq;: qualescunq; legãt, illi, ut aliena ex merito, siqua est laude rumpãtur. Hi uero tecum meis uigilis, & laboribus gratulentur.

Me precor, ut serues: perdere uelle, uelis.
Aut tibi iam nulla est speratæ cura puellæ:
Quam ferus indigna labe perire sinis.
Aut dea si frustra pro me tibi sæua rogatur:
Quid mihi te iactas? gratia nulla tua est.
Elige, quid fingas: non uis placare Dianam:
Immemor es nostri: non potes, illa tui est.
Vel nunquam mallem: u.l non mihi tempore in illo
Esset in ægæis cognita Delos aquis.
Tunc mea difficilis deducta est æquore nauis:
Et fuit ad cœptas hora sinistra uias.
Quo pede processi? quo me pede lumine moui?
Picta meæ tetigi quo pede texta ratis?
His tamen aduerso redierunt carbasa uento:
Mentior ah demens: ille secundus erat.
Ille secundus erat: qui me referebat euntem:
Quiq; parum felix impediebat iter.
Atq; utinam constans contra mea uela fuisset:
Sed stultum est uenti de leuitate queri.
Mota loci fama properabam uisere Delon:
Et facere ignaua puppe uidebar iter.
Quam sæpe, ut tardis, feci conuitia remis:
Questa sum uento lintea parca dare.
Et iam transieram Myconem: iam Tenon, & Andron:
Inq; meis oculis candida Delos erat.
Quam procul, ut uidi, quid me fugis insula dixi?
Laberis magno nunquid, ut ante mari?
Institeram terræ cum iam pene luce peracta
Demere purpureis Sol iuga uellet equis.
Quos idem solitos postq̃ reuocauit ad ortus,
Comuntur nostræ matre iubente comæ.
Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:
Et uestes humeris induit ipsa meis.
Protinus egressæ superis: quibus insula sacra est:
Flaua salutatis thura: merumq; damus.
Dumq; parens aras uotiuo sanguine tingit:
Festaq; fumosis ingerit exta focis.
Sedula me nutrix alias quoq; ducit in ædes:
Erramusq; uago per loca sacra pede.
Et modo porticibus spatior, modo munera regum
Miror: & in cunctis stantia signa locis.
Miror & innumeris structam de cornibus aram:
Et de qua pariens arbore nixa Dea est.
Et quæ præterea (neq; enim memini ue, libet ue,
Quicquid ibi uidi, dicere) Delos habet.
Forsitan hæc spectans: a te spectabar Aconti:
Visa simplicitas est mea posse capi.
In templum redeo gradibus sublime Dianæ:
Tutior hoc ecquis debuit esse locus?
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali:
Hei mihi iuraui nunc quoq; pene tibi.
Sustulit hoc coniux: mirataq; perlege dixit:
Insidias legi magne poeta tuas.
Nomine coniugii dicto confusa pudore:
Sensi me totis erubuisse genis.
Luminaq; in gremio ueluti defixa tenebam:
Lumina propositi facta ministra tui.
Improbe quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta est?
Quid ue uir elusa uirgine laudis habes?
Non ego constiteram sumpta peltata secure:
Qualis in iliaco Penthesilea solo.
Nullus amazonio cælatus baltheus auro:
Sicut ab Hippolyto præda relata tibi est:
Verba quid exultas? tua si mihi uerba dederunt?
Sumq; parum prudens capta puella dolis.
Cydippen pomum: pomum Schœneida cepit:
Tu nunc Hippomenes scilicet alter eris.
At fuerat melius: si te puer iste tenebat:
Quem tu: nescio quas: dicis habere faces:
More boni solito spem non corrumpere fraude:
Exoranda tibi: non capienda fui.
Cur cum me peteres: ea non proferenda putabas?
Propter quæ nobis ipse petendus eras?
Cogere cur potius: q̃ persuadere uolebas?
Si poteram audita conditione capi.
Quid tibi nunc prodest iurandi formula iuris?
Linguaq; præsentem testificata deam?
Quæ iurat mens est: nil coniurauimus illa:
Illa fidem dictis addere sola potest.
Consilium: prudensq; animi sententia iurat:
Et nisi iudicii uincula nulla ualent.
Si tibi coniugium uolui promittere nostrum:
Exige polliciti debita iura tori.
Sed si nil dedimus præter sine pectore uocem:
Verba suis frustra uiribus orba tenes.
Non ego iuraui: legi iurantia uerba:
Vir mihi non isto more legendus eris.
Decipe sic alios: succedat epistola pomo:
Si ualet hoc magnas diuitis aufer opes
Fac iurent reges sua se tibi regna daturos:

Sitq; tuum toto quicquid in orbe placet.
Maiores hac ipsa multo(mihi crede)Diana,
Si tua tam præsens littera numen habet.
Cum tamen hæc dixi,cum me tibi firma negaui,
Cum bene promisti causa peracta mei est.
Confiteor,timeo sæuæ Latoidos iram,
Et corpus lædi suspicor inde meum.
Nam quare quoties socialia sacra parantur,
Nupturæ toties languida membra cadunt:
Ter mihi iam ueniēs positas Hymenęus ad aures
Fugit,& e thalami limine terga dedit.
Vixq; manu pigra toties infusa resurgunt
Lumina,uix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,
Et trahitur multo splendida palla croco.
Cum tetigit limen lachrymas,mortisq; timorem
Cernit,& a cultu multa remota suo.
Proiicit ipse suas deducta fronte coronas,
Spissaq; de nitidis tergit amoma comis.
Et pudet in tristi lætum consurgere turba,
Quiq; erat in palla,transit in ora rubor.
At mihi uæ miseræ torrentur febribus artus
Et grauius iusto pallia pondus habent.
Nostraq; plorantes uideo super ora parentes,
Et face pro thalami,fax mihi mortis adest.
Parce laboranti picta Dea læta pharetra,
Daq; salutiferam iam mihi fratris opem.
Turpe tibi est illum causas depellere leti,
Te contra titulum mortis habere meæ.
Nunquid umbroso cum uelles fonte lauari:
Imprudens uultus ad tua labra tuli?
Præterii ne tuas de tot cœlestibus aras?
Atq; tua est nostra spreta parente parens?
Nil ego peccaui,nisi q; periuria legi:
Inq; parum fausto carmine docta fui.
Tu quoq; pro nobis:si non mentiris amorem:
Thura feras,prosint,quæ nocuere,manus.
Cur,quæ succenset:q; adhuc tibi pacta puella
Non tua fit?fieri:ne tua possit,agit?
Omnia de uiua tibi sunt speranda:quid aufert:
Sæua mihi uitam:spem tibi Diua mei.
Nec tu credideris:illum cui destinor uxor
Aegra superposita membra fouere manu.
Assidet ille quidem,quantum præmittitur ipsi:
Sed meminit nostrum uirginis esse torum.
Et quoq;(nescio quid)de me sensisse uidetur:
Nam lachrymæ causa sæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur:& oscula rara
Accipit:& timido me uocat ore suam.
Nec miror sensisse notis cum prodar apertis:
In dextrum uersor,cum uenit ille latus.
Nec loquor:& tacto simulatur lumine somnus:
Captantem tactus,eiicioq; manum.
Ingemit:& tacite suspirat pectore:meq;
Offensam,quamuis non mereatur,habet.
Si mihi,quod gaudes:& te iuuat ista uoluptas:
Si mihi q; sensus sum tibi fassa meos.
Si mihi lingua foret:tu nostra iustus ira:
Qui mihi tendebas retia,dignus eras.
Scribis,ut inualidum liceat tibi uisere corpus:
Es procul a nobis:& tamen inde noces.
Mirabar,quare tibi nomen Acontius esset:
Quod faciat longe uulnus,acumen habes.
Certe ego conualui nondum de uulnere tali:
Vt iaculo scriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc uenias:sanē miserabile corpus:
Ingenii uideas bina trophæa tui.
Concedimus macie:color est sine sanguine:qualem
In pomo refero mente fuisse tuo.
Candida nec misto sublucent ora rubore:
Forma noui talis marmoris esse solet.
Argenti color est inter conuiuia talis:
Quod tactum gelidæ frigoræ pallet aquæ.
Si me nunc uideas:uisam prius esse negabis:
Arte nec est,dices,ista petenda mea.
Promissaq; fidem,ne sim tibi uicta,remittes:
Et cupies illud non meminisse Deam.
Forsitan & facies,iurem,ut contraria rursus:
Quæq; legam,mittes altera uerba mihi.
Sed tamen aspiceres,uellem:prout ipse rogabas:
Et discas sponsæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cum sit tibi pectus Aconti:
Tu ueniam nostris uocibus ipse petas.
Ne tamen ignores,ope qua reualescere possim:
Quæritur a Delphis fata canente Deo.
Et quoq; nescio quantum nunc uaga fama susurrat:
Neglectam queritur tectis habere fidem.
Hoc Deus,& Vates:hoc & mea carmina dicunt:
At desunt uoto carmina nulla tuo.
Vnde tibi fauor hic:nisi quod noua forte reperta est:
Quæ capiat magnos littera lecta Deos.
Teq; tenente Deo numen sequor ipsa Deorum:
Doque libens uictas in tua uota manus.
Fassaq; sum matri deceptæ fœdera linguæ:
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
Cætera cura tua est:plus hoc quoq; uirgine factum:
Non timui:tecum quod mea charta loqui.
Iam satis inualidos calamo lassauimus artus:
At manus officium longius ægra negat.
Quid nisi,quod cupio me iam coniungere tecum,
Restat?ut ascribat littera nostra?uale.

FINIS.

AD FRANCISCVM ARAGONIVM FERDINANDI REGIS NEAP.F. DOMITIVS CALDERINVS SAL.

Irificum est studium meum Francisce,& uoluntas quædam egregia in eos,qui de spem aliquam probitatis,& indolem præbent:neq; ullum finem facio cogitandi de iis,quæ ad eos uel iuuando,uel ornandos pertinere arbitror.Quod cum de omnibus facere soleo:tamen me id in primis debere existimo iis,qui uel populis aliquā do præ futuri sunt:uel natationum clientalas habituri.Video enim Platonem philosophorum,ut ille ait,Deū: cum de ciuium suorum educatione multa sapienter,eloquentissimeq; præcepisset.Vnumq; iuuentutis moderatorem com pluribus satis esse monuisset:in filiis regis quatuor educationis magistros requisiuisse:moribus,& doctrina insignes. Nimirum maiore cura censuit Plato formandum:quod multorum oculis aliquando exhibiturus erat:nam bonus princepatam omnibus communis est,q̄ lex sanctissima,& æquabili ciuium societati accōmodata. Incredibilem tu regis potentissimi filius de te expectationē concitasti:& cum ista ætate ueluti in tenellis arboribus:floribus contenti esse soleamus,tu nobis iam formatos uirtutem fructus produxisti.In quo plane declaras te paternæ gloriæ magnitudinem,& splendorem: nulla omnino ex parte ignorare:cum ad eam uel esse quedam:quod optabile est:uel superandam:id quod ipse fortasse cupiat:nos certe uix sperare audemus:tantis iam famæ,laudumq; præsidiis te compares,& contendas.Hæc cum ex aliis accipio:tum ex Corelio,multisq; amplissimi,diuiniq; principis Cardinalis tui neapolitani necessariis.Hi enim,siue quod domi te sæpe audiant:siue quod in te præcipuam,immortalemq; obseruantiam contulerunt:de te mecum & frequenter, & honorifice

Adagium Platonis

honorifice loquuntur:in primisq; de literarum studio. Quo in genere cum ab ineunte ætate uersatus sim, statui esse cum instituti mei:quod initio proposui:tum susceptæ de te opiniōis aliquid mittere:quod per æstatem in tua ista felici campania aliquando leges. Non tam quidem quod hęc boni principis animum formare possint:q̃ relaxare. Scio enim placare iis: quos tecum habes:ut uel lusibus animum interdum:grauiorumq; studiorum curam remittas. Vbi uero tu:aut libentius uelis conquiescere:aut honestius possis,q̃ in literis,habes nihil. Quod ut neq; hoc tempore alienum uideatur : neq; ætate tua efficere studui:ita accipies a Domitio tuo hanc elucubratiunculam in Sappho Ouidii:obscurioraq; Propertii loca : in quibus siquid præterea desiderabis : dabis operam : ut sciam. Ergo enim tam libenter perficiam : q̃ studiose incepi. Simul agnosces ciuem tuum Papinium Poetam : quem proximis uigiliis omnibus pristinæ dignitatis,famæq; ornamentis restituendum curaui. Vale ex Vrbe.

DOMITIVS IN SAPPHO OVIDII.

Callias Methymneus nulla lucubratione nobilior fuit,q̃ interpretatione poematum Alcæi,& Sapphus,tanta erant æstimatione eius mulieris scripta:quod Papi in patris Epicœdio satis testatus est: cum eam locauerit inter antiquos uates.& Strabo rem mirabilem eam appellat:nullamq; in poetice cum ea conferri posse arbitratur:dederunt quidem operam poeticæ præter hanc tres Corynnæ:de quibus in syluarum cōmentariis scripsimus : Erynna quæ concubina Sapphus fuit:ut Eustachius scribit,ea Lesbia:ut alii putant , Rhodia: uel Teia poema composuit lingua Dorica:tercentorum uersibus opus absoluit:quorum dignitas cum homero cōtendit: in eam illud epigramma græcum editum est : ἐννέα τὰς μούσας φασί τινες ὡς ὀλιγώρως ἠνὶ δὲ καὶ σαπφὼ λεσβόθεν ἡ δεκάτη. Theano præterea mulier locris lyrica fuit,& Mœro:quę hymnum in Neptunum composuit:& Charixena,& Praxila.de Sappho hæc Suidas apud græcos:Sappho Symonis:ut alii putāt Eumenii:ut alii Erygii:ut alii Ecrypti: ut alii Semi:alii Camonis:Et archi:alii nōnulli Scamandronymi:quibus astipulatur Herodotus matre Cleide:Lesbia ex Eresso: Lyrica nata quadragesima secunda olympiade:quo tēpore & Alcæus & Stesi:orus & Pythacus:tris fratres habuit:larycum:Charaxum:Eurygiū Cercylle uiro Andrio ditissimo nupsit:cui filiā peperit:Cleida nomine amicas tris:Attidem:Telesippam & Megaram habuit:qbus ad libidinem usa dicitur. Discipulas:Anagoram:Milesiam:Congyllam:Colophoniā:Eunicā Salaminam:scripsit libros lyricos nouem:prima plectrū reperit:scripsit Epigrāmata:Elegias:Iambos:& Nænias. Sappho Lesbia ex Mytilene Psaltria:hæc amore Phaonis Mytilenei ex Leucade se deiecit: nonnulli huic carmen lyricum tribuunt. hæc Suidas gręce. huius poemata lasciua fuisse indicat Ouidius:Lesbia quid docuit Sappho,nisi amare puellas.& in arte amandi. Nota sit & Sappho:quid enim lasciuius illa. Horatius:Viuuntq; cōmissi calores Aeoliæ fidibus puellæ uiro: Cercylla mortuo & Cleide filia superstite relicta in amorem Phaonis incidit:quod Plinius herbæ tribuit.xxii.naturalis historiæ:ubi decentum cadita ita scribit portentosum:quod de ea traditur:radicem eius alterutrius sexus similitudinē referre, rara inuentu:&'si uiris cōtigerit mas:amabiles etiam fieri:ob hoc & Phaonem Lesbiū dilectum a Sappho:multæq; circa hanc non magnorum solum uanitates:sed etiam Pythagoricorum:hęc Plinius. q̄uis mēdose in nōnullis codicibus ita scriptum sit. ob hoc Phaonem & Lesbium dilectos Sappho:sed ita legenda sunt uerba Plinii:ut nos recitauimus. iteq; enim dilexit Phaonem mortuo uiro:ut etiam Plautus ait in milite. Nulli mortali scio obtigisse hoc:nisi duobus tibi Phaoni Lesbio græco deniq; epigrammate ab Antipatro sydonio:tanq̄ decima musa ornatur:poemata illius extant nulla. Epistola hæc Ouid. est. aliis Heroidum inserta:quod in Corynna sua testatur ad Macrum scribens:cum Heroidum nomine: sed ad uiros scribere ait: Quodq; tenens strictum Dido miserabilis ensem dictat & Aoniæ Lesbis amica lyre:& cum nomine uirorum epistolas finxit Sabinus poeta : Phaonis quoq; nomine scripsit ad Sappho:de quo Ouid. Quam cito de toto rediit celer orbe Sabinus: Scriptaq; diuersis rettulit ille locis.& paulopost: Tristis ad Hypsiphylem ab Iasone litera uenit: Dat uotam Phœbo Lesbis amica lyram.i.accipit literas a Phaone Sappho eum non rediturū:quare se de Leucade deiecit:atq; ita amore liberata lyram dicauit Phœbo:quam uouerat:nam ita scripsit:Inde Chelya Phœbo cōmuni munera ponam, Et sub ea uersus unus,& alter erit. hæc autem epistola ab Ouidio composita affectus:qui mitiores sunt,copiosius exprimit:q̃ ulla alia:nam eam locupletauit poeta ex poematis Sapphus: quæ mollissima sunt:ut etiam de Homero multa transtulit.& ex Odyssea in Penelope,& ex Iliade in Briseide. tantum autem abest:ut hanc epistolam putem a Sappho scriptā: ut etiam statuam inseri oportere epistolis Ouid.& statim locandā post Didonem:nam eo ordine poeta scripsit: siquidem eius uersibus credimus paulo ante a nobis recitatis:sed cum aliis mollior esset:uarietateq; blandiretur:dum seorsum a nōnullis edis:itur:scribiturq;,sola libelli nomen meruit,& authoris fidem inuenit mulieris lugētis cum lachrymas:& amantis deorum omni ex parte impleat:de huius saltu ad Leucade:de Charaxi amore in Rhodopem:suis locis dicemus. Interea illud obseruandum est:partes lasciuiores & impudica uerba huic attribui:nam supra muliebrem cōditionem in amores ardebat:cum non modo uirum perdite amauerit,sed aliarum quoq; mulierum tribas fuerit,hoc est insultādo illas fricaret. nam τρίβειν fricare est,quod apud Iuuenalem , & Martialem diximus,& ab Horatio mascula Sappho appellatur: ea de causa,quis Porphyrio eum locum interpretans ambigendo scribat masculam dici , uel q̄ operam poeticæ dederit, quod est uiri,uel quod & tribas fuerit,quod & ipsa ingenue fatetur:quamuis mutatis amicarum nominibus : nam quas amauit præcipue:tres fuerunt, Athis, Telesippa,& megara, sed de his suo loco. Phaon in Siciliā discesserat:puella amoris ignibus incensa,sed plene ardēs,cum ab illo se sperni uereretur,statuit etiam capitis periculo furorem lenire demisso corpore ex Leucade,sed antequam illuc accedat per inconstantiam muliebrem tentans,quod desperauerat,hac epistola eum reuocare studet,faciens absenti inuidiam suæ conditionis,& calamitatis,quam omnibus incommodis miserabilem ostendit:dum & uoluptates omnes se abiecisse scribit Phaonis causa:in tanto dolore carmen non succurrere se ludibrio esse fratri filiam paruam superstitem , deniq; omnes misericordiæ articulos excutit,non sexus,non fortunæ mutatio , non habitus,non rerum omnium desperatio:non quicquid mite est:& mouet:pretermittitur.

Epistolę argumētum

Sapphus uita

Sabin⁹ poeta quas edidit eplās

SAPPHO PHAONI.

N Vnqd ubi aſpectã eſt ſtudioſæ lrã dextræ:
Protinus ẽ oculis cognita noſtra tuis?
An, niſi legiſſes authoris noĩa Sappho,
Hoc breue ne ſcires, unde moueť, opus.

DOMI. Qua de cã interrogam⁹:& quo nã pacto iterrogatio fiat.

N Vngd ubi aſpecta eſt. Pricipiũ aũt epł̃ę iterrogationẽ hẽt:& qdẽ figuratã:nã iſtãdi aliqñ grã iterrogamus;ut quouſq tãdẽ abutere patiẽtia nr̃a Catilina? nõ.n.illic Cic.iterrogat,ut ſciat:ſed ut ita acrius urgeat,iterrogamus ẽt qđ negari nõ poſſit:aut ubi rñdẽdi difficilis eſt rõ:aut iuidię grã:ut illud Medeæ apud Senecã. Quas.peti terras iubes? aut miſeratiõis:ut illud Sinõis: Heu q̃ me tellus, inqt, quæ me æquora põt Accipe? Deniq multis figuris iterrogam⁹: hęc aũt Sapphus iterrogatio ironiã quãdã ſuboſtẽdit:& infenſa Phaonis crudelitati ſui obliuionẽ expoſtulat : atq accuſat. nihil eni aliud ſignificãt q̃tuor primi uerſus,niſi ſe iã deſeri:dũ ambigũt:an ſtatim ille agnouerit lr̃am? an neſcierit,niſi legiſſet nomẽ: qđ.ſ.exciderat. ⁋ Lr̃a ſtu.dex.doctrinã ſuã indicat: cũ,inqt uidentes characteres tã ſtudioſe:& docte formatos:an cognouiſti eẽ epłam a me. Studioſæ:ſtudioſi bõi dñr,& lr̃is eruditi: mihi adeo late patere ur̃:ut diligẽtẽ in ſuo gñe artificẽ ſignificet ſtudioſum:librariũ pictorẽ:atq id gen⁹. ⁋ Sapphus au.i.niſi legiſſes me eſſe eã q̃ mitteret epłam:nã ita ſcripta erat, Sappho Phaoni:penitus ignorabas,a quo mittereť

Author qs nam ſit

Author non eſt, q tm̃ facit:ſed q princeps eſt:& primus iubet,ut aliqd fiat:multaq fieri põt ab aliquo alio tñ actore:q nihil in his agat: ide illud apđ Liuiũ,frequẽter ut p̃res fiãt authores:ut pinde accipiãt:ac ſi ipſi iuſſiſſent:& ad militiã trãſlatũ authorare format: qđ eſt eligere in militiã:ex eo tractũ:q niſi impatores ſenatu authore bellũ gererẽt:triũphũ nõ merebanť: cũ aũt illis authoribus bellũ gerebãt:q̃ſi authoratu ab illis nauabãt operã:& miles authoratus ab ipatore ei operã p̃ſtabat:recept⁹.ſ.in munera militaria:& impatoris fide. Inde ex authorare diminuere eſt:& authoramẽtũ ſignat illã aſcriptionẽ ſimplr̃ D.ibũt

Miles authorat⁹ qs
Authoramẽtum qd
Locus euo datus

ueniã manes Laurẽtii:nõ.n.uideo q̃re ille authoramẽtũ p ſtipẽdio accipiat:& ne auide h̃ agere uidear:nõ refellã oĩa illi⁹ teſtimonia:unũ illud ſatis nõ mõ infirmũ eſt p illo:ſed p nobis firmiſſimũ:qđ ex Quintiliani declama.affert.nec difficilẽ ſane ſub illo p̃ertim authoramẽto miſſionẽ habuiſſe.ſed uoluit gladiator uiuere:dicat obſecro an authoramẽtũ illic p ſtipẽdio accipiat:nõ enim gladiator illic faciebat ſtipẽdiũ : ſed p̃ſtás operã uicariã obiiciebať arenæ.habuiſſet,inqt,miſſionẽ ſub illo p̃ertim authoramẽto.i.cũ ita eẽt aſcriptus in gladiaturã:nã p altero eũ accepat munerarius:ut parua ei uidereť futura iactura,ſi iuueni miſſionẽ dediſſet. Authorat ergo ipator militẽ cũ eũ aſcribit:nã qcqd deinceps agit miles authoratus ad imperatorẽ referť:cui uictoriã parat. Ita qcqd ex Liuio ille affert ex Sene.ad hãc ſniam nr̃am deduciť:ut in lib.noſtrarũ obſeruationũ oſtẽdimus. Sapphus genitiuus græcus eſt. Fabius qdẽ in.i.inſtitutio.ita ſcribit. Nunc recẽtiores inſtituerũt græcis

Latinã declinationẽ ſequi debemus quo ad decor patiatur.

noibus græcas declinatiões potius dare:qđ tñ ipſum nõ ſemp fieri põt:mihi aũt placet latinã rõnẽ ſequi,quouſq patiť decor. Neq.n.iam Calipſonẽ dixerim:ut Iunonẽ:q̃q̃ apud antiquos Cęſar utiť hac rõne declinãdi:ſed authoritatẽ cõſuetudo ſupauit. In cæteris quæ poterũt utroq mõ nõ indecẽter efferri:qui græcã figurã ſeq mallet:nõ latine qdẽ : ſed citra reprehẽſionẽ loqueť:qbus ex uerbis dicimus Cæſarem fuiſſe dicturum Sapphonis potius,q̃ Sapphus:ſed tñ hoc nõ indecenter efferri ſentit Quinti.ut Iouem legis apud Plau. quod grammatici quoq noſtri obſeruatunt.

ASCEN.

N Vnqd ubi aſpecta ẽ. Q uia oĩa ad unguẽ,& p quã graphice a Calderino declaranť fruſtra lõgus ſim:ne tñ nihil dicã:ſcies hãc epłam,ut cęteras ab Oui.cõpoſitã:nec uerſã ſeu trãſlatã:ſed excogitatã:licet Sappho multa carmina ſcripſerit:nec ei⁹ gñis ſolũ,qđ ab ea Sapphicũ dr̃:ſed & alia mlta,uerũ ga gręce,nõ latine ſcripſit : iſaniũt q hãc epłam:ut ẽ ab ea cõpoſitã ſomniãt. Nũqd.q.d.puto,q nõ,cũ tñ dẽat:ubi.i.ſtati poſtq̃ lr̃a metri cã ſinglr̃ p epła poniť:ſicut cõtra noia,p eo qđ eſt nomẽ põit Authoris Sapphus. Ergo author ab authoritate cõis eſt gñis. Vñ lu no apud Virg. Author ego audẽdi. Sapphus:gręcus gtũs:quo libẽtius utat,q̃ latino in cõſilr̃ dictiõe gręca. Habem⁹ aũt:ut Ser.docet ad illud.vii.Aenei. Luctific ã Alecto:tris caſus in uſu:gtũm in us:& accuſatiuũ,& uocatiuũ noĩatiuo ſiles in o.

⁋ Carmina

¶CARMINA mea Alterna: elegiaca.nã alternis numeris ſuccedunt heroicis:in qbus claruerũt apud Græcos Callimachus Philetas:Alexander:Aetholus:Antimachus:Calinus Mimnermus.Tyrtheus Lacædemonius inſtituti elegi Primum deflendo deſiderio mortuorũ.mox ad amores traducti:ſed nomẽ tñ retinerunt a miſerabili cantu:quẽ olim fundebant nã ἐλεεῖν eſt miſerari lyricis modis:nã & ſi elegiã attigerat aliqñ Sapho : tñ lyricis numeris pſtabat.De lyricis aũt poetis,& carmine regre,quæ elucubrauimus pauloante in ultimo Syluarum.¶ Flendus amor:ratione affert,quare a lyricis ad elegos tranſierit:ait enim argumento operis ſe impelli Poſſem,inquit,lyricis amores etiam includere: ſed lachrimis non cõuenit:quibus elegia manare ſolet.¶ Elegia flebile carmẽ: ambitus ẽ recurrentis in ſe ſyllogiſmi.Tu,inquit,fortaſſe qris,quare ſcribã elegos:amor meus deflendus eſt Elegia eſt carmẽ flebile,propterea nũc mihi magis cõuenit,q̃ lyricum:elegi uerbũ nõ placet frigidũ.n.eſt elegia,rõne ſyllabæ nõ oſtẽditur: cum eodẽ iure alibi defendatur.Ouid.in Corynna.Venit odoratus elegia nexa capillos.& alibi.Flebilis indignos elegia ſolue capillos. ¶ Nõ facit:nõ ſatis eſt,nec conuenit.¶ Barbitos:Eſchynus uerborum Græcorum interpres docet Barbiton eſſe genus cytharæ lyricæ:uel ipſam lyram Pollux locat eã inter inſtrumẽta,q̃ manu pulſantur.Stra.uero author eſt nomen eſſe barbarũ : nã qui Helicona muſis conſecrarunt,Thraces fuerũt: & antiquates:Ephorus:Orpheus:Muſæus: Thamyris : qui Baccho item Aſiam conſecrarunt in Indiam uſq; barbari:unde multa muſica inſtrumẽta barbaris noibus deſignantur:ut nablia:ſambuca magades:barbitos.¶ Barbitos.i.ullum carmen lyricum.uario autem genere profertur:maſculino ab Hora.Age.dic latinum barbite carmen Lesbio primum modulate ciui.Fœminino ab Ouidio hic:neutro ab aliis:multis chordis fuiſſe incidat Theocritus:q eam πολύχορδον appellat.¶ Ager fer.plenus ſegete.¶ Ardet:ardere ſolet.¶ Exercentibus:diuerſas in partes iactantibus.¶ Phaon:nomen liberti Neroniani:cuius meminit Tranquil.Phaon Lesbius inſignis forma.delitiæ Saphus : carmine tantum amicæ nobilis.¶ Celebrat:tenet , & colit. ¶ Aetnæ: Aetna mons Siciliæ notiſſimus:ſortitus nomen ab Aetna heroe:ut Caſtor ſcribit numine loci.cuius filiũ Lucius quidam temporibus Tibe.ſe profeſſus loca finitima latrociniis infeſtauit:ſed Romã ductus pænas dedit : Cataneiem oppidum Siciliæ,Aetna olim dicebatur:qđ nomen incolis expulſis Hieron rex dedit:de monte nunc intelligit: ſub quo Typhoeũ fulmine ictum eſſe poetæ fabulantur.Virg. illic dixit eſſe Enceladum ſyluis:Thyphoeum ſub Inarine inſula campaniæ ponit,non ardenter ſortita Typhoeum inarine.Luca.Conditus inarines æterna mole Typheus.Idem Ho.ſed libet hoc loco ambigere de noſtris ſcriptoribus : qui ubi Homerus dixit ἀρίμοις.i.in rimis arimos pronuncians:noſtri coniunctum præpoſitione flexerunt inarimen uſurpantes.Homerum uero de inſula campaniæ intellexiſſe:uel ille locus Plinii indicat.Ho.Inarime dicta a Græcis πυθηκοῦσα : non a ſimiarum multitudine:ut aliqui exiſtimauere,ſed a figulis doliorum nimirum id deſignans.qđ Stra.ſcri.his uerbis de Typhoeo loquẽs ex armis,ubi ſtratum dicunt eſſe Typhoea.Quidam hanc fabulam in Sicil.a fingunt:quidam Pythecuſis:præſertim,qui ſimias dicunt arimos ab Hetruſcis uocitari,Pindarus certe in Sicilia,ut etiam Oui.ſcri.Typhoeum excruciari ait his uerſibus:illũ Aetna uinculis fortiſſimis arctat Immenſum pater:centimanũq; Typhoeum:Tiphõ uero pater Harpyarum fuit,ut eſt apud Valer.flac.¶ Typhoidos.forma patronymica eſt a uoce græca deducta.τυφῶν unde typhonides,& typhonis formatur.¶ Euris indomi.uehementibus,& ferocibus.¶ Arua diuerſa:remota,& procul poſita.¶ Nec mihi di.ne.concinnate cytharæ , in qua olim quatuor erant nerui. Sed Terpander Lesbius ſeptẽ cõpoſuit:octauã Simonides,nouã Timotheus:inde diſtichõ in Terpandrum:Hos tibi mutari chordarũ quatuor nuluã:Nouaq; per ſeptẽ modulamur carmina neruos.¶ Iungã:iungam cũ ſono cytharæ.Amphiõ aũt primus cũ cantu cythara uſus dicitur:antea Thamyras ſine uoce qui aũt ſimul canũt cũ cythara pſallo cythariſtę dicuntur.¶ Nec mihi ple.hunc locum multi negligenter fortaſſe legunt:cum tñ enarratione indigeat: hunc aũt ſenſum ego eſſe arbitror:cũ Sappho oſtẽdere uelit ſe ad carmen nõ moueri ulla ex his cauſis:qbus olim ſolebat:triplicem canendi cauſam ait ſibi fuiſſe:aut cum furore poetico ageretur:aut cum relaxans aium in ſyluis ſine curis uagaret inter Dryadas , & Hamadryades:aut cum puellis,quas amabat blandiretur:quæ ſibi Teſpiadum,& muſarũ inſtar erant:nũc,ingt,Nec pierides ſubeũt.i.furor poeticus.¶ Nec Dryades.i.nec relaxatio animi in ſyluis inter Dryades prouocat me ad carmẽ.¶ Nec cæte.turba theſpiadum:nec amicæ quæ tertia,& reliqua carminis cã mihi erant,iam exhilarãt:aut delectãt:atq; ita oĩs canendi ratio mihi periit.¶ Pierides:græci fabuloſiora quædã de hoc noie tradiderunt.Strabo uero hiſtoriã ſecutus ita ſcribit:nã id planũ ex locis:in quibus cultæ ſunt muſæ:Piera.n.& Olympus,& Pipla:& Lebetrũ quondã loca fuere Thracię, & montes,quos nunc Macedones poſſidẽt:quiq; muſis Helicona cõſecrarũt: Thraces fuerũt.¶ Theſp.addũ. Theſpias prius,ingt,Stra.nobilitauit Cupido Praxitelis opus ab eo ſculptũ dono uero cõſecrauit Theſpienſibus Glycerũ meretrix: in quo plus apud me ualere Pauſaniæ authoritas:qui Phryne id dediſſe affirmat,ut in cõmenta. ſyluarũ recitauimus,cũ præſertim uerſu græ.uulgatum φρύνη τὸν πτερόεντα, τὸν εὐτέχνητον ἔρωτα μισθὸν ὑπὲρ τέκνων ἀνθετο θεσπίασι de quo Pli.ita ſcribit.xxxvi.natu.hiſto.de Praxitele tradẽs eiuſdẽ eſt cupido obiectus a Cicerone Verri illi:propter quẽ Theſpiæ uiſebantur:nunc Octauię ſcholis poſitus:tres aũt fuiſſe muſas tñ ſcribunt nonnulli:qbus Varro aſſentitis.n.tradit eaꝝ ſit ſimulachra multiplicata fuiſſe:qđ in ancilibus accepimus:atq; ita habitas eſſe nouẽ.Homerus certe,& Heſiodns huic numero adſtipulanť.Home.numerũ tñ nouẽ pferens:Heſiodus uero addens ſingularũ noia.Alcmeon poeta cœli & terræ filias putauit:alii Iouis,& memoriæ:nobili certe pictura:fluuius nobilior Romam eas tranſtulit ex Ambracia.

Forſitan,& quare mea ſint alterna requiris
Carmina,cum lyricis ſim magis apta modis.
Flendus amor meus eſt,elegia flebile carmen,
Non facit ad lachrimas Barbitos ulla meas.
Vror,ut indomitis ignem exercentibus Euris,
Fertilis accenſis meſſibus ardet ager.
Arua Phaon celebrat diuerſa Typhoidos Aetnæ
Me calor æthneo non minor igne tenet.
Nec mihi,diſpoſitis quæ iungam carmina neruis
Proueniunt,uacuæ carmina mentis opus.
Nec mihi Pyrriades :Methymniades ue puellæ.
Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

¶CARMINA alterna.i.hexametra cũ pẽtametris.Elegia:alii legũt,elegiaq;:alii elegia.nã duæ primę ſyllabæ corripiũtur.Vror ut indomitis:docet cur barbito.i.plectro,aut inſtrũ quouis muſico,nõ,inqt,leuer a curis,& lachrymis:qa,inqt, uror ut ager fertilis.i.q dẽſas pfert ſegetes:ardet meſſibus.i.ariſtis,& ſegetibus ad meſſem pductis accẽſus,&hoc.Euris.i. uentis illis indomitis.i.quaſi furentibus:exercentibus ignẽ.i.flãmã,ut.ii.Aeneid.In ſegetem ueluti cum flãma furẽtibus euris Incidit.Phaon celebrat arua diuerſa.i.ab aruis noſtris:quia arua Aetnæ Typhoidos.i.in qua Typhoeus ſepultus dr̃ ſed calor nõ minor ætnæo igne tenet me.i.q̃uis nõ ſim in Aetna,nõ minus tñ ardeo,ſed amoris igne.loquitur aũt quaſi de abſente:cũ tamen ad Phaonem ſcribat,& ſiquis dicat cum cantatrix ſit optima:nihilq; animum magis leniat: q̃ cãtica:cur non occupet ſeſe carminibus.Reſpondet carmina non amplius prouenire,quia neq; Pierides.i.poetici furores:ſubeunt.i. latenter ſubintrant pectora:nec puellæ Dryades.i.deæ nemorum:quæ nos ad cantum pronæ &c.

DOMI. Qui apud grecos ſele gia clarueř & uñ nomen traxere elegi Locus eno datus

Barbitõ qd ſit & cuius generis Qui ſacrarũt Helicona ipſis muſis Phaones alii q fuerit Aetna mõs q ubi & uñ nom traxit Locus eno datus Aetna oppidu; q & ubi fuerit Inarime ſiue pythecuſa q ſit & ubi locorũ Typhon q fuerit Qui cytharæ neruos cõpoſuere Quis prius cythara uſus fuerit Pſallo citharistę q ſint Pierides q̃ & uñ dictę Olympus Pipla & Lebetrę q̃ ſint & ubi locorum Theſpias qui fuerit Locus eno datus

ASCEN.

DOMI. Musęquot fuere Tribades quæ sint

CVILIS Amythone:ingenue hic fatetur se tribadē fuisse, & impudice amasse nonnullas, de quorum numero dissentit ab eo, quod scribit Suidas: ille.n.tres fuisse scribit: quibus ad libidinē usa dicit Sappho: Thelesippā: Megarā. Atthidē, sed duarum nõia mutantur: quas hæc appellat Amythonē, & Cydno: ille Thelesippā: & Megarā: de tertia cõuenit. Nā ab utroque Atthis dicitur: quãuis per mēdam sit inuersum: nos uero emēdãtes ita legimus. Nec grata est oculis Atthis, ut anĩ, meis. nã si ita leges: Nec grata est oculis Atthi os anĩ meis, & nomē puellæ deprauas, & nullũ colligis sensum. ¶ Aliæ cētũ: mille: cētũ, & sexcenta sæpe pro infinito numero accipiuntur. Cicero ad Atticũ scribēs sexcēta accepit ꝓ infinito mille: alii scriptores poetæ ꝓsertim, cētũ hoc loco Sappho: nã nõ cētum, sed multas habuit puellas lesbias: qbus nõ ad libidinem utebat, sed eas erudiebat cythara: ex qbus tres claruerũt in primis eius discipulæ, Anaxagora Milesia: Gongyla Colophonia: Eunica Salaminia, ut ex Suidę monumentis ante recitauimus, aut eas in quotidianam consuetudinem, & familiaritatē acceperat. Horatius Et popularibus gaudente Sappho puellis omnino ita intelligendũ est

Vilis Amythone, uilis mihi candida Cydno
Non oculis grata est Atthis, ut ante, meis.
Atque aliæ centum, quas non sine crimina amaui
Improbe, multarum quod fuit, unus habes.
Est in te facies, sunt apti lusibus anni:
O facies oculis insidiosa meis.
Sume fidem, & pharetra, fies manifestus Apollo,
Accedant capiti cornua, Bacchus eris.
Et phœb⁹ Daphnē, & Gnosida Bacchus amauit:
Nec norat lyricos illa, uel illa modos.

Sapph⁹ discipulæ q̃ fuerint
Improbus quid sit

ante nominatas cõcubinas fuisse Sapphus: quas uero nũc designat fuisse discipulas, & sine infamia fuisse amatas. ¶ Sine crimine: sine criminatione. & reprehēsiõe: qua nõ caruit i illis tribus: hic ostendit de se popularibus suis intellexisse. ¶ Improbe: dicimus improbum nõ tãtũ malum, sed nimis auidum: nec contentum ēt re immodica. ¶ Improbe: qui nõ contentus es tãto amore meo. ¶ Vnus habes: solus possides. ¶ Quod fuit multarũ i. affectus meos amatorios: quos in multas puellas dispensauerã: pudice alias: alia ipudice amãdo: in te unũ cõtuli, & qđ multis satis erat: tibi uni esse nõ potuit. ¶ Est in te fa. ætate, & forma amabilis qspiã esse põt: qđ utrũque cum in Phaone sit lasciua Sappho, formã, & faciē tm suspirat. ¶ Anni apti lusibus: ludos publicos dicimus numero multitudinis, & spectacula, ludus numero unius ꝓ exercitatiõe gymnastica, ut ludus palæstræ. ludus pilę: denique ludus dicitur cũ multorũ conuentus ab uno erudit̃ ꝑceptore, ut ludus gladiatorius: ludus literarius. lusus uero ad uoluptatē cõparati sunt sine ulla arte, & puerorũ ꝓpria dicuntur: contra ubi ars est, & ꝑmiũ ludus appellat̃: ut ludus aleæ: quasi in ludo a ꝑceptor traditus certa disciplina Fabius: Nec me offenderit lusus in pueris: est & hoc signũ alacritatis, ut inquit, & formosus es, & ea ætate, qua lusus nõ aspernat̃, ut propterea sis ēt iucundior. ¶ O facies: cũ duo ꝓposuerit iocũdia i Phaone. alterũ, quo magis eliciebat̃, repetit, & ingemiscēdo auget. alibi Ouid. O facies oculos nata tenere meos. In arte aũt amandi lusus inesse oportere ostendit. Ludēdo sæpe paratur amor.

Ludi multiplex significatũ

Fides qd Proprie
Fidicula quid

¶ Fidē, i cytharã: fides aũt proprie cytharæ neruos significat, sed pro cythara accipit̃, ut etiam a Papi. Tētat audaci fide mantuanę gaudia famæ. fidicula item neruus est sed proprie, quo ad tormenta utebant̃: pro neruo simpliciter Tranquillus in Tiberio: Veteris diligatis fidiculatũ simul, urinę tormento distenderet: eam.n. colligationē Tiberius ad supplicii acerbitatē excogitauerat. Apollo aũt lyram a Mercurio accepit: unde ēt ad Amphionē peruenit. Horati. Mercurii: Nã te docilis magistro Mouit Amphion lapides canēdo. ¶ Et pharetrã, nã hæc duo insignia sunt Apollinis.

Cur cornua Bacchus gestauerit
Bacche q̃re cornigeræ sint dictæ

¶ Accedãt capiti cornua, Bacchus eris, cur Bacchus cornua gestaret, & cũ his pingeretur unus Diodo. ex omnibus scriptoribus, quos legi, probabiliorē ex historia tradidit rõnem, ita.n. in quarto historiarũ scribit. Traditur Hamon galea in bellis usus, cuius insigne fuerit Arietis caput, sunt q ipsum dicãt in tēporibus paruula habuisse cornua, ꝓpterea filius ei⁹ Bacchus eodem fuisse aspectu, posterisque traditum deum hunc cornua gestare, unde & bacche, κεράτωδες: idest cornigeræ dicuntur: quod numinis personam imitantes cornua sumebant. ¶ Et Phœbus Daphnē, & si, inquit, formę dignitate accedis ad Bacchum, & Apollinem: tũ nõ sum a te spernenda. Nam uterque Deus puellam amauit me inferiorē.

Daphnis fabula
Daphne oppidum
Daphnis alterius historia

Daphnen Ladonis ut Amphonius scribit filiã, ut nostri aiunt Penei: ut Parthenius in uolumine: qđ de amãtibus cõpositũ est. Amyclesi filia fuit. Sed ne per uim Deus stupraret, Iuppiter in laurũ conuertit: quæ arbor idcirco Apolloni grata esse existimatur: qm ut scribit Pli. in Parnasso mõte spectatissime uireat: unde Apollo Daphnites apud Syracusanos colebat̃, ut Esychius refert. Daphne oppidum Syriæ, ut refert Strabo. Daphnen ꝑterea amauit Leucippus Denomai filius, ut scri. Pausanias: quã cũ habitu muliebri cognitus in uenatione sequeretur: proditus est sexu ad Ladonē: dum lauaretur, & necatus a uirginibus.

Gnosus urbs
& qd ipsi⁹ emporiuz
Locus Plutarchi enodatus
Ariadnes historia

¶ Et gnosida: Gnosus urbs Cretæ in plano sita, ambitu triginta stadiorum emporium habuit Heraclium: Ceratusque antea appellabatur a prælabentis fluuii nomine: regia Minois patris Ariadnes, quę rapta est a Theseo: cui Inopionē & Staphylum peperit: ut nonnulli scribunt, & ne fabulosa diu consecter. locum tantum Plutarchi: male in latinum conuersum emēdabimus: ne aliquis literarum græcarum ignoratione testimonium ex eo scripto accipiens: falsa aliquando, & ridicula ꝓnunciet: quod multis accidisse uideo: ubi in Theseo, & Ariadna omnem græcorum scriptorum turbam citat: atque ita ait: τὴν δὲ διάμχξεν ἔρως ἤδλυς πανοπηίδος αἴγλης: quem locum ita latinum facere potes, Graius enim eum domabat amor Panopeidos ægles. Hunc autem uersum ex Hesio. Pisistratum exemisse ait. Nereas Megarēsis quemadmodum cõtra euocationi manium homericæ idem inseruit: Perithoum: Theseum ꝗ deorum iustissimã prolem, ut id gratificaretur Atheniēsibus: cum aũt hæc ipsa uerba quidam transtulerit: plane cognosces: si aliqñ Thesei uitam in manibus sumes: ubi ita scriptum reperies: grauiter enim amores Aeglidis Theseus excutiebatur: hoc uerbum ut Nerea Megarensis refert, ab Hesiodo Pisistratus remouit. quemadmodum alias Homeri funeralia inuadens Theseum: Pirithoumque deorũ generosam prolem exemit, ut Atheniensibus rem gratam conficeret: mitto hiantem compositionem: uerba inculta, nonne sensum totum inuertit: quo contraria transtulerit: omitto infinitos pene illius errores cum in hac uita Thesei, tum in aliis, nõ enim eum accusabo, quem nolo nominare, tu authorē agnosces, si inspexeris inuicem, a quo Thesei uita traducta sit sed ut ad amorem Bacchi, & Ariadnæ redeamus, omittamusque multa, quæ Plutarchus scribit, Diodorus tradit Theseum eã reliquisse in Naxo admonitum per somnum, & quidem nimis a Baccho, ut ea dimissa inde abiret: Bacchũque eam tulisse in montem, qui appellatur Dryos: Naxon insulam prius Strongylem dixerunt: antea Diam dictam cum ducentum annis tenuissent Thraces, Cares deinde occuparunt ex Lamia aduecti, qbus Naxus Polemonis filius imperans pro Dia a se Naxon nũcupauit. Strabo Diam appellat. Ouid. Diæ telluris ad oras. alibi, Qua breuia æquoreis Dia refertur aquis. ¶ Modos lyricos, formæ damna doctrina emendat, qua potissimum gloriatur.

Drios mõs ubi
Naxos isũla qb⁹ noĩbus appellata fuerit & q eã tenuere

ASCEN.

CVILIS mihi cãdida. i. licet cãdida Cydno. & declinat̃ hæc Cydno huius Cydnus, sicut Sappho Sapphus. Atque alię cētũ quas hic sine crimine amaui, ergo priores cum crimine, nisi sit Amythone, Cydno, Atthis atque aliæ centũ, quas oēs sine crimine amaui, mihi uiles sunt. O facies, Comicus dicit, O faciem pulchram, tribus enim casibus iungitur o. Cætera constãt dummodo norit puer, Gnosia, est patronymicum a patria, quod declinatur hæc gnosis huius gnosidos &c.

¶Pegasides

¶ PEGASIDES: de Pegaso, & musis lege, q̄ luculētissime dictauimus in eū uersum Oui. Pegasis Oenone Phrygiis celeberrima syluis: cū superiori anno heroidas pr̄eteremur. ¶ Dictant: nam musae mihi scribēti dictare carmina uident. dictare aūt est enunciare, quod alius excipiat: unde dictat a non in literis tantum, sed in aliis quoq; artibus appellamus: ut illud: Peragit dictata magistri: & Gladiatores meditant dictata lanistae: frequētatiuum aūt est a dico: nā quae doceamus, saepe inculcamus: ut penitus excipiant, & ediscant. ¶ Nec plus Al. Alcęus Omphales, & Herculis filius: Alcęus Atheniēsis tragicus Alcaeus comoediae ueteris scriptor: a quo editae sunt decē fabulae. Alcaeus Mitylenaeus fratrē Antimenidē habuit, quē a uirtute bellica laudat: oppressa aūt patria a tyrannis poemata lyrica aduersus eos edidit: quae στασιωτικὰ, i. cōtinentia seditionis inscribunt: ppterea aureo plectro dignus cēsetur: elocutione magnificus, & diligēs: sed ad lusus, & amores descēdit: cum tñ esset maioribus aptior: haec ex diuersis scriptoribus graecis ex Fabio accepimus. Hora. Et te sonantem plenius aureo Alcaee plectro. ¶ Cōsors pa. nā & ipse Mitylenaeus fuit. ¶ Cōsors ly. & ipse lyricus: hūc, ille ait. Naeuius delectauit in facie Pueri. ¶ Grandius nā, ut diximus, ex Fabio magnificus est eloquentia: & grādiloquus: Sapho se inferiorē esse negat: q. d. tantum assequat suauitate carminis: q̄ tum ille grāditate. ¶ Si mihi difficilis: oīa singulatim diluit: quae obiici poterant: ut nō amaret: aliaq; exēplis defendit: alia ratione contraria. Incipit ab eo, quod firmissimū est in aduersario: q; formosa nō sit: quod diluit: & transferendo crimen in naturam: quae sibi formam negarit: & opponendo ingenii laudē: q̄ plus amari potest: q̄ ipsa forma. ¶ Nec me despicias: hic ostendit qūo rependit, & reparat. nam breuitatem formae, famae (ut ait) celebritate extēdit. q̄q̄ allusio uideri pōt nō debuisse maius corpus formari sub bisyllabo nomine: & tā breui: ut qđ certa ratione excusare nō potest: ingenua quadam urbanitate eleuet. ¶ Cādida si nō sum: Andromede Cephei Aethiopū regis filia a Perseo, notissima fabula, amata ē & ipsa liberata nullis precibus parentem potuit retinere (ut scrib. Hygi.) quo minus Perseum liberatorem sequeretur: relata in coelū Mineruae beneficio: uestigia uinculorū, quibus exposita fuit monstro aetate sua permansisse scri. Pli. in Iope portu: ubi illud mōstrum fabulosum celebratur: cuius ossa Romam relata fuisse idem est author. Alibi Ouid. Andromedam nigris Perseus portauit ab indis. Andromede praeterea liberta Iuliae Augustae paruitate corporis insignis: nam duos pedes nō excessit, & palmum. De Perseo multa recitauimus ex graecis authoribus in cōmen. syluarum in eum uersum: Fluctiuagus uolucrem comebat Persea dictis:

DOMI. Dictareq̄ significat & uī emanet

Alcęi quot fuere & ipsis de quo itelligit hi storia

Andromedes fabula

Andromeda de alia nāq̄ fuerit Persei hist.

At mihi Pegasides blandissima carmina dictant:
Iam canitur toto nomen in orbem meum.
Nec plus Alcaeus consors patriaeq; lyraeq;
Laudis habet, quamuis grandius ille sonet.
Si mihi difficilis formam natura negauit:
Ingenio formae damna rependo meae.
Sum breuis, at nomen, quod terras impleat oēs,
Est mihi, mensuram nominis ipsa fero.
Candida si non sum, placuit Cephela Perseo
Andromede patriae fusca colore suae.
Et uariis albae iunguntur saepe columbae:
Et niger a uiridi turtur amatur aue.
Si, nisi quae facie poterit te digna uideri:
Nulla futura tua est, nulla futura tua est.
At mea cum legeres, etiam formosa uidebar:
Vnam iurabas usq; decere loqui.
Cantabam (memini) meminerūt omnia amātes:)
Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.
Haec quoq; laudabas, omniq; a parte placebam:
Sed tunc praecipue, cum fit amoris opus.
Tunc te plus solito lasciuia nostra iuuabat:
Crebraq; mobilitas, aptaq; uerba ioco.
Et quod, ubi amborum fuerat confusa uoluptas:
Plurimus in lasso corpore langor erat.
Nunc tibi Sicelides ueniunt noua praeda puellae:

illud adde, quod Phereoydes scripsit Perseum Argos rediisse cum Cyclopibus: matre Danae: & Andromede uxore: & cū patrem ex Larissa accesseret: iactu disci eum uulnerasse: mortuumq; humasse ibidem: βοιῶτων μὲν πηγέ λαὸς καὶ λήτος ἦρχοντι λαχνήκου ἀνδρομέδη παρθένοι. ¶ Et uariis albae: Aristote. in septimo de historia animalium docet, quae animalia inter se amica sint: q̄ itē inimica. uñ Pli. finē decimi natura. historia. traduxit eo capite: ubi agit de amicitiis, & inimicitiis animalium: ubi ita scribit: Rursus amici pauones, & columbae: turtures psitaci: merulae, & turdi: cornix & ardeolae: ubi quod de turture, & psitaco scribit: ex se tradit: ab Aristote. certe non accepit. Ouidius idem in psitaco Corynnae: Omnes, quae liquido librat s in aere cursus, Tu tñ ante omnes turtur amice dole. Plena fuit uobis omni concordia uita, Est stetit ad finē longa: tuaq; fides. Arist. in. vii. de histo. aīaliū ita scrib. ἡ δὲ θῶυς ὁ πῶξ τίκτει λαλί τὸ τὰ μὲν πρὸς ἀχλέο φιλαχπ ῥοῖσαι Ait Aristo. Pli. psitacum dixit: quemadmodum, quod Pli. tradit eodem libro de egitho, & asino. Aristoteles de acanthide & asino scribit, nō de egitho, cuius alias meminit. hinc Sapho ostendit aliorum amantium exemplo se, quamuis nigra sit, a Phaone candido amari posse, cum aues diuersorum generū & coloris, naturali quadam iungantur amicitia, ut columbae & pauones. ¶ Iunguntur uariis. i. auibus, aues autem uarię sunt, pauones uarietate colorum distincti: nam de his omnino est intelligendum, cum diuersi generis coniungantur, ut etiam psitacus & turtur, quod sequitur. ¶ A uiridi aue, a psitaco, qui ex India mittitur uiridis toto corpore, ut scribit Plinius, torque. tātum miniato. De psitaco plura leges apud Plin li. x. natura. historię. eundem Aristoteles ψιττάκην appellat genere foeminino. ¶ Nulla futura tua est. prior pars huius uersus sub conditione profertur, altera sub affirmatione. Si, inquit nulla tua est futura, hoc est nullam amabis, nisi quae facie. i. prçstantia formae poterit uideri digna te. i. conuenire formae tuae nulla futura tua est, affirmādo negat, idest nullam omnino amabis. nulla enim tam formosa ē, q̄ tu, tuum pręcipue his uersibus lasciuiam suam ingenue profitetur, & se tribadem fuisse, unde impudicos corporis motus didicerat, & illecebritatem gannitus.

Multorū aīaliū natutalis beneuolentia

Aues proprie q̄ sint

¶ AT mihi pe. Natura magistra, qua quisq; re maxime praestat, ea se potissimum commēdat, ut Sappho hic ab arte poetica, & musica uena. Pegasides sunt musae dictae: quae poetis, & poetriis carmina dictare, idest scribenda pronunciare fingūtur, q; mortalibus ignota, aut tanquam ignota a poetis produntur. Ingenio formae, unde ille, Ingenio pollet, cui uim natura negauit. Mensuram nominis, quia bisyllabum habet nomen, quasi praesagio quodam inditum sit, sicut Hippolyto, qa equis soluendus. unde dici solet, Conueniunt rebus nomina saepe suis. Candida si non sum, docet exemplis, quod ille monet, qui dicit, O formose puer nimium ne crede colori, Alba ligustra cadunt, uacinia nigra leguntur. Et uariis. i. uariorum colorum columbis. Et niger a uiridi turtur &c. Est ergo turtur sub incerto articulo epicoenum, dum autem significat, nā de passeribus dicit Plautus: ob ustos turtures genere masculino: quod sequemur. Si, nisi quae facie: ut laudari mereatur: illud laudat a forma uultus, quod autem bis dicit: nulla futura tua est: sic construitur: Si nulla futura est tua. s. amica, aut cōiux: nisi ea, quae possit uideri facie, idest per faciem, digna te, nulla est futura tua, quia nullam talem inuenies. At me cum legeres. i. eligeres. Cū fit amoris opus, cū impudicitiae notata sit mulier, satis impudice lasciuiam suā fatet, qđ in muliere pudica indecorum foret. Puellae Sicelides. i. Sicelienses, sic Maro, Sicelides musae paulo maiora canamus &c.

ASCEN.

Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse uolo,
O uos erronem tellure remittite nostrum
Nisiades matres, Nisiadesq; nurus.
Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ:
Quæ dicit uobis, dixerat ante mihi.
Tu quoq;, quæ mõtes celebras Erycina sicanos:
Nam tua sum: uati consule Diua tuæ.
An grauis inceptum peragit fortuna tenorem:
Et manet in cursu semper acerba suo?
Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis
Ante diem lachrymas ossa bibere meas.
Arsit inops frater uictus meretricis amore:
Mistaq; cum turpi damna pudore tulit
Factus inops agili peragit freta cœrula remo.
Quasq; male amisit: nunc male quærit opes.
Me quoq; quod monui bñ multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas: hoc pia lingua dedit.
Et tanquam desint: quæ me sine fine fatigent:
Accumulat curas filia parua meas.
Vltima tu nostris accedis causa querelis:

DOMI. ¶ CVM Lesbo Lesbos insula quasi metropolis æolicarum urbium nobilis uinetis, & uini præstantia: nomẽ sortita a Lesbo Lapithæ filio Hermete: prius Iasia: Pelasgia: Aethiopia: Egira: Macharia deniq; appellata: eandẽ μακάρων ἕδος, i. beata sedes: urbẽ per circũductionẽ dixit Home. quo loco Crates: Aristachus: & Eustathius ambigunt: quem locum poeta designet. Stra. in. viii. Lesbon affirmat. Machar. n. insulam tenuit ante Lesbõ regem: quod etiam Dio. tradit: q̃uis eum Machareũ nominet: huius filiæ fuere Methymne, & Mytilene: a quibus duæ insulæ urbes cognominatæ sunt. Patriæ aũt charitatem Sappho amori postponit. ¶ Nec uos errorem: qui erronem legunt sensum non percipiunt: & planetę cognomen inepte huc transferunt. Remittere est cõdonare: ut remisi tibi iniuriam. i. condonaui. Remittere itẽ est ad negligentiam descẽdere, ut animũ remittere dicimus: cum deponimus curas, & negligimus: cui contrarium est intendere ex translatione ab arcu. Monet itaq; Sappho siculas mulieres ne remissæ: & negligentes in errorem labantur: putãtes soli & patrię mutatione Phaonem esse sui dissimilem. Nam ait: idem est, & tam idoneus ad decipiẽdum: q̃ fuit in Lesbo: cũ me decepit. ¶ Nec remittite: nec condonate errorem nostrum. ¶ Tellure quia Phaon tellurem mutauerit. ¶ Quæ dicit uobis: per rationẽ subiungit. ¶ Nisiades matres: Nesis insula Cãpaniæ: cuius meminerunt Papi. & Luc. Neseidem: siue Nisidem dixerunt Scyllam poetæ. Oui. in remediis Præterita cautus Niseide nauita gaudet: Tu loca quæ nimium grata fuere caue: ut legere posses Nesiades matres. i. siculæ media syllaba per synæresim producta. Nesea præterea regio est iuxta Aetnam montana: ut Stra. scri. Cum ergo ante dixerit ad Aetnam esse Phaonẽ: appellat mulieres siculas nesiadas regione proxima: hęc snia magis placet. ¶ Sicanos immites: a Sicano rege appellatos siculos: de quo historiam lege apud Diony. Ali carnasseum in primo: unde Solinus quædam accipit. Thucydides quoq; in. vi. histo. ita scribit: σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι φαίνονται ἐνῳκισάμενοι ὡς μὲν αὐτοί φασιν καὶ πρότεροι. ¶ Immites: crudeles in me: cũ retineant Phaonẽ delicias meas. nã est epitheton nõ perpetuum Siculorum: sed cõueniens præsenti affectui Sapphus. ¶ Erycina: de felicitate templi Veneris Erycinę & de mulieribus eius ministerio dicatis, diximus in commentaria syluarum inuocat autem Venerem: quoniam poetæ: qui amatoria scribunt: sunt in Veneris tutela: ut Plato scribit poesim dicatam esse musis, sed amorem Veneri. & Papi. de Stella ad uenerem: Hic tibi plectra dedit, mitisq; incedere uates Maluit propterea sequitur: Vati consule Diue tuæ. ¶ An grauis: nimirum, inquit, in hanc calamitatem delapsa sum! quoniam fati tenor, & series: quæ mala in me esse cœpit: nõ desinit. ¶ An nõ tam interrogantis est: q̃ succensentis pertinaciæ fatorũ. Alibi Briseis. An miseros tristis fortuna tenaciter urget: Nec uenit inceptis mollior aura meis. ¶ Natales: anni. a sexto, inquit, anno per mala tanq̃ per articulos ꝑducta sum. natales pro conditione ortus, & generis. Iuuena. uero pro celebritate diei natalis protulit: Palma inter dominas uirtus natalibus ęquat. i. nõ aliter ea uictoria exhilarat, q̃ diei natalis celebritas. Sed plura illic leges in cõmentariis: hic natales pro annis accipiunt. Tot. n. dies natales celebrant: quod aguntur anni: & uictoria illa apud Iuuenalem, singulis annis, tanq̃ dies natalis colit. ¶ Ossa lecta: Seruius nescio quis parũ utiliter se grãmaticũ professus, illud Virgilianũ exponens, Ossaq; lecta cado, fabulosum confingit amorem. Nescio quid ambigit. legebãtur ossa. i. cineres, cũ flãma rogi subsederat, nõ ꝙ legerent, ut ille putat. sed colligebantur: hoc aũt uerbum est pontificale: & ex lege. xii. tabularũ: lex hoc carmine scripta erat, Hoi mortuo ne ossa legito, quo post funus faciat. ¶ Arsit inops frater. Sappho tris fratres habuit, ut ante diximus, Larycum: Eurigium, Charaxum, qui Rhodopẽ mereticulam amauit. Nam Xãtus Samius Rhodopẽ puellam Thraciam in Aegyptũ detulit q̃ antea Cadmoni seruierat una cũ Aesopo fabularũ scriptore. ibiq; prostabat, illecebrisq; meretricis magnũ fecerat quæstũ, adeo ut Strabo, & Pli. scribant pyramidem ab ea fuisse erectam: tamen Herodo. temporum rõne refellit, cũ alioquin ingentes opes illius fuisse concedat, testimoniũq; afferat ex decima ab ea persoluta uerubus ad torrendos boues Delphis dicatos: Tam aũt gratæ libidinis fuit, ut in Græcia eius nomen celebrẽ fuerit, ut postea Archidices, qs tñ ad illius famam nõ accessit, Charaxus, cum unum Lesbium ad Naucratim comportaret, eius amore captus, redemitq; in libertatem grandi pecunia, tandem ipse in patriam est reuersus: puella in Aegypto ꝑmansit, Sappho (ut Strabo scribit) eam doctrinam appellat, addens id, quod ipse quoq; fabulosum esse ait, de calceo ab aquila delato Memphim, qđ si uoles leges. in. xv. illius operis. ¶ Inops, redempta in libertatem meretricula. ¶ Male turpiter, & p infamiam. ¶ Male quærit, magno discrimine & incommodis. ¶ Monui multa, immo lacerauit fratrem multis carminibus, nec tñ, ut scri. Hero. in. ii. historiarũ, χάραξος δὲ ὡς λυσάμενος ῥοδῶπιν ἀπενόστησε ἐς μιτυλήνην, ἐν μέλει πολλὰ σαπφὼ κατεκερτομένη, Lingua pia ab eo loco, qui pręter spem dicitur, & miserationem mouet, & fratrem trahit in odium, cũ sibi aliter euenisse ostendit, q̃ oportuerat. ¶ Filia parua, hanc peperit Cercyla Andrio cõiuge iam mortuo, puella, quæ appellabatur Cleis, quod Suidas ita scribit, καὶ θυγατέρα ἐποιήσατο ἐξ αὐτοῦ ἢ κλεῒς ὠνομάσθη.

¶ NEC uos errorem. Ordo est, Nec uos o matres Nesiades. i. quæ Nesam regionem iuxta Aetnam colitis, & nurus. i. spõsæ, aut matronæ Sicelides remittite. i. condonate, & abolete nostrum errorem. s. ꝙ Phaonem amauimus, aut quẽ Phaon in nos cõmisit tellure. i. propter tellurem, hoc est nolite excusare errorem nostrum propter terram dicentes, uidelicet nos stulte amasse quia Phaon non est de patria mea, sicut est de uestra, & ideo uos nõ errate, quæ eum in patria sua amatis, & retinere potestis, quia Quæ dicit uobis, dixerat ante mihi. Tu quoq;, implorat auxilium Veneris, cuius præclarũ erat in Eryce monte Siciliæ templum, eiusq; se uatem dicit, eo ꝙ sæpe lasciuos cantauerit amores. Ostendit præterea quod & superiores fere heroides malorum suorum seriem, quasi generi suo fatalem. Sex mihi natales, ordo est, Sex natales. i. dies, id est sex anni ierant. i. transierant mihi, cũ ossa parenti. i. patris mei lecta, idest collecta ex rogo, bibere meas lachrymas, quas. s. infundi ante diem. i. maturum tempus, sicut, Sed cadat ante diem. Aenei. iiii. Quasq; male amisit, nunc male quęrit opes. Id usu uenire solet, ut in filio prodigo nobis depinxit saluator. Et ideo, quia ut dicit alibi, Non minor est uirtus q̃ quęrere, parta tueri, mouendi sunt iuuenes, ne sua dilapident, aut prodigant.

¶ Non

Lesbos insula q̃ & ubi locorũ sit & a quo nomen sortita est

Remittere qđ ꝓprie

Nesis insula q̃ & ubi locorum sit

Nesea regio ubi sit

Siculi unde Sicani dicti sint

Erycina q̃ sic

Poesisquã obrẽ Veneri dicata sit

Natales quot hẽat significata.

Lego põtificale uerbum est

Lex antiq̃

Charasis amor

Rhodope meretrix famosa q̃ fuerit Aegyptorum intẽpetantia

Cercyla q fuerit

Cleis q̃ sit

ASCEN.

¶ NON agitur:per interrogationem legendum est.nam cum proposuerit fortunam aduersam in se pertinacem esse: enumeratis singulis incommodis:quasi probauerit:quod proposuit per interrogationem acclamat: Nonne nostra carina.i.nostræ fortunæ cursus:agitur.i.percellitur:suo cursu:sua pertinacia & serie malorum.nam ad id refertur:quod dixerat: Ingratis inceptum peragit fortuna tenorem:Et manet in cursu semper acerba suo. Nõ agitur interrogatiue q.d.agitur.nam ẽ ita:interrogamus non fecit perinde est:ac si diceres feci.Vel nõ potui abreptum diuellere corpus:cum autem dicimus ego negamus. ¶ Ecce iacent:misericordiam mouet ab habitu. ¶ Capilli sparsi sine lege:mulieribus fortunę miseratio sparsi capilli,& funebris prope dolor. ¶ Sine lege:incompti,& sine ordine. ¶ Nec pmit arti.annulum etiam,inquit, deposui.nam in dolore abiiciebatur:et a uiris:quod fecit omnis nobilitas,cum Cn. Flami.l.bertino patre ædilis creatus est:Caio Petilio consulis filio præterito:equites uero nõ annulum:sed phaleram deponebant in mœrore publico . ¶ Aurum:i cri.Home.in.xvii.Iliados scri. Euphorbum Panti filium habuisse implicitos crines auro, & argento.Propterea Plini.dubitat an usus auri cœperit a uiris an mulieribus:cum de uiro illud Home.affirmet: nec antiquus extet in muliere exemplum:ipse tñ Home.carmẽ nõ indicat, nec nominat Ephotũ. ¶ Rore arabo.i.myrrha : q̃ uncti crines myrrhei dicunt. Hora Dic & argutæ pperet Neeræ Myrrheũ nodo cohibere crinem de Myrrha alibi diximus. ¶ Siue ita nascenti:ex disciplina mathematicorum: qui dicũt hominem sortiri uitam ab ineunte ætate. ¶ Sorores:parcæ:quę tres sunt noto carmine Hesiodi : & nostrorum cõsensu pro fatis ab Home. accipiuntur : & alibi : & ubi Alcinous ait : τρεῖς δὴ αὐταὶ ἦσαν κλωθῶ λάχεσίς,καὶ ἡ τρίτη ἄτροπος:quod Plato quoq; in legibus ostẽdit. ¶ Abeunt studia in mores.i.siue formamus mores studiis:in quibus uersamur. ¶ Thalia:studium poetices:musæ Ardalides etiam appellatæ sunt:ut aliquid afferamus nõ omnibus notum ab Ardalo Vulcani filio:qui cum ad Thoezenios tibiã,& musas detulisset:eas ita appellauit. Arcades negant Erato esse musam:sed uatem fuisse aiunt:quæ nupserit Arcadi Calistus filio. Aegyptii tris tantum uates colunt:Sibyllã Herophilen & Saben. ¶ Fila seuera:allusio est ad parcas: quæ uitam humanam uere dicuntur. ¶ Seuera:pertinacia. ¶ Abstulit:rapuit allectam in amorem:deiecitq; mentem,& cõsilium ¶ Raperes nam Aurora Cephalũ,cuius amore capta est,rapuit: abduxitq; per auras Oui.Lutea mane uidet pulsis Aurora tenebris: nuituumq; rapit,ea deserta ad Procrin est reuersus:quam inscius interemit:nota fabula Ouidii præsertim carmine in fine artis. Hyginus quædam fabulosiora addit:quãuis ex historia uideant. ¶ Hunc si conspiciat:alludit ad fabulam Endymionis:qui quoniam Primus cursum Lunæ deprehendit:ut ait Plin.dictus est dilectus fuisse a Luna:quem dormientẽ osculabatur. huius sepulturam ostendit:ut ait Strabo:ad Latmium montem Cariæ in quodã antro:ubi est mons periculorũ:ut scribit Hecateus.

Non Agitur uento nostra carina suo?
Ecce iacent collo sparsi sine lege capilli:
  Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veste tegor uili:nullum est in crinibus aurum:
  Non Arabum noster dona capillus olet.
Cui colar infelix?aut cui placuisse laborem?
  Ille mei cultus unicus author abest.
Molle meum leuibus cor est uiolabile telis:
  Et semper causa est,cur ego semper amem.
Siue ita nascenti legem dixere sorores:
  Et data sunt uitæ fila seuera meæ.
Siue abeunt studia in mores,artesq; magistras:
  Ingenium nobis molle Thaleia facit.
Quid mirum?si me primæ lanuginis ætas
  Abstulit?atq; anni,quos uir amare potest?
Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam:
  Et faceres,sed te prima rapina tenet.
Hunc si conspiciat,quæ conspicit omnia, Phœbe:
  Iussus erit somnos continuare Phaon.
Hunc Venus in cœlum curru uexisset eburno:
  Sed uidet & Marti posse placere suo.
O nec adhuc iuuenis,nec iam puer utilis ætas.
  O decus,atq; æui gloria magna tui,
Huc ades,inq; sinus formose relabere nostros:
  Non ut ames oro,uerum ut amare sinas.
Scribimus,& lachrymis oculi rorantur abortis:
  Aspice,quam sit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire modestius isses:
  Si mihi dixisses,lesbi puella uale.
Non tecum lachrymas:non oscula nostra tulisti:

plura de hoc in commentariis syluarum diximus. ¶ Iussus erit cõtinuare somnos:curabit enim Luna:ut semper dormiat Phaon:qui formosior est:ut hunc osculetur. Nimirum hunc locum accepit Oui.ex poemate Sapphus nam apud græcum scriptorem ita legitur, περὶ δὲ τῆς σελήνης πρὸς αὐτὸν ἔρωτος,καὶ σαπφοῦς ἔρως λέγεται αὐτοῦ καὶ κατέρχεσθαι πρὸς αὐτοῦ νυκτῶν τῇ νεί σ τε κείμενον ὕπ νου υμαι θέντα διχω αυτοσ θέλει αὐτόν. ¶ Curru eburno,argẽteum currum tribuũt Lunæ poetæ,quoniam illi argentũ dicatum sit,ut scri.Eustathius,eburnum Veneri ebur autem Aethiopibus etiã in pretio: qui regibus Persidis uicenos dentes elephantorum singulis annis pendebant,uel Herodotus scrib.id aũt fuit.ccc.decimo anno ab urbe condita. ¶ Huc ades:blandientis est mulieris,& amanter gestientis. ¶ Rorantur,guttis humectant id enim proprium est rorare hoc loco.nõne dixit aspice q̃tum multa litura.nã dicere solemus,& debemus,q̃ multa litura. ¶ Hoc loco,hac parte epistolæ,quæ obliterata est manantibus lachrymis.Pli.profecto in oculis animus inhabitat,ardẽt,incẽdũtur:humectant,conniuent,hinc illæ misericordiæ lachrymæ,hos cum osculamur,animum ipsum uidemur attingere,hinc fletus,& rigantes ora riui:quis ille humor est in dolore tam fœcundus,& paratus Superiorem aũt uersum ita leges mea quidem sententia,Non ut ames oro,sed te ut amare sinas. ¶ Lachrymis abortis,interscribendum exortis,ita illud Vir.de Didone,Atq; sinum lachrymis impleuit abortis,in sermone.f. ¶ Si tam certus eras,accusat rusticitatẽ,quod se discedẽs ne salutauerit quidem. ¶ Lesbi puella,hæc erat appellatio sine ullo amoris indicio saltem,si nõ proprio nomine, aut amicã appellans,dixisses lesbi puella uale. ¶ Oscula:& in iis sua est lasciuia:cum oscula columbarum dixit Martialis impudicum osculum intellexit.nam columbæ osculantur proprio ritu,anteq̃ misceantur:ratio, inqt familiaritatis hoc ordine abstte implenda fuit:ut salutares,tum nostra acciperes oscula,deniq; munera.

¶ ECCE iacent,ut cõmiseratiõẽ excitet:recitat negligentiã cultus sui. Rore arabo.i.myrthe.dr aũt hic Arabus.a.um. & Arabs:sed hic gentile nomẽ p patrio usurpauit.i.p arabico. Cor est uiolabile &c.hic patet monosyllabũ cor aliqñ pducti. Siue abeunt studia in mores,quia consuetudo est altera natura:studendum est ergo q̃ primũ rebus honestis,qđ sese nõ fecisse fatetur,& dolet. Quid mirum &c. Purgat errorem suũ cum laude Phaonis,tam.nullum formosum,atq; amabilem prædicat,ut nõ potuisset eum amare in ea præsertim ætate,qua etiã ab Aurora amari potuisset ut Cephalus, & a Luna ut Endymiõ,& a Venere ut Mars. Litura a lino supinum litum corripitur,uñ & litera corripi debuit,sed t geminat sicut in quattuor,quottidie:rettulimus,eadem de causa. Modestius isses.i.ire potuisses aut debuisses. Lesbi puella, uocatiuus est a nominatiuo Lesbis lesbidos,& ita corripitur ultima,quæ genitiui casus a nominatiuo lesbos produceretur.

DOMI.
Modus interrogandi
Ritus antiquorum
Vsus auri a quibus inceperit
Myrthei crines qui dicti sint
Mathematicorum
Parcæ quot sint
Musæ q̃re ardalides dictæ sint
Erato quæ fuerit
Cephali fa.
Endymionis fabula & ipsius allegoria
Cur lunæ argẽteum currum tribuatur
Ebur ueneri dicatum cur apud æthiopes in magno patio fuerit
Rorate qd proprie sit
Audi q̃ de oculis Plinius dicat In oculis lasciuia est
ASCEN.

DOMI. QVOD dolitura fui:nō timui discessum tuum:ob quē eram dolitura. Iniuria:quod.s.me deseruisti ad concubitū referre nō placet:eo.n.Sappho alibi gestit:& in mœrore eius memoriam repetit. Nec admoneat,qđ tu munus amātis habes:causam ostendit:quare munera discedentibus amicis dari,accipiq́ soleant: ut.s.sint monumenta amici absentis : cuius repræsentent memoriam:sed nec tu,inquit,reliquisti mihi aliquid discedens præter iniuriam:qua sum deserta:nec a nobis accepisti,quod te admonere possit mei absenti.Itaq́ leges Admoneat:ut dicat:nec te pōt admonere . Amantis.i.mei munus:quod habes,nullum.n.discedens accepisti ad coitum referre nō placet.Quid.n.sensus est: nec ego admonui te : quod tu habes munus amantis.i.coitum: necesse est superioribus cōueniat:ubi ait,cum nihil sibi reliquisse,& hic dicat eundem nihil a se accepisse:qđ absentis monumentū sit. Per tibi,q nunquā:iuuat per numina proxima:qui ac primum in inuidiā obiicit:Iuro,inquit,tibi p amorem,qui nunquā lōge discedit:ut ad id referatur:quamuis ipse procul discedas: hic semper pximus est:nā semper amo. Per:& iuranti particula,quæ nunquā sine accusatiuo effertur.nam illud Virgilianū:Per tibi,si qua est,q restet mortalibus usquā Intemerata fides:idē est,ac si dixisset per fidē,si qua est:&c.sed antiqua simplicitate relatiuū,nomēq́ consonant. Cum mihi:simplicitate narrationis fidem : quam iuramento parauerat:omni ex parte implet:nam ita narrat:ut nō aliter accidisse credibile sit. Non aliter:per comparationē doloris magnitudinem exprimit,& quasi rei probatę cumulū addit. Pia mater:nō tm mater,sed quæ pia ē t est,& unice filiū amauit. Corpus inane:cadauer uacuum anima. Rogos extructos,rogus construebat lignis congestis in unum: unde strues lignorum dicit:de quo hoc carmen extat legis.xii. tabularū. Hoc plus ne facito rogū ascia ne polito.Olī in terra ponebant mortui et apud Romanos,& postea quāuis cremari institutū sit,multæ familiæ priscum ritum seruabāt,ut Cornelii patricii ex quorum familia nemo crematus est ante Syllā:qui id de se iussit:ueritus ne cadauer,erueretur a Marianis:nam ipse C.Marii sitas reliquias apud Anienem uicto dissipari iusserat:hoc est quod Pli.subobscure in septimo scribit apertius Cicero in legibus. Gaudet & e nostro:mouet misericordiam : cum ostēdit fortunam suā ludibrio esse aduersariis. Crescit:exhilarat:sumit aios. Quid dolet hęc:uerba Charaxi insultantis sorori,& acerbe obiurgantis amoris turpitudinem. Filia, ad id refert, qđ dixit antea:se nō minus dolere:q̄ quę luget filium amissum: cui addit testimonium fratris.Is.n.cum uideat tātum eius mœrorem,q̄tus in filii funere esse solet:innuēs eā alia de causa dolere:q̄ quidem turpis est:Non debet,inquit, tantopere angi,nec hic mœror est,p filia,quę quidem uiuit:hęc autem fuit filia Cercylæ,& Sapphus. Nō ueniunt in idem:est pmunitio eorū,q̄ dictura est,sententia simplex.eadem solet proferri cum ratiōe ut illud in omni certamine,q opulentior est,etiam si accipit iniuriā:tamen quoniam plus pōt,facere uidetur:duplex est, ut illud Terentianum:Obsequium amicos:ueritas odium parit.In oratione autem sentētiæ sunt tanquam lumina minus crebræ apud antiquos,sed postea corrupta eloquentia nimis usurpatę sunt:quod inuidiose in Senecā,ut puto,dixit Fabius. Veniunt in idem:idem nō potest pudoris habere rationem & dare operam amori.alibi Ouidi.in Ep. Phedræ. Quid deceat,non uidet ullus amans. Omne uulgus uidebat:scilicet me,& tamen supple ego negligebam:non enim poteram seruire pudori:cum tam perdite amarem. Tu mihi cura Phaon,idest negligo omnes:nec me eorum pudet : tui enim amoris legibus indulgeo Phaon. Illic te inuenio:in somnis saltem te amplector:somnia interpretari Plinius scribit Amphyctionem docuisse,de qua scientia Chrysippus,& Antipater libros ediderunt,ut ex interpretatione Antiphōtis apparet,q hæc exponebant coniectores sunt appellati. Non satis longa,nam statim expergiscor.Idem Hero ad Leandrum. Me miseram breuis hæc est,& non uera uoluptas.Quam epistolam non esse Ouid.certa ratione docuimus, nam nec,quę legitur Paridis ad Helenam,nec quæ Helenæ ad Paridem,nec quæ Leandri ad Hero,nec quæ Herus ad Leandrum,nec quę Acōtii ad Cydippen,aut Cydippes ad Acontium,ab Ouidio unquam scripta fuit,quod ipse aperte testatur,nam ad Macrum scribens ait se dictasse literas nomine Heroidum Helenæ,Medeæ:Canaces,& aliarū.Quod Paris & Machareus, & quod male gratus Iason:Hippolytiq́ parens,Hippolytusq́ legat,nomine uero uirorum Sabinus epistolas cōfinxit, quod ibidē testatur,Quam cito de toto rediit celer orbe Sabinus,Scriptaq́ diuersis rettulit ille locis, si ergo primus scripsit Helena ex Ouidio,posteaq́ respondit Paris ex Sabino,quomodo possunt esse Ouidii.nam Helena hic non scribit,sed respōdet,& Paris non respondet,sed prior scribit,nimirum hæ epistolæ adulterinæ sunt,& eodem pene stylo ab aliquo scriptę,quo reliquæ,quæ falso ad Ouidium referuntur.

Deniq́ non timui,quod dolitura fui.
Nil de te mecum est,nisi tantum iniuria,nec te
Admonuit,quod tu munus amantis habes.
Non mandata dedi neq́ enim mandata dedissem
Vlla,nisi,ut nolles immemor esse mei.
Per tibi,qui nunquam longe discedit,amorem,
Perq́ nouem iuro numina nostra Deas.
Cum mihi nescio quis,fugiunt tua gaudia , dixit:
Nec me flere diu,nec potuisse loqui.
Et lachrymæ deerant oculis:& uerba palato:
Astrictum gelido frigore pectus erat.
Postquam se dolor imminuit, mea pectora plāxi,
Nec puduit ruptis exululare comis.
Non aliter,q̄ si nati pia mater adempti
Portet ad extructos corpus inane rogos.
Gaudet,& e nostro crescit mœrore Charaxus
Frater,& ante oculos itq́,reditq́ meos.
Vtq́ pudenda mei uideatur causa doloris,
Quid dolet hæc?certe filia uiuit,ait.
Nō ueniunt i idē pudor,atq́ amor:omne uidebat
Vulgus:eram lacero pectus aperta sinu.
Tu mihi cura Phaon,te somnia nostra reducunt,
Somnia formoso candidiora die.
Illic te inuenio,quanquam regionibus absis:
Sed non longa satis gaudia somnus habet.
Sæpe tuos nostra ceruice onerare lacertos:
Sæpe tuæ uideor supposuisse meos.
Oscula cognosco:quæ tu committere linguæ
Aptaq́ consueras accipere,apta dare.
Blandior interdum,uer isq́ simillima uerba

Per sposítio cū quo iungatur

Rogus qd pprie sit

Carm.xii. tabularū

Ritus sepeliēdi apud priscos & qñ corpa cremari instítutū fuerit

Pulcherrim° modus loquendi

Quis primº somnia īterpretari docuerit & qs de ipsis uolumina ediderit

Error omniū fere latinorū incōuincibili rōne explosus

ASCEN. DENIQVE non timui & cætera.Sic quarto Aeneidos Dido.Hunc ego si potui tantum sperare dolorem.Et perferre soror potero.Quia ut dicit diuus Gregorius,Tela præuisa minus lædere solent.Per tibi qui nunquam,& cætera.Iuramenta solent a poetis delegi apta personis,& negociis,ut nautæ per maria,ut Palinurus, Maria aspera iuro.Parentes per salutem filiorum,ut Per caput hoc iuro,per quod pater ante solebat,uiri fortes per dexteram, & hic amans per amorē,quem dixit nunquam longe discedere,aut quem eum sibi pręsto habet,aut quia subito puniat perfidos. Perque nouē & cætera.quia & ipsa uates per musas iurat.Quum,antiqui u.in o.uertebant,ut uolitis,uortex,uorro,sed nunc uolunt tēporis cum scribi,quum tamen antiqui nunquam u.geminarent scribentes in nominatiuo seruos, dauos auos & cætera. Nec peccet qui indifferenter cum scribat,Planxi,idest percussi,Crescit nostro mœrore,unde Sinon Aenei.ii.Hoc Ithachus uelit

uelit & magno mercentur Atridæ. Grauis enim dolor est, cum mala nostra inimicis gaudio sunt: & nos illis ludibrio: ut ergo Charaxes. Quid dolet. s. soror mea: q̃ meos amores olim tam seuere taxauit: atq; uituperauit: certe non dolet mortem filiæ, qa filia uiuit quasi dicat agnosco eam amore perditam. Et si dicat Phaon eam sibi hunc dolorẽ fecisse: quia non texerat amores. Respondet non ueniunt in idem pudor, atq; amor. Tu mihi cura Phaon: docet, ut redarguatur se uehementissime amare: ita ut sicut Terentianus Phædria a Thaide expostulat: Nihil aliud expostulat: nec uigilans cogitet. Vehemẽtis aũt amoris inditium est: cũ & in somnis occurrit dilectus. Formoso die: quia luce nihil pulchrius, aut amabilius, & tñ quia per noctẽ fruitur per imaginationem præsentia amici p̃fert noctẽ diei. Legendum puto formoso non formosa: non q; diem etiam nocti cõdistinctum non inueniam in fœminino genere. Nam Maro dicit lib. v. Postea cum primo stellas oriente fugarat Clara dies &c. sed qa unius uocalis sic uitat̃ concursus. Cõmittere linguę: ut. s. lasciuius exequatur: quę confessio in fœmina pudica indecora esset. Consueras: pro consueueras: nec uersus patitur: ut consueueras legatur.

Eloquor, & uigilant sensibus ora meis,
[V]lterius pudet hic narrare, sed omnia fiunt:
Et iuuat, & sine te non licet esse mihi.
At cum se Titan ostendit: & omnia secum,
Tam cito me somnos destituisse queror.
Antra, nemusq; peto: tãq̃ nemus, antraq; p̃sint:
Conscia delitiis illa fuere meis.
Illuc mentis inops, ut quam furialis Erichtho
Impulit, in collo crine iacente feror.
Antra uident oculi scabro pendentia topho:
Quæ mihi mygdonii marmoris instar erant
Inuenio syluam, quæ sæpe cubilia nobis
Præbuit, & multa pressit opaca coma.
Sed non inuenio dominum syluæq;, meumq;,
Vile solum locus est: dos erat ille loci.
Cognoui pressas noti mihi cæspitis herbas:
De nostro curuum pondere gramen erat.
Incubui, tetigiq; locum, qua parte fuisti,
Grata prius lachrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami positis lugere uidentur
Frondibus: & nullæ dulce queruntur aues.
Sola uirum non ulta prius mœstissima mater
Concinit Ismarium Daulias ales Ityn.
Ales Itin, Sappho miseros decantat amores:
Hactenus, ut media cætera nocte silent.
Est nitidus: uitreoq; magis perlucidus amne
Fons sacer: hunc multi nomen habere putant,
Quem supra ramos extendit aquatico lotos:

COR A uigilant sensibus meis, nõ aliter, inquit, loquor, & ex primo, qd' sentio, q̃ si uigilarẽ: nã reliq̃ corporis sopita: os uigilat ad uerba exprimẽda. ¶ Sensibus: sensus, & sensa dixerũt antiqui: quæ aio cõcepimus: author Fabius. ¶ Titan: Sol a Titea matre: ut nõnulli putãt, Idẽ Hyperion a p̃re Hyperiõe: author Diodo. ¶ Antra, nemusq;: per cõmemorationẽ loci miserationem facit: qui locus frequẽtissimus est apud Virg. ¶ Prosint: lenire possint desideriũ meũ. ¶ Inops mẽtis: amans. ¶ Erichtho: maga celebrata ẽt carmine Lucani incãtatione potẽtissima: aũ idẽ nomẽ ab Oui. usurpatũ. ¶ Pẽdẽtia: sublimia. ¶ Instar: nõ minoris pretii apud me erãt. ¶ Marmoris Mygdonii: Mygdonia Phrygiã terminat a meridionali latere: uñ Mygdoniũ p Phrygio accipimus. Papi. in syluis de Tithono: Mygdonii, Pilliq; senis. marmor itẽ Mygdoniũ Phrygium intelligimus: qd' p̃tii magni erat: & idem sinaticũ dicebat̃. de hoc plura scripsimus in cõmentariis syluarũ: Mygdoniã item cõiungit Pli. cũ Macedonia erat p̃terea lapis Phrygius gleba q̃dam pumicosa: qua utebat̃ p fusa uino apta tingendis uestibus. Sappho marmoris Lesbii nõ meminit. nã id liuidius erat uersicolores maculas hñs. ¶ Coma multis frõdibus: trãslatio est gratia pulchritudinis. ¶ Dos erat .i. p̃tium loci. ¶ Grata prius: a mutatione fortunæ excitat misericordiam. ¶ Positis frondibus: huius carminis hic mihi sensus uidet̃, oia mœrent: & sylua: quæ in doloris inditiũ frõdes deposuit: & aues, quæ ne uocẽ quidem emittunt cõquerẽdo calamitatem nr̃am: ut eo silentio maior dolor designet̃. ¶ Sola: ceteri q̃ aues silent: sola Philomela conqueritur dolens. s. qd' uirũ Tereũ non potius interfecerit, q̃ Itin filiũ: eũdem Itylum appellat Catullus: Qualia sub dẽsis ramorũ cõcinit umbris Daulias absumpti fata gemens Ityli. Varro, & nostri omnes aiunt Philomelam uersam esse in lusciniam: & Prognen matrem Itys in hirũdinem. Ouid. hic accepit Prognen uersam esse in Philomelam: quod præterea Græci nonnulli tradũt: & Probus grammaticus in Bucolicon Virgil. ¶ Daulias: Daulias alas Thucydides in. ii. histo. scribit Tereum imperium tenuisse in Phocide. Vnde, ut ait Philomela, a multis poetis Daulias cognominata est. Daulia aũt oppidum appellatum est a densitate arbustorum: nam δαῦλον densum significat. Hom. non Dauliam. sed Daulida scribit Strabo Thucydidi assentitur: sed eum uaria sensisse putat: ait enim illum scribere rem gestam fuisse ad Megeram. In quo ueniã dabit si Thucydidis uerbis refelletur: is enim ita scribit in. ii. histo. ἀλλ' ὁ μὲν ἐν δαυλίᾳ τῆς φωκίδος καλουμένης γῆς ὁ Τηρεὺς ᾤκει τότε ὑπὸ θρακῶν οἰκουμένης. Et in carmine ad Liuiã: Talis in umbrosis mitis nũc deniq; syluis Deflet threiciũ Daulias ales Ityn. ¶ Nõ ulta prius, q; potius non interfecerit Tereum maritum: q̃ Ityn filium. ¶ Hactenus ut media. i. usq; ad mediam noctem donec omnia silẽt. ¶ Numen: genium qui tam loci, q̃ hois Deus est. ¶ Lotos: arbor in Africa insignis: de qua Pli. multa eius fructu uescuntur Africæ, populi Lotophagi inde nominati, obliuionẽ is cibus facit, inde discedendi, quod nonnullis sociis suis accidisse Vlysses refert apud Homerum, eadem aptissima est tibiis: inde apud Propertium, Silium Italicũ, Martialem, Loton pro tibia exposuimus. Lotos item (ut idem scribit) herba, quæ subnascitur deorum uoluptati, eandem dixerunt fabam græcam. De sex lotis, quæ in ædibus Crassi erant, unde nobile illud iurgium cum Cn. Domitio refertur, diximus in commẽtariis syluarum. ¶ Aquatica, quæ gaudet aqua: alibi Ouid. Amnicolæq; simul salices, & aquatica lotos.

DOMI.

Sol uñ Titan dictus est, & quo alio noie appellatus fuerit

Mygdonia q̃ sit, & ubi locorum sita

Lapis Phrygi⁹ q̃ & cuius q̃litatis fuerit

Philomelę Prognes & Itys fabula

Quãobrẽ Philomela Daulis appellata est

Daulia oppidũ qd & uñ dictum

Genium quid sit

Lotos arbor in Africa, cuius naturæ sit

Loton p tibia ponimus

Lotos herba quæ sit

Quot loti in ædibus Crassi fuerant

COMNIA fiunt, etiam coitus. Antra, nemusq; peto, tanq̃ nemus. sic maro in buc. Iam mihi per rupes uideor. lucosq; sonantes. Ire libet partho torquere cydonia cornu Spicula, tanq̃ hæc sit nostri medicina furoris. Vt q̃. i. utpote, q̃ furialis Erichtho. i. uenefica, & incãtatrix illa, aut illius similis impulit. Scabro topho, sic in Geor. Et tophus scaber, qui quia scaber, & asper est purgandis uasis conuenit. Instar. i. instatum, & ualorem, aut æquipollentiam marmoris Mygdonii. i. Phrygii. Multa coma. i. fronde, quæ arborum coma est. Dos loci. i. decus, & pretium. Queruntur. i. querulam uocem edunt. Dulce: idest dulciter, ac cum dulcedine ut mirum sit etiam querelas in auibus suaues esse: sicut lachrymæ in formoso uultu decoræ. Sola: ordo est, Sola daulias, ales. i. auis uidelicet Progne, s̃m hunc locum existens mater mœstissima, nõ ulta prius uirũ. i. qa nõ prius animaduertit in uirum, q̃ filium illi epulandũ occideret, concinit. s. querula. Ityn. s. filiũ, Ismarium. i. Thraciũ. Ales Ityn sup. decantat, ab inferiore: zeugma: Est nitidus &c. Per phantasiam dicit sibi ad fontem decumbentẽ apparuisse formosum, uidelicet Cupidinem: seu amorem cohortantem, ut se precipitem daret de rupe in mare ambracium, quod ẽt fecisse legitur amoris impatientia. Fingitur autem is locus eius naturæ, ut qui se illinc præcipitẽ dederit cura leuetur amorum, quod re uera his contingit, qui sibi necem concitant, quia mors ultima cura rerum est.

ASCEN.

DOMI.

Antiquorum stultitia q̃ in tẽplo actiaci Phœbi obseruabatur

Quis prim⁹ leuandi amoris grã se eruperit pcipitauerit

Antiquorum immanitas

Actiaci promontorii ubi locorum sit

Leucadia quæ sit

¶VNA nemus.i.sola Lotos facit nemus ramis suis.Phœbus ad templum actiacum:quod in sinu ambracio est petra præ rupta esse ferebatur:unde qui se dimitterent in mare amoris flãma leuarentur:id egit prima Sappho:ut ex Mænãdri testi monio Strabo affirmat.nam Męnander ita scribit:Pręruptam nacta in trãsitu petram Cupidinis oestro percita e summo præceps ruit ex animi tui sententia rex imperiose.Alii Cephalũ Athenis profugum:Deionei filium tyrannum Acarnanũ captum amore Pterelæ Diogneti filię:primũ id egisse autumãt.Oui.Deucalioni id tribuit mos certe patrius Leucadis mã sit:ut in Apollinis sacrificio sontẽ aliquem e specula deiicerent:auertendæ numinis iræ grã:sed pennas addebant:multisq; nauiculis cedentem conabantur excipere:ut ita seruatum & in columẽ extra patrios fines mitterent.¶Phœbus:ex tẽplo suo. ¶Actæum:a littore:actiacũ a promontorio.leges plura de hoc apud Stra.& Plu.Pli.ita scribit:Acarnania ante Curetis: & in ora ipsa colonia Augusti actiũ cum tẽplo Apollonis nobili:ac ci uitate libera nicopolitana.& paulopost:Leucadia ipsa peninsu la quõdã Neritus:huius ante meminerat Hom.ex psona Laer tis:& affirmauerat Strabo.¶Nec mora:& statim. ¶Lętissima pectora:quę prius cõtẽnebant amantẽ.i.uicissim Pyrrha cœpit amare Deucalionẽ iam uacuum flãma:unde ipsa torquebatur. ¶Abiit cũ uoce.i.siluit:nec postea usq̃ apparuit.¶Timor:deii ciendi se de saxo.¶Quicquid erit:non uult sibi ominari mortẽ sed tñ eam postponit pñti calamitati.¶Aura subito:p auersio nẽ misericordiã mouet:cũ & absentes appellat: & respõsuros. ¶Subito:corpus cũ demittet.¶Et mea non magnũ:a possibili seu facili suadet:potero,inqt,sustineri:nã corpus leue est:& sum parua.¶Tu quoq; mollis amor:Cupidinẽ inuocat:nõ tam nu men propitiũ,q̃ ad historiã alludens:de qua ante dictũ est.nam Leucadii cum sontẽ dimittebãt:addebãt pẽnas:ne casu periret. ¶Ne sim cri.aq̃.i.inuidia,& infamia.¶Mortua:si moriar.¶In de Chelyn Phœbo:Chelyn cythara dixerũt:qm̃ ex χηλώνης:i te

Chelys q̃ sit,& qs ea psonauerit

Locus enodatus

studine primũ eã formauerit Mercurius:unde & testudo dr̃:hi ãt duo uersus dũ parũ intelligunt erroris cãm pbuerunt nõnullis legentibus Ouidii uersum ad Macrũ:ubi cũ de Sabini epl̃a scri beret noĩe Phaonis ad Sappho ita ait:Dat uotã Phœbo Lesbis amica lyrã.i.Sappho accepit lr̃as a Phaone eum non rediturũ: ppea se deiecit ex Leucade:& amore liberata dedit Lyrã Apol lini:quã ei nũcupauerat:his.s.duobus uersibus.¶Cõmunia:cõ uenientia mihi,& Phœbo.¶Poetica:a gręcis ποιντρία dr̃,ab He rodoto ita scribitur: ἐν μέλει σχωφῷ πολλὰ κατακερτομένη. ¶Grata:qd̃ tuo noĩe seruata est incolumis:& amore liberata

Lyram qs primus fabre fecerit

uates tua.¶Lyrã:primus fecit Merc.ut añ diximus: quã tradi dit Orpheo ex testudine ut Eratosthenes scri.authore Hygino. Ea relata ẽ i cœlũ mortuo Orpheo fauore Apollinis : quẽ pluri mũ apud inferos laudauerat,& uolũtate Iouis:q id cõcessit Cal liope filiæ mr̃i Orphei.¶Lesbides æquoreæ:& hac appellatio ne miserationẽ mouet:dũ se ueteri uoluptate carere oñdit:& iu cundã olim cõsuetudinẽ abdicat:auxit affectũ cõpositiõe:uno uerbo sæpe repetito:qd̃ nõ mõ ad lachrymas facit, sed ad indi gnationem aliqñ.¶Aequoreæ,insulares.appellat aũt prius di scipulas,quas olim erudiebat:in his tres claruerũt, ut ante dixi mus:deinde eas in quarũ amore infamia libidinis nõ caruit,de quibus Suidas πρὸς ἃς καὶ διαβολὴν ἔσχεν αἰσχρᾶς φιλίας.

Lesbos insula quę & ubi locorũ sit

¶Aeolia lyra.i.Lesbia,nã Lesbos insula æolica est, imo ęolica rum ferme urbiũ Metropolis,ut scri. Strabo,q author est ęoli cam gentem magnã fuisse:& per totam ferme Græciam cu aga tam,& Diony.æolidam insulã appellat Lesbon,unde & lingua æolica originem sortita est.¶Lesbides infamem , nunc cõcubi nas suas appellat Telesippam,Megaram, & Atthidem:ita lege hunc uersum,Me miseram dixi,q̃ modo pene meus, ut coniun gas q̃ pene dixi meus Phaon.Et non quem.

ASCEN.

¶IBIMVS o nymphę:nam ad fontẽ dormiens id dixit:ubi nymphæ semper esse putãtur:Et si dicatur dubius esse euẽtus rei,cum & necari uero similius,q̃ leuari curis sit,rñdet.¶Quic quid erit,melius,q̃ nunc erit,quia ẽt mori melius erit , q̃ in tali cura uiuere,sed ex Homero Virgilii sexto Aeneidos de iis,q se se interemerunt,dicit eum admiratione,Quã uellent ęthere in alto,Nunc & pauperiẽ,& duros perferre labores, Fata obstãt

Vna nemus,tenero cespite terra uiret.
Hic ego cum fessos posuissem flebilis artus:
Constitit ante oculos Naias una meos.
Constitit,& dixit,quoniam nunc nõ ignibus æqs
Vreris, Ambracia terra petenda tibi est.
Phœbus ab excelso,q̃tum patet,aspicit æquor,
Actæum populi,Leucadiumq; uocant,
Hinc se Deucalion Pyrrhæ succensus amore
Misit & illæso corpore pressit aquas.
Nec mora,iussus amans tetigit lætissima Pyrrhæ
Pectora,Deucalion igne leuatus erat.
Hanc legem locus ille tenet,pete protinus altam
Leucada,nec saxo desiluisse time.
Vt monuit,cum uoce abiit:ego territa surgo:
Nec grauidæ lachrymas continuere genæ.
Ibimus o nymphæ,monstrataq; saxa petemus,
Sit procul insano uictus amore timor.
Quicquid erit,melius q̃ nunc erit,aura subito,
Et mea non magnum corpora pondus habẽt.
Tu quoq; mollis amor pennas suppone cadenti,
Ne sim Leucadiæ mortua crimen aquæ.
Inde Chelyn Phœbo cõmunia munera ponam,
Et sub ea uersus unus,& alter erit.
Grata lyram posuit tibi Phœbe poetica Sappho:
Conuenit illa mihi,conuenit illa tibi.
Cur tamen actiacis miseram me mittis ad oras?
Cum profugum possis ipse referre pedem.
Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda:
Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes o scopulis,undaq; ferocior illa,
Si moriar,titulum mortis habere meæ?
Ah quanto melius iungi mea pectora tecum:
Quam poterant saxis præcipitanda dari.
Hæc sunt illa Phaon,quæ tu laudare solebas,
Visaq; sunt toties ingeniosa tibi.
Nunc uellem facunda forẽ,dolor artibus obstat,
Ingeniumq; meis substitit omne malis.
Non mihi respondent ueteres in carmina uires:
Plectra dolore tacent,muta dolore lyra est.
Lesbides æquoreæ,nupturaq; nuptaq; proles,
Lesbides æolia nomina dicta lyra.
Lesbides,infamem quæ me fecistis,amatæ:
Desinite ad cytharas turba uenire meas.
Abstulit oẽ Phaon,quod uobis ante placebat,
Me miseram dixi,q̃ modo,pene,meus.
Efficite,ut redeat,uates quoq; uestra redibit.
Ingenio uires ille dat:ille rapit.

& cætera.¶Hæc sunt illa Phaon.s.pectora.Substitit.i.repressum est,alludit ad uenam eloquii,quæ fluere solet,sed malis repressa est,ut substet.Veteres in carmina.i.ad carmina conficienda priores,ac solitæ uires.Lesbides.i.mulieres ex Lesbo, appositorie nomina dicta tota,& laudata,ut Prima dicte mihi,summa dicẽde camœna & cætera.Me miseram, minor est excandescentia,q̃ si dicat o me miseram.ordo tamen est,o me miseram,aut miseram.i.miserandam me censeo,q̃.i. quantũ putas. Pene,id est quasi dixi meus.s.Phaon abstulit.Efficere,ut redeat,scil.cet Phaon.

¶Pectus

PECTVS ne agreste:pectus frequēter pro aio apud poetas:caput pro uita:caput aūt aperiri aspectu magistratuū, nom uenerationis cā iusserūt antiq:sed ut Var.author est,ualetudinis,quo firmius cōsuetudine ea fieret.Pli.idē repetit:qd' aūt cā ualetudinis fuit institutū ad uenerationē traduximus.Plu.uero in quæstionibus ad historiā hoc refert.Nam quę rit:διὰ τί τοὺς θεοὺς προσκυνοῦντες ἐπικαλύπτονται τὴν κεφαλὴν τοῖς δὶ ἀνθρώποις ἀξίοις τιμῆς ἀπαντῶντες κἂν τύχωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντες τὸ ἱμάτιον ἀποκαλύπτονται:cur qn̄ Deos adorant:caput operiūt:qn̄ uero incidūt in hoies ueneratione dignos si ēt forte opertū habuerint:caput aperiūt,deniq̧ ait institutū:ut ita Deos ueneremur:ut ondit Seruius in.iii.Aenei.de Aenea:q inter sacra caput operuit:ne Diomedem hostē uideret:qn̄ aūt hoc Deorū fit hoies cōtra aperto capite uenerant:ne eodē cū diis honore cēseri uideant: Castor addit,nescio quid Pythagoricū:qd illic leges,qn̄ uoles. Si saperes,si humanitatē:& rectū officiū retineres,me nosses diuitias tuas. Si redis.i.si cogitas de reditu. Votiua munera: soteria. Ratē:ut ex pte totū itelligamus:uel ex spē genus: uel ex pcedētibus sequētia liberius esse poetis,q̄ oratoribus:nā oratores mucronē qdē dicunt p gladio:& tectū p domo: nō tn̄ puppim pro naui:uel abietē pro tabellis:nec ferrū pro spiculo:nec quadrupedē pro equo. Venus orta mari:ita Hero.Quod timeas nō est auso Venus ipsa fauebit:Sternet & ęquoreas ęquore nata uias.Ex Ioue Venus creata est & gratiæ Lucina Dianā, eiusq̧ tutelæ data est matura uirginū ętas:multa in nuptiaꝝ ritu a locis:q̄ tenuit Erycina:Paphia:Lyra:Cytherea dicta:ex maris spuma nata dr̄:notissima fabula.sed cū quatuor Veneres tradiderit antiqtas:hęc est secūda: quā exeūtē mari ἀναδυομένην appellatā insigni laude pinxit Apelles:quā tabellā Augustus in delubro pr̄is Cæsaris dicauit. Pelasgida:nā Pelasgi:ut Ephori:Hesiodi:Homeriq̧ testimonio docet Strabo p uniuersaꝫ ferme græciā uagi,& errabūdi rē militarē exercuerūt:locis nōnullis dederunt noia. Nā Peloponnesus Pelasgida ab his dicta est:Argos itē Pelasgidū,& Lesbos Pelasgica.Pli.tn̄,cuius uerba an̄ recitauimus:Pelasgiā scribit:iidē ab Atheniensibus appellati sunt πελάργιοι imutata lr̄a.i.ciconię ob assiduos errores:iidē aliqn̄ fuerūt in Italia:qd Strabo refert:& affirmat Dionysius Alicarnaseus.Genus aūt duxerunt ex Arcadia ex Pelasgo filio Iouis,& Niobes. Iuuat:seu tibi cōsiliū est. Fugisse pelasgida Sappho.i.Sappho Lesbiā.Nō tn̄ inuenies:hic totus uersus p interpositionē legēdus est:ita coniungendū:si iuuat fugisse Sappho. O saltē crudelis ep̄la di.fata:miserabiliter saltū leucadiū iā fatū,& mortē suā appellat: & si Straboni credimus:inde se deiecit.qd' & Oui.innuit eo uersu:quē pauloante recitauimus:Dat uotā Phœbo lesbis amica lyram.Claruit aūt cum Alcæo olympiade ante Tarquini Prisci arcum ædificatum:ut Eusebii recensent tempora. Vale.

Ecquid ago pcibus?pectus ne agreste mouetur?
An riget?& zephyri uerba caduca ferunt?
Qui mea uerba ferunt,uellem tua uella referrent,
Hoc te,si saperes,lente decebat opus.
Siue redis,puppiq̧ tuæ uotiua parantur
Munera,quid laceras pectora nostra mora?
Solue ratem Venus orta mari:mare pr̄stat amāti,
Aura dabit cursum,tu modo solue ratem.
Ipse gubernabit residens in puppe Cupido:
Ipse dabit tenera uela,legetq̧ manu.
Siue iuuat longe fugisse pelasgida Sappho:
Non tamen inuenies,cur ego digna fuga.
Hoc saltem miseræ crudelis epistola dicat:
Vt mihi leucadiæ fata petantur aquæ.

Finis Sapphus Ouidii.

DOMI. Pectus p aio caput uero p uita sæpissime ponit & q̄re institutū fuit ipsum caput apiri,detegi, & opiri Varius modus loquēdi apd rhetores & poetas Veneris fabula & quibus noib⁹ ipsa appellata fuerit Pelasgi queadmodū multis ciuitatibus & regionibus nomē dederint & un̄ ipsi nomen sortiti fuerint Quo tpe Sappho claruit & periit

ASCEN.

HAEC quid ego sup.pcor:ut sit qd.i.ad qd ego hęc pcor hoc opus.i.redire lente.i.pigre & tarde ad reditum. Fugisse Pelasgida Sappho:qui nesciunt græca in o hr̄e accusatiuo in on legunt Sappho:sed & Sapphō,& Didon in accusatiuis legimus.Siue iuuat.Ordo longus est:siue redis &c.qd laceres &c.i.cur nō cito redis,si rediturus es. Siue iuuat fugisse Sappho pelasgida.i.gręcā mulierē lōge.i.siue nunq̄ rediturus abiisti,O optātis est.i.utinā epistola.s.tua:qua meis lr̄is rn̄debis: dicat saltem miseri.i.mihi:ut saxa aquæ leucadiæ.i.pcipitia maris leucadici petant mihi,ut.s.sic finiam aut amores:aut cū amoribus uitam.Et ita oratorie summum,& grauissimum pondus uotorum in fine ponit:ut ipsum memorem commiserari faciat.Hæc sunt,quæ in epistolas Ouidianas quanta potui breuitate,& commoditate annotaui.

Finis commentarii Domitii in Sapphon Ouidii.

GEORGII MERVLAE IN EPISTOLAM SAPPHVS.

CONTRA DOMITIVM ANNOTATIONES.

QVID igitur petulans & nimiæ licētiæ literator primū dānat?Nēpe qd' Franciscū Philelphū in Sapphus uita declarāda,ceu gręca ignorem secutus fuerim.sed quod mihi uitio obiicit,id laudi maxie duco,neq̧.n.gloria sua defraudādi sunt pceptores nr̄i,quoties uera docēt.Sed minime miror,si oium ingratissimus eius me accusat,i quo se plerūq̧ iactare solet, Quid?qd' plane hic ignorat quorsum Francisci Philelphi testimoniū spectet,illud ēt deprehēdisse se dicit qd' filiā,nō filiū ex Charaxo Sappho genuerit:me uero pro filia filiū scripsisse,quasi non hoc sit frequēs impressorū uitiū, qui modo ppostetas & inuersas,modo alias pro aliis literas collocent,Quem hoium indiligentiā & interim inscitiam,uix diligēs pfectorum & corrigentiū cura emendare potest.Vnum tn̄ est,qd' uelut ignotum atq̧ obstrusum,cognouisse atq̧ eruisse dictitat super his uersibus.Nec mihi Pierides subeunt,Dryadesq̧ puellæ,Nec me Thespiadum cætera turba iuuat.Hoc est triplicem causam dicendi,cū aut furore poetico ageretur,aut cū relaxans,aium in syluis sine curis uagaretur inter Dryades & Hamadryadas,aut cū pueris,quos amabat,blandiret,qui sibi Thespiadū & musarum instar erant,Nūc,inqt,nec Pierides .i.furor poeticus,nec Dryades.i.relaxatio animi,in syluis inter Dryades puocant me ad carmē,nec cætera turba Thespiadum,nec amicæ,quæ tertia & reliqua carminis causa erāt,me delectant Næ literator egregie de penitissimis,ut aiunt,musarum antris hūc sensum eduxisti,dic quæso an nō plena sunt huiusmodi dearū appellationibus carmina, ex qbus in tales allegorias quicq̄ transferre,ut ab Eustathio traditū est,parum cōueniens sensit Aristarchus quā nimiam grāmaticorū diligentiā utpote odiosam Seneca & Quintilianus in Didymo damnauerunt: porro q̄ cōtentiose & insulse oppugnans sup hos uersus interpretationem nostram,Et uariis albæ iunguntur sæpe columbæ,Et niger a uiridi turtur amatur aue.Nā cum uim huius comparationis ex pręceptis Varronis excusserim,hoc est per uarias aues genus illud agreste columbarū accipi,qd' fere est albo uario,niteris perabsurde nimis,atq̧ illepide probare per uarias aues pauonē intelligi,parū cōsyderans,si de columba & pauone intelligeret,a puella insipidam,& parum efficacem cōparationem fore. quippe quæ nec superiora,nec rem ipsam,de qua agitur respicere.illud sane duplex illa comparatio breuiter docet dispares formas, & disparia auium genera ui amoris plerūq̧ copulari,nec deformitatem,aut impar genus amantes a seipsis auertere. Quid enim

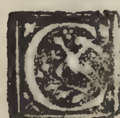
Franciscus Philelphus

Aristarch⁹ Seneca Quintilianus Didymus

uult exemplum:Persei & Andromades:aut columbarũ diuersitas nisi formam in multis haud magni momẽti esse.immo Hercule contra mulierem staret sua comparatio:si formosæ aues quales albæ columbę:& pauones habentur, ungi hac in parte traderentur.quod uero ais amicos esse inter se pauones & columbas ut naturales scribunt:ad præsens negociũ non pertinet:absurde nimiũ omnia exponis.queadmodum & illud.Non agitur uento nostra carina suo. Vt sub interrogatiõe hæc dicat puella quæ discessu Phaonis:& amissa omni spe potiundi quem amabat,in mare se pręcipitare statuat:cauillatur & illud.Si nisi quæ facie poterit te digna uideri:Nulla futura tua est:nulla futura tua est. Sic exponens,si nullam es amaturus:nisi quæ dignitate formæ tuæ cõueniat,nullam amabis quasi dicat nulla est tam formosa:q̃ tu.Nos contra ad delitias amatoris omnia referenda dicimus:qui non contentus quotidiana forma:per quam formosã optet:in quo maior uis doloris puellæ ostenditur,ꝙ is impossibilia appetet,qui ea spernit.Verior itaq; est hæc sententia testimonio Ouidii cõfirmata.Forma dei munus,forma quota quæq; superbit,quasi dicat raram uel nullã es amaturus hic ego aliquid subiũgam ex occultis græcorum commentariis sumptum,conduplicationem istam non tam ad emphasim esse factam ab Ouidio, ꝙ ut geminando eadem uerba charactere Sapphus demonstraret quæ ut Demetrius Phaleræus author est gratiã suis carminibus ἐκ τῆς ἀναδιπλώσεως quæsiuit.Nã ubi περὶ χαρίτος λόγου pcepta tradit de charactere Sapphus hæc scribit sermonis gratiæ,quæ per figuras fiunt manifestæ,& plurimæ sunt apud Sappho,quemadmodum anadiplosis, ubi nympha ad Partheniam ait.παρθενία παρθενία ποῖ λείπουσα οἴχῃ.Quæ respondent ad eam per eandem figuram οὐκέτι ἥξω πρὸς οὐκέτι ἥξω:Maior enim gratia apparet ꝙ si semel esset dictum & sine figura,sed cũ uir improbus nos insectetur,nostraq; iniquo aio perlegat:non tam reddendæ sunt homini uices:ut eũ suæ petulantiæ pœniteat: ꝙ bonis ac studiosis iuuenibus consulendum,qui plusq̃ conueniat interpretationibus Domitii fidei adhibentes in grauissimos errores incidunt.

❡Domitii Calderini Veronensis commentarioli in Ibin Ouidii ad uirum clarissimum Falconem Sinibaldum ciuem Romanum ærariiq; pontificii custodem.

❡Domitius Calderinus Falconi Sinibaldo Sal.

Ommentarios meos in Ibin Ouidii:cum nonnulli nuper petiissent:ut ederem:id mihi agere uisi sunt alienissimo tempore.Nam nec opus adhuc emendaueram ab auditoribus exceptum superioribus annis:cum publice in Academia id profiteremur nec quorũdam maleuolentissimorum hominum inuidiam, quam lucubratio nostra in Martialem:uel contraxit:uel exulcerauit,adhuc sedatam:aut certe lenitam intelligebam:ut quantũ ego scribendo:tantum ipsi calumniando:cauillãdo:maledicendo quotidie meditentur:omnis humanitatis, & officii obliti.Nã quod maxime tueri debent:& in cõmunem utilitatem iuuare:id potissimum oppugnant : & laborum ac industriæ laudẽ labefactare conantur:Sed iis satis respondimus iis libris:qui in manibus sunt:& prope diem edentur: quorum primus locorum oium:quæ apud Iuue. obscuriora sunt.explicationẽ continet:ne paradoxis pauloante emissis: quæ profecto sunt plane παρὰ τὴν δόξαν:ac sententiam Iuuenalis studiosi aliud praue discant:cum Iuuenalem quærant reliquis tribus nouã uariarum rerum commentationem complexi sumus:ubi ita egi cum aduersariis:ut me patientiæ meæ:qua iandiu abutũtur,non pœnituerit:& istos pudere oporteat stultitię suæ,ac temeritatis.Satis eorum ducem,& impulsorem olim per litteras monui:ne in maledicta incurrat:in qbus declinandis non minus prudentiæ existit,ꝙ in ferendis fortitudinis, & constantiæ:sed ad te redeo Falco:cuius humanitas,& beneficentia imortali officiorum gratia totam urbem ita sibi deuinxit: ut nemo amet:qui non debeat,ament autem omnes:tuisq; uirtutibus excellentissimis honestiorẽ locum:& optent: & sperent:tametsi honestissima sunt tibi,has uigilias nostras mittimus,ac dicamus,qui olim ab auditoribus exceptæ sine certi authoris nomine ferebantur:multosq; repericbant dominos,cum me carerent.Opus Ouidii est plenum lituræ:& obscuritatis,ego uero,quæ aut græcis Apollodoro,Lycophronte:Pausania:Strabone:Apollonio,& illius interprete : aliisq; scriptoribus,aut a nostris tradita sunt:quæ quidem ad huius explicationem pertinere uidebantur:in hoc opusculum congessi.Tu leges,cum per negocia publica licuerit:& Domitium tui studiosissimum amabis. Vale.

Exilii Ouidii duplex causa

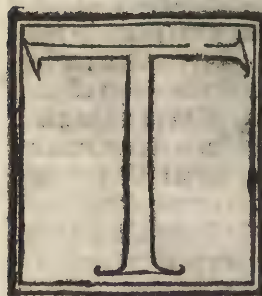

E Ouidii uita nihil a nobis in hoc loco scribendũ est:cum & a multis ea tradita sit:& ex poetæ libris facile cognosci possit:unam illam particulam non prætermittemus:quæ est de eius exilii causa nam ita ab eo multis in locis perstringitur:ut cum proferre non audeat:uariam interpretantibus coniecturam præbeat.Qua de re:ut dicam,quod sentio:cum duæ sint causæ,quarũ altera speciosa est:& uelandi criminis gratia ab imperatore Augusto:& poeta iactata:quod scilicet libros de arte cõposuerit:altera uera quidem est,sed suppressa ne Augustus offenderetur:passim tamen quodam carminis inuolucro,& uerecunde designata:quod scilicet amauerit:ut alii sentiunt, Liuiã Augusti filiam:nam ea flagrauit adulteriorum infamia,& damnata est.ut scri.Pli.& Tranquillus:ut alii suspicantur, Liuiam uxorem.Hanc exilii causam testatur Sidonius:qui Ouidium scribit addictum fuisse Cæsariæ puellæ:sed poeta amori crimen transferendo imminuit:nam id appellat imprudentiam non amorem:quid scilicet dum Cæsaream puellam imprudẽter coleret & studiosius obseruaret,in amoris uenerit suspitionem:suamq; causam similem ait esse Actęonis:qui casu cum spectasset Dianam:quãuis non amaret,tamen periit.Cur aliquid uidi,inquit,cur conscia lumina feci:Cur imprudenti cognita causa mihi est.Inscius Actæon uidit sine ueste Dianam Præda fuit canibus nec minus ille suis. Nec his assentior:q eũ uersum de turpi secreto Augusti dictum putant:nam cum illic placare,& lenire imperatorem studeat,cur scelus obiecisset Corynnam eam ficto nomine appellat:quod fatetur:Mouerat ingenium totam cantata per urbem,Nomine non uero dicta Corynna mihi.alibi idem sæpe.Duæ autem fuere Corynnæ,ut scribit Suidas utraq; carmine lyrico erudita:unam tãtum tradit Pausanias:& eam contendisse cum pindaro Thebis:fuisseq; uictricem:uel formæ uenustate:qua iudices corrupti sunt:uel linguæ æolicæ gratia:quam Thebani doricæ antepofuerunt:qua Pindarus utebatur:extatq; monumentũ, in quo illius effigies uitta coronata cernebatur de hac Papinius:Veneris secreta Corynnę & Propertius idem.Inde Oui.suã puellam Corynnam appellauit ab eruditionis elegantia,& formæ.Illud addamus in Ponto:unde hoc opusculum emittit eundem composuisse opusculum de piscibus:quo incognita nobis piscium nomina complexus est,ut scribit Pli.

❡Argumentum

OVIDIVS IN IBIN.

Empus ad hoc lustris mihi iā bis quinq; peractis,
Omne fuit musæ carmen inerme meæ.
Nullaque, quæ possit scriptis tot millibus, extat
Littera Nasonis sanguinolēta legi.
Nec quenquam nostri, nisi me, læsere libelli:
Artificis periit cum caput arte sua.

Rgumentum carminis est imprecatio: qa inimicum deuouet: quē Ibin appellat: non ut alii suspicati sunt q̄p Ibis ciconia sit fœda auis: quæ rostro purget uentrem id enim est ciconiæ. Ibis uero ægyptia tm̄ est: ut scribit Herodo. in secūdo historiarū duplici genere: altera nigra cruribus gruum, rostro maxime adunco: quæ aduersus serpētes colit: altera familiarior hominibus glabro capite, & collo pennis cādidis p̄ter collū, & extremas partes alarū. ¶ Callimachum aūt in hoc est imitatus inscriptione quoq; operis. Nā Callimachus Apolloniū Rhodium: qui argonautica scripsit, diris imprecationibus deuouit carmine elegiaco: cū ille discipulus in suum p̄ceptorē parū pius fuisset: ut apud Suidā legimus. Apolonius aūt, & Dionysius Alexandrini qdē fuerūt: authore Strabone. sed Rhodii dicti sunt: qm̄ Rhodii literis operā dedissent: idem testatur Apollonii interpres. Cū igitur Callimachus in illū inueheret: per contēptum appellauit Ibin: quasi auem Alexandrinam, & Aegyptiam: ut ita indicaret eū esse Alexandrinum: quāuis Rhodius diceretur. Ibis itaq; inimicus ab Ouidio appellatur: non propter ullam auis similitudinem: sed imitatione tantū Callimachi: qui cur Ibin Apollonium dixerit iā pro posuimus. Opus est obscurū remotis p̄sertim fabulis: non tam, ut lateat inimici nomen, qui Callimachi imitatione, qui eodem stylo, & obscuritate opus composuit: ut Suidas tradit: quod nunc imitat̄ Ouid. Quis sit hic inimicus Ouidii: nec ipse usquam aperuit: nec ab aliis deprehendi facile est: uxorem certe poetæ solicitabat: qua de causa exarsit hac carminis acerbitate: quid facturum denunciauit in ultimo fine titulo: primum se cogi a moribus suis discedere: ut qui hactenus neminē læserit: nunc cogator maledicos uersus in aduersarium scribere.

DOMI. Argumētū Ibis q̄ & ciconiae alius naturæ sit. Duplex ciconia. Callimachus Rhodi⁹ q fuerit. Qualitas operis.

Empus bis quinq; lustris: quinquaginta annis. Lustrum dixerunt latini spatium quinq; annorum: quod græci ὀλυμπιάδα appellarunt: eam instituit Hercules Alcmenæ: ut Strabo. placet Pausanias uero scribit Phœoneū: Epimedem: Iasium: Idam: & Herculem fratres fuisse filios Cretæ ex Ida: Herculemq; maximum natu olympiadem instituisse quinq; annorum spatio a numero fratrum: nam quinq; erant omnes. Mulieribus non licebat olympiaca spectare: quæ lex sancita est: cum Callipatira, ut alii scribunt, Pheronice filio uictore illic saltans saxum prodidisset: deprehensæ deiiciebantur Alpheo. plura Solinus de olympiade. ¶ Tot scriptis millibus, scilicet uersuum. ¶ Littera sanguinolenta: carmen maledicū. ¶ Nisi me læsere libelli: propter libros, quos composuit de arte amādi. ¶ Arte sua, carmē querulum hoc: & est sensus Hei, quia libello de arte amandi edito missus sum in exilium, causa satis leuis, & illud arte alludit ad opus de arte amandi, siue simpliciter potes intelligere.

Lustrū qd sit: & quid olympias & a quo instituta fuere. Lex olympiaca quæ

¶ Argumentum Zaroti.

Cripsit Ouidius in Ponto in Ibidem inuectiuam, cuius opusculi argumentū perperā nonnulli interpretātur, cū Ouidium Callimachū poetā imitatū dicant, q in Apolloniū Rhodiū discipulū inuectus est, quē Ibidē appellat, ut ipsum Alexandrinū indicaret. nā Ibis Aegyptia auis est, quā sane hoc deridendū sit, qs tam indoctus est, omnisq; ueri iudicii expers, qui nō intelligat. Dum argutuli qdam nouarū rerū, quæ nusquā sunt, indagatores noua cudere posteritati uolunt, in ueterrima nimis, & a ueritate alienissima dilabuntur. Dicant nobis hi nouatores quod

ZARO.

dedecus:quænam infami a Apollonio fuissent:ut Alexandrinus Callimacho diceret:none ex Aegypto illustres hūr uiri do-ctrinis eruditi uariis:ac excellentes?quç et Apollonio uera indicatio sub Ibidis noie fuisset: cum non tm̄ in Agypto hmōi auiū genus(teste Plin.)reperiat. Si igit Apollonio Callimachus Ibidis nomē indidisset:ut eū tm̄ indicaret:non dubio:sed no tiori uocabulo appellasset:q̄ nam ergo relicta nobis rō est::cur Ibidē Apllonium Callimachus appellauerit?hæc nēpe:& est snia Vallæ preceptoris mei oium doctissimi. Pli.lib.viii.suæ naturalis historiæ de Ibide hæc scribit: Volucris in Aegypto q̄ uocatur Ibis: rostri aduncitate p eā ptē se proluēs:qua reddi ciborū onera salubre maxime est. Cū igitur tāta sit huius spur citas:ut pprio ore uentrē purget:qđ est fœdissimū ut spurcissi mū:si rē:nō naturē spectes:hūc & oī pudore carentē:atq̃ elegā tia:primū quis se postea pbabilē reddiderit, ingratissimū disci puiū Callimachus oñdit:Ibidē appellauit:nā & in sermone icō ptissimū Apollonium fuisse eius bis a Criticis repudiatū opus mę morāt:inde correctū acceptū:ut Quinti.tradidit:ad cuius Oui. imitationē inimicū quoq̃ suū in hoc opere Ibidē uocitauit:utq̃ ēt hoiem nullius decoris:& cōmoditatis significaret:huius au-tem maledicētiæ cās has fuisse ipsemet aperit:solicitabat uxorē

Ouidii lo-cus enoda-tus

Vnus(& hoc ipsum est iniuria magna)perennem
Candoris titulum non sinit esse mei.
Quisquis is est(nā nomen adhuc utcūq̃ tacebo)
Cogit inassuetas sumere tela manus.
Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus,
Non sinit exilio delituisse meo.

poetæ:dū in Ponto exulabat:qdā: qui dū fortuna Ouidio fuit:ab ipso inter amicorū numerū censebat haud postremus:fra cta aūt fortuna fidē uiolare non puduit:linguæ uenena insusurrans Augusto:ut diuitius in exiliū ipsum remoraret:qua-te lacessitus has deprecationesq̃,deuotionesq̃ in ipsum perfidum Ibidem cōposuit:quis uero hic fuerit Ibis:a nobis depre hendi non potest:cum ipse nusquam aperiat:Opus uidebis elegiaco metro paucis carminibus absolutum:sed sua cum fa-bularum:tum historiarum obscuritate quam longissimum:ad cuius iam expositionem deuenio.

ZARO.
Cōciliatio auditoris
Tēpus unū Lustrū unū dictum

Empus ad hoc lustris:in hoc principio Oui.auditorē attentū facit:docilē,& beñuolū:qđ ab oībus doctis obser uari solet:ut inde lubētius opus legat:idque maxime ab Oui.nō fuit ptermittendū in carmine maledico:a quo oēs genere carminis solent abhorrere:& oñdit nunq̄ antea in quēquā aliū se inuectū:ut patebit. ¶ Tempus:a temperato tenore Solis:& Lunæ tps Varro dici uoluit:esseq̃ interuallū mūdi,& motus. ¶ Bis qnq̃ lustris:qn-quaginta annis tot cū hoc cōposuit opusculū nat? erat annos. Lustrū qnquenniū a lauendo.i.soluēdo dictū:ut Varro asse rit:q̃ quinto quoq̃ anno uectigalia,& ultro tributa per censores psoluebant.Liuius aūt de seruio Tullo loquens ait:Ibi instructū exercitum omne:sue:oue:tauris lustrauit:idq̃ conditum lustrum appellatum: quia in censendo finis factus est. Græci huiusmodi annorum spatium ὀλυμπιάδας appellant. ¶ Carmen inerme: non maledicum, metaphorice dictum. ¶ Sanguinolenta:maledicta. ¶ Nisi me:nam missus sum in exilium libris de arte amandi editis.

¶ Iodoci Badii Ascensii opusculi Ouidiani in Ibin familiarissima explanatio.

ASCEN.

Empus &c.Opus hoc inscribit Ouidius in Ibin.i.carmē impcatoriū,atq̃ maledicū in quēdā aduersariū ita meri-to criminandū:quēadmodū Callimachus criminatus est Apolloniū:quē Ibin uocauit:quasi auē externā, cū se Rhodiū mentiret:quēadmodū is,quē Oui.criminat,se Romanū mentiebatur.Non tñ eum noiat:aut qa famo sos libellos edere lege uetitū erat proprio psertim noie expresso:aut quia se inuite maledicere ostēdat: & sum mopere prouocatū uix regerere cōuitia:aut pares referre uices.Intentio aūt est aio suo morē gerere:quia dulcis est non-nullis uindicta:quæ male dicēdo fit:sed ea & turpis,& scelesta Christiano fugiēda est.Aut ut minādo:& imprecādo aduer sariū a maledicēdo,& puocando ulterius reuocet nisi.n interdū stultis,& maledicis resistat:nullus esset in eis maledicendi modus.Vnde monet comicus aduersarios suos cessent maledicere:malefacta ne noscant sua.Et hæc qdem intētio, & mo-dus obseruet honestior,& Christiano dignior sit.Et licet Oui.Christianus nō fuit eadē tñ uirtus illi cognita fuit:unū cona tur se candidū.i.sine liuore astruere.Qualitas carminis est elegiaca,ea.n.pcipue ualuit:& ideō plurimū usus est:Ēm tamen propter materiæ exigentiā iambica esse debuit.Liber unus est:nec is sane magnus:sed sane q̄ difficilis:qa oium,quos isfor tunatos nouit:in aduersariū suum impcatur:nisi desistat ab incepto:& ita eorūde m inqsitio difficultatem affert.In qua re quia diligētissimus fuit Calderinus,satis erit ordinē cum familiari explanatione pter eū contexuisse.Nam poetę uitā ante epistolarū explanationē,& exilii cām ante hoc opus uidimus.Oi do igit est:Omne carmē meæ musæ.i.uenę,aut inuētiōis meæ fuit inerme.i.sine maledictione:impcatione,aut inuidiæ telo usq̃ ad hoc tps.& hoc bisqnq̃.i. decē lustris.i.qnquēna libus tpibus:hoc est qnquaginta uitæ meæ annis iā peractis.Et nulla ita.i.ne minima qdē pticula.Nasonis.i.mea,aut ope ris mei,q Naso uocor:extat supple tot millibus scriptis.i.licet tot millia scripserim:nā si intelligat in:ut sit in tot millibus, diceret scriptorū:quę.s.ita hoc est particula possit legi sanguinolenta.i.sanguinis appetēs:aut hostilis, siue maledica,pstat n metaphora:qa dixerat inerme.Nec nři libelli lęsere quēquā,nisi me.i.unum,qui in exiliū missus sum ob libros de Arte amandi.Bene aūt dicit nři libelli pluraliter:qa licet modestiæ gra de uno pluraliter in prima psona loq: & tñ singulariter addit me:qa se solum uult significari læsum.Vnde licet potuisset:noluit tamen dicere,nisi nos:cum.i.quando caput artifi-cis.i.meum periit.i.exilio damnatum fuit arte sua.i.propter artem suam,& a se inuentam.

DOMI.
Titulus unde

¶ V N V S:Ibis. ¶ Mei candoris meæ æquitatis. ¶ Titulū:a tutando dicit titulus:ut Varro, & Festus Pompeius docent: tituli ēt milites appellabantur:quasi tutuli:q̃ patriā tuerentur:& pronomē Titi hinc quoq̃ emanauit. ¶ Tela:iprecatio nes. ¶ Inassuetas manus:qa neminem pter Ibidem carmine offendit. ¶ Relegatū:in exilium missum. ¶ Gelidas arctos:siue gelidos ortus:utrūq̃ bene,& septentrionem denotat:ubi intentissima sunt frigora:ac perpetuæ niues ἄρκτος grçce:latine ursa dicitur.Duplex est autem arctos:maior:& minor:ambæ in septentrione:de quibus multa refert Hyginius, ac Ara-tus.Si uero legas ortus totidem ueteres uentos fecere:quot & cœli regione: unde Homerus quatuor tantū uentos no-minat:a quatuor cœli partibus:posteriores autem plures fecere.ut in sequenti figura ostenditur.

Arctos quotuplex sit

ZARO.

¶ V N V S:Ibis. ¶ Mei candoris:meæ gratię,& beneuolētię:erga omnes. ¶ Inassuetas:inhabiles carmine maledico. ¶ Re-legatum:præscriptis finibus in exilium missum.

ASCEN.

¶ V N V S:scilicet aduersarius maledicus,& inuidus:& hoc ipsum.s.q̃ ille unus id facit:qa non iure,sed iniuria.est iniuria magna:non sinit.i.nō patitur titulū candoris mei.i.puritatis meę ab omni inuidia:esse perennē.i.ppetuū usq̃ ad finē uitæ. Quisquis.i.quicūq̃ est.nā nomen utcūq̃.i.tam proprium,q̄ cognomē eius latebit adhuc.i.donec uidero,an resipiscere ue lit:is cogit manus inassuetas.i.nullo mō assuetas:sumere tela.i.scribere carmina maledica resipiscere supple metaphora ab hostili bello.Ille relegatum:docet causam querelæ suæ in aduersariū esse iustissimā,cum ille miserum,& exulē indignis in-iuriis persequatur:quem merito protegat,& defendat.Vnde ordo est:Ille.s.aduersarius:qui me cogit tela sumere, non si nit:supple me relegatum:idest missum in exilium ad ortus gelidos Aquilonis:idest ad pontum iuxta Getas ad frigidam zo nam delituisse.i.perfecte,& quasi incognitum ad finem usq̃ latuisse:supple in exilio meo.

Numerosior

Numerosior quoq; ratio uentorũ est addita:& regionibus unde fluant uẽti sumpsere noĩa:ut Pli.lib.ii.natu.histo. ꝓdidit.

Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat:
Iactat & in toto uerba canina foro:
Perpetuoq; mihi sociatam fœdere lecti
Non patitur miseri funera flere uiri.
Cũq; ego quassa meæ complectar mẽbra carinæ:
Naufragii tabylas pugnar habere mei.

CVVLNERA:exilii mei. Verba canina: maledica dicũtur arabie canis:cuius morsu saxa feriunt:ut scribit Pli.unde puerbiũ ductũ eũ:Mordere lapidẽ, & mordere ꝑ carpere tractũ est ab eiusdẽ aĩalis morsu. Foro:forũ dictũ est,ut Varroni placet qđ cõtrouersiæ & res uenales illuc ferant.Idem macellum dicebatur ab obsoniis:q̃ uendebantur illic,nam Iones hostia hortorũ Macellotas appellant:alii a Macello:cuius damnati horti, uel domus uendendis obsonis aperta sit,Forum hic accipit pro cõuentu hominum in forum conuenientium. Funera:calamitatem. Non patitur:nam eam aliis curis afficit. Tabulas: bona sua appellat tabulas naufragii:hoc est reliquias exilii:quas impius inimicus subripere tentabat. Habere:subripere: sunt etiam qui intellexerint tabulas naufragii uxorem:quod non placet.

DOMI. Mordere a quo puerbium natũ est quot hẽat significata

Forũ qđ & uñ dictum

CVEXAT:distrahit molestia afficit:a uehẽdo uexare uerbũ deducit:isq; dr̃ uexari:qui ui atq; motu ultro:citroq; uehit & est plusq̃ uehi:sicuti quassari plusq̃ quati:taxari plusq̃ tãgi,& mille alia,author Gellius. Iactat:imoderate,ꝓfuseq; oblogtur. Verba canina:quare uerba canina ipse paulopost ostẽdit:sumptũ ẽt uideri põt a rabidis canibus: quorum rabies Syrio ardente(teste Pli.)hoĩ mortifera est. Foro:forũ,ut tradit Fest.sex modis intelligit: pro loco negociationis hic accipe. Sociatã:uxorẽ dicit:quam ad extremũ usq; diem approbauit:suorũq; fecit cõsiliorũ participẽ:notissima differẽtia inter socium comitem,& sodalem:a qbus etiã uerba habentur. Perpetuo fœdere:ad differentiã illarũ uxorũ quas repudiauit.utq; ẽt amorẽ suũ indicaret,ut inde iustior ira uideat:fœdus appellatũ ab eo,ꝙ in paciscẽdo fœdata hostia necaretur Virg.Et cæsa iungebãt fœdera porca,uel qa in fœdera interponat fides,ut ait Festus. Nõ patit:non sinit sua molestia,& iniuria. Flere:lamẽtari,& est ꝓprie lachrymis. Funera,uiui uiri calamitatẽ,& me uiuum perinde,ac mortuũ funere ꝓsequi.Funus(inqt Donatus)cũ pompa exequiarum a funalibus,etenim noctu efferebant propter sacrorum celebrationẽ diurnam,Legitur & Miseri,& notum est. Cumq; ego quassa:sumptũ ab iis,qui naufragium faciunt. Tabulas:translatio sumpta a naufragium facientibus,qui procumbentes tabulæ nauis e tempestatibus conantur euadere.

ZARO.

Forum

Fœdus qđ & uñ dcm

Funus qđ & uñ dictũ

CET ipse immitis.i.immanis,& crudelis uexat.i.molestat,uulnera quærentia requiem.i.male refricat,hoc est innouat,q̃ neglecta reqescere,hoc est requiem sumere uelint,& iactat uerba canina.i.detractoria,& irritatiua:ac maledica more canum:toto foro.i.ubi est plenus cõuentus hoium,& nõ patitur sociatam mihi ꝑpetuo fœdere lecti.i.legitimam coniugem meã.flere funera.i.exilia funeri cõparanda,uiri miseri,qa uexando eam,cogit eam aliud cogitare,& agere.s.de aduersario conqueri.Cũq;.i.& cum ego cõplectar membra meæ carinæ quassa.i.cõcussa,& fracta,hoc est reliquias naufragii,& infortuni mei.ille pugnat.i.cum pugnat contendit habere tabulas.i.ultimas opes,sicut dum nudi in tabula enatamus,nihil præter tabulam habemus,tabulas ergo mei naufragii:idest ultimas opes mihi relictas.

ACSEN.

Et qui debuerat subitas extinguere flammas:
Hic prædam medio raptor ab igne petit.
Nititur ut profugæ desint alimenta senectæ,
Heu, quanto nostris dignior ille malis.
Dii melius, quorũ longe mihi maximus ille est:
Qui nostras inopes noluit esse uias.
Huic igitur meritas grates: utcunq; licebit,
Pro tam mansueto pectore semper agam.
Audiet hæc Pontus, faciet quoq; forsitan idem:
Terra sit ut propior testificanda mihi.
At tibi, calcasti qui me uiolente iacentem,
Qua licet, heu misero debitus hostis ero.
Desinet esse prius contrarius ignibus humor,
Iunctaq; cum Luna lumina Solis erunt.
Parsq; eadem cœli Zephyros immittet, & Euros.
Et tepidus gelido flabit ab axe Notus.
Et noua fraterno ueniet concordia fumo:
Quam uetus accensa separat ira pyra.
Et Ver Autumno, Brumæ miscebitur Aestas:
Atq; eadem regio uesper, & ortus erit.
Quã mihi sit tecũ, positis quæ sumpsimus armis,

DOMI. Raptor q proprie sit. Põtus pui cia q̃ & uñ Põtus mare uñ dicat. Sol uñ nomen traxit. Luna uñ nomẽ hñit. Eteoclis & Polynicis historia. Ver & bruma q̃ sint. ZARO. Profugus q & unde dictus. Agere hr̃e referre gratias in quo differunt. Põtus q & Axenos uñ dicatur. Hostis qui sit. Soles a quo sol nomẽ accepit quot fuere. Luna unde. Axis siue Axona qd proprie sit. Eteocles & Polynices. Ver. Bruma. Aestas uñ.

¶EXTINGVERE subitas flãmas.i.ferre opẽ exilio meo:quẽadmo dũ alii accurrũt ad icẽdiũ domorũ. ¶Raptor: raptores dñr, q ui subripiũt aliqd cõtra fas. ¶Dii melius: i Iuidia adducit inimicũ. ¶Dii melius agũt mecũ. ¶Ille: August⁹. ¶Nostras. uias: exiliũ. nã bona nõ abstulit, ut alibi ẽt scribit. ¶Agã grates: poeticũ est, nã orator᷑ agã gr̃as. ¶Põtus: puincia nobilis crudelitate Medeæ, & ueneficis herbis a: Põto rege nomẽ accepit. Põtus mare dr̃ a ποντίζω qđ sigñat mergo. Põtus locus exilii mei: Vaticinat se scripturũ esse, qđ in exilio scripsit de triũpho Cæsaris. ¶Idẽ: Augustus. ¶Testificãda: numerãda inter bñficia. ¶Calcasti: isultasti iniuria affecto. ¶Heu mi. q. d. me miseret, qđ te aff. ciã tãtis maledictis diris iprecationibus. ¶Desi. negat se unq̃ fore amicũ p silitudinẽ sumptã a reb⁹ cõtrarius: q̃ nũq̃ cõueniẽt. ¶Solis: hic dicebat fax cœlestis oli, sed dictus ẽ Sola a Sole puero filio Hyperionis. ¶Luna: itẽ a Luna Solis soror: est author Dio. ¶Zephyros: occasu æquinoctiali. ¶Et no. nota est fabulosa historia Eteoclis, & Polynicis fratrũ rogum in duas partes diuisum esse: quod Callimachus primus scripsit: inde Ouid. Scindit in partes, geminoq; cacumine surgit: Scindit in partes atra fauilla duas. ¶Ira uetus: odiũ fr̃nũ. ¶Ver: græce dr̃ ἔαρ: uñ uer bruma: qđ breues dies hẽat, dicit. Festus.

¶SVBITAS extinguere flãmas: mihi opitulari: sicut solẽt i cẽdiis hoies extinguẽdo ignẽ auxiliũ p̃stare. Hic p̃dã: p̃da hostibus capta: qđ manu parta, ut ait Varro. ¶Profugę, pfugus, inqt. Ser. pprie dr̃, q pcula a suis sedib⁹ uagat: q̃si porro fugatus: multi tñ ita diffiniũt, ut pfugos esse dicant eos, q exclusi necessitate de suis sedibus adhuc uagant: & simul ac iuenerit sedes nõ dicant pfugi, sed exules, sed utrũq; falsum est, nam & pfugus lectos est, q iã sedes locauit, ut i Lucano: Profugitq; a gẽte uetusta Gallorũ Celtę miscẽtes nomẽ hiberis, & exules, q adhuc uagant ut i Salustio: Qui nullo certo exilio uagabant: adeo exiliũ ẽ ipsa uagatio. ¶Senectę: senecta est senilis ętas. ¶Dii me. i. agũt. ¶Ille: Germanicus: cui & fastorũ libros iscripsit. ¶Inopes: uias: uiaticũ. n. dedit. ¶Agã me. g. solẽt poetę ita uti, cũ oratores gr̃as dicant differũt iter se hr̃e gr̃am: referre, & agere, agere uerbis proprie ẽ: q aũt hẽt apđ se gr̃am: nõdũ retulit: q retulit desiuit hr̃e. Dona. est author. Audiet hæc Põtus: Põtus mare antea, ut scri. Pli. ab ihospitali feritate Axenos appellatus ẽ, & Pontus non a ποντίζω sed potius uerbũ a noie fem: prius. n. fuit Põtus, q̃ q̃sq̃ i eo mergeret, sed potius q̃si μέ ϱευτος. i. flatibus, & pcellus plenus. ¶Idẽ: Germanicus. ¶Testificãda: numerãda iter cætera bñficia. ¶Calcasti: isultasti. ¶Qua licet: q̃cũq; pte licuerit. ¶Hostis: apud antiquos pegrinus hostis dicebant, & q nũc hostis pduellio, authore Fe. & Macro. uñ Statius in Curculiõe: Siue status cũ hoste itercedit dies dixit. ¶Desinet eẽ pri. adeo iniuria affectus ẽ poeta, ut nunq̃ se amicũ Ibidi futurũ dicat: idq; p silitudinẽ a rebus cõtrariis: ita & Solis tp̃s cũ Lunæ. Soles aũt plures fuisse Cice. i libris de natura Deorũ oñdit: ait. n. Cũq; tu Solẽ, q a solus eẽt, appellatũ eẽ dicas: Soles ipsi q̃ multi a theologis pferunt: unus ex Ioue nat⁹: nepos ętheris: alter Hypione: tertius Vulcano Nili filio: cuius urbẽ Aegyptii uolũt esse eã, q̃ Heliopolis appellat. Quartus is, qui ẽ heroicis tp̃ibus Acãto Rhodi pepisse dr̃ Lalysi Camei ratide Rhodi. Quintus, q Colchis ferẽ Aeetã, & Circẽ pcreasse. Luna dr̃, q; sola lucet noctu, si Varroni credimus: uñ Catul. Dictaq; a Lumine Luna. ¶Parsq; eadẽ cœ. Zephyrus: & Eurus uẽti iuicẽ sibi cõtrarii, ut oñdimus. ¶Axe: axis, inqt, Festus, quẽ græci ἄξωνα dicũt: plures hẽt significatões. nã et ps cœli septẽtrionalis, et stipes teres, circa quẽ uertit: ẽ et tabula sectilis. ¶Et no. frater. Laius Thebarũ rex ex Iocasta Oedipodẽ filiũ hũit: q ex mr̃e sustulit filios: Eteoclẽ, Polynicẽq; uirilis sex. fœminas uero Antigonẽ, & Ismenẽ, sed postq̃ resciuit Oedipus cũ mr̃e se cubuisse: sibi oculos eruit: relictis in regno Eteocle, & Polynice filiis q iter se pacti sunt i singulos sibi cedẽdo annos alternis regnarẽt: forte prior Eteocles regnat: q pacto exacto tp̃e fratri cedere noluit: indignatus aũt Polynices tãta affectus iniuria a fr̃e Thebas cũ exercitu una cũ septẽ regibus uenit: quo i bello mutuis Eteocles, & Polynices cecidere uulneribus, quorũ corpora in pyrã cõiecta de more sunt: cuius fumus in partes scissus est: ut ẽt & ipsor᷑ mortuor᷑ oñderet odiũ: plures huius rei meminerũt authores, & i primis i Thebaide Stati. ¶Pyra: pyra est lignorũ cõgeries. Vir. xi. Aene. Cõstituere pyrã: & ἀπὸ τοῦ πυϱὸς. i. ab igni uenit: teste Ser. ¶Et uer: uer q; tunc uiuere incipiũt uirgulta: auertere se tp̃s anni: nisi q; Iones dicũt id tp̃s uer. Var. author. ¶Autũno: autũnũ qdã dictũ existimabãt, q; tũc maxime augeant hoium opes: coactis agrorũ fructibus: ut author est Fe. ¶Brumę: dcã bruma, q; tũc breuissimus ẽ dies. Var. author. ¶Aestas: ab ęstu ęstas. hic ęstiuus: nisi forte a gręco: authore Var. ¶Armis: ip̃catiõibus: trãslatio a militib⁹: q armis inimicos petũt: arma ab armis. i. hũeris depẽdẽtia: aut scutũ: gladiũ: pugio: sica: & ea q̃ pcul p̃liant tela. Fe.

ASCEN. ¶ET q debuerat extiguere flãmas subitas. i. icẽdia subito orta. i. amouere mala mihi subito uenientia. hic existens raptor. i. uiolẽtus alieni boni inuasor, petit p̃dã ab igne medio. i. e maximo ifortunio meo emolumẽtũ capit. Nitit. n. ut alimẽta desint senectę pfugę. i. pfugatę. heu q̃to dignior: sup. sit ipse nr̃is malis: sup. q; nos. q. d. multo dii melius: sup. mecũ agũt, q̃ ipse: quorũ. s. deor᷑: hoc est diuorũ. ille. s. notissimus in terris: uidelicet diuus Augustus: q uiuus p deo habitus est. unde Hora. P̃nti tibi maturos largimur honores. est mihi longe maximus. i. p̃cipuus: q noluit nr̃as uias esse inopes. i. noluit exulẽ spoliare, ẽt opib⁹ suis igit ego agã semp huic. s. Deo grates. i. gr̃as meritas. i. quas meruit: q̃cũq; licebit. i. licitũ erit: aut dabitur mihi agere p tã mãsueto pectore: quo. i. in me usus est: cũ ẽt bona oia potuisset abstulisse. Põtus. i. regio: in qua mihi exiliũ est: ubi Barbari & sæui habitãt hoies: audiet hæc. i. has gr̃ar᷑ actiões meas, & hæc merita Augusti in me. & idẽ. i. põtus (s̃m quosdã) faciat quoq;. i. ẽt ut sit potior terra testificãda. i. in testimoniũ gratitudinis citanda mihi. i. uidẽs me gratũ Augusto merebit de me, & me sibi obnoxiũ faciet. Vñ p cõtrariũ subdit: At tibi &c. Calder. aliter intelligit. s. idem. s. Augustus faciat quoq;: ut terra si potior testificãda mihi. i. ut in exilio de Cęsaris triũpho scribã. At tibi calcasti &c. Incipit imp̃cari in aduersariũ a simili fere dicẽdi figura: ut Virg. in diris utens. Ordo est: At. i. sed o uiolente. i. iniuste opp̃ssor, q calcasti. i. suppeditasti me iacẽtem. i. p̃stratũ. heu dolẽtis est interiectio eius uidelicet, q inuitus cogit ad ultionẽ: aut exprobrantis sicut illud: Heu stirpẽ inuisam. heu igit ego ero hostis debitus. i. uti dabo: qđ. i q̃ res: licet. i. pmittit: misero. s. mihi miseratione digno. Nã miseros fere bonos dicimus. Desinet esse prius: sic in diris Maro cõtraria naturæ prius fore p̃cat. Quã desi (inquit) nostris de

uotum

uotũ carmẽ auertis, Ordo est: Humor. s. aqus desinet prius cõtrarius eẽ ignibus. ¶ Et lumia solis erũt mista cũ Luna. i. in cõiũctiõ e uidebit̃ Luna luminosa nobis: aut erũt i eadẽ sphera. Et eadẽ pars cœli imittet zephyros & euros: zephyros, q flãt ab occidẽte, dñr latine fauonii, & euros q flãt ab oriẽte, & not⁹. i. uẽtus meridionalis: tepidus: q trãsit torridã zonam: flabit ab axe gelido. s. septẽtrionali: ubi ẽ altera frigidarũ zonarũ, & ppetuũ fere gelu. Et noua cõcordia ueniet fumo fraterno. i. qñ fres. s. Eteocles, & Polynices cõcremabunt̃, q cũ essent in uita inter se sæuissimi: dũ rogo imponerent̃: diuisus est rogus: q̃si cadauera adhuc inimicitias agerẽt, uñ addit: quã. s. cõcordiã fratrũ uetus ira separat pyra. i. rogo funebri: incensa. i. dũ incẽsa esset. nã dissoluerũt corpora cũ flãmis. Et uer miscebit̃ autũno inter quæ est æstas, & byems, & brumæ miscebitur æstas: inter quas est uer, & autũnus. Atq; eadẽ &c. patet ordo.

Gratia, commissis improbe rupta tuis.
Quam dolor hic unquam spatio euanescer̃ possit:
Leniat aut odium tempus, & hora meum.
Pax erit hæc nobis: donec mihi uita manebit:
Cum pecore infirmo quæ solet esset lupis.
Prima quidem cœpto committam prælia uersu
Non soleant quamuis hoc pede bella geri.
Vtq; petit primo plenum flauentis arenæ:
Nondum calfacti uelitis hasta solum:
Sic ego te ferro nondum iaculabor acuto:
Protinus inuisum nec petet hasta caput.
Et neq; nomen in hoc, nec dicam facta libello:
Teq; breui, qui sis, dissimulare finam.
Post modo si perges, in te mihi liber Iambus
Tincta lycambeo sanguine tela dabit.
Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin:
Hoc ego deuoueo teq;, tuosq; modo.
Vtq; ille, historiis inuoluam carmina cæcis,

¶ GRATIA: cõcordia. ¶ Positis a. carmine maledico. ¶ Tu. cõ. tua culpa. ¶ Lupi dicati Marti: in quos fabulosa histo. tradit nõnũq̃ hoies cõuersos carmie magico eosdẽ rediisse i pstinã formã: uñ deductũ illud cõuiciũ uersipellis a mutãda pelle hũana. s. in lupinã. ¶ Cœpto: cœptũ uersum appellat elegiacũ: q̃si impfectũ. nã extremo pede fraudat̃. Papi. Qui nobile gressu Extremo fraudatis opus. ¶ Hoc p. nã metro iãbico maledicta scribunt: si mulq; pmãsit i metaphora: cũ dicat claudũ nõ solere pdire i pugnã. ¶ Vtq; p. dicit h̃ opus esse simulachrũ pugnç: q̃le solet impator miles añ legitimũ certamẽ pposito agere: i quẽ iaculat̃. ¶ Velitis: legis. Velites milites erãt, q hasta utebant̃ inhabili ad remittẽdũ: nisi pitis: ut scri. Li. eã iuenit Tyrrhenus scr. Pli. ¶ Dissimulare: tegere. ¶ Breui: ad paucos dies. ¶ Iãbus: iuẽtus pes ẽ ad nocẽdũ ab ἰάπτω: qđ signat noceo. Papi. eũ appellauit ultorẽ: qm Archilocus eius iuẽtor tãta acerbitate i Lycãbẽ socerũ eo usus ẽ ut ad laqueũ cõpulerit. Idẽ fecit Hipponax poeta in Babulũ & antherenũ sculptores: q eius de formis effigiẽ sculpserãt in cõtẽptũ, & Cato in Scipionẽ Metellũ ea carmis acerbitate usus est. ¶ Ticta ly. s. q̃libus telis uitã Lycãbes finiuit. ¶ Nũc q. iter carmina magica duo erãt apud maiores maxie religiõis: quorũ altero Dii tutelares urbiũ euocabant̃ ab hoste uictore: ne Deos captiuos dicere uiderent: altero deuouebant̃ urbes exercitus hominũ capita: q se traderẽt irç numinũ p salute aliẽa: q̃le fuit carmẽ duorũ Deciorũ: q se p pñç salute deuouerũt, Id ad Tityimperatoris tpa seruatũ fuisse ex histo. Pli. accepimus: poterat q̃spiã aut seipsum deuouere, aut alterũ. uerborũ formula hoc hẽbar initiũ, ut Samonic⁹ Serenus ex furii monumẽtis recitat: Diis pr̃ Iouis: ne manes sine quo alio noie fas est noiare au thor est Macro. nũc & si Oui. eadẽ formula nõ utit̃. tñ deuouere se dicit Ibin: quem diris detestat̃ imp̃catiõibus, in quo imitat̃ Callimachũ. ¶ Battiades: Callimachus dictus est: non filius Batti, sed ab eo genus ducens: nã & ipse hunc inter maiores suos cõmemorat: quẽ gentis suæ authorem pfitetur. Tres Callimachi fuerũt, quorum hic postremus fuit Callimachi grãmatici filius: Batthus ex Calisto: quç eadẽ thera dicebat̃ profectus Cyrene cõdidit: ita appellatus q lĩgua libyca Battus regẽ significat: ut Hero. placet proprio noie dicebat̃ Aristæus. Trogus Battũ scr. linguæ dictũ infantia. nã erat blæsus: quam sententiam cõmemorauit Her. sed dãnauit. Battus item nomẽ est pastoris apud Theocritũ, & in saxum uersus apud Oui. ¶ Ibin: Apolloniũ Rhodiũ ¶ Inimicũ: nã cũ fuisset discipulus Callimachi multa, quæ a pceptore acceperat, p suis ostentabat hi. pfitet̃ obscuritatẽ hoc opusculo: dũ studiose imitat̃ Callimachũ q eãdẽ opusculo suo seruauit: ut Suidas scribit.

¶ GRATIA: pax, & cõcordia. ¶ Improbe: pbi uelut phibi: q se a delinquẽdo phibẽt improbi: q se nõ phibẽt. Fe. author. ZARO.
¶ Tuis m. qa dignus es. ¶ Quã d. sensus est: tps, quo oia cõsumunt̃, nequaq̃ odiũ, et irã meã finire poterit. ¶ Pax: a pactiõe dicta: ut ait Fe. ¶ Cũ p. pecus ab eo, q pascebãt, a quo pecora uniuersa: qđ i pecore pecunia cũ pastoribus cõsistebat. Var. Drq; pecus oẽ aial humana carẽs effigie: teste Lactã. & pecus pecudis dicimus, & ris, & pecuare pecuaris, & pecu pecu indifferẽter, nõ ut impitorũ grãmaticorũ multitudo falso docet. ¶ Lupis: in Martis tutela esse dñr lupi: λύκος grçce dr̃. ¶ Cœpto u. nã pollicet̃ se editurũ pprio carmine maledico opus in inimicũ, ut in fine opis patebit. Cœpto ergo uersu hoc carmine: qđ erit principiũ imp̃catiõis, & dixit p̃lia, ut oñderet ẽt nõ p meritis i pñtia deuouere: p̃liũ ẽ armorũ certamẽ: bellũ uero tũ, pugna, tũ totũ tps, quo i militia sumus. ¶ Hoc p. nã iãbo metro uti solemus. ¶ Vtq; p. p. p cõparationẽ dicit sicuti leuis armaturç milites solẽt, antea q̃ i bellũ pdeãt, se expiri i arena, ita hoc opus edere: ut inde facto piculo: acrius inimicũ uulneret. ¶ Velitis: more ueterũ uelocissimi cũ scutis leuibus: ait. n. de uelitari Ci. Pedites ad hoc ipsum exercitati iisdẽ miscendit quos expeditos q̃si uolitãtes uolites noiabãt. ii. aũt, si Liuio credimus, hasta ihabili utebant̃. ¶ Breui: tpe. ¶ Dissimulare: simulamus falsa: dissimulamus uera teste Ser. ¶ Liber iã. iãbus pes ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν. i. a contumeliis iactandis: q maledici gñe hoc caris utebant̃: huius aũt origo uerbi ex noie Iãbes famulæ Celei noiat̃: q Cererẽ filiã q̃rẽdo ad Megarinã coniugẽ Celei delatã cũ uidisset solicitã male tractauit: alii iãbũ q̃si triãbũ: a triũphatore Libero cognominatũ, a Marte alii. huius carminis pcipui scriptores apđ grçcos Archilochus, & Hipponax: apđ Romanos Lucilius: Catu. & Hor. Bibaculus: ut scr. Diom. ¶ Tincta ly. sa. Lycãbes filiã Neobolẽ Archilocho poetæ pmisit: quã postea turpi ipsius cõmotus facie negauit daturũ: indignatus inde Archilochus iãbo carmine asperrime in Lycãbẽ socerũ, & filiã eius Neobolẽ inuectus est: quos pudore cõfusos laqueo finire uitã cõpulit: uñ Ho. i epodo: caue caue: nãq; i malos asprimus: pata tollo cornua: Qualis Lycãbæ spretus infido gener. & i poetica: Archilochũ pprio rabies armauit iãbo. Hũc socci cepe pedem: grãdesq; cothurni: floruit Tulli Hostilii tpibus: auth. Cornelio Nepote. ¶ Nunc q. qño ueteres deuotionẽ facerẽt pñibus uerbis i. ili. satur. docet Ma. plurimaq; uerba dicebãt: q oia ex Samonici Sereni testimonio ponit. q̃re dicit nũc Oui. nõ eo mõ, quo pisci solebãt te deuoueo, sed sicut Callimachus: q inimicũ suũ Apolloniũ Rhodiũ deuouit. ¶ Battiades: Battus Polymnesti filius Cyrenas pm⁹ ædificauit. q̃tuor aũt fuere Batti, & oẽs Cyrenẽses: queadmodũ Proclus docet i Pidarũ: eius meminit Calli. q extruxit Cyrenas de laudibus locutus Apolli. ex cuius uerbis docemur Battiades oẽs Cyrenẽses appellatos, q̃obrẽ ẽt Oui. ab ipo cõmonitus Calli. Battiadẽ eũ uocat: q fuerit Cyrenẽsis: ne quorũdã nugas sequẽtes, aliter iter ptemur. ¶ Vtq; il hi. obscurissimis hist. recõditisq; fabulis Calli. opus suũ absoluit: qđ ita facere pollicet̃ poeta. hist. inqt, Cic. est res gesta, sed ab ætatis nr̃æ memoria remota. licet Ser. & alii ab ἱστορῶ: qđ est uideo dici putarint historiã: qd annales ab hist. differãt abunde Gel. docet. ASCEN.
¶ Cõmissis. i. o iprobe, q̃ nos sũpsim⁹ tuis cõmissis. i. pp cõmissa tua. Tps & hora: q tñ plimũ ualere solẽt ad delẽdũ odiũ, uñ

DOMI.

Non soleam quamuis hoc genus ipse sequi.
Illius ambages imitatus in Ibida, dicar
Oblitus moris, iudiciiq; mei.
Et quoniam, qui sis, nondum quærentibus, edo:
Ibidis, interea tu quoq; nomen habe.
Vtq; mei uersus aliquantum noctis habebunt:
Sic uitæ series tota sit atra tuæ.
Hæc tibi natali facito, Ianiq; calendis
Non mentituro quilibet ore legat.
Dii maris, & terræ, quiq; his meliora tenetis
Inter diuersos cum Ioue regna polos,
Huc, precor, huc uestras oēs diuertite mentes:
Et finite optatis pondus inesse meis.
Ipsaq; tu tellus, ipsum cum fluctibus æquor:
Ipse meas æther accipe summe preces.
Syderaq; & radiis circundata Solis imago:
Lunaq;, quæ nunquam, quo prius ore, micas.
Noxq; tenebrarum specie reuerenda tuarum:
Quæq; ratum triplici pollice netis opus.
Quiq; per infernas horrendo murmure ualles:
Imperiuratæ laberis amnis aquæ.

in odiū Iunonis dicit Venus in.v. Aenei. Quā nec lōga dies pietas neq; mitigat ulla. Cū pecore isirmo: agnino, aut caprino. Pria qdē cœpto uersu.i. quali i cepi tecū loq: hoc est elegiaco. Nō soleāt &c Q uia iābico geri uolūt, un̄ Hora. i arte: Archilocū ꝓprio rabies armauit iābo. Velitis hasta: ueles est leuis armaturę miles, is aūt pl' adēs hastā solo arenoso infigit: quā post modū succēsus in hostē ingerit: si peritus est. sic & poeta dicit se primū nō acri pede gesturū bellū. Postmodo si perges: aut ordo est: post si mō: aut postmō: una est dictio ꝓ eo qd' est postea, aut postmodū: Tincta Lycābeo sanguine tela dabit. i. tā ueheméter, & execrabiliter i te inuehet carme meū iābicū ut Archilochi in Lycābē socerū suū ex spōsione [illegible] ad laqueū cōpulit. Iābus aūt dēr ꝓferri trisyllabū sicut gręcū ἰάμβων, no ceo. Nūc quo Battiades &c. Ordo est: Ego deuoueo. i. in pnicie, & mortē uoueo, & addico diis inferis nūc te, & tuos hoc modo quo Battiades: sed Callimachus deuouet Ibin. i. Appollonium: quem Ibin. i. auem Alexandrinum appellauit.

DOMI. ¶ AMBAGES: obscuritatē. ¶ Tu quoq;: queadmodū Apollonius Rhodius. ¶ Sit atra: infelix. ¶ Hæc ti. duo erāt tēporū initia apud Romanos: alterū priuatū: publicū alterū: si utroq; cautū erat: ne qd mali ominis uerbū efferret: priuatum dies natalis: publicū cal. Ianuariæ carmine sacerdotū Ianus adorabat: & augurū libris hāc hēbat ꝓcationē. Q ui cūcta fingit: eadēq; regit: aq; terreq; uim Ianus pr. idem dicebat Geminus Ianus. xii. habebat aras: ut Varro scribit. Aditus, & exitus ei erāt dicati: Considius: Quirinus: Clusius Patultius. Siqd aūt uel die natali uel Ianuarius sinistro omine auditū eēt: ifelicē annū portēdebat. ¶ Dii m. hic deuouere incipit singulis numinibus inuocatis. ¶ Inter d po. arcticū, & antarcticū. Diui erāt. xii. q cū Ioue dicebāt tenere cœlum: Iuppiter: Iuno: Vesta: Minerua: Ceres: Diana: Venus: Mars: Mercurius Liber: Neptun': Apollo: ii tm̄ nectare utebant. ¶ Sinite: uerbū sacrorū erat. ¶ Tellus: numē hēbat: ut ēt scri. Pli. ꝓpterea inuocat i fœdere apud Hor. una cū umbris. ¶ Aether: dr̄: q semp mouet: ut placet Arist. Et sydera numina hr̄e putabant ex disciplīa platonica: & suas hēbāt hostias. ¶ Quo prius: nā semp Luna crescit, aut decrescit. ¶ Nox sua nu. h. ut Sumanū, & umbras. ¶ Q uęq; o parcę. ¶ Ratū: iexorabile: ratū uerbū sacrorū ē. Rata. n. dicebāt cōfirmata significatiōibus auguriorū. ¶ Quiq;: inuocat stygē paludē: cuius filia Victoria: cū in bello gigāteo opē tulerit Ioui, meruit ut mr̄is nomē iusiurādū eēt Deorū: qd' q fallebat nouē diebus carebat nectare. Vir. Dii cuius iurare timēt: & fallere numē. Sili': At sp magnis diuis, regiq; deorū Iurari dignata pal', Styx itē aq; manās ex Nonacri Arcadię: q̄ epota mortē affert. ita piit Alexā quis Plutarch' aq; nō noiet, meminerūt Pli. & Pausanias. ¶ Imp. cui' iusiurādū nō fallūt Dii.

ZARO. ¶ NON so. quis hoc ge. ipse seq: ubiq; facilis i cæteris opibus est, & nūq carmē maledicū antea cōposuit. ¶ Ambages: ambages ait Var. Apud Luciliū, Q uid tibi ego ambages ambiui. ꝓfecto a uerbo ambio: qd' inest in ambitu, & ambitioso: ambages dicit Ser. circuitus. ¶ Ibidis in. tu quoq; no ha. eo noie appellaberis, quo Callimachus: quē imitamur: inimicū suū Apollonium nuncupauit. ¶ Noctis: difficultatis, & obscuritatis. ¶ Atra: obscura: & pinde infelix. ¶ Hæc ti. na. fa. tuo natali die: solebāt prisci multū natales suos celebrare, & in maximo honore hr̄e: qbus diebus læta oīa pagebāt: quare nūc Oui. infaustū inimico impcat natalē. ¶ Ianiq; ca. cal. Ianuarias maiores obseruabāt: in qbus unusqsq; aliqd agebat: Totus ab auspicio ne foret ānus iners: Quisq; suas artes ob idē delibat agēdo: Nec plusq̄ solito testificat opus ait i Fastis Oui. Cur quoq; celebrarēt cal. Ianuarias ex Varronis lectione licet cognoscere, inqt. n. Calendas, & natales Ianuarii antiq obseruabāt, ne mala omina auderēt, & uestes ueteres nouis mutabāt: eodē die mulieres annuliū ꝓuis, sicut uiri saturnalibus dabāt: & qsq; suas pro bono omine artes exercebat, pl'ibus noibus Ianū appellatū ab antiqs, Varro. Macro. & i fastis Oui. docent, cui. xii. erāt aræ. ¶ Dii maris, & Terræ: nūc in auxiliū Deos oēs uocat, ut ide facilius possit impcationibus uti, Dii maris, dii: q mare incolitis, & q in terris degitis. ¶ Quiq; his mel. tene. Inter diuersos cū Ioue regna polos. i. uos ēt inuoco, qui meliora regna habetis, cœlū tenētes q̄ maritimi, terrestresq; dei & tādē oēs, q estis inter arcticū, & antarcticū polū. Polus, ait Varro græcū id signat circū cœli. ¶ Mētes, a uerbo memini mēs descēdit, & mētio, uel a meter, siue μήνη. i. Luna, qa sicut Luna crescit, & decrescit, ita hoium mētes uariis modis hebescūt, & augent, diuus Augustin' est author. ¶ Ipsaq; tu tellus, eadē & Ops est, q̄ numē quoq; hr̄e dr̄, teste Pli. ¶ Aequor: mare ab ęqualitate dictū, ut author est Varro. ¶ Aether, ait Aristo. in eo, quē de mūdo cōposuit libro, Cœli aūt, & astrorū substātias æthera nūcupamus, nō ut qdā, qd' cū ignea sint, urant errātes in nimiū alteratū ab igne uerticē, sed quia semp currāt circūdata. Plato i Epinomide ęthera cœlū dicit, dū quq; oñdit esse elemēta, & post ignē æthera collocauit. ¶ Syderaq;, sydera, qd' insidūt, atq; ita signat quid in terra perurēdo Varro. ¶ Q uę nū. quo pri. ore micas: nā mō pleniluniū, mō interluniū: itaq; sp diuerso mō aspicit ab interlunio ad plenilunium, ecōtrario uarias figuras admittēdo, ut unusqsq; p se cognoscere pōt. ¶ Quiq; p infer. Stygē paludē dicit Acherōtis: & terre filiā, p quā dii peierare phibent, ut Vir. tradit: Stygiāq; paludē, Dii cui' iurare timēt, & fallere numē, q. n. peierasset nectareo poculo p nouē dies priuabat, Victoria aūt ipsius Stygis, ac Acherōtis filia cū bonā operā in bello giganteo nauasset, & Ioui auxilio uenisset, ab ipso impetrauit: ut p matrē Dii iurarēt, peierātesq;, qua diximus, pœna multarent, qd' a Ioue facile concessum est. De Styge. ēt palude, ubi de Alexādri morte narrabimus, aliquid dignū cognitu docebim': ¶ Impiuratæ quā Dii timēt

Amnis un̄ peierare. ¶ Amnis ab ambitu dict'. Varro. ¶ Noxq; te. nox quia gręce dr̄ νὺξ i gtō noctis, quis gręce νυκτὸς, ut recte cōmo

Nox un̄ dicta & q̄re noctis genitiuum emittat net Priscia. Fallit ergo Seruius, qui, ꝙ oculis noceat, dictā existimauit, nullū nāq; uerbū latinū ita declinat, aut. n. i gis faciūt gtīm, ut lex gis, aut in cis, ut nux cis. excipiuntur senex, qd' facit senis: & supellex, qd' facit suppellectilis. ¶ Quęq;, parcas i uocat q̄ tres esse phibent ab authoribus, Clotho, Lachesis, & Atropos: quas Ci. in li. de natura deorū Herebi, & noctis filias fuisse scri. Hæ mortaliū uitā in sua ptāte hr̄e dn̄r, quarū Cloto baiulat Lachesis filat: Atropos filū frangit: un̄ Seneca. Ducūt uolētē fata: nolētē trahūt, & rursus in ea, quā Oedipodē uocat, tragœdia: Fatis igimur: credite fatis: Non sollicitæ pos

Parcæ quę sint sunt curę Mutare rati stamina fusi, ¶ Quicqd patimur mortale genus, Q uicquid agimus uenit ex alto, Seruatq; sua decreta colus, Lachesis dura reuoluta manu, Omnia certo tramite uadunt, Primusq; dies dedit extremus, Non illa Deo uenisse licet:

scilicet:Quæ nexus suis currunt causis:It cui ratus pce nō ulla:Mobilis Ordo:Multis ipsum timuisse nocet:Multi ad fatum uenere suū,Dū fata timēt:& q̄ sequunt.Oui.quoq; in Meta.de pcis loquit.¶ Ratū:firmū,& stabile,estq; iuriscō sultorū uer bū.¶ Triplici pol.nā tres numero sunt,ut docuimus:pollex,ingt,Macrobius nomē adeo q̄ polleat,accepit:nec in sinistra cessat:nec minus,q̄ tota manus semp in officio est:uū apud græcos ἀντιχεὶρ uocatur,q̄si manus altera.¶ Opus:inter opus,& operā differētiā hāc facit Vulpianus ingens:ope sunt diuinū offm̄:opus est finis,fructusq; operæ:sed hæc sæpissime con funduntur apud authores:ut apud Virgilium:Mollibus ast ratis opera ad fabrilia surgit:quasi ad operas.

Pollex uñ dictus est
Opus ab opa in quo differat

Quasq; ferunt torto uittatis angue capillis:
Carceris obscuras ante sedere fores.
Vos quoq; plebs supum Fauni,Satyriq;,Laresq;
Fluminaq;,& nymphæ,semideumq; genus.
Deniq; ab antiquo diui,ueteresq;,nouiq;:
In nostrum cuncti tempus,adeste chao.
Carmina dum capiti malefido dira canuntur:
Et peragit partes ira,dolorq; suas.
Annuite optatis omnes ex ordine nostris:
Et pars sit uoti nulla caduca mei.
Quæq; præcor,fiant.ut non mea dicta,sed illa
Pasiphaes generi uerba fuisse putet.

¶ NON soleā q̄uis &c.qa facilis,& aptus in reliqs eē conat:hic ex industria difficilis,& obscurus.In Ibida:rarū ē.Nam,authore Seruio,q̄ nō semp crescit,nō ubiq; crescit:qa tm̄ in genitiuo,& datiuo singularibus,qa ergo dr̄ Ibis.huius Ibidis,uel Ibis:dixisset Ibin:sed ab Ibidos in gtō:dicit Ibida in accusatiuo. Nondū q̄ rētibus edeo:pōdus hēt,q; ne q̄rērib⁹ qdē edat.i.loquat,& expri mat.Tu quoq;.i.ēt tu sicut Appollonius hēt apud Callimachū. Aliq̄tū noctis.i.obscuritatis.Atri:aut ignobilis:aut potius ifausta atro lapillo:notāda more Thracū:aut:Cretēsiū.hæc.s.impcatoria legat tibi eo die:quo tibi bona compcari debeāt.Aethet sū me.i.iter elemēta:aut cœlo posuit:nec legēdū est sume,sed sūme in ucto a ntō summ⁹.Vr̄ aūt de igne poti⁹ loq:qa addit syderaq; &c.Q ueq;.i.& tu o pca,q̄ nectis.Op⁹ra.i.stabile,& fatale:triplici pollice:qa tres sunt,uū uersicul⁹ plebeius ē.Cloto collū baiulat:Lachesis trahit:Atropos occat. Amnis aq̄ ipeiuratę.i.stygię paludis.Nā Styx tristitiā signat:q̄ diis cōtraria est.sunt.n.sp lęti.

ASCEN.

¶ VITTATIS:ligatis tāq̄ uittis.¶ Satyri:dei dicti sunt a σατυ᾽.i.mētula.nā sunt salacissimi:ut Macr.placet.¶ Genus se.dii indigetes.nā Dii Indigetes nati erāt ex mortali,& deo.¶ Noui:nup relati in numerū deorū,ut Cęsar,& alii.¶ Perag. su.p.ulciscunt se.¶ Ex or.inuocatus p rōne uestrorū numinū.¶ Pasiphaes ge.Theseus gener Pasiphaes fuit:qm̄ Phędrā rapuit filiā eius,& Minois:q̄uis Dio.hoc tm̄ q̄tuor filios noie Deucalionē:Cratheū:Androgeō:Ariadnē:fabulosa ē histo.neq; satis iter autho.cōstat.nā Pæon,ut Plu.author est scri.Ariadnē raptā fuisse,& in Cypro relictā a Theseo:ubi p tu mortua sit.Ho.in carmie magico eadē i ptu mortuā scri.i Dia isula:q̄ postea dcā ē Naxus.Dio.hāc eodē loco relictā fuisse raptam a Baccho,& pductā in mōtē,q Dryops dr̄.Phædrā alii scribūt Hippolytū priuignū adamasse:cuius pudicitiā uincere nō potuit:idignata ismulauit falso crimine:qd̄ de stupro ab eo eēt iterpellata:ob quā cām pr̄ Theseus a Neptuno petiit:ut filiū interimeret:qd̄ actū est imissis Phocis,& exterritis eqs:q iuuenē decerpserūt.¶ Gñi Pa.ē Theseus:q impcatus est sñ filiū.
¶ QVAS fe.tor.nō ptermisit Oui.furias:quas tres tradūt fuisse:Alecto:Tisiphonē,& Megærā:Acherontis,& noctis filias.Pluribus aūt uersibus eas Vir.Oui.& Claudianus describūt.nec imerito Acherōtis,& noctis esse filias uoluit antiquitas:cū rebus minime ex uoto succedētibus,& rōne cedēte mētis pturbationē nasci necesse uideat:q̄ nō absq; mētis cæcitate iudicii pseuerat:& pseueratiōe fit maior donec erūpat i actū:q absq; rōne factus furiosus appeat:necesse ē,diuersis noibus nūcupan:ut passim apud poetas ē legere.¶ Vittatis:sumptū h a uitibus:q̄ pedamētis alligant.¶ Carceris:carcer ē custodia noxiorū:a coercēdo,q̄ coerceat quos exire phibet:carceres equorū terminus:uñ currere icipiūt:ut Var.testat.¶ Vos quo. ple.su.hos Deus quos nūc memorat:plebē appellat.nā sicut i unaquaq; ciuitate nobiles:& pricii a plebe discernunt ppło inq; minuto:ita a Diis ii semidei segregant:plebs uero dr̄:authore Gellio:in q̄ gētes ciuiū priciæ nō insunt:& dr̄ recto casu plebs:& plebes:ut ueterū exēplis satis cōstat.¶ Fauni:dii sunt syluestria icolētes:a fando dci:ut ait Fest⁹.¶ Satyriq;:Satyris ait Pli.i.v.pter figurā nihil moris humani:& i Aethiopia iueniunt:de qbus qd diuus Hiero.in uita Pauli pmi heremitæ dicat:utpote memoratu dignū apponere uolui.de beato Antonio loqtur Hieronymus:q Cētaurū fuerat allocut⁹:nec mr̄to post se ei Satyrus obiecit:ait it. q;:Nec mora inter saxosam uallē nō grādē homūculū uidet:aduncis cornibus:fronte aspa naribus:cuius extrema ps corpis i caprarū pedes desinebat:& hoc Antonius spectaculū:scutū fidei:& loricā spei:bonus pliator arripuit:nihilominus memoratū aīal palmarū fructus eidē ad uiaticū:q̄si pacis obsides ferebat:quo cognito gradū pssit Antonius:& q̄snā eēt interrogās:hoc ab eo rñsum accepit:mortalis ego sum:unus ex accolis heremi:quos uario delusa errore gētilitas coluit.Faunos:Satyrosq;:& incubos uocāt.dicti aūt sunt satyri a σατυ᾽.i.mētula teste in primo saturnaliū Macrobio:inde Saturnus:q; ei fuerit amputatū seminale mēbrū.¶ Laresq;:hēs apud Oui.in fastis hāc pluribus carminibus Larū fabulā explicatā:quā breuibus stringemus:Flagrabat amore Iuppiter Iuturnæ Turni sororis:quē ēt nymphis detexit:Almōis aūt filia Lar siue lalar dicta hoc Iunoni:manifestauit:quare indignatus Iuppiter Lari linguā pcidit:& Mercurio ad stygē paludē ducēdā tradidit:ut meritas ibi lueret pœnas:at Mercu.inuitā Larē compssit:dū eā ad stygē duceret:ex quo compssu gemini nati sunt noie Lares:a mr̄e ita nūcupati:uñ Oui.Fitq; grauis:geminosq; parit:q compita seruant:Et uigilāt nr̄a semp in urbe Lares:ii cōpita seruant:inde cōpitalia festa:& dies attributi Laribus:qbus in cōpitis sacrificabatur:de Laribus hæc Cic.refert in li.de uniuersitate:cuius hęc sunt uerba:Reliquorū aūt:quos greci δαίμονας appellāt,nrī:ut opinor:lares:si mō hoc recte cōuersum uideri pōt.i Aulularia quoq; Plau.meminitq; Apuleius:& meminit ēt Aug.in li.de ciui.Dei:aitq; ueteres putasse aias hoium:fieri dæmonas:q; si bonorū fuissent meritorū Lares appellarent:sin malorū tū lemures:tū laruæ:qd̄ si incertū fuisset bonorū ne:an malorū essent meritorū:tūc appellati manes.¶ Flumina:a fluēdo dicta.Var.Et Nym.aquarū deæ quasi lymphe dictæ.¶ Semideūq; ge.indigetes:q Semidei sunt nati ex deo:uel dea:& mortali.ut Aeneas:q Iuppiter indiges est appellatus:& ab idigeo uerbo indiges dr̄ teste Seruio.¶ Diui ue.q iam pdem in Deorū numero estis collocati.¶ Nouiq;:ut Cæsar:& alii:q nup relati sunt inter Deos.¶ Et p.pficiūt.¶ Pasiphaes ge.Theseus Aegæi Athenarū regis filius in Cretā ad occidēdū Minotaurū iuit:cuius amore capta Ariadna Minois:& Pasiphaes filia:eū quoniā mō Minotaurū superaret:docuit:inde uoti cōpos Theseus Ariadnā rapuit:piter & eius sororē Phędrā:sed(ut tradit Plutarchus)Ariadnē in Cypro insula reliqt:ubi ptu extincta est.At Home.in Dia insula:nō Cypro:obiisse scri.Dio.uero in Naxo relictā:& inde a Baccho i mōtē:q Dryops dr̄ pductā memoriæ pdidit.nupsit inde Theseo Phædrā:q; Hippolyti amore flagrauit:at ex Hippolyte amazone.Theseo natus erat Hippolytus:q uenator egregius:ac pulcherrimus fuit:interpellātē de stupro Hippolytus cū cōtep sisset Phædrā:falso ipsa cōuerso crimine ad patrem ipsum detulit:q nimis credulus Aegæa parētē eū pcatus:ut filiū perimeret:imissis aūt phocis uitulis inquā marinis ab Aegæo:q equos terrerent Hippolytus discerptus est:quē ab Aesculapio ad uitā restitutum authores tradunt Dianæ præcibus:qui inde Virbius dictus est quasi bis in uitam platus:ut in.xv.Meta.Oui.& in.vii.Aenei.Seruius docent.

DOMI.
Satyri qui Dii indigetes qui
Cæsar i deos relatus
Ariadnes fabula
Dia insula q̄ & naxos
quæ sit Phędrę hi.
ZARO.
Furiæ:quę sint
Pedamēta quæ sint
Carcer qd & uñ dcm
Plebs q̄ sit
Fauni qui sint
Satyri qui sint
Fabula de satyro
Larū fab.
Cæsar
Ariadna
Phædra
Hippolyt⁹
Virbius

Quasq; ego transfero pœnas,patiatur & illas:
  Plenius ingenio sit miser ille meo.
Neue minus noceant fictum execrantia nomen
  Vota minus magnos commoueant ue Deos.
Illum ego deuoueo,quem mens intelligit,Ibin:
  Qui se scit factis hæc meruisse suis,
Nulla mora est in me:pagam rata uota sacerdos:
  Quisquis ades,sacris ore fauete meis.
Quisquis ades sacris,lugubria dicite uerba:
  Et fletu madidis Ibin adite genis.
Ominibusq; malis,pedibusq; occurrite læuis:
  Et nigræ uestes corpora uestra tegant.
Tu quoq; quid dubitas ferales sumere uittas?
  Iam stat(ut ipse uides)funeris ara tui.
Pompa parata tibi est:uotis mora tristibus absit:
  Da iugulum cultris hostia dira meis.
Terra tibi fruges:amnis tibi deneget undas:
  Deneget afflatus uentus,& aura suos.
Nec tibi Sol clarus,nec sit tibi lucida Phœbe:
  Destituant oculos sydera clara tuos.
Nec se Vulcanus,nec se tibi præbeat aer:
  Nec tibi det tellus,nec tibi pontus iter.
Exul,inops,erres,alienaq; limina lustres:
  Exiguumq; petas ore tremente cibnm.
Nec corpus querulo,nec mẽs uacet ægra dolore:
  Noxq; die grauior sit tibi:nocte dies.

ASCEN. ¶ QVAS q.d.uos o diræ,seu furiæ infernales:quas ferũt.i.dñt sedere añ obscuras fores carceris.i.infernalis:Erebi.s.aut Tartari,uñ Aenei.vi.Tisiphoneq; sedẽs palla succincta cruenta Vestibulũ i somnis suat,noctesq; diesq;,& paulo post: Cernis custodia q̃lis Vestibulo sedat.hñt ãt furię p capillis angues,sed illa Pasiphaes gñi.i.Thesei,q im pcat⁹ filiũ coegit mori.

DOMI. ¶ NEVE minus noceant:in carmine,quo aliquis deuouebat:necesse erat propriũ nomem exprimere:alioquin p̃ces erant inanes.hac de cã Romani nomẽ urbis latinum extare noluerunt:ne ab hoste deuoueri posset. Valerius Soranus id aliqñ enunciauit,sed in crucem sublatus luit pœnas:hac de cã colebatur dea Angerona obligato ore imperans silentium de noie urbis:hinc sacrificia fiebant ad.xii.cal.Ianuarias. authores Plin. Macrobius:Solinus. ¶ Execrantia:deuouentia. ¶ Fictũ nomen: Ibidem. ¶ Magni dii:sunt Iuppiter:Minerua,& Mercurius: qui sub eodẽ tecto in Capitolio colebantur:iidẽ penates dicebantur q̃uis Diony.Halycarnaseus,& Probus aliter scribant. ¶ Deuoueo:deuouere est diris imp̃cationibus malũ alicui optare. ¶ Peragã:absoluam. ¶ Fauete ore.i.silete.nã imperabaẽ silentiũ:cum res diuina inchoabaẽ.Macro. ¶ Verba lu.dñr in damnatũ,& defunctum:oia dñr calamitatem protẽdentia. ¶ Lęuis pe.sinistris. ¶ Et ni.ue.nam sacra infernalia peragebantur indutis sacerdotibus ueste nigra:quæ umbrarũ similitudinẽ rep̃sentabãt. ¶ Sumere uit.hostiæ aræ destinatæ obligabãtur:qđ ex sermone Virgiliano percipi põt. ¶ Feralia:dñr lugubria a fera,q̃ olim mortẽ significabat. ¶ Ara:aram suũ carmen appellat. ¶ Pompa sac.apparatus sacrorũ. ¶ Tristibus uo.malis imprecationibus. ¶ Hostiæ diræ:dicebanẽ feris destinatæ. ¶ Cultrix: fictilibus utebanẽ in sacris. ¶ Terra tibi:hic carmẽ imprecatorium sumit initium ¶ Fruges:oia dicebanẽ:ut Var.scrib.q̃ ferebanẽ in fundo,ut his frueremur. ¶ Aura:mitior spiritus,aura item fauor popularis. ¶ Vulcanus:a uolando dicitur:ut Cic.placet. ¶ Inops: indigens ope omnium rerum. ¶ Lustrare:circuire.item purgare.

ZARO. ¶ POENAS:octo pœnarũ genera in legibus Cice.tradit:dannũ:ignominiã:seruitutẽ:uincula:uerbera:talionẽ:exiliũ: & mortem. ¶ Neue mi.no.necesse erat in deuotionibus propriũ nomẽ exprimere:nam aliter deuotio frustra fieri credebatur:qđ Romani intelligentes:urbis nomẽ incognitũ esse uoluerunt. Id añt qñq; quidam ple.si Varroni credimus:enunciare ausus in crucẽ leuatus est:hunc Solinus Valeriũ Soranũ noiat:quare Angerona:ut idẽ Solinus & Macro testanẽ:a Romanis colebaẽ:cui ante diem.xiii.cal.Ianuarias sacrificabatur: habebatq; ẽt simulachrũ peneso,obsignatoq; ore. ¶ Execrãtia:deuouẽtia. ¶ Fictũ nomẽ inimicum:quẽ improprio noie Ibidẽ uocat. ¶ Magnos commoueant ue deos:magni dii sunt Iuppiter:Minerua,& Mercurius, qui Romę colebãtur:penates ẽt dicuntur,ut scri.Var.sed quia colebanẽ penates apud Laurolauiniũ nõ eosdẽ:q magni Dii penates esse Seruius credit. ¶ Ore fauete:silete.silentiũ.n.i sacris adhibebaẽ,ut Macrobius docet. ¶ Lugubria:luctuosa, a lugeo uerbo luguaris uenit. ¶ Genis:gena mẽbrana illa est,qua oculus tegitur:cũ aperiẽ,& clauditur,ut Pli.significare uidetur,& Festus Pompeius:mala etiam ab antiquis dicebatur. ¶ Ominibusq; ma.auguriis.omen,ait Festus,uelut oramen, quod fit ore:augurium uero,quod auibus,alioue mõ fit. ¶ Læuis pedibus:aduersis.unde Virg.Sępe malum hoc nobis,si mens nõ læua fuisset. ¶ Et ni.ue.quę solent in rebus.tristibus adhiberi.unde Iuue.Pullati proceres differt uadimonia p̃.or & Persius:Pullatis ne mihi nugis pagina turgescat.i.tragicis:apud quos res tristes describunẽ. ¶ Ferales:mortiferas: letales,uñ Iuue.Feralis cœna patella. ¶ Tedas:græce dicitur δάδα:mutatio.d.in.t.sicut ẽt docet Priscia. ¶ Ara:dicta ab ἀρομαι.i.precor,unde catarta imprecatio. ¶ Põpa:ἀπὸ τοῦ πιμπέμπειν emitẽdo:ubi lõgus ordo emissorum est,& apparatus. ¶ Hostia:Hostibus a uictis hostia nomen hẽt,in fastis Oui. ¶ Dira:tristis:infesta,dirus Dei ira natus. Festus. ¶ Terra tibi: incipit nũc poeta in Ibidẽ imprecari optatq;,ut suas ei fruges terra nõ præbeat. ¶ Fruges a fruendo dictæ. Varro. ¶ Aura: mitior uento ipsũ.Aura itẽ a Cephalo amata est,& aura popularis fauor. ¶ Nec se Vul.ab ignis maiore ui,ac uiolẽtia Vulcanus dictus,authore Varrone:q̃uis a uolando dictũ dixerit Cic. ¶ Exul:extra solũ positus. ¶ Limina:limen ois ingressus est,ut ait Nonius. ¶ Lustres:lustrare multas hẽt sigñationes,ut Nonius de indagine doctorũ uirorũ oñdit, est circuire, ut hoc loco:seq:p̃spicere:expirare:circũspicere,& patefacere.lustrare quoq; idẽ:q scortari sæpe significat a lustris sumptum.

ASCEN. ¶ QVAS q; ego trãsfero.i.& quas dixero,& quas nõ dixero,hoc est omnes.Plenius ingenio.i.q̃ excogitare, aut eloqui queam,sit miser:disfortunatus.Qui se scit factis has.i.pœnas meruisse &c.Nulla mora est in me.Continuo imprecatur in aduersarium,historiæ autem a Domitio explicanẽ,& cõtexus facilis est:quo circa breuis ero.Tu quoq; o Ibis:quid dubitas.q.d.nõ decet dubitare:cum de te deuoto sacrificium fiat.nec de alio.quid dubitas,inquit,sumere uittas ferales.i.serta: ferales.i.mortem prætendentia,sed cum fera primã corripiat:feralis primam producit,ut hic,& Aenei.iiii.Solaq; culminibus ferali carmine bubo Visa queri.Vittas ad caput hostiæ quęcunq; esset,siue homo,siue pecus circum ligari docet Si nõ Virgilianus Aeneid.ii.dicens,Mihi sacra parari:Et salsæ fruges,& circum tempora uittæ.Pompa parata tibi,non ad lætitiam,aut utilitatem tuam, sed eorum,qui uidebunt.Da iugulum cultris,loquitur de more sacrificantiũ.nam in sacrificiis omnia debebant esse libera,& uoluntaria usque adeo,ut ne hostia quidẽ ligari posset,quæ uolens mori significetur,supponebant cultros:in quos ipse ibat suæ mortis author.bene ergo dicit da iugulum cultris,nam iugulus pars colli est,quę sanguinem incisa reddit.Dira.i.execrabilis,& quasi deorum ira nata.Terra,deprecatur ipsi omnium elementorum, & quæcunque usui esse possent usum,hoc p̃catur,ne habeat.nec se Vulcanus.i.ignis,cui Vulcanus præest.Nam deorum, dearumque nomina usurpamus per metonymiam pro rebus,quibus pręsunt.Pontus.i.quodlibet mare,& mare.i.quęlibet aqua. species pro genere.Noxque die,&c.i.semper nox sequens sit grauior die præcedente,& dies sequens nocte pręcedente.nã aliter fieri non potest,ut utrunque alterum superet,uult ergo,ut in dies crescat malum eius.

Cur Romani urbis nomen latinũ non extare uoluerunt
Valeri⁹ Soranus cur in crucem sublatus est
Dea angerona quã obrẽ colebatur
Magni dii qui sint
Deuouere quid sit
Antiquorũ ritus
Feralia q̃& uñ dicta
Dirę hostię quæ
Fruges q̃ & uñ dictę
Pœnarũ genera quot sint
Valerius soranus
Magni Penates q dicantur
Lugubris uñ uenit
Dada latina teda
Ara unde dicta
Pompa uñ dicta
Fruges
Vulturnus unde
Limen qd sit
Lustraræ quot hẽat significata

¶ Miserabilis

¶ MISERABILI Simisericordiã cõmouens. ¶ Tuis ad.tua calamitate. ¶ Inuidiosa tuæ:inuidiosæ diuitię dñr maxime:qbus iure inuidere possis.Inuidiosi itẽ absolute accipit pro maximi:ħ iuidiosa.i.q̃ hẽbat odio.Erũnæ dñr grauiores labores:ut Herc.ab ἀ'ίρειν qd̃ signĩa: tollere. ¶ Defœta:destituta:uñ ẽ: dicim⁹ effœtos fœtu destitutos. ¶ Solito fa.quę solet subministrari laborantibus. ¶ Coacta:a fatis. ¶ Luctatus:diu agitatus. ¶ Euenient:oĩ in re agẽda obseruabant maiores si gnaq̃ a numinibus darent:ut auit his cõfirmati rẽ inchoatã pficerẽt:aut pterriti desisterẽt.Inchoato igit deuotiõis carmine fingit poeta Deos signa dedisse,qbus ptẽdebat eius impcationẽ fore ratã.Cornix.n.auis Phœbo dicata a læua parte uolauit:qd̃ auguriũ accepit his uerbis. ¶ Futuri:impcationis futurę. ¶ Mœsta a.cornix mali ominis. ¶ Alæ auguria a læua pte cœli uenietia rata erãt:& fulmina lęua boni ominis habebant:ut Pli. scri.Mali aues ominis erãt bubo:incẽdiaria:noctua:cornix: aliæ pterea. ¶ Motura:exoratura. ¶ Perfide:pfidũ appellat , q rupit grãm,et fidẽ amicitię,q̃ erat cũ poeta. ¶ Mihi:uotis meis. ¶ Tp̃s & ho.q̃ solẽt lenire magnitudinẽ doloris. ¶ Pugnabũt:arcũ, & sagittas iuenit pus Scyth⁹ filius Iouis:a cui⁹ noie Scythia dicta est,Scythę aũt olim Thraces hẽbant utẽtes oẽs eadẽ lingua : ut scri.Hero.pter.Getas,& Thracos.tota aũt Thracia:ut scri. Pli. ĩ strategeas qnquagita diuidebat:pugnaces erãt arcu:quẽ apud se inuẽtũ supra cęteros mortales exercuerũt. ¶ Iapides: ad mille stadia regionẽ obtinebãt:una ex pte Pãnonis & Istris terminati: pte mari adriatico:pugnacissimi fuerũt hasta:i ditionẽ redacti ab Aug.ut Str.& Appianus scri.Iapygia uero Apulia.est. ¶ Gãges: ut alii scribũt incertos hẽt fontes:ut alii in Scythicis mõtib⁹ ori tur nusq̃ minor.xx.paſ.altitudine latitudine.viii. mil.ubi parũ: ubi modicũ,stadiorũ centũ:tepidus est,cũ oriẽtis sit. ¶ Ister:i iugis Germanię montis Sarnobæ orit per innumeras genter. dicitur Danubius:ubi illyricam attigit,Ister.lx.amnibus acceptis in mare uoluit.Binominẽ appellauit Silius:cum & Danubius Ister dicat. ¶ Frigidus:ex regione ipsa,nã ad septentriones labitur.

Sisq; miser semper,nec sis miserabilis ulli:
Gaudeat aduersis fœmina,uirq; tuis.
Accedat lachrymis odium,dignusq; putere,
Qui mala cum tuleris plurima,plura feras.
Sitq;,quod est rarum,solito defecta fauore
Fortunæ facies inuidiosa tuæ.
Causaq; non desit,desit tibi copia mortis,
Optatam fugiat uita coacta necem:
Luctatusq; diu cruciatos spiritus artus
Deserat,& longa torqueat ante mora.
Euenient,dedit ipse mihi modo signa futuri
Phœbus,& a læua mœsta uolauit auis.
Certe ego,quæ uoueo,superos motura putabo:
Speq; tuæ mortis pessime semper alar.
Finiet illa dies,quæ te mihi subtrahet olim:
Finiet illa dies,quæ mihi sera uenit.
Sed prius hanc aĩam nimium tibi sæpe petitam
Auferet illa dies:quæ mihi sera uenit.
Quam dolor hic un q̃ spatio euanescere possit:
Leniat aut odium tempus,& hora meum.
Pugnabunt iaculis dum Thraces,Iapiges arcu:
Dum tepidus Ganges,frigdus Ister erit.
Robora dum montes,dũ pabula mollia campi:

¶ MISER:tristis,& flebilis.is miser dicit,authore Donato cui aię miseria inest,uñ miserabilis uenit. ¶ Plura,nomẽ est, & a pli uenit.nã hic & hæc plis & hoc plure dicebat apud antiquos.uñ plurima in cõpositũ cõpluris.plus uero cõparatiuũ ẽt:cuius raro singulare inuenit.& posit:uñ multus,sed plurale,ut plẽs, & plura inquã,& a pluri plurimus suplatiuũ factus ẽ,ut docet Priscianus.Aulus Gellius in.vii.noctiũ Atticarũ de hoc multa memoriæ reliquit. ¶ Defœta,uacua.sicut fœta plena. ¶ Inuidiosa:inuidiosus & qui inuidiet,& cui inuidiet dr̃.ut formidolosus,ambitiosus gratiosus,& mille alia,ut scri.Gelli. ¶ Solito fa.nam miseri,& laboribus p̃ssi ab oĩbus adiuuari dñt. ¶ Euenient,mos apud priscos fuit,ut oĩa auspicato agerẽt,qd̃ si bonũ habuissent auguriũ,cõceptũ pagebãt,sin malũ,desistebãt dicit ergo nũc Ouid,hmõi a Phœbo,qui auguriis pẽli,offensa signa,qbus haud dubitat firmã,ad uotũq; suam impcationẽ futurã. ¶ Et a i.m.u.a.mali ominis auis a læua pte uolauit,signũ pessimũ.quę essent aues mali ominis Pli.facile docet in.x. ¶ Perfide:qui fidẽ uiolasti:& a fide uenit,infidus uero,cui nõ est fidendũ dr̃:& a uerbo fido descendit:qd̃ primã hẽt lõgã. ¶ Olim:qñq;,multa signat olim:ut Seruius,& Donatus docent:& apud authores est cognoscere ubiq;. ¶ Petitam:percussam,multis hoc uerbũ petere modis accipit:ut docet Nonius. ¶ Pugnabunt ia.per cõparationẽ se nunq̃ in concordiã cũ Ibide uenturũ dicit. ¶ Dum Thraces:sunt populi feroces inter oẽs Europæ gẽtes:qui uitã facile contẽnunt:dũ putãt nõnulli eorũ obeuntium aias reuerti:alii non extingui:sed magis beatas fieri:ut de mirabilibus mundi scri. Solinus.tradit aũt Herodotus Scythas olim Thraces habitos:qui eadẽ lingua oẽs utebantur:pter Getas,& Trauses.diuisam Thraciam ĩ strategetas quinquaginta tradit Pli.iaculis in bello utebant.iaculum cũ ferramento Aetolus Martis filius inuenit,teste Pli. in vii. ¶ Iapides arcu:arcum,& sagittam Scythẽ Iouis filiũ inuenisse Pli.docet.scri.quoq; nõnullos uoluisse a Perse filio Persei sagittas inuentas,sunt aũt Iapides populi iuxta Carniorũ regionẽ ad timauũ habitãt:uñ regio Iapidia:aut Iapigia Appulia ab Iapige Dædali filio:unde rursus Festus:Insula se grandi Diomedis gurgite promit Italiam spectans , & Iapigis arua Timaui.licet a uento alii:Stra.Herodo.Solinus:& Maro authores. ¶ Dum tepidus Ganges:maximus inter orbis terrarũ fluuios Ganges Indiæ habetur:qui incertis fontibus nasci:nisi modo inundare regionem perhibetur:Alii a Scythicis mõtibus exoriri ipsum uolunt:in quẽ.xix.influunt amnes:quorũ multi nauigabiles: ubi minimus latitudine.viii.mil.paſ. ubi modicus stadiorum.c.altitudine nusquam minore passuũ.xx.ut Pli.Strabo,& Solinus prodidere. Tepidus autẽ quia ab oriente calidissima mundi plaga uenit. ¶ Frigidus Ister erit:Ister flu.celeberrimus in iugis germanicis oritur montis Arhobæ:ex aduerso Taurici Galliæ oppidi per innumeras lapsus gentes Danubius nuncupat:cum primum autem Illiricum alluit Ister appellatur.lx.amnes in se recepit:omnes ferme nauigabiles:septem hostiis põticum mare ingreditur , ut Plinius, Strabo,& Solinus meminerunt,ideo frigidus,quia ex septentrione dilabitur.

¶ NEC sis miserabilis.i.talis,cuius quẽuis misereścat,aut nec uideatis dignus miseratiõe.Sic Aenei.ii.Troianas ut opes, & lamentabile regnũ. Accedat lachrymis odium:dira imprecatio cũ lachrymæ cõmiseratione misereri soleant.Sitq;, ordo est,& facies fortunæ tuæ defœta i.euacuata,sicut mulier enixa,& nullũ fœtum habens in utero,fauore solito,sit inuidiosa,idest cui plenissime inuideat,aut plena inuidiæ passiue,quod est rarum.i.quę res raro contingit,quia summa petit liuor. Liuor enim.i.inuidia non solet esse,nisi de rebus prosperis,& ergo dicit Martia.Omnibus inuideas liuide,nemo tibi, quia sic oẽs essent beati pter ipsum solũ.Causaq; non desit.i.tormentum tam graue,ut mori possis,neq; tamen mori permittaris quod damnatorũ in inferno malũ est,qui semp mori cupiunt,& moriunt,neq; unq̃ mortui sunt.Auis mœsta.i.mœstitię in dex.i.cornix,q̃ a leua.i.finistra ratũ facit augurium,ut graues attestant authores.Speq; tuæ mortis pessime,non dices spe mortis tuæ pessimæ,nõ.n.est genitiui casus,sed uocatiui,sic o pessime ego alar semp spæ tuæ mortis.Finiet illa dies.i spẽ.qua spes euacuat,dum euenit,qd̃ sperabatur.Petitã tibi.i.a te.Tẽpus & ho.sic.v.Aenei.Quã nec longa dies,pietas neq; mitigat ulla.Oĩa.n.in tpe labascere solent.Pugnabunt iaculis,Dicit & mores hoium,& rerũ naturã prius immutari posse , q̃

DOMI.
Aura quid improprie
Vulcanus unde
Inuidiosæ diuitię quę
Erumnæ q̃
Effœtus improprie qd
Ritus antiquorum
Antiquorũ auguria & ritus capiãdorum
Perfidus quid
Arcũ & sagittã quis primus inuenit
Scythię ac thraciæ descriptio
Iapides q fuere
Iapygia
ZARO.
Pluris quõ flectatur
Inuidiosus quid sit
Antiquorũ mos
Perfidus
Olim quot hẽat significata
Thraces qui sint
Iapides
Ganges
Ister
ASCEN.

pectoris suffodiũ aboleri.Dũ.i.donec:aut q̃diu Iapiges.i.appuli populi Italiæ arcu ualẽtes:Gãges tepidus:qa ... ... & frigidã zonã.Ister frigidus:qa ad glacialem Oceanum uergit.Robora.i.quercus illæsas:aut quasuis robustas arbores.

DOMI. Tyberis q̃ uñ dictus & quo alio noie appellatus sit. Antiquorũ ritus. Iactari qd proprie. Peregrinæ aues q̃ sint.

CTYBERIS:qui Hetruriam labitur.Flauus:flauum ẽt appellauit Hora.olim appellatus Albula Tybris,& Tyberis:ut scri.Pli.Immanis:imansuetus. Vel in manes.i.tuos.Mores tuos:uitam tuã.Forma ossea, in mortuis dicebãt: q̃ desertum olim cadauer inducentes,nihil p̃ter ossa repetirent.In magicis aũt incantationibus laneis, & cereis formis utebantur.Morte solutus:diffinitionẽ Platoni. exprimit:qui scri.mortẽ eẽ solutionẽ aiæ a corpore. Iactari: proprium in mari ẽ.Volucres peregri.uul ures habebanĩ aues peregrinæ, quasi ex alieno orbe uenietes errore hoium:qui cũ uultures nidificarent i rupibus inuiis,uñ fœtus euolabant: aliunde uenire arbitrabanĩ.Peregrinæ item aues maxime uisebanĩ,ubi strages cadauerũ esset:uñ bellis ciuilibus uenerunt aues nũq̃ antea uisæ specie paulo infra colũbas,quas appellabant betriẽtes:ut alii codices Pliniani hñt,Bebria cẽlestis:insolitã auem Tacitus uisam fuisse scr.ad Regium Lepidũ i bello Othonis & Vitellii.Lupi qui solẽt cadauera sectati.Erũpere:egredi cũ impetu.Tendam:imittam.Faces nexæ co.i.faces furiales.Cõscia:scelerũ tuorum est.Futura breuior:supplicũs ex disciplina ægyptia: quam Orpheus carmine cõplexus est:dicit antiquitas funus celebrare tãta religione:ut quoties esset omissum mortui umbra errare putaretur.Nauis erat:q̃ cadauera trans paludẽ in Aegyptum portabat ad.xl.iudices Charonte,qui lingua Aegyptia significat magistrũ nauis,cymbam regente,id non fiebat:nisi pus celebrato funere.Idem cõtingere putabãt umbris apud inferos Dio.scri.Funus:exequias sigñat.a funalibus funus. Itẽ græce dr̃ φόνος:qd̃ mortem sigñat.Lachrymæ tuorũ:& hoc ex religione erat:q̃ ab affinibus cadauer deploraĩ.deplorata cadauera dicebanĩ:quibus luctus ultimus p̃solutus erat:uñ rẽp. deploratam dicimus.iam uerbũ ab hoc tractum conclamatum est:qñ affines euitantes conclamabant:dicitq̃ in oi re iam deperdita:qa post lachrymas affinium mortuũ plane cadauer erat. Carnificis publico sumptu conducebantur:inter quos Cadinus celeberrimus fuit Ossibus uncus erit:damnati unco trahebantur ad schalas gemonias:aut in arenam,ubi ardebãt.hoc Iuuena. Et latum media sulcum deducit arena:media arena dicit sulcũ, dum trahitur unco damnatus.plura in commentariis Iuue.diximus. Vultures:ad cadauera uolare biduo, aut triduo antequã exposita sint:author est Vmbricius haruspex crudelissimus temporibus Vespasiani:& nobilis carmine Iuuena.

Dum Tyberis liq̃das thuscus habebit aquas,
Bella geram tecum,nec mors mihi finiet iras,
Sæua sed immanis manibus arma dabo.
Tunc quoq̃,cum fuero uacuas dilapsus in auras
Exanimis,manes oderit umbra tuos.
Tũc quoq̃ factorũ ueniã memor umbra tuorũ:
Insequar & uultus ossea forma tuos.
Siue ego qd nollẽ)longis consumptus ab annis;
Siue manufacta morte solutus ero,
Siue per immensas iactabor naufragus undas:
Nostraq̃ longinquus uiscera piscis edet:
Siue peregrinæ carpent mea membra uolucres;
Siue meo tingent sanguine rostra lupi:
Siue aliquis dignatus erit supponere terræ:
Et dare plebeio corpus inane rogo.
Quicquid ero,stygiis erũpere nitar ab undis:
Et tendam gelidas ultor in ora manus.
Me uigilans cernes,tacitis ego noctis in umbris,
Excutiam somnos uisus adesse tuos.
Deniq̃ quicquid ages,ante os oculosq̃, uolabo;
Et querar,& nulla sede quietus eris.
Verbera torta dabunt sonitum, nexæq̃ colubris
Conscia fumabunt semper ad ora faces.
His uiuus furiis agitabere,mortuus iisdem:
Et breuior pœna uita futura tua est.
Nec tibi contingent funus,lachrymæq̃ tuorum;
Indeploratum proiicere caput.
Carnificisq̃ manu populo plaudente traheris,
Infixusq̃ tuis ossibus uncus erit.
Ipsæ te fugient,quæ carpunt omnia,flammæ:
Respuet inuisum iusta cadauer humus.

ZARO. Tyberis q̃ŏ scribẽdum sit & ipsi⁹ fabu.

CTYBERIS:Romam urbem secat:& a Thuscia uenit plu ribus nominibus appellatus.nã prius Albula:deinde a Tyberino Albanorũ rege,ut tradit Liuius,Tyberis dictus: Tyberinus postea nuncupatus:uel ut tam Seruius,q̃ quidam alii existimãt a Tybride Siciliæ fluuio: ad quem cum peruenisset Hercules ab Erethreia ab occidẽte abducens boues:cũ p hyemem multã ibi perpessus esset iniuriam,fluuio nomen dedit:quasi iniurioso ἀπὸ τῆς ὕβρεως:Thaeteus aũt ait a contumelia Syracusanorum ita fuisse appellatum:quod apud fluuiũ crebras facerent aduentantibus iniurias.Asclepiades uero Mitylenetus per.d. existimat hoc nomẽ scribendũ:aitq̃ Erisea siculorũ lingua Dybrin esse noiatum a sua magnitudine,uel impetu fluctuoso: q̃ Dymbris mare nominet.contendunt nõnulli scribendũ esse Tybris sine aspiratione,& m ante b:in qua fuisse grãmaticus Aristophanes perhibeĩ sniã:tametsi uideo Seruium fossam dicere:quã ad obstruẽda mœnia sua Syracusani fodissent, appellatã Tyberim esse per hostiũ penã,& iniuriã factam ἀπὸ τῆς ὕβρεως:inde Siculos cũ peruenissent ad eã partem, ubi Roma est:tenuissent que,Tyberim appellasse:& in sacris quidem ait Tyberinum dici,in xenolexia Tyberim:in poemate Tybrim.In ma.contra manes:manes,teste Seruio,animæ sunt corporibus exutæ:si uero Acronem sequimur,dii boni.

Manes qui sint.

Nexæ que colubris:furiæ infernales,quæ in tortos anguibus capillos habent:& tres esse docuimus:de quibus hæc Cicero.in ea,quam pro sexto Roscio oratione habuit,dicit:Nolite putare queadmodum in fabulis uidetis eos,qui aliquid impie,sceleratequa cõmiserunt agitari,& perterreri tedis ardentibus:sua quemque fraus: & suus error maxime uexat: suũ quemque scelus agitat:amentiaque afficit:suæ malæ cogitationes,conscientiæq̃ animi terrent:eæ sunt impiis assiduæ: domesticæque furiæ:quæ dies,noctesq̃ parentum pœnas a sceleratissimis filiis repetant.

ASCEN. CTYBERIS thuschus:quia p Thusciam,seu Hetruriam fluit. Sed in manis:puto duas esse dictiones,ut sit:ego dabo manibus,i.meis:idest spiritibus a corpore separatis.est enim a nominatiuo manes,nõ a manus:quia primam producit. in: idest contra manis,scilicet tuos,quia dicimus in accusatiuo manis,& manes.sæua arma,quibus:scilicet manes tuos persequãtur.Ossea forma:Iuuenalis dicit satyra quarta,Aut nigri manus Ossea Mauri:& cui per mediam nolis occurere noctẽ, Cliuosæ ueheris dum per monumenta latinæ.Mortui enim ossa absumpta,scilicet carne occurrere putantur, dicit autem Virgiliana Dido idem sic,Omnibus ombra locis adero:dabis improbe pœnas.Siue ego(quod nollem)quasi uindictæ appetens,aut senectutis incõmoda abhorrẽs.Piscis longinquus.i.in longinquo mari degens:edet.i.deuorabit nostra uiscera postq̃ scilicet submersus sis.Et breuior uita:ordo est,& uita futura est breuior pœna tua,quia pena durabit etiam in morte,& post mortem.Indeploratum.i.non deploratum.Carnificisq̃ manu populo plaudente traheris.s.ad supplicium, aut potius ad bustum,quia sequitur:ipsæ te fugient &c.hoc modo ad supplicium nonnulli Christiani sub Domitiano postea tracti leguntur in fixo unco gutturi.Ipsæ te fugient,præcatur,ut tractus indignissime ad ustrinam,& impositus rogo flãmæ,eius cadauer non absumant,sed iaceat præda uulturibus:& canibus.

CTardus

TARDVS: producens morsum. Canes: hoc in Italia, & aliis locis damnatum erat in: Hyrcania celebre, & solenne: nam plebs, ut scribit Cicero, publicos alebat canes optimates domesticos: a quibus mortui laniabantur, Silius: Regia cum ducem posuerunt membra probatum est Hyrcanis adhibere canes. Licet: permittentis. Elysiis: capi siue sint i corpore Lunæ, siue in insulis fortunatis: piis tantum: & qui recte uixerant dabantur: ut Tartarus sceleratis hoibus: ubi iudice Rhadamanto furiæ ultrices scelera puniebant. Sisyphus: siue æolicu Isthmum infestaret ad inferos detrusus est saxum subducens in monte: qd semper deuoluitur. Lucretius negans inferos esse scri. Sisyphu esse apud nos eu. s. qui honores sæpe petit, quis ferat repulsam. Lucretius: Sisyphus in uita quoq; nobis ante oculos est: Qui petere a populo fasces: sæuasq; secures Imbibit, & semp uictus, tristisq; recedit. hunc se uidisse Vlysses testatur apud Hom. un fabulam nri poetę celebrarut. Quiq; Ixion filius Antionis, & Melanthus: nonulli ex nris scribunt patrem Phlegiam eu Iunonem ad stuprum prouocasset: ut scribit Home. Latonam: ad inferos trusus circum agit radiis rotæ frangentibus membra. Exulis: Aegystus Thyestis filius fuit. Aegyptus autem (ut Eustachius, & Euripides scribut) frater Danai filius Beli Aegypto puinciæ nomen dedit: cu filius quinquaginta nuptias celebrauit cu totidem filiabus Danai fratris: quę maritum iussu paterno singulæ necarut: pter Hypermnestram: quæ Lynceum: ut Eusebius scri. Bucetu seruauit: hę dicunt haurire aquam uase pertuso ex puteis. Hęc fabula composita est ex historia: nam

Vnguibus, & rostro tardus trahet ilia uultur:
Et scindent auidi perfida corda canes.
Deq; tuo fiet, licet hac sis laude superbus:
Insatiabilibus corpore rixa lupis:
In loca ab Elysiis diuersa fugabere campis:
Quasq; tenet sedes noxia turba, coles.
Sisyphus est illic saxum uoluensq;, petensq;:
Quiq; agitur rapidæ uinctus ab orbe rotæ:
Quæq; gerut humeris perituras Belides undas:
Exulis Aegypti turba cruenta nurus:

Danaus Argos irriguum aquis reddidit: quibus carebat multis effossis puteis: inter quos quatuor erat sacri: quod uersus græcus indicat: Argos aquis uacuum Danaæ struxere redundas. Lucretius hac fabula captos amore repræsentari putat: qui leuissima in re diu laborant. Lucretius Hoc opinor idem æuo florente puellas: Quod memorant laticem pertusum congere in uas. Belides: neptes Beli profugi, nam exulauit expulsus a Danao fratre.

TARDVS trahet ilia uultur: uultur dr: uulturis & uulturius: pualent uulturu nigri: in excelsissimis rupibus nidificanto: oua. xiii. parisit: si Vmbritio peritissimo haruspici credimus, triduo ante, aut biduo, ubi futura sunt cadauera, uolat. putarut nonulli ipsos ex alieno orbe uolare falso. satis aut liquet nemine ipsoru nidos attingere: ut in. x. naturalis histo. author est Pli. Tardus: pseuerans. na, teste Nonio Mar. tardus piger dr: & diuturnus, pseueransq;: ut apud Vir. ii. Geor. Media fert tristis succos, tardosq; saporem. & hoc loco magis sensui couenit: ut tardus pro pseuerante accipias: q qd nonulli interpretant producens morsum ridiculum. n. est ilia dicta abina, q ps chartæ est tenuissima: ut Festus scribit. In loca ab Elysiis: de campis Elysiis diuersa ab authoribus tradunt: nam alii fortunatas insulas esse uolunt: ut Hora. qui ita i epodo ait: Manet Oceanus circumuagus arua beata: Petamus arua, diuites & insulas Reddit ubi Cererē tellus inarata quotānis: Et imputata floret usq; uinea. has etia Salu. in Oceano esse refert. Diod. autem in meridiano Oceano positas scribit: ibiq; esse res admitandas tradit. si uero Lucanum sequimur: Elysios capos circa lunarem circulum esse dicemus. Ait enim: Quodq; patet terras, inter lunæq; meatus: Non illic auro positi, nec thure sepulti Perueniunt: tunc genus omne tuu: & quę dentur mœnia disces qd etiam Seruius super eo Virg. uersiculo in. v. Aeris in campis: est interpretatus: cu ergo bonorum animæ corpore migrabant: hæc petere dicebant loca: ubi plausus choreæ, & lætitiæ sunt. hinc Tibul. Hic choreæ, cātusq; uigenti passimq; uagantes Dulce sonant tenui gutture carmen aues. Fert casiam no culta seges: totosq; per agros Floret odoratis terra benigna rosis: & quæ sequuntur. Tartarus malarum sedes animarum erat: ubi perpetuę tenebrę: luctus: & miserię erant: ut ipse quoq; i eadem docet Elegia Tibullus: At scelerata iacet sedes in nocte profunda: Abdita quam circum flumina nigra sonant: & reliqua. Sisyphus est illic: Aeoli filius Sisyphus: teste in. vi. Iliados Home. Isthmon latrociniis occupabat, ita ut Autholiam Autholi filiam Laertæ desposatam arripuerit: quam & compressit, unde Vlysses natus creditur: qd in. xiii. Metamor. Ouid. uidetur ostendere: Qui sanguine cretus Sisyphio, furtisq;, & fraude simillimus illi: Inseris Aeacidis alienæ nomina gentis. hunc Theseus interfecit: qui apud inferos hac affligitur pœna: ut semper cogatur saxum ad montis apicem uoluere: quod qprimum in cacumine motis perduxit: ad ima relabitur ut in eodem loco scri. Ouid. Aut petis, aut urges rediturum Sisyphe saxum: & in Hercule furente Seneca: Ceruice saxum grande Sisyphea iacet. Lucretius autem fabulæ huius figmentum aperit: ut per te ipsum uidere poteris. Quiq; agitur rapide: Ixio Antionis, & Melatę Amythonis filius, alii autem Phlegrę uolunt: Esioneo filiam Cliam plurima dona pollicitus despodit. ex qua Pirithous natus, sed cum Ixion pollicitis minime fidem seruaret, eius Esioneus equos cepit, Ixion autem accersito genero, cui, qd fuerat pollicitus dixit seruaturum, ipsum in foueam coniecit, cumq; a Ioue purgatus esset, nam a quoq; alio poterat purgari, Iunonem stupri ausus est interpellare, quod cum Iuppiter cognouisset, in formam Iunonis nubem interposuit, cum qua Ixion concubuit, unde centauri nati sunt. post tamen meritas Ixion Iuppiter pœnas luere uoluit, naq; apud inferos rotæ alligari iussit, quæ perpetuo uoluitur: ut in quinto Diodorus scribit, & Tibullus quoq; ait, illic Iunonem tentare Ixionis ausi, Versantur celeri noxia membra rota. Quæq; gerunt humeris, Beli Danaus, & Aegyptus filii fuere, quorum altero. l. natæ sunt ex pluribus mulieribus filię, totidemq; altero uirilis sexus filii, acceperat ab Apolline Danaus fore, ut a filio fratris pariter & genero esset occidendus, quare diu fratri aduersatus est, qui in connubio neptes filiis dari uolebat, tandem Danaus pene coactus fratri morem gessit, insidiis confidens, quod monuerat oraculum euasurum, etenim gladium unicuiq; filiatum dedit, q cum uiris nocte concumbendum erat, ut omnes tollerent, impie omnes parentis iussa executæ sunt, præter unam Hypermnestram minorem natu, quę Lynceo pepercit, a quo postea Danaus occisus est, qui & Armeus quādoq;, teste Eusebio, dictus est, ideoq; apud inferos hac pœna torquerit hę iuuenes perhibentur, ut in humeris aquam cribro semper gerant, quoad urnam impleant. Vnde Tibullus, Et Danai proles Veneris, quę numina læsit, In caua leteas dolia portat aqs. & in Metamor. Oui. Moliriq; suis letum patruelibus ausæ, Assidue repetunt, quas perdant Belides undas. & in Hercule furente Seneca, Vrnasq; frustra Danaides plenas ferunt. & in Medea, Vosq; urnis quas feratis irritus ludit labor Danaides coite uestras, hic dies quærit manus. Quid autem Lucretius uelit sub hac fabula intelligi per tete inspicito. Aegyptum regioni nomen dedisse, quæ Aeria uocabatur, nunc Egyptus, ut Eusebius tradit, qui ibi expulso Danao regnauit. Exulis ideo quia Danaus Argos sibi uindicauit, ut refert Eusebius expulso Aegypto.

LICET h. sis la. su. i. quis glorieris, q sis ca rixe iter me, & coniuges, & amicos, ut eris inter lupos. ur. n. tibi gloriosum in duxisse discordia, ita & malu di. qua li. i. licitu est ut sit pmittentis. Sisyphus est illic, hęc oia Macrob. in de somno Sciplois late exequit. & hntur ēt. vi. Aen. Quiq;. i. & g. s. Ixian. Belides, Beli neptes. Nurus æg. qa filiis eius nupserat, sed interfecerut.

DOMI.

ZARO. Tardus quid

ASCEN.

Poma pater Pelopis præsentia quærit, & idem
　Semper eget, liquidis semper abundat aquis.
Iugeribusq; nouem summus qui distat ab imo
　Visceraq; assiduæ debita præbet aui.
Sic tibi de furiis scindet latus una flagello:
　Vt sceleris numeros confiteare tui.
Altera tartareis sectos dabit anguibus artus:
　Tertia fumantes incoquet igne genas.
Noxia mille modis lacerabit membra, tuasq;
　Aeacus in pœnas ingeniosus erit.
In te transcribet ueterum tormenta uirorum:
　Manibus antiquis causa quietis eris.
Sisyphe, cui tradas reuolubile pondus habebis:
　Versabunt celeres nunc noua membra rotæ.
Hic erit & ramos frustra qui captet, & undas:
　Hic inconsumpto uiscere pascet aues.
Nec mortis pœnas mors altera finiet huius:
　Horaq; erit tantis ultima nulla malis.
Inde ego pauca canam: frondes, ut siquis ab Ida:

DOMI.

CPOMA pr: Tātalus Paphlagoniā tenuit impio ditissimus fertilitate regionis: & ob multa metalla atq; illic erant: ut scri. Strabo. In pugna fuit aduersus Troem: qm̄ Ganymedē rapuerat: ut Euse. scri. dignatus Deorū mensa Iouis mystica ꝓtulit mortalibus. Vñ apud inferos esse meruit sitiens in aqs ori allabētibus: ut scripsit Home. qđ nõnulli dixerūt hoc supplicium datum: qm̄ Pelopem filiū Diis hospitibus epulandū apposuisset: falsum est. Pendēt pterea poma: quæ quoties uult captare uēto dissipant̃: ut scri. Home. Ast ea sublimes uētus cōtorquet i auras. ℣ Iugeribus: Tityus filius Iouis, & Helaræ habitus

Tityi fabula

est terræ filius: qm̄ a matre educatus est sub specu metu Iunonis. specu illud demõstrat̃: ut scri. Stra. in Bœotia, is qm̄ Latonam uiolauerat: in nouē iugera distētus pascit uultures. Vlysses apud Hom. Et Tityū uidi terrę oīparentis alumnū: tñ addit iacentē in solo: & protentū ad nouē iugera. ℣ Summus q distat ab imo: cuius caput a pedibus distat nouē iugeribus. ℣ Aui. uulturi. Hom. scribit uultures duos fuisse. ℣ Vna de furiis. Tisiphōe. ℣ In te trāscri. trāscribere trāsferre est: tractū a colonia: qm̄, qui mittebant̃, dabant noīa: & transcripti dicebant̃. ℣ Pondus: saxū. ℣ Captet: q frequēter studeat capere. ℣ Nec mor. inchoatis ꝑprecationibus utit̃. nam cū supra dixerit eū periturū: nec addiderit pœnā: nūc ait. ℣ Pœnas q̄s dabis post mortē. ℣ Inde: ex numero

Ida a qua sylua nom̄ accepit, q̄ fuerit & quot Idæ fuere

tuorū maloꝶ. ℣ Vt siquis carpat frondes in Ida: Ida filia Dardani fuit regis Scytharū. Ida mater Mēnonis: quāuis fabulę Auroram tradiderint: Ida sylua in Creta, a qua syluā Phrygiam Idam dixerūt Teucri a Creta profecti: ut Callimachus Elegiaꝶ poeta primus docuit. in hac ꝓceritas arborū, & copia in admiratione est: pinus profert, quę nullā sentiunt cariem: ut scri. Theophra.

ZARO. Tityus

CPOMA pr Pelopis: Tātalus Iouis ex Plote nympha filius fuit: Pelopis pr: Mœones uocitatus: in Phrygia regnum habuit: belliq; Tro. indixit: ob raptū filiū eius Ganymedē: ut Eusebius est author: q Deos hospitio suscepit: qbus Pelopē filium epulandum apposuit: alias mentitus eē carnes. Dii oēs ab hmōi se epulis abstinuerūt una excepta Cerere: q̄ humerꝶ comedit: ide eburneum humerū Pelopi Iuppiter fecit: ut in. iii. Geor. Vir. Humeroq; Pelops insignis eburno. Tantalus aūt tanto perpetrato facinore: a Ioue ad inferos detrusus est: ubi usq; ad labia in aqua mersus est: quæ, cū eā haurire uult, effugit: Porro pomoꝶ arbores ad os usq; inclinari: quæ comedere minime pōt: & hoc semper detorquet̃ Tantalus cruciatu. hinc in Hercu. furente Seneca: In amne medio faucibus siccis senex Sectatur undas: Abluit mentū latex, eidēq; cū iam Sæpe decepto dedit: perit unda. in ore: Poma destituunt famē, & pluribus in locis. Ouid. tuum in libro de fine titulo: Quærit aquas in aqs, & poma fugacia captat Tātalus: hoc illi garrula lĩgua dedit. Lactātius etiam addit nonnullus dicere ideo Tantalū eo: qđ diximus: modo torqueri: q Deorum cõuiua eorū hoibus ꝓdiderit secreta: ideoq; Statius: Et sæuæ periit iniuria mensæ. ℣ Iugeribusq; nouem: Tityus Iouis ex Helara Orchomoni filius fuit: nouem iugerum magnitudine: a terra nutritus: quāuis alii terræ filium dixerint. h. c ab Apolline telis cõfessus est eo q Latonā amarat: dānatusq; est ea lege apud inferos: ut eius iecur uultur semp exedat. ut in. vi. Aenei. scri. Vir. licet Home. uicissim dicat duos uultures sibi in eius pœnā succedere: unde etiā Tibullus: porrectusq; nouē Tityus per iugera terrę: Assiduas atro uiscere pascit aues. Lucretius aūt hāc moraliter est interpretatus fabulā. Iugerum dictum a iunctis duobus actibus quadratis: qui colligunt. ccxl. pedes in longitudine: in latitudine uero dimidium ut Var. tradit: & Quintil. lib. i. institutionum: Iugeri quoq; Plin. in. xviii. naturalis histo. libro. Cato: & L. Columella in. vi. meminerunt. ℣ Aeacus in pœnas: hic

Iudices inferni

Minos: & Rhadamantus Iouis: & Europæ filii apud inferos iudices sunt. ut in sexto Aenei. Seruius docet. ℣ In te transcri. transducet. uerbū antiquū est transcribo ad colonias attinens. Vir. in. vi. Aene, Et tua Dardaniis transcribi sceptra colonis. Ser. transcribi tradi. sermo autem hic tractus est de pecunia. nam scribi est dari. Hora. Scribe decem Cœnio: non est satis; adde cicutæ. rescribi uero reddi. Horatius: Dictantis quod tu nunq̄ rescribere possis. Terentius, Argentū illud denuo rescribi iube Phormio. ℣ Frondes ut siquis in Ida, mons: & sylua in Phrygia Ida dicitur. Home. viii. Iliados ferarū parentem

Ida

dixit, & locum, quem gargarum uocant, item Ida in Creta Ouid. fastorum. lib. v. Et Creta nobilis Ida.

ASCEN.

CPATER Pelo. i. Tantalus, qui ſm Home. ad nasum usq; habet dependētia fragrātissima poma: & ad labia usq; ascendentia dulcissima flumina, q̄ dum eptant̃, effugiunt. uñ de fluminibus dicit Hora. sermone prio, Tantalus a labris sitiēs fugientia captat Flumina, qd rides &c. Iugeribus nouē. i. Tityus: de quo. vi. Aenei. Nec nō, & Tityon terræ oīpatentis alumnum Cernere erat, per tota nouem cui iugera, corpus Porrigitur. Ordo aūt textus est, q pro, & is supple, qui summus. i. suprema parte sui, hoc est uertice, distat ab imo. i. ab ima parte sui. s. a plantā pedis nouē iugeribus, & præbet aui uulturi assidue. i. sine intermissione rodenti. sequitur Maronem dicentem in. vi. Rostroq; immanis uultur adūco Immortale iecur tōdens, fœcundaq; pœnis Viscera: rimamur epulis, habitatq; sub alto Pectore, nec fibris requies dat̃ ulla renatis. dico Maronem imitari, nam Home. duos uultures sibiinuicem succendentes dicit, uiscera debita. s. talibus cruciatibus est supple illic. Vna de furiis, tres enim sunt, Tisiphone, Alecto, & Megæra. loq uidetur de Tisiphone, de qua Aene. vi. Continuo sonteis ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultās. Altera. s. Alecto. tertia. s. Megęra. Aeacus, tres quoq; dñr apud inferos iudices qui seuerissimi in Creta iudices fuisse legunt̃. Rhadamantus, Minos, & Aeacus. Rhadamātus aūt dr̃ inquisitor. Vnde Aenei. vi. Gnosius hæc Rhadamantus hēt durissima regna, Castigatq;, auditq; dolos, subigitq; fateri Quę qs apud superos furto lætatus inani Distulit in seram cõmissa piacula mortē. Minos iudex. Vñ Hora. Et de te splendida Minos Fecerit arbitria. & in eodem. vi. Quęsitor Minos urnā mouet. Aeacus uero executor. Vñ Iuue. in prima, Quas torqueat umbras Aeacus. Et hoc loco, uerum hæc officia cõfundunt̃, ita ut singulis oia cõueniant. Aeacus trāscribet in te pœnas infernales. i. trāsferri faciet in te, & erit manibus. i. inferis spiritibus, aut animis, seu si mauis aiabus antiquis, cā quietis, quia o Sisyphe erit sup. tunc qñ ibis apud inferos supple aliquis, cui tradas. i. tradere possis, pondus reuolubile. i. saxum assidue reuoluendum. hic. s. Ibis: erit. s. q̄ Tantali pœnas dabit hic inconsumpto &c. i. loco Tityi. Nec mortis pœnas. Quod in hunc imprecatur poeta nimium uerum experiuntur damnati, qui de calore nimio transferuntur in aquas nimium, & nouo genere mortis cruciantur, nec finitur mors morte, sed continuatur. Inde, scilicet de infinitis malis.

CDe mare

¶ DE mare liby. mare libycũ idẽ Africanũ dictũ est:& notiũ ante syrtes ꝑtendit in egyptiũ usq pelagus:ꝓfundũ. Eratosthenis snia mille,& qngẽtis stadiis. ¶ De mare libyco:alibi numerũ malorũ cõparat aqs Icarii maris: Tot ꝑmor aduersis:q̃ si cõprehẽdere conet:Icariæ numerũ dicere conet aq̃. ¶ Hybla:ab Hyblone rege dicta est ut placet Thucydidi:q cũ eã ꝓdidisset Megarẽsibus:effecit:ut ab his iterũ cõderet,appellareturq Megara. Stra. a Doriẽsibus cõditã scri. tñ pristinũ nomẽ mãsit pp mellis hyblæi ꝓstantiã. Est.n.eiusdẽ nois mons ꝓximus thymo abũdans:unde apes pastæ mel optimũ conficiunt. ¶ Crocos:puer Smilacẽ amauit:ipse cõuersus in florẽ sui nois:puella in hederã:quã Smilacẽ dicũt:hic flos cũ Loto: & Hyacintho ab Hom. celebrat pp odoris ꝓstantia:nascit magna ubertate,& ꝓstãtia in Cilicia in mõte corytio:ut scri. Plin. Stra. testat ab antrũ ei⁹ nois. ¶ Athos,mõs altissimus dictus aliqñ ab Hom. Thracius:cũ & Thraciæ,& Macedoniæ sit abscisus a cõtinẽti a Xerse Persarũ rege iteruallo passuũ mille,& qngentorũ oppidũ in cacumine habuit Acrocon. Athos dr̃ & nõ Athon:qđ nõnulli suspicati sunt:nã Athos,os syllabã ꝓducit:cũ ω sit apud græcos ut Vir. uersus bñ seruari possit. ¶ Ferat:ꝓducat. ¶ Ora mul. hyperbole est homerica:cũ eẽt descripturus numerũ nauiũ:eã imitatus est Hosticus in secũdo belli Istri:Nõ mihi si linguæ sint cẽtũ:atq ora sint totidẽ. & demũ Vir. Nõ mihi si liguę cẽtũ. ¶ Tales:tã graues. ¶ Hic fletus:quẽ fundã in calamitatib⁹ tuis. ¶ Natus es:post ægyptiã ꝑsuasionẽ ubiq receptũ ẽ astrorũ motus infelicitatẽ:uel felicitatẽ nascenti portẽdere. Iuue. Discat.n.q̃ Sydera te excipiãt:mõ ꝑmos icipiẽtẽ Edere uagit⁹. Petosyris,cui⁹ meminit Iuue. & Pli.in.ii.&.vii.in eo plurimũ elaborauit:fuit nõnunq̃ in cõtẽptu,& habiti ꝑniciosi q hãc sciam ꝓfitebant: expellebãturq sæpenũero ex urbe mathematici. Idẽ.n.uerbũ sigñat apud Trãqllũ:eos,q ex astrorũ motu futura ꝑdicabãt ex hac disciplina ꝑdicit poeta ifelicitatẽ Ibidi. ¶ Venus:planeta cũ ifra Solẽ:cuius cursum,& naturã Pythagoras Samius primus cognouit:eã stellã alii Iunonis putarũt:alii Isidiis:alii mr̃is deũ: cuius natura cuncta gñantur:& animaliũ stimulant cõceptus:felicitatẽ:et gratiam apud mortales portẽdens si nascenci affulserit. ¶ Iuppiter:ardore nimio Martis stellæ,& frigore Saturni: inter quæ duo sydera est inter ectus interpretatur Mercurii stella:ab aliis dicta est Apollinis:felicitatem:uel malũ portẽdit:si aut bono,aut malo syderi fuerit coniuncta. Mars uulnera:furorem:& perpetuam ferri insaniam. ¶ Stella,a stando dicitur. ¶ Leuis:benigna. ¶ Non apto loco:nam pro uarietate regionum cœlestium planetæ mutant naturam.

DOMI.
Mare libycum quod
Hybla q̃ & uñ dicta
Croci & Smilacis fabula
Athos mõs ubi sit & os eiusdẽ quanta sit.
Astra ifelicitatẽ portendunt
Ven⁹ planeta q̃ nã sit & qs prius eã cognouit
Iuppiter plãeta q̃ sit
Mars planeta quã sortem dat
Stella uñ

Et summam libyco de mare carpat aquam.
Nam neq quot flores sicula nascuntur in Hybla:
Quot ue feret dicam terra cilissa crocos.
Nec cum tristis hyems Aquilonis inhorruit alis:
Quam multa fiat grandine canus athos.
Nec mala uoce mea poterunt tua cuncta referri,
Ora licet tribuas multiplicata mihi.
Tot tibi uæ misero uenient,talesq ruinæ:
Vt cogi in lachrymas me quoq posse putem.
Illæ me lachrymæ facient sine fine beatum:
Dulcior hic risu tunc mihi fletus erit.
Natus es infelix(ita dii uoluere)nec ulla
Commoda nascenti stella,leuis ue fuit.
Non Venus affulsit,non ulla Iuppiter hora:
Luna q non apto,Sol ue fuere loco.
Nec satis utiliter positos tibi præbuit ignes:
Quem peperit magno lucida Maia Ioue.
Te fera nequicq̃ placidum spondentia Martis

¶ ET summã libyco de mare:libycũ mare idẽ,qđ africanũ in Aegyptũ usq ꝑtendit:paucissimos sinus in se recepit:ut Pli. in.v.tradit:libycũ a Libya,q̃ a Libye Epaphi filia nomẽ hẽt:africanũ uero ab Africa: cui ab Afro libys Herculis filio nomẽ est inditũ,si Solino credimus. Andronicus uero Alicarnaseus ait Oceanũ cõpressisse nymphas duas Pãpholigẽ,et Parthenopẽ:ex Parthenope qdẽ Europẽ habuisse filiã:ex Pãpholige uero Asiã,& Libyã:uñ orbis ptes sunt appellatæ. ¶ Hybla:Siciliæ oppidũ:qđ nunc Megara dr̃ ab Hyblone rege dicta:teste Thucydide:florũ copia:ac ꝓstantia nobilis:qbus mel optimũ cõficitur. est etiã mons eiusdẽ nois in Attica regiõe,uel sicula thymo abũdans. de melle attico legas Pli. lib. xxi. ¶ Terra cilissa crocos:circa coryciũ Ciliciæ crocũ optimũ hẽt:inter cæteras electissimũ:ut Solin. refert:ibi Corycos opp. est & specus. Crocũ aũt adolescentẽ fuisse poetarũ fabulę ostẽdũt in florẽ sui nois trãsmutatũ,sunt. tñ: q Crocũ dictũ putẽt a Coryco Ciliciç opp. ut testat Stra. l. ix. Parnassum celeberrimũ Coryciũ nympharũ antrũ cõtinere:idq & Cilisсũ nũcupatũ. ¶ Hyẽs qđ tunc multi imbres:hinc hybernaculũ hybernũ:uel q aia,qua flat oium apparet:ab hiatu hyems:ut Varro est author. ¶ Canus Athos:Macedoniæ mons Athos:ut tradit Pli. & si Thraciæ qñq ab authoribus ponat:sæpe & Aemoniæ. Seneca in Medea:Aemonius illas cõtulit pestes. Athos altissimus aũt:cuius umbra ad Lẽnon usq insulã ꝑtẽdit,q̃ octoginta sex mil. pas. a Macedonia separat:hunc lib. v. Thebai. Statius. Ingẽti tellurẽ ꝓximus umbra Vestit Athon,nemorũq obscurat imagine pontũ,a planicie in mare excurrit. lxxv. mil. pas. ambitus radicis. cl. mil. colligit. hũc Xerxes Persarũ rex cõtinẽti abscindit in longitudine mil pas. ¶ Natu es infelix,teste Arist. hæc inferiora supioribus cõiuncta sunt,a qbus gubernant. nã q sub bono Planeta natus fuerit felicitatẽ hẽt:& cõtra sub malo infelicitatẽ,iõ dicit poeta Ibidẽ ifelicissime natũ:i cuius ortu stella nulla ꝓpitia fuit. ¶ Stella,Stellæ sunt singulares,& erraticæ qnq,ut docet Macro. & cæteræ,q̃ non admistæ aliis solę ferunt. ¶ Non Venus affulsit:infra solẽ Veneris sydus est,cuius naturã prius Pythagoras Samius dephendit,ut placet Pli. est aũt Venus frigida,& humida,q̃ si in natiuitate alicuius uictrix appuerit,felicitatẽ illi portẽdit,ut Haly. tradit ambitũ si gniferi tricenis,& duo de qnquagenis diebus ꝑagit,ut in. ii. Pli. scri. ¶ Non illa Iuppiter hora,infra Saturnũ Iuppiter est: q æqualis est tẽperatus:in natiuitatibus si bñ affulserit,felicitatẽ facit,mala auersat,ideoq Saturno cõtrarius duodenis ãnis cursum suũ ꝑficit,ut tradit Pli. ¶ Lunaq nõ apto,Lunæ inest frigida,& humida natura,q̃ ut celestibus signis cõiungit,ita opat,i:oibus nãq geminorũ partibus pauptatẽ,miseriã,mẽbrorũq mutilationẽ facit,malũ & i Virgine portẽdit, sicut & i Scorpione,ut Haly. tradit,cursum ꝑagit suũ uicenis,septenisq diebus,& tertia diei pte. siue eclypsim dicit quoties Lunæ est eclypsis in alicuius ortu malũ ei iminet. ¶ Sol ue fuere loco,oium planetarũ Sol est optimus,p eũ.n. oia gñant,& felicitatẽ mortalibus tradit. in Sagittario malus. ita & in Ariete,uel ẽt eclypsim potes itelligere,q̃ interuentu Lunæ fit. Sulpitius aũt Gallus,si Pli. credimus,apud Romanos cũ tribunus militũ eẽt cõtra Persem regẽ: Lunæ,Solisq rõne defectus inuenit,apud Græcos uero Thales Milesimus. ¶ Nec satis utiliter,Mercurii sydus dicit admodũ humano generi nociuũ,si in Ariete fuerit,in Geminis,in Cancro,in Sagittario,ac in Capricorno. ¶ Quem peperit Maia,notum pene omnibus Iouem Atlantis filiã Maiam cõpressisse,unde & Mercurius natus est. ¶ Spondentia Martis,planetã pessimũ bella, internetiones, & litigia amat,& quando alicuius præest natiuitati malum significat,nisi aspectum cum Ioue,aut Venere habuerit.

ZARO.
Libycũ mare unde
Hybla
Crocus ꝑ fructus
Athos & ipsius circuitus
Hroscopia hominum
Stellæ quę sint
Iuppiter
Lunę natura & ipsi⁹ cursus
Mercurii fabula

¶ LIBYCO de mare,sic legẽdũ est,nõ mari pp uersum,qđ idẽ alibi quoq iuenies. Terra cilissa ꝓ cilicia,facto diminutiuo grçco. Athos mõs inter Thraciã,& Macedoniã assidua grãdine,aut niue pulsatus. Nat⁹ es ifelix,docet ex mathematicorũ,atq astrologorũ disciplina ifeliciter natũ,& ifausto horoscopo,quã disciplinã cũ diuus Aug. in li. de ciui. Dei,tũ Picus Mirãdula in ope cõtra astrologos ualidissimis rõnibus ipugnãt,imo expugnãt. Stella cõmoda.i. utilitatẽ afferens,uel leuis.i. nõ aggrauans,hoc est nulla cõmoda fuit sed q̃libet grauis. Quem peperit.i. Mercurius filius Iouis ex Maia Atlantide.

ASCEN.

DOMI. Saturni sydus malũ. Atri dies q &postriduani appellabant q erãt Romanorũ pugna Allienses dies qui Alia fl. ubi Fasti libri quo editi fuere Cyniphia terra ãĝ ex niphei hirci ubi locorum sit prouerbiũ Africæ Cynips fl. & oppidũ Bubõis fa. Noctua & ulula aues nocturnæ Infantium mores ex nutricis lacte formãtur

SENIS falciferi.i.Saturni:cuius sydus malũ est. Atra:alludit ad dies atros,q infausti sunt. Hæc est: dies erant atri oẽs post idus,et nonas:q postriduani dicebãt:qđ senatus decreuerat hac de cã.L.n.Aquinius haruspex docuit senatũ.Q. Sulpitiũ aduersus Gallos pugnaturũ ad Alliã flumẽ rẽ diuinã fecisse:quo tpe ad extremũ fortunæ discrimẽ res romana cõcidit postridie idus qntiles:inde susceptũ,ut postriduani dies atri haberent.Plu.scri.Postriduanos esse atros:qm̃ inferis sint dicati:cũ dies pcedens Calẽ.nonas:uel idus supis sit dicatus:queadmodũ antiqtas Ianuarũ mensem Iano:Februariũ sequẽtem inferis celebrat.Iidẽ dies dñr allienses:qm̃ ob infelicẽ pugnã ad Alliã sint cõstituti.His nec Iouẽ:nec Ianũ pfari fas erat: nec queq̃ superũ. Allia: flumẽ qndeci millibus passuũ ab urbe distans bustis romanis nobilis deleto ppe internitionẽ exercitu. Grauis:infelix. Fasti:libri dies festos cõtinẽtes redacti i uolumen a Cn.Flauio scriba Apii Cæci tãta grã apud plebẽ,cũ eos edidisset ut creatus sit ædilis curulis pteritis duobus filiis cõsulis:natus ipse libertino prẽ:nã ante libros illos ab eo editos cogebat plebs rõnẽ dierꝝ q̃rela a pncipibus ciuitatis:auth.Pli Dies q ptulit Ibin:est i fastis. Publica dãna:nã ob publica dãna dies atri erãt cõstituti. Simul:cũ primũ. Humũ cyniphiã: cur ait poeta Ibin natũ esse in cyniphia terra q̃ est in Libya: an ob hircos cyniphios:q fœtidi sunt ut oñdat eũ male olere:nã qui male olent,dñr hircosi.Et Catullus hircũ sub alis male olẽtibus habitare dicit:an si potius placet:qm̃ auth.Plu.ferę mõstruosæ ibi nascebant.Cõueniẽtibus diuersis aĩalibus ad eũdẽ fontẽ ob penuriã aquarũ in Libya:& ibi diuersissimis mistis. Vñ puerbiũ illud susceptũ est Africã semp noui aliqd afferre:cũ noua monstra ferarũ pduceret.Cynips labit ex monte Chariton:ut scri.Hero. oppidũ est illic eiusdẽ nois:ut author est Pli.sed dictio apud Pli. mẽdose est scripta cynophos p cynips. Bubo:Acherõtis fi. & Orphines nymphæ cõuersus in auẽ ex Ascalapho ob accusatione Proserpinæ:auis funebris est publicis rebus,nõ priuatis,psertim si in lucem appeat:queadmodũ noctuæ,& ululæ,q̃ oẽs sunt aues nocturnæ:cellã capitolii intrauit Popilio,& Pediano cõsuli:qua de cã urbs eo anno lustrata est:cõuenit igit augurũ bubonis in Ibidẽ:cũ supra eũ dixit publica dãna. Graues q̃rulos. Eumenides furiæ infernales dictę q̃si benignæ p cõtrariũ. Pa.un.nã aqua palustris infelici ominis est:& repudiata a sacris:qbus uiua aqua flu.uti fas erat. Vnda ca.obscura queadmodũ nubem dicimus cauam. Erebeæ co.infernales colubræ. Ter:nam ternarius numerus in sacris adhibebat psertim magicis:ut est apud Virg.hunc numerũ ad sacra ptinere scri.Ari.in principio de cœlo. Lactę ca.ut futurã rabiem portenderet:nã canes ad rabiẽ sunt proni. Per.ra.hoc est qđ Quintil.ex testimonio Chrysippi:& Phauorinus apud Aulum Gel.disputant mores infantis formari ex lacte nutricis propterea censebat Chrysippus nutricem doctam esse dandã infanti:quem uelimus oratorem.Ex hac disciplina illud extat Vir.Hyrcanæq admorunt ubera tigres.

Sydera presserunt:falciferiq senis.
Lux quoq natalis,ne quid,nisi triste,uideres:
Turpis,& inductis nubibus atra fuit.
Hæc est in fastis:cui dat grauis Allia nomen:
Quæq dies Ibin publica damna tulit.
Qui simul impuræ matris prolapsus ab aluo est:
Cyniphiam fœdo corpore pressit humum.
Sedit in aduersos nocturnus culmine bubo:
Funereoq graues edidit ore sonos.
Protinus Eumenides lauere palustribus undis,
Qua caua de stygiis fluxerat unda uadis.
Pectoraq uuxerunt erebeæ felle colubræ:
Terq cruentatas increpuere manus.
Gutturaq imbuerunt infantia lacte canino,
Hic primus pueri uenit in ora cibus.
Perbibit inde suæ rabiem nutricis alumnus:
Latrat & in toto uerba canina foro.

ZARO. Saturnus Atri dies & uñ originẽ traxere Allienses Alia. Cynips qũo geniti uũ amittat

FALCIFERIq senis:Saturnus frigidæ,& siccæ naturæ malũ fere semp facit: si in alicuius ortu regnauerit. Hæc est in fastis cui dat grauis Allia nomẽ:atri dies habebant post Calẽdas:idus.& nonas:postriduani appellati.nãq Licinius haruspex ex senatus pcepto retulit.Q.Sulpitiũ tribu.ple.postridie idus qntiles contra Senones dimicaturũ sacrificasse:ita & ad Cremerã,multisq aliis in locis infeliciter dimicatũ:quare hi dies infasti habiti sunt.Alliam aũt Plutar.nobis atrorũ dierũ rationẽ reddit,dicit.n.patrios mensiũ dies diis supis sacratos:sequentes uero inferis:qbus purgationibus maiores qbusdã utebant:& mortuis parentabãt:sic & dies illos tris in mẽsibus pncipes festos:& statos posuerũt.eos aũt, qui sequunt tris diis manibus attributos religiosos,& infaustos hũdos existimarunt:ait Varro:Dies alliẽsis ab Allia fl.dictus:nã ibi & exercitu nr̃o fugato Galli obsederũt Romã:ideq Liuius in.v.ab urbe cõdita.et Vir.in.vii.docet.est aũt Allia fl.xi.lapide uia tyberina ab urbe distans e mõtibus crustumeriis in Tyberim defluens. Cyniphiã fœdo:Cynips Garamantũ fl.est teste Hero.in.iiii.a Charitone colle pfluens in libycũ mare:inter duas syrtes cadit:palciq hircos maximos:qbus & nomen a se dedit.uñ Cyniphei dñr.Virg.geor.iii.Nec minus interea barbas,incanaq mẽta.Cyniphei.tondẽt hirci,setasq comãtes Vsum i castorũ & miseris uelamina Martis.Cynips aũt in gtõ facit cyniphis:& sunt tria tm̃:quæ cũ faciunt noiatiuũ i ps.grm̃ mittunt:nõ ut cætera p.b.uel per.p.sed per.f.cynips phis:catelips phis:sciraps phis. Nocturnus cul.bu.Ascalaphus Orphenes,& Acherontis filius:ut in.v Meta.Oui.scri.Proserpinã apud inferos comedisse accusauit:quare in bubona uersus est.

Bubo

Bubo aũt funebris est auis:& maxime abominatus publicis pcipue auspiciis,noctisq monstrũ:nec cantu aliquo uocali:sed gemitu Capitolii cęllã intrauit Sex.Papellio Istro.L.Pediano cons.q̃obrẽ nonis Martiis eo anno urbs lustrata est:si Pli.credimus in.x.sic tradẽti. Protinus eumenides:ifernales furiæ,q̃ Eumenides κατ᾽ ἀντίφρασιν appellant,i.mites. Latuere

Eumẽides Furiarum forma

pa.un.nã aqua palustris maculat:uiua uero lauat.Virg.Donec me flumine uiuo Abluero. Erebeæ co.furias ẽt dicit:quę crines anguib⁹ intortos hñt.Erebus aũt tartarus in uisceribus terrę est:ubi furiarũ sedes. Terq cruẽtatas:ternarius numerus perfectissimus habet:ac(ut Aristo.inqt.in primo de cœlo,& mondo)Diis immortalibus deputatus.

ASCEN.

HAEC est &c.docet atram infaustã fuisse:qua natus ẽst diẽ.Ordo est:Hæc.s.natiuitatis tuæ est dies:cui Allia fluuius ille grauis.s.molestus,& infaustus dat nomẽ:qa dr̃ alliensis.in fastis.i.libris fastorũ,seu festorũ:ubi dies atri notati erãt: sicut nõnulli christianorũ ueteri supstitione inducti dies ægyptios notant.scribitur aũt Allia semp gemino ll,& primã pducit.licet Seruius aliter sentiat male allegãs illud Lucani:Atq aliæ clades:nã ibi aliæ adiectiuũ est ab alius.a.um,ut docet Beroaldus in eundẽ.& hęc est dies:quæ tulit Ibin:appositorie.q.d.existẽte publica dãna.Nam quocũq die respu.grauia dãna perpessa est:is ater habitus est.Cyniphiam &c.Bonæ sunt Calderini rationes.Nam illic hirci abundant:unde in Georgicis:Cyniphii tondent hirci.Errantes autẽ olentes dicuntur hircum olere.Horatius primo sermonum:Pastillos rusticus olet gorgonius hircum.Palustribus undis:quæ non purgant:sicut aquæ currentes:quas uiuas uocat Maro dicẽs Aeneidos.ii.Donec me flumine uiuo Abluero.Quæ unda caua:idest obscura,& nubila,aut euaporata extracta pura aqua per exhalationem.Erebeæ:erebus dictus est locus obscurus inferni:aut ipse infernus,& scribitur a doctioribus sine h. Gutturaq imbuerunt:docui alibi hoc e in hac tertia persona sępe correptum inueniri:sed quandam celeritatem figurari.ut in Bucolicis Matri longa decem tulerunt fastidia menses.in.Geor.Miscueruntq herbas,& non innoxia uerba,& Aene.Obstupui,steteruntq comæ &c.non est autem legendum imbuerint,ut alia docent uerba.

FERRVGINE:nã color infernalis ferrugineus est:& cymba Charõtis ferruginea est apud poetam. Male de hoĩs dãnati. De ui.sti.nã faces uirides infelices sunt pp fumũ. Cã su.cã lachrimarũ sp durãte. Pulla sta. infelices dñt hre in manibus Parcarũ stamina nigra:felices alba Papi.Iãqȝ dies aderat Parcarũ cõditus albo Vellere. Hoc aũt ẽ ex disciplina hetrusca:ut Mac.scri.& nos in cõmẽ.Silii diximus. Longa psagia:hoc dicit pp magnitudinẽ calamitatũ. Per tuos lu.tuis calamitatibus. Neue sine:ordit impcationẽ icipiens a malis troianis:nã oratoris ẽ narratur aliqd : cumulũ quẽdam rerũ pponere:tñ deducere singula:ut hoc loco facit. Prioris æui:antiqtatis.insultãs hoc dixit poeta. Quãtaqȝ:Philoctetes comes Herculis solus morituri rogũ ausus est succedere rogãte id Hercule: in cuius rei pmiũ fatale sagittas hydræ ueneno tinctas Hercules ei reliqt:sine qbus rñdit oraculũ Troiã capi non posse. Vlysses Philoctetẽ ad Troiã ducere uoluit, sed in Lẽno mansit uulneratus lapsa e pharetra sagitta. Lycophron ab Home.dissẽtiẽs & nr̃is poetis scri.eũ Troiã puenisse una cũ Vlysse. Stra.Philoctetẽ p fugã fuisse ex pr̃ia narrat & Petiliã urbẽ ĩ Brutiis ab eo cõditã fuisse. Addit Appollodorus eũ colloniã ĩ Siciliã misisse. Vulnera:sagittę acerbissima fuerũt:ut ex Philoctetę lachrymis apud Licophronem, & Sophoclem discimus.

Membraqȝ uinxerunt tinctis ferrugine pannis:
  A. male deserto quos rapuere rogo
Et ne non fultum nuda tellure iaceret:
  Molle super silices imposuere caput.
Iamqȝ recessuræ uiridi de stipite factas.
  Admorunt oculis usqȝ sub ora faces.
Flebat,ut est fumis infans contactus amaris,
  De tribus st cum sic una locuta soror,
Tẽpus in imẽsum lachrimas tibi mouimus istas:
  Quæ semper causa sufficienter cadent.
Dixerat,& Clotho iussit promissa ualere:
  Neuit & infausta stamina pulla manu.
Et ne longa suo præsagia diceret ore:
  Fata canet uates qui tua,dixit,erit.
Ille ego sum uates,ex me tua uulnera disces:
  Dent modo Di uires in mea uerba fas.
Carminibusqȝ meis accedant pondera rerum,
  Quæ rata per luctus experiere tuos.
Neue sine exemplis æui cruciere prioris:
  Sint tua Troianis non leuiora malis,
Quantaqȝ clauigeri Pænatius Herculis hæres:
  Tanta uenenato uulnera crure geras.

VINXERVNT. ligarũt.solebãt prisci natũ infantẽ pãnis iuoluere quã ↄsuetudinẽ adhuc obseruamus. Ferrugie: mortuorũ colore.ferrugo.n.est coloris genus uicinũ purpuræ subnigræ:ut tradit Ser.hinc Virg.Pictus acu chlamydẽ & ferrugine clarus hibera, & alibi:Et ferruginea subuecta corpora cymba. Ferrumẽ uero,ut scri.Pli.bitumen est ferruminitatis Babylonis muris ut dixit Liuius, & ferruminare est conglutinare. Male: ualde.male, & bene, inquit Donatus pro ualde ponitur sæpissime.male ẽt p non,& magno legimus apud Plau. Rogo:rogus est cũ ardere cœperit. Terẽ.Circũ accẽsos decurrere rogos. Silice:silex lapis:ex quia ignis excudit:& cõi gñe inuenit.Iuue.Nec mollier silicẽ pedibus quoqȝ cõterit atrũ.Oui.aũt fœminino gñe dixit:Stabat acuta silex pcisis undiqȝ saxis: ignẽ ex silice primus inuenit Pyrodes silicis filius: ut Pli.scri.in.vii. Stipite: stips stipis trũcus est arboris.Cic.Nullius aũt agricolæ culta stips tã diuturna,quã poetæ uersu seminari põt:græce dr̃ τρόπη ut ẽ apud Orpheum μεσσατον ... stipitẽ uero nũmũ signatũ esse Varro,& Festus docẽt: a quo stipẽdium deductũ. De tri.tres sorores esse poetæ tradũt:in quarũ manibus fata hoium sunt constituta:qs parcas κατ᾽ ἀντίφρασιν appellãt,singulæ uero qd pagãt,hñt:Clotho baiulat:Lachesis filat Atropos aũt filũ frangit:ita,ut cũ alicuius fila disrupẽrit morte moriat Dictaqȝ est Atropos ab a priuatoria pticula:& τροπή cõuersio quasi ad nullius conuertatur pces. Mouimus:admouimus,uel excitamus. Clotho:q una est ex parcis:ut docuimus:est & nympha marina eiusdẽ nois apud Virg. Magniqȝ iubebo Aequoris esse deas:quales Nereia Clotho.Et Galathea secat. Stamina:stãdo stamẽ appellatur,qȝ stat i tela uelamẽtũ. Var. Præsagia:diuinationẽ:sagis dicit Lactã.diuinis.hinc psagia mẽtis diuinatiões sagũ gñe neutro est genus panni: sagariã factitare apud iurisco. est uedere, & sagaria apotheca dr̃ psago gis.dicit Cap Cice.aũt psagio. Saga, ingt Festus,dr̃ mulier perita sacrorũ:ut uir sapiens pducta syllaba pp ãbiguitatẽ eũtãda:sagaces dñt solertis acuminis:ut etiã canes indagatores sagaces sunt appellati. Vates antiquos:poetas uates appellabãt a uersibus uiẽdis in poematis:Cũ scribã:oñdã corporẽ tartarino pgnata palude uirago. Var. Rata:firma:stabilia. Aeui:æuũ ab ætate oium annorũ.hic qui ternũ græci dicũt αἰῶνα:ut scri.Var. Troiãis ma.notũ est Troiæ excidiũ ex lectione tũ grẽcorũ:tũ ẽt Latinorũ : quare pætereũdã hist,cẽseo,e Herculis Her.Iouis ex Alcmena filius fuit.dictusqȝ Her.qsi ἥρας κλέος.i.Iunonis gl̃ia. Pæantius He. Philoctetes Pænatis filius ex Mœlibea urbe cõuulsus ab Her. iurare corpis sui reliqas nõ indicaturũ:ab ipso p munere sagittas felle hydræ intinctas accepit:sine qbus Troia capi nõ poterat,inuẽtus est Philoctetes hasce hr̃e sagittas & coactus Her.tumulũ manifestare locũ aũt ne peieraret pede pcussit a Græcoȝ itaqȝ ducibus Troiã ductus est Philoctetes: sol?.n. hmõi sagittis uti poterat:forte p Agittã ipsius ẽ pes uulneratus:uel,ut alii,crus:quo ex uulnere itolerabilis effluxit fetor: quaõbrem Græci authore Vlysse:ipsum in Lemno reliquerũt:quod Oui.tetigit in Met.alii ictum serpente tradunt: & a Machaone curatũ.Propertius:Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon.nonnulli telo pcussum,a Machaoneqȝ sanatuȝ, & Troiam pfectũ uolunt:alii post Troiæ euersionẽ Calabriam uenisse affirmant:& Petillam,ac Turinam cõdidisse. Vir. Hæc illa ducis Meliboei Parua Philoctetæ subnixa Petilia muro:& alia Sagius Proclus & Por.Ho,commẽ.scrib.de Philoctete quoqȝ Sopho.& Ser. Cruce:crura partes tibiarum anteriores,sicuti posteriores furæ.

PANNIS tinctis ferrugine:ferrugo ẽ purpurę Hispanicę genus coloris fusci:atqȝ subnigri.rogo male deserto.s.priusqȝ cadauer hoĩs dãnati penitus exustũ esset.Vñ pãniculos semiustos,& fumosos,atqȝ ob id ferrugineos:nutricẽ Ibidis subtraxisse dicit.Caput molle:qa infantis:sed id quoqȝ notã habet silices aũt durissimi sunt lapides:uñ ignis excuti solet.Iamqȝ recessuræ.s.colubræ infernales.i.cũ recedere uellẽt:admorũt p admouerũt:& applicuerũt oculis.s.Ibidis pueri:usqȝ sub ora faces factas de uiridi stipite:ut fumo cruciaret:una soror de tribus.i.una parcarũ:q tres sorores sunt:& fata hoium ordiunt: Fertqȝ colũ Clotho:lachesis trahit:Atropos occat.Pulla.i.nigra stamina.Vñ in Geor.Reiice ne maculis infuscet uellera pullis.Inde pullati dñt uestibus lugubribus:q nigræ sunt induti.Præsagia dñr:q sagaciter pnotata sunt,sed sagio & pręsagus: atqȝ psagiũ sa syllabã pducũt:quã sagax corripit.Facta canet Ordo est:Ipsa dixit uates erit,q canet tua facta. Ille ego sum uates in me.i.carmine meo,nõ in me ipso,quasi ipse sit p exẽplo,qd aduersarius magno fortassis merer.Neue sine exẽplis. Incipit cõmemorare mala,q alii passi sunt,impcans ea in caput aduersarii.Quia uero historiæ,& fabulæ graphice recitant a Calderino,dicã ordinẽ,q talis est Neue.i.ẽt ne,ut accipiat ne p ẽt,sicut uel accipi solet,qa aliter neue semel positũ non cõgruere uidet principio oratiõis.Igit ẽt ne tu crucieris.i.torquearis sine exẽplis prioris æui.i. ut crucieris ad exẽpla eoȝ,q fuerũt in priore,hoc est prisco æuo,& seculo,tua mala sint nõ leuiora malis,Troianis,q magna nimirũ fuerũt, qa Troiani decẽnali bello uexati,tãdẽ funditus exterminati sunt,& Troia radicitus euersa.Et geras sup.in crure uenenato.i.uenea

DOMI. Ferrugineus color ẽ inferna lis Felices gestant alba stamina infelices uero nigra Philoctetis historia

ZARO. Ferrugo Ferrumen quid sit Malep ual de ponitur Rogus qd sit Silex qd sit Stips qd sit Parcarum figmẽtum Stamẽ uñ dicatur Sagis qd a quo psagia Sagũ qd sit Sagariã factitar & sagaria apotheca quid apud iure consultos Saga mulier quę sit Vates uñ dicti sunt Aeuum uñ dictum sit Hercules qs fuerit Crus & sura quid

ASCEN.

natis sagittis inferto:tāta.i.tā magna,& sæua uulnera:q̄ta sup.gessit Pæātius.i.Philoctetes filius Pæantis: ut attestat̃ Seruius,& Seneca dicēs in Hercule furēte in p̄sona Herculis sagittis porrigētis: Accipe hæc sate Pæante dona, & munus Alcidæ cape. Nec fallat unq̄ dextram hic arcus tuā. Librare tela didicit,& certā dare. Fugam sagittis: ipsa nō fallunt iter. Emissa neruo tela. Pęātius igit̃.i.Philoctetes: hr̄s.i.successor i possessiōe arcus,& sagittarū Herculis.clauigeri.i.clauā gerere soliti.

Nec leuius doleas, q̄ qui bibit ubera ceruæ:
Armatusq́ tulit uulnus inerme potens.
Quiq́ ab equo præceps in a leis decidit aruis:
Exitio facies cui sua pene fuit.
Id qđ Amyntorides uideas, trepidumq́ ministro
Prætentes baculo luminis orbus iter.

DOMI. Telephi historia. ℂNEC leuius: Telephus filius Herculis:& Auges filiæ Alcęi: inter uirgulta inuētus est: nutritus cerua: donatus a pastoribus Corytho Thessalię regi. Dū ex oraculo didicisset matrē fugiētē p̄rnā irā, uel potius emissam a p̄re ob stuprū cū Herculē puenisse i Mysiā, eo se cōtulit: ubi a Theutrāte rege,& Auge ducta est uxor,& Telephus factus filius successor regni uulneratus est ab Achille: in quo & si nr̄i cōsentiūt oēs, tū Eustathius ueterē altius repetit histo.scri.n.Gręcos ignorātes iter ad Troiā puenisse prius in Mysiā p errorē: ubi Teleph⁹ rerū potiebat̃: Telephūq́ descēdisse in pugnā aduersus externos: insequentēq́ Vlyssem uitis trūco offensum cecidisse: ibiq́ uulneratū ab Achille: q iminebat: tū Græcos a littore ꝓpulsatos in Gręciā redisse. Cū aūt rn̄disset Oraculū Telephi uulnus sanari nō posse: nisi eodē loco iterū ab Achille uulneraret̃: in Græciā nauigauit: ꝓmisitq́ Achilli in p̄miū sanati uulneris: se ducē futurū ad littus Troianū: qđ actū est: fabulosior ita hēt histo. Sed Pli.scri.uulnus Telephi sanatū ab Achille: admista ferri rubigine emplastro: unū Achilles, inqt, Pingit̃ decutiēs cuspidē in Telephi uulnus. ℱ Quiq́: Bellerophōtē accusatū ab Antia: ut scri. Ho.& Hygi. uxore prœti Abātis filii: q̄ ui īferre uoluisset. uulgata ē historia. quo crimīe prœtus eū misit: ut Hygi.scr.ad Iobatē, ut alii, ad Euriē Lyciorū regē patrē Antię: ut famulus Chimęrę: q̄ Lycorū fines uastabat, eū obiiceret, sed uictor adeo Iobatē regē cōmouit: ut ei data sit Achimene in uxorē: soror Antię,& regis filia post effossionē fontis a Pegaso cōtēdit euolare in cœlū. sed in altū sublatus in terrā despiciens adeo est ꝑterritus, ut ceciderit. Pegasus autē in cœlū subuolasse:& esse inter astra. Antiā alii appellarūt Scenobœā, bellū Bellerophōtis & Pisandri eius filii i Solymis scrib. Stra. Nā eos populos a Bellerophonte expugnatos historiæ credimus. ℱ Id qđ: Phœnix (ut de aliis eiusdem nominis sileamus) filius Amyntoris fuit filii Cercaphi: quem Ormenius genuit. Chrites scri. eum Phocensem fuisse: hic cū haberet rem cū pellice patris: ut author ē Ho. delatione nouercę accusatus aufugit: uenitq́ ad Peleū Achillis patrem. Vbi perpetuus comes,& magister Achilli fuit. hunc cæcum fuisse nō tradidit Ho. sed apud interp̄tem Lycophronis eum in patriam reuersum aspectu non potuisse frui, quoniam oculis carebat. Quod addunt quidam a filiis eum cæcatum, non reperio.

Bellerophōtis hi.

Pegasus in cœlū relatus

Phœnicis historia

ZARO. Darei interitus. Telephus. ℂNEC leuius doleas: apud quēdā uetustissimū interp̄tē legere est: Calydonē,& Dareū f̄res fuisse: Thaletis filios. solebat Dareus lacte cerueç hoies interficere: a suis postremo armis circūseptus eodē gn̄e mortis: quo multos enecauerat:& ipse coactus est mori. Idq́ approbat Ephorionis testimonio: cuius sunt uersus: Lac cerueç potādo suos Dareus ꝑimebat: Exēploq́ suo potu ꝑemptus. Ego aūt pp sequētē uersum Telephū intelligo. At si duplicē historiā: his duobus carminibus intellexerimus, nō sane ab re uideri debet. hic igit̃ Telephus: a ocēte Diodo. Herculi Agaues Alcæi regis Arcadiæ filia in Parthenio mōte ꝑepit: ibiq́ eū reliqt: q̄ postea pastores regis Corinthi ceruā exhibito ubere nutrire inuenerūt: infantēq́ ad regē detulerunt: q ut filiū sustulit: ac Telephū: qa a cerua nutritū appellauit: τέλεφος.n.cerua est: cū aūt adoleuisset, matrē constituit inuenire: quare Apollinis delphici oraculū cōsuluit: a quo ad Theutrātē regē in Mysiā iussus est ꝓficisci, ubi matrē repit, ipse in magno honore a rege pp Herculē parētē habitus est: cui Argiopē Theutrantes filiā despōdit: hæredēq́, qa liberis masculis carebat, regni fecit: Telephus aūt, quo tpe bellū troianū exarsit: in Mysia regnabat: quo Græci cū appulissent: inermesq́ e nauibus exiliissent: uim eis intulit, unū ab Achille in sinistro femore fuit uulneratus: cūq́ sanari minime posset, Apollinē cōsuluit: q rn̄dit iterū ab Achille uulnerari opportere: a quo rursus uulneratus cōualuit: ut alibi Oui. Vulnus achilleo q̄ quōdā fecerat hosti: Vulneris auxiliū Pelias hasta tulit. Claudianus aūt ab Achille herbis sanatū tradit: Sanus achilleis remeauit Telephus herbis: Cuius ꝑtulerat uires,& sensit in uno Letalē, placidāq́ manū medicina p hostē Contigit:& pepulit, quos fecerat ipse dolores. Quid uero Pli. sentiat apposui: est & rubigo, inqt, ipsa in remediis:& Telephū ꝓdit̃ sanasse Achilles: siue id ærea: siue ferrea cuspide fecit: ita certe depingitur: ex ea decutiēs gladio. ℱ Vulgus inermē, qa, ut diximus, Græcos, q sine armis tūc erāt, inuasit legit̃ ēt uulnus. ℱ Quiq́ ab equo, Bellerophōtē dicit. hic gener Neptuni, noīe Glauci fili⁹ primū Hipponis dictus ab itersecto de hinc Corinthio Bellero, Bellerophō, siue, ut alii uolūt, Bellerophōtes ē appellatus, q ob cædē, si Asclepiadi credimus, in pedes se dedit: accepto Pegaso equo a Neptuno: quo Argo ad Prœtū regē puenit q ip̄m hospitio suscepit: cuius amore regis uxor Scenobœa, uel, ut placet Hom̄. Antia Iobatis regis, siue Eurię filia deperibat: q̄re mulier amoris impatiēs ip̄m in suā trahere in iam est conata, qđ cū ipetrare nō quiisset marito Bellerophonte est crimina: ꝑsuasus Prœtus sceleris, ne hospitalitatis ius uiolaret: ad Iobatē socerū, uel Euriē in Lyciā lr̄is, qbus res cōtinebat̃ occidēdū misit, quo cū mature inscius tāti mali Bellerophō se cōtulisset, Iobatē, aut Euriē malis, p nouē dies (ut Ho. ait) sacrificiis uacātē cōperit, qbus exactis lr̄as legit, inde irā, odiūq́ dissimulās, uariis ip̄m periculis tollēdū opposuit, cū Chimęra primū certare iussit, monstrū admodū timendū, cuius tradente Hom̄. in lib. vi. Iliados, hæc erat forma, πρόσθε λέων ὄπισθε δράκων μέσση δὲ χίμαιρα, quē uersum Lucretius inuenit, Prima leo, postrema draco, media ipsa Chimera, quo supato cōtra Solymos ferocissimū bello populū missus uictor rediit, inde occisis Amazonibus, insidiātibus ei hoibus regis iussu interfectis, in generū tot rebus gestis a rege asciscit̃, data Achimene filia, uel (ut alii tradūt) Cassandra uxore, ex qua Isandrū, Hippolochū,& Laodomiā, q̄ ex Ioue genuit Sarpedonē, filios habuit. Bellerophōtes aūt post fontis inuētionē, euolare in cœlū uoluit, cūq́ ex alto despiceret, ꝑterritus decidit. Ac ita perisse Hygi. oñdit, equus uero inter sydera est a Ioue cōstitutus. At poeta Gallus his carminibus ipsum caput fregisse scribit, Bellerophon mōstrū potuit supare chimærā, Et fregisse caput dr̄ ipse suū. ℱ Facies, uniuscuiusq́ rei apparētia facies appellat̃. Quare os hoīs facies dr̄, uultus aūt a uolendo deducit̃. ℱ Id qđ Amyntorides, Amyntor Ormeni filius ex Hippodamia Phœnicē filiū habuit, hunc cū Chlycia patris pellice rē habuisse Hom̄. tradit, matre sic uolēte, qđ cū p̄r resciuisset, in filiū est imp̄catus, ut nunq̄ filiū susciperet, qđ Plutonē: ac Proserpinā audisse apud Hom̄ Phœnix uolet, alii obcæcatū tradunt, hic ad Peleum patrē Achillis ꝓfectus est, quē Chiron cētaurus sanauit. Proptius, Sanauit crura Machaon Phœnicis Chiron lumina Phillyrides,& Achilli p̄ceptor est datus, cum quo ad Troiam iuit. ℱ Orbus, qcunq́ re aliqua cara priuat̃, orbus dicit̃. ℱ Iter, dicit̃ & itiner, ut admonet Priscianus.

Bellerophontes

Facies & uultus q̄& unū dicta

Phœnix

ASCEN. ℂNEC doleas leuius, q̄ is sup. q bibit ubera ceruæ sup. doluit, uidelicet Telephus. de quo Hora. Telephus,& Pele⁹, cū paup & exul uterq́ &c.& q potēs,& armatus, tulit uulnus inerme allatū.i.ab Achille inermi, p̄ter hastā. nisi legēdū est, armatiq́ tulit &c. Quiq́.i.& q̄ is q, hoc est,& nō doleas leuius imo grauius, q̄ is, q dedit p̄ceps ab equo.i.pegaso alato: in aruis aliciis, uidelicet Bellerophon, cui sua facies fuit pene exitio.i.causa exitii & mortis, qa ob eam a Scenobœa ad stuprum

interpellatus

interpellatus:cum accusaret criminatus fere exitio datus est.Et uideas id sup,quod Amyntorides.i.Phœnix Amyntoris filius:sup.uidit: uidelicet nihil boni:quia cæcus effectus post exiliū est.& tu orbus luminis.i.priuatus uisu:pretētes iter trepidum baculo ministro.i.quo ducaris præ inopia loco ministri:cum ministrum non habeas.

Nec plus aspicias,q̄ quem sua filia rexit:
Expertus scelus est cuius uterq; parens.
Qualis erat,postquam est iudex de lite iocosa
Sumptus apollinea clarus in arte senex.
Qualis & ipse fuit quo præcipiente columba,

¶NEC plus:Oedipus incæsta mr̄e,& nece infamis ob sceleris cōsciam cæcatus ē,regebat&q; cæcus ab Ismena filia:quamuis Dio.historiā secutus aliter scribat.¶ Qualis:Tiresias sumptus iudex a Iunone,& Ioue utri ne an mulieris libido maior esset:sniam tulit in Iunonē,a q̄ oculis est priuatus:sed Iuppiter cōsolatus ē eius calamitatē honore:nā dedit diuinādi artē.hic pdixit Thebarū interitū:suasitq; ciuibus , ut fugerent:euersa urbe captiuus:qm̄ i itinere aquā ex Thilphusa fonte bibisset:mortuus est,ut scr.Pausanias.Daphne eius filia , q̄ postea dicā est Sibylla,uaticinandi arte edocta multa scripsit cm̄sa:unū Ho.poema ornauit.Tiresiæ meminit Ho.in carmine magico . ¶ Qualis & Phineus nobilis est carmine Apollinii:Valerii hist.Dio.qui dum ueritatē rei fabulosæ inuestigat: a nr̄s discedit:hic cęcus erat:ne lōgoirē repetamus historiā: dapibus nō poterat uesci:cū harpyiæ admotæ mēsis eas fœdarēt:Zetus,& Calais Boreæ filii insecuti aues ad Plotas usq; insulas : q̄ postea dictæ sunt Strophades,eū tāto supplicio liberarūt:quo bñficio deuinctus canit apud Apolloniū Rhodiū:monēs argonautas, ut inter Cyneas petras colūbā sequant:quē dii mitterent.Apud eūdē poetā argonautis discessuris ex appuit auguriū accipitris colūbam insectātis:q̄ i Iasonis sinū decidit,Mopsus uates id i bo nā ptē ē iterptatus,colūbā fuisse ducē Argo naui carmē Valerii inuit:& Propti:Ignoto missa colūba mari,sed datā fuisse a Phi aut pdictā nullus pter Apollo.scripsit.de h̄ pl'a i cōmē Prop.dixim⁹.

DOMI. Oedipi hi. Tiresię fa. Phinei hi. Plotæ q̄ & Strophades. Mopsi uaticinium

¶NEC plus aspi.h̄ est Oedipus:cuius genealogiā altius repetam⁹:Iuppiter Hellē genuit:Helle:Bellū Bellus Abātē:Abas Agenorē:Agenoris fuere filii Europæ.Cilix:Bassus,Phœnix:& Cadmus:Cadmi Polydorus:Polydori Labdacus : Labdaci Lauis:Lai Oedipus:q ex mr̄e Iocasta Creontis filia Ereoclē:Polynicē:Antigonē : & Ismenen.habuit filios.pr̄ Oedipi Laius Thebarū rex oraculo consulto,an filios esset habiturus:hm̄oi ab eo accepit rn̄sum:teste Asclepiade in Tragœdia λαΐε λαβδάκιδε παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς δώσω σοι φίλον υἱὸν ἀτὰρ πεπρωμένον ἐστὶ σοῦ παιδὸς χείρεσσι λιπεῖν φάος, ὣς γὰρ ἔνευσε ζεὺς κρονίδης πέλοπος στυγεραῖς ἀρεσι πιθήσας οὗ φίλον ἥρπασας υἱὸν ὁ δ' ἔξατό σοι τάδε πάντα. Lai. Laudacide filiorū genus luculētū q̄ris:dabo tibi carū filiū,sed i fatis ē tui filii manibus linq̄re uitā:sic.n.anuit Iuppiter saturinus Pelopis infelis imp̄catiōibus psuasus:cuius carū rapuisti filiū:hic aūt pcatus tibi:ecce oia,q̄re pterritus Lauis:quos uxor filios pcrearet,iussit interfici:natus est autē per pforatis pedibus:si Statio fidem adhibemus, ac Asclepiadi:parentes regio pastori interficiēdū dederūt:q ip̄m ad arborē uimine suspēdit:quemadmodū ēt ipse tragicus Seneca testat i Oedipode:Me Deo teste dānauit parē,Calidoq; teneros trāsulit ferro pedes:Et i alta nemora pabulū imisit feris. Dio.aūt nō ligatū uimine dicit a pastore,sed traditū Polybiæ mulieri nutriēdū:q cū adoleuisset:certior desua expositiōe factus:Apollinē de parētibus cōsulere decreuit:ad quē forte & Lauis pfiscīscebat,ut de expositio infante aliqd cognosceret : cūq; iuicē sibi i Phocide obuiassent:iussit rex supoe de uia Oedipū decedere:indignatus Oedipus pr̄em iterfecit:inscius tū parētē eē : deinde superata Sphynge:regnū Thebarū adiuit:ac matrē duxit uxorē:ex q̄(quos diximus)filios hūit:q cognito facinore pr̄em pudor e detinebāt domi:ita Dio.at aliter dicimus ab Asclepiade:Sene.& Stacio:q oēs Phorbātē Polybi regis Corinthiorū pastorē infantē ligatū tradūt inuenisse pedibus tumefactis,& iō Oedipus dictus a ἀπὸ τοῦ οἰδώματος καὶ ποδὸς.i.a tumore pedū q pastor infantē ad meropē regis cōiugē dono dedit:quē ipsa,& uir:qa carebāt sobole:ut filiū nutriuerunt : puectus ętatæ Oedipus audiuerat ab oraculo:ut ab se pr̄ occidēdus esset:& sibi mr̄ nuberet:credēs ipse,q nutriuerāt,ueros parētes esse aufugit,& forte Laiū patrē uenātē offendit:quē sibi de pda obuersantē pemit,& thebas uenit:ubi rex factus:uxorē matrē accepit:quā rē cū resciuisset:mortē sibi cōciscere uoluit,sed hoc a suis pcepto:ferrū occultatū est:ast ipse sibi oculos digitis eruit, & se pcipitē de rupe aliq̄ dare uoluit,sed ab Antigone filia ,q̄ ip̄m sp comitabat,est phibitus.¶ Qualis erat postq̄:Tiresias thebanus filius Chriōis,& Cariclus:Apollinis,siue Peri:aut ut alii,oceani,cū gemios serpētes in Cylene mōte Arcadiæ calcasset,p septēniū fœmina ē effectus,rursus isdē uiolatis serpētibus,docēte oracula in pristinā ē formā restitutus.docet in.vii.na.hi.Pli.nō eē fabulosum mares in fœminas uerti:& cōtra:cū Licinio Crasso.C.Cassio Lōgino Cos.Casini puerū factū ex uirgine sub paretibus:iussuq; haruspicū deportatū in isulā desertā:in annalibus legeret.ipse quoq; Pli.in Africā uidisse scrib.nuptiarū die:L.Cossiciū ciuē Tisdritanū in fœminā mutatū:hic igit̄ Tiresias de lite iocosa iudex fuit:Iunonis i q̄ & Iouis:utrū maior maris,an fœminę eēt libido:ut abūde ab Oui.in Met.scribit:p Ioue sniam tulit:q̄re a Iunone oculis, & manibus fuit priuatus:teste Lactā.Iup.aūt pœnā ē solatus honore:uaticinādi.n.sniam ipsi dedit:utq; nouē secula uiueret:mlta ē uaticinat⁹,& Thebarū excidiū,q ēt ciuib⁹:ut urbē linq̄rēt psuasit:cū qb⁹& ipse i Thilphosiū Beotię locū aufugit ex Thebāis q i Tilphosiū ɔfugerēt Tiresias defunct⁹ē:quē sui ciues magna pōpa sepeliuere:filiā hūit Daphnē:q̄ & Sibylla dcā ē.Dio.hēs authorē:copiose hāc historiā aggressū.¶ Apo.siue qa ariolādi ipsi attribuit ptās:siue q̄q nascit leōe trāscēdēte i horoscopo Apollinis.i.solis(nā idē ē)dr̄ ab astronomis futura facile cognoscere.¶ Qua.&.i.f.uariā de Phineo legimus hi.quā in uerba paucissima cōferā.Phœnicis fili⁹ fuit Cilix:Phine⁹:& Doriclus:Athym⁹ aūt noie potiusq̄ te Phœnicis fili⁹ dictus:nā Iouis fuit:regnauit aūt Phineus in Paphlagonia,teste Helanico in historia.si uero Ser.astipulamur,in Arcadia:q priuatus oculis fuit:ut qdā phibēt a sole:q̄ diu cōqstus fuerit uiuere:q̄ uidere:ut aūt Apollonii interps scri.q̄ insidiat⁹ Perseo fuerit.Orphe⁹ uero his carib⁹ alit de Bithynia locut⁹ sentire ur̄ ἔντα τό ταιν ὁ γάμος φίνευς [illegible]θί νοριθυμῷ δοίους ἐχαλάωσε δόνους προβλῆσι τετέτραις θῆ ρσινὲγὼν προυθῆκε γυναίκων ἐνίκα φίλτρου τοὺς δὲ μάιας ἴ' νοῖς μαιωπώπο ται ἄντις ἔστο σακυπα ιδλεκλυτοῦ βορέα φίνει δέδιῶ πασσαν ἄτου φωτὸς δάπισνος φίσανὰ ὕγας λεοιό μοτον.i.ubi tūc mr̄imonio grauis Phine⁹ insolētia aio geminos eiecit in prupta saxa:feris exposuit:mulierū cā amorū:hos porro illęsos,& spectantes rursus cōstituerūt filii iclyti Boreę:at Phineo pbuere erūnā infestæ iracūdię:& acie oculorū puauerūt Sopho.ait:quos ex Cleopatra filios Oartū,& Chramē inq̄:pp nouercę calumnias excęcasse:& ip̄m iō a Ioue orbatū.Appollonius id mali subisse tradit:harpyis inferētibus:ac eius mensem ppetuo ingnasse:Sophoclis & Appollonii opinionē Ser. mibi uidet̄ secut⁹:addit ēt Harpyias expulsas a Zeto,& Calai alatis Boreæ & Orithyæ filiis:q Phineū infestabant:q̄sq; ad Plotas usq; insulas gladiis sint psecuti:q̄ isulæ postea Strophades sunt appellatæ:qa ab inde iuuenes admoniti fuere: ne ulterius Iouis canes isectarētur:quorū cōuersio.i.strophę insulis nomē dedit:quo bñficio deuinctus Phineus argonautas admonuit : ut colūbā datā a Pallade seq̄rent,ne in saxa Cyanea inciderēt:q̄ ēt Symplegades nuncupant.at Orpheus nō dicit colūbā:sed herodiū auē tres herodiæ aues sunt:queadmodū Porphyri⁹ cōtra zoilū:Homeri scripta carpētē oñdit:Pigargūq; noie herodiū Argonautis datū legimus.de Phineo Dio.aliā refert historiā:quam,ne modum in hac fabulosa recensenda historia excedamus,omisimus narrandam:poteris tute ipsam ex Dio.cognoscere in.v.lib.eius historiarum:ubi argonautarum meminit.

ZARO. Oedipi prosapia. Oedipi hi. Tiresias. Ariolandi ptās unde. Phineus. Strophades. Symplegades q̄ & unde quo alio nomine dictæ sint

ASCEN.

¶NEC a'picias plus q̃ sup. Tiresias uates Theban⁹ & cęcus: quē sua.i.ipsi ꝓpria filia texit sumptus.i.assumpt⁹: & effect⁹ senex clarus in arte appolinea.i.diuinādi: in qua Apollo præstitit: & quā illi Iuppiter ob sniam ꝓ se contra Iunonem datā cōtulerat. Et sup. sis talis, qualis fuit ipse.s. Phineus cæcus: quo præcipiente.i.ex cuius præcepto columba est data ꝑuia.

Est data Palladiæ præula, duxq; rati.
Quiq; oculis caruit, ꝑ quos male uiderat aurum
Inferias, nato quos dedit orba parens.
Pastor ut Aetneus, cui casus ante futuros
Telemus Eurymides uaticinatus erat:
Vt duo Phineidæ, quibus idem lumen ademit,
Qui dedit, Thamyræ, Demodociq; caput,

DOMI. — Argonauis q̄ro dicta fuerit — Polymnestoris hist. — Polyphemi fabula

¶PALLADIAE ra. Argo nauis palladia dicta: qm̄ facta est cura Palladis. Oui. Et q̃ cura pugnacis facta Mineruę: ꝑ nō tentatas prima cucurrit aquas. Pap. Et puppē temerariā Mineruę: qđ alii aliter interp̄tant, fuisse illic sapiētes hoies, & propterea dictā palladiā somniū est. ¶ Quiq;: Polymnestor (ut Græci scribūt) rex Thraciæ ueteri amicitia cōiunctus cū Priamo iminēte bello Græcorū Polydoꝝ Priami filiū a parētibus sibi demādatū hospitio suscepit, sed ruentibus Troianis auri: qđ Poly. attulerat auiditate captus cōtēpto hospitii iure Poly. obtrūcat: qđ cū Hecuba mr̄ p:cepisset: dissimulās se necatū fuisse filiū intelligere: Polymnestorē rogauit: ut accepto thesauro: quē indicaret filiū redderet: is secutus mulieris fidē: adductus in secretū ab Hecuba: & ancillis oculis priuat̄ ferramētis minutissimis: q̃ uestibus cōtecta intulerāt: q̄uis nōnulli aliter uersum Euripidis interp̄tātes unguib⁹ effossos oculos putēt. ¶ Pastor: Polyphemus inter Cyclopes siculos Homeri carmine celeberrim⁹ oculū amisit adusto stipite offossum ab Vlysse: cū absumptis qnq; sociis Vlyssis uino obrutus iaceret: qđ ipi e Vlysses ꝓpinauerat: celebratū ēt a Pli. ob egregiū soporē: lōgū extat Home. carmē: uñ fabulosa histo. a nr̄is accepta est: ita ex hoc locū illū Iuue. interp̄tor: ubi ait: Et appellat puer un'cus: ut Polyphemi lata acies, ꝑ quā soles euasit Vlysses: ut intelligas illū dicere sibi alteꝝ pueꝝ iuuenē eē: cū unicū hēat: q nō magis sibi satisfacer̄ pōt q̃ un⁹ ocul⁹ potuit satisfacer̄ Poly. quē Vly. euasit q̄si diceret: si duos oculos habuisset Polyphe. nō euasisset Vly. de hoc plura diximus in cōmē. Iuue. ¶ Tele. uates: ut Theocritus scri. & testis est Oui. ꝑdixit Polyphemo aliquando futurum: ut ei oculus effoderet̄ ab Vlysse. ¶ Vt duo Phinei filii ex Cleopatra uim intitulerūt Idę: quā Phineus supinduxerat filiā Dardani Scytharū regis. q̃ de cā excæcati pr̄e sunt: ita.n. nōnulli scripserūt authore Dio. ¶ Tha dr̄ ab Ho. Thamyris apt⁹ ad lyrā & carmē ut scr. Dio. claruit musica adeo: ut quēadmodū Ho.i.ii. Ilia. scr. ex Oechalia Pelopōnesi ueniēs: musas qb⁹ occurrit, i certū ꝓuocauerit qb⁹ excecat⁹ ē: ut nr̄i poetę īterp̄tati sunt uersum Ho. q̄uis dictio apud Ho. nō ꝓprie excęcatū signet, sed mutilatū, & lęsum Ho. μοῦ σακωκρόν ἔθηκαν.i. lęsum reddiderūt. Dio ꝓuatū tm̄ musica, & lyra scri. obcęcatū ἔθηκαν Prop. Me licet & Thamyrę cātoris fata sequant̄. Nūq̄ ad formosas īuide cęc⁹ ero. Idē Pausanias q scri. eū Phila filiū fuisse: pl'a dixim⁹ ī cōmē Prop. ¶ Demo. duo cātores sunt apd̄ Ho. i Odissea: Phemi⁹ i cōuiuio ꝓcoꝝ: Temodocus i cōuiuio Alconi: cui⁹ musicā laudat Ho. seipsū designās, si Eustachio īterp̄reti credim⁹: h̄ cęcus fuit Ho. Hūc ualde musa dilexi: dedit bonūq;, malūq;: oculis qdē ꝓuauit: sed cātū ꝓdit suauissimū.

Telemi uaticinium — Filioꝝ Phinei cæcitas — Thamyræ historia — Demodoci historia — Saturni fa.

ZARO. — Argonauis — Polymnestor — Inferiæ q̃ sint — Polyphemus — Telemus qui fuerit — Thamyris historia — Demodocus

¶PALLADIE rati: Agro nauis dicta siue, ut Dio. inuit, a cōditore: siue a uelocitate sua: q̃ arte Pallad; facta fuit. hic ratis Palladia dicta: siue qa, ut asserit Apolloni⁹, cōstructa fuerit apud Ictonē locū in Bęotia: ubi tēplū Palladis. Alexāder uero Palladē Ictonē appellari scri. qa Ictō filius Amphictiōis urbē i Thessalia fecit suo noie dictā: ubi egregiū erat Palladis tēplū: iuxta qđ Argo fuit cōstructa ¶ Quiq; oc. ca. rex Priamus Polydoꝝ filiū ex Hecuba Dimātis filia: belli troiani tp̄e magna auri copia misit ad amicū Polymnestorē Thraciæ regē nutriēdū: ac geneꝝ, ut tradit Ser. nupserat.n. Ilione Priami filia hic troianis rebus ruētibus pueꝝ auri cupiditate obtrūcauit: atq; in littore insepultū reliqt: licet aliter ex. iii. Aenei. cognosces. Hecuba mactata filia Polyxena ad Achillis sepulchrū, ut iusserat: cū q̄relas, & lamētatiōes in littore suas recenseret: filii cadauer uidit: a quo ēt quēadmodū Polymenestris insidiis iaceret ꝑcepit: indignabūda Hecuba rē tñ dissimulans regem de re secreta alloq est cōmēta: cui & thesaurum tradere uelle dixit: q subito Hecubā adiit a qua & famulis in lecto est ꝑ blāditias collocatus: ensisq; lateri ipsius hærēs abductus, ac postremo oculis priuatus. ¶ Inferia: sacra mortuorū, q̃ inferis soluunt̄: inferiæ, tñ: ut author est Seruius. ¶ Pastor ut æt. Polyphemus Cyclops Neptuni filius ex Tholossa Phorcinis filia: eo, quē in frōte tm̄ habebat, oculo ab Vlysse exutus fuit, de quo fabulosa a poetis ꝓdit̄ hist. errauit Vlysses post Troiæ excidium ꝑ decē (ut Ho. ꝓhibet) annos fluctibus, & tēpestatibus ad diuersa loca agitatus: in Siciliā quoq; ad Polyphemū peruenit: q antro Aetene montis habitabat: cuius ianua ingēti lapide claudebat̄: hic humanis carnibus uescebat̄. & lacte. Magnā nāq; gregis copiā pascebat: scurtatus de loco Vlysses Cyclopē additis ꝑcibus ut sibi naufrago, locoꝝq; iscio opē ferret: minitabūdus Cyclops reddit rñsum: maiorē se, q̃ Iouē ꝑdicās: ac illico duobus ex Vlyssis sociis ritu belluæ deuoratis (.xii.n. socios secū duxerat) uiniq; optimi amphoras: duos ēt mane seq̄ntis diei assumpsit: totq; sero ueniēte: qđq; Vlyssi nomē esset interogauit: q ut in se dixit nūcupari.i. nullus: ultimus aūt comederis. Vnoculus rñdit. Vlysses uero, q suapte natura callidus fuit, tūc uero timere: oēs cōstruxit in Cyclopē dolos: nec tñ eū fefellit opinio. nā ip̄z uino ebriū; reddidit, quē, ut ebriorūdus praua cōsuetudo, uio sepultū: torre oculū erui: at māus nr̄as nō effugies Cyclops inclamauit: remissis itaq; ad passum pecudibus singulas tāgebat: ne Vlysses una abiret: nō tūc imemor astutiæ Vly. fuit: indutus.n. pecudū pellibus cū sociis effugit. Nō pellibus indutum Vly. leges: ut nugant̄ triuiales, sed cōiūctis parib⁹ ouibus sub coꝝ alueo gradiēs aufugit: ut testat̄ Ho. in Odyssea ¶ Telemus eu. Telemus Cyclops Neptuni filius fuit: & oēs Cyclopes credunt̄ fuisse: celeberrimus sui tp̄'s uates: q, Polyphemo ꝑdixit fore, ut ab Vlysse obcæcaret̄: scr. Theocritus & nr̄ Oui. in. xiii. Met. Telemus interea siculū delatus in æquor: Telemus Eurymides, quē nulla. fefellerat ales Terribilē Polyphemon adit: lumenq;, qđ unū Frōte geris media rapiet tibi, dixit, Vlysses. ¶ Vt duo Phi. Crabes, & Orathes filii fuere Phinei: a quo sunt obcęcati: supius hāc de Phineo locuti: copiose narrauimus historiam. ¶ Thamyris: Thamyris filius Philamonis fuit: ut scri. Porphyrius: & Arsii nymphæ: licet Eusebius Ammonis dicat: qa Lino musicā optime edoctus. cū reuerteret̄ ex Oechalia urbe: ab Eurito Oechalio musas ad Dorion obuias habuit: qbus suauius se ipsas canere dixit: ad quā insolentē uocē stomachatæ Iouis filię: cytharā, & cōem hois sensum ei abstulerunt, quēadmodū Ho. ac Dio. scri. alibi quoq; Oui. Quid, miserū Thamyrin picta tabella iuuat & Proper. Me. licet & Thamiris cātoris fata sequant̄: Nunq̄ ad formosas inuide cęcus ero. legunt nōnulli Thamyrā, qđ minime a nobis ꝓbari pōt, cū ubiq; in emendati codicibus Thamiris inueniatur, ita & ꝑceptor nr̄ admonuit. ¶ Demodociq; caput, ad mensam Alcinoi Pæacum regis ab Ho. inducit̄ Demodocus Martis, ac Veneris cantans adulterium. Quem bono, malaq; causa est prosecutus. lumen enim ademit, præstantem uero cytharœdum effecit.

ASCEN.

¶ET dux rati Palladiæ uidelicet argo naui, quo Argonautę uehebant̄ historias recitat Calderinus. Quiq; oculis caruit, abducit alia cæcitatis, & incōmodoꝝ alioꝝ exēpla, q̃ in Ibin cōtinuo imp̄cat. Ordo est a supiori, Et sup. sis talis, q̄lis fuit is.s. Polymnestor rex Tracię q caruit, imo priuatus fuit oculis, ꝑ quos uiderat male.i. cū auaritia nimia aurū.s. a priamo cum Polydoro apud eū depositū, uñ Aene. tertio, Polydoꝝ obtrūcat, & auro Vi potit̄, qd nō mortalia pectora cogis Auri sacra fames: quos.s. oculos Polymnestoris, parēs.i. mater.s. Hecuba: orba.i. priuata filio.s. Polydoro: dedit nato inferias.i. pro sacrificio

crificio inferis accepto ac manibus eius. Et sup. sis: ut pastor Aetneus. s. Polyphemus, qui in Aetenco monte oues pascit: ubi ab Vlysse stipite ficulno adusto excecatus est: ut Virg. Aenei. iii. scri. cui Telemus Eurymedes. i. uates ille inter Cyclopas: ut Homerus dicit peritissimus: erat uaticinatus. i. pphetauerat ante. i. priusq̄ euenirent: casus futuros. i. amissionem oculorum unde de eo dr̄ Meta. xiii. Telemus Eurymedes: quē nulla fefellerat ales Terribilem Polyphemon adit: lumenq̄ quod unum Frōte geris: media rapiet tibi dixit: Vlysses: Et sup. sis cęcus: ut duo Phinidę. i. filii Phinei: qbus idē: q dedit lumen. i. uisum: a delicet Phineus rex pater eorum per generationem ademit. i. abstulit lumen. Et sup. sis: ut caput Thamyrae illius uatis: ui musis excaecati: & Demodoci illius optimi musici caeci per quē Homerus seipsum significasse putatur: fuit enim & ipse caecus: & poetarum optimus.

Sic aliquis tua membra secet, Saturnus ut illas
Subsecuit partes, unde creatus erat.
Nec tibi sit tumidis melior Neptunus in undis:
Quam cui sunt uisae frater, & uxor aues.
Solertiq̄ uiro, lacerae quem fracta tenentem
Membra ratis Semeles est miserata soror:
Vel tua, ne poenae genus hoc cognouerit unus,
Viscera diuersis scissa ferantur equis.

¶ SIC aliquis: Saturnus genitalia prīs dicit abscidisse: quod q ad historiā refert: aiūt hoc factū ēe quia ultimus fuerit filius: se quunt naufragia. ¶ Nec tibi sit: Ceyx Alcyones coniux: cū oraculū nauigasset: facto naufragio submersus est: cuius rei dolore Alcyone in auē cōuersa est sui nois. Cęycis frater Dędalion in accipitrē fuerat cōuersus dolorē filię amissę. ¶ Solertiq̄ uiro: Vlysses irato Neptuni numine: ut Home. scri. multa in aquis incōmoda ppessus est: fecitq̄ tandē naufragiū unde cum enataret in rate, afficereturq̄ maximo dolore: Ino filia Cadmi: q̄ a graecis Leucothea dicit. a nostris Matuta: ut Cice. testat: commiserata est naufragiū uersaq̄ est in speciem mergi, uel gauiae: quā Hom. appellat Ethiā: consolata est moerentē, deditq̄ uelum: quo circundato pectore enatauit tutus. Home. Quae Vlyssem miserata est laborantem: deditq̄ uelum: inquiens hoc uelum sub pectore ostende.

DOMI. Dędalionis & alcyones couersio filii Phinei Vlyssis fa. Ino q̄ fuerit & quo nomine appellata fuerit

¶ SI C aliquis, tua mē. se. Saturnus: coelum, & terra plures genuerūt filios: sicut apud Hesiodū legere est in Teogonia: horum et Saturnus filius dr̄: qui, cū prē genitalia denudasset: ea falce amputauit: unde nonnullae sanguinis guttae exciderunt quas terra collegit: ex qbus postea & furiae, & gigātes, & nymphae: quas Hesiodos medias appellat: ortae sūt. piecit in mare aūt Saturnus uirilia: q̄ cū aliquā diu errassent, spumā fecere: ex qua nata Venus dr̄, sed haec oīa physicā in se cōtinent rōnē. ¶ Nec ti. si. tu. Caeyx Lucife. i. filius Trachinae telluris rex fuit, ut in Meta. legit: q Alcyonē Aeoli filiā coniugem habuit: cū hic ad clarū oraculū iuisset oborta tēpestate obrutus est: at Alcyone q̄ teste Prophy. Cleopatra dicebat: uiri naufragii inscia singulis diebus Iunoni uota p Caeycis reditu psoluebat: miserta ē dea frustra mulierē p cōiuge laborare: Irim ad somnia demisit, ut Alcyoni casum cōiugis signaret: q̄ Morphea ad Alcyonē accelerarūt: hic Ceycis sumpta imagine noctu quiescētē adiit Alcyonē, q̄ de naufragio certiorē fecit: corpusq̄ in littore errare docuit. experrecta ipsa mane ad littus se proripuit: ubi uiri corpus uetris, & unda agitari uidit: quare mare insiliens, ut cadauer arriperet: auis una cū Caeyce effecta est Alcyon appellat a nrīs Alcedo media hyeme in mari parturiūt oua: tūc tā tranquillum: q̄ qd mirandum est: reddit mare p septē dies: hos solēt nautae dies Alcyonios nūcupare, ut author est Var. ¶ Frater & ux. a Daedaliō Caeycis frater filiā habuit noīe Chionē formosissimā: quā Apollo: & Mer. cōpressere: & nati sunt gemelli: Apollini Philemō, q musica claruit patrem imitatus. Autolicus aūt Mer. fur nobilis: suā pferre Chione formā Dianę ausa est, a qua est sagittis interēpta: cuius ī rogū pr̄ Dędalion p dolore se uoluit imittere: at phibitus in Parnassum mōtē abiit: unī cū se pcipitem dedisset: in uolucrē ab Apolline est mutatus: scri. Oui. in Met. Miseratus Apollo. Cum se Dędalion saxo misisset ab Alto: Fecit auē, & subitis pendentē sustulit alis, & q̄ sequunt. ¶ Solertiq̄ ui. astuto: & callido: & Vlyssem dixit quē ut in. v. odysseae Hom. tradit effosso Polyphemo oculo, Neptunus maris deus: diu fluctibus agitauit: ne inultus filii esset: naufragiū quoq̄ facere cōpulit: actūq̄ de Vlysse tunc fuisset: ni Matuta dea pielitantē, q̄ ī mergi forma apparauit, adiuuisset: cui Chrydemū ornamētū capitis: uel (ut alii uolūt) ornamētū quodā tradidit: quo enataret: puenit itaq̄ Itach⁹ nō sine magno labore ad Phaeacū isulā: & pudēda Chrideniō: nudus. n. erat: caelabat: quē in littore Nausica regis Antinoi filia: cū aspexisset: ei uestimenta pbuit, & ad regē duxit: a quo honorificētium: suscept⁹ est. ¶ Semeles est miserata soror: Cadmo Thebarum conditori ex Harmonia Veneris. & Martis filia, ut in Meta. & apud Diodorum legimus: filiae fuere: Agaue: Autoneo: Ino: & Semele: & Polydorus: Athamanti Aeoli filio Thebarum regi Ino nupsit: q̄ Clearchū genuit, & Melicertā: q Iunonis odio haud diu uixere: nā Iuno pp Semelē pelicem infesta oībus ex Cadmo progenitis fuit, ut in Meta. De Iunone locutus ōndit Ouidi. Quidq̄ uelit: quod uellet, erat ne regia Cadmi Staret, & in facinus traherēt Athamāta furores furias in Athamāta ī misit, quē adeo furibūdū effecere, ut Ino uxorē leęnā existimaret: filios uero ipsi⁹ catulos: hortaretur q̄ socios, ut retia ferrent, quare & Clearchū puerum, quē Bis terq̄ p auras More rotat fundae, rigidoq̄ infantia saxo Discutit ora ferox Ino aūt sibi, ac superstiti filio timēs ad quendā scopulū abrepto Melicerta aufugit: ex quo loco se una cū filio ī mare pcipitauit: quos Neptunus Veneris pcibus deos marinos fecit dictus est graece Melicerta Palaemon latine Portūnus, cui aedes in portu tyberino fuit, & feriae cōstitutae, ut author ē Var. Ino uero a graecis Leucothea, a nrīs Matuta ē nūcupata, q̄ bonū signat, si Pōpeio credimus, cuius (ut diximus) auxilio Vlysses euasit. ¶ Vel tua ne poe. difficile sane est, quē poeta taxauerit, cū multos ab eqs discerptos fuisse legerimus. M. Suffetiū licet coniectari hic: ut apud Liuiū in primo ab urbe condita uidimus, perfidus Tullo Hostilio bellum in Fidenates gerēti fuit, quē compos uictoriae duabus quadrigis distrahendū dedit, primum illud, ultimumq̄ supplicium apud Romanos fuisse idem Liuius docet. de Hippolyto quoq̄ intelligere possumus, qui, ut superius ōndimus, ab equis est laceratus. nōnulli Absyrtū interpretant, cuius notissima fabula ex Oui. in Met habet, sed nō placet: non. n. ab equis, sed a sorore Medea dilaniatus fuit, & eius mēbra minutissime secta, in mareq̄ piecta, qbus prē ea persequens, dū ipsa colligeret, in mora detineret.

ZARO. Saturnus

Caeyx Alcyone

Daedalion

Vlysses

Filiarum Cadmi fabula

Leucothea q̄ alio noīe dr̄ matuta quae sit

M. Suffetii Hippolyti atq̄ Absyrti historia

ASCEN.

¶ ET aliquis quicunq̄ is sit, secet. i. intercidat sic tua mēbra, potissimum uirilia, ut Saturnus subsecuit. i. sub illis existēs aut clanculū secuit illas partes, unde erat creatus. i. uirilia patris sui coeli: quę in mare piecit, & ex spumis eius, illicq̄ nata ē Venus. Nec Neptunus sit tibi melior. i. benignior, & fauorabilior in undis tumidis. i. inflatis oriēte tempestate: q̄ supple ei: uidelicet Caeyci, cui frater. s. Daedalion mutatus in accipitrē, & uxor. s. Alcyone mutata in auē sui nois: cum Cęyce marito prius submerso. De Alcyonibus aūt in Georgicis plura dicunt, quo tēpore tranqllitatis in media hyeme in mari nidificēt &c. cui igit frater Daedalion, & uxor Alcyone sunt uisi aues: aut sunt aues uisae utroq̄. n. modo dici pōt, sed quia pponit adiectiuū dicerem uisi. Nec Neptunus sit tibi melior, q̄ sup. uiro solerti. s. Vlyssi, quē tenentem mēbra. fractas. i. fragmēta ratis lacerae. i. disruptae, soror Semeles. i. Ino Inachi filia est miserata, quia uelum dedit, ut recitat Calderinus, uel uiscera tua scissa. i. disrupta, & distracta ferantur diuersis aquis. s. per diuersas aquas, aut diuersis aquis, sed quia de mari prius locutus est, credendum est aquas poetā fecisse, ne unus. i. tu solus cognoueris, aut si est, ut repperi, cognouerit, ne unus. s. populus, ad quem appulsus sis: cognouerit hoc genus poenae, quod s. mihi sic pendeas.

DOMI. Attilii reguli hi.ꝑm diuersas opiniones Priami interitus Thessali,& Nesonis mors Euryali interitus Minois exitus ꝑmunā opinionē Aliaopinio de morte Minois

❡VEL q̄:Attilius Regulus,cū Authore Tuditano:si Gellio credimus:uenenū sibi datū esse dixisset a Pœnis:qđ mortē in diē ꝓferret:ꝓ̄ribus suasit:ut captiuorū ꝑmutatio nō fieret: maluitq̨ ad paratū suppliciū reuerti:q̄ uiuere inutilis ciuis p̄ric, quo supplicio sit affectus nō satis cōstituūt annales:cū Tubero scribat eū in tenebras fuisse demersum,& subito in Solē ar dētissimū inductū,coactūq̨ intēdere oculos in cœlū hoc cruciatu ꝑiisse.Tuditanus author est somno diu ꝓhibitū tādē ex tinctū esse.Silius q̄te ꝓhibitū scri.collocatū in armario ꝓ̄fixo stimulis.Silius:Prefixo ꝑibus ligno mucronibus oēs armant lateꝝ crates:cui opinioni,ut assentiamur:illud monet p̄mū:qđ legimus captiuos pœnoꝝ traditos filiis Reguli a Romanis:ut p̄ris mortē ulciscerent̃ ꝓ̄fixis muricibus cōiectos fuisse in armariū,tāq̄ in simile suppliciū.❡Cui ni.❡Priamus despata salute sua,& suorū cōfugit ad arā Iouis Hercæi: q̄ in media regia erat:ubi a Pyrrho obtrūcatus est:nihil.n.ꝓfuit numē Iouis,carmē de hoc Virgilianū extat.❡Aut:Hemō filiū hūit Thessalū:q cū Thessaliā impio teneret:ab Euryalo aduena(nā erat Corcyreus)ex Ossa mōte ꝑ̄cipitat⁹ ē:necato ēt Nesone filio:a quo Nesonus lacus dictus est:ut scri.Stra.Ea cęde cū purgari nō posset Euryalus:deditū stygię paludi caput furialibus anguib⁹ dr̃ absumptus.❡Minoia:Minos ob iniuriā acceptā a Dędalo Labyrintho fabricato:eū classe ꝑsecutus ē ad Cocalū regē Sicilię:ad quē cōfugerat,multisq̨ ꝑ̄claris opibus editis,ut author ē Dio.illius grām sibi cōparauerat:cū primū Minos classem appulit ī Siciliā hostiliterq̨ agrū popularet̃:Cocalus ad collogum eū ꝓuocauit,ꝓposita spe dedēdi Dædali.Tādiu aūt iussit eum in thermis clausum expectare:quoad uaporibus calidarū aquarum est extinctus:exanimum corpus reddidit sociis:affirmans eum casu lapsum in aquas calidas mortuum esse.hactenus processit Dio.Alii autem authores innunt interfectum Minoem fraude filiarum Cocali:quod aperte tradit Euse.in temporibus,& significare uidetur Silius:postquam perpetuas iudex concessit ad undas Cocalidum insidiis.

Vel quæ,qui redimi Romanos turpe putauit
A duce puniceo pertulit,ipse feras.
Nec tibi subsidio sit præsens numen,ut illi,
Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis.
Vtq̨ dedit saltus e summo thessalus Ossa:
Tu quoq̨ saxosa,pręcipite iugo
Aut uelut Euryali,qui sceptrum cepit ab illo:
Sint artus auidis anguibus esca tui,
Vel tua maturet,sicut Minoia fata
Per caput infusæ feruidus humor aquæ:

ZARO. M.attilius regulus

❡VEL q̄ q re.M.Attilius Regulus urbis romanæ decus primo bello punico cōtra Carthaginēses imperator ingēti exercitu missus terrorē maximū aduentu suo Carthaginēsibus iniecit:capta Clypea urbe.cccq̨.amplius castellis:quēadmodū Florius tradit:uastatis:quare a Lacedæmoniis Carthaginenses durēpostularunt ob ducis imperitiā nō ꝓ̄spere pugnatum arbitrati:il Xāthipū rei bellicæ peritissimū misere:qui(ut Appianus est author)instructa acie Regulū siti ac labore difficulter agmē agētē aggressus est:quē facile uicit ex triginta millibus,quos Attilius ductabat:pauci arma sumpsere:reliq oēs,cęsi:partim capti:una cū imꝑatore Carthaginē ducti sunt:misere nō multopost Carthaginēses Attiliū Romā legatū,ut ꝑmutatio fieret iuuenū Carthaginensiū cū ipso Regulo:qui senatui persuasit:defixis in terrā oculis:ut Ho.tradit,ne pietate patres cōmouerent̃:ne hmōi fieret ꝑmutatio:utq̨ id nō facerent:addidisse scri.Gellius sibi uenenū tempori datū:quo ad fieret permutatio:re itaq̨ infecta Carthaginē inuitis uxore,liberis,& amicis rediit:ubi a Pœnis nouis modis excruciatus est. cuiusmodi autē supplicio fuerit affectus nō satis inter authores constat:nam,Gellio referente,Tubero in historiis scrib.eū in profundissimas tenebras clausum:& post apertis oculis soli oppositū:& palpebras,ne posset cōniuere,insutum.Tuditanus uero somno ꝓhibitū obiisse tradit.Appia.inclusum circumuallata clauis cauea extinctū docet: quod Romę post quā perceptum est:Reguli liberis Pœni captiui tradunt̃,a q̄bus in armario muricibus ꝓ̄fixo destitutos periisse,idem Tuditanus est author.

Pręsens qd significat Priamus

❡Nec tibi subsidio præsens sit numē:sensus est:nō habeas Deorū quēpiam ꝓpitiū:qui tibi sit auxilio in tuis cōstituto calamitatibus.subsidium est id,qđ in auxiliū succedit.præsens ꝓpitiū:ut apud Virg.Nec tā præsentes alibi cognoscere diuos.numen a nutu:& imperiū deorū dicit̃.Var.❡Cui nihil hercæi ꝓfuit ara Iouis:Priamus rex:ut in.ii.Aenei.a Vir.ostendit:occiso ante suos oculos Polyte filio a Pyrrho Achillis noto:in ipsum est accerrime inuectus ei p̄ris exprobrās humanitatē:æq̄q̨ pietatē:qua usus fuerat:cū Hectoris cadauer restituit:ira percitus Pyrrhus regē in media domo ante Iouis Hercæi arā obtruncauit.❡Hercæi:Iuppiter Hercæus dictus est ἀπὸ τοῦ ἕρκειν.i.a circundādo:ut author est Porphyrius Homeri interpres,mos erat antiqs,ut domus partes Dii dicarent:anterior Ioui dicabat̃,cui in medio solebāt arā erigere:unde Mesertius Iuppiter dictus est hercæus:q̄a circūdatus.

Thessalus Ossa mons

❡Vtq̨ dedit saltus:Thessalus Thessaliæ rex Eonis,& Eurypiles filia Chalciope filius,ut tradit Porphyrius,e monte Ossa a suis est ꝑ̄cipitatos.❡Ossa:mons Thessaliæ est Ossa:cuius ex aduerso Pindus,& Othris Lapitharum sedes:ut scri.Pli.tantā in eo pinorum copiā esse Soli.tradit,ut ramorum flexu,& reflexu tonitrua rep̄sentet,unde Luc.It tātus in æthera clamor,Quātus piniferæ boreas cū thracius ossę Rupib⁹ incubuit.

Euryalus Minos

❡Aut uelut Euryali,Euryalus,q Thessalo successit,cū inferorum sacrificia neglexisset,ut a ueteri cōmentario accepimus,ira Eumenidū angues ipsum deuorarūt,sed ēt apud Gallū poetā est legere Euryalū Ioni filiū,uino ꝓbē apotū,filiā stuprasse,quare ab anguibus absumptus est.Ionides uti cupiēs pro cōiuge nata,Vinū cā fuit,anguibus esca dat̃.❡Sicut mi.fa.Dio.scri.Dædalū Atheniēsem eximium architectum,ex Mitiono Eupalamio natū,q inCretā ob homicidiū in patria patratū successit Cretēsibus,tūc Minos imperabat,q Dędalū in amicitiā suā hūit,ob eius egregias uirtutes:ꝑ id forte tp̄s Pasiphae regis uxor:turpi tauri amore ꝑibat,cui arte Dędali fuit supposita,quare Minos Dędalū punire q̄ritauit,aufugit aūt ipse i Siciliā ad Cocalū regē.At cōparata classe Minos ip̄m est ꝑsecutus in Siciliā usq̨,Cocalūq̨ poposcit,ut Dędalū sibi ad pœnam daret,finxit Cocalus Minoē in secreto collog uelle,quē i thermis eousq̨ detinuit,ut suffocaret̃ Eus.uero a filiabus Cocali iterfectū scr.eius deinde corpus Cretēsibus e redditū:ꝑlata obitus cā,q̨ in lauacro elapsum aq̄ calida periisset.

ASCEN.

❡VEL ipse.i.tu feres.i.ꝑferas,& patiaris ea,q̄ is:uidelicet Marcus Attilius Regulus,q putauit turpe.i.indecoꝝ esse Romano.i.bono ciui Romæ,redimi a duce puniceo:ꝑtulit a duce puniceo.i.Carthaginēsi,uñ de Carthagine dicit̃ Aenei.i.Punica regna uides &c.Ab eo.n.qđ est Pœnus per œ,fit punicus,sicut a pœna fit punio uerbū.Nec tibi,idē facit.Vñ ordo ē,Nec numen sup.aliquod p̄sens.i.licet añ ip̄m fueris,& ad ipsum cōfugeris,sit tibi subsidio.i.auxilio,&ꝓtectioni,ut sup.nō fuit subsidio illi:uidelicet Priamo,cui ara Iouis hercæi,quæ fuit in medio regiæ Priami,nihilꝓfuit,quia Pyrrhus illic eum occidit.Vnde de eo dixit Aenei.ii.ad patrē Aeneas:Iāq̨ aderit multo Priami de sanguine Pyrrhus Natū añ ora p̄ris,p̄remq̨ obtruncat ad aras.Et ut.i.quēadmodū,Thessalus rex ille Thessaliæ dedit saltus.i.ꝑ̄cipitatus est ab Euryalo ex Ossa mōte illo Thessaliæ.i.sane alto,ut genus referat̃ ad generalitatē.s.montē,tu quoq̨.i.ēt tu,præcipitere.i.ꝑ̄cipiteris,& deiciaris iugo saxoso i.a ꝑ̄cipitio quouis montis saxosi.Aut tui artus.i.mēbra tua sint esca auidis.i.gulosis anguibus.i.furialibus,uelut.i.quemadmodum sup.fuerunt artus Euryali.s.tyranni,qui cepit sceptrū ab illo.s.Thessalo pręcipitato:uel humor calidæ aquæ infusæ per caput maturet,idest festinet,tua fata,idest mortem tuam,sicut supple maturauit fata minoida.i.ipsius Minois regis in thermis Cocali regis Siciliæ sic interemptu.

❡Impune

Vtq; patum mitis, sed nõ impune Prometheus
  Aerias uolucres sanguine, fixus alas:
Aut, uelut Etracides magno ter ab Hercule gnt.
  Cæsus in immensum proiiciare fretum.
Aut ut Amyntiaden turpi dilectus amore
  Oderit, & sæuo uulneret ense puer.
Nec tibi fida magis misceri pocula possint,
  Quam qui cornigero de Ioue natus erat.
More uel intereas capti suspensus Achæi:
  Qui miser aurifera teste pependit aqua.

DOMI.

¶ IMPVNE Pro. Vulcano fabulis carmine relegatus in caucaso mõte pascit aquilã: qm̃ & olim deos decepit: & ignẽ surripuerit de cœlo. extat Aeschyli tragœdia: q̃ Prometheus iscribit. ¶ Aut ut etr. Etracides cũ Clebã puerũ Dori filiũ i delitiis hr̃et. eiq; tribueret oĩa: ab eo occisus est. Nã puer ĩ militatẽ ardorẽ excitatus necato dño exercitũ cõtraxit. Lateq; euagatus cõdidit, Cumã phrytioniã. Str. scr. ¶ Aut: Celinus puer dũ. Ioui puero se totũ addixisset. peteretq; a Satillo Amãti filio: iratus eũ uulnere itere mit: cuius cędis piaculo in adamãtẽ ob duritiẽ cõuersus est. fabulę pĩculã pcurrit Oui. in. iiii. Met. ¶ De Io. na. Alexãder, q Iouis Ammonis dici, & hr̃i filius uoluit: qđ Olympias mr̃ aliqñ p ẽpĩam accusauit: ueneno necatus est ab Iola pincerna Antipr̃is filio: cuius cõsilii author, & pnceps habitus est Ari. uenenũ erat humor qdã, q ex rupe nõnacrina in Arcadia effluebat: neq; colligi poterat: aut cõtineri, nisi eq ungula: quẽ humorẽ Pausanias appellat stygẽ. Her. Plu. Pli. meminerũt Pli. ungulas tñ mularũ repias: neq; aliã ullã materiã: q̃ nõ pderet a ueneno stygis aq, cũ id dãdũ Alexãdro. ma. Antipr̃ mitteret memoria dignu est magna Ari. ifamia excogitatũ. ¶ Suspẽsus Ach. Achæus cũ Lydię regnum obtineret & populumq; ad noua cogeret tributa ob auaritiam fact. one populari attico duce necatus est: & in auaritiæ exprobrationem: elatis pedibus demerso capite in aquas Pactoli auriferas pependit.

Promethei exitium
Etracidis mors
Celini & Satili fabula
Alexandri macedonis mors
Achæi mors

ZARO.

¶ VT q; pa. mi. Iapetus Thessalię rex ex Asia puella, q̃ tertię orbis pti nomẽ dedit: filios hũit Promethẽũ: & Epimetheũ. nõ me fugit Eus. memorię tradidisse quosdã affirmasse Prometheũ Epimetheũ: Atiantẽ: & Argũ cũcta cernentẽ frẽs fuisse. fert igit Prometheus hoĩbus ab se factis Mineruę auxilio adhibita ferula ad solis rotã ignẽ furatus: quẽ mortalibus indicauit. Irati aũt dei ipsum p Mercuriũ in Caucaso mõte Assyriæ uicino alligarũt, cuius cor aquilã exedere uoluerũt: hoc ita a poetis nõ sine rõne fictũ est. nã, ut Aeschylus, Alexãder Aphrodiseus, & Seruius, aliiq; docẽt: puidẽtia iterptat Promethe⁹: Epime. uero iprouidẽtia: uñ & noĩa id idicãtia tenẽt. ex his nẽpe duab⁹ rebus humanũ gen⁹ natũ ẽ: dr̃ aũt Promethe⁹ astrologus eximius extitisse: q ĩ Caucaso mõte multoꝝ sydeꝝ ort⁹: & occasus dephẽdit: aqlã uero cor exedere: qa ἄχος sollicitudo est: q̃ affect⁹ sydeꝝ motus iuenit: & qa ĩ prudẽtia ẽ assecutus: cui p esse Mercuriũ cõstat: a quo ad saxũ religat⁹ dr̃. Claudian⁹ de Prometheo & frẽ h̃ scripta posteritati mãdauit: Nãq; ferũt geminos uno de semine frẽs Iapetõdiades gñis pmordia nr̃i Dissim li finxisse manu quoscũq; Promethe⁹ Excoluit, multũq; ĩ texuit ætheralimo. Hi lõge uẽtura notãt, dubiisq; pati Casib⁹ occurrũt fabro meliore potiti: Deteriore luto prauus quos edidit author. Quẽ merito grai phibẽt Epimethea uates. Et nihil ętherii ipsit p mẽbra uigoris. Hi pecudũ ritu nõ ĩpẽdẽtia uitã: Nec res añ uidẽt accepta clade q̃runt. ¶ Patũ mi. uoluit. n. p ẽesse, & ob fuit: subfurato nã; igni adeo molestũ diis fuit: ut pter Pro me. pœnas ẽt hoĩes malis pl̃ibus, & morbis affecerint: ut testat Hor. Ignẽ fraude mala gẽtibus intulit. Post ignẽ æthera domo Subductũ: macies: & noua febriũ Terris ĩcubuit cohors. ¶ Aut ut He. oẽs q ab Hercu. descẽderũt Heraclidæ sunt appellati: sicut a Cęsare Cæsares: ab Arsaco Arsacidæ. fuit aũt. xv. ab Herc qdã: cuius nomẽ nusq̃ legisse memini q cuidã genitalia amputauit: ipse postea cæsus, & ĩ mare piectus: ut Euphoriõis idicat uersus: Heraclides cuidã genitalia mẽbrã recidit: Scissaq; mẽbra necis cã fuere suæ. sunt aliq q puerũ Clebã itelligãt: Etracides legẽtes: q ipm Clebã in delitiis hũit a quo occisu pit Etracides. ¶ Fretũ: a feruescẽdo fretũ dr̃: & pprie illud est: ubi augustũ est mare. sicut iter Syllã. & Charybdiз: sed hic p mari accipit: q̃re ẽt addidit ĩmẽsum: quo magis inotesceret. ¶ Aut ut A. Philippus Amyntę filius Macedonũ rex, annis. xxi. regnauit au. Euse. ac Iusti. q ab oraculo acceparat: ut q̃drigas euitaret. nã erat ab eis ĩ fatis, ut occideret: q̃re ut Va. Max. & Ci. in eo, quẽ de fato li. scripsit: q̃drigas oẽs disiũxit: locũq; in Bœotia: cui Quadriga nomẽ erat: semp uitauit: nõ tñ fati piculũ effugere potuit: stuprato etenim Pausania ab Attalo Philippi sororio: apud quẽ sæpissime Pausa. cõquestus est: rex aũt h̃ ptrahẽdo puffecit at Pausa. inimici Attali iniuriã in ipm iudicẽ uertit: quẽ gladio, ĩ quo q̃drigę erãt, iterfecit. legit & Abantiades recto casu: & Cherinũ dicit Abãtis filiũ, cuius amore Satil. depibat: at Cherinus ense ipm iterfecit: ut Euphoriõ est author Oebaliũ puerũ q̃ tũ dilexit Apollo Tm̃, sed frustra Cherinũ Satillus amauit. Ac uelut agna lupos: ut sos fugit ursa leones: Sic puer ignatus Veneris fugiebat amores. apud quosdã legit Amãtiadẽ: & Celinũ pueꝝ dñt: q totũ se Ioui puero dedit: cũq; a Satilio amãti filio peteret: iratus eũ iteremit. ¶ Nec ti. fi. ma cõstat sane iter oẽs auth. Alexãdꝝ cognomẽto magnũ: Philippi Macedonię regis, & Olympiadis filiũ fuisse: q Ammonis Iouis ex eo fili⁹ dici uoluit: au. Plu. q, ad Ammonẽ ĩ Libiã cũ eẽt pfectus: a sacerdote quodã Iouis filius ẽ appellatus. diuersa de eius obitu tradunt. Volunt nõnulli p febris sæuitiã sitiз collegisse, & uinũ potasse: & ob id mẽtis ĩpotẽ factũ: extremũ obiisse diẽ p die cal. qntiles. alii aũt p Iollã pincernã Antipr̃is filiũ ipso auth. Antipro data aq̃ nonacrina frigidissima: q, ut zonaras tradit: nõ poterat nisi asini ungula cõtineri. Iustinus & Plu. eq dñt. Pli. uero & Vict. muli scri. cuius aq̃ hic meminit Vict in. v. li. de architectura. itẽ in Arcadia noiata terræ regio: q̃ hẽt in mõtibus, & saxis stillãtes frigidissimos hũores. h̃ aũt aq̃ ςυγὸς ὕδωρ appellat, quã nec argẽteũ: nec æneũ: nec ferreũ uas põt cõtinere. sed dissilit, ac dissipat: cõseruare aũt eã, & cõtinere nihil põt: nisi mulina ungula: q̃ ẽt memorat ab Antipro in puincia: ubi erat Alexãder p: Iollã filiũ plata: ab eaq; aq̃ regem necatũ scri. Plu. nõnullos affirmare neq̃q̃ ueneno piisse: cũ nullũ extiterit post mortẽ indiciũ: multas refert opiniões Plu. q̃s recesere nimis lõgũ eẽt. unũ tñ adiiciã an. xxxiiii. ætatis suę annũ defunctũ fuisse: qđ si ad seniũ ĩmatura mors pduxisset: totũ terraꝝ orbẽ sibi audientẽ subegisset. nã nullã urbẽ obsedit: quã nõ expugnauerit: cũ nullo hostiũ unq̃ cõgressus: quẽ nõ uicerit. nullã gẽtẽ adiit, quã nõ calcauerit. postremo ifeliciter Babylõe, quã ut euitaret, erat admonit⁹: e uita decessit. ¶ Misceri poni. nã cũ uir⁹ ĩ uas iponit: misceri dr̃: hinc illud poetę: Miscet amatori pocula grata suo. ¶ Pocula: a potiõe poculũ dr̃. Var. ¶ De Io. cor. Iuppiter Ammõ ab ἄμμος: qđ arenã signat: dictus ẽ. nã Iup. Baccho, & ppĩo suo sitiẽti p Libyã pgrãti ĩ arietis formã pede arenã pulsauit: ubi q̃ pmũ aq̃ scaturiit: unũ Bacch⁹ Ioui pr̃i tẽplũ erexit: author ẽ Her. & Stra. & iõ cornigeꝝ nũc poeta appellat. ¶ Capti su. Achęi: Achæ⁹ ab Antiocho capt⁹ suspẽsus ẽ, ĩ pactolo Lydię fluuio, quẽ admodũ ĩ epigrãmatib⁹ Bothi⁹ tradit, Antiochus capit, & uictũ suspẽdit. Achęum. Vnda tibi hęc credas aurea testis erit, qdã scri. ipsum attico duce factione populari pp auaritiã iterfectum, q in aq̃ pactoli ob maiorẽ ignominiã pepẽdit. ¶ Aurifera aq̃: Mida rex Phrygum a Baccho ipetrauit. ut qcqd suo corpe tangeret, aurum fieret, qđ multum sibi obfuit. nã cibum edere nõ poterat, qa tactu suo auꝝ reddebat admonitus est adeo, ut se in pactolo flumine ablueret, cuius ablutione auriferum fluuium effectum. in. xi. Meta. scr. Ouid.

Promethei pṡapia & mors
Heraclides s̃m aliã opiniõnẽ
Fretũ unde dcm̃ fuerit
Philippi Amyntę filii mors
Celinus
Satillus
Alexander Venenum pñcaneum quo Alexãder sublatus est
Poculũ unde dicatur
Iouis Ammonis fa.
Achęus

ASCEN.

¶ ET tu fixus. s. in aliquo mõte: alas. i. nutrias tuo sanguine uolucres aerias. i. in aere uolare solitas, aut i sublimi nidificãtes, ut uultures. ut. i. queadmodũ supple eas aluit Prometheus patꝝ mitis. i. impius, q ignẽ Iouis suffuratus erat in ferula, & mortalibus deoꝝ secreta pdidit: Fuit. n. astrologus, q sydeꝝ cursus ĩ mõte pscrutans auibus pp curas distractus fingitur.

sed non.i.nō sine promissione supple fuit imitis:qa in Caucaso monte religatus aues uisceribus: & sanguine suo pascit.de quo Maro:Furtisq; Promethei.Et Horatius:Audax Iapeti genus &c.Aut tu cæsus.i.occisus piaciare in fretū.i.mare immē sum:uelut Etracides qntus ter.i.decimus qntus a magno Hercule supple pie ctus est.Aut puer dilectus.s.a te turpi amore aderit,& uulneret te sæuo ense:ut.i.queadmodū puer.i.Celmus dilectus turpi amore ab Amātiade:odit: sup. & uulnerauit sæuo ense Amātiadē.i.Satillū Amantii filiū.Nec pocula magis fida possint misceri tibi,q̄ supple Alexandro Magno:qui erat natus.i.q se iactabat natū de Ioue cornigero.i.Ammone.i.Arenario.nam a Baccho in Libya q̄rente aquas usus est in arenis aries:a quo ad fontē pductus credidit Iouē patrē esse:& illi tēplū extruxit:qd Ioui arenario.i.Ammoni ifcripsit:facto Iouis i spē arietis simulachro.Vel i tereas suspēsus mori Achei.s.regis Lydiæ auarissimi a suis ob auaritiā suspēsi:q miser pependit teste aq̄ aurifera.s.Pactoli flumis auriferi,i quē suspēsus icubuit.

Aut ut Achilleidem cognato nomine clarum
Opprimat hostili tegula iacta manu.
Nec tua q̄ Pyrrhi felicius ossa quiescant
Sparsa per ambracias quæ iacuere uias.
Nataq; ut Aeacide iaculis moriaris adactis:
Non licet hoc Cereri dissimulare scelus.
Vtq; nepos dicti nostro modo carmine regis
Cantaridum succos dante parente bibas:
Aut pia te cæso dicatur adultera,sicut
Qua cecidit Leucon uindice,dicta pia est.
Inq; pyram tecum carissima corpora mittas:
Quem finem uitæ Sardanapalus habet.

DOMI. ¶ AVT ut.Pyrrhus mr̄no genere ab Achille oriūdus pr̄no ab Hercu.cū aduersus Antigonū Argos obsideret:anus e tecto spectans filiū pdeuntē in aciē:& piculo cōmota utraq; manu tegulā demisit:q̄ exanimatus ē Pyrrhus:ut Plu.& Corne.scribūt.ut Trogus tradit:saxū fuit Alcyoneus Antigoni filius pr̄i caput detulit:sed corpus,si Plu.credimus magnifice est sepultū ab Antigono:si Trogū,& Corneliū seqmur,restitutū filio: & in Epirū patriā relatū. ¶ Nec tua q̄ Py.de altero Pyrrho itelligo:nā Pyrrū supiorē magnifice sepultū tradit hist.uel si de eodē Pyrrho itelligas eū iacuisse i sepultū dū ab Heleno filio refert Ambraciā. ¶ Nataq;:Heraclia Hieronis filia cū gn̄e Achillis cōiuncta ueteri affinitate infelicitatē stirpis Achilleæ iuit: nā q̄uis ad sacrariū Cereris cōfugisset:ut labēte re syracusana esset tuta:tn̄ cū duabus puellis:quas hēbat filias:eodē ppl̄i tumultu,quo Hiero perierat,telis cōfixa cecidit,partē historiæ accipe ex Liuio. ¶ Aut pia te.Oxilochus rex Ponti:cū uxorē hr̄et:cuius Leucō frater adultet,necatus est ab eo.Nā mœchæ cōfisus amore,sperauit Leucon sublato Oxilocho se regnaturū: sed adultera mariti uicē ulcisci maluit:q̄ esse turpis uxor regis:Leuconēq; occidit adulterū:uñ eius pietas laudata est partem his. refert Stra. ¶ Sardanapalus: Sardanapalus trigesimus a Nino ultimus Assyriorū rex Anchillæ in Cilicia sepultus:tale hēt epitaphiū:Ede:bibe:lude.Cerilo hoc carmē addente:Hæc habeo q̄ edi:quæq; exaturata libido Hausit.Eodē igit rogo & ipse absumptus est:& regnū.nam moriturus res p̄tiosas in rogū coniecit.lege de hoc Stra.in primis Diodo.& Trogum.

Margin: Pyrrhi Epirothar̄ regis iteritus. Pyrrhi his. Heracliæ mors. Leuchonis historia. Sardanapali uita. Iouis hāo[n]is direpti ultio.

ZARO. ¶ AVT ut Achil.Pyrrhus Epirotarū rex ex Phithia.Mēnonis Thessali filia.& Aeacide ab Achille oriūdo natus: unū tm̄ & integrū os pro dentibus hūit.xi.agens annū regnū Epiri recepit:nā pr̄ Aeacides a ciuibus in exiliū exactus est:pp diutina bella cōtra Macedonas,qbus ppl̄m fatigabat:ob idq; ēt filiū bimū perdere q̄rebant:sed furtim est in Illyrios delatus: ac Beroe regis Glatici uxori traditus:tātus hic extitit:ut solus Tarētinos cōtra pop.Ro.tueri posse uideret,si Argis obsidiōe ubi Antigonus Macedoniæ rex erat,a fœmina q̄dā,authore Plu.tegula in caput demissa occidit:qđ ēt Euphorion cōprobat:Argon,ut hostilē circūdat undiq; Pyrrhus Opprimit,& subito tegula iacta caput.Iusti.aūt iter cōfertissimos hostes dimicantē de muris iactato saxo scri.iteriisse:cuius caput Alcionus Antigōi filius pr̄i detulit:qđ una cū corpe magnifice.Antigonus.si Plutar.seqmur cremauit.si uero Trogū,Heleno filio traditū affirmamus:q deinde ipsum in patriam asportauit. ¶ Cognato no.cla.clarus ob egregia eius gesta est appellatus. ¶ Nec tua q̄ Pyr.Pyrrhus flauus dicit:ut scri.Ci.Flauus aūt fuit:cui hoc nomē prio est inditū:uñ & reliq ab eo Pyrrhi sunt nūcupati:mō ōndimus Iustini auth.Helenū Pyrrhi pr̄is ossa in Epirū asportasse:q ut fuerint collocata nōdū me legisse memini:q̄re de Pyrrho claro dictū existimo:cuius forte ossa per Ambraciā sparsa fuere: dū a filio portarent.aliq de altero Pyrrho iterpretant:cui sn̄iæ nō repugno. ¶ Ambracias:Ambracia,teste Liuio,urbs in Epiro est,aspo subiecta tumulo:dudū Pyrrhi regia fuit.est & Ambracius sinus auth.Pli.xxxix.mil.pas.lōgitudine:latitudine.xv.mil. ¶ Nataq; ut æa.ut in ueteri legimus cōmentario,Periplea:uel Laodomia,siue Periboea Pyrrhi filia fuit:q cū in tēplū Cereris Ambraciæ cōfugisset:inimicorū telis est interfecta. intelligunt nōnulli Herclia Hieronis filiā ex Achillis gn̄e,q̄ in tēplo Cereris una cū duabus filiabus a pplo syracusano telis cōfossa cecidit. ¶ Dissimulare sce.sensus est:queadmodū i tēplo Cereris filia Pyrrhi uel Hieronis trāsfigere sacrilegū fuit:ita te liceat ipune iterficere:& pinde nō dissimulare. ¶ Vtq; ne.di.Magnates Gelonis,& Nereidos Pyrrhi filius fuit:cū quo mr̄ rem hr̄e uoluit:idq; nō cōsecuta filiū Cantharidū ueneno sustulit:ut uetustissimus scri.interpres. ¶ Cātharidū su.xi.na.hi.li.docet Pli.Cātharidū alas medei:qbus dēptus est letale.est aūt genus uermis terrestris:idē author in.xxvii.de uulgari lapide locutus ait:Lapis uulgaris iuxta flumina fert muscū siccū canū:hic fricat altero lapide:addita hois saliua:ullo lapidē tāgit ipetigo:q tangit:dicit φεύγε τε κανθαρίδες λυμβοαγριος υμεδλωκι. ¶ Aut pia te cæ.Leucon:ut uetustissimus docet iterpres:ex pscis regibus Spartacū frēm occidit:regno inde potiri sperās:cū & rem hr̄et cū ipsius fr̄is uxore:nō tn̄ uotū ualuit cōsequi: nā in palude sabedana Leuconē mulier interfecit:q̄re pia est iudicata.d.nōnulli Oxilochi regis pōti uxorē hāc fuisse:nō Spartaci. ¶ Adultera adulter,& adultera:q ille ad alterā & hæc ad alterū se conferat:au.Fest.adulteriū aūt qđ in nuptā cōmittit Ser.dicit appellari. ¶ Inq; py.te.conosicō coleros,q græce dictus est Sardanapalus Anacindaraxis filius.xxxvi.& ultimus Assyriorū rex fuit:ut Euse.scri.an.xx.regnū obtinuit:una die Tharsum,& Anchialem urbes cōdidit,qui omni uitiorū labe excelluit luxuriosus: adeoq; effœminatus,ut & habitū:& uocē,exercitiaq; mulierū sit secutus:nūc uiri:nunc mulieris uice abutebat:quæ tā impudica cū Arbactus pr̄fectus ipsius Medis ppositus esset cōspicatus:in eū bellum mouit:quē facile uicit:triduo urbe uia obsessa:qua expugnata Sardanapalus in hoc tm̄ uiros imitatus:in pyrā se uxoribus,atq; eunuchis in ea reclusis: cremandū iniecit:est Anchialæ Sardanapali monumentū:ubi hmōi legitur epigrāma:Sardanapalus Anacindaraxis filius Anchialē:& Tharsum una die cōdidit:ede:bibe:lude:Cum te mortalē noris p̄sentibus exple.Nāq; ego sum puluis,qui nup tanta tenebā: Hoc sapiens uitæ mortalibus est documentum:Hos autē meminit Chœrilus,qui circūferentur,Hęc habeo quę edi: quęq; exaturata libido Hausit:at illa manent multa & pclara relicta:auth.Stra.Diu.in Tusculanis Ci.& Iustinus.

Margin: Quare pyrthus clar⁹ appellat⁹ ē. Pyrrh⁹ uñ dicatur. Ambracia q̄ & ubi sit. Periplea seu Laodomia. Magnetis seueritas. Venenum cātharidū. Leucon. Sardanapalus.

ASCEN. ¶ AVT tegula iacta manu hostili:opprimat:supple te:ut.i.queadmodum supple oppsit Achillidē.i.Achillis nepos ē ex gn̄e mr̄no:Pyrrhū :uidelicet Epirotar̄ regē:quē anus tegule deiecta occidit,clar̄ noie cognato:qa nomen hr̄et:ne Pyrthus filius Achillis:& dictus Aeacides:ut ille Achillides:licet multo interuallo.Deductum est aūt patronymicū a gręco Achilleus huius Achilleos:uñ penultimā pducit.Aut legendū Acilleidē:qđ non pbē.Nec tua.Cōtinuo eandē & c.Prosequit Paria in fortuniorū exēpla in Ibin imp̄cans.Vñ ordo est:Nec ossa tua qescant felicius,q̄ ossa Pyrri.i.Epirotæ:quę iacuere.s.donec a

filio

filio Heleno colligerent per uias ambracias illius pmontorii in Epiro:de quo in Sappho dictũ est,Et moriare iaculis adactis.i.infixis:ut nata.i.pgenita Aeacidę.i.de gñe Achillis.f.Heraclia filia Hieronis i tẽplo Cereris.Vñ addit: Nõ licet dissimulare Cereri hoc sacrũ:quasi dicat:ẽt gratũ erit Cereri sacrificiũ:qđ de te fiat.licet ingratũ fuerit de Heraclia.Aut nõ licet dissimulare Cereri hoc sacrũ.i.tẽplum:qđ per diminutionẽ sacellũ dr.Hoc inquã sacrum:in qđ tu confugeris. Vtq.i.& ut nepos regis dicti modo nr̃o carmine.i.Hieronis regis põtinepos.f.ut opinor Mithridates:sup.bibit:ita bibas succos cantharidũ.i.gbus cãtharides uermiculi ueneno sissimi sunt.Parẽte.i.pr̃e dante,ga maior Mithridates amicissimus erat Romanorũ uñ uero simile est eũ nõ amasse filiũ:g ter a Romanis defecit,& tandẽ fm quoldã ueneno absumptus est.Vñ Lucanus in primo:Post cilicas ne uagos & lassi pontica regis : Prçlia barbarico uix cõsumata ueneno.Aut adultera dicat pia te cæso.i.occiso,sicut ea adultera dicta est pia.f.uxor Exilochi,q̃ uindice.i.uindicãte mortẽ mariti,Leucon frater mariti, & adulter cecidit.i.succubuit.Et mittas tecũ in pyrã.i.rogũ incẽsum,corpora charissima.que finẽ uitæ hẽt Sardanapalus ultimus regũ Assyriorũ ,g ut dicit Iustin⁹ lib.i.cõiuratiõe facta,q mulíebri more uiueret: eoq audito,nõ ut uir regnũ defensurus,sed ut metu mortis solẽt primo mulieres latebras circũspicit.Mox deinde cũ paucis,& incõpositis in bellũ pgreditur.Victus in regiã se recipit,& extructa pyra se,& diuitias in incẽdium mittit.hoc solo imitatus uirum.hæc ille.corpora ergo charissima diuitias appellat.

Vtq Iouis libyci templum uiolare parentes
Acta noto uultus condat arena tuos:
Vtq necatorum Darei fraude secundi:
Sit tua subsidens deuoret ossa cinis.
Aut,ut oliuifera quondam Sicyone profecto,
Sit frigus mortis causa,famesq tuæ.
Aut,ut Acarnides insutus pelle iuuenci:
Turpiter ad dominam præda ferare tuum.
Inq tuo thalamo iuguleris more Pheræi:
Qui datus est leto coniugis ense suæ.
Quosq putas fidos,ut Larissæus Alebas:
Vulnere non fidos experiare tuo.

¶ V T q Io.li.Cãbyses,cuius meminerũt Her.& Trogus cum studio euagãdi Aegyptũ ptermisit , g popularent tẽplũ locupletissimũ Iouis Ammonis:q oẽs ira numinis arenarũ cumulis obruti sunt de insania ducis scri. He.Eodẽ gñe mortis perierũt Psylli ppli pugnãtes aduersos Austrũ.¶ Darei se.secut⁹ uerã,ut arbitror historiã:ab his dissentio,g aĩt scripserũt:de Ocho intelligit,g Dareus postea est dictus.Hiccũ opp̃ sisset septẽ magnos:q una factione Persaꝝ impiũ obtinebant:factus est rex deditq fidẽ iis , erãt facinoris socii se nõ necaturũ aliquẽ ipsoꝝ:aut ueneno:aut ferro:aut ulla ui:aut inopia alimẽtorum: sed noua fraude supplicii excogitata cũctos sustulit:lo cũ.n.munitũ altis pietib⁹ cõpleuit cinere:ide supposítio tigno largo epulo eos accipiebat:ubi consopiti in cõgeriem illã cineris decidebant:& obruebantur,author est Valerius de crudelitate. ¶ Aut ut oliuife.Neocles Sicyonum rex a suis deiectus ob crudelitatẽ:fame,& frigore extinctus est . ¶ Sicyone:olim Mechone dicebat:ut Var.placet:sed Sicyon est dicta a Sicyone rege:qui illic tenuit imperiũ: ut placet Eusebio in Pelopõneso est clara oliuarũ uber tate:& p̃stantia.uñ.Virg.Baccam sicyoniã appellat.picturæ initiũ dedit:& plastices incolæ Heben colunt uxorẽ Hercu.quã diam appellant.¶ Acarnides:herymas,ut alii codices hñt,hermias a carnifi. in carnanibus quõdam obsessus captus:insutus est pelle iuuẽci:& ad uictorẽ in contẽptu delatus.¶ Pheræi:alex.Pheræus.cuius meminit.Ci.in officiis:cũ soli uxo.fidẽ non hret:nihilq suaꝝ rerũ ei cõmitteret:mulieris insidias declinare nõ potuit:nã ense ab ea iugulatus est.¶ Alebas:Alebas pr̃ fuit argi:ut uidet.signãte.Sophoc qui argã alebadẽ appellat:is cũ Clarissam tenere.:ingẽti crudelitate satellites sibi fortissimos adhibuit:gbus solis tutissimus fore:uidebatur:ab his tandẽ per insidias obtruncatus est.Lariis.multis in locis est uno noie in plaga phthiotica locus pẽsilis i Creta oppidũ i Peloponeso arx Argiuorũ. larissus fluui⁹ Eleorum argũ:& dimãtũ distermínat:ibiq Larissam esse Theopõpus scri.Larissa pterea in Asia iuxta cumam: Larissa pene inuia ad mechinã:Larissa in agro attico ad trales:pterea Asiæ est Larissa:uñ Iuppiter Larissæus nomẽ accepit:ut Strabo ni placet,cum Achilles Larissæus dicatur a Larissa phthiotica:postremo Larissa est in finibus Hemi.

DOMI. Darei secundi ochi commentum Neoclis mors Sicyõurbs q̃ & uñ dcã Bacca Sicyonia Hermyæ mors Alexandri pheræi mors Alebæ hist. Larissa q̃ & ubi sit Achilles larissæus

¶ V T q Iouis lib.Cyri Persarũ regis Cãbyses fili⁹ fuit:q annis.viii.regnauit authore Euse. Aegyptũ adiit: unde exercitũ ad Ammonis oraculũ cremandũ misit:ac diuino miraculo cũ ex urbe.Oasi iter faceret:iãq medio fere spatio iter Oasios,& Ammonios prãderet ingruisse ualidiũ austrũ scri.Her.& ab arenis obruptũ pisse:ut ẽt meminit Iustinus:eodẽ mortis genere Psyllos interiisse scri.Gel.ii.xv.¶ Tẽplũ:signãt ædificiũ ideo sacratũ: & tignũ quod in ædificio trãsuerso ponit.au.est.Fest.tẽplũ ẽt.d.No.sepulchrũ appellari.Virg.Preterea fuit in tectis de marmore tẽplũ Cõiugis antiq.multa Var.de hac dictione in li.Aethi.scri.¶ Vtq ne.Dar.Dareus scđs cuiusdã Priami fili⁹ cũ suos ciues nõ iterfectuꝝ iurasset tormẽtis occidebat.Dareus ẽt scđs primo in regnũ succedere nõ potuit:donec iu.iu.stipulatus fuisset:se more parẽtis ueneno minime ciues occisurum:sed regno in suã ditionẽ accepto:in fouea calido cinere plena eos ulta puabat:ut apud uetustissimũ cõmentariũ comperi.de Ocho aliq dictũ uolunt:q Dar.est dictus:cuius histo. Val. Maxi.in ca.de crudelitate pluribus uerbis explicat. ¶ Aut ut oli.Neocles thuscus ex Sicyone pulsus:oibus uitæ p̃si diis destitutus:fame, ut uetustissimus iterp̃s scri.& frigore mortem obiit.¶ Sicyone:Sicyon urbs Achaię in Laconia,teste Pli.est olim Mechone dicebat:refertissima oliuetis,uñ in.ii.Geor.Vir.Teritur sicyonia bacca trapetis:aliã eodẽ noie Pli.docet insula in Aegço mari:ex opposito ad Epidaurũ altã,& eminentẽ:qđ Iuue.ẽt tangit:Hic alta sicyone.sicyonia aũt calciamẽti genus est.au.Festus.¶ Aut ut Ac.filius Acarni in oriẽte terrarcha fuit:qui cũ Mẽnone bellũ habuit:a quo uictus,iuuẽci pelle est insutus:ac sub mẽsa detẽtus:ut uetustissim⁹ narrat interp̃s.¶ Inq t.tha.in.ii.officiorũ docet Ci.pariter & Vale.Maxi.Alexandrũ Phereũ uxo.Thebẽ admodũ dilexisse : tũ ex epulis ad eã in cubiculũ cõe cõferebat:barbarũ districto gladio uidebat anteire:deq stipatoribus suis p̃mittebat:i q mulíebres arculas pscrutarent:non tñ eũ fefellit opinio:nã ab uxore pp pelicatus suspitionẽ est interfectus:Pheræ plures sunt ut in Achaia nouẽ montiũ sunt inter Megarã & Thebas.Item in Thessalia ut Pli. docet sunt:& i Argo,teste Home.Pylo ppinquæ.¶ Leto a λέω uerbo letũ dici ait Pris.unde deleo.Festus aũt Pompeius ab obliuiõe,quã græci λήθην uocant letum.d.appellari:q si a græco uenit cũ aspiratione scribendũ.¶ Quosq pu.fi.Thiodamantis fi.fuit Alebas: qui Larissæi in Thessalia dñatũ habuit extruxit aũt Larissam thessalicã Acrisius:q̃ a Larissa Pelasgi filia nomen habuit:ut Helanicus scri.in hist.satellites ciuiũ timore alebas ad custodiã hẽbat.quos fidos sibi existimabat:at ab ipsius postea ẽ interfectus ut a uetustissimo accedimus interp̃te.fidus dr̃ socius:& a fido uenit.fidelis autem seruus & a fide deriuatur Do est.au.

ZARO. Cyri histo. Neocles Sicyõurbs Acarni filius Alexander pheræus Letum unde ueniat Alebas

¶ E T arena acta.i.impulsa,& agitata:noto.i.uento illo uiolento:cõdat.i.obruat uultus tuos : ut sup.cõdidit parentes.i.itendẽtes:& molientes uiolare tẽplum Iouis libyci,uidelicet Ammonis,hoc est Cambyses &,socii eius. Et cinis subsidens.i.imapetẽs deuoret.i.absumat tua ossa sic ut sup.absumpsit ossa necatoꝝ.i.interfectoꝝ Darei scđi.f.Ochi,qui cõplices suos cinere obrutos necauit.Aut frigus,& fames sit cã tuæ mortis,ut sup.fuit cã mortis.Profecto.i.ei,g uenerat quõdã Sicyone.i.a ciuitate illa Pelopõnesi.Oliuifera.i.ferace oliuarum,hoc est,ut Neocles Sicyonũ rex periit.Aut ferare.i.porteris insutus pelle iuuenci.Turpiter.i.cum dedecore,ad dñm tuum,existens p̃da, ut supple latus,seu portatus est,Acarnides,scilicet ASCEN

Hermyas. Et iuguleris.i.iugulus tibi incidat. In thalamo.i.cubiculo tuo. More Pheræi.s. Alexandri:q datus est leto.i.morti suæ coniugis. Et experiare tuo uulnere.i.in te illato supple esse. Non fidos.i.pfidos:aut infidos sup.eos:quos putes.i.putare debeas. ¶ Fidos.s.satellites.i.custodes corporis tui. Vt Alebas Larissæus.i.rex Larissæ:supple expertus est.

Vt Milo sub quo cruciata est Pysa tyranno:
Viuus in occultas præcipiteris aquas.
Quæque in Adimantum phylesia regna tenentem
A Ioue uenerunt, te quoque tela petant
Aut ut amastricis quondam Lenæus ab oris,
Nudus Achillea destituaris humo.
Vtque uel Eurydamus ter circum busta Thrasylli
Est larissæis raptus ab hoste rotis:
Vel qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe
Corpore lustrauit non diuturna suo:

DOMI. Milonis historia, & quot milones fuere Adimanti interitus, an fuerit alius Adimātin? Amastris urbs ubi locorū sit Dionysii lenei interitus Achilleum ubi sit. Trasyllo rū historia Quis primus tyrannidē exercuit

CVT quatuor mi. Milones quatuor fuerūt: Milo Crotoniades lacertorum & robore īclytus, cui⁹ meminerūt, Dio.in.xii.hist.Str. & Ci. Milo Ro. Clodii nece dānatus:& ī bellis ciuilibus ictu lapidis extinctus. Milo Epirota, q hastā colecit. Laodomiā filiā Pyr. ut Trog.scri.q ad aras Dianæ cōfugerat:quo piaculo uersus insaniā itra.xii.diē mortuus ē:de hac.d.Laodomiā.s.nō itelleximus secuti Titū Liuiū,qd heraclia hist.scr.teilgt,quā tradidimus. Postremo Milo fuit Pisanus:qui cū suos uariis cruciatibus afficeret, pōdere lapidis ictus ī pfundū demersus ē. Pisam tenuerūt pter Milonē:Enomaus.& Salmoneus:urbs a regione Pisa nomē accepit:ut ē apud Str.quā incolæ Besan uocāt. Stesichorus poeta Pisam urbem negat sed totā ait regionē dici Pisam. ¶ In adi. Adimātus Philesiorū rex cū Ioue nec sacrificiis dignaret:nec deū putaret se maiore fulmine ictus est. Alterius Adimāti meminit Pla.in dialogo, q inscribit Parmenides. ¶ Aut ut Ama. Amastrix urbs ē ī peninsula hñs port⁹ ex utraque pte:quā cōdidit Amastris Oxiartis filia:uxor Dyon.tyrāni heracliēsis:hic Dio.lenę⁹ dictus est:q expulsus a Mithridata aufugit in ἀχιλλέως δρόμον: locū,quē cursum Achillis appellāt ubi a suis desertus, piit oī destitutus ope.eodē ī loco ē locus Achilli sacer. Est ptērea Achilleū nō pcul a Troia,cui⁹ Str.meminit. Sed hic p terrā Achilleā itelligit cursum Achillis. ¶ Busta thr. Thrasylli tres fuerūt:ut hactenus cōperi:libertus Cęsaris au.alter mathematicus:q Calligulā impaturum negauit. tertius p cōtētionē iterfect⁹ ab Eurydamāte uate:cuius mortē Larissæi ulti sunt:nā Eury.tractus ē curru iterbusta Thrasylli in inficias. Eury.somniorum interpres ut scri.Ho. Abantē.& Polydū filios deterrebat a bello troiano:qm p somnia uiderat eos ituros:uerba h̄ sunt Ho. hic Abātē ducebat,& Polydū filios cura Eurydamātis senis somniorum iterps. ¶ Et q: Hector cū bellū troianū uirib⁹ suis ī decēniū distulisset, Proclo iterfecto, Achillē ī furorē ultiōis puocauit:a quo uict⁹ ter circū mœnia tractus ē ut pictura Virgiliana docet.& copiosius Ho.carmē in fine Iliados: ubi Priamus senex aquilarū augurium secutus filii corpus auro redimit.

ZARO. Milones Tyranni historia Tyrannus qui dicat Cū noia p fessionem aut dignitatē denotātia cuius gñis sunt Adamātus Petes quot habeat significata Dionysius Trasyllus Bustū uñ dcm fuerit Vstrina q̄ sit,& unde fuit Hectoris & Procli interitus

CVT quatuor mi. Milones pfes fuisse cōstat:quorū qdā Pisam Elidos tenuit:q Pisanos cruciatibus afficiebat:tādē in Alpheū fluuiū Pisam pfluentē demersus a Pisanis est, si uetustissimo credimus iterpr.ē & Pisa in Italia ciuitas inter amnes Auserē: & Arnū:ut in.iii.natu.hist.Pli.est au.a Pelope,Pisisque elidos siue cænu cāis græca gēte. ¶ Tyrāno:tyrānus a tyrrheno Atys filio nomē est.hic ex Lydia in Italiā uenit.eāque ptē occupauit Italię:q̄ a se nomē traxit:expulsis Pelasgis in Thuscia dicta a sacrifico ritu.teste Pli.& qa ui alienas tenuit sedes:tyrānus is dici cœptus:q uiolēter aliqd egit:estque cōis gñis nomē.nā Theodosii grāmatici est regula:que noia pfessionē:aut dignitatē significantia:cōis sunt gñis:ut hic & h̄ dux cis.hic & hec pnīs.hic & hęc abbas abbę.nō aūt abbatis,& abbatissa.ut impiti grāmatistę puerse pueros docēt.ita hic & h̄ tyrānus. ¶ Occultas aqs: nō qa aq̄ sint occultę,nā Mediā p urbē interfluit:sed qa occulte demergit fluui⁹. ¶ Quęque in adi. Adimātus Phyletię rex:pōto coiūnctæ:siue,ut alii uolūt, Thessaliæ deorum cōtēptor:diis sacrificare neglexit:se ipsis maiorē pdicās:ąre a Ioue:ut uetustissimus exponit iterps:fulmine ictus iteriit:meminit ī Dialogis Pla.cuiusdā adimātised nihil ad hūc locū. ¶ Petāt:feriāt: pcutiāt.multas hoc uerbū hre signāt oēs Nonius Mar.docet.petere.n ē poscere:uocare:appetere seq:abducere:eligere:obtinere:expectare:& ut hoc loco pcutere:ferire. ¶ Aut ut ama. Amastrix ciuitas Mithridatis fuit: q Mecisteū quēdā ex Lēno ueniēs:ut uetustissimus scri.interps expulit:ī locūque,q Dromos Achilleus ab Achillis exercitatiōe dictus ē.au.Pli.uenit: ubi a suis destitutus:oī puatus auxilio piit sunt,q dñt Amastricē Oxiartis filiā Dion.tyrāni heracliēsis uxorē:a suo noie urbē cōdidisse:q Dion.lençus ē appellatus:olim fugatus:ut diximus a Mithridate. ¶ Vtque uel Eury.mos diu apud Thessalos fuit:ut interfēctorū corpa circa occisorum sepulchra traherent,ut Eurydamātis exēplo cōstat: q circa Trasylli:quē interfecerat tumulū a Simo Trhasylli fre tractus ē:authore in.xxi.Iliados Porphyrio. ¶ Busta:bustū pprie dr locus ī quo mortuus est cōbustus,& sepultus:& dr bustū:qsi bñ ustū ubi uero cōbustus qs immō ē:& alibi sepultus, is locus ab urēdo ustrina uocāt:sed mō busta sepulchra uocamus.auth.est.Fe. ¶ Vel q,q̄ fuerat: ptinax ad bellādū Achilles fuisse homericū carmē demōstrat:q abrepta ipsius amica Briseida a rege Agamēnone: nullis unq̄ legatiōibus,& muneribus flecti potuit:adeo aūt quotidie Græcorum fugabat exercitus a troianis, atque strage iminuebat ut Patroclū Achillis amicū Græci utpote ultimū in tāto piculo remediū Achillis armis iduerint:ut si nō uerus Achilles eēt:saltē ipsum repñtaret:q supra,q̄ dici possit timebat à Troianis:Proclus igit Achilleis armis,& myrmilonibus exornatus in bellū cū cęteris Græcis pdiit:q in fugā subito Troianos dedit:ipmque Hectora:q cōmonitus ab Apolline Proclū esse:ipm una cū Euphorbo, & Apolline iterfecit: atque spolia uit:adeo aūt molestū Achilli Procli casus fuit:ut se eo usque nō comesurū iureiurando pollicitus fuerit:quo ad Hectora occidisset.xiiq.nobiles Troianos:qbus Proclo inferias exhiberet,cepisset:nō defuit iureiur. Achilles: nā die postera acceptis a mre Thetide armis,q̄ Vulcanus ea nocte fabricauerat, Troianos oēs fugauit: qbus & stragē maximā dedit: Xāth⁹ etenim fluuius sanguinē,nō aquā emittere uidebat:captis autē.iuuenibus: Hectora a Pallade fratris ipsius imagine deceptū circū troiana mœnia fugientē intrfecit,cuius corpus neque gsquā fuit Græcorum,qn hasta appeteret, qd ter circū Iliacos muros raptauit,auro postmodum in pretium dato Priamo ipsum restituit,autho Ho.& Var.nō tñ auri uilla mētio fit ab Ho.sed multorū tm munerū. ¶ Mœnia que munita essent:q ea gerebant ageres dicti,& que ager contineret,au.Var. Mœniana ædificia a Mœnio sunt appellata,is.n.primus ultra columnas extendit tigna,quo ampliarētur superiora,ait Festus. ¶ Lustrauit, circuiuit.lustrare est expiare,circumspicere,seu patefacere,perspicere.& ut hic circuire,author est Nonius.

Menia unde dicta Lustrare qd pprie significat

ASCEN. CET tu uiuus pcipiteris in aqs occultas,ut sup,pcipitatus est Milo.s.Pisanus,Sub quo tyrāno cruciata.i.uexata est Pisa .i.regio,quā & Salmoneus tenuit. Quæque in Adimātū, Ordo ē, Et tela.i.fulmina, q̄ Venere a Ioue.s.missa ī Adimātū.s.regē tenētē regna Philesia,petāt quoque.i.ēt te,aut destituaris nud⁹ ī humo Achilleia.s.Achillis δρόμον, hoc ē cursum,ut.i.quē admodū,Lenæus.i.Dionysius ab oris Amastriacis,sup.oriūdus, & idē expulsus ex peninsula.s.sup.destitutus ē a suis nudusque piit. Et sup.rapiaris rotis,uel ut Eurydamas somniorum ille noiatissimus iterps,raptus est ter ab hoste.s.pplo Larissęorum rotis Larissæis.i.populorum a Larissa pfectis,circū busta.repositoriū cinerū ambustorum Thrasylli.s.regis Larissęorum, a qbus ultus est,uel is.s.Hector,q lustrauit.i.tractus circū iuit, corpore suo mœnia.s.Troiana nō diuturna.i.nō diu duratura.q fuerat tutatus sæpe,qa spatio decēnali. Diuturna est hic pentasyllabū. Sunt qui Achillea, nō Achilleia legant Offendi Cōmentarios Calderin ī hoc loco mutilos,& inuersos. Nam de Perillo,& ære Paphio,quæ postea dicenda sunt disseruerunt,

¶ Hippomeneia

¶HIPPOMENEIA:Hippomenes Athenarũ princeps fuit:cuius filia in adulterio dephensa est,a pre:ob scelus iuncta cũ equo:q clausus:cũ alimẽtis careret dẽtes in puellã cõiecit:adulter uero per regionẽ atticã ab eqs tractus:discerptus est. puella ab Oui.dr Hippomeneia ab Hippomene pre:q ob acerbitatẽ supplicii in filiam:impio delectus est.Eadẽ dr Limõe. Nam λιμὸς graece,latine signat famẽ:ob quã puella ab equo sumpta est. Qui scribat hãc historiã apud latinos nondũ repi: nec apud grecos pter unũ Suidã:q Hippomenes hist. pstringit.¶ Vtq; ferox periit:impcat lamationẽ corporis:qlis Aiaci cõtigit naufrago:nõ eadẽ ẽ annaliũ fides : qre naufragio p ierit Aiax,alii.n.scri.hoc factũ fuisse qm Cassandrã in tẽplo Palladis uiolauerat.Hom.huius piaculi hõ meminit: licet scribat & Cassandrã fuisse uirginẽ: & Graecos ad Caphareũ pmontoriũ naufragio periisse: cãm ipse affert:qd Pallados numen grecis oibus infensum esset.NecAiaci magis,q̃ aliis ob uiolatũ.s.Palladiũ troianũ.illud tñ inter oẽs cõuenit.qd nũc Oui.impcat:Nauplio pre Palamedis in uindictã filii inter ẽpti fraudibus Graecoꝝ.Aiacina uigãti nocturno tpe faces a Caphareo ptulisse:ad quarũ splẽdorem dũ classis appellit,illisa scopulis submersa ẽ. Nauplia pterea est Argiuorũ nauale:non a Nauplio pre Palamedis:sed qa naues illuc nauigabãt.Nã Nauplia illud signat:filius aũt fuit,ut esse antiqtas credidit,Amimones nymphae: qd fabulosam demonstrat Stra.¶ Mens quoq;:impcat furorẽ mentis:qlis cõtigit Marsiae:q tibia inuẽta modulatione adeo est elatus : ut Phoebũ in certamẽ puocauerit:in quo supatus pellẽ amisit : pependitq; ex platano: quã ad Domitiani usq; tpa annales pdiderũt.hunc prudẽtissimũ fuisse scri.Dio.hist.secutus:q multiplices uoces humanas imitatus:eas ad tibiarũ sonũ pduxerit:& qd nunq̃ uxorẽ duxerit.Eiusdẽ nois fluuius est:q Apameã urbẽ interfluit:ortus Celenis colle,& urbe eiusdẽ nois:quis Pli.Celenas & Apameã idẽ esse putet qd Stra.antea confutauerat.¶ Dryantidae:Lycurgus Polydectẽ frem habuit:q Lacedaemoniũ tenebat imperiũ:eo mortuo cũ accusaretur:qd Charilaũ Polydectae filiũ aliqñ esset necaturus : profectus est in Cretã,& Aegyptũ:ũn reuersus leges tulit Lacedaemoniis,repertitae filiũ imperãtẽ.Lycurgus pterea ex Thracia in fabulis est:qd dum in Bacchi contẽptum uites succideret:secures in eius crura sint cõuersae.Sed historia tradit eum decipere uoluisse Bacchum redeũtem ex India.nam cũ libere regni aditũ promisisset:noctu iussit milites suos impetum facere in mulieres:& in exercitũ Bacchi:qd cum Deus uidisset ex Charope: instructa acie Thraces deleuit Lycurgum priuauit oculis:socios affixit cruci.Sed Ouid.fabulam sequitur.hic Dryantae filius fuit.

> Vtq; nouũ passa est genus Hippomenia poene,
> Tractus & acta ea fertur adulter humo:
> Sic,ubi uita tuos inuisa reliquerit artus,
> Vltores rapient turpe cadauer equi.
> Viscera Sic aliquis scopulis tua figat:ut olim
> Fixa sub Euboico graia fuere sinu.
> Vtq; ferox periit & fulmine,& aequore raptor:
> Sic te mersuras adiuuet ignis aquas.
> Mens quoq; sic furiis uecors agitetur,ut illi
> Vnum qui toto corpore uulnus habet.
> Vtq; Dryantidae rhodopeia regna tenenti
> In gemino dispar cui pede cultus erat.

DOMI. Hippomenis mors. Limos grece quid. Aiacis naufragium. Palamedis ultio. Neuplia q̃ sit,&unde dicta. Marsiae fa. Allegoria. Marsia fluuius. Lycurgi legislatoris uita. Lycurgi fabula, & ipsius histo.

¶VT q; nouũ passa est:Hippomeneiã dicit:si uetustissimo credimus interpti:quae antea Limone dicebat in adulterio deprehensa:ab eqs est dilacerata:unũ & nomen habet:eodẽ quoq; supplicio adulter affectus est:alii aũt Hippomenẽ athenarũ principẽ dicunt:cuius filia in adulterio inuẽta ab equis est deuorata: qre Limone dicta est.i.fames adulterũ uero per regionẽ atticã equi dilaniarũt.¶ Aut sicut periit Pereas Cassandreus ille:Quẽ sua gens multo cinere disperiit:Leguntur et ii uersus:sed nunq̃ fuisse Oui.cõtenderim:fert aũt hic Cassandreus uiuos hoies sepelisse:qd idẽ postea passus est. ¶ Viscera sic aliquis:Amimone una ex filiabus Danai,dũ iaculo exerceret, Satyrũ imprudẽs pcussit:qui eã uiolare uoluit:sed auxiliũ a Neptuno implorauit,a quo Satyrus fugatus:mulier cõprimit,ex q̃ natus dr Nauplius Palamedis pr: auto. Lactã,hic Palamedes prudẽtissimus fuisse phibet: q multũ Vlyssem ad Troiã pduxit:ac magnã frumẽti copiã in Graecoꝝ castra cõduxit nõ sine magna Vlyssis infamia:q ad id fuerat negociũ missus & infecta re redieat:ex eo igit Vlysses aduersus Palamedẽ stomachatus:finxit ipm ad Priamũ de Grecorũ pditiõe lras dedisse,ob idq; auri copiã accepisse:qd grecis Vlysses indicauit:fasq; ac aurũ:qd corruptis seruis Palamedis p noctẽ abscõderat:iussit in ipsorũ Grecorũ cõspectũ portari:qre Palamedẽ lapidibus occiderũt.ut Vir.Ser.& Apollonius ondunt.Nauplius aũt Palamedis pr uolẽs filii ulcisci mortẽ: cũ Graeci expugnata Troia domũ reuerterent:lãpadas per obscurissimã noctẽ inter scopulos:ut moris est,ondit:quo cũ Graecoꝝ naues appulissent:in euboico sinu,naufragiũ fecere:si Diti Cretẽsi uetustissimo scriptori fidẽ adhibemus.¶ Viscera:ut Ser.docet,nõ tm intestina dicimus,sed qcqd sub corio est:& declinat hoc uiscus uisceris.¶ Scopulus,a speculãdo dictus:au.Ser.uel ἀπὸ τοῦ σκόπτειν.¶ Euboico:Euboea tã modico aestu diuidua est a Boeotia:ut dubitãdũ sit:an iter insulas dẽat numerari.duobus insignis pmõtoriis Gerasto ad Atticã uergẽte:& ad Hellespontũ Caphareo:& a Septẽtrione et Ceneo latitudine.xl.mil.pas.& infra.xx.mil,circuitu.ccclxv.mil.pas.pluribus quõdã urbibus clara:ut Pli.& Soli.docet.¶ Vtq; fe.pe.Aiax Oilei filius Cassandrã Priami filiã in tẽplo Palladis uiolare uoluit:qre indignata Pallas ipm circa Caphareũ pmõtoriũ fulmine interfecit:nauesq; dissipauit,attribuit aũt fulminis ptãs Ioui:Vulcano,& Mineruae:ut Ser.credimus.¶ Fulmine,fulgur,& fulmẽ ita distinguunt,est fulmẽ telũ,qd iacit,fulgor ignis,q coruscat fulmine,au.Nonio.¶ Mens quo sic f.ue uecors ẽ turbati & mali cordis,ut ait Fe.& Marsiã.d.Marsias aũt Hyagnis musici filius fuit,Phryx:barbarus,uultu ferino,trux,hispidus barbara,spinis,& pilis obsitus,qui gloriabũdus Apollinẽ ad cytharã,& musicã ausus est puocare:musis,& Minerua iudicibus.Dio.uero Niseis.d.q uictus uelut ursus b pes corio execto,nudis,lacerisq; uisceribus fuit, ut Apu.est au. inde in fluuium sui nois uersus,ut in Met.& apud Dio.in.iiii.legit.¶ Vtq; Dry.Lycurgi quatuor fuere,Nemeus, qui primus aquã uino miscuit,qre au.La.est in mari obrutus,alius,q leges Lacedaemoniis dedit,de quo Iust in.iii.& Vale. ubi de ingratis loquit alius unus ex.x.oratoribus Atheniẽsibus,q uno tpe fuere.ut Ci.tradit:& hic Dryãtis filius Thraciae rex, q ut i.vi. Ilia.ab Ho.tradit,temulẽtas Bacchi cõites est insecutus,easq; p nihilo hũit piter & Bacchũ,q timore pterritus in maritimis fluctibus se abdidit,a Thetide in sinu receptus,qre Iup.ppetua cecitate Lycurgũ affecit,nec multo post interfecit.Dio aliã in.iiii.refert nobis hist.ubi uero dñt in cõtẽptũ Bacchi cũ uites putaret,crus pprĩũ amputasse,ut nũc Oui. scri.¶ Rhodopeia,Rhodope mons est Thraciae.Pli.aũt Macedoniae scri.dictus a Rhodope,quae ibi ciuitatẽ sui nois aedificauit.

ZARO. Hippomenes Limone q̃ re dicta fuerit. Nauplii origo,& ipsius in Vlyssem ultio ob filii Palamedis mortẽ. Viscera q̃ pprie sint. Scopulus unde dicatur. Euboeae nobilitas. Aiacis mors & Cassandrae histo. Fulgur qd sit, & quo pacto a fulmine distinguatur. Marsia. Lycurgi quot fuere. Rhodope mons ubi nam locorum sit.

¶VT q;:& ut Hippomeneia.i Hippomenis filia passa est nouũ genus poenę,quia dephẽsa in adulterio ab equo famelico.cũ quo a pre cõclusa ẽ,absorpta est,& ut adulter fert tractus humo actęa.i.aut littorali,aut attica sic ubi.i.postq̃ uita reliquerit artus tuos iuisos,equi ultores.s.sceleꝝ tuoꝝ rapiãt turpe cadauer tuũ.Et aliqs figat scopulis.i.ad scopulos tua uiscera sic,ut uiscera gratia,hoc.Grecoꝝ fuere fixa,sub sinu euboico ad Capharea.s.mõtẽ,&ut ferox raptor.s.Cassandrę priamidos,quã i tẽplo Palladis rapuit Aiax Oilei,ut tãgit Vir.Aenei.i.periit.s.p manus Palladis,& fulmine & ęquore, q ipsa Iouis rapidũ iaculata e nubibus ignẽ,Disiecitq; rates,euertitq; aequora &c:sic ignis.s fulminis adiuuet aquas mersuras te. Mens quoq; uecors agitet sic furiis,ut supple agitata est illi s.Marsiae puocatori Apollinis:qui hẽt unũ uulnus in toto corpore quia exoriatus erat.Vtq;.Ordo est.Et sup.sis haud,idest non dispar ingenio.i.per ingenium tuum, Dryantide, idest

ASCEN.

Lycurgo Dryantæi filio.scribitur autem Lycurgus:sed profertur Lygurgus.tenenti regna rhodopeia.i.Thraciā: ubi est mons Rhodope:cui.i.Lycurgo:cultus erat pede:quia uolens colere:& putare uites:incidit crura.

DOMI. Herculis mors Hercules oetæus ab oeta mōte dictus est Athami cō uersio in draconem Orestis,q & Thisamenes dictus est furor Aiacis interitus Diomedis historia Hypmnestræ socrē sis hi. Eryphiles mors Agamēno nis mors Deiphœbi interitus

¶ V T fuit:Her.Oetæus dictus est ab Oeta mōte: q ab oriente a Thermopilis in sinū usq; Ambraciū extēdit elleboro fertilissimis:In eo.n.mōte arsit Her.uel ob tunicā uenenatā missam a Deianira:ut fabulæ ferūt:uel,ut Euse.tradit, ob incurabilem morbū,in quē inciderat.¶ Generoq; draconū:Athamas in furorē uersus,est notissima fabula,ira Iunonis.gener fuit Cadmi,& Hermionę:q in illyricū ꝓfecti in dracones uersi sunt:unū gener draconū dictus est. ¶ Thisameniq; pri: Thisamenes tradita est hoc loco hist.q̄ mihi nō probat.Placet magis intelligas de filio Orestis: q Thisamenes appellabat: tenuitq; Mycenarū iperiū: ut Stra.& Euse.testantur:restituit Heraclidas:q ad Ogygē usq; impiū tenuerūt. impēat igit Orestis furorē pris Thisamenæ:nā Orestes mre Clytenestra interfecta correptus ē furore.¶ Calligones: Calligone uxor Aiacis Thelamonii : q armorū iuicio supatus in furorē uersus,sibi mortē consciuit. Legit alibi Callirrhoes. ¶ Nec ti.Diomedes Venerē uulnerauit:ut est apud Ho.uolētē Aeneæ corpus protegere irata Venus iniecit stimulos libidinis eius uxori Aegiale:q cū domi mansisset,ante uiri reditū nupsit Cileboro Steleni filio Nauplio hortante:cuius dedecoris pudore nō ausus,Diomedes domū nauigare,in Appuliā uenit:inde migrauit in Diomedeas isulas:ubi eius tumulo equus albus ab icolis mactat.¶ Locris:Hypmnestra locresis:cū fris uiri cōcubitū appeteret:clā nocturno tpe id assecuta,mæ pudore affecta:ut scelus suū dissimularet ancillā necauit:q̄ eā cōcubitu dep̄hēdisset. ¶ Cōiuge q̄ Ta.Euriphyle Amphiarai uxor,Talai filia:ut alii scripserūt Telestoris:latētē maritū,ne ad bellū Thebanū iret:in quo p auguria ꝓspexerat se p̄ituꝛū,pdidit corrupta monili,qd' olim Venus possederat:dep̄hensus maritus,& in bellū ꝓficisce Alcmæoni filio mādauit:ut cū mortuus eēt:mactat et tumulo suo Eriphylē mrem:qd' factū est.Ho.in carmine magico:iuisam Eriphylē appellat. Maro mœstā Dio.hist.alr narrat.¶ Tyndareiq; ge. Tyndarus,& Icarus fres fuerūt:q ex Laconia expulsi,uenientes in Acarnaniā uxores duxerūt. Tyndarus Ledā Thestii filiā:q̄se ī duxit domū Lacedęmonē:Icarus Polycastā filiā Ligei:unū nata est Penelope.Agamēnon gener Tyndari:nā Clytēnestra Tyndari filia fuit:ut scri.Pau.interfectus est ab uxore dolis Aegisti: ut Ho.ī Odyssea lōgo carmine cecinit.¶ Tynda ge.nō placet prior sniā:mihi magis ꝓbat itelligas de Deiphœbo : cui Helena nupsit filia Tyndari Paride mortuo:& proditione maritum perdidit:ut ipse apud Virg.conqueritur.

Vt fuit oetæo quondam,generoq; draconum:
Tisameniq; patri,Callirrhoesq; uiro.
Nec tibi contingat matrona pudicior illa,
Qua potuit Tydeus erubuisse nuru.
Quæq; sui Venerem iunxit cum fratre mariti
Locris,in ancillæ dissimulata necem.
Tam quoq; Dii faciant possis gaudere fideli
Coniuge:q̄ Talai,Tyndareiq; gener.

ZARO. Herculis mors sm uarias opiniones Athamanti fabula Thisamani historia Pentheifa. Calligonis insania Diomedis prosapia

¶ V T fuit Oetæo Her.ut supius ōndimus,ex Alcmena,& Ioue natus:Nessum cētaurū cū occidisset: ab eo Deianira Herculis uxor tunicā Hydræ ueneno inunctā accepit:q̄ psuaserat mulieri posse uirū facile alieno amore , si qn̄ detineret : ad se reducere:cū itaq; Her.Lychā domesticū suū in monte Rineo sacrificaturus : ad Deianirā misisset:ut uestē,q̄ in sacris uti cōsueuerat,ad se ferret(pperat aūt Deianira Ioles amore Herculē teneri)cupiēsq; ipsum ad se allicere,tunicā:quā Nessō habuerat,misit q̄ indutus Her.imensis doloribus afficiebat : q̄orbē apolinē cōsuluit q ut pyram in Oeta mōte nō pcul a Parnasso teste Proclo,cōstrueret:ipsum iussit:de reliquis uero diis curā relinqret:quo facto in pyrā se pripuit:atq; ita uita functus anno,lii.ætatis suæ:ut tradit Dio.quis a ii xxx.tm̄ dicāt au.Euse.q ob morbū pestilētē ait in flāmas se cōiecisse,siue intelligit poeta ipsius insaniā,q̄ cū ab inferis rediisset,torquebat,uxorē etenim uoluit occidere,aliosq; q̄ pres amicos,ut a Seneca ostēdit.fuit Her.melā cholicus teste Ari.q̄re facile potuit insanire.¶ Gnoq; dra.notū est Athamātē Iunonis odio in furorē uersum filiū Clearchū puerū interfecisse:& Ino uxorē,Melicertāq; filiū psecutū:quos marinos deos Neptunus fecit:quēadmodū ōndim⁹ sup us:fuit n̄ Athamas Aeoli fili⁹ Thebarū rex:cui Ino Cadmi & Hermiōę filia nupsit:q uersi i dracones fuere:ut i Met legit.¶ Thisamaniq; pa.Thisamanus Achaię tyrānus Aristophanū prem hūit q cū filia cōcubuit:ut uetus scri.iterps:q̄re est ad diis i furorē uersus:legimus et apud Euse.& Stra.Thisamenū Orestis filiū Mycenis impiū hūisse:cui⁹ pr pp Clytēnestræ mris cædē insaniuit.¶ Callirrhoesq; ui.Peātidē,siue Pētheū uetus iterps scri.uxo.iterfecisse,ut inde cōmode cōcubinā hre posset:sed ab uxoris affinib⁹ potionat⁹:i furorē ē uersus:nōnulli dnt Calligonē Aiacis Telamonii uxorē:cui⁹,ut uulgat est,cōiux:in isania usq; ad mortē pmāsit:sed nusq̄ legimus Aiacē hūisse uxorē:amicā aūt & Termessem: cuius filius fuit Eurysaces:cuius ut multi,ita Sophocles meminit.¶ Nec tibi cō.Adrastus rex tres filias hūit : Deiphilā , q̄ Tydeo despōdit unā natus est Diomedes:Argiā Polynicis uxorē:& Aegialā,q̄ ipsi nupsit Diomedi:q ad Troiā cū cæteris Gręcis nauigauit:ut i ilia.Ho.scrib.una cū Steleno auriga:q Diomedi psuasit:ut ad custodiā domus calamystratū quēdā pficerēt.hic aūt rē cū Aegiala hūit:cūq; domū Diomedes reuerteret,ex domo ab adultero est ppulsatus:quē,ni in Palladis templū fugisset:eū occidisset a pudore aūt ipudicę uxoris in Italiā uenit a Dauno, q tūc Appuliā occupabat, benigne susceptus:cui⁹ socii i heroidas aues sunt mutati:au.Por.& D.cis.¶ Mrona:mronas,ait Fest appellabat eas fere,qb⁹ stolas hndi ius erat.Nonius uero,q̄ semel pepit mronā inuit appellari,uel ut alii locupletiorē.¶ Quæq; sui Ve.Hypmnestra una ex.l. filiabus Danai cū fratre mariti cōcubuit:noctuq; dep̄hensa:bñficio tenebrarū euasit:& ne palā incęstus fieret:Locri ancillā occidit:ac famulū q̄si in cōcubitu eos ieuenisset.¶ Cōiuge q̄ Ta.queādmodū ex Statii Thebaide didicimus:pter & Dio.in hist.septē reges ad Thebarū excidiū iuere:ex qbus Amphiaraus Lini:& Hypmnestræ filius fuit:h̄ uaticinādi sciam optime pcalluere,q cū cognouisset in ea expugnatiōe fore,ut uita fungeret,se occultauit,& Eryphile uxor Talai filia ipsum manifestauit,corrupta monili Argiæ Polynicis uxoris,qd' olim a Telchinibus fribus in Sicilia fuerat fabricatū,au.Lac.nō ergo irritus fatorū fuit ordo,nāq; hiatu terræ Amphiaraus dr absumptus q filio Alcmæōi impauit,ut in uindictā,mrem iterficeret:quā rē cū Alcmæō pegisset,isanus factus ē,ut Sophocles i Tragœdię scri.tradit aūt Dio.Veneris, nō Argie mōile fuisse,& Hermiōę tradidisse,obortaq; iter Adrastū,& Amphiaraū dissensiōe , Eryphilē iudicē electā,qa & alterius sororē:Amphiarai uero uxorē extitisse proq; fre sniam dedisse:ut ad bellū cōiux se cōferret,q̄re ratū Amphiaraū se ab uxore proditū, Alcmæōi,ut Eryphilē matrē occideret iussisse.¶ Tynda.ge.Oebalus Pericli fili⁹,dnatū i Lacedemonia tenuit,hūitq; filios Icarū ex quo nata ē Penelope.Tyndareū,q Ledā genuit,Arnē,& Hippothoontē illegitime natū , ex Leda aūt Io. compssu Clytēnestra orta ē,q̄ Agamēnōi nupsit,q troiano bello Gręcis oib⁹ pfuit, cūq; domū reuerteret ad uxo. ab Aegisto occidit psuaserat.n.Clytēnestrę Nauplius ipm Agamēnona Cassandrā Priami filiā pellicē secū ducere,ut Porphy.& Dītis testant.

Matrona nam sit Hypmnestrę scelus Amphiarai & Eryphiles interitus

Agamēnō

ASCEN. ¶ E T sup.mens sit.s.insana,ut fuit quōdā.s.cū insaniret.Oeteo.s.Herculi , & genero Draconū.i.Athamāti Cadmi in dracone uersi,gn̄o,qui et in furorē uersus,& ut fuit pri Thisamani,aut Thisameni , ut alii legūt.i.Oresti Thisameni patri, q Orestes,qa matrē interemerat,diu furiis uexatus est.& ut fuit uiro.i.marito Calligones.i.Aiaci Telamonio , q ob abiudicata Achillis arma furore correptus est.Nec matrona cōtingat tibi pudicior.(Errāt ergo qui pcipiūt pudicitior formari.) illa.i.q̄ fuit illa,q̄ nuru.i.marita,potuit Tydeus erubuisse,sicut erubuit de Aegiala uxore sua. Et sup.q̄ illa.s.Hypmnestra

¶ Locris

Locris.i.locrēsis,est.n.pronymicū a pria:q̄ iūxit Venerē.i.coluit cū fratre sui mariti.¶ Dissimulata in necē.i.p mortē ancillę quā interfecit mane tanq̄ in adulterio dephensam ut se adulterii hostem,& imunē p hoc significaret. Et dii faciant quoq̄ .i.ut possis gaudere:tam.i.tm̄ cōiuge fideli:q̄.i.quātū supple gauisus est gener Talai.s.Amphiraus:q ab Eryphile Talai filia pditus,eā necari iussit:& gener Tyndarei.i.Tyndari:sed more Thucydidis a noiatiuo Tyndareus formaī.s.Deiphobus:qui,ut dicit ipse sexto Aeneidos,ab Helena coniuge proditus,tota facie deformatus est:atq̄ deinde occisus.

¶ BELIDES de filiabus Danai satis.s.est dictū.¶ Biblis:Mileti filia,& Cianes Caunū fratrē impudice amauit:cuius cōcubitū cū asseq nō posset,lachrymis liquata est in fontē.¶ Canace:Machareū fratrē eadē turpitudine dilexit:extāt fabulæ.fuit p̄terea Machare⁹ delphicus:q uel solus,ut placet Str.uel adiuuāte Oreste interfecit Pyrrhū filiū Achil.¶ Pelopeia:cū pr̄e Thyeste inscio cōcubuit.¶ Myrtha:cū Cynara pr̄e rege Cypo℞:quē diutissime uixisse scr.Pli.¶ Nyctimene:cū pr̄is cōcubitu esset assecuta:pudore in auē cōuersa sui nois luce nō uolat:solaq̄ amat tenebras.Fabula est apud Oui.in.iiii.Me.¶ Q uā pte. Theba℞ rex a Creōte necatus est pditiōe Polydices filiæ.Pl.necatū qdē scripsit,sed filiæ pditionē ptermisit.¶ Tua ni.fu.Pādiō Athena℞ rex q̄tuor hūit filios:Nisum:Aegeū:Licū:Pallātē:regno distributo Nisus megarēse obtinuit:cui⁹ fines latos fuisse scri. Andrō & Soph.carmē docet.Is obsessus a Minoe pditiōe Scyllæ filiæ,q̄ Minois amore capta est:crinē fatalē amisit:sicq̄ interēptus est.¶ Infamē:Tullia Targnii filia carpentū p ora pr̄is interfecti agi iussit,quo scelere loco nomē dedit,nā uicus ille dictus ē scelera-tus:qđ & Oui.carmē i fastis docuit:Dictus sceleratus ab illa.uicus erat aūt ppe Cypriū:ut placet Var.Vt iuue.Oenoma⁹ Martis,& Aeginę filius:cū ex eo oraculo audiuisset se tūc pitu℞,cū filia nuberet:eā petētib⁹ uxorē certamē pposuit:ut secū cursu cōtēderēt:nā celeritate Harpynæ,& Psyliæ equorum,quos Lycophrō celebrat,& arte Myrtilli aurigę fret⁹ se isupabilē cursu existimabat:stadiū erat,ut scri.Dio.a Pisa ad arā Neptuni iuxta Isthmū Corithiacū q cū Oenomao certabat quatuor equorū curru ferebat:ipse arietē Ioui imolabat:peractis sacris asseq̄baī peuntem:necabatq̄ hasta:uictū trucidabat capite hastæ corpore foribus affixo.Pelops corrupto Oenomai auriga:uictor eo certamine euasit,duxitq̄ uxorē Hippodamiā:pmus in id certamē cōscēdere ausus est Marmacas:ut scri. Pausā.

Quaq̄ parare suis letum patruelibus ausæ
  Belides assidua colla premuntur aqua,
Biblidos & Canaces sicut facit ardeat igne,
  Nec nisi per crimen sit tibi fida soror.
Filia si fuerit sit quod Pelopeia Thiesti:
  Mirrha suo patri,Nyctimeneq̄ suo.
Filia neue magis capiti sit fida parentis,
  Quam tua uel Pterela,uel tua Nise fuit.
Infamemq̄ locum sceleris quæ nomine fecit:
  Pressit & inductis membra paterna rotis.
Vt iuuenes pereas quorum fastidia uultus
  Olim Pisææ sustinuere fores:
Vt qui perfusam miserorum cæde procorum,
  Ipse suo melius sanguine tinxit humum,
Proditor ut sæui periit auriga tyranni:
  Qui noua Myrtoæ nomina fecit aquæ.

DOMI. Biblis conuersa i fontem Macarei historia Pelopeiæ impudicus amor Myrrhę cōcubitus Nyctimenæ fabula Pterelæ interitus Pandionis excidium Scyllæ pditio Hippodāię historia

¶ Q V A Eq̄ pa.su.Danai filius.d.q̄rū supius meminim⁹.¶ Assidua:cōtinua.assiduū ab assidēdo ppetuū,& cōtinuū signat cū uero ab asse,et do cōponit:au.Ci.in Topicis:diuitē intelligimus.¶ Biblidos:Biblis Miletis ex Cynara filia fuit:q̄ amore Cauni fr̄is capta:suū ipsi amorē manifestauit:a quo spreta aliquādiu pagrauit:lachrymis nūq̄ pcens:tādē est in fontē uersa ut in Met.Oui.¶ Et ca.in.x.Odysseæ scr.Ho.Acolū.xii.hūisse filios:sex mares:totidēq̄ fœminas:q̄s fratribus:in mr̄imoniū dedit:ex q̄bus Canace Maca.uirū hūit.attamē Oui.ab Ho.dissentire i heroidibus uī,cū Canacē pue℞ pepisse scri.eūq̄ Aeolū statim occidi impasse,& filiā in carcere tenuisse.¶ Pelo.Thy.Thyestes Pelopis ex Hippodamia filius:ut scri.Stra.iscius cū filia rē hūit:ex q̄ natus est Aegistus a capris nutrit⁹:uñ & nomē hēt.¶ Myrrha s.p.fuit Cynarę Cyprio℞ regis filia Myrrha:q̄,ut in.x.Met.ab Oui.ōndiī,inscio cū pr̄e cōcubuit:a quo cognita pene fuit,qn occidereī:nā stricto gladio eā petiit,q̄ i pedes eius se dedit in Arabiā usq̄:ubi in Myrrhā arborē dr̄ mutata,et Adonē formosissimū edidisse:q adeo a Venere crediī amatus.¶ Nyctimeneq̄.s.Nycteus Neptuni filius:Aethiopū rex:Antiopū,& Nyctimenē filias hūit:assecuta est pr̄is cōcubitū Nyctimene quā cognito facinore,pr̄ uoluit occidere,sed i auē nocturnā est mutata:ut Lac.et Oui.in Met.scr.carmē.¶ Quā t.u pte.Mestoris & Lysidices filiæ Pelopis Hippothoe filia:a Neptuno compssa:Taphū,& Thebā filios pepit:qui de se noiarunt Theleboeas,& Taphios pp̄os:Taphus pterelā filiū hūit,aureū capillū ac fatalē i uertice hñtē:ei Cometho filia fuit,& filii mares Chronius tyrānus:Ampulus:Chersidamas:Mestor:& Euueres:Electriōis aūt,q cū uxo.Alexo dñabaī Mycænis filia fuit Alcmenæ:filii mares Stratobates:Gorgophonus:Philomorus:Ceneleus:& Lycinius notus:a Media,q̄ fuit Phrygia:cupiēs itaq̄ Pterela Mycęnis dñari:filios oēs misit cū exercitu:ut Mycęnas eriperēt Electrioni:q̄bus ob uiā filios suos piter misit Electrio:cōmissum est pliū:& cæsi sunt Pterelę filii pter Euuerē,oēs:Electriōis quoq̄ oēs pter Lycinium:Taphii tñ abstulerūt boues Electriōi:easq̄ exposuerūt apud Polyxenū Heliēsiū regē,Electrio interim daturū se Alcmenā filiā,& regnū pnuntiauit,q hotū ulcisceret iniurias,Amphytrio Alcæi filius negociū capessit,& a Polyxēo boues aufert,i itinere forte a grege boū una aberrauit,illā fuisse insectatus petiuit,sed p boue Electrionē pcussit,īpmq̄ occidit, Stheneleus tūc re℞ Electriōis administrator,Amphytrionē fugiētē insectatus est,Thebas se recepit Amphytrio ad Creōtē regē,ubi purgatus est,deinde it cū exercitu in Taphios,ut ulciscaī quā intulerāt,iniuriā,rex Pterela aciē cōtra instruit, Cometho eius filia ut pote Amphytriōis amore capta,comā de pr̄is uertice abscidi,q̄ inuictus a Neptuno factus erat,ide facile ab Amphytriōe supaī,occiditurq̄.uictoria potit⁹Cometho filiā Pterelæ negligit Amphytrio,Alcmena potiī uxore. Aristarchus in Hesiodū huius est rei author.¶ Vel t.n.f.Scyllæ duæ fuerūt,una Phorci,& Creteidos nymphæ filia,quam Glaucus deus marinus amauit,& Circes uenefi.iis in ferā mutata.ut in.xiiii.Oui.scr.Ser.Lac.q.altera uero Nisi Megarensiū regis filia,q̄ cū Minos cōtra Megarēses bellū ageret pp Androgei filii mortē,capta ipsius.d.amore:cui comā purpureā parētis abscissam obtulit,quā Nisus hēbat cōsecratā,tm̄q̄ regno potiri datū ipsi erat,q̄tū illā comā hūisset intactam,debīc Scylla est a Minoe cōtēpta,q̄ in Cyri auē est uersa,Nisus uero in alietū,ut Ser.& Oui.in.viii.Met.tradūt.¶ Infa.q̄ lo.f.e.cāpus Romæ noie fuit sceleratus pxime portā collinā,in quo uirgines uestales q̄ icæstū fecerāt,sunt defossæ.est ēt porta scelerata,q̄ et carmētalis dcā ē,q̄ p eā sex & tercēti Fabii cū cliētibus mil.v.egressi aduersus hetruscos ad amnē Cremerā sunt interfecti:uicus quoq̄ scelerat⁹ erat ppe cypriū uicū.dictus aūt sceleratus,q̄ tū Targnius supbus iterficiēdū curasset:Seruiū Tulliū regē soce℞ sui p corpus ei⁹iacēs filia Tullia carpēto subuecta sit pperāte i possessionē domus pr̄nę,& hoc nūc tāgit poeta.hēs au.M.Var.Fest.Pō.& Li.in.i.ab urbe cōdita.¶ Vt iu.p.Oenomaus Pisææ,& Helidis ciuitatū rex Martis:& Aeginæ Aesopi filius:ut alii Eurithoes Danai Hip.unicā filiā hūit,cui finē uitæ sciscitāte ab oraculo rñsum ē,tū obitu℞ cū filiā despōdisset.igiī in ppetua uirginitate filiā tenere decreuerat,uerūtamē multis puellā poscētibu ,hmōi obtulit cōditionē,ut curule fieret certamē uictoriq̄ Hip.dareī,uicto uero mors,cursus aūt talis erat:Oenomaus Io.arietē sacrificabat q uirginē uolebat,q̄tuor equo℞ ferebaī curru,Oenomaus sacris pactis cursu seq̄baī pcedētē auriga Myrtillo,assecutū ha-

ZARO. Danai filiæ Biblis

Aeoli prosapia Aegistus q & uñ dcūs Myrrhæ conuersio Adonis cuius fili⁹fue. Nyctimenæ fabula Pterelæ hi. Scyllæ q̄ & eorū fabu. Tullię facinus

Cāpus sceleratus ubi nam fuerit Porta scelerata quę & carmētalis dcā est q̄ & ubi nam sit

Oenomai mors

sta,quã gestabat manu.interficiebat.hic itaq; mõ iuuenes.xiii.piere:ut Pīdarus scr.ex qbus Marti arã erigere uoluit:quo rũq; capita foribus affigebat:uenit Pisam Tãtali filius Pelops:cuius amore exarsit subito Hippodamia:q; aurigã primũ coi tus pactiõe corrupit.alii tñ alia tradũt mercede corruptũ:factis aũt cereis axibus ab auriga primus Pelops ad arã Neptuni uenit,& pinde uictoria potitus.erat cursus a Pisa ad Neptuni arã:q; est apud Isthmũ Corithi:qua ex re Oenomaus uitę suæ tps ratus aduenisse:sibi mortẽ cõsciuit.Pelops uero sumpta Hippodamia uxore:Pisæ regnũ tenuit:ut Pindarus:Dio. Oui.Sene.& Ser.tradunt. Vt q psusam:Oenomaũ dicit q,ut modo docuimus.xiii.pcis interemptis seipsum a Pelope uictũ interfecit. Procorũ po.pcare,inqt Fel.poscere est:unde & proci,& meretrices pcaces. Prodi.& sæ.Myrtillus Mercurii filius,& unus Danaidũ Phaetusis:alii Clymenes: alii Myrtus ex Amazonibus:ut Pherecydes:cum ab Hippodamia pmissum pmium posceret:a Pelope est in mare pcipitatus:cui & nomẽ dedit:nam Myrtoũ dicitur Pelagus:estq; inter Ionium & Aegeũ. Pli.autẽ Myrtoum mare scribit:appellari ab insula parua: qua cernit Macedoniam a Geraslo petentibus.

Hippodamiæ fabu. Procare qd pprie sit Myrtoum pelag? qd & unde dictũ ASCEN.

Vt qui uelocem frustra petiere puellam:
Dum facta est pomis tardior illa tribus.
Vt qui tecta noui formam cælantia monstri
Intrarunt cæcæ non redeunda domus.
Vt quorum Aeacides misit uiolentus in altos
Corpora cum senis altera sena rogos.
Vt quos obscuris uictos ambagibus oris
Legimus infandæ Sphynga dedisse neci.

ET q̃ sup.mariti eaꝝ uз Belidũ:q; Belides.i.Beli neptes Danai filię:ausę par letũ.i.necẽ:patruelibus suis.i.patrui filiis:qbus nu pserãt.Premunt colla.i.hñt colla depssa assidua aq:quã i uasis si ne fundo ferre cogunt apud inferos.Soror sup.tua:ardeat igne:sicut facis.i.ardoris Biblidos:q̃ Caunũ frẽm turpiter amauit.& Canaces,q̃ ẽt Macareũ turpiter adamauit.Nec sit tibi fida,nisi p crimẽ.i.icęstus.Si filia fuerit tibi:sit sup.tibi id uidelicet mœcha incæsta.Quod Pelopeia sup.fuit:Thyesti.s.pri.q ex ea Aegistũ adulterum genuit,& qd fuit Myrrha suo pri .s.Cynaræ,& Nyctimene suo pri.s.cõcubina incęsta.Neue.i.uel ne filia.s.tua:siquã hẽas:sit magis fida capiti parẽtis.s.tuo: q̃ o Pterela rex Thebaꝝ tua sup.filia uidelicet Creonteia q̃ necatus es:sup.fuit capiti tuo:uel q̃ o Nise rex Megarẽsiũ tua sup.filia.s.Scylla fuit capiti tuo:q̃ tibi capillũ cõsecratũ:et fatalẽ abstulit:Hostiq; tuo Minoi i pnicẽ regni tui tradidit.Et sup. q̃ fuit pri suo Targnio prisco Tullia:q̃ fecit locũ infamẽ noie sceleris.uocatus est.n.uicus sceleratus:& pssit mẽbra pr̃na rotis inductis:qa fecit currũ in quo insidebat trahi supercadauer patris pstratri:ut Liuius recitat i pri.Vt iuuenes peas. Nouas continue subinfert imprecationes.Ordo autem est:Pereas:ut sup.perierunt:quorũ uultus.i.oris:fores pisææ:sustinuere olim fastidia.i.sublimitatẽ:hoc est capita eorum:q ab Hippodamia uicti:atq; detruncati erant.Et pereas ut is.s.Oenomaus:q tinxit sanguine suo melius.i.iustius:& decẽtius.Humũ psusam cæde.i.cruore miserorũ pcorũ.i.petitorum nuptiarũ filiæ eius.Et pereas ut proditor.s.auriga sæui Tyranni Oenomai uidelicet periit.s.Myrtillus: q fecit Myrtoæ aquæ.i.mari Myrtoo:ut in prima oda Horatii:noua noia:qa a se denominauit:postq̃ submersus erat.

DOMI. Atalãta insula ubi lo corum sit Atalãtę fa. Androgei' mors Minotauri feritas Atheniẽsiũ excidium Labyrith? q & ubi lo coꝝ fuerit & quot labyrinthi fuerint Troiãi cõ iecti in rogũ Procli Sphyngis belluæ hi.

VT ue.Atalãta isula ẽ in Euboeia eiusdẽ nois cõtra Atticã:eadẽ appellatiõe puella q̃ cũ oraculi cõsilio nuptias repudiaret,freta pedũ uelocitate pcos ad certamis cursum puocabat,uicti necabant:uictori pmissę erãt nuptiæ.Hippom.tribus pomis aureis acceptis a Venere,& iactis intercurrẽdũ eã supauit,his colligẽdis retardatã. Vt qui te.Androgeo Minois filio Athenis interfecto numinis ira sterilitas agrũ atticũ inuasit:quã liberari posse Athenienses didicerũt ex oraculo, si Minoẽ placarẽt,qd',ut fieret iactis sortibus.vii.iuuenes Athenienses singulis annis Minotauro mittebãt.quẽ Labyrinthi ambagibus clausum hẽbat Minos Plu.ex testimõiis antiquoꝝ scr.singulis nouenis annis septenos iuuenes fuisse decretos Minotauro ex nobilioribus,& cũ tertiũ exigeret tributũ:Theseũ ipm,q Minotauꝝ supauit,not ssima fabula:porẽ hii ptẽ secutus est Vir.Labyrithus domus erat uiis temere occurrẽtibus inextricabilis:hoc ędificii genus Aegyptii pmi hñerũt Pethecusore ge auth.ut alii scribũt:Thithone i sepulchꝝ:ut alii scripserũt:ut alii in regiã:ut ples in solis honorẽ excogitatũ.Dædalus uix cẽtesimã ptẽ illius imitatus alterũ i Creta cõdidit.tertiũ hñit Lẽnos.qrtũ Italia. Vt q.Achil.i.rogũ Procli ardere.xii.Troiãos fortissimos iugulatos cõiecit,ut Ho.scri.qtuor equos:pterea,ut duos canes uncto prius cadauere pingui ouiũ, & boũ: q mactati sunt. Vt quos: Sphynx mõstruosa bellua est pilo fusco:gemis mãmis i pectore:quã sola Aethiopia mittit,ut ex his.Pli.recitat.Vulgata aũt ẽt fabula,Sphyngẽ mõstrũ iuxta Thebas hoc ęnigma hospitibus pposuisse:qs ẽẽt,q primũ quatuor pedibus icederet:mox duobus:demũ tribus:soluẽti pmittebat nuptias Iocastæ & Thebaꝝ regnum:nasciẽti soluere ex alto pcipitum denunciabat.Solus Oedipus soluens dixit esse hoiem:qua interpretatione Sphynx eodem se deiecit: unde multos præcipitauerat.Pausanias uero tradit hanc fuisse filiam notam Laii classeq; pugnasse aduersus Oedipum.

ZARO. Atalantæ quot fuer & ecrũ fabulæ Androgei exitus Miotaur? Theseus Atheniẽsiũ excidium Tauricæ regiõis ritus Achill'hist. Sphyngis ænigma

VT q ue.Atalãta alterã cõpressit Menaliõ:alii legũt Mimaliõ.alterã.Hip.ut,inqt,Heracleõ,fuit.& quã Meleager hñit: ut Apollonii docet interps.duas Atalantas fuisse certissimũ est: ait Lactã.unã Arcadã:cuius Parthenopeus est filius: alterã de Scyro nobilẽ:quã Hippomenes currẽdo supauit:piiciẽdo tria aurea poma cõsilio Veneris:de q̃ nũc a poeta fit mẽtio:habuerat ab oraculo Atlãta Schoenei filia:q̃ i Scyro pmanebat,ac uenatibus uocabat:ut cõnubiũ euitaret; sed qa a multis poscebat:erat.n.forma admodũ cõspicua:cõditionẽ pcis dedit:ut pedibus currerẽt:uictisq; interitus daret:uictoribusq; puella:q̃,qa pedũ uelocitate insignis erat:multos interemit.Hippom.aũt Megarẽsii filius:Neptuniq; nepos:cũ antea,ut stultos cursores dãnasset:uisa puella adeo exarsit,ut q̃ primũ cuperet antea iprobatũ,sed nõ iõ frustratus ẽ nã:auxilio a Venere iplorato:facile uicit.q̃ ei tria aurea mala ex damasceno agro in Cypro nulli uisa tradidit:licet ex horto hesperidũ fuisse qdã græci scribãt qbus itercurrẽdũ piectis:puella ẽ retardata:ac uicta.cũq; i tẽplo Cybeles a Venere cõcitatus:cui nõ gras egerat,cõcubuisset:ira Deę in leonẽ piter & Atalãta uersus est. Vt q tecta noui:Androgeus Minois ex Pasiphae filius:cũ in certaminibus Athenis oẽs superaret i Pallãtisq; filios amicitiã uenisset:ab Aegæo timore:ne qñq; a filiis Pallãtis auxilio Minois a regno pelleret p insidias Thebas ad spectacula pficiscẽs:circa Inoẽ terræ atticę occidit.Minos aũt filii cæde bellũ Atheniẽsibus indixit:famẽ piter,& siccitatẽ eis impcatus:uñ siccitas maxima Grẽciã oẽm oppssit:qre belli duces oraculũ cõsuluere,a quo iussi sunt ad Aeacũ ire:ut p eis uota faceret:cũq; oẽs Grçcię urbes,pter unas Athenas a siccitate uacarẽt: rursus decreuerũt Atheniẽses deũ cõsulere:q admonuit:ut q̃s uellet Minos p filio pœnas darẽt:pcepit Minos.vii.pueros.totidẽq; uirgines singulis annis quoad uiueret,deuorãdos Minotauro dari.alii aũt dñt.ix.quoq; anno pueros traditos:rursus Minos annis.vii.trãsactis Athenas ẽ castrametatus:bis septẽq; pueros petiit:cui traditi ẽt sunt.Theseus uoluit & ipe tãto se piculo exponere:qa iter ciues rñor,erat ipm moloꝝ cã a piculis abeẽ:q Ariadnæ auxilio uictor domũ rediit.Plu.& Diod.auth. Vt quo Aeaci,Ho.li.xviii.Ilia.oñdit qtũ nũciato ab Antiocho Procli filii Menętii Achil.iteritu:anxerit,dolueritq; Achil.q corpori Procli nõ antea exeqas psoluere pollicet,q̃ & interfectoris arma:& caput attulerit.nec nõ.xii.ex nobilioribus Troianis ante rogũ trucauerit:qd impigre,ut supius attigimus,trãsegit. Vt quos obscuris:Sphynx bellua est fusco pilo:ut in .viii.Pli.docet mãmis i pectore geminis:quã Aethiopia generat.ueꝝ Sphyngis,cuius nũc poeta meminit,formã hmõi fuisse,Sopho.interps:faciei,capitisq; puellę,corpis canis,alaꝝ auis,uoci humanoꝝ,lẽõisq; unguiũ: q̃ Echidnę,& Cerberi filia fuit:

lia fuit:ut He.f.in theo.scr.& Thebas uenit:ac hoibus tale ænigma pponebat:qđ animal bipes:inde tripes:ac quadrupes esset:soluēti p miū dabat Iocastæ cōnubiū,Thebanorūq regnū:ignorāti ueto mors.solus Oedipus hoiem esse dixit:q ifans q̄tuor it pedibus:ętate actus duobus:iā senior fcūs tribus:nā baculo nō cq ac.iii.pede sustētaf:sphynx uicta ex alto loco se inde pcipitē dedit:Oedipus aūt & mřem,similiter ac regnū tenuit:ut iā ōnsum ē Dio.au.q hāc cōplexus ē hif.i.v.suaꝝ hi.li.

¶ E T peas ut illi:q piere frustra puellā uelocē.f.Atalātā:dū.i.donec ipsa est facta tardior.i.tardata ab Hippomene tribus pomis.f.colligēdi:q ille a uenere accepat.dicit bñ dū.i.donec:qa illis tardatā nō frustra petit.Et peas:ut sup.illi.f.Athenienses q itrarūt tecta cecę domus.f.labyrithi excęcātis:ita ut exitus repiri negret:cęlātia.i.occultātia formā noui mōstri.f.Minotauri ptim hois:partim tauri:nō adeūda.i.q̄ adiri nō debebāt: quia oēs adeūtes pierunt usq ad Thesea.Et peas:ut ii,quoꝝ sęua altera corpa.f.Troianoꝝ:Aeacides.i.Achilles uiolētus:misit cum sæuis sup.corporibus.i.aliis sex ēt Troianis fortissimis in altis rogis:aut potius in altos rogos.f.Pfocli:ut iferias illi faceret.Et peas:ut illi pierūt:quos uictos a Sphynge.f.ambagibus.i.ænigmatis:seu ænigmatibus oris.i.sermōis,aut orōnis:obscuri.i. difficulter itelligibilis.nos legimus Sphynga.i. mōstrū illud dedisse neci.i.morti infandæ.i.detestabili.Quos & uictos: accusatiui reguntur a dedisse a pte posteriori:sed pconstruunť pp relatiuū: Sphynga uero accusatiuus a nominatiuo sphynx sphyngos regit ab eodē uerbo a parte ante.Si uelimus adiectiuū uictos diuisim construere:ordo esse posset:Et quos legimus sphynga dedisse neci infandæ uictos ambagibus oris obscuri.

ASCEN.

Vt qui bistoniæ templo cecidere Mineruæ.
Propter qđ facies nunc quoq uersa deæ est.
Vt qui threicii quondam præsepia regis
Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.
Therodamantæos ut qui sensere leones:
Quiq Thoanteæ taurica sacra deæ.
Vt quos Scylla uorax, Scyllaq aduersa Charybdis
Dulychiæ pauidos eripuere rati.
Vt quos demisit uastram Polyphemus in aluum:
Vt lestrygonias qui subiere manus:

¶ V T q bi.Lacedęmonii legē tulerūt:ne alicui hospiti Sparthæ eē liceret:quā legē sępenūero ab eis pmulgatā Gręci dixerūt:ξενιλασίαν.i.hospitū electionē.Leniaci multi Sparthę dephēsi ex lege iterfecti sunt i tēplo Palladis:q̄ appellabāt Chalcæā:quo scelere statua auertit oculos.¶ Vt q:Diom.Tyridā urbē Thraciæ tenuit:ut scr.Pli.ubi equos feros cathenis deuinctos ęneis corpibus hūanis alebat,eos Her.sustulit iussu Eurysthei.Eurysthe⁹ sacrauit Iunōi:eoꝝ gen⁹ ppagatū ē usq ad Alex.Ma.si Dio.credimus.¶ Therodamātęos:Therodamas stabula hūit leonū in Scythia:ut alii scri.i Numidia: quos corpibus hūanis alebat:uñ ipse a domādis feris nomē accepit:nā θηρίον græce sigñat ferā:δαμάζω domo.uñ Therodamas,huius meminit in epľa ex pōto:Nō tibi Therodamas crudusq uocabit Atre⁹:Quiq suis hostes pabula fecit eqs.Alii codices hñt Therodamō:qđ sigñat imperātē feris.¶ Quiq:Hecate i taurica regiōe tēplū Dianę erexit:cui hospites imolabat hæc pma aconitū uenenū inuenit crudelitatis studiosa:ex qua nois famā q̄rebat.Dio.¶ Vt quos:Vlysses iactatus naufragio:ut lōgo carie Ho.discim⁹ i freto siculo sex socios amisit:qđ ipse ita conq̄riť apud Homeꝝ:Mihi aūt Scylla ex curuanaui socios sex eripuit:q manibus ex robore pstabāt.demū docet q̄ta spectaculi imanitate absorpti sunt,cū opē ferre nō posset.¶ Vt l.Lestrygōes hoies comedisse testať Pli.i.vii.na.hif.hi fuerūt i Sicilia:q̄uis Thucydides id fabulosum existimet:et i Italia qđ Ho.carmē docet:ubi sociū se amisisse testať Vlysses apud Ho.cū duos misisset una cū pcone ad loca explorāda.nā Antiphates eū deuorauit:uñ cruēt⁹ dř a Papinio:Littusq cruēti Antiphatę.hi.aq̄ hauriebāt ex Artacia fonte:ut eodē loco docet Ho.cui⁹ meminit Tibul.Nobilis Artacię gelida quos irrigat unda.¶ Poly.Vlyssis socios absumpsit cū binos trucidaret.Ho.Iāq duo piter socioꝝ corpa terræ Prehēsa canū ritu illidit.notū est Ho.carmē:& nostroꝝ turpis mēda est apud interpťē Stra.nā cum de Cyclopibus hoc scri.Ho.imperat aūt unusqsq pueris suis,& uxori:nec mutua illi tenentur cura.Interpres male pcipiens ita transtulit:ubi Stra.utiť testimonio hoꝝ uersuum:Et puer & magnis rebus iudicat uxor.

DOMI.
Lacedęmoniorū feritas
Palladis fa.
Diomedis regis thracię fabula
Therodamātus imanias & unū nomen acce pit
Vlyssis naufragiū
Lestrygonū histo.
Antiphates gigas
Polyphemi feritas

¶ V T q bi.Bistones ppli sunt Thracię:uñ Palladis simulachrū ad Lacedęmonios trāslatū ē:apud quos ipsa lex est pmulgata:ne alicui hospiti Sparthæ cōmorari liceret:spreta aūt lege Lēnii Sparthā uenere:quos in tēplo Palla.Sparthani occidere:quo facinore piter,& ipietate:deę imago torua appere crediť:ut uet⁹ scr.interps.¶ Mineruę Minerua,qa bñ moneat dcā:hāc pagani p sapia ponebāt.Cornifici⁹ uero,q sigaf,pigatq militarib⁹ armis eādē dcām putat:testis ē Fest⁹.si aūt Ci.astipulamur:q q̄si uis minueť,dř gręce Pallas nuncupaf a uibrādo:uñ Palladiū.Quiq fuisse Mineruas.i.iii.de Na.Deo.do.Ci.pma Apollinis fuit mř.ii.orta Nilo:quā Aegyptii salete colūt.iii.ex Io.nata.iiii.Io.& Coryphe Oceani filia,quā Arcades Coriā noiant:& q̄drigaꝝ iuētricē ferūt.v.Pallātis.q přem dř iteremisse uirginitatē suā uiolare conantē:cui pinnorū talaria affigūt.¶ Tor.deæ:terribilis.toru⁹,n.terribilis dř:ut tra.Ser.¶ Vt q Th.Diom.Thracius equos ęreis pſepib⁹,cathenisq ferreis tenebat:equos hūano corpe pascebat:hos iussu Eurysthei Her.ad ipm abduxit:quos Eurysthe⁹ Iunōi sacrauit:quorū ppago ad Alex.Macedōis tpa fuit:ut Dio.testaf:Thero.Therodamas rex Scythiæ,sicut uetus docet iterps: timēs ne p insidias occidereť,leōes hoium sanguie alebat:quo magis sæuirēt:ut si casus postularet,ad crudelitatē paratos hřet:hui⁹ i.i.de pōto Oui.meminit:Nō tibi Therodāmō,crudusq uocabit Atre⁹:Quiq suis hoies pabula fecit eqs.¶ Quiq Tho.Thoāte Liberi pris filiū fuisse Lactā.autho.e q̄t:cuius filia fuit Hipsiphyle:hic i tauricā Scythię regionē uenit:quo tēpore Lēnii uiri a mulieribus ad unū:pter ipm Thoātē sunt enecati:ut paulopost appebit:uouerat,u.ibi i tēplo Dianę tauricū sacerdotio fungi.solebāt aūt Deę sacerdotes ex Hecatæ istituto:q ipsi tēplū erexerat:nauigātes sacrificare:ut i.v.Dio.docet.nūc huius meminit credulitatis poeta:de qua ēt Ho.i carminibus est locutus.¶ Vt quos Scy.uo.i freto siculo ē scopulus Scylla.itē Charybdis mare uorticosum:ambo clara sæuitia inqt Pli.ubi Vly.naufragio,ut Ho.tradit,socios amisit.supius de Scylla satis locuti:de Charybdi aliqd recēsere locus exigere uř:uetulā uoracissimā Charybdim fuisse qdā gręcoꝝ perhibēt:q,qa boues Herc.est furata,ab ipso ē in mare piecta:uñ & antiqs adhuc seruat rapinas.& deberet declinari i prio casu Charybdis fm regulā:neq,ut Pris.oñdit,dicimus huius charybdis:ne alterna.d.i utraq syllaba male sonet:qđ ēt gręci solēt euitare:dñt.n.χαρύβδιος:nō χαρυβδίδος.¶ Duly.Dulychiū insula est,ubi mons Ithacus i qua Vlysses ferť habitasse:eoq Dulychius dictus est:& rates Dulychias habuisse dř:ut Seruius testaf ¶ Vt quos de.Polyphemus Cyclops sex Vlissis socios deuorauit:a quo est lumine priuatus:ut iā Home.authore oñdimus.¶ Vt Lest.Antiphates Lestrygonū rex fuit qui & unū ex Vlyssis sociis comediat:ac naues,uirosq mersit:pter unā,q̄ Vlyssem uehebat:ut in.xiiii.ab Oui.docemur.

ZARO.
Bistones q sint
Minerua unde dicta
Toruus q dicatur
Diomedes
Therodamas
Hipsiphyles historia
Ritus imolandi
Scylla & Charybdis q loca sint & ubi & coꝝ fa.
Polyphemus
Antiphates

¶ E T peas sup.ut illi uidelicet Lēniaci:q cecidere i tēplo Mineruę Bistonię.i.Thraciæ:hoc ē ferocis more Thracū:pp qđ .f.facinus:facies deæ.f.Palladis est tecta quoq.i.ēt nūc:qa.f.tūc tale facinus inspicere nolēs faciē auertit Qđ sæpe fecisse legiť:uñ Aenei.i.de ea dř:Diua solo fixos oculos auersa tenebat.Et peas sup.ut ii.i.f.hospites Diome.Bistonii.seu Thracii q fecerūt quodā.i.aliqñ:psepia.f.equoꝝ regis Threicii.i.Thracii:seu Bistonii:uidelicet Diome.quē Herc.postea interemit:fecerunt,inqt,sanguinolēta.i.sanguinis plena,aut sanguine humano aspersa,dapib⁹ suis.i.pabulis de se factis,qa ipsi apponebanť eqs.Therodamātæos &c.Prosequiť inceptum.atq ordo est:Et peas sup.ut.ii.q sensere leones Therodamātæos.i.

ASCEN.

quos Therodamas ĩ Scythia:aut Numidia humanis alebat corpibus.Et sup.ut illi q sensere sacra taurica.i.q̃ fiebãt ĩ Taurica regiõe ex humanis corpibus:deç Thoãteç.i.Dianæ:quã Thoax rex uenerabaẽ eiusmodi sacrificio:ut Seruius latẽ docet ad illud.i.Aenei.Sanguine placastis uẽtos & uirgine cęsa,Sãguine q̃rendi reditus.Et peras sup.ut socii Vly.quos pauidos.s.pp piculũ maris:Scylla.i.mõstrũ illud marinũ uorax.i.deuorãs naues.Charybdis:aliud mõstrũ:& piculũ maris si uli aduersa Scyllæ qa,ut dr Aenei.iii.Dextrũ Scylla latus:læuũ implacata Charybdis Obsidet.eripuere rati.i.classi pichtato: Dulychię.i.qua uehebanẽ Dulychii:ut Vly.& socii eius.Et ut alii socii Vly.quos Polyphemus Cyclops ille:Aetneusq; pastor demisit.i.deorsum misit:& ingurgitauit in aluũ uastã.i.ualde amplã.est aũt aluus receptaculum sordiũ,& excrementi. Et sup.ut & alii Vlyssis socii:q subiere.i.itrauerũt manus lastrygonias.i.Lestrygonum,q in Italia humanis carnibus uescebantur.

Vt quos dux Pœnus mersit putealibus undis:
Et acto canas puluere fecit aquas.
Et uelut Icaridos famulæ periere, procíq;:
Inq; caput domini, qui dabat arma procis,
Vt iacet aonio luctator ab hospite fusus:
Qui mirum uictor,cum cecidisset,erat.
Vt quos Antæi fortes pressere lacerti:
Quosq; feræ morti lemnia turba dedit:
Vt qui post longum sacri monstrator iniqui
Elicuit pluuias uictima cæsus aquas.
Frater ut Antæi,quo sanguine debuit,aras
Tinxit,& exemplis occidit ipse suis:
Vt qui terribiles pro gramã habentibus herbis
Impius humano uiscere pauit equos:
Vt duo diuersis sub eodem uindice cæsi

DOM'. Annibalis crudelitas Vlyssis ulto

¶ V T quos dux:Annibal,ut apud uuũ Vale.Max.cõperio,põtẽ ex captiuorũ cadaueribus.in Gelio fluuio cõstruxit:ubi traiecit exercitũ.De hac crudelitate loquiẽ Oui.Et uelut Vlysses longis iactatus erroribus:cũ domũ redisset,offendit multos ꝓcos: q ex ꝓximis insulis cõuenerũt ad Penelopẽ uxorẽ petẽdã,uulgato rumore Vlyssem iã mortuũ esse.fauebãt nõnulli pueri domestici oẽs adortus est Telemacho filio socio sagittis primũ:ut scr. Ho.mox armis Polybũ,Pysandrũq; necauit.interea Melãthus: ut Ho.scr.caprarũ custos:q ꝓcis,absente dño,absumẽda pecora apposuerat.xii.hastas:totide clypeos:& galeas attulit ex thalamo ꝓcis dimicantibus q̃ arma cũ Vlysses agnouisset,itã affatus est Telemachũ:An puere e nr̃is,mulierue penatibus atra In nos bella mouet.Tãdẽ Eumęo indicãte cognouit Melãthũ esse quẽ cõplicatis asseribus:ut scr.Ho.& ipposito põdere ꝑiri iussit:hoc suppliciũ ab Vlysse excogitatũ cecinit.Qui Melãthũ p genitalia suspẽsum tradiderũt:inanẽ spẽm supplicii sunt secuti,nõ uerã hi.

Antæi hist. Antæus q fuerit Lẽniacarũ mulierũ facinus

¶ Icaridos:Penelopes filiæ Icarii.¶ In ca.dñi:aduersus dñm Vlyssem.¶ Vt ia.Ao.lu.de Anteo intelligit:notũ ẽ.¶ Luctator: palæstrita.¶ Hospite aonio:Hercule.Antæus terræ filius clarus palæstrę certamine:multos necauit.nam cum pedibus terrã contingeret:reddebatur ualidior a mr̃e,hunc domuit Her.regiam habuit apud Lyxũ in Libya:ut scr Pli.uxorẽ Tigennã:ut tradit Plu.Antheas uero Scytharũ fuit rex.¶ Lẽnia tur.Lenniacæ mulieres cũ Veneris ita hircinũ haberent odorẽ repudiatæ a maritis iniuriã ultæ sunt:nã reuersos e Thracia una trucidarũt nocte ꝓter Hipsipylẽ:q̃ Thoãtẽ pr̃em seruauit: cecinerũt hoc cũ aliis:tũ Papi.in Thebaide.¶ Vt q post:Prosilus:ut alii codicer hñt Thrasillus Busyridem docuit imolare hospites:cũ affirmasset nece humana pluuias impetrari posse a Ioue.Primus occisus est:eadẽq; suauit crudelitatẽ Busyris in aduentũ usq; Herculis:in quo domitus fuit.Eratosthenes negat ullũ in Aegypto unq̃ Busyrim fuisse:sed id ait confictũ ad loci inhospitalitatẽ indicãdã.¶ Vt qui.i.Thrasillus.¶ Sacri iniqui:in quo erat necanda uictima.¶ Post lon.longã siccitatẽ.¶ Elicuit:eduxit.¶ Frater ut An.Pygmalion frater Antei docuit imolationẽ hospitũ:ipse deũ aras sanguine imbuit.

Busyris interitus

¶ Exẽplis:ut ipse docuit.¶ Vt qui:de Diomede intelligit:de quo supra:q equos habebat:quos pascebat corporib⁹ humanis:cũ deinde Her.equis obiecit in pabulũ:quod ille in multos egerat.¶ Terribiles:feros.¶ Viscere hu.humanis carnibus ¶ Vt duo:Nessus cẽtaurus cũ ad Euenũ fluuiũ Deianirã uiolare uellet uxorem Herculis:sagitta ab Hercule interemptus est:notũ est Nasonis carmen:quod Dio.etiam monumenta testantur.¶ Eodem uindice:Hercu.authore.

Pygmaliõ qs fuerit Diomedis feritas Nessi mors

ZARO. Annibal Vlyssis ultio Antæus

¶ V T quos dux Pœ.Appianus Alexãdrinus in eo,q libycus inscribiẽ,libro ostẽdit Carthaginẽses qũq; arcanorũ senatũ ꝑ inducias fidẽtẽ puteis imersisse:atq; saxis obruisse,addit uetus interꝑs Amilcharẽ tũc Pœnorũ ducẽ fuisse:de hac puto poetã loq crudelitate:licet alii aliter intelligãt.¶ Et uelut Icaridos famulæ periere:cũ ex lõgo errore Vly.domũ reuersus esset: ꝓcos quãplures Penelopen ĩ uxorẽ poscẽtes,inuenit:quos domestici pueri adiuuabãt oẽs Vly.una cũ Telemacho filio aggressus est sagittis primũ:mox armis,& Polybũ,Pysandrũq; necauit:Melãthus interim caprorũ custos ex Thebano ꝓcis galeas clypeos:& hastas attulit q̃ arma cũ a Melãtho afferri cognouisset:cõplicatis asseribus,& imposito põdere ipsum interfecit:ut Ho.est autho.¶ Vt iacet:Antæus terræ filius habitus:qa palæstra,ac robore corporis ꝓlarus ab ipsa terra cũ a luctatorib⁹ ꝓmebaẽ,ualidior reddebat:ab Hercu.in pectore prẽsus:cũ diu spirare nõ gessẽt:occisus est:q ĩ Libya apud Lyxam coloniã regnũ obtinuit:ubi & hortos hesperidũ fuisse satis ex Plinii,& Solini authoritate cõstat in urbe Tingẽna sepulchrum habuit:qđ Sertorius ꝓfodi iussit:q,si plutarcho credimos,lxx.cubitorũ corpus inuenit.Stra.aũt tibiã lx.cubitorũ(Gabinii testimonio)cõperisse scr.Sertoriũ:q postea instaurato tumulo famã,honorẽq; eius adauxit:Tingẽtam quoq; scr.Plu.Herculẽ cognouisse:q̃ Syphatẽ genuit:a quo urbs a matris noĩe dicta cõdita est.¶ Aonio:Thebano,& Herculem dicit Thebis natũ:q,ut exposuimus,Antæũ interfecit.Aonia,inqt,Lactãtius,ab Aone filio Neptuni,uel a mõte Bœoniæ:nã ipsa est Aonia:q̃ & Bœotia:q̃ & Thebæ.¶ Vt quos Antæi:nũc illorũ in ꝓcaẽ mortẽ:quos certamine Antæus interemit: multos.n.externos eũ occidisse Dio.est author.¶ Lẽnia turba dedit:Lẽniẽses mulieres,cũ Veneris sacra essent auersatæ:irata dea eis terrũ imisit odorẽ:ut Apollonii interꝑs Hellanici authoritate scribit:cũq; Lẽnii uiri in Thraces bellũ agerẽt: tandẽ uictores:magnã pellicũ turbã secũ duxere:quã cũ uxores ferre nõ possẽt iniuriã:unanimes decreuerũt uiros occiderent quos,ut statuerãt,ad unũ interemere:ꝓter & Thraces mulieres,filiosq; metuẽtes:ne p̃nã ulciscerenẽ iniuriã.nõ tñ tantæ imanitatis fuit Hipsipyle,q̃ sola pr̃i Thoãti pepercit:eũq; seruauit.¶ Vt q p.lõ.Prasillus,siue ut alii uolũt,Thrasillus:nõ lõge fuit ab Aegypto:q Busyridẽ docuit posse facile pluuias aridę regiõi inferre:si hũana corpa mactaret ĩ ipm aũt Prasillũ authorẽ prio Busyris piculũ fecit:ut ex uetustissimo dicimus iterꝑte:satis tñ constat Dio.authori.Busyridẽ Aegypti regẽ hospitũ fuisse cæde ad se accedentiũ grassantẽ ab Hercule enecatũ:licet defensoriã Busyridis scripserit Isocrates:& uirũ iustũ uideri uelit.¶ Fr̃ ut An.Pygmaliõ tyrãnus Antęũ quẽdã fratrẽ hũit,solebat hic hospites necare,eodẽ postea mõ ipse finiuit uitã:ut uetus scr.iterꝑs.¶ Vt q ter.Diome.dicit q equos hũanis pascebat corpibus:hũc Her.suis eqs tradidit edẽd, ut docuim⁹.Tyridã urbẽ in Thracia Diome.tenuisse scr.Pli.¶ Tꝑibus Nessus ad Euenũ amnẽ Nessus portitor fuit, quo Herc.cũ Deianira cũ peruenisset,eã trãsductã uiolare uoluit,uerũ Ab Her.sagitta occisus est,ut superius fumus interꝑtati.

Aonia a q̃ Hercules aonius dict⁹ q̃ sit & ubi locorũ Lemniacæ mulieres

ASCEN.

¶ E T sup.Romani,quos dux pœnus.i.punicu,seu carthagiaensis Annibal mersit undis puteal b⁹ ut.s.pontem faceret super Geliũ fluuium.Et sup.quibus fecit aquas canas.i.subalbidas puluere.i.limo arenoso eiecto.s.pondere cadauerũ. Et sup.peras,uelut periere famuli ꝓci Icaridos.i.Penelopes Icari filiæ,cuius famuli nõnulli,& proci interẽpti sunt tantem ab Vlysse.

Vlysse. Et ut ille e famulis: uidelicet Melāthus: q dabat procis arma. s. xii. hastas, & totidē clypeos, & galeas: in. i. contra caput dñi. s. Vlyssis. Et sup. peas: aut iaceas uictus: ut Antæus sup. luctator iacet fusus ab hospite Aonio. i. Hercu. Qui erat mirū. i. mirabiliter: ut sit mirū ꝓ mire: aut interiectio est stupētis. uictor cū cecidisset. i. postq̄ ceciderat: & terrā matrē suā cōtigerat: donec ipsum leuatū de terra inter brachia cōpressum expirare coegit. Et ut sup. ii pierūt: quos fortes lacerti. i. fortia brachia Antæi. s. filii. terræ: priusq̄ ab Hercu. uictus erat: ꝓssere. i. luctādo. Et sup. ut pierunt uiri i Lēno: quos turba Lēnia. i. Lēniadū. i. mulieꝝ ex Lēno dedit fere. i. quasi oēs morti. Et sup. peas: ut Prasillus seu Thrasill⁹ mōstrator iniq sacri. i. de nece humana: qđ mōstrauit Busyridi. uñ in Geor. Aut illaudati nescit Busyridis aras. elicuit post. i. plusculos: aut, ut Calderinus legit. post lōgū. i. ꝓs: aquas pluuias. i. pluuiales: existens uictima cęsa. i. ad morē, quē docuit: & sup. pereas: ut frater Antei. s. Pygmaliō tinxit. i. ibuit aras sanguine: quo debuit. s. de ꝓprio, & occidit ipse suis exēplis. i. quæ in alios exercuerat. Vt q terribiles. Ordo est: Et peas sup. ut impius. s. Diomedes Thracius periit interemptus ab Hercule: q. s. Diomedes pauit equos terribiles. i. feros: uiscere humano. i. carnibus humanis ꝓ herbis habētibus. i. loco herbarū habentiū: gramen. i. illam speciem herbeę: ex sanguine humano: ut sentit Seruius: nascentem.

Temporibus Nessus dissimaniq; gener

Vt pronepos Neptane tuus: quē reddere uitam

  Ipse coronides uidit ab urbe sua.

Vt Scynis, & Scyron, & cū Polyphemone natus:

  Quiq; homo parte sei: parte iuuencus erat:

Quiq; trabes pressas ab humo mittebat in auras:

  Aequoris aspectes huius, & huius aquas:

Quæq; Ceres uidit læto pereuntia uultu

  Corpora Thesea Cercyonæa manu.

Hæc tibi, quæ precibus iustis mea deuouet ira,

  Euenient, aut his non leuiora malis.

¶ DISSIMANI q; gener: Dissimanus socer fuit: ut alii scrib. Eurytiː quē Ho. scr. ab Apolline interfectū, ut alii putāt, qđ placet, Iphitiː de quo hæc est historia: & cātata ab Homero in carmine magico: & scripta a Diod. nec ꝓtermissa a Ꝓptio. Euryt⁹ Iolē filiā uxorē dare recusauit Herculi, petēti: q̄ iniuria cōmotus Herc. illius equos abegit, Iphicius Eurytii f. cū ad eos repetēdos Thiryntē uenisset: iussus est ab Her. cōscēdere turrim: ut circūspiceret, an equos uideret: uñ cū ꝓcipitē dedit sunt qui putēt de Ormeno dictū: cuius filiā denegatā Astydamiā Hercu. abduxit necato pre: hoc or̄ de Ormeni nympha. ¶ Pronepos: Corinet⁹ filius Vulcani. Reddere uitā: morte. ¶ Vt ꝓnepos: male sunt interꝓtati, meo qđe iuditio, q hoc de Hipp. scriptū putāt. nā, ut ego sentio, loqtur de Corineto filio Vulcani: q Periphitus dicebat: ut scri. Plu. in. Pausanias Periphiles. idē scri. hūc Vulcani filiū fuisse Corinetus dictus: ut interꝓtat Dio. κορυνήτης qđ signat clauā: quā gestare solebat. hunc primū Her. domuit iuxta Epidauꝝ: qđ Oui. itu i Meta. testat: Tellus Epidaurea ꝑ te Claugerā uidit Vulcani occūbere ꝓlē. i. Corinetū. ¶ Scynis: ab eodē Theseo sublatus est: q ut scr. Dio. alligata corpa curuatis arborib⁹ i altū emittebat: uñ curuabātur. Oui. Scyni alteꝝ putat, q̄ senē illū, q curuabat trabes, cui nō da nomē. Plu. deprauata, ut sentio, dictiōe Signiū scri. hūc fuisse: ex cuius filia Perigone Theseus susceperit Menalippū. ¶ Et Scyrō: Scyrō in agro attico porrecto trāseuntib⁹ cibo ex pede admouētes os ꝓcipitabat: hūc auuū Pelei, & Telemonis fuisse Megarēses crēdunt apud Simonidē poetā: eum domuit Theseus: uñ saxa scyronia dñr: & Minerua Scyrias sacra itē ob mortuū Scyronē ἐπὶ σκίρροις. ¶ Cū Po. na. i. Procustes a Theseo domit⁹ est: q hospites hoc genere supplicii afficiebat: supposito. n. lecto intēdebant corpora: quę aut mutilabant si maiora erāt lecto: aut ui trahebantur i parē magnitudinē, si minora erāt: nomē dictū a προκρούω. i. pello. ¶ Quiq; h. de Minotauro itelligit: quē Theseus interfecit. ¶ Quæq; Ce. ob mēdā q inueterata ē i oibus ferme codicibus ridēda fab. recitata a nōnullis: q aiūt Geryonē iterfectū fuisse a Theseo: & Cererē Geryōis nece lętatā: qa cū hēret tria corpa, nimiū commederet, qđ ridēdū ē, cū sit falsum. Nos sentim⁹ h̄ scriptū eē de Cercyōe arcadico: quē iuxta Cererē Elusinā The. interfecit supatū palęstra, si Plu. credim⁹. testat̄ h̄ alibi Naso i Met. ꝑ te cerealis elusis Cercyōis letū uidit: ut legas cercy. nō geryonęa

¶ DISSIMANI q; gener: Eurytus Oechaliæ rex Dissimani gener: filiā Iolē Herc. ꝓmissam denegauit filii hortatu: indignatus aūt Herc. euersa ciuitate Eurytū interemit: & Iolē sustulit: ut Seruius ōndit. Diod. Herculē Euryti equos abegisse, & Epiclū: q ad inuestigādos equos in Tirynthū uenerat: ex alta turri ꝓcipitasse: in quē locū: ut si equos spectare posset, ascenderat. ¶ Vt ꝓnepos Saturne tuus: de Hip. intelligit: q Saturni ꝓnepos fuit. Saturnus. n. Neptunū filiū habuit: q Theseū ex Aethra Pithei genuit: ex quo & Amazone natus est Hip. ab Aesculapio Dianæ ꝓcibus uita donatos: quēadmodū ostendimus: uoiunt nōnulli Corynetū filiū Vulcani intelligere: cū a Theseo interfectus nusquā reuixerit. de quo Dio. in. v. poeta aūt dicit quēdā mortuū olim, quē Aesculapius uidit efflare uitā: ut Hip. accidit: nō aliter meo iudicio recte locus iste pōt intelligi. ¶ Coronides. Aesculapius Coronis ex Apolline filius: ut in tertio Met. Oui. tradit. ¶ Vt Scynis, & Scyron: Scyronē Theseus in locis Megarę habitātē e summo loco in mare ꝓcipitauit: a quo saxa scyronea nomē sumpsere: nō aliter, q̄ & ipse periit: uiatores occidebat: ut Diod. narrat: lōgā Plutarchus in Theseo de Scyrone scri. historiā. ¶ Et cū Polyphemone natus: Procustes Polyphemonis filius in eo loco terræ atticæ, q̄ dr̄ Curdalus: uiatores inusitato supplicio sustollebat: in lectica nāq; eos ponebat: qđ si lōgiores erāt: ꝓte superemīnēte amputabant: si uero breuiores pedibus distēdebant: uñ & nomē habuit: hūc Theseus, ut docet Diod. interfecit. ¶ Quiq; homo parte sui: ex fabulis notū iā oibus est: Pasiphae taurum amauit: quo Dædali arte potita est, mōstrūq; peperit Minotaurum: q usq; ad humeros taurus: cętera hois habebat. reddit nobis Diod. cām: cur tā turpi Pasiphae exarserit amore: atq; Minoē quotānis solitū speciosissimū Neptuno tauꝝ sacrificare: cūq; oium pulcherrimū a Pasiphae amatū nō sacrificasset: irat⁹ deus uxori furorē imisit, ut cū ipso tauro cōcuberet, uñ Minotaurus natus, quē Minos in labyrintho a Dædalo fabricato hēbat, ac hūano Atheniēsiū sanguie, ut mōstrauimus pascebat. ¶ Quiq; t. p. Diodori monumēta testant̄ Scyrō quēdā in Isthmo habitasse, q nouo gñe admodū imani hoies occidebat, quoꝝ. n. brachia duabus flexis pinis alligabat: & eas dimittebat, ui aūt corpa discerpebant, sed ipse a Theseo nō æq̄ sinē uitæ facere est coactus, cuius filia Menalippū ex Theseo genuit: auth. Plu. ¶ Quæq; Ceres uidit, Cercyonē Arcadē in palęstra Theseus iuxta eleusinā Cererē supauit, ut Plu. scr. & ab Oui. i. viii. Met. tagit, Cercyōis letū uidit Cerealis Eleusis.

¶ ET peras, ut Nessus: & gener Dissimani. i. Eurytus, aut Epicius supple perierunt cæsi, aut cæsi sup. sunt diuersis temporibus ab uno uindice. i. exterminatore monstroꝝ. s. Hercule. Et pereas, ut supperiit o Neptune tuus pronepos. s. Corynetus, quē ipse Coronides uidit reddere uitā. i. emori ab urbe sua. Et pereas, ut Scynis, Scyron: & natus cū Polyphemone. i. Procustes. & sup. is qui erat parte sua homo, & parte sua iuuēcus. i. taurus, ut Minotaurus, quos oēs Theseus Herculis imitator deleuit. Et pereas sup. ut is. s. Monychus, qui mittebat in auras ab humo trabes pressas. Iuue. Aut quātas iaculator Monychus ornos. Aspectans aquas æquoris huius, & huius. i. utrinq; ꝓminentis. Et peras sup. ut corpora Cercyonęa. i. ipsius Cercyonis interempti a Theseo, quæ Ceres uidit læto uultu, quia iuxta templum Cereris Eleusinæ perierāt pereuntia manu Thesea pro thesela. i. ipsius Thesei. Ira iustissima. i. quā iustissime in te suscepit, deuouet, idest imprecatur tibi, hæc. s. mala prædicta: & mala supple non leuiora istis malis euenient tibi.

DOMI.
Dissiman⁹ qui fuerit
Euryti mors
Ormenus qui fuerit
Corinetus qui
Scynis mors
Scyron a quo denominatus fuerit
Scyronis saxa unde
Procustes a quo uictus
Cercyon arcadicus qui fuerit
ZARO.
Disiman⁹
Hippolytus uita donatus
Scyron
Procustes
Minotaurus
Scyron
Cercyon
ASCEN.

Qualis Achæmenides sicula desertus in ora:
Troica cum uidit tela uenire,fuit:
Qualis erat nec non fortuna binominis Iri,
Quiq; tenent pontem qui tibi maior erit.
Filius ut Cereris frustra tibi semper ametur:
Destituatq; tuas usq; petitus opes:
Vtq; per alternos unda labente recursus,
Subtrahitur presso mollis arena pede:
Sic tua nescio quæ semper fortuna liquescat:
Lapsaq; per medias effluat usq; manus.
Vtq; pater solitæ uarias mutare figuras:
Plenus in extincta conficiare fame.
Nec dapis humanæ tibi erunt fastidia, quaq;
Parte potes, Tydeus temporis huius eris.
Atq; aliquid facias a uespere Solis in ortus:
Cur externati rursus agantur equi.

DOMI. Achæmenides qui Iri mors Arne° siue Irus qui & unde

¶ QVALIS Achæ. Achęmenides Adamasti filius ithacēsis relictus ab Vlysse i Sicilia:cuius erat soci°:uitā egit i summo squallore:ueniętisq; Aeneæ Troiani opē iplorauit:ut est apud Vir. Ho.cū Vly.aduētū i Siciliā scr.& sociorū: huius nō me minit. ¶ Qualis:squallidus. ¶ Qualis:Irus ithacēsis mēdicus celebris carie Ho.q scr. hūc pugnis uapulasse ab Vly.cū ei i e uersus inu enisset in uestibulo ędiū suarꝝ: q̄ ex dimicatiōe Antoni°,q inter pcos Penelopes erat Vly.uictori incognito epu las dedit:hic in mēdicitatis obiurgationē ꝓ obiic ī. ¶ Binominis:dr̄ qm̄ Arneus olim ē appellatus a mr̄e,sed dictus Irus ab aliis a loq̄citate mēdicādi,Ho.Cara parēs,pmis Arneū dixit ab annis:Ast Irū pueri.carmē ē i ultimis Odysseę libris. ¶ Quiq; te.pō.qd̄ suspicant nōnulli quosdā pōtē tenuisse Ithacę:q electi sint ab Vly.in quo Ho.authoritate abutunt.nihil.n.scri.Ho.de hoc,sed Naso intelligit de mēdicis:q i pōte sedēt.Iuue.Nus ꝗ ęmi lius pōs,& apud Mar.frequēter. ¶ Fortuna:ꝯditio uiuēdi. ¶ Filius:Triptolemus,ut ego sentio,q̄uis alii Asteriū scribāt,qd̄ nō legi:singulari & forma,& pudore oium opes,& illecebras cōtē psit. ¶ Frustra:qd̄ nō ipetres. ¶ Vtq; pr̄:Erisichthō succisa q̄rcu Dryadū ꝓcibus a Cerere irata tāta fame torq̄bat:ut coactus sit uēdere filiā:ut Gręci codices hn̄t,Taopedi:ut latini Drypedi uē dita mō ꝓ uirgine:mō ꝓ aliis aiantibus pr̄i alimēta diu submini strauit,sed tandē coactus est miser morsu ꝓprios artus lacerare. Taopeis dicta est a ταώς:qd̄ significat pauonē:& ὠπός.i.aspectum uisus:uultus:frōs:oculus. ¶ Plenus:satur. ¶ Cōficiare: cō sumeris. ¶ Inextincta:insupabili. ¶ Tydeus:Tydeus caput Me nalippi corrosit:ut est apud Papiniū in Thebaide. ¶ Aut aliqd: alludit ad fabulam Thyestæ & Atrei:a quorum mensa Sol dici tur auertisse currū. ¶ Externati:pauentes in aliam partem.

Triptolemus qui Erisichthō qui fuerit

Tydei hi. fabula Atrei

ZARO. Achæmenides

¶ QVALIS Achę.fuit Adamasti Ithacēsis fili° Achęmenides unus ex Vly.sociis:ut in.iii.Aenei.Vir.canit:q in Sicilia relictus est:qn̄ impias Polyphemonis manus Vly.euasit:cūq; Aeneas in Siciliā applicuisset:hūc squallidū:imissaq; barba supplicem:beni gne accepit:sicut ēt cui ꝓdidit. ¶ Binois Iri:Hom.xviii.Orissę Arneū scri.quēdā a mr̄e sic uocatiuū:imēsę magnitudinis ex titisse:q loq̄x,& ridiculosus a iuuenibus Irus dicebat:mēdicitate insignis:ut in epistolis Oui.tradit:Irus egēs,pecorisq; Melāthius author edēdi. ¶ Quiq; te.pō.Iu.piter,& Mar.docēt paupes,& mēdicos solitos ad pōtes pmanere:ut escā a trāseun tibus peterēt:hāc nūc infelicissimā uiuēdi cōditionē dicit:eāq; in inimicū imprecat. ¶ Filius ut ce.huuc oēs locū meo quidē iudicio falso interꝑtant:historiāq; puertūt:cū de Triptolemo:aut Asterio intelligūt:Plutū.n.dicit:cui° i theogonia Hesio dus hāc fabulā refert:cū Iasio in tēplo:qd̄ fuit in Triptoli Cræte ciuitate Ceres cōcubuit:ex q̄bus Pluto natus est:q opulē tia interꝑtat:diues q̄cūq; hūc adibat efficiebat:iō nūc poeta imꝑcat mēdicā in inimicū uitā:& qd̄ si forte Plutū adiret.cupit ut ab eo spnat:cui & odio sit:hūc uerꝫ sensum,rectāq; fabulā esse oino affirmare haud dubito:quā ēt Vallā ꝓpter me° approbauit. ¶ Vtq; pr̄ so.Autolici cōiux Erisichthonisq; filia Dryops:parētis semp esuriētis Cereris ira,cui° sacratā q̄rcū succiderat,famē leuabat: sua Neptuni auxilio mutatiōe mō in equā:mō i bouē,& i alitē q̄nq;:cuius ꝓtio(uēdebat.n.)se pr̄ pascebat:tādē ꝓprios artus fame cōpulsus comedit:ut in.viii.Met.Oui.est au. ¶ Nec da.humanæ:Tydeus Oenei regis fili us:uel,ut alii Martis & Altheæ:siue ut placet Ser.Euryboeę:in bello Thebano a Menalippo letali uulnere pcussus est:cu ius moribūdus caput ad se deferri iussit:qd̄ Capanaeus e uestigio in ipsius Tydei cōspectū portauit:quo uiso lętat° Tydeus:cerebrū dētibus corrosit:ut Statius i.viii.Thebaidos scr.Porphy.tn̄ nō a Capaneo:sed Amphyarao caput Menalippi allatū memorię ꝓdidit:additq; Palladēq̄ e cœlo descēderat:ut imortalē Tydea faceret:cum uidisset ipsum caput rodere inimici:adeo abhorruisse facinus,ut se auerterit,nolueritq; imortalitate Tydea donare:q̄re ꝑcatus Tydeus est deam, ut saltē ipsam Diomedi filio tribueret:quā & ipse asseq minime potuit. ¶ Atq; ali.fa.Pelops ex Hippodamia filios hūit Atreū Thyestē:Plystenē.& ex altera muliere Chrysippū:quē unice amabat.Atreus aūt Chrysippū a pr̄e sibi pię latū ꝓspiciēs eū in puteū demersit:quē Pelops extraxit:mox defuncto Pelope:Chrysippo filio suorū bonoꝫ hr̄de istituto:Atre°,& Thyestes eū interfecere:decesserat iā Plystenes:duobus relictis filiis:Agamēnone inquā,& Menelao:quos Atreus educauit:hic Atridę sunt appellati.igit̄ Chrysippo ab Atreo,& Thyeste fr̄ibus enecato:ipsi inter se cōuenerūt,ut cui signū a deo esset, regnū obtineret:agnā Mercurius aureo uellere i gregē Atrei posuit,ut qd̄ secutū est facinus uideret:oderat.n.Pelopis genus pp Myrtilli filii mortē ex palæstra ab ipso Pelope interēpti.Merope aūt Atrei cōiux:hāc agnā in Thyestis gregē trāsduxit:quē pp incæstū amabat:qd̄ cū Atreus percepisset:ipsam occidit:at Thyestæ facto cōuiuio:tres Atrei filios ei epulā dos dedit:quo scelere Sol dicitur ab occasu in ortum se reuocasse & Pleiades conuersæ,ut Pherecydes,& Virg.tradunt.

Irus

Triptolemus

Erisichthō

Tydeus Pelops

ASCEN.

¶ QVALIS Achæmenides.Ordo est:Et sis talis.i.miserrimus,& famelicus,qualis fuit Achęmenides comes ifelicis Vlyssi:ut dicit.iii.Aenei.desertos in ora.i.extrema regione.sicula.i.Siciliēsi.cum.i.qn̄ uidit uela troica.i.Troiana:hoc est naues Aeneæ uenire.s.ad littus,ubi in syluis latebat ob timorē Cyclopū.Nec nō.i.& ēt sup.sis talis:qualis fuit fortuna Irus mēdici notissimi binominis.i.duo noia habētis:nā ēt Arneus dictus ē.Et quales sup.sunt:q tenēt pōtē.i.q medicāt sedētes i pōte de quo Iuue.Nulla crepido uocat &c.q.s.pōs erit tibi.i.ut tu locū hēas maior,& ita cū pl̄imi sint mēdici parꝫ tibi deē.Filius amet tibi sp frustra:ut filius Cereris.i.Triptolemus sup.amatus est ab ea:qa in oēm regionē,cum misit:nec unq̄ ꝓsentēm hūit,& ipse sępe petitus a te destituat.i.deserat sine hr̄de tuas opes.Et ut.i.quēadmodū:arena mollis subtrahit̄.i.paulatim subripit̄ pede existēte ꝓsso.i.firmiter fixo,& hoc unda labēte p alternos recursus.i.fluēte, & refluēte.i.ut q pedē sup arenā hēt:quā fluxus,& refluxus paulatim excedit:tādē nihil sub pede repit:si: tua fortuna.i.cōditio nescio q̄.i.q̄ tibi forte fortuitu eueniat:liq̄scat.i.dissoluat,& difluet,& lapsa.s.a culmine suo:effluat usq.i.cōtinuo p medias manus:hoc est sis diffortunatus,ut res tibi in manibus peat,& quā manu tenes:retinere neq̄as.Et tu plen°.i.sat̄,ut dicit Calderinus,sed uerius plen°.i.turgidus,& oppletus cibis cōficiare.i.cōsumeris:fame inextīcta.i.isatiabili,ut sup.cōfect° est pr̄.s.Erisichtō pr̄.s.Taopeidis,seu Dryopeidis:solitę mutare.i.p mutationē inducere uarias figuras:qa pr̄ eā uēdidit sub uariis formis.Nec fastidia dapis hūanę erūt tibi.i.nec fastidies uesci carnib° hūanis,& eris Tyde°.i.filis Tydei:hui° tpis.i.q sit i hoc nr̄o ęuo ea pte:q̄ potes.i.q̄tū ad hoc,qd̄ est uesci hūanis carnibus,sicut Tydeus corrosisse dr̄ caput Menalippi.Aut facias aliqd.s.tale,q̄le fecit Thyestes:q ꝓprios filios edit cur.i.q̄obrē equi Solis externati.i.pauentes in aliā partē:agātur rursus a uespere.i.ab occidente,in ortus.i.ad oriente:qa sol indignatus retrocessit.Vn̄ est illud:Nec tam auersus equos tyria Sol iungit ab urbe.

¶ Lycaon

¶LYCAON:Priami filius ex Lycothoe filia Alcæi:ita apud Ho.loquit:Me paruũ exiguo uictuꝶ tpe mr̃ Lycothoe genuit.Alter Lycaon Arcadiæ rex,Iouis ira in lupũ eſt cõuerſus,cũ mactato hoie Iouẽ decipe uoluiſſet.de hoc loquit Oui,fabula orta eſt ex hiſt.nã ſi Copę credimus,ſacra Ioui lyceo fiebãt in Arcadia hoſtia humana:cuius carne deguſtata hoies in lupũ uertebant.qđ Demaneto Parrhaſio cõtigit:q decẽ annis lupus in pſtinã formã eſt reuerſus.¶Tantalides:Pelops filius Tãtali numinib⁹ hoſpitio ſuſceptis a pr̃e appoſitus eſt:experiente an dii eſſent:relig abſtinuerũt:una Ceres humeꝶ abſump ſit,quẽ poſtea reddidit eburneũ diuinitas.¶Tu te.pu.Ityn filiũ Terei deſignat pr̃i appo ſitũ.¶Abſyrtuſ:Aeetæ filius ex Caucaſea nympha:ut ſcribit Apollonius.ex Euryclide.ut Ibicus.ex Neræa ut Sophocles.ex Phędra:ut Heſio. hunc Medea irã pr̃is fugiens iter fugiẽdũ dilaniauit:ut collecta mẽbra ſequẽtẽ pr̃em retardarẽt.Cice.Egialeũ appellatũ fuiſſe exiſtimat: ſed Diod.alteꝶ tradit Egialeũ.¶Aere perilleo:confecto tauro ęneo a Perillo:qui ſupplicio afficiebant clamãtes ex bouis aluo ſuauẽ emittebãt ſonũ:ſupra repetita eſt hiſto.hic datus eſt Phalaridi,q pmus tyrãnidẽ docuit,quã in Agrigentinis Siciliæ exercuit:author eſt Pli.in.vii.Nat.hiſt.Sunt,q ſcribunt eũ ante conditã urbem uixiſſe.lxiiii.ſed Euſebiũ ſecuti credimus eũ poſt cõditã urbẽ fuiſſe tpibus Seruii Tulli poſt.xvi.annũ Tyrãnidis a ſociis reſecta lingua cõiectus eſt in taurũ æneũ,quẽ olim Perillus ſtruxerat ex ære Cyprio,id n.genus ductile ẽ,ut ſcribit Pli.& facilius ignẽ admittit,qui admouebat clauſo i uentrẽ bouis.Eundem tauꝶ primus imbuerat ipſe artifex Perillus.unde dicit lib.iiii.de Triſtibus ſic tyrãnum alloqui.ut munus munere penſes,Da pcor ingenio munera digna meo.¶Dixerat & Phalaris pœnæ mirãde repertor.Ipſe tuum pr̃is imbue dixit opus.Ambo ergo in tauro illo perierũt.¶Paphio.i.Cyprio.Nam Temeſe urbs i Cypro hẽbat ęris metalla.¶Vt ue.Pelias fraudibus Medeæ iuueniles annos pmittentis medicamentis magnis intereptus eſt filiabus oĩbus cõſentientib⁹:pter unã Alceſtam:au.Diodo.quæ impietate abſtinuit:fuit autẽ Admeti ſocer:nam eo mortuo Iaſon,ut ſociorũ animus leniret,Euadnẽ eius filiam Aeneo collocauit Cephali:Amphinomen Andremoni Leonthei fratri:Alceſtam Admeto.

DOMI. Lycaon q fuerit — Pelopis fa. — Itys fabu. — Abſyrti hiſtoria — Perilli hiſt. — Peliæ fab.

Fœda lycaoniæ repetes conuiuia menſæ:
  Tentabiſq; iterum fallere fraude Iouem.
Teq; aliquis poſito tentet uim numinis,opto:
  Tantalides tu ſis:Tereos atq; puer.
Et tua ſic largos ſpargantur membra per agros,
  Tanquam,quæ patrias detinuere uias:
Aere perilleo ueros imitere iuuencos:
  Ad formam tauri conueniente ſono.
Vtq; ferox Phalaris,lingua prius enſe reſecta,
  More bouis paphio clauſus in ære gemas.
Dumq; redire uoles æui melioris in annos:
  Vt uetus Admeti decipiare ſocer:

¶FOEDA ly.Lycaõ Arcadię tyrãnus:ut apud Oui.in.i.Met.eſt uidere,humana corpora pro epulis pbere cõſueuerat:ad quẽ Iuppiter mortali ſumpta effigie ſe cõtulit:cui Moloſſum ptim aſſum:ptim elixũ appoſuit:ut deinde,ſi humanã carnem nõ cognouiſſet:& ipſum occideret,fama nãq; Deũ eẽ erat,Iuppiter tãto pſpecto ſcelere:Lycaonẽ in lupũ mutauit:uñ & nomẽ tenet:λύκος.n.græce lupus eſt.legit & de alio eiuſdẽ nois Priami filio apd Ho.¶Teq; ali po.ſenſus eſt:uelim itaq; & cupio:ut eo modo in deoꝶ cibum pbereris:quo Pelops a pr̃e Tantalo eſt appoſitus:cuius humeꝶ Ceres,quin comederet nõ ſe abſtinuit:ut in principio expoſuimus de Tantalo ſatis locuti.¶Tu Tereiq; puer:Pandiõ Athenarũ rex Prognẽ & Philomelam filias genuit:quarũ Progen Tereo Thracũ tyranno deſpondit:cũq; Progne inuiſere parentẽ,& ſororem geſtiret a qbus per quinquennium abfuerat:ipſi Tereus morem geſſit:nã Athenas nauigauit:uñ Philomelam:ut ad ſororẽ abduxit,cuius forte illectus pulchritudine:inceſtũ cõmiſit & ipſi Philomelę,ne crimen palã faceret,ſorori linguã abſcidit:eãq; in ſylua reliquit:quę pprio ſanguine tanti mali his tm̃ uerbis Prognẽ certiorẽ reddidit:τήρευς μὲ φθείρει:Tereus me corrupit:quo fit ut adeo Progne hac re grauaret.ut & ſororẽ ad ſe curarit occulte uenire:filiũq; patri edẽdum appoſuerit cui de filio interrogãti rñſum eſt:In uentre,quod q̃ris,habes:quare cũ gladio uxorẽ,& ſororẽ inſectaret:deoꝶ miſeratiõe in aues oẽs ſunt cõuerſi.Progne in Hirundinẽ:in Luſciniã Philomela:Tereus in Vpupã:i Phaſidẽ uero Itys Terei & Prognes filius:ut in fabulis ab Oui.longa cõmemoratiõe refert.Et tua ſic La.r.uulgatiſſimũ eſt quẽadmodum,cũ Aeethes Colchorũ rex Medeæ pater Iaſonẽ perſequeret:qui aureũ uellus,& Medeã ſurripuerat:diſcerptus,dilaniatuſq; p mẽbra fuerit Abſyrtus a Medea ſorore in Ambracia:quo pater dum filii corporis partes colligeret,retardaretur:qua crudelitate Iaſon periculũ euaſit:ſunt Abſyrtides inſulæ ab Abſyrto nuncupatæ:ut Ruffi Feſti indicat carmẽ Ionii:,Siquis rate rurſum cœrula Currat æquora:ut eos cymbam pducat in ortus Abſyrti cautes,& crebras protinus artes Inueniet.¶Aere peril.fuit Phalaris Agrigẽtinus crudeliſſimus tyrannus:idemq; & diſertiſſimus:quod eius teſtant epiſtolæ:cui Perillus taurum æneũ ianuam a latere hñtem donauit:ut in eo igne ſuppoſito hoies exureret:uñ & ipſos bouis uoces æque edituros affirmauit:ſed Phalaris in muneris artifice primo experiri,qđ docuerat,uoluit:uñ in iii.de Tri.Oui.ait:Pro qbus inuentis:ut munus munere penſes:Da pcor ingenio pmia digna meo.Dixerat at Phalaris pœnæ mirande repertor:Ipſe tuum pr̃is imbue dixit opus:Nec mora monſtratis crudeliter ignibus uſtus:Exhibuit geminos ore gemente ſonos.¶Vtq; Fe.Pha.circũſeptus a ſuis Phalaris:quo modo Perillũ,reliquoſq; multos interfecerat:defunctus eſt reſecta prius lingua.alii aũt lapidibus eũ occiſum dñt.uolunt nonnulli Phalari annos.lxiiii.ante urbem conditã fuiſſe.Euſe.uero Tulli Hoſtilii tpibus apud Agrigentinos tyrannidem exercuiſſe ſcri.qui filium:ut Euſtathius in.vii.Aethi.tradit,comedit.¶Paphio:Cyprio.eſt Paphos Cypri oppidũ autho.Pli.¶Dumq; re.uoles:Peliã filiæ Medeæ ſuaſu interfecerũt:quæ eum in iuuenilem ętatẽ reddere promiſerat:utq; magis aggrederent pietatis cauſa ſcelus arietem ſuis medicamentis in agninã formam reſtituit:renouatis antea Aeſonis Iaſonis parẽtis annis:quare omnes impias in patrẽ manus imiſere pter unam Alceſtem:occiſo autem Pelia altam Medea turrim cõſcendit,uotum lunæ peractura pdicans:unde Iaſonẽ dato ſigno patrui mortis certiorem fecit:qui ipſum in patriã admittere obſtinatiſſime negabat:ut in.v.Dio.& in.vii.Meta.Oui.declarant.

ZARO. Lycaon — Itys — Abſyrtus — Perillus — Phalaris q fuerit — Paphos oppidum ubi — Peliæ fab.

¶ET tu repetes conuiuia fœda:ideſt obſcœno:menſæ Lycaonię.i.ſuper quam Lycaon Arcadum rex hoſpitum a ſe occiſorum carnes ponere ſolebat:donec ab Ioue in lupum uerſus eſt,quãdo eum fallere uoluit:unde addit:& tẽtabis.i.conaberis iterum.i.ſicut Lycaon fallere fraude:ideſt per fraudem:Iouem:ſcilicet a te hoſpitio ſuſceptum:& ego opto ut aliqs tentet uim numinis:ideſt diuinitatis conuiuarum:te poſito:ideſt appoſito ad menſam:ſicut Tantalus filium ſuum Pelopem Diis appoſuit(dicit tamen Calderinus ſupra non eſſe damnatum ob hanc cauſam:ſed quia deorum ſecreta reuelauerat)ut ſis Tantalides:ideſt ſimilis Tantalidę:ideſt occidaris a patre,& apponaris ſicut appoſitus eſt Pelops.& tu ſis puer ideſt filius Terei:ſcilicet regis,qui filium ſuum Ityn,aut Itylum comedit,& cum eum ſępe peteret,reſpõdit mater,Quod petis intus habes.quo cognito mutatus in Vpupam auem fœdam,& tua membra ſpargantur ſic per largos agros,tanquam ſupple ea,ſcilicet,Abſyrti fratris Medeæ,quæ detinuere,ideſt immorata ſunt,uias patrias,ideſt ipſius Aeetæ Regis Colchorum inſequentis filiam ſuam Medeam cum Iaſone aufugientem.Aere Perilleo,Commentarii huius loci erant penitus tranſportati,ſed cum difficultate ad ſuum locum reducti ſunt.Ordo autem eſt:Et imitere,ideſt uelim aut precor

ASCEN.

Imiteris ueros iuuencos ære Perilleo.i.factos de ęre Paphio:seu cyprio:sicut Perillus Atheniẽsis Phalaridi tyrãno fecerat & pmus in eos itrusus supplicia atrocitatis dedit:& hoc sono cõueniẽte ad formã tauri:ita ut nõ humana:sed taurina uox emittat p os tauri ærei:ne forte tyrãnus ad pietatẽ hũano gemitu cõtrahi possit:& clausus in ęre paphio.i.Cyprio:gemas more bouis:ut.i.quẽadmodũ:Phalaris tyrã⁹ ille Agrigẽtin⁹ sup.gemuit itrusus i eũdẽ bouẽ a sociis:i quẽ pus Perillũ itru di fecerat:& hoc lingua resecta.i.amputata pus ense. Et dũ tu uoles redire i ãnos melioris æui.i.iuuẽtę:decipiare.i.decipia ris:ut sup.deceptus ẽ socer Admeti.s.Pelias:uetus.i.q i sũmo senio sperabat uenire i annos iuuẽtę artę Medeę:q̃ eũ decepit.

Atq; eques in medii mernare uoragine cœni:

Dummodo sint facti nomina nulla tui.

Atq; utinam pereas ueluti de dentibus orti

Sidonia iactis grata per arua manu.

Et quæ Battiades fecit,fraterq; Medusæ:

Eueniant capiti uota sinistra tuo.

Et quibus exiguo est uolucris deuota libello

Corpora proiecta quæ sua purgat aqua.

Vulnera totq; feras,quot dicitur ille tulisse:

Cuius ab inferiis culter abesse solet:

Attonitusq; seces,ut quos cybeleia mater

Incitat ad phrygios uilia membra modos.

Deq; uiro fias:nec fœmina,nec uir,ut Atis:

Et quatias molli tympana rauca manu.

DOMI. Curtii mors Cadmi hist. Homines terrigenæ

CAVT eq̃s:dehiscẽte terra in urbe haruspices rñderũt:Postulionẽ maniũ Deũ,poscere uirũ fortissimũ:q nisi daretur iteritus urbis imineret:Curtius iuẽtus e:q armatus eũ i locũ se deiecit. nomẽ datũ est:ut Curtius lacus appellaret hãc hist.nři ita ꝓfitent: Probus Tito.Li.assentit:licet Piso Cornelius Luctati⁹ au.Var: uarios secuti ãnales aliť scripserint. ⸿ Atq; uti.Cadmus pmus cõflare æs iuenit in uarios usus.Cadmus alter solutæ orõnis inuẽtor fuit.Cadmus pterea in fa.Agenoris filius Thebas ꝯditurus mactato serpẽte dentes ex oraculi pcepto semihauit:ex qbus nati hoies:mutuis ceciderũt uulneribus qnq; tm̃ supstitibus:quoꝝ unũ tm̃ noiauit Oui.Echionẽ:Pherecydes oẽs:Iaeũ.i.Euchionẽ: Pelorũ:Hypenorẽ.addit pterea idẽ author hos dẽtes serpẽtis datos fuisse a Marte, et Pallade pte dimidia Cadmo,et pte itẽ dimidia Acetæ:qd latini nõ tradiderũt:& cũ eũdẽ Cadmũ tenuisse Illyriũ ꝓdiderit:alteꝝ fuisse Cadmum Pherecydes scri.Battiades: mẽdose nõnulli legũt Penthides iterptãtes hoc dictũ de Hipponacte,cuius Stra.& Pli.meminerũt Acrõ nõ satis pite:sed itelligẽdũ de Callimacho oriũdo a Batto:q Apolloniũ Rhodiũ discipulũ suũ Silei filiũ:uel ut alii scri.Ilei trem Medusæ:& Egiales carie impcatorio deuouit:ut.s.est expositũ. ⸿ Vulnera tot. fe.de Mœnetio nõnulli intelligũt:qd falsum est:nã loquiť de Osiride:q in.xxiiii.ptes discerpt⁹ fuit.huic mortuo sacra instituta fuerũt ab uxore,in qbus piaculũ est gladiũ esse. ⸿ Deq; ui.Atys Cybeles concubitũ fugiens genitalia sibi amputauit.

Callimachꝰ q fuerit. Osiris discerptus. Atys fabu.

ZARO. Curtius

CAT q; eq̃s i me.triplex de lacu Curtio legiť hist.nã Portilius scri.terrã dehisse.qd ad haruspices ex sena.cõs.delatũ est:q rñderũt deos maniũ postolationẽ postulare.i.ciuẽ fortissimũ eodẽ mitti:quẽdã Curtiũ forte uiꝝ armatũ equo se i eũ lacũ p cipitasse:eiusq; corpus ita diuinitus humasse:eo fcõ locũ cõseq q a Curtio nomẽ hẽt.Piso aũt in annalibus tradit:bello sabino iter Romulũ inq.et Tatiũ Metiũ Curtiũ sabinũ fortissimũ uiꝝ,cũ Romulus cũ suis ex supiore pte ipressionẽ fecisset: Curti⁹ i palustrẽ locũ:q i foro tũ fuit:secessisse:atq; ad suos i capitoliũ recepisse:et ab eo lacũ nomẽ iuenisse.Corne.& Lucta. phibẽt eũ locũ fulguratũ:& ex sena.cõs.septũ eẽ:idq; a cõsule Curtio fcm:cui Marc⁹ Genuti⁹ collega fuit:curtiũ appellatũ. põt & de Amphiarao itelligi:ut nõnulli uolũt:q & ipse loco nomẽ dedit.nã ubi hiatus terrę eũ absumpsit:teste Strabone: hiatus Amphiarai dictus est. ⸿ Atq; uti.pe.ad p quirẽdã Europã sororẽ dura lege a pře missus est Cadmus:ne domũ absq; sorore reuerteret:qua nõ inuenta Apollinẽ consuluit:q eũ,ubi bos requieuisset,urbẽ condere iussit.itaq; Thebas in Bœotia ædificauit:antea tñ sociis ex ꝓximo loco ad hauriendã aquã:ut sacrificaret missis:qui cũ reditũ tardarẽt:miratus Cadmus ad eos se cõtulit:quos oẽs ab angue marito enecatos est cõspicatus:quẽ magno labore interfecit:cuius dentes Palladis iussu seminauit:a qbus statim fratres armati orti:qui mutuis cõcidere uulneribus:quinq; dũtaxat supstitibus:ut in.iii. Meta.Oui.est au. ⸿ Sidonia:Phœnicia:Sidon.n.teste Trogo Põpeio,siue Iustino li.xviii.Phœnices cõdidere:qd a piscium ubertate sidona appellauere:nã Phœnices piscẽ Sidon uocãt. ⸿ Et q̃ Bat.Callimachus Cyreneus,ut in pncipio docuimus, in Apolloniũ Rhodiũ discipulũ iuectus est. ⸿ Medusæ fra.quasq; in eum impcatus est calamitates:poeta i Ibidẽ optat.Battiades Callimachus ideo dictus:qa Battus Cyrenas cõdidit:a quo Cyrenẽses Battiades nũcupant:ut Romulidę a Romulo Romani:ita & Cecropidæ Atheniẽses a Cecrope. ⸿ Et q.exi.est uo.periphrasticos Ibidẽ dicit. ⸿ Vulnera tot.fe.Menedemum tot in bello Troiano uulneribus cõfossum uetus scribit interpres:ut tantilla corporis pars nõ sit reperta : ut ferrũ postea execrarent:nec eius inferiis morẽ maiorũ adhibendũ existimarint:sed possumus ẽt de Osiride intelligere:qui adeo i minutissimas partes a Typhone frater dr concisus:ut solitũ cultrũ i inferiis adhiberi nõ oportuerit.hunc Aegyptii p deo colunt.hanc apud Apianũ de rebus Aegyptiis.Plu.& Aristidẽ Smyrneũ historiã legere poteris. ⸿ Attonitusq; seces : mos erat,ut Cybeles sacerdotes uirilia amputarent:cuius rei cãm hanc tradit Lactan.Deũ,inquit,mř amauit formosum adolescentẽ:& eundẽ cum pellice deprehẽsum exectis uirilibus semiuiꝝ fecit:& nunc a Gallis sacerdotib⁹ sacra eius celebrant. Oui.quoq; in Fastis eandẽ ferme rationẽ affert:licet Dio.diuersam scripserit host. ⸿ Cybeleia:mř Cybele a mõte Phrygię nomen hẽt:in quo colebať:uel a Cybelo sacerdote:alii τέμνεσθαι καὶ ἀπὸ τύφου.i.a capitis ratione:qd propriũ est sacerdotum:ut Ser.scri.quę autẽ hęc fuerit Cybele in.iiii.hist.Dio.oñdit. ⸿ Ad phry.mo.ad modulatus sonoros:quales i Phrygia edebant:ubi primo culta est. ⸿ Deq; uiro:Atys a Cybele dilectus:in Phrygiã nauim delatus est:quo in loco numinis instin cto pudenda sibi amputauit:comitesq; Cybeleios sumptis sacrorũ instřis ad eius sacra celebranda hortatus est:mẽteq; furore uexandã:qui post longam defatigationem fuit sopore solutus:inde a Cybele in gremio susceptus:cũq; euitari corporis dãna mẽte agitare cœpisset:při æ absentiã,suasq; lamentatus erũnas:miserrime defleuit:ut aũt Dea pueꝝ sibi dilectũ a talibus luctibus remoueret:unũ de leonibus suis misit:q puerũ perterrefaceret:quo terrore exanimatus i nemora Cybeleia se cõiiciens:ibi est ppetuus deę minister effectus:ut Catulli indicat carmen:Super alta uectus Atys celeri rate maria: Phrygium ut nemus citato cupide pede Tetigit aditq; opaca syluis redimita loca Deæ stimulatus:ut furenti rabie uagus animi Deuoluit lactas acuto sibi pondere mites:& quæ sequuntur.scri.tñ.Dio.in.iiii.Atym Phrygium adolescẽtem: quẽ papam dicebant,a Cybele amatum:quæ ex eo enixa est,cumq; hoc parẽtes Cybeles cognouissent:Atym & nutrices interfici iussere,insepultosq; abiici,quid sit deinde secutum,tute perlegere poteris,locum ostendisse sufficiat.

Terrigenę. Sidonia quæ sit. Callimachus. Cyrene a quo cõditę. Osiris. Cybelis sacra. Atys

ASCEN.

CAVT tu eques.i.insidẽs equo,ut Curtius Romanus,mergare.i.imergaris in uoragine.i.specu cœni medii.i.qd fit in medio foro.dũmodo.i.sic tñ,ut nulla nomina.i.monumenta,& laudes,seu tituli sint tui facti.i.dummodo nõ cõsequaris æternum nomẽ,sicut Curtius Romanus cõsecutus est,qui ob salutẽ patriæ se Diis manibus deuotũ i specum pcipitauerat.Atq; utinã pereas:ueluti sup.perierunt orti de dẽtibus.s.draconis iactis manu sidonia.i.ipsius Cadmi Sidonii,p arua grata.i.ubi libẽter nascebant ex dẽtibus.Et uota sinistra.i.nociua,& cõtraria:q.i q̃lia,Battiades.i.Batti fili Callimach⁹,& frř Medusę fecit,eueniãt capiti tuo.i.ois impcatio Callimachi in Apolloniũ eueniat i caput tuũ,& sup.uota sinistra eueniãt

capiti

capti tuo: qbus uolucris .i. auis est: deuota .i. perdeuoti oné, & imprecatioté effecta: modico libello .i. imprecatorio: est pauco tum uerborũ: qua … uolucris: ut cornix ex Coronide facta: purgat sua corpora aqua proiecta iminente .i. pluuia. Tu eni ut Maro … uideas gestire lauandi … Et ferias tot uulnera quot ille dicit tulisse .i. accepisse: ob cuius inferias .i. dñ ei inferiae celebrantur … abesse … ut Ouis ut declarat Caldermus. Et tu attonitus .i. sacro furore captus, & stupefactus. seces .i. circũcidas mébra uirilia .i. pudenda tua ad nihil utilia: cultro lapideo: ut sup. secant Galli sacerdotes mris deũ Cybeles: quos mater Cybeleia .i. pia Cybele: seu Cybeles: icitat ad modum .i. numeros: seu rythmos: ad quos fiũt choryç: Phrygios .i. frequẽtatos a Troianis: ad quos or illud: Tympana uos, buxusq; uocat &c. Et fias de uiro: nec uir: nec fœmina: ut Atys sup. fact⁹ é: q genitalia sibi ãputauit: & ita spado factus, nec uir, nec fœmia fuit. & q̃uas tympana .i. istrumẽta: extensa pellé, q̃ pcutiũt, habẽtia. nã a τυμπανίζω: q̃d é extẽdo dicit tympanũ: rauca .i. rauce sonantia: manu moll⁹ .i. flocida, ut eunuchis .i. emasculatis est.

Inq; pecus magnæ subito, uertare parentis:
 Victor ut est celeri uictaq; uersa pede.
Solaq; Limone pœnam ne senserit illam:
 Et tua dente fero uiscera carpet equus
Aut ut Cassandræ dominus non mitior illo
 Saucius ingesta contumuleris humo.
Aut ut Abantiadẽs aut ut Lyrnesius heros
 Cæsus in æquoreas præcipiteris aquas.
Victima uel Phœbo sacras macteris ad aras:
 Quam tulit a sæuo Theodotus hoste necem.
Aut te deuoueat certis Abdera diebus:
 Saxaq; deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infesti telo feriare trisulco:

¶ I Nq; pecus: Atalãta supata ab Hippomene cursu: uersa est in Leænã: marito in leoné cõuerso: cũ in Cybelis tẽplo amoris ipatiens Hippomenes cum puella ré habuisset. ¶ Solaq; li. filia Hippomenes adulterio dephẽsa alligata equo a pre absumpta: ut supra é dictũ. ¶ Abãtiades: male legerũt, q hoc putãt dictũ de Creta: aut de Phineo fre Acrisii: nã designat Perseũ nepoté Abãtis: q cũ Danae mre in urnã ab Acrisio ipositus é: cõmissus mari undis delatus est in Seryphõ insulã: & iuẽtus a Dicte piscatore: cuius unus Papi. apud nos meminit: Fluctiuagus uolucré cõnibat Persea Dictis. Educatus in isula a Polydecte rege missus in apta capitis discrimina Hygi. docet: & Stra. & iterpres Apollonii: uictor reuersus i Seryphõ incolas in lapides cõuertit oñso Gorgonis capite. ¶ Lirnesius he. cõfingũt fabulã nõnulli nec uerã: nec loca a. cõmodatã: loqtur. n. de Thelepho: q Lyrnesi⁹ dictus est, qm Lyrnesiũ, & Pedasum urbes tenuit impio: is cũ Auge mre in urnã ipositus: ut Euripides & Stra. scri. ad hostia Caici fluminis delatus est: ubi impii hæres relict⁹ est a Theutrante. ¶ Q uã theo. q … ab aliis hoc loco traditũ est. cõoẽ … õperi … aliud unũ inuenio Theodotũ Bactrinorũ regẽ ab Arsace rege Parthorũ fuisse mactatũ. ¶ Abdera: urbs Thraciæ initio anni hoiem deuouet pro salute cõ: obruitq; lapidibus.

DOMI. Atalãtę fabula Hippomenis mors Persei interitus Thelephi historia Theodoti mors Thraciæ ritus

¶ I Nq; pecus magnæ: ut iã exposuimus Atalãta ab Hippomene cursu supata: in leone una cum uictore uersa est: tum Veneris iratum etiã qa in tẽplo Cybeles deorũ mris cõcubuisset: cuius leonib⁹ currus ducit. ¶ Solaq; Limone: Limo Hippomenes ex Atalanta filia a pre in adulterio dephensa eqs discerpẽda é tradita, cuius et mẽtio fcã nobis est. ¶ Aut ut Cassandrea Potidea Thessaliç pars est: ubi Cassandrus dñatũ est hũisse q in suos nimiũ sæuiens: ab eis saxis obrutus est ut a ueteri accepimus interpte. ¶ Aut ut Abãtiades: Perseus ab Abãte genus ducens. ex Oetæo. n. natus est Cecrops: q Methioné genuit: a quo Methionidç cõcupant. huic Canace filia fuit: q abãté pepit: uñ Abãtiades dicti sunt Calthodõ huius filius fuit: q huit Eiphenora: ex quo natus est Acrisicus: cuius Danae filia fuit Persei mr. accepat ab oraculo Acrisius: ut a filiç nato eét expellẽdus: q̃re Danaẽ in turrim: ne a quoq; grauida fieret, iclusit: ad quã Iuppiter i aureã pluuiã mutatus se cõtulit: eaq; potitus est: q Perseũ pepit: ut lib. iii. carmin. Hor. indicat uerã secutus historiã: inclusam Danaẽ turris ænea, robustæq; fores. & Vir. canũ tristes excubiæ nutrierãt satis nocturnis ab adulteriis: si nõ Acrisiũ uirginis abditç custodé pecudũ Iuppiter, & uenus risissent: fore. n. tutũ iter patens cõuerso in ptiũ deo aurum p medios ire satellites: & q̃ sequunt. Scribit tñ Simonides Danaẽ a Prœto patruo nõ Ioue cõpressam. Acrisius aũt in arcã Danaẽ, & Perseũ cõclusit: quã in mare piecit. Danaes itaq; & filius in Seryphõ insulã deuenere: in q Polydectus Magnetis filius d … abat. licet Menãder Dité dicat cuius uerba cõsolatus Apolloniũ Plu. in morte filii refert Ditis cõsolãtis Danaẽ hic Polydectes, siue Ditis in uxoré Danaẽ accepit Perseũq; nõ aũr, q̃ filiũ amauit: qué postmodũ i occidẽté, ut Gorgonas iterficeret, misit: q; a Mercurio talatib⁹: pegaseo & galea acceptis supauit: & a Vulcano falce ex adamãte fcã: ut Hygi. tradit. Hæ uero tñ oculo utebant: tresq; numero fuere Historci ex Cetho filiæ, eximiæ pulchritudinis Euryale: Stheno: & medusa oium natu maxia. addunt & aliq̃ gtã Scyllã: qbus, ut dixim⁹, interẽptis: Perseus Medusç caput abstulit: quo saxeos hoies efficiebat: hãc multi authores fabulã memoriæ pdiderũt: pter Oui. & Hygi. q̃re ut pote oibus pspicuã totã recẽsere desistimus. unũ tñ te later haud uolo, Diod. in. iiii. in mixus auth. Gorgo. i occidẽde pugnacissimas mulieres fuisse a Grçcis Amazonas appellatas: q̃s labore maximo Perseus supauit: docet & Põpo. Mela has Gorgonides insulas in oceano çthiopico positas tenuisse: tradit Lac. Perseũ, & Danaẽ in Italiã delatos: ubi Ardeam Perseus ædificauit. ¶ Lyr. he. hanc abunde superius fabulosam narrauimus hist. de Telepho inq; qué Auges mr ex Herc. pepit in sylua, ubi a pastoribus inuentus regi Theutrãti dono datus, loco filii ab eo tractus est. hic Theutras regioné Lyrnesiũ sibi paréte huit, uñ Telephus ipsius regis hæres Lyrnesius dictus est. ¶ Victima uel Phœbo, Theodotus tragicus poeta de Philoctete scripsit, queadmodũ morsus a serpente diu dolore uexatus sibi manũ iussrat amputari, ut in. v i. Aethi. scri⁹ Eustathius, is cum atrocem numiũ de Menelarcho rege scripsisset Tragœdiã, ab eo cũ fugisset in Apollinis tẽ. lõ, ibidé occisus est, author uetus interps. ¶ Theodotus est dactylus e & o per sinæresim coeunt in unã syllabã, ut in pri. Ilia. apud Ho. apud Iuue. Grãmaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes. apud Propertiũ: Hoc eodem ferro stillet uterq; cruor. ¶ Aut te deuo. cer. ab. mos admodũ inhumanus apud Abderam Thraciæ ciuitatem fuisse legitur. solebant enim hoiem sacrificare: dirisq; impcationibus exectare, ac lapidibus obruere, existimantes mala oia ciuitati imminentia, hoc diro piaculo propulsare, ut Calimachus refert, fuit ex hac urbe Demo. Abderites philo.

ZARO. Hippomenes Cassandri mors Perseus Theleph⁹ Theodot⁹ Rit⁹ sacrorum

¶ E T uertare in pecus magnæ parẽtis .i. mris deũ, hoc est in leoné, ut .s. Hippomenes uictor Atalãte, é sup. uersus, & ipsa Atalãta uicta celeri pede, é uersa .i. mutata. Et ne sola Limone filia Hippumenis senserit illã .i. notã pœnã .i. punitioné adulterii sui: quã dedit eqnis dentibus dilacerata, equus carpat, & .i. ét tua uiscera dente fero .i. feroci, & immani, ut Cassãdreus dñs. Et tu saucius .i. uulneratus, cõtumuleris .i. sepeliaris, & obruaris humo .i. terra ingesta .i. supingesta, ut dñs Cassandre⁹ .i. Cassandre⁹, q uiuus in terra defossus periit, cõtumuleris inquã existens nõ mitior illo .s. dño, hoc est tyrãno Cassãdreo .i. macedonico. Aut tu cæsus .i. occisus pcipiteris in aquas æquoreas .i. marinas, ut sup. pcipitat⁹ é Abãtiades .i. Perseus nepos Abãtis, q in fiscella cũ mre expositus est, ut Heros Lyrnesius .s. Thelephus sup. pcipitatus est, uel macteris exñs hostia sacra .i. dicata Phœbo, uel sacra .i. execrabilis more Massiliensiũ in Gallia quõdã q puerũ per annũ nutritũ tpe supplicationũ mactabãt cũ impcatiõe imprecantes .s. oé malũ, qd' toti puinciæ imineret i illũ puerũ sacrũ .i. execrabilé cõuerti. uel sup. fera: necem, quã Theodotus .s. rex Bactrianorũ tulit ab hoste sæuo .s. Arsace Parthorũ rege a quo occisus est. Aut abdera urb

ASCEN.

ﬁlla Thraciæ deuoueat te certis diebus.ſ.in initio anni quo deuotum lapidibus obruere ſolebat: & ſaxa plura grãdine.i.q̃ grãdinis decidere ſolet ſup tecta.& ẽ cõparatio Virgiliana lib.v.ubi ab Entello ſic Dareta pcuſſum cãit:petãt.i.obruãt & i pigãt te deuotũ.i.morti deſtinatũ.Aut feriare telo triſulco Iouis.i.fulmie:qđ triſiſulcũ ẽ:ad ſignificãdũ triplicẽ Iouis ptãtẽ i celo,i terra,& ad iferos:ſicut Neptũi ptãs ſignaſ p tridẽtẽ:& Pluto.p Cerberꝝ tricipitẽ.iſeſto.i.tibi ui iferẽtẽ q̃ſi ab te ipſo

Vt ſatus Hipõmoo:Doſithoesq; pater.
Vt ſoror Autonoes:ut cui matertera Maia eſt:
Et temere optatos qui male rexit equos.
Vt ferus Aeolides ut ſanguine natus eodem,
Quo genita eſt,liquidis q̃ caret Arctos aqs.
Vt Macedon icta eſt rapidis cum cõiuge flãmis:
Sic precor ætherii uindicis igne cadas.
Prædaq; ſis illis:quibus eſt Latonia Delos,
Ante diem rapto non adeunda Thraſo:
Quiq; uerecundæ ſpeculantem mẽbra Dianæ:

DOMI. Præſter fulmine ictus Doſithoes interitus Semeles interitus Phaethontis fabula Salmoneus qui Menij interitus Macedon a quo macedonia q fuerit Thraſus Actæonis fabula

CV T ſatus:Prẽſter Hippomenes filius:cũ deos deteſtareſ ob patrẽ deiectum iperio:fulmine ictus cecidit. ⁋ Doſitheos: Athrax cũ filiã Doſithoẽ a Ioue cõpreſſam pdidiſſet:fulmie extictus ẽ.⁋ Vt ſoror Semele ſoror Autonoes luce Iouis:quã decepta ĩpetrauit extincta ẽ.Porphyrio filius Siſyphi:qđ unus Lycophrou ſcr.cũ Hyginus tradat Glaucũ tñ Siſyphi filiũ fuit ſe:ipietatẽ pſnã ſecutus i deos fulmine ictus ẽ. ⁋ Eſt matertera: qm̃ mr̃ Ops huius mr̃,Maiæ ſoror fuit.⁋ Et temere:Phaethõ in petrato curru a pr̃e Phœbo,notiſſima fabula,radiis cũ male regeret cõbuſtus ẽ.⁋ Vt ferus Aeo.Salmoneus Aeoli filius:ut ſcr. Dio.ex Alodice genuit Tyro formoſiſſimã:quã amatã fuiſſe a Neptũo ſcri.Ho.& Stra.& Proper.Vobiſcũ cãdida Tyro.⁋ Vt ſan.Menius Lycaonis filius cõflagrante domo pſna.& Lycaone pr̃e in lupũ uerſo cũ Io.deteſtareſ fulmie ictus periit. ⁋ Vt Ma. Macedon nomẽ Macedoniç dedit cum uiro cõbuſta eadẽ flãma. ⁋ Prædaq; ſis illis:impcaſ laniationem a canibus,qualis contigit Thraſo puero in Delo.Thraſus aũt.puer Dianç dilectus a canibus diſcerptus eſt:Phœbi aũt ira imiſſa eſt Peſtilẽtia:qua,ut Deliaci deliberarenſ,ex oraculo canes eiecerũt:quã hiſtoriã paucis uerbis deſignauit Stra.cũ ait:Canes in Delo alere religioſum ẽ.Legaſ Thraſo rapto añ diẽ:hoc ẽ imatura çtate:nõ autẽ ut alii iterptanſ,Delos nõ adeũda ante diẽ: qđ.ſ. Thraſus tẽplũ añ lucẽ uoluerit igredi:qđ ridẽdũ ẽ.⁋ Quiq;:Actçõ notiſſima fabula diſcerptus ẽ a canibus.Probi ſniam nõ laudo:q ſcri.i buc.Virg.Aracynthũ actæũ dictũ eẽ ab Actæone.nã Actçus dr̃,ꝙ fines Atticç attingat:ut littoralis.nã mari pminet.

ZARO. Præſter Athratis fabula Semele Siſyphus Phaethon Salmoneus. Iſmenus Macedõia Thraſus

CV T ſatus Hippomene:nũc fulmine ictos memorat:& Prẽſterẽ dicit.Hip.ex Atalãta filiũ:q pr̃em interfecit:ꝑp ſororem ab eo tã crudeliter occiſam:deinde a Ioue eſt fulminatus:ut uetus memorat interꝑs.⁋ Theſiphileſq; pr̃:Athrax Theſſaliç rex pr̃ Hippocatiæ:quã Pirithous duxit uxorẽ:primus apud Athracas artẽ tragicã docuit:uñ Athraciẽ ſcientia magica ẽ appellata:ideo Statius:Athracia rubẽt Arte labor.is igiſ cũ filiã Iupiter compreſſiſſet Theſiphilẽ:q ẽt Thion eſt appellata unde Ariſtarchus Thyades ſacrificãtes Baccho:& ab Orpheo Myſe nũcupata:& ob eã cãm a ſe reieciſſet Io.ictus fulmiẽ obiit.ut Lactãtius,& uetus iterꝑs ſcribũt.⁋ Vt ſoror Au.Semele Inus,& Autonoes ſoror Cadmi,& Harmoniæ filia a Io. cõpreſſa,Bacchũ in uentre habuit:qđ ægre ferens Iuno in anũ ſe trãsformauit:& Semele pſuaſit:ut a Ioue peteret:ut cũ ea,ſicut ſole cũ Iunone,concũberet:qđ ſi nõ denegareſ,ab eo ſe amari cognoſcet:ſi minus id faceret:amorẽ fictũ docuit: p ſtygem paludẽ iuratus Iuppi.pmiſit pellici:qđ peteret daturũ:q̃ pernicioſi cõſilii inſcia:Iunonis cõnubiũ experiri uelle dixit:Iuppiter iureiurãdo aſtrictus abnuere minime,qn faceret,potuit:q̃re eã fulminauit.nil n.aliud Iuno interpretaſ: q̃ aer Iuppiter uero ignis:qui aerẽ pcurit:& ita dr̃ concũbere cũ Iunone Iuppiter.hẽs authores Oui.in.iii.Meta.& in.iiii.ac.v.hiſtoriarũ Dio.⁋ Vt cui ma.Ma.eſt:ait Porphyrius apud Ho.Helanici hiſtorici teſtimõio i pri.Atlanticõ:ex ſeptẽ Pleiadibꝰ ſex cũ deis:unã cũ mortali rẽ habuiſſe.Iouẽ quidẽ ex Thaygete habuiſſe lacedæmona:ex maia Mercu.ex Electra Dardanum:Neptunũ aũt Alcyonẽ cõpreſſiſſe:uñ Lycon natus:Martẽ cũ Sterope coiuiſſe:uñ Oenomaus genitus: Meropẽ uero Siſyphũ cõpreſſiſſe:uñ Glaucus natus eſt:ergo cui matertera Maia eſt: Siſyphi filiũ dicit Porphyriũ:q cũ Deos deteſtaretur,Iouis fulmine occidit:cui matertera Maia eſt:hanc Simonides,ut,inqt Proclus in Pindarũ,Oriã appellauit:merito, i quit,qm̃ in monte Arcadiæ Cylene cõpreſſa Mercuriũ edidit.⁋ Et te.op.Phaethõ Solis,& Clymenes filius:cũ ab Epapho Ius,& Io.æato degener dictus eſſet:p certiſſima ſigna id cognoſcere uoluit:mr̃i iurãti uerũ Solis eſſe filiũ fidẽ non adhibẽs: q̃re i cœlũ ad patrẽ ſe cõtulit:a quo,ut currũ ſuũ gubernaret,accepit:& ſi eo inuito:nã inuiolabilẽ paludẽ iurauerat antea filio:qcqd peteret cõceſſurũ.uehebaſ itaq; Phaethõ equoꝝ ignarus moderator p cœlũ:quare eq deuiarũt:uñ ni Iouis pſto fuiſſet auxiliũ: totus terraꝝ orbis cõburebaſ.nã Phaethõtẽ fulmie occidit:q in Eridanũ fluuiũ decidit:quẽ ſorores flẽtes i electrũ uerſæ ſunt:ut in prio &.ii.Meta.Oui.narrat.⁋ Vt fe.Aeoli.Salmonei Aeoli filii.temeritatẽ in.vi.Aenei. Vir.cecinit: hic ſolium ſibi perforatum extruxit:in quo uehebaſ:unde crepitus ingentes pdibat:& aquã per foramina emittebat: pdicans tonitrus,& pluuias:ut deus edere:quẽ Iuppiter fulminauit:⁋ Et ſan.na.eo.Iſmeneus Lycaonis in lupũ mutati filius: patrẽ imitatus Deos floccifacere uoluit:ſed a Ioue fulminatus iteriit:ut uetus ſcri.iterpres.⁋ Vt ma.icta eſt:Macedo, ut ĩ Iliade apud Home.ſcri.Porphyrius:ſicuti Marſias ſcri.hiſtoricus Iouis,& Aethræ filius:totã obtinuit Thraciã:a quo Macedonia eſt appellata.ex hoc duo nati ſunt filii ex muliere incola:quã ille ſibi aſciuerat Pyreus,& Emathus:a qbus duæ extructæ ſunt ciuitates ĩ Macedonia Pyrea & Aemathia:hi duo cũ uxore Macedõ in pprio exuſti ſunt thalamo. ⁋ Prædaq; ſis il.Thraſus iuuenis a Latona dilectus eius tẽplũ i Delo matutino adiit:& canes eũ diſcerpſerũt:q̃re peſtis imiſſa ẽ:tñ ſum ab Appollie eã ſedari poſſe:ſi canes nõ admitterẽt,ut iterꝑs uetꝰ docet.Stra.tradit religioſũ eẽ i Delo canes alere.⁋ Quiq; ue.Ariſtæi,& Autonoes Cadmi filiꝰ fuit Actæon,Ianthius ẽt nuncupatus.Oui.Cũ iuuenis placido cõpellat Iãthius ore: cũ hic uenatiõe feſſus in uallẽ gargaphiã ſe recepiſſet,Dianã:cæteraſq; eiꝰ comites lauãtes in fonte cõſpexit:ne aũt id q̃nq; manifeſtareſ:in eius faciẽ Diana aquã e fonte piecit iquiẽs:Nũc tibi me poſito uiſam uelamine narres Si poteris narrare licet: ſubito nãq; inceruum eſt conuerſus:& a propriis canibus laceratus in.iii.Met.abunde,& feſtiue hanc habes fabulam.

ASCEN. CV T ſup.pcuſſus eſt ſatus Hippomoo:aut,ut alii legunt,Hippomene.ſ.Præſter noie:& ut pr̃ Doſithoes.ſ.Atrax.Et ut ſup.pcuſſa eſt ſoror Autonoes.ſ.Semele:q̃ petens cũ Ioue coire uti Iuno ſolet in ſpẽ fulminis coiens extincta eſt iã grauida Baccho:quẽ in utero geſtabat.& ut ſup.pcuſſus eſt is.ſ.Porphyrio:cui Maia eſt matertera:qa ſoror mr̃is eius Siopis.& ut Phaethõ ſup.qui rexit male equos.ſ.ſolis pr̃is ſui optatos.i.expoſtulatos:temere.ſ.temerarie,& incõſulte.Et ſup: pcuſſus eſt Aeolides.i.Aeoli filius.ſ.Salmoneus:ferus.i.ipius in deũ,& crudelis,ut.vii.Aenei.late docemur.& ut ſup.pcuſſus eſt:aut periit:natus eodẽ ſanguine:quo arctos.i.urſa genita eſt:quç.ſ.urſa caret aqs liqdis:qa cũ ſit iuxta polũ ab ea arcticũ dictũ nunq̃ ab eo lõge diſcedit,& ita nõ putaſ a ruſticis imergi aquis marinis,ut cætera ſydera.Et ut Macedon.ſ.regina Macedoniæ ita eſt cũ coniuge.i.marito ſuo,flãmis ualidis.i.uehemẽtibus.ſ.fulminis,ſic pcor cadar igne.ſ.fulminis uindicis,ætherii, i.cœleſtis.ſ.Iouis.Et ſis præda illis canibus,quibus.i.propter quos,Delos Latonia.i.ubi Latona Dianam, & Apollinem peperit.eſt nõ adeunda.i.adiri non debeat,Thraſo rapto.i.ablato a regione uiuentiũ,ante diem.ſ.ultimam periodi.& ſias prædã illis canibus,qui diripuere ſpeculantem membra Dianæ uerecundæ.i.uiſæ undæ.ſ.Actæona.

⁋Quiq;

DOMI. Linus Crotopiades qui, & unde dictus. Eurydices mors. Opheltes historia. Laocoontis fabula. Elpenoris fabula. Herculis uictoria.

¶ QVI q; croto. duo Lini fuerunt: uterq; poeta antiquor Amphimari, ut alii scribũt, Mercurii, & Vraniæ fi. Calcidemis sagitta Apollinis, & Salmacis filię Crotopi fili⁹ ẽ canib⁹ est discerptus. Crotopiades dr̃, q; nepos sit Crotopi. Pausanias uero ita scri. Psamate, inqt, Crotopi regis Argiuorũ filia filiũ ex Apolline pepit, quẽ canes Crotopia pascuis redeũtis laniarũt. Iratus Apollo mõstrũ imisit noie pœnã: hęc ifantes ab uberib⁹ rapiebat, & necabat. Corœbus eã sustulit: Phœb⁹ imisit pestẽ. Corœbus Tripodẽ ad oraculũ detulit: deniq; eo mortuo Megaris monumẽtũ erectũ est. ¶ Neue: Eurydice uxor Orphei filii Oegari, & Calliopes serpẽtis dẽte iacta mortua ẽ. ¶ Quã puer: Ophelte fili⁹ Lycurgi regis nemeorũ: q postea Archemorus est dictus: dũ parũ diligẽter ab Hipsipyle nutrice custodiret: serpẽtis morsu extictus ẽ. ¶ Quã q: Laocoon imisso telo i equũ troianũ ligneũ serpẽtis morsu cecidit. Notũ est carmẽ Vir. & Pli. refert pictũ. ¶ Neue: Elpenor Vlysses socius: cũ madidus ageret apd' Circ ã: scalarũ casu occubuit. Lõgũ extat de hoc Homeri carmẽ. Quod aũt aut i suem fuerit cõuersus: aut se de turri deiecerit: fictũ ẽ nulla authoritate. ¶ Tãq;: Thiodamas hoc loco parũ diligẽter exposito a nõnullis i unã historię spẽm fingit. Fuit aũt Thiodamas (ut docet iterp̃s Apollonii) Dryopũ populorũ rex: a quo cũ Hylus Hercu. filius cibũ petisset. Herc. illa iter faciẽte illeq; negasset: irat⁹ Herc. Thiodamãtis boues mactatos sibi apposuit, & suis: quã iniuriã cũ Thiodamas ulcisci uellet: educta Dryopũ manu in Herculẽ impetũ fecit: qua in pugna tãto discrimine laborauit: ut Deianiræ uxoris auxiliũ petere coactus sit, uulnusq; acceperit in mãmilla: mox Driopes pomitos fusos in Trachiniam coloniã duxerit: rapto tunc Hyla Thiodamãtis filio formæ p̃stantia captus: inde Thiodamãtides dr̃ a patre Thiodamante. ¶ Dryops: hic pro populo accipit Dryops: alioquin (teste Aristo. ex Arcadia nomen Dryopiæ.)

Quiq; Crotopiaden diripuere Linum.
Neue uenenato leuius feriaris ab angue:
Quam senis Oeagri: Calliopesq; nurus.
Quã puer Hypsipyles: q̃ qui caua primus acuta
Cuspide suspecti robora fixit equi.
Neue gradus adeas Elpenore cautius altos:
Vimque feras uini: quo tulit ille modo.
Tãq; cadas domitus, q̃ quisq; ad arma uocãtem
Iuuit inhumanum Thiodamanta Dryops.

ZARO. Linus. Eurydice. Hypsipyles historia. Laocoon. Elpenor. Thiodamas.

¶ QVIq; Crotopiadẽ: Crotopus rex Argiuorũ fuit: q Apollinẽ Typhonis cęde pollutũ expiauit: huius filia Psamate, cũ q̃ Apollo cõcubuit: de quo cõpressu genuit Linũ ac mox editũ ptu exposuit: qd' Apollo idignãter accipiẽs i suę iniurię uindictã iniecit mõstrũ: a quo ifantes p urbẽ passim absumebant: ẽt a sinu matrũ direpti. qd' mõstrũ delecta iuuẽtute Chorœbus occidit: ut i pri. Theb. Stati⁹ narrat. ¶ Neue uene. Orphe⁹ Apollinis, & Musę Calliopes fili⁹: siue ut alii, Oeagri music⁹ egregius uxorẽ hũit noie Eurydicẽ, quã unice dilexit. hãc ad ripas Hebri fluminis i Thracia spaciãtẽ cũ Dryadibus Aristęus pastor uiolaf uoluit: ea fugiẽs pede serpẽtẽ calcauit: q reuolut⁹ i eã uenenato morsu iteremit: uñ Orphe⁹ ad iferos iuit: ibidẽq; Plutonẽ, et Proserpinã adeo cãtu mulsit: ut ipsam ipetrauerit: hac tñ cõditiõe, ne eã quousq; ad supos peruenisset, respiceret: nõ potuit se Orphe⁹ abstinerẽ: qn dilecta cõiugẽ respiceret: q̃re rursus ad iferos ẽ ducta: cœlibẽ ex eo Orphe⁹ uitã agere cõstituit: quo fit, ut multas mulieres ei⁹ petẽtes nuptias spreuerit: postremo a mulierib⁹ orgia Bacchi celebrãtib⁹ lapidib⁹ occisus ẽ, cui⁹ caput a serpẽte pene comesum i saxũ ab Apolline dr̃ mutatũ: ut Oui. i. x. & xi. Met. & i. iiii. Geor. Vir. aliq; plres sunt auth. ¶ Quã puer Hyp. Lẽnias Hypsipyles qm̃ Thoãti pr̃i pepcerat: ab oib⁹ lẽniadib⁹ mulierib⁹ psecuta, i fugã se dedit: q capta ad Lycurgũ Gręcię regẽ ducta ẽ: q filiũ Opheltẽ ei nutriẽdũ dedit: cũ ãt septẽ reges Thebas excidẽdas peterẽt: ubiq; fontes, & flumia sunt siccata: Lãgia fonte excepto, quã rogantib⁹ regib⁹ Hypsipyles ostẽdit: deposito quẽ sinu hẽbat puero Ophelte: q interi a dracõe ẽ itereptus: q̃ orbitate Lycurg⁹ iratus dirũ ius i Hypsipylẽ exercuisset: ni a gręcis fuisset p hibitus: dictus ẽ ide Opheltes Archemor⁹: nomẽ. n. lachrymabile; Archemor⁹ eo, q; pmus occisus ẽ, at cũ ab oraculo admoniti eẽnt Gręci: nõ pus Thebas posse puenire, q̃ Archemori manes placassent: ludos funebres cõstituerũt: de qb⁹ uictores apii corona isigniebant: & ludi postea celebres ex q̃tuor agonibus isthmii, Sta. & Lac. & pleriq; alii auth. ¶ Quã q caua pmus acuta: igentẽ equũ Gręci troiano bello cõstruxerũt: quẽ armatis militib⁹ iplerũt: & aũ Troiã simulato i patriã reditu reliq̃runt eũ Troiani a Sinone graio psuasi i honorẽ palladis extructũ: intra urbis mœnia receperũt: & si antea sacerdos Laocoõ Neptũi: isidiosum equũ eẽ sonitu, armorũ, quã pcusserat telo, idicauerat. hũc Neptũo sacrificãtẽ duo ãgues absumpserũt: pariter & duos filios: eo q; equũ læserat: ut i. ii. Aene. Vir. oñdit sed nõ uerã ẽ secut⁹ hist. Vir. cõmẽtũ potius: ut Troianos excusaret: si Ser. credimus: q Laocoontẽ, Euphoriõis testimonio, Neptuni sacerdotẽ fuisse tradit: q post Græcorũ aduẽtũ lapidibus occisus est: eo q; sacrificiis eorũ nõ pdixerit aduẽtũ: post abscedẽtibus Gręcis cũ Neptũo sacrificare uellẽt: Laocoõ Timbręi Apollinis sacerdos sorte ductus ẽ: ut pprio carẽte sacerdote de more fieri solet: hic piaculũ cõmiserat aũ numinis simulachrũ cũ uxore coeũdo: q̃re draconibus imissis: una cũ filiis piit. ¶ Neue gra. ade. ad Circẽ Vlysses qñq; puenit: q̃ cũ diu ẽ morata: ubi Elpenor unus ex sociis nimio uino p scalas descẽdẽs collũ dr̃ fregisse: auth. Ho. i Odyssea. ¶ Tãq; cado. Thiodamãtis cædes ab Her. facta hoc mõ hẽt: postq̃ Herc. duxerat cõiugẽ Deianirã Oenei filiã: diuersabat Calcydone apud Oenea: i cõuiuio forte Cõdillũ Architheilis filiũ Oenei pincernã: qm̃ ei manibus fœdã aquã ifuderat, cũ pcussisset: inde cũ uxore abiuit Deianira. se cũ ẽt Hyllũ filiũ abducẽs: cũq; puenisset ad Euenũ fluuiũ Nessum centaurũ occidit: ut memorat Archilochus. hic cũ i Dryopiã puenisset Hyllo puero famelico: eũ cũ Lycha pædagogo ad Thiodamãtẽ misit: ut exiguũ cibũ pberet: q cũ abnuisset: rapto uno boue. ab Herc. mulctatus ẽ: quẽ sacrificauit: ac deide comedit. Thiodamas aũt ad Dryopũ ciuitatẽ se ptulit, eosq; ad bellũ excitauit aduersus Her. q inita pugna ad tãtã pduct⁹ ẽ difficultatẽ, ut ẽt uxorẽ obarmare coactus sit. ipse uero i mãmilla saucius fuerit, q postremo Thiodamãta sustulit, & eius filiũ Hyllã excepit, & gentẽ hãc uniuersã duxit Trachinã thessalicã ciuitatẽ habitandã, & Oetã montẽ accolere cõpulit, Phocidos abstulit, & iã q̃rtẽ illinc pp latrocinia (erat. n. gens suapte natura latrociniis studẽs, queadmodũ Pherecydes in. iiii. refert historiarũ) idq; insup addit Pherecydes, q; Dalydora Danai filia ex Peneo fluuio pepit Dryopa, a quo Dryopes appellati, q Spchium fluuiũ accoluerunt, huiusq; rei meminit etiã Callimachus, aiuntq; nõnulli ppea, q; oibus malis hoibus adiutores adiungebant, se socios amouisse Her. sicut, & Thiodamãti succurrerãt, & hac oblata occasiõe i eos Hercu. animaduertisse. alii autẽ ferũt Parnassum montẽ Dryopas accoluisse, insignis, improbitatis homines, & ab Hercu. debellatos: traductosq; fuisse i Pelopõnesum. Dryopas uero appellatos a Dryope Lycaonis filio, & Dię, quæ filia fuit Lycaoniæ, hæc ex Apollonii didicimus iterprete.

ASCEN.

¶ ET qui diripuere Linũ Crotopiadẽ. i. nepotẽ Crotopi. Neue. i. uel ne feriaris. i. pcutiaris, aut mordearis leuius ab angue uenenato, q̃ nurus Oeagri senis, & Calliopes. s. Eurydice. de qua i fine Geor. Vir. Et q̃ puer. i. alũnus Hypsipyles. s. Opheltes filius Lycurgi regis. Et q̃ sup. Laocoõ sacerdos Neptuni: q cum filiis a duobus serpẽtibus occisus est: ut dr̃ Aenei. ii. q fixit. i. transfixit pmus acuta cuspide robora caua equi suscepti. s. Troianis. uñ ipse, aut ulla putatis Dona carere dolis danaum? Neue. i. uel ne adeas gradus. i. scalas cautius. i. prudentius, & circunspectius, Elpenore socio Vlyssis, qui inde cecidit, & mortuus est, & feras uim uini. i. inebrietis prius, q̃ cadas, sicut ille. Tanquam &c. Ordo est: & cadas, idest succumbas, tam, idest intantum domitus, q̃. i. quantum supple cecidit quisq; Dryops. i. populus ille iuuit Thiodamãta, scilicet regem suum

inhumanum.i.negantē alimēta puero Hercu.& uocantē ad arma.s.contra Herculem:a quo tandem oēs occisi sunt.

Herculis interitus — Theobrotus q fuerit — Aegæi mors — Astyanactæ mors — Inois interitus — Perdicis mors — Ilices furor — Paphagis mors — Butes mors

DOMI. ¶ CACVS:Vulcani filius ab Hercule domitus in mōte Auentino ob armēta Herculis surrepta:notū est Vir.Carmē.Diodorus uero hūc Lacinium noiat. ¶ Quā qui dona:Lycas uenenatā tunicā Herculi attulit:quo in mare Euboicū deiectus est. ¶ Vel de.Theobrotus:cuius nois ignorantia alii interp̄tes nouā cōfinxerūt fabulā,cū Platonis opus de aīoꝝ imortalitate legisset:ex Ambraciæ p̄riæ suę ꝓmontorio imortalitatis animi studio sese ꝓiecit:auth.sunt Cic.i Thus.q̄ōnibus:Callimachus ēt nobili epigrāmate:& Lactā. ¶ Vt qui Theseæ:Aegæus Thesei p̄r cū reuertētis filii uela nigra ex arce ꝓspexisset:mortuū putauit:dolorecꝙ sese p̄cipitauit ex alto.ab hoc mare Aegęū nōnulli dictū putant a Plinio discedētes:q hanc appellatione deducit a qbusdā insulis:q̄ in medio Aegęo mari surgentes formā caprinam cōficiunt.nā Aegęū caprinū significat. ¶ Iliaca:Astyanactem Hectoris filiū Vlysses ex turri p̄cipitauit ardente Troia.extat de hoc carmē i Meta. ¶ Nutrix:Ino Semelas soror cū Athamantis uiri furorē fugeret:e scopulo se dimisit in mare:hęc nutriuit Bacchū.Papi.Quid te post cineres,decerptaq̄ funera mr̄is.Tutius Inoo raptantē pectore Bacchę. ¶ Vt cui cā:Perdix Dædali nepos ex sorore:cū serrā,& circinū ingenio suo adinuenisset:Dædali inuidia deiectus ex turri in auē sui nois est cōuersus.Pli.tñ i.vii.serrā a Dędalo iuentam fuisse affirmat. ¶ Lydia:Mars Ilicē Ibici Lydii filiā amauit:q̄ tuta Dianæ auxilio dū amores Martis cōtēnit:diris imp̄catiōibus i furorē acta se dimisit e scopulo. ¶ Fœta:Paphagis Ambracię rex cū incidisset in leęnā catulis stipatā,in hortis suis ab ea est dilaniatus. ¶ Quiq̄:Lycurgus Butem fratrē habuit:auth.Dio.eiusdemq̄ nois filium:quē ex arbore detractum aper lacerauit.

> Quam ferus ipse suo periit mactatus in antro:
> Proditus inclusæ Cacus ab ore bouis.
> Quam qui dona tulit Nessæo tincta ueneno:
> Euboicasq̄ suo sanguine tinxit aquas.
> Vel de præcipiti uenias in tartara saxo:
> Vt qui socraticum de nece legit opus.
> Vt qui Theseæ fallacia uela carinæ
> Vidit & Iliaca missus ab arce puer.
> Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi:
> Vt cui causa necis serra reperta fuit.
> Lydia se scopulis ut uirgo misit ab altis:
> Dixerat inuito quæ mala uerba Deo.
> Fœta tibi occurrat patrio popularis in aruo:
> Sic quæ Paphageæ causa leæna necis.
> Quiq̄ Lycurgiden lacerauit ab arbore natum:

Herculis mors — Cleobrotus — Aegeus — Scamāder — Ino — Matertera quæ sit — Perdix — Ilice — Paphagius — Leęna quō flectatur — Butes

ZARO. ¶ QVAM ferus ipse suo:Cacus Vulcani filius:ex Herc.armētis duos boues dr̄ furatus:q̄ ex Hiberia iterfecto Geryonæ adduxerat Eurysthei regis iussu:easq̄ in antrū auētinū,qd̄ incolebat.auersas:ne uestigia furtū manifestarēt,traxit:qbus frustra diu q̄sitis Hercules iter capere decreuit.Forte autē bos ex antro mugitū dedit aliaꝝ boū illecta uoce:qre reuersus Hercu.fraudē Caci detexit:quē ex ore flāmas euomentē:& ei ne boues recipet renitētē,iterfecit:& sumptis bobus abiit. ¶ Quā q dona tulit:ex Euboea Her.in montē Cineon sacrificaturus se cōtulit:& Lycā domesticū ad Deianirā uxorē in Thrachinā misit:ut uestē,q̄ in sacris uti consueuerat,afferret:cui Deianira tunicā uenenatā dedit:q̄ indutus mori coactus est:antea ā Lyca uestis letiferæ latore,in Euboicū sinum p̄cipitato:q scopulus est effectus:& nomē ēt seruat:Lyca.n.dr̄.Huius supiori rei ad saturitatē meminimus. ¶ Vel de p̄cipiti uenias in tar.Cleobrotus Ambratiotes Pla.lib.de aīę imortalitate,q Phædō inscribit,plecto:e turri in saxa p̄cipitē se dedit.Cic.ait in Thusculanis q̄ōnibus i mare eū scri.se p̄cipitasse. ¶ Vt q the.iusserat Thesei pr̄ Aegęus:ut alba uela si icolumis a Minotauro reuerteret,poneret:sin uero absumptus eēt,nigra:ut Plu.scri.Minotauro aūt interēpto:præ lætitia Theseus uela mutare oblitus est:qbus ex alta turri ab Aegæo cōspectis:existimāte filium deuoratū,in mare se ꝓiecit:uñ & nomē habet ut multi tradūt.Pli.uero Aegæū mare dictū affirmat a scopulo inter Tenedū,& Chium:ex eo noie:a spē caprę:q̄ ita a Gręcis appellat̄:repente in medio mari exiliens. ¶ Et iliaca missus ab arce puer:Scamander Hecto.filius q mortuo p̄re dictus est Astyanax:qa ei urbis deueniebat imperiū:hunc Vly.capta Troia Græcis interficiendū p̄suasit:ne Troianoꝝ q̄nq̄ ultor esset:quare ex alta turri est p̄ceps missus.Hom.est au.& i Tragœdiis Sene. ¶ Vt te.nu.Semelē Bacchi matrē fuisse docuimus:eiusq̄ sororē Inū Athamātis uxorē:q̄ Bacchū nutriuit:& se i mare uiri fugiens furorē:una cū filio Palæmone ꝓiecit:quos a Neptuno deos factos supius abunde oñdimus. ¶ Matertera,inquit Festus:matertera p̄ris,& matris mihi magna mr̄ est matertera mr̄is soror,quasi mr̄ altera. ¶ Vt cui cā ne.Perdix Dædali ex sorore nepos,xii.agens annū:serram in exēplum spinæ in medio piscis adinuenit:quare ait Oui.in.viii.Met.Dædalus inuidit sacraq̄ ex arce Mineruæ Præcipitem misit:lapsum mentitus:at illum Quæ fauet ingeniis excepit Pallas:auemq̄ Reddidit:& medio uolauit in aere pennis:quæ auis Perdix nunc quoq̄ nuncupat̄:in.v.autem Diod.nō Perdicem hūc:sed Talum appellat:serrā serpentis dentiū spissitudinē imitatum fuisse:repertorē eum ēt scribit & rotæ:qua figuli utunt̄:quare a Dædalo occisum:& sepultū:quo p̄cepto facinore ab Ariopagitis homicidii dānatum:in Cretā uenisse.Pli.in.vii.natu.hist.lib.Dædalum serræ inuentorē affirmat. ¶ Lydia se sco.Dianæ auxilio potiri Mars nō potuit Ilice Ibici Lycii filia:quā deperibat:ea ēt in Deum multa dixit opprobria:quare cōmotus Mars patrē occidit amatæ:cuius morte puella dolēs:e rupe se deiecit:ut uetus scri.interp̄s. ¶ Fœta ti.oc.Paphagius Epiroticus Ambraciæ dr̄ dn̄atus:qui cum in agrū non ꝓcul ab urbe se cōtulisset:leænæ catulos suos ferēti obuiauit:a qua est dilaniatus:ut uetus interp̄s est auth. ¶ Leæna:masculina in on terminata faciunt in æna fœminina:penultima cū æ diphthōgo:ut dracon dracæna:lacon lacæna:ita leon leæna.nā leo facit lea:more latino:sicut leno lena:ut latinoꝝ pariter & græcoꝝ grāmaticorū est opinio. ¶ Quiq̄ ly.Butes,qui & filiū eiusdem nominis habuit,in uenatione ab apro est enecatus:ut uetus scri.interpres Diodo.innixus authoritate.

ASCEN. ¶ ET tā cadas:q̄ ferus Cacus.de quo Vir.lib.viii.& Liu.in pri.ipse.s.filius Vulcani:& alios occidere suetus:periit mactatus in suo antro:ex̄ns ꝓditus ab ore bouis.i.uaccę inclusæ:qa ut dicit Vir.cū Herc.abigeret armēta sua:& boues captę dulcedine pabulorū mugirēt:reddidit una boū uocē.i.de iis:q̄s Cacus furatus erat:& incluserat in antrū suū.Et cadas:aut peas tm̄:q̄.i.q̄tū sup.cecidit & piit is:q tulit.s.ad Her.hoc est Lycas:dona.i.tunicā:quā camisiā uocāt,aut subtexta:tincta ueneno.i.uenenato sanguine.Nessęo.i.ipsius Nessi.& q tixerit aq̄s euboicas suo sanguine:qa Lycas i mare euboicū ab Her.p̄cipitatus ē uel uēias i tartara.i.descēdas ad iferos de saxo p̄cipiti.s.Ambracię ꝓmōtorio Epiri:ut q legit opus Socraticū.i.& a Socrate i scriptū:sed a Pla.editū.de nece.i.de imortalitate aīę:uidelicet Cleobrotus.Et cadas,& peas aut p̄cipiteris ut Aegęus pr̄ Thesei:q uidit uela fallacia.i.nigra:q̄si lugubria carinę Thesęę.i.q̄ Theseus uiuus nō mortuus,ut ille putabat,uehebat.Et ut puer.s.Astyanax filius Hectoris:missus.i.p̄cipitatus:ab arce iliaca.i.troiana.& ut nutrix,& eadē matertera Bacchi teneri.i.adhuc uidelicet Ino soror Semeles:q̄ se in mare demisit e scopolo.Et ut Perdix nepos.Dædali,cui cā necis fuit serra inuēta:quā inuenit ad si̅litudinē mādibulæ serpētis cū dētibus secare incepisset:ob cuius iuētiōis iuidiā Dędalus eū necasse fert̄.Et per eas supple ut uirgo Lydia.i.Ilice misit se ab altis scopulis:q̄ dixerat uerba mala.i.imp̄catoria deo.s.Marti iuito.Fœta.s.leæna popularis.i.in populo uagari solita impune:occurrit tibi in aruo patrio:& sit tibi cā necis Paphagæ.i.ut fuerat Paphagi regi Ambraciæ.Et aper q Lacerauit.i.letalr̄ uulnerauit:Lycurgidē.i.Lycurgi filiū,Butem tractum ab arbore.

¶ Idmona

CIDMONA:Idmon auth.Apol.cu in argonautica expeditione ultimus uenisset:dicebat.n.uates spina pitur:cu in Bithynia ab apro est discerptus.℣ Isq uel:Thoas,ut nonnulli sentiut,ut Dio aut tradit qda ignoto noie in agro Posidoniatarum in regione Andriæ gathia: cu uenatione excelleret:captar ucq ferar capita:& ped es Dianæ uouisset:capto ingeti apro solu caput arbori appedit dea cotepta:q mox cu eode loco dormiret meridiano estu,solutu apri caput dormietis os oppssit ℣ atq dem:Atys,& Nauclus pinei pomi casu dormietis in uenatione obruti sunt.℣ Si:socii Minois regis iterfecti i Sicilia iniuria ulciscetes:qcuq ex Sicilia in creta nauigarut,iterficiebat.℣ Lapsura:Alcidice Alebæ larissæi filia cu uiro lycoride eade domus ruina obruta est.℣ Vtq Euenus,ut apud unu Ho.repio Eusta.terpte cum Marpissam filia pulcherrima:hret ea poscetes in uxore in certame curule puocabat:eoq qui uicti eent capita foribus affigebat: ut reliquos a cotentione deterreret,Idas aut qui Apharei fi.ferebat:cu eet Neptuni:acceptis a patre eqs uelocissimis Euenu supauit:marpissa filia abduxit uxore Euenus aut pdolor se i Lycorma Aetholiæ fluuiu demrsit:cui dedit nome Na ex illo est appellat⁹ Euen⁹.℣ Vel ty. tyberis a tbyio rege imersonome accepit:uulgata hist.℣ Qdq:Brote⁹ Vulcani,& mineruæ fili⁹ pp deformitate oris cotept⁹ se in pira ardete cotecit alio noie Erichthoni⁹ dicebat ab Ho.Brote⁹.ut scri.Eus.℣ Inclusus Cherill⁹ reg Alex.mal⁹ scrip.inedia mori e coact⁹ a regeutaist.

DOMI. Idmon discerptus

Thoantis fabula.

Atys & Naucli fa.

Socii Minois qui

Euentus q

Idmonaq audacem:te quoq rumpat aper.
Isq uel exanimus faciat tibi uulnus:ut illi
Ora super sæui quem cecidere suis.
Atq idem,simili quem pinus morte peremit
Phrygia uenator:sisq Berentiades.
Si tua contigerit minoas puppis ad undas:
Te corcyræum cressia turba petat,
Lapsuramq domum subeas:ut sanguis Alebæ:
Stella Licoride cui fuit æqua uiro.
Vtq ue l Euentus torrenti flumine mersus:
Nomina des rapidæ tyberinus aquæ:
Hyrtacidæq modo defixa cadauera trunco.
Digna feras:hominis fit caput esca tuum.
Quodq ferunt Broteum fecisse cupidine mortis
Des tua successæ membra cremanda piræ.
Inclususq necem cauea patiaris:ut ille
Non profecture conditor historiæ.

CIDMonaq auda.Idmo Appollinis:& Pheretiæ fili⁹. Pherecydes uero dixit Asteriæ:q filia fuit Corois,& Appollinis:,ide Pherecydes ait idmonis filia fuisse Laothoe: Laotoes, Testora. Testoris Calcate:alii Abatis illegitime natu.hic una cu Argonautis Argo naui cocedit:cuq aliqtu a sociis secessisset:ab apro occisus est:ut Orpheus,& apolonius testantur. ℣ Isq uel exani.solebat Thoas uenator arborib⁹capita feratu affigere:quada forte die apro iterfecto Diana fert allocut⁹q sub ea:in q erat pde positu arbore caput d more sopore fessus iaces a capite apri e iterept⁹ auth,uet⁹interpres.℣ Atq ide simili:Atys in Berecynto monte ubi Sybeles sacra fiebat,cu uenaret lassitudine oppssus sub pinu longu capies:illius arboris piit pomis:sicut interps uetus exponit.℣ Si tua co.rege Minoe,ut sup us exposuimus,a Cocalo in Sicilia iterepto:eius Cretefes ossa i patria transportarut :ut tepestate in Corcyram insula uenerut:q male a Corcyreis tractati:quoscuq eoq in Creta uenientiu in uidicta occidebat.Si uero legas dorcyreu oppidu in Silicia dorcyreu,ubi male habiti sut Cretefes:qui deinde,ut meritas redderet uices in Crete inuenti necabaut:ut uetus est author interps.℣ Lasura q domu:Larissæi filia Alebæ domus dilapse ruina diem extremu finiuit:una cu marito Licoride:totaq domo ut uetus tradit iterpres.℣ Stella:secutus poeta ægyptia opinione: æqua stella dixit:na Aegyptii fata in stellis esse credebat. ℣ Vtq uel Euenus:Euenus poeta in Lycorba fluuiu decidit:cui& nome dedit:ut uetus narrat interpres:Euenus et Martis filius Aetoliæ rex Marpissam formosissima filia habuit:teste apud Ho.Porphyrio:qua poscetes ad curule certamen puocabat:uictorucq capita foribus affigebat.Idas aute Apharei filius re uera Neptuni,a pre sibi equos sumens uelocissimos:puella rapuit:que cu Euenus persequeret coprehendereq no posset equos,quos hebat,iugulauit:seq in Lycorba demersit:qui ab eo Euenus est appellatus:fugiente aut Ida periclu: occurrit Apollo puella ei rapere uolens:cuq ad pugna couenisset:Iuppiter Mercu.misit ut sibi,que uellet:eligeret puella:hec Idat accepit,uerita ne senescente ea Apollo reiiceret.℣ Noia des rapi.Tyberinu rege.d.qui in fluuio mersus:ei nome dedit: ut iam ondimus.℣ Hyrtacidæq mo:Hyrtacides duo fuere alter ab Ho.Asius dictus:alter a Vyrg.Euryalus Hyrtaci filius: q noctu hostiu castra ingressus multos enecauit:ipse uero captus,est iterfectus:caputq hasta ad iuliu Aenæe filiu dlatu Vir. est auth.℣.Quodq ferut Broteu:Broteus Iouis filius a sua turpitudine nome hbit:q re imortalitate asseq no ualuit uh pdolore:& qa se coteni uidebat:in ardete pyra mori uoluit,ut uetus tradit interps.alii hunc Vulcani,& mineruæ filiu phibent:& erichthoniu et appellatu.℣.inclususq ne,ca.duplex hoc loco hist.costat,na uetus scri.interpres calisthene Magni Alexa.inepte coplexu hist.q re in cauea detrusum inedia periisse,alii uero tradut in Alexan. hunc scripsisse:& io fame obiisse: Cherillus et intelligi posset:qui teste sup poetica Horatii Porphyrione:adeo incopte Alexadri gesta carmine descripsit:ut eius,vii tm uersus sint approbati,fert Alex. dixisse:malle apud Ho,Tercites hri,q apud Cherillu Achilles:addit et Acron sup eode Hora.loco Cherillu cu alex.pactu:ut si bonu uersum faceret:aureo numismate donaret:si malu colaphis feriret: qui sæpe maledicedo colaphis nectus est.℣ Vtq re.no,Archilochus Lacedomonius iabici carminis inuetor fuit:licet affirmet Aristoteles multo antea genus carminis fuisse:q Tulli Hostili tpibus exititit cui summa elocutois uim fuisse in.x.oratoriaq institutionu Quin.tradit:carminis a beo i Lycabe socerii,& filia Neobole editi maledicetia:ambos laqo obiisse certu est ipse postea,qa nimis seuere scripserat:a Lacædemoniis est exulatu missus & liber eius reiectus:ut de seueritate Vale docet.Pli.aut in.vii.ait.Archilochi poetæ interfectores Apollo arguit Delphis:ex qbus uerbis Archilochu occisum coiectamus.℣ Lingua pro.pteruus declarat quada lasciuia libidine cu iniuria in dictis:& factis,pteruia uero apud ueteres sacrificium fuit:in eo mos erat:siquid ex epulis superfuisse:igne consumeretur:sicut apud Macr.in Sat.legimus.

Tyberin⁹ qui

Broteus q

Cherill⁹ q

ZARO.

Idmon

Thoas

Atys

Socii Minois

Euenus

Tyberin⁹

Broteus

Cherillus

Archiloch⁹ q fuerit

CEt q cupit,aut letauit Idomona:q,ultimus argonautica expeditionem uenit.& ab apro in Bithynia discerptus e,rupat quoq.i.et te.Et is.s.aper.uel.i.et exaius.i.mortuus faciat tibi uulnus.i.letale:ut sup.fecit illi.s.Thoati:uel alteri ignoto uenatori.sup que cecidere ora.i.caput cu detibus suis sæui.i.apri syluestris.Et tuide sis ille:quepinus.s.dcides pemit sili morte:sup.in Phrygia:& sis Beretiades uenator.i.peas:ut Atys & Nauclus ex casu pini.Si tua cotigerit.ordo e,si puppis tua cotigerit ad undas minoas.i.creticas:turba cressia.i.cretesis petat te corcyræu.i.qsi corcyreu,hoc est occidat te,ut Siciliesses oes Minos occidi iussit.Et subeas domu lapsura,ut sanguis alebi.i.Alcidice Alebi Larissæi filia,cui fuit stella.i.influetia cœlestis æqua.i.æqlis:Lycoride uiro.i.marito suo,qa a domo ruete oppssi sut.Et tu mersus flumine torreti des noia aquæ rapidæ,in q.s.submersus sis ut uel Euenus dedit sup.nome Lycobæ:q Euenus postea dictus e:& est fluuius Aetoliæ, uel tibe rinus a quo Albula i italia dictus e.Et feras mo.i.ad modu Hyrtacidæ cadauera digna,sup.te,defixa trūco,hoc e caput tuu sit esca hois.i.coedat ab hoie.Et des tua mebra cremada pytæ sucesæ.i.rogo,qd.i.qua referut.i.plurimi Broteu Vulcani,& Mineruæ filiu cupidie mortis qa ob turpitudine se cotepti uiderat.Et iclusus cauea patiaris nece,ut ille.s.notissim⁹.s Cherillus,coditor historiæ.s.gestoq Alexandri magni,no pfecturæ.qa pltsfame,p qd signat fuisse malus scriptor

ASCEN.

Vtque repertori nocuit pugnacis iambi:
Sic sit in exitium lingua proterua tuum.
Vtue parum stabili qui carmine læsit Athenas:
Inuisus pereas deficiente cibo.
Vtque lyræ uates fertur periisse seueræ:
Causa sit exitii dextera læsa tui.
Vtque Agamenonio uulnus dedit anguis Oresti
Tu quoque de morsu uirus habente cadas.
Et tibi coniugii nox prima nouissima uitæ:
Eupolis hoc periit & noua nupta modo.
Vtque cothurnatum periisse Lycophrona narrant
Hæreat in fibris fixa sagitta tuis.
Aut lacer in sylua manibus spargare tuorum:
Sparsus, ut est Thebis angue creatus auo.
Perque feros montes tauro rapiente traharis:
Vt tracta est coniux imperiosa Lyci,
Quodque suæ passa est pellex inuisa sorori:
Excidat ante pedes lingua resecta tuos.
Cognitor, ut tardæ blæsus cognomine myrrhæ
Orbus in innumeris inueniare locis.

DOM. Archilochi mors. Aristus inedia. Aristus exilium. Orestis mors. Eupolis interitus. Lycophronis exitium. Pentheus qui & unque Cadmi in anguem conuersio. Dyrces cruciatus. Philomela quæ. Cynaras q fuerit.

CVTque reptori: Archilochus cum Lycamben Iambico carmine inuento ad laqueum copulisset: ab illius domesticis necatus est. ¶ Vtue parum. Aristo. cum laudes Athenarum ab oratoribus editas librisque Panatenaici inscribunt: carmine insectaret: inedia extinctus publico decreto. Pausanias uero in .vi. hist. scri. Anaximenem librum edidisse in Athenienses: Lacedæmonios: & Thebanos sub Theopompi noie, & illius falso censeri uersus, q in Alexandrum sunt. ¶ Vtue lyræ: Aristo. alter cum in Menecbei eiuis fortissimi robur scripsisset eam tragœdiam: quæ inscribit Menecheus: cuius testimonio Plu. utitur: coi Atheniensium decreto eiectus est. ¶ Vtque Aga. Orestes furore liberatus serpentis morsu extinctus est tradito Mycænarum impio Thisamenæ filio ¶ Sit ti. Eupolis ueteris comœdiæ scriptor apud græcos quo in genere Aristophanis scripta legunt: ducta uxore primitiali nocte mortuus inuentus est una cum puella. ¶ Vtque: Lycophron poeta græcus bellum troianum carmine iambico complexus mira obscuritate sylua fabularum pene oium, quæ apud græcos extant continet. Laudat pater a Papinio i ultimo syluarum: quod Lycophronis obscuritatem, & umbras explicaret, cum de antiquorum poetarum principatu certaret, sagitta ab aduersario ictus occidit, ut hic ait Ouidius. ¶ Aut la. Pentheus a furente matre discerptus: nomen a luctu e sortit. ¶ Nam significat luctum, Autonoes fi. Cadmum hēt auum: q i anguem fuit couersus quis Pherecydes aliter scriptum reliquerit: ut proposuimus. ¶ Perque fe. Dyrce. Lyci Thebarum regis uxor cum Antiopen, quam Lycus ob suspitionem cocubitus repudiauerat, in carcerem detrudendam suasisset mortuo Lyco, Zethus & Amphion nati ex Antiope eam reuinctam taurorum syluestrium caudis in ultionem maternam dilaniarunt ad eum locum qui fontis Dyrcæi a Dyrce nomen accepit. Tauros illos fuisse feros scr. Hero. autho. interpete Apollonii: & Proptius, sub trucis ora bouis. ¶ Quodque suæ: Philomelæ uulgatissima fabula: dum Tereo obsecuta timet: ne scelus prodat, linguam amittit. ¶ Cognitor: Cynaras cum Myrrhæ filiæ incæsto se pollutum dephendisset, eam in Arabiam usque stricto ense secutus est, ubi illa in arborem sui nominis conuersa inter Arabiæ odoramenta numeratur.

ZARO. Anaxandrides. Aristochius. Orestes. Eupolis. Lycophrones. Pentheus. Cadmus. Dyrce. Philomela. Cynaras.

CVtque pist. Anaxandrides contra Athenienses scri. ut in .vii. Aethi. docet Eustachius: quos sanctissimas leges hre affirmabat: prauissimis astt uti, quare fame mori e coactus uetus interps Meuium dicit qui & ipse Athenie. carmine lacerauit: a quibus inedia copulsus i carcere extremum diem finire. Athenæ, teste Var. tres fuer: ab unis Athenei: ab aliis Athenausi: a tertiis Athene apolit. ¶ Vtque ly. ua. Aristochius poeta carmen tragicum p syluam trasies meditabatur: cui serpens ex arbore, cuius folia pcusserat, decidens manu momordit: quare extremum diem obiit: ut uetus narrat interps in .vii. æthi. tradit Eustathius. ¶ Chachin⁹ tragic⁹ poeta cui Alope adultera filia fuit: de Cyrcone scripsit: q cum meditaret a serpente morsus decessit. ¶ Vtque Aga. Orestes, ut iam oibus constat interfecta matre furore correptus fuit: inde liberatus cum p sylnam iret: a serpente occisus est. ¶ Sit ti. con Eubolus, uel Eupolis Athenie. comicus poeta: Medillam duxit uxorem: cum qua prima nocte, qua cocubuit, mortuus inuentus est, si ueteri credimus interpti. ¶ Vtque Cothur. Lycophrones in poetica duo floruerunt: alter dicta Cassandræ scripsit: alter, cuius nunc fit a poeta mentio, tragicus ex his unus: q pleiadas sunt appellati, ab inimico sagitta ueneno illita traiectus interiit: auth. est uetus interps. ¶ Cothurnatum: Cothurnus calciamenti genus utrique pedi aptum: quo tragici utebantur: comici aut socco, ut docet Ser. ¶ Aut lacer in syl. Echion ex Cadmi filia Agaue Penthea genuit: q sacra Bacchi auersatus a matre aptum est esse exisli matre, occisus est: ut in .iii. Met. legimus. ¶ Auo an. Cadmum .d. in anguem uersum: cuius Agaue filia Penthea pepit. ¶ Perque fe. Modo. Antiope Nyctei filia: quam sup. in Satyrum mutatus corrupit, fugiens Nyctei minas defugit in Sicyonem ad Epapea pepit Zethum: & Amphiona: quos in Cytherone monte apud quosdam pastores deposuit. Nycteus igit ob audaciam filiæ tristatus Rogauit Lycum ne despiceret ipsam. quaobrem in Sicyonem pfectus cum exercitu Lycus Epapea occidit: abstulitque captiuam Antiopem: tradiditque eam Dyrcæ uxori custodiendam: ut pote fratris sui filiam: hæc rursus fugiens capta tradit a filiis suis Amphione, & Zetho: qbus pastor: q eos aluerat: rem oem pteritam memorat: qui cum cognouissent matrem suam esse ipsam custodiss. Dyrcem uero agresti tauro ligantes discerpserunt: unde Plautus in Pseudulo: cras quasi Dyrcem olim, ut memorant duo gnati Iouis deuixere ad Taurum, inde Lycum aggressi sunt: ut dicerēt Antiopem uelle tradere, quorum mentem cum nouisset Lycus, ua Merc. impediuit, quominus ipsum occideret: Lycoque rem aperuit: unde & ips fugæ datum: & pinde effugit: ut interps Apollonii scrib. Probus aut in Perseum aliter hanc tradit hist. nec nos pterit Hom. in Odyssea Antiopem Aesopi filiam memorasse. ¶ Quodque suæ pas. est: superius memorauimus a Tereo Philomelam stupratam: & linguam resectam: ne scelus ppalam fieret: ea uero sanguine in linteo oem annotauit: quem ad Prognem sororem misit: a qua Itys filius pro epulis a patre est comesus: qui oes i aues sunt mutati. ¶ Cognitor ut tarde: Cynaras Cypriorum rex cum Myrra filia deceptus rem habuit, quo detecto facinore eam stricto ense per Arabiam est insectatus, ubi urbem a filiæ nomine appellatam condidit: que in sui nominis arborem est deorum miseratione mutata: ut iam explicuimus cognitor, & traditor legi absque menda potest.

ASCEN. CET ut lingua pterua nocuit reptori .s. Archiloco inuetori iambi .i. carminis iambici, pugnacis .i. mordatis: sit ad nocendum iuxta ti. sic .i. in tuum exitium .i. extermi nium, & necem: & tu inuisus pereas cibo deficiete .i. inedia coactus, ut sup. pstit Aristophanes, q læsit Athenas carmine parum stabili .i. cito aboledo. Et ut uates seueræ lyræ .s. alter Aristophanes fert psse: sic dextera læso sit causa tui excidii .i. mortis tuæ. Et ut anguis dedit uulnus Oresti Agamenonio .i. Agamenonis filio cadas, tu quoque .i. etiam tu de morsu hnte uirus .i. uenenum. Nox prima coiugii sit tui nouissima .i. ultima uitæ: Eupolis .s. poeta comicus græcus, q comœdiam ueterem scripsit plit hoc modo .i. nocte. & noua nupta .i. coiux eius. Et ut .s. historiographi narrat Lycophrona .s. poetam cothurnatum .i. altiloquum .s. piisse sagitta aduersarii, sic sup. hæreat sagitta fixa in tuis fibris .i. pcordiis. Aut spargare in sylua lacer .i. dilaceratus manibus tuorum, ut sparsus est Thebis creatus auo angue .s. Pentheus a matre discerptus: cuius auus Cadmus factus est. Et traharis p feros montes tau ro rapiete .s. te, ut coiux impiosa Lyci .s. Dyrcæ tracta est a filiis Antiope. Et qd Philomela pellex inuita .i. coactus esse pellex suæ soror .i. Progne, est passa lingua .s. sua resecta .i. amputata excidat .s. ex ore tuo an pedes tuos, de q re in Buco. metio fit, Coditor &c. Ordo e inueniare .s. pfugus, & uagus in inumeris locis orbis .i. mudi: ut coditor Myrrhæ .s. filiæ suæ, .i. Cynaras, tarde .i. q i arborem tarde nascete couersa e. cognoie .i. cognomento blæsus.

CIN q

¶INq tu Achæus Xuti filius: ut scr. Str. necatis parētibus p iprudētiā i Laconicā aufugit. Vatē aūt Achęū hic itellige Ho. q dū ifans educat ab apib⁹ Mellisigenes ē dcūs: hoc ē, ples apū: sed oculos ea educatōe amisit uenenatis apū aculeis: ex quo dcūs est Ho. qd̄ sigñat cęcū. scri. tū Hero. & Plu. Mellisigenē fuisse appellatū: qd̄ ad Melletē fluuiū sit natus: cæcitatēq; ad alias referūt cās. ¶ Fixus & Prometheus, cui⁹ frater Epimethe⁹ filiā hūit Pyrrhā i Caucaso mōte aqla cor exedēte cruciat. ¶ Vt puer: Arpiages filiū absumpsit: qd̄ Thyestę pri⁹ cōtigerat. Hoc magis placet, q̄ ut itelligas Arpiage fuisse filiū Thyestæ, cū Tātalū legamus. ¶ Trūca: Mamerthes, ut scripserūt qdā, Mytern⁹ Sysaphoni Corinthi frater: cū fratris filiū iperii cupiditate necasset: a Sysaphone mēbratim ē laceratus hęc tū fabu. mihi incerto auth. tradita uī. ¶ Vt ue: Theocrit⁹ poeta Syracusanus ex Sicilia carmie Buccolico Vir. añpositus: ob magnitudinē linguę doricę q̄ pastorali sermōi aptissima est: uñ ipse rotus cōstat: ultā laqo finiuit: ut hic aīt. ¶ Nudaue: Marsias uictus a Phœbo pelle exut⁹ nomē fluuio dedit: de quo supra. ¶ Saxificæ ui. Perseus i Aethiopia liberata Andromeda uinculis. Nileos cephenos: erāt aūt ppli q Phineo pebāt bellū plato Medusæ capite in saxa uertit. ¶ Potniadū: Glauc⁹ ad Antedonē Bœotię in balenā cōuersus ē. Glauc⁹ pterea furore equaꝶ dilacerat⁹ est inter potnia, & Dyrcē fontes: ut scri. Stra. uñ e q̄ Potniades dictæ sunt. Glauc⁹ demū uenenato melle ab hospite Cretēsi extict⁹ ē.

Inq; tuis opifex, uati quod fecit Achæo,
  Noxia luminibus spicula condat apis,
Fixus & in duris carparis uiscera saxis:
  Vt cui Pyrrha sui filia fratris erat.
Vt puer Arpagidæ referas exempla Thyestæ:
  Inq; tui cæsus uiscera patris eas.
Trunca geras sæuo mutilatis partibus ense:
  Qualia Mycreni membra fuisse ferunt.
Vt ue syracosio præstricta fauce poetæ
  Sic animæ laqueo sit uia clausa tuæ.
Nudaue direpta pateant tua uiscera pelle:
  Vt Phrygii, cuius nomina flumen habet.
Saxificæ uideas infelix ora Medusæ:
  Cephenum multos quæ dedit una neci.
Potniadum morsus subeas, ut Glaucus equarū:
  Inq; maris salias Glaucus ut alter aquas.
Vtq; duobus idem dictis modo: nomen habenti
  Præfocent animæ gnosia mella uiam.

¶INq tu. opi. Achei plures fuerūt: quoꝶ hic unus: de quo nūc agit in cui⁹ p hortū ambulātis capite agmē apū isedit: qd̄ cū expellere uellet: eoꝶ aculeis acie oculoꝶ dr̄ priuatus: ut tradit uetus iterpres. ¶ Fixus & in duris: in Theogonia, & prio Geor. Hesiodus Iapetū scr. filios Promethea hūisse: q pnidētia iterptatur: & Epimethea: q iprouidētia: ad Promethea mulierē Pādorā noie dei cū uasculo: i quo oia iclusa erāt mala, misere: ut Prometheꝰ fraudē puidens illud nō recepit subdola uero puella denuo eo abūte: Epimethē obtulit: q iprudēs uas aperuit: uñ eue stigio morbi oēs euolutū: pter spē: q̄ in labiis assistebat dolii: ut ipsa pariter effugeret. nō id sine rōne fingit: uñ in miseria cōstitis remediū spes ē hāc puellā Epimetheus cōpressit: uñ Pyrrha, & Deucaliō nati sunt: quoꝶ patru⁹ Prometheus in Caucaso mōte patit. nā iecur ei⁹, ut recēsuimus, ab aqla deuorat. ¶ Vt pu. ar. nullus hūc diē, iudicio meo recte ē hāc iterptat⁹ h. s. quā sic accepim⁹ ex Hero. i. i. hist. snia: necnō Iustini in prio Trogi cōpēdio Cyaxarē Medoꝶ regē filiū hūisse noie Astyagē: ad quē defuncto pre peruenit impiū. hūit hic filiā: quā Mādanē appellauit: q̄ ei p qetē tm̄ urinę facere uisa est: ut oēm ipsi⁹ urbē oppleret: atq; uniuersam Asiā inundaret: qd̄ sōmniū cū magis exposuisset. qq; sunt interptati cōteptus est: inde Mādanē uiro maturā uisum est alicui Medoꝶ nō tradere: sed Persæ cuidā Cambysi. eodē quoq; anno: quo filiā collocauerat, uisionem alterā uidit: uidebat ei ex filiæ genitalib⁹, q̄ totā occuparet Asiā, uitis enasci: qd̄ uisum interptibus retulisset: edoctus est filiā: q p ipso regnaret, pariturā: qre exterritus e Persis filiā accessiit: cui custodiā apposuit: ut qcqd pareret interficeret: ubi Cyrus genitus est: Harpagū familiarē inter Medos fidissimū acciuit: cui pueꝶ occidēdū tradidit: quadā aūt pietate: uel fato potius infantē interficere noluit: sed eū Mitharidati regis Astyagis bubulco: ut pimeret, dedit, additis ēt ni id faceret minis: q optime cauillatus filiū pprīū: quē tūc mulier pepat mortuū loco Cyri in pstituto posuit loco: & Cyrū æq;, ac filiū aluit: is cū obuersaret inter pastores impiū ut pueroꝶ est mos: de cōsensu oium gerere cœpit: quē bubulci filiū appellāt. nā Cyrus ide dcūs est: q a Cino nutrix dr̄. i. canis medice aūt spaco: cūq; qdā collusor filius Artēbaris Medi spectati uiri nihili Cyri faceret imperia: a pueris ipsum cōprehēdi iussit: & multis affici uerberibus: q illico ægre ferēs in urbē ad patrē retulit: q̄liter rē hūerit: qre Artēbares apud regē cōquestus est: & filiū secū duxit: eiusq; humeros cæsos regi ōndit: rex statim ad se Cyrū uētre iussit: quē cū de hmōi re iterrogasset: & ipse intrepide rñdisset: nepotē esse cognouit. ita ēt tpe suggerēte: qd̄ ita eē a bubulco certior est fcūs: qre Harpagū rex uocat: quē de puero pcōtat: uiso pastore noluit Harpagus tergiuersari: sed rē totā ordine apuit. Astyages aūt dissimulās bñ hoc euenisse: gratūq; sibi eē: & Harpagi filiū ad se mitti ipat. xiii. natū annos: q eius iussu mactat, & mēbratim cōcidit: partim elixus: assus partim: in cōuiuio p epulis pr̄i est appositus. idem legitur & de Thyestis filiis: ut docuimus: qd deinde fuerit de Astyage: & Harpago: quos memorauim⁹ auth. tradūt. ¶ Trūca ge. sæ. Mamertes Sysaphoni Corinthi fr̄ regni cupiditate nepotē occidit, qre a frē dr̄ laceratus: alii tradūt Mamertē, uñ Mamertini Siciliæ ppli appellant, oppidū ædificasse: inde oborta de regno lite a fratre mortu⁹ est: ut uetus memorat interpres. ¶ Vt ue syracusio: Theocritus Syracusan⁹ Buccolicū carmē elegātissimū cōposuit: qd̄ nr̄ Maro est imitat⁹. Fuit aūt igenii adeo mordacis: ut in ipm̄ Sicilię regē Hierōnis filiū sit iuectus: a quo ad suppliciū: ut hoiem tm̄ pterrefaceret duct⁹ interrogatusq; an a maledicētia se abstinere uellet: magis uerba regē lacessentia pferebat: indignat⁹ aūt rex: qd̄ ioco fuerat cōmētus: serio fecit. nā caput ei amputauit. alii suspēsum uolūt: ut Ouid. hoc loco, uetus iterpres est au. ¶ Nudaue di. Marsiā dicit: q uictus ab Apolline: n fluuiū sui nois ē mutatus: ut ondimus. ¶ Saxificæ ui. ad cōpēdiū rē hāc redigā: cū & superius eā narrauerimus. Perseus liberata Andrōeda: cū Phineo certauit: cui añ pmissa fuerat Andromeda & cū ipsi puella a parētibus pollicita in uxorē: in saxū uertit: utpote ui iferre niterēt: Cephenosq; pplos ei parētes: ut Oui. in Met. Hygi. aliq; multi sunt au. ¶ Potniadū m. Glaucus e Potnia ciuitate cū Veneris sacra sperneret: suis eqbus a dea furor imissus est, a quibus cū ueheret morsibus est dilaceratus, ut Ser. sup his Vir. in. iii. Geor. docet, Scilicet ante oēs furor est insignis eqrū, Et mēte Venus ipsa dedit, quo tpe Glauci: Potniades male mēbra absumpsere qdrige. ¶ Inq; ma. sa. Glaucus is piscator ardēter Scyllā amauit, q in Euboica añdōe herba qdā cōmesa icredibili cupiditate se in mare pìecit & a Neptu. cęterisq; Diis marinis Deus effectus est, au. ē Oui. i. xiiii. Met. ¶ Vtq; duo. idē alius qdā Glauc⁹ Cretēsis: nā pr̄es Gauci fuerūt ob lasciuiā in filiā uenenato melle extictus ē: ut uetus docet iterpres. ¶ Gnosia mel. cretēsia. Gnosos. n. Cretæ ciuitas ē: ut tradit Ser.

¶ET apis opifex. i. mellificās. cōdat spicula noxia. i. aculeū noxiū: qa excæcatiuū in luminib⁹. i. oculis tuis: quod. i. quā rē fecit Achæo uati. i. poetæ. Et tu fixus in duris saxis: carparis uiscera. i. hēas uiscera carpta: & dilacerata: ut cui Pyrrha erat filia sui fris. s. Epimethei: hoc est ut Prometheus in Caucaso mōte religatus: cuius fratris erat Pyrrha filia: & referas exēpla Thyesti. i. comedaris a pr̄e: ut puer Harpagidæ: supple ab ea absumptus ē: & tu cæsus i. occisus eas in uiscera tui pr̄is: & tu geras mēbra trūca. i. trūcata, & hoc ptib⁹ tuis mutilatis ense sæuo. i. crudeli sup talia, q̄lia ferūt fuisse mēbra Mamer-

DOMI. Achęus q & unde. Promethe us cruciatus Arpiagis feritas Mycreni i. teritus Theocriti suspēdium Marsiæ fa. Glauci fa. Equæ pot niades uñ dictæ sint.

ZARO. Achæus Promethe us Arpiages

Locus non dū ab aliis intellectus

Mycrenus

Theocrit⁹

Marsia Medusā

Glauci qui fuerint, & eoꝶ interi tus Gnosos urbs q̄ fuit

ASCEN.

this:& uia aiæ.i.uitæ tuæ:añ anhelitus tui.i.arteria uitalis sit tibi clausa.i.occlusa:& strãgulata laq̃o, ut sup.fuit clausa poetæ Syracusio.i.Theocrito:& sit fauce ei⁹ pstricta.i.strãgulata:& cõpssa.& uiscera tua pateãt nuda:sit pelle direpta.ut Phrygii.i.Marsiæ:q fuit excoriat⁹cui⁹noia h3 flumẽ.i.Marsias noie.& tu infelix uideas ora Medusæ saxificæ.i.faciẽtis saxa ex iis a qb⁹ispecta fuerit.q̃.i.Medusa dedit multos:Cephenũ:p Cephenoꝝ pploꝝ.i.neci.i.morti:subeas morsus aquaꝝ potnia dũ.i.carne humana uesci solitaꝝ:ut Glaucus sup.subiit:& salias in aquas maris:ut alter Glaucus:correpto.i.furore comesta quadã herba:& mella gnosia.i.cretẽsia:hoc est apũ cretẽsiũ:pfocẽt.i.strãgulẽt:& itercludãt:uiã aiæ.i.anhelit⁹tui:& flatus:ut habẽti idẽ nomẽ duob⁹.i.cũ duob⁹dictis mihi.i.a me sit ẽ:ut terti⁹Glauc⁹:q uenenato melle ab hospite cretẽsi:extict⁹ẽ.

Sollecitoq; bibas,ueluti doctissimus olim:
  Imperturbato quod bibit ore reus,
Nec tibi(si quid amas)felicius Hemone cedat:
  Vtq; sua Macareus,sic potiare tua.
Et uideas,quod iam,cũ flãmæ cuncta tenerent,
  Hectoreus patria uidit ab urbe puer.
Sanguine probra luas:ut auo genitore creatus:
  Per facinus soror est cui sua facta parens.
Ossibus inq; tuis teli genus hæreat illud:
  Traditur Icarii quo cecidisse gener.
Vtq; loquax in equo est elisus guttur acerno,
  Sic tibi claudatur pollice uocis iter.
Aut ut Anaxarchus pila minuaris in alta:
  Iactaq; pro solitis frugibus ossa sonent.
Salmacis utq; patrem condat te Phœbus in ima
  Tartara:quod natæ fecerat ipse suæ.

DOMI. Socratis mors

Rhodopis fabula

¶SOLLICITO q; bi.Socrates dãnat⁹iniusto crimine:missum uenenũ publico Atheniẽsiũ decreto cõstantissimo ore hausit cũ prius de aioꝝ imortalitate disputasset:ex quo sermone Pla.dialogũ cõfecit.¶ Nec ti.Hemõ cũ Rhodope filiã p uxorẽ hũisset:ppetua tẽpoꝝ infamia ira numinũ in mõtẽ obduruit una cum Rhodope filia:nõ placet:qd' alii deLaodomia scr.Apollodo.uero in eo li.q inscribit Bibliotheca scr.Hemonẽ amasse antigonẽ:ad cuius rogũ ense latus sibi trãsfixit p dolore:inde Tragœdia scripta:uariata nõ nihil hi.ab Euripide & Sop.de hoc nũc loq tur,& nos in cõmẽtariis Propert.scripsim⁹.¶ Vtq; sua ma.insigni dedecore not⁹est ob cõcubitũ Canaces sororis: eãdẽ turpitudinẽ Ibidi impcat.¶ Hectoreus:Astyanacta.e turri spectato icẽdio urbis,& suoꝝ interitu Vly.deiecit.¶ Sãguine:Adonis filius Cynaræ:&Myrrhæ ab apro est dilaniatus.¶ Auo genitor.nã pater mris ei⁹auus fuit pr:fabula apud Oui.¶ Ossib⁹:Vlysses nõ satis certã mortẽ hẽt:cũ homeri carmẽ ad redit tñ progrediat a Troia omissa Vly.morte:traditũ tñ est eũ fuisse interfectũ a Telegono:quẽ ex Circe susceperat acerbissimo uulnere. Theopõpus,au.interpte Lycophrõis scri.Vly.offensum turpitudine domestica rediisse ad Circẽ:& a Telemacho fuisse necatũ:Telemachũ uero a Cassyphõe i ultionẽ mris:quo tpe natũ affirmat Telegonũ.¶ Vtq; lo.Agenor laꝝ su eq inserta ori manu extinctus est ¶ Aut ut A.ob ueteres iniurias Anacreõ Cypri⁹i pila cõtũdi iussit.Alii scr.a colonis necatũ Anaxa.sed placet por snia:c⁹assertor ẽ Laer.Diog.¶ Vtq; p.Pr.Leucotheã Orchami filiã amauit:q̃ pr idignat⁹defodit i terrã:Phœb⁹i ultionẽ puellæ dilectæ Orchamũ radiis solaribus exussit.

Machatei historia

Astyanactæ mors

Adonis iteritus

Vlyssis mors s̃m uarias opiniones

Agenoris mors

Anaxarchi mors

Leuchoteæ et orchami fabula

ZARO. Socrates

¶SOLLICITO q; bi.Melitus:Annitus:Polydeutus:Polycrates:pluresq; alii Socratẽ uiꝝ sanctissimũ inuidia accusarũt:qd' Atheniẽsem iuuentutẽ prauis moribus,falsaq; religiõe instrueret:q̃obrẽ in carcerẽ a magrãtu detrusus ẽ:ibiq; cũ de aiæ imortalitate disputasset:hausto itrepide ueneno iteriit.hẽs Platonis Dialogũ:ubi qd Socrates edisseruerit:cõperies: dicit itaq; Ouid.Sicuti Socra.doctissimus uir intrepide ueneno obiit:tu noxius,timidusq; moriaris.¶ Nec ti.si qdam.Hemon Rhodopẽ filiã adamauit:cũ qua incæstũ cõmisit q̃obrẽ uterq;,in mõtẽ sui nois cõuersus est:ut a ueteri cõmonemur interpte i.ii.eleg.ẽt Hemonii Prop.meminit.¶ Vtq; s.m.hẽs hãc,supius fabulosam explicatã hist.Canacis inquam & Mac.Aeoli filioꝝ:q ob mutuũ cõcubitũ insigni notant dedecore.¶ Et u.q.iã:de Astyanacte Hect.filio abũde locuti sumus: qualiter a Græcis Troia capta,cõcremataq; Vly.hortatu e turri fuerit demissus.¶ Sãguine p.l.Myrrha Cynaræ,ut docuim⁹,filia: ex pris compssu formosissim pepit Adonẽ,cuius amore tñ Venus credit flagrasse.hic dũ uenaret,ab apro occisus est:& i florẽ a Venere postea mutatus:ut in.x.Met.legere est.bñ ergo soror facta est parẽs:nã ex eo parẽte Myrrha nata est:q & ipsum genuit adonẽ ex filia.¶ Ossib⁹inqt. Vly.cũ ad Ithacã ex lõgo errore appulisset:territus crebris in somniis ẽ: q̃ ad oẽs eius regiõis somnioꝝ cõiectores pitissimos mittit.refert.n.uisum sibi sæpius simulachrũ qddã inter hũanũ diuinũq; uultũ formæ plaudabilis:ex eodẽ loco repetere.cõplectiq; summo desiderio:cupienti,porrigẽtiq; manus rñdisse uidebat, sceleratã hmõi cõiũctionẽ fore:qppe eiusdẽ esse sanguinis:& alterũ alterius opa interiturũ,quã rẽ oẽs exitialẽ pnũciabãt: addẽtes,sibi caueret ab insidiis filii:qua pp Telemachũ in agros:q in Cephalenia erãt,relegauit:p idẽ tps Telogonus ex Circe natus &Vly.ad q̃rẽdũ patrẽ pfectus,Ithacã uenit:qddã hastile i manib⁹ferẽs:cuius acies mariæ turturis osse pfixa erat isigne:sed insulæ Acææ:i qua editus erat:ibi p custodes a prio ẽ phibit⁹aditu,dũ acrius istar,& repellit:ueritus a Telemacho mitti multis iterẽptis custodib⁹,patrẽ quoq; nescius occidit:q dũ lætaret,se nõ a filio interfectũ moriens filiũ nouit a quo saucius moriebat:qd' Telegon⁹cognoscẽs:miserabiles edidit fletus:manu utraq; caput uerberãs.Ditis creteñ.et au.¶ Vtq; l.Agenor qdã petulãs,icõpescibiliq; lingua adeo,ut ne Io.pceret:q cũ curreret ab equo cecidit:& fauces pollice sibi oppssit:ut uet⁹exponit iterps.¶ Aut ut an.si Atheniẽ.fuit:q male suos colonos tractabat:a qbus occisus est:eiusq; ossa i pila occlusa p frugib⁹iactata,ut recte uet⁹iterps cõmonet.¶ Vtq; p.i.Cyclops qdã Sameri filiã hũit:alr Leucotheã quã Phœb⁹amãs ẽ illectat⁹,q̃re eã pr occidit:q̃ iniuria Phœb⁹eũ iterfecit.si ueteri credim⁹iterp.alii legũt Salmacis utq; prẽm.

Hemon

Canaces

Astyanax

Adonis

Vlysses

Teleachus qui fuerit

Agenor

Anaxarchus leucothea

ASCEN.

¶ET bibas ore sollicito:sup.aconitũ:ueluti olĩ bibit reus doctissimus.i.Socra.solus sapiẽs ab Apolline pnũciatus:qd'supple ipse bibit ore impturbato.i.cõstãti.Nec si tu qd amas cedat tibi felicius Hemone.i.q̃ Hemon:q cũ filia Rhodope:quã turpiter amauit,in mõte obduruit:& tu patiare sup.a sorore tua ut Macareus sup.passus ẽ a sua sorore.i.Canace:hoc est ppetuã ifamiã. Aut uideas:nõ ut uideas Nã ordo ẽ:Aut uideas.i.mortẽ ex pcipitio icẽsa pria: qd' puer Hectoreus.i.Hectoris filius Astyanax:uidit ab urbe pria.i.i Ilio:cũ flãmæ tenerẽt.i.occuparẽt iã cũcta.Et tu luas sanguine.i.tuo pbra.i. uitupia ut.i.Adonis creatus.i.pcreatus:et genitus auo.i.mrno:hoc ẽ Cynara prẽ Myrrhæ.et auo Adonis:genitore.i.prẽ.Idẽ.n. erat pr & auus eiusdẽ,sed auus p filiã,cui.i.Adoni sua soror est facta parẽs.i.mr p facinus.i.p icæstũ.Et illud gen⁹teli.i.ut Baptista Mãtuanus recitat,rostrum gladii & cauda trigõis,uñ uerba eius sunt,Nã gladii rostrum,caudãq; trigõis aquosi: Qua quõdã magno fatũ itẽtauit Vlyssi Telegonus Circes usus fatalibus armis:Præfixit iaculis:stygiaq; extinxit i unda: Hæreat in tuis ossib⁹:quo gener Icarii.i.Vlysses maritus Penelopes filiæ Icarii:tradit cecidisse.i.a filio suo sublat⁹Et ut Agenor loquax.i.dũ assidue loq uellet,& manũ in os isertaret ẽ elisus guttur.i.hũit guttur elisum in equo.i.dũ insideret in equo:sic iter uocis claudat tibi pollice.i.tuo imisso.Aut minuaris.i.minutim cõteraris i alta pila.i.instrõ quo cõterit granũ quod uis,aut legumẽ:ut Anaxarchus,sup.tritus & iminutus ẽ.Et ossa tua iacta.i.e pila,sonẽt p frugibus solidis.i.impermistis & sui plenis.Et Phœbus cõdat.i.detrudat te in ima tartara,ut sup.cõdidit patrẽ Salmacis.i.Orchamũ,quẽ radiis solaribus interemit,quod.i.quam rem ipse fecerat suæ natæ.i.Leucotheæ,quam detrusit in locum subterraneum.

¶INq;

¶ INq; tu. Chorebus uictor in olympiaco certamine: ut scri. Str. & Euse. affirmat. Chorebus itẽ captus amore Cassandræ ad Troiã uenit: in quo Vir. ab Ho. discessit: nã ille scri. Omœneũ Tabesiũ Cassandræ amore fuisse captũ. Chorebus demũ mõstrũ in totã Pelopõnesum missum supauit. ¶ Vtq; ne. Hippolytus The. filius Aethræ nepos: q̃ mr̃ erat Thesei: uulgato interitu supplicio discerptus ab eqs. ¶ Vt p. ho. i. ut Poly a Polymnestore Tracie rege uiolato hospitii iure necatus est: cupiditate auri, qđ hẽbat. ¶ Vtq; fr. Damasithõ Niobes, & Amphionis filius cũ linguæ mr̃næ ꝓcacitatẽ filii luerẽt: penultim⁹ ipse extinctus est: ut est apud Oui. in Me. xi. fuisse filios Prop. cecinit. Oui. vii. de numero eorꝝ pl'a Gel. ¶ Addidit: Amphion cõiux Niobes mortuis filiis sibi mortẽ cõsciuit: clarus arte musicæ: nã Cytharẽ primus inuenit: q̃uis aliis Orpheo, alii Liuo eã tribuãt: au. Pli. ¶ Vt ue so. ni. amissis filiis in saxũ Siphylũ dolore cõmutata est. ¶ Et læ. Battus ob furtum Mer. ꝓditũ: qui boues abegerat in Messeniis in saxũ est cõuersus. ¶ Quo p. Hyacinth⁹ a Phœbo dilectus: in ludo disci ab eo est extinctus ꝑ imprudẽtiã. ¶ Si q̃: Leander cũ ad Hero puellã freto Sestiaco nocturno tpe nataret, summersus est. ¶ Co. Menãder comœdiæ apud grecos author ꝓstantissimus: dũ in fluuio perexiguo nataret, summersus est: ut qdã h̃ intelligũt. ¶ Cõ. Pali. troianæ classis gubernator somno deceptus in mare decidit: & cum triduo enatasset in littore a uelıẽsibus est necatus: quod apud Virg. cõqueritur.

DOMI.
Chorebi historia
Hippolyti interitus
Polydori historia
Niobes & filiorꝝ exit⁹
Amphiõis mor.
Batti in saxũ cõuersio
Leãdri hist.
Mænandri interitus
Palinuri mors

Inq; tuos ea pestis eat, quam dextra Chorebi
Vicit: opem miseris argolicisq; tulit.
Vtq; nepos Aethræ ueneris moribundus ob irã,
Exul ab attonitis excutiaris equis.
Propter opes nimias ut perdidit hospes alũnum:
Perdat ob exiguas te tuus hospes opes.
Vtq; ferunt fratres sex cum Damasithone cæsos:
Intereat totum sic genus omne tuum.
Addidit ut fidicen miseris sua funera natis,
Sic tibi sint uitæ tædia iusta tuæ.
Vt ue soror Pelopis saxo dureris oborto:
Et læsus lingua Battus ab ipse sua.
Aera sic misso uacuum iaculabere disco:
Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.
Siqua per alternos pulsabitur unda lacertos:
Omnis abydena sit tibi peior aqua.
Comicus ut liquidis periit, dum nabat, in undis:
Et tua sic stygius strangulet ora liquor.
Aut ubi uentosum superaris naufragus æquor:
Contacta pereas, ut Palinurus humo.

¶ INq; t. e. p. eat: docuimus iã a Corebo mõstrũ filios matrũ sinu educẽtẽ, atq; deuorãtẽ iterfcm̃: Statii adducẽtes authoritatẽ. ¶ Vtq; n. Ae. Hippo. ci. Thesei filiũ ex Aethra nati ab Asculapio Dianç ꝓcibus ad uitã restitutũ, indignatus aũt Iup. mortalẽ Aesculapiũ hoies ad uitã iã mortuos reuocare posse: cũ fulmie ite remit: q̃re Apollo Cyclopas fulmis fabros iterfecit: q e cœlo Io. pulsus Admeti regis oues pauit: ut oib⁹ notissimũ ẽ. ¶ Propter o. ni. q̃lr Polymnestor auri cupiditate Polydorꝝ Priami filiũ occiderit, & ipse ab Hecuba obcæcatus fuerit: iã narrauim⁹. ¶ Vtq; fr. de numero filiorꝝ Niobes diuersç apud au. reperiunt̃ snię: nã Ho. pueros, puellasq; senos fuisse scr. bis septẽos Euripedes: Sapho bis nouenos: Bacchilides & Pindar⁹: bis denos: qdã alii scriptores tres tm̃ uolũt: ut li. xix. Pli. tradit. Oui. ẽt in. vii. meta. bis septẽ dicit: & mariũ põit noia: quorꝝ un⁹ Ismenis uocabat: alius Ciphilus. iii. Phedim⁹. iiii. Tãtalus. V. Alpenor. vi. Damasithõ, ultim⁹ Ilioneus q oẽs sagitta a Phœbo occisi sunt ꝓp mr̃is nimiã supbiã: Latonęq; ꝯtẽptũ: quã sterilẽ ꝓdicabat, ita & filię sicuti frẽs piere, ut li. vii. scr. Oui. ¶ Addidit ut fi. Amphiõ, quo rũ nũc meminimus, pr̃ fuit Iouis, & Anthiopæ fi. & ut Plu. docet i arte musica fidiũ iuẽtor, & music⁹ ꝓstãtissimus. h̃ occisis filiis mortẽ sibi cõsciuit, ut Oui. narrat. Nã pr̃ Amphiõ ferro p pectus adacto Finierat moriẽs piter cũ luce dolorẽ. Hippo. aũt in li. q inscri. ὀξέον παθῶν illos morbo decessisse Cyrnates ait, subitariaq; ꝓuẽtos morte q dr̃ morb⁹ ẽt Apollo oblet⁹. i. pcussus ab Apol. au. ẽ Por. ¶ Vt ue so. pe. Niobe Tãtali ex Taygete filia: alii Pelopis: alii Zethi, alii Alachomẽi: ut Por. i. vii. testat̃, & ꝓinde Pelopis soror, Amphiõis Thebarꝝ regis uxor fuit: q̃ nimio mœrore ob natorꝝ iteritũ i marmor dr̃ uersa, ut ab Oui. in Met. accepim. ferũt nõnulli hanc calamitatẽ subiuisse in Libya, alii apud Thebas. Porph. ait, comicũ Philomena scripsisse mutã effectã Niobẽ, ob multa, q̃ eã circũuenerãt mala inde fictũ i lapidẽ cõuersam. Lydus aũt poeta inqt, ab Asonide amatorẽ fuisse dilectã: quẽ cũ illa auersaret̃: ignẽ forib⁹ obiecit, illa effugiẽs i lapidẽ cõuerti postulauit: ac ita i lapidẽ cõuersa ẽ. ¶ Et læ. lin. Bat. in. ii. Meta. Oui. scri. Mer. Apollini armẽta suffuratũ: q in agros pylios ꝓcesserãt, eaq; i syluã adduci nemo ꝓter unũ senẽ Nelei pastorẽ Battũ nũcupatũ uidisse: quẽ ꝓcario, ut furtũ taceret, adiisse, ut magis id faceret dono uaccã tradidisse, alia nõ multo post deũ sumpta effigie eũ interrogasse: nũ boues surreptas uidisset: utq; manifestaret boũ paria pollicitũ fuisse: quo munere allectũ furtũ detexisse, inde in saxũ, qđ index dr̃, mutatũ. ¶ Aera sic m. Hyacinthus puer Oebali filius ab apolline summope dilectus: ab eodẽ ꝑ imprudẽtiã disco occisus est, ut in Met. Oui. tra. Pli. aũt li. xxi. Hyacinthũ, inqt, comitat̃ fab. duplex, luctũ ꝓferẽs, eius, quẽ Apollo dilexerat, aut ex Aiacis cruore editi, ita discurrẽtib⁹ uẽis ut grecarꝝ lrarꝝ figura, ea legat̃ i scripta. erat discus genus ludi, antiq dicebãt certi põderis discũ, quo iuuenes in agone cõtẽdebãt, fortior iudicãdus, q ni ultra statutã metã ꝓiecisset, ita et missilib⁹ certabãt. Ho. li. iar. Sępe disco, sępe trãs finẽ iaculo expedito, Acrõ ẽ auth. ¶ Si q. p a. i heroidib⁹ amores Hero & Leã. scr. Oui. alter apud Abydũ: apud Sestõ Hero cõmorabãt̃, & noc. tpe fretũ p. vii. stadia patẽs: Leã. trãsnabat: ad amicãq; se cõferebat, forte tẽpestate obrut⁹ piit, extãt de hoc Mar. epigrã, Musęq; carmẽ. ¶ Comicus ut li. & Terẽ. comœdiarꝝ scripto, sigñat interitũ, q ut testat̃ Do. sup Ter. cũ ex Græcia rediẽs nauẽ cõscendisset: naufragio piclitatus occubuit, & cũ eo fa. c. & . viii. ex Menãdro cõuersę perierũt liqdis, atheniẽsis comicus dũ in pyræo portu nataret, submersus est, de quo nobilissime a Græcis editæ tradunt̃ Elegiæ, & a Callima. epi. ut uet⁹ interpres do. ¶ Aut ubi uentosum: Palinurus Iasii filius, Aeneæ nauis gubernator: nimio somno uexatus in mare cecidit: cumq; triduo enatasset, a Veliensibus occisus est, ut Maro. carmen testat̃: licet ibi redarguatur ab Iulio Hyginio. Aug. Gel.

ZARO.
Corebus
Hippolit⁹
Polydor⁹
Filii Niobes
Amphion
Niobes fa.
Battus
Hyacinth⁹
Leander
Terẽtii ite rit⁹ ꝑm aliã opinionẽ
Palinurus

¶ ET ea pestis. i. mõstrũ eat i tuos. s. familiares, ꝓpinquos, amicos, & benefactores, quã. s. pestẽ. i. qđ mõstrũ dextra Chorebi uicit, & tulit opẽ miseris Argolicis. i. Pelopõnesi incolis. Et tu exul. i. a pr̃na domo, excutiaris ab eqs attonitis. i. cõsternatis uisis phocis, ut sup. excussus est nepos Aethræ. s. Hip. Thesei fili⁹ moribũdus ob irã Veneris, qa cõtẽpsit rẽ uenereã hr̃e cũ Phædra nouerca sua, ut hospes. s. Priami Polymnestor rex Thraciæ pdidit. i. interemit alũnũ. s. Polydorꝝ filium Priami: quem aluerat pp nimias opes. Vnde. iii. Aenei. Polydorꝝ obtrũcat, & auro Vi potit̃: qd nõ mortalia pectora cogis Auri sacra fames? sic sup. hospes tuus pdat te ob exiguas. i. ualde modicas opes. Et ut ferũt tot fratres cæsos. s. ab Apolline cũ Damasithone. s. filio Amphionis, & niobes, sic oẽ genus tuũ intereat tecũ. Et ut fidicẽ. s. Amphion addidit sua funera. i. mortẽ suã natis. i. filiis suis miseris: q ob supbiã matris interẽpti sunt, sic iusta tædia sint tibi tuæ uitę. i. de uita tua, ut teipsum interficias. Et dureris. i. indureas saxo oborto. i. ꝓter opinionẽ nato, ut soror Pelopis. i. Niobe sup. induruit. q̃ in Sipylũ saxũ cõmutata est, & ut sup. in saxũ induruit, & imutatus est Battus. s. fur abigeus: læsus ipse a sua lingua, qua furtũ cõfessus ẽ. Sic tu iaculabere. i. iaciẽdo pcuties aera. i. per aerẽ uacuũ. s. corpe dẽso, disco misso. i. p discũ sursum missum, tu cadas ict⁹ ab orbe. i. ab eodẽ disco rotũdo, quo puer Oebalides. i. Hiacinthus ict⁹ sup. cecidit. Et si qua. i. aliq̃ unda pulsabit̃ p lacertos. s.

ASCEN.

tuos alternos.i.alternatim,dum natas aquas ferietes:hoc est si aliquando pernatare fluuium uolueris,omnis aqua sit tibi peior abydena.i.q̃ abydena fuit Leandro,q ad amicā properans in ea submersus est.Comicus &c.ut.i.quemadmodum comicus.f.Menander nouæ comœdiæ princeps:aut,ut quidā uolunt,Terētius e Græcia rediens periit.i.submersus est:dum nabat in undis liquidis:sic liquor stygius.i.infernalis strāgulet,&c.i.et ora tua. Aut ubi tu naufragus.i.naufragium passus superaris.i.superaueris æquor uentosum.i.procellosum mare,tunc supple pereas humo.i.terra contacta, ut Palinurus.i. director nauis Aeneæ:periit supple interemptus in portu uelino,postea dicto,ut in.vi.Aenei.dicitur.

Vtq; cothurnatum uatem tutela Dianæ:
Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.
Aut ut trinacrii sallas super ora gigantis:
Plurima qua flammas sicanis Aetna uomit.
Diripiantq; tuos insanis unguibus artus
Strymoniæ matres Orpheon esse ratæ.
Natus ut Althææ flammis ardentibus arsit:
Sic tuus ardescat stipitis igne rogus.
Vt noua phasiaca compressa est nupta corona:
Vtq; pater nuptæ:cumq; parente domus,

DOMI. Euripidis exitus. ¶VTq;, Euripides, qđ male nonnulli interp̃tati sunt de Lino cū apud Archelaū regē cœnasset,domūq; reuerteret,a canib⁹ est discerptus,Tragici carminis p̄ſtātia nobilissimus:nā illius Tragœdie cū Sopho.certāt.¶Aut Empedocles phicā rōne carie cōplexus Siciliā p̄riā nobilitauit,nā ut Lucre.eiusdē carminis studio apud nos teneret:nihil Empedocle nobili⁹ i Sicilia fuisse affirmat:cū aūt nouo mortis gñe imortalitatē obtaret:i Aetnā ardēte se cōiecit⁹ ¶Strymonie, mulieres Thraciæ Orpheū laniarūt.multos aūt fuisse Orpheos i cōmē.Silii tradidimus.& de huius itet itu uaria scr.Pausanias,q̃ recitabim⁹ alibi.¶Natus,Meleager ob duos auūculos in apri uenatione necatos in Atalātæ grām absumptus est,althæa m̄re stipitē igni subiiciente,q stipitē fatalē hēbat.Accepat.n.Meleagrū fi.tā diu in humanis futurū,q̃ stipes ille seruaret.¶Vt noua Iason ab expeditiōe argonautica reuertēs susceptus hospitio a Creōte eius filiā Creusam,ut Dio.& Papi.scr.ut alii Glaucā,uxorē duxit cōtēpta Medea,q̃,ut iniuriā ulcisceret,naphtā genus bituminis attulit spōte in corona,quæ eo liquore tincta remotissimū ignē ab aris sacrorum attraxit,immisso incendio domui,& domesticis omnibus,alii aliter rem gestam tradūt, sed hæc a Pli.histo.probatur.

Orphei casus

Meleagri fabula

Iasonis incendium

ZARO. Euripidis uita ¶VTq; co.ua Euripides clytus Olitricis,& Cauponis Mnesarchi filius in salamine natus duode.xx.annos agēs: Tragœdiā scr.adorsus est,adeoq; in eis excelluit,ut p̄ſtātissimus inde extiterit inter Grecos scrip.tragicos: Athleta et fuit,eleusinoenim a theseo certamine pugnauit:& coronatus est:in physicis Anaxagora usus est præceptore: in arte dicēdi Prodico:in morali p̄hia secutus est Socr.mulieres ferme oēs maiorē in modū exosus dr̄:duas tū dilexit:ex qbus filios excepit:in Macedonia apud Archelaū regē magno honore est habitus:a cuius cœna noctu cū reuerteret:a Lysimacho Archelai seruo,Dianæq; tēpli æditiuo immissis Deæ canibus dilaceratus est:hūc Lysimachū arneus Macedo:& Creteus Thessalus æmuli Euripidis corrupant,ut ita eū enecaret,cui Macedones sepulturā,& ingentes honores p̄buere:ad quos cū Atheniēsiū legati uenissent:ut eius ossa in p̄riam trāsferre sinerent,maximo cōsensu in ea re deneganda Macedones p̄stiterūt:hēs Au. Gel.xiii. No.Atticarū.¶Aut ut tri.Empedocles agrigētinus Metonis filius:ut tradit Hippobatus:ut uero Thelāges, Archiomi fratrem habuit Calicradem teste Phauorino in cōmentariis.hic Pythagoricā s̄niam sectatus est:cuius & auditor fuit:eximi⁹ philosophus extitit:quo Lucre.totā Siciliā multū decorari dixit:scrip.carmine Xerxis transitū:scrip.& Tragœdias:multa alia cōposuit:ut Hier.& Aris.tradunt:quorū alter.xlvi.eius opuscula legisse refert:alter uero sæpissime ei⁹ retulit opiniones:ex diuersis lib.euulsas.uariā de eius morte tradunt:nā alii scri.in Pelopōneso obiisse mœrore: qa cū Agrigentū condere t:inimicorū nepotes ipsius obsisterent instituto:Heraclides aliā mortē memorat:uulgatissima aūt,quæ nūc ab Oui.tangit:cupidus Empodo.imortalitate potiri:in Aetnā montē se piecit: credēs ita hoībus facile p̄suasum iri Deum effectum:a flāmis aūt absumptus est nilq; p̄ter crepidā inuentū est.hinc Hor.in poetica:Siculiq; poetæ narrabo interitū:Deus immortalis hr̄i Dū cupit Empedocles:ardentē frigidus Aetnā Insiluit.¶Aetna mons est Siciliæ:ab Aetna muliere ibi sepulta dictus quā Iuppiter dilexit,ut au.est Pindarus.¶Diripiātq; tu.Orpheus,de quo multa superius narrauimus amissa penitus Eurydice uxore mulierū spreuit cōcubitus p syluasq; cōmeans,montes,arbores,& saxa lyræ modulamine ad se trahebat: ut Hora.in carminibus ait,Aut sup Pindo.gelidone in Hæmo:Vñ uocalem temere secutæ, Orphea siluæ:prim⁹ Thracas amores in pueros docuit:uñ Oui.in Met.Ille et Thracū populis fuit author amorē In teneros trāsferre mares:citraq; inuētam Aetatis breue uer:& primos capere flores.tādē a mulieribus,quas spernebat,in Thracia occisus est.Diogenes autem Laertius secutus hist.fulminatū a Ioue tradit:idq; uetustissimo epigrā.cōprobat:qđ in odio Macedoniç insculptū legit.qđ ita a latinis est interp̃tatū,Orphea cādēti trāsfixū fulmine Thracē:Cum cura aonides hic posuere lyra.¶Strymoniæ ma.i. Thraciæ.Strymō.n.fluuius est:q teste Pli.in.v.na.hi.Macedoniā a Thracia sep̃it:fluitq; a uertice mōtis Aemi.¶Natus ut al.Oeneus Parthonis filius:calydoniæ rex Althæa Meleagrū genuit:hi Oeneus diis oībus sacra institu t una dēpta Dianā: quā seu indignatione:siue obliuiōe p̃termisit.irata aūt dea uastissimæ magnitudinis aprū in calydoniā imisit:q totā deuastabat regionē:qobrē,ut tāta expelleret pestis,rex p̄tē regni ei,q aprū interfecisset dr̄ pollicitus.Meleager regis nat⁹ aīosus & uiribus ualēs collecta iuuenū manu aprū occidere decreuit:adfuit Iasii quoq; filia Atalāta:quæ in primis telo eū uulnerauit,quo uulnere deinde facile ab oibus occisus est.Meleager aūt Atalātæ forma illect⁹:ferç caput ei dono tradidit:dec⁹ apud antiquos maximū:qđ ægre ferētes Plexippus:& Agenor Meleagri auūculi:puellæ caput abstulerūt:quare ita cōmotus amās Meleager:eos occidit,quē casum cū Althæa p̄cepisset:stipitē,in qua filii uita erat cōbussit,nato.n.Meleagro:parcæ ardētē stipitē in Altheæ cōspectū posuerūt,affirmātes quoad stipes ille duraret,filiū eius uita fructurū: quē magna diligentia usq; ad fratrū mortē,ut docuimus,custodiuit,sic Oui.& Lactan.p̄hibent.¶Vt no.pha.Medea ab Iasone spreta pp Glaucē,uel,ut alii,Creusam Creontis filiā,quā uxorē Iason acceperat,ut iniuriā ulcisceret: coronā malefica arte cōpositā exhibuit Creusæ,uel Glaucæ:qua mortua:una cum tota domo:occisis filiis Medo,& Mermero,dolorem suum uita pennatis draconibus fugit,& Medeā constituit ciuitatem:Acron est author:& Sene.in tragœdia,quæ Medea nuncupatur.

Empedoclis uita

Empedoclis opera

Aetna mōs ubi sit

Orphei uita

Strymōsfluui⁹ ubi nascit

Meleagri fabula

Iason

ASCEN. ¶TVRBA canum uigilū:appositoriè tutela Dianæ dilaniet quoq;:idest etiam te, ut sup.dilaniauit uatem cothurnatū.i. Euripedem. Aut tu sallas super ora gigantis trinacrii.i.Siciliēsis:hoc est in Sicilia in mōte Aetna relegati, unde Aenei.iii. Fama est Enceladi semustum fulmine corpus Vrgeri mole hac &c.sup.ab ea parte,qua Aetna sicanis.i.Siciliēsis Plurima.i. abundatissima,uomit flāmas,quod.f.Empedocli cōtigit:ut docet Flaccus in arte poetica.Et matres strymonie.i. Thraces diripiant.i.dilacerant tuos artus:idest membra tua unguibus insanis.i.ipsæ insanientes:ratæ:idest arbitrātes supple te esse Orpheon.nam sic Orphea dilaceraucrunt.Et ut natus.i.filius Altheæ.f.Meleager:arsit.i.cōsumpta , & combustus est flāmis ardentibus:sic rogus tuus ardescat igne.f.fatali:in rogum tuum immisso a matre,ut noua nupta.f.Iasonis sponsa:hoc est Creusa Creontis Corinthiorum regis filia:arsit corona phasiaca.i.a Medea Phasida,seu Colchide missa.& ut pater nuptæ.i.Creontes,& domus,i.tota.f.arsit cum parente:sic tu supple ardeas.

¶Vt cruor.

¶ VT cruor: tunica uenenata membra Herculis correpta sunt magno cruciatu: quam missam a Deianira Lycas attulerat ut supra dictum est. ¶ Qua sua: Butes Lycurgi filius ob patrem sublatum a Baccho eius numinis sacerdotes omnes necauit uariis, & acerbissimis suppliciis. ¶ Vtq; mi. Milones cõplures fuisse supra est traditum: inter quos Crotoniates nobilissimus fuit robore iacertorum quibus fretus cum lignum semifixum in sylua errans inuenisset: conatus est manibus diducere: sed cuneis exeuntibus comprehensis eius manibus in medio conatu substit præda feris: meminerũt Ci. & Dio. ¶ Muneribus: Icarus Erigones pater cum Atticæ colonos uini usum docuisset: illi insuetato liquore ebrii uenenum datũ sibi arbitrantes: eum necarũt uno impetu: cuius morte audita Erigone filia laqueo uitam finiuit. notissima fabula est. historia ab Hyginio in primis cõpluribus uersibus tradita. ¶ Obstructus: tantum erat laudis bellicæ studium apud Lacedæmonios: ut matres filiis in aciem ꝓdeuntibus scuta porrigentes hæc dicerent: pergite in his: aut uictores: aut mortui. Eurysthenes cum male pugnasset domum sempiterno dedecore affecit: qua de causa mater indignata eum clausum inedia perire coegit. ¶ Illius exẽplo Agamemnon mactata Iphianassa fi. secundos uentos impetrauit a Diana: cuius indignatione Neptunus mare infectum reddiderat Græcis: sed cum eo sacrificio ceruа pro filia supposita fuisset: dati quidem fuerunt in præsens optati uenti sed Diana offensæ non immemor effecisse dicitur: ut a Clytemnestra uxore Agamẽnon interficeretur. placet magis legas Mineruæ: & intelligas de Aiace Oilei qui ob uiolatam Cassandram in templo Palladis deæ naufragiũ fecit: ut ante est dictum ex sententia & Ho. & Stra. ¶ Naupliadæ: Palamedes crimine ficto ab Vlysse, quod aurum a Priamo in Græcorum proditionem accepisset: lapidibus obrutus est. ¶ Aethalon: Aethalos ab Isidis sacerdote necatus est: iratum numen signa dedit futuri mali in Aegyptios omnes: quod, ut declinarent, instituerunt, nequis ex eius familia qui Aethalon hospitem necasset: in Aegypto esset: aut ullo tempore sacerdoti dignitatem attingeret: certæ quidem leges erant quibus sacerdotia dari possent. ut scri. Iosephus.

DOMI. Herculis interitus. Butis ultio. Milonis Crotoniatis mors. Icari erigones mors. Lacedæmonie ... Eurysthenis mors. Aiacis Oilei interit⁹. Palamedis mors. Aethali mors.

Vt cruor herculeos abiit diffusus in artus:
Corpora pestiferum sic tua uirus edat!
Qua sua penthidem proles est ulta Licurgum:
Hæc maneat teli te quoq; plaga noui.
Vtq; Milo, robur diducere fissile tentes:
Nec possis captas inde referre manus.
Muneribusq; tuis lædaris ut Icarus, in quem
Intulit armatas ebria turba manus.
Quodq; dolore necis patriæ pia filia fecit,
Vincula per laquei fac quoq; guttur eat,
Obstrictusq; famem patiaris limine tectis
Vt legem pœnæ cui dedit ipsa parens,
Illius exemplo uioles simulachra Mineruæ:
Aulidis a portu qui leue uertit iter.
Naupliadæq; modo ficto procrimine pœnas
Morte luas: nec te non meruisse iuuet,
Aethalon ut uita spoliauit Isidius hospes:
Quem memor a sacris nunc quoq; pellit Io.

¶ VT Cruor herculeos: sæpius Her. interitum exposuimus: qui tunica a Deianira uxore missa extinctus est. ¶ Qua sua penthidem: Butes Lycurgi filius bacchantes mulieres in patris uindictam occidit: cuius obitus iam meminimus. Pẽthidẽ dicit: siue quia similia Pentheo egerit: siue quia nepos Penthei fuit, nam Pentheus Drianthem genuit: a quo natus est Lycurgus: ut a uetere didicimus interprete. ¶ Vtq; Milo robur: Milo Crotoniensis illustris athleta fuit: ut apud Gel. in. xiii li. q cum in locis syluestribus Italiæ iter faceret: quercum proxime uiam patulis in parte media ramis hiantem uidit: immissis digitis in hiatũ arboris: diducere eum conatus est: medioq; iam resciſſo: ipse cum manus deduxisset: credens iã opus perfectum: in naturam arbor rediit: & retentis hominis manibus: feris eum præbuit dilacerandum: quod etiam a Vale. Maxi. tangitur. ¶ Muneribusq; tuis læda. Icarus, ut ab Hyginio accepimus, cũ a Libero patre uini usum edoctus esset: Atticorũ fines perambulans pastoribus nouum genus liquoris præbuit: quo ebrii existimarunt ueneno se potatos: quare Icarum in puteum deiecerunt: eius autem canis mœsta dicta: quæ semper dominum sequebatur: domum uenit: ac Erigone Icari filie mortis patris suspitionem ostendit: quam etiam ad locum perduxit: tanto autem dolore affecta dicitur Erigone: ut suspenso uita decesserit: cui mortuæ canis spiritu suo parentauit: quos omnes Iuppiter miseratione in astra deformauit: ¶ Quodq; dolore necis: Erigonen dicit: de qua nunc locuti sumus. ¶ Obstructusq; famem: Eurysthenes matrem laconicam nobilem crudelitate dicitur habuisse: quæ in bellum filio prodeunti iussit: ne domum reuerteretur: nisi cęde hostium pollutus: is nequaquam id perfunctus est: quare a matre clausus inedia ad inferos secessit: ut uetus docet interpres. ¶ Illius exemplo uioles: Aiacis Oilei tangit histo. qui inter scopulos illisus est, ut exposuimus. ¶ Naupliadæ quæ modo: Palamedem dicit non uulgaris industriæ uirum: nam præter. xvi. literas: quas adinuenit: latrũculorum quoq; ludum primus creditur comperisse, autho. Plin. hic Nauplii filius fuit: & Vlyssis dolo a Græcis lapidibus obrutus: ut iam ostendimus. ¶ Aethalon ut uita: Isidis sacerdos Aethalon, qui filiæ coucubitum petierat, interfecit: quare cum in eius templo aliorum Aegyptii regem imagines collocentur. huius ne statua poneretur est uetitum. uel sic: Aethalus sacerdos Isidis ab hospite occisus est: quare Aegyptii Isidis iram metuentes: instituerũt, nequis ex ea familia sacerdotium iniret: aut sacris Isidis posset interesse: ut narrat uetus interpres.

ZARO. Hercules. Butes q̃re pẽtides dictus sit. Milo Crotoniensis. Icarus. Erigone. Eurysthenes. Aiax Oile⁹. Palamedes.

¶ ET ut cruor: scilicet Nessi uenenosus abiit diffusus in artus Herculeos: idest in membra Herculis per camisiam a Deianira per Lycam missam: sic uirus: idest uenenum pestiferum edat. idest absumat corpora tua. Hæc plaga noui teli: qua Lycurgum penthidem: idest Penthei filium: sua proles. idest filius Butes: est ulta: scilicet occidẽdo Bacchi sacerdotes uariis suppliciis maneat idest expectet: quoque: idest etiam te. Et tentes: idest coneris diducere, idest in diuersas partes distrahere robur, idest arborem robustam, aut, re uera arborem robur dictam, quæ est de genere quercuum: fissile: idest fissam, & rimosam. ut: idest quemadmodum Milo supple tentauit, ut etiam Aulus Gellius recitat: nec possis referre inde: idest ex ipso robore manus captas: idest comprehensas ab arbore: & ita maneas præda feris: ut ille mãsit. Et lædaris tuis muneribus: idest ob tua munera, & inuenta, ut Icarus supple læsus est ob inuẽtum uinum: in quem hebria turba: scilicet agrestium credens se ueneno infectam: intulit manus armatas quæ ipsum occiderunt. Et fac quoque: idest etiam ut supple guttur tuum eat per uincula laquei: idest ut stranguleris, & suspendaris: quod: idest quam rem pia filia: scilicet Erigone uirgo fecit dolore. i. ob dolorem: necis patriæ idest paternæ: seu patris sui Icari. Et tu obstructus in limine tecti: idest domus: patiaris famem ut supple famem passus est, & ea neci datus Eurysthenes Lacedæmonius, cui ipsa parens: idest mater dedit legem pœnæ, ut recitatus a Calderino. Illius exemplo ad finẽ usq;, quem, nunc attingimus, imprecatur in Ibin. Ordo est. Violes simulachra Mineruæ exemplo illius, scilicet Aiacis Oilei: qui concubitu templum Palladis incæstauit: qui uertit iter leue: idest facile a portu Aulidis: ob quam rem uolunt alii legendum esse Dianæ. Et luas morte: scilicet tua: pœnas pro crimine ficto, idest false imposito, more Naupliadæ, idest Palamedis Nauplii filii ab Vlysse falso accusati, nec iuuet te non meruisse, idest nec prosit tibi, quod non merueris, sicut nec Palamedi profuit.

ASCEN.

DOMI. ¶ VTq; Me. potes intelligere de custode capratum Vlyssis: sed placet intelligas de Codro: qui Melanthei filius fuit: ut Strabo scri. & patrem necauit: deprehensus ab Atheniẽsibus ad supplicium matre indicante, qua una conscia latebat. ¶ Qualis: Dolonẽ a Troianis missum in Græcorum castra exploranda captũ Vly. & Diome. tota nocte in q̃one habuerunt sciscitantes, q̃d apud Troianos ageretur. Is aũt uenerat: ut equos Achillis abduceret: quos ꝓmiserat Troianis: sed noctẽ illã egit insomnẽ magno metu: talẽ imprecatur Ibidi. ¶ Nec tu quã Rhœ. Thraciæ rex equos albos Troianis adducebat: qui si pabula Troiæ gustassent: in fatis erat pergama capi nõ posse. sed ipse cũ comitibus a Græcis interfectus est: cum noctẽ ageret magno metu. ¶ Quã quos: Nisus, & Euryalus in castris Turni Rhãnetem trucidarũt dormientem una cũ multis aliis. ¶ Cliniadæq;: Alcibiades cũ in Phrygia ab Atheniẽsibus exuleret: imissis percussoribus publico decreto in cubiculo crematus est. fuit aũt Clytiæ filius. potes & Clytiadẽ intelligere filiũ Clytiæ puellę dilectæ a Sole: q radiis Phœbi exustus est. ¶ Vtq; Remo: Remus cũ ꝓter fratris edictũ muros Romæ ichoatos trãscẽderet: a Fabio Celere necatus est. Celer aũt officii nomẽ est: nã Romulus satellites suos celeres appellauit: auth. sunt Plu. Liui9: & Dionysius.

ZARO. ¶ Vtq; Me. Melanthæus homicidio obnoxios cũ lateret a matre rei inscia: quærẽtibus est manifestus: utq; melius cognosceret lumen attulit: q captus capite multatus est: ut uetus interpres scri. Alii de Codro intelligẽtes puertũt histo. ¶ Sic tua cõiectis: ad huius loci interꝑtationẽ tres inferiores uersus ꝑtinẽt: & Dolona phrygiũ taxat. Hic ad Græcorũ castra exploranda missus est a Troianis, q̃bus Achillis equos Balion inquam, & Xanthũ abducere pactus est: sed ab Vly. & Dio. ꝑ noctẽ captus occidit: prius tñ Troianorum detectis cõsiliis: ut Ho. & Ditis scri. Oui. in Heroidibus Retulit & ferro Rhœsum, Dolonaq; cæsos: Vtq; sit hic somno ꝓditus, ille dolo. ¶ Nec tu q̃ Rh. Cionei fili9 Rhœsus Thraciæ rex: in Troianorũ auxilia ueniens una cũ comitib9 ab Vly. & socio Dio. occisus est Dolon: qui equos albos secũ ducebat: qui si Xanthũ bibissent: erat in fatis Troiã capi non posse: ut Maronis carmen testaĩ: Ardẽtesq; auertit equos in castra priusquã Pabula gustassent Troiæ, Xãthumq; bibissent. Ho. & Ditis hanc copiosius scripse. histo. ¶ Quam quos cum ru. Nisus Hyrtaci filius: & comes Euryalus in Rutulorum castra uenere ubi Rhamnetẽ, multosq; alios morti dedere: tãdẽ & ipsi agniti occisi sunt: ut in. v. i. Aenei. Virg. est auth. ¶ Cliniadæq; mo. Persicus Clinii filius a sociis occisus est: ac semicõbustus ꝑp auri copiam, quã habebat secũ: si ueteri credimus interpreti. põt quoq; de Alcibiade Cliniæ filio intelligi: q in Phrygia crematus est Lysandri Lacedæmonii artificio: ut Probus Aemilius tradit & legit & Clytiadæ: & Clytiæ filiũ dicit: qui dicitur radiis solaribus exustus. ¶ Vtq; Remo muros: narrat in primo ab urbe cõdita Liuius Remum in contentione augurii ictum in turba cecidisse, deinde ait: Vulgatior fama est ludibrio fratris Remũ nouos transiliisse muros: inde ab irato Romulo cum uerbis quoq; increpitans adiecisset: sic deinde quicunq; alius trãsiliet mœnia mea interfectum a Celere Centurione rastro. ¶ Rustica tela: quia rustici tum Romani erant: isq; Centurio: a quo Remus est occisus. ¶ Deniq; sar. inter, Geticasq; sagittas: Sarmatæ, quos Græci Sauromatas uocãt, Borealem regionẽ incolunt exilem, ac tenuem: alioquin felicibus refertam arboribus: ab Amazonibus oriũdi: ut Herodotus tradit: tanta iis est barbaries: ut pacẽ nõ intelligant: sagittis in bello uti solitos accipimus: sicut & Getas, qui a Romanis: teste in. iiii. hist. Pli. Daci nuncupantur: Thraciam incolere dicunt eodem in loco, Plinio authore, quorum sæuitiem in libro de Ponto Ouid. memorat, cum ait. Nulla Getis toto gens est truculentior orbe. ¶ Hæc tibi tantisper: interea & si fere post se postulet: dũ pro donec, siue q̃diu: ut doctorum grammaticorũ est sententia. ¶ Subito sint missa libello. Immemores ne nos esse quærare tui: solent hoĩes cum a patria absunt q̃primum ad amicos literas dare: ut inde ipsorum oblitos non credant, quare nũc poeta, inquit, Mittimus tibi has nostras imprecationes subito, ne credas me iniuriæ oblitum, quare in principio operis dixit. Sic ego te nondum ferro iaculabor acuto. & quæ sequuntur ad octo uersus. ¶ Querare: quæror deponens absolutũ sine. æ. diphthongo idem q̃d lamentor ualet: ut hoc loco. unde questus quartæ inflexionis pro lamẽtatione accipiĩ: cuius datiuus, & ablatiuus pluralis est questubus, ut portubus. Quæror aũt cum per diphthongum scribitur: a quo multa cõponuntur uerba, notissimam habet significationem, quam docti pariter, & indocti tenent. unde quæstus. i. lucrũ deducitur, qui in datiuo, & ablatiuo plurali quæstibus facit. ¶ Pauca quidem fateor subaudiendum missa a me sunt. ¶ Sed Dii dent plura precanti, roganti. precor, cum merum post se accusatiuum habet. est idem quod rogo. cum uero datiuo adiungitur est idem, quod imprecari, hoc est optare alicui Deos precando bonam fortunam, aut malam, quẽadmodũ apud authores obseruauimus, de quo uerbo disserit Gellius in noctibus atticis. ¶ Postmodo plura leges, intelligẽdum q̃ ista quæ nunc mittimus. ¶ Et nomen habentia uerũ, non autem quẽadmodum in præsentia ficto noĩe Ibidẽ appellamus. Et pede quo debent acria bella geri: carmine iambico utimur ad maledicentiã ꝓprie, ut in principio docuit poeta, ubi dicit, Postmodo si perges in te mihi liber Iambus Tincta lycambeo sanguiue tela dabit, & nos quoq; in cõmẽtario abũde explicuimus. ¶ Acria: seuera. Acre multas habet significatiões, ut nonius Mar. docet, inter quas acre pro seuero expõit. ¶ Bella: bellum, & prælium ita inter se differunt, ut bellum dicatur, tum ipsa pugna, tum totum tp̃s, quo in militia sumus, prælium ipsum tantummodo armorum certamen. ¶ Geri fieri gerere habere, ferre, &: ut hic: faceret: teste Nonio: & Gerrones nugatores nuncupant & gerræ nugæ: sicuti Seruius & Nonius Marcellus tradunt: non a gerendo, nam geminat r. sed a Gerra: quod est cratis genus: quod cum sibi poscerent Syracusani pro scutis illusi: tamen nomen dederunt nugacibus.

Codri interitus
Dolonis exitus
Rhœsi hi.
Rhãnetis exitus
Alcibiadis casus
Clytias ali[illegible] q fuerit
Melãtæ9 q
Dolon
Rhœsus
Rhãnetes
Persici mors
Remus
Sarmatę q & sauromatæ quã incolũt regionem
Getæ q & Dacæ quã incolũt regionem
Tãtisp q̃d post se exigat & cum quo iũgaĩ
Queror quo scribatur & quã hẽat significationem
Precor quibus casib9 cõiũgaĩ & quot hẽat sigñata.
Quib9 utebanĩ carie iambico
Acre quod sigñata habeat multa
Bellum in quo a ꝑlio differat
Gero quot significationes hẽat.
Gerrones et gerre unde dicãtur & qũo scribantur

Vtq; Melantæum tenebris a cæde latentem
Producit officio luminis ipsa parens.
Sic tua coniectis fodiantur corpora telis:
Sic Precor auxiliis impediare tuis.
Qualis equis pactis, quos fortis agebat Achilles
Acta phrygi timido est, nox tibi talis eat.
Nec tu q̃ Rhœsus somno meliore fruaris:
Quam comites Rhœsi tu necis ante diem.
Quam quos cũ rutulo morti Rhãnete dederunt
Impiger Hyrtacides, Hirtacidæq; comes.
Cliniadæq; modo circundatus ignibus atris
Membra feras stigiæ semicremata neci,
Vtq; Remo muros auso transire recentes:
Noxia sint capiti rustica tela tuo.
Deniq; sarmaticas inter geticasq; sagittas:
His præcor ut uiuas, & moriare locis.
Hæc tibi tantisper subito sunt missa libello:
Immemores ne nos esse querare tui.
Pauca quidem, fateor, sed dii dent plura roganti:
Multiplicentq; suo uota fauore mea.
Postmodo plura leges, & nomen habẽtia uerũ:
Et pede quo debent acria bella geri.

Publii Ouidii Nasonis Sulmonensis
poetæ clarissimi Liber in Ibin
feliciter explicit.

ASCEN. ¶ ET ut ipsa parens: idest mater prodidit officio luminis idest agnitione per oculos facta: Melantæum. s. filium suũ latentem: idest defensum a cæde: idest occisione: tenebris: idest beneficio tenebrarum: sic tua corpora fodiantur telis coniectis: scilicet

ctis:scilicet in ea,& ego precor:ut impediare sic a tuis auxiliis:idest ab iis:qui tibi auxilio esse deberent:ut illa a matre impeditus est. Qualis nox est acta Phrygi:idest Troiano scilicet Doloni timido.s.propter furtũ:quod attentauit:hoc est equos fortis Achilles agebat:pactis:idest pollicitis ab eo:talis nox eat tibi.i.illudaris:& tandem neceris,ut ille. Nec tu fruaris meliore somno q̃ Rhœsus:scilicet rex Thraciæ:qui prima nocte cum Troiam intrare non posset:somno grauatus deprehensus,& occisus est:ablatis equis eius cãdidissimis,& fatalibus,nec tu fruaris meliore somno ante diem necis.i.pridie q̃ necaberis:q̃ supple fruebantur comites Rhœsi. Et nõ fruaris meliore somno:q̃ supple ii:quos Hyrtacides.i.Nisus:[illegible] ger.i.uelocissimus cursor:ut patet quinto Aeneidos:& etiam nono. Et comes Hyrtacide.s.Euryalus:dederũt morti.i.[illegible] ciderunt cũ Rhannete rutulo:dum scilicet per noctem ad Aeneam iter habebãt per castra Rutulorũ:ut late patet Aeneidos.ix. Et tu feras mẽbra semicremata:idest ad medium cremata neci stygiæ.i.ad mortem infernalem existens circũdatus atris ignibus more Cliniadæ:idest Alcibiadis:qui in cubiculo crematus est,aut more Clymenidæ puellæ filii:qui radiis Solis exustus perilt. Et tela rustica sint noxia:idest nociua:tuo capiti:idest iterficiant te:ut supple fuerũt noxia Remo fratri Romuli auso transire muros.s.Romę recentes.i.recẽter factos,et adhuc humiles,deniq; ego precor:ut uiuas,et moriare his locis.s.in quibus me esse gaudes inter sagittas sarmaticas,et geticas :idest Sarmatarum,& Getarum ferocium populorũ ad glacialem oceanum habitantium. Næc.s.maledicta,et nociua uota sunt missa tibi tãtisper.i.dum inter geticas sagittas moriaris:libello subito.i.subito calore edito,ne querare.i.queraris nõ esse immemores tui,hoc per irrisionem dicit:quia melius esset non esse memorẽ,q̃ sic,ego quidem fateor pauca supple hæc esse:sed dii dent mihi roganti plura supple mala in te imprecari:& multiplicent mea uota suo fauore. Et leges postmodo:idest postmodum:plura.i.plures imprecationes:& habentia uerum nomen.s.tuum:cum nunc perfictionem Ibis uoceris,& supple confecta pede.s.iambico : quo acria bella.i.hostiles imprecationes,debent geri.i.iugeri,& imprecari.

PERORATIO.

Peroratio

LAudat Papinius patrem:q; per tenebras Lycophronis poetæ sine errore sicederet:Ego in tam obscuro Ouidii opere interpretando tantam laudem nec agnosco,nec mihi assumo:ut in tam reconditis locis aliquando non offenderim:qui et ea doctrina non sum:qua Papinii patrem fuisse credimus:atq; utinam uel mediocri essem:ut opus habui interpretandum:in quo poeta obscuritatem non solum admisit,ut ille:sed affectauit : ut nemo pręter Callimachum,quo obscurior per æmulationem esse contendit,id quod initio diximus.¶ Lycophronis carmẽ legimus' sæpe:in quo argumento quidem Ouidio grandior:sed uerbis apertior nobis uidetur:& cæci sane,qui illum interpretantur:in tanta præsertim librorum copia:non tam per coniecturam fabulæ apud illum indagandæ fuerunt : q̃ colligendę a diuersis authoribus scriptæ. Mihi uero sæpe uix uno uerbo designatæ occurrebant:ut primum quidem,si uellet,coniiciendum fuerit:tamen quid afferre possemus elaborandum. Breuitatem in primis sum secutus,uel quod opus quoque breue esset uel quod eius generis sunt:quæ recitauimus:ut capite iis adumbrato : reliquum corpus coloribus,quos indicauimus:facile deduci posset opusculi initio ingenue fassus sum:quos habeam authores:siqua præterea alii inuenerunt:in communem afferant utilitatem. Nos commetarios in Iuuena,quos uiro principi indicauimus cum reliquo opere librariis nuper tradidimus imprimendos. Vbi quid scripserim:quid effecerim:aliorum erit iudicium,ea certe fore confido:quæ duo quinquagenarii homines:quorum uterq; industriæ nostræ uel inuidet uel pie aduersatur ab eo qui xxix.nondũ compleuit annum discere malint:quam ignorare. Vale Falco,& ama me.

Domitii Calderini Veronensis commentariorum Ouidii in Ibin Finis.

OVIDII VITA PER ANTONIVM VOLSCVM.

PVblii Ouidii Nasonis poetæ uetusta equestris ordinis familia fuit:patria uero Pelignorum Sulmo Troia
norũ opus:pater Naso:ipse natus est Mineruæ quinquatris ad.xiiii. Calẽ. Aprilis. Au.Hircio & C.Pansa Ouidii patria
Coss.qui ad Mutinã bello ciuili ceciderunt:fratrem habuit uno ãno natu maiorẽ:cũ quo sub erudititissimis
in urbe grãmaticis Crassitio Pascile Surrẽtino:& Scribonio Aphrodisio Orbilii seruo profecit,Iulio Phry
gino Augusti liberto grãmatico celeberrimo amicissimũ fuisse Trãquillus scri. Aduersante natura,ut pa
tri obtẽperaret,forũ secutus est:Sed cũ ille nonagesimo ætatis ãno interiret:ipse ad musas ueluti ad peculiare naturæ mu
nus redut. Octauii munere eques triumuiratũ tulit. Ex poetis amicos habuit:Aemiliũ Macrũ Veronensem:qui de herbis
scripsit:Põticum,qui Thebaida cecinit:Propertiũ:Vmbrũ elegiacũ authorẽ:Bacchũ,qui iambos edidit:& Flaccũ Hora- Nasonis magistrat?
tium Venusinum,uxores habuit tres:duas repudiauit:cum tertia sanctissime uixit:ex qua duas filias suscepit. Ex altera se
cundi uiri nuptias secuta in Lybiam auus est factus:in exilium,cũ annum ageret quinquagesimum:ab Octauio mittitur
Alteram nomine Perillam domi nubilem reliquit. Exilii causam in fastorum interpretatione exposuimus. Hortos habuit,
in colle quirinali,anno post exilium nono in Põto,ubi exulabat,e uita migrauit,sepultus Thomis,ut tradit Eusebius in Ouidii horti ubi
exilio scripsit Ibin,suæ miseriæ querelas in opus geminum distinxit,alterum tristitia,alterũ exilium ponticũ inscripsit.xii.
Fastorum libros emendauit,& edidit,quorum sex desiderantur,Consolationem de morte Drusi,Germanici uero triũ- Nasonis opera
phũ & latina,& getica lingua cecinit. Ante exilium ediderat amandi artem,& remedium amoris,ad Corynnam,Medeam
tragœdiam,quam maxime Fabius commendat,opusculum de piscibus inchoatum reliquit. Metamorpho. sine editione
e manibus intercidit,cui ultimam limam ob exilium apponere non licuit. Multa cremauit. Epistolas autem multo ante q̃
emendatissimas dederat. Has quoniã præter heroes,tris heroinas solum dedisse cõfinxerit,licet quidã aliter falso credãt,
ut suo loco disputabimus,heroidas inscripsit,heroum genus ad Iouem,deosq; refert Hesi.idq; fuisse uult eum Thebæ &
Troia cecidere. Quos Manlius iõ tradit heroas appellari,quoniã aere(qđ cœlũ dicimus genere,& uirtute digni uideant,

¶ Ouidii Vita per Christophorum Zarotum Iustinopolitanum compilata.

VBlius Ouidius Naso Pelignis in oppido Sulmone tertio decimo Calendas Apriles ex Botio equestri ordinis patre natus est: secundo quinquatriorum die: eo quo Hircius, & Pansa Coss. Mutinensi bello cecidere: anno fratrem habuit maiorem natu: cum quo in patria est educatus: primaque litterarum rudimenta edoctus. Mox utrunque adultum pater Romam misit: ut eloquentiæ studiis pariter, & legibus incumberent: quæstus acquirendi gratia facile alter parentis præceptis paruit: qui nisi diem fata præ maturassent: uigesimo enim ætatis suæ anno e uita decessit, causidicus optimus futurus uidebatur. Ouidius autem nō sine maxima molestia aliquādiu foro operam dedit: reosque plerique defendit: interque centumuiros iudicium dixit: quum in declamatiōibus extiterit, Seneca nobis testimonio est: q eum declamatoribus inseruit. Defuncto patre musis & poeticæ totū se tradidit: ita quibus studiis inuitus secesserat: atque etiam in eis melius proficeret græcas literas didicit: quo tempore sub Marco Varone: cui & acceptissimus fuit: sicuti & sub Cornel. Gallo militiam exercuit. Vxores tres habuit: quarum primam, quę ei pene puero nupserat, ob morum insolentiam, turpitudinemque dimisit. Alterā quoque repudiauit causa nobis, cur id fecerit, incognita. Tertia uero diutius cum eo mansit: ex qua filiam Perillam nomine habuit. Demum ab Augusto imperatore annū agens quinquagesimum: in Pontum euxinum relegatus est: cuius exilii causa, qs est, qui facile norit: cum & ipse modo hanc: modo illam referat: satis tñ cōstat ibi p nouem annos mansisse: ubi extremum obiit diem. Anno Tiberii quinto: & prope Tomos oppidum sepultum. Siue propter libros, quos de arte amandi cōposuit exularit: quod non mirum uideri debet: siquidem feruntur libri huiusmodi a Iulia, & Drusilla uehementer concupiti: perlectique assidue: unde & suspitio orta est incensas libidine amatores fuisse secutas. Cęsarem uero usque excanduisse: ut & auctorem huius mali in exilium ppulerit Ouidium, & pariter mulieres: tametsi quid metuerat Ouidius: uel quonam pacto potuissent eius blandimentis carminis: nisi suum corpus antea prostituere cupiuissent: siue q(ut alii uolunt) Sydonii authoritatem in medium afferentes: qa Iuliam Augusti puellam ex Liuia filiam amarit: quam ab Ouid. Corynnam falso nomine appellatam tradunt: quæ causa a nobis minime probari potest: nec a quoq docto: si examussim Sydonii uerba trutinarit: & qd de Corynna ab Ouid. scriptum sit, leget: haud principis puella digna: siue, quia Liuiam Drusillam nudam uiderit: aut Augustum principem: cum exoletis con iuescētem: quæ ambæ causæ satis placent: cum & ipse quoque indicarit. Cur aliquid uidi: cur noxia lumina feci: Cur imprudenti cognita culpa mihi est. Inscius Actæon uidit sine ueste Dianam: Præda fuit canibus non minus ipse suis. Siqs autem curiosius hæc scire affectat: eius tum de Tristibus: tum de Ponto libros perlegat: nos tantum in præsentia diuersas attigimus opiniones illorum: qui exilii Ouidii meminerunt: Multa carmina scripta memoriæ reliquit: auspicatus est primis teneris adhuc annis Heroidum diuersarum epistolas. Deinde amorum libros quinque ad Corynnam: quos ad tres redegit. hi de fine titulo quoque nuncupantur. De medicamine faciei. De arte amandi ad iuuētutem romanam libros tres: quos patricidas solet appellare. De remedio amoris libros duos. Metamorphoseon libros quindecim opus diuinū: heroicique carminis dignitati cōueniens: licet in eum nimis lasciuire dixerit Quintilianus. Tragœdias quoque adorsus est: quarum Medea maxime a Fabio Quintiliano: & Cornelio Tacito approbatur: ait nanque Fabius in decimo. Ouidii Medea uidetur mihi ostendere quantum uir ille ingenio præstare potuerit: si ingenio suo temperare, q̄ indulgere maluisset. In malos poetas librum cōposuit: ut Quintilianus refert. Epistolam consolatoriam ad Liuiam Augustam de morte Drusi Neronis: qui morbo in Germania perierat. Bellum Actiacum inchoauit. Ad Tiberium libros duos. De tristibus quinque. De ponto quattuor. Fastorum duodecim: sed nisi sex manibus habentur temporum incuria. In Ibin inuectiuam uaticinia unico absoluit libro. Triumphum Cæsaris. De piscibus opus inchoauit: ut Oppianus scripsit lingua getica. Libellum de gestis imperatoris apud Getas. Nonnulla etiam alia opuscula Ouidio ascribuntur: quæ an ipsius fuerint nō laboro: uidelicet de Nuce: de Philomela: de Pulice: non tamen hæc habemus cum multa interierint: seu librariorum inertia: siue temporum iniquitate. Quem autem inter elegiacos poetas locum teneat: ex Quintiliano facile datur intelligi, cum ait: Elegia quoque græcos prouocamus, cuius mihi tersus, atque elegans maxime uidetur author Tibullus. Sunt qui Propertium malint. Ouidius utroque lasciuior, sicut durior Gallus.

Sulmo Ouidii patria

Exilium Nasonis

Exilii causæ

Ouidii opera

¶ Venetiis mira diligentia Ioannes Tacuino de Tridino.
Anno domini. M. D. XXXVIII. Die. V. mensis Iunii.
Regnante Inclyto Andrea Griti Principe.

Registrum huius operis.

✱ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S.

Omnes sunt terni. p̄ter A B & K est quaternus.

Quinterni. XII. Car. o.

X 14